


Huan Xasāsti' testamento: Huan
xatzey tachihuīn
ixpālacata Jesucristo

Xicotepec De Juárez Totonac New Testament



Contents

Huan Xatzey Tachihuín a'ntün Tzo'kli San Mateo	1
Huan Xatzey Tachihuín a'ntün Tzo'kli San Marcos	67
Huan Xatzey Tachihuín a'ntün Tzo'kli San Lucas	106
Huan Xatzey Tachihuín a'ntün Tzo'kli San Juan	168
Huan Apóstoles Ixtamāca'tzīnini'n huan Xatzey Tachihuín Ixpālacata Jesucristo	215
Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Roma	271
Huan Xapū'la Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Corinto	298
Ixlīkalhtu' Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Corinto	325
Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Galacia	343
Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Efeso	354
Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Filipos	364
Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Colosas	371
Huan Xapū'la Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Tesalónica	378
Ixlīkalhtu' Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Tesalónica	384
Huan Xapū'la Carta a'ntū Macā'ni'ca Timoteo	388
Ixlīkalhtu' Carta a'ntū Macā'ni'ca Timoteo	395
Huan Carta a'ntū Macā'ni'ca Tito	400
Huan Carta a'ntū Macā'ni'ca Filemón	403
Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca huan Hebreos	405
Huan Carta a'ntün Tzo'kli Santiago	425
Huan Xapū'la Carta a'ntün Tzo'kli San Pedro	432
Ixlīkalhtu' Carta a'ntün Tzo'kli San Pedro	440
Huan Xapū'la Carta a'ntün Tzo'kli San Juan	445
Ixlīkalhtu' Carta a'ntün Tzo'kli San Juan	452
Ixlīkalhtu'tun Carta a'ntün Tzo'kli San Juan	453
Huan Carta a'ntün Tzo'kli San Judas	454
Jesucristo Māca'tzīnīlh San Juan a'ntū Napātī'ke	457



**Huan Xasāsti' testamento: Huan xatzey
tachihuīn ixpālacata Jesucristo**

New Testament in Totonac, Xicotepec De Juárez

Language: Totonac, Xicotepec De Juárez (Totonac, Xicotepec de Juárez)
Provided by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc. Scripture text used by permission.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.

7d5df1da-74dc-5264-8b94-d09a477a110c

ISBN: 978-1-5313-0648-9

Huan Xatzey Tachihuín a'ntün Tzo'kli San Mateo

Ixnapapna' Jesucristo

Lc. 3.23-38

1 Huā'mā' lista ū'tza' ixnapapna' Jesucristo lā' xla' ixtā'nat David lā' nā Abraham.

²Lā' Abraham ixtāta' Isaac ixuanit' lā' ū'tza' ixtāta' Jacob lā' ū'tza' ixtāta'ca'n Judá lā' ixtā'timín. ³Lā' Judá ixtāta'ca'n Fares lā' Zara ixuanit' lā' ixtzi'tca'n ixuanican Tamar. Lā' Fares ixtāta' Esrom ixuanit' lā' ū'tza' ixtāta' Aram. ⁴Lā' Aram ixtāta' Aminadab ixuanit' lā' ū'tza' ixtāta' Naasón a'nti ixtāta' Salmón. ⁵Lā' Salmón ixtāta' Booz ixuanit' lā' ixtzi't Booz ū'tza' Rahab. Lā' Booz ixtāta' Obed ixuanit' lā' ixtzi't Obed ixuanican Rut. Lā' Obed ixtāta' Isai ixuanit'. ⁶Lā' Isai ixtāta' huan rey David ixuanit'. Lā' huan rey David lā' huan puscāt a'nti pū'la ixuscāt Urías ixuanit', xla'ca'n xanatātana' Salomón ixtahuani't.

⁷Lā' Salomón ixtāta' Roboam ixuanit' lā' ū'tza' ixtāta' Abías a'nti ixtāta' Asa. ⁸Lā' Asa ixtāta' Josafat ixuanit' lā' Josafat ixtāta' Joram lā' ū'tza' ixtāta' Uzías. ⁹Lā' Uzías ixtāta' Jotam ixuanit' lā' ū'tza' ixtāta' Acaz lā' ū'tza' ixtāta' Ezequías. ¹⁰Lā' Ezequías ixtāta' Manasés ixuanit' lā' ū'tza' ixtāta' Amón a'nti ixtāta' Josías. ¹¹Lā' Josías ixtāta'ca'n Jeconías lā' ixtā'timín ixuanit' lā' a'xni'ca' ixcāchi'canit' lā' cālē'nca huan israelitas nac ti'ya't a'nlhā huanican Babilonia.

¹²Lā' a'xni'ca' cālē'nicanit'tza' a'xni'ca' Jeconías ixka'lhī ixcaman Salatiel lā' ū'tza' ixtāta' Zorobabel ixuanit'. ¹³Lā' Zorobabel ixtāta' Abiud ixuanit' lā' ū'tza' ixtāta' Eliaquim a'nti ixtāta' Azor. ¹⁴Lā' Azor ixtāta' Sadoc ixuanit' lā' ū'tza' ixtāta' Aquim a'nti ixtāta' Eliud. ¹⁵Lā' Eliud ixtāta' Eleazar ixuanit' lā' ū'tza' ixtāta'

Matán a'nti ixtāta' Jacob. ¹⁶Lā' Jacob ixtāta' ixuanit' huan José a'nti ixkōlu' huan María. Lā' María, xla' ixtzi't Jesús ixuanit', ū'tza' a'nti huanican huan Cristo.

¹⁷Lā' chuntza' ixlikalhacāujtā'ti i'xū'yātā'natna' Abraham a'xni'ca' tahuil'h David. Lā' ixlikalhacāujtā'ti i'xū'yātā'natna' David a'xni'ca' ixcālē'nicanit' israelitas nac huan ti'ya't a'nlhā huanican Babilonia. Lā' ixlikalhacāujtā'ti i'xū'yātā'natna' huampala a'xni'ca' lacatuncui'l'h Cristo.

A'xni'ca' lacatuncui'l'h Jesucristo

Lc. 2.1-7

¹⁸Lā' a'xni'ca' tahuil'h Jesucristo, chuntza' pātle'kelh. Ixtzi't ixuanican María lā' xla' ixtalacāxlanit'tza' para natā'tapūchahua huan José. Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtalātā'tahuil'a a'xni'ca' María ixcamalanit'tza' lā' por ixlīmāpa'ksin huan Espiritu Santo. ¹⁹Lā' a'xni'ca' José ca'tzil'h que María ixcamalanit', xla' ixmakxtekcū'tun. Pero como tzeyā chi'xcu' ixuanit', tū' ixmālacapū'cu'tun na ixlacapūnca'n tachi'xcuhui't como tū' ixmāmāxani'cu'tun. Xmān tzē'k ixmakxtekcū'tun. ²⁰Lā' a'xni'ca' José ixpāstacmā' a'nchī nalilacāxtlahua, a'xni'ca' lakahuāna'l'h lā' tasu'yuni'l'h kalhatin ángel a'nti macamilh huan Māpa'ksini' Dios lā' xla' huanilh:

—José, hui'x a'nti i'xū'yātā'nat David, tū' catilimā'xa'na' natā'tapūchahua'ya' huan María como ka'lhini'l'h por ixpālacata huan Espiritu Santo. ²¹Naka'lhi ixcaman xachi'xcu' lā' nahui'li'ni'ya' ixtacuini' Jesús. Chuntza' namāpācuhui'can como xla' nacāmāpūtaxtū ixtachi'xcuhui't —huanilh huan ángel.

²²Lā' huāk huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū hualh huan Māpa'ksini' Dios por ixpālacata huan a'cta'sana'. Chuntza' tzo'kli:

²³ Huan tzu'ma'jāt naka'lhini'n lā' naka'lhī ixcaman lā' namāpācuhuican Emanuel, lā' huā'mā' tacuini' huanicu'tun: Dios quincātā'lahui'lani'.

²⁴ Lā' a'xni'ca' lakahualh José, tlahualh ixlihuāk a'ntū māpa'ksilh huan ixāngel huan Māpa'ksini' lā' tā'tapūchahualh María. ²⁵ Pero tū' xa'malh hasta a'xni'ca' xla' tahuil'h i'ska'ta' ixlimaksāsti'. Lā' hui'lini'lh ixtacuini' Jesús.

A'xni'ca' tamilh huan magosnu'

2 Lā' a'xni'ca' Herodes rey ixuani't nac ti'ya't a'nlhā huanican Judea a'xni'ca' Jesús lacatuncuilh a'ntza'. Lacatuncuilh huan nac cāl'acchicni' a'nlhā huanican Belén. Lā' tachā'lh magosnu' huan nac xcānsipej a'nlhā huanican Jerusalén lā' xlaca'n tamincha' na ixtankēn ²lā' takalhasqui'nilh:

—¿Lhachū hui' huan ixreycan israelitas a'ntin tahuil'htza'? Quina'n iclak-tzi'ni'tauj lakatin sta'cu na ixtankēn. Lā' ū'tza' quincāmāsu'ni'ni'ta'ni' palh tahuil'htza'. Lā' ū'tza' iclimiujtza' huā'tzā' para na'icmācā'taniyāuj.

³Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā' tachi-huīn, huan rey Herodes lej ixpāta'lamā' lā' nā chuntza' ixlihuākca'n xalanin' nac Jerusalén nā ixcāpāta'lamā'. ⁴Lā' huan rey cāmāta'satinini'lh lā' cāmākēstokli ixlihuākca'n xanapuxcu'nu' sacerdotes israelitas lā' a'nti tamāsu'yulh huan ley. Lā' cākalhasqui'nica lhachū natahui'la huan Cristo ⁵lā' takalhtini'lh:

—Natahui'la nac Belén xala' nac estado de Judea. Chuntza' tzo'kli huan a'cta'sana':

⁶Lā' Belén xala' huan ti'ya't a'nlhā huanican Judá, a'yuj lej xati'nalj na ixlaclhni'ca'n huan municipios nac huā'mā' ti'ya't, pero lihua'ca' tasqui'nī como nalacatuncuiyācha' a'ntza' kalhatin māpa'ksini'.

Lā' xla' nacāmaktaka'lha quincātachi'xcuhit' a'nti cāhuanican israelitas.

⁷Lā' Herodes lakatzē'k cāmāta'satinini'lh huan magosnu' lā' cākalhasqui'nilh lhānīn tasu'yulh huan sta'cu lā' tūyā chi'chini' lā' tūyā mālhcuyu'. ⁸Lā' cāmācā'lh nac Belén lā' cāhuanilh:

—Capinchipitit lā' nalihui'li'yā'tit napatuzayā'tit huan ska'ta'. Lā' a'xni'ca' nakaksā'tit, naquilāmāca'tziniyāuj para que quit nā tzē na'ica'n na'icmācā'tani —chuntza' cāhuanilh Herodes.

⁹Lā' a'xni'ca' cātā'chihuīna'nkō'lh huan rey, ta'ah huan magosnu'. Lā' huan sta'cu a'ntū ixtalaktzi'ni't ixtankēn, ū'tza' cāpū'lani'lh lā' cāmāsu'ni'lh huan tej hasta lhā tāyalh tālhmā'n a'nlhā ixui' huan ska'ta'.

¹⁰Lā' a'xni'ca' huan magosnu' talak-tzi'lh a'nchī tāyalh huan sta'cu, lej tapāxuhualh xlaca'n. ¹¹Lā' a'xni'ca' tatanūlh huan nac chic, talaktzi'lh huan ska'ta' lā' María a'nti ixtzi't. Lā' tatatzokostani'lh lā' tataquilhputani'lh lā' tamācā'tanilh huan ska'ta'. Lā' tamakxcutli huan a'ntū ixtalē'ni' lā' ta'aksajli oro lā' pūm lā' perfume a'ntū huanican mirra. ¹²Lā' ā'calistān tataspi'tchokolh por ā'kantin tej como ixtalakuāna'ni't lā' chuntza' cālīmāca'tzinica que tū' catatētaxtulh a'ntza' na ixchic Herodes.

A'xni'ca' tatzā'lalh nac Egipto

¹³A'xni'ca' ixta'a'ni'ttza' huan magosnu', José lakahuāna'lh lā' tasu'yuni'lh kalhatin ángel a'ntū macamilh huan Māpa'ksini' Dios. Lā' huan ángel huanilh:

—Catāqui'. Cacālī'pi huan ska'ta' lā' ixtzi't lā' catzā'la'tit nac huan país a'nlhā huanican Egipto. A'ntza' natachokoyā'tit hasta a'xni'ca' na'icmāca'tziniyāni' porque huan Herodes, xla' naputza huan ska'ta' como maknicu'tun.

¹⁴Lā' José tāqui'lh a'xni'ca' tzi'sacus ixuani't lā' a'lh. Cālē'lh huan ska'ta' lā' ixtzi't. Ta'alh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Egipto. ¹⁵A'ntza' tatachokolh hasta a'xni'ca' nilh huan Herodes. Huāmā' pātē'kelh para natlōkentaxtū a'ntū huan Māpa'ksini' Dios ixuani't por ixpālacata huan a'cta'sana'. Chuntza' hualh: “Ixiu' nac Egipto qui'O'kxa' lā' icmāta'silh”.

Herodes ixcāmākninini'n huan camana'

¹⁶Lā' a'xni'ca' Herodes ca'tzilh palh ixta'a'kxokoni't huan magosnu', xla' lej a'kchā'lh. Lā' māpa'ksini'lh que cacāmāknica huan lakska'tā'n a'nti xachi'xcu'. Cāmāmakninini'lh ixlihuākca'n huan camana' xachi'xcu' xalanin' nac Belén lā' ixlika'tla' huan cālacchicni'. Cāmāmakninini'lh ixlihuākca'n a'ntin tūna'j ixtaka'lhī lakatu' cā'ta. Chuntza' māpa'ksilh como ixtlahuani'ttza' hua'chi lakatu' cā'ta desde a'xni'ca' ixlacatuncuini't huan ska'ta' chu a'nchī tahualh huan magosnu'. ¹⁷Chuntza' tlōkentaxtūlh a'ntū tzo'kli huan a'cta'sana' a'nti ixuanican Jeremías. Chuntza' tzo'kli:

¹⁸Kaxmatcan a'nchī calhuancan huan nac cālacchicni' a'nlhā huanican Ramá lā' lej ta'sacan.

Raquel ū'tza' a'nti calhuamā' ixpālacata ixcamana'.

Lā' tūla māko'xamixican como ixtanini'ttza'.

Chuntza' tzo'kli.

¹⁹Pero a'xni'ca' ixnini'ttza' huan Herodes, José lakahuāna'mpā a'nlhā ixui' nac Egipto. Lā' tasu'yuni'lh kalhatin ángel a'nti macamilh huan Māpa'ksini' Dios lā' huanilh:

²⁰—Catāqui' lā' cacāli'pi huan ska'ta' lā' ixtzi't. Lā' cataspittit huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Israel porque tanilhtza'

xlaca'n a'nti ixtamāknicu'tun huan ska'ta' —hualh huan ángel.

²¹Lā' José tāqui'lh lā' a'lh lā' cālē'lh huan ska'ta' lā' ixtzi't hasta nac Israel. ²²Pero Arquelao a'nti ixlaktapalh ixtāta' Herodes ixuani't lā' ixmāpa'ksini'mā a'nlhā huanican Judea. Lā' a'xni'ca' José ca'tzilh huāmā', ixjicua'n lā' tū' ixa'ncu'tun a'ntza'. Lā' a'xni'ca' lakahuāna'mpā, māca'tzinica a'nlhā ixta'alh lā' ū'tza' tali'alh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Galilea. ²³Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'ntza' nac Galilea, ta'alh huan nac cālacchicni' a'nlhā huanican Nazaret para natalatahui'la. Chuntza' pātē'kelh para natlōkentaxtū a'ntū tahualh huan a'cta'sana'ni'n. Tahualh: “Jesús namāpācuhiican nazareno”.

Juan huan Mā'kpaxini' a'cta'sana'lh nac cālhipi'mpi'li' ti'ya't

Mr. 1.1-8; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28

3 Lā' huanmā'na quilhtamacu'j milh nac cālhipi'mpi'li' ti'ya't nac Judea huan Juan a'nti ixmā'kpaxini'n. Ixa'cta'sana'mā' ²lā' ixcāhuani huan tachi'xcuhi't:

—Caxtāpalitit mintapāstacna'ca'n lā' camaxtektit mintalaclē'ica'n porque tapajtzūmā' a'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksikō' huan tachi'xcuhi't.

³Lā' huan a'cta'sana' Isaías tzo'kli a'nchī huan tachi'xcuhi't nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n lā' natakahlaka'ī. Lā' tzo'kli ixpālacata huāmā' Juan a'nlhā huan chuntza':

A'ntza' a'nlhā cālhipi'mpi'li' ti'ya't, nakaxmatcan catihuā a'nti palha' nachihuina'n lā' nahuan: “Cacāxtlahua'tit huan tej como mimā' huan Māpa'ksini'. Stunc camālakstu'nctit huan tej”.

⁴Lā' ixlu'xu' huāmā' Juan licāxtlahualh ixchi'xit camello lā' ixlichican de ko'kka' ixuani't. Lā' xla' ixua' hui'qui'li't lā' ta'xcāt xala' nac

cā'qui'huī'n. ⁵Lā' huan tachi'xcuui't xalanī'n nac xcānsipej Jerusalén tamilh takaxmata. Lā' nā lhūhua' tachi'xcuui't xalanī'n chu xalhā huan nac estado de Judea lā' xalanī'n pajtzu huan pūxka Jordán nā tamilh takaxmata. ⁶Lā' a'xni'ca' tatakoxaspi'tni'lh Dios ixtalaclē'i'ca'n, Juan cāmā'kpaxilh kalhatunu' huan nac pūxka Jordán.

⁷Lā' lhūhua' fariseosnu' lā' ixacerdotes israelitas tamilh ta'akpaxa. Lā' a'xni'ca' Juan cālaktzi'lh, xla' cāhuanilh:

—Ja'tzanca'tziyā'tit hui'xina'n!

¿Tichū cāmāca'tzinini' hui'xina'n que ixtzā'la'ni'tit huan ixtā'kcha Dios a'ntū mimā'? ⁸Catlahua'tit a'ntūn tzey para que natasu'yu palh stu'ncua' xtāpalini'ta'ntittza' mintapāstacna'ca'n.

⁹Lā' tū' cahuantit mē'cstuca'n: “Quina'n i'xū'yātā'natna' Abraham. U'tza' iclipāhuanāuj lā' tū' icjicua'ni'yāuj ixtā'kcha Dios”. Hui'xina'n tū' chuntza' ixua'ntit. Quit iccāhuaniyāni' que Dios tzē nacāxtāpālī huā'mā' chihuixni' lā' natala i'xū'yātā'natna' Abraham.

¹⁰Hua'chilh xacacani'ttza' huan ā'chaj lā' natzucucan natancā'can huan qui'huī'. Lā' chuxatūya qui'huī' a'ntūn tū' māsā' ixtō'ca't xatzey, ū'tza' natancā'can lā' nalhcuyucan. Huan tachi'xcuui't a'ntin tū' tatasu'yu palh takalhlaka'i', xla'ca'n hua'chi huan qui'huī' a'ntūn tū' tō'ca'.

¹¹Lā' stu'ncua' quit iccālimā'kpaxiyāni' con xcān. Lā' ū'tza' nalitasu'yu a'nchi lilakaputzayā'tit ixpālacata huan talaclē'i' a'ntūn tlahuani'ta'ntit. Huan a'nti namin ā'calistān, xla' makapitzin de hui'xina'n nacātalimā'kpaxiyāni' huan Espiritu Santo lā' ā'makapitzin huampala con macscut. Xla' ā'lihua'ca' māpa'ksini'n que quit. Quit tūla icmālacastuca xla'. Ixtasācua' a'nti naxcuta ixuarachi lihua'ca' tasqui'nī que quit. ¹²Xla' hua'chi kalhatin chi'xcu' a'nti chi'pani'ttza' ixpūmalakosūn lā' nalacsu'nu huan trigo a'ntū litlahuacan

harina. Huan xati'ni' trigo namānū a'nlhā māqui'can, pero huan xapa'lhma' nalhcuyu huan nac macscut a'ntūn tūla catimāmixilh —cāhuanilh Juan.

Mā'kpaxīca Jesús

Mr. 1.9-11; Lc. 3.21-22

¹³Lā' ā'calistān Jesús taxtulh de huan estado de Galilea lā' lakchā'lh Juan a'nlhā ixmā'kpaxini'mā' na ixquilhtūn huan pūxka Jordán. Jesús milh a'kpaxa. ¹⁴Pū'la Juan tū' ixmā'kpaxīcu'tun Jesús lā' huanilh:

—Quit icmaclacasqui'n que hui'x ixquimā'kpaxi'. Hui'x tū' maclacasqui'na' quit na'icmā'kpaxiyāni'.

¹⁵Pero Jesús kalhtilh:

—Chuhua'j calalh chu a'nchi icsqui'ni'yāni' porque quincāminini'yāni' lā' chuntza' natlahuakō'yāuj a'ntū Dios māpa'ksilh.

Lā' Juan a'kahuāna'ni'lh.

¹⁶Lā' Jesús, a'xni'ca' mā'kpaxīca, tacutli huan nac xcān. Lā' chu limaktin talaquī'lh huan a'kapūn lā' Jesús laktzi'lh huan Espiritu Santo. Lā' ixtasu'yu hua'chi tantzasnān. Lā' yujchi ixlakstu'nc a'nlhā ixyā Jesús. ¹⁷Lā' kaxmatca lakatin tachihuīn nac a'kapūn lā' hualh:

—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa'. Lej icpāxqui' lā' lej quimakapāxuhua.

Huan ko'ti'ti' lilaktzi'ncu'tulh Jesús

Mr. 1.12-13; Lc. 4.1-13

4 Lā' tuncan huan Espiritu Santo lē'lh Jesús huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't para que huan ko'ti'ti' nalilaktzi'n a ver palh tzē ixtlajalh Jesús.

²Lā' a'ntza' tu'pu'xam chi'chini' Jesús tū' huā'yalh tintacuj lā' tintascac. Lā' lejtza' ixtzi'nca. ³Lā' huan ko'ti'ti' lakta-pajtzūlh Jesús lā' huanilh:

—Palh hui'x ix'O'kxa' Dios, cacāmāpa'ksi' huā' tamā'na chihuixni' catalalh pāntzi.

⁴Lā' Jesús kalhtilh:

—Tatzo'kni' na ixtachihuín Dios: “Tū' xmān pāntzi catipulatā'kchokoca nac huā'mā' cā'quilhtamacuj. Ixlihuāk a'ntū Dios huan, ū'tza' a'ntū quincālimaxquiyāni' quinquilhtamacujca'n”.

⁵Tuncan huan ko'ti'ti' lē'lh Jesús huan nac Jerusalén a'nlhā nā māpācuhiucan huan xcānsipej santo. Lā' hui'lica tālhmā'n na ixa'kstin huan xaka'tla' lītōkpān ⁶lā' huanica:

—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cata'nchi como tatzo'kni' na ixtachihuín Dios: Dios nacāmāpa'ksi' ixāngeles que natamaktaka'lhāni'.

Natamā'kaquiyāni' para que tū' natakāhui'ya' nīn kantin mintojon nac chihuix.

⁷Lā' Jesús kalhtilh:

—Nā chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuín Dios: “Tū' tililaktzi'na' huan Māpa'ksini' Dios”.

⁸Lā' huan ko'ti'ti' lē'mpā nac lakatin kēstin a'nlhā lej tālhmā'n. Lā' a'ntza' māsu'ni'kō'lh chu xalhā a'nlhā cāmāpa'ksican xalani'n huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' a'nchi lej tzēhuani't ixuani't. ⁹Lā' huan ko'ti'ti' huanilh:

—Huāk huā'mā' na'icmaxquiyāni' xmān naquintatzokostani'ya' lā' naquimācā'tani'ya' —huanica Jesús.

¹⁰Lā' Jesús kalhtini'lh:

—Catapānu', ko'ti'ti', porque tatzo'kni' na ixtachihuín Dios: “Natatzokostani'ya' lā' namācā'tani'ya' miMāpa'ksini' Dios lā' natlahua'ya' xmān a'ntū xla' lacasqui'n”.

¹¹Lā' tuncan huan ko'ti'ti' a'kxtekui'ilih. Lā' makapitzin āngeles tamilh lā' tamaktaka'lhli Jesús.

**Jesús litzuculh ixlītōt
nac estado de Galilea**

Mr. 1.14-15; Lc. 4.14-15

¹²Lā' Jesús a'xni'ca' māca'tzinica a'nchi ixchī'cani't Juan, tuncan a'lh nac

estado de Galilea ¹³lā' tū' tachokolh nac Nazaret. A'lh tahui'la huan nac cā'lacchicni' Capernaum pajtzu na ixquilhtūn huan xcān. Lā' nā huā'mā' ti'ya't ixmāpācuhiucan ixti'ya'tca'n Zabulón lā' Neftalí. ¹⁴Huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū tzo'kli huan profeta Isaías na ixtachihuín Dios. Chuntza' tzo'kli:

¹⁵Huan ti'ya't a'nlhā māpācuhiucan Zabulón lā' a'nlhā māpācuhiucan Neftalí, a'ntza' tētaxtu huan tej a'ntū a'n hasta nac mar.

Lā' nā a'ntza' tintacut huan pūxka Jordán nac estado de Galilea a'nlhā tahui'lāna' huan a'ntin tū' israelitas.

¹⁶Huan tachi'xcuhui't hua'chilh ixtahui'lāna' a'nlhā cā'puetsua' lā' chuhua'j talaktzī'lh huan ka'tla' pūmaksko.

Lā' xlaca'n a'nti hua'chilh ixtanimā'na lā' huāk lej cā'skē'k ixtahuani't.

Lā' chuhua'j talaktzī'lh a'nchi lej xkaka. Chuntza' tzo'kli Isaías.

¹⁷Lā' tuncan Jesús tzuculh a'cta'sana'ntā'kchoko lā' hualh:

—Calilakaputza'tit ixpālacata huan ta-laclē'i' a'ntūn tlahuani'ta'ntit lā' caxtā-pali'tit mintapāstacna'ca'n porque tapa-jtzūmā'tza' a'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksikō' huan tachi'xcuhui't.

**Jesús cāmāta'silh
kalhatā'ti' squi'ti'ni'nīn**

Mr. 1.16-20; Lc. 5.1-11

¹⁸Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan na ixquilhtūn xaka'tla' xcān a'ntū huanican Lago de Galilea, cālaktzī'lh kalhatu' chi'xcuhui'n a'nti litā'timin ixtahuani't. Kalhatin Simón ixuanican lā' ixlītāpātu' ixtacuini' Pedro. Huan ā'kalhatin Andrés ixuanican. Xlaca'n squi'ti'ni'nīn ixtahuani't lā' ixtamojōmā'na ixpūxuākna'ca'n nac xcān. ¹⁹Tuncan Jesús cāhuaniilh:

—Caquilāstālani'uj lā'
na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī
nacālīmākahlhaka'ī'nī'yā'tit
tachi'xcuhui't ixtachihuīn Dios.

²⁰ Chu tuncan tamakxtekli
ixpūxuākna'ca'n lā' tatā'a'lh Jesús.

²¹ Lā' a'xni'ca' a'lh ā'lacatin, cālaktzī'lh
ā'kalhatu' huampala litā'timīn. Xlaca'n
ixo'kxa'n Zebedeo ixtahuani't lā' ix-
tacuīni' kalhatin Jacobo lā' ā'kalhatin
Juan. Ixtatā'hui'lāna' ixtāta'ca'n huan
nac barco lā' italacachi'mā'na ixpūx-
uākna'ca'n. Lā' Jesús cāmāta'silh. ²² Lā'
chu limaktin xlaca'n tatacutli huan nac
barco lā' ta'akxtekui'lilh ixtāta'ca'n lā'
ta'a'lh tastālani'lh Jesús.

**Jesús cāmāsu'ni'lh
lhūhua' tachi'xcuhui't**

Lc. 6.17-19

²³ Lā' Jesús ixtlā'huantēlha chu xalhā
nac estado de Galilea lā' ixcāmāsu'ni'mā'
tachi'xcuhui't na ixlitokpānca'n
israelitas nac lakatunu' cā'lacchicni'.
Ixcāmāsu'ni'mā' a'nchī nala a'nlhā
Dios māpa'ksini'n lā' ixcāmātzeyimā'
ixlihuākca'n huan tāpālhūhua' ta'jatat
a'ntū ixcāpasani't tachi'xcuhui't.
²⁴ Chuxalhā nac huan ti'ya't a'nlhā
huanican Siria cāmāca'tzīnica' ixpālacata
Jesús. Lā' cālīmini'ca' ixlihuākca'n
huan i'tzaca'nī'n. Cālīmini'ca' a'nti
ixtapātimā'na chuxatūya ta'jatat lā'
chuxatūya taca'tzāt. Lā' cālīmini'ca'
a'nti ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n lā'
huan a'nti ixtaxtacnāni' lā' huan
a'nti ixtalū'ntū'lanī't. Lā' Jesús
cāmātzeyikō'lh. ²⁵ Lā' līlhūhua' xalanī'n
nac estado de Galilea tastālani'lh lā' nā
xalanī'n nac huan cā'lacchicni' Decápolis
lā' Jerusalén. Lā' nā tastālani'lh xalanī'n
nac estado de Judea lā' xalanī'n nac
huan ti'ya't tintacut huan pūxka Jordán.

**Jesús a'cta'sana'lh huan
nac ti'na'j kēstīn**

5 Lā' a'xni'ca' Jesús cālaktzī'lh a'nchī
tamilh lhūhua' tachi'xcuhui't, xla'
tā'cxtulh huan nac ti'na'j kēstīn lā'
a'ntza' tahui'lalh. Lā' ī'sca'txtunu'ni'n tun-
can talitamacxti'lī'lh. ² Lā' Jesús tzuculh
cāmāsu'ni'.

Huan a'nti stu'ncua' tapāxuhua

Lc. 6.20-23

Lā' chuntza' Jesús cāhuanilh:

³ —Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalipāx-
uhua'yā'tit hui'xina'n palh u'cxca'tziyā'tit
que tū' tzey hui'xina'n lā' lej tzey a'nchī
Dios cālakalhu'manāni' a'yuj tū' tzey
hui'xina'n. Nalipāxuhua'yā'tit porque
Dios cāmāpa'ksimā'ni'.

⁴ Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalipāxuhua'yā'tit
hui'xina'n palh lakaputza'yā'tit
ixpālacata huan mintalaclē'i'ca'n o
ixpālacata chuxatū catūhuā porque Dios
nacāmāko'xamāka'tlī'yāni'.

⁵ Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalipāxuhua'yā'tit
hui'xina'n a'ntin tū' lika'tla'jca'tziyā'tit
nīn tuntū' porque ixlihuāk huan ti'ya't
milaca'n nahuan.

⁶ Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalipāxuhua'yā'tit
hui'xina'n a'nti lej lacuan lacu'tunā'tit na
ixlapapūn Dios hua'chi huan a'nti tzi'ncsa
putza ixtahua'. Dios nacāmāktāyayāni'
lā' chuntza' lej lacuan nala'yā'tit.

⁷ Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalipāxuhua'yā'tit
hui'xina'n a'nti cālakalhu'manā'tit
ā'makapitzin porque nā Dios
nacālakalhu'manāni'.

⁸ Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalipāxuhua'yā'tit
hui'xina'n a'nti xmān lakatin
mintapāstacna'ca'n lā' ū'tza' a'nchī
nalimakapāxuhua'yā'tit Dios.
Nalipāxuhua'yā'tit porque nac a'kapūn
nalaktzī'nā'tit Dios calacan.

⁹ Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalipāxuhua'yā'tit
hui'xina'n a'nti cāmāko'xamixi'yā'tit
tachi'xcuhui't a'ntin talā'a'kchā'ni'.

Nalipāxuhua'yā'tit porque nacā-tamā'pācuhui'yāni' ixcamana' Dios.

¹⁰ 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalipāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'yuj pātini'mpā'na'ntit xmān porque tlahua'pā'na'ntit ixtapuhuān Dios. Nalipāxuhua'yā'tit porque Dios cāmāpa'ksimā'ni'.

¹¹ 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalipāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'xni'ca' tachi'xcuhui't cāta-lakapalayāni' lā' cātamātakāhui'yāni' lā' lej cātalē'ksa'nīni'nāni' tāpālhūhua' a'ntūn tū' stu'ncua'. Capāxuhua'tit a'xni'ca' cātatlahuani'yāni' chuntza' xmān porque quilāstālani'uj. ¹² Lej capāxuhua'tit como nac a'kapūn māqui'cani't a'ntū mila'ca'n nala lā' ū'tza' lej lhūhua' ixtapalh. Nā chu a'cxtim cāmāpātīnīca huan ixa'cta'sana'ni'n Dios xalani'n makāntza'.

Huan matzat lā' huan pūmaksko

Mr. 9.50; Lc. 14.34-35

¹³ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Hui'xina'n hui'lā'na'ntit nac huā'mā' quilhtamacuj para nacāmāsuni'yā'tit huan tachi'xcuhui't a'nchī tzey natala. U'tza' hua'chi matzat a'ntū litlahuacan quini't para que tzey nala lā' tū' napu'csan. Palh huan matzat tū'tza' ka'lhī ixlisko'ko' tūlatza' catimāsko'kō'palaca. Tū'tza' tzey para nīn tuntū'. Xmān namaka'ncan lā' nalacchi'ntacan.

¹⁴ Nā hui'xina'n hui'lā'na'ntit nac huā'mā' quilhtamacuj para nacāmāscā'tiyā'tit tachi'xcuhui't a'nchī natalilatā'kchoko. Hui'xina'n hua'chi pūmaksko a'ntū māxkakē huan nac cā'quilhtamacuj. Lakatin xcānsipej tālhmā'n huan nac kēstin tū' catimātzē'kca. ¹⁵ Lā' nīn tū' catimāquilhtīca huan pūmaksko lā' tuncan nalē'kchocan lakatin chā'xta. Más tzey mā'ca'can tālhmā'n lā' chuntza' tzē nacāmāxkakē ixlihuākca'n a'ntīn

tatanūmā'na huan nac chic. ¹⁶ Chuntza' hui'xina'n xa'nca nalatā'kchokoyā'tit na ixlacapūnca'n tachi'xcuhui't para que xlaca'n natamācā'tanī quinTāta'ca'n nac a'kapūn ixpālacata huan xatzey a'ntū tlahua'pā'na'ntit.

Jesús māsuyulh ixpālacata huan ley

¹⁷ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Tū' capuhua'ntit palh icminī't na'icmāpānū huan ley a'ntū maxqui'ca Moisés nīn a'ntūn tatzō'kli huan profetas. Tū' chuntza' ictitlahualh. Quit iccāmāsu'ni'cu'tunāni' a'nchī natlōkentaxtūyā'tit. ¹⁸ Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que lihuan tahuilāna'cus huan a'kapūn lā' huan ti'ya't, tū' catixapaca nīn macsti'na'j huan ley. Tū' catixapaca nīn tuntū' a'xni'ca' tūna'j natlōkentaxtūkō'can ixlihuāk a'ntū napātē'ke. ¹⁹ Chuntza' palh catihuā namākēnū macsti'na'j a'ntū māpa'ksi huan ley como puhuan que tū' lej tasqui'nī, xla' nala xastancu a'nlhā Dios māpa'ksikō' ixlihuāk. Lā' palh chuxatī a'ntī nacāmāsu'ni' ā'makapitzīn que tzē natamākēnū lakatin ley como tū' tasqui'nī, nā xla' nala xastancu a'nlhā Dios māpa'ksikō' ixlihuāk. Lā' palh catihuā na'a'kahuāna'ni' huan ley lā' nā nacāmāsu'ni' ā'makapitzīn a'nchī xlaca'n nata'a'kahuāna'ni', xla' lej tasqui'nī a'nlhā Dios māpa'ksini'n nac a'kapūn. ²⁰ Chuntza' iccāhuaniyāni' que maclacasqui'n natlahua'yā'tit a'ntū stu'ncua' ixtapuhuān Dios. Lā' palh tū' tasu'yu que cā'a'kapalhkā'yā'tit a'nchī ixlitzey huan xamākalhtō'kē'ni'nīn huan ley lā' huan fariseosnu', hui'xina'n tū' catitanū'tit a'nlhā Dios māpa'ksikō' ixlihuāk.

Jesús māsuyulh ixpālacata huan tā'kcha

Lc. 12.57-59

²¹ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Hui'xina'n kaxpa'tni'ta'ntittza' a'nchi cāhuanica xalanin makāntza: “Tū' catimakni'ni'. Lā' palh catihuā a'nti namakni'n naliyāhuacan lā' xla' namāpala con Dios”. ²²Lā' quit iccāhuaniyāni' que palh catihuā na'a'kchā'ni' ā'chā'tin, naliyāhuacan. Lā' xla' namāpala con Dios. Lā' catihuā a'nti nalakapala ā'kalhatin nā xla' namāpala con Dios. Lā' catihuā a'nti namacapulhca ā'kalhatin lā' nahuani: “Idiota”, xla' tzē nalhcuycan nac pūpātin.

²³'Chuntza' a'xni'ca' li'pimpā't a'ntū na'a'ksaju'ya' Dios lā' palh napāstaca a'nchi tlahuani'nī'ta' a'ntūn tū' tzey ā'kalhatin, ²⁴namakxteka'chi nac pūmacamāstā'n huan lē'ksajna'. Pū'la napina' namāko'xami'xī'ya' huan ā'kalhatin lā' ā'calistān nataspi'ta' para na'a'ksaju'ya' a'ntū ixi'pimpā't.

²⁵'Lā' palh catihuā mālacapū'yāni' lā' lē'ncu'tunāni' nac pūchihuūn, lej tzey palh palaj nalacāxla'yā'tit lihuancus pimpā'na'ntit nac tej. Lā' palh tū' chuntza' natlahua'ya', a'xni'ca' mintu'ca'n nachipinā'tittza', nalē'nāni' na ixlacapūn huan juez. Lā' ū'tza' nacāmacamaxquiyāni' policia lā' xlaca'n natachī'yāni' lā' natamānūyāni' nac pūlāchi'n. ²⁶Icuaniyāni' que tū' nataxtuyāchi hasta a'xni'ca' namāpalakō'ya' ixi'huāk huan tumin.

Jesús māsu'yulh ixpālacata makpuscātīnī'ncan

²⁷Lā' Jesús cāhuanipā:

—Hui'xina'n kaxpa'tni'ta'ntittza' a'nchi ixuancan pū'la: “Tū' catimakpuscātīnī'”.

²⁸Lā' quit iccāhuaniyāni' que chuxati a'nti lej nalaktzi'n kalhatin puscāt para napuhuan que natā'lhtatacu'tun, ū'tza' chu a'xtim hua'chilh ixtā'lhtatani'ttza' como chuntza' pāstacna'lh.

²⁹'Palh milakastapun xala' milacacāna'j nalaktzi'n catihuā' lā'

ū'tza' nalimātlahuīyāni' talaclē'i', namaxtuya' lā' namaka'na'. Tū' tzey palh napina' nac pūpātin ixpālacata milakastapun. Más tzey i'sputni'ni' milakastapun lā' namāpūtāxtūca'na'. ³⁰Lā' palh mimacacāna'j natlahua talaclē'i', cacā'tēt lā' cama'ka'. Tū' tzey palh napina' nac pūpātin ixpālacata mimacan. Más tzey i'sputni'ni' mimacan lā' namāpūtāxtūca'na'.

Jesús cāmāsu'ni'lh ixpālacata makxtekan huan puscāt

Mt. 19.9; Mr. 10.11-12; Lc. 16.18

³¹Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nā pū'la ixuancan: “Catihuā a'nti namakxteka ixpuscāt maclacasqui'n naxapa huan nac registro”. ³²Lā' quit iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' naxapacan huan nac registro lā' palh huan puscāt tū' ka'lhī ixtatā'chihuūn, ū'tza' tū' tzey. Chuntza' mātlahuī makchi'xcunu'n huan puscāt a'xni'ca' natapūchahuapala. Lā' huan chi'xcu' a'nti natā'tapūchahua huanmā' puscāt, xla' namakpuscātīnī'n.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchi tahanan que lej stu'ncua' a'ntūn tahanan

³³Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nā kaxpa'tni'ta'ntittza' a'nchi iccāhuanican xalanin makāntza: “A'xni'ca' lej stu'ncua' hua'na' para nalacāxtlahua'ya' huan catūhuā, Dios laktzi'mā'ni' lā' tasqui'ni natlōkentaxtūya'”. ³⁴Pero quit iccāhuaniyāni' que tū' catihua'ntit: “Por Dios”, ixpālacata ā'catūhuā. Makapitzin tahanan: “Por los cielos”, a'xni'ca' talacāxtlahua catūhuā. Chuntza' tū' tzey como huan a'kapūn, ū'tza' a'nlhā Dios hui'. ³⁵Lā' ā'makapitzin tahanan: “Por la tierra”. Chuntza' tū' tzey como huan ti'ya't hua'chilh a'nlhā Dios cāmājaxi' ixtojon. Lā' ā'makapitzin huampala tahanan: “Por Jerusalén”. Chuntza' tū' tzey como Jerusalén

ū'tza' ixā'lacchicni' huan Rey más xaka'tla'. ³⁶Lā' ā'makapitzin huampala tahuan: "Por mi cabeza". Chuntza' tū' tzey como xmān Dios ca'tzi lhānin napu'n ixmūsasatca'n. ³⁷Stu'ncua' calalh a'xni'ca' nahua'nā'tit "u'huē" o "tū". Lā' chuntza' tū' maclacasqui'n nahua'nā'tit ā'catūhuā huampala. Huan tamā'na ā'makapitzin tachihuin nacāquilhtaxtuyāni' ixpālacata huan ko'ti'ti'.

**Jesús māsuyulh ixpālacata
a'ntin tapalāna'ni'**

Lc. 6.29-30

³⁸Lā' Jesús cāhuanipā:

—Hui'xina'n kaxpa'tni'ta'ntittza' a'nchi pū'la ixuancan: "Palh namātakāhui'ya' ixlakastapun ā'chā'tin, nalimāpala'ya' milakastapun. Lā' nalimāpala'ya' mintatzan ixtatzan ā'kalhatin a'ntū māyujū'ni'". ³⁹Lā' quit iccāhuaniyāni': Tū' catitapalāna'ni'lh huan a'ntin tlahuani'ni'ta'ni' a'ntūn tū' tzey. Palh catihuā ixlacala'sni' mimpāxtūcā'nj, natamakxteka' nalacala'sāni' mimpāxtūxuc. ⁴⁰Lā' palh catihuā ixmālacapū'ni' lā' namaklhticu'tunāni' mincamisa, nā natamakxteka' nalē'n mintakēnu'. ⁴¹Lā' palh catihuā ixmāmacu'qui'ni' ixmaleta lakatin kilómetro, nacu'ca'pala'ya' ā'lakatin kilómetro. ⁴²A'xni'ca' catihuā nasqui'ni'yāni' catihuā, namaxqui'ya' lā' tū' catikē'pini' catihuā a'nti maksācua'cu'tunāni'.

**Jesús māsuyulh a'nchi
napāxqui'can huan tā'ca'tza**

Lc. 6.27-28, 32-36

⁴³Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nā kaxpatni'ta'ntittza' a'nchi pū'la ixuancan: "Nacāpāxqui'ya' mi'amigos pero tū' maclacasqui'n nacāpāxqui'ya' mintā'ca'tza". ⁴⁴Lā' quit iccāhuaniyāni': Cacāpāxqui'tit mintā'ca'tzaca'n lā' nasqui'ni'yā'tit Dios

que cacāsicua'lanālih xluca'n a'nti cātamacapūlhca'yāni'. Cacāmaktāya'tit xluca'n a'ntin tū' cātalaktzi'ncu'tunāni' lā' catā'chihuina'tit Dios ixpālacataca'n xluca'n a'nti cātalakapalayāni' lā' cātamāpātini'yāni'. ⁴⁵Chuntza' tasu'yu que hui'xina'n ixcamana' quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn. Dios māchi'chinini'n huan chi'chini'. Lā' chu a'cxtim talaktzi'n huan chi'chini' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't, a'yuj tzey lā' a'yuj tū' tzey xluca'n. Lā' Dios macamin xcān para ixlihuākca'n tachi'xcuhui't a'yuj ta'a'kahuāna'ni' lā' a'yuj tū' ta'a'kahuāna'ni'. ⁴⁶Lā' palh xmān nacāpāxqui'yā'tit xluca'n a'nti cātapāxqui'yāni', ¿tichū cuenta natlahua huā'mā'? Chuntza' tatlahua chuxatiyā ā'makapitzin a'ntin tū' tzey hua'chi huan mātā'jini'ni'n impuesto. ⁴⁷Lā' palh xmān nacāmālakacuhui'ni'yā'tit mintā'macchicca'n, ¿chu ka'tla' catūhuā tlahua'ni'ta'ntit? Xluca'n a'ntin tū' tastālani' ixtej Dios nā chuntza' tatlahua. ⁴⁸Lā' chuntza' hui'xina'n cala'tit xalacuan chu a'cxtim hua'chi quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn.

**Jesús māsuyulh ixpālacata
huan xatzey a'ntūn tlahuacan**

6 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' natlahua'yā'tit a'ntūn tzey o namaktāya'yā'tit ā'kalhatin para natlōkentaxtūyā'tit ixtapuhān Dios, tzēk natlahua'yā'tit. Tū' catitlahua'tit cā'lacapūlhūhua' para nacātalaktzi'nāni'. Palh cā'lacapūlhūhua' natlahua'yā'tit, quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn tū' caticāmaxqui'ni' nīn tuntū'. ²Chuntza' a'xni'ca' nacāmaktāya'yā'tit huan a'ntin tamaclacasqui'n, tū' caticāhua'ni'tit ā'makapitzin a'ntūn tlahua'pā'na'ntit. Xluca'n a'ntin tatlahua lakatu' ixlacanca'n tatlahua a'ntūn tzey nac cā'tejen lā' na ixlitokpānca'n israelitas. Chuntza' tatlahua para que

tachi'xcuhui't nacāmāka'tli'. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni que a'xni'ca' cālaktzi'ncan, ū'tza' hua'chi ixtatlajca'n a'ntū natamaklhtini'n. ³Lā' hui'xina'n, a'xni'ca' nacāmaktāya'yā'tit huan a'ntin tamaclacasqui'n, tū' catimaxtektit nin tinti' naca'tzi' a'nchi cāmaktāya'yā'tit. ⁴Más tzey tzēk nacāmaktāya'yā'tit. Lā' quinTāta'ca'n nalaktzi'n a'ntūn tzēk tlahua'yā'tit lā' xla' nacāmaxqui'yāni' mintatlajca'n.

Jesús māsuyulh a'nchi kalhtō'ka'can

Lc. 11.2-4

⁵Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' makatunu' nakalhtō'ka'ni'yā'tit Dios, tū' catitlahua'tit chu a'nchin tatlahua xla'ca'n a'ntin tatlahua lakatu' ixlacanca'n. Xla'ca'n tatāya na ixlitokpānca'n israelitas lā' nac cā'tejen a'nlhā nacālaktzi'ncan a'xni'ca' takalhtō'ka'mā'na. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' cālaktzi'ncan, ū'tza' hua'chi ixtatlajca'n a'ntū natamaklhtini'n. ⁶Pero a'xni'ca' hui'xina'n nakalhtō'ka'yā'tit, catanū'tit na minchicca'n lā' camālaccō'tit lā' mē'cstuca'n nakalhtō'ka'yā'tit lā' natā'chihuina'nā'tit quinTāta'ca'n a'ntin tū' laktzi'ncan. Lā' quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn nalaktzi'n a'ntūn tzēk natlahua'yā'tit lā' xla' nacāmaxqui'yāni' mintatlajca'n.

⁷Lā' capāstactit a'xni'ca' natlahua'yā'tit mi'oracionca'n, lā' tū' maklhūhua' nahua'nā'tit a'ntū hua'ni'ta'ntittza'. Chuntza' tatlahua huan tamā'na a'ntin tū' talakapasa Dios. Tapuhuan palh Dios nacākaxmata ixpālacata huan lhūhua' tachihuin. ⁸Tū' catila'tit hua'chi xla'ca'n. QuinTāta'ca'n nac a'kapūn ca'tzitzā' a'ntū hui'xina'n maclacasqui'nā'tit a'xni'ca' tūna'j squi'ni'yā'tit. ⁹Chuntza' natā'chihuina'nā'tit Dios:

QuinTāta'ca'n a'nti hui'lachi' nac a'kapūn, ca'a'cnini'ni'ca'.

¹⁰Camilh a'xni'ca' natzucuya' nacāmāpa'ksi'kō'ya' huan tachi'xcuhui't.

Catlahuaca mintapuhuān huā'tzā' nac ti'ya't chu a'cxtim hua'chi nac a'kapūn.

¹¹Caquilāmaxqui'uj chuhua'j quilihua'tca'n a'ntū icmaclacasqui'nāuj.

¹²Caquilāmāspūtūnu'ni'uj a'ntū iccāclaclē'ni'yāni' como iccāmāspūtūnu'ni'yāuj huan tamā'na' a'nti quincātalacclē'ni'yāni'.

¹³Tū' camakxtekti naquincāpātle'keni'yāni' a'ntū naquincāmātlahuīyāni' talacclē'i'.

Xmān hui'x xaMāpa'ksini' lā' mila' ixlihuāk huan limāpa'ksin lā' ixlihuākca'n natamācā'taniyāni' para pō'ktu.

Amén.

¹⁴'Palh hui'xina'n nacāmāspūtūnu'ni'yā'tit ā'makapitzin a'nti cātatlahuani'yāni' a'ntūn tū' tzey, nā quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn nā nacāmāspūtūnu'ni'yāni' a'ntūn tlahuani'ta'ntit a'ntūn tū' tzey. ¹⁵Lā' palh hui'xina'n tū' nacāmāspūtūnu'ni'yā'tit ā'makapitzin, lā' tū' caticāmāspūtūnu'ni'ni' mintalacclē'i'ca'n quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn.

Jesús māsuyulh ixpālacata a'nchi latā'kchokocan a'xni'ca' tū' huā'yancan

¹⁶Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' a'xni'ca' tū' nahuā'ya'nā'tit tintacuj para natā'chihuina'nā'tit Dios, tū' catila'tit hua'chi xla'ca'n a'ntin tatlahua lakatu' ixlacanca'n. Xla'ca'n ta'a'cpūtō'ca' lhca'ca'n lā' tū' talakacha'ka'n para que nacālaktzi'ncan

lā' naca'tzīcan palh tū' tahuā'yan. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que xla'ca'n taka'lhitzā' ixtatlajca'n a'xni'ca' tasu'yu que tū' tahuā'yalh. ¹⁷Hui'xina'n tū' catitla'hua'tit chuntza'. A'xni'ca' tū' huā'ya'nā'tit tintacuj para natā'chihuīna'nā'tit Dios, calakacha'ka'ntit lā' xa'nca caxqui'ttit miya'jca'n ¹⁸lā' chuntza tū' catica'tzica palh tū' huā'ya'nā'tit. Xmān quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn naca'tzi a'ntūn tzē'k tla'hua'yā'tit lā' xla' nacāmaxqui'yāni' mintatlajca'n.

**Jesús mās'u'yulh ixpālacata a'ntū
quilaca'n nala nac a'kapūn**

Lc. 12.33-34

¹⁹Lā' Jesús cāhuanipā:

—Tū' catilacasqui'ntit lhūhua' tumīn lā' ā'catūhuā xala' nac huā'mā' quilhtamacuj. Huan tzi'ya' lā' huan xumpepe tzē natamālakuanī a'ntū xala' nac quilhtamacuj. Lā' tzē naka'lhancan mintumīnca'n. ²⁰Más tzey calacasqui'ntit a'ntū nala milaca'n nac a'kapūn. A'ntza' huan tzi'ya' lā' huan xumpepe tūlah catitamāspūtūlh lā' tūlah catitatanūlh ka'lhāna'nīn. ²¹Lā' pō'ktu pāstaclacapinā'tit a'nlhā hui' huan a'ntū lej tasqui'nīni'yāni'.

**Jesús mās'u'yulh ixpālacata a'ntū
hua'chi ixpūmaksko quimacni'ca'n**

Lc. 11.34-36

²²Lā' Jesús cāhuanipā:

—Milakastapunca'n hua'chi lakatin ixpūmaksko mimacni'ca'n. Palh tū' tampi'lhini'nā'tit lā' palh laktzi'nā'tit a'ntūn tamaclacasqui'n ā'makapitzīn, ū'tza' hua'chilh tzey milakastapunca'n lā' hua'chilh huāk xkakana' na mimacni'ca'n. ²³Lā' palh xmān laktzi'nā'tit a'ntū maclacasqui'nā'tit hui'xina'n mē'cstuca'n, lej lactampi'lhni' lani'ta'ntit. U'tza' hua'chilh tū' tzey milakastapunca'n lā' hua'chilh huāk

cā'pucsua' na mimacni'ca'n. Palh tū' tzey ixpūmaksko mimacni'ca'n, ā'chulā' cā'pucsua' nala. Lā' a'nlhā cā'pucsua' tū' ca'tzīcan lhā a'ncan.

**Jesús mās'u'yulh ixpālacata
huan kalhatu' patrón**

Lc. 16.13

²⁴Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nīn tinti' tzē natā'scuja kalhatu' ixpatrón como nalaca't kalhatin lā' tū' catilaca't'lh ā'kalhatin. Lā' na'a'kahuāna'ni' kalhatin lā' nalakmaka'n ā'kalhatin. Lā' nā chuntza' hui'xina'n tūla nalipāhua'nā'tit Dios palh nalipāhua'nā'tit huan mintumīnca'n.

**Jesús mās'u'yulh a'nchī Dios
cāmaktaka'lha ixcamana'**

Lc. 12.22-31

²⁵Lā' Jesús cāhuanipā:

—U'tza' iccālihuaniyāni' chuhua'j: Tū' ticāpāta'layāni' ixpālacata huan lihua't a'ntū maclacasqui'nā'tit para nalatahui'layā'tit. Lā' tū' tilē'capinā'tit ixpālacata huan lu'xu' a'ntū maclacasqui'n mimacni'ca'n. Dios cāmaxqui'ni' minquilhtamacujca'n lā' mimacni'ca'n a'ntū napūscujā'tit. Lā' ū'tza' nacālimaxqui'yāni' chuxatū a'ntū namaclacasqui'nā'tit. ²⁶Cuenta catlahua'tit huan spūnnu' a'ntūn takosnū'n. Xla'ca'n tū' tacha'n nīn tuntū', nīn tamakalana'n lā' tū' taka'lhī ixpūcuxi'ca'n. Lā' quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn cāmāhuī'. Lā' hui'xina'n lihua'ca' mintapalhca'n que huan spūnnu'. ²⁷Lā' ŷtichū na milaclhpu'nanca'n tzē natahui'la más makān xmān porque lej nalē'ca'a'n?

²⁸'Lā' ŷa'chī' cāpāta'layā'ni' ixpālacata a'ntū nalhakā'yā'tit? Camaksca'ttit huan xa'nat a'nchīn talistaca nac cā'tacuxtu. Tū' tascuja lā' tū' tatzapa' ixlu'xu'ca'n. ²⁹Lej tzēhuani't tastaca a'yuj tuntū' tatlahua. Lā' iccāhuaniyāni' que huan

rey Salomón tūlah cāmālacastucli ixlitzēhuani't huan xa'nat. Lā' xla' lej rico ixuani't. ³⁰ A'nan chi'tin nac cā'tacuxtu a'ntūn tzēhuani't pero lakali tū'xama'n nacā'ī'can lā' nacālhcuyucan. Lā' como Dios cāmaktaka'lha lā' cāmakastaca huan chi'tin a'ntū palaj nascōhuan, ā'chulā' nacāmaktaka'lhāni' hui'xina'n. Lā' ¿a'chi' tū' kalhlaka'iyā'tit huā'mā'? ³¹ Chuntza' tū' tilē'capinā'tit lā' tū' catihuantit: “¿Tuchū nahua'yāuj? Lā' ¿tuchū naliko'tnūnāuj? Lā' ¿chichū na'icililhakā'nanāuj?” ³² Huan a'nti xalani'n huā'mā' cā'quilhtamacuj pō'ktu chuntza' tahanan lā' pō'ktu chuntza' tapuhuan. Pero hui'xina'n ka'lhī'yā'tit kalhatin minTāta'ca'n nac a'kapūn lā' xla' xa'nca ca'tzi a'ntū maclacasqui'nā'tit lakaliyān. ³³ Xapū'la nalē'capinā'tit a'nchī namakxtekā'tit Dios nacāmāpa'ksikō'yāni' lā' nalē'capinā'tit a'nchī nalimapakāxuhua'yā'tit Dios. Xla' nacāmāxqui'yāni' ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'nā'tit. ³⁴ Lakatunu' chi'chini' naka'lhī'yā'tit a'ntū nacāpāta'layāni'. Chuntza' tū' catitamakchuyī'tit chuhua'j a'ntū nacāpātle'keni'yāni' lakali como chuntza' tūla xa'nca cuenta tlaha'yā'tit huā'mā' chi'chini'. Lā' ixlilakali nacāpāta'lapalayāni'.

**Jesús māsu'yulh que tū'tzey palh
cā'a'ksa'ncan ā'makapitzin**

Lc. 6.37-38, 41-42

7 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' caticā'a'ksa'ntit ā'makapitzin lā' Dios tū' nacā'juzgarli'yāni'. ² Chu a'nchī hui'xina'n cā'a'ksa'nā'tit ā'makapitzin, chu a'cxtim Dios nacā'juzgarli'yāni'. Palh hui'xina'n nalāmāspūtūni'yā'tit, nā Dios nacāmāspūtūni'yāni'. ³ ¿Chichū tzē nalaktzi'na' huan ti'na'j pa'lhma' na ixlakastapun mintā'tin palh tanūma' hua'chi kentin qui'hui' na milakastapun?

⁴ Palh tū' pū'la maxtuya' huan qui'hui' na milakastapun, tūlah catima'xtuni' huan pa'lhma' na ixlakastapun mintā'tin. ⁵ ¿Tlahua'pāt lakatu' milacan! Palh hui'x tlahua'ya' a'ntūn tū' tzey, tūlah catimaktāya' ā'kalhatin a'ntin tlahua a'ntūn tū' tzey. Maclacasqui'n cuenta natlahua'ya' pū'la a'nchī latā'kchokoya' hui'x lā' chuntza' tzē namaktāya'ya' ā'kalhatin para que xa'nca nalatā'kchoko.

⁶ A'nan tachi'xcuhui't a'nti ixlaktaca'n lej ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n. Lā' palh xlaca'n tū' tlakaj takaxmatcu'tun ixtachihuīn Dios, tū' caticāmāsu'ni'tit. Xmān nata'a'kchā'n lā' nacātatuscu'tunāni' hua'chi chichi' a'ntū lej xcana'n. Santo ixtachihuīn Dios. Lā' palh tachi'xcuhui't tū' takaxmatcu'tun, tū' caticāmāsu'ni'tit xlaca'n. Tū' catita'a'cnīni'ni'lh ixtachihuīn Dios. Xlaca'n hua'chi lakatin pa'xni' a'ntū nalacchi'nta a'ntū lej tapala.

**Jesús māsu'yulh a'nchī
nalisqui'ni'yāuj Dios**

Lc. 11.9-13; 6.31

⁷ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Casqui'ni'tit Dios lā' xla' nacāmāxqui'yāni'. Caputzatit a'ntū Dios cāmāxqui'cu'tunāni' lā' nakaksā'tit. Cakē'kō'lhiti huan mākalhcha lā' chuntza' nacātamālaqui'ni'yāni'. ⁸ Huan a'nti nasqui'ni' Dios, ū'tza' namaklhtini'n lā' huan a'nti putza a'ntū Dios namaxqui', xla' nakaksa. Lā' huan a'nti nakē'kō'lhā huan mākalhcha, Dios namālaqui'ni'.

⁹ Hui'xina'n ka'lhī'yā'tit mincamana'ca'n. Lā' palh kalhatin mincaman nasqui'ni'yāni' pāntzi, ¿chu namaxqui'ya' lakatin chihuix? ¹⁰ Lā' palh nasqui'ni'yāni' squi'ti', ¿chu namaxqui'ya' lūhua'? ¹¹ Hui'xina'n chi'xcuhui'n lā' milaktaca'n tū' tzey. Lā' a'yuj tū' tzey hui'xina'n, pero ca'tziyā'tit

a'ntün tzey para mincamana'ca'n lä' nacāmaxqui'yā'tit. QuinTāta'ca'n xala' nac a'kapün lej tzey, lä' chuntza' ā'chulā' nacāmaxqui' a'ntü xatzey huan a'ntin tasqui'ni'.

¹²Chuntza' cacātlahua'ni'tit ā'makapitzin chu a'cxtim hua'chi lacasqui'nā'tit xlaca'n nacātatlahuani'yāni'. U'tza' huā'mā' a'ntü huanicu'tun huan ixley Moisés lä' ū'tza' ixlimāscat'ınca'n huan profetasna' chu a'nchin tatzokni' na ixtachihuin Dios.

Jesús mäsuyulh ixpälacata huan xapitzina'j mākalkhcha

Lc. 13.24

¹³Lä' Jesús cāhuanipā:

—A'nan lakatu' mākalkhcha lä' kantu' tej. Natanū'yā'tit nac xapitzina'j mākalkhcha a'nlhā mā' huan pitzina'j tej. Lä' pēka'tla' mā' huan tej a'ntü a'n nac pūpātīn lä' pēka'tla' xamākalkhcha. Lä' līlhūhua' a'nti natatanūyācha'. ¹⁴Huan pitzina'j tej a'n nac a'kapün a'nlhā natahui'layāuj para pō'ktu. Lä' jicslīhua' a'ncan. Nā pitzina'j xamākalkhcha. Lä' tū' a'nan lhūhua' a'nti natatanūyācha'.

Jesús mäsuyulh ixpälacata a'nchi lilakapascan huan qui'hui' palh tzey o palh tū' tzey

Lc. 6.43-44

¹⁵Lä' Jesús cāhuanipā:

—Catamaktaka'lhtit de a'ntin tahuan palh ixacta'sana'ni'n Dios lä' xmān ta'akxokonun. Xlaca'n hua'chi lobo a'ntü lej taputzamā'na ixlihua'tca'n lä' talhakā'nani't hua'chi borregos. ¹⁶Tzē nacālakapasā'tit ixpälacata a'nchi natalatā'kchoko. Tū' cāpu'xcan uvas nac lhtucū'n lä' nīn tū' cāpu'xcan higos nac huan lhtucū' qui'hui'. ¹⁷Chuntza' huan xatzey qui'hui' namāstā' xatzey ixtō'ca't lä' tzēhuani't. Lä' tū' tzey ixtō'ca't huan qui'hui' a'ntün tū' tzey. ¹⁸Huan xatzey qui'hui' tū' catimāstā'lh ixtō'ca't

a'ntün tū' tzey. Lä' nīn huan tū' tzey qui'hui' tūla namāstā' xatzey ixtō'ca't. ¹⁹Palh huan qui'hui' tū' namāstā' xatzey ixtō'ca't, nacācan lä' nalhcuyucan. ²⁰Chuntza' hui'xina'n nacālilakapasā'tit huan a'cta'sana'ni'n a'ntin ta'akxokonun como xlaca'n tū' xa'nea talatā'kchoko.

Jesús mäsuyulh ixpälacata a'nti natatanū a'nlhā Dios māpa'ksini'n

Lc. 13.25-27

²¹Lä' Jesús cāhuanipā:

—Lhūhua' a'nan a'nti naquin-tamāpācuhui: “QuiMāpa'ksini'”. U'tza' tū' huanicu'tun que natatanū a'nlhā Dios māpa'ksikō' ixlihuāk. Xmān tzē natatanūyācha' xlaca'n a'ntin tatlahua ixtapuhūan quinTāta'ca'n xala' nac a'kapün. ²²A'xni'ca' namin ā'xmān chī'chini', līlhūhua' naquintahuani: “QuiMāpa'ksini'ca'n, quina'n icmäsuyūj ixtachihuin Dios ixpälacata milimāpa'ksin. Lä' milimāpa'ksin iccālimāxtūj huan tlajana'ni'n. Lä' nā lhūhua' lē'cnīn iccālītlahuāuj milimāpa'ksin”, natahuan. ²³Lä' tuncan na'iccāhuani: “Tū' iccālakapasāni'. Catapānū'tit. Hui'xina'n tlahua'tit a'ntün tū' tzey”.

Jesús mäsuyulh ixpälacata a'ntin ta'akahuāna'ni' lä' a'ntin tū'

Lc. 6.47-49; Mr. 1.22

²⁴Lä' Jesús cāhuanipā:

—Chuntza' huan a'nti quinkaxmata lä' xla' akahuāna'ni' a'ntü icmäsuyū, xla' xa'nea tlā'huan na ixtej Dios lä' natāyani' a'yuj napātīni'n. Nala hua'chi kalhatin chī'xcu' a'nti pūlh mā'n yāhualh xatantün ixchic. ²⁵Lä' a'yuj milh lhūhua' xcān lä' huan palha' ū'ni' sno'kli huan chic, pero tāyani'lh lä' tū' a'kā'lh. ²⁶Pero huan a'nti quinkaxmata lä' xla' tū' akahuāna'ni' a'ntü icmäsuyū, xla' tūlalh catitāyani'lh. Nala hua'chi kalhatin chī'xcu' a'ntin tonto ixuani't lä' tū' pūlh mā'n yāhualh

xatantün. ²⁷ A'xni'ca' lej lalh xcān lā' milh palha' ū'ni' a'ntū sno'kli huan chic, tū' tāyani'lh. Mākā'nilh lā' laclakō'lh.

²⁸ Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh huā' tamā'na, huan tachi'xcuhui't lej talē'cnilh ixpālacata huan limāscā'tin.

²⁹ Xla' cāmāsu'ni'lh hua'chi a'nti kal'hi limāpa'ksin, lā' tū' hua'chi huan xamākalhtō'kē'ni'ni'n ley. Xlaca'n xmān tamāsu'yu a'ntūn tamaksca'tli.

Jesús mātzeyilh huan a'nti ixka'lhī lepra

Mr. 1.40-45; Lc. 5.12-16

8 Lā' a'xni'ca' Jesús lacyujli huan nac kēstīn, lhūhua' tachi'xcuhui't tastālani'lh. ² Lā' laktapajtzūlh kalhatin i'tza'ca'. Ixka'lhī huan ta'jatat a'ntū huanican lepra lā' ū'tza' a'ntū māmāsi quinquinitca'n. Huan i'tza'ca' tatzokostani'lh Jesús lā' huanilh:

—Māpa'ksini', palh hui'x lacasqui'na', tzē naquimātzeyi'ya'.

³ Lā' tuncan Jesús xa'malh lā' huanilh:

—Chuntza' quit iclacasqui'n.

Catzeya'nti.

Lā' a'xni'ca' huanilh huā'mā', tapānūni'lh ixta'jatat huan i'tza'ca'. Tzeytza' ixuani't. ⁴ Lā' Jesús huanilh:

—Catamaktaka'lhti lā' tū' tihua'ni'ya' nīn tinti'. Xmān calakpi huan ixcuraca'n israelitas lā' camā'su'ni' mimacni' para nalaktzi'n palh tzeyani'ta'tza'. Lā' na'aksa'ju'ni'na' chu a'nchī māpa'ksini'lh Moisés. Chuntza' nataka'tzi tachi'xcuhui't que tzeyani'ta'tza'.

Jesús mātzeyilh ixtasācua' huan capitán romano

Lc. 7.1-10

⁵ Lā' a'xni'ca' Jesús tanūlh huan nac cā'lacchicni' Capernaum, laktapajtzūlh kalhatin ixcapitanca'n de huan tropasna' romanos. Squi'ni'lh que camaktāyalh ⁶ lā' huanilh:

—Māpa'ksini', lej i'tzaca'n quintasācua' lā' mā' na quinchic. Lhtuculu' lā' lej pātini'mā'.

⁷ Jesús huanilh:

—Na'ica'n na'icmātzeyi'.

⁸ Lā' huan capitán kalhtilh:

—Māpa'ksini', hui'x lej kal'hi'ya' limāpa'ksin lā' tū' mini'ni' natanū'ya' nac quinchic. Xmān namāpa'ksi'ya' lā' natzeyan quintasācua'. ⁹ Māni' quit nā quintamāpa'ksi huan xalaka'tla' lā' nā quit iccāmāpa'ksi huan quintropasna'. A'xni'ca' na'icuanī kalhatin tropa que ca'a'lh, xla' na'a'n. Lā' a'xni'ca' na'icuanī ā'kalhatin que camilh, xla' namin. Lā' a'xni'ca' na'icuanī quintasācua' que catlahualh catūhuā, xla' natlahua a'ntū icuanilh.

¹⁰ Lā' a'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lē'cnilh. Lā' cāhuanilh huan a'nti ixtastālani'tēlha:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.

Tū' iclakapasa nīn tinti' israelita a'nti quinkalhlaka'i' hua'chi huā'mā' chi'xcu'.

¹¹ Nā iccāhuaniyāni' que natamin lhūhua' xalani'n ixtankēn lā' nā lhūhua' xalani'n na ixlitā'cnun. Lā' xlaca'n, a'yuj tū' israelitas, xlaca'n nacātā'huā'yan Abraham lā' Isaac lā' Jacob a'nlhā Dios māpa'ksini'n. ¹² Lā' ā'makapitzin a'yuj israelitas, xlaca'n nacāmacā'ncan kēpūn a'nlhā cā'pucsua'. A'ntza' natacalhuan lā' natalaxca ixtatzanca'n.

¹³ Lā' tuncan Jesús huanilh huan capitán:

—Capit na minchic. Chu a'nchī kalhlaka'i'ni'ta', chuntza' natlahuani'ca'na'.

Lā' huanmā' ka'tlā'tus mātzeyilh huan tasācua'.

Jesús mātzeyilh ixpuhuiti' Pedro

Mr. 1.29-31; Lc. 4.38-39

¹⁴ Lā' Jesús a'lh na ixchic Pedro lā' a'ntza' laktzi'lh ixpuhuiti'. Ixchi'chixni'n lā' ixmā'. ¹⁵ Jesús xa'malh na ixmacan lā' tapānūni'lh huan tachi'chixni'.

Tā'kaquī'lh huan puscāt lā' tzuculh cāmāhuī'.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' i'tza'ca'nī'n

Mr. 1.32-34; Lc. 4.40-41

¹⁶Lā' a'xni'ca' i'smalanka'namā'tza', cālimini'ca Jesús lhūhua' a'nti ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n. Lā' xla' xmān māpa'ksīlh lā' chuntza' cāmāxtulh huan tlajana'nī'n. Lā' nā cāmātzeyīlh lhūhua' i'tza'ca'nī'n. ¹⁷U'tza' huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū chu a'nchī a'cta'sana'lh huan profeta Isaías a'xni'ca' hualh huā'mā': "Xla' mājānūlh a'nchī i'tza'cā'huā' ixuanī'ta'uj quina'n lā' nā a'nchī i'xlejua'nanāuj lā' quincāmaklhtīni' quinta'jatatca'n".

**Ixpālacata huan a'ntin
titastālani'cu'tulh Jesús**

Lc. 9.57-62

¹⁸Lā' a'xni'ca' Jesús cālaktzī'lh huan lhūhua' tachi'xcu'huī't a'nti ixtalītamacxti'li'mā'na, māpa'ksīlh que calē'nca tintacut huan ka'tla' xcān huan nac barco. ¹⁹Lā' kalhatin xamākahl'tō'kē'ni' huan ley laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', ictā'a'ncu'tunāni' chuxalhā napina'.

²⁰Lā' Jesús kalhtīlh:

—Huan tanqui'huī' taka'lhī ixlu'cu'ca'n lā' huan spūnnu' taka'lhī ixmāsekca'n. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n; pero quit tū' icka'lhī quinchic a'nlhā na'ichlata.

²¹Lā' ā'kalhatin a'nti i'sca'txtunu' ixuanī't, xla' huanilh:

—Māpa'ksīni', caquimakxtekti na'ictachoko nac quinchic hasta a'xni'ca' namā'cnūcan quintāta'.

²²Lā' Jesús kalhtīlh:

—Caquistāla'ni'. Xlaca'n a'ntin tū' takahlaka'ī' tzē natamā'cnū huan nīn.

Jesús māca'cslīlh huan palha' ū'ni'

Mr. 4.35-41; Lc. 8.22-25

²³Lā' tuncan Jesús tojōlh nac lakatin barco lā' tatā'tojōlh i'sca'txtunu'nī'n.

²⁴Lā' lihuan ixtatacutmā'na, tzuculh lakatin palha' ū'ni' lā' ixlītatzumamā'tza' de xcān huan barco. Lā' Jesús i'lhata'ā'. ²⁵Lā' tuncan ta'alh tamālakahuāni' lā' tahuani'lh:

—¡Māpa'ksīni', caquilāmāpūtāxtūj! ¡Tā'cnūmā'nauj!

²⁶Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Lā' ¿a'chī' lej jicua'nā'tit? ¡Tū' xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit!

Tuncan tā'kaquī'lh lā' cālacaquilhnīlh huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān. Lā' chuntza' ca'cslīlh. ²⁷Lā' huan chi'xcu'huī'n talē'cnīlh lā' tahu'alh:

—¿Tichūyā' chi'xcu' xla'? ¡Hasta tzē cāmāpa'ksī huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān lā' nata'a'kahuāna'ni'!

**Kalhatu' chi'xcu'huī'n
xalani'n nac Gadara a'nti
ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n**

Mr. 5.1-20; Lc. 8.26-39

²⁸Tintacut huan xcān ixuī' lakatin ti'ya't a'nlhā huanican Gadara. Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh a'ntza', tatapajtzūlh kalhatu' chi'xcu'huī'n a'nti ixtahuī'lāna'ncha' nac lhu'cu'. Ixtu'ca'n ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n lā' ixtachuyā lā' ixtaca'tzanca'tzī. Nīn tinti' ixtatētāxtucu'tun a'ntza' ixpālacataca'n huan tamā'na kalhatu'. ²⁹Lā' tatzuculh tata'sa lā' tahu'alh:

—Icca'tziyāuj palh hui'x ixO'kxa' Dios, pero quina'n tūna'j ictimāpalanauj con Dios. ¿Chā' ta't para naquilāmāpātīni'yāuj a'xni'ca' tūna'j min huan chi'chini' a'ntū lhcācanī't?

³⁰Lā' tū' lej makat de a'ntza' ixtahuā'yamā'na lhūhua' pa'xni'. ³¹Lā' huan tlajana'nī'n tasqui'ni'lh Jesús:

—Palh naquilāmāxtuyāuj na ixchakānca'n huan chixcuhui'n, caquilāmakxtekui na'ictanūyāuj na ixchakānca'n huan tamā'na pa'xni'.

³²Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Capitittza'.

Lā' huan tlajana'nī'n tataxtukō'lh de huan chixcuhui'n lā' tatanūlh huan na ixchakānca'n huan lhūhua' pa'xni'. Lā' chu tuncan huan lhūhua' pa'xni' tatu'jnun ta'alh nac cā'pūtatōnkopūn lā' tatojōcha' nac xcān lā' a'ntza' tajicsua'kō'lh.

³³Lā' huan chixcuhui'n a'nti ixtamaktaka'lh mā'na huan lhūhua' pa'xni', xlaca'n tajicua'lh lā' tatu'jnulh huan nac cā'lacchicni'. Lā' a'xni'ca' tachā'lh, tahuankō'lh ixlihuāk a'ntū cā'pātletkeni'lh huan chixcuhui'n a'nti ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n. ³⁴Lā' tuncan ixlihuākca'n xalanī'n huanmā' cā'lacchicni' talaka'lh Jesús a'nlhā ixui'. Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'ntza', lej tasqui'ni'lh Jesús que ca'alh de na ixti'ya'tca'n.

**Jesús mātzeyilh huan
chixcu' a'nti ixlū'ntū'lanī't**

Mr. 2.1-12; Lc. 5.17-26

9 Lā' tuncan Jesús tojōlh nac lakatin barco lā' a'lh tintacut lā' chā'lh nac Capernaum a'nlhā ixā'lacchicni'. ²Lā' limini'cancha' kalhatin chixcu' a'nti ixlū'ntū'lanī't lā' a'nti ixmā' na ixlaklaj. Lā' a'xni'ca' Jesús laktzi'lh a'nchin takalh-laka'lh que ixka'lhli limāpa'ksin, xla' huanilh huan i'tza'ca'.

—Cahui'xcāna'jca'tzi, quincaman. Quit icmāspūtūnu'ni'yāni' mintalacē'i'.

³Lā' tuncan makapitzin xam-ākalthō'kē'ni'ni'n ley tapuhualh: “¿A'chī' chihuina'n chuntza' huā'mā' chixcu'? Tā'talacastuccu'tun Dios. Nīn tinti' tzē naquincāmāspūtūnu'ni'yāni' quintalacē'i'ca'n, xmān Dios”.

⁴Lā' Jesús, como ixca'tzi a'nchī ixtapuhuamā'na, cāhuanilh:

—¿A'chī' puhua'nā'tit chuntza' na mi'a'clhcunucca'n? ⁵Icuanilh tza' huan i'tza'ca': “Iccāmāspūtūnu'ni'ni' mintalacē'i'”, pero tū' tasu'yu ayuj māspūtūnu'ni'ca. Palh xa'icuanilh: “Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' catlā'hua'”, chuntza' ixtasu'yulh palh natzeyan o tū'. ⁶Quit huan Chixcu' xala' Tālh mā'n. Lā' chuhua'j na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī icka'lhī limāpa'ksin nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' tzē na'iccāmāspūtūnu'ni' ixtalacē'i'ca'n tachi'xcuhui't.

Lā' tuncan Jesús huanilh huan chixcu' a'nti ixlū'ntū'lanī't:

—Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' capit na minchic.

⁷Lā' tuncan huan chixcu' tā'kaqui'lh lā' lē'lh i'xti'cat lā' a'lh na ixchic. ⁸Lā' huan tachi'xcuhui't, a'xni'ca' talaktzi'lh huā'mā', tajicua'lh. Lā' tamāpāxuhuilh Dios como ixcāmāxqui'ni't huā'mā' limāpa'ksin huan chixcuhui'n.

**Jesús mātā'silh huan
Mateo para nastālani'**

Mr. 2.13-17; Lc. 5.27-32

⁹Lā' a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' de a'ntza', laktzi'lh kalhatin chixcu' a'nti ixuanican Mateo. Xla' ixui' a'nlhā ixmātā'jini'ncan impuestos lā' huanica:

—Caquistāla'ni'.

Lā' tuncan Mateo tāyalh lā' stālani'lh.

¹⁰Lā' a'xni'ca' Jesús ixuā'yamā' nac lakatin chic, tachā'lh lhūhua' mātā'jini'ni'n impuestos lā' ā'makapitzin a'ntin tū' tzeyā chixcuhui'n. Lā' ixlihuākca'n ixcātā'huā'yamā' Jesús lā' i'sca'txtunu'ni'n. ¹¹Lā' a'xni'ca' makapitzin fariseosnu' talaktzi'lh huā'mā', xlaca'n takalhasqui'nilh huan i'sca'txtunu'ni'n Jesús:

—Lā' ¿a'chī' mimākalhtō'kē'ni'ca'n cātā'huā'yan huan mātā'jini'ni'n

impuestos lā' āmakapitzin a'ntin tū' tzey?

¹²Lā' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuin lā' cāhuanilh:

—Huan a'ntin tū' ta'itza'ca'n, xla'ca'n tū' tamaclacasqui'n huan doctor, xmān huan i'tza'ca'ni'n. ¹³Capittit lā' casca'ttit a'ntū huanicu'tun huā'mā' a'ntūn tzo'kcani't na ixtachihuin Dios: “Quit ā'chulā' iclacasqui'n nacālalkalhu'mā'nā'tit āmakapitzin. Lā' tū' tanto iclacasqui'n naquilā'a'ksajui'yāuj huan animalhna”. Chuntza' tzo'kcani't. Quit tū' icmilh iccāputza a'ntin tapuhuan palh xla'ca'n xalacuan. Icmilh iccāputza huan tachi'xcuhui't a'ntin taca'tzi palh tū' tzey xla'ca'n como iclacasqui'n que natatāpali ixtapāstacna'ca'n.

Kalhasqui'nica Jesús ixpālacata a'nchi tū' huā'yancan

Mr. 2.18-22; Lc. 5.33-39

¹⁴Lā' ā'calistān huan a'nti ixtastālani' Juan huan Mā'kpaxini', xla'ca'n talakmilh Jesús. Lā' takalhasqui'nilh:

—Quina'n lā' huan fariseosnu' makhūhua' ictasca'jayāuj lā' tū' icuā'yanāuj tintacuj ixpālacata Dios. Lā' ¿a'chi' misca'txtunu'ni'n pō'ktu tahuā'yan?

¹⁵Lā' Jesús cākalhtilh:

—¿Chā natalakaputza huan a'nti cākantāyacan a'nlhā tapūchahuamā'ca? Lihuan hui' huan squi'nini', tū' talakaputza. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nalē'ncan huan squi'nini' lā' a'xni'ca' natalakaputza lā' tū' catitahuā'yalh ixamigos—a'xni'ca' Jesús cāhuanilh huā'mā', ixlichihuina'mā'ca māni' xla'.

¹⁶Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nin tinti' nachu'cu huan xasāsti' lu'xu' para nalilactza'pa' huan xamasni'. Huan xasāsti' lu'xu' natatimi lā' ā'chulā' naxti'ta huan xamasni'. ¹⁷Lā' huan xax-

cān uva a'ntūn tūna'j xcu'tan nin tinti' catimojōlh nac xakōlūhua' xako'xka' borrego. Namojōcan nac xasāsti' ko'xka' lā' a'xni'ca' naxcu'tan, tū' catipankli huan ko'xka'. Chuntza' tū' catipāxcatlilalh huan ko'xka' lā' tū' catitaxtulh huan xaxcān uva —cāhuanilh Jesús. U'tza' huā'mā' lichihuina'mā' ixlimāasca'tinca'n israelitas lā' ixlimāasca'tin Jesús a'ntū xasāsti'.

Ixpālacata huan ixtzu'majāt huan xapuxcu' israelitas lā' nā ixpālacata huan puscāt a'nti xa'malh ixlu'xu' Jesús

Mr. 5.21-43; Lc. 8.40-56

¹⁸Lā' lihuān Jesús ixcāhuanimā' huā'mā', chā'lh kalhatin xapuxcu' de huan israelitas. Xla' tatzokostani'lh na ixlacapūn Jesús lā' huanilh:

—Nilhcus quintzu'majāt. Lā' a'yuj nilhtza', palh hui'x napina' lā' naxa'ma'ya', xla' nalakahuanchoko.

¹⁹Lā' Jesús tāyalh lā' tā'a'lh huan chi'xcu'. Nā i'sca'txtunu'ni'n nā tatā'a'lh.

²⁰Tuncan milh kalhatin puscāt a'nti ixitza'ca'n. Lā' ixka'lhitza' lakacāujtu' cā'ta i'sta'ja ixka'lhni'. Tapajtzūlh ixkēn Jesús lā' xa'malh ixtampān ixlu'xu' ²¹como puhualh chuntza': “Xmān ca'icxa'malh ixlu'xu' lā' na'ictzeyan”, puhualh. ²²Lā' Jesús talakspi'tli lā' laktzi'lh huan puscāt lā' huanilh:

—Cahui'xcāna'jca'tzi, quincaman. Tzeyani'ta'tza' como kalhlaka'ni'ta'.

Lā' huanmā' ka'tlā'tus ixtzeyani'ttza'.

²³Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh na ixchic huan xapuxcu' israelitas, cālaktzi'lh huan músicos a'nti natatā'a'n a'xni'ca' namā'cnūcan. Lā' huan tachi'xcuhui't lej ixtata'samā'na. ²⁴Lā' Jesús cāhuanilh:

—Catapānū'tit de huā'tzā'. Huan tzu'majāt tū' nini't. Xmān lhtatamā'.

Lā' xla'ca'n talitzi'nli.

²⁵Lā' a'xni'ca' Jesús cāmāxtukō'lh huan tachi'xcuhui't, xla' tanūlh a'nlhā

ixmā' huan tzu'ma'jāt lā' macachi'palh. Lā' huan tzu'ma'jāt tā'kaqui'lh. ²⁶Lā' chuxalhā nac huanmā' ti'ya't a'kahualh a'ntū pāt'le'keni'lh huan tzu'ma'jāt.

**Jesús cāmātzeyilh
kalhatu' lakatz'i'nīn**

²⁷Lā' a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' de a'ntza', tatzuculh tastālani' kalhatu' lakatz'i'nīn. Lā' palha' tahuaniilh:

—¡Caquilālakalhu'mauj, hui'x a'nti ixtā'nat David!

²⁸Lā' a'xni'ca' Jesús tanūlh huan nac chic, huan lakatz'i'nīn tatapajtzūlh. Lā' xla' cākalhasqui'nīlh:

—¿Chā kalhlaka'i'yā'tit palh tzē na'iccāmālacahuānīpalayāni'?

Lā' takalhtilh:

—Chuntza' ickalhlaka'i'yāuj, Māpa'ksīni'.

²⁹Lā' tuncan Jesús cāxa'mani'lh ixlakastapunca'n lā' cāhuanilh:

—Calalh chu a'nchī kalhlaka'i'yā'tit.

³⁰Lā' tatzeyalh ixlakastapunca'n lā' talacahuāna'lh. Lā' tuncan Jesús lej cāmāpa'ksilh:

—Cal'i'hu'i'li'tit nīn tinti' namāca'tzini'yā'tit.

³¹Lā' a'yuj chuntza' cāhuanica, a'xni'ca' tataxtulh xla'ca'n tatzuculh tahuani chā'tin chā'tin a'ntū cāt-lahuani'lh Jesús. Lā' ū'tza' talica'tzikō'lh lakachu nac huā'mā' ti'ya't.

Jesús mātzeyilh huan kō'ko'

³²Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtataxtu huan a'nti lakatz'i'nīn ixtahuani't, a'xni'ca' limini'ca' Jesús kalhatin kō'ko'. Lā' huan kō'ko' ixka'lhī huan tlajana'. ³³Lā' a'xni'ca' Jesús māxtulh huan tlajana', chu tuncan tzuculh chihuīna'n huan kō'ko'. Lā' huan tachi'xcuui't talē'cnīlh lā' tahualh:

—Tū' maktin tasu'yuni't hua'chi ixtā'chuntza' huā'mā' catūhuā na quinti'ya'tca'n quina'n israelitas.

³⁴Lā' huan fariseosnu, xla'ca'n ixtahuan:

—Huā'mā' chi'xcu' ka'lhī ixlimāpa'ksīn huan ko'ti'ti' a'nti xapuxcu' tlajana'nīn. U'tza' cālīmāxtuni'lh huan tlajana'nīn.

**Jesús cālakalhu'malh
huan tachi'xcuui't**

³⁵Jesús ixtētaxtutēlha lakatunu' cā'lacchicni' lā' huan ranchosnu'. Lā' ixtētānūtēlha nac lakatunu' na ixlitokpānca'n israelitas lā' ixmāsu'yu. Lā' ixcā'a'cta'sana'ni' a'nchī nala a'nlhā Dios namāpa'ksīni'n. Lā' nā ixcāmātzeyī chuxatūyā ta'jatāt lā' taca'tzāt. ³⁶Lā' a'xni'ca' cālaktzī'lh huan tachi'xcuui't, lej cālakalhu'malh como ixcāpāta'lamā' lā' ixtalakachā'ni'. Cālaktzī'lh hua'chi borregos a'ntin tū' ixtaka'lhī ixmaktaka'lhna'ca'n. ³⁷Lā' Jesús cāhuanilh i'sca'txtunu'nīn:

—Stu'ncua' lhūhua' a'nan a'ntin takalhlaka'i'cu'tun. Xla'ca'n hua'chi a'nlhā lej lana'lh lā' tispota tasācua'ni'n para na'i'can. ³⁸Dios ū'tza' ixtēcu' huan a'nlhā lej lana'lh. U'tza' nalisqui'ni'yā'tit Dios que cacāmācamilh chi'xcuui'n a'nti nacāmāsu'ni' huan xatzey tachihuīn huan a'ntin takalhlaka'i'cu'tun —cāhuanilh.

**Jesús cālacsacil
kalahcāujtu' i'sca'txtunu'nīn**

Mr. 3.13-19; Lc. 6.12-16

10 Lā' tuncan Jesús cāmāta'silh huan kalahcāujtu' i'sca'txtunu'nīn. Lā' cāmāxqui'lh limāpa'ksīn para natamāxtu huan tlajana'nīn lā' para nacāmātzeyī chuxatūyā ta'jatāt lā' taca'tzāt.

²Huā' tamā'na ixtacuīni'ca'n huan kalahcāujtu' sca'txtunu'nīn lā' xla'ca'n a'nti cāmāpacuīcan apóstoles: huan xapū'la, xla' Simón a'nti ixlitāpātu' ixtacuīni' Pedro, lā' i'stancu Andrés; lā' nā Jacobo lā' Juan a'nti ixo'kxa'n huan Zebedeo ixtahuani't; ³lā' nā Felipe lā'

Bartolomé lā' Tomás lā' huan Mateo a'nti mātā'jini' impuestos ixuani't; lā' nā Jacobo a'nti ixo'kxa' Alfeo; lā' Lebeo a'nti ixmāpācuhuican Tadeo; ⁴lā' nā Simón a'nti ixtapa'ksí con huan cananistasna'; lā' nā Judas Iscariote a'nti ā'calistān namacamāstā' Jesús.

Jesús cāmāpa'ksilh huan kalhacāujtu' para natamāstū'nca ixtachihuín Dios

Mr. 6.7-13; Lc. 9.1-6

⁵Lā' a'xni'ca' Jesús cāmacā'lh huā' tamā'na kalhacāujtu', xla' chuntza' cāmāpa'ksilh lā' cāhuanilh:

—Tū' catipintit timāsu'yuyā'tit a'nlhā talahui'lāna'ncha' xla'ca'n a'ntin tū' israelitas lā' tū' titanū'yā'tit huan na ixā'lacchicni'ca'n huan samaritanosnu'. ⁶Napinā'tit nacāmāsu'ni'yā'tit huan xalanī'n nac Israel. Xla'ca'n hua'chi borregos a'ntin tatzā'nkānī't. ⁷Capintit lā' na'a'cta'sana'nā'tit chuntza': “Tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' natasu'yū a'nchī Dios nacāmāpa'ksikō' tachi'xcuhit”. ⁸Cacāmātzeyī'tit huan i'tza'ca'ni'n lā' cacāmālakahuanīchoko'tit huan nīnī'n. Cacāmātzeyī'tit huan leprosos a'ntin tamasmā'na ixquinītca'n lā' cacāmāxtutit huan tlajana'ni'n. Hui'xina'n tū' catimāpala'tit huā'mā' limāpa'ksin a'ntū iccāmaxqui'yāni' lā' chuntza' tū' caticāmātā'jī'tit a'xni'ca' nacālimātzeyī'yā'tit quilimāpa'ksin.

⁹Tū' camojō'tit tumīn de oro nīn de plata nīn de cobre na mimbolsaca'n a'xni'ca' napinā'tit. ¹⁰Lā' tū' calī'pintit mimorralhca'n nīn pūtu' milu'xu'ca'n. Xmān nali'pinā'tit milu'xu'ca'n a'ntū lhakā'ni'ta'ntit. Tū' nali'pinā'tit nīn zapato nīn mimpāla'cca'n. Huan a'nti māsuyumā' ixtachihuín Dios maclacasqui'n namāhuī'can a'nlhā māsuyumā'.

¹¹A'xni'ca' nachipinā'tit nac lakatin cā'lacchicni' o nac lakatin rancho, naputzayā'tit kalhatin tzeyā' chī'xcu'

a'nti nacāmānūyāni' na ixchic. Lā' natachokoyā'chipintit hasta a'xni'ca' nataxtuyā'tit de huanmā' cā'lacchicni'. ¹²Lā' a'xni'ca' natanū'yā'tit huan nac chic, nacāhuaniyā'tit: “Dios cacāsicua'lanālilh a'ntin tahuilāna' nac huā'mā' chic”. ¹³Palh con tapāxuhuān cātāmānūyāni' na ixchicca'n, Dios nacāsicua'lanāli xla'ca'n. Lā' palh tū' cātāmānūyāni' na ixchicca'n, tū' caticāsicua'lanālica. ¹⁴Lā' palh tū' cātāmānūyāni' nac pātin chic o lakatin cā'lacchicni', lā' palh tū' cātakaxmatāni', tuncan cataxtutit. Lā' a'xni'ca' nataxtuyā'tit, catincxtit huan pokxni' de mintojonca'n. Chuntza' nalimāsu'yuyā'tit que xla'ca'n natalē'n cuenta como tū' takaxmatcu'tulh. ¹⁵Ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'xni'ca' namin huan chī'chini' lā' Dios nalacāxtlahuakō', xla'ca'n lej natapātini'n. Dios ā'chulā' nacālakalhu'man xla'ca'n xalanī'n nac Sodomo lā' Gomorra que xalanī'n huanmā' cā'lacchicni' a'ntin tū' takaxmatcu'tun —hualh Jesús.

Cāmacaputzacan a'ntin takahlaka'ī' Cristo

¹⁶Lā' Jesús cāhuanipā:

—¡Cuenta catlahua'tit! Quit iccāmacā'nāni' lā' nala'yā'tit hua'chi borregos na ixlaclhni'ca'n huan lobos. Lej skalalh cala'tit hua'chi huan lūhua'. Lā' cala'tit hua'chi tantzasnān a'ntūn tū' lāsta'la. ¹⁷Catamaktaka'lhtit como chī'xcuhī'n nacātamacamaxqui'cu'tunāni' huan māpa'ksini'ni'n lā' nacātatuscāni' na ixlītokpānca'n israelitas. ¹⁸Lā' nacātamālacapū'yāni' na ixlacapūnca'n gobernadores lā' reyes xmān por quimpālacata. Chuntza' tzē nacāhuaniyā'tit huan xatzey tachihuín calacan xla'ca'n lā' nā nacāhuaniyā'tit huan a'ntin tū' israelitas. ¹⁹Pero tū' catilē'capintit a'nchī nalītamaktāyayā'tit

nin a'ntū nacākalhtiyā'tit a'xni'ca' nacāmacamaxqui'yāni' huan māpa'ksini'nī'n. A'xni'ca' nachipinā'tit a'tza', Dios nacāmāca'tziniyāni' a'ntū nacāhua'ni'yā'tit xlaça'n. ²⁰Tū' māni' mintachihuınca'n a'ntū nachihuina'nā'tit. Huan Espiritu Santo, ū'tza' a'nti nacāmāchihuiniyāni'.

²¹'Huan chi'xcuui'n natamacamāstā' ixtā'timınca' para nacāmāknican lā' huan xanātātana' natamacamāstā' ixcamana'ca'n. Huan o'kxa'n natatā'kaqui' contra ixnatātana'ca'n lā' natamāmaknini'n. ²²Ixlihuākca'n tachi'xcuui't nacātaca'tzalaktzi'nāni' como tapa'ksi'yā'tit con quit. Lā' huan a'ntin tzancs natatāya lā' tū' natataxtutāya na quintej a'yuj lej tapātini'mā'na, ū'tunu'n nacāmāputaxtūcan.

²³'Lā' a'xni'ca' nacātamacaputzayāni' nac lakatin cā'lacchicni', cataxtutit lā' capintit ā'lacatin. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que tū' catitētaxtukō'tit ixlihuākca'n ixā'lacchicni'ca'n israelitas para namāsu'yuyā'tit quintachihuín a'xni'ca' namimpala huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n.

²⁴'Huan sca'txtunu' tū' tasqui'ni hua'chi ixmākalhtō'kē'ni'. Lā' huan tasācua' tū' tasqui'ni hua'chi ixpatrón. ²⁵Lipāxūj huan sca'txtunu' a'ntin tzē namālacastuca ixmākalhtō'kē'ni' lā' nā huan tasācua' a'ntin tzē namālacastuca ixpatrón. Palh lakapalacani'ttza' huan a'nti māpa'ksini'n huan nac chic lā' mōpācuhiicani'ttza' Beelzebū, ā'chulā' nacālakapalacan ā'makapitzin xalanī'n nac huā'mā' chic —cāhuanilh Jesús. U'tza' a'ntū lichihuina'mā' Jesús lā' nā i'sca'txtunu'ni'n.

Tichū tasqui'ni najicua'ni'can

Lc. 12.2-9

²⁶Lā' Jesús cāhuanipā:

—Chuntza' tū' caticājicua'ni'tit tachi'xcuui't. Ixlihuāk a'ntūn tatzē'knī't, ū'tza' nalaktzi'ncan. Lā' a'ntū lakatzē'kcus, naca'tzikō'can. ²⁷Huan a'ntū quit iccāhuanini' a'nlhā quē'stucan, ū'tza' nacāhuaniyā'tit cā'lacapūlhūhua'. Lā' huan a'ntū quit lakatzē'k iccāhuaniyāni', ū'tza' lej palha' nahuanā'tit chuxalhā. ²⁸Tū' caticājicua'ni'tit chi'xcuui'n a'ntin tzē natamakni mimacni'ca'n pero tūla tamāpa'ksi milica'tzinca'n. Najicua'ni'yā'tit Dios a'ntin tzē nacāmāspūtū mimacni'ca'n lā' milica'tzinca'n nac pūpātin.

²⁹'¿Chī ixtapalh huan tantzictzi? Stā'can tantu' por macsti'na'j tumin. Lā' quinTāta'ca'n nac a'kapūn cuenta natlahua a'xni'ca' minācha' lakatin tantzictzi. ³⁰Lā' chātunu' de hui'xina'n hasta cātapūtle'keni'ni' kanatunu' miyājca'n. ³¹U'tza' tū' tilijicua'nā'tit. Lihua'ca' tasqui'ni'yā'tit hui'xina'n que lhūhua' tantzictzi —hualh Jesús.

A'nti natahuan cā'lacapūlhūhua' que tatapa'ksi con Cristo

Lc. 12.8-9

³²Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' huan a'nti natahuan cā'lacapūlhūhua' palh tatapa'ksi con quit, xlaça'n quit na'iccālakapasa a'xni'ca' natatāya na ixlacapūn quinTāta'ca'n nac a'kapūn. Lā' chuntza' quit nā na'icuan palh xlaça'n tatapa'ksi con quit. ³³Lā' huan a'nti naquintakalhtatzē'ka cā'lacapūlhūhua', xlaça'n quit na'iccākalhtatzē'ka a'xni'ca' natatāya na ixlacapūn quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn.

Jesús cāmā'kapitzī tachi'xcuui't

Lc. 12.51-53; 14.26-27

³⁴Lā' Jesús cāhuanipā:

—Tū' tipuhua'nā'tit palh quit icmilh para que chu lakatin nala

ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhūit lā' chuntza' tū' catalāsta'lalh nac huā'mā' quilhtamacuj. Tū' ū'tza' quiltilōt. Na'iccāmā'kapitziyāni'.³⁵ Icmilh icmā'kaqui' huan o'kxa' contra ixtāta' lā' na'icmā'kaqui' huan tzu'majāt contra ixtzi't lā' nā huan puscāt contra ixtzi't ixkōlu'.³⁶ Lā' ū'tza' natalila litā'ca'tza xalanī'n na ixchakān huan lakatin chic.
³⁷ Huan a'ntī lihua'ca' natapāxqui' ixtzi'tca'n o ixtāta'ca'n que quit, xla'ca'n tū' minī'ni' natatapa'ksi con quit. Lā' nā huan a'ntī lihua'ca' natapāxqui' ixo'kxa'ca'n o ixtzu'majātca'n que quit, xla'ca'n tū' minī'ni' natatapa'ksi con quit.
³⁸ Lā' huan a'ntīn tūla tatāyani' a'ntū nacāpātle'keni' por quimpālacata, xla'ca'n tū' minī'ni' natatapa'ksi con quit.
³⁹ Huan a'ntī natataxtutāya de na quintej como tū' tapātini'ncu'tun por quimpālacata, xla'ca'n tū' catitaka'lhilh ixquilhtamacujca'n nac a'kapūn. Lā' huan a'ntī natapātini'n a'yuj ixtanilh por quimpālacata, xla'ca'n nacāmāpūtaxtūcan.

A'ntū natlajacan

Mr. 9.41

⁴⁰ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh catihuā nata'a'ka'ī' a'ntū hui'xina'n nacāhuaniyā'tit, nā chuntza' nata'a'ka'ī' a'ntū quit icuan. Lā' palh catihuā nata'a'ka'ī' a'ntū icuan, nā chuntza' nata'a'ka'ī' huan a'ntī quimacamilh.
⁴¹ Lā' palh catihuā nata'a'cnī'ni' kalhatin a'cta'sana' como taca'tzi' palh Dios macaminī't, chuntza' ū'tunu'n natatlaja chu a'cxim hua'chi huan a'cta'sana'. Lā' palh catihuā nata'a'cnī'ni' kalhatin tzeyā chi'xcu' xmān porque tzey xla', chuntza' ū'tunu'n chu a'cxim natatlaja hua'chi huan tzeyā chi'xcu'.
⁴² Lā' catihuā a'ntī natā'hua' macsti'na'j xcān ā'kalhatin a'yuj catihuāyā chi'xcu', lā' palh natā'hua' ā'kalhatin porque tapa'ksi con quit,

ixlistu'ncua' Dios namāpala —hualh Jesús.

Ixlascujni'ni'n Juan huan Mā'kpaxini' talaka'lh Jesús

Lc. 7.18-35

11 Lā' a'xni'ca' Jesús cāmāsu'ni'kō'lh i'sca'txtunu'ni'n, taxtullh de a'ntza' lā' a'lh. Ixtētaxtutlā'huan ā'makapitzi'n cā'lacchicni' a'nlhā pajatzu para namāsu'yu lā' na'a'cta'sana'n.

² Lā' Juan huan Mā'kpaxini' ixtanūma' nac pūlāchi'n. Lā' a'xni'ca' māca'tzinīca a'ntū ixtlahuamā' Jesús, tuncan cā-macā'lh kalhatu' i'sca'txtunu'ni'n para natalaka'n Jesús.
³ Lā' natakahasqui'nī:

—¿Chā hui'x huan Cristo a'ntī namin o maclacasqui'n na'icka'lhīyāujcus ā'kalhatin?

⁴ Lā' Jesús cākalhtilh:

—Cataspi'ttit lā' nahuaniyā'tit Juan a'ntū laktzi'nī'ta'ntit lā' a'ntū kaxpatnī'ta'ntit.
⁵ Nahuaniyā'tit a'nchī huan lakatzi'nī'n talacahuāna'n lā' huan lū'ntū'lanī'n talatlā'huan. Lā' nā huan a'ntī ixcāmasni'mā' ixquinī'tca'n, xla'ca'n tatzeyanli. Lā' huan a'ntīn tū' ixta'a'kahuāna'n, chuhua'j takaxmata. Lā' nā cāmālakahuanichokocani't huan a'ntī ixtanīnī'ttza'. Lā' cāmāsu'ni'can a'nchī nacālimāpūtaxtūcan a'ntī lipānin talahui'lāna'.
⁶ Lipāxūj huan a'ntī pō'ktu quilipāhuan —cāhuanica i'sca'txtunu'ni'n Juan.

⁷ Lā' a'xni'ca' xla'ca'n ixta'a'nī't, Jesús tzuculh cātā'kalahchihuīna'n huan tachi'xcuhūit ixpālacata Juan. Lā' cākalhasqui'nilh:

—A'xni'ca' quila'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, ¿tichū ixlaktzi'ncu'tunā'tit? Tū' quila'tit para nalaktzi'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī hua'chi kantin chi'tin a'ntū xakā'lilh huan ū'ni'.
⁸ ¿A'chī' quila'tit? Tū' quila'tit para nalaktzi'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī lej tzehuanī't lhakā'nani't. Hui'xina'n ca'tziyā'tit que huan a'ntī

pō'ktu lej tzēhuanit' talhakā'nani't, xla'ca'n tahuilāna' na ixchicca'n reyes. ⁹ Pues ¿a'chī' quila'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't? ¿Chu tū' quila'tit para nalaktzi'nā'tit kalhatin a'cta'sana'? Stū'ncua', ixlaktzi'ncu'tunā'tit kalhatin a'cta'sana'. ¹⁰ Lā' huā'mā' a'cta'sana' ixtacuini' Juan. Lā' ixpālacata huā'mā' Juan tatzokni't chuntza' na ixtachihuin Dios:

Na'icmacā'n qui'a'cta'sana' a'nti napū'lani'yāni' para nacāxmāpī' mintej.

¹¹ Stū'ncua' huā'mā' a'ntū' iccāhuaniyāni' que na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhui't tinti' kalhatin a'cta'sana' más xaka'tla' que Juan. Pero huan a'nti lihua'ca' xamastancu a'nlhā Dios māpa'ksikō' ixlihuāk, xla' más xaka'tla' que Juan.

¹² 'Desde a'xni'ca' tzuculh a'cta'sana' Juan huan Mā'kpaxini', maklhūhua' tatanūcu'tulh a'nlhā Dios māpa'ksikō' ixlihuāk. Lā' hua'chilh palha' talāpi'ta'mā'na para que natasātanū.

¹³ Ixlihuākca'n huan a'cta'sana'nin ixtalichihuina'mā'na a'nchī namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' Dios namāpa'ksini'n huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna'. Lā' nā chuntza' tatzokni' na ixley Moisés. Lā' talichihuina'lh hasta a'xni'ca' milh Juan. ¹⁴ Lā' a'yuj tū' nakalhla'ca'ic'u'tunā'tit a'ntūn taquilhchā'lh, pero huā'mā' Juan ū'tza' huan a'cta'sana' Elías a'nti ixka'lhpa'na'ntit. ¹⁵ Cuenta catlahua'tit a'ntū kaxpatā'tit.

¹⁶ '¿Chichū na'iccālimālacastucāuj huan chi'xcuhui'n a'ntin tahuilāna' chuhua'j? Tatasu'yu hua'chi camana' a'ntin takamāna'mā'na nac litamāuj. Lā' cātā'ta'sa ixtā'camana' lā' tahuani: ¹⁷ "A'xni'ca' quina'n icmakata'sauj huan liskoli', hui'xina'n tū' lakatitit lā' tū' lu'cxitit. Lā' a'xni'ca' ictli'uj hua'chi lilakaputzani', hui'xina'n tū' lakatitit lā' tū' calhua'ntit. ¿Tuchū lacasqui'nā'tit?"

tahuan. ¹⁸ Milh Juan lā' tū' ko'tli lā' a'katunu' tū' huā'yalh tintacuj. Lā' hui'xina'n lē'ksa'nā'tit lā' hua'nā'tit palh xla' ka'lhī huan tlajana'. ¹⁹ Lā' ā'calistān quit icmilh. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n lā' icua' xcān lā' chuxatū quimālacnūni'can lā' pō'ktu icuā'yan. Lā' nā quila'ē'ksa'nāuj lā' hua'nā'tit palh quit lhūhua' icuā'yan lā' lej icko'ta. Lā' hua'nā'tit que quit ixamigoca'n huan mātā'jini'nin impuestos lā' huan a'ntin tatlahua talaclē'i'. Pero huan a'ntin takalhla'ca'ic'u', xla'ca'n tamāchekxi que Dios macamilh Juan lā' nā quit —hualh Jesús.

Xalani'n lakatu' cā'lacchicni' tū' ta'a'kahuāna'ninlh Jesús

Lc. 10.13-15

²⁰ Lā' tuncan Jesús tzuculh cālacaquilhni huan xalani'n huan tamā'na cā'lacchicni' a'nlhā tlhualh lhūhua' lē'cnin. Cālacaquilhni huan tachi'xcuhui't como tū' ixtaxtāpalicu'tun ixtapāstacna'ca'n. Lā' cāhuanilh:

²¹ —Xānti la'yā'tit hui'xina'n xalani'n nac Corazín lā' xalani'n nac Betsaida. Nalakaputzayā'tit porque tū' kalhla'ca'ic'u'tit. Lej tlahuacani't lē'cnin na milaclhpu'nanca'n. Lā' palh ixcātlahuacancha' cahuā huā' tamā'na lē'cnin nac huan cā'lacchicni' Tiro lā' nac Sidón, makāntza' ixtaxtāpalilh ixtapāstacna'ca'n. Lā' xla'ca'n ixtalhakā'lh tzi'tze'ke ixlu'xu'ca'n lā' ixcā'a'cpūmā'ca'ca lhca'ca'n lā' chuntza' ixtatasu'yulh que lej talakaputzalh ixpālacata ixtalacclē'i'ca'n. ²² Lā' iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuakō', ā'chulā' nacācastigarli'yāni' hui'xina'n que xla'ca'n xalani'n nac Tiro lā' Sidón. ²³ Lā' hui'xina'n xalani'n nac Capernaum puhua'nā'tit palh napinā'tit nac a'kapūn. Tū' stū'ncua'. Napinā'tit nac pūpātīn. Palh ixcātlahuacancha' cahuā

huan lē'cnin nac huan cāl'acchicni' Sodomā a'ntū cātlahuacani't na milalhpunanca'n, ixtaxtāpalilh ixtapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' Dios tū' ixmāspūtūlh huan cāl'acchicni'.²⁴ Lā' iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuakō', ā'chulā' nacācastigarliyāni' hui'xina'n que xlaca'n xalani'n nac Sodomā lā' ā'makapitzin cāl'acchicni' pajtzu nac Sodomā —hualh Jesús.

Jesús hualh: Cata'ntit lā' quit na'iccāmājaxiyāni'

Lc. 10.21-22

²⁵ Lā' tuncan Jesús kalhtō'ka'lh lā' hualh:

—QuinTāta', hui'x māpa'ksini'na' nac a'kapūn lā' nac ti'ya't. Icmāxqui'yāni' pāxcatca'tzi como cāmāsu'ni'nī'ta' huan a'ntin tasca'tcu'tun ū'tza' a'ntū ixcāmātzē'kni'nī'ta' huan a'nti lej lakskalalhna'.²⁶ Chuntza' tla'hua' chu a'nchī mintapuhuān.

²⁷ Lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhui't:

—QuinTāta' quimacamaxqui'kō'lh ixlihuāk a'ntū a'nan. Lā' tinti' ca'tzi a'nchī huani't ixO'kxa' Dios, xmān Dios xaTāta'. Lā' tinti' ca'tzi a'nchī huani't quinTāta' Dios, xmān quit a'nti ixO'kxa' icca'tzi. Nā nataca'tzi xlaca'n a'nti na'iccāmālacsu'yu.²⁸ Cata'ntit milihuākca'n hui'xina'n a'nti u'cxca'tziyā'tit que tzi'nca huan tūn tū' tzey a'ntūn tlahuani'ta'ntit lā' palha' scujpā'na'ntit para namakapāxua'yā'tit Dios. Cata'ntit lā' quit na'iccāmājaxiyāni'.²⁹ Caquilā'a'kahuāna'ni'uj lā' caquilāmaksa'tui. Lilacatzucu na'iccāhuanilē'nāni' lā' quit tū' icka'tla'jca'tzi. Lā' quit tze icmātza'ta'ti mi'a'clhcunucca'n.³⁰ Tū' jicslīhua' quilimāasca'tin lā' tze natlōkentaxtūyā'tit —hualh Jesús.

Huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan huan sca'txtunu'nī'n ta'īlh huan trigo

Mr. 2.23-28; Lc. 6.1-5

12 Lā' ā'calistān Jesús ixtlā'huantēlha nac cā'tacuxtu. Lā' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan ixuani't. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n ixtatzi'ncsa lā' tatzuculh ta'ī macstina'j huan trigo lā' tahua'lh.

² Lā' a'xni'ca' huan fariseosnu' cālaktzī'lh, tahuani'lh Jesús:

—Cala'ktzi'. Tascujmā'na misca'txtunu'nī'n lā' chuhua'j huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. Tū' ta'a'kahuāna'ni' huan ixley Moisés —tahuani'lh.

³ Lā' Jesús cākalhtūlh lā' cāhuanilh:

—¿Chā tū' lakapūtle'keni'ta'ntit a'ntūn tlahualh David maktin huā? Ixtzi'ncsa xla' lā' a'nti ixcātā'amā'.⁴ Lā' tatanūlh na ixchic Dios lā' tahua'lh huan pāntzi a'ntū ixmālacnūni'cani't Dios. Lā' tū' limakuan ixtahua'lh huā'mā' pāntzi. Xmān huan curasna' tze natahua'.⁵ Lā' ¿chā tū' lakapūtle'keni'ta'ntit huan nac ley a'ntūn tzo'kli Moisés? Huan palh huan curasna' a'ntin tascuja nac xaka'tla' litokpān pō'ktu tatlōkentaxtū ixli'lōtca'n. Lā' a'yuj tatlahua a'ntūn tū' limakuan tlahuacan huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, lā' tū' puhuancan palh xlaca'n tatlahua talac'lē'i. Lā' tū' puhuancan palh xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni' huan ley.⁶ Lā' iccāhuaniyāni' que huā'tzā' a'nan catihuā a'nti lihua'ca' tasqui'nī que huan xaka'tla' litokpān.⁷ Hui'xina'n tū' māchekxīni'ta'ntit a'ntū huanicu'tun a'nlhā tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios: “Quit lej iclacasqui'n nacālalkalhu'manā'tit ā'makapitzin lā' tū' tanto iclacasqui'n naquilā'a'ksaju'yāuj huan animalhna'”. Palh ixmāchekxī'tit cahuā huā'mā' tachihuīn ixpālacata cālalkalhu'mancan, tū' ixcālē'ksa'nini'ntit quisca'txtunu'nī'n

a'ntin tū' tatlahuamā'na talaclē'i'. ⁸Quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n lā' tzē na'icmāpa'ksī a'ntū natlahuacan huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.

Huan chi'xcu' a'nti ixpekescōhuanit

Mr. 3.1-6; Lc. 6.6-11

⁹Lā' tuncan Jesús taxtulh de a'ntza' lā' tanūlh nac lakatin ixlitokpānca'n israelitas. ¹⁰Lā' ixuī' a'ntza' kalhatin chi'xcu' a'nti ixpekescōhuanit. Lā' como ixputzamā'ca a'nchī nalē'ksa'nini'ncan Jesús, kalhasqui'nica:

—¿Chā makxtekan namātzeyīcan huan i'tza'ca' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan?

¹¹Lā' Jesús cākalhtilh:

—Palh kalhatin de hui'xina'n ixka'lhī'tit mimborregoca'n a'ntū ixtojōlh huan nac pūlmā'n taponkni', ¿chā tū' ixmāxtutit a'yuj huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan? ¹²Lā' más ixtapalh kalhatin chi'xcu' que lakatin borrego. Chuntza' tzē tlahuani'can ā'kalhatin a'ntū xatzey lā' maktāyacan huan ā'kalhatin a'yuj huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.

¹³Lā' tuncan huanilh huan chi'xcu':

—Castu'ncti mimpeken.

Lā' a'xni'ca' stu'ncli ixpeken, ixtzeyani'ttza' lā' ixtā'chuntza' ixuani't kentin ixpeken. ¹⁴Tuncan tataxtulh huan fariseosnu' lā' māni' ū'tunu'n tapāstacli a'nchī natalimāmakninini'n Jesús.

A'ntūn taquilhchā'lh ixpālacata Jesús

¹⁵Lā' a'xni'ca' Jesús ixca'tzi a'ntū ixtapuhuamā'na, lā' a'lh ā'lacatin lā' lilhūhua' tastālani'lh. Lā' Jesús cāmātzeyikō'lh huan i'tza'ca'nīn ¹⁶lā' cāmāpa'ksilh que tū' catahualh tichū ū'tza'. ¹⁷Chuntza' tlhualh para natlōkentaxtū a'nchī a'cta'sana'lh huan profeta Isaías a'xni'ca' tzo'kli a'ntū hualh Dios:

¹⁸Huā'mā' quintasācua' a'nti iclacsacil lā' lej icpāxqui' lā' xla' lej quimakapāxuhua.

QuiEspiritu natā'a'n lā' nacāmāsu'ni' huan a'ntin tū' israelitas a'nchī xa'nca na'iclacāxtlahuakō'.

¹⁹Xla' tū' nalacaquilhni'n lā' tū' nata'sa. Lā' tū' palha' nachihuīna'n nac cā'tejen para que cuenta natlahuacan xla'.

²⁰Xla' nacāmaktāya huan a'ntin tū' lactli'hui'qui a'nti hua'chi xkoli' a'ntū xmū'tcanit.

Lā' tū' nacālakmaka'n huan a'ntin tū' xa'nca takalhlaka'.

Xlaca'n hua'chi pūmaksko a'ntūn tū' xa'nca maksko lā' slam slam la.

Nacāmaktāya hasta a'xni'ca' xla' nacāmāpa'ksikō' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't nac cā'tiya'tna'.

²¹Lā' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't nataka'lhīti para nacāmaktāya.

Chuntza' tzo'kli huan profeta Isaías.

Ixuanacan palh Jesús ixliscuja ixlimāpa'ksin ko'ti'ti'

Mr. 3.19-30; Lc. 11.14-23; 12.10

²²Lā' tuncan lē'ni'ca Jesús kalhatin chi'xcu' a'nti lakatzin lā' kō'ko' ixuani't porque ixka'lhī huan tlajana'. Lā' Jesús mātzeyilh lā' xa'nca ixlaktzi'n lā' tzuculh chihuīna'n. ²³Lā' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't talē'cnilh lā' tahualh:

—¿Chā ū'tza' huā'mā' ixtā'nat David a'nti xa'icka'lhimā'nauj?

²⁴Lā' a'xni'ca' huan fariseosnu' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, tahualh:

—Huā'mā' chi'xcu' ka'lhī ixlimāpa'ksin huan Beelzebú a'nti xapuxcu' huan tlajana'nīn. Lā' ū'tza' cālimāxtuni'lh huan tlajana'nīn.

²⁵Jesús ixca'tzi a'ntū ixtapuhuamā'na lā' cāhuanilh:

—Palh huan pūchihuīna'nīn tatapitzi lā' talāsta'la, tūla tamāpa'ksini'n makān. Natalāmāspūtükō'. Lā' palh xalani'n lakatin cā'lacchicni' o lakatin

familia tatapitzi lā' talātucsa, tū' catitātāyani'lh. ²⁶Lā' palh ixlimāpa'ksin huan xapuxcu' tlajana'nī'n a'ntū iclīmāxtu ā'lakatin tlajana', chuntza' talacpitzī huan limāpa'ksin. Lā' tū' catitātāyani'lh. ²⁷Hui'xina'n hua'nā'tit palh quit iccālīmāxtu huan tlajana'nī'n con ixlimāpa'ksin huan Beelzebú. Lā' ḡtichū ixlimāpa'ksin a'ntū cālīmāxtu huan tlajana'nī'n xlaca'n a'ntin tatapa'ksi con hui'xina'n? Chuntza' māni' xlaca'n tamāsu'yu palh tū' stu'ncua' a'ntū quilālē'ksa'nīni'nāuj. ²⁸A'ntū quit iccālīmāxtu huan tlajana'nī'n, ū'tza' ixlimāpa'ksin Espírītu Santo. U'tza' huanicu'tun palh Dios cāmāsu'ni'yāni' a'nchin tzuculhtza' māpa'ksini'n huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna'.

²⁹Tūla tanūcan para namakka'lhancan catūhuā na ixchic huan tli'hui'qui chi'xcu' palh tū' pū'la nachī'can huanmā' chi'xcu'.

³⁰A'ntin tū' tapa'ksicu'tun con quit, xla' quintā'ca'tza. Lā' a'ntin tū' quintā'scuja, ū'tza' lactlahuana'n.

³¹U'tza' iccālīhuanīyāni' palh tze nacāmāspūtūnu'ni'can ixlihuākca'n ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcu'hi't lā' chuxatū tū' tzey a'ntūn tahanan. Lā' palh catihuā nahuan que tū' tzey a'ntūn tlaha huan Espírītu Santo, xla' tūlalh catimāspūtūnu'ni'ca. ³²Lā' palh catihuā nalichihuina'n contra huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n, namāspūtūnu'ni'can. Lā' palh catihuā nahuan que tū' tzey a'ntūn tlaha huan Espírītu Santo, xla' tū' catimāspūtūnu'ni'ca nīn huā'tzā' nac huā'mā' quilhtamacuj nīn a'ntza' nac ā'lakatin quilhtamacuj a'ntū namin —hualh Jesús.

**Lilakapascan huan
qui'hui' por ixtō'ca't**

Lc. 6.43-45

³³Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh tzey huan qui'hui', namāstā' tzey ixtō'ca't. Lā' palh tū' tzey huan qui'hui', tū' tzey nala ixtō'ca't. Chu a'nchī māstā' ixtō'ca't, chuntza' lilakapascan huan qui'hui'. ³⁴Hui'xina'n hua'chi lūhua' a'ntūn tzehuani't tasu'yu pero ka'lhī lilaknīn. ḡChichū tzey nala huan tachihuīn a'ntū cāquilhtaxuyāni' a'xni'ca' tū' tzey mintapāstacna'ca'n? Chu a'nchī pāstacā'tit, chuntza' nachihuīna'nā'tit. ³⁵Tzey nala a'ntū nahuan kalhatin tzeyā chi'xcu' como tzey ixtapāstacna'. Lā' tū' tzey catihualh a'ntū nahuan kalhatin tū' tzeyā chi'xcu' como ko'hua'jua' ixtapāstacna'. ³⁶Lā' iccāhuanīyāni' que namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' Dios nacālācāxtlahuakō'. Lā' a'xni'ca' nala, maclacasqui'n ixlihuākca'n tachi'xcu'hi't natahuani Dios tuchū ixpālacata chuxatūyā tachihuīn a'ntū chu tlakaj tahlualh. ³⁷Chu a'nchī chihuīna'nī'ta'ntit, chuntza' nahuancan palh cātaliyāhuayāni' o palh lacuan hui'xina'n —hualh Jesús.

**Tachi'xcu'hi't a'ntin tū'
takalhlaka'ī'lh tasqui'ni'lh
Jesús catlahualh lē'cnin**

Mr. 8.12; Lc. 11.29-32

³⁸Lā' tuncan makapitzin fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley tahananilh Jesús:

—Mākalhtō'kē'ni', quina'n iclaktzi'ncu'tunāuj lakatin ka'tla' lē'cnin para naquilāmālacstū'ncni'yāuj palh stu'ncua' Dios macamini'ta'ni'.

³⁹Lā' Jesús cākalhtilh:

—Huan tachi'xcu'hi't a'ntin tū' tzey lā' a'ntin tū' takalhlaka'ī'cu'tun, xlaca'n tasqui'n lakatin ka'tla' lē'cnin. Lā' xmān nacāmāsu'ni'can huan lē'cnin hua'chi a'ntū pātle'keni'lh Jonás. ⁴⁰Lakatu'tun chi'chini' lā' lakatu'tun tzi'sa Jonás ixtojōma' na ixchakān huan ka'tla' squī'ti' lā' xalakahuan

taxtulh. Nā chuntza' quit huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n nā na'ictachoko lakatu'tun chi'chini' lā' lakatu'tun tzi'sa na ixchakān huā'mā' ti'ya't. ⁴¹Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'can. Lā' a'xni'ca' nala huā'mā', xla'ca'n a'nti' ixtahui'lāna' huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Nīnive natatāya lā' nacātalē'ksa'nini'nāni' hui'xina'n a'nti' hui'lāna'ntit chuhua'j. Nacātalē'ksa'nini'nāni' como xla'ca'n taxtāpalilh ixtapāstacna'ca'n a'xni'ca' milh Jonás lā' li'a'cta'sana'lh ixtachihuin Dios. Lā' hui'xina'n tū' xtāpali'tit mintapāstacna'ca'n a'xni'ca' quit ica'cta'sana'lh. Lā' quit ā'chulā' ictasqui'nī que Jonás. ⁴²Lā' nā huan reina a'nti' ixmāpa'ksīni'n nac Saba natāya lā' nacālē'ksa'nini'nāni' a'xni'ca' namin huan chi'chini' a'ntū' napūlacāxtlahuakō'. Nacālē'ksā'nini'nāni' porque xla' kaxmatli a'ntū' hualh Salomón. Makat ixuanī't ixchic huan reina lā' milh kaxmata Salomón. Quit ā'chulā' ictasqui'nī que Salomón lā' tū' quilākaxmatni'cu'tunāj —hualh Jesús.

Ixpālacata huan tlajana' a'ntūn taspiti

Lc. 11.24-26

⁴³Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' a'xni'ca' lakatin tlajana' nataxtu de huan chi'xcu', nalatā'kchoko a'nlhā cā'scōhua lā' naputza a'nlhā najaxa. Lā' a'xni'ca' tū' nakaksa a'nlhā najaxa, napuhuan: ⁴⁴“Na'ictaspi'tchokopala a'nlhā ictaxtulh”. Lā' a'xni'ca' naquītaspi'ta, nakaksa huan chi'xcu' hua'chi lakatin chic a'ntū' scaya'ncyā lā' xa'nca pa'lhnanca'ni't, lā' a'nlhā nīn tinti' a'nan. ⁴⁵Lā' tuncan na'a'n nacātē ā'kalhatojon tlajana'ni'n lā' más xaca'tzanca'tzīni'n. Lā' ixlihuākca'n natatanū natalatahui'la na ixchakān huan chi'xcu'. Lā' chuntza' más ko'hua'jua' nala huan chi'xcu' que

a'xni'ca' ixka'lhī xmān kalhatin tlajana'. Lā' nā chuntza' nacāpātle'keni' xla'ca'n a'ntin tū' tzey lā' tahui'lāna' chuhua'j.

Ixpālacata ixtzi't lā' ixtā'timīn Jesús

Mr. 3.31-35; Lc. 8.19-21

⁴⁶Lā' Jesús ixcātā'chihuīna'mā'cus huan tachi'xcuhui't a'xni'ca' tachā'lh ixtzi't lā' ixtā'timīn. Ixtatachoko kēpūn lā' ixtatā'chihuīna'ncu'tun Jesús. ⁴⁷Lā' huanica Jesús:

—Tayāna' kēpūn mintzi't lā' mintā'timīn lā' mat tatā'chihuīna'ncu'tunāni'.

⁴⁸Lā' Jesús kalhtīlh huan a'nti' ixmāca'tzīnīni't:

—¿Tichū quintzi't? Lā' ¿tichū quintā'timīn?

⁴⁹Lā' tuncan Jesús cāmacahuanilh ī'sca'txtunu'nī'n lā' hualh:

—Huā' tamā'na, ū'tunu'n quintzi't lā' quintā'timīn. ⁵⁰Lā' ixlihuākca'n a'nti' natatlahua a'ntū' lacasqui'n quinTāta' xala' nac a'kapūn, ū'tza' quintā'tin lā' ū'tza' quintzi't.

Huan cha'nāna'

Mr. 4.1-9; Lc. 8.4-8

13 Huā'mā' chi'chini' Jesús taxtulh de huan nac chic lā' a'lh na ixquilhtūn huan ka'tla' xcān. ²Lā' como lhūhua' tachi'xcuhui't tatakēstokli a'nlhā ixuī', Jesús tojōlh nac lakatin barco lā' tahui'lal. Lā' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't tatachokolh nac huan ixquilhtūn huan xcān. ³Lā' tuncan cāhuanilh a'ntū' hua'chi litalacastuca para nacāmāsu'ni'. Chuntza cāhuanilh:

—Ixuī' kalhatin cha'nāna' lā' taxtulh nacha'n ixti'ni'. ⁴Lā' a'xni'ca' ī'xua'ya'maka'mā' ixti'ni', makapitzin tayujli nac tej. Lā' tamilh huan spūnnu' lā' tasacua'lh. ⁵Lā' ā'makapitzin tayujli nac cā'chihuixni' a'nlhān tū' lhūhua' ixka'lhī huan ti'ya't. Palaj pu'nli huā'mā' ti'ni' como tū' lhūhua'

ixka'lhī huan ti'ya't. ⁶Lā' a'xni'ca' chi'chini'lh, xachi'tin scōhualh como tūlalh tlhualh ixtankāxē'k lā' tilh. ⁷Lā' ā'makapitzin ti'ni' huampala tayujli nac cā'lhucū'nnu'. Lā' huan lhtucū'n tastacli lā' tamā'ktzi'lh. ⁸Lā' ā'makapitzin ti'ni' tayujli a'nlhā tzey huan ti'ya't lā' lana'lh. Lā' makapitzin ti'ni' tamāstā'lh cien lā' ā'makapitzin tamāstā'lh tu'tumpu'xam lā' ā'makapitzin tamāstā'lh pu'xamacāuj. ⁹Palh kaxpatni'tantit, cuenta catlahua'tit —hualh Jesús.

**Jesús hualh a'chi' limāsu'yulh
a'ntū litalacastuca**

Mr. 4.10-12; Lc. 8.9-10

¹⁰Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n talakta-pajtzūlh Jesús lā' takalhasqui'nilh:

—Lā' ¿a'chi' pō'ktu tā'mālacastuca' para nacāmāsu'ni'ya' huan tachi'xcuhui't?

¹¹Lā' Jesús cākalhtilh:

—Dios cāmāscā'tini'ta'ni' hui'xina'n a'ntūn tatzē'knī't ixpālacata a'nchī nala ixlimāpa'ksin Dios. Pero xlaca'n tūlalh catitaca'tzilh. ¹²Lā' huan a'ntū natakahlaka'ī, xlaca'n natasca'ta lā' chuntza' natamāchekxī lā' ā'chulā' natakahlaka'ī. Pero huan a'ntūn tū' takahlaka'ī'cu'tun, xlaca'n tū' catitasca'tli lā' natapātza'nkā a'ntū ixtaca'tzi. ¹³U'tza' iccālimāsu'ni' a'ntū tā'mālacastuccan. Xlaca'n talaktzi'n pero tū' tamāchekxī a'ntū huanicu'tun a'ntūn talaktzi'n. Nā takaxmata pero tū' tamāchekxī a'ntūn takaxmata. ¹⁴Chuntza' xlaca'n tatlōkentaxtū chu a'nchī hualh huan profeta Isaías a'nlhān tzo'kli chuntza':

Ixlistu'ncua' que nakaxpa'tā'tit pero tū' catimāchekxī'tit.

Lā' ixlistu'ncua' que nalaktzi'nā'tit pero tū' cuenta catitlahua'tit.

¹⁵Huan tachi'xcuhui't hua'chilh tū' taka'lhī ixtapāstacna'ca'n lā' cā'a'kachi'pacan lā' cālakachi'pacan.

Chuntza' tū' catitalacahuāna'lh lā' tū' catita'a'kahuāna'lh lā' tū' catitamāchekxīlh para nataxtāpālī huan ixtapāstacna'ca'n.

Lā' quit xa'iccāmāspūtūnu'ni'lh lā' xa'iccāmāztzeyilh.

Chuntza' tzo'kli Isaías a'nchī Dios hualh.

¹⁶Lā' Jesús huampā:

—Lipāxuhua'yā'tit como tzē lacahuāna'nā'tit lā' tzē a'kahuāna'nā'tit lā' nā tzē namāchekxī'yā'tit. ¹⁷Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que huā' tamā'na a'ntū cālaktzi'mpā'nantit, ū'tza' ixtalaktzi'ncu'tun lhūhua' a'cta'sana'ni'n lā' lhūhua' tzeyā tachi'xcuhui't lā' tū' talaktzi'lh. Lā' nā chuntza' huā' tamā'na a'ntū hui'xina'n kaxpa'tā'tit, ū'tza' xlaca'n ixtakaxmatcu'tun lā' tū' takaxmatli.

**Jesús māsū'ncli a'ntū huanicu'tun
huan a'ntū tā'mālacastuccan**

Mr. 4.13-20; Lc. 8.11-15

¹⁸Lā' Jesús cāhuanipā:

—Chuhua'j cakaxpa'ttit a'ntū huanicu'tun huan a'ntū tā'mālacastuccan ixpālacata huan cha'nāna'. ¹⁹Huan a'ntūn takaxmata a'nchī nala a'xni'ca' Dios namāpa'ksini'n lā' tū' tamāchekxī, xlaca'n hua'chi huan ti'ni' a'ntū yujli nac tej. Namin huan ko'ti'ti lā' nacāmāpātza'nkāni a'ntūn tasca'tli. ²⁰Lā' huan ti'ni' a'ntū yujli nac cā'chihuixni', ū'tza' tasu'yu hua'chi huan a'ntūn takaxmata huan tachihuīn lā' lej talakatī. ²¹Huā'mā' ti'ni' tū' ixka'lhī pūlhāmā'n ixtankāxē'k lā' tū' tāyani'lh. Nā chuntza' huan tachi'xcuhui't a'ntūn tū' xa'nca tamāchekxī, xlaca'n tū' makān tatāyani'. A'xni'ca' tapātī catūhuā o cāmacaputzacan por ixpālacata a'ntūn takahlaka'ī'lh, tū'tza' talakatī lā' tamakxteka. ²²Lā' huan ti'ni' a'ntū yujli nac cā'lhucū'nnu', ū'tza' tasu'yu hua'chi huan a'ntūn takaxmata lā' tamāchekxī. Pero lej tapāstaca a'nchī natatlaja ixlihua'tca'n lā' a'nchī ricosnu' natalila.

Ixlihuāk huā'mā' cāmāmakchuyī lā' tū' cāmāxteka natapāstaca a'ntūn takaxmatli. Tū'tza' tatasu'yu palh takalhlaka'ī lā' ū'tza' huā'mā' hua'chi a'xni'ca' huan lhtucū'n tamā'ktzi'lh huan ti'ni'. ²³Lā' huan ti'ni' a'ntū yujli a'nlhān tzey ti'ya't, ū'tza' hua'chi huan a'ntūn takaxmata huan xatzey tachihuīn lā' tamāchekxi. Lā' xa'nca tatasu'yu palh takalhlaka'ī. Ixlihuākca'n taka'lhī a'ntū natalimāpāxuhūi Dios lā' makapitzin lej taca'tzi' tamāpāxuhūi hua'chi huan ti'ni' a'ntū māstā'lh cien ixtō'ca't —hualh Jesús.

A'ntū litalacastuca huan tūn tū' tzey ti'ni' a'ntū xua'ya'maka'nca a'nlhā cha'nca xatzey ti'ni'

²⁴Lā' Jesús tā'mālacastucpā:

—A'nchī Dios cāmāpa'ksikō' tachi'xcuhui't nala hua'chi a'xni'ca' kalhatin chi'xcu' cha'nli huan ti'ni' na ixtacuxtu. ²⁵Lā' lakatin tzi'sa a'xni'ca' ī'lhata' mā' huan chi'xcu', ixtā'ca'tza quixua'ya'maka'lh huan tūn tū' tzeyā ti'ni'. ²⁶Lā' a'xni'ca' ī'stacamā'tza huan tacha'ni' a'xni'ca' tasu'yulh huan tūn tū' tzey tacha'ni'. ²⁷Lā' tuncan talakmilh ixtasācua'nī'n huan chi'xcu' lā' takalhasqui'nīlh huan ixpatronca'n: “¿Chā tū' huāk xatzey ti'ni' cha'nti na mintacuxtu? Lā' ¿chī lipu'nli huā'mā' tūn tū' tzeyā tacha'ni'?” ²⁸Lā' huan patrōn cākalhtīlh: “Kalhatin quintā'ca'tza quintlahuani'lh huā'mā'”. Lā' tuncan huan tasācua'nī'n takalhasqui'nīlh: “¿Chā lacasqui'na' na'ica'nāuj na'iccāpu'lhuyāuj huan tū' tzey chi'tin?” ²⁹Lā' xla' cākalhtīlh: “Tū', como lāsā' nacāpu'lhuyā'tit nā huan xatzey tacha'ni'. ³⁰Mejor nacāmāxtekāuj chu a'extim catastacli hasta a'xni'ca' na'ī'can. Lā' na'iccāhuani huan tasācua'nī'n a'ntū nata'ī que pū'la natataya huan tū' tzey chi'tin lā' natachī' pixtunu' para nalhcuyucan. Lā'

ā'calistān nata'ī huan xatzey tacha'ni' lā' natamāqui' na quimbodega”.

Tā'mālacastucca ixpālacata xati'ni' mostaza

Mr. 4.30-32; Lc. 13.18-19

³¹Lā' Jesús tā'mālacastucpā:

—A'nchī natalilhūhua'n a'ntū natakahlaka'ī Dios, ū'tza' nala hua'chi lakatin ti'ni' de mostaza a'ntū cha'nli kalhatin chi'xcu' nac ti'ya't. ³²Huā'mā' ti'ni' stu'n'cua' lihua'ca' xamactzi'na'j que ixlihuākca'n ā'makapitzin ti'ni'. Lā' a'xni'ca' nastackō', lej ka'tla' nala hasta ixtā'chuntza' a'katin qui'hui'. Lā' huan spūnnu' natatlahua ixmāsekca'n na ixpekeni'n.

Tā'mālacastucca ixpālacata huan levadura

Lc. 13.20-21

³³Lā' Jesús tā'mālacastucpā:

—A'nchī Dios nalimāpa'ksini'n nala hua'chi levadura a'ntū huan puscāt namojō nac maktu'tun xatapūlhcan harina. Lā' naxcu'tankō' huan tasquit.

Jesús limāsu'yulh a'ntū litalacastuca

Mr. 4.33-34

³⁴Huāk huā'mā' Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhui't lā' cālītā'chihuina'lh a'ntū tā'mālacastuccan. Lā' xmān chuntza' ixcā'tā'chihuina'n. ³⁵Chuntza' tlhualh lā' ū'tza' litlōkentaxtūlh a'ntū hualh huan profeta a'xni'ca' tzo'kli huā'mā': Na'iccālītā'chihuina'nāni' huan a'ntūn tā'mālacastuccan; na'icuan catūhuā a'ntūn tatzē'knī't desde a'xni'ca' tzuculh huā'mā' quilhtamacuj.

Jesús māstū'ncli ixpālacata huan tū' tzey ti'ni'

³⁶Lā' tuncan Jesús cāmāxtekli huan tachi'xcuhui't lā' xla' tanūlh huan nac chic. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh lā' tahuani'lh:

—Caquilāhuaniuj tuchū huanicu'tun huan a'ntūn tā'mā'lacastucti huan tū' tzeyā ti'ni'.

³⁷ Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Huan a'nti cha'nli huan xatzey ti'ni', ū'tza' huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n. ³⁸ Lā' huan ixtacuxtu, ū'tza' huā'mā' quilhtamacuj. Huan xatzey ti'ni' cāmā'lacastuca xlacan a'ntin tatapa'ksi con Dios. Lā' huan a'ntūn tū' tzey ti'ni' cāmā'lacastuca xlacan a'ntin tatapa'ksi con huan ko'ti'ti'. ³⁹ Huan tā'ca'tza a'nti xua'ya'maka'lh huan tū' tzeyā ti'ni', ū'tza' māni' huan ko'ti'ti'. Lā' a'xni'ca' i'can, ū'tza' huanicu'tun a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilhtamacuj. Lā' huan tasācua'ni'n a'nti nata'i' huan chi'tin, ū'tunu'n huan ángeles. ⁴⁰ Lā' chu a'nchi nacātayacan huan tū' tzey chi'tin lā' nacālhcuycan, chu a'xtim napātle'ke a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilhtamacuj. ⁴¹ Huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n nacāmāpa'ksi huan ixángeles para nacātaya ixlihuākca'n huan a'ntin tatlahua talaclē'i' lā' ixlihuākca'n a'nti tamāsu'ni' ā'makapitzin natatlahua talaclē'i'. Lā' nacāmāxtukō' de a'nlhā xla' māpa'ksini'n ⁴² lā' nacāmānū a'nlhā nacālhcuycan. A'ntza' natacalhuan lā' natalāxca ixtatzanca'n. ⁴³ Lā' xlacan a'ntin tatlahua ixlimāpa'ksin Dios, xlacan natatasu'yu a'nlhā Dios māpa'ksini'n. Lā' lej tzehuani't natatasu'yu hua'chi a'xni'ca' lej xkaka huan chi'chini'. Palh kaxpa'tā'tit, cuenta catlahua'tit —hualh Jesús.

A'ntū litalacastuca huan tumin a'ntū ixmā'cnūcani't

⁴⁴ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Huan tachihuin ixpālacata a'nchi Dios cālimāpa'ksi ixtachi'xcuhui't tze nalimā'lacastuccan lhūhua' tumin a'ntū mā'cnūcani't nac ti'ya't. Lā' namin kalhatin chi'xcu' lā' nakaksa huā'mā' tumin. Lā' xla' namā'cnūpala a'nlhā ixui'.

Lā' lej lipāxuj na'a'n nastā'kō' ixlihuāk a'ntū ka'lhī para natamāhua huā'mā' ti'ya't a'nlhā mā'cnūca huan tumin.

A'ntū litalacastuca huan perla a'ntū lej tapala

⁴⁵ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nā huan tachihuin ixpālacata a'nchi Dios limāpa'ksini'n, ū'tza' hua'chi kalhatin tamāhuana' a'nti cāputzatēlha chihuix xalactzey a'ntū huanican perlas lā' a'ntū nacāstā'. ⁴⁶ Lā' a'xni'ca' nakaksa lakatin a'ntū lej xatzey lā' lej tapala, nastā'kō' ixlihuāk a'ntū ka'lhī lā' na'a'n natamāhua huanmā' perla.

A'ntū litalacastuca huan pūxuākna'

⁴⁷ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nā a'nchi Dios cāmāpa'ksikō' tachi'xcuhui't ū'tza' hua'chi lakatin pūxuākna' a'ntū mojócan nac mar lā' nacātaya tāpālhūhua' squi'ti'. ⁴⁸ Lā' a'xni'ca' tsuma huan pūxuākna', huan squi'ti'ni'ni'n natalē'n na ixquilhtūn mar lā' a'ntza' natatahui'la lā' natalacsaca huan squi'ti'. Huan xatzey squi'ti' nacāmojócan nac chā'xta lā' huan a'ntūn tū' taka'lhī ixtapalh, nacāmaka'ncan. ⁴⁹ Chuntza' nala a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilhtamacuj. Natataxtu huan ángeles lā' nacālacālmāxtu huan tū' tzey tachi'xcuhui't na ixlacālhpu'nanca'n xalactzey. ⁵⁰ Lā' huan tū' tzey tachi'xcuhui't nacāmānūcan a'nlhā nacālhcuycan lā' a'ntza' natacalhuan lā' natalāxca ixtatzanca'n —hualh Jesús.

Huan xasāsti' catūhuā ka'lhī ixtapalh lā' nā xakōlūhua' ka'lhī ixtapalh

⁵¹ Tuncan Jesús cākalhasqui'nilh:

—¿Chā māchekxiyā'tit ixlihuāk huā'mā' a'ntū iccāhuanini'?

Lā' xlacan takalhtilh:

—U'huē,

Māpa'ksini',

iccāmāchekxini'yāni'.

⁵² Lā' tuncan cāhuanilh:

—A'xni'ca' kalhatin xamākalhtō'kē'ni' huan ley nala quisca'txtunu', xla' nala hua'chi kalhatin patrón. Nala hua'chi kalhatin patrón a'nti cāka'lhi lhūhua' maclacasqui' lā' ca'tzi' a'xni'ca' mini'ni' namāxtu catūhuā xala' makān lā' a'xni'ca' mini'ni' namāxtu catūhuā a'ntū sāsti'cus para nacāmaktāya ixfamilia. Chuntza' nala kalhatin a'ntin tū' namakxteka huan limāscā'tin a'ntū xakōlūhua' lā' xastu'ncua' lā' nā xla' nasca'ta quilimāscā'tin a'ntū xasāsti'.

**Xalani'n nac Nazaret
talakmaka'lh Jesús**

Mr. 6.1-6; Lc. 4.16-30

⁵³Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh ixlihuākca'n huan a'ntū tā'mālacastuccan, a'lh ā'lacatin ⁵⁴lā' chā'lh nac Nazaret a'nlhā stacli. A'ntza' ixmāsu'yu na ixlītōkpānca'n israelitas. Lā' huan a'ntin takaxmatli talē'cnilh lā' talāhuanilh:

—Lā' huā'mā' chi'xcu', ¿lhachū sca'tli huā'mā' tapāstacna'? ¿Chichū tzē nacātlahua huā' tamā'na lē'cnin? ⁵⁵U'tza' huā'mā' ixo'kxa' huan sitni' lā' nā María ixtzi't. Lā' ixtā'timīn cāhuanican Jacobo lā' José lā' Simón lā' Judas. ⁵⁶Lā' ixlihuākca'n ixtā'timīn xapuscan nā huā'tzā' tahuilāna' na quilacphu'nanca'n. ¿Lhachū sca'tli ixlihuāk huā'mā'?

⁵⁷Lā' chuntza' talakmaka'lh Jesús, pero xla' cāhuanilh:

—Kalhatin a'cta'sana' na'a'cnīni'ni'can chu xalhā na'a'n. Xmān xalani'n na ixchic lā' xalani'n ixā'lacchicni' tū' catita'a'cnīni'ni'lh.

⁵⁸Lā' a'ntza' na ixā'lacchicni' tū' lhūhua' lē'cnin tlhualh Jesús xmān porque tū' takalhlaka'ī'lh.

A'nchi nīlh Juan huan Mā'kpaxini'

Mr. 6.14-29; Lc. 9.7-9

14 Lā' huā'mā' quilhtamacuj Herodes gobernador ixuanit' huan nac estado de Galilea. Lā' māca'tzīnica ixpālacata Jesús. ²Lā' Herodes cāhuanilh ixpūchihuina'ni'n:

—U'tza' huā'mā' Juan huan Mā'kpaxini'. Lakahuanchokonit' ixlachphu'nanca'n nīni'n. U'tza' lika'lhi limāpa'ksin a'ntū litlahua huan lē'cnin.

³Herodes ixmāpa'ksini't que cachi'paca huan Juan lā' calē'nca nac pūlāchī'n para nachī'can. Chuntza' māpa'ksilh ixpālacata huan Herodías a'nti ixpuscāt ixtā'tin Felipe ixuanit'.

⁴Juan ixuanimā' Herodes:

—Tū' tzey a'nchi li'pini'ya' huan Herodías hua'chi mimpuscāt.

⁵Lā' ū'tza' Herodes ixlimaknicu'tun huan Juan pero cājicua'ni'lh tachi'xcuhi't como xla'ca'n tapuhualh palh Juan ixa'cta'sana' Dios ixuanit'.

⁶Lā' a'xni'ca' Herodes tlhaukō'lh ixcā'ta, tlhualh cā'tani'. Lā' ixtzu'majāt Herodías lu'cxli na ixlacapūnca'n huan a'nti ixcākantāyacani't. Lej tanto makapāxualh huan Herodes ⁷que lej huanilh palh ixmaxqui'lh huan tzu'majāt chuxatū nasqui'ni'. ⁸Lā' tuncan huan xatzi't maxqui'lh tapāstacna' lā' huan tzu'majāt squi'ni'lh Herodes chuntza':

—Caquima'xqui' chuhua'j ixa'kxāk Juan huan Mā'kpaxini'. Calī'ta' nac lakatin pulātu.

⁹U'tza' lilakaputzalh huan Herodes. Lā' como lej mālacnūni'cani't huan tzu'majāt lā' como huan a'nti ixcākantāyacani't takaxmatli a'ntū ixuanicani't, lā' ū'tza' huan Herodes limāpa'ksini'lh que camaxqui'ca. ¹⁰Lā' chuntza' macā'lh huan limāpa'ksin huan nac pūlāchī'n lā' māmāyujūnini'lh ixa'kxāk Juan. ¹¹Lā' tuncan līminca huan a'kxāk nac lakatin

pulātu lā' maxquī'ca huan tzu'majāt lā' xla' macamaxquī'lh ixtzī't.

¹²Lā' tuncan tamilh ī'sca'txtunu'nī'n Juan lā' talē'lh ixmacni' lā' tamā'cnūlh. Lā' ā'calistān ta'alh tamāca'tzīni Jesús.

**Jesús cāmāhui'lh lakaquitzis
mil de chi'xcuhui'n**

Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14

¹³Lā' a'xni'ca' māca'tzīnīca Jesús, xla' tojōlh nac lakatin barco lā' a'lh tintacut a'nlhā tinti' ixa'nān. Lā' a'xni'ca' ca'tzīca a'nlhā ixuī', lhūhua' tachi'xcuhui't tataxtulh de ixā'lacchicni'ca'n lā' tastālani'lh catojon na ixquilhtūn huan xcān. ¹⁴Lā' a'xni'ca' Jesús tacutli de huan nac barco, cālaktzī'lh huan lhūhua' tachi'xcuhui't lā' cālakalhu'malh. Lā' cāmāzēyīlh huan ī'tza'ca'nī'n a'nti' ixcālimini'cani't.

¹⁵Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā', ī'sca'txtunu'nī'n Jesús talakmilh lā' tahuanihl:

—Kōtanūtza' lā' tū' nac cā'lacchicni' huā'tzā'. Cacāmacapi huan tachi'xcuhui't para nata'a'n natatamāhua ixlihua'tca'n nac huan cā'lacchicni'.

¹⁶Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Tū' maclacasqui'n nata'a'n; cacāmāhui'tit hui'xina'n.

¹⁷Lā' xla'ca'n tahuanihl:

—Quina'n tuntū' icka'lhīyāuj xmān macquitzis pāntzi lā' tantu' squi'ti'.

¹⁸Lā' Jesús cāhuanīlh:

—Cacālī'ta'ntit.

¹⁹Lā' tuncan cāmāpa'ksīlh que catatahui'lal huan tachi'xcuhui't nac cāseketni'. Lā' chu tuncan Jesús cātayal huan macquitzis pāntzi lā' huan tantu' squi'ti' lā' talacayāhualh nac a'kapūn lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā' cāche'keni'lh huan pāntzi lā' huan squi'ti' lā' cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' xla'ca'n tamālapitzīlh na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhui't. ²⁰Lā' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't tahuā'yalh lā' taka'sli. Lā' a'xni'ca' tahuā'yankō'lh huan

sca'txtunu'nī'n tamākēstokli lhūhua' xalacpitzin hasta tatzumalh pācāujtu' chā'xta de huan a'ntū' a'katāxtūlh. ²¹Lā' huan chi'xcuhui'n a'ntīn tahuā'yalh xla'ca'n lakaquitzis mil lā' nā tahuā'yalh puscan lā' camana'.

**Jesús kalhtlā'hualh na
ixkalhni' huan xcān**

Mr. 6.45-52; Jn. 6.16-21

²²Lā' chu tuncan Jesús cāhuanīlh ī'sca'txtunu'nī'n catatojōlh huan nac barco lā' catapū'lani'lh tintacut huan mar lihuan xla' cāmācā'lh huan tachi'xcuhui't. ²³Lā' a'xni'ca' ixcāmacā'nkō'ni't, Jesús ixa'cstu tā'cxtunu'lh huan nac kēstīn para nata'chihuīna'n Dios. Lā' a'xni'ca' tzi'sualh, ixa'cstu ixuī' a'ntza' ²⁴lihuan ī'sca'txtunu'nī'n ixtatētaxtumā'na huan nac xcān nac barco. Lā' lej ū'nulh lā' xasipej xcān ixtatā'kayāhuamā'na lā' tasno'kli huan barco. ²⁵Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, Jesús ixcālaktapajtzūtēlha xla'ca'n. Ixkalhtlā'huantēlha huan xcān. ²⁶Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh kalhatin a'nti' ixkalhtlā'huantēlha huan xcān, cāmākē'klhalh lā' tajicuanī'lh lā' palha' tahuahl:

—¡Lakachuyayāuj!

²⁷Lā' Jesús cāhuanīlh:

—Cahuixcāna'jca'tzītī lā' tū' cajicua'ntit. Xmān quit.

²⁸Lā' tuncan Pedro huanīlh:

—Māpa'ksini', palh stu'ncua' hui'x, caquihua'ni' na'ickalhtlā' huan huan xcān para na'icpāxtokāni'.

²⁹Lā' Jesús huanīlh:

—Pues cata't.

Lā' tuncan Pedro tacutli de nac barco lā' tzuculh kalhtlā' huan huan xcān para napāxtoka Jesús. ³⁰Lā' a'xni'ca' cuenta tlhualh huan palha' ū'ni', tajicua'lh lā' tzuculh tā'cnū lā' palha' hualh:

—¡Caquimāpūtaxtu, Māpa'ksini'!

³¹ Lā' chu tuncan Jesús makachi'palh lā' huanilh:

—Xmān macsti'na'j kalhlaka'i'ya'. ¿A'chī' tū' quilipāhua'na'?

³² Lā' a'xni'ca' xlaca'n tatorjōlh nac barco, ca'cs lalh huan ū'ni'. ³³ Lā' tuncan xlaca'n a'ntī ixtahui'lāna' nac barco tamācā'tanilh Jesús lā' tahuanihl:

—Stu'ncua' hui'x ixO'kxa' Dios.

Jesús cāmātzeyilh huan i'tzaca'nī'n xalani'n nac Genesaret

Mr. 6.53-56

³⁴ Lā' ta'a'lh tintacut huan xcān lā' tachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Genesaret. ³⁵ Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhui't xalani'n a'ntza' talakapasli Jesús, tamāca'tzinīni'lh chuxalhā nac huā'mā' ti'ya't. Lā' cālīmini'ca lhūhua' i'tza'ca'nī'n a'nlhā ixui' Jesús. ³⁶ Lā' tasqui'ni'lh que cāmākxteklī xmān ixtaxa'malh ixtampān ixlū'xu'. Lā' tazzeyalh ixlīhuākca'n a'ntīn taxa'malh.

A'ntū stu'ncua' makapāxuhua Dios

Mr. 7.1-23

15 Lā' tuncan makapitzīn fariseosnu' lā' xamākalthō'kē'ni'ni'n huan ley talaktapajtzūlh Jesús. Ixtamini'ta'ncha' de huan xcānsipej Jerusalén lā' takalhasqui'nilh:

² —Lā' misca'txtunu'ni'n, ¿a'chī' tū' ta'a'kahuāna'ni' ixtalanānca'n huan xanaxucu'nu' litokpān xalani'n makāntza'? Tū' tamakacha'ka'n a'nchī maclacasqui'n a'xni'ca' natahuā'yan —tahuanihl.

³ Lā' Jesús cākalthasqui'nilh:

—Nā hui'xina'n, ¿a'chī' mākēnū'yā'tit ixlīmāpa'ksin Dios para nacātłōkentaxtūyā'tit mintalanānca'n? ⁴ Dios hualh: “Nacā'a'kahuāna'ni'ya' mintāta' lā' mintzī't”. Lā' nā hualh: “Camāmāknīnīnī'nca huan a'ntī cāmācapūlhca ixtāta' o ixtzī't”.

⁵ Lā' hui'xina'n xtunc hua'nā'tit. Lā' hui'xina'n māsu'yu'yā'tit palh kalhatin

chi'xcu' tzē nahuani ixtāta' o ixtzī't: “Tūla icmaktāyayāni' como ixlīhuāk a'ntū icka'lhī icmālacnūni'ni'ttza' Dios”. ⁶ Lā' hui'xina'n māsu'yu'yā'tit que palh kalhatin chuntza' nahuan, tū'tza' maclacasqui'n xla' namaktāya ixtāta' o ixtzī't. Chuntza' hui'xina'n mākānū'yā'tit ixlīmāpa'ksin Dios para natłōkentaxtūyā'tit mintalanānca'n. ⁷ ¿Tlahua'pā'na'ntit lakatu' milacanca'n! Stu'ncua' a'nchī cālīchihuina'ni' hui'xina'n huan profeta Isaías a'xni'ca' tzo'kli huā'mā':

⁸ Huā' tamā'na tachi'xcuhui't xmān tahuhan palh quinta'a'cnīni'ni' pero tū' tapāstaca a'ntū iccālīmāpa'ksilh.

⁹ Chu tlakaj quintamāca'tanī como a'ntūn tamāsu'yu hua'chilh quilīmāpa'ksin, ū'tza' xmān ixtapuhūanca'n huan chi'xcuhui'n.

Chuntza' tzo'kli Isaías a'nchī hualh Dios.

¹⁰ Lā' tuncan Jesús cāmāta'silh huan tachi'xcuhui't lā' cāhuanilh:

—Cakaxpa'ttit lā' camāchekxī'tit:

¹¹ Huan a'ntū naquilhtanū huan chi'xcu' tū' ū'tza' a'ntū nalīla ko'hua'jua'. Pero huan tūn tū' tzey tachihuīn a'ntū quilhtaxtu huan chi'xcu', ū'tza' nalīla ko'hua'jua'.

¹² Lā' tuncan huan sca'txtunu'ni'n talaktapajtzūlh lā' tahuanihl Jesús:

—¿Chā ca'tziya' palh cālīmakā'kchīpina' huan fariseosnu' a'nchī hua'na'?

¹³ Lā' xla' cākalthtilh:

—Chuxatūyā ti'ni' a'ntūn tū' cha'nli quinTāta' xala' nac a'kapūn, ū'tza' napu'lhucan lā' con ixtankāxē'k.

¹⁴ Cācāma'kxtektit huan fariseosnu'. Xlaca'n hua'chi lakatzī'ni'n a'ntīn talē'n ā'makapitzīn lakatzī'ni'n. Lā' palh kalhatin lakatzī'n namakachi'palē'n ixtā'lakatzī'n, ixtu'ca'n natamokōsa a'nlhā ponknu'ncanī't.

¹⁵ Lā' tuncan Pedro huanilh Jesús:

—Caquilāhuaniuj a'ntū huanicu'tun huā'mā' a'ntū tā'mālacastucti.

¹⁶Lā' Jesús huanilh:

—¿Chā tū' māchekxi'yā'tit nīn hui'xina'n? ¹⁷Ca'tziyā'tit que chuxatū a'ntū naquincāquilhtanūyāni', ū'tza' nayuja na quimpānca'n lā' ā'calistān nataxtu. ¹⁸Lā' huan tachihuīn a'ntū naquincāquilhtaxuyāni', ū'tza' a'ntū pāstacnī'tauj pū'la. Lā' ū'tza' nalītasu'yu palh tzey quina'n o tū'. ¹⁹Chu a'nchī pāstacna'n huan chi'xcu', chuntza' natlahua: namaknīni'n, o namakpuscatini'n, o naka'lhī ixtatā'chihuīn, o naka'lhāna'n, o na'a'kxokonu'n, o na'a'ksa'nan. ²⁰Huāk huā' tamā'na palh ixtlahualh cahuā huan chi'xcu', ū'tza' nalīla ko'hua'jua'. Pero palh nahuā'yan a'xni'ca' tū' makacha'ka'nī't chu a'nchī huan talanān, ū'tza' tūla nalīla ko'hua'jua'.

**Huan puscāt a'nti makatiyāti'
kalhlaka'īlh Jesús**

Mr. 7.24-30

²¹Jesús taxtulh de a'ntza' lā' a'lh ā'lacatin a'nlhā tahui'lāna' huan lakatu' cā'lacchicni' a'ntū huanican Tiro lā' Sidón. ²²Lā' ixui'lacha' kalhatin puscāt xala' nac huanmā' ti'ya't a'nlhā huanican Canaán. Xla' tū' israelita ixuanī't. Lā' lakmilh Jesús lā' huanilh:

—Māpa'ksīni', hui'x ixtā'nat David a'nti xa'icka'lhimā'nauj; caquilakalhu'ma'nti. Quintzu'ma'jāt ka'lhī huan tlajana' lā' lej palha' pātini'n.

²³Lā' Jesús nīn tuntū' kalhtīlh. Lā' tuncan tamīlh i'sca'txtunu'ni'n lā' tasqui'nli:

—Cama'capi huan puscāt a'jnanu' como quincāstālani'yāni' lā' ta'satēlha.

²⁴Lā' tuncan Jesús hualh:

—Dios quimacaminī't para na'iccāmāpūtaxtū xmān a'nti israelitas.

²⁵Lā' huan puscāt laktapajtzūlh lā' tatzokostani'lh Jesús lā' huanilh:

—¡Māpa'ksīni', caquimaktāya'!

²⁶Lā' Jesús kalhtīlh:

—Tū' līmakuan makhltīcan ixlīhua'tca'n huan camana' lā' nacāmaxqui'can huan chichīn—chuntza' huanilh como huan israelitas tū' ixta'a'cnīni'ni' huan a'ntin tū' israelitas lā' ixcāmāpācuhūi chichīn.

²⁷Lā' xla' huanilh:

—U'huē, ū'tza' icca'tzī, Māpa'ksīni'. Pero huan chichīn tzē natahua' huan lacpītzin a'ntū nataminācha' na ixmesa ixtēcu'ca'n.

²⁸Tuncan Jesús kalhtīlh:

—Lej kalhlaka'ī'ya', puscāt. Calalh hua'chi quisqui'ni'ya'.

Lā' huanmā' ka'tlā'tus tzeyalh ixtzu'ma'jāt.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' i'tza'ca'ni'n

²⁹Lā' Jesús taxtulh de a'ntza' lā' tētaxtulh ixquilhtūn huan lago Galilea. A'calistān tā'cxtunu'lh nac kēstīn lā' a'ntza' tahui'lalh. ³⁰Lā' līlhūhua' tachā'lh a'nlhā ixui' lā' talīmini'lh lū'ntū'lani'ni'n lā' lakatzī'ni'n lā' kō'ko'ni'n lā' huan a'nti macamōcho lā' lhūhua' ā'makapitzīn i'tza'ca'ni'n. Cāmāpī'ca nac ti'ya't pajtzu ixtojon Jesús lā' xla' cāmātzeyīlh ixlīhuākca'n. ³¹Lā' huan tachi'xcuhui't talē'cnīlh a'nchīn tachihuīna'lh huan a'nti kō'ko' ixtahuanī't lā' a'nchī tzey ixtalānī't ixmacanca'n huan macamōcho. Lā' huan lū'ntū'lani'n xa'nca tatlā'hualh lā' huan lakatzī'ni'n talacahuāna'lh. U'tza' talīlē'cnīlh huan tachi'xcuhui't. Lā' tatzuculh tamācā'tanī Dios a'nti nā ixDiosca'n israelitas.

**Jesús cāmāhui'lh lakatā'ti'
mil chi'xcuhūi'n**

Mr. 8.1-10

³²Lā' tuncan Jesús cāta'sani'lh i'sca'txtunu'ni'n lā' cāhuanilh:

—Iccālakalhu'man huan tachi'xcuhui't. Tu'tuma'jtza' quīntatā'lahui'lāna' huā'tzā' lā' tū'tza' taka'lhī

a'ntün tahuá'. Lā' palh na'icmacā'n na ixchicca'n lā' tū' tahuá'yanit, tzēlasā' nataxlejua'nac nac tej.

³³Lā' tuncan i'sca'txtunu'ni'n tahuanihl:

—¿Chichū nalika'lhīyāuj lihua't a'ntū natalika'sa? Lej lhūhua' tachi'xcuhui't lā' tinti' lahui' huā'tzā'.

³⁴Lā' Jesús cākalhasqui'nihl:

—¿Lhā maclā't pāntzi ka'lhī'yā'tit?

Lā' xla'ca'n takalhtihl:

—Mactojon lā' makapitzin ti'na'j squi'ti'.

³⁵Lā' tuncan Jesús cāmāpa'ksilh que catatahui'lal huan tachi'xcuhui't nac ti'ya't. ³⁶Xla' cāyayal huan mactojon pāntzi lā' huan squi'ti' lā' maxqui'lh pāxcatca'tzi Dios. Lā' chu tuncan cāmālapitzini'lh lā' cāmāxqui'lh i'sca'txtunu'ni'n lā' xla'ca'n cāmāxqui'lh huan tachi'xcuhui't. ³⁷Lā' ixlihuākca'n tahuā'yalh lā' taka'sli. Lā' ā'calistān xalacpitzin a'ntün ta'a'katāxtūlh cāmātzumalh pātojon chā'xta. ³⁸Huan a'ntün tahuā'yalh, xla'ca'n lakatā'ti' mil chi'xcuhui'n. Lā' nā tahuā'yalh puscan lā' camana'. ³⁹Lā' ā'calistān Jesús cāmācā'lh huan tachi'xcuhui't lā' tojōlh huan nac barco lā' a'lh nac lakatin ti'ya't a'nlhā huanican Magdala.

Huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu' tasqui'nli lē'cnin

Mr. 8.11-13; Lc. 12.54-56

16 Huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu' talaka'lh Jesús. Lā' como ixtalilaktzi'ncu'tun, tasqui'nli lakatin lē'cnin a'ntū litasu'yu que Jesús xala' nac a'kapūn. ²Lā' xla' cākalhtihl:

—A'xni'ca' tā'cnūmā' huan chi'chini', hui'xina'n hua'nā'tit: “Tū' catimilh xcān como spi'nenke' huan a'kapūn”. ³Lā' palh tzi'sāt, hua'nā'tit: “Chuhua'j namin xcān como spi'nenke' huan a'kapūn lā' pucsui'”. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Tzē

naquilhchipinā'tit palh namin xcān a'xni'ca' laktzi'nā'tit huan a'kapūn. Lā' a'yuj laktzi'nā'tit huan lē'cnin a'ntū ictlahua, pero tū' lā' kalhlaka'iyā'tit que Dios quimacamilh. ⁴Huan tachi'xcuhui't a'ntün tahuilāna' chuhua'j tū' tzey lā' tū' takalhlaka'i' lā' xla'ca'n tasqui'n lē'cnin. Lā' tū' nacāmāsu'ni'can lē'cnin; xmān naquimpātle'keni' hua'chi a'ntū pātle'keni'lh huan Jonás —hualh Jesús.

Lā' cāmāxtekli lā' a'lh.

Jesús cāmāsu'ni'lh i'sca'txtunu'ni'n que catatamaktaka'lhli huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'

Mr. 8.14-21

⁵Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'ni'n ta'a'lh tintacut huan lago, tū' talē'lh pāntzi. Tapātza'nkālhl. ⁶Lā' tuncan Jesús cāhuanihl:

—Catamaktaka'lhtit de ixlevaduraca'n huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'.

⁷Huan sca'txtunu'ni'n tatzuculh talāhuani:

—Chuntza' hualh como tū' limiuj pāntzi.

⁸Lā' Jesús ixca'tzi a'ntū ixtalāhuanimā'na lā' cāhuanihl:

—¿A'chi' cāpā'talayāni' ixpālacata huan pāntzi a'ntün tū' lita'ntit? ¡Xmān macsti'na'j kalhla'ka'iyā'tit!

⁹¿Chā tūna'j macheixi'yā'tit? ¿Chā tū'tza' pāstacā'tit huan macquitzis pāntzi a'ntū iccāmālapitzini'lh na ixlaclhpu'nanca'n lakaquitzis mil chi'xcuhui'n? Lā' ¿lhām pālā't chā'xta cālimātzumaca huan xalacpitzin?

¹⁰Lā' capāstactit huan mactojon pāntzi a'ntū iccāmālapitzini'lh na ixlaclhpu'nanca'n huan lakatā'ti' mil chi'xcuhui'n. Lā' ¿lhām pālā't chā'xta cālimātzumaca huan xalacpitzin?

¹¹¿A'chi' tū' mächexi'yā'tit palh tū' xa'icuanicu'tun pāntzi a'xni'ca' iccāhuanini' ixtamaktaka'lhtit de

ixlevaduraca'n huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'?

¹²Lā' tuncan tamāchekxīlh que Jesús tū' ixcāhuaninī't que ixtamaktaka'lhli huan ixlevadura pāntzi. Ixcāhuanicu'tun palh ixtamaktaka'lhli ixlīmāscatīnca'n huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'.

**Pedro hualh palh Jesús
ū'tza' huan Cristo**

Mr. 8.27-30; Lc. 9.18-21

¹³Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh a'nlhā huanican Cesarea de Filipino, cākalhasqui'nīlh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Lā' huan tachi'xcuhui't, ¿chichū tahuan quimpālacata quit a'ntī huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n?

¹⁴Xlaca'n takalhtīlh:

—Makapitzīn tahuan palh hui'x Juan huan Mā'kpaxīni'. Lā' ā'makapitzīn tahuan palh hui'x huan Elías. Lā' ā'makapitzīn huampala tahuan palh hui'x Jeremías o ā'kalhatin a'cta'sana'.

¹⁵Lā' tuncan cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿chī hua'nā'tit? ¿Tichū quit?

¹⁶Lā' tuncan Simón Pedro huanilh:

—Hui'x huan Cristo a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj lā' ixO'kxa' huan scana'nca Dios.

¹⁷Lā' Jesús kalhtīlh:

—Lipāxūj hui'x, Simón ixo'kxa' Jonás. Huā'mā' tapāstacna' tū' tamāsu'nī'nī' chī'xcuhui'n. Xmān Dios māca'tzīnīni'.

¹⁸Lā' quit icuaniyāni' que hui'x Pedro lā' ū'tza' mintacuīni' huanicu'tun “chihuix”. Lā' hui'x nala hua'chi huan chihuix a'ntū xalitzucuni' huan quilitokpān. Lā' ixlihuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' chuntza', tū' caticātlajaca; nīn huan līnīn tūla nacātlaja. ¹⁹Quit na'icmaxqui'yāni' līmāpa'ksīn lā' nacāmāpa'ksi'ya' xlaca'n a'ntīn tatapa'ksi con Dios. Lā' a'ntū hui'x makxteka tlahuacan na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā nac a'kapūn

nā chuntza' nahuacan. Lā' a'ntū hui'x tū' makxteka tlahuacan na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā nac a'kapūn nā chuntza' nahuacan.

²⁰Lā' tuncan Jesús cāmāpa'ksīlh ī'sca'txtunu'nī'n que tū' catitahuanilh nīn tintī' palh ū'tza' huan Cristo a'ntī ixka'lhīmā'ca.

Jesús hualh ixpālacata a'nchī nani

Mr. 8.31—9.1; Lc. 9.22-27

²¹Lā' tuncan Jesús tzuculh cāmāsu'nī' ī'sca'txtunu'nī'n chuntza':

—Maclacasqui'n na'ica'n nac Jerusalén. Lā' a'ntza' huan xanapuxcu'nu' lītokpān lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xamākahl'tō'kē'nī'nī'n huan ley, xlaca'n lej naquintamāpātīni'. Lā' naquintamaknī. Lā' ixlīlakatu'tun chī'chini' na'iclakahuanchoko.

²²Lā' tuncan Pedro lē'lh lacachuna'j lā' tzuculh tā'lāsta'la lā' tzē'k huanilh:

—¡Māpa'ksīni', tū' camakxtekli Dios! ¡Tū' catipātē'keni'ni' chuntza'!

²³Pero Jesús talakspi'tli lā' huanilh Pedro:

—¡Catakēnu'! Hui'x puhua'na' hua'chi huan ko'ti'ti'. Lā' hui'x quimāmakchu'yī'ya'. Hui'x tū' puhua'na' hua'chi Dios lacasqui'n; puhua'na' chuntza' hua'chi chī'xcuhui'n tapuhan.

²⁴Lā' tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Palh catihuā tapa'ksicu'tun con quit, tūlatza' pāstaca xmān a'nchī xla' lacasqui'n. Calihuī'līlh natlahua quintapuhuān a'yuj capātīni'lh hua'chi quit na'icpātīni'n lā' caquistālani'lh.

²⁵Huan a'ntīn tapūtaxtucu'tun de huan a'ntū natapātīni'n por quimpālacata, tū' catitaka'lhīlh ixquilhtamacuj para pō'ktu. Lā' huan a'ntī natapātīni'n a'yuj natanī por quimpālacata, xlaca'n

natak'alhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. ²⁶Lā' palh huan chi'xcu' ixtlajalh cahuā ixlīhuāk xala' huā'mā' quilhtamacuj, tuntū' ixtapalh palh tū' ka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu. Tū' a'nan a'ntū xla' tzē namāstā' para naka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu. ²⁷Quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n lā' na'icmimpala con ixlīmāpa'ksin xaTāta' lā' lej na'icxkaka hua'chi quinTāta' nac a'kapūn lej xkaka. Lā' naquintatā'min qui'ānges. Lā' a'xni'ca' na'icmin, chā'tunu' namāpala chu a'nchī tlahuanī't palh tzey o tū' tzey. ²⁸Stu'ncua' a'ntū iccāhuanīyāni'. A'nan makapitzin a'ntin tahui'lāna' huā'tzā' chuhua'j lā' xlaca'n tū' catitanilh a'xni'ca' tūna'j naquilaktzī'ncañ quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n a'xni'ca' na'icmimpala para na'icmāpa'ksini'n.

**Taxtāpalilh Jesús lā'
xtunc a'nchī tasu'yulh**

Mr. 9.2-13; Lc. 9.28-36

17 Lā' ixlīlakachāxan chi'chini' a'xni'ca' Jesús cālē'lh Pedro lā' Jacobo lā' Juan a'ntī ixtā'tin Jacobo lā' a'lh. Xmān ixkalthatā'ti'ca'n ta'a'lh nac lakatin kēstin tālmā'n lā' tā'cxtulh. ²Lā' a'ntza' taxtāpalilh Jesús lā' xtunc ixtasu'yu na ixlacapūnca'n. Ixlacan Jesús lā' ixlū'xu' taxkakalh hua'chi xkaka huan chi'chini'. ³Lā' chu tuncan cātasu'yuni'lh Moisés lā' Elías a'ntī ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús. ⁴Lā' tuncan Pedro huanilh Jesús:

—Māpa'ksini', xalitzey hui'lāna'uj huā'tzā'. Palh lacasqui'na', quina'n na'icyāhuayāuj lakatu'tun mū'xta'ka'. Lakatin nala mila' lā' lakatin nala ixta' Moisés lā' ā'lakatin nala ixta' Elías.

⁵Ixchihuīna'mā'cus Pedro lā' milh lakatin poklhnu' a'ntū slamama lā' cālī-tamacxti'li'lh. Lā' kaxmatca lakatin tachi-huīn nac poklhnu' lā' hualh:

—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa' lā' lej icpāxqui'. Lā' xla' lej quimakapāxuhua. Cakaxpa'ttit a'ntū huan.

⁶A'xni'ca' huan sca'txtunu'ni'n takaxmatli huā'mā' tachi-huīn, lacataj tatamā'lh lā' lej tajicua'lh. ⁷Lā' tuncan Jesús cālaktapajtzūlh lā' cāxa'malh lā' cāhuanilh:

—Catāqui'tit lā' tū' cajicua'ntit.

⁸Lā' a'xni'ca' tatāqui'lh lā' laktzī'lh, nīn tinti' ixa'nan, xmān Jesús.

⁹Lā' a'xni'ca' ixta'a'mā'na na ixtatokopūn huan kēstin, Jesús cāmāpa'ksilh:

—Tū' catihua'ni'tit nīn tinti' a'ntū laktzī'ntitcus. Tū' catihua'ntit hasta a'xni'ca' tū' nalakahuanchoko de na ixtaclhpu'nanca'n nīni'n huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n.

¹⁰Lā' tuncan huan sca'txtunu'ni'n takalhasqui'nīlh Jesús:

—Lā' ¿a'chi' tahuan huan xamākalhtō'kē'ni'ni'n huan ley palh huan Elías ka'lhī napū'lani' huan a'ntī Dios namacamin?

¹¹Lā' Jesús cākalhtilh:

—Stu'ncua' huā'mā'. Pū'la namin Elías lā' nacāxtlahuakō' ixlīhuāk. ¹²Lā' iccāhuanīyāni' palh milhtza' huan Elías lā' tū' lakapasani't. Tū' ta'a'kahuāna'ni'lh lā' tamaknīlh. Lā' nā chuntza' huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n namāpātinican ixpālacat-aca'n xlaca'n —cāhuanilh.

¹³Lā' tuncan huan sca'txtunu'ni'n tamāchekxilh que a'xni'ca' Jesús hualh ixmini'ttza' Elías, ixlīchihuīna'mā' Juan huan Mā'kpxāni'.

**Jesús mātzeyilh kalhatin ka'hua'chu
a'ntī ixka'lhī huan tlajana'**

Mr. 9.14-29; Lc. 9.37-43

¹⁴Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'nlhā ixtahui'lāna' huan tachi'xcuhuī't, kalhatin chi'xcu' laktapajtzūlh lā' tatzokostani'lh Jesús lā' huanilh:

¹⁵—Māpa'ksini', calakalhu'ma'nti quincaman. Lej xtacnāni lā' lej palha' pātini'n. Maklhūhua'tza' tapū' nac macscut o tojō nac xcān. ¹⁶Iccālimini'lh misca'txtunu'ni'n pero tūlah tamātzeyilh.

¹⁷Lā' Jesús cāhuanilh:

—¡Hui'xina'n tachi'xcuhui't a'ntin tū' xa'nca pāstacna'nā'tit lā' tū' kalhlaka'iyā'tit! ¿Hasta lhānīn na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n para que namāchekxi'yā'tit? Lā' ¿hasta lhānīn na'iccātāyani'yāni' hui'xina'n a'nchī huanī'ta'ntit? Caquili'ta'ni' huan ka'hua'chu.

¹⁸Lā' tuncan Jesús lacaquilhnihl huan tlajana' lā' tuncan taxtuni'lh huan ka'hua'chu. Lā' chu limaktin tzeyalh.

¹⁹Lā' ā'calistān huan sca'txtunu'ni'n ixa'cstucan ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús lā' takalhasqui'nilh:

—Lā' ¿a'chī' tūlah quina'n icmāx-tuni'uj huan ka'hua'chu huan tlajana'?

²⁰Lā' Jesús cākalhtilh:

—Como hui'xina'n tū' lej kalhlaka'iyā'tit. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Palh kalhlaka'iyā'tit con ixlihuāk mi'a'clhcunucca'n a'yuj tzucupā'na'ntitcus kalhlaka'iyā'tit, tzē ixua'ni'tit huā'mā' kēstīn: “Catapānu' de huā'tzā' lā' capit ā'lacatin”, lā' huan kēstīn natapānū. Tū' a'nan nīn tuntū' a'ntūn tūla catitlahua'tit palh stu'ncua' kalhlaka'iyā'tit. ²¹Huan tlajana' hua'chi huā'mā' tūla māxtucan. Xmān tzē māxtucan palh natlahua'yā'tit oración lā' palh nalihui'liyā'tit namakxtekā'tit de nahuā'yanā'tit.

Huampala Jesús hualh a'nchī nani

Mr. 9.30-32; Lc. 9.43-45

²²Lihuan ixtalatlā'huantēlha nac estado de Galilea, Jesús cāhuanilh i'sca'txtunu'ni'n:

—Naquimacamāstā'can quit, huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n, lā' naquimacamaxquī'can ixlimāpa'ksinca'n chi'xcuhui'n. ²³Lā' xlaca'n naquinta-makni pero ixlilakatu'tun chi'chini' na'iclahahuancho —cāhuanilh.

Lā' huā'mā' tachihuīn lej cāmālaka-putzilh xlaca'n.

A'nchī Jesús limāpalalh ixcuota huan litokpān

²⁴Lā' a'xni'ca' Jesús lā' i'sca'txtunu'ni'n tachā'lh huan nac cālacchicni' Capernaum, talakmilh Pedro huan a'nti ixtamātā'jini'n ixpālacata litokpān. Lā' takalhasqui'nilh:

—¿Chā tū' māpala ixcuota litokpān mimākalthō'kē'ni'?

²⁵Lā' Pedro cākalhtilh:

—U'huē, māpala.

Lā' tuncan a'xni'ca' Pedro tanūlh huan nac chic, Jesús pū'la chihuīna'lh lā' huanilh:

—¿Chī puhua'na', Simón? Huan reyes xalani'n huā'mā' quilhtamacuj, ¿tichū cāmātā'ji huan impuesto lā' huan cuota? ¿Chā cāmātā'ji huan a'ntin tatapa'ksi con xlaca'n o cāmātā'ji huan makatiyāti'?

²⁶Lā' Pedro kalhtilh:

—Mātā'jican huan makatiyāti'.

Lā' Jesús huanilh:

—Lā' tū' tamāpala xlaca'n a'ntin tatapa'ksi con huan rey. Lā' quinTāta' nac a'kapūn hua'chi huan rey. Lā' quina'n tapa'ksiyāuj con xla'. ²⁷Lā' como tū' cāmākā'kchā'ncu'tunāuj a'ntin tamātā'jini'n, capit huan nac lago lā' camojo' milimā'kslokotui'n. Lā' huan squi'ti' a'ntū pū'la namācutuya', namākalthpitziya' lā' nakaksa' lakatin tumīn. U'tza' na'a'cchān para huan cuota. Cali'pi lā' nalimāpala'ya' para quintu'ca'n.

Tuyā chi'xcu' lihua'ca' tasqui'nī*Mr. 9.33-37; Lc. 9.46-48*

18 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh Jesús lā' takalhasqui'nīlh:

—¿Tichū lihua'ca' tasqui'nī a'nlhā Dios māpa'ksikō' ixlihuāk?

²Lā' tuncan Jesús māta'silh kalhatin ti'na'j ka'hua'chu lā' yāhualh na ixla-clhpu'nanca'n ³lā' hualh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Palh hui'xina'n tū' taxtāpalī'yā'tit lā' nala'yā'tit hua'chi kalhatin ti'na'j ka'hua'chu, tū' catitanū'tit a'nlhā Dios māpa'ksikō' ixlihuāk. ⁴Lā' chuntza' chuxatī a'ntī lihua'ca' tasqui'nī a'nlhā Dios māpa'ksikō' ixlihuāk, ū'tza' huā'mā' a'ntīn tū' ka'tla'jca'tzī lā' nakalhlaka'ī' hua'chi camana' takalhlaka'ī'. ⁵Lā' chuxatī a'ntīn tapa'ksī con quit lā' ū'tza' nalīpāxqui' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu hua'chi huā'yā, ū'tza' chu a'cxtim hua'chilh ixquimpāxqui'lh.

**Jesús māsu'yulh ixpālacata
a'ntīn tamā'a'kxokotlahui
talaclē'ī' ā'makpitzīn**

Mr. 9.42-48; Lc. 17.1-2

⁶Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh catīhuā chihuīna'maxqui' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu a'ntī quinkalhlaka'ī' lā' ū'tza' huan ka'hua'chu nalītlahua talaclē'ī', huā'mā' chi'xcu' tū' tzey. Xalītzey palh pū'la ixpīxchī'hua'ca'ca lakatin ka'tla' chihuix lā' ixmojōca nac mar a'nlhā lej pūlh mā'n para que najicsua'. Chuntza' tūlah ixa'kxokolh huan ka'hua'chu. ⁷¿Xānti tala tachi'xcu'huī't xalanī'n huā'mā' quilhتامacuj ixpālacata huan tū' tzey a'ntū cālīlaktzī'n! Pō'ktu a'nan a'ntū nacāmātonkopū tachi'xcu'huī't. Pero ¿xānti tala xlaca'n a'ntīn tamātonkopū ā'makapitzīn lā' tamātlahui talaclē'ī'!

⁸Lā' chuntza' palh ixtlahua' tala-clē'ī' ixpālacata mimacan o ixpālacata mintojon, mejor ixmacacā'taya'ca' o ix-tantucā'taya'ca' lā' tū' ixtlahua' tala-clē'ī' ixpālacataca'n mimacan o mintojon. Lihua'ca' tzey palh naka'lhī'ya' minquiltamacuj para pō'ktu a'yuj macamō-cho hui'x; lā' tū' tzey palh namacapinca'na' nac macscut para pō'ktu. ⁹Lā' palh milakastapun nalaktzī'n catīhuā lā' chuntza' natlahuacu'tuna' a'ntūn tū' tzey, tū' catītlahua' a'ntū lacasqui'n milakastapun. Mejor ixmā'xtu lā' ix-maka' lā' tū' ixtlahua' talaclē'ī' ixpālacata milakastapun. Lihua'ca' tzey palh naka'lhī'ya' minquiltamacuj para pō'ktu a'yuj lakaxō'ko' hui'x; lā' tū' tzey palh namacapinca'na' nac macscut para pō'ktu con lakatu' milakastapun —hualh Jesús.

**A'ntū lītalacastuca huan
borrego a'ntū ixtza'nkānī't**

Lc. 15.3-7

¹⁰Lā' Jesús cāhuanipā:

—Tū' catīlakmaka' nīn kalhatin ti'na'j ka'hua'chu. Iccāhuaniyāni' que nac a'kapūn ixāngelesca'n huan camana' pō'ktu tatāya na ixlacapūn quinTāta' xala' nac a'kapūn. ¹¹Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n lā' icmilh iccāmāpūtāxtū huan a'ntīn tū' ixtaka'lhī ixquiltamacujca'n para pō'ktu. Xlaca'n hua'chi borregos a'ntū xatza'nkān ixtahuanī't.

¹²¿Chichū puhua'nā'tit? Palh kalhatin chi'xcu' cāka'lhī cien borregos lā' palh lakatin natza'nkā, ¿tuchū natlahua? Nacāmāxteka huan ā'makapitzīn noventa y nueve a'nlhā tahuā'yamā'na nac cā'seketni'. Lā' na'a'n naputza huan borrego a'ntūn tza'nkāl. ¹³Lā' a'xni'ca' nakaksa, stu'ncua' lihua'ca' nalīpāxuhua ixpālacata huā'mā' borrego a'ntū kaksli que ā'makapitzīn huan noventa y nueve a'ntūn tū' tatza'nkāl. ¹⁴Lā' minTāta'ca'n xala'

nac a'kapūn nā chuntza' tū' lacasqui'n natza'nkā nīn kalhatin ti'na'j ka'hua'chu. Lacasqui'n nataka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu —hualh Jesús.

**Jesús māsuyulh que tasqui'ni
natalāmāspūtūnu'ni'
a'ntin takalhlaka'i'**

Lc. 17.3

¹⁵ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh mintā'tin tlahuani'yāni' a'ntūn tū' tzey, catā'chihuīna' ixa'cstu lā' namāca'tzini'ya'. Palh xla' cuenta tlahua, chuntza' hui'x maktāyāni'ta' para que tū' natlahuapala a'ntūn tū' tzey.

¹⁶ Pero palh mintā'tin tū' cuenta tlahua a'xni'ca' tā'chihuīna'na', cacāmāta'si' ā'kalhatin ā'kalhatu' a'nti nacātā'lakpina' lā' natakaxmata tuchū xpalacata litā'chihuīna'na' mintā'tin. ¹⁷ Lā' palh tūna'j cuenta tlahua, nacāhuani'ya' xlaca'n a'ntin takalhlaka'i' a'xni'ca' tatakēstoka. Lā' palh nīn chuntza' tū' cuenta natlahua, maclacasqui'n nalaktzi'na' hua'chi kalhatin a'ntin tū' kalhlaka'i' Dios o hua'chi kalhatin a'kxokonu' mātā'jini' de impuestos.

¹⁸ 'Stu'ncua' a'ntū iccāhuani'yāni'. A'ntū hui'xina'n tū' namakxtekā'tit natlahuacan huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā chuntza' nahuancan nac a'kapūn. Lā' a'ntū hui'xina'n namakxtekā'tit natlahuacan huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā chuntza' nahuancan nac a'kapūn.

¹⁹ 'Nā iccāhuanipalayāni' que palh kalhatu' de hui'xina'n huā'tzā' nac ti'ya't lā' chu a'xtim puhua'nā'tit a'ntū nasqui'ni'yā'tit Dios a'xni'ca' nakalhtō'ka'yā'tit, quinTāta'ca'n Dios xala' nac a'kapūn nacāmaxqui'yāni' a'ntū squi'ni'yā'tit. ²⁰ Lā' chuntza' a'nlhā natatakēstoka kalhatu' o kalhatu'tun por quimpālacata, a'ntza' quit na'ictahui'la na ixlac'hpu'nanca'n —hualh Jesús.

²¹ Lā' tuncan Pedro laktapajtzūlh Jesús lā' kalhasqui'nilh:

—Māpa'ksini', ¿lhā maktā't na'icmāspūtūnu'ni' quintā'tin a'xni'ca' naquintlahuani' a'ntūn tū' tzey? ¿Chā maktojon na'icmāspūtūnu'ni'?

²² Lā' Jesús kalhtilh:

—Quit tū' icuaniyāni' xmān maktojon; quit icuaniyāni' maktā'hūhua' namāspūtūnu'ni'ya', hasta maktu'tumpu'xamacāuj por maktojon.

**Jesús cāhuanilh a'ntū litalacastuca
huan tasācua' a'ntin tū'
māspūtūnu'ni'lh ā'kalhatin**

²³ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' chuntza' a'nchī Dios nalimāpa'ksini'n tzē natā'mālacastuccan hua'chi kalhatin rey a'nti cāmāpalacu'tulh ixtasācua'ni'n.

²⁴ Ixtzucumā'cus a'xni'ca' limini'ca kalhatin a'nti ixlac'lē'ni' lej lhūhua' tumin. ²⁵ Lā' como huan tasācua' tū' ixka'lhī a'ntū nalimāpala, huan rey māpa'ksilh cacāstā'maxqui'ca ā'kalhatin ixtēcu' huan tasācua' lā' ixpuscāt lā' ixcamana' lā' ixlihuāk a'ntū ixka'lhī. Lā' chuntza' ixa'nan a'ntū nalimāpala a'ntū ixlac'lē'n. ²⁶ Lā' tuncan huan tasācua' tatzokostani'lh ixpatrón lā' squi'ni'lh: “Caquilakalhu'ma', quimpatrón, lā' na'icmāpalana'ni'kō'yāni'”. ²⁷ Lā' huan ixpatrón lakalhu'malh lā' māspūtūnu'ni'lh ixtalac'lē'i' lā' makxtekli ca'a'lh.

²⁸ 'Lā' xmān taxtulh huan tasācua' lā' pāxtokli ixtā'tasācua' a'nti ixlac'lē'ni' xmān macsti'na'j tumin. Lā' tzuculh pixpi'ta' lā' huanilh: “¿Caquimā'pala'ni' a'ntū quilac'lī'pini'ya'!” ²⁹ Lā' tuncan huan a'nti ixtā'tasācua' tatzokostani'lh lā' squi'ni'lh: “Caquilakalhu'ma' lā' na'icmāpalana'ni'yāni'”. ³⁰ Lā' huan ā'kalhatin tū' lacasqui'lh lā' mālacapū'lh lā' māmānūnini'lh nac pūlāchī'n hasta namāpalakō' huan talac'lē'i'.

³¹Lā' āmakapitzin tasācua'ni'n lej tamāmakchuyilh a'xni'ca' talaktzi'lh a'nchin tlhualh ixtā'tasācua'. Lā' ta'a'lh tamāca'tzinikō' ixpathronca'n a'nchi pāt'le'kelh. ³²Lā' tuncan huan patrón māta'satinini'lh ixtasācua' lā' huanilh: “¡Hui'x ca'tzanca'tzini'yā tasācua! Quit icmāspūtūnu'ni'kō'ni' ixlihuāk huanmā' mintalaclē'i' como quisqui'ni'. ³³Nā hui'x ixlakalhu'ma' mintā'tasācua' chu a'nchi quit iclakalhu'mani'”. ³⁴Lā' tanto a'kchā'lh huan ixpathrón que māpa'ksini'lh que namāpātinican nac pūlāchi'n hasta a'xni'ca' namāpalakō' ixlihuāk a'ntū ixlaclē'ni'.

³⁵Lā' Jesús a'xmān hualh:

—Nā chuntza' quinTāta' xala' nac a'kapūn nacātlahuani'yāni' palh hui'xina'n tū' cāmāspūtūnu'ni'yā'tit mintā'tinca'n con tapāxuhuān.

**Jesús māsuyulh que tū' tzey
makxtekcan huan puscāt**

Mr. 10.1-12; Lc. 16.18

19 Lā' a'xni'ca' Jesús chihuina'nkō'lh, taxtulh de nac Galilea lā' a'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Judea. U'tza' a'ntū hui'lacha' tintacut huan pūxka Jordán, a'ntza' na ixquilhtūn a'nlhā tā'xctuyacha' huan chi'chini'. ²Lil-hūhua' tastālani'lh lā' xla' cāmātzeyilh ixlihuākca'n a'ntza'.

³Lā' tuncan makapitzin fariseosnu' talaktapajtzūlh Jesús. Ixtalilaktzi'ncu'tun lā' ū'tza' talikalhasqui'nilh:

—¿Chā tzē makxtekcan quimpuscāca'n lā' xapacan ixtacuini' ixpālacata chuxatūya catūhuā?

⁴Lā' Jesús cākalhtilh:

—¿Chā tū' lakapūtle'keni'ta'ntit na ixtachihuin Dios? Chuntza' huan: “Dios cātlahualh chi'xcu' lā' puscāt”. Lā' chuntza' tlhualh a'xni'ca' tzuculh huā'mā' quilhtamacuj. ⁵Nā huan: “U'tza' nacālimakxteka ixtāta' lā' ixtzi't kalhatin chi'xcu'. Lā' natā'takēxtimi

ixpuscāt lā' ixtu'ca'n natala hua'chilh xmān kalhatin”. ⁶Chuntza' tū'tza' kalhatu' xla'ca'n; xmān kalhatin. Lā' chuntza' tū' limakuan palh chi'xcuui'n cālāmāmakxtekē a'nti Dios cātlahualh chu lakatin.

⁷Lā' tuncan takalhasqui'nilh:

—Lā' ¿a'chi' māpa'ksilh Moisés que catzo'kca ca'psnat lā' chuntza' tzē namakxtekāuj quimpuscāca'n?

⁸Lā' Jesús cāhuanilh:

—Chuntza' tlhualh Moisés ixpālacata mintapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey. Tū' chuntza' ixuani't a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. ⁹Lā' quit iccāhuaniyāni' que chu a'nti namakxteka ixpuscāt lā' palh xla' tū' ka'lhī ixtatā'chihuin, lā' palh natā'tapūchahua ā'kalhatin puscāt, huā'mā' chi'xcu' makpuscātini'n. Lā' huan a'nti natā'tapuchahua kalhatin puscāt a'nti makxtekcani't, nā xla' makpuscātini'n.

¹⁰Lā' tuncan i'sca'txtunu'ni'n tahuanihl:

—Palh chuntza' naquincāpātle'keni'yāni' ixpālacata quimpuscāca'n, tū' quincāmini'ni'ya'ni' natapūchahuayāuj.

¹¹Lā' Jesús cākalhtilh:

—Ixlihuākca'n tūla catitamāchekxilh huā'mā'. Xmān tamāchekxī xla'ca'n a'nti Dios nacāmasu'ni'. ¹²Huan a'ntin tū' tapūchahua ca'tzi' a'chi' tū' catitapūchahualh. A'nan a'nti ixlaktaca'n tū' catitapūchahualh; āmakapitzin tū' catitapūchahualh ixpālacata a'ntū cātlahuani'ca ixmacni'ca'n, lā' āmakapitzin tū' catitapūchahualh como tata'scuju'tun Dios. A'ntin tzē namāchekxī huā'mā', camāchekxilh.

Jesús cāsicua'lanālih huan camana'

Mr. 10.13-16; Lc. 18.15-17

¹³Lā' tuncan cālīmīni'ca Jesús makapitzin camana' para nacā'a'cpūxa'ma lā' natlahua oración.

Lā' huan sca'txtunu'ni'n tatzuculh talacaquilhni a'nti ixtalimin. ¹⁴ Pero Jesús hualh:

—Cacāmakxtektit caquintalakmilh huan camana' lā' tū' cacāmāmakchuyi'tit como huan a'nti natatapa'ksi con Dios a'nlhā māpa'ksini'n, xlaca'n a'nti naquintalipāhuan hua'chi huan tamā'na camana'.

¹⁵ Lā' Jesús cā'a'cpūxa'malh huan camana' lā' ā'calistān a'lh ā'lacatin.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan o'kxa' a'nti rico ixuani't

Mr. 10.17-31; Lc. 18.18-30

¹⁶ Lā' kalhatin o'kxa' laka'lh Jesús lā' kalhasqui'nilh:

—Hui'x tzeyā Mākalhtō'kē'ni'. Lā' ḡtuchū maclacasqui'n na'ictlahua a'ntū lej tzey para na'icka'lhī quinquilhtamacuj para pō'ktu?

¹⁷ Lā' Jesús huanilh:

—ḡA'chī' quihuani'ya' palh tzey quit? Xmān kalhatin a'nti xatzey lā' ū'tza' māni' Dios. Lā' palh ka'lhīcu'tuna' minquilhtamacuj para pō'ktu, nacā'a'kahuāna'ni'ya' ixlimāpa'ksin Dios.

¹⁸ Lā' huan o'kxa' kalhasqui'nilh:

—ḡTuchūyā limāpa'ksin?

Lā' Jesús kalhtilh:

—Tū' timakni'ni'na'; tū' timakpuscātini'na'; tū' tika'lhāna'na'; tū' tilichihuina'na' ā'kalhatin a'ntūn tū' stu'ncua; ¹⁹ cacā'a'kahuā'na'ni' mintāta' lā' mintzī't; lā' cacāpāxqui' ā'makapitzin chu a'nchī pāxqui'ca'na' mē'cstu.

²⁰ Lā' huan o'kxa' kalhtini'lh:

—Huāk huā' tamā'na ictlōkentax-tūkō'ni'ttza' desde quiliti'na'j. ḡTuchū quisputni'cus?

²¹ Lā' Jesús huanilh:

—Palh la'cu'tuna' lej tzey, capit lā' nastā'kō'ya' ixlihuāk a'ntū ka'lhī'ya' lā' nacāmāpitzini'ya' huan pobresni' lā' chuntza' naka'lhī'ya' a'nchī rico nalila'ya' nac a'kapūn. Lā' cata't lā' caquistāla'ni'.

²² Lā' a'xni'ca' huan o'kxa' kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lilakaputzalh lā' a'lh como lej rico ixuani't.

²³ Lā' tuncan Jesús cāhuanilh i'sca'txtunu'ni'n:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Lej jicslihua' natatā'tapa'ksi con Dios xlaca'n a'nti lej lacricosnu'. ²⁴ Iccāhuanipalayāni' que lej jicslihua' natanū lakatin camello na ixtani' lixtokon. Más jicslihua' natanū kalhatin rico a'nlhā māpa'ksini'n Dios.

²⁵ A'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, huan i'sca'txtunu'ni'n lej talē'cnilh lā' talākalhasqui'nilh ixlacelhpu'nanca'n:

—Lā' ḡtichū tzē namāpūtaxtūcan?

²⁶ Lā' Jesús cālakalaktzi'lh lā' cākalhtilh:

—Huan chi'xcuhui'n tūlah catitalahualh nīn tuntū' para natapūtaxtu; xmān Dios tzē nacāmāpūtaxtū.

²⁷ Lā' tuncan Pedro huanilh:

—Māpa'ksini', quina'n ica'kxtekui'likō'uj ixlihuāk a'ntū xa'icka'lhīyāuj lā' iccāstālani'mā'ni'. Lā' ḡtuchū na'icka'lhīyāuj?

²⁸ Lā' Jesús cākalhtilh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nala xasāsti' quilhtamacuj lā' a'xni'ca' quit a'nti huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n na'ictahui'la a'nlhā māpa'ksini'ncan. Lā' quit na'icmāpa'ksini'n. Lā' hui'xina'n a'nti quilāstālani'ni'taujta' nā naquilātā'māpa'ksini'nāuj. Kalhatunu' natahui'layā'tit a'nlhā namāpa'ksini'nā'tit. Lā' nahua'nā'tit palh tzey o' tū' tzey huan xalani'n huan kalhacāujtu' tribu a'nti israelitas. ²⁹ Lā' ixlihuākca'n a'ntin ta'a'kxtekui'lilh ixchicca'n o' ixtā'timīnca'n o' ixtāta'ca'n o' ixtzī'tca'n o' ixpuscāta'ca'n o' ixcamana'ca'n o' ixti'ya'tca'n, lā' palh ta'a'kxtekui'lilh por quimpālacata, ā'chulā' nataka'lhī. Chuxatū a'ntū ta'a'kxtekui'lilh por quimpālacata, ā'chulā' nataka'lhī.

Hua'chi cien veces lihua'ca' nataka'lhī lā' nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū natāyani' para pō'ktu. ³⁰Lā' lhūhua' a'nan a'ntī lej tatasqui'nī huā'tzā'; pero a'nlhā Dios māpa'ksini'n, tū' lej natatasqui'nī. Lā' lhūhua' a'nan a'ntin tū' tatasqui'nī huā'tzā'; pero a'nlhā Dios māpa'ksini'n, lej natatasqui'nī —hualh Jesús.

Huan tamālacastuc ixpālacata huan maksujni'n

20 Lā' Jesús cāhuanipā: —Lā' a'nchī Dios limāpa'ksini'n tzē natā'mālacastuccan hua'chi kalhatin ixtēcu' pū'uva. Cā'cuhuini' taxtulh cāputza tasācua' a'ntī natapu'xa uvas. ²Cāhuanilh palh natatlaja ixchi'chini'ca'n lā' cāmacā'lh natascuja na ixpū'uva. ³Lā' ā'calistān taxtupā hua'chi makna'jās cuhuini'. Lā' cālaktzi'lh ā'makapitzin nac litamāuj a'ntin tū' ixtakakni't ixlīmaksujatca'n. ⁴Lā' cāhuanilh: “Nā capintit nascujā'tit na quimpū'uva lā' na'iccāmāpalayāni' a'nchī natlaja'yā'tit”. Lā' xla'ca'n ta'a'lh. ⁵Lā' huampala taxtulh hua'chi tastsu'nūta lā' nā huampala hua'chi maktu'tun kōtanū lā' cāmacā'lh huan tasācua'nī'n nac huan pū'uva para natascuja. ⁶Lā' hua'chi makquitzis kōtanū a'mpā nac litamāuj lā' cāpāxtokli ā'makapitzin a'ntin tū' ixtascujmā'na. Lā' cāhuanilh: “Lā' ¿a'chi' xmān tāya'yā'tit tintacuj lā' tū' scujpā'na'ntit?” ⁷Lā' takalhtini'lh: “Tū' icka'lhīyāuj quimpatronca'n”. Lā' tuncan cāhuanilh: “Capintit nā hui'xina'n lā' nascujā'tit na quimpū'uva lā' quit na'iccāmāpalayāni' a'nchī tlajacan”. ⁸Lā' a'xni'ca' tā'cnūlh huan chi'chini', huan patrón huanilh xapuxcu' tasācua'nī'n: “Cacāmāta'satinini' huan tasācua'nī'n lā' cacāmāpala'. Pū'la nacāmāpala'ya' huan a'ntī chū'cus tatanūlh lā' ā'calistān nacāmāpala'ya' huan a'ntī xapū'latza' tascujmā'na”.

⁹Lā' tuncan tatakextimīlh xla'ca'n a'ntin tatzuculh tascuja hua'chi makquitzis lā' tatlajalh ixchi'chini'ca'n. ¹⁰Lā' ā'calistān a'xni'ca' tatakextimīlh xla'ca'n a'ntin tatzuculh tascuja tzi'sāt, tapuhualh palh lihua'ca' ixtatlajca'n. Lā' xmān tatlajalh ixchi'chini'ca'n. ¹¹Lā' a'xni'ca' tamaklhtini'lh ixtumīnca'n, tatzuculh ta'a'ksa'n huan patrón ¹²lā' tahualh: “Huan tamā'na kōtanū'tza' tamilh; xmān tascujli lakatin hora. Lā' chu a'cxtim cāmāpalacani't hua'chi quina'n. Lā' quina'n icscujui tintacuj nac chi'chini'”. ¹³Lā' huan patrón kalhtilh kalhatin de xla'ca'n lā' huanilh: “Qui'amigo, quit tū' ictlahuani'ni' nin tuntū' a'ntūn tū' limakuan. ¿Chu tū' icuani'ni' palh natlaja'ya' minchi'chini'? ¹⁴Calī'pi mintumīn lā' capit. Quit icmāpalacu'tun huanyā chi'xcu' a'ntī chū'cus tanūlh chu a'cxtim hua'chi icmāpalayāni' hui'x. ¹⁵¿Chā tū' quila' huan tumīn? Lā' tzē na'icmāpala chu a'nchī quintapāxuhuān. ¿Chā hui'x a'kchipina' ixpālacata quit tū' tampi'lh?”

¹⁶Chuntza' huan a'ntī ā'xmān ix-tahuani't, natala xapū'la. Lā' huan a'ntī xapū'la ixtahuani't, xla'ca'n natala xam-akstancu —hualh Jesús.

Huampala Jesús cāhuanilh palh nani

Mr. 10.32-34; Lc. 18.31-34

¹⁷Lā' a'xni'ca' Jesús ixtā'cxtunu'mā' nac Jerusalén, cālē'lh ī'sca'txtunu'nī'n lacachuna'j lā' ixa'cstuca'n cāhuanilh:

¹⁸—Ca'tziyā'tit que a'mā' nauj para nac Jerusalén. Lā' a'ntza' quit a'ntī huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n naquintamacamāstā' con huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākaltō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā' xla'ca'n natahuan que caquimākica. ¹⁹Lā' nā xla'ca'n naquintamacamaxquī' huan makatiyā'ti'n. Lā' naquinta-lakapala, lā' naquintakēsnoke lā' naquintaxtokohua'ca'. Lā' ixlīlakatu'tun

chi'chini' na'iclahuanchoko de na ixlaclhpu'nanca'n huan nini'n —hualh Jesús.

**Ixpālacata a'ntū squi'nli ixtzi'tca'n
huan Jacobo lā' Juan**

Mr. 10.35-45

²⁰Lā' tuncan laktapajtzūlh Jesús ixtzi'tca'n Jacobo lā' Juan, ixo'kxa'n Zebedeo. Lā' huan puscāt cālimilh ixo'kxa'n na ixlacapūn Jesús lā' tatzokostani'lh lā' squi'ni'lh lakatin talakalhu'mān. ²¹Lā' Jesús kalhasqui'nilh:

—¿Tuchū lacasqui'na'?

Lā' huan puscāt huanilh:

—Camāpa'ksi' que huā' tamā'na kalhatu' quincamana' natapāxtū-tahui'layāni' a'nlhā namāpa'ksi'ni'na', kalhatin na mimpāxtūcāna'j lā' ā'kalhatin na mimpāxtūxuc.

²²Lā' Jesús cākalhtilh:

—Hui'xina'n tū' māchekxi'yā'tit a'ntū quilāsqui'ni'mā'nauj. ¿Chā tzē natāyani'yā'tit palh napātini'nā'tit hua'chi quit na'icpātini'n? U'tza' hua'chilh pōko'tnū'nā'tit quintaza.

Lā' xla'ca'n tahualh:

—Tzē na'ictāyani'yā'uj.

²³Lā' Jesús cāhuanilh:

—Stu'ncua' que napātini'nā'tit hua'chi quit. Pero ū'tza' huā'mā' naquilāpāxtūtahui'layāuj, quit tūla icmāpa'ksi. Xmān quinTāta' ca'tzi tichū naquimpāxtūtahui'la. Huā'mā' pūtahui'lh cāxui'lini'lh xmān para huan a'nti Dios lacsacli.

²⁴Lā' a'xni'ca' huan kalhacāuj sca'txtunu'nī'n taca'tzilh a'ntū kalhasqui'nica Jesús, xla'ca'n ta'li'a'kchā'ni'lh huan kalhatu' tā'timīn ixpālacata huan pūtahui'lh. ²⁵Lā' Jesús cāmāta'satinī'lh ixlihuākca'n lā' cāhuanilh:

—Hui'xina'n ca'tziyā'tit a'nchin tahuani't huan a'ntin tamāpa'ksini'n

nac cā'ti'ya'tna'. Xla'ca'n hua'chi ixtēcu'ca'n a'ntin tatapa'ksi' con xla'ca'n. Lā' lej palha' tamāpa'ksi. ²⁶Tū' chuntza' catilalh na milaclhpu'nanca'n. Chuxatī a'nti lacu'tun xapuxcu' na milaclhpu'nanca'n, maclacasqui'n que xla' nala hua'chi ixmaktāyana' ā'makapitzin. ²⁷Lā' chuxatī a'nti naputza a'nchi lihua'ca' natasqui'ni na milaclhpu'nanca'n, maclacasqui'n que xla' nala hua'chi ixtasācu'ca'n ā'makapitzin de hui'xina'n. ²⁸Lā' chuntza' nacāmaktāya ā'makapitzin chuntza' hua'chi quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n. Quit tū' icmilh para na'icla hua'chi xapatrón; quit icmilh para na'icscujā lā' para na'iccāmaktāya ā'makapitzin. Lā' na'icmacamāstā' quinquilhmacuj para na'iccāmāpūtaxtū lilhūhua' —hualh Jesús.

**Jesús cāmātzeyilh
kalhatu' lakatzi'ni'n**

Mr. 10.46-52; Lc. 18.35-43

²⁹Lā' Jesús lā' i'sca'txtunu'ni'n ixtataxtumā'na de nac Jericó. Lā' lhūhua' tachi'xcu'hu'i't ixtastālani'mā'na. ³⁰Lā' ixtahui'lāna' pajtzu nac tej kalhatu' lakatzi'ni'n. Lā' a'xni'ca' takaxmatli a'nchi ixpātē'kemā'cha' Jesús, xla'ca'n tatzuculh tata'sa lā' tahualh:

—Māpa'ksini', hui'x ixtā'nat David a'nti xa'icka'lhimā'nauj. ¡Caquilālakahu'mauj!

³¹Lā' huan tachi'xcu'hu'i't talacaquilhnilh lā' tahuani'lh que cataquilhca'cslalh. Lā' xla'ca'n ā'chulā' tata'salh lā' tahuampā:

—Māpa'ksini', hui'x ixtā'nat David a'nti xa'icka'lhimā'nauj. ¡Caquilālakahu'mauj!

³²Lā' tuncan Jesús tāyallh lā' cāmāta'silh huan lakatzi'ni'n lā' cākalhasqui'nilh:

—¿Tuchū lacasqui'nā'tit na'iccātlahuani'yāni'?

³³Lā' xluca'n takalhtini'lh:

—Māpa'ksini', iclacahuāna'ncu'tanāuj.

³⁴Lā' tuncan Jesús cālakalhu'malh lā' cāxa'mani'lh ixlakastapunca'n. Lā' chu tuncan lacapalh huan lakatzī'nī'n talacahuāna'lh lā' tastālani'lh Jesús.

Jesús tanūlh huan nac Jerusalén

Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19

21 Lā' a'xni'ca' ixtatapajtzūtēl-hamā'natza' nac Jerusalén, tachā'lh huan nac cāl'acchicni' a'nlhā ixuanican Betfagé. A'ntza' pajtzu huan o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. Lā' Jesús cāmāpū'lilh kalhatu' i'sca'txtunu'nī'n ²lā' cāhuanilh:

—Capintit huan nac cāl'acchicni' a'ntūn tasu'yu na milacapūnca'n. A'ntza' nalaktzi'nā'tit lakatin burro xatzi't a'ntū chī'yāhuacani't lā' nā yā ixcaman. Caxcuttit lā' caquilālimini'uj. ³Lā' palh catihuā nacākalhasqui'nīyāni': “¿A'chī' xcutpā'na'ntit?”, nahuaniyā'tit: “Huan Māpa'ksini' cāmaclacasqui'n”. Lā' chuntza' nacāmaktekāni'.

⁴Chuntza' pātle'kelh para natlōken-taxtū ixtachihuīn huan profeta a'nlhān tzo'kcani't chuntza':

⁵Cacāhua'ni' xalani'n huan nac xcānsipej a'nlhā huanican Sión: “Calaktzi'ntit. Mīmā' miReyca'n. Xla' tū' ka'tla'jca'tzi. Kēhuī' huan burro mīmā'. Kēhuī' ixcaman huan animal a'ntū mācu'qui'can”.

⁶Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh lā' tatlahualh a'ntū Jesús cālīmāpa'ksilh. ⁷Talimini'lh huan xatzi't burro lā' ixcaman lā' talikētlapalh ixtakēnu'ca'n lā' Jesús kētahuī'lh. ⁸Lā' lhūhua' tachi'xcuui't ixa'nan. Lā' xluca'n taxa'nka'lh ixtakēnu'ca'n nac tej. Lā' makapitzin tacā'lh xalacti'na'j ixpeken qui'hui' lā' taquilhmāpi'lh nac tej. ⁹Lā' a'nti ixtapū'lani'tēlha lā' a'nti

ixtastālani'tēlha tatzuculh tata'sa lā' tahualh:

—¿Camācā'tanica ixtā'nat huan rey David a'nti ixkalhimā'nauj! ¿Dios casicua'lanālih a'nti mīmā' por ixlimāpa'ksin huan Māpa'ksini'! ¿Camācā'tanica Dios!

¹⁰Lā' a'xni'ca' Jesús tanūlh huan nac Jerusalén, ixlihuākca'n a'nti ixtahuī'lāna'ncha' tatomakchuyikō'lh lā' takalhasqui'nīni'lh:

—¿Tichū ū'tza' huā'mā'?

¹¹Lā' tachi'xcuui't cākalhtilh:

—Huā'mā' huan a'cta'sana' Jesús a'nti xala' nac Nazaret nac estado de Galilea.

Jesús tanūlh huan nac xaka'tla' litokpān

Mr. 11.15-19; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22

¹²Lā' ā'alistān Jesús a'lh huan nac xaka'tla' litokpān lā' tanūlh lā' cāt'lakaxtukō'lh ixlihuākca'n a'nti ixtastā'namā'na lā' huan a'nti ixtatamāhuana'mā'na na ixtanquilhni' litokpān. Lā' cāmākpūspi'tni'kō'lh ixmesaca'n huan a'nti ixtaxtāpalimā'na ixtumīnca'n tachi'xcuui't. Lā' nā cāmākpūspi'tni'lh ixpūtahuī'lhca'n huan a'nti ixtastā'mā'na pālumax. ¹³Lā' cāhuanilh:

—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Quinchic namāpācuui'can: Chic a'nlhā Tlahuacan Oración”. Lā' a'nchīn tlahuapā'na'ntit, hui'xina'n tlahuani'ta'ntit hua'chi ixpūtatze'kni'ca'n ka'lhāna'nī'n.

¹⁴Lā' a'ntza' huan nac litokpān talakta-pajtzūlh Jesús makapitzin lakatzī'nī'n lā' lū'ntū'lani'n. Lā' xla' cāmātzeyilh. ¹⁵Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xam-ākaltō'kē'ni'nī'n huan ley a'xni'ca' talaktzi'lh huan lē'cnin a'ntū Jesús cāt-lahualh, xluca'n ta'a'kchā'lh. Lā' nā ta'a'kchā'lh ixpālacata a'nchī huan camana' na ixchakān litokpān tata'salh lā' tahualh: “¿Camācā'tanica ixtā'nat huan

rey David a'nti ixka'lhimā'nauj"! ¹⁶Lā' xlaça'n tahuanih Jesús:

—¿A'chī' tū' cālaçaquilhni'ya' huā' tamā'na camana'? ¿Chā tū' kaxpa'ta' a'ntūn tahuanimā'ni'?

Lā' Jesús cākalhtilh:

—U'huē, ickaxmata. Lā' ¿chu hui'xina'n tū' lakapūtle'keni'ta'ntit na ixtachihuin Dios expālacata huā'mā'? Chuntza' tatzō'kni':

Hui'x cāmāsu'ni'ni'ta' huan laksana'tā'n lā' huan a'ntin tatzī'quī'cus a'nchi lej xa'nca natamāca'tanini'n.

¹⁷Lā' tuncan Jesús cā'akxtekui'lilh lā' taxtulh de huan xcānsipej lā' a'lh nac Betania a'nlhā tachokolh huanmā' tzi'sa.

Jesús mātihuilh huan xaqui'hui' higo

Mr. 11.12-14, 20-26

¹⁸Lā' ixlilakali a'xni'ca' ixminchokopā nac Jerusalén, Jesús ixtzi'ncsa. ¹⁹Lā' laktzi'lh a'katin xaqui'hui' higo na ixquiltūn tej lā' tapajtzūlh huan nac qui'hui'. Lā' huan qui'hui' tū' ixka'lhī ixtō'ca't; xmān ixka'lhī xachi'tin. Lā' tuncan Jesús huanilh huan xaqui'hui' higo:

—Tū'tza' ā'maktin catitō'ca'!

Lā' chu limaktin tilh huan xaqui'hui' higo. ²⁰Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n talaktzi'lh huā'mā', lej talē'cnilh lā' takalhasqui'nilh Jesús:

—¿A'chī' lej palaj tilh huan qui'hui'?

²¹Lā' Jesús cākalhtilh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Palh xa'nca nakalhlaka'i'yā'tit lā' palh tū' napuhua'nā'tit que Dios tūla natlahua, nā tzē natlahua'yā'tit chu a'xtim hua'chi quit ictlahuani'lh huan qui'hui'. Lā' nā tzē nahuaniyā'tit huā'hui' kēstīn: “Catapānu' de ā'tzā' lā' catojo' nac xcān”; lā' nā chuntza' napātle'ke. ²²Lā' ixlihuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit a'xni'ca' tā'chihuina'mpā'na'ntit Dios, ixlihuāk namaklhtini'nā'tit, xmān calipāhua'ntit Dios.

Kalhasqui'nica Jesús ixpālacata ixlimāpa'ksin

Mr. 11.27-33; Lc. 20.1-8

²³Lā' tuncan Jesús tanūlh huan nac xaka'tla' litokpān. Lā' lihuan ixmāsu'yumā', talaktapajtzūlh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas. Lā' xlaça'n takalhasqui'nilh:

—¿Tichū ixquilhtampān cālītlahua'pā't huā' tamā'na catūhuā? ¿Tichū maxqui'ni' huā'mā' limāpa'ksin?

²⁴Lā' Jesús cākalhtilh:

—Lā' quit nā na'iccākalhasqui'niyāni' catūhuā. Lā' palh naquilākalhtiyāuj, nā quit na'iccāhuaniyāni' tichū ixquilhtampān iccālītlahuamā' huā' tamā'na catūhuā. ²⁵¿Tichū ixquilhtampān ixlimā'kpxāni'n Juan? ¿Ixquilhtampān Dios o ixquilhtampānca'n tachi'xcuhui't? Caquilākalhtij.

Lā' xlaça'n tatzuculh talacchihuina'n xmān ixa'cstuca'n lā' talāhuanilh:

—¿Chichū nahuaniyāuj? Palh nahuaniyāuj que Dios māpa'ksilh huan Juan, naquincākalhasqui'niyāni': “Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'i'ni'ta'ntit?” ²⁶Lā' tūla nahuaniyāuj que chi'xcuhui'n tamāpa'ksilh, como cājicua'ni'yāuj tachi'xcuhui't como ixlihuākca'n takalhlaka'i' palh Juan stu'ncua' ixa'cta'sana' Dios ixuanit.

²⁷Lā' ū'tza' talikalhtilh Jesús:

—Tū' icca'tziyāuj tichū ixquilhtampān.

Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Nīn quit tū' icticāhuanini' tichū ixquilhtampān iccālītlahuamā' huā'mā' catūhuā.

Jesús māsuyulh ixpālacata kalhatu' o'kxa'n

²⁸Lā' Jesús cāhuanilh:

—¿Tuchū puhua'nā'tit? Ixui' kalhatin chi'xcu' lā' ixka'lhī kalhatu' ixo'kxa'n.

Lā' huanilh huan xapuxcu: “Jayi', capit scu'ja' na quimpū'uva chuhua'j”. ²⁹Lā' huan ixo'kxa' kalhtilh: “Tū' ica'ncu'tun”. Lā' ā'calistān lilakaputzalh ixpālacata a'nchī ixkalhtini't ixtāta' lā' a'lh scuja. ³⁰Lā' ā'calistān huan xatāta' laka'lh xas-tancu ixo'kxa' lā' chu a'cxtim huanilh. Lā' huā'mā' kalhtilh: “Tzey, tāta', na'ica'n”. Pero tū' a'lh. ³¹Lā' ¿chichū puhua'nā'tit hui'xina'n? ¿Tichūyā o'kxa' tlhualh ix-tapuhuan ixtāta'?

Lā' xlaca'n tahualh:

—Huan a'nti pū'la chihuina'lh.

Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Lā' quit iccāhuaniyāni' huā'mā'. Huan mātā'jini'ni'n impuestos lā' huan puscan xalanin' nac cā'tejen, xlaca'n chō'la natatanū a'nlhā Dios māpa'ksini'n. Lā' hui'xina'n tūlalh catitanū'tit. ³²Chuntza' iccāhuaniyāni' como Juan huan Mā'kpxāni' milh lā' cāmāsu'ni'ni' a'nchī maclacasqui'n natatā'kchokoyā'tit lā' tū' kalhlaka'īni'ta'ntit. Lā' huan mātā'jini'ni'n impuestos lā' huan puscan xalanin' nac cā'tejen takalhlaka'īni't. Lā' a'yuj laktzī'ni'ta'ntit a'nchin takalhlaka'īlh xlaca'n, pero hui'xina'n tū' xtāpalini'ta'ntit mintapāstacna'ca'n lā' tū' kalhlaka'īni'ta'ntit —hualh Jesús.

**Jesús māsu'yulh ixpālacata
huan tū' tzey tasācua'ni'n**

Mr. 12.1-12; Lc. 20.9-19

³³Lā' Jesús cāhuanilh:

—Cakaxpa'ttit huā' ā'lakatin a'ntū tā'mālacastuccan: Ixui' kalhatin ixtēcu' huan ka'tla' ti'ya't lā' cācha'nli mayāc a'ntū māsā' uvas na ixti'ya't. Lā' licorrallhui'lilh chihuix ixti'ya't lā' cāxtlahualh ixpūchi'tni' lā' yāhualh lakatin torre a'ntū napūmaktaka'lha ixpū'uva.

'Lā' ā'calistān cāmāsācua'nilh huan ti'ya't huan tasācua'ni'n para natascuja i'tātna'. Lā' xla' a'lh tachoko makat.

³⁴Lā' a'xni'ca' chilhtza' ixpūlani' uvas,

cāmācā'lh ā'makapitzin tasācua'ni'n na ixpū'uva. Ta'a'lh tasqui'ni' huan tasācua'ni'n cacāmaxqui'ca uvas a'ntū ixla' ixtēcu' huan ti'ya't. ³⁵Lā' huan tasācua'ni'n nac pū'uva tachi'palh huan a'ntin ixta'anit lā' lej tatusli kalhatin lā' tamaknilh ā'kalhatin lā' talita'lalh chihuix ā'kalhatin. ³⁶Lā' huan ixtēcu' ti'ya't cāmācā'lpā ā'makapitzin tasācua'ni'n lā' más lhūhua' cāmācā'lh que pū'la. Lā' chu a'cxtim cātlahuani'ca.

³⁷'Lā' ā'xmān macā'lh māni' ixo'kxa'.

Lā' puhualh: “Ka'lhī que na'a'cnini'nican qui'o'kxa'”. ³⁸Lā' a'xni'ca' chā'lh nac pū'uva huan o'kxa', huan tasācua'ni'n talāhuanilh ixa'cstucua'n: “U'tza' huan a'nti nalitachoko ixlihuāk a'ntū ka'lhī ixtāta'. Camakniuj lā' chuntza' quilaca'n nala huan pū'uva”. ³⁹Lā' chuntza' tachi'palh lā' tamāxtulh nac huan pū'uva lā' tamaknilh.

⁴⁰Lā' Jesús cākalhasqui'nilh:

—A'xni'ca' na'a'nācha' ixtēcu' huan ti'ya't, ¿tuchū nacātlahuani' huan tamā'na a'ntin tamaksācua'lh? ¿Chī puhua'nā'tit?

⁴¹Lā' tahuanilh:

—Stu'ncua' nacāmakni. Lā' nacāmāsācua'ni huan pū'uva ā'makapitzin xtunc tasācua'ni'n. Lā' xlaca'n a'xni'ca' natapu'xa huan uva, natamacamaxqui' a'ntū ixla' nala huan ixtēcu'.

⁴²Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—¿Chā tū' maktin lakapū-tle'keni'ta'ntit na ixtachihuin Dios ixpālacata ixO'kxa'? Xla' hua'chi huan chihuix a'ntū litzo'kcani't lā' chuntza' huan:

Huan xakana'ni'n talakmaka'lh huan chihuix lā' māni' ū'tza' huanmā' chihuix a'ntū más tasqui'ni.

Chuntza' tlhualh huan Māpa'ksini' lā' quina'n iclilē'cnīyāuj.

⁴³Lā' chuntza' iccāhuaniyāni' que a'ntū mila' ixuanit a'nlhā Dios

māpa'ksini'n, nacātamaklhti'yāni' lā' nacāmaxqui'can ā'makapitzin a'nti natatlahua ixtapuhuān Dios. ⁴⁴Lā' a'ntin tū' xa'nca tamāchekxi quintachihuīn, xlaca'n hua'chi a'ntin tapū'a'kchekxlal huan chihuix lā' chuntza' tatakāhuī'lh. Lā' a'ntin tū' takalhlaka'ī' quintachihuīn, xlaca'n hua'chi a'nti cā'a'klhta'lal huan ka'tla' chihuix lā' cāka'nkxli lā' tanilh —hualh Jesús.

⁴⁵Lā' a'xni'ca' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan fariseosnu' takaxmatli a'ntū tā'mālacastucli Jesús, tamāchekxilh que Jesús ixcālichihuīna'mā' māni' xlaca'n. ⁴⁶Lā' chuntza' titachi'pacu'tulh Jesús pero tajicua'ni'lh tachi'xcuhui't como tachi'xcuhui't tapuhualh palh Jesús ixa'cta'sana' Dios ixuani't.

A'ntū litalacastuca a'xni'ca' tapūchahuacan

22 Lā' Jesús tzucupā cātā'chihuīna'n a'ntū tā'mālacastuccan lā' cāhuanilh:

²—A'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksikō' tachi'xcuhui't, ū'tza' nala hua'chi a'xni'ca' kalhatin rey tlhualh huan cā'tani' a'xni'ca' tapūchahuahualh ixo'kxa'. ³Cāmacā'lh ixtasācua'ni'n lā' ta'a'lh cāmāta'si huan a'nti ixcākantāyani't, pero xlaca'n tū' ixta'a'ncu'tun. ⁴Lā' cāmācā'mpā ā'makapitzin tasācua'ni'n lā' cāhuanilh: “Cacāhua'ni'tit huan a'nti iccākantāyani't palh cāxni'jtza' hui' huan tahuā'. Iccāmāknihltza' lhūhua' huācax lā' huan xako'ntin xaska'ta' huācax lā' iccāxtlahualikō'lh'tza' para natapūchahuacan. Catamilh huan qui'amigos”. ⁵Lā' huan a'nti ixcākantāyani't tū' cuenta tatlhualh. Kalhatin a'lh na ixā'tacuxtu lā' ā'kalhatin a'lh stā'nan. ⁶Lā' ā'makapitzin cāchi'palh ixtasācua'ni'n huan rey. Tatu'csli lā' tamaknilh. ⁷Lā' tuncan lej a'kchā'lh huan rey lā' cāmācā'lh

huan tropa para nacāmāknī huan maknīni'ni'n lā' mālhcuyunī'lh ixā'lacchicni'ca'n. ⁸Lā' tuncan cāhuanilh ixtasācua'ni'n: “Ixlihuāk cāxni'jtza' hui' para natapūchahua qui'o'kxa' pero tasu'yu que xlaca'n a'nti iccākantāyani't tū' lacuan a'nchī maclacasqui'n para natamin. ⁹Capintit chuhua'j nac cā'tejen lā' cacākantāya'tit ixlihuākca'n a'nti nacāpāxtokā'tit. Catamilh como natapūchahua qui'o'kxa'”. ¹⁰Huan tasācua'ni'n tataxtulh lā' ta'a'lh nac cā'tejen. Lā' ixlihuākca'n a'ntin tapāxtokli tatakēstokli lā' huan a'nti xatzey lā' a'ntin tū' xatzey. Lā' chuntza' litatzumaca huan chic.

¹¹'Lā' tuncan tanūlh huan rey lā' cālaktzi'lh huan a'ntin tamilh. Lā' laktzi'lh kalhatin chi'xcu' a'ntin tū' ixlhakā'na'ni't hua'chi minī'ni' a'nlhā tapūchahuamā'ca. ¹²Lā' huanilh: “Qui'amigo, ¿a'chī' tanū'ni'ta' huā'tzā' lā' tū' lhakā'ni'ta' huan lu'xu' a'ntū minī'ni'?” Lā' xla' tuntu' huanilh; xmān ca'cs tāyalh. ¹³Lā' tuncan huan rey cāhuanilh huan a'nti ixtamaktāyamā'na: “Camacachi'tit lā' catantūchi'tit lā' camāxtutit kēpun a'nlhā cā'pucsua'. A'ntza' nacalhuan lā' nalāxca ixtatzan”.

¹⁴Lā' Jesús huampā:

—Lilhūhua' a'nti cāmāta'sica lā' tū' lhūhua' a'nti cālacsacca.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan a'ntū ixmāta'jini'ncan

Mr. 12.13-17; Lc. 20.20-26

¹⁵Lā' tuncan huan fariseosnu' ta'a'lh lā' talacchihuīna'lh a'nchīn tzē ixtalē'ksa'nini'lh Jesús ixpālacata a'ntū hualh. ¹⁶Chuntza' cāmācā'lh makapitzin ixchi'xcuhui'n lā' tatā'a'lh ixchi'xcuhui'n Herodes a'nti rey ixuani't. Talaka'lh Jesús lā' tahuanih:

—Mākalhtō'kē'ni', icca'tzi'yāuj palh hui'x hua'na' a'ntū stu'ncua' lā' nā xa'nca māsu'yu'ya' a'nchī Dios lacasqui'n.

Hui'x tū' cātlahua'ni'ya' cuenta a'nchī talīchihiuina'nāni' tachi'xcu'huī't. Lā' chu a'cxtim cālaktzī'na' ixlīhuākca'n tachi'xcu'huī't. ¹⁷ ¿Tuchū puhua'na' ixpālacata huan a'ntū māta'jini'n huan emperador romano? ¿Chā tzey palh na'icmāpalayāuj o tū' tzey?

¹⁸ Lā' Jesús ixca'tzī que xmān ixtalīlak-tzī'ncu'tun lā' cāhuanilh:

—Hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit lakatu' milacanca'n. Lā' ¿a'chī' quīlālīlak-tzī'ncu'tunāuj? ¹⁹ Caquilāmāsu'ni'uj huan tumīn a'ntū līmāpalacan a'ntū māta'jini'ncan.

Lā' limini'ca lakatin denario a'ntū ix-tumīnca'n. ²⁰ Lā' a'xni'ca' Jesús laktzī'lh huan tumīn, cākalhasqui'nilh:

—¿Tichū ixlacan tasu'yu nac huā'mā' tumīn lā' tichū ixtacu'ni' tatzo'kni'?

²¹ Lā' takalhtīl:

—Ixla' huan emperador.

Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Camacamaxqui'tit huan emperador a'ntū ixla' lā' camacamaxqui'tit Dios a'ntū ixla'.

²² Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, talē'cnīlh. Lā' tamakxteklī lā' ta'alh.

Kalhasqui'nica Jesús ixpālacata a'ntī natalakahuanchoko

Mr. 12.18-27; Lc. 20.27-40

²³ Lā' māni' huā'mā' chi'chini' makapitzīn saduceosnu' talakmilh Jesús. Lā' huan saduceosnu' ixtahuan que tū' catīlakahuanchokoca. Lā' ū'tza' talīhuanilh chuntza':

²⁴ —Mākalhtō'kē'ni', huan Moisés māsu'yulh palh nanī kalhatin chi'xcu' a'ntīn tapūchahuani'ttza' lā' palh tū' ka'lhī ixcaman, tasqui'nī que i'stancu natā'tapūchahua huan lakapūt. Lā' huan xapū'la o'kxa' a'ntī nalacatuncuī nala ixo'kxa' huan xapuxcu' a'ntī nīni'ttza'. ²⁵ Ixa'nan na quīlaclhpu'nanca'n kalhatojon lītā'timīn. Lā' huan xapuxcu'

tapūchahualh lā' ā'calistān nīlh. Lā' como tū' ixka'lhī ixcaman, māchokoni'lh huan lakapūt huan i'stancu. ²⁶ Lā' nā xla' nīlh lā' tū' ixka'lhī ixcaman. Lā' chuntza' pātīle'kenī'lh ā'kalhatin xastancu lā' nā ā'kalhatin hasta ā'xmān xastancu. Lā' nā xla' nīlh lā' tū' ixka'lhī ixcaman. ²⁷ Lā' a'xni'ca' ixtanikō'ni'ttza' huan lītā'timīn, ā'xmān nīlh huan puscāt. ²⁸ Lā' a'xni'ca' nalakahuanchokocan, ¿tichū ixla' nala huan puscāt? Ixkalhatojonca'n ixtatā'tō'lanī't.

²⁹ Lā' Jesús cākalhtīl:

—Hui'xina'n tā'kxokoni'ta'ntit mē'cstucan como tū' ca'tziyā'tit a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios lā' nīn tū' māchekxī'yā'tit chī huani't ixlīmāpa'ksin. ³⁰ Lā' a'xni'ca' huan nīni'n natalakahuanchoko, tū' catītapūchahuaca lā' nīn tū' catitamāstā'lh ixtzu'ma'janca'n para natatapūchahua. Xlaca'n natala hua'chi ixāngeles Dios xala' nac a'kapūn. ³¹ ¿Chā tū' lakapūtīle'kenī'ta'ntit a'ntū māni' Dios cāhuanini' ixpālacata huan a'ntī natalakahuanchoko? Chuntza' hualh: ³² “Quit ixDiosca'n Abraham lā' Isaac lā' Jacob”, hualh. U'tza' huanicu'tun que xlaca'n lakahuan a'yuj tanīlh makāntza' lā' Dios ū'tza' ixDiosca'n xalakahuan lā' tū' huan xanīni'n.

³³ Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcu'huī't takaxmatli huā'mā' tachihuīn, ixlīhuākca'n talē'cnīlh ixpālacata ixlīmāscā'tin Jesús.

Huan līmāpa'ksin a'ntū más tasqui'nī

Mr. 12.28-34; Lc. 10.27

³⁴ Lā' huan fariseosnu' tatakēxtimīlh a'xni'ca' takaxmatli a'nchī Jesús cāmāca'cslīlh huan saduceosnu'. ³⁵ Lā' kalhatin de xlaca'n xamākalhtō'kē'ni' huan ley ixuani't. Lā' xla' ixca'tzīcu'tun palh Jesús ixca'tzī huan ixley Moisés lā' kalhasqui'nīlh:

³⁶—Mākalhtō'kē'ni', ¿tuchūyā
limāpa'ksin más tasqui'nī de a'ntū
māsu'yulh Moisés?

³⁷Lā' Jesús huanilh:

—“Capāxqui' huan Māpa'ksini' a'nti
minDios con ixlihuāk mi'a'clhcunuc lā'
con ixlihuāk mintapāstacna”. ³⁸U'tza'
huā'mā' huan limāpa'ksin a'ntū lihua'ca'
xaka'tla' lā' a'ntū más tasqui'nī. ³⁹Lā'
ā'lakatin casi chu a'cxtim a'nchī lej
tasqui'nī lā' huan: “Capāxqui' ā'kalhatin
chu a'cxtim mē'cstu pāxqui'ca'na”. ⁴⁰Ix-
tuca'n limāpa'ksin hua'chi ixlitzucuni'
huan ixley Moisés lā' ixlimāasca'tinca'n
huan a'cta'sana'nīn xalanīn makāntza'.

Kalhasqui'nini'nca ixpālacata ī'xū'yāpapna' huan Cristo

Mr. 12.35-37; Lc. 20.41-44

⁴¹Lā' huan fariseosnu' tūna'j ixta'a'n.

⁴²Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū lipāstacā'tit Cristo a'nti
ka'lhīpā'na'ntit? ¿Tichū ī'xū'yāpapna'?

Lā' tahuanihl:

—Xla' ī'xū'yātā'nat David.

⁴³Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Lā' ¿a'chī' David māpācuhuīlh
Māpa'ksini' chu a'nchī māsu'ni'lh huan
Espíritu Santo? David hualh:

⁴⁴Huan Māpa'ksini' Dios huanilh
quiMāpa'ksini': “Catahui'la'
quimpāxtūcāna'j hasta a'xni'ca'
na'iccātlajakō' ixlihuākca'n
mintā'ca'tza”.

⁴⁵Lā' palh Cristo xmān ī'xū'yātā'nat
David ixuanī't, tū' ixmāpācuhuīlh
Māpa'ksini'. Chuntza' lica'tziyāuj que
Cristo nā ixMāpa'ksini' ixuanī't —Jesús
cāhuanilh.

⁴⁶Lā' nīn tinti' tzē ixkalhti lā' nīn
lakatin tachihuīn. Lā' desde huā'mā'
chī'chini' nīn tinti' tzē ixlihuī'li
kalhasqui'nīpala nīn tuntu't.

A'nchī ixtahuani't huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley

Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54; 20.45-47

23 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh
ī'sca'txtunu'nī'n lā' huan
tachi'xcuhi't:

²—Huan mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley
lā' huan fariseosnu' taka'lhī talacasqui'
para natahuan a'ntū huanicu'tun
ixley Moisés. ³Lā' chuntza' tasqui'nī
natlahua'yā'tit a'ntūn tahuān lā'
nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit. Lā' hui'xina'n,
tū' catitlahua'tit a'nchī xlaca'n tatlahua
como tahuān catūhuā lā' xtunc tatlahua.
⁴Xlaca'n hua'chi a'ntīn tacāxtlahualh
huan tacu'ca'. Lej tzinca huan tacu'ca'
lā' tinti' tzē natāyani'. Lā' xlaca'n
nīn tū' tacāxtlahuacu'tun para que
tzē nacu'ca'can. ⁵Talacasqui'n que
tachi'xcuhi't natalaktzī'n ixlihuāk
a'ntūn tatlahua. Cātankāmā'ca'cani't
lā' cāpekxtūmāca'cani't lakpēka'tla'n
cintaj a'nlhā tatzo'knī't macsti'na'j
ixtachihuīn Dios. Lā' nā lihua'ca'
lhmā'n taka'lhī ixquini' na ixtampān
ixlu'xu'ca'n que ā'makapitzin.
⁶Talacasqui'n cacā'a'cnīni'ni'ca xlaca'n
a'nlhā tlahuamā'ca cā'tani'. Lā' na
ixlitokpānca'n israelitas, xlaca'n taputza
pūtahuī'lhni' a'ntū quilhpū'layāna'n. ⁷Lā'
talacasqui'n que nacā'tā'chihuīna'ncan
lā' nacā'a'cnīni'ni'can nac cā'tejen lā'
nacāmāpācuhuīcan mākalhtō'kē'ni'nī'n.

⁸Lā' hui'xina'n tū' maclacasqui'nā'tit
que nacāmāpācuhuīyāni'
mākalhtō'kē'ni'nī'n como chu a'cxtim
milihuākca'n lā' litā'timīn lani'ta'ntit lā'
xmān kalhatin miMākalhtō'kē'ni'ca'n
lā' ū'tza' māni' Cristo. ⁹Lā' huā'tzā'
nac cā'ti'ya'tna', tū' catihua'ni'tit
mintā'chī'xcu': “Quintāta”, como xmān
kalhatin minTāta'ca'n lā' ū'tza' māni'
a'nti hui'lacha' nac a'kapūn. ¹⁰Lā' tū'
catimāxtektit nacāmāpācuhuīyāni'
māpa'ksini'nī'n, como xmān Cristo

ixli'a'cstu miMāpa'ksini'ca'n. ¹¹ Lā' huan a'nti na'a'kapalhkā a'nchī xla' tasqui'nī na milaclhpu'na'nca'n, maclacasqui'n nala hua'chi tasācua'. ¹² Chuxatī a'nti ixa'cstu putza a'nchī lej tasqui'nī, xla' namāmāxani'can. Lā' huan a'ntin tū' ka'tla'jca'tzi', ū'tza' na'a'cnini'ni'can.

¹³ 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n xam-ākalhtō'kē'ni'ni'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hua'chilh mālacchōni'ta'ntit huan mākalhcha a'nlhā lactanūcan a'nlhā Dios cāmāpa'ksikō' tachi'xcuhi't. Lā' hui'xina'n tū' tanū'yā'tit nīn tū' cāmakxtekā'tit natatanū ā'makapitzīn.

¹⁴ 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n xam-ākalhtō'kē'ni'ni'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n a'kxokomaklhtiyā'tit ixchicca'n huan lakapūtnu' lā' ā'calistān lej xlit kalhtō'ka'yā'tit a'nlhā tzē cātalaktzi'nāni' lā' chuntza' li'a'kxokonunā'tit. U'tza' nacātalicastigarliyāni' lej palha'.

¹⁵ 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n xam-ākalhtō'kē'ni'ni'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n tlahua'yā'tit chuxatū para namākalhlaka'īni'yā'tit ā'kalhatin milimāscatīnca'n. Lā' nā pinā'tit tintacut mar lā' nac xtunc ti'ya't. Lā' a'xni'ca' nakalhlaka'ī, hui'xina'n namātlahuī'yā'tit ā'chulā' a'ntūn tū' tzey que hui'xina'n.

¹⁶ 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'nti hua'chi lakatzī'ni'n lā' cāhuanilīpincu'tunā'tit ā'makapitzīn. Hua'nā'tit: "Palh catihuā natlahua ixpromesa ixpālacata huan xaka'tla' litokpān, tuntū' catipātle'keni'lh a'yuj tū' tlōkentaxtū. Lā' palh natlahua ixpromesa ixpālacata huan ixoro huan litokpān, xla' nasātlahua para natlōkentaxtū". ¹⁷ Lej lacxumpi

hui'xina'n lā' tū' māchekxī'yā'tit. Lihua'ca' tasqui'nī huan litokpān. U'tza' ixpālacata lisicua'lanālanī't huan oro. Chuntza' maclacasqui'n que nasātlōkentaxtū huan promesa a'ntūn tlahualh ixpālacata huan xaka'tla' litokpān. ¹⁸ Lā' nā hua'nā'tit: "Palh catihuā natlahua ixpromesa ixpālacata huan pūmacamāstā'n, tuntū' catipātle'keni'lh a'yuj tū' tlōkentaxtū. Lā' palh natlahua ixpromesa ixpālacata huan lē'ksajui'n a'ntū hui' nac pūmacamāstā'n, xla' nasātlahua para natlōkentaxtū". ¹⁹ Hui'xina'n tū' māchekxī'yā'tit. Lihua'ca' tasqui'nī huan pūmacamāstā'n. U'tza' ixpālacata lisicua'lanālanī't huan lē'ksajui'n a'ntū hui' a'ntza'. ²⁰ Chuntza' huan a'nti natlahua ixpromesa ixpālacata huan pūmacamāstā'n nā natlahua ixpālacata ixlihuāk huan lē'ksajui'n a'ntū hui' nac pūmacamāstā'n lā' tasqui'nī que nasātlōkentaxtū. ²¹ Kalhatin a'nti nahuan que stu'ncua' ixpromesa como hualh ixpālacata huan litokpān, xla' tū' xmān lichihuīna'n huan litokpān. Nā lichihuīna'n Dios a'nti hui' nac huan litokpān. ²² Lā' nā kalhatin a'nti nahuan huan ixpromesa ixpālacata huan a'kapūn, xla' tū' xmān lichihuīna'n huan a'kapūn. Nā lichihuīna'n ixpūtahuī'lh Dios a'nlhā māpa'ksini'n lā' nā ixpālacata Dios a'ntin tahuī'la huan nac pūtahuī'lhni'.

²³ 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n xam-ākalhtō'ke'ni'ni'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n cuenta tlahua'yā'tit lā' macamaxqui'yā'tit Dios macsti'na'j milihua'tca'n hua'chi ā'lhmuhuēn lā' anís lā' cominos. Lā' chuntza' tasqui'nī. Lā' tū' cuenta tlahua'yā'tit huan ixlimāscatīn huan ley lā' ū'tza' lihua'ca' tasqui'nī. Lā' huan ley māsu'yu que lilacatejtin nalatā'kchokoyā'tit,

lā' tū' na'a'kxokonunā'tit. Nā huan ley māsu'yu que nacālakalhu'ma'nā'tit ā'makapitzin. Lā' tasqui'nī que tachi'xcuhui't tzē natakālhlaka'i' a'ntū hua'nā'tit hui'xina'n. Lā' tasqui'nī namāstā'yā'tit huan macsti'na'j lihua't lā' nā maclacasqui'n natlōkentaxtūyā'tit huan limāscatīn a'ntū tasqui'nī.²⁴ Hui'xina'n hua'chi lakatzī'nī'n a'ntī cālē'ncu'tun ā'makapitzin. Hua'chilh mācutuyā'tit de na milihua'tca'n huan ti'na'j kosnu' lā' tū' cuenta tlahua'yā'tit huan ka'tla' xumpepe.

²⁵ 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n hua'chi a'ntī xmān makche'kē' huan vaso lā' pulātu. Tasu'yu palh tzeyā chi'xcuhui'n hui'xina'n pero ko'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Hui'xina'n tampi'lhlinī'nā'tit lā' ka'lhāna'nā'tit.

²⁶ Hui'xina'n fariseosnu' lakatzī'nī'n, pū'la napūche'kē'yā'tit huan pulātu lā' chuntza' nā namakche'kē'yā'tit ixmacni'. Lā' palh tzey mintapāstacna'ca'n, natusu'yu palh tzeyā chi'xcuhui'n hui'xina'n.

²⁷ 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' nā hui'xina'n xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n hua'chi taponkni' a'ntū cālīmanīcanī't kaxtaj. Lej smu'yonko' lā' tzēhuani't tatasu'yu lā' na ixchakānca'n huāk ixlucutca'n nīnī'n lā' a'ntū ko'hua'jua'.²⁸ Nā hui'xina'n chu a'cxim. Na ixlacapūnca'n tachi'xcuhui't tasu'yu'yā'tit palh tzey hui'xina'n a'yuj ko'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' hui'xina'n pō'ktu a'kxokonunā'tit.

²⁹ 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n

cācāxtlahua'yā'tit ixa'cchicca'n huan a'cta'sana'nī'n lā' cācāxtlahualī'yā'tit ixtaponkni'ca'n huan nīnī'n a'ntin tzeyā chi'xcuhui'n ixtahuani't.³⁰ Lā' hua'nā'tit: “Palh quina'n xa'ictahuil'lauj cahuā a'xni'ca' ixtahuil'lāna' quixū'yāpapna'ca'n, quina'n tū' xa'iccāmaktāyauj a'xni'ca' tamaknīlh huan a'cta'sana'nī'n”.³¹ Lā' chuntza' māni' hui'xina'n hua'nā'tit palh hui'xina'n ixtānatna'ca'n huan a'ntin tamaknīlh huan a'cta'sana'nī'n.³² Catlahua'tit huā'mā' a'ntū xla'ca'n talitzuculh lā' tūlahl tatlahuakō'lh, como tasu'yu que ū'tza' a'ntū hui'xina'n tlahuacu'tunā'tit.

³³ 'Hui'xina'n hua'chi lūhua' a'ntū lej tzēhuani't tasu'yu lā' ka'lhī lilaknīn. ¿Chichū nalīpūtaxtuyā'tit de huan pūpātīn?³⁴ Chuntza' iccāmacamini'yāni' huan a'cta'sana'nī'n lā' chi'xcuhui'n a'ntī lej taca'tzī lā' mākalhtō'kē'ni'nī'n. Makapitzin nacāmakni'yā'tit lā' nacāxtokohua'ca'yā'tit. Lā' ā'makapitzin nacākēsno'kā'tit na militokpānca'n lā' nacāmacaputzayā'tit pūtunu' cāl'acchicni'.³⁵ Lā' nalī'pinā'tit cuenta ixpālacata xla'ca'n. Nā hui'xina'n ca'tziyā'tit que Abel tū' tlahualh talaclē'i' lā' xla' maknīcanī't. Lā' ca'tziyā'tit a'nchī maknīcanī't huan Zacarías a'ntī ixo'kxa' huan Berequías ixuani't. Maknīcanī't ixpu'nan huan litokpān lā' na ixlacapūn huan pūmacamāstā'n. Lā' hui'xina'n nalī'pinā'tit cuenta ixpālacata ixlihuākca'n xatzey chi'xcuhui'n a'ntī cāmaknīca desde a'xni'ca' maknīcanī't huan Abel hasta a'xni'ca' maknīcanī't huan Zacarías. Nalī'pinā'tit cuenta como hui'xina'n tlahua'yā'tit hua'chi tatlahualh xla'ca'n a'ntin tamaknīlh.³⁶ Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n a'ntī hui'lā'na'ntit chuhua'j nalī'pinā'tit cuenta ixpālacata ixlihuākca'n xla'ca'n a'ntī cāmaknīcanī't —hualh Jesús.

**Jesús calhualh ixpālacata
xalanī'n nac Jerusalén**

Lc. 13.34-35

³⁷ Lā' Jesús cāhuanipā:

—¡Xānti la'yā'tit hui'xina'n xalanī'n nac Jerusalén! Hui'xina'n cāmakni'yā'tit huan a'cta'sana'nī'n lā' cāmūta'la'yā'tit huan ixlacscujni'ni'n Dios a'nti cāmamacini'yāni'. Maklhūhua' xa'iccāmākēstokcun'tunāni' para na'iccāmaktaka'lhāni' hua'chi lakatin caxli cā'a'ktlapa con ixpeken i'scamanīn. Lā' hui'xina'n tū' lacasqui'ntit. ³⁸ Stū'ncua' nacā'a'xtekyāhuacan minchicca'n lā' ca'cs natatāyana'n. ³⁹ Lā' nā iccāhuaniyāni' que tū' naquilālaktzi'mpalayāuj hasta a'xni'ca' tū' namin huan chī'chini' a'xni'ca' nahua'nā'tit: “Sicua'lanālani't huan a'nti min por ixlīmāpa'ksin huan Māpa'ksini' Dios” —hualh Jesús.

**Jesús hualh que namālakuanican
huan xaka'tla' litokpān**

Mr. 13.1-2; Lc. 21.5-6

24 Lā' Jesús taxtulh de nac huan litokpān. Lā' ixa'mā' ā'lacatin a'xni'ca' talaktapajtzūlh i'sca'txtunu'ni'n. Lā' xlaca'n tatzuculh tahuani que cuenta ixtlahualh a'nchī' ixyāhuacani't huan litokpān. ² Lā' Jesús cāhuanilh:

—Calaktzi'ntit ixlihuāk huā'mā' a'ntū ixla' huan litokpān. Stū'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Tū' catitachokolh nīn lakatin chihuix nac taxaka. Ixlihuākca'n natapa'neckō' lā' huan taxaka nalacila.

**A'nchī nalica'tzīcan palh palaj
nasputa huan quilhtamacuj**

Mr. 13.3-23; Lc. 21.7-24; 17.22-24

³ Jesús lā' i'sca'txtunu'ni'n ta'alh nac o'kspūn a'nlhā huanican Olivos. Lā' a'xni'ca' Jesús ixui'lacha', talaka'lh i'sca'txtunu'ni'n lā' tzē'k tahuanih:

—Quina'n iclacasqui'nāuj naquilāhuaniyāuj lhānīn napāt'le'ke huā' tamā'na. ¿Chichū na'iclica'tziyāuj palh hui'x palaj nata'mpalaya' lā' nasputa huan quilhtamacuj?

⁴ Lā' Jesús cākalhtilh:

—Catamaktaka'lhtit para que tinti' nacā'a'kxokoyāni'. ⁵ Lhūhua' chī'xcuhui'n natahuan palh taka'lhī quilimāpa'ksin. Lā' chā'tunu' natahuan: “Quit huan Cristo a'nti Dios lacsacui'lilh”, lā' chuntza' lilhūhua' nacā'a'kxokocan. ⁶ Nakaxpa'tā'tit a'nchī sā'nān pajtzu a'nlhā tlahuamā'ca guerra lā' nacātamāca'tzīniyāni' a'nchīn tlahuamā'ca guerra makat. Tū' catijicua'ntit; chuntza' ka'lhī napāt'le'ke. Lā' tuna'j cati'akspu'tli. ⁷ Lā' kalhatin gobierno natā'kaqui' contra ā'lakatin lā' lakatin país natlahua guerra contra ā'lakatin. Na'a'nān tatzī'nesta lā' ta'jatāt lā' natachiqui ti'ya't. Lā' nā lakachu nala nac cā'quilhtamacuj. ⁸ Lā' ixlihuāk huā'mā' xmān ixlitzucuni' a'nchī napātīnī'ncan.

⁹ Lā' nacātamacamaxqui'yāni' para nacātamāpātīniyāni'. Lā' nacātamakniyāni' lā' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't chuxalhā nac quilhtamacuj nacāta'czalaktzi'nāni' lā' xmān por quimpālacata. ¹⁰ Lā' a'xni'ca' namin huanmā' quilhtamacuj, lhūhua' natataxtutāya na ixtej Dios lā' natalāca'tzalaktzi'n lā' natalāmacamāstā'. ¹¹ Lā' natala lhūhua' a'cta'sana'ni'n a'nti nata'a'kxokontun. Natahuan palh tachihuīna'n ixpālacata Dios lā' nata'a'kxoko lhūhua' tachi'xcuhui't. ¹² Lā' huan tūn tū' tzey na'a'kahuan chuxalhā lā' ū'tza' tū'tza' natalālīpāxqui' lhūhua' tachi'xcuhui't. ¹³ Lā' huan a'ntīn tū' catitaxtutāyalh na ixtej Dios lā' chuntza' natatachoko hasta a'xni'ca' na'a'kspu'ta, xlaca'n nacātamāpūtaxtūcan. ¹⁴ Lā' huan xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī nala a'nlhā Dios namāpa'ksini'n,

ū'tza' huā'mā' nali'a'cta'sana'ncan chuxalhā nac cā'quilhtamacuj para que ixlihuākca'n xalani'n nac cā'quilhtamacuj natamāchexi. Lā' ā'calistān a'xni'ca' na'a'ksputa.

¹⁵ Huan a'cta'sana' Daniel tzo'kli ixpālacata catūhuā a'ntū hua'chi jalhmanini'n lā' tū' tzey lilacan. Lā' nac lugar a'nlhā ixsicua'lanālicani't, a'ntza' nalaktzi'nātit huanmā' catūhuā a'nchi tayāna'. Quit a'nti ictzo'kmā' huā'mā', quit iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'nti lakapūtle'kepā'na'ntit que cuenta catlahua'tit. ¹⁶ A'xni'ca' nalaktzi'nā'tit huanmā', a'xni'ca' maclacasqui'n que natatzā'la hasta nac o'kspūn xlac'a'n a'ntin tahuilāna' nac estado de Judea. ¹⁷ Lā' huā'mā' chi'chini' a'xni'ca' natayuja a'ntin tahuilāna' na ixa'kstīn ixchicca'n, tū' catatanūlh huan nac chic para natamaxtu ixmaclacasqui'ca'n. ¹⁸ Lā' huan a'ntin tascujmā'na nac cā'tacuxtu, tū' catataspi'tli para na ixchicca'n para natataya ixtakēnu'ca'n. ¹⁹ Xānti tala huan puscan huanmā'na chi'chini' palh tacamalani't o palh tamātzī'qui'nincus. ²⁰ Casqui'ni'tit Dios que tū' tasqui'nī natzā'la'yā'tit a'xni'ca' lonknu'n lā' nīn huan chi'chini' a'ntū pūjxcan. ²¹ Lā' lej napātini'ncan a'xni'ca' nala huā'mā'. Desde a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj, tū' maktin pātini'ncani't a'nchī napātini'ncan huanmā' chi'chini'. Lā' tū' maktin catilalh ixtā'chuntza' ā'calistān. ²² Lā' palh Dios tū' ixmāti'na'jilh huanmā' tiempo, tū' ixtapūtaxtulh nīn tinti'. Dios namāti'na'ji como lej cālakalhu'man xlac'a'n a'nti cālacsacni't.

²³ Lā' a'xni'ca' namin huanmā' lipātīn lā' palh catihuā ixcāhuanini': "Chā cala'ktzi'ntit. A' hui' huan Cristo a'nti Dios lacsacui'lilh", tū' cakalhlaka'itit. Lā' palh catihuā ixcāhuanini': "Chā cala'ktzi'ntit. A'j hui' xla'", tū' cakalhlaka'itit.

²⁴ Natamin lhūhua' a'kxokonuni'n lā' makapitzin natahuan que māni' xlac'a'n Cristo. Lā' ā'makapitzin natahuan que māni' xlac'a'n ixa'cta'sana'ni'n Dios. Lā' xlac'a'n nā natatlahua lē'cnin como nata'a'kxokocu'tun māni' huan xlac'a'n a'ntin Dios cālacsacli. Tūlah catita'a'kxokolh a'ntin Dios cālacsacli, pero nacā'a'kxokocan ā'makapitzin. ²⁵ Iccāhuanini'tza' huā'mā' para que tū' nacāta'a'kxokoyāni'. ²⁶ Chuntza' palh nacātahuaniyāni': "Cala'ktzi'ntit. A'ntza' hui' Cristo nac cāl'hipi'mpi'li' ti'ya't", tū' capintit. Lā' palh nacātahuaniyāni': "Cala'ktzi'ntit. A'tzā' hui' nac huan cuarto", tū' cakalhlaka'itit. ²⁷ A'xni'ca' quit na'icmimpala, nala hua'chi huan makli'pni' a'ntū māxkakēkō' huan nac a'kapūn desde a'nlhā tā'cxtu hasta a'nlhān tā'cnū huan chi'chini'. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n. ²⁸ Chuxalhā naca'tzican a'xni'ca' na'icmin hua'chi huan chū'ni' taca'tzi' a'nlhā mā' catūhuā a'ntū nini't —hualh Jesús.

**A'nchī namin huan
Chi'xcu' xala' Tālh mā'n**

*Mr. 13.24-37; Lc. 21.25-33;
17.26-30, 34-36*

²⁹ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' xmān capātle'kekō'lh huā'mā' lipātīn, huan chi'chini' lā' huan mālhcuyu' tū' catitamāxkakēni'lh. Lā' huan sta'cu nataminācha' de nac a'kapūn lā' māni' huan a'kapūn natachiqui. ³⁰ Lā' nalaktzi'ncan nac a'kapūn lakatin señal a'ntū quila' quit huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n. Lā' xalani'n ixlihuākca'n huā' cā'lacchicni' huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, xlac'a'n natacalhuan. Lā' naquintalaktzi'n quit huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n a'nchī na'ictaxtu de nac a'kapūn lā' na'icpūmin huan poklhnu'. Lej na'icka'lhī limāpa'ksin lā' lej tzēhuanit na'icxkaka.

³¹ Lā' a'xni'ca' lej namacasā'nan huan liskoli', na'iccāmacamin qui'ángeles lā' natamākestoka huan a'ntin cālacsaccani't. Natamin a'nti cālacsaccani't xalani'n chuxalhā nac cā'quilhtamacuj.

³² Camaksa'ttit catūhuā de huan xaqui'hui' higo: A'xni'ca' tza'la'nka' ixpeken lā' tzucumā'na tapu'n xachi'tin, hui'xina'n ca'tziyā'tit que tapajtzumā'tza' a'xni'ca' lej naxu'nu. ³³ Lā' chuntza' a'xni'ca' napātle'ke ixlihuāk huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni', naca'tziyā'tit palh tapajtzumā'tza' a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj. Tapajtzumā'tza' hua'chi a'xni'ca' kalhatin a'nti ka'lhimā'ca lā' yātza' na ixlacapūn mākalhcha.

³⁴ Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Xlaca'n a'ntin tahuilāna'cus tū' catitanikō'lh hasta a'xni'ca' tū' napātle'ke ixlihuāk huā'mā' a'ntū iccāhuanini'. ³⁵ Nasputa huan a'kapūn lā' nasputa huan ti'ya't pero tū' maktin catisputli quintachihuin; natlōkentaxtūkō'can.

³⁶ Nin tinti' ca'tzi lhānin namin huā'mā' chi'chini' lā' huā'mā' hora; nin huan ángeles xalani'n nac a'kapūn tū' taca'tzi. Lā' nā ixO'kxa' Dios tū' ca'tzi. Xmān Dios xaTāta' ca'tzi lhānin mero napātle'ke.

³⁷ Lā' chu a'nchi pātle'kelh a'xni'ca' ixui' Noé, nā chuntza' napātle'ke a'xni'ca' namin huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n. ³⁸ A'xni'ca' tūna'j ixmin huan lakuat de xcān, huan tachi'xcuhui't ixtahuā'yamā'na lā' ixtako'tnūmā'na. Lā' ixtatapūchahua lā' ixtamāstā' ixtzu'ma'janca'n para natatapūchahua hasta a'xni'ca' Noé tanūlh huan nac barco. Tū' ixtapuhuan palh namin lakuat, ³⁹ lā' tū' cuenta tatlahualh hasta a'xni'ca' milh huan xcān lā' cālēnkō'lh. Chuntza' nala a'xni'ca' namin huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n. ⁴⁰ A'xni'ca' namin huanmā' chi'chini',

palh talamā'na kalhatu' chi'xcuhui'n nac cā'tacuxtu, nalē'ncan kalhatin lā' namāchokocan kalhatin. ⁴¹ Lā' palh tatanūma' kalhatu' puscan a'ntin tasquitimā'na, nalē'ncan kalhatin lā' namāchokocan ā'kalhatin.

⁴² Skalalh cala'tit como tū' ca'tziyā'tit lhānin namin miMāpa'ksini'ca'n. ⁴³ Lā' caca'tzītīt huā'mā': Palh ixtēcu' huan chic ixca'tzilh cahuā tuyā hora cā'tzi'sa nachā'n huan ka'lhāna', ixka'lhilh lā' tū' i'lhatalh lā' tū' ixmakxteklī natanū naka'lhāna'n na ixchic. ⁴⁴ Nā chuntza' hui'xina'n cāxni'j catahui'la'tit como namin huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n a'xni'ca' tū' puhua'nā'tit —hualh Jesús.

Jesús māsuyulh ixpālacata a'nchi huanit huan xatzey tasācua'

Lc. 12.41-48

⁴⁵ Lā' Jesús cāhuanipā:

—¿Chī huanit huan xatzey tasācua' a'nti xa'nca māchekxi? Xla' ū'tza' a'nti huan patrón nalimāmacū' huan chic para nacāmāhui' ixtā'tasācua'ni'n a'xni'ca' maclacasqui'n. ⁴⁶ Nalipāxuhua huan tasācua' palh tlōkentaxtūmā' ixli'lōt a'xni'ca' nataspi'ta ixpatrón. ⁴⁷ Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Huan patrón nalimāmacū' huā'mā' tasācua' ixlihuāk a'ntū ka'lhī. ⁴⁸ Lā' palh tū' tzey huā'mā' tasācua', xla' napuhuan que natakoxi huan ixpatrón. ⁴⁹ Lā' chuntza' natzucu cālactucsa ā'makapitzin tasācua'ni'n lā' natā'huā'yan lā' nacātā'ko'ta huan ka'chini'n. ⁵⁰ Lā' chu limaktin nataspi'ta huan patrón. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' huan tū' tzeyā tasācua' tū' ca'tzi lā' tū' ka'lhimā'. ⁵¹ Lā' huan patrón lej palha' nacastigarli huan tasācua' lā' namāpātini' hua'chi natapātini'n xlaca'n a'nti lihua tahuan palh takalhlaka'ī. Lā' xla' nacalhuan lā' nalāxca ixtatzan —hualh Jesús.

**Jesús mäsuyulh ixpälacata
huan kalhacäj tzu'ma'jan**

25 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' na'icmimpala
a'xni'ca' Dios natzucu namāpa'ksikō'
ixlihuāk nac huā'mā' cā'ti'ya'tna'. Lā' nala
hua'chi a'xni'ca' kalhacäj tzu'ma'jan
ixta'a'mā'na a'nlhā natapūchahuacan.
Ixtalē'mā'na ixpūmakskoca'n lā'
ta'a'lh taka'lhī huan squi'nini'. ²Lā'
kalhaquitzis lakskalalh ixtahuanit lā'
ā'kalhaquitzis tū'. ³Huan a'ntin tū'
lakskalalh xmān talē'lh ixpūmakskoca'n
lā' tū' tapāstacli natalē'n macsti'na'j
gas para natamojō na ixpūmakskoca'n.
⁴Lā' huan a'nti lakskalalh, xla'ca'n
talē'lh ixpūmakskoca'n lā' nā
talē'lh ā'macsti'na'j gas. ⁵Lā' como
takoxilh huan squi'nini', ixlihuākca'n
ixtalakalhtatahui'lāna' lā' ā'calistān
talhtatalh. ⁶Lā' hua'chi i'tāt tzi'sa
takaxmatli a'nchī kalhatin ta'salh lā'
hualh: “Mimā' huan squi'nini'; capintit
pāxtokā'tit!” ⁷Lā' ixlihuākca'n huan
tzu'ma'jan talakahualh. Tatā'kaqui'lh
lā' tacāxtlahualh ixpūmakskoca'n.
⁸Lā' tuncan huan kalhaquitzis a'ntin
tū' talimilh gas tahuanilh huan
ā'kalhaquitzis: “Caquilāmaxqui'uj
macsti'na'j mingasca'n como tamixmā'na
huā' quimpūmakskoca'n”. ⁹Lā' huan
a'nti lakskalalh takalhtilh: “O tū',
como chuntza' tū' cati'a'cchā'lh para
quina'n nīn para hui'xina'n. Mejor
capintit tamāhua'yā'tit a'nlhā stā'can”.
¹⁰Lā' lihuān huan kalhaquitzis
ixta'a'mā'na tatamāhua huan gas,
chilh huan squi'nini'. Lā' huan
tzu'ma'jan a'nti cāxni'j ixtahui'lāna'
tatā'tanūlh huan squi'nini' nac chic lā'
mālaccahuaca huan mākalhcha. ¹¹Lā'
ā'calistān tachā'lh huan ā'kalhaquitzis
tzu'ma'jan lā' tualh: “Māpa'ksini',
caquilāmālaqui'ni'uj”. ¹²Lā' xla'
cākalhtilh: “Quit tū' iccālakapasāni”.

¹³Lā' Jesús cāhuanilh:

—Skalalh catahui'la'tit como tū'
ca'tzi'yā'tit tuyā hora nīn tuyā chi'chini'
na'icmimpala quit huan Chi'xcu' xala'
Tālh mā'n.

**Jesús mäsuyulh ixpälacata
kalhatu'tun tasācua' lā' huan tumīn**

¹⁴Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' a'nchi huanit a'nlhā Dios
nacāmāpa'ksikō' huan tachi'xcuhuit,
ū'tza' hua'chi kalhatin chi'xcu' a'nti
ixa'mā' ā'lacatin. Lā' cāmāta'silh
ixtasācua'ni'n lā' cāmamacamaxqui'lh
ixtumīnca'n.

¹⁵'Chu a'nchī ixliskalalhca'n
chā'tunu', chuntza' maxqui'ca.
Lakaquitzis mil maxqui'ca kalhatin
lā' lakatu' mil maxqui'ca ā'kalhatin
lā' lakatin mil huan ā'kalhatin. Lā'
tuncan a'lh makat. ¹⁶Huan tasācua'
a'nti ixmaxqui'canit huan lakaquitzis
mil, xla' ixtamāhuana'mā' lā' i'stānamā'
lā' chuntza' tlajalh ā'lakaquitzis
mil huampala. ¹⁷Lā' huan a'nti
maklhtini'lh lakatu' mil, nā chu a'cxtim
tlajalh ā'lakatu' mil. ¹⁸Lā' huan a'nti
maklhtini'lh lakatin mil, xla' a'lh lā'
ponknu'lh lā' mātze'kli ixtumīn huan
ixpatrōn.

¹⁹'Lā' makān takoxilh huan patrōn.
Lā' a'xni'ca' taspitli, ixtlahuacu'tun
ixcuenta. ²⁰Pū'la lakmilh huan a'nti
ixmaklhtini'ni't lakaquitzis mil lā'
nā macamaxqui'lh ixpatrōn huan
ā'lakaquitzis mil a'ntū ixtlajani't. Lā'
huanilh: “Quimpatrōn, hui'x quimaxqui'
lakaquitzis mil lā' ā' iclimimpala
ā'lakaquitzis mil a'ntū ictlajani't”.
²¹Lā' huan patrōn huanilh: “Tzey. Lej
tzeyā tasācua' hui'x. Xa'nca tlahua'
militōt. Lā' como xa'nca scuji con
huā'mā' tumīn, chuhua'j nalitō'ca'ya'
lā' ā'chulā' na'icmaxqui'yāni'. Cata't lā'
naquintā'pāxuhua'ya”.

²² Lā' ā'calistān lakmilh huan tasācua' a'nti ixmaklhtini'nī't lakatu' mil lā' huanilh: "Quimpatrón, hui'x quimaxqui' lakatu' mil lā' ā' iclimimpala ā'lakatu' mil a'ntū ictlajani't". ²³ Lā' huan patrón huanilh: "Tzey. Lej tzeyā tasācua' hui'x. Xa'nca tlahua' mililtōt. Lā' como xa'nca scujti con huā'mā' tumīn, chuhua'j nalitō'ca'ya' lā' ā'chulā' na'icmaxqui'yāni'. Cata't lā' naquintā'pāxuhua'ya'".

²⁴ Lā' ā'calistān lakmilh huan tasācua' a'nti ixmaklhtini'nī't lakatin mil. Lā' xla' huanilh ixpatrón: "Quimpatrón, xa'icca'tzi palh hui'x ca'tzanca'tzīn. Hui'x ī'ya' a'nlhā tū' cha'nti lā' nacā'ya a'nlhā tū' xua'ya'ma'ka'. ²⁵ U'tza' iclijicua'ni'nī' lā' quit icponknu'lh nac ti'ya't lā' icmā'cnūlh mintumīn. Lā' ā' iclimin a'ntū mila' ixuani't". ²⁶ Lā' huan patrón kalhtilh: "Tū' tzey hui'x. Lej lhquitit tasācua' hui'x. Hui'x puhua'na' palh quit ic'ī' a'nlhā tū' iccha'nli lā' iccā' a'nlhā tū' icxua'ya'maka'n. ²⁷ Como chuntza' puhua'na', ixmā'nu' quintumīn nac banco lā' a'xni'ca' xa'ictaspi'tli xa'icmaklhtini'lh quintumīn lā' huan xaska'ta'". ²⁸ Lā' cāhuanilh huan a'nti ixtayāna'ncha': "Camaklhtitit huan lakatin mil a'ntū ka'lhī lā' camaxqui'tit huan a'nti ka'lhī lakacāuj mil".

²⁹ Lā' Jesús cāhuanipā:

—A'chulā' namaxqui'can huan a'nti ka'lhī lā' na'a'katāxtūni'. Lā' huan a'ntin tū' ka'lhī, namaklhtican huan macsti'na'j a'ntū ixka'lhī. ³⁰ Lā' huā'mā' tasācua' a'ntin tū' tzey, catamacaxtutit a'nlhā cā'pucsua'. A'ntza' nacalhuan lā' nalā'xca ixtatzan.

**Huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n
nacālacāxtlahua ixlihuā'kca'n
xalani'n nac cā'quilhtamacuj**

³¹ Lā' Jesús huampā:

—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n. Lā' a'xni'ca' na'ictanū quilīRey,

qui'ángeles naquintalitamacxti'li'. Lā' quit na'ictahui'la na quimpū-tahui'lh a'nlhā na'iclacāxtlahua lā' na'icmāpa'ksini'n. ³² Lā' tachi'xcuhui't xalani'n chuxalhā nac cā'quilhtamacuj natatakēxtimī na quilacapūn. Lā' quit na'iccāmā'kapitzi hua'chi huan pastor cāmā'kapitzi huan borregos lā' huan chivos. ³³ Lā' na'iccāhui'li huan borregos na quimpāxtūcāna'j lā' na'iccāhui'li huan chivos na quimpāxtūxuc. ³⁴ Lā' quit huan Rey na'iccāhuani huan a'ntin tahui'lāna' na quimpāxtūcāna'j: "Cata'ntit hui'xina'n. QuinTāta' Dios cāsicua'lanālini'ta'ni'. Camaklhtitit huan limāpa'ksin a'ntū mila'ca'n nala. Cāxtlahuacani't para hui'xina'n desde a'xni'ca' Dios tlahualh huan quilhtamacuj. ³⁵ Dios cāsicua'lanālini'ta'ni' como hui'xina'n quilāmāhui'uj a'xni'ca' quit xa'ictzi'ncsa. Lā' hui'xina'n quilātā'hua'uj mixcānce'a'n a'xni'ca' quit xa'ickalhpūti. Hua'chi makatiyāti' quit lā' quilāmānūj na minchicca'n. ³⁶ Tū'tza' tzey ixuani't quiluxu' lā' hui'xina'n quilāmaxqui'uj xasāsti'. Lā' xa'ic'ī'tza'ca'n lā' quilāmaktāyauj. Lā' tachi'n xa'icuanit lā' quilālākpaxialhna'uj". Chuntza' na'iccāhuani. ³⁷ Lā' huan a'nti xalacuan natahuan: "Māpa'ksini', ħhānin iccālaktzi'ni' a'xni'ca' ixtzi'ncsa' lā' iccāmāhuini'? Lā' ħhānin iccātā'hua'ni' xcān a'xni'ca' ixkalhpūtiya'? ³⁸ Lā' ħhānin iccāmānūni' na quinchicca'n a'xni'ca' ixlatlā'hua'na' hua'chi makatiyāti'? Lā' ħhānin iccāmaxqui'ni' milu'xu'? ³⁹ Lā' ħhānin iccāmaktāyani' a'xni'ca' ixī'tza'ca'na' o tachi'n ixua'ni'ta'?"

⁴⁰ Lā' māni' quit huanmā' Rey na'iccākalhti: "Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Catūhuā a'ntūn tlahua'ni'tit kalhatin quintā'timīn, a'yuj más xamakstancu xla', ū'tza' hua'chilh quilātlahuani'uj quit".

⁴¹ 'Lā' quit huanmā' Rey na'iccāhuani huan a'ntin tahuilāna' na quimpāxtūxuc: "Catapānū'tit. Hui'xina'n cātāmāclē'nini'ta'ni'. Capintit a'nlhā tūlalh catimixli huan macscut. Capintit a'nlhā cāxtlahuacani't para huan ko'ti'ti' lā' ixmaktāyana'nin'. ⁴² Cātāmāclē'nini'ta'ni' como tū' quilāmāhu'uj a'xni'ca' quit xa'ictzi'ncsa. Lā' tū' quilātā'hua'uj mixcāncā'n a'xni'ca' xa'ickalhputi. ⁴³ Quit hua'chi makatiyāti' xa'iclatlā' huan lā' hui'xina'n tū' quilāmānūj na minchicca'n. Tū'tza' tzey ixuanit' quiluxu' lā' tū' quilāmāxqui'uj xasāsti'. Xa'ic'itza'ca'n lā' tachi'n xa'icuanit'. Lā' hui'xina'n tū' quilālākpaxialhna'uj". Chuntza' na'iccāhuani. ⁴⁴ Lā' xla'ca'n natahuan: "Māpa'ksini', ħlhānīn iccālaktzi'ni' a'xni'ca' ixtzi'ncsa', o ixkahlpūtiya', o hua'chi makatiyāti' lā' quina'n tū' iccāmaktāyani'? Lā' ħlhānīn iccālaktzi'ni' a'xni'ca' tū'tza' tzey ixuanit' miluxu' o ixitza'ca'na' o tachi'n ixua'ni'ta' lā' quina'n tū' iccāmaktāyani'?"

⁴⁵ 'Lā' quit huanmā' Rey na'iccākahlti: "Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Catuhuā a'ntūn tū' tlahua'ni'tit kalhatin quintā'timīn, a'yuj más xamakstancu xla', chuntza' hua'chilh tū' quilātlahuani'uj quit".

⁴⁶ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' tuncan huā' tamā'na nata'a'n nac pūpātīn para pō'ktu. Lā' huan xalacuan nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

Lacchihuina'nca para natamakni Jesús

Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53

26 Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh huā'mā', cāhuanilh i'sca'txtunu'ni'n:

²—Hui'xina'n ca'tziyā'tittza' que sputacus lakatu' chi'chini' a'xni'ca' nala cātani' de pascua. Lā' quit

huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n. Lā' iccāhuaniyāni' que naquimacamāstā'can para naquixtokohua'ca'can —hualh Jesús.

³ Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nīn huan ley lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas, xla'ca'n tatakēstokli na ixtanquilhni' huan ixpalacio Caifás. Xla' mero a'nti xapuxcu' curasna' ixuanit'. ⁴ Lā' a'ntza' talacchi-huina'lh a'nchi tze' nata'a'kxoko Jesús para natachi'pa lā' chuntza' natamā-maknīnīn. ⁵ Lā' ixtalāhuani:

—Palh natlahuayāuj catūhuā lihuan lamā' cātani', huan tachi'xcu'ni't natatā'kaqui'.

Kalhatin puscāt mūmā'ca'lh aceite Jesús

Mr. 14.3-9; Jn. 12.1-8

⁶ Jesús ixu' nac Betania na ixchic Simón. Lā' huā'mā' Simón ixmasni'mā' ixquinīt lā' ixtzeyani'ttza'. ⁷ Lā' kalhatin puscāt laktapajtzūlh Jesús. Ixlē'mā' pātīn frasco a'ntū ixtzuma de aceite a'ntū lej xatapala lā' lej mu'csa. Lā' lihuan Jesús ixuā'yamā', huan puscāt mūmā'ca'lh Jesús huan aceite. ⁸ Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'ni'n talaktzi'lh a'ntū tlahualh, ta'a'kchā'lh lā' tatzuculh talāhuani:

—Lā' ħa'chi' pāxca't lanit' huā'mā' aceite? ⁹ Tze' i'stā'ca como lej tapala lā' huan tumīn tze' iccāmaxqui'ca huan pobresni'.

¹⁰ Lā' Jesús ixca'tzi' a'ntū ixtalichi-huina'mā'na lā' cāhuanilh:

—Lā' ħa'chi' mājiclu'iyā'tit huā'mā' puscāt? Quintlahuani'lh a'ntū lej tzey. ¹¹ Pō'ktu na'a'nan pobresni' na milaclhpu'nanca'n pero quit tū' pō'ktu na'iccātā'latahui'layāni'. ¹² Lā' chu a'nchi huā'yā puscāt quimūmā'ca'lh huā'mā' aceite, ū'tza' hua'chilh ixquincāxtlahualilh para naquimā'cnūcan. ¹³ Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.

Chuxalhā nac cā'quilhtamacuj a'nlhā namāca'tzinini'ncan huan xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo, a'tza' nahuancan a'ntū tlhualh huā'mā' puscāt. Lā' ixlihuākca'n natapāstaca xla'.

Judas hualh palh namacamāstā' Jesús

Mr. 14.10-11; Lc. 22.3-6

¹⁴Lā' kalhatin de huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n xla' ixuanican Judas Iscariote. Xla' a'lh cātā'chihuīna'n huan xanapuxcu'nu' curasna' ¹⁵lā' cāhuanilh:

—¿Lhānchula' naquilāmāpalayāuj palh na'iccāmacamaxqui'yāni' Jesús?

Lā' xlaca'n tamāpalalh pu'xamacāuj tumīn de plata. ¹⁶Lā' desde a'xni'ca', Judas putzalh a'nchīn tzē nacāmamacamaxqui' Jesús.

Jesús cātā'huā'yalh huan sca'txtunu'nī'n para huan pascua

*Mr. 14.12-25; Lc. 22.7-23;
Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26*

¹⁷Lā' milh huan xapū'lh chi'chini' huan cā'tani' a'ntū huanican Pascua a'xni'ca' hua'can pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Lā' huā'mā' xapū'lh chi'chini' huan sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh Jesús lā' takalhasqui'nīlh:

—¿Lhachū lacasqui'na' na'iccāxtlahualiyāuj para nahua'yāuj xalihua't huan cā'tani'?

¹⁸Lā' xla' cāhuanilh:

—Capintit huan nac xcānsipej lā' natanū'yā'tit na ixchic chā'tin chi'xcu' lā' nahuaniyā'tit: “Huan Mākalhtō'kē'ni' huan: Pajtzutza' quimpūnīn lā' icua'cu'tun huan xalihua't cā'tani' na minchic. Lā' na'iccātā'huā'yan quisca'txtunu'nī'n”.

¹⁹Lā' huan sca'txtunu'nī'n ta'ahlā' lā' tatlhualh chu a'nchī Jesús cāmāpa'ksīlh lā' tacāxtlahualīlh huan xalihua't cā'tani'.

²⁰Lā' a'xni'ca' ixtzi'suamā', Jesús lā' huan kalhacāujtu' i'sca'txtunu'nī'n ix-

tahuā'yahui'lāna' nac mesa. ²¹Lā' lihuan ixtahuā'yamā'na, Jesús cāhuanilh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Kalhatin de hui'xina'n naquimacamāstā'.

²²Lā' xlaca'n talakaputzalh lā' tatzuculh takalhasqui'nī chā'tunu':

—¿Chu quit, quiMāpa'ksini'?

²³Lā' Jesús cākalhtilh:

—U'tza' a'nti quintā'pūhuā'yan pulātu, ū'tza' naquimacamāstā'. ²⁴Quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n lā' naquimpātle'keni' ixlihuāk chu a'nchī tzo'kcani't quimpālacata na ixtachihuīn Dios. Pero xānti la huan chi'xcu' a'nti naquimacamāstā'; nalīlakaputza. Más tzey para xla' palh tū' ixlacatuncūlh.

²⁵Lā' Judas, ū'tza' a'nti namacamāstā', lā' xla' huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', ¿chu tzēlasā' quit?

Jesús kalhtilh:

—Chuntza' hui'x hua'nī'ta'.

²⁶Lā' lihuan ixtahuā'yamā'na, Jesús tayalh huan pāntzi lā' maxqui'lh pāxcatcatzī Dios. Lā' a'xni'ca' che'kelh, cāmaxqui'lh i'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:

—Cahua'tit. U'tza' huā'mā' quimacni'.

²⁷Lā' tuncan tayalh huan taza lā' maxqui'lh pāxcatcatzī Dios. Lā' macasti'n cāmaxqui'lh xlaca'n lā' cāhuanilh:

—Cahua'tit macasti'n chā'tunu'

²⁸como ū'tza' huā'mā' quinka'lhni'. Lā' ū'tza' a'ntū licāxtlahuaca huan xasāsti' convenio ixpālacata a'nchī Dios nacālimāpūtaxtū tachi'xcuhui't. Lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū na'icmaka'n para nacāmāspūtūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n lhūhua' tachi'xcuhui't. ²⁹Lā' iccāhuaniyāni' que tū' ictihua'lh xaxcān uva hasta a'xni'ca' na'iccātā'huā'yāni' ā'tāpātin xaxcān uva xasāsti' a'nlhā ixlihuāk catūhuā xasāsti' lā' xtunc a'nlhā namāpa'ksini'n quintā'ta' Dios.

**Jesús hualh palh
Pedro nakalhtatzē'ka**

Mr. 14.26-31; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38

³⁰ Lā' a'xni'ca' ixtatli'nī't lakatin himno, tataxtulh lā' ta'alh huan nac o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. ³¹ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Huā'mā' tzi'sa milihuākca'n naquilā'a'kxtekmaka'nāuj ixpālacata a'ntū naquimpātle'keni' como tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios: “Na'icmaknī huan pastor lā' nata'a'kahuankō' huan borregos”, tatzō'kni'. ³² Lā' a'xni'ca' naquimālakahuānichokocan, pū'la na'ica'n que hui'xina'n nac estado de Galilea.

³³ Lā' Pedro huanilh:

—A'yuj ixlīhuākca'n ā'makapitzin nata'a'kxtekmaka'nāni', pero quit tū' maktin ictimakxteknī'.

³⁴ Lā' Jesús huanilh:

—Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni': Huā'mā' tzi'sa a'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo, hui'x naquinkalhtatzē'ka' maktū'tun.

³⁵ Lā' Pedro huanilh:

—A'yuj naquintā'maknīca'na', pero quit tū' ictikalhtatzē'kni'.

Lā' chu a'cxtim tualh ixlīhuākca'n huan sca'txtunu'nī'n.

**Jesús kalhtō'ka'lh a'nlhā
huanican Getsemanī**

Mr. 14.32-42; Lc. 22.39-46

³⁶ Lā' Jesús lā' i'sca'txtunu'nī'n tachā'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican Getsemanī. Lā' xla' cāhuanilh:

—Catahui'la'tit hui'xina'n huā'tzā' līhuan quit na'ica'n na'ictā'chihuīna'n Dios a'jnanu'.

³⁷ Lā' cālē'lh lacachuna'j Pedro lā' kalhatu' ixo'kxa'n Zebedeo lā' tzuculh lej lakaputza lā' lej ixpāta'lamā'. ³⁸ Lā' cāhuanilh:

—Lej iclakaputza hasta tzē na'iclaknī huan talakaputzit. Catachokotit huā'tzā' lā' naquilā'o'kska'lhīyāuj. Tū' calhtatatit.

³⁹ Lā' Jesús a'lh lacachuna'j lā' tatzokostalh nac ti'ya't lā' lej squi'ni'lh Dios lā' huanilh:

—QuinTāta', palh tzē na'icpūtaxtu de huā' a'ntū na'icpātini'n, camakxtekti chuntza' nala. Pero calalh a'ntū hui'x lacasqui'na' lā' tū' calalh a'ntū xmān quit iclacasqui'n.

⁴⁰ Lā' tuncan taspī'tli a'nlhā ixcāmāchokonī't huan sca'txtunu'nī'n lā' cālaktzi'lh xlaca'n ixtalhtatahui'lāna'. Lā' huanilh Pedro:

—¿Chā mintu'tunca'n tūlalh tāyani'tit mintalhtataca'n nīn lakatin hora?

⁴¹ Lakahuan catahui'la'tit lā' casqui'ni'tit Dios para que tū' nacātatlajayāni' a'xni'ca' cātālilaktzi'nāni'. Stu'ncua' mi'a'clhcunucca'n tatlahuacu'tun xatzey pero mimacni'ca'n tū' taka'lhī tahuixcān —cāhuanilh.

⁴² Lā' ixlīmaktu' Jesús a'lh lā' squi'ni'lh Dios chuntza':

—QuinTāta', palh tasqui'nī na'icpātini'n para na'ictlōkentaxtū mintapuhuān, chuntza' calalh.

⁴³ Lā' tuncan taspī'tpā a'nlhā cāmāchokolh huan sca'txtunu'nī'n lā' ixtalhtatamā'nampā como tanto ixtalhtatacu'tun que ixtalalhtatahui'lāna'. ⁴⁴ Lā' cāmāchokopā lā' ixlīmaktu'tun a'lh lā' squi'ni'lh Dios. Lā' chu a'cxtim huanilh hua'chi ixuanī't xapū'la. ⁴⁵ Lā' taspī'tpā a'nlhā cāmāchokolh huan sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:

—¿Chā lhtatapā'na'ntitcus lā' jaxpā'na'ntitcus? Chilhtza' huan hora a'ntū lhcācanī't. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' naquimacamāstā'can na ixlīmāpa'ksīnca'n huan tūn tū' tzeyā chi'xcuhui'n. ⁴⁶ Catāya'tit lā' cāhuitit; mimā'tza' huan a'ntī naquimacamāstā'.

Chi'paca Jesús lā' chí'ca

Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11

⁴⁷ Lā' ixcātā'chihuina'mā'cus Jesús a'xni'ca' chā'lh Judas. Xla' kalhatin de huan kalhacāujtu' sca'txtunu'ni'n ixuani't. Lā' cātā'chā'lh lhūhua' tachi'xcuhui't lā' ixtalē'n machiua lā' qui'hui'. Lā' tachā'lh por ixquilhtampānca'n huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas. ⁴⁸ Lā' Judas ū'tza' huan a'nti ixmacamāstā'mā' lā' xla' ixcāhuanini'ttza' a'nchī natalilakapasa tichū Jesús. Ixcāhuanini't:

—Na'iclacamu'su kalhatin; lā' xla' ū'tza' Jesús. Nachi'payā'tit.

⁴⁹ Lā' a'xni'ca' chilh Judas, laktapa-jtzūlh Jesús lā' huanilh:

—Tzi'sua, Mākalhtō'kē'ni'.

Lā' lacamu'sulh. ⁵⁰ Lā' Jesús kalhtilh:

—Amigo, lā' ¿a'chi' ta'na'?

Lā' huan tachi'xcuhui't a'ntin tatā'milh Judas talaktapajtzūlh Jesús lā' tachi'palh para natalē'n.

⁵¹ Lā' chu tuncan kalhatin a'nti ixtā'mini't Jesús, māxtulh ixmachīta lā' mātākāhui'lh ixtasācua' huan xamāpa'ksini' curasna' lā' a'kasityujulh ixa'ka'xko'lh. ⁵² Lā' Jesús huanilh:

—Camāqui' mimachīta. A'nti nalilāsta'la ixmachīta, chuntza' namaknican xla'. ⁵³ ¿Chā tū' ca'tziya' que quit tzē na'icsqui'ni' quinTāta' Dios caquimaktāyalh lā' xla' chu limaktin naquimacamini' lakacāujtu' mil ángeles?

⁵⁴ Pero palh xa'ictlahualh cahua chuntza', ¿chichū nalitlōkentaxtūcan a'ntū huan ixtachihuin Dios a'nlhā tatzo'kni' que tasqui'nī napātle'ke chuntza' chu a'nchī pātle'kemā'?

⁵⁵ Lā' Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhui't:

—¿A'chī' lita'ntit mimachītaca'n lā' minqui'hui'ca'n? Hua'chilh chí'pacu'tunā'tit kalhatin ka'lhāna'.

A'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni' lakaliyān nac litokpān, ¿a'chī' tūlalh quilāchi'pauj a'xni'ca'? ⁵⁶ Pero ixlihuāk huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū tatzo'kli huan profetas na ixtachihuin Dios —cāhuanilh.

Lā' ixlihuākca'n huan sca'txtunu'ni'n ta'a'kxtekui'lilh Jesús lā' tatzā'lalh.

Jesús na ixlacapūnca'n xalaka'tla'n pūchihuina'ni'n

Mr. 14.53-65; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24

⁵⁷ Huan a'ntin tachi'palh Jesús talē'lh na ixchic Caifás a'nti xamāpa'ksini' huan curasna' ixuani't. A'ntza' ixtatakēstokni't xamākalhtō'kē'ni'ni'n huan ley lā' xanapuxcu'nu' israelitas. ⁵⁸ Lā' Pedro lakamakāt stālani'lh hasta chā'lh na ixtanquilhni' ixchic huan xamāpa'ksini' curasna'. Lā' tanūlh na ixcorral huan chic lā' cātā'tahui'lh huan policíasna' para nalaktzi'n a'nchī nalilacāxtlahuacan.

⁵⁹ Huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas lā' ixlihuākca'n huan xalaka'tla'n pūchihuina'ni'n ixtaputzamā'na a'nchī natalē'ksa'nini'n Jesús para natalimāmakninini'n. Ixtaputzamā'na catūhuā a'yuj tū' stu'ncua' a'ntū nalē'ksa'nini'ncan.

⁶⁰ Lā' tūla ixtamāstū'ncni' nin tuntū' a'yuj lhūhua' chí'xcuhui'n ixtalaka'n lā' talichihuina'lh a'ntūn tū' stu'ncua' ixpālacata Jesús. Lā' ā'calistān tamilh kalhatu' a'nti chu a'cxtim ixtachihuinca'n. ⁶¹ Lā' xlaca'n tahualh:

—Huā'mā' chí'xcu' hualh: “Quit tzē na'icmāspūtūkō' huan xaka'tla' ixlitokpān Dios lā' ixlilakatu'tun chí'chini' na'icyāhuapala”.

⁶² Lā' huan xamāpa'ksini' curasna' tāyalh lā' huanilh Jesús:

—¿Chu tuntū' nakalhtini'na'? ¿Tuchū talī'ksa'nini'mā'ni' huā' tayāna' chí'xcuhui'n?

⁶³Lā' Jesús ca'cs tāyalh. Lā' huan xamāpa'ksini' curasna' chihuina'mpā lā' huanilh:

—Dios a'nti lakahuan, ū'tza' kaxmatāni'. Chuhua'j naquihuani'ya' a'ntū stu'ncua'. Caquilāhuaniuj palh hui'x Cristo a'nti ixO'kxa' Dios.

⁶⁴Lā' Jesús kalhtilh:

—U'huē, quit ū'tza' chu a'nchi hua'na'. Lā' nā iccāhuaniyāni' huā'mā'. Desde chuhua'j hui'xina'n naquilālakhti'nāuj quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n na'ictahui'la na ixpāxtūcāna'j Dios a'nti māpa'ksini'mā'. Lā' nā na'icminācha' nac a'kapūn ixlaclhni' poklhnu'.

⁶⁵Lā' huan xamāpa'ksini' curasna' xti'tli ixlu'xu' māni' xla' para namāsu'yu que lej ixa'kchā'n lā' hualh:

—Huā'mā' chi'xcu' tā'talacastuccu'tun Dios. Tū'tza' maclacasqui'nāuj ā'catihuā para naquincāhuaniyāni' palh tū' tzey xla'. Hui'xina'n kaxpa'tni'ta'ntit a'nchi xla' hualh que xla' ixO'kxa' Dios. ⁶⁶¿Chī puhua'nā'tit?

Lā' tahualh:

—Xla' lē'n cuenta lā' maclacasqui'n nani.

⁶⁷Lā' tuncan talakachojmanilh Jesús lā' tatucslī. Lā' ā'makapitzin talacala'sli ⁶⁸lā' tahuanilh:

—Como hua'na' que hui'x Cristo, caquilhchi'pi a'nti lacala'sni'.

Pedro kalhtatzē'kli Jesús

*Mr. 14.66-72; Lc. 22.56-62;
Jn. 18.15-18, 25-27*

⁶⁹Lā' liuhan Pedro ixui' kēpūn nac tanquilhni' lā' kalhatin squiti' laktapajtzūlh lā' huanilh:

—Nā hui'x ixtā'latlā'hua'na' Jesús xala' nac Galilea.

⁷⁰Lā' Pedro kalhtatzē'kli na ixlapūnca'n ixlihuākca'n lā' hualh:

—Tū' icca'tzi' tuchū huanicu'tuna'.

⁷¹Lā' Pedro tatampūxtulh macsti'nalj lā' ā'kalhatin huampala tzu'majāt lak-

tzi'lh. Lā' xla' cāhuanilh huan a'nti ixtayāna'ncha':

—Huā'mā' chi'xcu' nā ixtā'latlā'huan Jesús xala' nac Nazaret.

⁷²Lā' Pedro kalhtatzē'kpā lā' stu'tu'lu' hualh:

—Quit tū' iclakapasa huā'mā' chi'xcu'.

⁷³Lā' ixlika'tlā'tus xlaca'n a'nti ixtatā'layāna' talaktapajtzūlh Pedro lā' tahuanilh:

—Stu'ncua' hui'x kalhatin de xlaca'n como mintachihuin hua'chi xlaca'n a'nti xalanī'n nac Galilea.

⁷⁴Lā' Pedro tzuculh macapūlhacacan xa'cstu lā' stu'tu'lu' hualh:

—Dios ca'tzi' palh tū' iclakapasa huā'mā' chi'xcu'.

Lā' chu tuncan lacapalh ta'salh huan gallo. ⁷⁵Lā' ū'tza' limāpāstaquilh Pedro a'nchi Jesús ixuanini't: “A'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo, hui'x naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun”. Lā' Pedro taxtulh de a'ntza' lā' lej māxana'j lakaputzaj calhualh.

Macamāstā'ca Jesús con huan Pilato

Mr. 15.1; Lc. 23.1-2; Jn. 18.28-32

27 Lā' a'xni'ca' tuncuilh, ixlihuākca'n xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas talacchihuina'lh lā' tacāxtlahualh ixpātunca'tzica'n a'nchi natamāmakninini'n Jesús. ²Lā' ixmacachi'cani't lā' talē'lh lā' tamacamaxqui'lh Poncio Pilato a'nti gobernador ixuanī't.

A'nchi nilh Judas

³Lā' Judas ū'tza' a'nti macamāstā'lh Jesús. Lā' a'xni'ca' Judas laktzi'lh a'nchi māpa'ksica que namāmakninini'ncan Jesús, lakaputzalh lā' xtunc pāstacna'lh lā' cāmāspi'tni'lh huan pu'xamacāuj tumin de plata huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas, ⁴lā' cāhuanilh:

—Quit ictlahualh talaclē'i' como ic-macamāstā'lh huan chi'xcu' a'ntin tuntū' ixlahlē'n.

Lā' xlaca'n takalhtini'lh:

—Huā'mā' tū' quimaca'tzica'n. Cuenta catlahua' māni' hui'x.

⁵Lā' Judas a'lh nac litokpān lā' tilhquī-tamacanūlh na ixchakān huan litokpān huan tumin lā' a'lh tā'kpixchi' nac a'katin qui'hui'.

⁶Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' tasacli huan tumin lā' talāhuanilh:

—Tūla namojōyāuj a'nlhā mojócan tumin a'ntū mālacnūni'can Dios como huā'mā' tumin limāpalacani't para namā-maknīnini'ncan kalhatin chi'xcu'.

⁷Lā' talacchiuina'lh lā' talacāxt-lahualh a'nchī natalitamāhua huan pitzina'j ti'ya't. Huā'mā' ti'ya't ixmāpācuhuīcan Ixti'ya't huan Alfarero lā' a'ntza' ixcāmā'cnūcan huan makatiyāti'n. ⁸Lā' como litamāhuaca huan tumin a'ntū ixlimāpalacani't para namāmaknīnini'ncan kalhatin chi'xcu', chuhua'j māpācuhuīcan huan Ti'ya't a'ntū Pasakō'ni't Ka'lhni'. ⁹Lā' chuntza' tlōkentaxtūca huā'mā' a'ntū hualh huan profeta Jeremías a'nlhā tzo'kli na ixtachihuīn Dios: “Cātēca huan pu'xamacāuj tumin de plata (ū'tza' ixtapalh kalhatin chi'xcu' chu a'nchī lacāxtlahualh makapitzin israelitas). ¹⁰Lā' huā'mā' tumin litamāhualh Ixti'ya't huan Alfarero chu a'nchī quimāpa'ksīlh huan Māpa'ksīni' Dios”.

Jesús na ixlacapūn Pilato

Mr. 15.2-5; Lc. 23.3-5; Jn. 18.33-38

¹¹Lā' a'xni'ca' Jesús ixya' na ixlacapūn huan gobernador Pilato, lā' ū'tza' kalhasqui'nīlh Jesús:

—¿Chā hui'x ixReyca'n huan israelitas?

Lā' Jesús huanilh:

—Chu chuntza' a'nchī hua'ni'ta'.

¹²Lā' a'xni'ca' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas ix-talē'ksa'nīni'n, Jesús tū' kalhtini'lh nīn tuntū'. ¹³Lā' Pilato kalhasqui'nīpā Jesús:

—¿Chu tū' kaxpa'ta' ixlihuāk a'ntūn talē'ksa'nīni'nāni' tachi'xcu'huī't?

¹⁴Lā' Jesús tū' kalhtilh nīn tuntū'. Lā' ū'tza' lilē'cnīlh huan gobernador.

Tahualh palh tasqui'nī nanī Jesús

Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25;

Jn. 18.38—19.16

¹⁵Lā' ixa'nan lakatin talanān lā' a'xni'ca' ixlamā' cā'tani', huan gobernador ixmakxteka kalhatin tachi'n. Lā' huan tachi'xcu'huī't ixtalacsaca huan tachi'n a'ntī namakxtekcan.

¹⁶Lā' ixtanūma' kalhatin tachi'n a'ntī ixuanican Barrabás. Chuxalhā ixlakapascan huā'mā' Barrabás.

¹⁷Lā' a'xni'ca' ixtatakēxtimīni't huan tachi'xcu'huī't, Pilato cākalhasqui'nīlh:

—¿Tichūyā tachi'n lacasqui'nā'tit na'icmakxteka? ¿Chā na'icmakxteka huan Barrabás o na'icmakxteka Jesús a'ntī māpācuhuīcan huan Cristo?

¹⁸Chuntza' hualh Pilato como xla' māchekxīlh a'nchī huan xanapuxcu'nu' curasna' ixalakca'tzani' Jesús lā' ū'tza' talimacamāstā'lh.

¹⁹Lā' lihuan Pilato ixuī' a'nlhā ixt-lahuacan justicia, ixpuscāt macā'ni'lh tachihuīn lā' huanilh: “Tū' timaktanū'ya' ixpālacata huā'mā' tzeyā chi'xcu' como lej ko'hua'jua' iclakahuālaktzi'lh kōtan tzi'sa ixpālacata xla'”.

²⁰Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas ixtacuccha'xni't huan tachi'xcu'huī't lā' ū'tza' talisqui'nīli que camakxtekca huan Barrabás lā' tasqui'nīli que camaknīca Jesús. ²¹Lā' huampala cātā'chihuīna'lh huan gobernador lā' cākalhasqui'nīlh:

—¿Tichū de huan kalhatu' tachi'n lacasqui'nā'tit na'icmakxteka?

Lā' xlaca'n tahualh:

—Iclacasqui'nāuj Barrabás.

²² Lā' Pilato cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿tuchū lacasqui'nā'tit na'ictlahuani' Jesús a'nti māpācuhuīcan huan Cristo?

Lā' ixlihuākca'n takalhtīlh:

—¿Caxtokohua'ca'ca!

²³ Lā' Pilato cāhuanihlh:

—Lā' ¿a'chī'? ¿Tuchū tlahuani't xla' a'ntūn tū' tzey?

Lā' xlacan' ā'chulā' tata'salh lā' palha' tahuanihlh:

—¿Caxtokohua'ca'ca!

²⁴ Lā' a'xni'ca' Pilato cuenta tlahualh que tūla ixcāmāko'xamixī lā' ā'chulā' ix-tatā'kaqui'mā'na lā' tūlalh cātłajalh, xla' squi'nli xcān. Lā' na ixlacapūnca'n huan tachi'xcuhui't Pilato makacha'ka'lh lā' cāhuanihlh:

—Quit tū' iclē'n cuenta ixpālacata huā'mā' chī'xcu' lā' a'nchī nani. Tū' tlahuani't nīn tuntū' a'ntūn tū' tzey. Hui'xina'n nali'pinā'tit cuenta.

²⁵ Lā' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't takalhtīlh:

—¿Quina'n lā' quincamana'ca'n na'iclē'nāuj cuenta ixpālacata huā'mā' chī'xcu' lā' a'nchī nani!

²⁶ Lā' chuntza' Pilato māxtulh Barrabás lā' makxtekli. Lā' tuncan māpa'ksīlh cakēsno'kca Jesús lā' macamāstā'lh para na'xtokohua'ca'can.

²⁷ Lā' ā'calistān ixtropa huan gobernador, Pilato, talē'lh Jesús huan nac pūchihuīn lā' tamākēxtimīlh lhūhua' tropasna' lā' talitamacxti'li'lh. ²⁸ Lā' tuncan tamāmakxtulh ixlu'xu' lā' tamālhakē'lh xaspi'nenke' lu'xu'. ²⁹ Lā' tatlahualh lakatin corona de lhtucū'n lā' tamūhui'līlh. Lā' tamaxqui'lh qui'hui' a'ntū chī'palh na ixmacacānā'j. Lā' tatatzokostani'lh lā' talilitzi'nli lā' tahuanihlh:

—¿Ca'a'cnīni'ni'ca ixReyca'n huan israelitas!

³⁰ Lā' nā tachoimanīlh lā' tachi'palh ixqui'hui' lā' talimūnici.

³¹ A'xni'ca' talilitzi'nkō'lh chuntza', tamāmakxtulh ixlu'xu' xaspi'nenke' lā' tamālhakē'chokolh ixlu'xu' a'ntū ixla' ixuani't. Lā' tuncan talē'lh para na'xtokohua'ca'can.

Xtokohua'ca'ca Jesús

Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27

³² Lā' lihuan ixta'a'mā'na, tapāxtokli kalhatin chī'xcu' xala' nac Cirene lā' ixtacuīni' Simón. Lā' sāmācu'qui'ca ixacruz Jesús.

³³ Lā' chuntza' ta'alh lā' tachā'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican Gólgota a'ntū huanicu'tun Ixa'kxāk Nīn. ³⁴ Lā' a'ntza' mālacnūni'ca Jesús vinagre a'ntū ixmojōni'cani't catūhuā a'ntū xū'ni' hua'chi huan xī'cxi' para que ixua'lh lā' tū' ixcxca'tzi'lh a'nchī napātīni'n. Lā' a'xni'ca' xla' quilhca'tzīlh, tū' ixua'cu'tun.

³⁵ Lā' a'xni'ca' ixtaxtokohua'ca'nī'ttza', huan tropa tamālacpitzīlh ixlu'xu' Jesús na ixlaclhni'ca'n lā' tapūmāxtulh suerte para natasu'yu a'nti natachokoni'. Chuntza' tlōkentaxtūca a'ntū hualh huan profeta a'nlhā tzo'kli: “Tamālacpitzīlh quilu'xu' na ixlaclhni'ca'n por huan suerte a'ntūn tamāxtulh”. ³⁶ Lā' tuncan tatahui'lal para natamaktaka'lha. ³⁷ Lā' hui'līca nac cruz lakatin letrero na ixa'cpūn Jesús. Lā' a'ntza' ixtzo'kcani't a'ntū ixpālacata lixtokohua'ca'ca. Lā' ixtzo'kcani't: U'tza' Jesús a'nti ixReyca'n israelitas.

³⁸ Lā' nā cātā'xtokohua'ca'ca kalhatu' ka'lhāna'nī'n; kalhatin na ixpāxtūcānā'j lā' ā'kalhatin na ixpāxtūxuc. ³⁹ Lā' huan a'nti ixtatētaxtumā'na taxakā'līlh ixa'kxākca'n lā' talakapalalh ⁴⁰ lā' tahualh:

—Hui'x ixlactlahuacu'tuna' huan xaka'tla' lītokpān lā' ixyāhuapala' ixlīlakatu'tun chī'chini'. Lā' chuhua'j capūtaxtu. Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cata'nchi huan nac cruz.

⁴¹ Lā' nā chuntza' ixtalilitzi'n huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā' huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas ixtatā'lilitzi'n lā' ixtalāhuanimā'na na ixlac'hni'ca'n:

⁴² —Xla' cāmāpūtaxtūlh ā'makapitzin pero tūla pūtaxtu ixa'cstu. Palh stu'ncua' xla' ixReyca'n israelitas, cayujli de huan nac cruz chuhua'j lā' chuntza' nakalhlaka'ī'yāuj xla'. ⁴³ Xla' lipāhuan Dios; chuhua'j Dios camāpūtaxtūlh palh stu'ncua' pāxqui', como quincāhuanini' palh xla' ixO'kxa' Dios —tahualh.

⁴⁴ Lā' nā huan ka'lhāna'nī'n a'nti ixcātā'xtokohua'ca'cani't, nā xlaca'n talakapalalh Jesús.

Jesús nilh

Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30

⁴⁵ Lā' tuncan cā'pucsua' lalh chuxalhā nac cā'ti'ya'tna'. Tzuculh hua'chi tastu'nūta lā' takoxilh lakatu'tun hora. ⁴⁶ Lā' hua'chi maktu'tun kōtanū, Jesús lej palha' ta'salh lā' hualh:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —lā' ū'tza' huanicu'tun: QuinDios, quinDios, ¿a'chī qui'a'kxtekui'līni'ta'?

⁴⁷ Lā' takaxmatli huā'mā' makapitzin a'nti ixtayāna'ncha' lā' xlaca'n talāhuanilh:

—Huā'mā' chi'xcu' māta'simā' huan a'cta'sana' Elías.

⁴⁸ Lā' chu limaktin kalhatin tatu'jnu'n quitē'lh catūhuā hua'chi panamāc. Lā' limāchū'huī'lh vinagre lā' o'ksmā'ca'lh kentin qui'huī' lā' quilhyāhualh Jesús para nahua'. ⁴⁹ Lā' ā'makapitzin tahualh:

—Camakxtekti. Nalaktzi'nāuj palh Elías namin namāpūtaxtū.

⁵⁰ Lā' huampala Jesús ta'salh lej palha' lā' tuncan nilh. ⁵¹ Lā' māni' huā'mā' ka'tlātus taxtī'tpitzilh huan lu'xu' nac xaka'tla' litokpān. U'tza' huā'mā' lu'xu' a'ntū ixmāpitzī huan litokpān. Tzuculh a'cxtu lā' tapūpitzilh hasta huan nac

ti'ya't. Lā' huan ti'ya't tachiquilh lā' huan chihuih tataxkālth. ⁵² Lā' tatalaqui'lh huan taponkni' lā' talakahuanchokolh lhūhua' a'nti ixtakalhlaka'ī'nī't Dios a'nti ixtanini'ttza'. ⁵³ Xlaca'n tataxtulh huan nac taponkni' lā' a'xni'ca' ixlakahuanchokoni'ttza' Jesús, tatanūlh huan nac sicua'lanālani't xcānsipej a'nlhā huanican Jerusalén. Lā' a'ntza' cātasu'yuni'lh lhūhua' tachi'xcuhui't.

⁵⁴ Lā' huan capitán romano lā' huan tropasna' a'nti ixtatā'maktaka'lh mā'na Jesús, lej tajicua'lh a'xni'ca' tachiquilh huan ti'ya't lā' a'xni'ca' talaktzi'lh ā'catūhuā a'ntū pātle'kelh. Lā' xlaca'n tahualh:

—Stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' huan ixO'kxa' Dios ixuani't.

⁵⁵ Lā' lhūhua' puscan ixtalaktzi'mā'na de makat. Ixtastālani'nī't Jesús desde a'xni'ca' taxtulh huan nac estado de Galilea lā' ixtamaktāyani't. ⁵⁶ Lā' na ixlac'hni'ca'n huan puscan nā ixtayāna' María Magdalena lā' María a'nti ixtzi'tca'n Jacobo lā' José lā' nā ixui' ixtzi'tca'n ixo'kxa'n Zebedeo.

Mā'cnūca Jesús

Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42

⁵⁷ Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā'tza', milh kalhatin chi'xcu' a'nti ixuanican José lā' xala' nac cāl'acchicni' Arimatea. Lej rico ixuani't lā' nā ixkalhlaka'ī' Jesús. ⁵⁸ Lā' xla' laka'lh Pilato lā' squi'ni'lh ixmacni' Jesús. Lā' Pilato māpa'ksini'lh que camaxqui'ca. ⁵⁹ Lā' José lē'lh huan ixmacni' Jesús lā' limaksna'tli stala'nka' lu'xu'. ⁶⁰ Lā' māpi'lh nac lakatin xasāsti' lhu'cu' a'ntū ixcāxtlahuacani'ttza' nac talhpān. Lā' huan lhu'cu' ixla' José ixuani't. Lā' a'xni'ca' kalhui'lilh lakatin ka'tla' chihuih huan lhu'cu', xla' a'lh. ⁶¹ Lā' na ixlacapūn huan lhu'cu' ixtahui'lāna' María Magdalena lā' ā'kalhatin María.

Huan tropasna' tamaktaka'lhli a'nlhā ixmā'cnūcani't Jesús

⁶² Lā' ixlilakali a'xni'ca' ixpā-
tle'keni'ttza' huan chi'chini' a'ntū
cāxui'likō'can para huan chi'chini' a'ntū
pūjaxcan, huan xanapuxcu'nu' curasna'
lā' huan fariseosnu' talaka'lh Pilato.
⁶³ Lā' tahuanihl:

—Señor gobernador, quina'n
icpāstacāuj a'ntū hualh huanmā'
a'kxokonu' a'xni'ca' lakahuancus
ixuani't. Hualh chuntza': "Ixlilakatu'tun
chi'chini' na'iclahuanchoko de
na ixlaclhni'ca'n nīnī'n", hualh.
⁶⁴ Chuntza' camāpa'ksi'ni' que xa'nca
camaktaka'lhca huan taponkni' hasta
napātleketza' lakatu'tun chi'chini'.
Tzēlasā' īsca'txtunu'nī'n natamin
nataka'ghan huan macni'. Lā' tzē
natahuani huan tachi'xcuhui't palh
lakahuanchokoni't de na ixlaclhni'ca'n
nīnī'n. Lā' chuntza' ā'chulā' tzē
nata'a'kxoko huan tachi'xcuhui't que
xapū'la.

⁶⁵ Lā' Pilato cāhuanihl:

—A' tayāna' huan tropasna'.
Cacālī'pintit lā' cacāxtlahua'tit hui'xina'n
chu a'nchi namaktaka'lhcan.

⁶⁶ Lā' xlaca'n ta'a'lh lā' xa'nca tacāxt-
lahualh huan taponkni' lā' hui'lica sello
nac huan chihuix a'ntū kalhui'lica. Lā'
cāmāchokocancha' huan tropasna' para
natamaktaka'lhca.

Jesús lakahuanchokolh

Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10

28 Lā' ixpātle'keni'ttza' huan
chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā'
ixtuncuimā' huan domingo a'xni'ca'
María Magdalena lā' ā'kalhatin María
ta'a'lh nac taponkni'. ² Lā' chu limaktin
lej palha' tachiquilh huan ti'ya't. Lā'
kalhatin ixāngel huan Māpa'ksini' Dios
ixyuñi'ta'nchi de nac a'kapūn. Lā'
a'xni'ca' chilh nac taponkni', māpānūlh

huan chihuix a'ntū ixkalhui'licani't
lā' pūtahui'lh. ³ Lā' huan āngel lej
xkakalh hua'chi makli'pni' lā' ixlu'xu' lej
smu'yonko' ixuani't hua'chi panamāc
lā' miqui. ⁴ Lā' a'xni'ca' huan tropasna'
talaktzi'lh, lej tajicua'ni'lh lā' taxpipilh
lā' taxtacnānīlh. ⁵ Lā' huan āngel
cāhuanihl huan puscan:

—Tū' cajicua'ntit. Quit icca'tzi' palh
hui'xina'n putzapā'na'ntit huan Jesús
a'nti xtokohua'ca'ca. ⁶ Xla' tū' hui'
huā'tzā' como lakahuanchokoni't chu
a'nchi hualh. Catanū'tit lā' calaktzi'ntit
a'nlhā ixmāpi'cani't. ⁷ Lā' lacapalh
capintit lā' cacāhuani'tit īsca'txtunu'nī'n
palh lakahuanchokoni'ttza' de na
ixlaclhni'ca'n nīnī'n. Lā' chuhua'j xla'
cāpū'lani'yāni' huan nac estado de
Galilea. A'ntza' natā'lāpāxtokā'tit.
Cuenta catlahua'tit a'ntū iccāhuani'.

⁸ Lā' tuncan lacapalh huan puscan tat-
apānūlh de huan nac taponkni'. Ixta-
jicua'n lā' nā ixtapāxuhua. Lā' tatu'jnu'n
ta'a'lh cāhuani huan sca'txtunu'nī'n. ⁹ Lā'
chu limaktin Jesús cātalacsu'yuni'lh lā'
cāmālakacuhui'ni'lh. Lā' xlaca'n talak-
tapajtzūlh Jesús. Tachi'palh ixtojon lā'
tamācā'tanilh lā' tamāpāxuhui'lh. ¹⁰ Lā'
xla' cāhuanihl:

—Tū' cajicua'ntit. Capintit
cacāmāca'tzini'tit quintā'timin palh
tasqui'ni cata'a'lh nac estado de
Galilea lā' a'ntza' naquintalakchā'n lā'
naquintalaktzi'n.

A'ntūn tahualh huan tropasna'

¹¹ Lā' lihuan ixta'a'mā'na huan
puscan, makapitzin tropasna' a'nti
ixtamaktaka'lhni't huan taponkni'
lā' xlaca'n ta'a'lh huan nac xcānsipej
a'nlhā huanican Jerusalén. Lā'
tahuanihl huan xanapuxcu'nu' curasna'
ixlihuāk a'ntū ixpātle'keni't. ¹² Lā'
huan tamā'na xanapuxcu'nu' talaka'lh
huan xanapuxcu'nu' israelitas para
natalacchihuina'n. Lā' lhūhua' tumin

cāmaxquī'ca huan tropasna' ¹³lā'
cāhuanica:

—Hui'xina'n nahua'nā'tit palh
cā'tzī'sa tamilh ī'sca'txtunu'nī'n
Jesús lihuan ī'lhtatapā'na'ntit lā'
xlaca'n taka'lhalh huan ixmacni'.
¹⁴Lā' palh namāca'tzinīcan huan
gobernador que ī'lhtatapā'na'ntit,
quina'n na'iclacāxtlahuayāuj para que
tū' nacātamakniyāni'.

¹⁵Lā' huan tropasna' tamaklhtini'lh
huan tumīn lā' ta'a'lh lā' tahualh chu
a'nchī ixcāhuanicani't. Lā' chuntza' huan
israelitas tahuan hasta chuhua'j.

Jesús cālīmāmacū'lh ī'sca'txtunu'nī'n

Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23

¹⁶Lā' huan kalhacāujtin sca'txtunu'nī'n
ta'a'lh nac estado de Galilea nac
lakatin o'kspū'n a'ntū Jesús lacsacli.

¹⁷Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh Jesús,

tamācā'tanīlh a'yuj makapitzīn tū'
ixtakalhlaka'ī'cu'tun. ¹⁸Lā' Jesús
cālaktapajtzūlh xlaca'n lā' cāhuanilh:

—Quit quimaxquī'cani't ixlihuāk
huan limāpa'ksin para que
na'iccāmāpa'ksi ixlihuākca'n a'ntīn
ta'a'nan huan nac cā'tiya'tna' lā' huan
nac a'kapūn. ¹⁹Chuntza' capintit
chuxalhā nac cā'quilhtamacuj lā'
cacāmākalhlaka'ī'nikō'tit ixlihuākca'n
para que natala quisca'txtunu'nī'n. Lā'
nacāmā'kpaxī'yā'tit por ixlimāpa'ksin
xaTāta' Dios lā' ixO'kxa' lā' huan
Espíritu Santo. ²⁰Lā' nacāmāsu'ni'yā'tit
a'nchī natalatā'kchoko lā' a'nchī
nata'a'kahuāna'ni' ixlihuāk a'ntū quit
iccālīmāpa'ksini'nī'ta'ni' hui'xina'n.
Lā' caca'tzītīt palh quit pō'ktu
iccā'o'kska'lhīyāni' hasta a'xni'ca'
nasputa huan quilhtamacuj. Amén.

Huan Xatzey Tachihuín a'ntūn Tzo'kli San Marcos

Juan huan Mā'kpaxīni'

Mt. 3.1-12; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28

1 Huā'mā' huan xatzey tachihuín a'ntū māsu'yucan ixpālacata Jesucristo a'nti ixcaman Dios.

² Kalhatin profeta tzo'knulh a'nchi Dios huanilh ixO'kxa'. Chuntza' hualh: Cakaxpa'tti.

Quit na'icmaca'n quilascujni' milacapūn a'nti napū'lani'yāni' hui'x para nacāxtlahuali mintej.

³ Lā' nā huan profeta Isaías tzo'knulh chuntza':

A'ntza' a'nlhā cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nakaxmatcan catihuā a'nti palha' chihuina'n lā' nahuan: “Cacāxtlahua'tit huan tej como mimā' huan Māpa'ksini'. Camālakstu'ntit huan tej”.

Chuntza' tzo'knulh Isaías.

⁴ Huā' tamā'na tlōkentaxtūca a'xni'ca' Juan a'nti ixmā'kpaxīni'n ixtasu'yu nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' ixa'cta'sana'n lā' ixcāhuani huan tachi'xcuui't:

—Calilakaputzatit ixpālacata mintalaclē'i'ca'n lā' cacā'a'kxteku'i'li'tit para nacātamāspūtūni'yāni'. Lā' ca'a'kpaxtit.

⁵ Lā' huan tachi'xcuui't xalanī'n chuxalhā nac estado de Judea lā' xalanī'n nac huan cā'lacchicni' Jerusalén, ixlihuākca'n tamilh takaxmata a'ntū hualh Juan. Lā' a'xni'ca' takalhtasu'yuni'lh Dios ixtalaclē'i'ca'n, Juan cāmā'kpaxīlh kalhatunu' huan nac pūxka Jordán.

⁶ Lā' Juan i'lhakā'nī't lu'xu' a'ntū ixlicāxtlahuacani't ixchi'xit camello lā' ixlichī'can de ko'xka' ixuani't. Lā' ixua' hui'qui'li't lā' ta'xcāt xala' nac cā'qui'huī'n. ⁷ Lā' ixa'cta'sana'n lā' ixcāhuani tachi'xcuui't:

—A'calistān namin ā'kalhatin a'nti ā'lihua'ca' tasqui'nī que quit. Quit tūla icmālacastuca xla'. Ixtasācua' a'nti naxcuta ixuarachi lihua'ca' tasqui'nī que quit. ⁸ Quit iccālimā'kpaxīni'ta'ni' xcān pero xla' nacāmacamini'yāni' Espīritu Santo.

Jesús a'kpaxli

Mt. 3.13-17; Lc. 3.21-22

⁹ Lā' huan tamā'na chi'chini' Jesús taxtulh huan nac xcānsipej Nazaret de estado de Galilea lā' lakmilh Juan a'nlhā ixmā'kpaxīni'mā'. Lā' Juan mā'kpaxīlh Jesús nac pūxka Jordán. ¹⁰ Lā' a'xni'ca' Jesús tacutli de nac xcān, chu limaktin laktzi'lh a'nchi talaqui'lh huan a'kapūn lā' mincha' huan Espīritu Santo lā' ixtasu'yu hua'chi tantzasnān a'xni'ca' ixyu-jmā'chi. Lā' chilh na ixa'kxāk Jesús. ¹¹ Lā' kaxmatca lakatin tachihuín nac a'kapūn lā' hualh:

—Hui'x qui'O'kxa' lā' lej icpāxqui'yāni'. Hui'x lej quimaxqui'ya' tapāxuhuān —hualh.

Satanás lej ixputza a'nchi Jesús tū' ixa'kahuāna'ni'lh Dios

Mt. 4.1-11; Lc. 4.1-13

¹² Lā' chu tuncan huan Espīritu Santo macā'lh Jesús nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. ¹³ Lā' ixui' a'ntza' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't tu'pu'xam chi'chini'. Lā' a'ntza' huan ko'ti'ti' a'nti huanican Satanás, xla' ixputza a'nchi Jesús tū' ixa'kahuāna'ni'lh Dios. Lā' nā a'ntza' ixa'nān animal a'ntū ixtahua'nān. Lā' ixāngeles Dios ixtamaktaka'lhā.

Jesús tzuculh a'cta'sana'n nac estado de Galilea

Mt. 4.12-17; Lc. 4.14-15

¹⁴ Lā' a'xni'ca' ixchi'cani't Juan, Jesús a'lh nac Galilea lā' ixli'a'cta'sana'n huan xatzey tachihuín a'ntū Dios māca'tzīnini'lh. ¹⁵ Lā' ixuan:

—Chilhtza' huan chi'chini' a'ntū lhcāni'cani't lā' tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' nalaktzi'ncan que stu'ncua' Dios māpa'ksini'n. Calilakaputzatit ixpālacata huan mintalaclē'i'ca'n a'ntū tlahuanī'ta'ntit lā' caxtāpali'tit mintapāstacna'ca'n. Lā' cakahlaka'i'tit huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzini'ni't.

**Jesús cāhuanilh kalhatā'ti'
squi'ti'ni'ni'n cata'o'kska'lhilh**

Mt. 4.18-22; Lc. 5.1-11

¹⁶ Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan na ixquilhtūn xaka'tla' xcān a'ntū huanican Mar de Galilea, xla' cālaktzi'lh Simón lā' ixtā'tin Andrés. Ixtamojōmā'na ixpūxūākna'ca'n nac xcān como xlaca'n squi'ti'ni'ni'n ixtahuanī't. ¹⁷ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Caquilātā'a'uj lā' na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī nacālimākahlaka'i'ni'yā'tit tachi'xcuhui't ixtachihuīn Dios.

¹⁸ Lā' chu tuncan tamakxteklī ixpūxūākna'ca'n lā' tastālani'lh Jesús.

¹⁹ Lā' a'xni'ca' Jesús a'lh lacachuna'j, cālaktzi'lh Jacobo lā' Juan ixo'kxa'n Zebedeo. Xlaca'n ixtahui'lāna' nac barco lā' ixtalacachi'mā'na ixpūxūākna'ca'n.

²⁰ Lā' tuncan Jesús cāmāta'silh lā' xlaca'n ta'a'kxtekyāhualh ixtāta'ca'n Zebedeo con ixtasācua'ni'n nac barco lā' ta'a'lh lā' tastālani'lh Jesús.

Kalhatin chi'xcu' ixka'lhī tlajana'

Lc. 4.31-37

²¹ Lā' ta'a'lh huan nac cā'lacchicni' Capernaum. Lā' tuncan huan chi'chini' de pūjaxni', lā' Jesús tanūlh na ixlitokpāncā'n israelitas lā' cāmāscā'tilh huan tachi'xcuhui't. ²² Lā' ixtalilē'cnī a'nchī ixcāmāsu'ni'mā' porque ixcāmāsu'ni'mā' hua'chi kalhatin a'nti ka'lhī limāpa'ksin lā' tū' hua'chi tamāsu'yu huan xamākalhtō'kē'ni'ni'n

huan ley. ²³ Lā' tuncan tanūlh huan nac litokpān kalhatin chi'xcu' a'nti ixka'lhī huan tlajana'. Lā' xla' ta'salh lā' hualh:

²⁴ —Jesús xala' nac Nazaret, ¿a'chī' quilālaktanū'j quina'n? ¿Chā ta'ni'ta' para naquilāmālakspūtūyāuj? Quit iclakapasāni'. Hui'x ixla' Dios lā' Santo hui'x.

²⁵ Lā' Jesús lacaquilhnilh huan tlajana' lā' huanilh:

—¿Caquilhca'csla'! ¡Camakxtekti huā'mā' chi'xcu'!

²⁶ Lā' huan chi'xcu' xtacnānilh lā' huan tlajana' palha' ta'salh lā' taxtuni'lh. ²⁷ Lā' ixlihuākca'n lej talē'cnilh lā' talākalhasqui'nilh:

—Lā' ¿tuchū huā'mā' a'ntū quincāmāsu'ni'mā'ni' quina'n? Sāsti' huā'mā'. Huā'mā' chi'xcu' chihuīna'n con limāpa'ksin. Hasta huan tlajana'ni'n ta'a'kahuāna'ni' a'xni'ca' xla' cāmāpa'ksi.

²⁸ Lā' tuncan a'kahualh chu xalhā nac estado de Galilea ixpālacata a'ntū tlahualh Jesús.

**Jesús mātzeyilh
ixpuhuiti' Simón Pedro**

Mt. 8.14-15; Lc. 4.38-39

²⁹ Lā' a'xni'ca' Jesús taxtulh de na ixlitokpāncā'n israelitas, tuncan a'lh lā' tanūlh na ixchicca'n Simón lā' Andrés. Lā' tatā'a'lh Jacobo lā' Juan. ³⁰ Lā' ixpuhuiti' Simón ixchi'chixni'mā' lā' ixmā'. Lā' tuncan māca'tzīnica Jesús. ³¹ Lā' xla' a'lh lā' macachi'palh lā' mā'kaqui'lh lā' tuncan tapānūni'lh ixtachi'chixni'. Lā' tuncan huan puscāt cāmāhui'lh huan ā'makapitzin.

Jesús cāmātzeyilh lhūhua' i'tza'ca'ni'n

Mt. 8.16-17; Lc. 4.40-41

³² Lā' kōtanūtza' a'xni'ca' ixtā'cnūmā'tza' huan chi'chini', cālimini'ca Jesús ixlihuākca'n a'nti ixta'i'tza'ca'n lā' a'nti ixtaka'lhī huan tlajana'ni'n. ³³ Lā' ixlihuākca'n

xalanī'n huan cā'lacchicni' tatakēstokli na ixtanquilhni' huan chic. ³⁴Lā' cāmātzeyilh lhūhua' a'ntī ixta'ītza'ca'n de chuxatūyā ta'jatāt ixtaka'lhī chā'tunu'. Lā' tū' cāmāxtuni'lh lhūhua' tlajana'ni'n. Lā' tū' cāmāxtekli natachihuina'n huan tlajana'ni'n como tū' ixlacasqui'n que xla'ca'n ixtahualh tichū xla'.

Jesús a'cta'sana'lh nac estado de Galilea

Lc. 4.42-44

³⁵Lā' ixlilakali lej tzi'sāt Jesús tāqui'lh lā' taxtulh lā' a'lh nac lakatin lugar a'nlhā tinti' ixa'nan. Lā' a'ntza' kalhtō'ka'lh. ³⁶Lā' Simón a'lh putza lā' ā'makapitzin tata'a'lh. ³⁷Lā' a'xni'ca' takakli Jesús, tahuaniilh:

—Ixlihuākca'n huan tachi'xcuui't lej taputzayāni'.

³⁸Lā' xla' cāhuanilh:

—Cāhui huan nac ā'makapitzin cā'lacchicni' a'ntūn tahuilāna' pajtzu lā' quit na'icmāsu'yu a'ntza' ixtachihuīn Dios. U'tza' iclimini't.

³⁹Lā' chu xalhā nac estado de Galilea ixmāsu'yu na ixlitokpānca'n israelitas. Lā' cāmāxtulh huan tlajana'ni'n.

Jesús mātzeyilh kalhatin a'nti ixmasni'mā' ixquini't

Mt. 8.1-4; Lc. 5.12-16

⁴⁰Lakchā'lh Jesús kalhatin chi'xcu' a'nti ixka'lhī ta'jatāt a'ntū māmasī quinquinīca'n lā' a'ntū huanican lepra. Xla' tatzokostani'lh Jesús lā' lej squi'ni'lh:

—Palh hui'x lacasqui'na', tzē naquimātzeyi'ya'.

⁴¹Lā' Jesús lakalhu'malh lā' stu'ncli ixmacan lā' xa'malh lā' huanilh:

—Chuntza' quit iclacasqui'n. Catzeya'nti.

⁴²Lā' a'xni'ca' huanilh huā'mā', tapānūni'lh ixta'jatāt huan i'tza'ca' lā'

tzeyalh. ⁴³Lā' a'xni'ca' Jesús macā'lh, stu'tu'lu' huanilh:

⁴⁴—Catamaktaka'lhti lā' tū' tihua'ni'ya' nīn tinti'. Xmān nalakpina' huan ixcuraca'n israelitas lā' namāsu'ni'ya' mimacni' para nalaktzi'n palh tzeyani'ta'tza'. Lā' na'a'ksa'jui'ni'na' chuntza' hua'chi māpa'ksini'lh Moisés para a'nti ixtatzeyani'ttza' de huanmā' ta'jatāt. Chuntza' nacālimāca'tzini'ya' tachi'xcuui't que tzeyani'ta'tza'.

⁴⁵Pero xla' tuncan taxtulh lā' tzuculh cāhuanitā'kchoko lilhūhua' lā' cāhuanilh a'ntū ixpātle'keni'ni't. Lā' chuntza' Jesús tūlatza' ixtanū huan nac cā'lacchicni' na ixlacapūnca'n tachi'xcuui't, como tū' ixlacasqui'n que lej ixtatakēstokli. Lā' chuntza' xmān tachokolh na ixquilhtūn cā'lacchicni'. Lā' tachi'xcuui't xalanī'n lakachu ixtalaka'n.

Jesús mātzeyilh kalhatin a'nti lhtuculu' ixuani't

Mt. 9.1-8; Lc. 5.17-26

2 Lā' ixlilātma'j Jesús taspi'tli lā' tanūpā huan nac Capernaum. Lā' tachi'xcuui't takaxmatli que ixui' nac chic. ²Lā' tuncan lilhūhua' talaktakēstokli hasta tū'tza' ixtatanūkō' ixchakān huan chic. Lā' nā tatzumalh huan tanquilhni'. Lā' ixcāmāsu'ni' ixtachihuīn Dios. ³Lā' talakmilh ā'makapitzin lā' na ixlalhpū'nanca'n kalhatā'ti' chi'xcuui'n ixtapūlimimā'na laklaj. Lā' huan nac laklaj ixmā' kalhatin i'tza'ca' a'nti lhtuculu' ixuani't. ⁴Lā' como tūlalh talakchā'lh Jesús ixpālacata huan lhūhua' tachi'xcuui't a'nlhā ixtzuma huan chic, tapūtō'ca'lh huan escalera lā' ta'a'kstilhakli huan chic ixlakstu'nc Jesús.

Lā' a'xni'ca' xa'nca tamālaqui'lh, tamāyujūlh huan i'tza'ca' con ixlaklaj. ⁵Lā' a'xni'ca' Jesús laktzi'lh a'nchī ixtakalhla'it' ixlīmāpa'ksin, xla' huanilh huan i'tza'ca':

—Quincaman,
icmāspūtūnu'ni'kō'ni'tza'
ixlihuāk mintalacē'i'.

⁶Lā' ixtakaxmatui'lāna' ā'makapitzin xamākalhtō'kē'ni'ni'n huan ley lā' tapuhualh ixa'cstucan: ⁷“¿A'chī' chihuina'n chuntza' huā'mā' chī'xcu'?” Xla' tā'talacastucmā' Dios a'nchī chihuina'lh. Nin tinti' tzē naquincāmāspūtūnu'ni'yāni' quintalacē'i'ca'n, xmān Dios”.

⁸Lā' tuncan Jesús ixa'cstu ca'tzilh a'nchī xla'ca'n ixtapuhuamā'na lā' cāhuanilh:

—Lā' ¿a'chī' puhua'nā'tit chuntza' na mi'a'clhcunucca'n? ⁹Icuanilhtza' huan i'tza'ca: “Icmāspūtūnu'ni'kō'ni'tza' ixlihuāk mintalacē'i'”, pero tuntū' tasu'yu a'yuj māspūtūnu'ni'ca. Palh xa'icuanilh: “Catā'kaqui' lā' casmi'li mixti'cat lā' catlā'hua”, chuntza' ixtasu'yulh palh natzeyan o tū'. ¹⁰Quit huan Chī'xcu' xala' Tālmā'n. Lā' chuhua'j na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī icka'lhī limāpa'ksin nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' tzē na'iccāmāspūtūnu'ni' ixtalacē'i'ca'n tachi'xcuhui't.

Lā' tuncan Jesús huanilh huan lhtuculu' chī'xcu':

¹¹—Icuaniyāni', catā'kaqui' lā' casmi'li mixti'cat lā' capit na minchic.

¹²Lā' tuncan tā'kaqui'lh na ixlacapūnca'n ixlihuākca'n a'nti ixtahui'lāna' lā' sacli i'xti'cat lā' taxtulh. Lā' ū'tza' talilē'cnilh ixlihuākca'n lā' tamācā'tanilh Dios lā' tualh:

—Tū' maktin laktzi'ni'ta'uj a'ntū lak-tzi'uj chuhua'j.

Jesús huanilh Leví que na'o'kska'lhī

Mt. 9.9-13; Lc. 5.27-32

¹³Tuncan Jesús a'mpā na ixquilhtūn huan mar. Lā' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't talaka'lh. Lā' iccāmāsu'ni'. ¹⁴Lā' a'xni'ca' Jesús ixa'mā', tētaxtulh a'nlhā

ixmātā'jini'ncan impuestos lā' laktzi'lh Leví ixo'kxa' Alfeo. Lā' Jesús huanilh:

—Caqui'o'kska'lhī'.

Lā' xla' taylorh lā' stālani'lh.

¹⁵Lā' milh lakatin chī'chini' a'xni'ca' Jesús ixuā'yamā' na ixchic Leví. Lā' tachā'lh lhūhua' mātā'jini'ni'n impuestos lā' ā'makapitzin a'nti iccālakmaka'ncan. Lā' xla'ca'n iccātā'huā'yamā' Jesús lā' i'sca'txtunu'ni'n como lhūhua' ixtastālani'. ¹⁶Lā' a'xni'ca' huan xamākalhtō'kē'ni'ni'n huan ley lā' huan fariseosnu' talaktzi'lh que iccātā'huā'yan mātā'jini'ni'n lā' ā'makapitzin a'nti iccālakmaka'ncan, tahuanih i'sca'txtunu'ni'n Jesús:

—¿A'chī' cātā'huā'yan Jesús mātā'jini'ni'n lā' a'ntin tū' tzeyā chī'xcuhui'n?

¹⁷Lā' a'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuin, cāhuanilh:

—Huan a'ntin tū' ta'i'tza'ca'n, xla'ca'n tū' tamaclacasqui'n huan doctor. Xmān huan a'ntin ta'i'tza'ca'n tamaclacasqui'n. Quit tū' icmilh iccāputza a'ntin tapuhuan que xla'ca'n xalacuan. Icmilh iccāputza xla'ca'n a'ntin taka'lhī ixtalacē'i'ca'n.

Kalhasqui'nica Jesús ixpālacata a'xni'ca' lihui'lican tū' nahuā'yancan

Mt. 9.14-17; Lc. 5.33-39

¹⁸Lā' i'sca'txtunu'ni'n Juan lā' huan fariseosnu' a'katunu' ixtalihui'li tū' natahuā'yan. Lā' makapitzin chī'xcuhui'n talakmilh Jesús lā' tahuanih:

—I'sca'txtunu'ni'n Juan lā' nā i'sca'txtunu'ni'n huan fariseosnu' a'katunu' talihui'li tū' natahuā'yan. Lā' misca'txtunu'ni'n, ¿a'chī' pō'ktu tahuā'yan?

¹⁹Lā' Jesús cāhuanilh:

—Xla'ca'n a'nti cākantāyacanī't a'nlhā tapūchahuamā'ca, ¿chā natalihui'li tū' natahua' lihua't? Lihuan cātā'lahui'cus huan squi'nini', natahuā'yan ixamigos. ²⁰Pero namin lakatin chī'chini'

a'xni'ca' nalē'ncan huan squi'nini'. Lā' a'xni'ca' namin huanmā' chi'chini', tū' catitahuā'yalh ixamigos porque natalakaputza.

Lā' Jesús cāhuanipā:

²¹—Huā'mā' a'ntū quit icmāsu'yu, ū'tza' xasāsti'. Lā' palh catihuā natlōkentaxtū lā' nā tlōkentaxtū'cun ixtalanāncan' mixū'yāpnaca'n, xla' nala hua'chi kalhatin a'nti nachu'cu xasāsti' lu'xu' para nalilacta'pa' huan xamasni'. Huan xasāsti' lu'xu' natatimi lā' natanca xamasni' lā' lhān taxti'tli más ka'tla' nala. ²²Lā' huan xaxcān uva a'ntū tūna'j xcu'tan, nīn tinti' catimōjōlh nac xakōlūhua' ixko'xka' borrego. Palh chuntza' ixtlahuaca, ixpankli huan ko'xka' a'xni'ca' naxcu'tan huan xaxcān uva. Namōjōcan nac xasāsti' ko'xka'. Lā' a'xni'ca' naxcu'tan, tū' catipankli huan ko'xka'. Chuntza' tū' pāxcat catilalh huan ko'xka' lā' tū' catitaxtuni'lh huan xaxcān uva —hualh Jesús.

Huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan ta'īlh trigo huan sca'txtunu'nī'n

Mt. 12.1-8; Lc. 6.1-5

²³Lā' lakatin chi'chini' a'ntū pūjaxcan, Jesús iccātā'tlā'huantēlha ī'sca'txtunu'nī'n nac lakatin cā'tacuxtu. Lā' xlaca'n tatzuculh ta'ī' macsti'na'j huan trigo. ²⁴Lā' tuncan tahuanih Jesús huan fariseosnu':

—Cala'ktzi'. Miscatxtunu'nī'n tascujmā'na lā' chuhua'j huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. Chuntza' tū' ta'akahuāna'ni' huan ixley Moisés —tahuanih.

²⁵Lā' Jesús cākalhtilh:

—¿Chā tū' lakapūtlekeni'ta'ntit a'ntūn tlhualh David maktin huā? Xla' lā' a'nti ixtatā'a'n ixtatzi'nca lā' cāspunī'lh lihua't. ²⁶Lā' David tanūlh na ixchic Dios. Lā' Abiatar xapuxcu' sacerdote ixuani't. Lā' David hua'lh huan pāntzi a'ntū ixmālacnū'cani't Dios. Lā' tū' li-

makuan ixua'lh huā'mā' pāntzi. Xmān huan curasna' taka'lhī talacasqui' para natahua'. Lā' nā David cāmaxquī'lh huan chi'xcuui'n a'nti ixta'o'kska'lhī.

²⁷Nā Jesús cāhuanilh:

—Dios tlhualh huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan por expālacataca'n tachi'xcuui't lā' tū' tlhualh tachi'xcuui't para chi'chini' a'ntū pūjaxcan. ²⁸Lā' chuntza' quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n lā' nā tzē na'icmāpa'ksi a'ntū natlahuacan huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.

Kalhatin chi'xcu' ixmacascōhuanī't

Mt. 12.9-14; Lc. 6.6-11

3 Lā' Jesús tanūpā na ixlitokpāncan israelitas. Lā' ixui' a'ntza' kalhatin chi'xcu' a'nti ixmacascōhuanī't. ²Lā' huan tachi'xcuui't ixtamaktaka'lh mā'na Jesús a ver palh ixmātzeyini'lh huanmā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan como ixtalē'ksa'nini'ncu'tun. ³Lā' Jesús huanilh huan chi'xcu' a'nti ixmacascōhuanī't:

—Cata't lā' catāya' na quilac'hpu'nanca'n.

⁴Lā' cāhuanilh huan tachi'xcuui't:

—¿Tuchū más mini'nī' tlhuan huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan? ¿Chā na'ictlahua a'ntū tzey o a'ntūn tū' tzey? ¿Chā limakuan na'icmāpūtaxtū huan chi'xcu' o na'icmaknī'?

Pero xlaca'n ca'cs ixtahui'lāna'. ⁵Lā' Jesús cālaktzi'lh ixlīhuākca'n a'nti ixtalitamacxti'li'nī't lā' ixa'kchā'yā. Lā' Jesús ixlīlakaputzayā como tū' ixtalakalhu'man huan ī'tza'ca' lā' huanilh huan chi'xcu':

—Castu'ncti mimacan.

Lā' a'xni'ca' stu'ncli ixmacan, tzeytza' ixuani't. ⁶Lā' tuncan huan fariseosnu' tataxtulh lā' tatā'lacchihuā'lh ixchi'xcuui'n Herodes a'nchī natalimaknī Jesús.

Jesús māsuyulh na ixquilhtūn lago

⁷ Pero Jesús a'lh na ixquilhtūn huan lago lā' i'sca'txtunu'ni'n tatā'a'lh. Lā' lhūhua' tachi'xcuhui't xalani'n nac estado de Galilea tastālani'lh Jesús. Lā' a'xni'ca' takaxmatli huāk a'ntū tlhualh Jesús, talakmilh nā xla'ca'n xalani'n nac estado de Judea. ⁸ Lā' xalani'n nac Jerusalén lā' xalani'n nac Idumea talakmilh Jesús. Lā' xla'ca'n xalani'n tintacut nac pūxka Jordán lā' xalani'n pajtzu huan cā'lacchicni' Tiro lā' Sidón nā talakmilh. Lhūhuā' tachi'xcuhui't talakmilh Jesús a'xni'ca' takaxmatli a'ntūn tlhualh. ⁹ Lā' cāhuanilh i'sca'txtunu'ni'n que cāxni'j cahui'lilh lakatin barco a'nlhā natojō lā' chuntza' huan lhūhua' tachi'xcuhui't tūlalh catitapi'ta'lh. ¹⁰ Lej lhūhua' ixcāmātzeyini't lā' huāk a'nti ixta'itza'ca'n ixtalaktapajtzū lā' ixtalāpi'ta'mā'na para nataxa'ma Jesús. ¹¹ Lā' a'xni'ca' xla'ca'n a'nti ixtaka'lhī huan tlajana' talaktzi'lh Jesús, xla'ca'n tatatzokostani'lh lā' palha' tahualh:

—Hui'x ixO'kxa' Dios.

¹² Pero xla' lej cāmāpa'ksilh lā' cāhuanilh que tū' ixtahualh tichū xla'.

Jesús cālacsacli khalhacāujtu' i'sca'txtunu'ni'n

Mt. 10.1-4; Lc. 6.12-16

¹³ Lā' Jesús a'lh nac o'kspū'n lā' cāta'sani'lh a'nti cālacasqui'lh lā' talakmilh xla'. ¹⁴ Lā' cālacsacli khalhacāujtu' a'nti natatā'latā'kchoko lā' nacāmāca'n natamāsu'yu ixtachihuīn Dios. ¹⁵ Lā' nā xla'ca'n cāmāxqui'ca limāpa'ksin para natamātzeyi chuxatūyā tajatat lā' natamāxtu huan tlajana'. ¹⁶ Huan tamā'na khalhacāujtu': Simón a'nti hui'lini'ca ixtacuīni' Pedro, ¹⁷ lā' nā Jacobo lā' Juan ixtā'tin a'nti ixo'kxa'n Zebedeo ixtahuanit lā' xla'ca'n cāhui'lini'ca ixtacuīni' Boanerges a'ntū

huanicu'tun hua'chi jilini'. ¹⁸ Lā' nā Andrés lā' Felipe lā' Bartolomé lā' Mateo lā' Tomás lā' Jacobo ixo'kxa' Alfeo lā' Tadeo lā' Simón. Huā'mā' Simón ixtapa'ksi con huan partido cananistasna'. ¹⁹ Lā' Judas Iscariote, xla' a'nti ā'calistān macamāstā'lh Jesús.

Ixtahuan que Jesús ixliscuja ixlimāpa'ksin ko'ti'ti'

Mt. 12.22-32; Lc. 11.14-23; 12.10

Jesús a'lh na ixchic. ²⁰ Lā' tatakēs-tokpā lej lhūhua' tachi'xcuhui't hasta tūla ixtahuā'yan Jesús lā' i'sca'txtunu'ni'n. ²¹ Lā' a'xni'ca' ixtalakapasni'n taca'tzilh huā'mā', xla'ca'n talakmilh para nat-achi'pa como ixtahuan que xla' hua'chilh chuyani' lilalh.

²² Lā' xamākalhtō'kē'ni'ni'n huan ley a'nti ixtamini'ta'ncha' de nac Jerusalén ixtahuan:

—Huan ko'ti'ti', Beelzebú, a'nti xapuxcu' huan tlajana'ni'n, xla' tanūni'ni't huan Jesús lā' por ixlimāpa'ksin ko'ti'ti' tzē cāmāxtu huan tlajana'ni'n.

²³ Lā' Jesús cāta'sani'lh lā' cāhuanilh huan a'ntū litalacastuca:

—¿Chichū nalimāxtucan Satanás palh māni' ū'tza' tanūma'? ²⁴ Lā' palh huan pūchihuīna'ni'n natatapitzi lā' natalā-tucsa, tū' catitatāyani'lh. ²⁵ Lā' palh lakatin familia natatapitzi lā' natalā-tucsa, tū' catitatāyani'lh. ²⁶ Lā' palh Satanás natā'kaqui' contra māni' xla', chuntza' tapitzi lā' tūlalh catitāyani'lh; ka'lhī nasputa.

²⁷ Nin tinti' tūlalh catitanūlh para naka'lhāna'n na ixchic kalhatin a'nti lej tli'hui'qui palh tū' pū'la nach'i'can huan ixtēcu' chic. A'xni'ca' chī'hui'licani'ttza', a'xni'ca' tzētza' namakka'lhancan.

²⁸ Lā' stu'ncau' a'ntū iccāhuaniyāni': Tzē nacāmāspūtu'ni'can ixlihuāk ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhui't lā' chuxatū tū' tzey a'ntūn tahuan. ²⁹ Pero catihuā a'nti nahuan que tū' tzey a'ntūn

tlahua huan Espiritu Santo, xla' tūla catimāspūtūnu'ni'ca. Xla' naka'lhī ixtalac'lē'i' para pō'ktu.

³⁰ Jesús hualh huā'mā' como ixtahuan: "Xla' ka'lhī huan tlajana'".

Ixtzī't lā' ixtā'timīn Jesús

Mt. 12.46-50; Lc. 8.19-21

³¹ Lā' a'calistān tachā'lh ixtzī't lā' ixtā'timīn Jesús. Tatāyalh kēpūn lā' māta'satinini'nca xla'. ³² Lā' tachi'xcuhūi't ixtalītaxti'li'ni't lā' tahuanihl:

—Mintzī't lā' mintā'timīn tayāna' kēpūn lā' tatā'chihuīna'ncu'tunāni'.

³³ Lā' xla' cākalhtīl:

—¿Chā ca'tziyā'tit tichū iccālaktzīn hua'chilh quintzī't lā' quintā'timīn?

³⁴ Lā' ixcālaktzī'nkō' ixlihuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' lā' ixtalītaxti'li'ni't lā' cāhuanilh:

—Huā' tamā'na, ū'tunu'n quintzī't lā' quintā'timīn. ³⁵ Lā' ixlihuākca'n a'ntī natatlahua a'ntū lacasqui'n Dios, ū'tunu'n quintzī't lā' quintā'timīn.

A'nchī litalacastuca huan cha'nāna'

Mt. 13.1-9; Lc. 8.4-8

4 Lā' tuncan Jesús tzucupā māsuyū na ixquilhtūn huan mar. Lā' talaktakēstokli lhūhua' tachi'xcuhūi't lā' ū'tza' litojōlh nac lakatin barco. Lā' tahui'lal huan nac barco a'ntū ixuī' na ixkalhni' xcān. Lā' ixlihuākca'n huan tachi'xcuhūi't tatachokolh na ixquilhtūn huan xcān. ² Lā' lhūhua' catūhuā ix-cālīmāscā'ti huan a'ntū litalacastuca. Lā' a'xni'ca' ixcāmāscā'timā', cāhuanilh:

³ —Cakaxpa'ttit. Ixuī' kalhatin cha'nāna' lā' taxtulh para nacha'n huan ixti'ni'. ⁴ Lā' a'xni'ca' ī'xua'ya'maka'mā' huan ti'ni', makapitzīn tayujli nac tej. Lā' tamīlh huan spūnnu' lā' tasacua'lh. ⁵ Lā' ā'makapitzīn tayujli nac cā'chihuixni' a'nlhā tū' pūlh mā'n huan ti'ya't. Lā' palaj pu'nli huā'mā' ti'ni' como tū' pūlh mā'n

huan ti'ya't. ⁶ Lā' a'xni'ca' chī'chini'lh, scōhualh xachi'tin como tūlalh tā'cnūlh ixtankāxē'k lā' tīlh. ⁷ Lā' ā'makapitzīn ti'ni' huampala tayujli nac cā'lhtucū'nnu' lā' huan lhtucun' tastacli lā' tamā'ktzī'lh lā' nīn tuntū' tō'ca'lh. ⁸ Lā' ā'makapitzīn ti'ni' tayujli a'nlhā tzey huan ti'ya't lā' pu'nli lā' stacli lā' lana'lh. Lā' makapitzīn ti'ni' tamāstā'lh pu'xamacāuj lā' ā'makapitzīn tamāstā'lh tu'tumpu'xam lā' ā'makapitzīn tamāstā'lh cien.

⁹ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Palh kaxpa'tnī'ta'ntit, cuenta catlahua'tit.

Ixpālacata a'nchī Jesús māsuyulh a'ntū litalacastuca

Mt. 13.10-17; Lc. 8.9-10

¹⁰ Lā' a'xni'ca' ixta'a'ni'ttza' huan lhūhua' tachi'xcuhūi't, xmān tatachokolh Jesús lā' huan kalhacāujtu' lā' ā'makapitzīn huampala. Lā' huan kalhacāujtu' takalhasqui'nīlh ixpālacata huan a'ntū litalacastuca. ¹¹ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Dios cāmāscā'tini'ta'ni' hui'xina'n a'ntūn tatzē'knī't ixpālacata a'nchī nala ixlīmāpa'ksin Dios. A'makapitzīn iccālīchihuīna'n xmān a'nchī litalacastuca. ¹² Lā' chuntza' natalaktzī'n pero tū' natamāchekxī a'ntū huanicu'tun a'ntūn talaktzī'n. Lā' nā natakaxmata pero tū' catitamāchekxīlh a'ntūn takaxmata. Lā' chuntza' tū' catitaxtāpalīlh huan ixtapāstacna'ca'n lā' tū' caticāmāspūtūnu'ni'ca ixtalac'lē'i'ca'n.

Jesús māstu'ncli a'ntū ixuanicu'tun huan a'ntū litalacastuca

Mt. 13.18-23; Lc. 8.11-15

¹³ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Palh tū' māchekxī'yā'tit huā'mā' a'ntū litalacastuca, tū' caticāmāchekxī'tit ixlihuāk ā'makapitzīn. ¹⁴ Huan cha'nāna' cha'nli ixtachihuīn Dios. ¹⁵ Lā' a'nlhā yujli huan ti'ni' nac tej, ū'tza' hua'chi

tachi'xcuhui't a'ntin takaxmatli lā' palaj milh huan ko'ti'ti' lā' cāmāpātza'nkānilh a'ntū ixtasca'tni't.

¹⁶Lā' nā chuntza' a'nlhā yujli huan ti'ni' nac cā'chihuixni', ū'tza' hua'chi a'ntin takaxmata ixtachihuin Dios lā' lej talakati. ¹⁷Pero hua'chi huan ti'ni' a'ntūn tū' ixka'lhī pūlh mā'n ixtankaxē'kca'n, tū' tāyani'lh, nā xlaca'n tū' makān tatāyani'. Tū' xa'nca tamāchehxī huan tachihuin, lā' a'xni'ca' tapāti catūhuā o a'xni'ca' cāmācaputzacan por ixpālacata a'ntūn takalhlaka'ī'lh, tū'tza' talakati lā' tamakxtekcū'tun.

¹⁸Lā' a'nlhā yujli huan ti'ni' nac cā'lhucū'n, ū'tza' hua'chi xlaca'n a'ntin takaxmata huan tachihuin lā' tamāchehxī. ¹⁹Pero lej tapāstaca a'nchī natalitlaja ixlihua'tca'n lā' a'nchī lacricosnu' natalila. Lā' nā lej talacasqui'n lhūhua' catūhuā. Ixlihuāk huā'mā' cāmāmakchuyī lā' tū' cāmāxteka natapāstaca a'ntūn takaxmatli. Tū'tza' tatasu'yu palh takalhlaka'ī'. Lā' chuntza' huan tamā'na hua'chi huan lhtucū'n a'ntūn tamā'ktzi'lh huan ti'ni'.

²⁰Lā' a'nlhā yujli huan ti'ni' nac tzey ti'ya't, ū'tza' hua'chi xlaca'n a'ntin takaxmata huan tachihuin lā' tamāchehxī lā' xa'nca tatasu'yu palh takalhlaka'ī'. Ixlihuākca'n taka'lhī a'ntū natalimāpāxuhui Dios lā' makapitzin lej taca'tzi tamāpāxuhui hua'chi huan ti'ni' a'ntū mās'tā'lh cien ixtō'ca't.

A'nchī litalacastuca huan pūmaksko

Lc. 8.16-18

²¹Lā' Jesús cāhuanilh:

—Nin tinti' limin huan pūmaksko lā' natampimānū huan chā'xta o na ixtampin tama'. Hui'lican nac lakatin mesa o nac lakatin cajón. ²²Huāk a'ntūn tatzē'knī't chuhua'j, huāk namālacsu'yukō'can. Lā' a'ntū

lakatzē'kcus, ū'tza' naca'tzikō'can. ²³Palh kaxpa'tni'ta'ntit, cuenta catlahua'tit.

²⁴Lā' chuntza' cāhuanilh Jesús:

—Cuenta catlahua'tit a'ntū kaxpa'tā'tit. Palh nalihui'li'yā'tit nasca'tā'tit, Dios nacāmaktāyāni' lā' ā'chulā' nasca'tā'tit. ²⁵Huan a'nti cuenta tlaha ixtachihuin Dios, más namāchehxī. Lā' huan a'ntin tū' cuenta tlaha, napātza'nkākō' a'ntū kaxmatni't.

A'nchī litalacastuca huan ti'ni' lā' a'nchī listaca

²⁶Lā' Jesús hualh:

—A'nchī Dios cāmāpa'ksikō' tachi'xcuhui't, ū'tza' hua'chi a'xni'ca' kalhatin chi'xcu' nacha'n ti'ni' nac ti'ya't. ²⁷Xla' nalhtata de tzi'sa lā' natā'kaqui' cā'tzi'sāt. Lā' huan ti'ni' napu'n lā' nastaca lā' xla' tū' ca'tzi' chī lipu'nli lā' chī listacli. ²⁸Huan ti'ya't ixa'cstu māpu'nū; pū'la tasu'yu huan xachi'tin lā' tuncan xaxihui't lā' ā'calistān huan tza'ktza'. ²⁹A'xni'ca' scōhualhtza' lā' cuxi'tza' lanī't, tuncan i'can como chilhtza' huan chi'chini' a'ntū napū'ī'can.

A'nchī litalacastuca xati'ni' mostaza

Mt. 13.31-32; Lc. 13.18-19

³⁰Lā' Jesús hualh:

—¿Tuchū nahuanāuj para namāsu'yuyāuj a'nchī natalilhūhua'n a'nti natakalhlaka'ī' Dios? ¿Chichū nacālimālacastucāuj a'nchī natalhūhua'n? ³¹Natalhūhua'n hua'chi lakatin ti'ni' a'ntū huanican mostaza. Huā'mā' ti'ni' lihua'ca' xamactzina'j que ixlihuākca'n ā'makapitzin ti'ni' a'ntū cha'nca. ³²Lā' a'xni'ca' cha'nca'nttza', lā' nastaca, lej ka'tla' nala lā' lhūhua' ixpekeni'n naka'lhī. Lā' chuntza' huan spūnnu' tzē natatlahua ixmāsekca'n a'nlhā skē'knin.

**Jesús limāsu'yulh con
a'ntū litalacastuca**

Mt. 13.34-35

³³ Lā' chuntza' ixcālimāsu'ni' lhūhua' a'ntū litalacastuca lā' lacatzucu cāmāsu'ni'lh chu a'nchī tzē ixtasca'ta. ³⁴ Lā' xmān a'ntū litalacastuca ixcālītā'chihuina'n huan tachi'xcuhū't. Pero a'xni'ca' ixa'cstuca'n xla' lā' ī'sca'txtunu'ni'n, xa'nca ixcāmāstū'ncni' ixlihuāk.

**Jesús cāmāca'cslilh huan
ū'ni' lā' xasipej xcān**

Mt. 8.23-27; Lc. 8.22-25

³⁵ Lā' kōtanūtza' ixuanī't huanmā' chi'chini' lā' Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'ni'n:

—Cāhuitit tintacut.

³⁶ Lā' como Jesús ixuī'cus nac barco, lā' chuntza' talilē'lh nac barco lā' cāmāxtekli huan lhūhua' tachi'xcuhū't. Lā' ā'makapitzīn barco nā tatā'a'lh tintacut. ³⁷ Lā' lihuān ixtatacutmā'na lej palha' tzuculh ū'nun. Lā' huan xasipej xcān tasno'kli huan barco lā' ixlītatzumamā' de xcān. ³⁸ Lā' Jesús xtunc ixmā' nac barco lā' ī'lhtatamā' lā' ixa'ktzi'mā' nac lakatin ixa'ktzi'. Lā' tamālakahuanilh lā' tahuānilh:

—Mākalhtō'kē'ni', tā'cnūmā'nauj lā' hui'x tū' cuenta tlhua'ya'.

³⁹ Lā' Jesús tā'kaquī'lh lā' lacaquilhñilh huan ū'ni' lā' huanilh huan mar:

—Caca'csla' lā' tzē'k cala't.

Lā' ca'cslalh huan ū'ni'. Lā' tzē'k tamā'lh huan mar. ⁴⁰ Lā' Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'ni'n:

—¿A'chī' jicua'nā'tit? Tū' lej quilālīpāhuanāuj.

⁴¹ Lā' lej talē'cnilh lā' talāhuanilh chā'tunu' de xla'c'n:

—¿Tichūyā chi'xcu' huā'mā'? Hasta cāmāpa'ksi huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān lā' ta'akahuāna'ni'.

**Huan chi'xcu' xala' nac Gadara
a'nti ixka'lhī huan tlajana'**

Mt. 8.28-34; Lc. 8.26-39

5 Lā' tachā'lh xla'c'n tintacut huan mar nac lakatin ti'ya't a'nlhā huanican Gadara. ² Lā' a'xni'ca' Jesús tacutli de huan barco, tuncan pāxtokli kalhatin chi'xcu' a'nti taxtulh na ixpu'nan de huan taponkni'. Ixka'lhī huan tlajana'. ³ Lā' xla' ixlahui' nac lhu'cu' a'nlhā ixcāmā'cnūcani't huan nīnī'n. Nīn tinti' tzē ixchī' lā' a'yuj ixlichī'can cadenas. ⁴ Maklhūhua' ixtūpīxchī'cani't lā' ixmacatūpīxchī'cani't con licā'n lā' cadenas pero xla' lactu'cxli huan cadenas lā' lactzina'j tlhualh huan licā'n lā' nīn tinti' tzē ixtlaja. ⁵ Lā' tzi'sa lā' tuncuj a'nlhā tayāna' lhu'cu' lā' cā'o'kspū'yān pō'ktu ixa'cta'satā'kchoko lā' ixlimātakāhuī'can chihuix. ⁶ Makatcus ixmimā'cha' Jesús a'xni'ca' huan chi'xcu' laktzi'lh lā' laktu'jnulh lā' a'cnīni'ni'lh. ⁷ Lā' tā'chihuina'lh palha' lā' hualh:

—¿A'chī' ta'na' hui'x a'nlhā icui', Jesús? Hui'x ixO'kxa' Dios xala' tālhmā'n. ¿Chu quit mimaca'tzi? Lej icsqui'ni'yāni' que tū' naquimāpātini'ya'.

⁸ Chuntza' ī'squi'ni'mā'ca Jesús como xla' ixuanini't huan tlajana':

—Cataxtu de huā' chi'xcu'.

⁹ Lā' Jesús kalhasqui'nilh:

—¿Chi mintacuīni'?

Lā' xla' kalhtilh:

—Quihuanican Legión como quina'n lhūhua' tlajana'ni'n.

¹⁰ Lā' lej ixtasqui'ni'mā'na Jesús que tū' cacāmacā'lh makat. ¹¹ Lā' lhūhua' pa'xni' ixtahuā'yamā'na pajtzu a'ntza' na ixlacapān kēstin. ¹² Lā' huan tlajana'ni'n tasqui'ni'lh Jesús:

—Caquilāmacamini'uj huan lhūhua' pa'xni' para que tzē na'ictanūpalayāuj na ixchakāncā'n huan tamā'na pa'xni'.

¹³Lā' tuncan cāmakxteklī natatanū. Lā' huan tlajana'nī'n tataxtukō'lh de huan chi'xcu' lā' tatanūlh ixchakānca'n huan pa'xni'. Lā' xlaca'n tatu'jnulh nac cā'pūtatonkopūn lā' tatorjōcha' nac xcān lā' tajicsua'kō'lh. Lā' hua'chi lakatu' mil pa'xni'n ixtahuani't.

¹⁴Lā' huan chi'xcuhui'n a'nti ixtamak-taka'lh mā'na huan pa'xni'n lā' tatzā'lalh lā' tamāca'tzinini'lh nac cā'lacchicni' lā' pajtzu huanmā' cā'lacchicni'. ¹⁵Lā' a'xni'ca' ā'makapitzin tachā'lh a'nlhā ixuī Jesús, xlaca'n talaktzī'lh huan chi'xcu' a'ntin tū'tza' ixka'lhī huan tlajana'nī'n. Lā' xla' tē'k ixuī lā' ixlhakā'nani'ttza'. Lā' xlaca'n tajicua'lh. ¹⁶Lā' huan a'nti ixta-laktzī'ni't tahuanihl a'ntū expātle'keni'ni't huan chi'xcu' a'nti ixka'lhīni't huan tlajana'nī'n lā' nā a'ntū ixcāpātle'keni'ni't huan pa'xni'n. ¹⁷Lā' tuncan tatzuculh tasqui'ni' Jesús que nataxtu de a'ntza'.

¹⁸Lā' a'xni'ca' Jesús ixtojōmā' huan nac barco, milh huan chi'xcu' a'nti ixka'lhīni't huan tlajana'nī'n lā' squi'ni'lh camakx-teklī que natā'a'n. ¹⁹Pero Jesús tū' makx-teklī natā'a'n lā' huanilh:

—Cataspi'ti' na minchic lā' nacāhua'ni'kō'ya' mifamilia lā' mi'amigos huanmā' laka'tla'n catūhuā a'ntū huan Māpa'ksīni' tlahuani'ni'ta'ni' lā' a'nchī lakalhu'mani'ta'ni' hui'x.

²⁰Huan chi'xcu' a'lh lā' lakachu nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Decápolis xla' tzuculh lichihuīna'n a'ntū Jesús tlahuani'lh. Lā' ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't talē'cnīlh.

Ixtzu'majāt Jairo lā' huan puscāt a'nti xa'malh ixlu'xu' Jesús

Mt. 9.18-26; Lc. 8.40-56

²¹Lā' a'xni'ca' Jesús pūtacutchokopā tintacut nac barco, talaktakēstokli lhūhua' tachi'xcuhui't a'nlhā xla' ixuī pajtzu nac mar. ²²Lā' milh kalhatin xapuxcu' de ixlitokpānca'n israelitas lā' ixtacuīni' Jairo. Lā' a'xni'ca' laktzī'lh

Jesús, tatzokostani'lh. ²³Lā' lej squi'ni'lh lā' huanilh:

—Quintzu'majāt nīmā'tza'. Cata't lā' namacaxa'ma'ya' para que natzeyan lā' nalatahui'lapala.

²⁴Lā' Jesús tā'a'lh. Lā' ixtastālani' lhūhua' tachi'xcuhui't lā' ix-talāpi'ta'tēlha. ²⁵Lā' na ixlaclhni'ca'n ixuī' kalhatin puscāt a'nti ixī'tza'can. Ixka'lhī'tza' lakacāujtu' cā'ta tūla ixcāsni' ixka'lhni'. ²⁶Lā' lhūhua' doctornu' ixtamāpātīnīni't lā' ixmakasputkō'ni'ttza' ixtumīn lā' nīn tuntū' macuani'lh pero ā'chulā' ixlamā'. ²⁷Ixkaxmatni't a'nchī ixtlahua Jesús lā' laktapajtzūlh na ixkēn na ixlaclhni'ca'n lhūhua' tachi'xcuhui't lā' xa'malh ixlu'xu'. ²⁸Chuntza' tlahualh como puhualh: “Xmān ca'icxa'malh ixlu'xu' lā' na'ictzeyan”. ²⁹Lā' chuntza' chu tuncan tzeyalh. Lā' u'cxca'tzilh na ixmacni' que ixtzeyani'ttza' de ixta'jatat. ³⁰Lā' tuncan Jesús u'cxca'tzī'lh a'nchī ixlīmā'tzeyīni'ni't ixlīmāpa'ksin. Cālaktalakspi'tli huan tachi'xcuhui't lā' cāhuanilh:

—¿Tichū xa'malh quilu'xu'?

³¹Lā' tahuanihl i'sca'txtunu'ni'n:

—Laktzī'na' a'nchī lhūhua' tachi'xcuhui't tapi'ta'yāni'. Lā' ¿a'chī hua'na'?: “¿Tichū quixa'malh?”

³²Lā' xla' lakachu ixlacaputza para nalaktzī'n a'nti i'xa'mani't. ³³Lā' huan puscāt ixca'tzi a'ntū expātle'keni'ni't māni' ū'tza' lā' a'nchī ixtzeyani'ttza' lā' xla' ixjicua'n. Lā' ixpīpitēlha laka'lh lā' tatzokostani'lh Jesús lā' huanikō'lh. ³⁴Lā' xla' huanilh:

—Quintzu'majāt, tzeyani'ta' como kalhlaka'i'ni'ta'. Capit lā' Dios calē'n. Tzeyani'ta' de minta'jatat.

³⁵Ixchihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' tamīlh makapitzin de na ixchic Jairo. Lā' tahuanihl Jairo:

—Mintzu'majāt nīlhtza'. ¿A'chī mā-makchu'yi'ya'cus huan mākalhtō'kē'ni'?

³⁶ Pero Jesús tū' cuenta cātlahuani'lh a'ntū ixtahuan. Lā' huanilh huan xapuxcu' de huan litokpān:

—Tū' caji'cua', xmān cacahlhaka'i'.

³⁷ Lā' Jesús tū' makxtekli nīn tinti' nastālani', xmān Pedro lā' Jacobo lā' Juan ixtā'tin Jacobo. ³⁸ Ta'a'lh na ixchic huan xapuxcu' ixlitokpānca'n israelitas. Lā' a'xni'ca' tachā'lh, Jesús lak-tzi'lh lhūhua' tachi'xcuhui't. Lā' ixtacal-huamā'na lā' ixtata'samā'na. ³⁹ Lā' Jesús a'xni'ca' tanūlh, cāhuanilh:

—¿A'chi' ta'sayā'tit lā' calhua'nā'tit? Huan tzu'ma'jāt tū' nīnī't, xmān lhtatamā'.

⁴⁰ Lā' xmān talilitzi'nli. Lā' a'xni'ca' Jesús cāmāxtukō'lh ixlihuākca'n, cālē'lh ixtāta' huan tzu'ma'jāt lā' ixtzi't lā' a'nti ixtatā'mini't. Lā' tatanūlh a'nlhā ixmā' huan tzu'ma'jāt. ⁴¹ Lā' macachi'palh huan tzu'ma'jāt lā' huanilh:

—Talita cumi —huā'mā' tachihuūn huanicu'tun: Tzu'ma'jāt, icuaniyāni' catā'kaqui'.

⁴² Lā' chu tuncan tā'kaqui'lh huan tzu'ma'jāt lā' xla' ixlatlā'huan como ixka'lhī lakacāujtu' cā'ta. Lā' huan tachi'xcuhui't talē'cnīlh lā' lej tajicua'lh. ⁴³ Lā' Jesús lej stu'tu'lu' cāhuanilh que nīn tinti' ixtamāca'tzīnīlh lā' cāhuanilh:

—Camā'huī'tit huan tzu'ma'jāt.

Jesús a'lh nac Nazaret

Mt. 13.53-58; Lc. 4.16-30

6 Lā' Jesús taxtulh de a'ntza' lā' a'lh na ixā'lacchicni' a'nlhā i'stacni't lā' tastālani'lh i'sca'txtunu'nīn. ² Lā' a'xni'ca' chilh huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, tanūlh na ixlitokpānca'n israelitas lā' tzuculh māsuyū. Lā' lhūhua' tachi'xcuhui't a'ntīn takaxmatli lā' talē'cnīlh lā' tahualh:

—¿Lhachū sca'tli huā'mā' chi'xcu' huan tamā'na catūhuā? Lā' ¿tuchūyā tapāstacna' maxqui'cani't? Lā' ¿chichū tzē lit-lahua huan tamā'na? ³ U'tza' huā'mā'

huan sitni' lā' María ixtzi't. Lā' nā xla' ix-puxcu'ca'n Jacobo lā' José lā' Judas lā' Simón. Lā' tahui'lāna' huā'tzā' xanastan-cunu' pusan.

Lā' ta'a'kchā'lh por ixpālacata lā' talak-maka'lh Jesús. ⁴ Pero xla' cāhuanilh:

—Kalhatin a'cta'sana' na'a'cnīni'ni'can chuxalhä na'a'n. Xmān xalanīn na ixā'lacchicni' lā' ixfamiliares tū' ta'a'cnīni'ni'cu'tun.

⁵ Lā' a'ntza' na ixā'lacchicni' Jesús tūlalh tlhualh lē'cnīn. Xmān cāxa'malh makapitzīn i'tza'ca'nīn lā' cāmātzeyilh. ⁶ Lā' Jesús lej lē'cnīlh como tū' ixtakalh-laka'i' ixlimāpa'ksin. Lā' ixmāsu'yutēlha nac lakatunu' lacti'na'j cā'lacchicni'.

Jesús cāmācā'lh i'sca'txtunu'nīn para nata'a'cta'sana'

Mt. 10.5-15; Lc. 9.1-6

⁷ Lā' Jesús cāmāta'silh huan kalhacāujtu' i'sca'txtunu'nīn lā' tzuculh cāmācā'n kalhatu'yūn lā' cāmāxqui'lh limāpa'ksin para natamāxtu huan tlajana'nīn. ⁸ Lā' cāhuanilh:

—Tū' tilī'pinā'tit nīn tuntū' huan nac tej, nīn morralh, nīn pāntzi, nīn tumīn na mimbolsaca'n. Xmān nalī'pinā'tit mimpāla'cca'n. ⁹ Lā' natatūnū'yā'tit mihuarachica'n pero tū' nalhakā'yā'tit kalhtu' milu'xu'ca'n.

¹⁰ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Chuxatūya chic a'nlhā nachipinā'tit, a'ntza' natachokoyā'tit hasta a'xni'ca' nataxtuyā'tit de huanmā' cā'lacchicni'. ¹¹ Lā' palh calhāhuā tū' cāmānūyāni' nac chakān chic lā' palh tū' cātakaxmatni'cu'tunāni' a'ntū hua'nā'tit, cataxtutit de huanmā' cā'lacchicni'. Lā' a'xni'ca' nataxtuyā'tit, catincxtit mintojonca'n para que nayuja huan pokxni' na ixlakxtampūn mintojonca'n. Chuntza' nalimāsu'yū'yā'tit que xlaca'n natalē'n cuenta como tū' takaxmatcu'tulh. Ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Lā' a'xni'ca' namin huan

chi'chini' a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuakō', xla'ca'n lej natapātini'n como tū' takaxmatcu'tulh. A'chulā' natapātini'n xla'ca'n que huan tū' tzeyā tachi'xcuhui't xalanī'n nac Sodoma lā' Gomorra —hualh Jesús.

¹²Ta'a'lh huan sca'txtunu'nī'n lā' ixtamāsu'ni' tachi'xcuhui't que tasqui'nī nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n. ¹³Lā' tamāxtulh lhūhua' tlajana'nī'n. Lā' ixcalīmūtlahua aceite lhūhua' i'tza'ca'nī'n lā' cāmātzeyīlh.

**A'nchī limaknica Juan
huan Mā'kpaxīni'**

Mt. 14.1-12; Lc. 9.7-9

¹⁴Lā' huan rey Herodes kaxmatli ixpālacata Jesús como lhūhua' a'ntī ixtalichihuīna'mā'na Jesús lā' a'ntū ixtlahua. Lā' Herodes hualh:

—Juan a'ntī ixmā'kpaxīni'n lakahuan-chokonī't de huan linīn. U'tza' lika'lhī limāpa'ksin a'ntū litlahua huan lē'cnīn.

¹⁵Lā' makapitzīn ixtahuan:

—U'tza' Elías a'ntī ixa'cta'sana' Dios xala' makāntza'.

Lā' a'makapitzīn ixtahuampala:

—U'tza' a'cta'sana' hua'chi huan xala' makāntza'.

¹⁶Lā' a'xni'ca' huanica Herodes a'ntū tlhualh Jesús, xla' hualh:

—U'tza' Juan a'ntī icmā'a'cchu'cunīni'lh. Xla' lakahuan-chokonī't lā' taxtulh na ixlaclhni' nīnī'n.

¹⁷Huan Herodes māni' ū'tza' māpa'ksīlh lā' māchi'panīni'lh Juan lā' māchi'nīni'lh nac pūlāchi'n por ixpālacata Herodías a'ntī ixpuscāt Felipe ixuanī't. Lā' huā'mā' Felipe ixtā'tin Herodes. Lā' Herodes ixtā'tahui'lanī't huanmā' puscāt. ¹⁸Lā' Juan ixuanīni't Herodes:

—Tū' limakuan a'nchī tā'tō'la'nī'ta' ixpuscāt mintā'tin.

¹⁹U'tza' Herodías lilalh ixtā'ca'tza Juan lā' ixmaknīcu'tun. Lā' tūla ixmaknī ²⁰porque Herodes ixjicua'ni' Juan. Ixca'tzī que lej tzeyā chi'xcu' ixuanī't Juan lā' lilacatejtin ixlatlā'huan. Lā' Herodes tū' makxtekli Herodías natlahuani' Juan nīn tuntū'. Lā' a'yuj Herodes māmakhuyilh ixpālacata a'ntū māsuyulh Juan, pero ixkaxmatcu'tun. ²¹Pero milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Herodías tlhualh a'ntū ixtlahuacu'tun. Herodes tlhualh ixcā'tani' a'xni'ca' chā'lh ixcā'ta. Cākantāyalh para nacātā'huā'yan na ixchic xanapuxcu'nu' lā' xamāpa'ksīni'nī'n lā' generales a'ntī ixtatā'scuja nac estado de Galilea. ²²Lā' ixtzu'majāt Herodías tanūlh lā' lu'cxli lā' cāmaka'pāxuhualh Herodes lā' a'ntī ixcākantāyacani't. Lā' huan rey huanilh huan tzu'majāt:

—Caquisqui'ni' chu a'ntū lacasqui'na' lā' quit na'icmaxqui'yāni'.

²³Lā' stu'tu'lu' huanilh:

—Lej stu'ncua' a'ntū icuanini'. Na'icmaxqui'yāni' a'ntū naquisqui'ni'ya' a'yuj i'tāt a'nlhā quit icmāpa'ksi.

²⁴Lā' huan tzu'majāt taxtulh lā' kalhasqui'nīlh ixtzi't:

—¿Tuchū na'icsqui'n?

Lā' xla' huanilh:

—Nasqui'na' ixa'kxāk Juan huan Mā'kpaxīni'.

²⁵Lā' huan tzu'majāt tuncan tanūlh a'nlhā ixui' huan rey lā' hualh:

—Iclacasqui'n ixa'kxāk Juan huan Mā'kpaxīni'. Chuhua'j tuncan naquimaxqui'ya' nac lakatin pulātu.

²⁶Lā' ū'tza' lej lilakaputzal huan rey pero como stu'tu'lu' ixuanicani't huan tzu'majāt lā' como huan a'ntī ix-cākantāyacani't takaxmatli a'ntū ixuanicani't, tūlalh xtāpalilh ixtachihuīn. ²⁷Lā' tuncan huan rey māpa'ksīlh kalhatin mayūlh para nalīmin ixa'kxāk Juan. Lā' xla' a'lh nac pūlāchi'n lā' a'cchu'culh.

²⁸Lā' liminca ixa'kxāk nac lakatin pulātu

lā' maxqui'ca huan tzu'majāt. Lā' huan tzu'majāt maxqui'lh ixtzi't.

²⁹ Lā' a'xni'ca' cāmācatzīnica i'sca'txtunu'nī'n Juan, xla'ca'n tamilh lā' tasacli ixmacni' lā' tamā'cnūlh nac lakatin taponkni'.

Jesús cāmāhui'lh lakaquitzis mil chi'xcuhui'n

Mt. 14.13-21; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14

³⁰ Lā' a'xni'ca' i'sca'txtunu'nī'n Jesús talaktaspi'tli, tahuani'kō'lh huāk a'ntū ixtatlahuanit' lā' a'ntū ixtamāsu'yuni't.

³¹ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Cata'ntit xmān hui'xina'n lā' caquilātā'miuj a'nlhā nīn tinti' a'nan lā' najaxāujtit macsti'na'j.

Lej lhūhua' tachi'xcuhui't ixtaquīlakla Jesús lā' chuntza' i'sca'txtunu'nī'n tūla ixtahuā'yan. ³² Lā' tatorjōlh nac lakatin barco xmān xla'ca'n lā' ixta'a'mā'na a'nlhā tinti' ixa'nan.

³³ Lā' lhūhua' tachi'xcuhui't talaktzi'lh a'xni'ca' ixta'a'mā'na lā' talakapasli. Lā' xalanī'n lakatunu' cā'lacchicni' catojon tatu'jnulh a'ntza' lā' tachā'lh pū'la. ³⁴ Lā' a'xni'ca' Jesús taxtulh de huan barco, cālaktzi'lh lhūhua' tachi'xcuhui't lā' cālakalhu'malh como tatasu'yulh hua'chi borregos a'ntūn tū' ixtaka'lhī a'nti nacāmaktaka'ha. Lā' tzuculh cāmāsu'ni' lhūhua' catūhuā.

³⁵ Lā' a'xni'ca' i'smalanka'namā', huan sca'txtunu'nī'n talakmilh Jesús lā' tahuani'lh:

—Kōtanūtza' lā' huā'tzā' tū' nac cā'lacchicni'. ³⁶ Cacāmacapi huan tachi'xcuhui't para que nata'a'n natatamāhua ixlihua'tca'n nac cā'ranchujnu' lā' nac cā'lacchicni' como tū' taka'lhī a'ntū natahua' xla'ca'n.

³⁷ Pero Jesús cākalhtilh:

—Hui'xina'n cacāmāhui'tit.

Lā' tahuani'lh:

—Lej lhūhua' huan tachi'xcuhui't. Lā' tasqui'nī lej makān namakscujcan lā'

chuntza' tzē nalitamāhuacan pāntzi a'ntū na'iccāmāhui'yāuj xla'ca'n.

³⁸ Lā' Jesús cāhuanilh:

—¿Lhā maclā't pāntzi ka'lhī'yā'tit? Caquīlaktzi'ntit.

Lā' taquilaktzi'lh lā' a'xni'ca' taca'tzilh, tahuani'lh:

—Macquitzis pāntzi lā' tantu' squi'ti'.

³⁹ Lā' xla' cāmāpa'ksilh i'sca'txtunu'nī'n:

—Cacāmālapitzitit lā' xtuncnu' catatahui'lh pūlacatunu' nac cā'seketni'.

⁴⁰ Lā' ixa'nan pūlacatunu' a'nlhā tatahui'lh lakatin ciento. Lā' nā ixa'nan ā'makapitzin pūlacatunu' a'nlhā tatahui'lh tu'pu'xamacāuj.

⁴¹ Lā' Jesús cātayalh huan macquitzis pāntzi lā' huan tantu' squi'ti' lā' talacayāhualh nac a'kapūn lā' maxqui'lh pāxcatca'tzi

Dios lā' che'kelh huan pāntzi lā' cāmāxqui'lh i'sca'txtunu'nī'n. Lā' xla'ca'n tamālapitzini'lh na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhui't. Lā' nā cāmālapitzini'lh huan tantu' squi'ti' ixlihuākca'n.

⁴² Lā' tahu'lh ixlihuākca'n lā' taka'sli. ⁴³ Lā' a'xni'ca' tahuā'yankō'lh, tamākēstokli huan sca'txtunu'nī'n xalacpitzin pāntzi lā' squi'ti'.

Lā' litatzumalh pācāujtu' cha'xta a'ntū a'katāxtūni'lh. ⁴⁴ Lā' a'ntin tahuā'yalh lakaquitzis mil chi'xcuhui'n ixtahuani't.

Jesús tlā'hualh na ixkalhni' huan xcān

Mt. 14.22-27; Jn. 6.16-21

⁴⁵ Lā' chu tuncan Jesús cāhuanilh i'sca'txtunu'nī'n:

—Catojō'tit nac barco lā' capū'la'tit tintacut huan mar para nac Betsaida lihuan quit na'iccāmacā'n huan tachi'xcuhui't.

⁴⁶ Lā' a'xni'ca' ixcāmacā'nkō'ni'ttza', xla' a'lh huan nac kēstīn para nakalhtō'ka'. ⁴⁷ Lā' a'xni'ca' tā'cnūlh huan chi'chini', Jesús ixa'cstu ixui' nac ti'ya't lihuan i'sca'txtunu'nī'n ixta'a'mā'na nac barco ixpu'nan mar.

⁴⁸ Lā' Jesús laktzi'lh a'nchī tūlalh xa'nca ixa'n huan

barco como lej ixū'numā'. Lā' a'xni'ca' ixtuncuini'mā'tza', Jesús cālakmilh. Lā' ixtlā'huantēlha na ixkalhni' huan xcān lā' ixcātēlakataxtumā'. ⁴⁹⁻⁵⁰Lā' xlaca'n talaktzi'lh lā' tajicua'lh lā' tata'salh. Como ixlihuākca'n talaktzi'lh catihuā ixkalhtlā'huantēlha huan xcān, tapuhualh ixtalakachuyamā'na lā' ū'tza' lej talijicua'lh. Lā' chu tuncan Jesús cātā'chihuina'lh xlaca'n lā' cāhuanilh:

—Huixcāna'j caca'tzītīt lā' tū' ca-jicua'ntit. Quit a'nti icmimā'.

⁵¹Lā' tojōlh nac barco a'nlhā ixtahui'lāna' xlaca'n lā' ca'cslalh huan ū'ni'. Lā' xlaca'n lej talē'cnilh. ⁵²Lā' a'yuj ixtalaktzi'nī't a'nchī Jesús mālhuuīlh huan pāntzi, lā' tū' ixtamāchekxī tichū Jesús.

**Jesús cāmātzeyīlh huan ī'tza'ca'nī'n
nac cā'lacchicni' Genesaret**

Mt. 14.34-36

⁵³Lā' a'xni'ca' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ta'a'lh tintacut huan xcān, lā' tachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Genesaret lā' tachi'jūlh ixbarcoca'n.

⁵⁴Lā' a'xni'ca' tataxtulh de nac barco, huan tachi'xcuui't talakapasli Jesús.

⁵⁵Lā' palaj ta'a'lh lakachu lā' tzucuca cālimincan ī'tza'ca'nī'n nac laclajna'. Cālē'nca chu a'nlhā huanca que ixui' Jesús. ⁵⁶Lā' chu calhāhuā tanūlh nac lacti'na'j cā'lacchicni' lā' nac xcānsipejni' lā' cā'ranchujnu', ixcāmāpī'can huan ī'tza'ca'nī'n nac litamāuj lā' ī'squi'ni'can Jesús que cacāmāxteklī xmān taxa'ma ixtampān ixlu'xu'. Lā' ixlihuākca'n a'ntin taxa'malh ixlu'xu' tatzeyankō'lh.

**A'ntū cāmātlahui xako'huajua'
huan chi'xcuui'n**

Mt. 15.1-20

7 Lā' talaktakēstokli Jesús fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'ni'n huan ley xalanī'n nac Jerusalén a'nti ixtalakmini't Jesús. ²Ixtalaktzi'nī't makapitzīn ī'sca'txtunu'nī'n Jesús

a'nti ixtahuā'yamā'na lā' tū' xa'nca ixtamakacha'ka'ni't pū'la. ³Tū' chuntza' ixtatlahua huan fariseosnu'

lā' ixlihuākca'n huan ā'makapitzīn israelitas. Palh xlaca'n tū' pū'la ixtamakacha'ka'n chu a'nchī tasqui'ni, tū' ixtahuā'yan como ixta'a'cnīni'ni' ixtalanānca'n ī'xū'yāpapna'ca'n. ⁴Lā' a'xni'ca' ixtaquitaspī'ta de nac litamāuj, tū' ixtahuā'yan palh tū' xa'nca ixtamakacha'ka'n pū'la. Lā' ixtatlōkentaxtū lhūhua' ixtalanānca'n ī'xū'yāpapna'ca'n hua'chi a'nchī talipūche'kē' vasos lā' xālu lā' tamacatzucun de licān lā' ī'xti'catca'n. ⁵Lā' takalhasqui'ni'lh Jesús huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'ni'n ley:

—¿A'chi' misca'txtunu'nī'n tū' tatlōkentaxtū a'ntū quixū'yāpapna'ca'n quincātamāsu'ni'n? Chu tahuā'yan lā' tū' pū'la tamakacha'ka'n a'nchī tasqui'ni.

⁶Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milanca'n. Mimpālacataca'n litzo'kli huan profeta Isaías a'nlhā tatzo'kni':

Huā' tamā'na tachi'xcuui't xmān tahuan palh quinta'a'cnīni'ni' pero tū' tapāstaca a'ntū iccālimāpa'ksilh.

⁷Chu tlakaj quintamācā'tanī como a'ntūn tamāsu'yu hua'chilh quilimāpa'ksin, ū'tza' xmān ixtapuhūanca'n huan chi'xcuui'n.

Chuntza' tzo'kli Isaías.

⁸Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' hui'xina'n mākēnū'yā'tit ixlīmāpa'ksin Dios para natlōkentaxtūyā'tit ixtalanānca'n mixū'yāpapna'ca'n. Hui'xina'n pūche'kē'yā'tit xālusnu' lā' vasosnu' a'nchī tasqui'ni lā' tlahua'yā'tit lhūhua' ā'makapitzīn talanān.

⁹Lā' nā cāhuanilh:

—Puhua'nā'tit que tzey a'nchī mākēnū'yā'tit ixlīmāpa'ksin Dios para natlōkentaxtūyā'tit mintalanānca'n.

¹⁰A'nlhā tzo'kli Moisés, chuntza' hualh: Cacā'a'cnīni'ni' mintāta' lā' mintzi't.

Lā' Moisés nā hualh:

Camāmakininini'nca huan a'ntin tamacapūlhca ixtāta' o ixtzī't.

¹¹ Pero hui'xina'n xtunc hua'nā'tit. Lā' hui'xina'n māsuyū'yā'tit palh kalhatin chi'xcu' tzē nahuani ixtāta' o ixtzī't: “Tūla icmaktāyayāni' porque ixlihuāk a'ntū icka'lhī, ū'tza' Corbán” —huāmā' tachihuīn huanicu'tun: icmālacnūni'nī'tza' Dios—. ¹² Lā' chuntza' tū' makxtekā'tit nacāmaktāya ixtāta' lā' ixtzī't. ¹³ Hui'xina'n mākēnū'yā'tit ixlimāpa'ksin Dios como māsuyū'yā'tit que tasqui'nī natlōkentaxtūcan ixtalanānca'n mixū'yāpapna'ca'n. Lā' lhūhua' ā'catūhuā tlahua'yā'tit hua'chi huan tamā'na —hualh Jesús.

¹⁴ Lā' Jesús cāmāta'silh huan tachi'xcuhui't lā' cāhuanilh:

—Caquilākaxmatui milihuākca'n lā' camāchekxī'tit. ¹⁵ Tū' a'nan nīn tuntū' a'ntū naquilhtanū huan chi'xcu' hua'chi līhua't lā' chuntza' nalika'lhī ixtalacē'i'. Pero a'ntū naquilhtaxtu de kalhatin chi'xcu' hua'chi tū' tzey tachihuīn, ū'tza' nalika'lhī ixtalacē'i'. ¹⁶ Cuenta catlahua'tit a'ntū kaxpa'tā'tit —hualh Jesús.

¹⁷ Lā' a'xni'ca' Jesús ixtanūnī't nac chic, tū'tza' ixa'nan lhūhua' tachi'xcuhui't. Lā' ī'sca'txtunū'nī'n takalhasqui'nīlh tuchū ixuanicu'tun huan a'ntū lītalacastuca.

¹⁸ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Nā hui'xina'n ¿chā tū' māchekxī'yā'tit? Ca'tziyā'tit que chuxatū a'ntū naquilhtanū kalhatin chi'xcu', xla' tū' catililalh ko'hua'jua'. ¹⁹ U'tza' xmān tanū na ixpān lā' chuntza' taxtu. Tū' catitanūlh na ixtapāstacna'.

Chuntza' limāsu'yulh que huāk tzey a'ntū hua'yāuj. ²⁰ Lā' Jesús huampā:

—A'ntū quilhtaxtu kalhatin chi'xcu', ū'tza' ko'hua'jua' nalīla. ²¹ Palh tū' tzey ixtapāstacna' kalhatin chi'xcu', xla' napuhuan a'ntūn tū' tzey. Lā'

ū'tza' nalīmakpuscātini'n lā' nalītlahua talākali'n lā' nalīmaknīni'n. ²² Lā' naka'lhāna'n lā' naka'lhīcu'tun a'ntū ixla' ā'chā'tin lā' natlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' natampi'lhini'n lā' na'a'kxokonun lā' natlahua a'ntūn ko'hua'jua' lā' nalakak'tzana'n lā' na'a'ksa'nan lā' lej naka'tla'jca'tzi lā' tū' tzey ixtapāstacna' naka'lhī. ²³ Huāk huā' tamā'na tū' tzey lā' tamātlahuī ko'hua'jua' kalhatin chi'xcu'. Nā huā' tamā'na tataxtu de ixchakān kalhatin chi'xcu' como tū' tzey ixtapāstacna' —hualh Jesús.

Huan puscāt makatiyā'ti' kalhlaka'īlh Jesús

Mt. 15.21-28

²⁴ Lā' a'xni'ca' Jesús huankō'lh, xla' taxtulh lā' a'lh ā'lacatin a'nlhā tahui'lāna' huan lakatu' cā'lacchicni' a'ntū huanicān Tiro lā' Sidón. Lā' tanūlh nac lakatin chic. Ixlacasqui'n que nīn tinti' ixca'tzīlh que ixui' a'ntza' pero tūlalh tatzē'kli. ²⁵ Tuncan milh kalhatin puscāt. Lā' ixtzu'majāt huan puscāt ixka'lhī huan tlajana'. Lā' como māca'tzīnīca que ixchini't Jesús, lakmilh lā' tatzokostani'lh. ²⁶ Lā' huan puscāt tū' israelita ixuanī't; xla' sirofenicia ixuanī't. Lā' lej ī'squi'ni' talakalhu'mān que camāxtuni'lh ixtzu'majāt huan tlajana'. ²⁷ Pero Jesús huanilh:

—Pū'la cataka'sli huan camana'. Tū' limakuan makhlican ixpāntzica'n huan camana' lā' nacāmaxqui'can huan chichīn.

²⁸ Lā' huan puscāt kalhtīlh:

—Stu'ncua', Māpa'ksīni'. U'tza' icca'tzi. Pero huan chichīn tzēn tasacua' ixkalhspulamca'n camana' na ixtampīn mesa.

²⁹ Lā' tuncan Jesús huanilh:

—Xa'nca māchekxī'ya'. Tzētza' napina' na minchic. Huan tlajana' taxtuni'lh'tza' mīntzu'majāt.

³⁰ Lā' huan puscāt a'lh na ixchic. Lā' ixtzu'majāt ixmā' nac tama'

lā' ixtasu'yutza' que huan tlajana' ixtaxtuni'nī'ttza'.

Jesús mātzeyilh huan chi'xcu' a'nti tūla ixa'kahuāna'n lā' tūla ixchihuīna'n xa'nca

³¹ Lā' Jesús taxtulh de nac cā'lacchicni' a'ntū huanican Tiro lā' tētaxtulh nac Sidón lā' a'nlhā ixmāpa'ksi Decápolis. Lā' taspī'tli huan nac mar a'ntū huanican Galilea. ³² Lā' limini'ca kalhatin chi'xcu' a'ntin tū' ixa'kahuāna'n lā' tūla ixchihuīna'n xa'nca. Lā' lej squi'ni'ca que caxa'malh. ³³ Lā' Jesús lē'lh lacachuna'j huan chi'xcu' de a'nlhā ixtatakēstoka tachi'xcuhui't lā' mānūni'lh ixmakspulh na ixa'ka'xko'lh. Lā' chojmanilh ixmacan lā' nā xa'malh na ī'si'makā't huan chi'xcu'. ³⁴ Lā' Jesús talacayāhualh nac a'kapūn. Pānīlh lā' hualh:

—Īfata! —huā'mā' tachihuīn huanicu'tun: ¡Catalaquī'lh!

³⁵ Lā' chu tuncan tatzeyalh ixa'ka'chakān huan chi'xcu' lā' kaxmatli. Lā' tzeyalh ī'si'makā't lā' tzē'tza' ixchihuīna'n xa'nca. ³⁶ Lā' Jesús stu'tu'lu' cāhuanilh huan tachi'xcuhui't:

—Nin tinti' tihua'ni'yā'tit.

Pero tū' ta'a'kahuāna'ni'lh, lā' ā'chulā' tamāca'tzinini'lh. ³⁷ Lā' xla'ca'n a'nti cāmāca'tzinica lej ixtalē'cni lā' tahualh:

—Huāk a'ntū tlahuanī't, huāk tzey. U'tza' cāmā'a'kahuani' a'nti sordo lā' cāmāchihuīni a'nti kō'ko'.

Jesús cāmāhui'lh lakatā'ti' mil tachi'xcuhui't

Mt. 15.32-39

8 Lā' huā' tamā'na chi'chini' ixtatakēstokni't huan tachi'xcuhui't lā' tū' ixa'nan a'ntū natahua'. Lā' Jesús cāta'sani'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:

²—Iccālakalhu'man huan tachi'xcuhui't. Tu'tuma'jtza' quintatā'lahui'lāna' huā'tzā' lā' tū'tza'

taka'lhī a'ntūn tahuā'. ³Lā' palh xa'iccāmacā'lh na ixchicca'n lā' tū' tahuā'yani't, lej ixtaxlejua'nalh nac tej lā' tū' ixtatāyani'lh. Lā' makapitzin de xla'ca'n taminī'ta'ncha' lej makat.

⁴ Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takalhtilh:

—Lā' ¿chichū nacālimāhui'yāuj huan tachi'xcuhui't huā'tzā' a'nlhā tinti' lahui'?

⁵ Lā' xla' cākalhasqui'nīlh:

—¿Lhā maclā't pāntzi kal'hi'yā'tit?

Lā' xla'ca'n takalhtilh:

—Mactojon.

⁶ Lā' tuncan Jesús māpa'ksilh catatahui'lalh huan tachi'xcuhui't nac ti'ya't. Lā' cātayalh huan mactojon pāntzi lā' maxqui'lh pāxcatca'tzi Dios. Lā' cāmālapitzini'lh lā' cāmāxqui'lh ī'sca'txtunu'nī'n para natamaxqui' huan tachi'xcuhui't. Lā' chuntza' tatlahualh. ⁷ Lā' nā ixtaka'lhī makapitzin ti'na'j squi'ti' lā' Jesús maxqui'lh pāxcatca'tzi Dios por huan squi'ti'. Lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Cacāmālapitzini'tit.

⁸ Lā' ixlihuākca'n tahuā'yalh lā' talēka'sli. Lā' tamākēstokli xalacpitzin a'ntūn ta'a'katāxtūlh lā' tamātzumalh pātojon chā'xta. ⁹ Lā' a'ntin tahuā'yalh hua'chi lakatā'ti' mil ixtahuani't. Lā' Jesús cāmācā'lh huan tachi'xcuhui't na ixchicca'n. ¹⁰ Lā' tuncan xla' lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatojōlh nac barco lā' tachā'lh a'nlhā ixmāpa'ksi huan cā'lacchicni' Dalmanuta.

Huan fariseosnu' tasqui'ni'lh Jesús que catlahualh lakatin lē'cnin

Mt. 16.1-4; Lc. 12.54-56

¹¹ Lā' huan fariseosnu' talakmilh lā' tatzuculh tata'lāsta'la Jesús. Lā' tasqui'nli lakatin lē'cnin a'ntū nalītasu'yu que xla' xala' nac a'kapūn. Tasqui'nli como xmān ixtalīlaktzi'ncu'tun. ¹² Lā' Jesús pānīlh con pō'ktu ixa'clhcunuc lā' hualh:

—¿A'chi' huan a'ntin tahuī'lāna' chuhua'j tasqui'n lē'cnin? Lej stu'ncua'

a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n a'nti hui'lāna'ntit chuhua'j tū' caticātāmāsu'ni'ni' huan lē'cnīn.

¹³ Lā' cāmāxteklī lā' tojōpā huan nac barco lā' a'lh tintacut.

Ixlevaduraca'n fariseosnu'

Mt. 16.5-12

¹⁴ Lā' xmān ixa'nan mactin pāntzi nac barco como ixtapātza'nkāni't lā' tū' talē'lh pāntzi. ¹⁵ Lā' Jesús cāmāxquī'lh tapāstacna' lā' cāhuanihl:

—Cuenta catlahua'tit lā' catamak-taka'lh'tit de ixlevaduraca'n huan fariseosnu' lā' huan Herodes.

¹⁶ Lā' huan sca'txtunu'nīn talātā'chihuīna'lh lā' talāhuanihl:

—Chō'la ū'tza' lihuahl chuntza' como tū' limiuj pāntzi.

¹⁷ Lā' Jesús ixca'tzī que xlaca'n tū' ixtamāchekxī a'nchī ixlichihuīna'mā' ixpālacata a'ntūn tamāsu'yu huan fariseosnu' lā' cāhuanihl i'sca'txtunu'nīn:

—¿A'chī' cāpāta'layāni' ixpālacata huan pāntzi a'ntūn tū' lita'ntit? ¿Chu tū' cuenta tlaha'yā'tit nīn māchekxī'yā'tit? ¿Chu tū' ka'lhī'yā'tit mi'a'clhcunucca'n para napūpāstacna'nā'tit? ¹⁸ Ka'lhī'yā'tit milakastapunca'n. ¿Chu tū' laktzī'nā'tit? Ka'lhī'yā'tit mi'a'ka'xko'lhca'n.

¿Chu tū' a'kahuā'nā'tit? ¿Chu tūla pāstacna'nā'tit? ¹⁹ A'xni'ca' iccāche'kelh huan macquitzis pāntzi lā' ū'tza' iccālīmāhuī'lh lakaquitzis mil chi'xcuhui'n, ¿lhā lakalā't chā'xta limātzuma'tit xalacpītzin a'ntū mākēstoktit?

Lā' xlaca'n takalhtīhl:

—Pācāujtu'.

²⁰ Lā' xla' hualh:

—Lā' a'xni'ca' iccāche'kelh huan mactojon pāntzi lā' ū'tza' iccālīmāhuī'lh lakatā'ti' mil, ¿lhā lakalā't chā'xta limātzuma'tit xalacpītzin a'ntū mākēstoktit?

Lā' xlaca'n takalhtīhl:

—Pātojon.

²¹ Lā' cāhuanihl:

—Lā' ¿chu tūna'j māchekxī'yā'tit?

Jesús mālacahuānihl kalhatin lakatzī'n nac cā'lacchicni' Betsaida

²² Lā' Jesús lā' i'sca'txtunu'nīn tachā'lh huan nac cā'lacchicni' a'ntū huanican Betsaida lā' limini'ca Jesús kalhatin lakatzī'n lā' lej squi'ni'ca que caxa'malh huan chi'xcu' xalakatzī'n. ²³ Lā' makachi'palh lā' makachi'palē'lh huan lakatzī'n na ixquilhtūn cā'lacchicni'. Chojmanīhl ixlakastapun lā' xa'mani'lh na ixlakastapun lā' kalhasqui'nīhl:

—¿Tuchū la'ktzī'na'?

²⁴ Lā' xla' talakapākē'lh lā' hualh:

—Iccālaktzī'n chi'xcuhui'n a'ntin talatlā'huan. Tatasu'yu hua'chi xakalhanna' qui'huī'n como tūna'j xa'nca iclacahuāna'n.

²⁵ Lā' tuncan xa'mani'pā na ixlakastapun. Lā' huan chi'xcu' talakapākē'pā lā' tzeyalh lā' xa'nca lacahuāna'lh.

²⁶ Lā' Jesús huanihl:

—Stu'nc capit na minchic lā' tū' titētānū'ya' huan nac cā'lacchicni'. Nīn tinti' nacāhuani'ya' xala' nac huan cā'lacchicni' a'nchī litzeya'nti.

Pedro mālacstū'ncli que Jesús ū'tza' Cristo a'nti Dios lacsacli

Mt. 16.13-20; Lc. 9.18-21

²⁷ Lā' Jesús lā' i'sca'txtunu'nīn ta'a'lh huan nac makapitzin cā'lacchicni' a'ntza' a'nlhā huanican Cesarea de Filipino. Lā' lihuān ixta'a'mā'na, xla' cākalhasqui'nīhl i'sca'txtunu'nīn:

—Lā' tachi'xcuhui't, ¿chichūn tahuan de quimpālacata?

²⁸ Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:

—Makapitzin tahuan palh hui'x Juan huan Mā'kpaxīni' lā' ā'makapitzin tahuan palh hui'x huan Elías lā' ā'makapitzin

huampala tahuan palh hui'x chō'la kalhatin a'cta'sana'.

²⁹ Lā' tuncan cāhuanilh:

—Lā' hui'xina'n, ¿chichū hua'nā'tit tichūn quit?

Lā' Pedro kalhtini'lh:

—Hui'x Cristo a'nti Dios lacsacli.

³⁰ Lā' cāmāpa'ksilh que tū' catitahuanilh nīn tinti' palh ū'tza' huan Cristo a'nti Dios lacsacli.

Jesús hualh que xla' ka'lhī nani

Mt. 16.21-28; Lc. 9.22-27

³¹ Lā' Jesús tzuculh cāmāsu'ni' chuntza':

—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n lā' tasqui'nī lej naquimāpātīnican. Huan xanapuxcu'nu' de huan lītōkpān lā' xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley, xlaca'n naquintalakmaka'n lā' naquintamaknī. Lā' ixlilakatu'tun chī'chini' na'iclahuanachoko.

³² Lā' lacastu'nc hualh huāmā' tachi-huīn. Lā' tuncan Pedro lē'lh lacachuna'j lā' tzē'k huanilh que tū' cahualh chuntza'.

³³ Lā' Jesús cālaktalakspi'tli lā' cālaktzi'lh i'sca'txtunu'ni'n lā' lacaquilhnilh Pedro lā' huanilh:

—Catakēnu'. Hui'x pāstacna'na' ix-tapāstacna' huan ko'ti'ti'. Lā' tū' pāstacna'na' ixtapāstacna' Dios.

³⁴ Lā' Jesús cāta'sani'lh huan tachi'xcuhui't lā' i'sca'txtunu'ni'n lā' Jesús cāhuanilh:

—Palh catihuā tapa'ksīcu'tun con quit, tūlatza' catipāstacli xmān a'nchī xla' lacasqui'n. Calihui'lilh natlahua quintapuhuān a'yuj capātini'lh hua'chi quit na'icpātini'n lā' caquistālani'lh.

³⁵ Huan a'ntin tapūtaxtucu'tun de huan a'ntū natapātini'n por quimpālacata, tū' catitaka'lhilh ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' huan a'nti natapātini'n a'yuj natanī por quimpālacata lā' ixpālacata huan xatzey tachihuīn,

xlaca'n nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. ³⁶ Lā' palh kalhatin chī'xcu' ixtlajalh ixlihuāk xala' nac huāmā' quilhtamacuj, nīn tuntū' ixtapalh huāmā' palh tū' ka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu. ³⁷ Tū' a'nan a'ntū xla' tzē namāstā' para naka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu. ³⁸ Huan tachi'xcuhui't a'ntin tahuilāna' chuhua'j taputza a'makxtum dios. Palh chuxati de hui'xina'n nalimāxana'nā'tit na ixlacapūnca'n tachi'xcuhui't lā' nalimāxana'nā'tit quimpālacata lā' ixpālacata a'ntū icmāsu'yu, ū'tza' na'iclimāxana'n a'xni'ca' na'icmimpala. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n lā' na'icka'lhī ixlimāpa'ksin quinTāta' Dios lā' naquintatā'min huan ixāngeles a'nti lej tzey.

9 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nan makapitzin a'ntin tahuilāna' huā'tzā' chuhua'j lā' xlaca'n tū' catitanilh a'xni'ca' tūna'j natalaktzi'n ixlimāpa'ksin Dios lā' a'nchī namāpa'ksini'nkō'.

Jesús taxtāpalilh lā' xtunc tasu'yulh

Mt. 17.1-13; Lc. 9.28-36

² Lā' ixlilakachāxan chī'chini' Jesús cālē'lh Pedro lā' Jacobo lā' Juan lā' tatā'allh. Xmān ixkalhatā'ti'ca'n ta'allh huan nac tālmā'n kēstin lā' tā'cxtulh. Lā' a'ntza' taxtāpalilh Jesús lā' xtunc ix-tasu'yu na ixlacapūnca'n. ³ Lā' ixl'u'x' lej xkakah lā' lej smu'yonko' lalh hasta ixlakachi'pana'n. Lā' tū' a'nan ā'catihuā nac cā'ti'ya'tna' a'nti mālacastuca a'nchī lakche'kē'cani't. ⁴ Lā' cātasu'yuni'lh Elías lā' Moisés lā' ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús. ⁵ Lā' Pedro huanilh Jesús:

—Mākalhtō'kē'ni', xalitzey hui'lāna'uj huā'tzā'. Na'ictlahuayāuj huā'tzā' lakatu'tun mū'xta'ka'; lakatin mila' nala lā' ā'lakatin ixla' Moisés lā' ā'lakatin ixla' Elías.

⁶Chuntza' hualh Pedro como tū' ixca'tzī a'nchī ixualh como ixtu'tunca'n lej tajicua'lh. Lā' ū'tza' lihualh chuntza'. ⁷Lā' milh lakatin poklhnu' lā' cālitamacxti'li'lh. Lā' takaxmatli lakatin tachihuīn nac huan poklhnu' a'ntū hualh:

—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa' lā' lej icpāxqui'. Cakaxpa'ttit a'ntū huan.

⁸Lā' tuncan lacapalh talaktzi'lh lā' nīn tinti' ixa'nān ā'chā'tin; xmān Jesús ixa'cstu talaktzi'lh.

⁹Lā' a'xni'ca' ixtayujmā'na nac huan kēstin, Jesús cāmāpa'ksilh lā' cāhuanilh:

—Nīn tinti' tihua'ni'yā'tit a'ntū laktzi'nī'ta'ntit. Tū' catihua'ntit hasta a'xni'ca' huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n nalakahuanchoko de na ixlaclhpu'nanca'n nīnī'n.

¹⁰Lā' tzē'k taca'tzilh huā'mā' tachihuīn lā' ixtalākahasqui'nī:

—¿Tuchū huanicu'tun huā' lakahuan-chokocan de na ixlaclhpu'nanca'n nīnī'n?

¹¹Lā' takalhasqui'nīlh Jesús:

—¿A'chī' tahuan huan xam-ākaltō'kē'ni'nī'n huan ley palh tasqui'nī que xapū'la namin Elías lā' ā'calistān namin huan Cristo a'nti Dios lacsacui'lini't?

¹²Lā' Jesús cākalhtilh:

—Stu'ncua' huā'mā'. Pū'la namin Elías lā' nacāxtlahuakō' ixlihuāk. ¿Chu tū' tatzō'kni' ixpālacata huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n que napātini'n lhūhua' lā' nalakmaka'nca'n? ¹³Pero quit iccāhuaniyāni' palh milhtza' huan a'nti huancan palh xla' Elías lā' makapitzin chi'xcuhui'n tatlahuani'lh chu a'nchī ixtalacasqui'n. Pātē'keni'lh chu a'nchī tatzō'kni' ixpālacata xla'.

Jesús mātzeyilh kalhatin ka'hua'chu a'nti ixka'lhī huan tlajana'

Mt. 17.14-21; Lc. 9.37-43

¹⁴Lā' a'xni'ca' ixkalhatā'ti'ca'n tachā'lh a'nlhā ixtahui'lāna' huan ā'makapitzin

sca'txtunu'nī'n, talaktzi'lh a'nchī lhūhua' tachi'xcuhui't ixtalitamacxti'li'nī't. Lā' xamākaltō'kē'ni'nī'n ley ix-tatā'lāhuanimā'na huan sca'txtunu'nī'n. ¹⁵Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhui't talaktzilh Jesús, talē'cnilh lā' tuncan talaktu'jnulh lā' tatā'chihuīna'lh. ¹⁶Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū lichihuīna'nā'tit?

¹⁷Lā' kalhtilh kalhatin na ixlaclhpu'nanca'n lā' hualh:

—Mākaltō'kē'ni', iclimini'ni' quincaman. Ka'lhī huan tlajana' a'ntū makakō'ko'nīnī'n. ¹⁸Chu a'nlhā chi'pa lā' a'ntza' māyujū nac ti'ya't lā' tzucu kalhpupu lā' māsā'nī ixtatzen lā' lhtuculu' la. Lā' iccāsqui'ni'lhtza' misca'txtunu'nī'n que catamāxtuni'lh. Lā' xla'ca'n tūlalh tamāxtuni'lh.

¹⁹Lā' Jesús cāhuanilh:

—Hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit. ¿Hasta lhānīn na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n para que namāchekxi'yā'tit? Lā' ¿hasta lhānīn na'iccātāyāni'yāni' hui'xina'n a'nchī hua'nā'tit? Caquili'ta'ni' huan ka'hua'chu.

²⁰Lā' talimini'lh lā' a'xni'ca' laktzi'lh Jesús, huan tlajana' makaxtacnānīlh huan ka'hua'chu lā' a'kā'lh nac ti'ya't lā' tapi'li'lh lā' kalhpupulh. ²¹Lā' Jesús kalhasqui'nīlh ixtāta' huan ka'hua'chu:

—¿Lhā lakalā't cā'ta ka'lhini't huā'mā' ta'jatāt?

Lā' xla' kalhtini'lh:

—Desde ixliti'na'j tzuculh. ²²Lā' makhūhua' mēpū'lh nac macscut lā' nac xcān para namakni. Lā' palh tzē natlahua'ya' catūhuā, caquilālakalhu'mauj quina'n lā' caquilāmaktāyauj.

²³Lā' Jesús huanilh:

—Lā' ¿a'chī' quihua'ni': "Palh tzē natlahua'ya' catūhuā"? Huan a'nti kalhlaka'ī Dios lā' lipāhuan Dios, ū'tza' tzēn tlaha chu a'ntūyā catūhuā.

²⁴Lā' tuncan ixtāta' huan ka'hua'chu ta'salh lā' hualh:

—Quit ickalhlaka'í. Caquimaktāya' porque quisputni'cus a'nchī xa'nca na'ickalhlaka'í.

²⁵ Lā' a'xni'ca' Jesús cuenta tlahualh a'nchī ixtalaktu'jnumā'na ixtalaktakēs-tokmā'na, xla' lacaquilhnīlh huan tlajana' lā' huanilh:

—Icmāpa'ksiyāni' hui'x a'nti māsordujlini'ta' lā' makakō'ko'ni'ta' huan ka'hua'chu. Icmāpa'ksiyāni' que cataxtu de xla' lā' tū' maktin titanūpala'ya' na ixchakān.

²⁶ Lā' huan tlajana' ta'salh lā' makax-tacnānilh huan ka'hua'chu lā' taxtulh. Lā' huan ka'hua'chu ixtasu'yu hua'chi xanin ixuani't. U'tza' lhūhua' talihualh ixpālacata huan ka'hua'chu:

—Nilhtza'.

²⁷ Pero Jesús makachi'palh lā' mak-tāyalh lā' huan ka'hua'chu tā'kaqui'lh.

²⁸ Lā' a'xni'ca' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nīn tatanūlh nac chic, lā' ixa'cstuca'n ix-tahui'lāna' lā' takalhasqui'nīlh:

—¿A'chī' quina'n tūlalh icmāxtuni'uj huan ka'hua'chu huan tlajana'?

²⁹ Lā' cāhuanilh:

—Huan tlajana' hua'chi huā'mā' tūla māxtucan. Xmān tzē māxtucan palh natlahua'yā'tit oración lā' palh nalihui'lī'yā'tit tū' nahuā'ya'nā'tit.

Jesús hualh ixlímaktu' que ka'lhī nani

Mt. 17.22-23; Lc. 9.43-45

³⁰ Lā' tataxtulh de a'ntza' lā' ta'alh lā' ixtalatlā'huan huan nac estado de Galilea. Lā' Jesús tū' ixlacasqui'n que naca'tzican que ixuī' a'ntza' ³¹ porque ixcāmāsu'ni'mā' ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' ixcāhuani:

—Naquimacamāstā'can quit, huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n, lā' naquimacamāstā'can con ixlīmāpa'ksinca'n chi'xcuhi'n. Lā' xlaca'n naquintamaknī lā' ixlilakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko —cāhuanilh.

³² Pero xlaca'n tū' tamāchekxīlh huā'mā' tachihuīn lā' tū' ixtakalhasqui'nīcu'tun como ixtajicua'n.

¿Tichū lihua'ca' tasqui'nī?

Mt. 18.1-5; Lc. 9.46-48

³³ Lā' tachā'lh nac huan cā'lacchicni' a'nlhā huanican Capernaum. Lā' a'xni'ca' tatanūlh tza' nac chic, Jesús cākalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū ixlālista'la'yā'tit a'xni'ca' ixta'mpā'na'ntit nac tej?

³⁴ Xlaca'n taquilhca'cslalh como lihuan ixtatlā'huantēlha nac tej, ixtalālista'lamā'na ixpālacata tichū más tasqui'nī na ixlacphu'nanca'n.

³⁵ Lā' Jesús tahuī'lh lā' cāta'sani'lh ixkalhacāujtu'ca'n lā' cāhuanilh:

—Palh catihuā lacu'tun xapuxcu' de hui'xina'n, calalh hua'chi ixtasācua'ca'n ā'makapitzin lā' calalh hua'chi xastancu.

³⁶ Lā' makachi'palh kalhatin ti'na'j ka'hua'chu lā' yāhualh na ixlacphu'nanca'n. Lā' cha'xli lā' cāhuanilh:

³⁷ —Chuxatī a'ntin tapa'ksi con quit lā' ū'tza' nalipāxqui' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu hua'chi huā'yā, ū'tza' chu a'cxtim hua'chilh quit quimpāxqui'. Lā' chuxatī a'nti quimpāxqui' quit, nā paxqui' huan a'nti quimacamīlh lā' tū' xmān quit.

**A'ntin tū' ixtā'ca'tza
Jesús, ū'tza' namaktāya**

Lc. 9.49-50; Mt. 10.42

³⁸ Lā' Juan huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', iclaktzi'nī'tauj kalhatin chi'xcu' a'nti ixmāpācuhui mintacuīni' lā' ū'tza' ixcālīmāxtumā' huan tlajana'nī'n. Lā' icuanini'tauj que tū'tza' catlahualh chuntza' como xla' tū' quincātā'latlā'huānāni' quina'n.

³⁹ Lā' Jesús hualh:

—Camakxtektit lā' tū' timā-makchuyiyā'tit. Tū' a'nan a'nti natlahua

lē'cnīn a'xni'ca' namāpācuhiū quin-tacuīni' lā' chu tuncan tzē naquilakapala. ⁴⁰Lā' a'ntīn tū' quintā'ca'tzaca'n, ū'tza' quincāmaktāyāyāni'. ⁴¹Stu'ncua' a'ntū' iccāhuaniyāni' que chuxatī nacātā'hua'yāni' xcān por ixpālacata hui'xina'n tapa'ksi'yā'tit con Cristo, ū'tza' Dios namāpala.

**Tū' tzey palh mimacan
namātlahuīyāni' talaclē'i'**

Mt. 18.6-9; Lc. 17.1-2

⁴²Lā' Jesús huampā:

—Lā' palh catihuā chihuīna'maxqui' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu a'ntī quinkalhlaka'i' lā' ū'tza' huan ka'hua'chu nalitlahua talaclē'i', huā'mā' chi'xcu' tū' tzey. Xatzey palh pū'la ixpīxchī'hua'ca'ca lakatin ka'tla' chihuix lā' ixmojōca nac mar para najicsua'. Chuntza' tū' ixa'kxokolh huan ka'hua'chu.

⁴³Lā' palh mimacan napūtlahua'yā'tit talaclē'i', huā'mā' tū' tzey. Xalitzey macamōcho ixla'tit lā' ixka'lhī'tit minquilhtamacujca'n para pō'ktu. Tū' tzey palh ka'lhī'yā'tit kantu' mimacanca'n a'ntū' pūtlahua'yā'tit talaclē'i' lā' ū'tza' nacātalimacā'nāni' hui'xina'n nac pūpātīn. A'ntza' huan macscut tūla māmīxican. ⁴⁴A'ntza' huan xtokonu'lūhua' tū' maktin catihua'kō'lh huan xamasni' ixquīnitca'n a'ntī natapātīni'n lā' tū' catimixli huan macscut.

⁴⁵Lā' palh mintojonca'n napūtlahua'yā'tit talaclē'i', huā'mā' tū' tzey. Xatzey palh lacmōcho ixla'tit lā' ixka'lhī'tit minquilhtamacujca'n para pō'ktu. Tū' tzey palh ka'lhī'yā'tit kantu' mintojonca'n a'ntū' pūtlahua'yā'tit talaclē'i' lā' ū'tza' nacātalimacā'nāni' hui'xina'n nac pūpātīn. ⁴⁶A'ntza' huan xtokonu'lūhua' tū' maktin catihua'kō'lh huan xamasni' ixquīnitca'n a'ntī natapātīni'n lā' tū' catimixli huan macscut.

⁴⁷Lā' palh tlahua'cu'tunā'tit talaclē'i' ixpālacata catihuā a'ntūn talaktzi'n milakastapunca'n, huā'mā' tū' tzey. Xatzey lakaxō'ko' ixla'tit lā' ixka'lhī'tit minquilhtamacujca'n para pō'ktu. Tū' tzey palh ka'lhī'yā'tit lakatu' milakastapunca'n a'ntū' nacāmātlahuīyāni' talaclē'i' lā' ū'tza' nacātalimacā'nāni' hui'xina'n nac pūpātīn. ⁴⁸A'ntza' huan xtokonu'lūhua' tū' maktin catitahua'kō'lh huan xamasni' ixquīnitca'n a'ntī natapātīni'n lā' tū' catimixli huan macscut.

⁴⁹Tasqui'nī que ixlihuākca'n natapātīni'n para que más tzey natala. U'tza' hua'chi macscut lā' maclacasqui'n chuntza' hua'chi lihua't maclacasqui'n matzat. Lā' a'ntū' a'ksajui'can Dios, huāk nalimāsko'kō'can matzat. ⁵⁰Matzat tzey; pero palh matzat tū'tza' sko'ko', ¿chichū nalimāsko'kō'nuncan? Caka'lhī'tit hua'chi matzat na minquilhtamacujca'n. Lā' ū'tza' huanicu'tun que xa'nca' nalatā'kchokoyā'tit. Lā' ca'cs nalātahui'la'yā'tit —hualh Jesús.

**Jesús māsuyulh ixpālacata
makxtekan huan puscāt**

Mt. 19.1-12; Lc. 16.18

10 Lā' Jesús taxtulh de Capernaum lā' a'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Judea. U'tza' a'ntū hui'lacha' tintacut huan pūxka Jordán. Lā' tatzucupā tatakēstoka tachi'xcuhi't. Lā' Jesús tzucupā cāmāsuni' como chuntza' ixlīmanīni't. ²Lā' talaktapajtzūlh Jesús makapitzin fariseosnu'. Ixtalilaktzi'ncu'tun lā' ū'tza' talikalhasqui'nīlh:

—¿Chā tzē makxtekan quimpuscātca'n lā' xapacan ixtacuīni'?

³Lā' Jesús cākalhtīlh:

—¿Chichūn cāmāpa'ksini' Moisés hui'xina'n a'nlhā tatzo'kni' huan nac ley?

⁴Lā' xla'ca'n tahualh:

—Moisés hualh: “Tzēn tzo'kcan lakatin acta lā' chuntza' tzē namakxteka' mimpuscāt”.

⁵Lā' Jesús cāhuanilh:

—Lej lacxumpi hui'xina'n lā' tū' tzey mintapāstacna'ca'n. U'tza' litzo'kli Moisés huā'mā' limāpa'ksin. ⁶Pero a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj, tatzokni' chuntza':

Dios tlauhualh chi'xcu' lā' puscāt.

⁷U'tza' nacālimakxteka ixtāta' lā' ixtzi't kalhatin chi'xcu' lā' natā'takēxtimi ixpuscāt.

⁸Lā' ixtu'ca'n natala hua'chilh xmān kalhatin.

Chuntza' tatzokni'. Lā' chuntza' tū'tza' kalhatu' xla'ca'n; xmān kalhatin. ⁹Lā' chuntza' tū' limakuan palh chi'xcu'huin cālāmāmakxtekē a'nti Dios cātlahuanit' chu lakatin.

¹⁰Lā' a'xni'ca' tatanūpā nac chic, takalhasqui'nilh i'sca'txtunu'ni'n ixpālacata a'ntū hualh. ¹¹Lā' Jesús cāhuanilh:

—Chu a'nti namakxteka ixpuscāt lā' palh natā'tapūchahua ā'kalhatin puscāt, huā'mā' chi'xcu' makpuscātini'n. Lā' chuntza' tlahuani' huan xapū'la ixpuscāt a'ntūn tū' limakuan. ¹²Lā' palh kalhatin puscāt namakxteka ixkōlu' lā' natā'tapūchahua ā'kalhatin chi'xcu', chuntza' huā'mā' puscāt naka'lhī ixmakchi'xcu'.

Jesús cāsicua'lanālih huan camana'

Mt. 19.13-15; Lc. 18.15-17

¹³Lā' cālīmini'ca Jesús camana' para que ixcā'a'cpūxa'malh. Lā' i'sca'txtunu'ni'n tatzuculh talacaquilhni a'nti ixtalimin. ¹⁴Lā' a'xni'ca' Jesús ca'tzilh a'ntū ixtatlahuamā'na, xacā'lh lā' cāhuanilh i'sca'txtunu'ni'n:

—Cacāmakxtektit quintalakmin huan camana' lā' tū' cacāmāmakchuyi'tit como huan a'nti natatapa'ksi con Dios a'nlhā māpa'ksini'n, xla'ca'n a'nti naquintalipāhuan hua'chi huan tamā'na

camana'. ¹⁵Ixlistu'ncua' iccāhuaniyāni' que a'ntin tū' takalhaka'i' hua'chi laksana'tān takalhaka'i', tū' maktin catitatanūlh a'nlhā māpa'ksini'n Dios.

¹⁶Lā' Jesús cācha'xli huan camana' lā' cāmūspa'lhli con ixmacan lā' cāsicua'lanālih.

Kalhatin chi'xcu' a'nti rico tā'chihuina'lh Jesús

Mt. 19.16-30; Lc. 18.18-30

¹⁷Lā' Jesús a'mpā, lā' ixtlā'huantēlha nac tej. Lā' laktu'jnulh kalhatin chi'xcu' lā' tatzokostani'lh Jesús lā' kalhasqui'nilh:

—Tzeyā Mākalhtō'kē'ni' hui'x. ¿Tuchū na'ictlahua para na'icka'lhī quinquilhtamacuj para pō'ktu?

¹⁸Lā' Jesús huanilh:

—¿Chā māchekxi'ya' a'ntū huanicu'tun a'xni'ca' quihua'ni'ya' palh tzey quit? Xmān kalhatin a'nti tzey lā' ū'tza' Dios.

¹⁹Hui'x ca'tziya' ixlīmāpa'ksin Dios a'ntū huan chuntza':

Tū' timakpuscātini'na'.

Tū' timaknini'na'.

Tū' tika'lhāna'na'.

Tū' tilichihuina'na' ā'kalhatin a'ntūn tū' stu'ncua'.

Tū' ti'a'kxokonuna' para natlaja'ya'.

Cacā'a'kahuā'na'ni' mintāta' lā' mintzi't.

²⁰Lā' xla' kalhtilh:

—Mākalhtō'kē'ni', huāk huā' tamā'na ictlōkentaxtūkō'nī'ttza' desde quiliti'na'j.

²¹Entonces Jesús laktzi'lh lā' pāxqui'lh lā' huanilh:

—Xmān lakatin catūhuā sputni'yāni' a'ntū natlahua'ya'. Caquistā'kō'j huāk a'ntū ka'lhī'ya' lā' nacāmālacpitzi'ni'ya' huan tumin huan pobresni' lā' naka'lhī'ya' a'nchi rico nalila'ya' nac a'kapūn. Lā' ā'calistān naquintā'pina', a'yuj napātini'na'.

²²Lā' a'xni'ca' huan chi'xcu' kaxmatli huā'mā' tachihuin, lej lilakaputzalh lā' a'lh como lej rico ixuanit'.

²³ Lā' Jesús lakachu cālaktzi'lh tachi'xcuhui't lā' cāhuanilh i'sca'txtunu'ni'n:

—Lej jicslihua' para xlaca'n a'nti lacricosnu' natatamakxteka que Dios nacāmāpa'ksi.

²⁴ Lā' i'sca'txtunu'ni'n talilē'cnilh ixtachihiu'n. Lā' Jesús cāhuanipā:

—Qui'amigos, iccāhuaniyāni' que xlaca'n a'ntin talipāhuan ixtumınca'n, lej jicslihua' natatamakxteka que Dios nacāmāpa'ksi. ²⁵ Ca'tziyā'tit que tūlah catitanūlh lakatin camello na ixtani' lixtokon. Más jicslihua' para kalhatin rico natamakxteka que Dios namāpa'ksi.

²⁶ Lā' xlaca'n lej lhūhua' talē'cnilh lā' talāhuanilh:

—Lā' ¿tichūn tzē namāpūtāxtūcan?

²⁷ Lā' Jesús cālaktzi'lh lā' cāhuanilh:

—Huan chi'xcuhui'n tūlah catitahualh nīn tuntū' para natapūtāxtu, xmān Dios tzē nacāmāpūtāxtū como Dios tzēn tlahua huāk catūhuā.

²⁸ Lā' Pedro tzuculh chihuīna'n lā' huanilh Jesús:

—Ica'kxtekui'likō'uj ixlihuāk a'ntū xa'icka'lhīyāuj lā' iccāstālani'mā'ni'.

²⁹ Lā' Jesús kalhtīni'lh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nan a'nti nata'a'kxtekui'li catūhuā por quimpālacata lā' ixpālacata kalhlaka't' xatzey tachihiu'n. Nata'a'kxtekui'li ixā'lacchicni'ca'n, o ixtā'timınca'n, o ixtzi'tca'n, o ixtāta'ca'n, o ixcamana'ca'n, o ixā'tacuxtuca'n. ³⁰ Xlaca'n a'nti nata'a'kxtekui'li, ā'chulā' nataka'lhī nac huā'mā' quilhtamacuj. Hua'chi cien veces lihua'ca' nataka'lhī ixā'lacchicni'ca'n lā' nā lhūhua' ixtā'timınca'n lā' ixtzi'tca'n lā' ixtāta'ca'n lā' ixcamana'ca'n lā' ixā'tacuxtuca'n. Lā' nā nacāmāpātīnican. Lā' nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu a'nlhā Dios māpa'ksini'n. ³¹ Lā' lhūhua' a'nan a'nti lej tatasqui'ni huā'tzā'; pero a'nlhā Dios māpa'ksini'n, tū' lej

catitatasqui'nīlh. Lā' lhūhua' a'nan a'ntin tū' tatasqui'ni huā'tzā'; pero a'nlhā Dios māpa'ksini'n, lej natatasqui'ni.

Jesús huampā que ka'lhī nani

Mt. 20.17-19; Lc. 18.31-34

³² Jesús lā' i'sca'txtunu'ni'n ixtatā'cxtunu'ntēlha para nac Jerusalén lā' Jesús ixcāpū'lani'tēlha lā' xlaca'n talē'cnilh. Lā' huan a'nti ixtastālani' ixtajicua'n. Lā' chu cālēmpā lacachuna'j huan kalhacāujtu' i'sca'txtunu'ni'n lā' tzucupā cāhuani a'ntū napātle'keni'.

³³ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Ca'tziyā'tit que a'mā'nauj para nac Jerusalén. Lā' a'ntza' naquimacamāstā'can como quit huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n. Naquimacamāstā'can con huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'ni'n huan ley. Lā' xlaca'n natahuan que caquimaknīca. Lā' xlaca'n naquintamacamāstā' con huan maktiyā'ti'n. ³⁴ Lā' naquintalakapala lā' naquintakēsnoke lā' naquintachojmanī lā' naquintamaknī. Lā' ixlilakatu'tun chī'chini' na'iclakahuanchoko de na ixlaclhpu'nanca'n huan nīni'n.

Jacobo lā' Juan tasqui'ni'lh lakatin talakalhu'mān

Mt. 20.20-28

³⁵ Lā' Jacobo lā' Juan, ixo'kxa'n Zebedeo, talaktapajtzūlh Jesús lā' tahuanilh: —Mākalhtō'kē'ni', iclacasqui'nāuj naquilātlahua'ni'yāuj a'ntū na'iccāsqui'ni'yāni'.

³⁶ Lā' xla' cākalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū lacasqui'nā'tit na'iccātlahua'ni'yāni'?

³⁷ Lā' xlaca'n tahuanilh:

—A'xni'ca' hui'x namāpa'ksini'nkō'ya', quina'n iclacasqui'nāuj na'iccāpāxtūtahui'layāni', kalhatin na mimpāxtūcāna'j lā' ā'kalhatin na mimpāxtuxuc.

³⁸ Pero Jesús cāhuanilh:

—Hui'xina'n tū' māchekxi'yā'tit a'ntū quilāsqui'ni'mā'nauj. ¿Chā tzē natāyani'yā'tit palh napātini'nā'tit hua'chi quit na'icpātini'n? U'tza' hua'chilh pōko'tnū'nā'tit quintaza lā' hua'chilh quintā'a'kpaxā'tit.

³⁹ Lā' xla'ca'n tahualh:

—Tzē na'ictlahuayāuj; tzē na'ictāyani'yāuj.

Lā' Jesús cāhuanilh:

—Stu'ncua' que napātini'nā'tit hua'chi quit. ⁴⁰ Pero ū'tza' huā'mā' naquilāpāxtūtahui'layāuj, quit tūla icmāpa'ksi. Huā'mā' pūtahui'lh cāxui'lica xmān para huan a'nti Dios lacsacli.

⁴¹ Lā' a'xni'ca' huan kalhacāuj sca'txtunu'nī'n taca'tzilh a'ntū kalhasqui'nica Jesús, tatzuculh ta'a'kchā'n ixpālacata Jacobo lā' Juan.

⁴² Lā' Jesús cāta'sani'lh ixlihuākca'n lā' cāhuanilh:

—Hui'xina'n ca'tziyā'tit a'nchīn tahuani't huan a'ntin tamāpa'ksini'n nac cā'tiya'na'. Xlaca'n hua'chi ixtēcu'nī'n a'ntin tatapa'ksi con xla'ca'n. Lā' lej palha' tamāpa'ksini'n. ⁴³ Tū' chuntza' catilalh na milaclhpu'nanca'n. Chuxatī a'nti lacu'tun xamāpa'ksini' na milaclhpu'nanca'n, maclacasqui'n que xla' nala hua'chi ixlacscujni'ca'n ā'makapitzin. ⁴⁴ Chuxatī a'nti naputza a'nchī lihua'ca' natasqui'ni na milaclhpu'nanca'n, maclacasqui'n que xla' nala hua'chi ixtasācua'ca'n ā'makapitzin de hui'xina'n. ⁴⁵ Quit māni' huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n. Lā' quit tū' icmilh para na'icla hua'chi xapatrōn; quit icmilh para na'icscujā lā' para na'iccāmaktāya ā'makapitzin. Lā' na'icmacamāstā' quinquilhtamacuj para na'iccāmāpūtaxtū lilhūhua' —hualh Jesús.

Jesús mālacahuānilh Bartimeo a'nti lakatzī'n ixuanī't

Mt. 20.29-34; Lc. 18.35-43

⁴⁶ Lā' tachā'lh huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Jericó. Lā' a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' nac Jericó, tatā'alh i'sca'txtunu'nī'n lā' lhūhua' tachi'xcuhui't. Lā' na ixquilhtūn tej i'squi'nihuā'yahui' huan lakatzī'n a'nti ixuanican Bartimeo ixo'kxa' Timeo. ⁴⁷ Lā' a'xni'ca' ca'tzilh que ixtētaxtumā' Jesús xala' nac Nazaret, tzu-culh ta'sa lā' hualh:

—Jesús, hui'x ixtā'nat David a'nti xa'icka'lhīmā'nauj. Caquilakalhu'ma' quit.

⁴⁸ Lā' lhūhua' chi'xcuhui'n talacaquilh-nilh lā' tahuaniilh:

—Caquilhca'csla'.

Lā' Bartimeo ā'chulā' ixta'sa lā' hualh:

—Hui'x ixtā'nat David a'nti xa'icka'lhīmā'nauj, caquilakalhu'ma' quit.

⁴⁹ Lā' Jesús tāyalh lā' cāhuanilh i'sca'txtunu'nī'n:

—Cata'sa'ni'tit.

Lā' tata'sani'lh huan lakatzī'n lā' tahuaniilh:

—Capāxu'hua' lā' catāya'. Jesús ta'sani'yāni'.

⁵⁰ Lā' xla' tamakxtulh ixtakēnu' lā' tāyalh lā' lakmilh Jesús. ⁵¹ Lā' Jesús kalhasqui'nilh:

—¿Tuchū lacasqui'na' na'ictlahuani'yāni'?

Lā' huan lakatzī'n huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', caquimālacahuā'ni'pala'.

⁵² Lā' Jesús huanilh:

—Tzētza' napina'. Hui'x kalhlaka'i'ni'ta' que quit na'icmālacahuāni'yāni' lā' ū'tza' litzeya'ntitza'.

Lā' chu limaktin lacahuāna'lh lā' stālani'lh Jesús nac tej.

**Jesús lā' i'sca'txtunu'nī'n tachā'lh nac
xcānsipej Jerusalén**

Mt. 21.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19

11 Lā' a'xni'ca' ixtapajtzūtēlhatza' nac Jerusalén, tachā'lh huan nac o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos, lā' ū'tza' pajtzu huan cā'lacchicni' a'nlhā huanican Betfagé lā' a'nlhā huanican Betania. Lā' Jesús cāmāpū'lih kalhatu' i'sca'txtunu'nī'n ²lā' cāhuanilh:

—Capintit huan nac cā'lacchicni' a'ntūn tasu'yu na milacapūnca'n. Lā' a'xni'ca' nachipinā'tit nalaktzī'nā'tit lakatin xaska'ta' burro a'ntū chī'yāhuacanī't. Nin tinti'na'j kētahui'lanī't. Caxcuttit lā' caquilālimini'uj huā'tzā'. ³Lā' palh catihūā nacākhalhasqui'ni'yāni': “¿A'chī' xcutpā'na'ntit huan burrito?”, hui'xina'n nakalhtini'nā'tit: “Huan Māpa'ksini' maclacasqui'n lā' tuncan namacamimpala huā'tzā'”.

⁴Lā' ta'a'lh lā' takaksli lakatin xati'na'jcus burro a'ntū ixchī'yāhuacanī't. Ixyā nac tej pajtzu xamākalthcha lakatin chic. Lā' tatzuculh taxcuta.

⁵Lā' makapitzin chī'xcuhui'n a'ntī ixtayāna' takalhasqui'nilh:

—¿Tuchū tlaha'pā'na'ntit? ¿A'chī' xcutpā'na'ntit huan burro?

⁶Lā' huan sca'txtunu'nī'n takalhtini'lh chu a'nchī Jesús ixcāhuanini't. Lā' huan chī'xcuhui'n tamakxtekli ta'a'n huan sca'txtunu'nī'n. ⁷Lā' talimini'lh Jesús huan xati'na'jcus burro lā' talikētlapalh ixtakēnu'ca'n lā' xla' kētō'lah. ⁸Lā' lhūhua' tachi'xcuhui't tamāpī'lh ixtakēnu'can nac tej. Lā' ā'makapitzin ixtacā' xati'na'j ixpeken qui'hui' para natamāpī' nac tej. Chuntza' talimāsu'yulh palh ixta'a'cnini'ni'mā'na Jesús.

⁹Lā' a'ntī ixtapū'lani'tēlha lā' a'ntī ixtastālani'tēlha tatzuculh tata'sa lā' tahualh:

—¿Camācā'tanīca Dios! Dios casicua'lanālih a'ntī mimā' por ixlimāpa'ksin huan Māpa'ksini' quinDiosca'n. ¹⁰Dios casicua'lanālih huan limāpa'ksin a'ntū nala, lā' ū'tza' hua'chī ixlimāpa'ksin quixū'yāpapca'n David.

¹¹Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh nac Jerusalén, tanūlh nac xaka'tla' litokpān. Lā' como kōtanūtza' ixuani't, a'xni'ca' lakachu lacahuāna'lh na ixchakān litokpān, taxtulh lā' cātā'a'lh huan kalhacājutu' sca'txtunu'nī'n nac Betania.

**Jesús lacaquilhni'lh
huan xaqui'hui' higo**

Mt. 21.18-19

¹²Lā' ixlilakali a'xni'ca' tataxtulh de nac Betania, Jesús ixtzi'nca. ¹³Lā' de makat laktzī'lh a'katin xaqui'hui' higo lā' ixtaxtuni'nī'ttza' xachi'tin huan qui'hui'. Lā' Jesús tapajtzūlh para nalaktzī'n palh ixua'ca'tza' xatō'ca't. Lā' a'xni'ca' chā'lh a'nlhā ixyā huan qui'hui', tū' ixka'lhī ixtō'ca't. Xmān xachi'tin ixka'lhī como tūna'j ixchā'n ixpūlan higo. ¹⁴Lā' Jesús huanilh huan qui'hui':

—Tū' maktin catihua'ca' mintō'ca't.

Lā' i'sca'txtunu'nī'n takaxmatli a'ntū huanilh huan qui'hui'.

**Jesús cātlakaxtulh de nac xaka'tla'
litokpān huan stā'na'nī'n**

Mt. 21.12-17; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22

¹⁵Lā' a'xni'ca' tachā'lh nac Jerusalén, Jesús tanūlh nac xaka'tla' litokpān lā' tzuculh cātlakaxtu huan a'ntī ixtastā'namā'na lā' huan a'ntī ixtatamāhuana'mā'na na ixtanquilhni' huan litokpān. Lā' cāmāpūspi'tni'kō'lh ixmesaca'n huan a'ntī ixtaxtāpālimā'na ixtumīnca'n tachi'xcuhui't lā' nā ixpūtahui'lhca'n huan a'ntī ixtastā'mā'na pālūmax. ¹⁶Lā' tū' makxtekli que nin tinti' natētaxtu na ixtanquilhni' huan litokpān palh ixlēmā' catihūā. ¹⁷Lā'

ixcāmāsu'ni' huan tachi'xcuui't lā' hualh:

—¿Chu tū' tatzo'kni' chuntza'?: “Quinchic namāpācuui'can chic a'nlhā tlahuacan oración. Huan tachi'xcuui't xalanī'n calhāhuā natamin tatlhua oración”. Lā' a'nchīn tlahuapā'nantit, lītlahuacani't hua'chi xipūtatzē'kni'ca'n ka'lhāna'ni'n.

¹⁸Lā' cāmāca'tzīnica xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'ni'n huan ley. Lā' xlaca'n ixtaputzamā'na a'nchī natalimakni Jesús. Ixtajicua'ni' Jesús como ixlihuākca'n huan tachi'xcuui't ixtalē'cnī a'nchī ixmāsu'yu. ¹⁹Lā' a'xni'ca' ixtā'cnūnī'ttza' huan chi'chini', Jesús lā' ī'sca'txtunu'ni'n tataxtulh de nac Jerusalén.

Scōhualh huan xaqui'hui' higo

Mt. 21.20-22

²⁰Lā' ixlilakali cā'tzi'sāt tatētaxtulh a'nlhā ixyā huan xaqui'hui' higo lā' talak-tzi'lh a'nchī ī'scōhuankō'ni'ttza' hasta ix-tankāxē'k. ²¹Lā' Pedro pāstacli a'ntū pātle'kelh lā' huanilh Jesús:

—Mākalhtō'kē'ni', cala'ktzi'. Huan qui'hui' scōhuantāyakō'lhntza'; huan a'ntū macapūlhca'.

²²Lā' Jesús cākalhtilh:

—Cakalhlaka'īt'it Dios. ²³Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Chuxatī a'nti xa'nca nakalhlaka'ī' lā' tū' naka'lhi lakatu' ixtapāstacna', natlahuani'can chu a'ntū xla' nasqui'n. Palh nahuani huan kēstīn: “Catapānu' de ā'tzā' lā' catojo' nac xcān”, chuntza' napātle'ke, xmān tū' caka'lhilh lakatu' ixtapāstacna'. ²⁴U'tza' iccālihuaniyāni' que ixlihuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit a'xni'ca' tā'chihuina'mpā'na'ntit Dios, caka'lhilaka'ī'tit que ka'lhīyā'tittza'. Lā' namaklhtīni'nā'tit. ²⁵Lā' a'xni'ca' natāya'yā'tit lā' tlahua'pā'na'ntit oración, namāspūtūnu'ni'yā'tit catihuā palh cātlahuani'ni'ta'ni' a'ntūn tū'

tzey. Chuntza' minTāta'ca'n nac a'kapūn tzē nacāmāspūtūnu'ni'yāni' mintalaclē'i'ca'n. ²⁶Lā' palh hui'xina'n tū' cāmāspūtūnu'ni'yā'tit ā'makapitzīn, minTāta'ca'n nac a'kapūn tū' caticāmāspūtūnu'ni'ni' mintalaclē'i'ca'n hui'xina'n.

Kalhasqui'nica Jesús ixpālacata ixlimāpa'ksin

Mt. 21.23-27; Lc. 20.1-8

²⁷Lā' tachā'lh nac Jerusalén. Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan nac xaka'tla' litokpān, talaktapajtzūlh xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'ni'n huan ley lā' xalacpapatzīni'n israelitas. ²⁸Lā' takalhasqui'nilh:

—¿Tichū ixquilhtampān lītlahua'pā't huā'mā'na catūhuā? ¿Tichū maxqui'ni' huā'mā' limāpa'ksin?

²⁹Lā' Jesús cākalhtilh:

—Nā quit na'iccākalhasqui'ni'yāni' catūhuā. Lā' palh naquilākalhtiyāuj, nā quit na'iccāhuaniyāni' tichū ixquilhtampān iclitlahuamā' huā'mā'na catūhuā. ³⁰¿Tichū ixquilhtampān ixlimā'kpxaxīni'n Juan? ¿Ixquilhtampān Dios o ixquilhtampān tachi'xcuui't? Caquilākalhtij.

³¹Lā' xlaca'n tatzuculh talacchihuina'n ixa'cstuca'n lā' talāhuanilh:

—¿Chichū nahuaniyāuj? Palh nahuaniyāuj que Dios māpa'ksilh huan Juan, naquincākalhasqui'ni'yāni': “Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'ni'ta'ntit?” ³²Lā' tūla catihuaniuj que chi'xcuui'n tamāpa'ksilh como cājicua'ni'yāuj tachi'xcuui't —talāhuanilh.

Ixtajicua'n que tachi'xcuui't nata'a'kchān como ixlihuākca'n ixtakalhlaka'ī' que Juan stu'ncua' ixa'cta'sana' Dios ixuani't. ³³Lā' ū'tza' talikalhtilh Jesús:

—Tū' iccā'tziyāuj tichū ixquilhtampān.

Lā' Jesús cāhuaniilh:

—Nin quit tū' icticāhuanini' tichū ixquilhtampān iclitlahuamā' huāmā'na catūhuā.

A'nchī litalacastuca huan tūn tū' tzeyā tasācua'nī'n

Mt. 21.33-46; Lc. 20.9-19

12 Lā' Jesús tzuculh cālītā'chihuina'n huan tachi'xcuhui't con a'ntū litalacastuca lā' cāhuanilh:

—Ixui' kalhatin chi'xcu' a'ntū cha'nli mayāc a'ntū māsā' uvas. Lā' licorral-hui'lilh chihuix ixti'ya't lā' cāxtlahualh ixpūchi'tni' lā' yāhualh lakatin torre a'ntū napūmaktaka'lha ixpū'uva.

Lā' ā'calistān cāmāsācua'nilh ixti'ya't makapitzin tasācua'nī'n para natascuja i'tātna'. Lā' xla' a'lh tachoko makat. ²Lā' a'xni'ca' chilhtza' ixpūlan uvas, macā'lh ixlacscujni' na ixpū'uva. A'lh cāsqui'ni' huan tasācua'nī'n catamacamaxqui'lh huan a'ntūn tamakalanit' a'ntū ixla' ixtēcu' ti'ya't. ³Pero huan tasācua'nī'n tachi'palh huan lacscujni' lā' tatucslī lā' chu chuntza' tamāspi'tchokolh. Tū' maxqui'ca nīn tuntū'. ⁴Lā' huan ixtēcu' pū'uva chu macā'mpā ā'kalhatin ixlacscujni'. Lā' huan tasācua'nī'n tamūta'lalh lā' talakapalalh lā' chu chuntza' tamacā'lh. ⁵Lā' huan ixtēcu' macā'mpā ā'chā'tin lā' tamaknīlh xla'. Lā' huan ixtēcu' cāmacā'mpā lhūhua' ā'makapitzin. Huan tasācua'nī'n talacnicui'lilh makapitzin lā' tamaknīlh ā'makapitzin.

⁶A'xmān kalhatin ixui'cus a'ntin tzē namacā'nca, lā' ū'tza' ixo'kxa' a'nti lej ixpāxqui'. Lā' xla' ā'xmān macā'lh lā' hualh: “Ka'lhī que nata'a'cnīni'ni' qui'o'kxa'”. ⁷Pero huan tasācua'nī'n talāhuanilh: “Ū'tza' huan a'nti nalitachoko ixlihuāk a'ntū ka'lhī ixtāta'. Camakniuj lā' chuntza' quilaca'n nala huan pū'uva”. ⁸Lā' tachi'palh lā'

tamaknīlh lā' tamaka'lh ixquilhtūn huan pū'uva.

⁹Lā' Jesús cākalhasqui'nilh:

—¿Chī puhua'nā'tit? ¿Tuchū nacātlahuani' huan tamā'na' a'ntin tamaksācua'lh? Na'a'n lā' nacāmāspūtūkō' huā' tamā'na tasācua'nī'n lā' nacāmāsācua'nī huan pū'uva ā'makapitzin xtunc tasācua'nī'n.

¹⁰¿Chā tū' maktin lakapūtle'keni'ta'ntit na ixtachihuīn Dios ixpālacata ixO'kxa'? Xla' hua'chi huan chihuix a'ntū litzo'kcani't lā' chuntza' huan:

Huan xakana'nī'n talakmaka'lh huan chihuix lā' māni' ū'tza' lani't huan chihuix a'ntū más tasqui'nī.

¹¹Chuntza' tlhualh huan Māpa'ksini' lā' quina'n iclē'cnīyāuj.

¹²Lā' ixtā'ca'tza Jesús titachi'pacu'tulh como tamāchekxilh que xla'ca'n ixtalitalacastuca hua'chi huan tasācua'nī'n nac pū'uva. Lā' como ixtajicua'ni' tachi'xcuhui't, ū'tza' talimakxteklī lā' ta'a'lh.

Ixpālacata huan tamātā'jin

Mt. 22.15-22; Lc. 20.20-26

¹³Lā' cālakmacā'nca Jesús ā'makapitzin fariseosnu' lā' ixchi'xcuhui'n Herodes. Cālakmacā'nca para natakaxmatxtu catūhuā a'ntūn tzē natalē'ksa'nini'n. ¹⁴Lā' a'xni'ca' talakchā'lh, tahuanih:

—Mākalhtō'kē'ni', icca'tziyāuj que hui'x hua'na' a'ntū stu'ncua'. Hui'x tū' tlhua'ni'ya' cuenta a'nchī talichihuīna'nāni' tachi'xcuhui't. Lā' chu a'cxtim cālaktzi'na' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't. Lā' hui'x xa'nca māsuyuya' a'nchī Dios lacasqui'n. ¿Chā limakuan na'icmāpalayāuj a'ntū mātā'jini'n huan emperador o tū' tasqui'nī?

¹⁵Lā' Jesús ixca'tzi que xmān ixtalilak-tzi'ncu'tun lā' cākalhasqui'nilh:

—¿A'chí' quilālilaktzī'ncu'tunāuj?
Caquilālīmini'uj lakatin tumīn para
na'icłaktzī'n.

¹⁶ Lā' talīmini'lh lakatin denario a'ntū
ixtumīnca'n lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:

—¿Tichū ixlacan tasu'yu nac huā'mā'
tumin lā' tichū ixtacuīni' tatzo'kni'?

Lā' xlaca'n tahuaniłh:

—Ixla' huan emperador.

¹⁷ Lā' tuncan Jesús cāhuaniłh:

—Pues camacamaxqui'tit huan emperador
a'ntū ixlā' lā' camacamaxqui'tit Dios
a'ntū ixlā'.

Lā' xlaca'n lej talē'cnīlh a'nchī
cākalhtīlh Jesús.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'ntī natalakahuanchoko

Mt. 22.23-33; Lc. 20.27-40

¹⁸ Lā' talakmilh Jesús saduceosnu'.
Xlaca'n tamāsu'yu que tū' catilakahuan-
chokoca. Lā' ū'tza' talihuaniłh:

¹⁹ —Mākalhtō'kē'ni', Moisés
quincāmāchokoni'ni' huā'mā' tatzo'kni':
Palh nanī kalhatin chī'xcu' a'ntin
tapūchahuani'ttza', lā' palh nīmaka'n
ixpuscāt lā' palh tinti' ixcaman,
maclacasqui'n que huan lakapūt
natā'tapuchahua ixyāsta' a'nti
xastancu. Lā' huan xapū'la o'kxa'
a'nti nalacatuncūi nala ixo'kxa' huan
xapuxcu' a'nti nini'ttza'. ²⁰ Ixa'nān
kalhatojon litā'timīn. Lā' xapuxcu'
tapūchahualh lā' tū' ixka'łhi ixcaman
a'xni'ca' nīlh. ²¹ Lā' kalhatin i'stancu
tā'tapūchahualh huan lakapūt lā'
nā xla' nīlh lā' tū' ka'łhilh ixcaman.
Lā' chuntza' pātle'keni'lh ā'kalhatin
i'stancu a'xni'ca' tā'tapūchahualh huan
lakapūt. ²² Chuntza' kalhatunu' de
ixkalhatojonca'n tatā'tapūchahualh
huan puscāt lā' tū' taka'łhilh
ixcamanca'n a'xni'ca' tanīlh. Lā' a'xmān
nīlh huan puscāt. ²³ Lā' a'xni'ca'
nalakahuanchokocan, ¿tichū ixlā' nala

huanmā' puscāt? Ixkalhatojonca'n
ixtatā'tapūchahuani't.

²⁴ Lā' Jesús cākalhtīlh:

—U'tza' lita'a'kxokoni'ta'ntit
mē'cstuca'n como tū' ca'tziyā'tit
a'ntūn tatzo'kni' huan na ixtachihuīn
Dios lā' nīn tū' māchekxi'yā'tit chī
huani't ixlīmāpa'ksīn. ²⁵ Lā' a'xni'ca'
huan nini'n natalakahuanchoko,
tū' catitapūchahuaca lā' nīn tū'
catitamāstā'lh ixtzu'ma'janca'n para
natatapūchahua. Xlaca'n natala hua'chi
ixángeles Dios xala' nac a'kapūn.
²⁶ Lā' Moisés tzo'kli ixpālacata a'nti
natalakahuanchoko a'xni'ca' tzo'kli
ixpālacata huan pūtzina'j qui'hui' a'ntū
ixlamamā'. ¿Chu tū' lakapūtle'keni'ta'ntit
a'ntū Dios huaniłh Moisés? Chuntza'
hualh: “Quit ixDiosca'n Abraham
lā' Isaac lā' Jacob”, hualh. ²⁷ U'tza'
huanicu'tun que xlaca'n lakahuan a'yu
tanīlh de makāntza' lā' Dios ū'tza'
ixDiosca'n xalakahuan lā' tū' huan
xanini'n. Hui'xina'n lej ta'a'kxokoyā'tit
mē'cstuca'n.

Huan limāpa'ksīn a'ntū lihua'ca' tasqui'nī

Mt. 22.34-40; Lc. 10.27

²⁸ Lā' cālakmilh Jesús kalhatin
xamākalhtō'kē'ni' huan ley lā'
cākaxmatli a'nti ixtalāsta'lamā'na. Lā'
ca'tzīlh que Jesús xa'nca cākalhtīlh. Lā'
tuncan kalhasqui'nīlh:

—¿Tuchūyā limāpa'ksīn más
tasqui'nī?

²⁹ Lā' Jesús kalhtīlh:

—Huan limāpa'ksīn a'ntū más
tasqui'nī, ū'tza' huā'mā': “Cakaxpa'ttit
hui'xina'n israelitas. Huan Māpa'ksīni'
quīnDiosca'n xmān ū'tza' Māpa'ksīni'.
³⁰ Lā' napāxqui'ya' huan Māpa'ksīni' a'nti
minDios con ixlihuāk mi'a'clhcunuc
lā' con ixlihuāk mintapāstacna' lā'
mintahuixcān”. ³¹ Lā' ixlilakatu'
limāpa'ksīn ū'tza' huā'mā': “Napāxqui'ya'

ā'kalhatin chu a'cxtim hua'chi mē'cstu pāxqui'ca'na". Tū' a'nan ā'lakatin līmāpa'ksin a'ntū más tasqui'nī que huā' tamā'na.

³² Lā' tuncan xamākalhtō'kē'ni' huan ley huanilh:

—Lej stu'ncua' a'ntū' hua'na', Mākalhtō'kē'ni'. Hui' kalhatin Dios lā' xla' xmān ixa'cstu Dios. ³³ Lā' tasqui'nī napāxqui'yāuj con ixlihuāk qui'a'clhcuunca'n lā' con ixlihuāk quin-tapāstacna'ca'n lā' quintahuixcāncan. Nā tasqui'nī napāxqui'yāuj ā'kalhatin chu a'cxtim hua'chi quē'cstucan quincātapāxqui'yāni'. Palh chuntza' natlahuayāuj, ū'tza' lihua'ca' xatzey que na'a'ksajui'yāuj Dios a'ntū lhucuyucan o maknīcan.

³⁴ Lā' Jesús cuenta tlhualh a'nchī xa'nca pāstacli lā' kalhtilh xamākalhtō'kē'ni' huan ley. Lā' Jesús huanilh:

—Tisputni'yāni' xmān macsti'na'j para natapa'ksi'ya' con Dios.

Lā' tinti'tza' ixkalhasqui'nīcu'tun nīn tuntu' como ixtajicua'n.

I'xū'yāpapna' Jesús

Mt. 22.41-46; Lc. 20.41-44

³⁵ Lā' Jesús ixcāmāsu'ni'mā' huan tachi'xcuhui't nac xaka'tla' litokpān lā' cāhuanilh:

—Cristo ū'tza' a'nti Dios hui'lilh ixlimāpūtaxtunu'. Lā' ¿a'chī' tahuan huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley que Cristo i'xū'yātā'nat David? ³⁶ Māni' David hualh chu a'nchī māsuni'lh Espiritu Santo lā' chuntza' tzo'kli:

Huan Māpa'ksini' Dios huanilh quiMāpa'ksini': "Catahui'la' quimpāxtūcāna'j hasta a'xni'ca' na'iccātlajakō' ixlihuākca'n mintā'ca'tza"

—huan pāxtūcāna'j a'nlhā a'cnini'ni'can—. ³⁷ Palh David lichi-huina'lh i'xū'yātā'nat lā' māpācuhiilh

ixMāpa'ksini', ū'tza' huanicu'tun que xla' lihua'ca' xaka'tla' nala —hualh Jesús.

Lā' chu catihuayā tachi'xcuhui't lipāxuj takaxmatli.

Jesús cālē'ksa'nini'lh

xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley

Mt. 23.1-36; Lc. 11.37-54; 20.45-47

³⁸ Lā' a'xni'ca' Jesús ixcāmāsu'ni'mā' huan tachi'xcuhui't, ixcāhuani':

—Catamaktaka'lhtit lā' tū' nacāta'a'kxokoyāni' huan xam-ākalhtō'kē'ni'nī'n ley a'ntin tapūlatā'kchokocu'tun pūlhāmā'n ixtakēnu'ca'n hua'chi a'nti lej taca'tzi. Nā talacasqui'n que cacātā'chihuina'nca lā' cacā'a'cnini'ni'ca nac cā'tejen. ³⁹ Lā' na ixlitokpāncan israelitas xlaca'n taputza pūtahui'lh a'ntū tahui'lāna' calacan lā' talacasqui'n que cacā'a'cnini'ni'ca a'nlhā tlahuacan cā'tani'. ⁴⁰ Lā' xlaca'n ta'a'kxokomaklhti ixchicca'n lakapūtnu' lā' a'calistān lej xlit takalhtō'ka' a'nlhā nacālaktzī'ncan lā' chuntza' tali'a'kxokonun. A'chulā' natapātini'n que ā'makapitzin.

A'ntū māsā'lh huan pobre lakapūt

Lc. 21.1-4

⁴¹ Lā' Jesús tahui'lh na ixlacapūn a'nlhā ixmojōcan tumin a'ntū a'ksajcan Dios. Lā' ixcālaktzī'mā' huan tachi'xcuhui't a'xni'ca' ixtamojō ixtuminca'n. Lā' lhūhua' ricosnu' tamojōlh lhūhua' ixtuminca'n. ⁴² Lā' milh kalhatin lakapūt; lej pobre ixuanī't. Lā' xla' cāmojōlh lakatu' ixtumin de cobre; xmān macsti'na'j ixtapalh. ⁴³ Lā' Jesús cāta'sani'lh i'sca'txtunu'ni'n lā' cāhuanilh:

—Ixlistu'ncua' iccāhuaniyāni' que a'ntū mojōlh huāmā' pobre lakapūt lihua'ca' ixtapalh na ixlacapūn Dios que a'ntū tamojōlh huan ā'makapitzin. ⁴⁴ Xlaca'n tamojōlh xmān a'ntū ixcā'a'katāxtūni'ni'ttza' como xlaca'n

lacricos. Lā' huan puscāt, xla' a'yuj sputni' ixlihua't, pero mästā'kō'lh ixlihuāk a'ntū xipūlatahuī'lh.

Jesús hualh que nalactlahuacan xaka'tla' litokpān

Mt. 24.1-2; Lc. 21.5-6

13 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' de nac xaka'tla' litokpān, kalhatin de īsca'txtunu'ni'n huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', cala'ktzi'.

Lej tzēhuani't huan chihuix a'ntū litlahuacani't huā'mā' xaka'tla' litokpān. Lej xa'nca taxtucha'.

²Lā' Jesús kalhtil:

—Calaktzi'ntit ixlihuāk huā'mā' a'ntū ixla' huan litokpān. Tū' catitachokolh nīn lakatin chihuix nac taxaka. Ixlihuākca'n natapanckō' lā' huan taxaka nalacā.

A'nchī naca'tzican que palaj na'a'ksputa huā'mā' quilhtamacuj

Mt. 24.3-28; Lc. 21.7-24; 17.22-24

³Lā' Jesús tahuī'lh na ixtützā'n huan o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos lā' na ixlacapūn xaka'tla' litokpān. Lā' Pedro lā' Jacobo lā' Juan lā' Andrés tzē'k takalhasqui'nīlh:

⁴—Iclacasqui'nāuj naquilāhuaniyāuj lhānīn napātē'ke huā' tamā'na. ¿Chichū na'iclica'tziyāuj palh palaj napātē'ke a'ntū hua'nti?

⁵Lā' Jesús tzuculh cāhuani:

—Catamaktaka'lhtit para que nīn tinti' nacā'a'kxokoyāni' ⁶como lhūhua' chi'xcuhui'n natahuan palh taka'lhī quilimāpa'ksin. Lā' chā'tunu' natahuan: “Quit Cristo a'nti Dios lacsacui'lilh”. Lā' chuntza' lhūhua' a'nti nacā'a'kxokocan.

⁷Lā' nakaxpa'tā'tit a'nchī sā'nān a'nlhā pajtzu tlahuamā'ca guerra lā' nacātamāca'tziniyāni' a'nchī lamā'cha' guerra makat. Tū' tijicua'nā'tit. Chuntza' ka'lhī que napātē'ke. Lā' tūna'j cati'a'ksputi'. ⁸Lakatin gobierno natā'kaqui' contra ā'kalhatin. Lā'

kalhatin māpa'ksini' natlajacu'tun ā'kalhatin. Lā' lakachu natachiqui huan ti'ya't lā' na'a'nān tatzī'ncsta. Lā' ixlihuāk huā'mā' xmān ixlitzucuni' a'nchī napātini'ncan.

⁹Cuenta catlahua'tit como nacātamacamāstä'yāni' con huan pūchihuina'ni'n lā' nacātakēsno'kāni' nac litokpānna'. Lā' por quimpālacata nacātalē'nāni' na ixlacapūnca'n huan gobernadores lā' na ixlacapūnca'n māpa'ksini'ni'n. Chuntza' nachihuina'nā'tit por quimpālacata.

¹⁰A'xni'ca' tūna'j nasputa huā'mā' quilhtamacuj, tasqui'ni' nacāmāsu'ni'can huan xatzey tachihuīn huan tachi'xcuhui't chuxalhā nac quilhtamacuj. ¹¹Lā' a'xni'ca' nacātachi'payāni' lā' nacātamacamāstä'yāni' con huan pūchihuina'ni'n, tū' catilē'capintit pū'la a'nchī nalitamakāyayā'tit. Nahua'nā'tit a'ntū puhua'nā'tit a'xni'ca' nachā'n huanmā' hora. Tū' māni' hui'xina'n catichihuina'ntit. Huan Espiritu Santo nacāmāchihuiniyāni'.

¹²Lā' a'nti quintakalhlaka'i' nacāmacamāstä'can con huan pūchihuina'ni'n. Lā' māni' ixtā'tinca'n a'nti natamacamāstä' para nacāmāknican. Lā' huan xanatātana' natamacamāstä' ixcamana'ca'n a'ntin takalhlaka'i' para nacāmāknican. Lā' huan camana' nata'a'kchā'ni' ixtāta'ca'n lā' ixtzi'tca'n a'ntin takalhlaka'i' lā' natamāmākninini'n. ¹³Lā' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't nacātaca'tzalaktzi'nāni' lā' xmān por quimpālacata. Lā' huan a'nti natatāyani' hasta a'xni'ca' natani, xlaca'n nacāmāpūtaxtūcan.

¹⁴Nalaktzi'nā'tit huā' xako'hua'jua' a'ntū nalactlahuakō' lā' natāya a'nlhā tū' limakuan chu a'nchī tzo'knulh huan profeta Daniel. Lā' quit a'nti ictzo'kmā' huā'mā', iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'nti lakapūtē'kepā'nāntit que cuenta catlahua'tit. A'xni'ca'

nalaktzi'nā'tit huanmā, a'xni'ca' maclacasqui'n que natatzā'la hasta nac o'kspū'n xla'ca'n a'ntin tahuil'āna' nac estado de Judea. ¹⁵Lā' huanmā' chi'chini' a'xni'ca' natayu'ja huan a'ntin tahuil'āna' na ixa'kstin ixchicca'n, tū' catitatanūlh huan nac chic para natamāxtu catūhuā a'ntū i'xla'ca'n. ¹⁶Lā' huan a'ntin tascujmā'na nac cā'tacuxtu tū' catitataspi'tli na ixchicca'n para natataya ixtakēnu'ca'n. ¹⁷Xānti tala huan pusan huan tamā'na chi'chini' palh tacamalanit' o palh tamā'tzi'qui'ni'ncus.

¹⁸'Casqui'ni'tit Dios que tū' tasqui'nī natzā'la'yā'tit a'xni'ca' lonknu'n. ¹⁹Lā' lej napātini'ncan a'xni'ca' nala huā'mā'. Desde a'xni'ca' Dios mā'a'nani'lh huā'mā' quilhtamacuj, tū' maktin pātini'ncanit' a'nchī napātini'ncan huanmā' chi'chini'. Lā' tū'tza' maktin catilal' ixtā'chuntza' ā'calistān. ²⁰Lā' palh Dios tū' ixmāti'na'jil' huā'mā' tiempo, tū' ixtapūtaxtulh nīn tinti'. Dios namāti'na'ji como lej cālakalhu'man xla'ca'n a'nti cālacsacni't.

²¹'Lā' a'xni'ca' namin huanmā' lipātīn lā' palh catihuā ixcāhuanini': "Chā calaktzi'ntit. A' hui' huan Cristo a'nti Dios lacsacui'lilh", tū' catikalhlaka'itit. Lā' palh catihuā ixcāhuanini': "Chā calaktzi'ntit. A'jnanu' yā", tū' catikalhlaka'itit. ²²Natamin lhūhua' a'kxokonū'nī'n lā' makapitzin natahuan que māni' xla'ca'n Cristo lā' ā'makapitzin natahuan que māni' xla'ca'n ixa'cta'sana'ni'n Dios. Lā' nā natatlahua lē'cnin como nata'a'kxokocu'tun māni' xla'ca'n a'ntin Dios cālacsacli. Tūlal' catita'a'kxokolh a'nti Dios cālacsacli pero nacā'a'kxokocan ā'makapitzin. ²³Skalalh cala'tit. Iccāhuanini'tza' i'xlihuāk huā'mā' para que tū' nacāta'a'kxokoyāni'.

A'nchī namin huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n

Mt. 24.29-35, 42-44; Lc. 21.25-36

²⁴Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' huan tamā'na chi'chini' a'xni'ca' napāt'le'ketza' huā'mā' lipātīn, huan chi'chini' lā' huan mālhcuyu' tū' catitamāxkakēni'lh. ²⁵Lā' huan sta'cu nataminācha' de nac a'kapūn lā' māni' huan a'kapūn natachi'qui. ²⁶Lā' tuncan nalaktzi'ncan huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n a'nchī napūmin huan poklhnu'. Lej naka'lhī limāpa'ksin lā' tzēhuani't naxkaka. ²⁷Lā' tuncan nacāmacamin ixāngeles lā' natamākēstoka a'nti cālacsacani't. Natamin a'nti cālacsacani't xalanī'n cā'quilhtamacuj.

²⁸'Camaksca'ttit catūhuā de huan xaqui'hu'i' higo. A'xni'ca' tza'la'nka' ixpeken lā' tzucumā' tapu'n xachi'tin, hui'xina'n ca'tziyā'tit que tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' lej naxu'nu. ²⁹Lā' chuntza' a'xni'ca' napāt'le'ke i'xlihuāk huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni', naca'tziyā'tit que tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj. Tapajtzūmā'tza' hua'chi kalhatin a'nti ka'lhimā'ca lā' yātza' na i'xlacapūn huan mākalhcha. ³⁰Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Xla'ca'n a'ntin tahuil'āna'cus tū' catitanikō'lh hasta a'xni'ca' napāt'le'ke i'xlihuāk huā'mā' a'ntū iccāhuanini'. ³¹Nasputa huan a'kapūn lā' nasputa huan ti'ya't pero tū' maktin catisputli quintachi'huin; natlōkentaxtūkō'can.

³²'Nīn tinti' ca'tzi' lhānīn namin huā'mā' chi'chini' o huā'mā' hora; nīn huan āngeles xalanī'n nac a'kapūn tū' taca'tzi'. Lā' nīn ixO'kxa' Dios tū' ca'tzi'. Xmān Dios xaTāta' ca'tzi' lhānīn mero napāt'le'ke.

³³'Skalalh cala'tit como tū' ca'tziyā'tit lhānīn napāt'le'ke huā'mā'. ³⁴U'tza' hua'chi kalhatin chi'xcu'

a'nti na'a'n latā'kchoko makat. Lā' cālimāmacū'tā'qui' ixchic huan ixtasācua'nī'n lā' cāmaxqui' ixlītōtca'n chā'tunu'. Lā' yāhua kalhatin maktaka'lhna' nac tanquilhni' lā' māpa'ksī que skalalh nala. ³⁵ Chuntza' hui'xina'n skalalh cala'tit como tū' ca'tziyā'tit lhānīn namin ixtēcu' chic. Tzēlasā' namin cā'smalanka'n, o a'xni'ca' chū'cus nata'sa huan gallo, o i'tāt tzi'sa, o tuncuīni'n. ³⁶ U'tza' skalalh calila'tit para que tū' lhtatapā'na'tit a'xni'ca' chu limaktin namin. ³⁷ Iccāhuaniyāni' hui'xina'n: Skalalh cala'tit. Lā' nā skalalh catalalh ixlīhuākca'n tachi'xcu'huī't —cāhuanilh Jesús.

Talacchihuīna'lh a'nchī natalichī'pa Jesús

Mt. 26.1-5; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53

14 I'sputacus lakatu' chi'chini' para huan cā'tani' a'ntū huanican pascua a'xni'ca' hua'can pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Lā' xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley ixtaputzamā'na a'nchī natali'a'kxoko Jesús para natachi'pa lā' natamāmaknīni'n. ² Lā' talāhuanilh:

—Palh natlahuayāuj catūhuā lihuān lamā' cā'tani', huan tachi'xcu'huī't natatā'kaqui'.

Kalhatin puscāt mūmā'ca'lh aceite Jesús

Mt. 26.6-13; Jn. 12.1-8

³ Lā' Jesús ixuī' nac Betania na ixchic Simón. U'tza' huā'mā' Simón a'nti ixmasni'mā' ixquini't lā' ixtzeyani'ttza'. Lā' a'xni'ca' Jesús ixuā'yamā' a'ntza', kalhatin puscāt laktapajtzūlh. Ixlē'mā' pātin frasco a'ntū ixlītzuma aceite a'ntū lej xatapala lā' lej mu'csa ixuani't. Lā' ū'tza' a'ntū huanican nardo. Huan puscāt pa'klhli huan frasco lā' mūmā'ca'lh Jesús huan aceite. ⁴ Lā' makapitzīn a'nti ixtahui'lāna' tali'a'kchā'lh lā' talāhuanilh:

—Lā' ¿a'chī' pāxcat līlalh huā'mā' aceite? ⁵ Ixtapalh hua'chi ixtatljaj kalhatin chi'xcu' xatascujāt de lakatin cā'ta. Tzē i'stā'ca lā' huan tumīn tzē ixcāmaxqui'ca huan pobresni'.

Lā' taquilhni'lh huan puscāt.

⁶ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Camakxtektit. ¿A'chī' mājiclhuī'yā'tit huā'mā' puscāt? Quintlahuani'lh a'ntū lej tzey. ⁷ Pō'ktu na'a'nan pobresni' na milaclhpu'nanca'n. Lā' a'xni'ca' lacasqui'nā'tit, tzē nacātlahuani'yā'tit a'ntūn tzey. Pero quit tū' pō'ktu na'iccātā'latahui'layāni'. ⁸ Huan puscāt tlhualh a'ntūn tzē ixtlahua. Quimūmā'ca'lh aceite lā' chuntza' quincāxtlahualihltza' como naquimā'cnūcan. ⁹ Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Chuxalhā nac cā'quilhtamacuj a'nlhā namāca'tzīnīni'ncan huan xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo, a'ntza' nahuancan a'ntūn tlhualh huā'mā' puscāt. Lā' ū'tza' ixlīhuākca'n natalipāstaca xla' —hualh Jesús.

Judas cāhuanilh namacamāstā' Jesús

Mt. 26.14-16; Lc. 22.3-6

¹⁰ Judas Iscariote kalhatin de huan ixlīkalcācāujtu' sca'txtunu'ni'n ixuani't. Lā' xla' cālaka'lh xanapuxcu'nu' curasna' para nacāhuani que ixcāmacamaxqui'lh Jesús. ¹¹ Lā' a'xni'ca' takaxmatli a'ntū cāhuanica, tapāxuhualh lā' tahuanilh palh natamaxqui' tumīn. Lā' Judas ixputza a'nchī ixlīmacamāstā'lh Jesús.

Jesús cātā'huā'yalh i'sca'txtunu'ni'n

Mt. 26.17-29; Lc. 22.7-23;

Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26

¹² Milh huan xapū'lh chi'chini' de huan cā'tani' a'xni'ca' hua'can pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Huā'mā' chi'chini' a'xni'ca' maknīcan huan borrego a'ntū nahua'can para huā'mā' cā'tani' a'ntū

huanican pascua. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh Jesús:

—¿Lhachū lacasqui'na' na'ica'nāuj na'iccāxtlahuayāuj para nahua'yāuj huan xalihua't huan cā'tani'?

¹³ Lā' cāmacā'lh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:

—Capintī huan nac cā'lacchicni' lā' napāxtokā'tit kalhatin chi'xcu' a'nti lē'mā' ixpūxka'tni'. Nastālani'yā'tit. ¹⁴ Lā' a'nlhā xla' natanū, nā natanū'yā'tit lā' nahuaniyā'tit ixtēcu' huan chic: “Huan Mākalhtō'kē'ni' huan: ¿Lhachū yā huan cuarto a'nlhā tēzē na'iccātā'hua' quisca'txtunu'nī'n huan xalihua't cā'tani' de pascua?” ¹⁵ Lā' māni' xla' nacāmāsu'ni'yāni' lakatin cuarto ixlitanca'cstu' chic. Lā' ka'tla' huan cuarto lā' cāxni'j yātza'. A'ntza' nacāxtlahua'yā'tit quilīhua'tca'n.

¹⁶ Lā' ta'alh ī'sca'txtunu'nī'n lā' tatanūlh nac cā'lacchicni'. Lā' pātle'kelh chu a'nchī Jesús ixcāhuaninī't lā' tacāxtlahualh huan lihua't.

¹⁷ Lā' a'xni'ca' ixtā'cnūmā'tza' huan chi'chini', Jesús cātā'chā'lh ī'sca'txtunu'nī'n a'ntza'. ¹⁸ Lā' lihuan ixtahuā'yamā'na, Jesús cāhuanilh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Kalhatin de hui'xina'n a'nti quilātā'huā'yamā'nauj huā'tzā' naquimacamāstā'.

¹⁹ Lā' xlaca'n tatzuculh talakaputza lā' chā'tunu' de xlaca'n takalhasqui'nīlh:

—¿Chu quit?

²⁰ Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Kalhatin de hui'xina'n de milikalhacāujtu'ca'n māni' xla'. U'tza' a'ntin quintā'pūhuā'yan huā' pulātu.

²¹ Quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n lā' naquimpātle'keni' chu a'nchī tatzo'kni' quimpālacata na ixtachihuīn Dios. Pero xānti la huan chi'xcu' a'nti naquimacamāstā'; nalilakaputza. Más tzey para xla' palh tū' ixlacatuncuīlh.

²² Lā' lihuan ixtahuā'yamā'na, Jesús tayalh huan pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzi Dios lā' mālacpitzilh lā' cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' cāhuanilh:

—Cahua'tit. U'tza' huā'mā' quimacni'.

²³ Lā' tayalh huan taza lā' maxquī'lh pāxcatca'tzi Dios. Lā' macastī'n cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' ixlīhuākca'n tapūko'tnūnkō'lh. ²⁴ Lā' cāhuanilh:

—U'tza' huā'mā' quinka'lhni'. Lā' ū'tza' a'ntū licāxtlahuacan huan xasāsti' convenio ixpālacata a'nchī Dios nacālimāpūtāxtū tachi'xcuhū't. Lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū na'icmaka'n para nacāmāspūtūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhū't. ²⁵ Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Tū' ictihua'lh xaxcān uva hasta a'xni'ca' na'icua' ā'tāpātīn xaxcān uva xasāsti' a'nlhā Dios māpa'ksini'n.

Jesús huanilh Pedro que nakalhtatzē'ka

Mt. 26.30-35; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38

²⁶ Lā' a'xni'ca' ixtatli'nī't lakatin himno, tataxtulh lā' ta'alh huan nac o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. ²⁷ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Milīhuākca'n naquilā'a'kxtekmaka'nāuj ixpālacata a'ntū naquimpātle'keni' como chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Na'icmakni' huan pastor lā' nata'a'kahuankō' huan borregos”, tatzo'kni'. ²⁸ Lā' a'xni'ca' naquimālakahuanichokocan, xapū'la na'ica'n quit nac estado de Galilea. Lā' a'ntza' nalāpāxtokāuj.

²⁹ Lā' Pedro huanilh:

—A'yuj ixlīhuākca'n ā'makapitzīn nata'a'kxtekmaka'nāni', pero quit tū' ictimakxteknī'.

³⁰ Lā' Jesús huanilh:

—Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Chuhua'j huā'mā' tzi'sa a'xni'ca' tūna'j nata'sa

ixlimaktu' huan gallo, māni' hui'x naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun.

³¹ Lā' Pedro ā'chulā' stu'tu'lu' hualh:

—A'yuj naquintā'maknīca'na', pero quit tū' ictikalhtatzē'kni'.

Lā' ixlihuākca'n ā'makapitzin chu a'cxtim tahualh.

Jesús tā'chihuīna'lh Dios nac huerta a'nlhā huanican Getsemaní

Mt. 26.36-46; Lc. 22.39-46

³² Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ta'a'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican Getsemaní. Lā' cāhuanilh:

—Catahui'la'tit hui'xina'n huā'tzā' lihuan quit na'ictā'chihuīna'n Dios.

³³ Lā' cālē'lh lacachuna'j Pedro lā' Jacobo lā' Juan. Lā' tzuculh tamakchuyī lā' lej pāta'lalh. ³⁴ Lā' cāhuanilh:

—Lej iclakaputza hasta tzē na'iclaknī huan talakaputzit. Catachokotit huā'tzā' lā' skalalh catahui'la'tit.

³⁵ Lā' Jesús a'lh lacachuna'j lā' tazokostalh nac ti'ya't lā' squi'ni'lh Dios palh tzē xpūtaxtulh de a'ntū napātle'keni' ³⁶ lā' hualh:

—QuinTāta', palh tzē na'icpūtaxtu de huā' a'ntū na'icpāti, camakxtekti chuntza' nala. Pero calalh a'ntū hui'x lascasqui'na' lā' tū' calalh a'ntū xmān quit iclacasqui'n.

³⁷ Lā' taspī'tchokolh a'nlhā ixcāmāchokonī't ī'sca'txtunu'nī'n lā' cālaktzī'lh lā' ixtalhtatahui'lāna'. Lā' huanilh Pedro:

—¿Chā lhtatahui'la', Simón? ¿Chu tūlalh tāyani'tit mintalhtataca'n nīn lakatin hora? ³⁸ Lakahuan catahui'la'tit lā' casqui'ni'tit Dios para que tū' nacātatlajayāni' a'xni'ca' nacātalilaktzī'nāni'. Stu'ncua' mi'a'clhcunucca'n tatlahuacu'tun xatzey pero mimacni'ca'n tū' taka'lhī tahuixcān.

³⁹ Lā' ixlimaktu' a'lh lacachuna'j lā' chu a'cxtim squi'ni'lh Dios. ⁴⁰ Lā' taspī'tchokopā a'nlhā ixcāmāchokonī't ī'sca'txtunu'nī'n lā' cālaktzī'lh lā'

ixtalhtatahui'lāna'. Tūlalh tāyāni'lh ixtalhtataca'n lā' tū' ixtaca'tzī a'nchī natakalhti. ⁴¹ Lā' a'xni'ca' ixlimaktu'tun taspī'tchokolh a'nlhā ixcāmāchokonī't, cāhuanilh:

—¿Chā lhtatapā'na'ntitcus lā' jaxpā'na'ntitcus? Tzeytza'. Chilhtza' huan hora a'ntū lhcācanī't. Quit huan Chī'xcu' xala' Tālmā'n lā' naquimacamāstā'can na ixlimāpa'ksinca'n huan tūn tū' tzeyā chī'xcuhuin. ⁴² Catāya'tit lā' cāhuitit; mimā'tza' huan a'nti naquimacamāstā'.

Chī'lē'nca Jesús

Mt. 26.47-56; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11

⁴³ Lā' tuncan a'xni'ca' Jesús ixchihuīna'mā'cus, chā'lh Judas. Xla' kalhatin de huan kalhacāujtu' scā'txtunu'nī'n ixuani't. Lā' tatā'chā'lh lhūhua' tachi'xcuhui't lā' ixtalē'n ixmachītaca'n lā' qui'hui'. Lā' tachā'lh por ixquilhtampānca'n xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' xanapuxcu'nu' israelitas. ⁴⁴ Lā' Judas ū'tza' a'nti ixmacamāstā'mā' lā' xla' ixcāhuanini'ttza' a'nchī natalilakapasa tichū Jesús. Ixcāhuanini't:

—A'nti na'iclacamu'su ū'tza' Jesús. Nachi'payā'tit lā' nalipinā'tit lā' namaktaka'lhā'tit.

⁴⁵ Lā' a'xni'ca' chā'lh Judas, tuncan laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni'.

Lā' lacamu'sulh. ⁴⁶ Lā' huan tachi'xcuhui't talaktapajtzūlh Jesús lā' tachi'palh para natalē'n.

⁴⁷ Lā' ixyā kalhatin a'nti ixtā'mini't Jesús. Xla' māxtulh ixmachīta lā' mātakāhui'lh ixtasācu' huan xamāpa'ksini' curasna' lā' a'kasityujulh ixa'ka'xkō'lh. ⁴⁸ Lā' Jesús cākalhasqui'nilh:

—¿A'chī' lita'tit mimachītaca'n lā' minqui'hui'ca'n? Hua'chilh chī'pacu'tunā'tit kalhatin ka'lhāna'. ⁴⁹ A'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni'

lakaliyān nac litokpān, ¿a'chī' tūlah quilāchi'pauj a'xni'ca'? Pero chuntza' naquimpātle'keni' para natlōkentaxtū a'ntū tzo'kcani't na ixtachihuīn Dios —cāhuanilh.

⁵⁰ Lā' ixlīhuākca'n huan sca'txtunu'nī'n tatzā'lal' lā' chuntza' talī'a'kxtekmaka'lh Jesús.

Tzā'lal' kalhatin o'kxa'

⁵¹ Lā' kalhatin o'kxa' stālani'lh. Tū' ixlhakā'nī't ixl'u'xu'; xmān ixlitamaksna'tnī't kalhtin sávana. Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhui't tachi'palh, ⁵² lhka'lo'ko tzā'lal' lā' maka'lh huan sávana.

Jesús na ixlacapūnca'n huan pūchihuīna'nī'n israelitas

Mt. 26.57-68; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24

⁵³ Lā' xla'ca'n a'ntin tachi'palh Jesús, talē'lh a'nlhā ixuī' huan xamāpa'ksini' curasna'. Lā' talaktakēstokli ixlīhuākca'n xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas lā' xamākaltō'kē'ni'nī'n ley. ⁵⁴ Lā' Pedro lakamakāt stālani'lh lā' chā'lh hasta ixtanquilhni' huan ixchic xamāpa'ksini' curasna'. Lā' tanūlh na ix-corrāl huan chic lā' cātā'tahuī'lh huan policíasna'. Lā' ixcātā'sko'huī' nac macs-cut con xla'ca'n.

⁵⁵ Huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' ixlīhuākca'n xalaka'tla'n pūchihuīna'nī'n a'nti ixtalacāxtlahua, xla'ca'n ixtaputzamā'na a'nchī natalē'ksa'nīni'n Jesús para natalimāmaknīni'n. Lā' tū' ixtakaksa a'ntūn tzē natalē'ksa'nīni'n. ⁵⁶ Līlhūhua' talichihuīna'lh a'ntūn tū' stu'ncua' ixpālacata Jesús, pero tū' chu a'cxtim tahualh. ⁵⁷ Lā' makapitzin tatāyalh lā' ta'aksa'nīni'lh lā' tahualh a'ntūn tū' stu'ncua'. Chuntza' tahualh:

⁵⁸ —Quina'n ickaxmatui a'nchī hualh: “Quit na'icmāspūtūkō' ixlīhuāk huā'mā' xaka'tla' litokpān a'ntū ixtatlaui'ca'n

chi'xcuhui'n. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'ictlahua ā'lakatin a'ntūn tū' ixtatlaui'ca'n chi'xcuhui'n”.

⁵⁹ Pero nīn xla'ca'n tū' chu a'cxtim tahualh.

⁶⁰ Lā' huan xamāpa'ksini' curasna' tāyalh na ixlac'hpu'nanca'n lā' kalhasqui'nīlh Jesús:

—Huā' tayāna' chi'xcuhui'n talī'a'ksa'nīni'mā'ni'. Lā' ¿chu tū' nakalhtini'na'?

⁶¹ Lā' Jesús ca'cs tāyalh lā' tuntū' kalhtini'lh. Lā' huan xamāpa'ksini' curasna' kalhasqui'nīpā:

—¿Chā hui'x huan Cristo a'nti Dios lacsacni't? ¿Chā hui'x ixO'kxa' Dios a'nti quina'n ica'cni'ni'ni'yāuj?

⁶² Lā' Jesús kalhtilh:

—U'huē. Quit Cristo. Lā' hui'xina'n naquilāaktzi'nāuj quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n na'ictahui'la na ixpāxtūcāna'j Dios a'nti māpa'ksini'mā'. Lā' na'icminācha' nac a'kapūn ixlac'hni' poklhnu'.

⁶³ Lā' huan xamāpa'ksini' curasna', māni' xla' xti'tli ixl'u'xu' lā' chuntza' limāsu'yulh que lej ixa'kchā'n lā' hualh:

—Tū'tza' maclacasqui'nāuj ā'catihūā para naquincāhuaniyāni' palh tū' tzey xla'. ⁶⁴ Hui'xina'n kaxpā'tni'ta'ntit a'nchī tā'talacastuccu'tulh Dios. ¿Chī puhua'nā'tit?

Lā' ixlīhuākca'n tamālaclē'nīlh para namaknicān.

⁶⁵ Lā' makapitzin tatzuculh talakachoj-manī. Lā' xla'ca'n talacatlalpalh lā' tatuscli lā' tahuanih:

—Caquilhchipi tichū tucsni'.

Lā' huan tropasna' a'nti ixtamak-taka'lh mā'na nā xla'ca'n tatuscli.

Pedro kalhtatzē'kli Jesús

Mt. 26.69-75; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-27

⁶⁶ Lā' Pedro ix'yā na ixtanquilhni' huan chic lā' milh kalhatin tzu'ma'jāt a'nti ix-

maksquiti na ixchic huan xamāpa'ksini' curasna'. ⁶⁷Lā' a'xni'ca' laktzi'lh Pedro a'nlhā ī'sko'huī', huan tzu'ma'jāt lakalak-tzi'lh lā' huanilh:

—Nā hui'x ixtā'latlā'hua'na' Jesús xala' nac Nazaret.

⁶⁸Pero xla' kalhtatzē'kli lā' huanilh:

—Tū' icca'tzi' tuchū huanicu'tuna'. Tū' icmāchekxi.

Lā' a'lh lacachuna'j. Lā' ta'salh huan gallo. ⁶⁹Lā' huan tzu'ma'jāt chu laktzi'mpā lā' tzuculh cāhuani huan a'nti ixtatā'yāna'ncha':

—U'tza' huā'mā' kalhatin de xla'ca'n.

⁷⁰Lā' Pedro kalhtatzē'kpā. Lā' ixlika'tlā'tus huan a'nti ixtatā'yāna'ncha' tahuanih Pedro:

—Stu'ncua' hui'x kalhatin de xla'ca'n como hui'x xala' nac estado de Galilea. Mintachihuīn ixtā'chuntza' a'nti xalanī'n nac Galilea.

⁷¹Lā' Pedro tzuculh macapūlhacācan ixa'cstu lā' stu'tu'lu' hualh:

—Dios naquimāpātini palh tū' stu'ncua' a'ntū icuanimā'ni'. Tū' iclakapasa huā'mā' chi'xcu' a'nti lichihuīna'mpā'na'ntit.

⁷²Lā' huan gallo ta'sapā ixlīmaktu'. Lā' ū'tza' limāpāstaquīlh Pedro a'nchī Jesús ixuanini't: “A'xni'ca' tūna'j nata'sa ixlīmaktu' huan gallo, hui'x naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun”. Lā' a'xni'ca' Pedro pāstacli chuntza', tzuculh calhuan.

Jesús na ixlacapūn Pilato

Mt. 27.1-2, 11-14;

Lc. 23.1-5; Jn. 18.28-38

15 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas lā' xamākalhtō'kē'ni'ni'n huan ley lā' ā'makapitzin pūchihuīna'ni'n tatakēstokli lā' talacchihuīna'lh. Lā' tapekechī'lh Jesús lā' talē'lh lā' tamacamaxquī'lh huan Pilato a'nti

governador ixuanī't. ²Lā' Pilato kalhasqui'nilh:

—¿Chu hui'x ixReyca'n israelitas?

Lā' xla' kalhtilh:

—Chu chuntza' a'nchī hua'ni'ta'.

³Lā' xanapuxcu'nu' curasna' ixtalē'ksa'nini'n de lhūhua' catūhuā. ⁴Lā' Pilato kalhasqui'nipā:

—¿A'chī' tū' kalhtini'na' nīn tuntū'?

Kaxpa'tti ixlihuāk a'ntūn talē'ksa'nini'ni'.

⁵Pero Jesús tū'tza' kalhtilh. Lā' ū'tza' lilē'cnilh Pilato.

Tahuah que tasqui'ni nanī Jesús

Mt. 27.15-31; Lc. 23.13-25;

Jn. 18.38—19.16

⁶Lā' ixa'nan lakatin talanān a'xni'ca' ixla cā'tani'. Pilato ixmakxteka kalhatin tachi'n. Lā' huan tachi'xcuui't ixtalacsaca huan tachi'n a'nti namakxtekan. ⁷Lā' ixtatanūmā'na nac pūlāchi'n makapitzin a'nti ixtatā'kaqui'ni't contra huan gobierno lā' ixtamakni'ni't a'xni'ca' tatā'kaqui'lh.

Lā' kalhatin de huan tachi'ni'n ixuanican Barrabás. ⁸Huan lhūhua' tachi'xcuui't talaktapajtzūlh Pilato lā' tatzuculh tasqui'ni' que catlahualh chu a'nchī lanān ixtlahua lihuan ixlamā' cā'tani'.

⁹Lā' Pilato cākalhtilh:

—¿Chā lacasqui'nā'tit na'iccāmakxteknī'yāni' ixReyca'n israelitas?

¹⁰Pilato māchekxilh a'nchī huan xanapuxcu'nu' curasna' ixtalakca'tzani' Jesús lā' ū'tza' talimacamāstā'lh. ¹¹Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' ixtacuccha'xni't huan tachi'xcuui't lā' ū'tza' talisqui'nli Barrabás. ¹²Lā' Pilato cākalhtipā lā' cākalhasqui'nilh:

—Lā' ¿tuchū lacasqui'nā'tit na'ictlahua con xla' a'nti māpācuui'yā'tit ixReyca'n israelitas?

¹³Lā' xla'ca'n tata'salh lā' palha' tahuanih:

—¿Caxtokohua'ca'ca nac cruz!

¹⁴ Lā' Pilato cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿a'chī? ¿Tuchū tlahuani't?

Pero xlaca'n ā'chulā' tata'salh lā' palha' tahuanihl:

—¿Caxtokohua'ca'ca nac cruz!

¹⁵ Lā' como Pilato ix-cāmāko'xamixicu'tun huan lhūhua' tachi'xcuhui't, cāmakxtekni'lh huan Barrabás. Lā' māpa'ksini'lh que cakēsno'kca huan Jesús lā' macamāstā'lh para naxtokohua'ca'can.

¹⁶ Lā' tuncan ixtropasna' huan gobernador talē'lh Jesús na ixchakān pūchihuīn a'nlhā huanican pretorio. Lā' cāmākēstokca ā'makapitzīn tropasna'.

¹⁷ Lā' tamālhakē'lh lakatin ixlu'xu' xasmumonko' lā' tatlhualh lakatin corona de lhtucū'n lā' tamūhui'lilh.

¹⁸ Lā' tatzuculh tahuani:

—Ca'a'cnīni'ni'ca ixReyca'n israelitas.

¹⁹ Lā' talimūnicli qui'hui' lā' tachoimanīlh. Lā' tatatzokostani'lh hua'chilh ixta'a'cnīni'ni'mā'na. ²⁰ Lā' a'xni'ca talilitzi'nkō'lh chuntza', tamāmaktulh ixlu'xu' xasmumonko' lā' tamālhakē'chokolh ixlu'xu' a'ntū xla' ixuani't. Lā' talē'lh para naxtokohua'ca'can.

Xtokohua'ca'ca Jesús

Mt. 27.32-44; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27

²¹ Lā' a'xni'ca' ixta'a'mā'na, ixtētaxtumā' kalhatin chi'xcu' xala' nac Cirene a'ntī ixtacuīni' Simón. Xla' ixtāta'ca'n Alejandro lā' Rufo lā' ixmimā'cha' de nac rancho. Lā' huan tropasna' tasāmācu'qui'lh ixacruz Jesús.

²² Lā' ta'ahlā' lā' tachā'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican Gólgota a'ntū huanicu'tun Ixa'kxāk Nīn.

²³ Lā' Jesús mālacnūni'ca vino para nahua'. Lā' ixtā'tlahuapāspi'tcani't līcu'chu'ni' a'ntū huanican mirra. U'tza' ixlimālhaticu'tuncan. Lā' Jesús tū' maklhtini'lh.

²⁴ Lā' a'xni'ca' i'xtokohua'ca'cani'ttza', huan tropasna' tamālacpitzīlh ixlu'xu' Jesús lā' tapūmāxtulh i'suerteca'n para nataca'tzi' tuchū nacātachokoni' chā'tunu' de xlaca'n.

²⁵ Lā' hua'chi makna'jās cuhuīni' ixuani't a'xni'ca' xtokohua'ca'ca. ²⁶ Lā' ixtzo'kcani't a'ntū ixpālacata lixtokohua'ca'ca lā' ixuan chuntza: IxReyca'n israelitas. ²⁷ Lā' nā cātā'xtokohua'ca'ca kalhatu' ka'lhāna'ni'n; kalhatin na ixpāxtūcāna'j lā' ā'kalhatin na ixpāxtūxuc. ²⁸ Chuntza' tlōkentaxtūca a'ntū tzo'kcani't na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan: “Xla' ixpūtle'kecani't na ixlaclhpu'nanca'n a'ntin tatlhualh a'ntūn tū' tzey”.

²⁹ Lā' xlaca'n a'nti ixtatētaxtumā'na talakapalalh lā' taxakā'lilh ixa'kxākca'n lā' tahuanihl:

—¿A! Hui'x ixlactlahua'cu'tuna' huan xaka'tla' litokpān lā' ixyāhuapala' ixlilakatu'tun chi'chini'. ³⁰ Chuhua'j capūtaxtu mē'cstu lā' cayu'jti de huan nac cruz.

³¹ Lā' nā chuntza' xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'ni'n huan ley ixtalilitzi'n Jesús lā' ixtalāhuanimā'na:

—Xla' cāmāpūtaxtūlh ā'makapitzīn pero tūla pūtaxtu ixa'cstu. ³² Cayu'jli chuhua'j de huan nac cruz huan Cristo a'nti ixReyca'n israelitas. Nalaktzi'nāuj nayuja de huan cruz lā' chuntza' nakalhlaka'iyāuj xla'.

Lā' xlaca'n a'nti ix-cātā'xtokohua'ca'cani't nā talakapalalh Jesús.

Jesús nīlh

Mt. 27.45-56; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30

³³ Lā' a'xni'ca' tastu'nūtazta' ixuani't, cā'pucsua' lalh chuxalhā nac cā'tiyatna' hasta maktu'tun kōtanū. ³⁴ Lā' hua'chi maktu'tun kōtanū Jesús palha' ta'salh lā' hualh:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —lá' ū'tza' huanicu'tun: QuinDios, quinDios, ¿a'chī' qui'a'kxtekui'lini'ta' quē'cstu?

³⁵ Lá' takaxmatli huāmā' makapitzin a'nti ixtayāna'ncha'. Lá' xla'ca'n talāhuanilh:

—Cakaxpa'ttit. Xla' māta'simā' huan a'cta'sana' Elías.

³⁶ Lá' tu'jnulh kalhatin lá' limāchū'hu'i'lh vinagre nac lakatin catūhuā a'ntū hua'chi panamāc. Lá' o'ksmā'ca'lh kantin qui'hu'i' lá' quilhyāhualh Jesús para nahua' lá' hualh:

—Camakxtekui; nalaktzi'nāuj palh Elías namin namāyujū de nac cruz.

³⁷ Lá' Jesús lej palha' ta'salh lá' tun-can nilh. ³⁸ Lá' huāmā' ka'tlā'tus huan lu'xu' nac xaka'tla' litokpān taxti'tpitzilh desde ixquilhtūn xala' tālhmā'n hasta na ixtampān. U'tza' huāmā' lu'xu' a'ntū ixmāpitzī huan litokpān. ³⁹ Lá' huan capitán romano ixyā na ixlacapūn Jesús. Lá' a'xni'ca' laktzi'lh a'nchī Jesús ta'salh lá' nilh, lá' huan capitán hualh:

—Stu'ncua' huāmā' chi'xcu' huan ixO'kxa' Dios ixuanī't.

⁴⁰ Nā huan puscan ixtalaktzi'mā'na de makat; na ixlac'hni'ca'n ixtayāna' María Magdalena lá' Salomé lá' María ixtzi'tca'n Jacobo huan xastancu lá' José. ⁴¹ Xla'ca'n ixtastālani'tlā'huan Jesús a'xni'ca' ixuī' nac estado de Galilea lá' ixtamaktāya. Lá' nā ixtahui'lāna' ā'makapitzin lhūhua' puscan a'nti icātā'mini't a'ntza' nac Jerusalén.

Mānūca nac lhu'cu' ixmacni' Jesús

Mt. 27.57-61; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42

⁴² Kōtanūtza' ixuanī't huanmā' chi'chini' a'ntū ixpūcāxtlahuakō'can huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. Lá' ū'tza' ixlilakalī ixuanī't. ⁴³ Lá' lakmilh huan Pilato kalhatin chi'xcu' xala' huan nac cā'lacchicni' Arimatea. Huanmā' chi'xcu' ixtacuīni' José lá' ixka'lhīmā' hasta

a'xni'ca' Dios namāpa'ksikō' ixlihuāk. Lá' xla' chā'tin de huan pūchihuīna'nī'n israelitas a'nti más ixtamāpa'ksini'n. Lá' huāmā' chi'xcu' lej ixa'cnini'ni'can. Lá' xla' ixa'cstu tahuixcānilh lá' squi'ni'lh Pilato camaxqui'lh ixmacni' Jesús.

⁴⁴ Lá' Pilato lē'cnilh como puhualh que tūna'j ixni. Lá' māta'silh huan capitán lá' kalhasqui'nilh palh stu'ncua' ixnini'ttza' Jesús. ⁴⁵ Lá' a'xni'ca' huan capitán māca'tzinilh que ixnini'ttza', Pilato makxtekli José nalē'n huan macni'. ⁴⁶ Lá' José tamāhualh kalhtin stala'nka' lu'xu' xatzey. Lá' a'xni'ca' ixmāyujūni'ttza' huan ixmacni' Jesús, lipāsna'tli huan lu'xu' lá' māpi'lh nac lakatin lhu'cu' a'ntū ixcāxtlahuacani'ttza' nac talhpān. Lá' limālacchahuayāhualh lakatin ka'tla' chihuix. ⁴⁷ Lá' María Magdalena lá' María ixtzi't José talaktzi'lh a'nlhā ixmāpi'cani't ixmacni' Jesús.

Mālakahuanīchokoca Jesús

Mt. 28.1-10; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10

16 Lá' a'xni'ca' ixpātle'keni'ttza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, María Magdalena lá' María ixtzi't Jacobo lá' Salomé tatamāhualh pomada a'ntū lej xamu'cua para natalimāctlahua ixmacni' huan Jesús. ² Lá' cā'tzi'sāt huan domingo a'xni'ca' tā'cxtulhcus huan chi'chini', ta'a'lh nac taponkni' ³ lá' ixtalāhuani:

—¿Tichū naquincāmāpānūni'yāni' huan chihuix a'ntū limālacchōcani't huan lhu'cu'?

⁴ Lá' a'xni'ca' talaca'a'lh, talaktzi'lh que ixmāpānūcani'ttza' huan chihuix como ka'tla' ixuanī't. ⁵ Lá' tatanūlh nac taponkni' lá' talaktzi'lh kalhatin ángel a'nti ixtasu'yu hua'chi chi'xcu'. Ixuī' na ixa'cacāna'j huan lhu'cu' lá' smu'yonko ixlu'xu' lá' pūlhmā'n ixuanī't. Lá' xla'ca'n lej tājicua'lh. ⁶ Lá' huan ángel cāhuanilh:

—Tū' cājicua'ntit. Hui'xina'n putzapā'na'ntit Jesús xala' nac Nazaret

a'nti xtokohua'ca'cani't. Xla' tū'tza' hui' huā'tzā'; xla' lakahuanchokolhtza'. Chā calaktzi'ntit a'nlhā ixmāpī'cani't. ⁷Capintit lā' cacāhua'ni'tit Pedro lā' ā'makapitzin i'sca'txtunu'nī'n Jesús. Nahua'ni'yā'tit que xla' nacāpū'lani'yāni' para nac estado de Galilea. A'ntza' napāxtokā'tit chu a'nchī cāhuanini'.

⁸Lā' huan puscan tataxtulh de nac lhu'cu' lā' tatzā'lalh. Lej ixtaxpīpitēlha lā' ixtalē'cnitēlha. Lā' como lej ixtajicua'n, tuntū' ixtahuani nīn tinti'.

Jesús tasu'yuni'lh María Magdalena

Jn. 20.11-18

⁹Huanmā' domingo lej tzi'sāt Jesús lakahuanchokolh. Lā' pū'la tasu'yuni'lh María Magdalena a'nti ixmāxtuni'ni't lakatojon tlajana'nī'n. ¹⁰Lā' María cālakhā'lh xla'ca'n a'nti ixcātā'latlā'huan Jesús. Ixtalakaputzahui'lāna' lā' ixtacalhuahui'lāna'. Lā' cāmāca'tzinīlh a'ntū' ixpātle'keni't. ¹¹Lā' a'yuj xla'ca'n takaxmatli a'nchī ixlakahuanchokoni't Jesús, lā' a'nchī María Magdalena ixlaktzi'ni't, pero xla'ca'n tū' takahlhaka'i'lh.

Jesús cātasu'yuni'lh kalhatu' i'sca'txtunu'nī'n

Lc. 24.13-35

¹²Lā' ā'calistān Jesús xtunc cātasu'yuni'lh kalhatu' i'sca'txtunu'nī'n a'xni'ca' ixta'a'mā'na lacachuna'j nac tej. ¹³Lā' xla'ca'n tataspi'tli lā' tamāca'tzinīlh ā'makapitzin sca'txtunu'nī'n, pero xla'ca'n tū' takahlhaka'i'lh.

Jesús cāmāxqui'lh ixlitlō'tca'n i'sca'txtunu'nī'n

Mt. 28.16-20; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23

¹⁴Lā' ā'calistān huampala Jesús cātasu'yuni'lh huan kalhacāujtin

sca'txtunu'nī'n a'xni'ca' ixtahuā'yamā'na. Lā' cālacaquilhni'lh porque tū' ixtakahlhaka'i'cu'tun. Tū' takahlhaka'i'lh a'nchī tualh xla'ca'n a'nti ixtalaktzi'ni't Jesús a'xni'ca' ixlakahuanchokoni'ttza'. ¹⁵Lā' Jesús cāhuanilh:

—Capintit chuxalhā nac cā'quilhtamacuj lā' nacāmāsu'ni'yā'tit huan xatzey tachihiuin ixlihuā'ca'n huan tachi'xcuhui't. ¹⁶Chuxati a'nti nakahlhaka'i' huan xatzey tachihiuin ixpālacata Jesucristo lā' na'a'kpaxa, xla' namāpūtāxtūcan. Lā' chuxati a'ntin tū' nakahlhaka'i' huan xatzey tachihiuin, xla' naka'lhicus ixtalacē'i'. ¹⁷Lā' nalilakapascan a'ntin takahlhaka'i' huan xatzey tachihiuin chuntza'. Natalimāxtu huan tlajana'nī'n con quilimāpa'ksin. Tzē natachihiuina'n xasāsti' tachihiuin. ¹⁸Lā' a'yuj catachi'palh huan lūhua' lā' a'yuj cataliko'tnūlh catūhuā a'ntū' ka'lhī lilaknīn, tū' catitalaknīlh. Lā' xmān nataxa'ma huan i'tza'ca'nī'n lā' xla'ca'n natatzeyan.

Jesús tā'kayāhualh lā' a'lh nac a'kapūn

Lc. 24.50-53

¹⁹Lā' a'xni'ca' huan Māpa'ksini' Jesús chuntza' ixcāhuanini't i'sca'txtunu'nī'n, xla' tā'kayāhualh lā' a'lh nac a'kapūn. Lā' tahu'i'lh na ixpāxtucāna'j Dios a'nlhā a'cnini'ni'can. ²⁰Lā' huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh lā' lakachu ixta'a'cta'sana'n. Lā' huan Māpa'ksini' ixcāmaktāya. Lā' chuntza' tzē ixtalitlahua lē'cnīn. Lā' ū'tza' ixlicat'zican que stu'ncua' a'ntū' ixtamāsu'yumā'na. Amén.

Huan Xatzey Tachihuín a'ntün Tzo'kli San Lucas

A'chì' tzo'kca huāmā' historia

1 Lhūhua' a'nan a'nti tatzo'kli a'ntü pätle'kelh na quilaclhpu'nanca'n. ²Lā' a'ntü quincātahanin xpālacata Cristo lā' huan tū laktzi'nca desde xalitzucuni' hasta chuhua'j, ū'tza' tatzo'kli. Nā a'ntin talaktzi'lh xalitzucuni' nā tamāsu'yulh. ³Nā chuntza' quimini'ni'lh ictzo'knun. Xa'nca ictlahualh cuenta desde makān para que xa'nca na'icca'tzi a'nchi na'ictzo'knuni'yāni' en orden ⁴para que naca'tziya' que stu'ncua' a'ntü māsu'nicanī'ta, Teofilo.

Huan ángel māca'tzinini'lh que nalacatuncuī Juan huan Mā'kpaxīni'

⁵Lā' a'xni'ca' Herodes rey ixuani't nac Judea, ixui' ka'lhatin sacerdote; ixtacuīni' Zacarías. Lā' xla' tā'tapa'ksi'lh sacerdotes a'nti icxāmāpācuhiūcan Abías. Nā ixpuscāt Zacarías ixuanican Elisabet lā' xla' i'xū'yātā'nat Aarón. ⁶Ixtu'ca'n lacuan na ixlacapūn Dios. Tū' tatlahualh a'ntün tū' tzey como tatlōkentaxtūlh ixlimāpa'ksin Dios. ⁷Tū' ixtaka'lhi icxamanca'n como Elisabet tūlalh ka'lhlilh lā' nā lacpapatzintza'tza' ixtahuanit' ixtu'ca'n.

⁸Lā' milh huan chi'chini' a'xni'ca' Zacarías lā' ixtā'sacerdotes ixtatlahuamā'na ixlītlōtca'n na ixlacapūn Dios. ⁹Lā' como chuntza' ixtahui'latca'n, por suerte lacsacca Zacarías para natanū nac litokpān para nalhcuyu huan pūm. ¹⁰Lihuan i'lhucuyucan huan pūm, ixlihuākca'n a'nti ixtatakēxtimīni't tatachokolh nac tanquilhni' lā' ixta'orarlimā'na. ¹¹Lā' tuncan tasu'yu'ni'lh Zacarías kalhatin

ixángel Dios. Ixyā ixpekcāna'j huan altar a'nlhā i'lhucuyucan pūm.

¹²Lā' a'xni'ca' Zacarías laktzi'lh, tamakchuyilh lā' lej jicua'lh. ¹³Lā' huan ángel huanilh:

—Zacarías, tū' cajicua' porque Dios kaxmatli a'ntü kalhasqui'nīni'ta'. Lā' mimpuscāt Elisabet naka'lhi icxaman lā' namāpācuhi'ya' Juan. ¹⁴Lej nalipāxuhua'ya' lā' lhūhua' tachi'xcuhui't natalipāxuhua' xpālacata huan ska'ta' ¹⁵como lej natasqui'ni' na ixlacapūn Dios. Lā' tū' maktin nako'ta nīn cu'chu' nīn ā'catūhuā hua'chi' cerveza lā' pulque a'ntü lika'chican. Lā' nalitatzuma ixa'clhcunuc huan Espiritu Santo desde a'xni'ca' tūna'j tahui'la. ¹⁶Lā' nacāxtāpalīni' ixtapāstacnaca'n lhūhua' israelitas para natatzucupala nata'a'kahuāna'ni' ixMāpa'ksini'ca'n Dios. ¹⁷Lā' huāmā' chi'xcu' napū'lani' huan Māpa'ksini'. Lā' naka'lhi ixespīritu lā' ixlimāpa'ksin hua'chi' i'xla' Elías. Lā' nacāmāspi'tni' ixa'clhcunucca'n huan tachi'xcuhui't para natapāxqui' icxamana'ca'n. Lā' xla' nacāmāputzi' xatzey tapāstacna' a'nti tū' ta'a'kahuāna'n. Chuntza' cāxni'j natatahui'la tachi'xcuhui't a'xni'ca' namin huan Māpa'ksini'.

¹⁸Lā' Zacarías kalhasqui'nilh huan ángel:

—¿Chichū na'iclica'tzi palh stu'ncua' huāmā'? Quit papatzintza' lā' nā quimuscāt to'kotzintza'.

¹⁹Lā' huan ángel kalhtini'lh:

—Quit Gabriel lā' icyā na ixlacapūn Dios. Lā' quimacamilh para na'ictā'chihuīna'nāni' lā' para na'icmaxqui'yāni' huāmā' xatzey tachihuín. ²⁰Lā' chuhua'j hui'x nakō'ko'na'. Lā' tūlalh catichui'na' hasta que natahui'la huan ska'ta' como tū' ka'lhaka'i' quintachihuín a'ntü natlōkentaxtū a'xni'ca' nachā'n huan mālhcuyu'.

²¹ A'xni'ca' takoxilh Zacarías, huan a'nti ixtaka'lhimā'na na ixtanquilhni' litokpān talē'cnilh como tū' taxtulh. ²² Lā' a'xni'ca' taxtulh, huan Zacarías tūla ixcātā'chihuina'n. Lā' chuntza' tamāchekxilh que ixlakachuyani't na ixchakān lito'kpān. Xmān ixcāmacahuani' como tūlah cātā'chihuina'lh.

²³ Lā' a'xni'ca' sputkō'lh ixlitlōt nac litokpān, Zacarías taspitli na ixchic. ²⁴ Lā' ā'calistān ka'lhini'lh huan ixpuscāt Elisabet. Lā' tū' taxtulh de huan chic hasta ixlilakaquitzis mālhcuyu'. Lā' puhualh: ²⁵ "Huan Māpa'ksini' quintlahuani't chuntza' para que tū'tza' naquintalakmaka'n".

Huan ángel māca'tzinini'lh a'nchi nalacatunci' Jesús

²⁶ Lā' ixka'lhítza' lakachāxan mālhcuyu' a'xni'ca' Zacarías ixlakachuyani't, lā' Dios macamilh huan ángel Gabriel nac lakatin cā'lacchicni' a'nlhā huanican Nazaret ²⁷ para nalakmin kalhatin tzu'majāt a'nti ixuanican María. Xla' ixlacāxlani'ttza' para natā'tapūchahua kalhatin chí'xcu' a'nti i'xū'yātā'nat David lā' a'nti ixuanican José.

²⁸ Lā' huan ángel tanūlh a'nlhā ixui' María lā' huanilh:

—¡Icmālakacuhuini'yāni' hui'x a'nti lej sicua'lanālicani'ta! Huan Māpa'ksini' maktaka'lhāni'; Dios lej sicua'lanālini'ta'ni' que ixlihuākca'n huan ā'makapitzin puscan.

²⁹ Lā' a'xni'ca' María laktzi'lh huan ángel, lej lilē'cnilh huā'mā' tachihuin. ³⁰ Lā' huan ángel kalhtilh:

—María, tū' cajicua' porque Dios lej pāxqui'yāni'. ³¹ Chuhua'j naka'lhini'na' lā' naka'lhī'ya' kalhatin ska'ta' xachi'xcu'. Lā' namāpācuhuīya' Jesús. ³² Lej tasqui'nī lā' namāpācuhuīcan ixO'kxa' Dios a'nti más xaka'tla'. Lā' huan Māpa'ksini' Dios nahui'li ixlirey

hua'chi ixpap David ³³ para que pō'ktu nacāmāpa'ksi' ixlihuāk israelitas. Lā' ixlimāpa'ksin tū' maktin catisputli.

³⁴ Lā' tuncan María kalhasqui'nilh huan ángel:

—¿Chichū nalila huā'mā'? Quit tūna'j ictapūchahua.

³⁵ Lā' huan ángel kalhtilh:

—Huan Espiritu Santo namin lā' nalakmināni' lā' ixlimāpa'ksin Dios Xaka'tla' nalimacxti'li'yāni' hua'chi poklhnu'. U'tza' nalila para que huan ska'ta' a'nti natahui'la nala xmān ixla' Dios lā' namāpācuhuīcan ixO'kxa' Dios. ³⁶ Lā' nā mintalakapasni' Elisabet nā naka'lhī ixcaman xachi'xcu' a'yuj to'kotzintza' lā' a'yuj huancan que tū'tza' catika'lhilh ixcaman. Ka'lhítza' lakachāxan mālhcuyu' desde a'xni'ca ka'lhini'lh ³⁷ porque Dios tzē natlahua ixlihuāk catūhuā.

³⁸ Lā' a'xni'ca' María kalhtilh lā' huanilh:

—Quit ixla' Dios para natlōkentaxtū ixtapuhuān. Calalh chu a'nchi quihua'ni'ni'ta'.

Lā' huan ángel a'lh.

María laka'lh Elisabet

³⁹ Lā' milh lakatin chí'chini' a'xni'ca' María taxtulh lā' a'lh lacapalh nac huan xcānsipej xala' lakakēstinni' Judea. ⁴⁰ Lā' tanūlh na ixchic Zacarías lā' mālakakōtanu'lh Elisabet. ⁴¹ Lā' a'xni'ca' Elisabet kaxmatni'lh ixtachihuin María, huan ska'ta' taxakā'lilh na ixpān lā' Elisabet litatzumalh huan Espiritu Santo ixa'clhcunuc. ⁴² Lā' a'xni'ca' Elisabet chihuina'lh lej palha' lā' hualh:

—Dios más sicua'lanālini'ta'ni' hui'x que ixlihuākca'n puscan lā' nā sicua'lanālini't mincaman. ⁴³ Lā' ¿tichūn quit para que naquilakmin ixtzi't quiMāpa'ksini'? Quit nīn tuntū'. ⁴⁴ Lā' xmān ickaxmatli mintachihuin lā' quiska'ta' lipāxuhualh lā' taxakā'lilh na

quimpān. ⁴⁵Hui'x lipāxuhua'ya' como kalhlaka'i'ni'ta' lā' natlōkentaxtū a'ntū huanini'ta'ni' huan Māpa'ksini'.

⁴⁶Lā' tuncan María hualh:

Quilica'tzin mēcā'tanimā' huan Māpa'ksini'.

⁴⁷Lā' quilica'tzin lipāxuhua ixpālacata quiMāpūtaxtūnu' Dios.

⁴⁸Dios cuenta quintlahuani't quit a'nti ixtasācua' lej xapobre.

Lā' chuhua'j lā' nā pō'ktu tachi'xcuhui't natahuan que iclipāxuhua quit.

⁴⁹Dios a'nti lej ka'lhī limāpa'ksin quintlahuani'ni't laka'tla'n catūhuā.

Lā' xla' lej santo.

⁵⁰Pō'ktu nacālakalhu'man a'ntin ta'a'cnini'ni'.

⁵¹Ixlimāpa'ksin litlahuani't lhūhua' catūhuā.

Litlajalh a'nti lej ka'tla'jca'tzi.

⁵²Cāmāpānūni'lh ixlimāpa'ksinca'n huan a'nti lej ka'tla' ixtahuani't lā' a'ntin tapuhuan que xla'ca'n más natatasqui'ni'.

⁵³A'nti xatzi'ncsni'ni'n cālīmāka'silh xatzey lihua't lā' cāmācā'ni't huan ricosnu' con nīn tuntū'.

⁵⁴Cāmaktāyani't huan ixraza Israel a'nti tatlōkentaxtū ixtapuhuan Dios lā' tū' maktin makxteknit' ixlilakalhu'man.

⁵⁵U'tza' tlhualh a'cxtim hua'chi cāhuanini't quimpapca'n a'nti Abraham lā' nā ixnatā'natna' que pō'ktu nacāmaktāya.

⁵⁶Lā' María tachokolh na ixchic Elisabet lakatu'tun mālhcuyu' lā' ā'calistān taspitli na ixchic.

A'nchi lacatuncuilh Juan huan Ma'kpxāni'

⁵⁷Lā' a'xni'ca' chā'ni'lh ixmālhcuyu' huan ska'ta', tahuil'alh ixcaman Elisabet. Xachi'xcu' ixuani't. ⁵⁸Lā' ixamigos lā' ixtalakapasni'n tamilh para natatā'lipāxuhua a'xni'ca' tacat'zilh que Dios litlahuani't xalitzey

Elisabet. ⁵⁹Ixlilakatzeyan chi'chini' ta'a'lh tatlahua ixtalanānca'n para nacircuncidarlican huan ska'ta' lā' ixui'lini'cu'tuncan ixtacuini' Zacarías hua'chi ixtāta'. ⁶⁰Lā' ixtzi't cāhuanilh:

—Tū'. Ixtacuini' Juan nahuan.

⁶¹Lā' kalhasquinica:

—Lā' ¿a'chi'? Tinti' a'nan de mintalaka-pasni' a'nti huanican Juan.

⁶²Chu tuncan tamacahuani'lh ixtāta' huan ska'ta' para nataca'tzi tūyā tacuini' nahui'lini'cu'tun. ⁶³Xatāta' squi'nli kalhtin ca'psnat para natzo'kui'li

lā' tzo'kli: "Ixtacuini' Juan". Lā' ixlihuākca'n talē'cnilh. ⁶⁴Lā' tuncan huā'mā' ka'tlā'tus Zacarías tzucupā

chihuina'n lā' mēcā'tanilh Dios. ⁶⁵U'tza' talilē'cnilh huan ixamigos lā' tahuankō'lh huā'mā' lakachu nac

huan lakakēstin xala' nac Judea. ⁶⁶Ixlihuākca'n a'ntin takaxmatli lej tapāstacna'lh lā' talākahasqui'nilh:

—Lā' huā'mā' ska'ta' ¿tuchūyā chi'xcu' nala?

Chuntza' tualh como ixtasu'yu que ixsicua'lanālini't huan Māpa'ksini'.

Zacarías mēcā'tanilh Dios

⁶⁷Huan Espiritu Santo litatzumalh ixa'clhcunuc huan Zacarías lā' chihuina'lh hua'chi Dios māsu'ni'lh lā' hualh:

⁶⁸Camēcā'tanica huan Māpa'ksini' a'nti ixDiosca'n israelitas porque quincālakalhu'mani' quina'n a'nti ixraza lā' quincāmāpūtaxtūni'.

⁶⁹Quincāmaxqui'ni'ta'ni' kalhatin Māpūtaxtūnu'; lej ka'lhī limāpa'ksin lā' xala' ixlaclhni' ixnatā'natna' David a'nti tlōkentaxtūlh ixtapuhuan Dios.

⁷⁰Chu a'nchi hualh por huan profetasna' xalani'n makān, chuntza' lihui'lilh Dios.

⁷¹Hualh que ixquincāmāpūtaxtūni' de ixlimāpa'ksin quintā'ca'tzaca'n

lā' ixlihuākca'n a'ntin tū' quincātalakti'ncu'tunāni'.

⁷²Lā' huampā que ixquincālakalhu'mani' quimpapca'n lā' tū' ixtipātza'nkāl' a'nchī lilacāxtlahualh con xla'ca'n.

⁷³U'tza' huan compromiso a'ntū Dios ixlitlahuani't quimpapca'n Abraham, ⁷⁴que ixquincāmāpānūni'n quintā'ca'tzaca'n para que ixtlahuáuj ixtapuhuān Dios lā' tū' ixjicua'uj.

⁷⁵Lā' chuntza' nalayāuj lacuan pōktu nac huā'mā' quilhtamacuj, hua'chilh tū' ixtlahuáuj a'ntūn tū' tzey.

⁷⁶Lā' hui'x, quiska'ta', namāpācuhuica'na' ixa'cta'sana' Dios más Xaka'tla' porque napū'lani'yāni' huan Māpa'ksini' lā' namālakstu'nca' a'nlhā na'a'n.

⁷⁷Lā' nacāmāsu'ni'ya' tachi'xcuui't para que chuntza' nataca'tzi' que namin huan Māpūtaxtūnu' lā' nacāmāspūtu'ni' ixtalac'lē'i'ca'n.

⁷⁸Dios quincāpāxqui'yāni' lā' quincālakalhu'manāni'.

U'tza' quincālimacamin'i'yāni' kalhatin para naquincāmāpūtaxtūyāni'.

Xla' namāxkakē quinteja'ca'n.

⁷⁹Quina'n hua'chi a'ntin tahuilāna' a'nlhā cā'pucsua' lā' tanimā'na.

Lā' naquincāmāsu'ni'yāni' a'nchī chu lakatin quintapuhuānca'n con Dios a'xni'ca' natlā'huanāuj na ixtej.

⁸⁰Lā' huan ska'ta' Juan i'stacamā' lā' xa'nca ixcāmāchekxī ixlihuāk catūhuā a'ntū i'xla' Dios. Lā' a'xni'ca' ka'tla'tza', ixui' nac cā'lhpi'mpi'li' t'ya't hasta que milh huan ixlacchi'chini' para nalilakapascan israelitas.

A'nchī lacatuncuilh Jesús

Mt. 1.18-25

2 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtahuilā Jesús, huan emperador Augusto māpa'ksilh lakatin censo chuxalhā nac cā'quilhtamacuj. ²A'xni'ca' Cirenio

ixui' ixligobernador nac Siria a'xni'ca' pū'la tlahualh huan censo. ³Ixtasqui'nī chā'tunu' cata'a'lh na ixā'lacchicni'ca'n a'nlhā ixtatahui'lani't ixpapca'n para nacātzō'kni'can ixtacuini'ca'n. ⁴U'tza' litaxtulh José de nac huan cā'lacchicni' Nazaret xala' nac estado de Galilea lā' a'lh nac lakatin cā'lacchicni' Belén xala' nac estado de Judea. A'ntza' xatahui'lani' David lā' como José ixtā'nat ixuani't David, a'ntza' ixmāstā'lh ixtacuini'. ⁵Lā' a'lh nac Belén para natzō'kcan ixtacuini'. Tā'a'lh María a'nti ixtalacāxlani'ttza' que natā'tapūchahua xla' lā' xla' ixka'lhini'ntza'. ⁶Lā' pātle'kelh que a'xni'ca' ixui' nac Belén, chā'ni'lh ixmālhcuuyu' huan ska'ta'. ⁷Tahuil'lah i'ska'ta' ixlimaksāsti' María lā' xachi'xcu'. Limaksna'tli ixtanchut lā' māpi'lh a'nlhā mojōcan ixlihua't cahuāyuj como tū' takaksli a'nlhā natamaklhtata nac mesón.

Huan ángeles lā' huan pastornu'

⁸Ixa'nan pastornu' pajtzu nac Belén. Tintascac ixtalacalhtatamā'na nac potrero ixborregoca'n. ⁹Chu limaktin tasu'yulh kalhatin ixāngel Dios lā' cālixti'li'lh i'xkakana' Māpa'ksini'. Lā' lej tajicua'lh. ¹⁰Lā' huan ángel cāhuanilh:

—Tū' cajicua'ntit porque iccālimini'yāni' razón xatzey lā' ū'tza' natalika'lhī tapāxuhuān ixlihuākca'n tachi'xcuui't. ¹¹Chuhua'j huā'mā' tzi'sa tahuilā'cha' kalhatin ska'ta' nac huan cā'lacchicni' a'nlhā ixtahuilāni't David. Xla' nala miMāpūtaxtūnu'ca'n lā' māni' ū'tza' Cristo huan Māpa'ksini'. ¹²Lā' nakaksā'tit huan ska'ta' talimaksna'tni' ixtanchut lā' māpi'cani't a'nlhā mojōcan ixlihua't cahuāyuj. U'tza' nalilakapasā'tit que ū'tza' xla'.

¹³Lā' chu limaktin tatasu'yupā lhūhua' ángeles xala' nac a'kapūn a'nti ixtamācā'tanimā'na Dios. Lā' tahuilh:

¹⁴—¡Camācā'tanīca Dios nac a'kapūn lā' tze'k catatahui'lal nac cā'ti'ya'tna' ixlihuākca'n a'ntī Dios cālakalhu'malh!

¹⁵Lā' tuncan a'xni'ca' huan ángeles tataspi'tli nac a'kapūn, huan pastornu' tatzuculh talāhuani:

—Cāhuitit chuhua'j nac Belén lā' nalaktzi'nāuj a'ntūn pātle'keni't lā' a'ntū huan Māpa'ksini' quincāmāca'tzinīni'ta'ni'.

¹⁶Lā' ta'a'lh lacapalh lā' cākakscā María lā' José lā' huan ska'ta' a'nlhā ixmāpī'cani't lā' a'nlhā chī'yāhuacan cahuāyuj. ¹⁷Lā' a'xni'ca' talaktzi'lh, tahualh a'ntū ixtahuani't ángeles xpālacata huan ska'ta'. ¹⁸Lā' ixlihuākca'n a'ntīn takaxmatli talilē'cnīlh ixtachihuīnca'n huan pastornu'. ¹⁹Lā' María lej xpāstacmā' ixlihuāk a'ntū xpātle'keni't lā' a'ntū ixuanicani't lā' ixpuhuan.

²⁰Lā' huan pastornu' tataspi'tli lā' ixta'a'cnīni'ni'mā'na Dios lā' ixtamācā'tanimā'na como chu a'nchī cāhuānica, chu a'cxim pātle'kelh.

Huan ska'ta' Jesús māsu'yuca nac xaka'tla' litokpān

²¹Lā' ixlilakatzeyan chī'chini' tlahuaca huan talanān de circuncisiōn para huan ska'ta' lā' hui'lini'ca ixtacuīni' Jesús. U'tza' huā'mā' tacuīni' a'ntū huan ángel huanilh María a'xni'ca' tūna'j ixka'lhini'n.

²²Lā' ixlitu'pu'xam chī'chini' tatlōkentaxtūlh ixtalanānca'n huan pusan a'nchī Moisés ixmāsu'yuni't para naxapa ixliko'hua'jua' huan puscāt. Lā' talē'lh huan ska'ta' nac Jerusalén para namāsu'ni'can huan Māpa'ksini' Dios. ²³Chuntza' tatlualh como tatzokni' na ixley Dios:

Chātunu' ska'ta' xachi'xcu' a'ntī limak-sāsti', ū'tza' nala ixla' Māpa'ksini' Dios.

²⁴Chuntza' María lā' José ta'a'lh para natamālacnū chu a'nchī huan na ix-

ley Dios. Huan palh tasqui'ni namālac-nūni'can xachi'xcu' lā' xapuscāt tórtola o tantu' tantzasnān.

²⁵Lā' ixui' nac Jerusalén huā'mā'na chī'chini' kalhatin chī'xcu' a'ntī ixuanican Simeón. Lej tzeyā chī'xcu' ixuani't lā' ixa'cnīni'ni' Dios lā' ixka'lhīmā' ixMāpū-taxtūnu'ca'n israelitas. Lā' huan Espiritu Santo ixtā'huī'. ²⁶Lā' ixmāsu'ni'ni'ttza' que tū' ixnīlh palh tū' pū'la nalaktzi'n huan Cristo a'ntī huan Māpa'ksini' Dios namacamin. ²⁷Huā'mā' chī'xcu' a'lh nac litokpān por huan Espiritu Santo. Lā' liminca huan ska'ta' Jesús nac litokpān para natlōkentaxtū ixtalanānca'n lā' a'ntū māpa'ksīlh huan ley a'ntū tzo'kli Moisés. ²⁸Lā' huan Simeón cha'xli huan ska'ta' lā' a'cnīni'ni'lh Dios lā' hualh:

²⁹QuiMāpa'ksini', chuhua'j lipāxuj na'icnī como tlōkentaxtū'ni'ta' a'ntū quihua'ni'ni'ta' quit a'ntī mintasācua'.

³⁰Iclaktzi'ni'ttza' con quilakastapun huā' Māpūtaxtūnu' ³¹a'ntī hui'x māsā'ni'ta' para ixlihuākca'n tachi'xcuhui't.

³²U'tza' nacāmāsu'ni' a'ntīn tū' israelitas para que xa'nca natatlā' huan nac cā'quilhtamacuj hua'chi huan pūmaksko nacāmāsu'yu a'ntī tatlā' huan a'nlhā cā'pucsua'.

Lā' por xpālacata nacā'a'cnīni'ni'can huan israelitas a'ntī mintachi'xcuhui't.

³³Lā' José lā' ixtzi't Jesús talilē'cnīlh a'ntū hualh huan Simeón xpālacata huan ska'ta'. ³⁴Lā' Simeón squi'nli que Dios casicua'lanānilh lā' huanilh María a'ntī ixtzi't Jesús:

—Cala'ktzi'. Dios lacsacni't huā'mā' ska'ta'. Lā' a'xni'ca' chī'xcu'tza' nala, lhūhua' israelitas natakahlaka'ī lā' xla' nacāmaktāya. Lā' a'ntī tū' natakahlaka'ī, xlaca'n natatā'lāsta'la. Xla' namāsu'yu ixtapuhuan Dios lā' tachi'xcuhui't natalakmaka'n.

³⁵ Lā' chuntza' naca'tzīcan a'nchī pāstacna'nāuj chā'tunu' de quina'n na qui'a'clhcunucca'n. Lā' hui'x lej nalakaputza'ya' hua'chi palh nalakpusa kanti'n espada na mi'a'clhcunuc —hualh Simeón.

³⁶ Lā' nā ixuī' a'ntza' kalhatin puscāt a'nti' ixa'cta'sana' Dios lā' ixtacuīni' Ana. Xla' ixcaman Fanuel xala' ixraza Aser. Lejtza' to'kotzintza' ixuani't. Tzu'ma'jātcus ixuani't a'xni'ca' tapūchōlh lā' tā'tahui'lalh ixchi'xcu' lakatojon cā'ta.

³⁷ Chuhua'j ixlitā'ti'pu'xamata'ti' cā'ta lakapūt. Tū' ixtaxtu de nac xaka'tla' litokpān pero pō'ktu ixmācā'tanimā' Māpa'ksini' Dios. A'katunu' tū' ixuā'yan como ixtlahuacu'tun oración.

³⁸ A'xni'ca' José lā' María tatanūlh nac xaka'tla' litokpān, huā'mā' ka'tlā'tus Ana cālaktapajtzūlh. Lā' a'xni'ca' maxqui'kō'lh pāxcatca'tzi Dios, tzuculh lichihuīna'n huan ska'ta' Jesús. Cālītā'chihuīna'lh ixlīhuākca'n a'nti' xalanī'n nac Jerusalén a'nti' ixtaka'lhimā'na ixmāpūtaxtūnu'ca'n.

Taspi'tchokoca nac Nazaret

³⁹ Lā' a'xni'ca' José lā' María tatlōkentaxtūlh ixlīhuāk a'ntū māpa'ksilh Moisés a'ntū tzo'kli na ixley Dios, talēmpā huan ska'ta' nac Galilea nac Nazaret ixā'lacchicni'ca'n.

⁴⁰ Lā' huan ska'ta' i'stacamā' lā' lej ixtli'hui'quimā' lā' lej skalalh ixlātēlha lā' Dios ā'chulā' ixsicua'lanālī.

Huan ka'hua'chu Jesús nac xaka'tla' litokpān

⁴¹ Cā'ta cā'ta José lā' María ixta'a'n nac Jerusalén para ixcā'tani'ca'n israelitas a'ntū huanican pascua. ⁴² Lā' a'xni'ca' Jesús ixka'lhī lakacāujtu' cā'ta, ixlīhuākca'n ta'allh nac Jerusalén para huan cā'tani' lā' chuntza' hua'chi ixtalīmanini'ttza'. ⁴³ Lā' a'xni'ca' ixlē'ksputni'ttza' cā'tani'

lā' ixtaquītaspi'tmā'natza', huan ka'hua'chu Jesús tachokolh nac Jerusalén. Lā' ixtzi't lā' José tū' cuenta tatlahualh. ⁴⁴ Ixtapuhuan que Jesús ixtatā'mimā'natza' ā'makapitzin lā' chuntza' ta'allh nac tej lakatin chi'chini'. Lā' a'xni'ca' ixtaputzamā'natza' ixlāclhni' ixtalakapasni'n lā' ixamigos, ⁴⁵ tū' takaksli. Lā' tuncan tataspi'tli nac Jerusalén para nataputzayācha'.

⁴⁶ Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' takaksli Jesús nac xaka'tla' litokpān. Ixcāla-clhpu'nahui' huan mākālhtō'kē'ni'ni'n huan ley lā' ixcākaxmatmā' lā' ixcākahasqui'nimā'. ⁴⁷ Lā' ixlīhuākca'n a'nti' takaxmatli talilē'cnilh ixtapāstacna' lā' a'nchī ixcākālhti.

⁴⁸ Lā' a'xni'ca' talaktzi'lh María lā' José, talē'cnilh lā' ixtzi't huanilh:

—Qui'o'kxa', ¿a'chī' quilāt-lahuanī'ni'ta'uj chuntza'? Quit lā' mintāta' lej iclīpuhuanī'ta'uj iccāputzayān.

⁴⁹ Lā' Jesús cāhuanilh:

—¿A'chī' quilāputzayāuj? ¿Chu tū' ca'tziyā'tit maclacasqui'n na'ictachoko na ixchic quinTāta' Dios?

⁵⁰ Lā' xla'ca'n tū' tamāchekxini'lh ixtachihuīn.

⁵¹ Lā' tuncan cātā'taspi'tli nac Nazaret lā' cā'a'kahuāna'ni'llh. Lā' ixtzi't lej lhūhua' ixpāstaca ixlīhuāk huā'mā' lā' māqui'kō'lh na ixcu'xan. ⁵² Lā' Jesús i'stacamā' lā' ā'chulā' ixka'lhima' tapāstacna'. Lā' nā tzey ixuani't na ixlacapūn Dios lā' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhi't.

Juan huan Mā'kpaxini', xla' a'cta'sana' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't

Mt. 3.1-12; Mr. 1.1-8; Jn. 1.19-28

3 Ixlīlakacāujquitzis cā'ta ixlīgobnador Tiberio a'xni'ca' Poncio Pilato gobernador ixuani't de nac Judea. Lā' Herodes gobernador ixuani't de nac Galilea, lā' ixtā'tin Felipe

governador ixuanī't de nac Iturea lā' de nac Traconite, lā' Lisaniyas gobernador ixuanī't de nac Abilina. ²Lā' Anás lā' Caifás xamāpa'ksini'nī'n curasna' ixtahuani't. A'xni'ca' ixlihuākca'n ixtamāpa'ksini'mā'na, a'xni'ca' Dios tā'chihuinalh Juan ixcaman Zacarías a'nti ixui' nac cāl'hpī'mpi'li' ti'ya't. ³Lā' Juan a'lh lakachu pajtzu huan pūxka Jordán. Lā' cāhuanilh tachi'xcuhui't que ixta'a'kpxali lā' ixtaxtāpalilh ixtapāstacna'ca'n para nacāmāspūtinu'ni'can ixtalac'lē'i'ca'n. ⁴Huā'mā' pātle'kelh a'nchī ixtzo'knuni't huā' ixa'cta'sana' Dios a'nti ixuanican Isaías. Chuntza' tzo'kli:

A'ntza' a'nlhā cāl'hpī'mpi'li' ti'ya't, nakaxmatcan catihuā a'nti palha' nachihuīna'n lā' nahuan: “Cacāxtlahua'tit huan tej como mimā' huan Māpa'ksini'. Stu'nc camālakstu'netit huan tej. ⁵Ixlihuāk huan cā'pūtatōkopūn natatzumana'n lā' huan kēstinni' lā' ixpōkalhni' kēstinni' pūscā'nan natalakō'. Lā' huan lhka'hui'li' tej slitua' nala. Lā' a'nlhā tū' kalhspit, kalhspit nala. ⁶Lā' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't natalaktzī'n que Dios macamilh Māpūtaxtūnu'”.

⁷Lā' a'xni'ca' lhūhua' tachi'xcuhui't tataxtulh para que Juan nacāmā'kpaxī, xla' cālacaquilhnilh lā' cāhuanilh:

—¡Hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit lakatu' milacanca'n! ¿Tichū cāhuanini' que natzā'la'ni'yā'tit huan ixtā'kcha Dios a'ntū mimā'? ⁸Catlahua'tit a'ntū tzey para que natasu'yu palh stu'ncua' xtāpalini'ta'ntittza' mintapāstacna'ca'n. Lā' tū' catihuantit mē'cstuca'n: “Quina'n i'xū'yātā'natna' Abraham. U'tza' iclīpāhuanāuj lā' tū' icjicuanī'yāuj ixtā'kcha Dios”. Tū' chuntza' ixua'ntit. Quit iccāhuanīyāni' que Dios tzē nacāxtāpalī huā'mā' chihuixni' lā' natala i'xū'yātā'natna' Abraham. ⁹Hua'chilh

xacacani'ttza' huan ā'chaj lā' natzucucan natancā'can huan qui'hui'. Lā' chuxatūyā qui'hui' a'ntūn tū' māsā' ixtō'ca't xatzey, ū'tza' natancā'can lā' nalhcuyucan.

¹⁰Lā' huan tachi'xcuhui't takalhasqui'nilh:

—¿Tuchū na'ictlahuayāuj?

¹¹Lā' Juan cākalhtilh:

—A'nti ka'lhī kalhtu' ixcamisa camaxqui'lh kalhtin a'ntin tū' ka'lhī. Lā' a'nti ka'lhī ixlihua't catā'hua'lh a'ntin tū' ka'lhī.

¹²Lā' nā tamilh mātā'jini'nī'n de impuestos para nata'a'kpaxa lā' takalhasqui'nilh:

—Mākalhtō'kē'ni', ¿tuchū xa'ictlahuāuj quina'n?

¹³Lā' Juan cākalhtilh:

—Nasqui'nā'tit xmān a'ntū ixtapalh huan impuesto.

¹⁴Lā' huan tropasna' nā takalhasqui'nilh:

—Lā' quina'n ¿tuchū maclasqui'n na'ictlahuayāuj?

Lā' cākalhtilh:

—Tū' tilē'ksa'nīni'nā'tit a'ntūn tū' stu'ncua' nīn tū' titucsnu'nā'tit para naka'lhā'na'nā'tit. Lā' calīpāxuhua'tit mintatljca'n.

¹⁵Lā' huan tachi'xcuhui't lej ixtaca'tzīcu'tun ixpālacata Juan, como ixtapuhua'mā'na que chō'la Juan, ū'tza' huan Cristo a'nti Dios lacsacnit. ¹⁶Lā' Juan cāhuanikō'lh:

—Ixlistu'ncua' quit iccālīmā'kpaxīyāni' con xcān. Huan a'nti namin, xla' makapitzīn de hui'xina'n nacā'talīmā'kpaxīyāni' Espīritu Santo lā' ā'makapitzīn huampala con macscut. Xla' ā'līhua'ca' māpa'ksini'n que quit. Quit tūla icmālacastuca xla'. Ixtasācua' a'nti naxcuta ixuarachi lihua'ca' tasqui'nī que quit. ¹⁷Xla' hua'chi a'nti ka'lhī ixpūmālakosūn na ixmacan para nalacsu'nu huan trigo a'ntū litlahuacan harina. Nasaca huan trigo lā' namāqui'

para nahua' lā' huan paja nalhcuyu nac macscut a'nlhā tūla catimāmixica.

¹⁸ Chuntza' cāhuanilh Juan xatzey tachihuīn lā' nā cāchihuīna'maxquī'lh tachī'xcuhūi't. ¹⁹ Lā' nā lacaquilhñilh huan gobernador Herodes ixpālacata Herodías a'nti xpuscāt ixtā'tin Felipe ixuanī't como Herodes ixka'lhī hua'chi xpuscāt. Lā' nā lacaquilhñilh porque tlhualh lhūhua' ā'catūhuā a'ntūn tū' tzey. ²⁰ Lā' Herodes a'kchā'lh lā' ā'chulā' tlhualh lā' Juan mánūca nac pūlāchi'n.

Juan mā'kpaxilh Jesús

Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11

²¹ Lā' a'xni'ca' Juan ixmā'kpaxīni'n, nā Jesús milh para na'a'kpaxa. Lā' lihuan ixorarlimā', huan a'kapūn talaquī'lh ²² lā' mincha' huan Espíritu Santo. Tasu'yulh hua'chi lakatin tantzasnān ixlakstu'nc Jesús lā' kaxmatca lakatin tachihuīn a'ntū hualh:

—Hui'x qui'O'kxa'. Lej icpāxqui'yāni' lā' lej quimaxqui'ya' tapāxuhuān.

Ixlakmakāna' Jesucristo

Mt. 1.1-17

²³ Lā' a'xni'ca' Jesús tzuculh tlhūa ixlitlōt, ixka'lhī hua'chi pu'xamacāuj cā'ta. Huā'huī' ixnapapana' Jesús. Ixpuhuanca que Jesús ixo'kxa' José. Lā' José ixo'kxa' ixuanī't Elí ²⁴ a'nti ixo'kxa' Matat a'nti ixo'kxa' Leví. Lā' Leví ixo'kxa' ixuanī't Melqui a'nti ixo'kxa' Jana a'nti ixo'kxa' José. ²⁵ Lā' José ixo'kxa' ixuanī't Matatías a'nti ixo'kxa' Amós a'nti ixo'kxa' Nahum a'nti ixo'kxa' Esli a'nti ixo'kxa' Nagai. ²⁶ Lā' Nagai ixo'kxa' ixuanī't Maat a'nti ixo'kxa' Matatías a'nti ixo'kxa' Semei a'nti ixo'kxa' José a'nti ixo'kxa' Judá. ²⁷ Lā' Judá ixo'kxa' ixuanī't Joana a'nti ixo'kxa' Resa a'nti ixo'kxa' Zorobabel a'nti ixo'kxa' Salatiel a'nti ixo'kxa' Neri. ²⁸ Lā' Neri ixo'kxa' ixuanī't Melqui a'nti ixo'kxa' Adi a'nti ixo'kxa' Cosam a'nti ixo'kxa' Elmodam a'nti ixo'kxa' Er.

²⁹ Lā' Er ixo'kxa' ixuanī't Josué a'nti ixo'kxa' Eliezer a'nti ixo'kxa' Jorim a'nti ixo'kxa' Matat. ³⁰ Lā' Matat ixo'kxa' ixuanī't Leví a'nti ixo'kxa' Simeón a'nti ixo'kxa' Judá a'nti ixo'kxa' José a'nti ixo'kxa' Jonán a'nti ixo'kxa' Eliaquim. ³¹ Lā' Eliaquim ixo'kxa' ixuanī't Melea a'nti ixo'kxa' Mainán a'nti ixo'kxa' Matata a'nti ixo'kxa' Natán. ³² Lā' Natán ixo'kxa' ixuanī't David a'nti ixo'kxa' Isaí a'nti ixo'kxa' Obed a'nti ixo'kxa' Booz a'nti ixo'kxa' Salmón a'nti ixo'kxa' Naasón. ³³ Lā' Naasón ixo'kxa' ixuanī't Aminidab a'nti ixo'kxa' Aram a'nti ixo'kxa' Esrom a'nti ixo'kxa' Fares a'nti ixo'kxa' Judá. ³⁴ Lā' Judá ixo'kxa' ixuanī't Jacob a'nti ixo'kxa' Isaac a'nti ixo'kxa' Abraham a'nti ixo'kxa' Taré a'nti ixo'kxa' Nacor. ³⁵ Lā' Nacor ixo'kxa' ixuanī't Serug a'nti ixo'kxa' Ragau a'nti ixo'kxa' Peleg a'nti ixo'kxa' Heber a'nti ixo'kxa' Sala. ³⁶ Lā' Sala ixo'kxa' ixuanī't Cainán a'nti ixo'kxa' Arfaxad a'nti ixo'kxa' Sem a'nti ixo'kxa' Noé a'nti ixo'kxa' Lamec. ³⁷ Lā' Lamec ixo'kxa' ixuanī't Matusalén a'nti ixo'kxa' Enoc a'nti ixo'kxa' Jared a'nti ixo'kxa' Mahalaleel a'nti ixo'kxa' Cainán. ³⁸ Lā' Cainán ixo'kxa' ixuanī't Enós a'nti ixo'kxa' Set a'nti ixo'kxa' Adán a'nti ixo'kxa' Dios.

Satanás ixlilaktzi'ncu'tun Jesús

Mt. 4.1-11; Mr. 1.12-13

4 Lā' ixa'clhcunuc Jesús ixlitzuma Espíritu Santo lā' taspitli de nac huan pūxka Jordán. Lā' huan Espíritu Santo lē'lh a'nlhā lej cā'lhpi'mpi'li'. ² A'ntza' ixuī' tu'pu'xam chí'chini'. Lā' milh huan ko'ti'ti' para nalilaktzi'n a ver palh tzē ixtlajalh Jesús. Lā' Jesús tū' huā'yalh huan tamā'na chí'chini' lā' lejtza' ixtzi'ncsa. ³ Tuncan huanilh huan ko'ti'ti':

—Palh hui'x ixo'kxa' Dios, cahua'ni' huā'mā' chihuix que calalh pāntzi.

⁴ Lā' Jesús kalhtilh:

—Tatzokni' na ixtachihuīn Dios:

Tū' xmān pāntzi catipūlatā'kchokoca nac huā'mā' cā'quilhtamacuj.

Nā maclacasqui'n cuenta natlahuacan ix-tachihuīn Dios.

⁵ Lā' tuncan huan ko'ti'ti' lēlh Jesús nac lakatin kēstin lej tālhmā'n. Lā' a'ntza' chu limaktin māsu'yukō'lh ixlihuāk quilhtamacuj. ⁶ Lā' huanilh:

—Na'icmaxqui'yāni' ixlihuāk huā'mā' lā' namāpa'ksiya'. Huāk quila' lā' nā tzē na'icmaxqui' chuxatī. ⁷ Palh hui'x naquintatzokostani'ya' lā' naqui'a'cnini'ni'ya', na'icmaxqui'kō'yāni' lā' ixlihuāk mila' nahuan.

⁸ Lā' Jesús kalhtilh:

—Catapānu', Satanás, porque tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Natatzokostani'ya' lā' namācā'tani'ya' miMāpa'ksīni' Dios lā' natlahua'ya' xmān a'ntū xla' lacasqui'n.

⁹ Lā' ā'calistān huan ko'ti'ti' lē'lh nac xcānsipej Jerusalén lā' yāhualh na ixa'cpān huan xaka'tla' litokpān. Lā' huanilh:

—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cayujti nac ti'ya't ¹⁰ como tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Dios nacāmāpa'ksī ixángeles que natamaktaka'lhāni'.

¹¹ Natamā'kaqui'yāni' para que tū' natakāhui' nin katin mintojon nac chihuix.

¹² Lā' Jesús kalhtilh:

—Nā chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Tū' tililaktzi'na' huan Māpa'ksini' Dios.

¹³ Lā' como huan ko'ti'ti' tū'tza' kak-sni'lh a'nchī nalilaktzi'n Jesús, tapānūlh lakatin ka'tlā'tus.

Jesús litzuculh ixlitlōt nac Galilea

Mt. 4.12-17; Mr. 1.14-15

¹⁴ Lā' Jesús taspī'tli nac Galilea lā' ixka'lhī ixlimāpa'ksin Espīritu Santo. Lā' chuxalhā nac huan estado de Galilea ixlichihuīnamā'ca ixpālacata a'ntūn

tlahualh Jesús. ¹⁵ Ixcāmāsu'ni'mā' na ixlitokpānca'n israelitas lā' ixlihuākca'n ixta'a'cnini'ni'mā'na.

Jesús nac Nazaret

Mt. 13.53-58; Mr. 6.1-6

¹⁶ Lā' tuncan Jesús a'lh nac Nazaret a'nlhā i'stacni't. Lā' tanūlh nac litokpān huan chí'chini' de pūjaxni' hua'chi ixtalanān. Lā' taylorh para nalakapūtī'ke huan ixtachihuīn Dios. ¹⁷ Maxqui'ca huan a'ntū tzo'kli huan profeta Isaías. Lā' a'xni'ca' mālakapitzilh, kaksli a'nlhā ixtatzo'kni' chuntza':

¹⁸ Huan ixEspīritu Māpa'ksīni' quintā'huī' como quilacsacni't para na'iccāmāca'tzīni' xatzey tachihuīn huan lacxcamaninni'.

Lā' nā quimacamilh para na'iccāmāko'xamāka'tlī' huan a'ntī lej talakaputza lā' para na'iccāmāxtu a'ntī cāchī'cani't.

Lā' icmilh para que na'iccāmālacahuāni lakatzī'ni'n lā' na'iccāmāktāya a'ntī tapātini'n.

¹⁹ Lā' nā quimacamilh para na'iccāhuani ixlacchī'chini' huan Māpa'ksini'.

²⁰ Lā' a'xni'ca' Jesús mālaxtokli huan libro, maxqui'lh huan xamayūlh litokpān lā' tahuī'lalh. ²¹ Lā' como ixlihuākca'n nac litokpān ixtalaktzi'mā'na, lā' xla' tzu-culh chihuina'n lā' hualh:

—Chuhua'j huā'mā' chí'chini' tlōken-taxtūcani't na milacapūnca'n huā' a'ntūn kaxpa'ttitcus.

²² Lā' ixlihuākca'n tahualh lej tzey Jesús lā' talilē'cnilh ixtachihuīn lej tzēhuani't a'ntū cāhuanilh. Lā' ixtalāhuanimā'na:

—¿Chu tū' ū'tza' ixcaman José?

²³ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Ixlistu'ncua' naquilāhuaniyāuj huā' tamā'na: “Hui'x doctor lā' pū'la namā'tzeyica'na' mē'cstu”. Lā' naquilāhuaniyāuj: “Chuhua'j catlahua' huā'tzā' na minti'ya't chu a'cxtim hua'chi

quincātaahuan que tlahuanī'ta' nac Capernaum".

²⁴ Chu chihuīna'mpā lā' cāhuanilh:

—Ixlistu'ncua' iccāhuaniyāni' que tū' a'nan kalhatin a'cta'sana' a'ntī nalaktzi'ncu'tuncan na ixti'ya't a'nlhā stacli. ²⁵ Ica'na iccāhuaniyāni' que lhūhua' lakapūt ixa'nan nac huan país Israēl a'xni'ca' ixlatlā'huan Elías a'xni'ca' lakatu'tun cā'ta āi'tāt tū' lalh xcān. Lā' chuxalhā ixtzi'ncsnimā'ca. ²⁶ Lā' Dios tū' lakmacā'lh Elías nīn kalhatin lakapūt xala' nac Israēl. Lakmacā'lh kalhatin makatiyāti' xala' nac Sarepta a'ntū pajtzu huan cā'lacchicni' Sidón. ²⁷ Nā chuntza' ixa'nan nac Israēl lhūhua' a'ntī ixtapātīmā'na huan ta'jatāt a'ntū māmāsī quinquinīca'n lā' a'xni'ca' ixui'lacha' huan a'cta'sana' Eliseo pero nīn kalhatin de xlaca'n mātzeyīca, xmān huan makatiyāti' Naamán xala' nac Siria.

²⁸ A'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachi-huīn, ixlihuākca'n a'ntī ixtatanūmā'na nac lītōkpān lej ta'a'kchā'lh. ²⁹ Lā' tatā'kaquī'lh lā' tatantlakaxtulh Jesús de huan nac xcānsipej. Lā' talē'lh hasta ixa'cpūn na ixkēstīn huan xcānsipej para natamacā'n para makjū. ³⁰ Lā' Jesús tētaxtulh ixlaclhni'ca'n lā' a'lh.

**Kalhatin chi'xcu' a'nti
ixka'lhī huan tlajana'**

Mr. 1.21-28

³¹ Lā' tuncan Jesús a'lh nac Capernaum xala' nac estado de Galilea. Lā' ixcāmāsu'ni'mā' tachi'xcuhui't huan chi'chini' de pūjaxni'. ³² Lā' talilē'cnīlh a'nchī ixcāmāsu'ni'mā' como ixlichihuīna'mā' con limāpa'ksīn.

³³ Ixui' nac lītōkpān kalhatin chi'xcu' a'ntī ixchi'pani't huan tlajana'. Lā' ta'salh lā' hualh:

³⁴ —Jesús xala' nac Nazaret, ¿a'chī' ta't a'nlhā icui'lāna'uj? ¿Chā ta'nī'ta'

para naquilāmālakspūtūyāuj? Quit iclakapasāni'. Hui'x ixla' Dios lā' santo hui'x.

³⁵ Jesús lacaquilhni'lh huan tlajana' lā' huanilh:

—¿Quilhca'cs! ¿Lā' camaxtekti huā'mā' chi'xcu'!

Lā' huan tlajana' māyujūlh huan chi'xcu' na ixlacapūnca'n huan tachi'xcuhui't lā' makxtekli huan chi'xcu'. Lā' nīn tuntū' lanī'lh. ³⁶ Ixlihuākca'n lej talē'cnīlh lā' talāhuanilh:

—¿Tuchūyā tachihuīn huā' tamā'na? ¿Huā'mā' chi'xcu' lichihuīna'n con limāpa'ksīn lā' tataxtu huan tlajana'nīn!

³⁷ Lā' chuxalhā pajtzu nac Capernaum talātā'chihuīna'lh Jesús.

**Jesús mātzeyilh
ixpuhuiti' Simón Pedro**

Mt. 8.14-15; Mr. 1.29-31

³⁸ Lā' a'xni'ca' Jesús taxtulh de nac lītōkpān, a'lh lā' tanūlh na ixchic Simón. Lā' ixpuhuiti' Simón lej ixchi'chixni'mā'. Lā' squi'ni'ca' Jesús que camātzeyilh. ³⁹ Lā' Jesús taquilhpūtalh a'nlhā ixmā' lā' lacaquilhni'lh huan tachi'chixni' lā' mixli. Chu limaktin tā'kaquī'lh huan puscāt lā' tzuculh cāmāhui'.

Jesús cāmātzeyilh lhūhua' i'tza'ca'nīn

Mt. 8.16-17; Mr. 1.32-34

⁴⁰ Lā' a'xni'ca' ixtā'cnūmā'tza' huan chi'chini', ixlihuākca'n a'ntī ixta'i'tza'ca'n de tāpālhūhua' ta'jatātna' cālīmīni'ca' Jesús. Lā' cāmacaxapalh lā' cāmātzeyilh. ⁴¹ Lā' lhūhua' a'ntī ixtaka'lhī tlajana' cāmātzeyilh. Lā' huan tlajana'nīn cā-makxtekli. Lā' tahuani'lh:

—Hui'x ixO'kxa' Dios.

Lā' Jesús cālacaquilhni'lh huan tlajana'nīn lā' tū' cāmakxtekli natachi-huīna'n como xlaca'n taca'tzilh que ū'tza' Cristo a'ntī Dios lacsacui'lilh.

Jesús a'cta'sana'lh nac Galilea

Mr. 1.35-39

⁴²Lā' a'xni'ca tuncuīlh, Jesús taxtulh de nac xcānsipej lā' a'lh a'nlhā tinti' ixa'nan. Lā' huan tachi'xcuhi'it ixtaputzamā'na lā' takaksli a'nlhā ixui'. Tū' ixtamakxtekcū'tun ixa'lh makat. ⁴³Lā' Jesús cāhuanilh:

—Maclacasqui'n na'iccāmāsu'ni' huan xatzey tachi'huin ā'makapitzin xalanī'n xtunc cā'lacchicni'. Na'iccāmāsu'ni' ix-pālacata a'nchi Dios māpa'ksī. U'tza' quilimacamilh.

⁴⁴Lā' chuntza' ixcāmāsu'ni'tēlha Jesús nac huan litokpāna' xala' nac Galilea.

Lhūhua' squi'ti' cāchi'paca

Mt. 4.18-22; Mr. 1.16-20

5 Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixui' na ixquilhtūn huan lago ixtacuīni' Genesaret. Lā' tanto lhūhua' tachi'xcuhi'it tamilh que ixtalāpi'ta'tza' para natalaktapajtzū Jesús como ixtakaxmatcu'tun ixtachi'huin Dios. ²Jesús cālaktzi'lh tantu' barcos ixquilhtūn huan lago lā' nīn tinti' ixpūtojōma'. Ixtēcu'ca'n ixta'anī't talakche'kē' ixpūxuākna'ca'n. ³Lā' tuncan Jesús tōca'lh huan nac lakatin barco a'ntū ixa' Simón lā' hualh que camātampūxtuca macsti'na'j de nac quilhtūn. Lā' tuncan Jesús tahu'lal' nac barco lā' a'ntza' tzuculh cāmāsu'ni' huan tachi'xcuhi'it.

⁴Lā' a'xni'ca' cāmāsu'ni'kō'lh, huanilh huan Simón:

—Calī'pi huā' barco a'nlhā pūlh mā'n lā' camojō'tit mimpūxuākna'ca'n para nachi'payā'tit squi'ti'.

⁵Lā' Simón kalhtīlh:

—Mākalhtō'kē'ni', tintascactza' icsqui'ti'nini'tauj lā' nīn tuntū' ic-chi'pani'tauj. Pero por minquilhtampān na'icmacā'nāuj quimpūxuākna'ca'n.

⁶Lā' a'xni'ca' tatlahualh chuntza', tanto lhūhua' squi'ti' talaknūcha' nac pūx-

uākna' lā' ixtaxti'tmā'tza'. ⁷Chu tuncan tamacahuani'lh ixtā'squi'tini'ni'n nac ā'lakatin barco para que natamin nata-maktāyana'n. Tamilh lā' tamaktāyalh. Lā' huan squi'ti' litatzumalh huan tantu' barcos hasta ixtatā'cnūcu'tuntza'.

⁸Lā' a'xni'ca' Simón Pedro laktzi'lh, tatzokostalh na ixlacapūn Jesús lā' huanilh: —Māpa'ksini', caquintapānū'ni' como quit tū' tzeyā chi'xcu'.

⁹Chuntza' huanilh como Simón lā' ixlihuākca'n a'nti ixtatā'squi'ti'nimā'na talē'cnilh ixpālacata huan lhūhua' squi'ti' a'ntū tachi'palh. ¹⁰Nā Jacobo lā' Juan a'nti ixo'kxa'n Zebedeo lā' a'nti ixtā'squi'tini'ni'n Simón nā xla'ca'n tajicua'lh. Lā' Jesús huanilh Simón:

—Tū' cajicua'. Lā' hua'chi mililtōt ixuani't ū'tza' milisqui'ti'ni', chuhua'j mililtōt nahuan nacāmākalhla'ni'ya' tachi'xcuhi'it ixtachi'huin Dios.

¹¹Lā' tuncan a'xni'ca' huan barcos tachā'lh nac ti'ya't, ta'a'kxtekmaka'nkō'lh lā' tastalani'lh Jesús.

Jesús mātzeyilh kalhatin a'nti ixmasni'mā' ixquini't

Mt. 8.1-4; Mr. 1.40-45

¹²Lā' a'xni'ca' Jesús ixui' nac lakatin cā'lacchicni', lakchā'lh kalhatin chi'xcu' a'nti ixka'lhī huan ta'jatāt a'ntū māmasī quinquinitca'n lā' a'ntū huanican lepra. Lā' a'xni'ca' huan i'tza'ca' laktzi'lh Jesús, tatzokostani'lh lā' lej squi'ni'lh lā' huanilh:

—Māpa'ksini', palh hui'x lacasqui'na', tzē naquimātzeyi'ya'.

¹³Lā' tuncan Jesús xa'malh lā' huanilh: —Chuntza' quit iclacasqui'n. Catzeya'nti.

Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā', tapānūni'lh ixta'jatāt huan i'tza'ca'. ¹⁴Lā' tuncan Jesús māpa'ksilh que tinti' nahuani. Huanilh:

—Xmān calakpi huan ixcuraca'n israelitas lā' camā'su'ni' mimacni'

para nalaktzi'n palh tzeyani'ta'tza'. Lā' namaxquī'ya' lē'ksajna' hua'chi māpa'ksini'lh Moisés. Chuntza' naca'tzican que tzeyani'ta'tza'.

¹⁵Lā' a'yuj Jesús huanilh que tū' ixuanilh nīn tinti', pero ā'chulā' lakachu huan tachi'xcuhui't takaxmatli xipālacata Jesús. Lā' lilhūhua' ixtatakēstoka para natakaxmata lā' para que ix-cāmātzeyini'ca ixta'jatatca'n. ¹⁶Lā' Jesús tamakatilh lā' a'lh ā'lacatin a'nlhā tinti' ixa'nān lā' a'ntza' tlahualh ixoración.

Jesús mātzeyilh kalhatin a'nti lhtuculu' ixuani't

Mt. 9.1-8; Mr. 2.1-12

¹⁷Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixmāsu'yumā' lā' ixtakaxmatui'lāna' ā'makapitzin fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'ni'n ley. Ixtamini'ta'ncha' de nac Jerusalén lā' de lhūhua' cā'lacchicni' xala' nac Galilea lā' Judea. Lā' ixtasu'yu ixlimāpa'ksin Dios como Jesús ix-cāmātzeyimā' i'tza'ca'ni'n.

¹⁸Lā' tuncan a'xni'ca' tachā'lh huan tachi'xcuhui't lā' talimilh nac laklaj kalhatin i'tza'ca' a'nti lhtuculu' ixuani't. Ixtamānūcu'tun ixchakān chic para natamāpi' na ixlacapūn Jesús. ¹⁹Lā' como lhūhua' ixtahuani't huan tachi'xcuhui't tūla ixtatanū huan nac chic. U'tza' talitō'calh ixakstin huan chic lā' ta'akstilhua'kli huan chic. Lā' a'ntza' talacmānūlh huan i'tza'ca' con ixlaklaj na ixlachni' tachi'xcuhui't hasta na ixlacapūn Jesús.

²⁰Lā' a'xni'ca' Jesús ca'tzilh que takalh-laka'lh, xla' huanilh huan i'tza'ca':

—Na'icmāspūtūnu'ni'yāni' ixlihuāk mintalaclē'i'.

²¹Lā' tuncan huan fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'ni'n ley xla'ca'n tatzuculh tapuhuan: “¿Tichūyā chi'xcu' a'nti chihuina'n contra Dios? Nīn tinti' tzē naquincāmāspūtūnu'ni'yāni' quintalaclē'i'ca'n, xmān Dios?”.

²²Lā Jesús, como ixca'tzi' a'nchī ixtapuhuamā'na, cāhuanilh:

—¿A'chi' puhua'nā'tit chuntza' na mi'a'clhcunucca'n?

²³Icuaniiltza' huan i'tza'ca': “Icmāspūtūnu'ni'ntza' mintalaclē'i'”. Pero tuntū' tasu'yu a'yuj māsputūnu'ni'ca. Palh xa'icuanilh: “Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' catlā'hua'”, chuntza' ixtasu'yulh palh tzeyalh o tū'. ²⁴Quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n. Lā' chuhua'j na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī icka'lhī limāpa'ksin nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' tzē na'iccāmāspūtūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhui't.

Lā' chu tuncan huanilh huan i'tza'ca':

—Icuaniyāni', catā'kaqui' lā' cali'pi mi-laklaj lā' capit na minchic.

²⁵Chu limaktin tā'kaqui'lh huan i'tza'ca' na ixlacapūnca'n lā' sacli ixlaklaj lā' a'lh na ixchic. Lā' a'lh mācā'tanitēlhā Dios.

²⁶Lā' ixlihuākca'n talē'cnilh lā' tamācā'tanilh Dios. Tajicua'lh lā' tahualh:

—Huā'mā' chi'chini' lakzi'ni'tauj lej ka'tla' lē'cnin.

Leví tzuculh stālani' Jesús

Mt. 9.9-13; Mr. 2.13-17

²⁷Lā' ā'calistān Jesús taxtulh lā' laktzi'lh kalhatin mātā'jini'. Ixtacuini' Leví lā' ixui' a'nlhā i'xmātā'jini'ncan. Lā' huanica:

—Caquistāla'ni'.

²⁸Lā' tuncan tāyalh lā' makxtekkō'lh lā' stālani'lh Jesús.

²⁹Lā' ā'calistān Leví cāxtlahualh lakatin ka'tla' cā'tani' na ixchic para na'a'cnini'ni' Jesús. Lā' lhūhua' mātā'jini'ni'n lā' ā'makapitzin chi'xcuhui'n ixtatā'huā'yamā'na. ³⁰Lā' tuncan huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'ni'n ley tapuhualh palh tū' tzey. Lā' tatzuculh tatā'chihuina'n i'sca'txtunu'ni'n Jesús lā' tahuaniilh:

—Lā' ¿a'chī' tā'huā'yanā'tit con huan mātā'jini'nī'n lā' con huan tūn tū' tzeyā' chī'xcuhūi'n?

³¹ Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Huan a'ntīn tū' ta'ītza'ca'n, xla'ca'n tū' tamaclacasqui'n doctor, xmān huan a'ntīn ta'ītza'ca'n. ³² Quit tū' icmilh iccāputza a'ntīn tapuhuan palh xla'ca'n xalacuan. Icmilh iccāputza huan tachi'xcuhūi't a'ntīn taca'tzī palh tū' tzey xla'ca'n, como iclacasqui'n que nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n.

Kalhasqui'nica Jesús ixpālacata a'nchī makxtekan huā'yancan

Mt. 9.14-17; Mr. 2.18-22

³³ Lā' tuncan xla'ca'n takalhasqui'nīlh Jesús:

—Lā' huan a'ntī tastālani'lh Juan, tū' tahuā'yan a'xni'ca' lej tatlahua ixoraciónca'n. Lā' nā chuntza' huan fariseosnu'. Lā' misca'txtunu'nī'n pō'ktu tahuā'yan lā' tako'tnūn. Lā' ¿a'chī'?

³⁴ Lā' Jesús cākalhtīlh:

—¿Chā natalakaputza huan a'ntī cākantāyacan a'nlhā tapūchahuamā'ca? Lihuan hui' huan squi'nīni', tū' talakaputza. ³⁵ Namin lakatin chī'chini' a'xni'ca' nalē'ncan huan squi'nīni' lā' a'xni'ca' natalakaputza ixamigos lā' tū' catitahuā'yalh.

A'xni'ca' Jesús cāhuanilh huā'mā', ixlichihuina'mā'ca māni' xla'.

³⁶ Nā chuntza' cāhuanilh huā'mā' a'ntū litalacastuca:

—Tinti' nachu'cu xasāsti' ixlu'xu' para nalilactza'pa' huan xamasni'. Palh chuntza' ixtlahuaca tū'tza' tzey huan xasāsti' lu'xu' lā' huan lilactza'pa'n más palha' que huan xamasni'. ³⁷ Lā' huan xaxcān uva a'ntū tūna'j xcu'tan nīn tinti' catimojōlh nac xakōlūhua' ixko'xka' borrego. Namojōcan nac xasāsti' ko'xka' lā' chuntza' a'xni'ca' naxcu'tan, tū' catipankli huan ko'xka'. Chuntza' tū' catipāxcatlal huan ko'xka' lā' tū'

catitaxtulh huan xaxcān uva. ³⁸ U'tza' nalimojōcan xasāsti' xaxcān uva nac xasāsti' ko'xka' lā' a'xni'ca' naxcu'tan huan xaxcān, huan ko'xka' nataxtō'nka lā' tū' catitaxti'tli. ³⁹ Lā' nā chuntza' a'ntī quilhca'tzilh xaxcān uva a'ntū makāntza' xcu'tani't, tū' catilakatilh xaxcān uva a'ntū tū' lej makān xcu'tani't. Nahuan: “Más tzey huan xakōlūhua”.

Huan sca'txtunu'nī'n tatē'īlh tza'ksa' huan chī'chini' de pūjaxni'

Mt. 12.1-8; Mr. 2.23-28

6 Maktin huā lakatin chī'chini' a'ntū ixpūjaxcan a'xni'ca' Jesús ixtalatlā'huan nac cā'tacuxtu lā' i'sca'txtunu'nī'n tatē'īlh pātin pātū tza'ksa'. Lā' tuncan tapa'sli lā' tahuah'lh. ² Lā' makapitzīn huan fariseosnu' cākalhasqui'nīlh:

—¿A'chī' scujpā'na'ntit huan chī'chini' a'ntū pūjaxcan? Tū' limakuan.

³ Lā' Jesús cākalhtīlh:

—¿Chū tū' lakapūtle'keni'ta'ntit a'ntūn tlhualh David maktin huā? Xla' lā' a'ntī ixta'a'mā'na ixtatzi'ncsmā'na. ⁴ Lā' tanūlh na ixchic Dios lā' tēlh huan pāntzi a'ntū ixmālacnūni'cani't Dios. Hua'lh lā' nā tā'hua'lh a'ntī ixtatā'a'mā'na, a'yuj tū' minī'ni' nahua' ā'kalhatin, xmān huan cura.

⁵ Nā cāhuanilh:

—Lā' quit huan Chī'xcu' xala' Tālh mā'n lā' tzē na'icmāpa'ksī a'ntū natlahuacan huan chī'chini' a'ntū pūjaxcan.

Huan chī'xcu' a'ntī macascōhua ixuanī't

Mt. 12.9-14; Mr. 3.1-6

⁶ Maktin huampala chī'chini' de pūjaxni' a'xni'ca' Jesús tanūlh na ixlītokpānca'n israelitas lā' tzuculh māsu'yu. Lā' ixui' a'ntza' kalhatin chī'xcu' ixmacascōhuani't. ⁷ Lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley ixtamaktaka'lh mā'na Jesús a ver palh

ixmätzeyini'lh huan chi'chini' a'ntü pūjaxcan. Chuntza' tzē ixtalē'ksa'nini'lh. ⁸Lā' xla' ca'tzilh a'ntü ixtapuhuan lā' huanilh huan chi'xcu' a'nti ixmacascōhuanit':

—Catāqui' lā' catāya' na quilacelhpu'nanca'n.

Lā' huan chi'xcu' tāqui'lh lā' tāyalh a'ntza'. ⁹Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Na'iccākalhasqui'niyāni' catūhuā. ¿Tuchū más mini'ni' tzē tlahuacan huan chi'chini' a'ntü pūjaxcan? ¿Chā na'ictlahua a'ntü tzey o a'ntün tü' tzey? ¿Chā limakuan na'icmāpūtaxtū huan chi'xcu' o na'icmāpānūni' ixlica'tzīn?

¹⁰Lā' tuncan Jesús cālaktzi'lh ixlihuākca'n a'nti ixtalitamacxti'li'ni't lā' huanilh huan chi'xcu':

—Castu'neti mimacan.

Huan chi'xcu' stu'ncli lā' tzeyalh ix-macan. ¹¹Lā' xlaca'n lej ta'a'kchā'lh lā' tatzuculh talacchihuīna'n a'ntü natat-lahuani' Jesús.

**Jesús cālacsacli
kalhacāujtu' sca'txtunu'nīn**

Mt. 10.1-4; Mr. 3.13-19

¹²Huan tamā'na chi'chini' Jesús a'lh nac lakatin kēstīn para na'orarli. Lā' tintascac ixorarlimā'. ¹³Lā' ixlilakali cāta'sani'lh i'sca'txtunu'nīn lā' cālacsacli kalhacāujtu' lā' cāmāpācuhuilh apóstoles. ¹⁴Xlaca'n cāhuanican Simón a'nti ixlitāpātu' ixtacuīni' Pedro lā' Andrés i'stancu Simón lā' Jacobo lā' Juan lā' Felipe lā' Bartolomé ¹⁵lā' Mateo lā' Tomás lā' Jacobo ixo'kxa' Alfeo lā' Simón a'nti ixlitāpātu' ixtacuīni' Zelote ¹⁶lā' Judas ixtā'tin Jacobo lā' Judas Iscariote a'nti macamāstā'lh Jesús.

**Jesús cāmāsu'ni'lh
lhūhua' tachi'xcuhui't**

Mt. 4.23-25

¹⁷Jesús cātā'yujli xlaca'n de nac kēstīn lā' tachokolh a'nlhā pūscā'nan

con i'sca'txtunu'nīn. Lā' ixui' lhūhua' tachi'xcuhui't de lakachu nac Judea lā' xalanīn nac Jerusalén lā' xalanīn ixquilhtūn mar pajtzu a'nlhā ixuanican Tiro lā' Sidón. Xlaca'n ixtachā'nit' para natakaxmata Jesús lā' para que ixcāmätzeyini'lh ixta'jatatca'n. ¹⁸Lā' a'nti ixtakālhi huan tlajana' nā cāmätzeyica xlaca'n. ¹⁹Ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't ixtaxa'macu'tun Jesús como xla' cālicu'chū'kō' con ixlimāpa'ksin.

**A'ntin tapāxuhua lā'
a'ntin talakaputza**

Mt. 5.1-12

²⁰Lā' tuncan Jesús cālaktzi'lh i'sca'txtunu'nīn lā' cāhuanilh:

—Pāxuhuyā'tit a'ntin tü' ka'tla'jca'tziyā'tit como Dios cāmāpa'ksimā'ni'.

²¹Pāxuhuyā'tit a'nti putzapā'na'ntit ixtapuhūn Dios como xla' nacāmaktāyayāni'.

'Pāxuhuyā'tit a'nti cal-huampā'na'ntit chuhua'j como ā'calistān napāxuhuyā'tit a'nlhā Dios māpa'ksini'n.

²²'Napāxuhuyā'tit a'xni'ca' tachi'xcuhui't tü' cātalaktzi'ncu'tunāni' lā' a'xni'ca' nacātamāxtunquī'yāni' quimpālacata quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n. Lā' napāxuhuyā'tit a'xni'ca' cātalakapalayāni' lā' a'xni'ca' nacātalakmaka'nāni' hua'chilh tü' tzey hui'xina'n, lā' ixlihuāk por quimpālacata quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n. ²³Lej capāxuhua'tit lā' caka'lhī'tit tapāxuhūn a'xni'ca' chuntza' napātini'nā'tit como nac a'kapūn naka'lhī'yā'tit huāk a'ntün tzey. Huan a'nti cātamāpātiniyāni', nā chuntza' ixnapapana'ca'n tamāpātini'lh huan ixa'cta'sana'nīn Dios.

²⁴'Pero lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n ricosnu' como tlahua'tittza' mintapāxuhūanca'n.

²⁵ Lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'nti lej lhūhua' ka'lhīyā'tit chuhua'j como ticāmakasputāni'.

'Lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'nti chuhua'j litzi'mpā'na'ntit como nacal-hua'nā'tit con talakaputzit.

²⁶ Lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'xni'ca' ixlīhuāk nata'a'cnini'ni'yāni' como ixnapapana'ca'n xlaca'n chuntza' makān ixtatlahuani' huan a'cta'sana'ni'n a'ntin tahualh a'ntūn tū' stu'ncua.

Cacāpāxqui'tit mintā'ca'tzaca'n

Mt. 5.38-48; 7.12

²⁷ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'nti quilākaxmatāuj: Cacāpāxqui'tit mintā'ca'tzaca'n lā' nacāmaktāyayā'tit a'ntin tū' cālaktzi'ncu'tunāni'.

²⁸ Casqui'ni'tit Dios que cacāsicua'lanālih a'nti cachihuā cātālichihuina'nāni' lā' na'orarliyā'tit por a'nti cālakapalayāni'. ²⁹ Palh catihuā nalacala'sāni' milacapītin, nata-makxteka' nalacala'sāni' ā'milacapītin. Lā' palh catihuā namāmaktuyāni' mintakēnū, ca'a'kataxtuni' nā mincamisa. ³⁰ Camaxqui' chuxatī a'nti squi'ni'yāni' lā' palh catihuā namāmaktuyāni' a'ntū mila', tū'tza' tisqui'ni'ya'. ³¹ Chuntza' natlahua'ni'ya' ā'chā'tin chu a'cxtim hua'chi lacasqui'na' xla' natlahua'ni'yāni' hui'x.

³² Palh xmān cāpāxqui'yā'tit a'ntin tapāxqui'yāni', ¿chu tzeyā chi'xcuui'n hui'xina'n na ixlacapūn Dios? Huan a'ntin tū' tzey nā chuntza' talāpāxqui'.

³³ Lā' palh xmān cāmaktāyayā'tit a'ntin tamaktāyayāni', ¿chu tzeyā chi'xcuui'n hui'xina'n na ixlacapūn Dios? A'cxtim talāmaktāya huan a'ntin tū' tzey. ³⁴ Lā' palh xmān namāsācua'ni'yā'tit a'nti tzēn natamāstā'chokopala, ¿chu tzeyā chi'xcuui'n hui'xina'n na ixlacapūn Dios? A'ntin tū' tzey nā tamāsācua'ni' ixtā' tū' tzey como taca'tzi namāstā'pala.

³⁵ Hui'xina'n nacāpāxqui'yā'tit mintā'ca'tzaca'n lā' nacāmaktāyayā'tit lā' nacāmāsācua'ni'yā'tit lā' tū' catiputzalh a'ntū nacālimāpalani'yāni'. Chuntza' naka'lhī'yā'tit ka'tla' mintatājca'n nac a'kapūn lā' nala'yā'tit ixcamana' a'nti xala' tālhmā'n lā' a'nti lej ka'tla' como nā xla' cālakalhu'man huan tampi'lhini'ni'n lā' huan a'ntin tū' tzey. ³⁶ Cacālakalhu'mantit tachi'xcuui't como hua'chi minTāta'ca'n Dios nā cālakalhu'man.

Tū' ticāmālaclipiniyā'tit ā'makapitzin

Mt. 7.1-5

³⁷ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Tū' caticā'a'ksa'ntit ā'makapitzin lā' Dios tū' nacāmālaclē'ni'yāni'. Tū' timālaclē'nini'nā'tit lā' Dios tū' caticāmālaclē'nini' hui'xina'n. Nalāmāspūtu'ni'yā'tit lā' Dios nacāmāspūtu'ni'yāni'. ³⁸ Cacā-maxqui'tit ā'makapitzin lā' nā Dios nacāmaxqui'yāni' hui'xina'n. Xla' lej nacāmaxqui'yāni' hua'chi a'nti xa'nca pūlhca'n lā' naxakā'li huan cuartillo lā' nachiqui lā' namātsuma hasta natakalmaka'n lā' namojō na mimorralhca'n. A'cxtim hua'chi hui'xina'n namaxqui'yā'tit ā'chā'tin, chuntza' Dios nacāmaxqui'yāni'.

³⁹ Jesús cāhuanilh huā'mā' a'ntū litalacastuca:

—¿Chu tzēn kalhatin lakatzin napū'lani' ixtā'lakatzin? ¿Chu tū' catikostajōlh nac lakatin lhu'cu'?

⁴⁰ Tinti' ā'kalhatin sca'txtunu' a'nti más ca'tzi que ixmākalhtō'kē'ni' a'yuj tzē namālacastuca huan mākalhtō'kē'ni' a'xni'ca' natlahuakō' ixliscatat.

⁴¹ ¿Chichū tzē nalaktzi'na' huan ti'na'j pa'lhma' na ixlakastapun mintā'tin palh tanūma' hua'chi kentin qui'hui' na milakastapun? ⁴² Palh tū' pū'la namax-tuya' huan qui'hui' na milakastapun, tūlah catima'xtuni' huan pa'lhma' na

ixlakastapun mintā'tin. ¡A'kxokonu'na!
Pū'la camāxtu' huan xaka'tla' pa'lhma'
de na milakastapun lā' chuntza' xa'nca
nalaktzi'na' para namāxtuya' huan ti'na'j
pa'lhma' a'ntū tanūma' na ixlakastapun
mintā'tin.

Huan qui'hui' lakapascan por ixtō'ca't

Mt. 7.17-20; 12.34-35

⁴³ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Tinti' xatzey qui'hui' a'ntū namāstā'
ixtō'ca't a'ntūn tū' tzey. Lā' nīn tinti'
qui'hui' a'ntūn tū' tzey lā' namāstā' xatzey
ixtō'ca't. ⁴⁴ Lā' kantin qui'hui' lilakapas-
can por ixtō'ca't. Tūla pu'xcan huan higo
de huan lhtucū' qui'hui' lā' tūla pu'xcan
uvas de huan xamayāc caxanilh. ⁴⁵ Huan
tzeyā chi'xcu' tlahua a'ntūn tzey porque
tzey ixtapāstacna'. Lā' huan tūn tū' tzeyā
chi'xcu' tlahua a'ntūn tū' tzey como tū'
tzey ixtapāstacna'. A'nchī pō'ktu pās-
tacna'na', chuntza' nachihuīna'na'.

Tāpātu' ixlitzucuni' huan chic

Mt. 7.24-27

⁴⁶ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh quilāmāpācuhuiyāuj:
“Māpa'ksini”, ¿a'chi' tū' tlahua'yā'tit
a'ntū quit iccālīmāpa'ksiyāni'? ⁴⁷ Huan
a'nti namin para que naquinkaxmata
lā' natlahua a'ntū icmāpa'ksī,
na'iccāhuaniyāni' a'nchī tasu'yu. ⁴⁸ Xla'
litasu'yu hua'chi kalhatin chi'xcu'
a'nti yāhualh ixchic. Pū'la ponknu'lh
pūlh mā'n lā' xa'nca yāhualh ixtantūn.
Lā' a'xni'ca' stacli huan pūxka, snū'n
tahui'lani'lh huan chic. Lā' tū' xakā'lilh
como xa'nca yāhuacani't. ⁴⁹ Lā' a'ntin
quinkaxmata lā' tū' natlahua a'ntū
icmāpa'ksī, ū'tza' tasu'yu hua'chi
kalhatin chi'xcu' a'nti yāhualh ixchic
lā' tū' pūlh mā'n ponknu'lh. Lā' a'xni'ca'
stacli huan pūxka lā' snū'n tahui'lani'lh
huan chic, a'kā'lh lā' mū'xtulh lā'
laclakō'lh.

**Jesús mātzeyilh ixtasācua'
kalhatin capitán xala' nac Roma**

Mt. 8.5-13

7 A'xni'ca' Jesús cāmāsu'ni'kō'lh huan
tachi'xcuhui't, a'lh nac Capernaum.
² Lā' a'ntza' ixui' kalhatin capitán xala'
nac Roma. Lā' ixka'lhī kalhatin ixtasācua'
a'nti lej ixpāxqui'. U'tza' i'tza'ca'ni'lh
hasta ixnimā'tza'.

³ Lā' a'xni'ca' huan capitán kaxmatli
lichihuīna'mā'ca Jesús, cāmacā'lh
ā'makapitzin papatzīnni' israelitas para
natasqui'ni' que camilh lā' camātzeyilh
ixtasācua'. ⁴ Xlaca'n talaktapajtzūlh
Jesús lā' tatzuculh tasqui'ni'. Lā'
tahuanilh:

—Lej limakuan namaktāya'ya' huā'mā'
capitán ⁵ como quincā'a'cnīni'ni'yāni'
quina'n israelitas. Lā' māni' xla'
mātlahuīni'lh quililitokpāncā'n.

⁶ Tuncan Jesús cātā'a'lh.

Lā' a'xni'ca' pajtzutza'
ixta'a'mā'nancha' de huan ixchic, huan
capitán cāmacamilh ā'makapitzin
amigosnu' para natahuani Jesús:

—Māpa'ksini', tū' catamakchuyi'.
Hui'x lej ka'lhī'ya' limāpa'ksin lā' tū'
mini'ni' natanū'ya' nac quinchic. ⁷ U'tza'
iclipuhualh que chō'la tū' mini'ni' palh
icquīputzani'ta'ni'. Xmān namāpa'ksi'ya'
lā' natzeyan quintasācua'. ⁸ Māni' quit
nā quintamāpa'ksī huan xalaka'tla' lā' nā
quit iccāmāpa'ksī huan quintropasna'.
A'xni'ca' na'icuanī kalhatin tropa que
ca'a'lh, xla' na'a'n. Lā' a'xni'ca' na'icuanī
ā'kalhatin que camilh, xla' namin. Lā'
a'xni'ca' na'icuanī quintasācua' que
catlahualh catūhuā, xla' natlahua a'ntū
icuanilh.

⁹ A'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā'
tachihuīn, lej lē'cnīlh lā' cālaktalaksipi'tli
a'nti ixtastālani'mā'na lā' cāhuanilh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
Tū' iclakapasa nīn tinti' israelita a'nti
quinkalhlaka'ī hua'chi huā'mā' chi'xcu'.

¹⁰Lā' a'xni'ca' huan lacscujni'n tataspi'tli nac huan chic, talaktzi'lh ixtzeyani'ttza' huan tasācua'.

**Jesús mālahahuanichokolh
ixcaman kalhatin lakapūt**

¹¹A'calistān Jesús a'lh nac lakatin cā'lacchicni' ixtacuini' Naín lā' cātā'a'lh i'sca'txtunu'ni'n lā' lilhūhua'. ¹²Lā' a'xni'ca' pajtzutza' i'xta'a'mā'na de huan cā'lacchicni' lā' laktzi'lh que ixlimimā'ca huan nīn para namā'cnūcan. Lā' ixtzi't huan o'kxa' a'nti ixnini't lakapūt ixuani't. Lā' xmān kalhatin ixuani't ixcaman huan lakapūt. Lilhūhua' xalanī'n huanmā' cā'lacchicni' ixtatā'a'mā'na. ¹³Lā' a'xni'ca' laktzi'lh huan lakapūt, huan Māpa'ksini' lakalhu'malh lā' huanihl:

—Tū' caca'lhua'.

¹⁴Tuncan Jesús laktapajtzūlh lā' xa'malh huan caja. Lā' a'nti ixtalē'mā'na tatāyahl. Lā' Jesús huanihl huan nīn:

—O'kxa', quit icuaniyāni': ¡Catā'kaqui'!

¹⁵Tuncan tā'xkpāqui'lh lā' tahuil'alh huan a'nti ixnini't lā' tzuculh chihuina'n. Lā' Jesús a'kataxtuni'lh ixtzi't.

¹⁶Lā' a'xni'ca' talaktzi'lh huāmā', huan tachi'xcuhui't tajicua'nkō'lh lā' tatzuculh ta'a'cnini'ni' Dios lā' tahualh:

—Tasu'yulh kalhatin ka'tla a'cta'sana' na quilac'hni'ca'n.

Nā tahualh:

—Dios quincālakalhu'manāni'.

¹⁷Lā' chu lakachu nac Judea lā' a'nlhā pajatzu, ixlihuāk taca'tzilh a'ntū tlhualh Jesús.

Ixlacscujni'n Juan huan Mā'kpaxini'

Mt. 11.2-19

¹⁸I'sca'txtunu'ni'n Juan tamāca'tzinilh a'ntū ixtlahuamā' Jesús. Lā' tuncan cā'tasani'lh kalhatu' i'sca'txtunu'ni'n ¹⁹lā' cāmacā'lh para natakalhasqui'ni Jesús a ver palh stu'ncua' xla' huan Cristo a'nti namin o palh naka'lhī ā'kalhatin.

²⁰Huan kalhatu' ixlacscujni'n Juan talakmilh Jesús lā' tahuanihl:

—Juan huan Mā'kpaxini' quincātalakmacamini' lā' ū'tza' ca'tzicu'tun palh stu'ncua' hui'x Cristo a'nti namin o palh na'icka'lhīyāujcs ā'kalhatin.

²¹Chū'tza' huāmā' ka'tlā'tus Jesús cāmātzeyilh lhūhua' i'tza'ca'ni'n lā' cāmāxtuni'lh lhūhua' huan tlajana'ni'n. Nā lhūhua' lakatzi'ni'n cāmālacahuānilh. ²²Chuntza' cākalhtilh Jesús:

—Cataspi'ttit lā' nahuaniyā'tit Juan a'ntū laktzi'ni'ta'ntit lā' a'ntū kaxpatni'ta'ntit. Nahuaniyā'tit a'nchī huan lakatzi'ni'n talacahuāna'n lā' nā huan lū'ntū'lanī'n talat'lā'huan. Lā' nā huan a'nti ixcāmasni'mā' ixquinī'tca'n, xlaca'n tatzeyanli. Lā' huan a'ntin tū' ixta'a'kahuāna'n chuhua'j takaxmata lā' nā cāmālahahuanichokocani't huan a'nti ixtanini'ttza'. Lā' cāmāsu'ni'can a'nchī nacālimāpūtaxtūcan a'nti lipānin talahui'lāna'. ²³Lipāxūj a'nti takahlaka'i' que Dios quimacamilh.

²⁴A'xni'ca' ixta'a'ni't ixlacscujni'n Juan, Jesús tzuculh cātā'chihuina'n tachi'xcuhui't ixpālacata Juan lā' cāhuanihl:

—A'xni'ca' quila'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, ¿tichū ixlaktzi'ncu'tunā'tit? Tū' quila'tit para nalaktzi'nā'tit kalhatin chī'xcu' a'nti hua'chi kantin chī'tin a'ntū xakā'lilh huan ū'ni'. ²⁵¿A'chī' quila'tit? Tū' quila'tit para nalaktzi'nā'tit kalhatin chī'xcu' a'nti lej tzēhuani't lhakā'nani't. Hui'xina'n ca'tziyā'tit que huan a'nti pō'ktu lej tzēhuani't talhakā'nani't lā' pō'ktu tapaxialhna'n, xlaca'n tahuil'lāna' na ixchicca'n reyes. ²⁶Pues ¿a'chī' quila'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't? ¿Chu tū' quila'tit para nalaktzi'nā'tit kalhatin a'cta'sana'? Stu'ncua', ixlaktzi'ncu'tunā'tit kalhatin a'cta'sana'. ²⁷Lā' huāmā' a'cta'sana' ixtacuini' Juan. Lā' ixpālacata huāmā' Juan tatzō'kni't chuntza' na ixtachihuīn Dios:

Na'icmacā'n qui'a'cta'sana' a'ntī
napū'lani'yāni' para nacāxmāpī'
mintej.

²⁸Lā' iccāhuaniyāni' que na
ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhui't tinti'
kalhatin a'cta'sana' más xaka'tla' que
Juan huan Mā'kpāxini'. Pero huan
a'ntī lihua'ca' xamakstancu a'nlhā Dios
māpa'ksini'n, xla' más xaka'tla' que
Juan.

²⁹A'xni'ca' takaxmatli huā'mā'
tachihuin, ixlihuākca'n tachi'xcuhui't
lā' huan mātā'jini'nī'n a'ntī Juan
ixcāmā'kpaxini't, xla'ca'n ixtalāhuani
que lej tzey Dios por ixpālacata a'ntū
ixcāhuanini't Juan. ³⁰Pero huan
fariseosnu' lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n
ley a'ntin tū' ixcāmā'kpaxini't Juan,
xla'ca'n talakmaka'lh a'ntū Dios
ixcātlahuanicu'tun. ³¹Lā' huan
Māpa'ksini' hualh:

—¿Chichū na'iccālimālacastucāuj
huan tamā'na chi'xcuhui'n? ¿Chichū
tatasu'yu? ³²Tatasu'yu hua'chi camana'
a'ntī takamāna'mā'na nac litamāuj.
Cātā'ta'sa ixtā'camana' lā' tahuani:
“A'xni'ca' quina'n icmakata'sauj huan
liskoli', hui'xina'n tū' lakatitit lā' tū'
lu'cxtit. Lā' a'xni'ca' ictli'uj hua'chi
lilakaputzani', hui'xina'n tū' lakatitit lā'
tū' calhua'ntit. ¿Tuchū lacasqui'nā'tit?”
tahuan.

³³'Chuntza' lilayā'tit hui'xina'n como
huanā'tit que Juan huan Mā'kpaxini'
ka'lhī tlajana' porque tū' hua' pāntzi lā'
tū' ko'ta. ³⁴A'calistān quit icmilh lā' quit
huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n. Lā' quit
icuā'yah lā' icua'lh xcān lā' chuxatū
quimālacnūni'ca. Lā' hua'nā'tit que quit
lej icuā'yan lā' lej icko'ta, que quit ixam-
igoca'n mātā'jini'nī'n lā' a'ntin tū' tzey.
³⁵Pero huan a'ntin takalhlaka'ī', xla'ca'n
tamāchekxī que Dios macamilh Juan lā'
nā quit —hualh Jesús.

Jesús na ixchic Simón a'ntī fariseo

³⁶Kalhatin fariseo ixtā'huā'yancu'tun
Jesús. Lā' Jesús a'lh na ixchic lā'
tahui'lalh nac mesa. ³⁷Lā' nac huanmā'
cā'lacchicni' ixui' kalhatin puscāt xala'
nac tej. A'xni'ca' ca'tzilh que Jesús ixa'nī't
huā'yan na ixchic kalhatin fariseo, huan
puscāt lē'lh lakatin frasco de aceite a'ntū
lej xamu'csa. ³⁸Ixcalthuamā' lā' a'xni'ca'
tahui'lalh pajtzu ixtojon Jesús lā' yujli
ixlakaxta'jat na ixtojon. U'tza' liche'ke'lh
ixtojon Jesús. Tuncan limāscōhuilh ixyaj
lā' tantūmu'sulh lā' litlahualh aceite a'ntū
lej mu'csa.

³⁹Lā' a'xni'ca' laktzi'lh huā'mā', huan
fariseo a'ntī ixtā'huā'yamā' Jesús,
puhualh: “Palh stu'ncua' cahuā huā'mā'
chi'xcu' ixa'cta'sana' Dios ixuani't,
ixca'tzilh tichū xla' lā' tichūyā puscāt
xa'malh. Ixca'tzilh que ixlākalhī'ni'n
huan puscāt”. ⁴⁰Tuncan Jesús huanilh
huan fariseo:

—Simón, icuanicu'tunāni' lakatin
catūhuā.

Lā' huan fariseo kalhtilh:

—Mākalhtō'kē'ni', caquihua'ni'.

⁴¹Lā' Jesús huanilh:

—Ixa'nan kalhatu' chi'xcuhui'n.
Ixtu'ca'n talaclē'ni'lh kalhatin
māsācua'nīni'. Kalhatin laclē'ni'lh
quinientos denarios (a'ntū tumīn
xala' makān). Lā' ā'kalhatin laclē'ni'lh
tu'pu'xamacāuj. ⁴²Lā' como xla'ca'n
tūlalh tamāpalalh, huan māsācua'nīni'
cāmāspūtūnu'ni'lh ixtu'ca'n. Chuhua'j
caquihua'ni' ¿tichū más napāxqui' de
ixtu'ca'n?

⁴³Lā' Simón kalhtini'lh:

—Icpuhuan que huan chi'xcu' a'ntī
más ixlaclē'ni't.

Lā' Jesús huanilh:

—Stu'ncua'.

⁴⁴Tuncan Jesús laktalakspi'tli huan
puscāt lā' huanica Simón:

—¿Chā laktzi'na' huā'mā' puscāt? Ictanūlh na minchic lā' tū' quimaxqui'nī'ta' xcān para na'iclitantūchaka'n quintojon. Lā' huā'mā' puscāt quililacmu'nulh ixlakaxta'jat naquintojon lā' cālimāscōhuanīnī't ixya'j. ⁴⁵Hui'x tū' quimacamu'sunī'ta' pero xla' desde a'xni'ca' ictanūlh tū' jaxnī't de quintantūmu'su. ⁴⁶Hui'x tū' quililacmu'nulh aceite na qui'a'kxāk, pero xla' quililitantūtlahualh ixperfume. ⁴⁷U'tza' icuaniyānī' que huan lhūhua' tapāxqui'n māsuyū que Dios māsputūnu'nī'nī'tza' ixtalaclē'i' a'yuj lhūhua'. Lā' a'ntin tū' lej pāxqui'nin māsuyū que tū' lhūhua' ixtalaclē'i' cāmāspūtu'ni'lh.

⁴⁸Tuncan Jesús huanilh huan puscāt:

—Icmāspūtu'ni'yānī' mintalaclē'i'.

⁴⁹Lā' huan a'nti' iccākantāyacanī't tatzuculh talāhuani:

—¿Tichū huā'mā' chi'xcu' a'ntin tze cāmāspūtu' huan talaclē'i'?

⁵⁰Lā' Jesús huanilh huan puscāt:

—Māpūtaxtūcanī'ta'tza' como kalhlaka'i'ni'ta'. Capit con tapāxuhuan.

Huan puscan a'ntin tamaktāyalh Jesús

8 A'calistān Jesús ixtētaxtumā' nac lhūhua' cā'lacchicni' lā' cā'ranchujnu'. Lā' ixmāsuyutēlha lā' iccālītā'chihuīna'ntēlha ixpālacata a'nchi Dios māpa'ksini'n. Lā' huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n ixtatā'a'mā'na. ²Nā ixtatā'a'mā'na ā'makapitzin puscan a'nti' iccāmāxtuni'canī't huan tlajana' lā' a'nti' iccāmātzeyicanī't de huan ixta'jatatca'n. Na ixlacalni'ca'n ixa'mā' María a'nti' ixlitāpātu' ixtacuīni' Magdalena. U'tza' a'nti' cāmāxtuni'ca' lakatojon tlajana'ni'n. ³Nā ixtā'a'n kalhatin Juana, ixpuscāt Chuza a'nti' xapuxcu' ixtasācu' Herodes. Nā ixtatā'a'mā'na Susana lā' lhūhua' ā'makapitzin puscan a'nti' ixtalimaktāyanī't con ixtumīnca'n.

Huan cha'nāna'

Mt. 13.1-9; Mr. 4.1-9

⁴Līlhūhua' tataxtulh de lakatunu' cā'lacchicni' para natakaxmata Jesús. Lā' a'xni'ca' tatakēxtimilh lhūhua' tachi'xcuhī't, cāhuanilh a'ntū litalacastuca. ⁵Cāhuanilh:

—Kalhatin cha'nāna' taxtulh para nacha'n ixti'ni'. Lihuan ixa'jmaka'mā' ixti'ni' makapitzin tayujli nac tej lā' cālacchi'ntaca lā' tasacua'lh huan spūnnu'. ⁶Lā' ā'makapitzin tayujli na ixkalhni' chihuix a'nlhā xmān macsti'na'j ti'ya't ixuī'. Lā' a'xni'ca' pu'nli huanmā' ti'ni' tilh porque tū' kaksli xcān como tū' pūlhāmā'n ixka'lhī huan ti'ya't. ⁷A'makapitzin huampala tayujpā na ixlacalni' lhtucū'n lā' tūlalh stacli como tamāktzi'lh huan lhtucū'n. ⁸Lā' ā'makapitzin ti'ni' tayujli a'nlhā tzey ti'ya't lā' pu'nli. Lā' a'xni'ca' stacli, lej tō'ca'lh. A'xni'ca' ī'ca, lhūhua' taxtulh de xmān lakatin ti'ni' a'ntū ixa'jmaka'ncanī't hasta lakatin ti'ni' tō'ca'lh cien.

A'xni'ca' huankō'lh huā'mā' Jesús cāhuanilh lej palha':

—Pa'lh kaxpa'tā'tit, cuenta catlahua'tit.

Cālimāsu'ni'ca xmān a'ntū litalacastuca

Mt. 13.10-17; Mr. 4.10-12

⁹Tuncan huan ī'sca'txtunu'ni'n takalhasqui'nilh tuchū huanicu'tun huā'mā' litalacastuc. ¹⁰Lā' cāhuanilh:

—Dios cāmāscā'tini'ta'ni' hui'xina'n a'ntūn tatzē'kni't ixpālacata a'nchi nala ixlīmāpa'ksin Dios. A'makapitzin iccālīchihuīna'n xmān a'ntū litalacastuca. Chuntza' a'yuj takaxmatli tū' tamāchekxilh, lā' a'yuj talaktzi'n tasuyū hua'chilh tū' talacahuāna'n.

A'ntū huanicu'tun huan talacastuc*Mt. 13.18-23; Mr. 4.13-20*¹¹ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Huā'mā' līmālacastuc huanicu'tun chuntza': Huan ti'ni', ū'tza' ixtachihuīn Dios; ¹² lā' huan tej ū'tza' hua'chi tachi'xcuhui't a'ntīn takaxmata huan tachihuīn. Namin huan ko'ti'ti' lā' nacāmāpātza'nkāni lā' tū' natakalhlaka'ī' lā' tūlalh catitapūtaxtulh. ¹³ Huan ti'ya't nac cā'chihuixni' ū'tza' hua'chi ā'makapitzīn tachi'xcuhui't. Xlaca'n takaxmata lā' tapuhuan lej tzey, lā' talakati pero tū' xa'nca takalhlaka'ī'. Lā' a'xni'ca' tū' cālaktzi'ncu'tuncan ixpālacata ixtachihuīn Dios, palaj natamakxteka.

¹⁴ Huan lhtucū'n, ū'tza' hua'chi ā'makapitzīn huampala tachi'xcuhui't. Takaxmata huan tachihuīn pero tū' taxtāpalicu'tun ixtapāstacna'ca'n. Pō'ktu tapāstacmā'na ixlitlōtca'n lā' i'xtumīnca'n lā' a'nchī natalakastāna'n. Chuntza' tūla tasca'ta xa'nca. U'tza' hua'chi huan ti'ni' a'ntū tamā'ktzi'lh huan lhtucū'n. Tūla staca.

¹⁵ Huan xatzey ti'ya't ū'tza' hua'chi tachi'xcuhui't a'ntī xa'nca takaxmatli huan tachihuīn. Takalhlaka'ī' lā' ta'a'kahuāna'ni' lā' tzeyā chi'xcuhui'n natala. Nin tinti' tzē nacāmāmakxtekē ixtachihuīn Dios.

Huan pūmaksko*Mr. 4.21-25*¹⁶ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nin tinti' māquilhī huan pūmaksko para nahui'lī ixtampīn huan chā'xta. Lā' nin hui'līcan ixtampīn huan tama'. Namā'ca'can tālhmā'n para que a'ntīn tatanūmā'na natalaktzī'n. ¹⁷ Pues ixihiuāk a'ntū iccāmāsu'ni'yāni' mē'cstuca'n, ā'calistān maclacasqui'n nacāmāsu'ni'yā'tit ā'makapitzīn.

¹⁸ Chuntza' xa'nca cakaxpa'ttit porque a'ntī xa'nca kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, ū'tza' más namāchekxi; lā' a'ntīn tū' xa'nca kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, xla' namāpātza'nkānican a'ntū puhuan que māchekxilh.

Huan xatzī't lā' ixtā'timīn Jesús*Mt. 12.46-50; Mr. 3.31-35*

¹⁹ Tuncan tamilh ixtzī't lā' ixtā'timīn a'nlhā ixui' Jesús lā' tūlalh talakta-pajtzūlh como lilhūhua' tachi'xcuhui't ixa'nan. ²⁰ Lā' huanica Jesús:

—Tayāna' kēpun mintzi't lā' mintā'timīn. Tatā'chihuīna'ncu'tunāni'.

²¹ Lā' xla' cāhuanilh:

—A'ntī kaxmata ixtachihuīn Dios lā' a'kahuāna'ni', ū'tza' quintzi't lā' quintā'timīn.

Jesús māca'cslilh huan ū'ni' nac mar*Mt. 8.23-27; Mr. 4.35-41*

²² Milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús tā'tojōlh nac lakatin barco con i'sca'txtunu'ni'n. Lā' cāhuanilh:

—Cāhuī'tit tintacut xcān.

Lā' ta'a'lh.

²³ Lā' lihuan ixtatacutmā'na, lhtatalh Jesús. Lā' palaj tzuculh lakatin palha' ū'ni' lā' ixlitatzumamā'tza' de xcān huan barco hasta que ixtā'cnūmā'tza'. ²⁴ Lā' tuncan ta'a'lh tamālakahuāni Jesús lā' tahuanihl:

—¡Mākalhtō'kē'ni'! ¡Jicsua'mā'nauj!

Lā' tuncan Jesús tā'kaqui'lh lā' lacaquilhnihl huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān, lā' taca'cslalh.

²⁵ Lā' tuncan cāhuanilh huan i'sca'txtunu'ni'n:

—¿Chi la'tit? ¿Chu tū' kalhlaka'ī'yā'tit?

Lā' xlaca'n tajicua'lh lā' talē'cnilh lā' talākalhasqui'nilh:

—¿Tichū huā'mā' chi'xcu'? ¿Chichū tzē cālīmāpa'ksi huan ū'ni' lā' huan xcān lā' nata'a'kahuāna'ni'?

**Huan chi'xcu' xala' nac Gadara a'nti
lhūhua' tlajana'nī'n ixcāka'lhī**

Mt. 8.28-34; Mr. 5.1-20

²⁶ A'calistān tachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Gadara. U'tza' tinta-cut huan xcān lā' na ixlacapūn Galilea. ²⁷ A'xni'ca' Jesús tacutli de huan barco, kalhatin chi'xcu' xala' a'ntza' laktapa-jtzūlh. Lej makān xla' ixka'lhī huan tlajana'. Tū' maktin lhakā'lh ixlu'xu' lā' tū' tahu'i'lalh nac chic. Mejor tahu'i'lalh nac cā'lhuc'u'.

²⁸ Lā' a'xni'ca' huan chi'xcu' laktzi'lh Jesús, tatzokostani'lh na ixlacapūn lā' ta'salh lā' hualh:

—¿A'chī' ta'na' hui'x a'nlhā icuī'? Hui'x Jesús i'xO'kxa' Dios lej ka'tla'. ¿Chu quit mimaca'tzi? Icsqui'ni'yāni' caquimaktekti.

²⁹ Chuntza' huanilh como Jesús ixmāpa'ksimā' huan tlajana' que nataxtu de xla'. Maklhūhua' huan tlajana' chi'palh. Lā' ixlimacachi'can cadenas lā' nā ixlītantūchi'can cadenas lā' xla' ixcālapu'lha. Lā' huan tlajana' makatzā'lalh nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't.

³⁰ Jesús kalhasqui'nīlh:

—¿Chichū hua'ni'ca'na'?

Lā' xla' kalhtīlh:

—Quihuanican Legión.

Chuntza' huanilh como Legión huanicu'tun lhūhua', lā' lhūhua' tlajana'nī'n ixtatanūni'nī't. ³¹ Lā' huā'mā'na tlajana'nī'n tasqui'nī'lh Jesús que tū' cacāmacā'lh nac pūpātīn. ³² Lā' como lhūhua' pa'xni' ixtahuā'yamā'na na ixlacapān kēstīn, huan tlajana'nī'n tasqui'nī' que cacāmakxtekca natatanū na ixchakānca'n huan pa'xni'n. Lā' Jesús cāmakxtekli. ³³ Lā' tuncan huan tlajana'nī'n tataxtukō'lh de huan chi'xcu' lā' tatanūlh ixchakānca'n huan pa'xni'n. Lā' xlaca'n tatu'jnulh nac cā'pūtatonkopūn lā' tatonkopūlh lā' tatojōcha' nac xcān lā' tajicsua'kō'lh.

³⁴ Lā' a'xni'ca' huan maktaka'lhna'nī'n pa'xni' talaktzi'lh a'ntū ixpā-tle'keni't, tajicua'lh lā' tatu'jnulh lā' tamāca'tzinīnī'lh nac cā'lacchicni' lā' pajtzu huā'mā' cā'lacchicni'. ³⁵ Lā' huan tachi'xcuhū't tataxtulh de huan cā'lacchicni' para natalaktzi'n a'ntū ixpātle'keni't.

Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'nlhā ixuī' Jesús, talaktzi'lh huan chixcu' a'nti ixka'lhī huan tlajana'nī'n. Ixcāmāxtuni'ni'ttza' huan tlajana'nī'n lā' huan chi'xcu' i'lhakā'nani'ttza' lā' tzē'k tō'lalh pajtzu ixtojon Jesús. Lā' xlaca'n tajicua'lh. ³⁶ Lā' a'nti ixtalaktzi'nī't tahuani'lh a'nchī ixlītzeyani't huan chi'xcu' a'nti ixka'lhī huan tlajana'nī'n. ³⁷ Lā' chuntza' ixlihuākca'n xalani'n nac Gadara tatzuculh tasqui'ni' Jesús que nataxtu de a'ntza' como lej tajicua'lh.

Lā' chuntza' Jesús tojōlh nac barco lā' a'lh. ³⁸ Lā' huan chi'xcu' a'nti ixtzeyani'ttza' squi'nī'lh Jesús que camakxtekli natā'a'n, pero Jesús māpa'ksīlh que catachokolh lā' huanilh:

³⁹—Cataspī'tti na minchic. Lā' nacāhua'ni'kō'ya' huā'mā'na laka'tla'n catūhuā a'ntū Dios tlahuani'ni'ta'ni' lā' a'nchī pātle'keni'ni'ta'ni'.

Huan chi'xcu' a'lh lā' tzuculh huan a'ntū ixtlahuani'ni't Jesús chuxalhā nac cā'lacchicni'.

**Ixtzu'ma'jāt Jairo lā' huan puscāt
a'nti xa'malh ixlu'xu' Jesús**

Mt. 9.18-26; Mr. 5.21-43

⁴⁰ A'xni'ca' Jesús taspī'tli para tintacut huan xcān, huan tachi'xcuhū't talaktzi'lh con tapāxuhuān como ixlihuākca'n ixtaka'lhīmā'na. ⁴¹ Tuncan milh kalhatin chi'xcu', ixtacuīni' Jairo a'nti xapuxcu' ixlītōkpānca'n israelitas. Xla' tatzokostani'lh Jesús. Lā' huanilh que ca'a'lh na ixchic ⁴² porque xmān kalhatin ixtzu'ma'jāt ixka'lhī hua'chi de cāujtu' cā'ta lā' ixnīmā'.

A'xni'ca' ixa'mā' Jesús na ixchic Jairo, lilhūhua' ixtastālani'mā'na hasta que ixtalāpi'ta'tza'.

⁴³ Lā' na ixlac'hni'ca'n ixa'mā' kalhatin puscāt a'nti' ixi'tza'ca'n. Ixka'lhīta' lakacāujtu' cā'ta tūla ixcāsni' ixka'lhni'. Lā' i'sputni'kō'nī'ttza' ixtumin para nacāmāpala doctor pero nin kalhatin mātzeyilh. ⁴⁴ Xla' tapajtzūlh na ixkēn Jesús lā' xa'malh ixquilhtūn ixlū'xū'. Lā' chu tuncan huanmā' ka'tlā'tus cāsni'lh ixka'lhni'.

⁴⁵ Lā' Jesús kalhasqui'nini'lh:

—¿Tichū quixa'mani't?

Lā' como ixlīhuākca'n tahualh que nin tinti', Pedro lā' ā'makapitzin tahuanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', de tantu lilhūhua' pi'ta'ca'na' lā' tampi'ta'ca'na' chu xalhā, lā' hui'x kalhasqui'nini'na': “¿Tichū quixa'malh?”

⁴⁶ Pero Jesús cāhuanilh:

—Catihuā quixa'mani't como icu'cxca'tzi iclimātzeyini'ni't quilimāpa'ksin.

⁴⁷ A'xni'ca' huan puscāt ca'tzilh que Jesús cuenta tlhualh que xa'maca, i'xpipitēlha lakmilh lā' tatzokostalh na ixtojon Jesús. Huanilh na ixlacapūn ixlīhuākca'n tachi'xcuhui't a'nchī lixa'malh Jesús lā' chuntza' chu tuncan ixtzeyani't. ⁴⁸ Tuncan Jesús huanilh:

—Quintzu'majāt, tzeyani'ta' hui'x como kalhlaka'īni'ta'. Capit con tapāxuhuān.

⁴⁹ Ixchihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' chilh kalhatin xala' ixchic Jairo huan xapuxcu' ixlitokpānca'n israelitas. Lā' huanica Jairo:

—Mintzu'majāt nilhtza'. Tū'tza' camāmakchu'yi' huan Mākalhtō'kē'ni'.

⁵⁰ A'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā', huanilh:

—Tū' caji'cua'. Mintzu'majāt natzeyan xmān cacalhlaka'ī'.

⁵¹ A'xni'ca' chā'lh huan nac chic, nin tinti' makxtekli natātanū, xmān Pedro

lā' Jacobo lā' Juan lā' ixtāta' lā' ixtzi't huan tzu'majāt. ⁵² Ixlīhuākca'n ixtacalhuamā'na lā' ixtata'samā'na por ixpālacata huan tzu'majāt. Lā' Jesús cāhuanilh:

—Tū' cacalhua'ntit. Tū' nini't huan tzu'majāt, xmān lhtatamā'.

⁵³ Lā' xlaca'n talilitzi'nli como ixtaca'tzi que ixnini'ttza'. ⁵⁴ Lā' tuncan Jesús macachi'palh huan tzu'majāt lā' palha' huanilh:

—Tzu'majāt, icuaniyāni' catā'kaqui'.

⁵⁵ Lā' taspī'tli ixlica'tzīn lā' chu tuncan tā'kaqui'lh. Lā' Jesús māpa'ksini'lh que camāhui'ca. ⁵⁶ Lā' ixtāta' lā' ixtzi't lej talē'cnilh lā' Jesús cāmāpa'ksilh que nin tinti' ixtahuanilh a'ntū ixpātle'keni't.

Jesús cāmacā'lh huan kalhacāujtu' sca'txtunu'ni'n

Mt. 10.5-15; Mr. 6.7-13

9 Jesús cātā'takēxtimilh huan kalhacāujtu' i'sca'txtunu'ni'n lā' cāmaxqui'lh limāpa'ksin para natamāxtu huan tlajana'ni'n. Nā cāmaxqui'lh limāpa'ksin para natamātzeyi huan i'tza'ca'ni'n. ² Cāmacā'lh para natahuan a'nchī māpa'ksini'n Dios. ³ Lā' cāhuanilh:

—Tū' tilipinā'tit nin tuntū' para minteja'ca'n, nin mimpāla'cca'n nin tumin nin mimpūtuminca'n nin pāntzi. Lā' tū' catilipintit kalhtu' mincamisaca'n, xmān kalhtunu'. ⁴ Chu calhāhuāya chic a'nlhā nachipinā'tit a'ntza' natachokoyā'tit hasta a'xni'ca' nataxtuyā'tit de huanmā' cā'lacchicni'. ⁵ Lā' a'nlhā tū' cāmānūyāni' na ixchicca'n, cataxtutit de huanmā' cā'lacchicni'. Lā' a'xni'ca' nataxtuyā'tit, catincxtit mintojonca'n para nayuja huan pokxni' ixlakxtampūn mintojonca'n. Chuntza' nalimāsu'yu'yā'tit que xlaca'n natalē'n cuenta como tū' takaxmatcu'tulh.

⁶ Tuncan tataxtulh huan sca'txtunu'ni'n lā' ta'a'lh lakachu nac cā'lacchicni'. Tatā'chihuīna'lh lā'

tahuanilh a'nchī nacālīmāpūtāxtūcan lā'
tamātzeyīlh ī'tza'ca'nī'n chu calhāhuā.

A'nchī nīlh Juan huan Mā'kpaxini'

Mt. 14.1-12; Mr. 6.14-29

⁷Lā' huan gobernador Herodes māca'tzīnīca ixlīhuāk a'ntū Jesús ixtlahuamā'. Lā' tū' ixca'tzī a'nchī puhuan como ā'makapitzin ixtalāhuanimā'na que Juan huan Mā'kpaxini' ixlakahuanchokonī't de ixlacłhni'ca'n nīnī'n lā' ixtahuan que chō'la ū'tza' Jesús. ⁸Lā' ā'makapitzin ixtalāhuanimā'nampā que Jesús ū'tza' Elías a'ntī tasu'yulh. Lā' ā'makapitzin huampala ixtalāhuanimā'na que kalhatin a'cta'sana' xala' makān lakahuanchokolh. ⁹Lā' Herodes hualh:

—Māni' quit icmā'a'cchu'cunīnī'lh Juan. ¿Tichū huā'mā' a'ntī xpālacata ickaxmata lhūhua' catūhuā?

Lā' Herodes ixlaktzī'ncu'tun Jesús.

**Jesús cāmāhui'lh lakaquitzis
mil chí'xcuhui'n**

Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Jn. 6.1-14

¹⁰A'xni'ca' tataspi'tli huan apóstoles, tahuanilh Jesús a'ntū tatlahuanī't. Lā' tuncan Jesús cālē'lh ixa'cstuca'n lā' tatā'a'lh nac lakatin lugar pajtzu huan cā'lacchicni' a'nlhā huanican Betsaida.

¹¹Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhui't taca'tzīlh, tastālanī'lh. Lā' Jesús cāhuanilh que catatahui'lh lā' tzuculh cālītā'chihuīna'n ixpālacata huan ixlīmāpa'ksin Dios. Lā' cāmātzeyīlh ī'tza'ca'nī'n.

¹²Lā' a'xni'ca' ixkōtanūmā'tza', talaktapajtzūlh Jesús huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n lā' tahuanilh:

—Cacāmacapi huan tachi'xcuhui't para nata'a'n natajaja lā' nataputza ixlīhua'tca'n nac huan cā'lacchicni' a'ntū pajatzu como huā'tzā' a'nlhā hui'lāna'uj tuntu' a'nan.

¹³Lā' Jesús cāhuanilh:

—Hui'xina'n cacāmāhui'tit.

Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Xmān icka'lhīyāuj macquitzis pāntzi lā' tantu' squī'ti' palh tū' na'ica'nāuj na'ictamāhuayāuj chauj para ixlīhuacka'n.

¹⁴Ixa'nan hua'chi lakaquitzis mil chí'xcuhui'n. Lā' Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Catatahui'lalh litu'pu'xamacāujna'.

¹⁵Lā' chuntza' tatlahualh lā' tatahui'lakō'lh. ¹⁶Tuncan Jesús cāyayalh huan makquitzis pāntzi lā' huan tantu' squī'ti'. Talacayāhualh nac a'kapūn lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā' cāmālapitzini'lh lā' cāmāxquī'lh huan ī'sca'txtunu'nī'n para que natamālapitzini' na ixlacłhni'ca'n tachi'xcuhui't. ¹⁷Ixlīhuākca'n tahuā'yalh lā' taka'sli. Lā' a'xni'ca' tahuā'yankō'lh, tasacli lhūhua' xalacpitzin. Lā' tatzumalh pācāujtu' chā'xta de huan a'ntū a'katāxtūlh.

**Pedro mālactstū'ncli
que Jesús ū'tza' Cristo**

Mt. 16.13-19; Mr. 8.27-29

¹⁸Milh lakatin chí'chini' a'xni'ca' ixa'cstu ixorarlīmā' Jesús. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n pajtzu tatahui'lalh. Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:

—Lā' huan tachi'xcuhui't, ¿chichū tahuan quimpālacata?

¹⁹Takalhtīlh:

—Makapitzin tahuan palh hui'x Juan huan Mā'kpaxini'. Lā' ā'makapitzin tahuan palh hui'x Elías. Lā' ā'makapitzin huampala tahuan que hui'x kalhatin a'cta'sana' xala' makān a'ntī lakahuanchokonī't.

²⁰Lā' tuncan cākalhasqui'nīlh:

—Lā' hui'xina'n ¿chichū huanā'tit que quit?

Lā' Pedro kalhtīlh:

—Hui'x Cristo a'ntī Dios macamilh.

Jesús māca'tzinini'lh a'nchī nani*Mt. 16.20-28; Mr. 8.30—9.1*

²¹ Lā' Jesús lej cāmāpa'ksilh que tū' catitahuanih nīn tinti' palh ū'tza' huan Cristo. ²² Lā' cāhuanih:

—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n lā' tasqui'nī lej naquimāpātīnican. Lā' nā tasqui'nī que naquintalakmaka'n huan xanapuxcu'nu' israelitas lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā' naquimaknīcan lā' ixilakatu'tun chi'chini' na'iclahuanchoko.

²³ A'calistān cāhuanih ixlihuākca'n:

—Palh catihuā tapa'ksīcu'tun con quit, tūlatza' pāstaca xmān a'nchī xla' lacasqui'n. Calihui'lilh natlahua quintapuhuān lakaliyān a'yuj capātīni'lh hua'chi quit na'icpātīni'n lā' caquistālani'lh. ²⁴ Huan a'ntīn tapūtax-tucu'tun de huan a'ntū natapātīni'n por quimpālacata, tū' catitaka'lhilh ixquiltamacujca'n para pō'ktu. Lā' huan a'ntī natapātīni'n a'yuj natani por quimpālacata, xla'ca'n nataka'lhī ixquiltamacujca'n para pō'ktu. ²⁵ Lā' palh kalhatin chi'xcu' ixtlajalh ixlihuāk xala' huā'mā' quilhtamacuj, nīn tuntū' ixtapalh huā'mā' palh tū' ka'lhī ixquiltamacuj para pō'ktu. ²⁶ Palh catihuā limāxana'n quimpālacata lā' ixpālacata quintachihuīn, ū'tza' na'iclimāxana'n a'xni'ca' na'icmin hua'chi Rey lā' na'icka'lhī ixlimāpa'ksin quīnTāta' Dios lā' naquintatā'min huan ángeles a'ntī lej tzey. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n. ²⁷ Iccāhuaniyāni' a'ntū stu'ncua'. A'nan makapitzīn a'ntīn tahuī'lāna' huā'tzā' chuhua'j lā' xla'ca'n tū' catitanih a'xni'ca' tūna'j natalaktzi'n ixlimāpa'ksin Dios lā' a'nchī namāpa'ksini'nkō' ixlihuāk.

Lej xkakah Jesús*Mt. 17.1-8; Mr. 9.2-8*

²⁸ Hua'chi ixlilakatzeyan chi'chini' Jesús tō'ca'lh nac lakatin kēstīn para natlahua oración. Tata'a'lh Pedro lā' Jacobo lā' Juan. ²⁹ Lā' lihuan Jesús ixtlahuamā' oración, xla' taxtāpalilh lā' xtunc ixtasu'yu ixlacan. Lā' lej smu'yonko' lalh ixlu'xu' hasta xkakah. ³⁰ Lā' tuncan tatasu'yulh kalhatu' chi'xcu'huīn lā' ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús. Xla'ca'n Moisés lā' Elías a'ntī makāntza' ixtanīni't ³¹ lā' cālītamacxti'li'lh xkakana'. Lā' ixtatā'chihuīna'mā'na a'nchī Jesús napātīni'n lā' nani nac Jerusalén. ³² Pedro lā' a'ntī cātā'a'lh a'yuj lej ixtalhtatacu'tun pero lakahuan ixtahuī'lāna' lā' talaktzi'lh a'nchī xkakah Jesús lā' huan kalhatu' chi'xcu'huīn a'ntī ixtatā'yāna'.

³³ A'xni'ca' huā'mā'na chi'xcu'huīn ix-tamakxtekma'na Jesús, Pedro huanih:

—Mākalhtō'kē'ni', ¡xalitzey hui'lāna'uj ā'tzā! Na'ictlahuayāuj lakatu'tun mū'xta'ka'; lakatin mila', ā'lakatin ixla' Moisés lā' ā'lakatin ixla' Elías.

Chuntza' hualh Pedro como tū' ixca'tzi a'ntū ixuan. ³⁴ Lihuan ixchihuīna'mā', milh lakatin poklhnu' lā' cālīmacxti'li'ca. Tajicua'lh a'xni'ca' ta'u'cxca'tzīlh na ix-chakān poklhnu'. ³⁵ Lā' tuncan takax-matli lakatin tachihuīn nac huan poklhnu' lā' hualh:

—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa' lā' lej icpāxquī'. Cakaxpa'ttit a'ntū huan.

³⁶ A'xni'ca' huankō'lh huan tachihuīn, talaktzi'lh que ixa'cstu ixui' Jesús. Ca'cs tatāyalh lā' tū' tualh nīn tuntū' a'ntū ixtalaktzi'ni't.

**Jesús mätzeyilh kalhatin ka'hua'chu
a'nti ixka'lhī huan tlajana'**

Mt. 17.14-21; Mr. 9.14-29

³⁷ Ixlilakali huampala, a'xni'ca' tataxtucha' de huan kēstīn, lilhūhua' tachi'xcuhui't tapāxtokli Jesús. ³⁸ Lā' tuncan kalhatin chi'xcu' na ixlac'hni'ca'n lej palha' huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', icsqui'ni'yāni' lakatin talakalhu'mān. Capit laktzi'na' qui'o'kxa' porque xmān ixa'cstu icka'lhī. ³⁹ Lā' lakatin tlajana' chi'pa lā' makata'sa lā' palha' xpipi lā' kalhpupu. Lā' makaxtacnāni lā' lej jicslihua' nataxtuni'. ⁴⁰ Iccāhuanilhtza' misca'txtunu'ni'n que ixtamāxtuni'lh huan tlajana' pero tūlalh tamāxtuni'lh.

⁴¹ Jesús kalhtilh:

—¡Hui'xina'n tachi'xcuhui't a'ntin tū' xa'nca pāstacna'nā'tit lā' tū' kalhlaka'iyā'tit! ¿Hasta lhānīn na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n para que namāchekxi'yā'tit? Lā' ¿hasta lhānīn na'iccātāyani'yāni' hui'xina'n a'nchī huani'ta'ntit? Calī'ta' huā'tzā' minka'hua'chu.

⁴² Lā' a'xni'ca' huan ka'hua'chu ixlaktapajtzūmā' Jesús, huan tlajana' māyujūlh nac ti'ya't lā' makaxtacnānipā. Lā' Jesús lacaquilhnilh huan tlajana'. Lā' mätzeyilh huan ka'hua'chu lā' maxqui'pā ixtāta'. ⁴³ Lā' ixlīhuākca'n talē'cnīlh ixlīka'tla' Dios.

Jesús māca'tzinīni'mpā ixpūnīn

Mt. 17.22-23; Mr. 9.30-32

Lihuan ixlīhuākca'n talē'cnīlh ixpālacata a'ntū Jesús tlhualh, xla' cāhuanilh i'sca'txtunu'ni'n:

⁴⁴ —Xa'nca cakaxpa'ttit lā' tū' tipātza'nkāyā'tit; quit huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n lā' naquimacamāstā'can na ixmacanca'n tachi'xcuhui't.

⁴⁵ Lā' huan sca'txtunu'ni'n tū' tamāchekxilh a'ntū cāhuanilh

como xtunc ixtapāstacmā'na. Lā' tū' ixtakalhasqui'nīcu'tun a'ntū ixuanicu'tun como ixtajicua'n.

¿Tichū más xatasqui'ni?

Mt. 18.1-5; Mr. 9.33-37

⁴⁶ Lā' tuncan huan sca'txtunu'ni'n tatzuculh talacchihuina'n ixpālacata tichū de xla'ca'n más tasqui'ni.

⁴⁷ Lā' Jesús cuenta tlhualh a'nchī ixtapāstacna'mā'na. Lā' tuncan macachi'palh kalhatin ka'hua'chu lā' yāhualh na ixpāxtun ⁴⁸ lā' cāhuanilh:

—Chuxatī a'ntin tatapa'ksī con quit lā' ū'tza' natalipāxqui' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu hua'chi huā'mā' ka'hua'chu, ū'tza' chu a'cxtim hua'chilh quintapāxqui'. Lā' chuxatī a'nti quintapāxqui', nā tapāxqui' huan a'nti quimacamilh lā' tū' xmān quit. Lā' a'ntin tū' ka'tla'jca'tzi na milac'hni'ca'n, ū'tza' a'nti tasqui'ni na ixlacapūn Dios.

A'nti quincāmaktāyayāni'

Mr. 9.38-40

⁴⁹ Tuncan Juan huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', iclaktzi'ni'tauj kalhatin a'nti ixcāmāxtumā' huan tlajana'ni'n con milimāpa'ksin. Lā' icuanini'tauj que tū'tza' catlahualh chuntza' como tū' quincātā'latlā'huanāni' quina'n.

⁵⁰ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Tū' tihua'nā'tit chuntza' porque a'ntin tū' quintā'ca'tzaca'n, xla' quincāmaktāyayāni'.

Jesús cālacaquilhnilh Jacobo lā' Juan

⁵¹ A'xni'ca' ixmimā' huan chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixa'lh nac a'kapūn, lihui'lilh na'a'n nac Jerusalén.

⁵² Cāmāpū'lilh ā'makapitzin i'sca'txtunu'ni'n lā' ta'lh nac lakatin ti'na'j cā'lacchicni' para nataputza a'nlhā natalhtata. Huan cā'lacchicni' xala' nac Samaria, ⁵³ lā' huan xalanī'n a'ntza'

tū' tamānūcu'tulh na ixchicca'n como ixtasu'yu ixa'mā' nac Jerusalén. ⁵⁴Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n Jacobo lā' Juan talaktzi'lh huā'mā', tahuanih:

—Māpa'ksini', ¿chā lacasqui'na' na'icmāyujūyāuj macscut de nac a'kapūn para que natasputkō' xlaca'n hua'chi tlahua'lh huan a'cta'sana' Elfas?

⁵⁵Lā' tuncan Jesús cālaktalakspi'tli lā' cālacaquilhmil. Hualh:

—Hui'xina'n tū' ca'tzi'yā'tit que tū' tzey a'nchī pāstacna'nā'tit. ⁵⁶Quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n lā' quit tū' ic-timil para na'iccāmāspūtū' ixquilh-tamacujca'n tachi'xcuui't. Icmil para na'iccāmāputaxtū.

Lā' tuncan ta'a'lh nac ā'lacatin cā'lacchicni'.

A'nti tastālani'cu'tulh Jesús

Mt. 8.19-22

⁵⁷A'xni'ca' ixta'a'mā'na nac tej, kalhatin chi'xcu' huanilh Jesús:

—Quit na'icstālani'yāni' chu xalhā napina'.

⁵⁸Lā' Jesús kalhtilh:

—Huan tanqui'hui' taka'lhī ixlhu'cu'ca'n lā' huan spūnnu' taka'lhī ixmāsekca'n. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n lā' quit tū' icka'lhī a'nlhā na'iclhata.

⁵⁹Lā' Jesús huanilh ā'kalhatin:

—Caquistālani'.

Lā' xla' kalhtilh:

—Māpa'ksini', caquimakxtekti na'ictahui'la na quinchic hasta que nani quintāta'.

⁶⁰Lā' Jesús kalhtilh:

—Xlaca'n a'ntin tū' takalhlaka'i' tzē natamā'cnū mintāta'. Hui'x capit lā' cacāmāsu'ni' huan tachi'xcuui't a'nchī nātalipūtaxtu.

⁶¹Lā' tuncan huanilh ā'kalhatin:

—Māpa'ksini', icstālani'cu'tunāni', pero pū'la ica'ncu'tun na quinchic para na'icuan ica'nā ā'tzā'.

⁶²Lā' Jesús huanilh:

—A'nti natzucu laklkhāna'n lā' tuncan natalakspi'ta ixkēn, tūla xa'nca laklkhāna'n. Nā chuntza' tū' minī'ni' palh hui'x natā'scuja Dios como taspi'tcu'tuna' na minchic.

Jesús cāmacā'lh huan tu'tumpu'xamacāuj chi'xcuui'n

10 A'calistān huan Māpa'ksini' cālacsacli tu'tumpu'xamacāuj chi'xcuui'n xtunc huampala lā' cāmacā'lh kalhatu'yūn. Ixtapū'lani' nac cā'lacchicni' lā' chuxalhā ixa'mā'. ²Lā' Jesús cāhuanilh:

—Lej stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyani'. Lhūhua' a'nan a'ntin tūna'j takalhlaka'i' pero tū' a'nan lhūhua' a'nti natamāsu'ni' xlaca'n. U'tza' hua'chi a'xni'ca' lej la cuxi' lā' tinti' tasācua'. Lā' Dios hua'chi ixtēcu' huan cuxi'. U'tza' nalikalhasqui'nīyā'tit Dios que cacāmacamilh chi'xcuui'n para natamāsu'ni' a'ntin tūna'j takalhlaka'i'. ³Capitit. Cuenta catlahua'tit. Iccāmacā'nāni' hua'chi xalakska'tā'n borregos na ixlaclhpu'nanca'n misini'n. ⁴Tū' tilipinā'tit nin morral, nin pūtūmīn, nin huarache. Lā' tū' titakoxiyā'tit nac tej a'xni'ca' natā'chihuina'nā'tit a'nti pātē'kemā'.

⁵Lā' a'xni'ca' natanūyā'tit nac lakatin chic a'nlhā natachokoyā'tit, pū'la nacāhuaniyā'tit: “Dios cacāsicua'lanālini' a'nti hui'lā'na'ntit nac huā'mā' chic”. ⁶Lā' palh a'nan a'ntin takalhlaka'i', Dios nasicua'lanāli; lā' palh tinti' a'ntin takalhlaka'i', Dios tū' caticāsicua'lanālih. ⁷Natachokoyā'tit nac lakatin chic lā' chu a'ntū nacātalakahui'liyāni', nahua'yā'tit lā' nako'tnu'nā'tit como a'nti scuja ka'lhī nahuā'yan. Tū' tilactā'kchokoyā'tit pūtunu' cā'lacchicni'.

⁸A'xni'ca' nachipinā'tit nac lakatin cā'lacchicni' a'nlhā nacātamānūyāni' nac chic, chu a'ntū nacātalakahui'lini'yāni

nahua'yā'tit. ⁹Nacāmātzeyiyā'tit a'ntī ta'ītza'ca'n a'ntza' lā' nacāhuani'yā'tit tachi'xcuhū't: “Laktzi'mpā'na'ntit ixlīmāpa'ksin Dios”. ¹⁰Lā' palh nachipinā'tit nac lakatin cā'lacchicni' lā' tū' lacasqui'ncan natachokoyā'tit, napimpalayā'tit nac tej lā' nacāhuani'yā'tit: ¹¹“Lā' huan pokxni' xala' ā'tzā' a'ntū quincātantūpasani'ta'ni' na'ictincxyujuyāuj lā' ū'tza' huanicu'tun que hui'xina'n laclipinā'tit. Lā' caca'tzi'tit huā'mā', que hui'xina'n laktzi'ni'ta'ntittza' a'nchī Dios māpa'ksini'n”.

¹²'Iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' Dios nalaccāxtlahuakō', más nacāmāpātini xalani'n huanmā' cā'lacchicni' que xalani'n nac Sodoma.

A'ntin tū' ta'a'kahuāna'n

Mt. 11.20-24

¹³Lā' Jesús cāhuanipā:

—¡Xāntila'yā'tit hui'xina'n xalanī'n nac Corazín! Lā' ¡xāntila'yā'tit xalanī'n nac Betsaida! Nalakaputza'yā'tit porque tū' kalhlaka'īt'it. Lej tlahuacani't lē'cnin na milaclhpu'nanca'n. Lā' palh ixcātlahuacancha' cahuā huā' tamā'na lē'cnin nac huan cā'lacchicni' Tiro lā' nac Sidón, makāntza' ixtaxtāpalilh ixtapāstacna'ca'n. Lā' xlaca'n ixtalhakā'lh tzi'tze'ke ixlu'xu'ca'n lā' ixcā'a'cpūmacaca lhca'ca'n lā' chuntza' ixtatasu'yulh que lej ixtalakaputza ixpālacata ixtalaclē'i'ca'n.

¹⁴'A'xni'ca' Dios nalaccāxtlahuakō', hui'xina'n ā'chulā' nacātamāpātiniyāni' que xalani'n nac Tiro lā' nac Sidón. ¹⁵Lā' hui'xina'n xalanī'n nac Capernaum, ¿chā puhua'nā'tit palh napinā'tit nac a'kapūn como lej tzey hui'xina'n? Napinā'tit hasta nac pūpātīn.

¹⁶Lā' Jesús cāhuanilh i'sca'txtunu'ni'n:

—A'ntī cākaxmatni'yāni' hui'xina'n, xla' naquinkaxmata. Lā' a'ntī nacālakmaka'nāni' hui'xina'n, chuntza'

naquilakmaka'n nā quit. Lā' a'ntī naquilakmaka'n quit chuntza' nalakmaka'n Dios como ū'tza' a'ntī quimacamilh.

Tataspi'tli huan

tu'tumpu'xamacāuj chi'xcuhū'n

¹⁷Huan tu'tumpu'xamacāuj tataspi'tli con tapāxuhuān. Lā' tahuanilh:

—Māpa'ksini', hasta huan tlajana'ni'n quincāta'a'cnini'ni'n ixpālacata milimāpa'ksin.

¹⁸Lā' Jesús cāhuanilh:

—U'huē. Quit iclaktzi'lh a'xni'ca' tlajaca Satanás. Tasu'yulh hua'chi lakatin makli'pni'. ¹⁹Iccāmaktaka'lhāni' para que mintā'ca'tzaca'n tūlalh caticāt'ljani'. Lā' iccāmaxqu'ni'ta'ni'tza' līmāpa'ksin para que natlajakō'yā'tit ixlīmāpa'ksin Satanás. ²⁰Tū' calipāx-uhua'tit xmān porque huan tlajana'ni'n ta'a'cnini'ni'yāni'. Calipāxuhua'tit como hui'xina'n kalhlaka'īt'it lā' Dios cālakapasāni' hua'chi ixcamana'.

Jesús lej pāxuhualh

Mt. 11.25-27; 13.16-17

²¹Lā' tuncan Jesús ka'lhilh tapāx-uhuān por huan Espíritu Santo lā' Jesús kalhtō'ka'lh:

—Quintāta', hui'x māpa'ksini'na' nac a'kapūn lā' nac ti'ya't. Icmāxqu'iyāni' pāxcatca'tzi como cāmāsu'ni'ni'ta' huan a'ntin tasca'tcu'tun ū'tza' a'ntū ixcāmātzē'kni'ni'ta' huan a'ntī lej laskalalhna'. U'tza' tla'hua' chu a'nchī mintapuhuān.

²²Lā' nā Jesús hualh:

—Quintāta' quimacamāxqu'kō'lh ixlihuāk a'ntū a'nan. Tinti' ca'tzi a'nchī huani't ixO'kxa' Dios, xmān Dios xaTāta'. Lā' tinti' ca'tzi a'nchī huani't quinTāta' Dios, xmān quit a'ntī ixO'kxa'. Nā nataca'tzi xlaca'n a'ntī na'iccāmālacsu'yu.

²³ Lā' tuncan talakspi'tli lā' cāhuanilh i'sca'txtunu'ni'n xmān xla'ca'n:

—Lipāxuj huan a'ntin talaktzi'n a'ntū hui'xina'n laktzi'nā'tit. ²⁴ Iccāhuaniyāni' que Ihūhua' a'cta'sana'ni'n lā' reyes ix-talaktzi'ncu'tun huāmā' a'ntū hui'xina'n laktzi'nā'tit, lā' tū' talaktzi'lh. Lā' ix-takaxmatcu'tun a'ntū kaxpatā'tit, lā' tū' takaxmatli.

Huan tzeyā chi'xcu' xala' nac Samaria

²⁵ Lā' tuncan kalhatin xam-ākalhtō'kē'ni' ley tāyalh lā' tā'chihuina'lh Jesús para nalilaktzi'n. Lā' kalhasqui'nilh:

—Mākalhtō'kē'ni', ꞥtuchū na'ictlahua para que na'icka'lhī quinquilhtamacuj para pō'ktu?

²⁶ Lā' Jesús kalhtilh:

—ꞥTuchū tatzo'kni' na ixley Moisés? ꞥChichū lakapūtle'ke'ya?

²⁷ Huan xamākalhtō'kē'ni' ley kalhtini'lh:

—“Capāxqui' huan Māpa'ksini' a'nti minDios con ixlihuāk mi'a'clhcunuc lā' con ixlihuāk milica'tzīn lā' con ixlihuāk mifuerza lā' con ixlihuāk mintapāstacna'. Lā' cacāpāxqui' ā'makapitzīn hua'chi pāxqui'ca'na' mē'cstu”.

²⁸ Lā' tuncan Jesús huanilh:

—Xa'nca kalhtini'ni'ta'. Palh chuntza' natlahua'ya', naka'lhiya' minquilhtamacuj para pō'ktu.

²⁹ Lā' huan xamākalhtō'kē'ni' ley māpūtaxtūcu'tulh ixlikalhasqui'nin lā' huanilh Jesús:

—ꞥTichū ā'makapitzīn a'nti xa'iccāpāxqui'lh?

³⁰ Lā' tuncan Jesús kalhtilh:

—Ixu' kalhatin chi'xcu'; ixtaxtunī't de nac Jerusalén lā' ixa'mā' nac Jericó. Lā' huan ka'lhāna'ni'n tachi'palh lā' tamakka'lhankō'lh hasta ixlu'xu' a'ntū ixlhakā'ni't. Tatucslī lā' ta'lh. Tamakxtekli xa'a'ctzincsnī'. ³¹ Chuntza' pātē'kelh que ixa'mā' nac huāmā' tej

kalhatin sacerdote. Lā' a'xni'ca' laktzi'lh huan chi'xcu', xmān xti'li'maka'lh. ³² Nā tētaxtulh kalhatin ixmaktaka'lhna' xaka'tla' litokpān. Lā' a'xni'ca' laktzi'lh huan chi'xcu', nā xti'li'maka'lh.

³³ 'Lā' a'xni'ca' milh kalhatin xala' nac Samaria, xla' laktzi'lh lā' lakalhu'malh. ³⁴ Lā' tuncan tapajtzūlh huan chi'xcu' lā' licu'chū'lh aceite lā' licu'chu'ni' a'nlhā ixmātakāhui'cani't. Lā' hui'lini'lh vendaje. Lā' tuncan kēhui'lilh ixburro lā' pūlē'lh nac mesón lā' a'ntza' maktaka'lhli. ³⁵ Lā' ixlilakali tuncuilh a'xni'ca' huan samaritano ixa'mā'tza', maxqui'lh tumīn huan ixtēcu' mesón lā' huanilh: “Camaktaka'lhti huā' i'tza'ca'. Lā' palh tū' a'cchā'n huā' tumīn, na'icmaxqui'yāni' ixlaktapalh a'xni'ca' na'icchimpala”.

³⁶ Lā' Jesús huanilh huan xamākalhtō'kē'ni' ley:

—Chuhua'j caquihua'ni', ꞥtichū de huā' tamā'na kalhatu'tun puhua'na' māsuyulh a'nchī pāxqui'lh huan takāhui'n?

³⁷ Lā' huan xamākalhtō'kē'ni' ley hualh:

—A'nti lakalhu'malh.

Lā' Jesús huanilh:

—Capit lā' catlahua' chu a'cxtim.

Jesús a'lh na ixchic Marta lā' María

³⁸ Jesús tēlh ixtej lā' chā'lh nac lakatin cā'lacchicni'. Lā' a'ntza' kalhatin puscāt, a'nti ixuanican Marta, mānūlh na ixchic. ³⁹ Marta ixka'lhī ixtā'tin a'nti ixuanican María. Lā' xla' tahui'lh na ixtojon Jesús para nakaxmatni' a'ntū xla' ixmāsu'yumā'. ⁴⁰ Lā' Marta tamakchuyilh como lej ixka'lhī ixlītlōt lā' laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:

—Māpa'ksini', ꞥtū' litamakchu'yi' nīn tuntū' que quintā'tin quimāchokoni'kō' lītlōt? Cahua'ni' que caquimaktāyalh.

⁴¹ Lā' Jesús kalhtilh:

—Marta, hui'x māmāchuyi'ya' lā' lej lē'capina' milītlōt lā' ā'catūhuā.
⁴² Pero a'nān a'ntū más tasqui'nī. María lacsacnī't a'ntū más tzey lā' tinti' catimāklhtilh.

**Jesús quincamāsu'ni'yāni'
 a'nchī nakalhtō'ka'yāuj**

Mt. 6.9-15; 7.7-11

11 Maktin huā Jesús ixkalhtō'ka'mā' nac lakatin lugar. Lā' a'xni'ca' kalhtō'ka'kō'lh, kalhatin i'sca'txtunu' huanilh:

—Māpa'ksini', caquilāmāscā'tiuj a'nchī kalhtō'ka'can hua'chi cāmāscā'tilh i'sca'txtunu'ni'n Juan huan Mā'kpaxini'.

² Lā' Jesús cāhuanilh:

—A'xni'ca' kalhtō'ka'yā'tit, chuntza' nahua'nā'tit:

QuinTāta'ca'n a'nti hui'lachi nac a'kapūn, ca'a'cnīni'ni'ca'.

Camilh a'xni'ca' natzucuya' nacāmāpa'ksi'kō'ya' huan tachi'xcuhui't.

Catlahuaca mintapuhuān huā'tzā' nac ti'ya't chu a'cxtim hua'chi nac a'kapūn.

³ Caquilāmāxqui'uj quilihua'tca'n a'ntū na'icua'yāuj lakaliyān.

⁴ Lā' caquilāmāspūtūnu'ni'uj quintalclē'ca'n como nā quina'n iccāmāspūtūnu'ni'yāuj a'nti quincātalclē'ni'yāni'.

Tū' camaxtekti naquincāpātē'keni'yāni' a'ntū naquincāmātlahuiyāni' talaclē'i'.

⁵ Nā Jesús cāhuanilh:

—Calihui'liuj que kalhatin de hui'xina'n ka'lhīyā'tit kalhatin mi'amigoca'n. Lā' i'tāt tzi'sa napina' na ixchic lā' nahuani'ya': “Amigo, caquimāpāhua'xtuni' mactu'tun pāntzi ⁶ porque chuna'j quilakchilh kalhatin qui'amigo na quinchic lā' tū' icka'lhī a'ntū na'icmāhui'”. ⁷ Lā' calihui'liuj que xla' desde ixchakān chic nakalhtiyāni':

“Tū' caquimāmakchuyi'. Lacchōyātza' huan mākālhcha lā' quilihuākca'n iclhtatamā'naujtza'. Lā' tūla ictāqui' para na'icmaxqui'yāni' nīn tuntū'”, nahuaniyāni' mi'amigo.

⁸ 'Iccāhuaniyāni' que a'yuj mi'amigo tū' catāqui'cu'tulh para namaxqui'yāni' catūhuā a'yuj li'amigo hui'xina'n, pero natlahua para que tū' namājicluhi'ya' ā'chulā' lā' namaxqui'yāni' ixlihuāk a'ntū maclacasqui'na'.

⁹ 'Chuntza' iccāhuaniyāni': Casqui'ni'tit Dios lā' xla' nacāmaxqui'yāni'. Lā' caputzatit a'ntū Dios cāmāxqui'cu'tunāni' lā' nakaksā'tit. Lā' calimacasā'na'ntit huan mākālhcha lā' nacātamālaqui'ni'yāni'. ¹⁰ Chuntza' a'nti nasqui'n, xla' namaklhtīni'n; lā' a'nti naputza, xla' nakaksa; lā' a'nti nalimacasā'nan huan mākālhcha, namālaqui'ni'can.

¹¹ 'Ixli'ca'tzan kalhatin de hui'xina'n a'nti xatāta', ¿chu namaxqui'ya' chi-huix mincaman a'xni'ca' squi'ni'yāni' pāntzi? Lā' ¿chu namaxqui'ya' lakatin lūhua' palh squi'ni'yāni' squi'ti'? ¹² Lā' ¿chu namaxqui'ya' lakatin cūlūtl palh squi'ni'yāni' ka'lhua't? ¹³ Hui'xina'n a'yuj tū' lacuan pero ca'tziyā'tit que tzē namaxqui'yā'tit lē'ksajna' xatzey mincama'ca'n. Lā' ā'chulā' minTāta'ca'n a'nti hui'lacha' nac a'kapūn nacāmāxqui' Es-piritu Santo a'nti tasqui'ni'.

**Ixtahuan que Jesús ixka'lhī
 ixlimāpa'ksin huan ko'ti'ti'**

Mt. 12.22-30; Mr. 3.19-27

¹⁴ Jesús ixmāxtuni'mā' de huan chi'xcu' huan tlajana'. U'tza' ixmakakō'ko'nī't. Lā' a'xni'ca' taxtulh huan tlajana', tzētza' ixchihuina'n huan kō'ko'. Lā' huan tachi'xcuhui't talē'cnilh huā'mā' ¹⁵ pero makapitzin tahualh:

—Huā'mā' chi'xcu' cālīmāxtu huan tlajana'nīn ixlimāpa'ksin Beelzebú a'nti xapuxcu' huan tlajana'ni'n.

¹⁶ Lā' a'makapitzin ixtalilaktzi'ncu'tun Jesús lā' ixtasqui'ni' lakatin lē'cnin xala' nac a'kapūn. ¹⁷ Lā' xla' ixca'tzi a'ntū xla'ca'n ixtapuhuan lā' cāhuanilh:

—Palh huan pūchihuina'ni'n tatapitzi lā' talāsta'la, tūla tamāpa'ksini'n makān. Natalāmāspūtūkō'. Lā' palh tatapitzi lā' natalātucsa litā'timin nā natalāmāspūtūkō'. ¹⁸ Chuntza' palh tatapitzi xla'ca'n a'ntin tatapa'ksi con Satanás lā' litā'ca'tza tala, ¿chī nalika'lhi ixlimāpa'ksin Satanás? Iccāhuaniyāni' huā'mā' como hui'xina'n quilāhuaniyāuj que quit iclimāxtulh huan tlajana' por ixlimāpa'ksin Beelzebú. ¹⁹ Palh quit iccālimāxtu huan tlajana'ni'n ixlimāpa'ksin Beelzebú, ¿tichū ixlimāpa'ksin taka'lhi xla'ca'n a'ntin tatapa'ksi con hui'xina'n lā' talimāxtu tlajana'? Chuntza' māni' xla'ca'n talimāsu'yu que tū' stu'ncua' a'ntū quilālē'ksa'nāuj. ²⁰ Quit iccālimāxtu tlajana'ni'n por ixlimāpa'ksin Dios. Lā' huā'mā' ū'tza' huanicu'tun que Dios cāmāsu'ni'yāni' a'nchī tzuculhtza' māpa'ksini'n huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna'.

²¹ 'A'xni'ca' maktaka'lh mā' ixchic kalhatin chi'xcu' a'nti tli'hui'qui lā' a'nti ka'lhi licā'n a'ntū nalimaktāyacan, tuntū' catipātle'keni'lh catūhuā a'ntū ixla'. ²² Pero palh namin ā'kalhatin más xatli'hui'qui, ū'tza' natlaja lā' namaklhti ixlicā'n a'ntū lipāhuan lā' namālapitzi a'ntū namaklhti.

²³ 'A'ntin tū' tapa'ksicu'tun con quit, ū'tza' quintā'ca'tza. Lā' a'ntin tū' quintā'scuja, ū'tza' lactlahuana'n.

Taspi'tchoko huan tlajana'

Mt. 12.43-45

²⁴ Lā' Jesús cāhuanipā:

—'A'xni'ca' lakatin tlajana' nataxtu de huan chi'xcu', nalatā'kchoko a'nlhā cā'scōhua lā' naputza a'nlhā najaxa. Lā' a'xni'ca' tū' kaksa a'nlhā najaxa,

napuhuan: “Na'ictaspi'tchoko a'nlhā ictaxtulh”.

²⁵ 'Lā' a'xni'ca' nataspi'ta, nakaksa huan chi'xcu' hua'chi lakatin chic a'ntū scayancyā lā' xa'nca pa'lhnanani't. ²⁶ Lā' tuncan na'a'n nacātē ā'kalhatojon tlajana'ni'n más xaca'tzanca'tzini'n. Lā' ixlihuākca'n natatanū natalatahui'la na ixchakān huan chi'xcu'. Lā' chuntza' ā'chulā' na'a'nini' huan chi'xcu' que a'xni'ca' ixka'lhi xmān kalhatin tlajana'.

Xastu'ncua' tapāxuhuān

²⁷ Lā' a'xni'ca' Jesús ixcāhuanimā' huā'mā', kalhatin puscāt na ixlaclhpu'nanca'n tachi'xcuhui't ta'salh lā' hualh:

—¿Lipāxūj huan puscāt a'nti māla-catuncuini'ta'ni' lā' a'nti mātziqui'ni'!

²⁸ Lā' Jesús hualh:

—¿'A'chulā' natalipāxuhua a'ntin takaxmata lā' ta'a'cnini'ni' a'ntū huan Dios lā' ta'a'kahuāna'ni'!

Huan tachi'xcuhui't tasqui'nli lakatin lē'cnin

Mt. 12.38-42; Mr. 8.12

²⁹ Huan tachi'xcuhui't ā'chulā' talak-takēstokli Jesús lā' xla' tzuculh chi-huina'n lā' hualh:

—Hui'xina'n huā'tzā' tū' tzey. U'tza' lisqui'nā'tit lakatin lē'cnin. Lā' xmān nacātamāsu'ni'yāni' lē'cnin hua'chi a'ntū pātle'keni'lh Jonás. ³⁰ Lā' a'ntū pātle'keni'lh Jonás cāmāsu'ni'lh ixlimāpa'ksin Dios xalanin' nac Nínive. Lā' nā chuntza' a'ntū napātle'keni' huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n nacāmāsu'ni'yāni' ixlimāpa'ksin Dios. ³¹ Namin huan chi'chini' a'xni'ca' nacālaccāxtlahuakō'can ixlihuākca'n tachi'xcuhui't xala' nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' a'xni'ca'tza' huan reina a'nti ixmāpa'ksini'n nac Saba natāya lā' nacālē'ksa'nini'nāni'. Nacālē'ksā'nini'nāni' xla' porque

xla' kaxmatli a'ntū hualh Salomón. Makat ixuanit' ixchic huan reina lā' milh kaxmata Salomón. Lā' quit ā'chulā' ictasqui'nī que Salomón lā' tū' quinkaxpa'tcu'tunā'tit.

³² Lā' nā a'xni'ca' nalaccāxt-lahuakō'can, xla'ca'n a'ntī ixtahui'lāna' huan nac cāl'acchicni' a'nlhā huanican Níneve natatāya lā' nacātalē'ksa'nini'nāni' hui'xina'n a'ntī hui'lāna'ntit chuhua'j. Nacātalē'ksa'nini'nāni' como xla'ca'n taxtāpalilh ixtapāstacna'ca'n a'xni'ca' milh Jonás lā' li'a'cta'sana'lh ixtachihuin Dios. Lā' hui'xina'n tū' xtāpali'tit mintapāstacnaca'n a'xni'ca' quit ica'cta'sana'lh. Lā' quit ā'chulā' ictasqui'nī que Jonás.

Huan pūmaksko

Mt. 5.15; 6.22-23

³³ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Tinti' māquilhtī ixpūmaksko lā' namātze'ka o nahui'li ixtampin cajón. Namā'ca' cāl'akuān para que chuntza' a'ntī natatanū tzē natalaktzi'n. ³⁴ Palh tū' tampi'lhini'nā'tit lā' palh laktzi'nā'tit a'ntūn tamaclacasqui'n ā'makapitzin, ū'tza' hua'chilh tzey milakastapunca'n lā' hua'chilh huāk xkakana' na mimacni'ca'n. Lā' palh xmān laktzi'nā'tit a'ntū maclacasqui'nā'tit hui'xina'n mē'cstuca'n, lej lactampi'lhni' lanī'ta'ntit. Lā' ū'tza' hua'chilh tū' tzey milakastapunca'n lā' hua'chilh huāk cā'pucsua' na mimacni'ca'n. ³⁵ Cuenta catlahua' que tū' natzucuya' pāstaca' a'ntūn tū' tzey, porque chuntza' tūlalh catitlahua' a'ntūn tzey. ³⁶ Palh hui'x pāstaca' a'ntūn tzey lā' palh tlahua'ya' a'ntūn tzey, ū'tza' nala hua'chi lakatin pūmaksko a'ntū xa'nca maksko mintej.

Jesús cālacaquilhnilh huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'ni'n ley

Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 20.45-47

³⁷ A'xni'ca' Jesús chihuina'nkō'lh, kalhatin fariseo huanilh que catā'a'lh tā'huā'yan na ixchic. Lā' Jesús tanūlh lā' tahui'lh huā'yan. ³⁸ Lā' huan fariseo lē'cnilh como Jesús tū' makacha'ka'lh hua'chi xla'ca'n ixtalismanini't para natahuā'yan. ³⁹ Lā' huan Māpa'ksīni' huanilh:

—Hui'xina'n fariseosnu' hua'chi a'ntī namakche'kē' vaso lā' pulātu lā' tū' catipūche'kē'lh. Nā chuntza' hui'xina'n. Tasu'yu'yā'tit que tzeyā chi'xcu'huin hui'xina'n pero tū' tzey mintapāstacna'ca'n porque tampi'lhini'nā'tit lā' tlahua'cu'tunā'tit a'ntūn tū' tzey. ⁴⁰ ¡Tū' māchekxīcu'tunā'tit hui'xina'n! ¿Chu tū' ca'tzi'yā'tit que Dios cātlahuani' hui'xina'n para que na'a'cnini'ni'yā'tit Dios? Lā' a'xni'ca' tū' tzey mintapāstacna'ca'n, tūlalh cati'a'cnini'ni'tit. ⁴¹ Palh stu'ncua' a'cnini'ni'cu'tunā'tit Dios, maclacasqui'n xatzey mintapāstacna'ca'n. Palh tzey mintapāstacna'ca'n, ixlihuākca'n natalaktzi'n palh tzey hui'xina'n.

⁴² ¡Hui'xina'n fariseosnu' nalakaputzayā'tit! Hui'xina'n māstā'yā'tit para Dios macsti'na'j huan lihua'tna' hua'chi a'lhmu'huēn lā' a'jonjolin lā' ā'tāpātin. Lā' chuntza' tasqui'nī. Pero tū'tza' tasu'yu palh pāxqui'yā'tit Dios lā' palh natlahua'yā'tit a'ntū lacuan. Lā' tasqui'nī namāstā'yā'tit huan lacmacastin lihua't. Lā' nā maclacasqui'n natlahua'yā'tit a'ntū xatzey lā' napāxqui'yā'tit Dios.

⁴³ ¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu'! Lacasqui'nā'tit mim-pūtahui'lhca'n a'ntū más xalactzey nac litokpān. Lā' lacasqui'nā'tit cacāta'a'cnini'ni'ni' a'xni'ca' pimpā'na'ntit nac tej.

⁴⁴ ¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n mākalhtō'kē'ni'nī'n de huan ley lā' fariseosnu' a'nti a'kxokonu'ni'n! Hui'xina'n hua'chi taponkni' a'ntūn tū' tatasu'yu. Tachi'xcuhui't tachi'nta lā' tū' taca'tzi. Chuntza' talaclē'n chu a'nchī tatzo'kni' na ixley Moisés. Nā chuntza' hui'xina'n cāmālaclipiniyā'tit ā'makapitzin ixpālacata a'ntū cāmāsu'ni'yā'tit. Lā' xlaca'n tū' taca'tzi palh talaclē'n —hualh Jesús.

⁴⁵ Tuncan kalhtilh kalhatin xamākalhtō'kē'ni' ley lā' huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', a'xni'ca' hua'na' huā'mā' quilalacaquilhniyā'uj.

⁴⁶ Lā' Jesús hualh:

—¡Nalakaputzayā'tit nā hui'xina'n huan mākalhtō'kē'ni'nī'n ley! Lej lhūhua' talanān mātluhuini'nā'tit lā' tūlatza' tlōkentaxtūkō'can. U'tza' hua'chilh ixcāxtlahua'tit huan tacu'ca' a'ntū lej tzinca. Nīn tinti' tzē natāyani' lā' hui'xina'n tū' lacāxtlahuacu'tunā'tit para que tzē nacu'ca'can.

⁴⁷ ¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n! Tū' tzey a'nchī tlahua'yā'tit. Xmān cā'a'cnīni'ni'cu'tunā'tit huan xanīni'ntza' a'cta'sana'ni'n. Minapapana'ca'n tamaknilh huan a'cta'sana'ni'n. ⁴⁸ Lā' hui'xina'n tlahua'yā'tit ixa'cchicca'n huan a'cta'sana'ni'n a'nti cāmānica. U'tza' litasu'yu que chu lakatin hui'lāna'ntit con minapapana'ca'n, lā' puhua'nā'tit que tzey a'nchī tatlahualh.

⁴⁹ U'tza' līchihuina'lh Dios como lej ka'lhī tapāstacna'; hualh: “Na'iccāmacamini' a'cta'sana'ni'n. Lā' nacāmāknican ā'makapitzin lā' nacāmāpātīnican ā'makapitzin huampala”. ⁵⁰ Chuntza' huan tachi'xcuhui't a'ntin tahui'lāna' chuhua'j, ū'tunu'n natalē'n cuenta ixpālacata ixlihuākca'n a'cta'sana'ni'n a'nti cāmāknicanī't desde a'xni'ca lalh quilhtamacuj. ⁵¹ Natzucucan nacākalhasqui'nican con Abel lā' ā'xmān

nalī'a'kspucan huan Zacarías a'nti maknica na ixpu'nan huan litokpān lā' na ixlacapūn huan pūmacamāstā'n. U'tza' iccāhuaniyāni' que Dios nacākalhasqui'niyāni' hui'xina'n ā'tzā' ixpālacata huan a'cta'sana'ni'n a'nti cāmāknicanī't.

⁵² ¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n, mākalhtō'kē'ni'nī'n ley! Ixtachihuīn Dios hua'chilh tanūma' nac lakatin chic. Hui'xina'n ka'lhīyā'tit xallave huan chic, pero tū' tanūyā'tit. Lā' tū' cāmāxtekā'tit natatanū ā'makapitzin.

⁵³ A'xni'ca' Jesús cāhuanilh huanmā', huan mākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā' fariseosnu' ta'a'kchā'ni'lh Jesús. Lā' lej tatzuculh takalhasqui'ni' lhūhua' catūhuā. ⁵⁴ Ixtamaktaka'lh mā'na a ver palh tzē ixtamakkakslī a'ntū ixtalilē'ksa'nīni'lh.

A'nti tlahua lakatu' ixlacan

12 Lihuan ixtatakēstokmā'na lej lhūhua' tachi'xcuhui't hasta ixtalālacchi'ntatza'. Lā' Jesús tzuculh cāhuani pū'la i'sca'txtunu'ni'n:

—Cuenta natlahuayā'tit huan fariseosnu' como xlaca'n tatlaha lakatu' ixlacanca'n. Lā' tū' titlahuayā'tit hua'chi xlaca'n. ² Ixlihuāk a'ntū tatzē'kni't, ū'tza' nalaktzi'ncan. Lā' a'ntū lakatzē'kcus, naca'tzikō'can. ³ Lā' chuntza' a'ntū hui'xina'n huanini'ta'ntit xmān kalhatin, ū'tza' nakaxmatcan chuxalhā. Lā' a'ntū tzē'k huanita'ntit ixchakān chic, ū'tza' palha' nahuancan kēpūn.

A'nti najicua'ni'can

Mt. 10.28-31

⁴ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Qui'amigos, iccāhuaniyāni' que tū' tijicua'ni'yā'tit a'ntin tamaknīni'n lā' ā'calistān tūla tatlaha ā'chulā'. ⁵ Na'iccāhuaniyāni' a'nti najicua'ni'yā'tit: Cajicua'ni'tit Dios a'nti tzē nacāmāspūtūkō'yāni' lā' ā'calistān

nacāmācā'nāni' nac pūpātīn. U'tza' calijicua'ni'tit Dios.

⁶Tū' lej tapala huan tantziectzi. Stā'can tanquitzis por xmān lakatu' tumīn. Lā' Dios tū' cāpāta'nkā nīn lakatin de xlaca'n. ⁷Pues hasta miya'jca'n chā'tunu' de hui'xina'n cātapūtle'keni'ni' kanatunu'. Lā' ū'tza' tū' tilijicua'nā'tit; hui'xina'n ā'chulā' tapalayā'tit que huan tantziectzi.

A'nti natahuan que tatapa'ksī con Jesús

Mt. 10.32-33; 12.32; 10.19-20

⁸Lā' Jesús cāhuanipā:

—Iccāhuaniyāni' que chuxatī a'nti nahuan na ixlacapūnca'n tachi'xcuui't: “Quit ictapa'ksī con Cristo”, lā' chuntza' nā quit na'icuan na ixlacapūnca'n ixángeles Dios: “Xla' tapa'ksī con quit”. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n. ⁹Lā' chuxatī naquinkalhtatzē'ka na ixlacapūnca'n tachi'xcuui't, nā quit na'ickalhtatzē'ka na ixlacapūnca'n ixángeles Dios.

¹⁰Lā' a'nti talichihuīna'n contra huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n, nacāmāspūtūnu'ni'can. Pero a'ntin tahuan que tū' tzey a'ntū tlahua huan Espīritu Santo, xlaca'n tūla caticāmāspūtūnu'ni'ca.

¹¹A'xni'ca' nacātalē'nāni' na ixlacapūnca'n huan māpa'ksini'nī'n lā' huan pūchihuīna'nī'n a'nlhā tlahuacan justicia, tū' lej nacāpāta'layāni' a'nchi nakalhtīni'nā'tit. ¹²Huā'mā' ka'tlā'tus, a'xni'ca' nachihuīna'nā'tit, huan Espīritu Santo nacāmāsu'ni'yāni' a'nchi nakalhtīni'nā'tit —hualh Jesús.

Huan chi'xcu' rico

¹³Kalhatin ixlacalni' tachi'xcuui't huanilh Jesús:

—Mākalhtō'kē'ni', cahua'ni' quintā'tin caquimāpitzini'lh quiherenciaca'n.

¹⁴Lā' Jesús kalhtīl:

—¿Tichū quihui'lini't quit hua'chi juez o mālacpitzini' ti'ya't?

¹⁵Lā' nā hualh:

—Cuenta catlahua'tit. Lā' tū' titampi'lhini'nā'tit porque huan lhūhua' tumīn lā' ā'catūhuā xala' nac huā'mā' quilhtamacuj tūlalh caticāmāxqui'ni' minquilhtamacujca'n.

¹⁶Lā' tuncan Jesús cālīmālacastucli lā' cāhuanilh:

—Ixi' kalhatin chi'xcu'; lej rico ixuani't. Lā' lej ixmakalana'n na i'xti'ya't.

¹⁷Lā' xla' tuncan puhualh ixpātunca'tzi: “¿Tuchū na'ictlahua? Tū' icka'lhī lhā na'icmāqui' lhūhua' quincuxi'.

¹⁸Na'iccālactlahua xalacti'na'jna' quimpūcuxi' lā' na'ictlahua más xaka'tla' lā' a'ntza' na'icmāqui'kō' quincuxi' lā' ixlihuāk ā'makapitzīn a'ntu icmakalalh.

¹⁹Lā' a'xni'ca' na'icpuhuan quē'cstu: Chuhua'j icka'lhī lhūhua' catūhuā para lhūhua' cā'ta. Chuhua'j na'icjaxa lā' na'icuā'yan lā' na'icko'tnūn lā' na'icpāxuhua”. ²⁰Lā' Dios huanilh: “Hui'x tū' xa'nca pāstacna'na'. Chuhua'j huā'mā' tzi'sa nani'ya'. Lā' a'ntū māqui'ni'ta', ¿tichū natachokoni'?”

²¹Chuntza' napātle'keni' kalhatin chi'xcu' a'nti mākēstoka lhūhua' catūhuā para ixa'cstu. Lā' ixlihuāk a'ntū ka'lhī, nīn tuntū' ixtapalh na ixlacapūn Dios.

Dios cāmaktaka'lha ixcamana'

Mt. 6.25-34

²²A'calistān Jesús cāhuanilh i'sca'txtunu'ni'n:

—Iccāhuaniyāni'. Tū' ticāpāta'layāni' a'ntū nahua'yā'tit nīn a'ntū nalhakā'yā'tit. ²³Como Dios cāmāxqui'yāni' minquilhtamacujca'n

lā' mimacni'ca'n a'ntū napūscujā'tit, ā'chulā' nacāmāxqui'yāni' milihua'tca'n lā' milu'xu'ca'n. ²⁴Cuenta cacātlahua'tit huan cha'kni'. Xlaca'n nīn tuntū' tacha'n lā' nīn tamakalana'n. Lā' tū' taka'lhī ixpūcuxi'ca'n pero Dios cāmāhui'.

A'chulā' tapalayā'tit hui'xina'n que huan tamā'na spūnnu'. ²⁵Nin tinti' de hui'xina'n tzē más makān nalatahui'la a'yuj cāpā'talayāni'. ²⁶Palh chuntza' tūla natlahuayā'tit, ¿a'chi' lē'capinā'tit ā'tāpātin catūhuā'?

²⁷Cuenta cacātlahua'tit huan xa'natna' a'nchi talistaca. Tū' tascuja lā' tū' tatzā'pa' ixlū'xu'ca'n. Lā' lej tzēhuani't tastaca a'yuj tuntu' tatlahua. Lā' iccāhuaniyāni' que huan rey Salomón tūlalh cāmālacastucli ixlitzēhuani't huan xa'nat. Lā' xla' lej rico ixuani't. ²⁸A'nan chi'tin nac cā'tacuxtu a'ntū tzēhuani't pero lakali tū'xama'n nacā'can lā' nacālhcuycan. Lā' como Dios cāmaktaka'lha lā' cāmakastaca huan chi'tin a'ntū palaj nascōhuan, ā'chulā' nacāmaktaka'lhāni' hui'xina'n. Lā' ¿a'chi' tū' kalhlaka'i'yā'tit huā'mā'? ²⁹Chuntza' tū' tilē'capinā'tit expālacata a'ntū nalihua'yā'tit nin a'ntū naliko'tnūnā'tit. ³⁰Huan tachi'xcuui't xala' huā'mā' quilhtamacuj xmān ū'tza' taputzatlā'luan. Lā' hui'xina'n ka'lhīyā'tit kalhatin minTāta'ca'n nac a'kapūn lā' xla' ca'tzi' a'ntū maclacasqui'nā'tit. ³¹Mejor pū'la caputzatit a'nchi nali'a'kahuāna'ni'yā'tit Dios xala' tālhmā'n lā' nā namaklhtini'nā'tit ā'makapitzin a'ntū maclacasqui'nā'tit.

Milirico nac a'kapūn

Mt. 6.19-21

³²Lā' Jesús cāhuanipā:

—Quilaksa'tā'n, tū' cajicua'ntit. Tū' lhūhua' hui'xina'n pero minTāta'ca'n nac a'kapūn lacasqui'n que natapa'ksiyā'tit con xla'. ³³Castā'tit a'ntū ka'lhī'yā'tit lā' cacāmaxqui'tit a'ntin tamaclacasqui'n. Chuntza' naka'lhī'yā'tit mimpūtumīnca'n a'ntūn tū' maktin catimasli lā' miliricujlani'ca'n nac a'kapūn a'nlhā tū' maktin catispūtlī. Lā' a'ntza' tū' catitanūlh ka'lhāna' lā' nin huan tzapūla' tūlalh cati-

hua'lh. ³⁴A'nlhā huī' miliricujlani'ca'n, a'ntza' huī' mintapāstacna'ca'n.

Maclacasqui'n cāxni'j natahui'layā'tit

³⁵Lā' Jesús cāhuanipā:

—Cacāxtahui'la'tit con mimpūmaksoca'n xataquilhtani'tza'. ³⁶Cala'tit hua'chi tasācua' a'ntin taka'lhimā'na ixpatronca'n a'nti a'ni't a'nlhā tapūchahuamā'ca. Lā' a'xni'ca' nataspi'ta lā' nalimacasā'nan huan mākalhcha, lacasqui'n camālaqui'ni'ca lacapalh. ³⁷Lipāxūj huan tasācua'ni'n talakahuahui'lāna' a'xni'ca' nachin ixpatronca'n. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que māni' ixpatronca'n namācāxkō' lā' nacāmāhui'can. ³⁸A'yuj cachilh i'tāt tzi'sa o tuncuini', pero lipāxūj huan tasācua'ni'n palh talakahuahui'lāna' a'xni'ca' nachin ixpatronca'n.

³⁹Caca'tzi'tit huā'mā' que palh ixtēcu' chic ixca'tzilh tuyā hora nachin huan ka'lhāna', ixlakahuantō'lalh lā' tū' ixtimaktexekli natanū huan ka'lhāna'. ⁴⁰Nā hui'xina'n caskalalhtō'la'tit como namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n a'xni'ca' tū' pāstacā'tit.

Huan xatzey tasācua' lā' huan tūn tū' xatzey tasācua'

Mt. 24.45-51

⁴¹Lā' tuncan Pedro kalhasqui'nīlh:

—¿Chā quilālīmālacastucui xmān para quina'n o para lihuāk'?

⁴²Lā' Jesús hualh:

—¿Chī huani't huan xatzey tasācua' a'nti xa'nca māchexxi? Xla' ū'tza' a'nti huan patrón nalimāmacū' huan chic para nacāmāhui' ixtā'tasācua'ni'n a'xni'ca' maclacasqui'n. ⁴³Lipāxūj huan tasācua' palh tlōkentaxtūmā' ixlītlōt a'xni'ca' nataspi'ta ixpatrón. ⁴⁴Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Huan patrón nalimāmacū' huā'mā' tasācua' ixlīhuāk' a'ntū ka'lhī. ⁴⁵Lā' palh tū' tzey huā'mā'

tasācua', xla' napuhuan que natakoxī huan ixpatrón. Lā' chuntza' natzucu cālectucsa āmakapitzin tasācua'ni'n lā' huan maksqui'tini'n lā' natzucu huā'yan lā' nako'ta lā' naka'chī. ⁴⁶Lā' chu limaktin nataspi'ta huan patrón. Lā' namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' huan tū' tzeyā tasācua' tū' ca'tzi lā' tū' ka'lhimā'. Lā' huan patrón lej palha' nacistigarli huan tasācua' lā' namāpātini hua'chi natapātini'n xla'ca'n a'nti lihua tahuan palh takalhlaka'ti.

⁴⁷Huan tasācua' a'nti ca'tzi a'ntū lacasqui'n ixpatrón lā' tū' tlōkentaxtū lā' tū' a'cnīni'ni', xla' lej maklhūhua' natucscan. ⁴⁸Lā' huan a'ntin tū' ca'tzi a'ntū lacasqui'n ixpatrón lā' chuntza' natlahua a'ntū maclacasqui'n castigo, xla' tū' lhūhua' catihui'līni'ca. A'nti limāmacū'can lhūhua', xla' tze' nasqui'ni'can lhūhua'. Lā' a'nti limāmacū'can más lhūhua', xla' tze' nasqui'ni'can más lhūhua'.

**Jesús cāmālapitzi
huan tachi'xcuhui't**

Mt. 10.34-36

⁴⁹Lā' Jesús cāhuanipā:

—Por quimpālacata tū' chu lakatin natala. Makapitzin lej nata'a'kahuāna'ni' quintachihuīn. Lā' āmakapitzin lej natalakmaka'n quintachihuīn. Makapitzin stu'tu'lu' natahuan que stu'ncua' quintachihuīn lā' āmakapitzin stu'tu'lu' natahuan que tū' stu'ncua'. Chuntza' calalh chuhua'j. ⁵⁰A'nan a'ntū na'icpāti. ¿Chī na'iclitāyani' hasta a'xni'ca' na'ictlōkentaxtū? ⁵¹¿Chu puhua'nā'tit icmilh para que chu lakatin natala tachi'xcuhui't? Iccāhuaniyāni' que tū'. Na'iccāmā'kapitziyāni'. ⁵²Lā' chuhua'j hasta kalhaquitzi xala' lakatin chic natalapitzi. Kalhatu'tun natala contra kalhatu', lā' kalhatu' contra kalhatu'tun. ⁵³Huan xatāta' nala contra ixcaman lā' huan o'kxa' contra ixtāta'.

Lā' xatzi't nala contra ixtzu'majāt lā' huan tzu'majāt nala contra ixtzi't. Lā' huan puscāt nala contra ixpuscāt ixo'kxa' lā' huan puscāt nala contra ixtzi't ixkōlu'.

Tū' ixmāchekxīcan huan lē'cnīn

Mt. 16.1-4; Mr. 8.11-13

⁵⁴Nā Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhui't:

—A'xni'ca' hui'xina'n laktzi'nā'tit tā'kaqui'mā'cha' poklhuu' a'nlhā tā'cnū huan chi'chini', tuncan nahua'nā'tit namin xcān. Lā' chuntza' pātle'ke. ⁵⁵Lā' a'xni'ca' minācha' huan ū'ni' xala' nac sur, huancan naxu'nu. Lā' chuntza' pātle'ke. ⁵⁶¡Hui'xina'n tlaha'ya'tit lakatu' milacanca'n! Tze' nahuanā'tit palh namin xcān o tū' namin, xmān porque laktzi'nā'tit huan a'kapūn. Lā' ¿a'chī' tū' cuenta tlaha'ya'tit a'ntū pātle'kemā' nac huā'mā' quilhtamacuj a'xni'ca' laktzi'nā'tit huan lē'cnīn?

**Calī'hui'li' natā'latahui'la'ya'
xa'nca mintā'ca'tza**

Mt. 5.25-26

⁵⁷Lā' Jesús cāhuanipā:

—¿A'chī' tūla puhuanā'tit palh catūhuā tzey o tū' tzey? ⁵⁸Palh catūhuā mālacapū'yāni', calī'hui'li' natā'lacāxla'ya' lihuan tūna'j pinā'tit nac pūchihuīn. Chuntza' tū' catilē'ni' na ixlacapūn juez. Lā' huan juez tū' catimacāmāstā'ni' con huan policía lā' huan policía tū' catimānūni' nac pūlāchī'n. ⁵⁹Palh chuntza' ixpātle'keni'ni', icuaniyāni que tū' catitaxtu hasta que tū' namāpalakō'ya' ixlihuāk.

**Maclacasqui'n nextāpalī'yā'tit
mintapāstacna'ca'n**

13 Lā' huā'mā' chi'chini' tamilh chi'xcuhui'n. Lā' ixtahuanimā'na Jesús a'nchī Pilato cāmāmaknīnīni'ni't

makapitzin chi'xcuhui'n xalanin nac Galilea a'xni'ca' xla'ca'n ixtamaxqui'ma'na Dios huan le'ksajna'.
²Lā' Jesús cāhuanilh:

—¿Chu puhua'nā'tit que huan tamā'na chi'xcuhui'n cāpātle'keni'nit chuntza' porque más ixtalacle'n que ā'makapitzin xalanin nac Galilea? ³Iccāhuaniyāni' que tū'. Lā' palh hui'xina'n tū' nextāpaliyā'tit mintapāstacna'ca'n, nā milihua'kca'n nanikō'yā'tit. ⁴Lā' huan kalhacāujtzevan a'ntin tanilh a'xni'ca' huan torre de Siloé tapancli lā' cā'a'klhta'lalh, ¿chu puhua'nā'tit que más ixtalacle'n que ā'makapitzin xalanin nac Jerusalén? ⁵Iccāhuaniyāni' que tū'. Lā' palh hui'xina'n tū' nextāpaliyā'tit mintapāstacna'ca'n, nā nanī'yā'tit.

Huan xaqui'hui' higo a'ntū tū' ixka'lhī ixtō'ca't

⁶Lā' tuncan Jesús cāhui'lini'lh huā'mā' a'ntū litalacastuca lā' cāhuanilh:

—Kalhatin chi'xcu' ixcha'ni't a'katin xaqui'hui' higo na ixti'ya't. Lā' a'lh laktzi'n palh ixtō'ca'mā'. Lā' tū' makkakslī ixtō'ca't. ⁷Lā' tuncan huanilh ixtasācua: “Lakatu'tun cā'tatza' icmakputza ixtō'ca't huā'mā' qui'hui' lā' nin tuntū' icmakkaksa. Catanca' porque xmān yā. Chu tlakaj iccha'nli”.
⁸Lā' a'nti ixmaktaka'ha huan ti'ya't kalhtilh: “Camaxtekti xmān huā'mā' cā'ta. Na'iclacxla'ja huan ti'ya't lā' na'icmaka'ni' abono. ⁹Lāsā' chuhua'j natō'ca'. Lā' palh tū' tō'ca' a'xni'ca' natanca'ya'”.

Jesús mātzeyilh kalhatin puscāt a'clhchā'puncsua' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan

¹⁰Lakatin chi'chini' a'ntū ixpūjaxcan, Jesús ixcāmāsu'ni'mā' nac litokpān.
¹¹Lā' ixui' a'ntza' kalhatin puscāt a'nti ixī'tza'ca'n lakacāujtzevan

cā'ta. Ixchi'pani't lakatin tlajana' lā' ixmaka'itza'ca'n lā' ixtaquilh'pūstucni't lā' tūla ixtā'cstu'nca nin macsti'na'j.

¹²Lā' Jesús, a'xni'ca' laktzi'lh huan puscāt, ta'sani'lh lā' huanilh:

—Puscāt, tzevani'ta'tza'. Tūtza' ka'lhī'ya'tajatat.

¹³Lā' tuncan Jesús mā'ca'ni'lh ixmacan lā' chu tuncan huan puscāt tā'cstu'ncli lā' tzuculh mēcā'tani Dios. ¹⁴Como Jesús mātzeyilh huanmā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan, huan xapuxcu' de huan litokpān a'kchā'lh lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhui't:

—A'nan xmān lakachāxan chi'chini' para nascujā'tit. Huan tamā'na chi'chini' cata'ntit tacu'chu'yā'tit lā' tū' a'xni'ca' jaxkō'can.

¹⁵Lā' tuncan Jesús kalhtilh:

—¿Tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! ¿Chu tū' naxcutā'tit mihuācaxca'n o mimburroca'n huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' namāko'tūyā'tit? ¹⁶Lā' huā'mā' puscāt, īxū'yātā'nat Abraham, lā' hua'chilh lichī'hui'lilh huan Satanás huā'mā' ta'jatata. Lā' chuhua'j lakacāujtzevan cā'tatza'. ¿Chu tū' limakuan ixmaklhtica ixta'jatata huā'mā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan?

¹⁷A'xni'ca' Jesús hualh huā'mā', cāmāmāxani'lh ixlihuā'kca'n ixtā'ca'tzani'n. Lā' ixlihuā'kca'n tachi'xcuhui't ixtalipāxuhua huan le'cnin a'ntūn tlahualh Jesús.

Xati'ni' mostaza

Mt. 13.31-32; Mr. 4.30-32

¹⁸Lā' tuncan Jesús hualh:

—¿Chī huanit ixlimāpa'ksin Dios? Lā' ¿chī na'iclimālacastuca a'nchī natalhūhua'n xla'ca'n a'nti Dios cāmāpa'ksi? ¹⁹Natalhūhua'n chuntza' hua'chi staca lakatin ti'ni' de mostaza a'ntū cha'nli kalhatin chi'xcu' nac ti'ya't. Lacti'na'j huanmā' ti'ni' lā' a'xni'ca' nastackō', nala hua'chi a'katin qui'hui'. A'xni'ca'

ka'tla'tza' lā' a'ntza' huan spūnnu' natatlahua ixmāsekca'n.

Huan levadura

Mt. 13.33

²⁰ Nā Jesús cāhuanilh:

—¿Chī na'iclimālacastuca a'nchī nalaklhtāya ixlimāpa'ksin Dios?
²¹ U'tza' hua'chi lakatin levadura a'ntū kalhatin puscāt nalitlō maktu'tun xatapūllcān harina lā' namakxteka hasta nalaklhtāyakō' huan ixtasquit.

Huan xapitzina'j mākalhcha

Mt. 7.13-14, 21-23

²² Jesús tēpā ixtej para nac Jerusalén. Lā' ixtētaxtu cā'lacchicni' ti'na'j lā' laka'tla' lā' ixmāsu'yu. ²³ Lā' kalhatin kalhasqui'nilh:

—¿Chā xmān makapitzin natapūtaxtu?

Lā' Jesús kalhtilh:

²⁴ —Calihui'lī'tit natanū'yā'tit nac xapitzina'j mākalhcha para nac a'kapūn, porque iccāhuaniyāni' que lhūhua' nataputza a'nchī natalitanūcu'tun. Lā' tūlalh catitatanūlh.
²⁵ A'xni'ca' huan xamāpa'ksini' chic namālacchō mākalhcha, hui'xina'n a'nti yā'na'ntit kēpūn nalimacasā'na'nā'tit huan mākalhcha. Lā' nahua'nā'tit: “Caquilāmāquini'uj”. Lā' xla' nacākalhtiyāni': “Tū' icca'tzī lhachū xalanī'n hui'xina'n”. ²⁶ Lā' hui'xina'n naquilhtzucuyā'tit nahua'nā'tit: “Iccātā'huā'yani'ta'ni' lā' hui'x māsu'yu' na qui'ā'lacchicni'ca'n”. ²⁷ Lā' xla' nacākalhtiyāni': “Iccāhuanini'tza' que tū' icca'tzī lhachū xalanī'n hui'xina'n. Caquilātapānūni'uj milihūākca'n. Hui'xina'n lej tlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey”. ²⁸ Lā' chuntza' hui'xina'n nacalhua'nā'tit a'ntza' lā' nalāmāxcani'yā'tit mintatzanca'n a'xni'ca' nalaktzī'nā'tit que Abraham lā'

Isaac lā' Jacob lā' ixlihuākca'n huan a'cta'sana'ni'n tahuilāna'ncha' a'nlhā Dios māpa'ksini'n lā' hui'xina'n tū' caticātamakxteknī' natanū'yā'tit.

²⁹ Nataminācha' tachi'xcuhui't xalanī'n chuxalhā lā' natahuā'yan a'nlhā Dios māpa'ksini'n. ³⁰ A'xni'ca'tza' lej nacā'a'cnini'ni'can xlaca'n a'ntin tū' tatasqui'nī chuhua'j; lā' tū' caticā'a'cnini'ni'ca xlaca'n a'nti lej tatasqui'ni chuhua'j —hualh Jesús.

Jesús lilakaputzalh ixpālacata Jerusalén

Mt. 23.37-39

³¹ Chu ū'tza' huā'mā' chi'chini' ā'makapitzin fariseosnu' talakchilh Jesús lā' tahuanih:

—Cataxtu de huā'tzā' porque Herodes maknīcu'tunāni'.

³² Lā' Jesús cākalhtilh:

—Calakpintit huanmā' chi'xcu' a'nti lej skalalh para natlahua a'ntū xla' lacasqui'n lā' nahuani'yā'tit: “Chuhua'j lā' lakalī na'iccāmāxtukō' huan tla-jana'ni'n. Nā na'iccāmātzeyī i'tza'ca'ni'n. Lā' tū'xama'n na'ictlahuakō'”. ³³ Lā' maclacasqui'n na'ica'n na quinte'j chuhua'j lā' lakalī tū'xama'n porque tū' limakuan chuxalhā nanī kalhatin a'cta'sana', xmān a'nlhā huanican nac Jerusalén.

³⁴ Xānti layā'tit xalanī'n nac Jerusalén! Hui'xina'n cāmāknīyā'tit a'cta'sana'ni'n lā' cāmūta'layā'tit huan lacscujni'n a'nti Dios cāmacā'n. Maklhūhua' xa'iccāmākēstokcu'tunāni' hua'chi huan ko'lhnu' cāmākēstoka ixcamana', pero tū' lacasqui'ntit. ³⁵ Cuenta catlahua'tit hui'xina'n como Dios makxteklitza' mi'ā'lacchicni'ca'n. Lā' iccāhuaniyāni' que tū'tza' quintilālaktzī'uj hasta huan chi'chini' a'xni'ca' nahuancan: “Sicua'lanālanī't a'nti min con ixlimāpa'ksin Dios”.

**Jesús mätzeyilh kalhatin
chi'xcu' a'nti ixka'lhī cu'nu'**

14 Lā' milh lakatin chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' a'xni'ca' Jesús quimakuā'yalh na ixchic kalhatin xapuxcu' fariseosnu'. Lā' ā'makapitzin fariseosnu' ixtamaktaka'lh mā'na. ²Nā ixui' kalhatin chi'xcu' na ixlacapūn lā' ixka'lhī cu'nu'. ³Lā' tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh huan xamākalthō'kē'ni'nī'n ley lā' huan fariseosnu':

—Lā' huan ixley Moisés ¿chā makxteka namätzeyīcan kalhatin i'tza'ca' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan o tū' makxteka?

⁴Lā' xlaça'n ca'cs tatāyalyh. Lā' tuncan Jesús makachi'palh huan i'tza'ca' lā' mätzeyilh lā' huanilh que ca'a'lh. ⁵Lā' cāhuanilh huan fariseosnu':

—Palh mimburoca'n o mihuācaxca'n namakōsa nac pūlh mā'n xcān ¿chu tū' namācutuyā'tit tuncan a'yuj huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan?

⁶Lā' tūlah takalhtīni'lh nīn tuntū'.

**Huan a'nti cākantāyacani't
a'nlhā tapūchahuamā'ca**

⁷A'xni'ca' Jesús laktzi'lh huan a'nti cākantāyacani't lā' a'nchi ixtaputzamā'na huan pūthui'lhni' a'ntū más xalactzey, cāmaxqui'lh huā'mā' tapāstacna':

⁸—A'xni'ca' nakantāyaca'na' a'nlhā tapūchahuacan, tū' titahui'la'ya' calacan. Chō'la tzē nachin ā'kalhatin a'nti más tasqui'nī que hui'x. ⁹Lā' a'ntin kantāyani' nalaka'nāni' nahuaniyāni': "Cama'xqui' mimpūtōlh huā'mā' kalhatin a'nti ā'calistān chillh". Lā' chuntza' māxana'jtza' napina' natahui'la'ya' kēpān. ¹⁰Pero a'xni'ca' nakantāyaca'na', natahui'la'ya' nac kēpān. Lā' a'xni'ca' namin a'nti kantāyani'ta'ni' nahuaniyāni': "Cata't, catahui'la' nac mesa". Chuntza' na'a'cnīni'ni'ca'na' na ixlacapūnca'n

ā'makapitzin a'nlhā tapūchahuacan. ¹¹A'nti xa'cstu ka'tla' lacu'tun, ū'tza' namāmāxani'can. Lā' a'nti tū' xa'cstu putza ixlīka'tla', ū'tza' na'a'cnīni'ni'can.

¹²Nā Jesús huanilh huan chi'xcu' a'nti ixtkantāyani't:

—A'xni'ca' natlahua'ya' mincā'tani' o mintahua', tū' cacākantāya' xmān mi'amigos lā' mintā'timīn lā' mintalakapasni'n lā' huan ricosnu'. Xlaça'n a'xni'ca' natatlahua ixcā'tani'ca'n, nā tzē natakantāyayāni' lā' chuntza' naka'lhīya' ixlaktapalh mincā'tani'. ¹³Pero a'xni'ca' natlahua'ya' mincā'tani', cacākantāya' huan a'nti lacxcamanīn lā' huan i'tza'ca'ni'n lā' huan lū'ntu'lanīn lā' huan lakatzī'nīn. ¹⁴Lā' chuntza' nalipāxuhua'ya' como xlaça'n tuntū' catitamaxqui'ni'. Lā' chuntza' naka'lhīya' mintatlay a'xni'ca' natalakahuanchoko ixlīhuākca'n a'ntin takahlaka'ī ixtachihuīn Dios.

Huan ka'tla' tahua'

¹⁵A'xni'ca' takaxmatli huā'mā', kalhatin a'nti ixui' nac mesa huanilh Jesús:

—Lipāxūj a'nti nahuā'yan a'nlhā Dios māpa'ksini'n.

¹⁶Lā' tuncan Jesús kalhtīlh:

—Kalhatin chi'xcu' tlhualh lakatin ka'tla' tahua' lā' cākantāyakō'lh lhūhua' tachi'xcuhui't. ¹⁷Lā' a'xni'ca' chā'lh huan hora a'ntū pūhuā'yancan, cāmacā'lh ixtasācu'a' para natamāca'tzinīni'n lā' cāhuanilh a'nti ixcākantāyani't: "Cata'ntit como cāxui'kō'tza' ixlīhuāk". ¹⁸Pero ixlīhuākca'n tamacā'lh razón que tūla ta'a'n. Kalhatin hualh: "Apenas ictamāhualh lakatin ti'ya't lā' maclacasqui'n na'ica'n na'iclaktzi'n. Icsqui'ni'yāni' que naquimāspūtūnu'ni'ya' porque tūlah icti'a'ncha". ¹⁹Lā' kalhatin huampā: "Ictamāhualh tanquitzis par de huācax lā' ica'n iccālaktzi'n a ver palh tzey tascuja. Por

favor caquimāspūtūnu'ni' porque tūlahl icti'a'ncha". ²⁰Lā' kalhatin huampā: "Ictapūchahuakō'lhcus lā' chuntza' tūlahl icti'a'ncha".

²¹Lā' a'xni'ca' taspitli huan tasācua', huanikō'lh ixpatrón a'nchī pātle'kelh. Lā' huan ixpatrón a'kchā'lh lā' huanilh ixtasācua': "Lacapalh capit na ixcā'tejen cā'lacchicni' lā' cacāli'ta' a'nti lacxamanin lā' huan i'tza'ca'ni'n lā' huan lū'ntu'lani'n lā' huan lakatzī'nī'n".

²²Ampā lā' ā'calistān taspitpā huan tasācua' lā' hualh: "Ictlahualhtza' chu a'nchī quihua'ni' lā' ti'a'nan lugar".

²³Lā' huan patrón huanilh ixtasācua': "Capit nac cā'tejen más makatna' lā' nacāsāli'ta'na' lā' natatzuma quinchic.

²⁴Iccāhuaniyāni' que nin tinti' de xlaca'n a'nti iccākantāyalh pū'la natahua' quilihua't".

A'ntū maclacasqui'n para a'nti nastālani' Cristo

²⁵Lhūhua' tachi'xcuhui't ixtastālani' Jesús, lā' xla' cālaktalakspitli lā' cāhuanilh:

²⁶—Palh catihuā tapa'ksīcu'tun con quit lā' tū' napāxqui' Dios más que nacāpāxqui' ixtāta' lā' ixtzī't lā' ixpuscāt lā' ixcamana' lā' ixtā'timīn lā' hasta māni' xla', ū'tza' tūlahl catilalh quisca'txtunu'. ²⁷Lā' a'ntin tū' pātini'ncu'tun por quimpālacata lā' tū' latahui'lacu'tun hua'chi iclahui' quit, tūlahl catilalh quisca'txtunu'.

²⁸Palh kalhatin chi'xcu' tlahuacu'tun pātin chic, pū'la natlahua ixcuenta lhānchulā' na'a'n de tumīn. Chuntza' naca'tzi palh na'a'cchā'n huan tumīn a'ntū nalitlahuakō'. ²⁹Palh tū' chuntza' natlahua, nasputa ixtumīn a'xni'ca' xmān yācus xatantūnu'. ³⁰Lā' ixlihuāk a'nti natalaktzī'n, natalilitzī'n. Lā' natahuan: "Huā'mā' chi'xcu' tilitzuculh ixchic lā' tū' mā'ksputukō'lh".

³¹Lā' tū' a'nan kalhatin rey a'nti tū' pū'la napāstaca palh tzē nalitlaja con kalhacāuj mil soldados huan rey ixtā'ca'tza a'nti ka'lhī kalhapu'xam mil.

³²Lā' palh ca'tzi que tūlahl catitlajalh ixtā'ca'tza, namacā'ni' kalhatin lacscujni' para natā'lacāxla a'xni'ca' mimā'cha'cus de makat. ³³Lā' chuntza' palh hui'xina'n tū' makxtekcū'tunā'tit ixlihuāk a'ntū milaca'n, tūlahl catila'tit quisca'txtunu'ni'n.

Huan matzat

Mt. 5.13; Mr. 9.50

³⁴Lā' Jesús cāhuanipā:

—Tzey huan matzat. Pero palh tū'tza' ka'lhī ixlisko'ko', ¿chichū nalimāsko'kō'palacan? ³⁵Tū' tzey para tuntū'. Xmān namaka'ncan. A'nti kaxmata cuenta catlahualh.

Huan borrego a'ntū tza'nkālh

Mt. 18.10-14

15 Ixlihuākca'n huan xam-ātā'jini'ni'n impuestos lā' a'ntin tū' lactzey, xlaca'n talaktapajtzūlh Jesús para natakaxmatni'. ²Lā' huan fariseosnu' lā' huan xam-ākalhtō'kē'ni'ni'n ley ixtalichihuina'n Jesús. Lā' talāhuanilh:

—Huā'mā' chi'xcu' cātā'huā'yan huan tachi'xcuhui't a'ntin tū' tzey.

³Lā' tuncan Jesús cāhui'lini'lh huā'mā' a'ntū litalacastuca:

⁴—Palh kalhatin chi'xcu' cāka'lhī lakatin ciento borregos lā' palh namakatzā'nkā lakatin, ¿tuchū natlahua? Nacāmakxteka huan ā'makapitzin noventa y nueve a'nlhā tahuā'yamā'na nac cā'seketni'. Lā' na'a'n naputza huan borrego a'ntū makatzā'nkālh. Naputza hasta a'xni'ca' nakaksa. ⁵Lā' a'xni'ca' nakaksa, napekxtūko'ka'limin. ⁶Lā' a'xni'ca' nachā'mpala na ixchic, nacāmākēstoka ixamigos lā' a'ntin tahuilāna' pajtzu ixchic. Lā' nacāhuani: "Caquilātā'pāxuhuāj chuhua'j

como ickakslī quimborrego a'ntū ixtza'nkānī't". ⁷Iccāhuaniyānī' que chu a'cxtim a'nān más tapāxuhuān nac a'kapūn ixpālacata kalhatin a'ntī xtāpalinī't ixtapāstacna' que por ixpālacata noventa y nueve a'ntī tapuhuan que tzeyā tachi'xcuhūi't lā' chuntza' tū' ta'u'cxca'tzī que maclacasqui'n nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n.

Huan tumīn a'ntū tza'nkāl̄h

⁸Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' palh kalhatin puscāt ka'lhī lakacāuj tumīn lā' palh natza'nkā lakatin, namāquilhtī ixpūmaksko lā' napa'lhnanā'n lā' xa'nca naputza hasta a'nlhā nakaksa. ⁹Lā' a'xni'ca' nakaksa, nacāmākēstoka ixamigas lā' a'ntī tahuilāna' pajtzu ixchic, lā' nacāhuani: “Caquilātā'pāxuhuāuj como ickakslitza' huan tumīn a'ntū ixtza'nkānī't". ¹⁰Iccāhuaniyānī' que chu a'cxtim natapāxuhua huan ángeles a'xni'ca' nextāpalī ixtapāstacna' kalhatin a'ntī laclē'n.

Huan o'kxa' a'ntī pāxcat līlakō'lh ixtumīn

¹¹Nā Jesús hualh:

—Kalhatin chi'xcu' ixka'lhī kalhatu' ixo'kxa'n. ¹²Lā' xastancu huanilh ixtāta': “Tāta', caquima'xqui' huan herencia a'ntū quintapa'ksini'”. Lā' huan xatāta' cāmālapitzini'lh ixherenciaca'n. ¹³Lā' tū' lej makān huan xastancu mākēstokkō'lh ixmaclacasqui' lā' a'lh makat ā'lacatin cā'lacchicni'. Lā' a'ntza' pāxcat līlakō'lh ixtumīn.

¹⁴'Lā' a'xni'ca' ixmakasputkō'nī'ttza' ixtumīn, milh lakatin tatzī'ncesta nac huanmā' cā'lacchicni' lā' xla' tzuculh pātzi'nca. ¹⁵Lā' tuncan a'lh putza a'nlhā namakscuja. Kalhatin chi'xcu' xala' huan cā'lacchicni' macā'lh para nacāmaktaka'lhā pa'xni'. ¹⁶Lā' tihua'cu'tulh a'ntū ixcāmāhuimā' huan

pa'xni', pero nīn tintī' ixmaxqui' a'ntū nahua'.

¹⁷'Lā' tuncan tzuculh cuenta tlahua lā' pāstacli: “Lhān kalhalā't tasācua' na ixchic quintāta' tū' tahuā'yamā'na lā' cā'a'katāxtūnī' lā' quit ictzi'ncsnīmā' huā'tzā'. ¹⁸Na'iclaka'mpala quintāta' lā' na'icuanī: “Tāta', ictlahuani'ni' a'ntūn tū' tzey lā' nā ictlahuani't a'ntūn tū' tzey na ixlacapūn Dios. ¹⁹Tū'tza' minī'ni' naquihuani'ya' palh quit mi'o'kxa'. Caquintlahua' hua'chi kalhatin de mintasācua'nī'n”. ²⁰Lā' tuncan quilhtāyall huan tej para nalaka'n ixtāta'.

'Lā' a'xni'ca' makatcus ixa'mā'cha' de na ixchic, laktzi'lh lā' lakapasli huan ixtāta' lā' lakalhu'malh. Tatu'jnu' laka'lh lakapāxtoka ixo'kxa' lā' a'kxko'ka'lh lā' mu'sulh. ²¹Lā' tuncan huan ixo'kxa' huanilh: “Tāta', ictlahuani'ni' a'ntūn tū' tzey, lā' ictlahuani't a'ntūn tū' tzey na ixlacapūn Dios. Tū'tza' minī'ni' naquihuani'ya' palh quit mi'o'kxa'”.

²²'Pero huan xatāta' cāhuanilh ixtasācua'nī'n: “Calīta'ntit pūtin xasāsti' lu'xu' lā' camālhakē'tit huā' qui'o'kxa'. Lā' camacahu'ilī'tit lakatin macatzātzāt lā' camātūnū'tit īzapatos. ²³Calīta'ntit huan huācax a'ntū xako'ntintza' lā' camaknī'tit. Natlahuayāuj lakatin cā'tani' lā' nahuā'yanāuj ²⁴porque hua'chilh xanintza' ixuanī't huā'mā' qui'o'kxa' lā' lakahuanchokoni't. Ixtza'nkānī'ttza' lā' ickakschokolh”. Lā' tatzuculh tapāxuhua.

²⁵'Lā' huanmā' chi'chini' huan xapuxcu' ixo'kxa' ixa'nī't scuja. Lā' a'xni'ca' ixtaspi'tmā' para na ixchic, kaxmatli xamúsica huan baile. ²⁶Lā' tuncan ta'sani'lh kalhatin tasācua' lā' kalhasqui'nilh tuchū lamā'. ²⁷Lā' xla' kalhtīl: “Mat milhtza' mistancu. Lā' mintāta' māmāknīnī'lh huan xako'ntin huācax como tzey chilh lā' tū' ī'tza'ca'n”.

²⁸ Pero huan xapuxcu' lej a'kchā'lh lā' tū' ixtanūcu'tun. Lā' ixtāta' taxtulh para nahuani catanūlh. ²⁹ Lā' xla' huanilh ixtāta': "Hui'x ca'tziya' lhūhua'tza' cā'ta ictā'scujni'ta'ni' lā' pō'ktu ica'kahuāna'ni'ni'ta'ni'. Lā' tū' maktin quimaxqui'ni'ta' nīn chu lakatin ti'na'j chivo para na'iccālītā'pāxuhua qui'amigos. ³⁰ Pero chuhua'j como chilh huā'mā' mi'o'kxa' a'nti pāxcat lilakō'lh mintumīn con huan puscan a'ntin tū' tzey lā' hui'x māmaknīnini'ni'ta' huan xako'ntin huācax".

³¹ Lā' tuncan huan xatāta' huanilh: "Hui'x qui'o'kxa' lā' hui'x pō'ktu quintā'lahui'la', lā' ixlīhuāk a'ntū icka'lhī huāk mila'. ³² Pero chuhua'j limakuan natlahuayāuj cā'tani' para napāxuhuyāuj como mistancu hua'chilh xanīntza' ixuanī't lā' lakahuanchokonī'ttza'. Hua'chilh ixtza'nkāni'ttza' lā' chuhua'j ickakspā".

Huan xapuxcu' tasācuani'n a'nti lej skalalh

16 Nā Jesús cāhuanilh
i'sca'txtunu'ni'n:

—Ixui' kalhatin patrón; lej rico ixuanī't. Lā' ixka'lhī kalhatin xapuxcu' ixtasācua'. Lā' lakminca huanican que huanmā' xapuxcu' tasācua' ixpāxcatlilani'mā' ixtumīn. ² Lā' tuncan huan ixpatrón māta'silh lā' huanilh: "¿Tuchūn chū'tza' huā' quihuanica por mimpālacata? Caquimāsu'ni' a'ntū iclimāmacū'ni'ta'ni' como tū'tza' quintitā'scujti hua'chi xapuxcu' tasācua'".

³ Lā' huan xapuxcu' tasācua' tahui'lalh pāstacna'n: "¿Tuchū na'ictlahua chuhua'j como quimpatrón quimaklhtilh quintascujūt? Tū' tli'huī'qui quit para na'icscuja cā'tacuxtu, lā' icmāxana'n na'icsqui'nihuā'yan. ⁴ Quit icka'lhī quimpātunca'tzi lā' chuntza' tzē na'icchā'n nac lakatin chic para

na'icuā'yan a'xni'ca' tū' na'icka'lhī quintascujūt".

⁵ Lā' chuntza' kalhatunu' cāmāta'silh a'nti ixtalacē'ni' ixpatrón. A'nti chā'lh pū'la kalhasqui'nilh: "¿Lhānchulā' laclīpini'ya' quimpatrón?" ⁶ Lā' xla' kalhtilh: "Iclacē'ni' lakatin ciento barriles de aceite". Lā' tuncan xapuxcu' tasācua' huanilh: "A' mā' minca'psnat. Tuncan catahui'la' lā' catlahua'pala' ā'kalhtin por xmān cincuenta". ⁷ Lā' ā'calistān kalhasqui'nilh ā'kalhatin: "¿Chu hui'x, lhānchulā' laclīpini'ya'?" Lā' huanilh: "Lakatin ciento cuartillo de trigo". Lā' tuncan huanilh: "A'mā' minca'psnat. Catlahua'pala' ā'kalhtin xmān por ochenta".

⁸ Lā' huan patrón puhualh que huan xapuxcu' tasācua' skalalh lalh a'nchī tlahualh. Chuntza' a'nti xalani'n nac huā'mā' quilhtamacuj laskalalhna' para natatlahua ixnegocioca'n. Más skalalhna' xlaca'n que a'ntin takalhalaka'i' ixtachi-huīn Dios.

⁹ Quit iccāhuaniyāni': Nacālimak-tāyayā'tit a'ntin tamaclacasqui'n con mintumīnca'n. Lā' chuntza' a'xni'ca' naniyā'tit lā' tūla catilīpintit mintumīnca'n, nacātamānūyāni' a'nlhā pō'ktu nalatahui'la'yā'tit.

¹⁰ A'nti xa'nca namaktaka'lha mac-sti'na'j a'ntū limāmacū'can, nā xa'nca namaktaka'lha lhūhua' palh nalimā-macū'can. A'ntin tū' xa'nca natlōkentaxtū ixlītlōt a'yuj tū' lej tasqui'nī, xla' tū' xa'nca natlōkentaxtū a'ntū más tasqui'nī. ¹¹ Palh tūla cātalimāmacū'yāni' a'ntū xala' nac quilhtamacuj, ¿chichū nacātalimāmacū'yāni' a'ntū ixta' Dios? ¹² Lā' palh tū' maktaka'lhā'tit a'ntū cā-tamāsācua'niyāni' hui'xina'n, tū' caticā-tamaxqui'n a'ntū milaca'n nala.

¹³ Nīn kalhatin tasācua' tzē natā'scuja chu a'cxtim kalhatu' ixpatrón porque napāxqui' kalhatin lā' tū' nalaktzi'ncu'tun ā'kalhatin.

Lā' na'a'kahuāna'ni' kalhatin lā' nalakmaka'n ā'kalhatin. Lā' nā chuntza' hui'x tūla nalipāhua'na' Dios palh nalipāhua'na' mintumīn.

¹⁴Huan fariseosnu' a'nti ixtapāxqui' ixtumīnca'n ixtakaxmatmā'na ixlīhuāk huā'mā' lā' ixtalilitzi'mā'na Jesús. ¹⁵Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Hui'xina'n lacasqui'nā'tit que huan tachi'xcuhui' natapuhuan que lej tzey hui'xina'n, pero Dios cālakapasni'yāni' mi'a'clhcunucca'n. Lā' a'yuj cā'a'kxokoyā'tit chi'xcuhui'n chuntza' lā' xla'ca'n cāta'a'cnīni'ni'yāni', pero Dios lakmaka'n a'ntū huan tachi'xcuhui't tapuhuan que lej ka'lhī ixtapalh.

Huan ley lā' ixlīmāpa'ksin Dios

¹⁶Lā' Jesús cāhuanipā:

—Ixa'nan huan ixley Moisés hasta a'xni'ca' ixlātā'huan Juan huan Mā'kpaxīni', lā' chu a'cxtim a'ntū tamāsu'yulh a'cta'sana'ni'n. Chuhua'j talichihuīna'n huan xatzey tachihuīn a'nchī Dios māpa'ksini'n. Lā' ixlīhuāk talīhui'li natatanū.

¹⁷Jicslīhua' namāspūtūcan a'kapūn lā' ti'ya't, pero más jicslīhua' nextāpalīcan ixtachihuīn Dios. Tū' catixtāpalīca nīn macsti'na'j.

Tū' tzey palh lāmākxtekcan

Mt. 19.1-12; Mr. 10.1-12

¹⁸Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh kalhatin chi'xcu' namakxteka iypuscāt lā' natā'tapuchahua ā'kalhatin, xla' makpuscātīni'n na ixlacapūn Dios. Lā' a'ntīn tā'tapūchahua kalhatin puscāt a'nti makxtecani'ttza', nā xla' makpuscātīni'n na ixlacapūn Dios.

Lázaro lā' huan rico

¹⁹Lā' Jesús cāhuanipā:

—Ixui' kalhatin chi'xcu'; lej rico ixuanī't. Lā' ixlhakā' ixlu'xu' xalacuan.

Lā' lakaliyān ixtlahua cā'tani'. ²⁰Nā ixui' kalhatin chi'xcu'; ixtacuīni' Lázaro. Lā' lhūhua' ixka'lhī ixmactzi'tzi'. Lā' ixtahui'la īsqui'nīhuā'yan na ixtanquilhni' huan rico. ²¹Lā' xla' ixlēka'scu'tun huan xalacpitzin pāntzi a'ntū ixuyja de na ixmesa huan rico. Lā' huan chichi' ī'snakani' ixtzi'tzi'.

²²'Lā' milh lakatin chi'chini' huan Lázaro nīlh, lā' huan ángeles talē'lh nac a'kapūn. Nā a'ttza' ixui' Abraham. Nā huan rico nīlh lā' mā'cnūca.

²³'Lā' a'xni'ca' ixpātīni'mā' huan rico nac pūpātīn, talacayāhualh lā' cālaktzi'lh Abraham lā' Lázaro ixtu'ca'n. ²⁴Lā' tuncan ta'salh lā' hualh: “Quintāta' Abraham, caquilakalhu'ma' lā' cama'cata' Lázaro para que camojōlh nac xcān kantin ixmakspulh lā' camāske'hui'huī'lh quisi'ma'kāt porque lej icpātīni'mā' na ixlac'lhni' lamana”.

²⁵'Lā' Abraham huanilh: “Qui'o'kxa', capāstacti xa'nca que hui'x lej tzey a'ni'ni'n na minquiltamacuj lā' Lázaro tū' tzey a'ni'ni'lh. Lā' chuhua'j xla' māko'xamiximā'ca huā'tzā' lā' hui'x pātīni'pāt a'ntza'. ²⁶Lā' huampala a'nan lakatin ka'tla' cā'pūtatōnkopūn a'ntū quincāmā'kapitziyāni'. Lā' chuntza' a'ntīn ta'a'ncu'tun a'ntza' tūlalh catīta'a'lh lā' nīn xalanī'n a'ntza' tūlalh catitamīlh ā'tzā”.

²⁷'Lā' tuncan huan rico hualh: “Quintāta' Abraham, icsqui'niyāni' que cama'capi Lázaro na ixchic quintāta' ²⁸para nacāhuani kalhaquitzis quintā'timīn a'ntīn tahuī'lāna'ncha'cus. Lā' chuntza' xla'ca'n tū' catītanūlh nac huā'mā' pūpātīn”.

²⁹'Lā' Abraham huanilh: “Xlaca'n taka'lhītza' a'ntū tzo'kli huan Moisés lā' huan profetasna'. Cuenta catatlahualh ū'tza”. ³⁰Lā' huan rico kalhtīni'lh: “Stu'ncua'. U'tza' icca'tzi' pero palh ixcālaka'lh kalhatin a'nti nīni'ttza', ixtaxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n”.

³¹Lā' Abraham huanilh: “Palh tū' cuenta tatlahua a'ntū tzo'kli huan Moisés lā' huan profetasna', nīn tū' catitakalhlaka'ī'lh a'yuj ixcalaka'lh a'ntī lakahuanchokonī't de na ixlaclhni'ca'n nīnī'n”.

Pō'ktu a'nan a'ntin talaclē'n

Mt. 18.6-7, 21-22; Mr. 9.42

17 Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n: —Pō'ktu a'nan catūhuā a'ntū nacāmātonkopū tachi'xcuhui't, pero xānti tala xlaca'n a'ntin tamātonkopū ā'makapitzīn lā' tamātlahuī talaclē'ī'.² Mejor ixpichī'hua'ca'ca lakatin chihuih lā' ixmacā'nca nac mar, lā' tū' ixmātonkopūlh nīn kalhatin a'ntī tzucumā'cus kalhlaka'ī'.³ Cuenta catlahua'tit.

'Palh mintā'tin tlahuani'nī'ta'nī' a'ntūn tū' tzey, nahuani'ya'. Lā' palh xla' puhuan que tū' tzey a'ntū tlahualh, namāspūtūnu'ni'ya'.⁴ Lā' namāspūtūnu'ni'ya' a'yuj lakatin chī'chini' maktojon catlahualh tūn tū' tzey lā' maktojon nalakmināni' nahuanīyāni': “Tū' tzey quit, lā' tū' ā'maktin ictitlahualh”.

A'ntin takalhlaka'ī' taka'lhī līmāpa'ksin

⁵Huan sca'txtunu'nī'n tahuanilh huan Jesús:

—Caquilāmaktāyauj para que ā'chulā' na'ickalhlaka'ī'yāuj.

⁶Lā' huan Māpa'ksini' cāhuanilh:

—Palh ixkalhlaka'ī'tit, a'yuj macsti'na'j, ixuani'tit huanyā qui'hui': “Catatampu'lhū' lā' capit tāya'ya' nac mar”. Lā' chuntza' huan qui'hui' ixtlahualh.

Ixlītlōt a'nti tasācua'

⁷Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh hui'x ixka'lhī' kalhatin mintasācua' a'nti scujnī'ttza' tintacuj lā'

ixtaspi'tli na minchic, tū' catihua'ni': “Catanu', cahuā'ya”.⁸ Chō'la nahuani'ya': “Cacāxtlahua' quilihua't lā' pū'la naquimā'hui'ya' quit. A'calistān nahuā'ya'na' hui'x”.

⁹Lā' a'xni'ca' mintasācua' natlahuakō' ixlītlōt, tū' catihua'ni' nīn pāxcatca'tzi como xla' tasācua'.¹⁰ Lā' chuntza' hui'xina'n, a'xni'ca' tlahuakō'yā'tit ixlīhuāk ixtapuhān Dios, nahuanā'tit: “Tū' maclacasqui'n naquincāhuanīyāni' pāxcatca'tzi como xmān ictlahuáuj quilitlōtca'n”.

Jesús cāmātzeyīlh kalhacāuj a'nti ixtamasni'mā'na ixquinī'tca'n

¹¹A'xni'ca' ixa'mā'cus nac Jerusalén, Jesús tētaxtulh lalalhūhua' cā'lacchicni' xala' nac Samaria lā' Galilea.¹² A'xni'ca' ixtapajtzūtēlhatza' lakatin cā'lacchicni', kalhacāuj chī'xcuhui'n a'ntī ixtamasnā'na ixquinī'tca'n tataxtulh para natapāxtoka. Lā' makat tatāyalh xlaca'n¹³ lā' lej palha' tahualh:

—¡Jesús, Mākalhtō'kē'ni', caquilālakalhu'mauj!

¹⁴Lā' a'xni'ca' Jesús cālaktzī'lh, cāhuanilh:

—Capintit cāmāsu'ni'yā'tit mimacni'ca'n huan curasna'.

Lā' a'xni'ca' xlaca'n ixta'a'mā'nacus nac tej, talaktzī'lh ixmacni'ca'n que tzeytza' ixtahuani't.¹⁵ Lā' kalhatin de xlaca'n, a'xni'ca' laktzī'lh que ixtzeyani'ttza', taspī'tli mēcā'tanītēlha Dios.¹⁶ Tatzokostani'lh Jesús para namaxqui' pāxcatca'tzi. Lā' huā'mā' chī'xcu' xala' nac Samaria ixuani't.¹⁷ Lā' tuncan Jesús hualh:

—¿Chu tū' kalhacāuj a'ntī tatzeyalh? ¿A'chī' tū' tamīlh huan makapitzīn kalhana'jās?¹⁸ ¿Chā xmān huā'mā' samaritano taspī'tli para naquimaxqui' pāxcatca'tzi?

¹⁹Lā' tuncan huanilh huan chī'xcu':

—Catāqui' lā' catlā'hua'. Tzeyani'ta' como kalhalaka'i'ni'ta'.

A'nchī nachin ixlīmāpa'ksin Dios

Mt. 24.23-28, 36-41

²⁰ Lā' huan fariseosnu' takalhasqui'nilh Jesús:

—¿Lhachūnin nala que nacāmāpa'ksikō' Dios tachi'xcuhui't?

Lā' xla' cākalthil:

—A'nchī Dios cāmāpa'ksikō', tū' tasu'yu. ²¹ Tūla catihuanca: “A'huī”, o “A'huī'lacha”. Ixlīmāpa'ksin Dios huī'tza' na ixa'clhcunucca'n tachi'xcuhui't.

²² Lā' tuncan cāhuanilh i'sca'txtunu'ni'n:

—Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' hui'xina'n lej nalaktzi'ncu'tunā'tit a'nchī namāpa'ksini'n huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n. Nalaktzi'ncu'tunā'tit a'yuj xmān lakatin chi'chini'. Lā' tū' catilaktzi'ntit. ²³ Lā' nacātahuaniyāni': “A'huī”, o “A'huī'lacha”. Pero tū' tipinā'tit lā' tū' tistālani'yā'tit. ²⁴ Hua'chi tasu'yu lakatin makli'pni' a'nchī palaj xkaka nac a'kapūn, chuntza' nala a'xni'ca' namin quilacchi'chini' lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n. ²⁵ Pū'la lej na'icpātini'n lā' naquintalakmaka'n xalani'n huā'mā' quilhtamacuj.

²⁶ Lā' hua'chi pātle'kelh a'xni'ca' ixui'cus Noé, nā chuntza' nala a'xni'ca' namin quilacchi'chini' quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n. ²⁷ Ixtahuā'yan lā' ixtatapūchahua lā' ixtamāstā'mā'na ixtzu'ma'jātca'n para natatapūchahua hasta a'xni'ca' huan chi'chini' a'ntū pūtanūlh Noé nac barco. Lā' huan lakuat milh lā' tanikō'lh. ²⁸ Nā chuntza' pātle'kelh a'xni'ca' ixui'cus Lot; ixtahuā'yamā'na lā' ixtako'tnumā'na; ixtatamāhuana'mā'na lā' ixtatā'namā'na; ixtacha'nāna'n lā' ixtatlahua ixchicca'n. ²⁹ Lā' a'xni'ca' Lot taxtulh de huan cāl'acchicni' Sodoma,

yujli macscut lā' azufre de nac a'kapūn lā' cāmaknikō'lh ixlīhuākca'n.

³⁰ Hua'chi a'xni'ca' ixtahuī'lāna'cus Lot lā' Noé, chuntza' nala a'xni'ca' na'iccātasu'ni'yāni' quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n. Tachi'xcuhui't tū' tapuhuan palh palaj na'icmimpala.

³¹ 'A'xni'ca' namin huā'mā' chi'chini', a'nti huī' kēpūn lā' ka'lhī ixmaclacacqui' na ixchakān ixchic, tū' catitanūlh para namāxtu. Lā' a'nti scujmā'cha' na ixā'tacuxtu, tū' catitaspi'tli na ixchic para natē catūhuā. ³² Capāstactit a'ntū pātle'keni'lh ixpuscāt Lot. ³³ A'nti māpūtaxtūcu'tun ixlica'tzin, tū' catipāstacli a'ntū a'nan nac cā'quilhtamacuj. Lā' a'nti xmān pāstaca a'ntū a'nan nac cā'quilhtamacuj, xla' tū' catipūtaxtulh.

³⁴ 'Iccāhuaniyāni' que huanmā' tzi'sa kalhatu' natalhtata nac lakatin xti'cat, lā' Dios nalē'n kalhatin lā' namāchoko kalhatin. ³⁵ Lā' kalhatu' puscan natasquiti pajatzu, lā' Dios nalē'n kalhatin lā' namāchoko kalhatin. ³⁶ Lā' kalhatu' chi'xcuhui'n natasquija ixtu'ca'n nac cā'tacuxtu, lā' Dios nalē'n kalhatin lā' namāchoko kalhatin —hualh Jesús.

³⁷ Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā'na tachihuīn, huan i'sca'txtunu'ni'n takalhasqui'nilh:

—Māpa'ksini', lā' ¿lhachūnin napātle'ke huā'mā'?

Lā' xla' cākalthil:

—Chuxalhā napātle'ke, hua'chi huan chū'ni' tatakēstoka chuxalhā a'nan ixlīhua'tca'n.

Huan lakapūt lā' huan juez

18 Jesús cāhuanilh catūhuā a'ntū litalacastuca para nacāmāsu'ni' que lakaliyān natakaltō'ka' lā' tū' makatin catilakachā'ni'lh. ² Cāhuanilh:

—Ixi' nac lakatin cāl'acchicni' kalhatin juez. Tū' ixa'cnini'ni' Dios lā' nīn cuenta ixcātlahua a'nti ixtaputza justicia. ³ Chu a'ntza'

huanmā' cā'lacchicni' ixuī' kalhatin lakapūt. Lakaliyān ixa'n laktzi'n huan juez para natlahuani'can lakatin justicia ixpālacata ixtā'ca'tza. ⁴Lā' ixlīmāklhūhua'tza' huan juez tū'tza' tlahuani'cu'tulh justicia. Lā' ā'calistān puhualh: "A'yuj tū' ica'cnini'ni' Dios lā' tū' cuenta iclāhua a'yuj taputza justicia, ⁵pero como huā'mā' lakapūt quimājicluh'lh'tza', na'ictlahuani' justicia, para que tū'tza' camilh quimājicluh'".

⁶Lā' huan Māpa'ksini' Jesús hualh:

—Cuenta catlahua'tit a'ntū tlahualh huan juez a'yuj tū' tzey ixuanī't. ⁷Lā' ā'chulā' nacālimaktāya Dios xlaca'n a'nti cālacsacni't a'nti lakaliyān lā' tintascac tasqui'ni'. Lā' ¿chu natakoxī nacālimaktāya? ⁸Iccāhuaniyāni' que palaj nacālimaktāyayāni'. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n. Lā' a'xni'ca' na'icmimpala, ¿chā na'ickaksa nac huā'mā' quilhtamacuj a'ntin takalhlaka'ī lā' tasqui'ni'mā'na Dios lakaliyān?

Huan fariseo lā' huan mātā'jini' de impuestos

⁹Jesús cāhuanipā catūhuā a'ntū litalacastuca para a'nti tapuhuan que xlaca'n xalactzey lā' talakmaka'n ā'makapitzin. Hualh:

¹⁰—Kalhatu' chi'xcuhui'n ta'alh nac litokpān para natakaltō'ka'. Lā' kalhatin de xlaca'n fariseo ixuanī't, lā' ā'kalhatin mātā'jini' de impuestos ixuanī't. ¹¹Lā' huan fariseo tāyalh kalhtō'ka' chuntza: "Dios, icmaxqui'yāni' pāxcatca'tzi porque quit tū' hua'chi ā'makapitzin. Tū' icka'lhāna'nī't. Tū' ictampi'lhini'nī't. Lā' quit tū' icmakpuscātini'n. Lā' nīn quit hua'chi huā'mā' mātā'jini' de impuestos. ¹²Quit tū' icuā'yan lakatu' chi'chini' nac lakatin semana, lā' de a'ntū icka'lhī icmāstā' ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'n para quilē'ksajna'".

¹³'Lā' xtunc hualh huan mātā'jini'. Xla' makat tāyalh. Lā' tū' ixtalacayāhuacu'tun, nīn ixtaquilhpūqui pero icxu'xatucscan lā' ixuan: "¿Dios, caquilkalahu'ma' porque quit tū' tzey!"

¹⁴'Lā' iccāhuaniyāni' que huā'mā' mātā'jini' xalacuan tasu'yu na ixlacapūn Dios lā' huan fariseo tū'. Lā' chuntza' a'nti ka'tla'jca'tzi, xla' namāmāxani'can. Lā' a'nti tū' ka'tla'jca'tzi, ū'tza' na'a'cnini'ni'can.

Jesús cāsicua'lanālih huan lakska'tā'n

Mt. 19.13-15; Mr. 10.13-16

¹⁵Nā cālimini'ca camana' Jesús para que icxā'a'cpūxa'malh. Lā' a'xni'ca' talaktzi'lh ī'sca'txtunu'nī'n, talacaquilhnih a'nti ixtalimin. ¹⁶Lā' Jesús cāmāta'silh huan camana' lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Cacāmāxtektit huan camana' caquintalakmilh lā' tū' cacāmāmakchuyi'tit como huan a'nti natatapa'ksi con Dios a'nlhā māpa'ksini'n, xlaca'n a'nti naquintalipāhuan hua'chi huan tamā'na camana'. ¹⁷Ixlistu'ncua' iccāhuaniyāni' que a'ntin tū' takalhlaka'ī ixtachihuīn Dios hua'chi lakska'tā'n takalhlaka'ī, tū' maktin catitatanūlh a'nlhā māpa'ksini'n Dios.

Huan o'kxa' a'nti rico tā'chihuīna'lh Jesús

Mt. 19.16-30; Mr. 10.17-31

¹⁸Kalhatin de huan xanapuxcu'nu' kalhasqui'nih Jesús:

—Tzeyā Mākalhtō'kē'ni' hui'x. ¿Tuchū na'ictlahua para na'icka'lhī quinquilhtamacuj para pō'ktu'?

¹⁹Lā' Jesús huanilh:

—¿A'chi' quihuani'ya' palh tzey quit? Xmān kalhatin a'nti xatzey lā' ū'tza' māni' a'nti Dios. ²⁰Hui'x ca'tziya' ixlīmāpa'ksin Dios a'ntū huan chuntza:

Tū' timakpuscātīni'na'.

Tū' timaknīni'na'.

Tū' tika'lhāna'na'.

Tū' tilichi'huīna'na' nīn kalhatin.

Cacā'a'kahuāna'ni' mintāta' lā' mintzī't.

²¹ Lā' huan chi'xcu' kalhtīlh:

—Huāk huā' tamā'na' iclōkentax-tūkō'nī'ttza' desde quilīti'na'j.

²² Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', Jesús huanilh:

—Xmān lakatin catūhuā tispūtni'yāni' a'ntū natlahua'ya'. Caquīstā'kō'j huāk a'ntū ka'lhī'ya' lā' nacāmālacpitzini'ya' huan tumīn huan pobresni' lā' naka'lhī'ya' a'nchī rico nalila'ya' nac a'kapūn. Lā' ā'calistān caquintā'pi, a'yuj napātīni'na'.

²³ Lā' a'xni'ca' huan chi'xcu' kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lej lilakaputzalh como lej rico ixuani't.

²⁴ Lā' a'xni'ca' Jesús laktzī'lh a'nchī lej ixlakaputza, huanilh:

—Lej jicslīhua' natatapa'ksi con Dios xlaca'n a'ntī lej ricosnu'. ²⁵ Tū' lej jic-slihua' natanū lakatin camello na ixtani' līxtokon. Más jicslīhua' natanū kalhatin rico a'nlhā māpa'ksīni'n Dios.

²⁶ Lā' a'ntīn takaxmatli huā'mā' tahualh:

—Lā' ¿tichūn tzē māpūtaxtūcan?

²⁷ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Huan chi'xcu'huī'n tūlalh catitat-lahualh nīn tuntū' para natalipūtaxtu; xmān Dios tzē nacāmāpūtaxtū.

²⁸ Lā' Pedro huanilh:

—Quina'n icmakxtekkō'uj ixlīhuāk lā' iccāstālani'mā'ni'.

²⁹ Lā' tuncan Jesús cākalhtīlh:

—Stu'ncua a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nan a'ntī nata'a'lxteku'i'li ixchicca'n o ixtāta'ca'n lā' ixtzī'tca'n o ixtā'timīnca'n o ixpuscātca'n o ixcamana'ca'n para nata'a'kahuāna'ni' Dios. ³⁰ Xlaca'n ā'chulā' nataka'lhī nac huā'mā' quilhtamacuj, lā' nataka'lhī

ixquilhtamacujca'n para pō'ktu a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.

Huampala Jesús māca'tzīnīni'lh que nani

Mt. 20.17-19; Mr. 10.32-34

³¹ Jesús cāmāta'sīlh i'sca'txtunu'ni'n lā' cāhuanilh:

—A'mā'nauj nac Jerusalén a'nlhā natlōkentaxtūkō'can ixlīhuāk a'ntū talitzo'kli huan profetasna' por quimpālacata quit huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n. ³² Lā' naquimacamāstā'can con a'ntīn tū' israelitas lā' naquintalakapala lā' naquintalakmaka'n lā' naquintalakachojmani. ³³ Naquintakēsnoke lā' ā'calistān naquintamaknī. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko.

³⁴ Lā' huan i'sca'txtunu'ni'n nīn tuntū' tamāchekxīlh de huā'mā', nīn ixtaca'tzī a'ntū ixlīchi'huīna'mā' porque hua'chilh xatatzē'kni' a'ntū ixcāhuanimā'.

Jesús mālacahuānīlh kalhatin lakatzī'n xala' nac Jericó

Mt. 20.29-34; Mr. 10.46-52

³⁵ A'xni'ca' Jesús ixchā'mā'tza' huan cā'lacchicni' Jericó, ixuī' kalhatin lakatzī'n na ixpāxtūn tej. I'squi'nīhuā'yahui'. ³⁶ Lā' a'xni'ca' ixkaxmata tētaxtumā'ca, ixkalhasqui'nīni'n tichū ixpātle'kemā'. ³⁷ Huanica que Jesús xala' nac Nazaret ixpātle'kemā'. ³⁸ Lā' tuncan ta'salh lā' hualh:

—¡Jesús! ¡Hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj! ¡Caquilakalhu'ma'!

³⁹ A'ntī ixtapū'lani'ni't Jesús taquilh-nīlh huan lakatzī'n para que ixquilh-ca'cslalh, pero xla' ā'chulā' ta'salh lā' hualh:

—¡Hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj! ¡Caquilakalhu'ma'!

⁴⁰ Lā' tuncan Jesús tāyalh lā' hualh calīmini'ca. Lā' a'xni'ca' pajtzu ixlakayātza', kalhasqui'nīlh:

⁴¹—¿Tuchū lacasqui'na' que na'ictlahuani'yāni'?

Lā' huan lakatzī'n kalhtilh:

—Māpa'ksini',
caquimā'lacahuā'ni'pala'.

⁴²Lā' Jesús huanilh:

—¡Calacahuā'na'! Tzeyani'ta' como kalhlaka'i'ni'ta'.

⁴³Lā' tuncan huā'mā' ka'tlā'tus lacahuāna'lh huan lakatzī'n. Lā' stālani'lh Jesús, macā'tanitelha Dios. Lā' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't talaktzī'lh huā'mā' lā' nā xlaca'n tamācā'tanilh Dios ixlihuākca'n.

Jesús lā' Zaqueo

19¹⁻²Ixui' kalhatin rico; ixtacuini' Zaqueo. Lā' xapuxcu' ixuani't de huan mātā'jini'ni'n impuestos. Lā' a'xni'ca' Jesús ixtētaxtumā' nac Jericó, a'ntza' ixui' Zaqueo.

³Huā'mā' Zaqueo ixlaktzī'ncu'tun Jesús para que ixlakapasli pero tūla ixlaktzī'n Jesús como lej a'ctzina'j chi'xcu' ixuani't lā' lhūhua' tachi'xcuhui't ixa'nan. ⁴Lā' tuncan tatu'jnunpū'lah a'nlhā natētaxtu Jesús lā' tō'ca'lh nac a'katin ka'tla' qui'hui' a'ntū huanican sicómoro para que tzē nalaktzī'n. ⁵Lā' a'xni'ca' Jesús ixpātle'kemā' a'ntza', talacayāhualh lā' huanilh Zaqueo:

—Lacapalh cayujti porque chuhua'j na'ictachoko na minchic.

⁶Lā' Zaqueo lacapalh yujli lā' lipāxūj lē'lh Jesús na ixchic.

⁷Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huā'mā', ixlihuākca'n tatzuculh talichihuina'n lā' talāhuanilh que Jesús ixa'ni't tachoko na ixchic a'ntin tū' tzey. ⁸Lā' ā'calistān Zaqueo tāyalh lā' huanilh Jesús:

—Chuhua'j, na'iccāmaxqui' i'tāt a'ntū icka'lhī huan pobresni'. Lā' palh xa'iccā'kxokomaklhtini't ā'makapitzin, na'iccāmaxqui' maktā'ti' ixlaktapalh.

⁹Lā' Jesús huanilh:

—Chuhua'j pūtaxtuni'ta' porque kalhlaka'i'ni'ta' a'nchī Abraham kalhlaka'i'lh. Nā xalani'n na minchic tapūtaxtuni't. ¹⁰Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n icmilh iccāputza a'ntin tū' takalhlaka'i' para na'iccāmasu'ni' a'nchī nacālimāpūtaxtūcan.

Lakacāuj tumin

¹¹A'xni'ca' ixtakaxmatmā'na a'ntū iccāhuanimā' Jesús, xla' cāhuanilh a'ntū litalacastuca. Como ixtatapajtzūmā'na nac Jerusalén, xlaca'n tapuhualh que palaj natasu'yu a'nchī Dios namāpa'ksini'n nac huā'mā' quilhtamacuj. ¹²Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Ixui' kalhatin chi'xcu' lā' xla' tū' chu catihuāyā chi'xcu'. Lā' ixa'mā' makat nac lakatin ti'ya't a'nlhā nalihui'lican i'xlirey lā' ā'calistān nataspi'tpala. ¹³Lā' a'xni'ca' ixa'mā'cus, cāmākextimilh kalhacāuj ixtasācua' lā' a'cxtim cāmāxqui'lh lhūhua' tumin chā'tunu' de xlaca'n lā' cāhuanilh: “Camāscujū'tit huā' tumin hasta a'xni'ca' na'icmimpala”.

¹⁴'Lā' huan tachi'xcuhui't xalani'n ixā'lacchicni' tū' ixtalaktzī'ncu'tun lā' cāmāstālica lacscujni'n para natahuan: “Tū' iclacasqui'nāuj huā'mā' chi'xcu' hua'chi rey”. ¹⁵Pero a'yuj, lihui'lica ixlirey lā' chuntza' taspitli na ixti'ya't.

'Lā' a'xni'ca' chilh, cāmāta'satinini'lh huan tasācua' a'nti iccāmaxqui'ni't tumin. Ixca'tzicu'tun a'nchī ixtatlanjani'ttza' chā'tunu' de xlaca'n. ¹⁶A'nti xapū'la a'lh lā' hualh: “Mintumin tlajani't makcāuj”. ¹⁷Huan rey kalhtilh: “Lej tzey tasācua' hui'x, como xa'nca mā'scu'ju' a'yuj macstina'j tumin. Na'icui'liyāni' miligobernador de lakacāuj cā'lacchicni'”.

¹⁸'Lā' chā'mpā kalhatin lā' hualh: “Mintumin tlajani't makquitzis”. ¹⁹Lā' nā kalhtilh: “Hui'x nala'ya' miligobernador de lakaquitzis cā'lacchicni'”.

²⁰ Lā' tuncan kalhatin chāmpā lā' hualh: "A' mā' mintumīn. Icmāqui'lh nac lakatin pāyu ²¹ porque icjicua'ni'ni' como hui'x lipalha' milimāpa'ksīn. Hui'x tē'ya' a'ntūn tū' hui'lini'ta' lā' makalana'na' a'nlhā tū' cha'nāna'ni'ta' hui'x". ²² Lā' tuncan huan rey hualh: "Hui'x tū' tzey tasācua'. Mismo mintachihuīn lē'ksa'nīni'nāni'. Hui'x puhua'na' palh quit lej lipalha' icmāpa'ksini'n lā' ictē a'ntūn tū' quit icui'lini't, lā' icmakalana'n a'nlhā tū' quit iccha'nāna'ni't. ²³ Lā' ¿a'chī' tū' hui'li' nac banco quintumīn? Chuntza' xa'icmaklhtīni'lh quintumīn con xaska'ta' a'xni'ca' xa'ictaspi'tpā na quinchic".

²⁴ Lā' cāhuanilh a'nti' ixtayāna': "Camaklhtitit ixtumīn lā' camaxqui'tit a'nti' tlajani't makcāuj". ²⁵ Lā' tahuanih: "Pero xla' ka'lhī'tza' makcāuj". ²⁶ Lā' huan rey kalhtilh: "Iccāhuaniyāni' más namaxqui'can a'nti' ka'lhī, pero a'ntin tū' lhūhua' ka'lhī namaklhtikō'can a'ntū ka'lhī. ²⁷ Lā' quintā'ca'tzani'n a'ntin tū' quintalacasqui'n hua'chi rey, caquili'ta'ni'tit lā' cacāmakni'tit na quilacapūn".

Jesús ixtanūtēlhatza' nac Jerusalén

Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Jn. 12.12-19

²⁸ A'xni'ca' huankō'lh huāmā', Jesús tēlh ixtej para nac Jerusalén. ²⁹ Lā' ixtapajtzūmā'natza' nac huan cā'lacchicni' a'nlhā huanican Betfagé lā' a'nlhā huanican Betania. A'ntza' pajtzu huan o'kspūn a'nlhā huanican Olivos. Lā' Jesús cāmāpū'lilh kalhatu' i'sca'txtunu'ni'n ³⁰ lā' cāhuanilh:

—Capintit huan nac cā'lacchicni' a'ntūn tasu'yu na milacapūnca'n. Lā' a'xni'ca' nachipinā'tit, nalaktzi'nā'tit lakatin xaska'ta' burro a'ntū chī'yāhuacani't. Nīn tinti'nal'j kētō'la. Caxcutit lā' caquilālimini'uj huā'tzā'. ³¹ Lā' palh catihuā

nacākalhasqui'nīyāni': "¿A'chī' xcutpā'na'ntit huan burrito?" hui'xina'n nakalhtini'nā'tit: "Huan Māpa'ksini' maclacasqui'n".

³² Lā' huan sca'txtunu'ni'n ta'a'lh lā' takaksli hua'chi huan Māpa'ksini' ixcāhuanini't. ³³ Lā' a'xni'ca'tza' ixtaxcutmā'na huan burro, huan ixtēcu' cāhuanilh:

—¿A'chī' xcutpā'na'ntit huan burro?

³⁴ Lā' xlaca'n takalhtini'lh:

—Huan Māpa'ksini' maclacasqui'n.

³⁵ Lē'ni'ca' Jesús tuncan lā' talikētlapalh ixlu'xu'ca'n lā' kēhui'lica Jesús huan burro. ³⁶ Lā' a'xni'ca' Jesús ixa'mā'tza' lacachuna'j, ixmāpi'ni'tēlhacan lu'xu' nac tej. ³⁷ Lā' a'xni'ca' ixtatapajtzūtēlhatza' a'nlhā laktokopūcanāchi huan nac kēstīn Olivos, tatzuculh tapāxuhua ixlihuākca'n huan a'ntin takalhlaka'ī'lh lā' ixtastālani'tēlha. Lā' tata'salh lā' tamācā'tanih Dios por ixpālacata ixlihuāk huan lē'cnīn a'ntūn talaktzi'lh. ³⁸ Lā' ixtahuan:

—¡Sicua'lanālani't huan Rey a'nti mimā' por ixlimāpa'ksīn Dios! ¡Lipāxūj nac a'kapūn! ¡Ca'a'cnīni'ni'ca Dios!

³⁹ Lā' tuncan ā'makapitzin fariseosnu' a'nti' ixtayāna' na ixlaclhni' chī'xcu'huīn, tahuahh:

—Mākalhtō'kē'ni', cacāquilhni' a'ntin tastālani'yāni'.

⁴⁰ Lā' Jesús cākalhtilh:

—Iccāhuaniyāni' palh huā' tamā'na nataquilhca'csla, huan chihuixni' natata'sa.

⁴¹ Lā' a'xni'ca' pajtzutza' ixa'mā'cha', Jesús laktzi'lh huan cā'lacchicni' Jerusalén lā' calhualh ⁴² lā' hualh:

—¡Tzey ixuani't para hui'xina'n xalani'n nac Jerusalén palh ixmāchekxi'tit cahuā a'nchī nalipūtaxtuyā'tit, a'yuj huāmā' chī'chini'! Pero chuhua'j tatzē'kni't lā' tūlah catipūtaxtutit. ⁴³ Namin

lakatin quilhtamacuj a'ntün tū' tzey. Lā' mintā'ca'tzani'nca'n natamin natayāhua lakatin corral ixmacni' mincälacchicni'ca'n lā' nacātalixti'li'yāni' lakachu. ⁴⁴Lā' nacātalilakasno'kāni' nac ti'ya't. Nacātamaknikō'yāni' milihuākca'n lā' natalacpanckō' lā' tū' catimakxtekli nin lakatin chihuiix ixa'cpān huan taxaka. Chuntza' nacāpātle'keni'yāni' como tū' lakapastit Dios a'xni'ca' cālakmini' para nacāmāpūtaxtūyāni'.

**Jesús cātantlakaxtulh a'nti
ixtastā'namā'na nac xaka'tla' litokpān**

Mt. 21.12-17; Mr. 11.15-19; Jn. 2.13-22

⁴⁵Lā' tuncan Jesús tanülh nac xaka'tla' litokpān lā' tzuculh cātantlakaxtu huan a'nti ixtastā'namā'na lā' ixtatamāhuana'mā'na na ixtanquilhni' huan litokpān. ⁴⁶Lā' cāhuanilh:

—Tatzo'kni' na ixtachihuin Dios: “Quinchic xmān para pūkalhtō'ka'can”. Lā' hui'xina'n tlahuapā'na'ntit hua'chi ixchicca'n ka'lhāna'nī'n.

⁴⁷Lakaliyān Jesús ixmāsu'yumā' nac litokpān. Lā' ixtaputzani'mā'na a'nchī natalimāknī huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā' nā pūchihuina'nī'n. ⁴⁸Lā' tū' ixtakaksni' a'nchī natalimāknī porque ixlihuākca'n tachi'xcuhui't ska'lh ixtakaxmatni'.

Ixlimāpa'ksin Jesús

Mt. 21.23-27; Mr. 11.27-33

20 Lakatin chi'chini' Jesús ixcāmāscā'timā' tachi'xcuhui't nac litokpān lā' ixcāmāsu'ni'mā' a'nchī tzē nalipūtaxtucan. Lā' tachilh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley nā xanapuxcu'nu' israelitas. ²Lā' tahuanihl:

—Caquilāhuaniuj: ¿Tichū ixquilhtampān cālītlahua'pāt huā' tamā'na catūhuā? ¿Tichū maxquī'ni' huā'mā' limāpa'ksin?

³Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Nā quit na'iccākalhasqui'niyāni' catūhuā. Caquilākalhtij: ⁴¿Tichū ixquilhtampān ixlimā'kpaxini'n Juan? ¿Ixquilhtampān Dios o ixquilhtampānca'n tachi'xuhui't? Caquilākalhtij.

⁵Lā' xlaca'n tatzuculh talacchihuina'n ixa'cstuca'n lā' talāhuanilh:

—¿Chichū nahuaniyāuj? Palh nahuaniyāuj que Dios māpa'ksilh huan Juan, naquincākalhasqui'niyāni': “Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'tit?”

⁶Lā' palh nahuaniyāuj que chi'xcuhui'n tamāpa'ksilh, ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't naquincā-tamūta'lamakniyāni' como xlaca'n tahuan que Juan stu'ncua' ixa'cta'sana' Dios ixuani't.

⁷Lā' chuntza' takalhtilh que tū' ixtaca'tzi' tichū ixquilhtampān Juan ixlimā'kpaxini'n. ⁸Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Nā chuntza' quit tū' icticāhuanini' tichū ixquilhtampān iclītlahua huā'mā'.

**Huan xalacca'tzanca'tzini'n
makscujni'n**

Mt. 21.33-44; Mr. 12.1-11

⁹Tuncan Jesús tzuculh cātā'chihuina'n tachi'xcuhui't. Lā' cāhuanilh a'ntū litalacastuca:

—Ixui' kalhatin chi'xcu'; cha'nli ixpū'uva. Lā' ā'alīstān māsācua'ni'lh ixtasācua'ni'n lā' makān a'lh ā'lacatin.

¹⁰Lā' a'xni'ca' chilhtza' ixpū'lani' uvas, macā'lh ixlacsujni' na ixpū'uva. A'lh cāsqui'ni' huan tasācua'ni'n catamaca-maxqui'lh huan a'ntū tamakalani't a'ntū ixla' ixtēcu' ti'ya't. Lā' xlaca'n talacnicui'lilh huan lacscujni' lā' chu chuntza' māspi'tchokoca.

¹¹Lā' tuncan ixtēcu' uva macā'mpā ā'chatin lacscujni'. Nā chuntza' tlahuaca hua'chi xapū'la; lacnicui'līca lā' talakapalal lā' chu chuntza' māspi'tchokoca.

¹²Lā' ixlímaktu'tun macā'mpā ā'chā'tin. Lā' nā xla' mātakāhui'ca lā' makatzā'laca.

¹³Lā' ā'calistān huan ixtēcu' ti'ya't hualh: “¿Tuchū na'ictlahua? Na'icmacā'n qui'o'kxa' a'ntī lej icpāxqui'. A'xni'ca' nalaktzi'ncan lāsā' na'a'cnini'ni'can”. ¹⁴Pero a'xni'ca' talaktzi'lh huan o'kxa', huan tasācua'nī'n talāhuanihl: “U'tza' huan a'ntī nalitachoko ixlihuāk a'ntū i'xla' ixtāta'. Camakniuj lā' chuntza' quila'ca'n nala huan pū'uva”. ¹⁵Lā' tamāxtulh de huan nac pū'uva lā' tamaknihl.

Lā' Jesús cākalhasqui'nihl:

—¿Chī puhua'nā'tit nacātlahua huan tamā'na a'ntin tamaksācua'lh? ¹⁶Na'a'n lā' nacāmāspūtūkō' huā' tamā'na tasācua'nī'n lā' nacāmāsācua'ni huan pū'uva ā'makapitzin xtunc tasācua'nī'n.

Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhui't takaxmatli huā'mā' tachihiuin, tualh:

—¡Nin calacasqui'lh Dios!

¹⁷Lā' Jesús cālaktzi'lh lā' hualh:

—Lā' ¿tuchū huanicu'tun a'ntū tatzō'kni' na ixtachihiuin Dios? Chuntza' huan:

Huan xakana'nī'n talakmaka'lh huan chihuix lā' māni' ū'tza' huanmā' chihuix a'ntū más tasqui'nī.

¹⁸Lā' Jesús huampā:

—A'ntin tū' xa'nca tamāčekxi quintachihiuin, xla'ca'n hua'chi a'ntin tapū'a'kčekxlal huan chihuix lā' tatakāhui'lh. Lā' a'ntin tū' takalhlaka'ī quintachihiuin, xla'ca'n hua'chi a'nti cā'a'klhta'lal huan ka'tla' chihuix lā' cāka'nkxli lā' tanilh.

Namāpalacan iximpuesto emperador

Mt. 21.45-46; 22.15-22; Mr. 12.12-17

¹⁹Huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley titachi'pacu'tulh Jesús tuncan huā'mā' chi'chini' como tamāčekxi'lh que xla'ca'n ixtalitalacastuca hua'chi huan tasācua'nī'n nac pū'uva. Pero

tū' tachi'palh porque ixtajicua'ni' huan tachi'xcuhui't. ²⁰Lā' tuncan cāmacā'nca maktakalhna'nī'n a'ntī ixtatasu'yu hua'chi tzeyā chi'xcuhui'n para natakaxmatxtu a'ntū tzē natalē'ksa'nīni'n con huan gobernador lā' chuntza' más tzey ixtalimālacapū'lh con huan gobernador. ²¹U'tza' talikalhasqui'nihl huā'mā':

—Mākalhtō'kē'ni', icca'tziyāuj que a'ntū hua'na' lā' a'ntū māsu'yu'ya' ū'tza' xastu'nca'. Lā' icca'tziyāuj que hui'x tū' tlahua'ni'ya' cuenta a'nchī talichihuina'nāni' tachi'xuhui't. Lā' hui'x chu a'cxtim cālaktzi'na' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't. Lā' hui'x xa'nca māsu'yu'ya' a'nchī Dios lacasqui'n. ²²¿Tuchū puhua'na' ixpālacata huan a'ntū māta'jini'n huan emperador romano? ¿Chā tzey palh na'icmāpalayāuj o tū' tzey?

²³Lā' Jesús ixca'tzi' que xmān ixtalilak-tzi'ncu'tun lā' cākalhasqui'nihl:

—Lā' ¿a'chī' quilālilaktzi'ncu'tunāuj?

²⁴Caquilāmāsu'ni'uj huan tumin a'ntū limāpalacan. ¿Tichū ixlacan tasu'yu huā'tzā' nac tumin lā' tichū ixtacuīni' tatzō'kni'?

Lā' takalhtilh:

—I'xla' huan emperador.

²⁵Lā' tuncan cāhuanihl:

—Camaxqui'tit huan emperador a'ntū i'xla' lā' camaxqui'tit Dios a'ntū i'xla' Dios.

²⁶Lā' nin tuntū' tamakkaksi' a'ntū tzē ixtalē'ksa'nīni'lh por a'ntū ixuan i'xla-capūnca'n tachi'xcuhui't. Pero talē'cnihl a'nchī kalhtūni'lh lā' chuntza' taca'cslalh.

A'nchī nala a'xni'ca' nalakahuanchokopalacan

Mt. 22.23-33; Mr. 12.18-27

²⁷A'calistān, ā'makapitzin saduceosnu' talaka'lh Jesús. Huan saduceosnu' tahuan que tū' catilakahuanchokoca. Chuntza' tahuanilh Jesús:

²⁸—Mākalhtō'kē'ni', huan Moisés quincāmāchokoni'ni' huā'mā' tatzō'kni': Palh nanī kalhatin chi'xcu' a'ntī tapūchahuani'ttza' lā' palh tū' ka'lhī ixcaman, maclacasqui'n que i'stancu natā'tapūchahua huan lakapūt. Lā' huan xapū'la o'kxa' a'ntī nalacatuncū nala ixo'kxa' huan xapuxcu' a'ntī nini'ttza'.

²⁹ Maktin huā ixtahui'lāna' kalhatojon litā'timin. Huan xapuxcu' tapūchahualh lā' tū' ka'lhilh nīn kalhatin ixcaman. Chuntza' linilh. ³⁰ Ixlikalhatu' tā'tapūchahualh huan lakapūt lā' chuntza' nīpā huan chi'xcu'; nīn kalhatin ixcaman māchokolh. ³¹ Lā' ixlikalhatu'tun tā'tapūchahuapā huan lakapūt lā' nā chuntza' ixlikalhatojon lā' ixlihuākca'n tanilh; nīn kalhatin ixcamanca'n tamāchokolh. ³² Lā' ā'calistān nā huan puscāt nīlh. ³³ Lā' a'xni'ca' nalakahuanchokokō'can, ḡtichū ixla' nala huanmā' puscāt como ixkalhatojonca'n tatā'tapūchahualh?

³⁴ Lā' a'xni'ca' Jesús cākalhtīlh:

—Nac huā'mā' quilhtamacuj tapūchahuacan lā' tamāpūchahua ixtzu'ma'janca'n. ³⁵ Lā' a'ntī natalakahuanchokopala lā' natachā'n nac a'kapūn tū'tza' catitatapūchahualh. Lā' tū'tza' catitalāmāpūchahualh, ³⁶ lā' tū'tza' maktin catitanilh. Chuntza' natala hua'chi ixángeles Dios. Lā' natala ixcamana' Dios como talakahuanchokoni't. ³⁷ Lā' nā Moisés quincāmāpāstaquiyāni' que huan nīnī'n natalakahuanchokopala, a'xni'ca' tzo'kli ixpālacata huan pūtzina'j qui'hui' a'ntū ixlamamā'. A'ntza' tatzō'kli que huan Māpa'ksini' ū'tza' ixDios Abraham lā' ixla' Isaac lā' ixla' Jacob. ³⁸ U'tza' huanicu'tun que xlaca'n lakahuan a'yuj tanilh de makāntza' lā' Dios ū'tza' ixDiosca'n xalakahuan lā' tū' huan xanīnī'n. Lā' Dios cālaktzī'n ixlihuāk talakahuan.

³⁹ Lā' tuncan ā'makapitzin xamākalhtō'kē'ni'ni'n ley tahuanilh Jesús:

—Xa'nca kalhtini'ni'ta'.

⁴⁰ Lā' tū'tza' talihui'lilh natakahasqui'nī catūhuā.

Cristo ixtā'nat David

Mt. 22.41-46; Mr. 12.35-37

⁴¹ Jesús cāhuanilh:

—¿Chichū huancan que Cristo a'ntī Dios hui'lilh ixlimāpūtaxtūnu' ū'tza' ixtā'nat David? ⁴² Māni' David tzo'kli nac huan libro a'ntū huanican Salmos: Huan Māpa'ksini' Dios huanilh quiMāpa'ksini': “Catahui'la' na quimpāxtūcāna'j, ⁴³ hasta a'xni'ca' na'iccātłajakō' ixlihuākca'n mintā'ca'tzani'n”.

⁴⁴ Palh David lichihuīna'lh i'xū'yātā'nat lā' māpācuhiilh Māpa'ksini', ū'tza' huanicu'tun xla' lihua'ca' xaka'tla' nala.

Jesús cālī'a'ksa'lh xamākalhtō'kē'ni'ni'n ley

Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54

⁴⁵ Ixlihuākca'n tachi'xcuhui't ixtakaxmatmā'na lā' Jesús cāhuanilh i'sca'txtunu'ni'n:

⁴⁶—Catamaktaka'lhtit lā' tū' nacāta'a'kxokoyāni' huan xamākalhtō'kē'ni'ni'n ley a'ntin tapūlatā'kchokocu'tun pūlh mā'n ixlu'xu'ca'n hua'chi a'ntī lej taca'tzi. Nā talacasqui'n que cacā'tā'chihuīna'nca lā' cacā'a'cnini'ni'ca nac cā'tejen. Lā' na ixlītōkpanca'n israelitas xlaca'n taputza pūthui'lh a'ntū tahui'lāna' calacan lā' talacasqui'n que cacā'a'cnini'ni'ca a'nlhā tlahuacan cā'tani'. ⁴⁷ Lā' xlaca'n ta'a'kxokomaklhti ixchicca'n lakapūtnu' lā' ā'calistān lej xlit takalhtō'ka' a'nlhā nacālaktzī'ncan lā' chuntza' talī'a'kxokonu'n. A'chulā' natapātini'n xlaca'n que ā'makapitzin.

Ixlē'ksajna' huan pobre lakapūt

Mr. 12.41-44

21 Jesús ixui'cus nac litokpān lā' cālaktzi'lh a'nchī huan ricosnu' ixtamojō tumīn a'nlhā māquī'can huan tumīn a'ntū a'ksajcanī't Dios. ²Nā lak-tzi'lh kalhatin lakapūt pobre. Mojólh lakatu' ixtumīn de cobre a'ntūn tū' lej tapala. ³Lā' Jesús hualh:

—Ixlistu'ncua' iccāhuaniyāni' que huā'mā' pobre lakapūt māsā'nī't a'ntū más ixtapalh na ixlacapūn Dios que ā'makapitzīn ⁴porque huāk xla'ca'n tamāsā' a'ntū cā'a'katāxtūni'nī'ttza'. Lā' xla' a'yuj tū' lhūhua' ixka'lhī, pero māsā'kō'lh a'ntū ixpūlatahui'lh.

Jesús hualh que natalacpanckō' huan litokpān

Mt. 24.1-2; Mr. 13.1-2

⁵A'makapitzīn ixtalīchihuīna'mā'na a'nchī ixlitzēhuani't huan litokpān por ixlitzēhuani't huan chihuix lā' ā'catūhuā a'ntū ixmāsā'canī't hua'chi lē'ksajna'.

⁶Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Namin lakatin chí'chini' a'xni'ca' tū' catitachokolh nīn lakatin chihuix nac taxaka. Ixlihuākca'n natapanckō' lā' huan taxaka nalacla.

Na'a'nan laka'tla'n lē'cnīn a'xni'ca' tūna'j nasputa huā'mā' quilhtamacuj

Mt. 24.3-28; Mr. 13.3-23

⁷Lā' tuncan takalhasqui'nīlh:

—Mākalhtō'kē'ni', ¿lhāchūnīn natala huā' tamā'na? ¿Chichū na'iclica'tziyāuj palh palaj napāt'le'ke?

⁸Lā' Jesús hualh:

—Catamaktaka'lhiti lā' tū' nacāta'a'kxokoyāni' como lhūhua' chí'xcuui'n natahuan palh taka'lhī quilimāpa'ksīn. Lā' chā'tunu' natahuan: “Quit Cristo a'nti Dios lacsacui'lilh”. Lā' natahuampala: “Chuhua'j chilhtza' huan ixlacchi'chini' Cristo lā' xla' Dios

lacsacui'lilh”. Pero tū' tistālani'yā'tit. ⁹Lā' nakaxpa'tā'tit a'nchī sā'nan pajtzu a'nlhā tlahuamā'ca guerra lā' nacātamāca'tzīniyāni' a'nchīn tatā'kaqui' tachi'xcuui't. Tū' tijicua'nā'tit como huā'mā' pū'la napāt'le'ke lā' ā'calistān nasputa huā' quilhtamacuj.

¹⁰Lā' cāhuanipā:

—Lakatin gobierno natlajacu'tun ā'lakatin lā' kalhatin māpa'ksīni' natlajacu'tun ā'kalhatin. ¹¹Lā' palha' naxpipi huan ti'ya't lā' chuxalhā nala tatzī'ncsta lā' ta'jatatna'. Lā' lej lijicua' a'ntū natatasu'yunu'n nac a'kapūn lā' lej laka'tla' lē'cnīn.

¹²'Pero pū'la nacātachi'payāni' hui'xina'n lā' nacātamāpātīniyāni'. Nacātalē'nāni' nac litokpān para natlahuacan justicia, lā' nacātamānūyāni' nac pūlāchi'n lā' nacātalē'nāni' ixlacapūnca'n reyes lā' gobernadores porque quilākallhaka'i'yāuj. ¹³Chuntza' tzē naquilālīchihuīna'nāuj. ¹⁴Calīhui'li'tit que tū' nacāpāta'layāni' a'nchī nalitamaktāyayā'tit, ¹⁵como quit na'iccāmāsu'ni'yāni' tachihuīn lā' na'iccāmaxqui'yāni' tapāstacna' lā' chuntza' mintā'ca'tzaca'n tū' caticātatlajani' nīn catitā'lāhua'nitit.

¹⁶'Lā' hui'xina'n nacāta-macamāsā'yāni' mintāta'ca'n lā' mintzi'tca'n lā' mintā'timīnca'n lā' mintalakapasni'ca'n lā' mi'amigosca'n. A'makapitzīn de hui'xina'n nacātamakniyāni'. ¹⁷Lā' ixlihuākca'n tachi'xcuui't nacātaca'tzalaktzi'nāni' lā' xmān por quimpālacata, ¹⁸pero tū' caticāyujni'ni' nīn kentin miya'jca'n. ¹⁹Calīhui'li'tit natāyani'yā'tit lā' a'xni'ca' napāt'le'kekō', naka'lhīyā'tit minquilhtamacujca'n.

²⁰'A'xni'ca' nalaktzi'nā'tit Jerusalén litamacxti'li'nī't soldados, naca'tziyā'tit que palaj nalactlahuacan huan cā'lacchi'ni'. ²¹Tuncan maclacasqui'n que natatzā'la hasta nac o'kspūn xla'ca'n

a'ntin tahuilāna' nac estado de Judea. Lā' a'ntin tahuilāna' nac Jerusalén maclacasqui'n natataxtuyācha'. Lā' a'ntin ta'anit' nac cā'tacuxtu tū' catitataspi'tli nac cā'lacchicni',²² como huan tamā'na chi'chini' ū'tza' napūpātini'ncan. Lā' natlōkentaxtūcan ixlihuāk a'ntūn tatz'o'kni' na ixtachihuīn Dios.

²³ Lā' xānti tala huan puscan huan tamā'na chi'chini' palh tacamalanit' o palh tamātzī'qui'nincus como lhūhua' taca'tzāt na'a'nan. Lā' ixtā'kcha Dios nacāmāpātini huan tachi'xcuhui't.

²⁴ Lā' a'makapitzin natanī nac guerra lā' ā'makapitzin xatachī'n nacālē'ncan nac xaxtunc xcānsipej. Lā' huan makatiyātī'n natalactlahua chu calhāhuā nac Jerusalén lā' natamaknī xalanī'n a'ntza' hasta a'xni'ca' Dios nahuan tū'tza' catatlahualh.

**A'nchi namimpala huan
Chi'xcu' xala' Tālmā'n**

Mt. 24.29-35, 42-44; Mr. 13.24-37

²⁵ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' tuncan na'a'nan lē'cnin nac chi'chini' lā' nac mālhcuyu' lā' nac sta'cūn. Lā' xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj natatamakchuyikō' lā' nin catitaca'tzilh a'ntū natatlahua. Lā' nacāmakajicua'ncan a'nchi namacasā'nan huan mar.²⁶ Huan tachi'xcuhui't nataxtacnānikō' por ixtajicuā'tca'n a'xni'ca' natapāstaca a'ntū nacāpātle'keni' nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' māni' huan a'kapūn natachiqui.²⁷ A'xni'ca'tza' naquilaktzi'ncan quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n a'nchi na'icpūmin nac poklhu'. Lēj na'icka'lhī limāpa'ksin lā' tzēhuani't na'icxkaka.²⁸ A'xni'ca' natzucu pātle'ke huā'mā', calipāxuhua'tit lā' catalacayāhua'tit porque palaj napūtaxtuyā'tit.

²⁹ Nā cāhui'lini'lh huā'mā' tamāscā'tin:

—Calaktzi'ntit huan xaqui'hui' higo o ā'catūhuā qui'hui'.³⁰ A'xni'ca' tasu'yutza' lakapu'mā' huan qui'hui' a'xni'ca' naca'tziyā'tit que tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' lej xu'nu.³¹ Lā' chuntza' a'xni'ca' napātle'ke ixlihuāk huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni', naca'tziyā'tit que tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksikō'.

³² Stū'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Xlaca'n a'ntin tahuilāna'cus tū' catitanikō'lh hasta a'xni'ca' tū' napātle'ke ixlihuāk huā'mā' a'ntū iccāhuanini'.³³ Nasputa huan a'kapūn lā' nasputa huan ti'yat pero tū' maktin catisputli quintachihuīn; natlōkentaxtūkō'can.

³⁴ Cuenta catlahua'tit lā' tū' camakxtektit palha' nala mi'a'clhcunucca'n ixpālacata huan vicio lā' taka'chīn nin ixpālacata catūhuā de huā'mā' quilhtamacuj. Palh chuntza' nala'yā'tit, chu limaktin namin huā'mā' chi'chini'.³⁵ Namin hua'chi lakatin a'ktā'lh a'ntū chu limaktin yuja. Chu a'cxtim namin huā'mā' chi'chini' para ixlihuāk tachi'xcuhui't nac huā'mā' quilhtamacuj.³⁶ Cāxni'j catahui'la'tit lā' pō'ktu nakalhasqui'ni'yā'tit Dios para que chuntza' tzē napūtaxtuyā'tit de ixlihuāk huā' tamā'na catūhuā a'ntū napātle'ke. Lā' nakalhasqui'ni'yā'tit para que chuntza' tzē natāyayā'tit na quilacapūn quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n.

³⁷ Lā' cā'tuncuj Jesús ixmāsu'yu nac litokpān lā' cā'tzi'sa ixa'n tachoko nac huan o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos.³⁸ Lā' huan tachi'xcuhui't tzi'sāt ixta'a'n nac litokpān para natakaxmata a'ntū Jesús ixcāhuani.

Ixtachi'pacu'tun Jesús

*Mt. 26.1-5, 14-16; Mr. 14.1-2,
10-11; Jn. 11.45-53*

22 Pajtzutza' ixmimā' ixcā'tani'ca'n israelitas a'ntū huanican pascua, a'xni'ca' hua'can pāntzi

a'ntün tū' ka'lhī levadura. ²Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley ixtaputzamā'na a'nchī natalimāmaknīnīnī'n Jesús. Lā' ixtajicua'ni' huan tachi'xcu'huī't.

³Lā' tuncan huan ko'ti'ti' tanūni'lh Judas a'nti ixlitāpātu' ixtacuīni' Iscariote. Lā' xla' kalhatin de huan ixlikalhacāujtu' sca'txtunu'ni'n ixuani't. ⁴Xla' ū'tza' cālaka'lh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' policia a'nti ixmaktaka'lh mā' huan litokpān. U'tza' cātā'lacchihuīna'lh a'nchī nacālimacamaxqui' Jesús. ⁵Xlaca'n tapāxuhuakō'lh lā' tahuani'lh palh natamaxqui' tumīn. ⁶Lā' Judas cākalhlaka'i'lh lā' tzuculh putzani' a'nchī tzē nalimacamāstā' Jesús a'xni'ca' tinti' lhūhua' tachi'xcu'huī't.

A'nchī tzuculh huan Santa Cena

Mt. 26.17-29; Mr. 14.12-25;

Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26

⁷Ixtzucumā'tza' huan cā'tani' a'xni'ca' ixua'can pāntzi a'ntün tū' litlahuacani't levadura. Huā'mā' chí'chini' maclacasqui'n namaknīcan lakatin xaska'ta' borrego para na'a'ksaju'can Dios. ⁸Lā' Jesús cāmacā'lh Pedro lā' Juan lā' cāhuanilh:

—Capintit nacāxtlahua'ya'tit a'nlhā nahua'yāuj huan borrego.

⁹Lā' xlaca'n takalhasqui'nilh:

—¿Lhachū lacasqui'na' na'iccāxtlahuayāj?

¹⁰Lā' Jesús cākalhtilh:

—A'xni'ca' natanūyā'tit huan nac xcānsipej, napāxtokā'tit kalhatin chí'xcu' a'nti lē'mā' huan ixpūxka'tni'. Nastālani'yā'tit hasta a'nlhā natanūyā'cha' nac chic ¹¹lā' nahuaniyā'tit ixtēcu' chic: “Huan Mākalhtō'kē'ni' huaniyāni': ¿Lhā yā huan cuarto a'nlhā tzē na'iccātā'hua' quisca'txtunu'ni'n huan xalihua't cā'tani'?” ¹²Lā' tuncan nacāmāsu'ni'yāni' lakatin ka'tla' cuarto cāxyātza'

ixlitanca'cstu' huan chic. A'ntza' nacāxtlahuayā'tit huan lihua't.

¹³Ta'alh lā' pātle'kelh chu a'nchī Jesús cāhuanilh, lā' tacāxtlahualh huan lihua't.

¹⁴Lā' a'xni'ca' horatza' ixuani't, Jesús lā' i'sca'txtunu'ni'n tatahui'lalh tahuā'yan. ¹⁵Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Lej xa'iccātā'huā'yan'cū'tunāni' huā'mā' xala' smalanka'n porque quit palaj na'icni. ¹⁶Huā'mā' ā'xmān na'iccātā'huā'yanāni' quit hasta a'xni'ca' natlōkentaxtūkō'can ixlihuāk a'ntū Dios māpa'ksini'lh.

¹⁷Lā' tuncan tēlh huan taza a'ntū ixlitzuma xaxcān uva lā' maxqui'lh pāxcatca'tzi Dios. Lā' cāhuanilh i'sca'txtunu'ni'n:

—Camaklhtīni'tit lā' cahua'tit milihuākca'n. ¹⁸Quit tū'tza' ā'maktin ictihua'lh xaxcān uva hasta a'xni'ca' nalaktzi'nā'tit a'nchī Dios cāmāpa'ksikō' ixlihuākca'n tachi'xcu'huī't.

¹⁹Ixlika'tlā'tus tayalh huan pāntzi lā' maxqui'lh pāxcatca'tzi Dios lā' mālacpitzilh. Cāmaxqui'lh xlaca'n lā' cāhuanilh:

—U'tza' huā'mā' quimacni' a'ntū macamāstā'mā'ca por mimpālacataca'n. Chuntza' natlahua'yā'tit para naquilālipāstacāj.

²⁰Nā chuntza' litlahuapā huan taza a'xni'ca' tahuā'yankō'lh lā' cāhuanilh:

—Huan xaxcān uva a'ntū pūhui' huā'mā' taza, ū'tza' quinka'lhni'. Lā' ū'tza' a'ntū licāxtlahuaca huan xasāsti' convenio ixpālacata a'nchī Dios nacālimāpūtaxtū huan tachi'xcu'huī't. Lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū na'icmaka'n por mimpālacataca'n.

²¹'Lā' chuhua'j hua'chi quimacan hui' nac mesa, nā chuntza' hui' ixmacan huan chí'xcu' a'nti naquimacamāstā'. ²²Quit huan Chí'xcu' xala' Tālh mā'n lā' naquimpātle'keni' chu a'nchī tatzo'kni' quimpālacata na ixtachihuīn Dios. Pero xānti

la huan chi'xcu' a'nti naquimacamāstā'; nalilakaputza —hualh Jesús.

²³ Lā' tuncan tatzuculh talākahasqui'nī tichū de xlaca'n ixmacamāstā'lh.

¿Tichū más tasqui'nī?

²⁴ Lā' tuncan tatzuculh talālichihuina'n tichū de xlaca'n puhuanca'n más tasqui'nī. ²⁵ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Huan reyes tamāpa'ksi hua'chilh ixtēcu'ca'n tachi'xcuhūit' lā' huan tachi'xcuhūit' tahuan que lacuan huan reyes. ²⁶ Tū' chuntza' nala na milaclhni'ca'n. Xtunc nala. Lā' a'nti más tasqui'nī na milaclhni'ca'n xla' nala hua'chi xastancu. A'nti namāpa'ksini'n maclacasqui'n nala hua'chi tasācua'. ²⁷ ¿Tichū puhua'na' más tasqui'nī, huan a'nti huā'yamā' o huan a'nti mojōmā' huan pulātu? ¿Chu tū' stu'ncua' más tasqui'nī a'nti huā'yamā'? Pero quit iclalh hua'chi a'nti mojōmā' mimpulātuca'n.

²⁸ Hui'xina'n pō'ktu quilātā'latlā'huanāuj a'yuj ixquimpātle'keni' lhūhua' catūhuā. ²⁹ Lā' como quinTāta' quimaxqui'lh quilimāpa'ksin, nā quit na'iccāmaxqui'yāni' milimāpa'ksinca'n. ³⁰ Chuntza' na'iccātā'huā'yanāni' a'nlhā na'icmāpa'ksi lā' natahui'layā'tit a'nlhā nacālacāxtlahuayā'tit huan lakacāujtu' tribusnu' de huan israelitas.

Jesús māca'tzinini'lh que Pedro nakalhtatzē'ka

Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Jn. 13.36-38

³¹ Nā huan Māpa'ksini' cāhuanilh: —Cuenta catlahua'tit como Satanás lej cālilaktzi'ncu'tunāni' a ver palh nacātlajayāni'. ³² Lā' quit icsqui'nī'lh Dios que hui'x, Simón, tū' catipātza'nkākō'j ixlihuāk a'ntū kalhlaka'i'ni'ta'. Lā' hui'x a'xni'ca'

nalacāxtlahuapala mintapāstacna', cacāmaktāya' mintā'timin.

³³ Simón Pedro huanilh: —Mākalhtō'kē'ni', iccāxui'tza' para na'ictā'a'nāni' hasta huan nac pūlāchi'n lā' para na'ictā'niyāni'.

³⁴ Lā' Jesús huanilh: —Pedro, icuaniyāni' que huā'mā' chi'chini', a'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo, maktu'tun naquinkalhtatzē'ka' que tū' quilakapasa'.

Ixtapajtzūmā' huan hora a'ntū napūpātini'n Jesús

³⁵ Lā' tuncan Jesús cākalhasqui'nilh: —A'xni'ca' iccāmacā'ni' lā' tū' lipinitit mimpūtuminca'n nin mimorralca'n nin mizapatoca'n, ¿chū cāspu'tni'ni' a'ntū ixmaclacasqui'nā'tit?

Lā' xlaca'n tahualh:

—Nin tuntū'.

³⁶ Lā' tuncan cāhuanilh: —Chuhua'j xtunc iccāhuaniyāni'. Lā' a'nti kal'hi ixmorralh, calē'lh. Lā' calē'lh ixpūtumin. Lā' palh tū' kal'hi ixmachita, castā'lh ixtakēnu' para natamāhua. ³⁷ U'tza' iccāhuaniyāni' porque quit na'ictlōkentaxtū ixlihuāk a'ntūn tatzō'kni' quimpālacata. Chuntza' tatzō'kni':

Lā' laktzi'ncan hua'chi kalhatin a'ntin tū tzey.

Chuhua'j ixlihuāk a'ntūn tatzō'kni' por quit, tasqui'nī nala.

³⁸ Lā' tuncan i'sca'txtunu'ni'n tahualh: —Mākalhtō'kē'ni', ā'yā kantu' machita. Lā' Jesús kalhtini'lh:

—Tzeytza'.

Jesús kalhtō'ka'lh nac Getsemaní

Mt. 26.36-46; Mr. 14.32-42

³⁹ Lā' tuncan Jesús taxtulh de huan cuarto lā' como ixlismanini'tza', a'lh nac huan o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. Lā' tastālani'lh i'sca'txtunu'ni'n. ⁴⁰ Lā' a'xni'ca' tachā'lh, cāhuanilh:

—Na'orarliyā'tit para que tū' nacātalajayāni' a'xni'ca' nacātalilaktzi'ncu'tunāni'.

⁴¹ Lā' tuncan Jesús a'lh lacachuna'j lā' tatzokostalh para na'orarlī. ⁴² Hualh:

—QuinTāta' Dios, palh hui'x lacasqui'na', caquimāpūtaxtu de huā'mā' lipātīn. Pero calalh a'ntū hui'x lacasqui'na' lā' tū' calalh a'ntū xmān quit iclacasqui'n.

⁴³ Lā' tuncan tasu'yuni'lh kalhatin āngel xala' nac a'kapūn. Tā'chihuīna'lh Jesús para namaxqui' tahuixcān. ⁴⁴ Lā' como lej ixpātini'mā', Jesús ā'chulā squi'ni'lh Dios. Lā' tanto ixpātini'mā' lā' skakana'lh. Lā' tasu'yulh hua'chilh i'sta'jmā' ixka'lhni' a'nchi skakana'lh.

⁴⁵ Lā' a'xni'ca' orarlikō'lh, tāyalh lā' taspitli a'nlhā ixcāmāchokonit i'sca'txtunu'ni'n. Ixtalhtatamā'na cākak-sli como ixcātlajani't ixtalakaputzitca'n.

⁴⁶ Lā' tuncan cāhuanilh:

—Lā' ¿a'chī' lhtatapā'nantit? Catā'kaqui'tit lā' casqui'ni'tit Dios para que tū' nacātalajayāni' a'xni'ca' nacātalilaktzi'ncu'tunāni'.

Jesús lē'nca xatachī'n

Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Jn. 18.2-11

⁴⁷ Ixcātā'chihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' tachā'lh lhūhua' tachi'xcu'huīt. Kalhatin de huan kalhacāujtu' sca'txtunu'ni'n a'ntī ixuanican Judas ū'tza' ixcāpū'lani'tēlha. Laktapajtzūlh Jesús lā' mu'sulh. ⁴⁸ Lā' tuncan Jesús huanilh:

—Judas, hui'x quimu'su'ya' lā' chuntza' quilimacamāstā'ya' quit, huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n.

⁴⁹ Lā' a'xni'ca' talaktzi'lh a'ntū ixpā-tle'keni'mā' huan a'ntū ixtatā'huilāna' Jesús takalhasqui'nilh:

—¿Chā na'iclatucsāj con machīta?

⁵⁰ Lā' kalhatin sca'txtunu' mā-takāhuī'lh ixtasācua' huan māpa'ksīni'

curasna' lā' a'kasilyujulh ixa'ka'xko'lh na ixa'kacāna'j. ⁵¹ Lā' Jesús huanilh:

—Camakxtektit; tū'tza' catlahua'tit.

Lā' tuncan Jesús xa'malh ixa'ka'xko'lh huan tasācua' lā' xanca cāxlapā. ⁵² Lā' tuncan cāhuanilh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' policia a'ntī ixtamaktaka'lha huan litokpān lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas, ixlihuākca'n a'ntī ixtamini't tachi'pa:

—¿A'chī' lita'nā'tit mimachitaca'n lā' minqui'huī'ca'n? Hua'chilh chi'pacu'tunā'tit kalhatin ka'lhāna'. ⁵³ A'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni' lakaliyān nac litokpān, ¿a'chī' tūlalh quilāchi'pauj a'xni'ca'? Pero chuhua'j milh milacchi'chini'ca'n lā' namāpa'ksīni'n a'ntin tū' tzey.

Pedro hualh que xla' tū' ixlakapasa Jesús

Mt. 26.57-58, 69-75; Mr. 14.53-54, 66-72; Jn. 18.12-18, 25-27

⁵⁴ Tuncan chi'paca Jesús lā' lē'nca na ixchic xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' Pedro lacachuna'j i'stālani'tēlha. ⁵⁵ Lā' a'ntza' tahui'lilh ma'cscut pu'nān tanquilhni' lā' tatahui'lalh ixmacni' ma'cscut. Nā Pedro tahui'lalh pu'nān. ⁵⁶ Lā' a'xni'ca' laktzi'lh kalhatin squiti' a'nlhā i'sko'huī', lalakak-tzi'huī'lilh lā' hualh:

—Nā huā'mā' chi'xcu' ū'tza' ixtā'latlā'huan Jesús.

⁵⁷ Lā' Pedro kalhtatzē'kli lā' hualh:

—Puscāt, tū' iclakapasa.

⁵⁸ A'calistān ā'kalhatin laktzi'mpā lā' nā huanilh:

—Nā hui'x kalhatin de xlaca'n.

Pero Pedro huanilh:

—Chi'xcu', quit tū' de xlaca'n.

⁵⁹ Lā' ixlilakatin hora huampala ā'kalhatin stu'tu'lu' huampā:

—Stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' ixtā'latlā'huan porque xala' nac Galilea.

⁶⁰ Lā' tuncan Pedro huanilh:

—Chi'xcu', tū' icca'tzi' a'ntū hua'na'.

Lā' huā'mā' ka'tlā'tus a'xni'ca' ixchi-huina'mā'cus Pedro, tuncan huan gallo ta'salh. ⁶¹Lā' huan Māpa'ksini' Jesús talakspi'tli lā' laktzi'lh Pedro, lā' Pedro pās-taclī a'nchī ixuanini't huan Māpa'ksini': "A'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo, maktu'tun naquinkalhtatzē'ka' que tū' quilakapasa". ⁶²Lā' tuncan Pedro taxtulh lā' lej lakaputzaj calhualh.

Lakapalaca Jesús

Mt. 26.67-68; Mr. 14.65

⁶³Huan chi'xcuui'n a'ntī ixtamak-taka'lh mā'na Jesús talakapalalh lā' tatuc-sli. ⁶⁴Talakachi'lh lā' talacala'sli lā' tahuanihlh:

—¿Caquilhchipi tichū lacala'sni'!

⁶⁵Lā' lej lhūhua' ixtahuani de catūhuā como ixtamāmāxani'cu'tun.

Jesús na ixlacapūnca'n pūchihuina'nī'n

Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Jn. 18.19-24

⁶⁶Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, tatakēs-tokli xanapuxcu'nu' israelitas lā' xanapuxcu'nu' curasna' lā' xam-ākaltō'kē'nī'nī'n ley, lā' talē'lh Jesús na ixlacapūnca'n huan pūchihuina'nī'n a'ntī más ixtamāpa'ksini'n. A'ntza' kalhasqui'nica:

⁶⁷—Caquilāhuaniuj: ¿Chā hui'x Cristo a'ntī Dios hui'lini't ixlimāpūtaxtūnu'?

Lā' xla' cākalhtilh:

—A'yuj xa'iccāhuanini' palh stu'ncua', pero tū' quintilākalhlaka'tūj. ⁶⁸Lā' palh quit na'iccākalhasqui'niyāni' catūhuā, tū' quintilākalhtūj nin quintilāmakxtekui. ⁶⁹Quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n lā' desde chuhua'j na'ictahui'la na ixpāx-tūcāna'j Dios a'ntī más xamāpa'ksini'.

⁷⁰Lā' tuncan ixlihuākca'n takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿chu hui'x ixO'kxa' Dios?

Lā' Jesús cākalhtilh:

—U'huē, chuntza' hua'chi huani'ta'ntit.

⁷¹Lā' tuncan talāhuanihlh:

—Lā' ¿a'chī' maclacasqui'nāuj ā'catihuā para naquincāhuaniyāni' ā'catūhuā? Māni' quina'n kaxmatni'tauj a'ntū pūhuan ixquihni'.

Jesús na ixlacapūn Pilato

Mt. 27.1-2, 11-14;

Mr. 15.1-5; Jn. 18.28-38

23 Lā' tuncan ixlihuākca'n tatāyakō'lh lā' talē'lh Jesús na ixlacapūn Pilato. ²A'ntza' tatzuculh talē'ksa'nini'n lā' tahuahlh:

—Iclaktzi'nī'tauj a'nchī huā'mā' chi'xcu' cāmāmakchuyī huan tachi'xcuui't. Huan que tū' maclacasqui'n namāpalayāuj iximpuesto emperador, lā' nā huan que ū'tza' Cristo huan a'ntī Dios hui'lini't ixlimāpūtaxtūnu', lā' huā'mā' tachihuīn huanicu'tun que xla' rey.

³Lā' tuncan Pilato kalhasqui'nīlh:

—¿Chā hui'x ixreyca'n israelitas?

Lā' Jesús kalhtilh:

—Chu chuntza' a'nchī huani'ta'.

⁴Lā' tuncan Pilato cāhuanihlh xanapuxcu'nu' curasna' lā' tachi'xcuui't:

—Nīn tuntū' icmakkaksa a'ntū ixpālacata.

⁵Lā' xla'ca'n stu'tu'lu' tahuahlh:

—Cāmāmakchuyimā' ixlihuākca'n xalanī'n nac Judea a'nchī māsu'yumā'. Tzuculh māsu'yu nac Galilea lā' ixmāsu'yutēlha hasta chilh huā'tzā'.

Jesús na ixlacapūn Herodes

⁶Lā' a'xni'ca' Pilato kaxmatli huā'mā', kalhasqui'nini'lh palh xala' nac Galilea Jesús. ⁷Lā' a'xni'ca' huanica palh stu'ncua' xala' nac Galilea, macā'ni'ca Herodes a'ntī gobernador de Galilea ixuanit. Lā' nā xla' ixmini't nac Jerusalén huan tamā'na chi'chini'.

⁸Lā' a'xni'ca' Herodes laktzi'lh Jesús, lipāxuhualh como de makāntza' lej ixlaktzi'ncu'tun. Ixkaxmatni't a'nchī ixlichihuina'ncan lā' puhualh nalaktzi'n

lakatin lē'cnīn. ⁹Lā' lhūhua' catūhuā kalhasqui'nīlh pero Jesús nīn tuntū' kalhtīlh.

¹⁰Nā a'ntza' ixtahui'lāna'nkō' xanapuxcu'nu' curasna' lā' xam-ākaltō'kē'ni'nī'n ley lā' xlaca'n lej palha' ixtalē'ksa'nīni'nī'mā'na. ¹¹Lā' Herodes lā' ixtropasna' talakmaka'lh Jesús lā' tamālhakē'lh tzhuanī't lu'xu' hua'chi i'xla' rey para natalilitzi'n. Lā' ā'calistān Herodes macā'nī'pā Pilato. ¹²Lā' chuntza' huā'mā'na chi'chini' Pilato ixamigo tlhualh Herodes. Pū'la litā'ca'tza ixtahuanī't.

Ixtahuan que naxtokohua'ca'can Jesús

*Mt. 27.15-26; Mr. 15.6-15;
Jn. 18.39—19.16*

¹³Lā' Pilato cāmākēstokpā xanapuxcu'nu' curasna' lā' pūchihuīna'nī'n lā' tachi'xcuhui't. ¹⁴Lā' cāhuanīlh:

—Hui'xina'n quilālīmini'uj huā'mā' chi'xcu' lā' quilāhuaniuj que cāmāmakchuyī tachi'xcuhui't. Lā' quit ickalhasqui'nīni'ttza' na milacapūnca'n lā' ca'tziyā'tittza' que nīn tuntū' icmakkaksa a'ntū' ixpālacata a'ntū' lile'ksa'nīni'nā'tit. ¹⁵Nā chuntza' Herodes nīn tuntū' makkaksli. U'tza' limacaminchokopā. Laktzi'nā'tittza' que nīn tuntū' tlhuanī't para nachī'can lā' nanī. ¹⁶Na'iclimākēsno'knīni'n ko'xka' lā' ā'calistān na'icmakxteka.

¹⁷Ixa'nan huan talanān que Pilato ixmakxteka kalhatin tachi'n a'xni'ca' lamā' cā'tani'. ¹⁸Lā' i'xlihuākca'n tatzuculh tata'sa lā' tahualh:

—¡Camāmaknīni'nī' huā'mā'!
¡Camakxtekti Barrabás!

¹⁹Huan Barrabás ixlichī'canī't como xla' lā' ixchi'xcuhui'n tatā'kaqui'lh contra huan māpa'ksini'nī'n romanos lā' hasta tamaknīni'lh. ²⁰Pilato ixmakxteku'tun Jesús lā' cātā'chihuīna'mpā. ²¹Pero ā'chulā' tata'salh lā' tahualh:

—¡Caxtokohua'ca'ca!

¡Caxtokohua'ca'ca!

²²Ixlīmaktu'tun Pilato cāhuanīlh:

—Lā' ¿a'chī'? ¿Tuchū tlhuanī't? Quit tū' icmakkaksa nīn tuntū' ixpālacata para namaknīcan. Xmān na'iclimākēsno'knīni'n ko'xka' lā' ā'calistān na'icmakxteka.

²³Lā' xlaca'n ā'chulā' stu'tu'lu' tahualh lā' tasqui'nli caxtokohua'ca'ca. Lā' tanto tata'salh xlaca'n lā' xanapuxcu'nu' curasna' que tatlahal. ²⁴Chuntza' Pilato tlhualh a'ntū' xlaca'n ixtalacasqui'n, ²⁵lā' makxtekli huan chi'xcu' a'ntī ixtalacsacnī't. U'tza' huan Barrabás a'ntī ixmānūcanī't como tā'kaqui'lh lā' maknīni'lh. Lā' macamāstā'lh Jesús para que catatlahuanī'lh chu a'ntū' ixtalacasqui'n.

Xtokohua'ca'ca Jesús

Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Jn. 19.17-27

²⁶A'xni'ca' ixtalē'mā'na Jesús para nataxtokohua'ca', tachi'palh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixuanican Simón lā' xala' nac Cirene. Xla' ixtanūtēlha nac xcānsipej Jerusalén lā' sāmācu'qui'ca huan cruz lā' māstālica Jesús.

²⁷Lā' lhūhua' tachi'xcuhui't ixtastālani'tēlha, nā lhūhua' puscan a'ntī ixtacalhuantēlha lā' lej talakaputzalh por ixpālacata Jesús. ²⁸Lā' Jesús cālakalaktzī'lh lā' cāhuanīlh:

—Puscan xalanī'n nac Jerusalén, tū' cacalhua'ntit por quimpālacata. Mejor nacalhuana'tit por mimpālacataca'n lā' por ixpālacataca'n mincamana'ca'n, ²⁹porque namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nahuancan: “Līpāxūj huan a'ntīn tūla ka'lhī' ixcaman. Līpāxūj huan a'ntīn tū' maktin tahuī'lal' ixcaman lā' tū' maktin mātzi'qui'nīlh”. ³⁰Lā' a'xni'ca'tza' tachi'xcuhui't natahuani huan kēstīn: “Caquilāyujni'uj”. Lā' natahuani ixmacni' kēstīn: “Caquilā'a'kta'pūj”. ³¹Hua'chi huancan

palh chuntza' tlahuani'can huan xastaka qui'hui', ā'chulā' natlahuani'can huan xascōhua. Palh chuntza' quintlahuani'can lā' quit tuntū' iclaclē'n, ā'chulā' nacātlahuani'can a'ntin talaclē'n —hualh Jesús.

³²Nā ixcālēmā'ca kalhatu' maknini'nin para nacātā'maknican Jesús. ³³Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'nlhā huanican La Calavera o Ixa'kxāk Nīn, a'ntza' xtokohua'ca'ca Jesús lā' nā chuntza' huan kalhatu' maknini'nin lā' kalhatin na ixpāxtūcāna'j lā' kalhatin na ixpāxtūxuc.

³⁴Lā' a'xni'ca' ixtaxtokohua'ca'mā'na, Jesús hualh:

—QuinTāta', cacāmāspūtūnu'ni' porque tū' taca'tzi' a'ntū' tatlahuamā'na.

Lā' huan tropasna' tapūmāxtulh suerte huan ixlu'xu' Jesús para natatapitzi chā'tunu' de ū'tunu'n.

³⁵Lā' tachi'xcuhui't ixtayāna' lā' ixtalaktzi'mā'na lā' hasta huan pūchihuina'ni'n talilitzi'lh lā' tahualh:

—A'makapitzin cāmāpūtaxtūlh. Chuhua'j capūtaxtūlh ixa'cstu palh stu'ncua' Dios lacsacni't lā' hui'lilh ixlimāpūtaxtūnu'.

³⁶Nā huan tropasna' ixtalilitzi'mā'na. Talaktapajtzūlh lā' tamāhu'ilh vinagre.

³⁷Lā' tahuani'lh:

—Palh hui'x ixreya'can huan israelitas, capūtaxtu mē'cstu.

³⁸Lā' ixua'ca' lakatin letrero ixa'cpūn lā' ixtatzo'kni' nac griego lā' latino lā' hebreo. Lā' huan letrero ixuan: U'tza' huāmā' ixreya'can israelitas.

³⁹Lā' kalhatin maknini' a'nti ixtā'hua'ca' ixlilitzi'n lā' huani'lh:

—Palh stu'ncua' hui'x a'nti Dios hui'lilh ixlimāpūtaxtūnu', capūtaxtu' mē'cstu lā' nā caquilāmāpūtaxtūj.

⁴⁰Pero ā'kalhatin quilhnilh ixtā'maknini' lā' huani'lh:

—¿Chū tū' ji'cua'ni'ya' Dios? Nā hui'x chu a'cxtim pātini'mpā't. ⁴¹Limakuan

quina'n pātini'mā'nauj porque māpalamā'nauj a'ntū' laclē'nauj. Pero huāmā' chi'xcu' tuntū' laclē'n.

⁴²Lā' tuncan huani'lh Jesús:

—Caquimpāstacti a'xni'ca' nata'mpala'ya' lā' rey hui'x.

⁴³Lā' Jesús kalhtilh:

—Ixlistu'ncua' icuaniyāni': Chuhua'j, huāmā' chi'chini' naquintā'latahui'la'ya'chi nac a'kapūn.

Jesús ni'lh

Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Jn. 19.28-30

⁴⁴Lā' hua'chi' tastu'nūtatzā' ixuanit' a'xni'ca' cā'pucsua' lakō'lh chuxalhā nac cā'ti'ya'tna'. Lā' chuntza' lalh hasta hua'chi' maktu'tun kōtanū. ⁴⁵Huan chi'chini' tū' māxkakēni'lh. Lā' huan lu'xu' nac lītōkpān ixa'cstu taxti'tli lā' tapūpitzilh. U'tza' huāmā' lu'xu' a'ntū' ixmāpitzihuan lītōkpān. ⁴⁶Lā' tuncan Jesús lej palha' ta'salh lā' hualh:

—QuinTāta', icmacamaxquī'yāni' quilica'tzin.

Lā' a'xni'ca' huankō'lh, ni'lh.

⁴⁷Lā' a'xni'ca' huan capitán romano laktzi'lh a'ntū' pātle'kelh, mēcā'tani'lh Dios lā' hualh:

—Ixlistu'ncua' huāmā' chi'xcu' lej tzey ixuanit'.

⁴⁸Lā' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't a'ntin tamilh lā' talaktzi'lh a'ntū' pātle'kelh, tatapānūlh de ā'tzā' lā' cācu'xatucstēlhaca como lej ixtalakaputza. Lā' ta'lh na ixchicca'n. ⁴⁹Lā' ixtalakapasni'n Jesús lā' nā huan puscan a'nti ixtastālani'ni't desde nac estado de Galilea makat tatāyalh lā' ixtalaktzi'mā'na huāmā'na.

Mā'cnūca Jesús

Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Jn. 19.38-42

⁵⁰Ixui' kalhatin chi'xcu' ixtacuini' José lā' ū'tza' xala' nac Arimatea nac huan estado de Judea. Ixtā'tapa'ksi con huan pūchihuina'ni'n a'nti más ixtamāpa'ksini'n de huan israelitas.

Lā' tzeyā chi'xcu' ixuani't. ⁵¹Lā' ixka'lhimā' a'xni'ca' ixmāpa'ksini'lh Dios. Tū' lakatilh a'ntū' ixtatlahuani't huan pūchihuina'nī'n xpālacata Jesús. ⁵²Nā huā'mā' chi'xcu' laka'lh Pilato lā' squi'ni'lh ixmacni' Jesús. ⁵³Lā' a'xni'ca' ixmāyujūni'ttza' de nac cruz, limaksna'tli kalhtin lu'xu' lā' māpi'lh nac lakatin lhu'cu' a'ntū' ixcāxtlahuacani'ttza' nac talhpān. Lā' a'ntza' nin tinti'na'j ixmā'cnūcani't. ⁵⁴Huanmā' chi'chini' ū'tza' a'ntū' ixpūcāxtlahuakō'can como ixlilakali huan chi'chini' de pūjaxni'. Lā' ixtzucumā'tza'.

⁵⁵Huan puscan a'nti' ixtatā'mini't Jesús desde nac estado de Galilea ta'a'lh talaktzi'n huan lhu'cu' lā' cuenta tatlahualh a'nlhā ixmāpi'cāni't ixmacni' Jesús. ⁵⁶Lā' tataspi'tli na ixchicca'n lā' tacāxtlahualh perfume lā' pomada para huan nīn. Lā' tapūjaxli huan chi'chini' de pūjaxni' chuntza' hua'chi māpa'ksilh a'nlhā tzo'kli huan ixley Moisés.

Jesús lakahuanchokolh

Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Jn. 20.1-10

24 Cā'tzi'sāt domingo huan tamā'na puscan ta'a'mpā nac taponkni' lā' ixtalē'mā'na huan perfume a'ntū' ixtacāxtlahuani'ttza'. Lā' ā'makapitzin puscan tatā'a'lh. ²Lā' a'xni'ca' tachā'lh, talaktzi'lh que ixmāpānūcāni'ttza' huan chihuix a'ntū' ixlīmālacchōcāni't huan taponkni'. ³Tatanūlh pero tū' takakslī ixmacni' huan Māpa'ksini' Jesús. ⁴Tajicua'lh lā' tū' ixtaca'tzi' a'ntū' natatlahua lā' a'xni'ca' talaktzi'lh kalhatu' ángeles a'nti' ixtatasu'yu hua'chi chi'xcuhui'n. Lej slamama ixlu'xu'ca'n ixtahuani't lā' ixtayāna' pajtzu huan puscan. ⁵Lā' como xlaca'n ixtajicua'n, tataquilhpūtalh lā' huan ángeles cāhuanih:

—Lā' ¿a'chī' putzayā'tit na ixlaclhni'ca'n huan nīni'n kalhatin a'nti' lakahuan? ⁶A'tzā' tū' hui'. Xla'

lakahuanchokonī'ttza'. Capāstactit a'nchī cāhuanini' a'xni'ca' ixui'cus nac Galilea. ⁷Hualh xla' que maclacasqui'n que huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n nacāmacamaxqui'can a'ntin talaclē'n lā' nataxtokohua'ca' lā' ixlilakatu'tun chi'chini' nalakahuanchokopala.

⁸Lā' tuncan huan puscan tapāstacli ixtachihuīn Jesús.

⁹Lā' a'xni'ca' tataspi'tli de huan taponkni', tahuanikō'lh huan kalhacāujtin apóstoles lā' ixlihuākca'n ā'makapitzin. ¹⁰Lā' huan puscan, xlaca'n cāhuanican María Magdalena lā' Juana lā' María a'nti' ixtzi't Jacobo lā' ā'makapitzin puscan huampala. ¹¹Pero huan apóstoles takaxmatli hua'chi takalhkamān a'ntū' ixcāhuanimā'ca lā' tū' takalhlaka'i'lh.

¹²Lā' a'yuj tū' takalhlaka'i'lh, pero huan Pedro taxtulh lā' tu'jnulh para nac taponkni'. Lā' taquilhpūtalh lā' talacnūlh lā' laktzi'lh xmān huan lu'xu' a'nlhā ixmā'. Lā' a'lh na ixchic lā' ixlilē'cnimā' a'ntū' ixpātle'keni't.

Na ixtej huan cā'lacchicni' Emaús

Mr. 16.12-13

¹³Lā' chu ū'tza' huā'mā' chi'chini' kalhatu' a'nti' ixtastālani'nī't Jesús, ixta'a'mā'na nac lakatin cā'lacchicni' a'nlhā huanican Emaús. Lā' ū'tza' hua'chi lakacāujtin kilómetros ixlīmakat de Jerusalén. ¹⁴Ixtalikalhachihuina'ntēlha ixlihuāk a'ntū' ixpātle'keni't. ¹⁵Lā' lihuān ixtachihuina'mā'na lā' ixtalacapūchihuina'mā'na, māni' Jesús cālaktapajtzūlh lā' tzuculh cātā'latākchoko. ¹⁶Lā' a'yuj talaktzi'lh pero tūlah talakapasli porque catūhuā talītamakchuyīlh. ¹⁷Lā' tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū lichihuina'ntēlhayā'tit? Lā' ¿tuchū lilakaputzayā'tit?

¹⁸Lā' kalhatin a'nti' huanican Cleofas kalhtini'lh:

—Ixlihuāk tachi'xcuhui't taca'tzikō' a'ntū pāt'le'kelh nac Jerusalén huā' tamā'na chi'chini'. ¿Chu xmān hui'x ixui'la' lā' tū' ca'tziya'?

¹⁹ Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—¿Tuchū lanit'?

Lā' tahuanihl:

—Lhūhua' pāt'le'kelh ixpālacata Jesús xala' nac Nazaret a'nti a'cta'sana' lā' lej ixka'lhī limāpa'ksin na ixlacapūn Dios lā' na ixlac'lhni'ca'n tachi'xcuhui't. Litasu'yu a'ntū tlhualh lā' a'ntū hualh. ²⁰ Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' quimpūchi-huina'nī'nca'n tamacamāstā'lh para namaknīcan lā' nextokohua'ca'can.

²¹ Quina'n xa'icka'lhīmā'nauj que ū'tza' xla' a'nti nacāmāpūtaxtū israelitas. Lā' ixlilakatu'tuntza' chi'chini' chuhua'j a'xni'ca' pāt'le'kelh. ²² Lā' ā'makapitzin puscan de na quilaclhpu'nanca'n quincātamakalē'cnini' porque cā'tzi'sāt taquilalh nac taponkni', ²³ lā' como tū' talaktzi'lh ixmacni' Jesús, tataspi'tli. Lā' quincātahanini' que talilakachuyalh ángeles a'nti cāhuanilh que lakahuan Jesús. ²⁴ Lā' chu tuncan ā'makapitzin quincompañerosnu' taquilalh nac taponkni' lā' chu a'nchī tahuanihl huan puscan, chuntza' takaksli. Pero tū' talaktzi'lh Jesús.

²⁵ Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Tū' xa'nca māchekxiyā'tit. ¿Lhānin nakalhlaka'iyā'tit ixlihuāk a'ntū tualh huan a'cta'sana'nī'n? ²⁶ Lā' Cristo a'nti Dios hui'lini't ixlimāpūtaxtūnu', ¿chu tū' tasqui'nī que pū'la napātini'n chuntza' lā' ā'calistān natanū a'nlhā lej xkaka?

²⁷ Lā' tuncan Jesús tzuculh cāmāsu'ni'kō' ixlihuāk a'ntū tzo'kcani't na ixtachihuīn Dios lā' a'ntū lichihuīna'n xla'. Tzuculh a'nlhā tzo'knulh Moisés lā' cāmāsu'ni'lh a'ntū ixtatzo'knuni't ixlihuākca'n huan profetas.

²⁸ Lā' a'xni'ca' tachā'lh nac huan cā'lacchicni' a'nlhā ixta'a'mā'na, Jesús lalh hua'chilh ixa'mā' más makat.

²⁹ Lā' xla'ca'n stu'tu'lu' tahuanihl que natachoko lā' tahuanihl:

—Mejor catachoko porque tzi'suamā'tza'. Cā'pucsua'tza'.

Lā' tuncan Jesús cātā'tanūlh nac chic para natachoko.

³⁰ Lā' a'xni'ca' tatahui'lah tahuā'yan, xla' tēlh huan pāntzi lā' māstā'lh pāxcatca'tzi lā' mālacpitzilh lā' cāmāxqui'lh.

³¹ Chu tuncan huā'mā' ka'tlā'tus hua'chilh xa'nca tatalakapākē'lh lā' talakapasli, pero xla' cālaksputtāyani'lh.

³² Lā' xla'ca'n talāhuanilh:

—¿Chu tū' stu'ncua' que lej lipāxuj lihuan ixquincāmasu'ni'tēlhayāni' ixtachihuīn Dios?

³³ Lā' chu limaktin tachi'papā ixtejca'n. Tū' tatakoxilh nīn macsti'na'j. Tataspi'tchokolh nac Jerusalén lā' cāpāxtokli huan kalhacāujtin apóstoles a'nlhā ixtatakēstokni't con ā'makapitzin. ³⁴ Lā' cāhuanica huan kalhatu':

—Ixlistu'ncua' lakahuanchokolh huan Māpa'ksini'. Lā' tasu'yuni'lh Simón.

³⁵ Lā' tuncan xla'ca'n cāhuanilh a'nchī cāpāt'le'keni'lh nac tej lā' a'nchī talakapasli Jesús a'xni'ca' mālacpitzilh huan pāntzi.

Jesús cātasu'yuni'lh i'sca'txtunu'nīn

Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Jn. 20.19-23

³⁶ Lihuan ixtalichihuīna'mā'nacus huā' tamā'na, a'xni'ca' Jesús tāyalh na ixlac'lhpu'nanca'n. Lā' cāhuanilh:

—Tzey calila'tit.

³⁷ Lā' cāmākē'klhaca lā' lej tajicua'lh lā' ixtapuhuan que ixtalaktzi'mā'na espíritu.

³⁸ Lā' Jesús cāhuanilh:

—¿A'chi' jicua'nā'tit? ¿A'chi' xtunc puhua'nā'tit mē'cstuca'n? ³⁹ Calaktzi'ntit quimacani'n lā' quintojoni'n. Lā' naquilālakapasāuj. Caquilāxa'mauj lā' caquilālaktzi'uj. Huan espíritu tū' ka'lhī quinī't lā' lucut hua'chi quit.

⁴⁰ A'xni'ca' chuntza' cāhuanilh, cāmāsu'ni'lh ixmacani'n lā' ixtojoni'n.

⁴¹ Pero como xluca'n tapalalaktzi'ni'lh lā' lej talipāxuhualh, tūlah takahlaka'ī'lh. Lā' Jesús cākalhasqui'nilh:

—¿Chā a'nan lihua't?

⁴² Lā' tuncan maxqui'ca pītzina'j xatapū'n squi'ti' lā' lakatin xatachu'cu ta'xcāt. ⁴³ Lā' xla' mahlhtini'lh lā' hua'kō'lh na ixlacapūnca'n. ⁴⁴ Lā' ā'calistān cāhuanilh:

—A'ntū quimpātle'keni'lh ū'tza' a'ntū iccāhuanini' a'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni' que maclacasqui'n na'ictlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntūn tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios por quimpālacata, a'nlhā tzo'knulh Moisés lā' huan profetasna' lā' a'nlhā huanican Salmos.

⁴⁵ Lā' tuncan cāmāscā'tilh ixtachihuīn Dios. ⁴⁶ Lā' cāhuanilh:

—Chuntza' tatzō'kni' que maclacasqui'n nanī Cristo a'ntī Dios hui'lini't ixlīmāpūtaxtūnu'. Lā' maclacasqui'n que ixlīlakatu'tun chī'chini' nalakahuanchoko de a'nlhā tahui'lāna'ncha' nīnī'n. ⁴⁷ Lā' maclacasqui'n que nacāmāsu'ni'kō'can

ixlihuākca'n tachi'xcuhui't xalanī'n nac quilhtamacuj por ixpālacata Cristo. Natzucucan nac Jerusalén lā' nacāhuanikō'can que maclacasqui'n nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n para que nacāmāspūtūnu'ni'can. ⁴⁸ Lā' hui'xina'n nacāmāsu'ni'yā'tit huā' tamā'na catūhuā como laktzi'nkō'yā'tit. ⁴⁹ Lā' chuhua'j calaktzi'ntit. Na'iccāmacamini'yāni' a'ntū huanī't quinTāta'. Lā' natachokoyā'tit huā'tzā' nac Jerusalén hasta a'xni'ca' namahlhtini'nā'tit huan limāpa'ksin a'ntū xala' nac a'kapūn.

Jesús tā'kayāhualh nac a'kapūn

Mr. 16.19-20

⁵⁰ Lā' tuncan Jesús cālē'lh ī'sca'txtunu'nī'n nac tej hasta Betania lā' cha'xli ixmacanī'n lā' cāsicua'lanālih. ⁵¹ Lā' lihuan ixcāsicua'lanālimā', tzuculh tā'kayāhua na ixlacapūnca'n lā' lē'nca nac a'kapūn. ⁵² Xluca'n tamācā'tanilh lā' ā'calistān lej lipāxūj tataspi'tli nac Jerusalén. ⁵³ Lā' pō'ktu ixtahui'lāna' nac xaka'tla' litokpān para natamā'ca'tani Dios. Amén.

Huan Xatzey Tachihuïn a'ntün Tzo'kli San Juan

Ixtachihuïn Dios lalh chi'xcu'

1 A'xni'ca' tūna'j iccāxui'lī huan quilhtamacuj, lanāntza' ixui' kalhatin a'nti huanican Tachihuïn, como ū'tza' quincāmālakapasniyāni' Dios. Lā' xla' ixtā'lahui'tza' Dios. Lā' xla' ū'tza' Dios. ²Xapū'la ixtā'lahui' Dios. ³Lā' huan Tachihuïn cāxui'lilh ixlihuāk catūhuā a'ntū a'nan; tuntū' ixa'nal palh tū' cahuā por ū'tza'. ⁴Por ixpālacata ū'tza' talihui'lāna' ixlihuāk a'ntū jaxāna'n. Lā' xla' cāmāsu'ni' huan tachi'xcuhui't a'ntū ixlistu'ncua' lā' chuntza' hua'chilh iccāmākskoni' huan tachi'xcuhui't. ⁵Ū'tza' hua'chi lakatin xkakana' a'ntū mālakxkakēni'n a'nlhā cā'pucsua'. Lā' huan ko'ti'ti', xla' xala' nac cā'pucsua' lā' xla' tūla tlaja huan Xkakana'.

⁶Ixui' kalhatin chi'xcu' ixtacuini' Juan, a'nti Dios macamilh. ⁷Xla' milh para nalīchihuina'n a'nti huanican Xkakana' lā' para nacāmāxqui' tapāstacna' huan tachi'xcuhui't que natakahlaka'ī a'nti Xkakana'. ⁸Juan tū' ū'tza' Xkakana'. Xla' xmān quimāsu'yuchi huā'mā' a'nti scana'nca Xkakana'. ⁹A'nti mero Xkakana' ixmimā'cus nac cā'quilhtamacuj. Xla' cāmākskokō' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't.

¹⁰Lā' a'nti scana'nca Xkakana', xla' milh nac cā'quilhtamacuj. Lā' a'yuj ū'tza' cāxui'lilh quilhtamacuj, pero xalanī'n nac quilhtamacuj tū' talakapasli lā' tū' ixtaca'tzi que ū'tza' iccāxui'līnī't huan quilhtamacuj. ¹¹Xla' milh nac quilhtamacuj a'ntū iccāxui'līnī't pero tū' talaktzi'ncu'tulh ixtā'macchicni'. ¹²Pero makapitzin takahlaka'ī'lh. Lā' ixlihuākca'n a'ntin takahlaka'ī'lh, xla' cāmāxqui'lh limāpa'ksin para

que chuntza' natala ixcamana' Dios. ¹³Lā' a'nchī tala ixcamana' Dios, tū' hua'chi talacatuncuī' ixcamana'ca'n tachi'xcuhui't. Ixcamana' Dios tū' hua'chi lakatin ska'ta' a'nti lacatuncuilh por ixpālacata ixtapāxuhuanca'n lā' ixtapuhuanca'n tachi'xcuhui't. Dios ū'tza' a'nti cāmā'a'nanī' ixcamana'.

¹⁴Lā' a'nti huanican Tachihuïn, xla' macni' lalh. Lā' xla' latahui'lalh na quila-clhpu'nanca'n. Lā' iclaktzi'uj a'nchī ka'lhī limāpa'ksin. Huā'mā' limāpa'ksin ū'tza' ixla' a'nti ixa'cstu ixO'kxa' Dios. Xla' lej lakalhu'mana'n lā' huāk a'ntū huan ū'tza' ixlistu'ncua'. ¹⁵Juan lichihuina'lh lā' hualh:

—Ū'tza' huā'mā' a'nti iclichihuina'lh a'xni'ca' icualh que a'nti icpū'lani'nī't, ū'tza' līhuaj xaka'tla' que quit. Xla' lanāntza' ixui' a'xni'ca' quit iclacatuncuilh.

¹⁶Quincātlahuani'nī'ta'ni' lhūhua' talakalhu'mān, como xla' lej lakalhu'mana'n. ¹⁷Moisés quincāmāsu'ni'ni' ixley Dios. Pero Jesucristo quincāmāca'tziniyāni' a'ntū ixlistu'ncua' lā' a'nchī quincālakalhu'manāni' Dios. ¹⁸Lā' nin tinti' laktzi'nī't Dios nin maktin. A'nti ixa'cstu ixO'kxa' Dios, a'nti Dios lej pāxqui', ū'tza' quincāmāsu'ni'nī'ta'ni' a'nchī huanī't Dios.

Juan lichihuina'lh Jesucristo

Mt. 3.11-12; Mr. 1.7-8; Lc. 3.15-17

¹⁹Lā' huan israelitas xalanī'n nac Jerusalén talakmacamilh Juan makapitzin curasna' lā' levitasna'. Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh Juan tichū xla'. ²⁰Lā' Juan cāmālacstū'ncni'lh lā' cāhuanilh:

—Pues quit, tū' quit Cristo a'nti Dios lacsacli lā' hui'lilh ixlimāpūtaxtūnu'.

²¹Lā' takalhasqui'nīpā:

—¿Tichū hui'x? ¿Chā hui'x huan ixa'cta'sana' Dios a'nti huanican Elías?

Lā' Juan hualh:

—Tū' quit.

Lā' takalhasqui'nīpā:

—¿Chā hui'x huan ixa'cta'sana' Dios a'nti icka'lhimā'nauj?

Lā' xla' kalhtīni'lh:

—Tū'.

²² Lā' takalhasqui'nīpā:

—¿Tichū hui'x? Caquilāhuanīuj para na'iccāhuanīyāuj a'nti quincātamacamini'ta'ni'. ¿Tichū hua'na' que hui'x?

²³ Juan cākalhtīl:

—Quit hua'chi a'nti ta'sa nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't lā' huan: “Cacāxtlahua'tit mintapāstacna'ca'n para que nakaxpa'tā'tit huan Māpa'ksīni' a'xni'ca' namin”. Chuntza' hualh ixa'cta'sana' Dios a'nti huanican Isaías, a'xni'ca' hualh:

Camā'lakstu'ntit ixtej Māpa'ksīni'.

²⁴ Lā' nā ixtahui'lāna' makapitzin fariseosnu' a'nti ixcālakmacamīcani't Juan. ²⁵ Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿a'chī' mā'kpaxīni'mpā't palh tū' Cristo hui'x, nīn Elías, nīn huan ixa'cta'sana' Dios a'nti icka'lhimā'nauj?

²⁶ Lā' Juan cāhuanīlh:

—Quit iclīmā'kpaxīni'n xmān con xcān. Yā na milaclhpu'nanca'n kalhatin a'ntin tū' lakapasā'tit. Lā' nā xla' namā'kpaxīni'n. ²⁷ Xla' lihuaj xaka'tla' que quit. Lā' tū' minī'ni' nīn na'icxcutni' ixlikalhtza'pa'can i'zapato.

²⁸ Lā' huāk huā'mā' pātle'kelh a'nlhā huanican Betábara tīntacut huan pūxka Jordán, a'nlhā ixmā'kpaxīni'n Juan.

Jesús hua'chi Ixcordero Dios

²⁹ Lā' ixlīlakalī Juan laktzī'lh Jesús ixlaktapajtzūtēlha lā' cāhuanīlh huan tachi'xcuhī't:

—Calaktzī'ntit a'nti mimā'. U'tza' huā'mā' a'nti macamīnī't Dios lā' ū'tza' huanican Ixcordero Dios. U'tza' namāpānū huan quintalaclē'i'ca'n xalanī'n nac quilhtamacuj. ³⁰ U'tza'

iclichihuīna'lh a'xni'ca' iccāhuanīni': “A'nti icpū'lanī'ni't, ū'tza' lihuaj xaka'tla' que quit porque xla' lanāntza' ixuī' a'xni'ca' quit iclacaduncuīlh”. ³¹ A'yuj quit tūna'j xa'iclakapasa, quit icminī't icmā'kpaxīni'n con xcān para que huan tachi'xcuhī't nataca'tzi' que Dios macamīlh huan a'nti icpū'lanī'.

³² Lā' nā cāhuanīlh Juan:

—Quit iclaktzī'lh huan Espīritu Santo a'ntū yujchi lā' chílh na ixa'cpūn. Lā' huan Espīritu Santo tasuyulh hua'chi lakatin tantzasanān. ³³ Xapū'la quit tū' xa'icca'tzi' tichū xla'. Quihuanīlh Dios a'nti quīmacā'lh para na'icmā'kpaxīni'n con xcān. Dios quīhuanīlh: “Nalaktzī'na' nayujāchi huan Espīritu Santo lā' nachin na ixa'cpūn kalhatin chí'xcu'. Huā'mā' chí'xcu' ū'tza' a'nti limā'kpaxīni'n Espīritu Santo”. ³⁴ Iclaktzī'ni'ttza' a'nchī quīhuanica. Lā' ū'tza' iclīmāstū'nca quit que ū'tza' huā'mā' ixO'kxa' Dios.

Huan xapū'la i'sca'txtunu'ni'n Jesús

³⁵ Lā' ixlīlakalī huampala Juan ixcātā'layā con kalhatu' i'sca'txtunu'ni'n. ³⁶ Lā' laktzī'lh ixtētaxtumā' Jesús. Lā' Juan lakalaktzī'lh Jesús lā' hualh:

—U'tza' huā'mā' a'nti macamīlh Dios lā' a'nti huanican Ixcordero Dios, como xla' nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhī't.

³⁷ Huan kalhatu' i'sca'txtunu'ni'n Juan takaxmatli a'xni'ca' hualh. Lā' xlaca'n tastālani'lh Jesús. ³⁸ Lā' Jesús talakspi'tli lā' laktzī'lh ixtastālani'tēlha lā' cāhuanīlh:

—¿Chichū puhua'nā'tit?

Lā' xlaca'n tahuanihl:

—Māpa'ksīni', ¿lhachū hui'la'?

³⁹ Lā' Jesús cākalhtīl:

—Cata'ntit lā' calaktzī'ntit.

Tatā'alh lā' talaktzī'lh a'nlhā ixuī'. Lā' como lejtza' kōtanū ixuanī't, hua'chi maktā'ti', a'ntza' tatchokolh huanmā' chí'chini'.

⁴⁰Lā' huan tamā'na' kalhatu' a'nti tastālani'lh Jesús por ixpālacata a'ntū ix-cāhuanini't Juan, lā' kalhatin de ū'tunu'n ixuanican Andrés, ixtā'tin Simón Pedro.

⁴¹Lā' chu tuncan Andrés putzalh ixtā'tin a'nti ixuanican Simón lā' huanilh:

—Icpāxtokuitza' huan Mesías —ū'tza' huanicu'tun: Cristo a'nti lacsacui'lini't Dios.

⁴²Lā' Andrés tā'a'lh Simón talaktzi'n Jesús. Lā' a'xni'ca' Jesús laktzi'lh huan Simón lā' huanilh:

—Hui'x Simón, ixo'kxa' Jonás. Hui'x nahuanica'na' Cefas —huā'mā' ū'tza' huanicu'tun: Pedro lā' nā chihuix.

Jesús ta'sani'lh huan Felipe lā' Natanael

⁴³Lā' ixlilakali huampala Jesús ixa'ncu'tun a'nlhā huanican Galilea. Lā' tā'lāpāxtokli Felipe lā' huanilh:

—Caquistāla'ni'.

⁴⁴Lā' huā'mā' Felipe xala' nac Betsaida ixuani't lā' nā a'ntza' xalani'n Andrés lā' Pedro. ⁴⁵Felipe quikaksli Natanael lā' huanilh:

—Icpāxtokuitza' huan chi'xcu' a'nti tatzokni' na ixtachihuin Dios a'nlhā Moisés tzo'kli huan ley lā' a'nlhā tatzoknulh huan profetas. Xla' ū'tza' Jesús, ixo'kxa' José xala' nac Nazaret.

⁴⁶Lā' Natanael hualh:

—¿Chu tzēn taxtu de Nazaret a'ntū xatzey?

Lā' Felipe kalhtilh:

—Cata't laktzi'na'.

⁴⁷Jesús laktzi'lh huan Natanael lakmimā' lā' hualh:

—Huan a'nti mimā' ū'tza' tzeyā israelita. Xla' tū' a'kxokonu'n.

⁴⁸Natanael kalhasqui'nilh:

—¿Chichū quililakapasti?

Lā' Jesús huanilh:

—Quit iclaktzi'ni' xapū'la na ixtampin huan a'kalhpauj a'xni'ca' tūna'j ixta'sani'yāni' Felipe.

⁴⁹Natanael kalhtilh:

—Māpa'ksini', hui'x ixO'kxa' Dios; hui'x a'nti Dios lacsacni' para nala'ya' ixreyca'n israelitas.

⁵⁰Lā' Jesús kalhtilh:

—Quinkalhaka'i'ya' xmān por ixpālacata icuanini' iclaktzi'ni' na ixtampin huan a'kalhpauj. Nalaktzi'na'cus más laka'tla'n catūhuā a'ntū na'ictlahua.

⁵¹Lā' nā hualh Jesús:

—Ixlistu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Hui'xina'n nalaktzi'nā'tit huan a'kapūn laqui'yā, lā' huan ángeles a'ntū nacāmacamin Dios. Xlaca'n natatahua'ca' lā' natayujāchi na ixa'cpūn huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n.

Tapūchahuaca nac Caná

2 Ixlilakatu'tun chi'chini' tapūchahuaca nac lakatin cā'lacchicni' a'ntū huanican Caná, nac estado de Galilea. Ixtzi't Jesús a'ntza' ixui'. ²Lā' nā kantāyaca Jesús lā' con i'sca'txtunu'ni'n. ³Lā' como sputli huan xavino uva, ixtzi't Jesús huanilh:

—Tinti'tza' xavino uva.

⁴Lā' Jesús kalhtilh:

—Lā' ¿a'chi' quihuani'ya' huā'mā', Nā? Tūna'j tzucu quililtōt.

⁵Ixtzi't cāhuanilh huan macatzi'tni'ni'n:

—Catlahua'tit ixlīhuāk a'ntū xla' nacāhuaniyāni'.

⁶Lā' ixui' pāchāxan pūxka'tni' de chihuix a'ntū ixcāmaclacasqui'ncan a'xni'ca' ixmakacha'ka'ncan chu a'nchi ixtalanāncan. (Huan tachi'xcuhui't israelitas ixtakalhlaka'i' que palh maklhūhua' ixtamakacha'ka'lh, chuntza' natala lacuan na ixlacapūn Dios.) Lā' huan pātunu' pūxka'tni' ixtalitatzuma lakatunu' hua'chi tā'ti'pu'xamna' hasta lakatin ciento litros de xcān. ⁷Jesús cāhuanilh huan macatzi'tni'ni'n:

—Cacāmātzuma'tit de xcān huā' pūxka'tni'.

Lā' chuntza' xla'ca'n xa'nca tamātzumalh. ⁸Lā' Jesús cāhuanilh:

—Camācututit macsti'na'j lā' calipini'tit huan a'nti xapuxcu' de huan cā'tani'.

⁹Lā' huan xapuxcu' quilhca'tzilh. Lā' vinotza' ixuani't. Lā' xla' tū' ixca'tzi palh xcān ixuani't lā' ixtaxtāpalini'ttza' huan xcān, vinotza' ixlani't. Ixtaca'tzi xmān huanmā'na macatzi'tni'nī'n porque ū'tunu'n ixtamojōni't xcān nac huan pūxka'tni'. Lā' huan xapuxcu' de huan cā'tani' ta'sani'lh huan squi'nīni'. ¹⁰Lā' huanilh:

—Lanān xapū'la cāmaxqui'can a'nti cākantāyacan huan xatzey vino. Lā' ā'calistān, a'xni'ca' tzejtza' tako'tni't huan a'nti cākantāyacani't, cāmaxqui'can huan a'ntūn tū' lej xatzey. Lā' hui'x ā'xmān mās'tā'ya' huan xatzey vino.

¹¹U'tza' huā'mā' a'ntū tlhualh Jesús nac Caná nac estado de Galilea, ū'tza' xapū'la lē'cnin a'ntū tlhualh Jesús. Lā' chuntza' limāsu'yulh ixlimāpa'ksin. Lā' i'sca'txtunu'nī'n takalhla'kī'lh Jesús.

¹²A'calistān Jesús a'lh nac Capernaum. Lā' tata'a'lh ixtzi't lā' ixtā'timīn lā' i'sca'txtunu'nī'n. Lā' a'ntza' tatachokolh lātma'j.

**Jesús cātamacaxtukō'lh a'ntū
ko'hua'jua' na ixchakān
huan xaka'tla' litokpān**

Mt. 21.12-13; Mr. 11.15-18; Lc. 19.45-46

¹³Lā' como lejtza' pajtzu ixmimā' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua a'ntū pō'ktu ixtapūtlahua cā'tani' huan israelitas, Jesús a'lh nac xcānsipej a'ntū huanican Jerusalén. ¹⁴Lā' tanūlh nac xaka'tla' litokpān. Lā' a'ntza' cālaktzi'lh a'nti ixtastā'mā'na huācax lā' borregos lā' tantzsnān, lā' ā'makapitzin a'nti ixtahuilāna' con ixmesaca'n para

nataxtāpalī huan tumīn. ¹⁵Jesús tlhualh lakatin litāsno'knu' de lazo, lā' cālītansno'kxtukō'lh ixlihuākca'n huan borregosnu' lā' huan huācaxna'. Cāmakpūspi'tni'lh ixmesaca'n a'nti ixtaxtāpalimā'na tumīn, lā' cāmaka'ni'kō'lh huan ixtumīn. ¹⁶Lā' cāhuanilh huan stā'na'ni'n tantzsnān:

—Camāxtutit huan tamā'na de huā'tzā'. Tū' catlahua'tit hua'chi litamāuj huā' na ixchic quinTāta'.

¹⁷Lā' i'sca'txtunu'nī'n talipāstacli chu a'nchi ixtatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: Lej iclacasqui'n ca'a'cnīni'ni'ca ixchic Dios.

Lā' ū'tza' naquililakmaka'n can.

¹⁸Huan israelitas tahuaniilh:

—¿Chu ka'lhī'ya' limāpa'ksin para natlahua'ya' huā'mā'? Caquilātluhuani'uj lakatin lē'cnin para que chuntza' na'icca'tziyāuj palh hui'x ka'lhī'ya' limāpa'ksin para nacāmāxtuya' huan animalhna' de huan xaka'tla' litokpān.

¹⁹Lā' Jesús cāhuanilh:

—Calactlahua'tit huā'yā chic lā' ixlitu'tuma'j na'iclicāxtlahua quit.

²⁰Huan israelitas takalhtilh:

—Tu'pu'xamachāxan cā'ta licāxtlahuakō'ca huan litokpān. Lā' ¿chu hui'x xmān tu'tuma'j nalicāxtlahuakō'ya'?

²¹Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā' Jesús ixlichihuīna'mā' de ixmacni'. ²²Lā' i'sca'txtunu'nī'n tapāstacli ixtachihuīn Jesús a'xni'ca' xla' lakahuanchokolh. Lā' takalhla'kī'lh a'ntū ixtatzo'kni' na ixtachihuīn Dios lā' nā a'ntū hualh Jesús.

**Jesús cālkapaskō'
ixlihuākca'n tachi'xcuhui't**

²³Nac Jerusalén ixlamā' cā'tani' a'ntū huanican pascua. Lā' Jesús ixui'lacha' lā' a'ntza' tlhualh lhūhua' lē'cnin. Lā' ū'tza' lhūhua' talikalhla'kī'lh huan Jesús. ²⁴Lā' como Jesús ixcālkapaskō' ixlihuākca'n, xla' ixca'tzi que makapitzin

ixtakalhla'k'ā' lā' ā'makapitzin tū' ixtakalhla'k'ā'. ²⁵Lā' tū' ixmaclacasqui'n ā'kalhatin a'ntī nahuani chichū huanit' huan tachi'xcuhui't. Xla' cālakapasni'kō' ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhui't.

Jesús lā' Nicodemo

3 Ixui' kalhatin fariseo ixtacuini' Nicodemo. Xla' kalhatin xapuxcu' israelitas ixuani't. ²Lakatin tzi'sa' xla' lakmilh huan Jesús lā' huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', ca'tzican que Dios macamini'ta'ni' para namāsu'yu'ya'. Xmān ū'tunu'n a'ntī Dios tata'scuja, xmān xlaca'n tzē natatlahua huan lē'cnin hua'chi tlahua'ya' hui'x.

³Lā' Jesús huanilh:

—Ixlistu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Xmān ū'tunu'n a'ntī taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n, xmān ū'tunu'n tzē natatapa'ksi con Dios.

⁴Nicodemo kalhasqui'nilh:

—Lā' ¿chichū lilalh huā'mā', kalhatin chi'xcu' papatza' lā' naka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj? Tūla natanūpala na ixpān ixtzi't para nalacatuncuipala.

⁵Lā' Jesús hualh:

—Ixlistu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Xmān ū'tunu'n a'ntī taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n por ixpālacata xcān lā' huan Espiritu Santo, xmān xlaca'n tzē natatapa'ksi con Dios. ⁶Huan a'ntī ixcaman tachi'xcuhui't, ū'tza' ka'lhī ixquinīt lā' ixlucut. Lā' a'ntī ka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj por ixlimāpa'ksin Espiritu Santo, ū'tza' ka'lhī ixEspiritu Dios. ⁷Tū' calē'cni' a'ntū icuaniyāni': "Maclacasqui'n que naka'lhī'yā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n milihua'kca'n hui'xina'n". ⁸Huan ū'ni' lakachu a'n. Xmān kaxpa'ta' a'nchī macasā'nan lā' hui'x tū' ca'tziya' lhachū mincha' lā' tū' ca'tziya' lhachū a'mā'. Lā' nā chuntza' tū' ca'tziya' a'nchī kalhatin chi'xcu' tzē naka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj por ixlimāpa'ksin Espiritu Santo.

⁹Nicodemo kalhasqui'nipā:

—Lā' ¿chichū lilalh huā'mā'?

¹⁰Lā' Jesús hualh:

—¿Chu tū' ca'tziya' huā'mā'? Lā' hui'x kalhatin ixmākalhtō'kē'ni'ca'n israelitas. ¹¹Ixlistu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Iclichihuina'nāuj a'ntū icca'tziyāuj lā' icuanāuj a'ntū iclaktzi'nī'tauj. Lā' hui'xina'n tū' kalhla'k'ā'iyā'tit a'ntū icuanāuj. ¹²Como hui'xina'n tū' quilākalhla'k'ā'iyāuj a'xni'ca' quit iccālikalhachihuina'ni'yāni' a'ntū xala' nac cā'ti'ya'tna', tū' quintilākalhla'k'ā'ij quit palh na'iccālikalhachihuina'ni'yāni' catūhuā xala' nac a'kapūn.

¹³Nin tinti' lakapasna'n nac a'kapūn, xmān quit. Como xa'icui'lacha'cus a'xni'ca' tūna'j xa'icyujāchi de nac a'kapūn, quit iclakapasna'n. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhma'n. ¹⁴Lā' chu a'nchī Moisés pūmā'kayāhualh qui'hui' huan lūhua' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nā chuntza' maclacasqui'n naquimā'kayāhuacan quit nac cruz. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhma'n. ¹⁵Lā' chuntza', ixlihuākca'n a'ntin quintalipāhuan nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

Dios cāpāxqui' ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't

¹⁶Lā' Jesús cāhuanipā:

—Dios lej cāpāxqui' ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't xalanī'n nac quilhtamacuj. U'tza' limāstā'lh ixO'kxa' a'ntī xmān kalhatin ixuani't para que chuntza' ixlihuākca'n a'ntin talipāhuan xla', xlaca'n tū' maktin catitasputli. Nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū natāyani' para pō'ktu. ¹⁷Dios macamilh ixO'kxa' nac quilhtamacuj. Tū' macamilh para nacāmāpātini' xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Macamilh para que xlaca'n natapūtaxtu. Ixlihuākca'n a'ntin takalhla'k'ā' ixO'kxa' Dios, xlaca'n natapūtaxtu.

¹⁸ A'ntin talipāhuan ixO'kxa' Dios, xlaça'n tū' caticāmāpātīnīca. A'ntin tū' talipāhuan, xlaça'n nacāmāpātīnīcan porque xlaça'n tū' talipāhuan ixO'kxa' Dios a'nti x mān kalhatin ixuanīt. ¹⁹ Milh huā' nac quilhtamacuj huan a'nti hua'chi xkakana' como māsu'yu a'ntū' ixlistu'ncua'. Lā' makapitzin tū' ixtalakati huan Xkakana'. Ixtalakati a'nlhā cā'pucsua' porque xlaça'n ixtatlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' nacālīmāpātīnīcan. ²⁰ Huāk a'ntin tatlahua a'ntū ko'hua'jua' tū' talakati huan xkakana' lā' tū' tatapajtzūcu'tun nac cā'xkakana' porque tū' talacasqui'n que nacālaktzi'ncan nīn naca'tzīcan a'ncī tatlahuanīt a'ntūn tū' tzey. ²¹ A'ntin tatlahua a'ntūn tzey, xlaça'n tatapajtzū nac cā'xkakana' para que nacālaktzi'ncan lā' naca'tzīcan que xlaça'n tatlahua chu a'ncī Dios lacasqui'n.

Juan huan Mā'kpaxīni' lichihuīna'mpā Jesús

²² Lā' ā'calistān Jesús a'lh nac estado de Judea lā' tatā'a'lh huan ī'sca'txtunu'ni'n. Lā' a'ntza' tachokolh lātma'j lā' ixmā'kpaxīni'mā'. ²³ Lā' nā huan Juan nā ixmā'kpaxīni'n huan nac Enōn na ixpajtzū Salim como a'ntza' ixmā' lhūhua' xcān. Lā' huan tachi'xcu'huīt ixtalakchin lā' ixta'a'kpaxa. ²⁴ Tūna'j ixmānūcan Juan nac pūlāchi'n.

²⁵ Makapitzin ixchi'xcu'huīn Juan tatzuculh tatā'lāhuanī huan ā'makapitzin israelitas por ixpālacata huan a'ncī mā'kpaxīni'ncan lā' palh Dios laktzi'n más xatzey catīhuā a'xni'ca' a'kpaxa. ²⁶ Talaka'lh huan Juan lā' tahananilh:

—Māpa'ksini', ¿pāstaca' huan chi'xcu' a'nti ixtā'huī'lāchi tintacut Jordán lā'

a'nti lichihuī'na'? Chuhua'j nā xla' mā'kpaxīni'mā' lā' ū'tza' talakminkō'.

²⁷ Juan cākalhtīlh:

—Kalhatin chi'xcu' ka'lhī xmān a'ntū Dios maxquī'. ²⁸ Hui'xina'n kaxpa'ttit a'ncī icualh: "Tū' quit Cristo. Xmān quimacamincani't para na'icpū'lanī'". ²⁹ A'xni'ca' cāxtlahuacani'ttza' para natapūchahuacan, huan tasqui'ni' nala ixla' huan squi'nini'. Huan ixamigo squi'nini' xmān taya lā' kaxmata. Lā' lipāxuhua a'ncī pāxuhua huan squi'nini'. Lā' nā chuntza' quit lej iclipāxuhua Jesús como talakminkō'. ³⁰ Maclacasqui'n que Jesús ā'chulā' natastālani'kō' lā' quit tū' ā'chulā' quintistālani'ca.

A'nti mincha' de nac a'kapūn

³¹ A'nti minī'ta'ncha' xala' nac a'kapūn, ū'tza' más xaka'tla' que ixlihuākca'n. A'ntin talacatuncuī nac quilhtamacuj, ū'tunu'n xalanī'n nac quilhtamacuj lā' xmān talichihuīna'n a'ntū xala' nac cā'quilhtamacuj. A'nti mincha' de nac a'kapūn, ū'tza' más xaka'tla' de ixlihuākca'n. ³² Lā' xla' lichihuīna'n a'ntū laktzi'ni't lā' kaxmatni't. Lā' nīn tinti' kalhlaka'ī' a'ntū huan. ³³ Palh catīhuā kalhlaka'ī' ixtachihuīn a'nti mincha' de nac a'kapūn, chuntza' tasu'yu que xla' puhuan que stu'ncua' a'ntū huan Dios. ³⁴ Huan a'nti Dios macamilh, xla' lichihuīna'n ixtachihuīn Dios porque Dios maxquī' huan Espīritu Santo lā' tū' lakpuhuan a'ncī māstā'. ³⁵ Huan xaTāta' pāxqui' huan ixO'kxa' lā' macamaxqui'kō'lh ixlihuāk para namāpa'ksini'n xla'. ³⁶ A'ntin talipāhuan ixO'kxa' Dios, xlaça'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' a'ntin tū' talipāhuan, xlaça'n tū' catitaka'lhīlh xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' Dios lej nacāmāpātīnī.

**Jesús lā' huan puscāt
xala' nac Samaria**

4 Huan fariseosnu' ix-cāmāca'tzinicanī'ttza' que huan Jesús más lhūhua' ixtastālani' lā' ixcāmā'kpaximā', lā' Juan tū' lej lhūhua' a'ntī ixtastālani' lā' ixcāmā'kpaxī. ²Pero Jesús tū' ixmā'kpaxīni'n; xmān ī'sca'txtunu'nī'n Jesús ū'tunu'n ixtamā'kpaxīni'n. ³Lā' a'xni'ca' Jesús ca'tzilh que huan fariseosnu' ixcāmāca'tzinicanī'ttza' huā'mā', Jesús taxtulh de huan nac Judea lā' a'lh para nac Galilea.

⁴Lā' huan ixtej Galilea tētaxtu por Samaria. ⁵Lā' a'xni'ca' Jesús ixtētax-tumā' a'nlhā ixtapaksī nac Samaria, chā'lh nac lakatin cā'lacchicni' ixtacuīni' Sicar na ixpajtzu huan tī'ya't a'ntū Jacob ixmaxquī'ni't ixo'kxa' a'ntī ix-uanicān José. ⁶A'ntza' ixuī' lakatin mu'sni' a'ntū makāntza' ixla' ixuanī't Jacob. Lā' hua'chi tastu'nūta Jesús chā'lh nac huanmā' mu'sni'. Lā' como lejtza' makat ixtlā'huani't, lejtza' ixtlekuani't. Lā' a'ntza' tahui'lalh na ixquilhtūn huan mu'sni'. ⁷Lā' tū' xlit lakchilh kalhatin puscāt xala' nac Samaria para namācutu xcān como i'xka'tmā'. Lā' Jesús huanilh:

—Quintā'hua' mixcān.

⁸Huan sca'txtunu'nī'n ixta'a'ni't nac cā'lacchicni' para natatamāhua ixlihua'tca'n. ⁹Lā' huan puscāt samaritana huanilh huan Jesús:

—Hui'x israelita lā' quit samaritana. Lā' ¿a'chī' quisqui'ni'ya' xcān? —chuntza' huanilh porque huan israelitas tū' ixtalālaktzī'ncu'tun con huan samaritanosnu'.

¹⁰Lā' Jesús kalhtilh:

—Ixca'tzi cahuā' a'ntū Dios mās'tā' lā' a'ntī squi'ni'mā'ni' mixcān, hui'x ixquisqui'ni' quit lā' quit xa'icmaxquī'ni' xatzey xcān.

¹¹Huan puscāt huanilh:

—Hui'x tū' ka'lhī'ya' a'ntū napūmācutuya' lā' huan mu'sni' pūlhmā'n hui'lacha'. ¿Lhāchū nataya'ya' huan xatzey xcān? ¹²A'ntī quimpapca'n Jacob quincāmāchokonī'ni' huā'mā' mu'sni'. A'tzā' ixko'tnun Jacob lā' ixo'kxa'n lā' ixanimalhna'. Lā' ¿chu hui'x más ka'tla' que Jacob?

¹³Lā' Jesús huanilh:

—Ixlihuāk a'ntī natahua' huā'mā' xcān, nataka'lhīpala takalhpūtī. ¹⁴Lā' a'ntī natahua' huā'mā' xcān a'ntū na'iccāmaxquī' quit, xlaca'n tū'tza' maktin catitakalhpūtīlh. Huan xcān a'ntū na'iccāmaxquī' quit nala hua'chi mu'sni' na ixchakānca'n, lā' nacāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

¹⁵Lā' huan puscāt huanilh:

—Pues caquima'xquī' huā'mā' xcān lā' chuntza' tū'tza' maktin ictikalhpūtīlh lā' chuntza' tū'tza' ictimilh na'icxka'ta huā'tzā'.

¹⁶Lā' Jesús huanilh:

—Caquīta'sa'ni' minkōlu'. Lā' cata'tit.

¹⁷Lā' huan puscāt kalhtilh:

—Tū' icka'lhī quinkōlu'.

Jesús huanilh:

—Stu'ncua' a'ntū hua'na' que tū' ka'lhī'ya' minkōlu'. ¹⁸Hui'x cāka'lhī'ni'ta' kalhaquitzis minkōlu'. Lā' a'ntī tā'huī'la' chuhua'j, xla' tū' minkōlu'. Ixlistu'ncua' a'ntū huani'ta'.

¹⁹Lā' huan puscāt huanilh:

—Hui'x ixa'cta'sana' Dios. Chuntza' tasu'yu. ²⁰Huan quīnapapna'ca'n samaritanosnu' ixtamācā'tanī Dios huā'tzā' nac kēstīn. Lā' hui'xina'n israelitas hua'nā'tit que xmān nac Jerusalén tzē namācā'tanīcan Dios.

²¹Lā' Jesús kalhtilh:

—Cakalhlaka'i' a'ntū na'icuanīyāni'. Namin lakatin quilhtamacuj a'xni'ca' tū'tza' catimaclacasquī'nca na'a'ncan mācā'tanīcan xaTāta' Dios huan nac kēstīn lā' nīn nac Jerusalén. ²²Hui'xina'n samaritanosnu' tū' lakapasā'tit

a'nti macā'tani'yā'tit. Quina'n iclakapasāj a'nti icmācā'tani'yāj. Lā' a'nti namāpūtāxtūnu'n, xla' ū'tza' kalhatin israelita. ²³Chilhtza' huan quilhtamacuj a'xni'ca' a'nti xa'ncq tamācā'tani xaTāta' Dios natamācā'tani con ixlihuāk ixa'clhcunucca'n lā' natakahlaka'ī ixtachihuīn Dios. Dios lacasqui'n que chuntza' nalimācā'tanican. ²⁴Dios lakahuan a'yuj tū' laktzi'ncan. Lā' tasqui'ni que tachi'xcuhui't natamācā'tani con ixlihuāk ixa'clhcunucca'n; lā' tasqui'ni natakahlaka'ī ixtachihuīn Dios. Chuntza' xa'nca natalimācā'tani Dios.

²⁵Huan puscāt huanilh:

—Quit icca'tzi que namin huan Mesías a'nti huanican Cristo a'nti Dios lacacui'lini't lā' mānūlh ixlimāpū-tāxtūnu'. Xla' naquincāhuanikō'yāni' ixlihuāk a'xni'ca' namin.

²⁶Lā' Jesús huanilh:

—U'tza' quit a'nti tā'chihuīna'mā'ni'.

²⁷Lā' tuncan tachilh i'sca'txtunu'ni'n. Lā' talē'cnilh como talaktzi'lh Jesús a'nchī ixtā'chihuīna'mā' huan puscāt. Lā' nīn chā'tin kalhasqui'nilh huan puscāt: “¿Tuchū lacasqui'na?” Lā' tū' kalhasqui'nica Jesús: “¿A'chī tā'chihuīna'mpā't huan puscāt?” ²⁸Huan puscāt hui'lilh ixpūxka'tni' lā' a'lh nac cā'lacchicni' lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhui't:

²⁹—Capintit laktzi'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'nti quihuanikō'lh ixlihuāk a'ntū ictlahuani't. Chō'la ū'tza' a'nti Cristo.

³⁰Tataxtulh de huan cā'lacchicni' para natalaka'n Jesús. ³¹Lā' lihuan ixtamimā'na huan tachi'xcuhui't, huan i'sca'txtunu'ni'n Jesús tahuanilh:

—Māpa'ksini', catihua'ya' macsti'na'j.

³²Lā' xla' cāhuanilh:

—Quit icka'lhī quilihua't. Hui'xina'n tū' ca'tziyā'tit.

³³Huan sca'txtunu'ni'n talākalhasqui'nilh:

—¿Chā catihuā quixtekni'chitza' ixlihua't?

³⁴Lā' Jesús cāhuanilh:

—Quit ictlahuacu'tun ixlimāpa'ksin quinTāta' a'nti quimacamini't, lā' ictlahuakō'cu'tun a'ntū quilimā-macū'ni't. U'tza' huā'mā' quit quilihua't.

³⁵Hui'xina'n hua'nā'tit: “Sputacus lakatā'ti' mālhcuyu' napūlana'n”. Quit iccāhuaniyāni': Calaktzi'ntit huan tachi'xcuhui't a'ntin tamimā'na. Palaj natakahlaka'ī quintachihuīn. Xlaca'n hua'chi tacuxtu a'nlhā ā'xmān naxkāna'ncan. ³⁶A'nti xkāna'n maxqui'can ixtatlaj. Lā' nā chuntza' a'nti quintatā'scuja. Por ixpālacata a'ntū tamāsu'yu xlaca'n, makapitzin takahlaka'ī. Lā' ū'tza' hua'chi ixtatlajca'n a'ntin quintatā'scuja. Lā' a'ntin takahlaka'ī quintachihuīn, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. U'tza' natalipāxuhua a'ntin tamāsu'yulh quintachihuīn xapū'la lā' a'ntin tamāsu'yulh ā'calistān. ³⁷Ixlistu'ncua' a'nchī huancan: “Kalhatin cha'n lā' ā'kalhatin xkāna'n”. ³⁸Quit iccāmacā'nī'ta'ni' para naxkāna'nā'tit a'nlhā tū' cha'nī'ta'ntit hui'xina'n. Naxkāna'nā'tit a'nlhā tascujli ā'makapitzin. U'tza' huanicu'tun que hui'xina'n nacāmāsu'ni'yā'tit a'nti cāmāca'tzinīcani'ttza' macsti'na'j

quintachihuīn. Lā' xlaca'n natakahlaka'ī —hualh Jesús.

³⁹Lā' lej lhūhua' samaritanosnu' xalani'n huanmā' cā'lacchicni' takahlaka'īlh Jesús por ixpālacata huan a'ntū huanit' huan puscāt: “Quihuanikō'lh ixlihuāk a'ntū ictlahuani't quit”. ⁴⁰Lā' chuntza' huan samaritanosnu' a'xni'ca' talakchilh Jesús, tahuanilh catachokolh con ū'tunu'n. Lā' xla' tachokolh lakatu' chī'chini'. ⁴¹Lā' lhūhua' takahlaka'īlh

a'xni'ca' takaxmatli a'ntū hualh xla'.

⁴²Lā' xla'ca'n tahuanihl huan puscāt:

—Chuhua'j tū' xmān por ixpālacata mintachihuīn ickalhlaka'ī'yāuj. Quina'n iclaktzī'uj con quilakastapunca'n lā' ickaxmatnī'tauj a'ntū huan xla'. Lej ixlistu'ncua' palh ū'tza' Cristo a'nti nacāmāpūtuxtū xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.

Jesús mātzeyilh ixo'kxa' huan chi'xcu' a'nti ixtā'scuja huan rey

⁴³Lā' ixlilakatu' chi'chini' Jesús taxtulh de nac Samaria lā' a'lh nac Galilea. ⁴⁴Jesús ixcāhuaninī't que kalhatin a'cta'sana' tū' a'cnīni'ni'can na ixā'lacchicni'. ⁴⁵Lā' a'xni'ca' Jesús chilh nac Galilea, lipāxūj talaktzī'lh xalanī'n nac Galilea. Como xla'ca'n taquilalh nac Jerusalén a'nlhā ixlamā' cā'tani' a'ntū huanican pascua, ixtalaktzī'nkō'nī'ttza' ixlihuāk a'ntū quitlahualh Jesús a'ntza'.

⁴⁶Jesús mimpā nac Caná, nac estado de Galilea, a'nlhā limāxtulh xavino uva huan xcān. Lā' pajtzu Caná, nac lakatin cā'lacchicni' a'ntū huanican Capernaum, ixui' kalhatin chi'xcu' a'nti ixtā'scujmā' huan rey. Lā' huan ixo'kxa' lej ixī'tza'ca'n. ⁴⁷Lā' a'xni'ca' ca'tzilh que Jesús ixtaxtuni'ttza' huan nac Judea lā' ixui'lacha'tza' nac Galilea, lā' chu tuncan huan xatāta' a'lh laktzī'n Jesús lā' lej squi'nli que ca'lh na ixchic para namātzeyī ixo'kxa' porque ixnīmā'tza'. ⁴⁸Lā' Jesús huanilh:

—Hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit hasta que tū' nalaktzī'nā'tit lē'cnīn lā' xalaka'tla'n catūhuā.

⁴⁹Lā' huan chi'xcu' huanilh:

—Capit na quinchic lihuan tūna'j nī qui'o'kxa'.

⁵⁰Lā' Jesús huanilh:

—Capinchitza' na minchic. Mi'o'kxa' tzeyalhtza'.

Lā' huan chi'xcu' kalhlaka'ī'lh a'ntū huanilh Jesús lā' a'lh.

⁵¹Lā' a'xni'ca' ixchintēlha na ixchic, ix-tasācua'ni'n chu tuncan tataxtulh ta'a'lh talakapāxtoka lā' tahuanihl:

—Mi'o'kxa' tzeyalhtza'.

⁵²Lā' cākalhasqui'nīlh tuchūyā hora tzuculh tzeyan. Lā' tahuanihl:

—Kōtan hua'chi maktin kōtanū tapānūnī'lh huan tachi'chixni'.

⁵³Huan xatāta' chu tuncan ca'tzilh que chu ū'tza' huā'mā' hora a'xni'ca' huanilh Jesús: “Mi'o'kxa' tzeyalhtza'”. Lā' ū'tza' līkalhlaka'ī'lh Jesús huan chi'xcu' lā' nā ixlihuākca'n xalanī'n na ixchic.

⁵⁴Lā' ū'tza' huā'mā' ixlilakatu' lē'cnīn a'ntū tlahualh Jesús a'xni'ca' mincha' nac Judea lā' chā'lh nac Galilea.

Jesús mātzeyilh huan chi'xcu' xala' nac Betesda

5 Lā' tū' makān ā'calistān huan israelitas talitzuculh huan cā'tani'. Lā' Jesús a'lh nac xcānsipej Jerusalén a'nlhā ixlamā' huan cā'tani'. ²Lā' nac Jerusalén, ixui' lakatin mu'sni' na ixpajtzu a'nlhā ixtalactanū borregos nac huanmā' xcānsipej. Lā' huan mu'sni' ixuanican Betesda. U'tza' ixtachihuīn hebreo. Lā' a'nlhā ixui' huan mu'sni' ixui' lhūhua' xcān. Lā' pūlh mā'n ixuanit'. Lā' ixyāhuacani'ttza' ixa'cchic a'ntū ixka'lhī lakaquitzis ixtanquilhni'. ³A'ntza' ixtamā'na lhūhua' ī'tza'ca'ni'n a'nti lakatzi'nīn lā' a'ntin tū' tzey ixtojonca'n lā' a'nti ixtalū'ntū'lanī't. Xla'ca'n ixtaka'lhīmā'na a'xni'ca' ixtaxakā'lilh huan xcān. ⁴A'katunu' ixuyjāchi kalhatin ángel. Lā' ū'tza' ixlakxakā'li huan xcān. Lā' a'nti pū'la ixtojō huan nac xcān a'xni'ca' ixtalaxkakā'li, xla' chu tuncan ixtzeyan de chu xatūyā tajatat.

⁵Lā' a'ntza' ixui' kalhatin chi'xcu' a'nti ixī'tza'ca'n pu'xamacāujtzeyan cā'ta'. ⁶Lā' Jesús laktzī'lh huan chi'xcu' a'nlhā ixmā'. Lā' como Jesús ixca'tzī'tza' palh lejtza' makān ixī'tza'ca'n huan chi'xcu', lā' kalhasqui'nīlh:

—¿Chā tzeyancu'tuna'?

⁷Lā' huan ī'tza'ca' kalhtini'lh:

—Tinti' a'nti naquimojō huā' nac xcān a'xni'ca' talaxxakā'li. A'xni'ca' quit ictō-jōcu'tun chu tuncan tojō ā'kalhatin lā' chuntza' quiltilajacan.

⁸Lā' Jesús huanilh:

—Catā'kaqui' lā' casacti mixti'cat lā' catlā'hua'.

⁹Lā' chu tuncan huan chi'xcu' tzeyalh lā' sacli i'xti'cat lā' tzuculh tlā'huan. Lā' huanmā' chi'chini' xla' ū'tza' ixpūjaxcan. ¹⁰Lā' huan israelitas tahuanilh huan chi'xcu' a'nti mātzeyīca:

—Chuhua'j huā'mā' chi'chini' ū'tza' a'ntū pūjaxcan. Lā' hui'x tū' a'nan nalipina' catūhuā. Tū' limakuan hui'x lipimpā't mixti'cat. Chuntza' huan quileycan.

¹¹Lā' huan chi'xcu' cākalhtilh:

—Pues a'nti quimātzeyilh, ū'tza' qui-huanilh: “Casacti mixti'cat lā' catlā'hua”.

¹²Lā' takalhasqui'nilh:

—Lā' ¿tichūyā chi'xcu' a'nti huanini': “Casacti mixti'cat lā' catlā'hua”?

¹³Lā' huan chi'xcu' tū' ixca'tzi a'nti mātzeyilh porque lej lhūhua' tachi'xcuhū't ixtahū'läna' lā' Jesús ixcālaclhtaxtuni'tza'. ¹⁴Lā' ā'calistān Jesús tā'lāpāxtokli nac xaka'tla' litokpān lā' huanica:

—Chuhua'j hui'x tzeyā'tza'. Tū'tza' catlahua' a'ntū ko'hua'jua'. Palh hui'x natalahua'pala'ya' a'ntū ko'hua'jua', chō'la napātīpala'ya' hui'x ā'lihua'ca'.

¹⁵Lā' huan chi'xcu' a'lh lā' cāmāca'tzinilh huan israelitas que a'nti ixmātzeyini't xla' ū'tza' Jesús.

¹⁶Lā' huanmā' chi'chini' ū'tza' a'ntū ixpūjaxcan lā' a'xni'ca' Jesús tlhualh huanmā' lē'cnin. Lā' ū'tza' talitzuculh talimacaputza israelitas lā' ixtamaknicu'tun. ¹⁷Lā' Jesús cāhuanilh:

—QuinTāta' pō'ktu scujmā' lā' nā ū'tza' quit icliscuja.

¹⁸Lā' ū'tza' ā'chulā' talī'a'kchā'lh huan israelitas lā' lej ixtamaknicu'tun. Ta'a'kchā'lh porque xla' ixtlahuani't a'ntūn tū' tzey para xla'cā'n huanmā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' ixuampala xla' que Dios ū'tza' ixTāta' lā' ū'tza' ixlitā'talacastuca Dios.

IxO'kxa' Dios ka'lhī limāpa'ksin

¹⁹Lā' Jesús cāhuanilh:

—Lej stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit quē'cstu tuntū' ictlahua. Xmān ictlahua ixtapuhūān quinTāta' Dios. Iclaktzi'n a'ntū tlhūa quinTāta' lā' xmān ū'tza' ictlahua. A'ntū tlhūa quinTāta', nā ū'tza' ictlahua. ²⁰Huā' quinTāta' quimpāxqui' quit lā' quimāsu'ni' ixlihuāk catūhuā a'ntūn tlhūamā'. Lā' naquimāsu'ni'cus a'ntū más xalaka'tlan catūhuā. Lā' ū'tza' na'ictlahua lā' nalē'cni'yā'tit hui'xina'n. ²¹QuinTāta' mālakahuanichokonini'n. Lā' nā chuntza' quit iccāmālakahuanī a'nti iccāmālakahuanicu'tun. ²²QuinTāta' tū' lacāxtlahua nīn kalhatin porque xla' quimacamaxqui'nī't huan limāpa'ksin para na'iclacāxtlahua. ²³Lā' chuntza' ixlihuākca'n naquinta'a'cnini'ni' quit a'cxtim hua'chi ta'a'cnini'ni' quinTāta' Dios. A'ntin tū' qui'a'cnini'ni' quit nā tū' a'cnini'ni' quinTāta' a'nti quimacaminī't.

²⁴Ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nti takaxmata a'ntū icuan lā' talipāhuan a'nti quimacamilh, xla'cā'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' xla'cā'n tū' caticāmālaclē'nica; taka'lhī'tza' ixquilhtamacujca'n xasāsti' a'ntū tū' maktin catisputli. ²⁵Lā' ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Mimā'tza' huan chi'chini' lā' chuhua'j huā'mā' quilhtamacuj a'xni'ca' huan a'ntin tū' taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n, xla'cā'n natakaxmata quintachihuīn quit, ixO'kxa' Dios. Lā' a'nti nata'a'kahuāna'ni' quintachihuīn, xla'cā'n nacāmaxqui'can

xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. ²⁶QuinTāta' Dios, xla' ka'lhī limāpa'ksin para nacāmaxqui' tachi'xcuhi't ixquilhtamacujca'n xasāsti'. Lā' quimaxqui'nī't quit limāpa'ksin para na'iccāmaxqui' xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhi't. ²⁷Lā' quimaxqui'nī't limāpa'ksin para na'iclacāxtlahua, como quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. ²⁸Tū' calē'cnī'tit a'ntū iccāhuanimā'nī'. Mimā' huan chi'chini' a'xni'ca' huan nīnī'n natakaxmata quintachihuīn. ²⁹Lā' natatā'cxtuyāchi xlaca'n de nac taponkni'. A'ntin tatlahualh a'ntūn tzey, xlaca'n natalakahuanchoko lā' nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā' a'ntin tatlahualh a'ntū xako'hua'jua', xlaca'n natalakahuanchoko lā' nacāmāpātīnican.

**Jesús māsu'yulh que
xla' ka'lhī limāpa'ksin**

³⁰Lā' Jesús cāhuanipā:

—Quit tū' ictlahua a'ntū xmān quimpātunca'tzi. Quit iclacāxtlahua chu a'nchī Dios quihuani. A'nchī iclacāxtlahua quit, chuntza' tzey porque quit tū' ictlahua xmān a'ntū quit iclacasqui'n. Ictlahua xmān ixpātunca'tzi huan quinTāta' a'nti quimacamini't. ³¹Palh xmān cahuā quit xa'icmālacstū'ncli lā' tinti' ā'kalhatin a'nti namālacstū'nca de quit, chuntza' tū' catikalhlaka'ī'ca a'ntū icuan. ³²Hui'lapā ā'kalhatin. U'tza' naquilichihuīna'n. Lā' quit icca'tzi que a'ntū nahuan xla' de quit, ū'tza' ixlistu'nca'. ³³Hui'xina'n mākalhasqui'ninīnī'ntit Juan. Lā' Juan kalhtini'lh a'ntū ixlistu'nca'. ³⁴Quit tū' icmaclacasqui'n nīn kalhatin chi'xcu' a'nti namālacstū'nca de quit. Xmān iccāhuanimā'nī' huanmā' para que hui'xina'n napūtaxtuyā'tit. ³⁵Juan xla' hua'chi lakatin pūmaksko a'ntū ixlama lā' ixmaksko. Lā' hui'xina'n tū' makān

lakati'tit a'nchī iccāmāxkakēyāni'. ³⁶Juan ixmālacstū'nca que Dios quimacamini't. Lā' a'ntū más māsu'yu que Dios quimacamini't ū'tza' a'ntū ictlahua, como ictlahua a'ntū Dios quilimāmacū'nī't. ³⁷Lā' nā Dios mālacstū'nca de quit. Pero hui'xina'n tū' maktin kaxpa'tni'ta'ntit ixtachihuīn lā' tū' maktin laktzi'nī'ta'ntit Dios. ³⁸Lā' tū' ka'lhīyā'tit ixtachihuīn na mi'a'clhcunucca'n. Chuntza' tasu'yu como hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit palh quit Dios quimacamini't. ³⁹Hui'xina'n lej xa'nca lakapūtle'keyā'tit huan ixtachihuīn Dios. Puhua'nā'tit que chuntza' naka'lhīyā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n para pō'ktu. A'yuj huan ixtachihuīn Dios lichihuīna'n de quimpālacata, ⁴⁰pero hui'xina'n tū' quilākahlaka'ī'cu'tunāuj para que chuntza' naka'lhīyā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n para pō'ktu.

⁴¹'Quit tū' ictamakchuyī palh tachi'xcuhi't tū' quinta'a'cnīnī'ni'. ⁴²Quit icca'tzi xa'nca que hui'xina'n tū' pāxqui'yā'tit Dios. ⁴³Quit icmini't por ixquilhtampān Dios. Lā' hui'xina'n tū' quilākahlaka'ī'yāuj. Palh ixmilh ā'kalhatin xmān por ixtapuhuān, ū'tza' nakahlaka'ī'yā'tit. ⁴⁴Hui'xina'n lacasqui'nā'tit que cacāta'a'cnīnī'ni'ni' huan tachi'xcuhi't lā' tū' pāstacā'tit natlahua'yā'tit a'ntū ixtapuhuān Dios. Lā' ū'tza' tū' likahlaka'ī'yā'tit. ⁴⁵Tū' capuhua'ntit palh na'iccālē'ksa'nīnī'nāni' con quinTāta'. A'nti nacālē'ksa'nīnī'nāni' ū'tza' Moisés a'nti lipāhua'nā'tit hui'xina'n. ⁴⁶Palh hui'xina'n ixkalhlaka'ī'tit cahuā a'ntū tzo'kli Moisés, nā quit ixquilākahlaka'ī'uj, como a'ntū tzo'kli Moisés, ū'tza' lichihuīna'lh de quit. ⁴⁷Lā' palh hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū tzo'kli Moisés, ¿chichū naquilālikahlaka'ī'yāuj quit a'ntū iccāhuaniyāni'?

**Jesús cāmāhui'lh huan
lakaquitzis mil chi'xcuhui'n**

Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17

6 Lā' ā'calistān Jesús a'lh nac tintacut mar a'nlhā ixtacuīni' Galilea lā' nā ixuanican Tiberias. ²Lā' lej lhūhua' tachi'xcuhui't ixtastālani'ni't porque ixtalaktzi'ni't huan lhūhua' lē'cnīn a'ntū ixtlahuani't, como ixcāmātzeyini't huan ī'tza'ca'ni'n. ³Lā' Jesús tō'ca'lh huan nac kēstīn lā' a'ntza' tatō'lalh con ī'sca'txtunu'ni'n. ⁴Lā' ixtapajtzūtēlha huan ixcā'tani'ca'n israelitas a'ntū huanican pascua. ⁵Lā' Jesús laca'a'lh lā' lacachuna'j cālaktzi'lh lhūhua' tachi'xcuhui't ixtalakmimā'na. Lā' huanilh huan Felipe:

—Chuhua'j ¿lhachū natamāhuayāuj lihua't a'ntū nacāmāhui'yāuj huā'mā' tachi'xcuhui't?

⁶Jesús hualh huā'mā' a ver chichū ixkalhtini'lh Felipe. Jesús, xla' ixca'tzītza' a'ntū natlahua. ⁷Lā' Felipe kalhtini'lh:

—Lakatu' ciento pesos tū' cati'a'cchā'lh para natalihuā'yan macasti'n.

⁸Lā' ā'kalhatin sca'txtunu' ixtacuīni' Andrés, a'ntū ixtā'tin Simón Pedro, xla' hualh:

⁹—A'tzā' hui' kalhatin ka'hua'chu. Xla' līmin macquitzis pāntzi de cebada lā' ā'tantu' squi'ti'. Lā' ¿chichū nali'a'cchā'n, tanto lhūhua' tachi'xcuhui't?

¹⁰Lā' Jesús hualh:

—Cacāhuani'tit huan tachi'xcuhui't que catatahui'lakō'lh ixlīhuākca'n.

A'ntza' lej ixmā' seket. Lā' a'ntza' tatahui'lakō'lh hua'chi lakaquitzis mil chi'xcuhui'n. ¹¹Lā' Jesús cātayal huan pāntzi lā' maxqui'lh pāxcatca'tzi Dios lā' cāmāxqui'lh ī'sca'txtunu'ni'n. Lā' xla'ca'n tamāxqui'lh a'ntū ixtahui'lāna'. Lā' nā chuntza' cāmāxqui'lh huan squi'ti'. Lā' cāmāxqui'lh chu a'nchī xla'ca'n tala-casqui'lh. ¹²Lā' a'xni'ca' taka'sli, Jesús cāhuani'lh huan ī'sca'txtunu'ni'n:

—Cacāmākēstokkō'tit huan xalacpītzin. Tū' capāxcatlīla'tit.

¹³Tamākēstokli lā' a'cchā'lh pācāujtu' chā'xta' lītatzumalh xalacpītzin macquitzis pāntzi de cebada. ¹⁴Lā' huan tachi'xcuhui't a'xni'ca' talaktzi'lh huanmā' lē'cnīn a'ntūn tlhualh Jesús, xla'ca'n tahualh:

—Stu'ncua' ū'tza' huanmā' ixa'cta'sana' Dios a'ntū ixmimā' huā' nac quilhtamacuj.

¹⁵Lā' Jesús ca'tzīlh que ixtalē'ncu'tun lā' ixtasātlahuacu'tun ixreyca'n. Lā' ū'tza' lītapanūlh lā' ixa'cstu a'lh nac kēstīn.

Jesús kalhtlā'hualh huan xcān

Mt. 14.22-27; Mr. 6.45-52

¹⁶Lā' a'xni'ca' tzi'satza' ixuani't, ī'sca'txtunu'ni'n tayujchi para na ixquilhtūn mar. ¹⁷Tatojōlh nac lakatin barco lā' ixtatēlakataxtumā'natza' huan mar. Xla'ca'n ixtachā'ncu'tun nac Capernaum. Lejtza' cā'pucsua' ixuani't lā' Jesús tūna'j ixtaspi'ta. ¹⁸Lā' lej tzuculh ū'nun. Lā' huan xasipej xcān ixtatā'kayāhua. ¹⁹Lā' a'xni'ca' ixtatlā'huani'ttza' hua'chi lakaquitzis kilómetro ixlīmakat, huan sca'txtunu'ni'n talaktzi'lh Jesús. Ixtapajtzūtēlha huan nac barco, lā' ixkalhtlā'huantēlha huan xcān. Lā' xla'ca'n tajicua'lh. ²⁰Lā' xla' cāhuani'lh:

—Quit Jesús. Tū' cajicua'ntit.

²¹Lā' xla'ca'n con lhūhua' tapāxuhuān tamā'ca'lh nac barco. Lā' chu tuncan la-capal hualh tachā'lh na ixquilhtūn huan mar, ixpajtzu Capernaum.

Huan tachi'xcuhui't taputzal huan Jesús

²²Lā' ixlīlakali ixtalahui'lāna'ncha'cus huan tachi'xcuhui't nac tintacut mar. Xla'ca'n taca'tzīlh que xmān lakatin barco ixui' lā' ū'tza' ixtapūtacutni't huan sca'txtunu'ni'n lā' Jesús tū' ixcātā'a'ni't. ²³Lā' makapitzin barcos xalacti'na'j ixtamini'ta'ncha' nac Tiberias lā' tachilh

ixpajtzu a'nlhā ixua'cani't pāntzi a'xni'ca' māstā'lh pāxcatca'tzi huan Jesús. ²⁴Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhui't tacat'zilh que Jesús tū'tza' ixui' a'ntza' lā' nīn i'sca'txtunu'nīn, xlaca'n tatojōlh huan nac barcos lā' ta'lh taputza nac Capernaum.

Jesús ū'tza' huan Lihua't a'ntū māstā' quilhtamacuj

²⁵Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhui't tatakutcha', takaksli Jesús lā' takalhasqui'nīlh:

—Māpa'ksini, ¿lhāchūnīn chita' huā'tzā'?

²⁶Lā' Jesús cāhuanilh:

—Ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n laktzi'ntit huan lhūhua' lē'cnīn a'ntū ictlahualh. Tū' ixpālacata huan lē'cnīn quilāputzayāuj. Hui'xina'n tzej huā'yantit lā' tzej ka'stit. U'tza' quilāliputzayāuj. ²⁷Tū' casujtit por huan milihua'tca'n a'ntū nasputa. Xatzey casujtit por huan lihua't a'ntū tū' maktin catisputli. Quit icmāstā' huā'mā' lihua't como quit huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n lā' como quit icmilh por ixquilhtampān quinTāta' Dios.

²⁸Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿chichū na'ictlahuayāuj para que tzē na'ictlahuayāuj chu a'nchī lacasqui'n Dios?

²⁹Lā' Jesús cākalhtilh:

—A'ntū Dios lacasqui'n que natlahua'yā'tit, ū'tza' huā'mā': Naquilākalhlaka'ī'yāuj, como quit quimacaminī't Dios.

³⁰Takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿tuchūyā lē'cnīn tzē naquilātlahuani'yāuj para que chuntza' na'iccākalhlaka'ī'yāni'? ¿Tuchū natlahua'ya' hui'x? ³¹Huan quinapapna'ca'n taha'lh a'ntū huanican maná nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Chuntza' tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios:

Xla' cāmaxqui'lh ixlihua'tca'n xala' nac a'kapūn.

³²Lā' Jesús cākalhtilh:

—Ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntū Moisés cāmaxqui'ni', ū'tza' tū' huan lihua't xala' nac a'kapūn. QuinTāta' xla' cāmaxqui'yāni' huan Xatzey Lihua't xala' nac a'kapūn. ³³Macamin-cani'ta'ncha' nac a'kapūn kalhatin a'nti cāmaxqui' xasāsti' ixquilhtamacujca'n huan tachi'xcuhui't nac cā'quilhtamacuj. U'tza' huā'mā' huan Xatzey Lihua't a'ntū māstā'mā' Dios.

³⁴Lā' tahuaniilh:

—Caquilāmaxqui'uj pō'ktu huanmā' lihua't.

³⁵Lā' Jesús cāhuanilh:

—Quit huā'mā' Lihua't. Quit iccāmaxqui' xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhui't. A'yuj hui'xina'n huā'yanā'tit, pero natzincspalayā'tit lā' nakalhpūtīpalayā'tit. Palh naquilākalhlaka'ī'yāuj lā' naquilā'a'kahuāna'ni'yāuj, hui'xina'n tū' caticāspu'tni'ni' tapāxuhuān. ³⁶Iccāhuanintza' hui'xina'n laktzi'ni'ta'ntit huan lhūhua' lē'cnīn a'ntū ictlahualh. Lā' tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'yuj laktzi'ni'ta'ntit. ³⁷Ixlihuākca'n a'nti nacāmāpuhuanī quinTāta' que naquinta'a'kahuāna'ni'cu'tun, xlaca'n naquintastālani'. Lā' a'nti naquintastālani'cu'tun tū' icticāmāspi'tli. ³⁸Quit icminī'ta'ncha' nac a'kapūn para na'ictlahua ixtapuhuān a'nti quimacamilh. Tū' ictlahua a'ntū xmān quintapuhuān. ³⁹QuinTāta' a'nti quimacaminī't, xla' lacasqui'n que na'iccāmaktaka'lhā ixlihuākca'n a'nti cāmāpuhuanī que naquintastālani'. Xla' lacasqui'n que na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin a'ntū ā'xmān chí'chini'. ⁴⁰Ixtapuhuān quinTāta' ū'tza' huā'mā': Ixlihuākca'n a'nti natahuan que quit ixO'kxa' Dios lā' naquintalipāhuan, xlaca'n nataka'lhī

xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu; lā' quit na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin a'ntū ā'xmān chi'chini' —hualh Jesús.

⁴¹ Lā' huan israelitas tatzuculh talichihuīna'n Jesús. Tū' cāminī'ni'lh a'nchī hualh Jesús: “Quit huan Lihua't. Quit icmincha' nac a'kapūn”. ⁴² Lā' talāhuanilh:

—¿Chu tū' ū'tza' ixo'kxa' José huā'mā' Jesús? Quina'n lakapasāj ixtāta' lā' ixtzī't. Lā' ¿a'chī' quincāhuaniyāni' chuhua'j palh minī'ta'ncha' nac a'kapūn?

⁴³ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Tū' cachihuī'na'ntit chuntza'.
⁴⁴ Dios ū'tza' a'ntī cāmāpuhuani' tachi'xcuhi't que naquintastālani' lā' xmān chuntza' natatapa'ksī con quit. Lā' quit na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin a'ntū ā'xmān chi'chini'.
⁴⁵ Na ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzō'kli profetas, chuntza' tatzō'kni':

Dios nacāmāsu'ni' ixlihuākca'n tachi'xcuhi't.

Ixlihuākca'n a'ntī takaxmata ixtachihuīn quinTāta' lā' chuntza' tasca'ta, xlaca'n naquintastālani'.

⁴⁶ Nin tintī' laktzī'ni't quinTāta'. Xmān quit iclaktzī'ni't, como icminī'ta'ncha' a'nlhā hui'lacha' Dios.

⁴⁷ Ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntī quintalipāhuan, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. ⁴⁸ Quit huan Lihua't a'ntū cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n huan tachi'xcuhi't xalani'n nac cā'quilhtamacuj. ⁴⁹ Minapapna'ca'n, xlaca'n ixtahua' huan maná a'xni'ca' ixtahui'lāna'ncha' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' a'uj ixtahua' huan maná, pero xlaca'n tanilh. ⁵⁰ Quit iccālikalhachihuīna'ni'mā'ni' huan Lihua't a'ntū minī'ta'ncha' nac a'kapūn. Quit huā'mā' Lihua't. A'ntī quintakalhla'ī' tū' maktin catitanilh.

⁵¹ Quit huan Lihua't a'ntū minī'ta'ncha' nac a'kapūn lā' a'ntū cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhi't. A'ntī natahua' huā'mā' Lihua't natatahui'la para pō'ktu. Huan Lihua't a'ntū na'iccāmaxquī', xla' ū'tza' quimacni'. Lā' na'icmāstā' para que nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhi't —hualh Jesús.

⁵² Lā' huan israelitas tatzuculh talālatāquī' lā' talāhuanilh:

—Lā' ¿chichū' līlalh huā'mā' chi'xcu' naquincāmaxquī'yāni' ixmacni' para nahua'yāu'j?

⁵³ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n. Palh hui'xina'n tū' nahua'yā'tit quimacni', lā' palh tū' nahua'yā'tit quinka'lhni', tū' catika'lhī'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n. ⁵⁴ A'ntī

natahua' quimacni' lā' a'ntī natahua' quinka'lhni', xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. Lā' quit na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin huan ā'xmān chi'chini'.

⁵⁵ Quimacni' ū'tza' huan Xatzey Lihua't lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū Xatzey Liko'tnuncan. ⁵⁶ A'ntī natahua' quimacni' lā' a'ntī nataliko'tnun quinka'lhni', xlaca'n kēxtim naquintatā'latahui'la.

⁵⁷ Quimacaminī't quinTāta' a'ntī xalakahuan. Quit xalakahuan porque quinTāta' xalakahuan. Lā' nā chuntza' na'iccāmālakahuanī a'ntī natahua' quimacni'. ⁵⁸ Quit huā'mā' Lihua't a'ntū mincha' nac a'kapūn. Xla' tū' hua'chi huan maná a'ntūn tahua'lh minapapna'ca'n. Lā' a'uj minapapna'ca'n tahua'lh huan maná, pero xlaca'n tanilh. A'ntī natahua' huā'mā' Lihua't a'ntū iccālikalhachihuīna'ni'mā'ni', xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

⁵⁹ Jesús hualh huā'mā' a'xni'ca' ix-cāmāsu'ni'mā' nac huan litokpān nac Capernaum.

**Cāmāsu'ni'ca chu a'nchi
natalika'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu**

⁶⁰ Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', lhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'mā'na ixlimāasca'tin Jesús, xlaca'n talāhuanilh:

—Lej jicslihua' huā'mā' a'ntū huan. Tū'tza' kaxmatcu'tunāuj.

⁶¹ Lā' Jesús ixca'tzi que ī'sca'txtunu'nī'n ixtalīchihuīna'mā'na lā' tū' ixcāminī'ni' huan ixtachihuīn Jesús. Lā' xla' cākalhasqui'nīlh:

—¿Chā tū' cāminī'ni'yāni' a'ntū iccāhuanīyāni'? ⁶² ¿Tuchū xpuhuantit palh ixlaktzi'ntit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n tā'kayāhuamā' a'nlhā pū'la ixui'lacha'? ⁶³ A'ntū iccāhuanīyāni', ū'tza' tū' huanicu'tun que stu'ncua' nahua'yā'tit quinquinit. Quinquinit tū' caticāmaxqui'ni' minquilhtamacujca'n. Huan Espīritu Santo ū'tza' tzē nacāmaxqui'yāni' xasāsti' minquilhtamacujca'n. A'ntū iccāhuanīncus, ū'tza' māsu'yu a'nchī tzē nalika'lhīyā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n a'ntū māsā' Dios. ⁶⁴ Lā' huan makapitzīn de hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit.

Jesús lanāntza' ixca'tzi tichū a'ntin tū' natakahlaka'ī' lā' tichū namacamāstā' xla'. ⁶⁵ Lā' hualh:

—Lā' ū'tza' iccālīhuanīni'ta'ni'tza' que nīn tintī' tzē natapa'ksī con quit palh quinTāta' tū' namāpuhuanī que naquistālani'.

⁶⁶ Lā' ū'tza' talīmakxtekli Jesús lhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'mā'na. Lā' tū'tza' ixtastālani'. ⁶⁷ Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n:

—¿Nā hui'xina'n quilāmakxtekcu'tunāuj?

⁶⁸ Lā' Simón Pedro kalhtīni'lh:

—Māpa'ksini', lā' ¿tichūn tzē na'ictā'a'nāuj? Mintachihuīn ū'tza' māsu'yu chu a'nchī na'iclika'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. ⁶⁹ Lā' quina'n ickalhlaka'ī'yāuj lā' quina'n icca'tziyāuj que hui'x Cristo, hui'x ixO'kxa' Dios xalakahuan.

⁷⁰ Lā' Jesús cākalhtilh:

—Quit iccālacsacni' minkalhacāujtu'ca'n. Lā' kalhatin de hui'xina'n xla' tā'scuajtza' huan ko'ti'ti'.

⁷¹ Jesús ixlichihuīna'mā' huan Judas Iscariote, ixo'kxa' Simón. Xla' a'ntī namacamāstā' Jesús, a'yuj ū'tza' ixlikalhacāujtu' ixuanī't de huan sca'txtunu'nī'n.

Ixtā'timīn Jesús tū' ixtakalhlaka'ī'

7 Lā' tuncan Jesús a'lh latā'kchoko nac Galilea. Tū'tza' ixlata'kchokocu'tun nac Judea porque huan israelitas xalani'n nac Judea ixtamaknicu'tun. ² Ixtapajtzūtēlhatza' huan cā'tani' a'ntū huanican ixla' mū'xta'ka' a'ntū ixtatlahua huan israelitas. ³ Huan chi'xcuhui'n, ixtā'timīn Jesús, tahuanilh: —Tū' titachokoya' huā'tzā'. Capitzza' nac Judea para que chuntza' mintachi'xcuhui't a'ntin tahuī'lāna'ncha' a'ntza', xlaca'n nā natalaktzi'n a'ntū tlahua'pāt. ⁴ A'ntī lacasqui'n que natalakapasa ixlihuāk tachi'xcuhui't, xla' tū' lakatzē'k catitlahualh catūhuā. Palh lej stu'ncua' a'ntū tla'hua'ya' hui'x, catla'hua' na ixlacapūnca'n de ixlihuākca'n tachi'xcuhui't.

⁵ Lā' nīn ixtā'timīn tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús. ⁶ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Tūna'j chin huan chi'chini' a'xni'ca' na'ica'n nac Judea. Hui'xina'n tzē napinā'tit a'xni'ca' napīncu'tunā'tit. ⁷ Huan tachi'xcuhui't xalani'n nac cā'quilhtamacuj tūla caticātaca'tzalaktzi'ni' hui'xina'n. Lā' quit quintaca'tzalaktzi'n porque quit icmāsu'yu palh tū' tzey a'ntū tatlahua

xlaca'n. ⁸ Capintit hui'xina'n a'nlhā lamā' cā'tani'. Quit tūna'j icti'a'lh porque tūna'j chin huan chi'chini' a'ntū na'icpū'a'n quit.

⁹ Lā' a'xni'ca' cāhuanikō'lh ixtā'timīn, xla' tachokolh nac Galilea.

Jesús a'lh a'nlhā ixlamā' cā'tani' a'ntū huanican ixla' mū'xta'ka'

¹⁰ Lā' a'xni'ca' ixta'a'nī'ttza' huan chi'xcuhui'n, ixtā'timīn Jesús, nā xla' a'lh a'nlhā ixlamā' huan cā'tani'. Tū' cātā'a'lh huan ixtalhūhuā't tachi'xcuhui't, xla' lakatzē'k a'lh. ¹¹ Lā' huan israelitas lej ixtaputza Jesús a'nlhā ixlamā' huan cā'tani' lā' ixtalikalhasqui'nīni'n:

—¿Lhachū lahuī' huan chi'xcu'?

¹² Lā' lhūhua' a'ntī ska'lh ixtalikalhachihuīna'mā'na. Makapitzīn ixtahuan: “Xla' lej tzeya chi'xcu'”. Lā' āmakapitzīn ixtahuan: “Tū' tzey huā'mā' chi'xcu'; a'kxokonun'”.

¹³ Lā' ixlihuākca'n tzē'k ixtalikalhachihuīna'n porque ixtajicua'ni' huan israelitas.

¹⁴ Lā' a'xni'ca' hua'chi i'tāt ixlamā' huan cā'tani', Jesús tanūlh huan nac xaka'tla' litokpān lā' tzuculh cāmāsu'ni'.

¹⁵ Lā' huan israelitas lej talē'cnīlh lā' talāhuanilh:

—¿Chichū lej lica'tzi huā'mā' chi'xcu'? Tū' maktin estudiarlinī't.

¹⁶ Lā' Jesús cākalhtīlh:

—A'ntū icmāsu'yu quit tū' quē'cstu quintapāstacna'. Xla' ū'tza' ixtapāstacna' a'ntī quimacaminī't. ¹⁷ Palh catihuā tlahuacu'tun a'ntū Dios lacasqui'n, xla' naca'tzi palh icmāsu'yu ixtapāstacna' Dios, lā' tū' xmān quintapāstacna'.

¹⁸ A'ntī chihuīna'n xmān por ixtapāstacna', xla' lacasqui'n que ca'a'cnīni'ni'ca. A'ntī lacasqui'n que ca'a'cnīni'ni'ca a'ntī macaminī't, ū'tza' nahuan a'ntū ixlistu'n'cua'. Lā' tū' cati'a'kxokonū'lh.

¹⁹ Moisés cāmaxqui'ni' hui'xina'n huan ley. Lā' milihuākca'n tū' tlōkentaxtūyā'tit huanmā' ley. ¿A'chī' quilāmaknīcu'tunāuj?

²⁰ Lā' huan tachi'xcuhui't takalhtīlh:

—Hui'x chō'la chuya'ya'. ¿Tichū maknīcu'tunāni'?

²¹ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Milihuākca'n lē'cni'yā'tit por ixpālacata a'ntū ictlahualh huanmā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan. ²² Moisés cāmāsu'ni'ni' huan talanān a'ntū huanican circuncisión (a'yuj xapū'la huan quinapapana'ca'n chuntza' ixtatlahua). Lā' ū'tza' ixpālacata hui'xina'n licircuncidarliyā'tit kalhatin ska'ta' a'ntī xachi'xcu', a'yuj ū'tza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. ²³ Chuntza' tlōkentaxtūyā'tit a'ntū hualh Moisés que nacircuncidarliyā'tit kalhatin ska'ta' a'ntī xachi'xcu', a'yuj ū'tza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. Palh hui'xina'n chuntza' tlahua'yā'tit, lā' ¿a'chī' lē'kchipinā'tit hui'xina'n por icmātzeyīlh xa'nca huan i'tza'ca' huanmā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan?

²⁴ Hui'xina'n quilāliyāhuayāuj porque puhua'nā'tit que, chu a'nchī mileyca'n, tū' tzey a'ntū ictlahualh. A'xni'ca' naliyāhua'yā'tit ā'chā'tin, tasqui'nī naliyāhua'yā'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n —hualh Jesús.

Jesús xla' cāhuanilh a'nlhā xala'

²⁵ Lā' tatzuculh takalhachihuīna'n a'ntī ixtahui'lāna' nac Jerusalén. Lā' talākalhasqui'nīlh:

—¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' a'ntī putzacan para namaknīcan? ²⁶ A'tza' chihuīna'mā' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhui't lā' nīn tuntū' tahuānī huan pūchihuīna'nī'n. ¿Chu tapuhuan que huā'mā' chi'xcu' ū'tza' Cristo a'ntī Dios lacasqui'linī't? ²⁷ A'xni'ca' namin Cristo nīn tinti' cati'ca'tzīlh a'nlhā naminācha'. Pero quina'n ca'tziyāuj a'nlhā xala' huā'mā' chi'xcu'.

²⁸ Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuūn a'nlhā ixcāmāsu'ni'mā' nac xaka'tla' lī-tokpān. Lā' lej palha' chihuūna'lh:

—Hui'xina'n puhua'nā'tit que quilālakapasāj lā' nā puhua'nā'tit que ca'tziyā'tit a'nlhā xala' quit. Quit tū' icmini't por quimpātunca'tzi. A'nti quimacamini't xla' stu'ncua' lahuī'. Xla' tū' lakapasā'tit hui'xina'n. ²⁹ Lā' quit iclakapasa como icmincha' a'nlhā hui'lacha' xla', lā' ū'tza' quimacamilh.

³⁰ Tuncan ixtachi'lē'ncu'tun. Lā' nīn tinti' chi'palh porque tūna'j ixchā'n huan chi'chini' a'ntū napūchi'pacan. ³¹ Lhūhua' tachi'xcu'huī't takalhlaka'ī'lh Jesús lā' tahualh:

—Lā' Cristo a'xni'ca' namin xla' tū' catitlahualh más lē'cnīn que huā'mā' chi'xcu'.

Huan fariseosnu' tamacā'lh policías para nachi'lē'ncan Jesús

³² Lā' huan fariseosnu' takaxmatli a'nchī ska'lh ixtalīchihuūna'n Jesús huan tachi'xcu'huī't. Lā' huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' tamacā'lh ixpolicíasna'ca'n para natachī'lē'n Jesús. ³³ Lā' a'xni'ca' talakmilh, Jesús cāhuanilh huan tachi'xcu'huī't:

—Tū'tza' makān ictilatahui'lalh con hui'xina'n. Tuncan na'iclaka'n a'nti quimacamini't. ³⁴ Hui'xina'n naquilāputzayāj pero tū' quintilākaksui, como tūla catichipintit a'nlhā quit na'ica'n.

³⁵ Lā' huan israelitas talākahasqui'nīlh:

—Lā' ¿lhachū na'a'n palh tūlah catikaksui? Chō'la nacālaka'n huan israelitas a'ntin tatā'lahui'lāna'ncha' huan griegos lā' nacāmāsu'ni' xla'ca'n lā' nā huan griegos. ³⁶ Quincāhuanini': "Naquilāputzayāj lā' tū' quintilākaksui, como tūla catichipintit a'nlhā na'ica'n quit". ¿Tuchū huanicu'tun huā'mā' tachihuūn?

Huan xcān a'ntū mās'tā' quilhtamacuj

³⁷ Lā' huan a'ntū ā'xmān chi'chini' ixla' huan cā'tani' ū'tza' más xaka'tla' chi'chini' de huan cā'tani'. Lā' huanmā' chi'chini' Jesús tāyalh lā' lej palha' hualh:

—Lā' a'ntin takalhpūti, caquintalakmilh lā' catakotnūlh. ³⁸ A'nti quintakalhlaka'ī' nataka'lhī hua'chi mu'sni' na ixa'clhcunucca'n lā' natā'cxtuyāchi lhūhua' xcān a'ntū mās'tā' quilhtamacuj. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuūn Dios.

³⁹ Jesús ixuanicu'tun huā'mā' que a'nti natakahlaka'ī', natamaklhtini'n huan Espīritu Santo. Tūna'j ixmin huan Espīritu Santo porque Jesús tūna'j ixa'n nac a'kapūn.

Tū' a'cxtim ixuanī't ixtapuhānca'n huan tachi'xcu'huī't

⁴⁰ Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcu'huī't takaxmatli huā'mā', makapitzin tahualh: —Ixlistu'ncua' huā'mā' Jesús ixa'cta'sana' Dios a'nti naquincālakmināni'.

⁴¹ Lā' ā'makapitzin tahuampā:

—U'tza' huā'mā' Cristo.

Lā' ā'makapitzin tahuampā:

—¿Chichū lilalh huā'mā'? Cristo tū' catimincha' de nac Galilea. ⁴² Huan Cristo nala i'xū'yātā'nat David. Lā' ū'tza' natahui'la nac Belén a'nlhā xala' ixuanī't David. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuūn Dios.

⁴³ Lā' ū'tza' tū' a'cxtim ixtalipuhuan huan tachi'xcu'huī't. ⁴⁴ Lā' huan makapitzin ixtachi'lē'ncu'tun pero nīn tinti' chi'palh.

Huan pūchihuūna'nī'n tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús

⁴⁵ Huan policías talaka'nchokopā huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' curasna'. Lā' cākalhasqui'nica:

—Lā' ¿a'chi' tū' lī'ta'ntit?

⁴⁶ Lā' huan policías takalhtini'lh:

—Tū' maktin ickaxmatāuj nīn kalhatin chi'xcu' a'nti chihuina'n hua'chi huā'mā' chi'xcu'.

⁴⁷ Lā' huan fariseosnu' takalhtīni'lh:

—Chō'la nā hui'xina'n cāta'akxokochāni'. ⁴⁸ Tū' kalhlaka'i'ni't Jesús nīn kalhatin xapuxcu' lā' nīn kalhatin fariseo. ⁴⁹ Huan catihuāya tachi'xcuhui't tū' talakapasa ixley Dios. Lā' ū'tza' nacālimālaclē'nī Dios.

⁵⁰ Lā' huan Nicodemo a'nti ixlakmini't Jesús de tzi'sa, xla' nā fariseo ixuani't. Lā' xla' cāhuanilh:

⁵¹ —Tūla catimāpātīniuj kalhatin chi'xcu' palh tū' pū'la naca'tziyāuj a'ntū laclē'n lā' palh tū' pū'la namakxtēkāj nachihuina'n. Chuntza' tatzo'kni' huan nac ley.

⁵² Lā' huan ā'makapitzīn fariseosnu' tahuanih Nicodemo:

—Chō'la nā hui'x xala' nac Galilea a'nlhā tahui'lāna'ncha' huāk catihuāya chi'xcuhui'n. Calakapūtle'ke ixtachihuīn Dios lā' naca'tziya' que tū' maktin minī'ta'ncha' nac Galilea kalhatin ixa'cta'sana' Dios.

⁵³ Lā' tuncan ta'alh na ixchicca'n.

Huan puscāt a'nti ixmakchi'xcunu'n

8 Lā' Jesús a'lh nac kēstīn a'nlhā ixuanican Olivos. ² Lā' ixlilakalī lej tzi'sāt Jesús a'mpā nac xaka'tla' litokpān. Lā' ixlihuāk tachi'xcuhui't talakminkō'lh. Lā' xla' tahui'lalh lā' tzuculh cāmāsu'ni'. ³ Huan fariseosnu' lā' huan mākalhtō'kē'ni'n de huan ley talīmini'lh Jesús kalhatin puscāt. Lā' huan puscāt ixchi'paqui'cani't con kalhatin ixmakchi'xcu'. Lā' yāhuaca a'ntza' na ixlalhpunanca'n a'nti ixtahui'lāna'. ⁴ Lā' tahuanih Jesús:

—Mākalhtō'kē'ni', huā'mā' puscāt chi'paqui'cani't con kalhatin ixmakchi'xcu'. ⁵ Lā' huan ley a'ntū quincāmaxqui'ni'ta'ni' Moisés, ū'tza' quincāmāpa'ksiyāni' que

nacucta'lamakniyāuj kalhatin puscāt a'nti la chuntza'. Lā' hui'x, ¿chī hua'na'?

⁶ Xlaca'n tahuanih Jesús huā'mā' chu xmān para natalilaktzi'n para que chuntza' tzē natamālacapū'. Lā' Jesús taquilhpūtalh lā' tzuculh tzo'knun nac cā'ti'ya'tna' con ixmakspulh. ⁷ Lā' ā'chulā' ixtakalhasqui'nī lā' xla' tā'cstu'ncli lā' cāhuanilh:

—Kalhatin de hui'xina'n a'ntin tuntū' laclē'n ū'tza' xapū'lh camūta'lalh huan puscāt.

⁸ Lā' Jesús taquilhpūtapā lā' chu tzo'knumpā nac cā'ti'ya'tna' con ixmakspulh. ⁹ Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', nā xlaca'n ta'ucxcatzilh palh nā ixtalacclē'n. Lā' tatzuculh ta'a'n a'nti más lacpapatzīni'n lā' huan makapitzīn chā'tunu' chā'tunu' ta'a'ntēlhalh hasta lhā ta'an'kō'lh ixlihuākca'n. Lā' Jesús tachokolh lā' huan puscāt nā ixyācus.

¹⁰ Lā' Jesús tā'cstu'ncli lā' kalhasqui'nilh: —¿Lhachū tayāna' a'nti ixtalē'ksa'nini'mā'ni'? ¿Tichū huan palh natamakniyāni' por mintalacclē'i'?

¹¹ Lā' xla' hualh:

—Nīn tinti' huan chuntza', Māpa'ksini'. Jesús huanilh:

—Pues nīn quit tū' icuan palh nata-makniyāni'. Capit lā' nīn tuntū'tza' tit-lahua'ya' a'ntū ko'hua'jua'.

Jesús hua'chi lakatin xkakana' nac quilhtamacuj

¹² Jesús cātā'chihuina'mpā huan tachi'xcuhui't lā' cāhuanilh:

—Quit iccāmāsu'ni' huan tachi'xcuhui't. Chuntza' quit hua'chi lakatin xkakana'. Lā' a'nti naquintastālani' quit, xlaca'n tū' catitalatākchokolh a'nlhā cā'pucsua' como quit na'iccāmākskoni' ixtejca'n. Lā' na'iccāmāxqui' xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

¹³ Lā' huan fariseosnu' tahuanih:

—Hui'x mālacstū'ncca' mē'cstu. Lā' chuntza' nīn tuntū' ixtapalh a'ntū hua'na'.

¹⁴ Jesús cākalhtīlh:

—Quit a'ntū icuan, ū'tza' ixlistu'ncua' a'yuj quit quē'cstu quimālacstū'nccan. Lā' quit icca'tzī a'nlhā icminī'ta'ncha' lā' a'nlhā ica'mā'. Pero hui'xina'n tū' ca'tziyā'tit a'nlhā icmincha' lā' a'nlhā ica'mā'. ¹⁵ Hui'xina'n lē'ksa'nanā'tit lā' tū' ca'tziyā'tit ixpālacata. Chuntza' talē'ksa'nan tachi'xcuhui't. Lā' quit tū' iclacāxtlahua nīn chā'tin. ¹⁶ Palh quit xa'iclacāxtlahualh, xa'iclacāxtlahualh chu a'nchī ixlistu'ncua'. Quit tū' quē'cstu iclacāxtlahua. QuinTāta' a'ntī quimacaminī't ū'tza' quintā'lacāxtlahua. ¹⁷ Chuntza' tatzokni' na mileyca'n: A'xni'ca' kalhatu' chi'xcuhui'n a'cxtim tamālacstū'nca, ū'tza' huā'mā' ixlistu'ncua'. ¹⁸ Quit icmālacstū'nca quē'cstu. Lā' hui'lapā ā'kalhatin a'ntī mālacstū'nca de quit. Lā' ū'tza' a'ntī quinTāta' lā' ū'tza' quimacaminī't.

¹⁹ Lā' takalhasqui'nīlh:

—Lā' ħhachū hui'lacha' mintāta'?

Jesús cākalhtīlh:

—Hui'xina'n tū' quilālakapasāuj lā' nā tū' lakapasā'tit a'ntī quinTāta'. Palh ixquilālakapasui cahuā quit, nā quinTāta' ixlakapastit hui'xina'n.

²⁰ Lā' Jesús hualh huā'mā' a'xni'ca' ixmāsu'yumā' nac xaka'tla' litokpān a'nlhā ixmāqui'can huan tumīn. Lā' nīn tintī' puhualh nachī'lē'n porque tūna'j ixchā'ni' ixquilhtamacuj a'ntū napūchī'lē'ncan.

Tūlah catita'a'lh a'nlhā Jesús ixa'mā'

²¹ Lā' Jesús chu ā'maktin cāhuanipā:

—Quit na'ica'n. Lā' hui'xina'n naquilāputzayāuj. Lā' a'xni'ca' naniyā'tit hui'xina'n naka'lhī'yā'titcus mintalacē'i'ca'n. Lā' hui'xina'n tūlah catipintit a'nlhā na'ica'n quit.

²² Huan israelitas tahualh:

—Chō'la namaknīcan ixa'cstu lā' ū'tza' lihualh tūlah cati'auj a'nlhā na'a'n.

²³ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Hui'xina'n xalanī'n ā'tzā' nac ti'ya't, lā' quit xala' nac tālhmā'n. Hui'xina'n xalanī'n huā' nac cā'quilhtamacuj lā' quit tū' xala' huā' nac cā'quilhtamacuj. ²⁴ Lā' ū'tza' iccālihuani'ni' hui'xina'n que a'xni'ca' naniyā'tit naka'lhī'yā'titcus mintalacē'i'ca'n. Hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'xni'ca' iccāhuaniyāni' a'ntin quit. Chuntza' naka'lhī'yā'titcus mintalacē'i'ca'n a'xni'ca' naniyā'tit.

²⁵ Lā' tuncan takalhasqui'nīlh:

—ĤTichū hui'x'?

Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Iccāhuanini'ta'ntza' xapū'la. ²⁶ Quit tzē na'icuan lhūhua' por mimpālacat-aca'n lā' tzē na'iclacāxtlahua lhūhua' catūhuā a'ntū tlahuapā'na'ntit a'ntūn tū' tzey. A'ntī quimacaminī't, xla' huan a'ntū ixlistu'ncua'. Lā' a'ntū quihuani, xmān ū'tza' iccāhuanī huan tachi'xcuhui't.

²⁷ Lā' xlaca'n tū' tamāchekxīlh que Jesús ixlichihuīna'mā' Dios, xaTāta'.

²⁸ Lā' ū'tza' cālihuani'lh Jesús:

—Lā' a'xni'ca' hui'xina'n naquilāmā'ca'yāuj tālhmā'n quit, hasta a'xni'ca' naca'tziyā'tit tichūn quit. Lā' quit huan Chī'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' naca'tziyā'tit que quit tuntū' ictlahua quē'cstu. Xmān icuan a'ntū quimāsu'ni'nī't quinTāta'. ²⁹ A'ntī quimacamilh, xla' hui' con quit. Lā' tū' quimakxteknī't quē'cstu, porque quit pō'ktu ictlahuamā' a'ntū ixtapuhūan.

³⁰ Lā' a'xni'ca' Jesús hualh huā'mā', lej lhūhua' a'ntin takalhlaka'ī'lh.

Ixcamana' Dios lā' xlaca'n a'ntin tū' ixcamana' Dios

³¹ Lā' Jesús cāhuanilh huan israelitas a'ntī ixtakalhlaka'ī'mā'nacus:

—Hui'xina'n palh na'a'kahuāna'ni'yā'tit quintachihuīn, lā' chuntza' nalitalacsu'yū'yā'tit palh

hui'xina'n lej stu'ncua' quisca'txtunu'ni'n.
³²Lā' nalakapasā'tit a'ntū ixlīstu'ncua'.
 Lā' por ixpālacata a'ntū ixlīstu'ncua'
 nalayā'tit libres.

³³Lā' xluca'n takalhtilh:

—Quina'n īxū'yātā'natna' Abraham.
 Lā' nīn tinti' maktin quincātamāscu-
 jūni'ta'ni' hua'chi ixtatamāuj. Lā' ¿a'chī'
 hua'na' hui'x que na'iclayāuj libres?

³⁴Lā' Jesús cāhuanilh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
 A'nti tlahua talaclē'i', ū'tza' xla' hua'chi
 kalhatin tasācua' a'ntin tamāhuacani't,
 como tūla makxteka ixtalacē'i'. ³⁵Huan
 xatataamāuj tasācua' tū' hua'chi a'nti
 scana'nca xa'o'kxa'. Huan xatataamāuj
 tū' pō'ktu catitahui'lal na ixchic
 ixtēcu' como nastā'palacan. A'nti
 scana'nca ixo'kxa' kalhatin chi'xcu', xla'
 para pō'ktu ixo'kxa'. Lā' tū' catistā'ca.
³⁶Hui'xina'n hua'chi a'nti xatataamāuj
 como tūla makxtekā'tit mintalacē'i'ca'n.
 Lā' ixO'kxa' Dios tzē nacāmaktāyayāni'
 hui'xina'n para namakxtekā'tit
 mintalacē'i'ca'n. Lā' chuntza' tū'tza'
 nalayā'tit hua'chi xatataamāuj. ³⁷Lā'
 a'yuj hui'xina'n īxū'yātā'natna'
 Abraham, pero quilāmaknīcu'tunāuj
 porque tū' kalhlaka'iyā'tit a'ntū
 iccāhuaniyāni'. ³⁸Quit iclichihuina'n
 a'ntū quimāsu'ni'nī't quinTāta'.
 Lā' hui'xina'n tlahua'yā'tit a'ntū
 cāhuanini'ta'ni' mintāta'ca'n.

³⁹Lā' xluca'n takalhtilh:

—Quintāta'ca'n, xla' ū'tza' Abraham.

Lā' Jesús cāhuanilh:

—Palh stu'ncua' cahuā hui'xina'n
 ixcamana' Abraham nā chuntza' ixt-
 lahua'tit chu a'nchī ixtlahua Abraham.
⁴⁰Hui'xina'n quilāmaknīcu'tunāuj
 a'yuj quit iccāhuaniyāni' a'ntū
 ixlīstu'ncua' a'ntū Dios quimāsu'ni'nī't.
 Abraham tū' chuntza' ixtlahua
 hua'chi hui'xina'n tlahua'yā'tit.
⁴¹Hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit a'ntū
 tlahua mintāta'ca'n.

Lā' xluca'n tahuaniilh:

—Quina'n tū' makcamanna'.
 Icka'lhīyāuj xmān kalhatin quintāta'ca'n
 lā' ū'tza' Dios.

⁴²Lā' Jesús cāhuanilh:

—Palh mintāta'ca'n cahuā Dios,
 hui'xina'n ixquilāpāxquī'uj porque quit
 icmini'ta'ncha' a'nlhā xa'ictā'lahui'lacha'
 Dios lā' chuhua'j ā'tzā' iclahui'. Quit
 tū' icmilh xmān por quimpātunca'tzi.
 Dios ū'tza' a'nti quimacaminī't.
⁴³Hui'xina'n tū' kaxpa'tcu'tunā'tit a'ntū
 icuan. U'tza' tū' limāchekxi'yā'tit a'ntū
 iccāhuanimā'ni'.

⁴⁴'Mintāta'ca'n hui'xina'n ū'tza' huan
 ko'ti'ti'. Hui'xina'n tlahuacu'tunā'tit
 ixtapuhuān huan ko'ti'ti'. Huan ko'ti'ti'
 xla' ū'tza' lani't maknini' desde xapū'la.
 Xla' tū' maktin pāstaca a'ntū ixlīstu'ncua'
 como tū' lakati a'ntū ixlīstu'ncua'. Xla'
 chihuina'n huāk tā'ksa'nin como xla'
 chuntza' ixtāyat. Xla' lej a'ksa'nini' lā'
 xla' ū'tza' mā'ananih tā'ksa'nin. ⁴⁵Quit
 iccāhuaniyāni' a'ntū ixlīstu'ncua' lā'
 hui'xina'n tū' quilākahlhaka'iyāuj. ⁴⁶Lā'
 ¿tichū de hui'xina'n tzē nahuan palh
 quit ictlahuanit a'ntūn tū' tzey? Lā' palh
 quit huan a'ntū ixlīstu'ncua', lā' ¿a'chī'
 tū' quilākahlhaka'iyāuj? ⁴⁷Huan a'nti
 ixlā' Dios kaxmata ixtachihuin Dios.
 Hui'xina'n tū' ixlā' Dios. Lā' ū'tza' tū'
 likaxpa'tcu'tunā'tit —hualh Jesús.

**Huan Cristo lanāntza' ixa'nan
 a'xni'ca' tūna'j ixlacatunci' Abraham**

⁴⁸Lā' huan israelitas tahuaniilh:

—Stu'ncua' a'nchī icuáuj que hui'x
 samaritano lā' ka'lhī'ya' huan espīritu
 a'ntūn tū' tzey.

⁴⁹Lā' Jesús cākalhtilh:

—Tū' icka'lhī huan espīritu a'ntūn
 tū' tzey. Quit ica'cnīni'ni' quinTāta'
 lā' hui'xina'n quilā'ilakmaka'nāuj.
⁵⁰Lā' quit tū' quimaca'tzi palh
 quilā'a'cnīni'ni'yāuj o tū'. Hui'
 kalhatin a'nti lacasquī'n que

caqui'a'cnini'ni'ca, ū'tza' a'nti nalacāxtlahuakō'. ⁵¹Ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni': A'nti natatlōkentaxtū quintachihuīn xla'ca'n nataka'lhī xasāsti' ixquiltamacujca'n a'ntūn tū' maktin catiſputli.

⁵²Lā' huan israelitas takalhtīnī'lh:

—Quina'n icca'tziyāujtza' que ka'lhī'ya' huan espīritu a'ntūn tū' tzey. Abraham nilhtza' lā' nā tanilhtza' ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' hui'x hua'na' que a'nti natatlōkentaxtū mintachihuīn tū' maktin catiſputli.

⁵³Lā' ¿chu hui'x más xaka'tla' que quintāta'ca'n Abraham? Xla' nīlh lā' huan a'cta'sana'nī'n nā tanīlh. Lā' hui'x ¿tichū palh tū' catinī't?

⁵⁴Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Palh quit quē'cstu qui'a'cnini'ni'can, nīn tuntū' ixtapalh. A'nti qui'a'cnini'ni' quit, xla' ū'tza' quinTāta' chu ū'tza' a'nti hui'xina'n huani'yā'tit minDiosca'n.

⁵⁵Lā' ū'tza', a'nti hua'nā'tit minDiosca'n, tū' lakapasā'tit hui'xina'n. Lā' quit iclakapasa. Palh quit cahuā xa'icualh tū' iclakapasa, quit xa'iclah kalhatin a'ksa'nīni' hua'chi hui'xina'n. Lā' quit stu'ncua' iclakapasa lā' quit ica'cnini'ni' ixtachihuīn. ⁵⁶Abraham a'nti mimpapca'n ka'lhīlh tapāxuhuān porque xla' ixca'tzi palh nalaktzi'n a'xni'ca' xa'icmilh nac quilhtamacuj. Xla' laktzi'lh lā' lipāxuhualh.

⁵⁷Lā' huan israelitas tahuanih Jesús:

—Hui'x tūna'j ka'lhī'ya' nīn pūpitzī ciento cā'ta, lā' ¿chī lihua'na' palh laktzi'nī'ta' Abraham?

⁵⁸Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit lanāntza' xa'icui' a'xni'ca' tūna'j ixlacatuncuī Abraham.

⁵⁹Lā' chu tuncan tasacli chihuix lā' ix-talimūta'lacu'tun. Lā' Jesús cātatzē'kni'lh lā' chuntza' taxtulh de huan xaka'tla' lītōkpān.

Jesús mātzeyilh kalhatin chi'xcu' a'nti ixlacatuncuīnī't xalakatzī'n

9 Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan, laktzi'lh huan kalhatin chi'xcu' a'nti ixlacatuncuīnī't xalakatzī'n. ²Lā' i'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh:

—Māpa'ksini', lā' ¿a'chī' tahuī'lalh lakatzī'n huā'mā' chi'xcu'? ¿Chu ixpālacata ixtalaclē'i'ca'n ixtāta' lā' ixtzi't, o ixpālacata ixtalaclē'i' huan lakatzī'n?

³Lā' Jesús cāhuanīlh:

—Tū' por ixpālacata ixtalaclē'i' huan lakatzī'n lā' nīn ixtalaclē'i'ca'n ixtāta' lā' ixtzi't. Xla' lacatuncuīlh xalakatzī'n para que chuntza' tzē nalimālacsu'yu ixlimāpa'ksin Dios a'xni'ca' namātzeyīcan. ⁴A'xni'ca' xkakacus, tzē scu'jan; pero a'xni'ca' tzi'suamā'tza', tūlalhtza' catiscujca. Lā' nā chuntza' quina'n, tasqui'nī natlahuayāuj chuhual'j ixlītlōt a'nti quimacaminī't. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' na'icni' lā' tūlalhtza' ictiscujli.

⁵Quit iccāmaksconi' huan tachi'xcuhui't lihuan iclahuī' nac quilhtamacuj.

⁶Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā' Jesús chojnu'lh nac ti'ya't. Lā' tlhualh macsti'na'j pūtlū'n lā' lilacatlhualh na ixlakastapun huan lakatzī'n. ⁷Lā' huanīlh:

—Capinchi huan nac xcān a'nlhā huanican Siloé lā' nalakacha'ka'na' —Siloé huanicu'tun Macamincanī't.

Lā' huan lakatzī'n a'lh lā' a'ntza' lakacha'ka'lh. Lā' a'xni'ca' chimpā, tzē'tza' ixlacahuāna'n. ⁸Lā' huan ixtā'macchicni' lā' a'nti ixtalaktzi'nī't xapū'la a'xni'ca' lakatzī'n ixuanī't, xla'ca'n talāhuanīlh:

—¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' chi'xcu' a'nti ixtahuī'la i'squi'nihuā'yan?

⁹Makapitzīn ixtahuan:

—U'tza'.

Lā' ā'makapitzin huampala ixtahuan:

—Tū' ū'tza'. Hua'chi ū'tza' lītasu'yu.

Huan chi'xcu' māni' ū'tza' hualh:

—Quit huan chi'xcu'.

¹⁰Lā' takalhasqui'nilh:

—Lā' ¿chichū līlah tzētza' lilacahuāna'na' hui'x'?

¹¹Lā' xla' cākalhtilh:

—U'tza' huan chi'xcu' a'nti ixtacuīni' Jesús tlahualh pūtlū'n lā' quililacatlalualh na quilakastapun. Lā' quihuanilh: “Capinchi huan nac xcān a'nlhā huanican Siloé lā' calakacha'ka'”. Ica'lh lā' a'xni'ca' iclakacha'ka'nkō'lh, tzētza' iclacahuāna'lh.

¹²Lā' takalhasqui'nilh:

—Lā' ¿lhachū hui' huanmā' chi'xcu'?

Lā' xla' cāhuanilh:

—Tū' icca'tzi.

Huan fariseosnu' takalhasqui'nilh huan chi'xcu' a'nti lakatzī'n ixuanī't

¹³Lā' cālīmini'ca huan fariseosnu' huan chi'xcu' a'nti lakatzī'n ixuanī't.

¹⁴Lā' huan chi'chini' a'ntū pūtlahualh pūtlū'n Jesús lā' pūmātzeyīlh huan lakatzī'n, ū'tza' huan chi'chini' a'ntū pūjxcan. ¹⁵Lā' huan fariseosnu' chu ā'maktin takalhasqui'nīpā:

—¿Chichū lilacahuāna'na'?

Lā' xla' cākalhtilh:

—Quililacatlalualh pūtlū'n na quilakastapun lā' iclakacha'ka'lh lā' chuhua'j quit tzē iclacahuāna'n.

¹⁶Lā' makapitzīn de huan fariseosnu' tahualh:

—Huā'mā' chi'xcu' tū' ixla' Dios porque tū' a'cnīni'ni' huan chi'chini' a'ntū pūjxcan.

Lā' ā'makapitzīn tahuampā:

—A'nti tlahua talaclē'i, xla' tū' catitlahualh lē'cnīn a'nchī tlahua huā'mā' chi'xcu'.

Lā' tū' chu lakatin ixtapuhuāna'n ixtaka'lhī. ¹⁷Lā' chu takalhasqui'nīpā huan chi'xcu' a'nti lakatzī'n ixuanī't:

—Lā' hui'x' ¿chichū hua'na' de huan chi'xcu' como hui'x' a'nti mālacahuānīni'?

Lā' xla' hualh:

—Xla' ixla'cta'sana' Dios.

¹⁸Lā' huan israelitas, xlaca'n tū' takalhlaka'i'lh palh lakatzī'n ixuanī't lā' palh mālacahuānica. Lā' cāta'sani'ca ixtāta' lā' ixtzī't huan chi'xcu' a'nti lakatzī'n ixuanī't. ¹⁹Lā' cākalhasqui'nica:

—¿Chā ū'tza' huā'mā' chi'xcu' mi'o'kxa'ca'n? ¿Chā lacatuncuīlh xalakatzī'n? Lā' ¿chichū tzētza' lilacahuāna'n chuhua'j?

²⁰Lā' ixtāta' lā' ixtzī't takalhtini'lh:

—Quina'n icca'tziyāuj palh qui'o'kxa'ca'n. Lā' icca'tziyāuj que a'xni'ca' lacatuncuīlh lanān lakatzī'n ixuanī't. ²¹Tū' icca'tziyāuj chichū tzētza' lilacahuāna'n chuhua'j. Lā' tū' icca'tziyāuj a'nti mālacahuānīlh. Cakalhasqui'ni'tit ū'tza'; xla' chuhua'j chi'xcu'tza'. Māni' ū'tza' tzē nacāhuanīyāni'.

²²Ixtāta' lā' ixtzī't tahualh chuntza' porque xlaca'n ixtajicua'ni' huan israelitas. Lā' huan israelitas talacchi-huīna'lh que namātuxtekēcan de huan nac xaka'tla' litokpān a'nti nahuan que Jesús ū'tza' Cristo. ²³Lā' ū'tza' talihualh ixtāta' lā' ixtzī't: “Cakalhasqui'ni'tit ū'tza'; xla' chuhua'j chi'xcu'tza'”.

²⁴Lā' huan israelitas chu tata'sani'pā ixlīmaktu' huan chi'xcu' a'nti lakatzī'n ixuanī't lā' tahuanih:

—Caquilāhuanīuj ixlīstu'ncua' na ixlacapūn Dios. Quina'n icca'tziyāuj que huā'mā' chi'xcu' lej tlahua talaclē'i.

²⁵Xla' cākalhtilh:

—Quit tū' icca'tzī palh tlahua talaclē'i. Xmān icca'tzī quit xapū'la lakatzī'n xa'icuanī't lā' chuhua'j iclacahuāna'ntza'.

²⁶Lā' chu kalhasqui'nīpalaca:

—¿Tuchūn tlahuani'ni'? ¿Chichū līmālacahuānīni'?

²⁷Lā' xla' cākalhtilh:

—Iccāhuani'ntza'. Lā' hui'xina'n tū' ixkaxpa'tcu'tunā'tit. ¿A'chī' lacasqui'nā'tit na'icāhuanīpalayāni'?

Chō'la nā stālani'cu'tunā'tit nā hui'xina'n.

²⁸ Lā' talakapalalh lā' tahananilh:

—Hui'x stālani'ya' huanmā' chi'xcu'. Quina'n icstālani'yāuj Moisés.

²⁹ Icca'tziyāuj que Dios tā'chihuina'lh Moisés. Lā' huā'mā' Jesús tū' icca'tziyāuj lhachū mini'ta'ncha'.

³⁰ Lā' huan chi'xcu' cākalhtilh:

—¿Chichū lilalh huā'mā'? Hui'xina'n tū' ca'tziyā'tit lhachū mincha' huan chi'xcu'. Lā' ū'tza' a'ntī quimālac-ahuānīlh. ³¹ Quina'n ca'tziyāuj que Dios tū' cākaxmata a'ntīn tatlahua talaclē'i'. Dios cākaxmata a'ntī ta'cnīni'ni' xla' lā' a'ntīn tatlahua a'ntū ixtapuhuān Dios. ³² Desde a'xni'ca' ixlītzucuni' quilhtamacuj, tū' maktin kaxmatca palh kalhatin chi'xcu' mālacahuānī huan a'ntī lacatuncuī xalakatzi'n. ³³ Palh tū' cahuā Dios macaminī't, tūlah ixtlahualh catūhuā.

³⁴ Lā' tahananilh:

—Hui'x lacatuncuī' con mintalaclē'i'. ¿Chu naquilāmāscā'tiyāuj quina'n?

Lā' tamacaxtuca kēpūn.

Lakatzī'nī'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'

³⁵ Jesús huanica palh ixtamacaxtu-cani't huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixu-ani't. Lā' a'xni'ca' tā'lāpāxtokli, huanilh:

—¿Chā kalhlaka'ī'ya' hui'x huan ixO'kxa' Dios?

³⁶ Lā' huan chi'xcu' huanilh:

—Lā' ¿tichū xla'? Caquihua'ni' para que chuntza' quit na'ickalhlaka'ī'.

³⁷ Lā' Jesús kalhtilh:

—Hui'x laktzī'nī'ta'tza'. Lā' ū'tza' a'ntī tā'chihuina'mā'ni'.

³⁸ Lā' huan chi'xcu' taquilhpūtani'lh lā' huanilh:

—Māpa'ksini', ickalhlaka'ī'.

³⁹ Lā' Jesús hualh:

—Quit icmilh nac quilhtamacuj para que chuntza' natasu'yu a'ntīn takalhlaka'ī' lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī'.

Quit icmilh nac quilhtamacuj para na'iccāmālacahuānī a'ntī xalakatzi'nī'n lā' icmilh para na'iccāmālakatzī' a'ntīn talacahuāna'n.

⁴⁰ Lā' makapitzīn fariseosnu' ixtayāna' ixpajtzu. Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', tahananilh:

—Lā' ¿chu quina'n iclakatzī'yāuj?

⁴¹ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Palh lakatzī'n cahuā hui'xina'n, tū' ixlīpintit cuenta hui'xina'n por mintalaclē'i'ca'n. Como hua'nā'tit hui'xina'n que lacahuānā'tit, pues hui'xina'n lipinā'tit cuenta.

Huan ixchicca'n borregos

10 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Stu'ncua' a'ntū ic-cāhuaniyāni': A'ntī lacatin tanū na ixchicca'n borregos lā' tū' lactanū a'nlhā yā xamākalhcha ū'tza' ka'lhāna'. ² Lā' a'ntī lactanū a'nlhā yā xamākalhcha, ū'tza' xamaktaka'lhna' borregos. ³ Lā' a'ntī maktaka'lhna' mākalhcha ū'tza' mālaquī'ni' huan xamaktaka'lhna' borregos. Lā' huan borregos takaxmata ixtachihuīn. Lā' cāmāta'sī lakatunu' con ixtacuinī'ca'n a'ntū ixborrego xla'. Lā' cāmāxtu de huan ixchicca'n. ⁴ Lā' a'xni'ca' cāmāxtukō' xla' cāpū'lani'. Lā' huan borregos tastālani' como xlaca'n takalhlakapasatza' ixtachihuīn. ⁵ Lā' tū' catitastālani'lh ā'chā'tin chi'xcu'. Tū' natastālani' porque tū' takalhlakapasa ixtachihuīn. Natatzā'lani'.

⁶ Lā' Jesús cāhuanilh huā'mā' tachi-huīn hua'chi litalacastuca. Xlaca'n tū' tamāchekxilh a'ntū iccāhuanicu'tuncan.

Jesús hua'chi xatzey maktaka'lhna' borregos

⁷ Lā' Jesús chu cāhuanipā:

—Lej ixlīstun'cua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit hua'chi mākalhcha a'nlhā talactanū huan borregos. ⁸ Ixlīhuākca'n a'ntī

quintitapū'lani'lh, xlaça'n ū'tza' ka'lhāna'nī'n. Lā' huan borregos tū' ta'a'kahuāna'ni'lh huan ka'lhāna'nī'n. ⁹Quit hua'chi huan mākalhcha. A'ntī naquintakalhlaka'i', xlaça'n natapūtaxtu. Lā' na'iccāmaktaka'lha hua'chi cāmaktaka'lhcan borrego a'ntū natataxtu lā' natakaksa ixlīhua'tca'n lā' chu natatanūpala.

¹⁰Lā' huan ka'lhāna' xla' xmān min ka'lhāna'n lā' maknini'n lā' mālakuanini'n. Quit icmini't para na'iccāmaxqui' xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū más xatzey quilhtamacuj. ¹¹Quit hua'chi xatzey maktaka'lhna' borregos. Huan a'ntī lej xatzey maktaka'lhna' xla' lej xa'nca cāmaktaka'lha ixborregos lā' a'yuj calinīlh. ¹²Lā' huan a'ntī xmān tasācua', a'xni'ca' laktzi'n mimā' huan lobo, cāmakxteka huan borregos lā' tzā'latāqui' como tū' scana'nca maktaka'lhna' lā' tū' i'xla' huan borregos. Lā' chu tuncan huan lobo cāchi'pa huan borregos lā' cāmakatā'lakō'. ¹³Huan tasācua' tzā'la porque xmān tasācua' lā' tū' i'xla' huan borregos, lā' xla' tū' i'xmaca'tzi.

¹⁴Quit hua'chi xatzey maktaka'lhna' borregos. Como xatzey maktaka'lhna' cālakapasa ixborregos, quit iccālakapasa quintachi'xcuhū't, lā' nā xlaça'n quintalakapasa. ¹⁵Lā' nā chuntza' huan xaTāta' quilakapasa quit, lā' nā quit iclakapasa. Lā' quit na'iclinī por quintachi'xcuhū't chuntza' hua'chi huan maktaka'lhna' borregos linī por ixborregos. ¹⁶Hui'lapā ā'makapitzin tachi'xcuhū't. Xlaça'n hua'chi borregos a'ntūn tū' xalanī'n huā'mā' na ixchic. Tasqui'nī na'iccālīmin nā xlaça'n. Lā' xlaça'n nā nata'a'kahuāna'ni' quintachihuīn. Lā' chuntza' xlaça'n chu lakatin natala con a'ntī lanān quila'. Lā' xmān kalhatin xamaktaka'lhna' nala.

¹⁷'QuinTāta' quimpāxqui' porque iclimāstā' quinquilhtamacuj lā' quit na'ictēpala quinquilhtamacuj. ¹⁸Lā' nīn tintī' quintimaklhtīlh quinquilhtamacuj. Quit icmāstā' porque icmāstā'cu'tun. Quit icka'lhī talacasqui' para que tzē na'icmāstā' lā' icka'lhī talacasqui' para que tzē na'ictēchokopala. Chuntza' quilimāpa'ksilh quinTāta' —hualh Jesús.

¹⁹Lā' a'xni'ca' huan israelitas takaxmatli huā'mā' tachihuīn lā' tū'tza' chu lakatin talipāstacna'mpā. ²⁰Makapitzin ixtahuan:

—Lā' ¿a'chī' tlahuani'yā'tit cuenta huā'mā' chi'xcu' palh ka'lhī espíritu a'ntūn tū' tzey, lā' xla' chuya?

²¹Lā' ā'makapitzin huampala tahualh:

—A'ntī ka'lhī espíritu a'ntūn tū' tzey, xla' tūlalh catichihuīna'lh chuntza'. ¿Chu tzē namālacahuānī kalhatin lakatzī'n huan espíritu a'ntūn tū' tzey?

Huan israelitas talakmaka'lh huan Jesús

²²Lā' nac Jerusalén ixtlahuamā'ca cā'tani'. Lā' huanmā' cā'tani' ū'tza' a'ntū ixpāstaccan a'nchī cāxtlahuani'ca Dios huan xaka'tla' litokpān makāntza'. Lā' cā'lonkni' ixuani't. ²³Lā' Jesús ixlatlā'huan na ixtanquilhni' huan xaka'tla' litokpān. Lā' huan tanquilhni' ixuanican Ixtanquilhni' Salomón. ²⁴Lā' huan israelitas taxti'li'hui'līlh lā' tahuanihl:

—¿Hasta lhachūnīn naquilāmāpāstacnikō'yāuj tichū hui'x? Palh hui'x Cristo caquilāhuaniuj chu maktin.

²⁵Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Quit iccāhuanintza' lā' hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit. Huāk catūhuā a'ntū ictlahua quit ictlahua por ixlīmāpa'ksīn quinTāta'. Lā' ū'tza' lītasu'yu tichūn quit. ²⁶Lā' hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit porque hui'xina'n tū' quintachi'xcuhū't. ²⁷Quintachi'xcuhū't takaxmata quintachihuīn chuntza'

hua'chi borregos takaxmata ixtachihuín ixtēcu'. Lā' quit iccālakapasa, lā' xla'ca'n quintastālanī'. ²⁸Quit iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu lā' tū' maktin caticāspuṭni'lh. Lā' tinti' a'nti tzē naquimaklhti' a'nti quintakalhlaka'ī'. ²⁹Quimacamaxquī'ni't quinTāta' lā' xla' ū'tza' más xaka'tla' māpa'ksini'. Lā' tinti' tzē quintimaklhtilh a'nti quintakalhlaka'ī'. ³⁰Quit con quinTāta' chu lakatin.

³¹Lā' tuncan huan israelitas tasacpā chihuix para natalimūta'la. ³²Lā' Jesús cāhuanilh:

—Por ixlimāpa'ksin quinTāta' quit lejtza' lhūhua' catūhuā a'ntū lej xalactzey ictlahuanī't na milacapūnca'n. Lā' ū'tza' naquilālīmūta'layāuj.

³³Lā' huan israelitas tahuaniilh:

—Tū' icticāmūta'lanī' por huan xalacuan catūhuā a'ntūn tlahuanī'ta'. Na'iccāmūta'layāni' porque hui'x lak-maka'na' Dios. Lā' tā'talacastuccu'tuna' Dios. Lā' hui'x xmān chi'xcu'.

³⁴Lā' Jesús cāhuanilh:

—Chuntza' tatzo'kni' na mileyca'n a'nchī hualh Dios: “Hui'xina'n huāk diosnu’”. ³⁵Dios cāmāpācuhuilh diosnu' a'nti cālīmāmacū'lh ixtachihuín Dios. Lā' ixtachihuín Dios a'ntū tatzo'kni' tū' maktin catilactlahuaca. ³⁶Dios quilacsacli lā' quimacamilh nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' ¿a'chī quilālī'a'ksa'nini'nāuj iclakmaka'lh Dios porque iccāhuanini' quit ixO'kxa' Dios? ³⁷Palh quit tū' ictlahua chu a'nchī tlahua quinTāta', tū' caquilākalkhaka'ī'uj. ³⁸Lā' palh hui'xina'n tū' quilākalkhaka'ī'cu'tunāuj, a'yuj quit ictlahua chu a'nchī tlahua quinTāta', cakalhlaka'ī'tit a'ntū ictlahua quit que ū'tza' ixla' Dios. Lā' chuntza' naca'tzi'yā'tit hui'xina'n lā' namāchexi'yā'tit que huan xaTāta' lā' quit chu lakatin quina'n.

³⁹Lā' chu ā'maktin ixtachī'lē'npalacu'tun pero Jesús cāpūtaxtuni'lh.

⁴⁰Lā' tuncan Jesús a'lh nac tinta-cutā'cha' huan pūxka Jordán. Lā' chā'lh a'nlhā Juan ixmā'kpaxini'n xapū'la. ⁴¹Lā' lhūhua' tachi'xcu'huī't talakchilh Jesús a'ntza' lā' xla'ca'n talāhuanilh:

—Juan tū' tlahualh lē'cnin. Pero huāk a'ntū ixuan por ixpālacata Jesús, ū'tza' a'ntū ixlistu'ncua'.

⁴²Lā' a'ntza' lej lhūhua' takalhlaka'ī'lh Jesús.

A'xni'ca' nilh Lázaro

11 Ixui' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Lázaro. Lā' xla' i'tza'ca'lh. Lā' xla' ixlahui' nac lakatin cā'lacchicni' a'ntū huanican Betania. Lā' nā a'ntza' ixtalahui'lāna' María lā' Marta ixtā'tin. ²Lā' huā'mā' María ū'tza' a'nti lītantūtlahualh lej xamu'csa aceite huan Jesús lā' litan-tūxacalh con ixya'j. Lā' Lázaro, ixtā'tin huā'mā' María, ū'tza' a'nti i'tza'ca'lh. ³Lā' María lā' Marta tamāca'tzīnilh huan Jesús lā' tahuaniilh:

—Māpa'ksini', lej i'tza'ca'n a'nti lej tā'lāpāxquī'ya'.

⁴Lā' a'xni'ca' huanica huā'mā' Jesús hualh:

—Huā'mā' ta'jatāt tū' catilaknilh. Por ixpālacata huanmā' ta'jatāt nalaktzi'ncan a'nchī lej ka'tla' Dios, lā' nā namāsu'yu a'nchī lej ka'tla' ixO'kxa' Dios.

⁵Jesús ixcāpāxquī' huan Marta lā' María lā' nā huan Lázaro. ⁶Lā' a'xni'ca' huanica que huan Lázaro ixī'tza'ca'n, Jesús tachokopā a'nlhā ixui' ā'lakatu' chī'chini'. ⁷Lā' tuncan cāhuanilh huan i'sca'txtunu'nī'n:

—Ca'a'nchokoujtīt nac Judea.

⁸Lā' huan i'sca'txtunu'nī'n tahuaniilh:

—Māpa'ksini', huan israelitas xalanī'n nac Judea tūna'j makān ixtamūta'lamaknicu'tunāni'. Lā' hui'x ¿chu pimpalacu'tuna' a'ntza'?

⁹Lā' Jesús cāhuanilh:

—Huan chi'chini' xmān lakacāujtu' hora māxkakēni'n. Palh kalhatin latlā'huan de tuncuj, tū' a'kche'kxla porque chi'chini'mā'. ¹⁰Palh kalhatin latlā'huan de tzi'sa, xla' a'kche'kxla porque tinti' xkakana'. Tasqui'nī na'ica'n chuhua'j. Tuntū' quintipātle'keni'lh como tūna'j ictlahuakō' quililtōt.

¹¹A'calistān Jesús cāhuanilh:

—Lázaro, qui'amigoca'n, xla' lhtatal-tzta' lā' quit ica'nā icmālakahuani'.

¹²Lā' ī'sca'txtunu'nī'n tahuah:

—Māpa'ksini', palh lhtatamā', natzeyan.

¹³Jesús ixcāhuanicu'tun que Lázaro ixnīni'ttza'. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n ixtapuhuan que Jesús ixcāhuanimā' que xmān ī'lhtatamā'. ¹⁴Lā' ū'tza' lej xa'nca cālihuanikō'lh:

—Lázaro nīlhtza'. ¹⁵Xalitzey palh tū' xa'icui' a'ntza' quit. Chuntza' xatzey para hui'xina'n porque chuntza' nakalh-laka'ī'yā'tit. Chuhua'j cā'huitit a'nlhā mā'cha' Lázaro.

¹⁶Tomás, a'ntī ixuanican Stuyūn, cāhuanilh huan ā'makapitzin sca'txtunu'nī'n:

—Nā catā'a'uj Jesús. Naniyāuj a'cxtim.

Jesús nacāmālakahuanichoko tachi'xcuhui't

¹⁷Lā' a'xni'ca' chā'lh Jesús, māca'tzīnica que tā'ti'mā'jtza' ix'a'cnūma' Lázaro. ¹⁸Betania hua'chi lakatu'tun kilómetro ixlimakat ixuanī't de nac Jerusalén. ¹⁹Lā' lej lhūhua' israelitas ixtalakmini't Marta lā' María para nata'o'kska'lhini'n como ixnīni't Lázaro a'ntī ixtā'tinca'n. ²⁰Lā' Marta, a'xni'ca' ca'tzīlh ixchā'ntēlhatza' Jesús, chu tuncan milh pāxtoka. Lā' María tachokolh nac chic. ²¹Lā' Marta huanilh huan Jesús:

—Māpa'ksini', palh ixlatahui'la' cahuā ā'tzā', tū' ixnīlh quintā'tin. ²²Pero quit

icca'tzi' que Dios, a'yuj chuhua'j, namaxqui'yāni' ixlihuāk a'ntū nasqui'ni'ya'.

²³Lā' Jesús huanilh:

—Mintā'tin nalakahuanchokopala.

²⁴Lā' Marta huanilh:

—Quit icca'tzi' palh nalakahuan-chokopala a'xni'ca' ā'xmān chi'chini' nala.

²⁵Lā' Jesús huanilh:

—Quit a'ntī na'iccāmālakahuanichoko tachi'xcuhui't lā' quit na'iccāmaxqui' xasāsti' ixquilhtamacujca'n. A'ntī quintalipāhuan quit, a'yuj catanilh, xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. ²⁶Lā' ixlihuākca'n a'ntin taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n lā' quintalipāhuan, nā xlaca'n tū' maktin catitasputli. ¿Chā hui'x kalhlaka'ī'ya' huā'mā'?

²⁷Marta huanilh:

—U'huē, Māpa'ksini'. Quit ickalhlaka'ī' palh hui'x ixO'kxa' Dios, lā' hui'x Cristo a'ntī ixmimā' nac quilhtamacuj.

Jesús calhualh pajtzu na ixtaponkni' Lázaro

²⁸Lā' Marta, a'xni'ca' hualh huā'mā', a'lh ta'sani' María ixtā'tin. Lā' xla' ska'lh huanilh:

—Chuhua'j chilhtza' huan Māpa'ksini' lā' ta'sani'yāni'.

²⁹Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', María chu tuncan lacapalh tāyalh lā' laka'lh Jesús. ³⁰Lā' Jesús tūna'j ixtanū huan nac cā'lacchicni'. Ixyācus a'nlhā quipāx-tokli Marta. ³¹Huan israelitas ixtalahui'lāna' con María huan nac chic lā' ixta'o'kska'lhimā'na. Lā' a'xni'ca' talaktzi'lh María a'nchī tāyalh lā' chu tuncan lacapalh a'ntāqui'lh lā' xlaca'n tastālani'lh. Ixtapuhuan a'mā' calhuan nac taponkni'.

³²Lā' María a'xni'ca' lakchā'lh Jesús, tatzokostani'lh lā' huanilh:

—Māpa'ksini', palh ixtahui'la' cahuā huā'tzā', tū' ixnīlh quintā'tin.

³³Lā' Jesús laktzi'lh tzuculh calhuan María lā' huan israelitas a'nti ixtatā'minī't. Lā' xla' lilakaputzalh lā' lej ixlītamakchuyinī't. ³⁴Lā' cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿lhachū mā'cnū'tit?

Lā' tahuanihl:

—Cata't laktzi'na', Māpa'ksini'.

³⁵Lā' Jesús calhualh. ³⁶Lā' huan israelitas talāhuanihl:

—Calaktzi'ntit a'nchi calhuan. Lej ixpāxqui'.

³⁷Lā' ā'makapitzin tahuahl:

—U'tza' huā'mā' a'nti mālacahuāni huan lakatzi'n. ¿Chu tūlahl ixtlahualh catūhuā para que tū' ixnīlh Lázaro?

Lázaro lakahuanchokoh

³⁸Lā' Jesús ixtamakchuyinī't huam-pala. Lā' chā'lh huan nac taponkni'. Lā' huan taponkni' lakatin lhu'cu' ixu-anī't lā' ixka'lhī lakatin chihuix a'ntū ixxalhui'licanī't. ³⁹Lā' Jesús hualh:

—Camāpānū'tit huan chihuix.

Lā' Marta, ixtā'tin huan nīn, huanihl:

—Māpa'ksini', tā'ti'ma'jtza' nini't lā' chuhua'j pu'csantza'.

⁴⁰Lā' Jesús huanihl:

—¿Chu tū' icuanini' palh kalhlaka'ī'ya', nalaktzi'na' ixlīmāpa'ksin Dios a'ntū natlahua?

⁴¹Tuncan māpānūca huan chihuix. Lā' Jesús talacayāhualh lā' hualh:

—Tāta', icmaxqui'yāni' pāxcatca'tzi porque hui'x quinkaxpa'tnī'ta'. ⁴²Quit icca'tzi que pō'ktu quinkaxpa'ta'. Pero quit icuaniyāni'tza' por ixpālacata huan tachi'xcuhui't a'nti tahuī'lāna' huā'tzā' para que xla'c'n chuntza' natakahlaka'ī' palh hui'x quimacata'ni'ta'.

⁴³Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús lej palha' hualh:

—¿Lázaro, cataxtu!

⁴⁴Lā' taxtulh a'nti xanintza' ixuanī't. Ixlimacasma'tcanī't lā' ixlīlacsna'tcanī't

lu'xu' lā' ixlīlakatlapacani't lu'xu'. Lā' Jesús cāhuanihl:

—Calacxcutit lā' camacaxcutit lā' chuntza' camakxtektit.

Talacchihuīna'lh para natachi'pa Jesús

Mt. 26.1-5; Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2

⁴⁵Lā' a'xni'ca' talaktzi'lh Jesús a'ntū tlahualh, takahlaka'ī'lh lhūhua' israelitas a'nti ixta'o'kska'lhīmā'na María. ⁴⁶Lā' makapitzin de xla'c'n talaka'lh huan fariseosnu' lā' tahuanihl a'ntū ixtlahuanī't Jesús. ⁴⁷Lā' huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan pūchihuīna'ni'n tatakēxtimīlh lā' talāhuanihl:

—¿Tuchū natlahuayāuj chuhua'j? Huā'mā' chi'xcu' lej tlahuamā' lē'cnīn. ⁴⁸Palh tuntū' natlahuanī'yāuj, ixlīhuākca'n natakahlaka'ī' ū'tza', lā' huan xanapuxcu'nu' romanos natamin lā' natalactlahua huan xaka'tla' litokpān lā' huan quixcānsipejca'n.

⁴⁹Kalhatin de ū'tunu'n ixuanican Caifás. Xla' ū'tza' mero xamāpa'ksini' curasna' ixuanī't huanmā' cā'ta. Lā' xla' cāhuanihl:

—Hui'xina'n tū' ca'tziyā'tit.

⁵⁰Hui'xina'n tū' māchekxi'yā'tit que más tzey para quina'n palh kalhatin chi'xcu' nani' por quimpālacataca'n. Chuntza' ixlīhuāk huan xcānsipej tū' catilakualh.

⁵¹Lā' ū'tza' a'ntū hualh Caifás, tū' xmān ixtapāstacna'. Como Caifás mero xamāpa'ksini' curasna' ixuanī't huanmā' cā'ta, Dios māhuanīlh que Jesús xla' ū'tza' nalīni' por ixpālacata tachi'xcuhui't xalanī'n huan xcānsipej. ⁵²Lā' tū' xmān por huan tachi'xcuhui't xalanī'n huanmā' xcānsipej; xla' nani' para que tzē nacāmākēxtimī icamana' Dios a'nti ixta'a'kahuankō'ni't, lā' chu lakatin natala. ⁵³Lā' huanmā' chi'chini' huan xanapuxcu'nu' israelitas tatzuculh talīlacchihuīna'n a'nchi

tzē natalimāknī Jesús lā' chuntza' ixtalilacchihuīna'ntēlha.

⁵⁴Lā' ū'tza' huā'mā' ixpālacata Jesús tū'tza' ixcātalacsu'yuni' huan israelitas. Lā' taxtulh de nac Judea lā' a'lh ā'lacatin cā'lacchicni' a'ntū ixuanican Efraín, na ixpajtz huan a'nlhā cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' a'ntza' tachokolh con i'sca'txtunu'nī'n.

⁵⁵Ixtapajtzūtēlhatza' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua a'ntū ixtapūtlahua cā'tani' israelitas. Lā' lej lhūhua' tachi'xcuhui't ta'a'lh nac Jerusalén para natatapa'lha chu a'nchī ixtalanāncan' porque ixtapuhuan que Dios nacālaktzī'n lacuan a'xni'ca' ixtamaclacā'ni' huan cā'tani'. ⁵⁶Lā' xlaca'n ixtaputza Jesús. Lā' a'xni'ca' ixtatanūmā'natza' nac xaka'tla' litokpān, ixtalākhalhasqui'nī:

—¿Chichū puhua'nā'tit hui'xina'n? ¿Namin Jesús o tū' catimilh?

⁵⁷Huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' ixtamāstā'nī't talacasqui' palh tichū ca'tzi' a'nlhā hui'lacha' Jesús, cacāmāca'tzinīca xlaca'n para que chuntza' tzē nachi'pacan.

Kalhatin puscāt litlōlh aceite ixtojon Jesús

Mt. 26.6-13; Mr. 14.3-9

12 Ixtapajtzūtēlhatza' huan cā'tani' a'ntū ixuanican pascua. Xmān lakachāxan chi'chini' i'sputa. Lā' Jesús a'lh nac Betania a'nlhā ixui'lacha' Lázaro a'ntī ixmālakahuanichokonī't. ²Lā' a'ntza' cāxtlahuaca huan ixlihua't Jesús. Lā' Marta ixcāmojō huan pulātu. Lā' Lázaro lā' huan ā'makapitzin ixtahui'lāna' macaxtim con Jesús a'nlhā ixtahuā'yamā'na. ³Lā' María limilh hua'chi pūpitzī litro de huan aceite de puro nardo a'ntū xamu'cna lā' lej lhūhua' ixtapalh. Lā' litantūtlahualh Jesús lā' chu tuncan litantūxacalh ixya'j. Lā' ixlichakaka'tla' huan chic ā'mu'csana'nkō'lh. ⁴Lā' Judas Iscariote,

ixo'kxa' Simón, a'ntī nā sca'txtunu' ixuanī't lā' a'ntī namacamāstā' Jesús, xla' hualh:

⁵—Lā' ¿a'chī' tū' stā'ca huā'mā' perfume? Hua'chi lakatu'tun ciento pesos ixtapalh. Lā' huā'mā' tumīn tzē ix-cālē'ksajca a'ntī lacpobres.

⁶Judas tū' ixcālakahu'man huan pobres. Hualh huā'mā' porque xla' ka'lhāna' ixuanī't. Xla' ū'tza' ixmāmāqui'nīcani't huan tumīn. Lā' xla' a'ntza' ixmaka'lhantēlha. ⁷Lā' Jesús huanilh:

—Tū' calitamachuyi' huan puscāt. Xla' māqui'nī't huan perfume hasta chuhua'j para naquilitlō como palaj naquimā'cnūcan. ⁸Lā' pō'ktu na'a'nān pobres con hui'xina'n. Quit tū' pō'ktu ic-tilatahui'lalh con hui'xina'n.

Talilacchihuīna'lh por huan Lázaro

⁹Lā' a'xni'ca' taca'tzīlh que Jesús ixui'lacha' nac Betania, lej lhūhua' israelitas ta'a'lh talaktzī'n. Lā' tū' xmān Jesús ixtalaktzī'ncu'tun, lā' nā ixtalaktzī'ncu'tun Lázaro a'ntī ixmālakahuanī-chokonī't Jesús. ¹⁰Lā' chuntza' huan xanapuxcu'nu' curasna' nā xlaca'n talacchihuīna'mpā para natamaknī nā huan Lázaro. ¹¹Por ixpālacata huan Lázaro, lej lhūhua' israelitas ixtatalakspi'tni'ttza' con huan curasna' lā' ixtakalhlaka'tnī'ttza' huan Jesús. Lā' ū'tza' ixtalimāknīcu'tun huan Lázaro.

Jesús tanūlh nac Jerusalén

Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40

¹²Lā' ixlīlakali lhūhua' tachi'xcuhui't a'ntī ixtachini't nac xcānsipej Jerusalén para huan cā'tani', xlaca'n taca'tzīlh que Jesús ixmimā' nac Jerusalén. ¹³Lā' talē'lh xta'cna' lā' ta'a'lh tapāxtoka Jesús lā' ixtamāta'simā'na:

—¿Camācā'tani'tit Dios! ;Dios casicua'lanālih a'ntī mimā' por

ixlimāpa'ksin huan Māpa'ksini! U'tza' quiReyca'n quina'n israelitas.

¹⁴ Lā' Jesús ixkaksni't lakatin burro lā' ixkēhui'. Chuntza' tatz'o'kni' na ixtachi-huīn Dios:

¹⁵ Tū' cajicua'ntit hui'xina'n xalanī'n nac Sión; chuhua'j huan miReyca'n mimā' lā' kēhui' lakatin burro a'ntū o'kxa'cus.

¹⁶ Xapū'la ī'sca'txtunu'nī'n tū' tamāchexkīlh huā'mā'. Lā' a'xni'ca' Jesús lakahuanchokolh, a'xni'ca' tapāstacli chu a'nchi ixtatzo'kni' lā' chuntza' pātle'keni'lh Jesús.

¹⁷ Lā' huan tachi'xcuhui't a'nti ixtatā'hui'lāna' Jesús a'xni'ca' xla' ta'sani'lh Lázaro nac taponkni' a'nlhā ixmā'cnūcani't lā' mālakahuanichokolh, lā' xla'ca'n ixtalichihuīna'n a'ntū ixtalaktzi'nī't. ¹⁸ Lā' ū'tza' talī'a'lh tapāxtoka Jesús lhūhua' tachi'xcuhui't porque xla'ca'n ixtaca'tzi' palh ixtlahuanī't huā'mā' lē'cnīn. ¹⁹ Lā' huan fariseosnu' talāhuanilh:

—Calaktzi'ntit a'nchi tastālani'kō'. Lā' tūla tlahuanī'yāuj nīn tuntū'.

Makapitzin griegos taputzalh Jesús

²⁰ Makapitzin griegos nā xla'ca'n ixta'a'nī't huan nac Jerusalén para natataquilhpūtani' Dios a'xni'ca' ixlamā' cā'tani'. ²¹ Xla'ca'n talaka'lh Felipe xala' nac Betsaida nac estado de Galilea. Lā' tahuani'lh:

—Señor, quina'n ictā'chihuīna'ncu'tunāuj Jesús.

²² Lā' Felipe laka'lh Andrés lā' huanilh a'nchi tahuah. Lā' ixkalhatu'ca'n ta'a'lh tahuani' Jesús. ²³ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n. Chilltza' huan quilhtamacuj a'ntū naquimpū'a'cnīni'ni'can como palaj na'icnī. ²⁴ U'tza' ixlīstu'ncua'. Palh lakatin ti'ni' namāstā' ixtō'ca't, tasqui'nī que namā'cnūcan nac ti'ya't. Lā' a'xni'ca'

namā'cnūcan, pū'la tasu'yu hua'chilh lakuan. Pero ā'calistān namāstā' ixtō'ca't. Lā' nā chuntza' naquimpātle'keni' quit a'xni'ca' naquimā'cnūcan. ²⁵ Lā' nā chuntza' huan tachi'xcuhui't. A'ntin tatlahua a'ntū ixtapuhuānca'n, xla'ca'n nacāspu'tni' ixquilhtamacujca'n. Lā' a'ntin tatlahua ixtapuhuān Dios, xla'ca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū tū' maktin caticāspu'tni'lh. ²⁶ A'nti quintatā'scuju'cun, xla'ca'n caquintastālani'lh. Lā' a'nlhā na'ictahui'la quit nac a'kapūn, nā a'ntza' natatahui'la a'nti quintatā'scuja. QuinTāta' nacā'a'cnīni'ni' ixlihuākca'n a'nti quintatā'scuja.

Jesús hualh a'nchi nani

²⁷ 'Chuhua'j quit lej ictamakchuyinī'n. ¿Chichū na'icuan? Tū' ictihuanilh quinTāta': "Tāta', caquimāpūtaxtu a'ntū na'icpātī". Tūla icuan chuntza' porque tasqui'nī na'icpātini'n. U'tza' iclimini't nac quilhtamacuj. ²⁸ Tāta', ca'a'cnīni'ni'ca' hui'x.

Lā' chu tuncan kaxmatca lakatin tachi-huīn de nac a'kapūn a'ntū hualh:

—Qui'a'cnīni'ni'cani'ttza' lā' chu naqui'a'cnīni'ni'palacan.

²⁹ Lā' huan tachi'xcuhui't, a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', tahuah:

—Jililh.

Lā' ā'makapitzin tahuampā:

—Kalhatin ángel tā'chihuīna'lh.

³⁰ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Huan tachihuīn chihuīna'lh por mimpālacataca'n lā' tū' por quimpālacata. ³¹ Chuhua'j natzucuan cālacāxtlahuacan huā' xalanī'n huā'mā' nac quilhtamacuj. Lā' namaklhtican ixlimāpa'ksin a'nti māpa'ksi huā'mā' quilhtamacuj. ³² Lā' quit a'xni'ca' naquimā'kayāhuacan nac cruz, na'iccāmāpuhuanī ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't palh naquinta'a'kahuāna'ni'.

³³Lā' Jesús hualh huāmā' para que chuntza' naca'tzīcan a'nchī nalinī. ³⁴Lā' huan tachi'xcuhui't takalhtūlh:

—Huan quileycan quincāmāsu'ni'yāni' que Cristo natahui'la para pō'ktu. Lā' ¿chī hua'na' hui'x que huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n namā'kayāhuacan nac cruz? ¿Tichū huāmā' huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n?

³⁵Lā' Jesús cāhuanilh:

—Tū' makān catika'lhī'tit huan Xkakana'. Lā' catlā'hua'ntit hui'xina'n lihuan ka'lhī'yā'tit huan Xkakana' lā' lihuan tūna'j lakatzī'suanā'tit. A'nti talatlā'huan de tzi'sa xla'ca'n tū' taca'tzi a'nlhā ta'a'n. ³⁶Quit huan Xkakana' como quit icmāsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua'. Caquinkalhlaka'īt'it para que chuntza' naca'tziyā'tit a'ntū ixlīstu'ncua'.

Lā' a'xni'ca' ixuanī'ttza' huāmā', Jesús a'lh lā' cātatzē'kni'lh xla'ca'n.

A'chī' huan israelitas tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús

³⁷Huan israelitas tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús a'yuj ixtlahuani'ttza' lej lhūhua' lē'cnīn na ixlacapūnca'n. ³⁸Lā' chuntza' tlōkentaxtūlh a'ntū tzo'kli huan a'cta'sana' Isaiás:

Māpa'ksini', tū' kalhlaka'ī'ca a'ntū icmāsu'yūj.

Tū' kalhlaka'ī'ca a'yuj laktzī'nca a'nchi Dios lej ka'lhī limāpa'ksin.

³⁹Lā' Isaiás lichihuina'lh ixpālacata a'nchī tūlalh kalhlaka'ī'ca. Lā' xla' tzo'kpā:

⁴⁰Dios cātlahualh lakatzī'nī'n, lā' cālactlahuani'lh ixtapāstacna'ca'n.

Lā' chuntza' tū' talaktzī'n lā' tū' tamāchekxī lā' tū' quintalakmin para que na'iccāmātzeyī.

⁴¹Isaiás hualh huāmā' porque ixlaktzī'nī'ttza' a'nchī lej ixlīka'tla' ixlīmāpa'ksin Jesús. Lā' chuntza' lichihuina'lh Jesús.

⁴²Lā' lej lhūhua' xanapuxcu'nu' takalhlaka'ī'lh Jesús. Xla'ca'n xmān tzē'k taca'tzīlh porque ixtajicua'ni' huan fariseosnu'. Ixtajicua'n que nacāmātuxtekēcan de huan litokpān. ⁴³Xla'ca'n lej ixtalacasqui'n que cata'a'cnīni'ni'lh tachi'xcuhui't; lā' tū' tanto ixtatlahuacu'tun a'ntū Dios lacasqui'n.

Ixtachihuīn Jesús nacāmālaclē'nī huan tachi'xcuhui't

⁴⁴Jesús chihuina'lh lej pa'lha lā' hualh:

—A'nti quintakalhlaka'ī' quit, tū' xmān quē'cstu quintakalhlaka'ī'. Xla'ca'n takalhlaka'ī' nā quinTāta' a'nti quimacamilh. ⁴⁵Lā' a'nti quintalaktzī'n quit, hua'chilh xla'ca'n talaktzī'n nā quinTāta' a'nti quimacamilh. ⁴⁶Quit huan Xkakana'. Quit icmini't nac quilhtamacuj para nacāmaksconi' tachi'xcuhui't. Chuntza' a'nti naquintakalhlaka'ī' quit, tū'tza' catitatahui'lalh xla'ca'n a'nlhā cā'pucsua', como natamāchekxī a'ntū ixlīstu'ncua'. ⁴⁷A'ntin takaxmata quintachihuīn lā' tū' takalhlaka'ī', tū' iccālācāxtlahua quit. Quit icmini't para na'iccāmāpūtaxtū xalanī'n nac quilhtamacuj, lā' tū' para na'iccālācāxtlahua. ⁴⁸Lā' a'nti quintalakmaka'n lā' tū' takalhlaka'ī' quintachihuīn, xla'ca'n nacālācāxtlahuacan. A'ntū ā'xmān chī'chini' nala, xla'ca'n nacālācāxtlahuacan por ixpālacata a'ntū icuanī't. ⁴⁹Lā' quit tū' xmān icchihuina'n por quimpātunca'tzi. QuinTāta' a'nti quimacamilh xla' quimāpa'ksilh a'ntū icuan lā' a'ntū icmāsu'yu. ⁵⁰Lā' quit icca'tzi que quinTāta' quimāpa'ksilh que iccāmāsu'ni'lh huan tachi'xcuhui't a'nchī nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. A'ntū quihuanini't quinTāta', ū'tza' icchihuina'n quit.

**Jesús cātantüche'kē'lh
i'sca'xtununi'n**

13 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtzucu huan cā'tani', Jesús ca'tzilh que ā'macsti'na'j i'sputni' para namakxteka huan quilhtamacuj lā' para nalaka'mpala ixTāta'. Lā' xla' pō'ktu ixcāpāxqui'nī't a'nti ixla' xalani'n nac quilhtamacuj. Lā' tū' ixlīmākān xla' namāsu'yu a'nchī lej ixcāpāxqui'.

²Lā' Jesús ixcā'tā'huā'yamā' i'sca'xtununi'n cā'smalanka'n. Lā' huan ko'ti'ti' ixmāpuhuaninī'ttza' Judas Iscariote, ixo'kxa' Simón, palh namacamāstā' Jesús. ³Jesús, xla' ixca'tzi que huan xaTāta', xla' ixmaxqui'kō'ni't ixlīhuāk limāpa'ksin. Lā' nā ixca'tzi palh ixmini'ta'ncha' de Dios lā' chu nalaka'mpala Dios. ⁴Lā' tuncan tāyalh a'nlhā ixuā'yamā' lā' tamakxtulh ixlu'xu' xala' ixkalhni' lā' chā'xpātahui'lal kalhtin ixlīmācaxaca. ⁵Lā' chu tuncan mojlh xcān nac lakatin pūmakacha'ka'. Lā' chu tuncan tzuculh cātantüche'kē' huan i'sca'xtununi'n lā' cālītantūxacal huan limācaxaca a'ntū ixchā'xpāhui'.

⁶Lā' a'xni'ca' ixtantüche'kē'cu'tumā'tza' huan Simón Pedro, xla' hualh:

—Māpa'ksini', lā' ¿chu hui'x naqaintantüche'kē'ya'?

⁷Lā' Jesús kalhtilh:

—Chuhua'j hui'x tū' māchekxī'ya' a'ntū ictlahuamā' quit. A'calistān namāchekxī'ya' hui'x.

⁸Lā' Pedro huanilh:

—Quit tū' maktin quintitantüche'ke'.

Lā' Jesús huanilh:

—Palh quit tū' ictitantüche'kē'ni' hui'x tūlalhtza' catila't quisca'xtunu'.

⁹Lā' Simón Pedro huanilh:

—Lā' tū' xmān quintojon, nā quimacan caquimakache'ke', lā' nā qui'a'kxāk caquimüche'ke'.

¹⁰Lā' Jesús huanilh:

—A'nti paxni'tcus, xmān tasqui'nī natantücha'ka'n porque ixlīhuāk ixmacni' makcha'ka'ni't. Hui'xina'n lactzey. Xmān kalhatin de hui'xina'n tū' tzey.

¹¹Lā' Jesús ixca'tzī'tza' a'nti namacamāstā'. Lā' ū'tza' lihualh: “Hui'xina'n lactzey. Xmān kalhatin de hui'xina'n tū' tzey”.

¹²Lā' Jesús a'xni'ca' cātantüche'kē'kō'lh huan i'sca'xtununi'n, chu hui'lipā ixlu'xu' huan xala' ixkalhni' lā' xla' tahui'lapā lā' cāhuanilh:

—¿Chā māchekxī'yā'tit hui'xina'n huā' a'ntū iccātlahuani'nī'ta'ni'? ¹³Hui'xina'n quilāmāpācuhui'yāj Mākalhtō'kē'ni' lā' Māpa'ksini'. Chuntza' tzey porque ū'tza' quit. ¹⁴Como quit Mākalhtō'kē'ni' lā' Māpa'ksini', lā' iccātantüche'kē'ni'ta'ni' hui'xina'n lā' nā chuntza' tasqui'nī que hui'xina'n nā nalātantüche'kē'yā'tit.

¹⁵Quit iccātlahuani'ni' huā'mā' hua'chi tamālacastuc; lā' nā chuntza' natlahua'yā'tit nā hui'xina'n.

¹⁶Ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuaniyā'ni'. Hui'xina'n tū' más laka'tla'n que quit. Hui'xina'n hua'chi quintasācua'ni'n lā' quit hua'chi mimpatronca'n. Hui'xina'n quilacsujni'n lā' quit iccāmālacscujūyā'ni'. Chuntza' tasqui'nī natlahua'yā'tit a'ntū ictlahua. ¹⁷Hui'xina'n ca'tziyā'tit a'ntū iccāhuanini'ta'ni'cus. Lā' palh natlahua'yā'tit, lej lipāxūj nalatahui'la'yā'tit.

¹⁸Lā' tū' milihuākca'n iccālīchi-huīna'nāni'. Quit icca'tzi a'nti iccālacsacni't. Natlōkentaxtū chu a'nchī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

U'tza' a'nti ictā'huā'yan ū'tza' lal hua'chi quintā'ca'tza'.

¹⁹Quit iccāhuanimā'ni' a'ntū napātī'ke'. Lā' chuntza' a'xni'ca' nala huā'mā', hui'xina'n nakalhlaka'ī'yā'tit tichū quit.

²⁰Quit ixlistu'ncua' iccāhuaniyā'ni'. A'nti ta'a'cnīni'ni' a'nti icmālakachā', nā quit

quinta'a'cnīni'ni' lā' nā ta'a'cnīni'ni' a'ntī quimacamilh.

Jesús hualh que ū'tza' Judas a'ntī namacamāstā'

Mt. 26.20-25; Mr. 14.17-21; Lc. 22.21-23

²¹ Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús lej tamachuyilh lā' lacastu'nc hualh:

—Ixlistu'ncua' iccāhuaniyāni', chā'tin de hui'xina'n ū'tza' naquimacamāstā'.

²² Lā' ū'tza' tatzuculh talā'ilakalak-tzi'n huan sca'txtunu'ni'n porque xla'ca'n tū' ixtaca'tzi a'ntī ixlichihuīna'mā'ca.

²³ Kalhatin i'sca'txtunu' ixuā'yamā' na ix-pāxtūn Jesús. U'tza' a'ntī lej ixpāxquī' Jesús. ²⁴ Lā' Simón Pedro lacahuanilh huanmā' sca'txtunu' lā' huanilh:

—Cakalhasqui'ni' tichū lichihuīna'mā'.

²⁵ Lā' xla' ū'tza' ā'chulā' lilaktapajtzūlh huan Jesús lā' kalhasqui'nilh:

—Māpa'ksini', ¿tichū lichihuīna'mpā't?

²⁶ Lā' Jesús kalhtilh:

—Na'iclimāchū'huī' xaxcān lihua't pītzi'na'j pāntzi. Lā' a'ntī na'icmaxquī' ū'tza' nala.

Lā' māchū'huī'lh huan pītzi'na'j pāntzi lā' maxquī'lh huan Judas Iscariote, ixo'kxa' Simón. ²⁷ Lā' a'xni'ca' Judas maklhtini'lh huan pāntzi tanūni'lh huan ko'ti'ti' na ix'a'clhcunuc. Lā' chu tuncan Jesús huanilh:

—Catla'hua' tuncan a'ntū tla'hua'cu'tuna'.

²⁸ Lā' huan ā'makapitzin a'ntī ixtahuā'yamā'na, xla'ca'n tū' tamāchekxilh a'chī' huanilh huanmā'. ²⁹ Lā' como Judas ū'tza' ixmāmāqui'nīcani't huan tumin, makapitzin tapuhualh que Jesús ixuanini't que natamāhua catūhuā a'ntū ixtamaclacasqui'n para huan cā'tani', o ixuanini't que nacāmaxquī' macsti'na'j huan pobres. ³⁰ Lā' a'xni'ca' ixmaklhtini'nī'ttza' huan pāntzi, Judas taxtulh. Lā' tzi'satza' ixuanit.

Huan xasāsti' limāpa'ksin

³¹ Lā' a'xni'ca' Judas ixtaxtuni'ttza', Jesús hualh:

—Chuhua'j qui'a'cnīni'ni'can quit, como quit huan Chī'xcu' xala' Tālh mā'n. Lā' chuhua'j a'cnīni'ni'can Dios por ixpālacata a'ntū ictlahua. ³² Lā' como a'cnīni'ni'can Dios por ixpālacata a'ntū ictlahua, lā' chuntza' Dios naquī'a'cnīni'ni' quit. Lā' palaj natlahua.

³³ Quilaksa'tā'n, tū'tza' makān icticātā'latahui'lani' hui'xina'n. Lā' hui'xina'n naquīlāpuzayāuj. Chuntza' a'nchī iccāhuanilh huan israelitas, nā hui'xina'n chuntza' chuhua'j na'iccāhuaniyāni': “A'nlhā na'ica'n quit, hui'xina'n tūlalh catipintit”. ³⁴ Lā' hui'xina'n iccāmaxquī'yāni' xasāsti' limāpa'ksin: Calāpāxquī'tit. Chuntza' a'nchī iccāpāxquī'yāni' quit, nā chuntza' nalāpāxquī'yā'tit hui'xina'n. ³⁵ Palh hui'xina'n nalāpāxquī'yā'tit, chuntza' nataca'tzi ixlihuāk tachi'xcuhui't palh hui'xina'n quisca'txtunu'ni'n.

Jesús hualh que Pedro nakalhtatzē'ka

Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Lc. 22.31-34

³⁶ Simón Pedro kalhasqui'nilh Jesús:

—Māpa'ksini', ¿lhachū pimpā't?

Lā' Jesús kalhtilh:

—A'nlhā na'ica'n quit, tūlalh quintitā'pi chuhua'j. Naquistālani'ya ā'calistān.

³⁷ Lā' Pedro huanilh:

—Māpa'ksini', lā' ¿a'chī' tūla ictitā'a'ni' chuhua'j? Quit xa'iclinilh por hui'x.

³⁸ Lā' Jesús kalhtilh:

—¿Chā stu'ncua' palh ixni't por quit? Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. A'xni'ca' tūna'j ta'sa huan gallo, hui'x naquīkalhtatzē'ka' maktu'tun.

**Por ixpālacata Jesús
nalakchā'ncañ Dios**

14 lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' hui'xina'n tū'tza'
catamakchuyī'tit. Calipāhua'ntit Dios
lā' nā chuntza' quit caquilālīpāhuáj.
²A'nlhā hui'lacha' quinTāta', a'ntza'
a'nan lhūhua' pūtahui'llhni'. Palh
tū' cahuā chuntza', xa'iccāhuanini'
hui'xina'n. Ica'nā quit iccāxui'li
lacin a'nlhā natahui'la'yā'tit
a'ntza'. ³Lā' a'xni'ca' na'ica'n quit lā'
na'iccāxui'likō'yācha', quit na'icmimpala
lā' na'iccālē'nāni' hui'xina'n. Lā' chuntza'
a'nlhā na'ictahui'la quit, nā hui'xina'n
a'ntza' natahui'la'yā'tit. ⁴Hui'xina'n
ca'tziyā'tit a'nlhā ica'mā' lā' ca'tziyā'tit
a'nchī tzē lichā'ncañ.

⁵Lā' Tomás huanilh:

—Māpa'ksini', quina'n tū' icca'tziyāuj
a'nlhā pimpā't. ¿Chichū na'iclica'tziyāuj
a'nchī lichā'ncañ?

⁶Jesús kalhtilh:

—Quit huan xatzey tej, lā' quit
icmāsu'yu a'ntū ixlīstu'nca', lā'
quit iccāmaxquī'yāni' xasāsti'
minquilhtamacujca'n. Lā' xmān a'nti
quintakalhaka'i', xmān xla'ca'n tzē
natalakchā'n quinTāta'. ⁷Palh hui'xina'n
ixca'tzītīt tichūn quit, ixlakapastit
quinTāta'. Chuhua'j lakapasā'tit
quinTāta' lā' laktzi'nī'ta'ntit hui'xina'n.

⁸Lā' Felipe huanilh:

—Māpa'ksini', caquilāmāsu'ni'uj
minTāta'. Lā' xmān ū'tza'
iccāsqi'ni'yāni'.

⁹Jesús kalhtilh:

—Felipe, lejta' makān ic-
cātā'lahui'lani' hui'xina'n, lā'
¿a'chī' tūna'j quilakapasa'? A'nti
quintalaktzi'nī't quit, nā talaktzi'nī't
quinTāta'. Lā' ¿a'chī' hua'na':
“Caquilāmāsu'ni'uj minTāta'”? ¹⁰¿Chu
tū' a'ka'īya' que quinTāta' lā' quit chu
lakatin quina'n? A'ntū iccāhuaniyāni',

tū' xmān quimpātunca'tzi. QuinTāta'
quintā'lahui', lā' māni' ū'tza' tlahua
a'ntū ixtascujūt. ¹¹Cakalhaka'i'tit que
chu lakatin quina'n, quit lā' quinTāta'.
Lā' palh tūla nakalhaka'ī'yā'tit
huā'mā' xmān por ixpālacata a'ntū
iccāhuanini', caquilākalhaka'ī'uj por
ixpālacata huan lē'cnin a'ntū ictlahua.
¹²Ixlīstu'nca' a'ntū iccāhuaniyāni'.
A'nti quintakalhaka'ī' quit, nā
xla'ca'n natatlahua huan catūhuā
a'ntū ictlahua quit. Lā' ā'lihua'ca'
xalaka'tla'n catūhuā natatlahua
porque quit na'iclaka'n quinTāta'.
¹³A'ntū nasqui'nā'tit hui'xina'n por
quinguilhtampān quit na'ictlahua
porque quit xa'O'kxa'; chuntza' tzē
na'iclimālacsu'yu a'nchī ixlika'tla'
ixlimāpa'ksin quinTāta'. ¹⁴Quit
na'ictlahua chuxatū a'ntū nasqui'nā'tit
hui'xina'n por quinguilhtampān.

**Jesús hualh que namacamin
huan Espíritu Santo**

¹⁵Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh hui'xina'n quilāpāxquī'yāuj,
ca'a'kahuāna'ni'tit quilimāpa'ksin.
¹⁶Quit na'icsqui'ni' quinTāta' lā' xla'
nacālakmacamimpalayāni' ā'kalhatin
a'nti nacāmaktāyayāni'. Lā' xla' ū'tza'
natachoko con hui'xina'n para pō'ktu.
Xla' ū'tza' huan Espíritu Santo a'nti
māsu'yu a'ntū ixlīstu'nca'. ¹⁷Xalanī'n
nac quilhtamacuj xla'ca'n tūlah
catitamakhtini'lh huan Espíritu Santo
porque xla'ca'n tūlah catitalaktzi'lh lā'
tūlah catitalakapasli. Lā' hui'xina'n
lakapasā'tit porque xla' cātā'lahui'lani'
hui'xina'n lā' nacā'o'kska'lhīyāni'. ¹⁸Lā'
tū' icticāmaktēkni' mi'a'cstua'n.
Na'iccālakmimpalayāni' hui'xina'n.
¹⁹A'macsti'na'j tū'tza' quintitalaktzi'lh
huan xalanī'n nac quilhtamacuj.
Pero hui'xina'n naquilālaktzi'nāuj.
Hui'xina'n nalatahui'la'yā'tit porque
quit iclahui'. ²⁰Lā' a'xni'ca' namin huan

Espíritu Santo, hui'xina'n naca'tziyā'tit que quinTāta' quintā'lahui' lā' nā iccātā'lahui'lani'.²¹ A'ntin taca'tzi quilimāpa'ksin lā' ta'a'kahuāna'ni', chuntza' litasu'yu palh quintapāxqui'. Lā' quinTāta' nā nacāpāxqui' a'nti quintapāxqui' quit. Lā' nā quit nā na'iccāpāxqui' lā' na'iccātalacsu'yuni' xla'ca'n.

²² Lā' Judas (ā'chā'tin Judas lā' tū' huan Iscariote) huanilhl:

—Māpa'ksini, lā' Ꜥa'chī' naquilā-talacsu'yuni'yāuj quina'n lā' tū' huan tachi'xcuhui't xalanī'n nac quilhtamacuj?

²³ Lā' Jesús kalhtilh:

—A'nti quintapāxqui' quit, xla'ca'n nata'a'kahuāna'ni' a'ntū icuan quit. Lā' quinTāta' nacāpāxqui'. Lā' quinTāta' lā' quit na'iccālakmināuj para na'iccātā'latahui'layāuj xla'ca'n.²⁴ Lā' a'ntin tū' quintapāxqui' xla'ca'n tū' ta'a'kahuāna'ni' a'ntū icuan quit. Lā' huan limāscā'tin a'ntū kaxpa'tpā'na'ntit hui'xina'n, xla' tū' quila'; ixla' quinTāta' a'nti quimacaminī't.

²⁵ Lā' huāk huā'mā' iccāhuanimā'kō'ni' lihuan iccātā'lahui'lani' hui'xina'n.²⁶ QuinTāta' namacamin huan Espíritu Santo lā' xla' namāsu'yu por quimpālacata. U'tza' huan maktāyana' lā' nacāmāsu'ni'kō'yāni' ixlihuāk lā' nacāmāpāstaquiyāni' ixlihuāk a'ntū iccāhuanini'ta'ni' quit.

²⁷ Hui'xina'n quilākahlhaka'iyāuj lā' ū'tza' lipāxuhua'yā'tit hua'chi quit icpāxuhua. Lā' a'nchī pāxuhua'yā'tit tū' hua'chi xalanī'n nac quilhtamacuj. Lā' tū' catamakchuyī'tit lā' tū' cajicua'ntit.²⁸ Hui'xina'n kaxpa'ttit a'nchī iccāhuanini': "Quit ica'nā lā' na'iccālakmimpalayāni' hui'xina'n". Palh lej stu'ncua' ixquilāpāxqui'uj, lej ixlipāxuhua'tit hui'xina'n porque quit iclaka'mā' quinTāta'. Lā' xla' ū'tza' más xaka'tla' que quit.²⁹ Iccāhuanimā'ni'

a'ntū napātle'ke. Lā' a'xni'ca' nala, hui'xina'n nakalhlhaka'iyā'tit.

³⁰ Lā' tū'tza' lej icticātā'chihuīna'ni' hui'xina'n porque mimā'tza' a'nti māpa'ksi huā' quilhtamacuj. Lā' xla', quit tūlah quintimāpa'ksilh.³¹ Quit ictlahua ū'tza' a'ntū quihuani quinTāta'. Chuntza' huan xalanī'n nac quilhtamacuj tē nataca'tzi palh quit icpāxqui' quinTāta'.

Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh huā'mā', cāhuanipā:

—Lā' chuhua'j catāya'tit lā' cā'huī'tit.

Huan xamayāc uva lā' ixpekenī'n

15 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Quit hua'chi xatzey mayāc lā' quinTāta' hua'chi xamaktaka'lhna' huā'mā' mayāc.² Lā' huāk huan ixpekenī'n a'ntū tū' māstā' ixtō'ca't, xla' ū'tza' cācā'tē. Lā' ixlihuāk huan ixpekenī'n a'ntū tatō'ca', xla' xmān cāpekesita. Lā' chuntza' ā'chulā' māstā' ixtō'ca't.³ Lā' nā chuntza' Dios cāmāpānūni'ni'ta'ni' a'ntū ko'hua'jua' porque hui'xina'n kalhlhaka'ī'ni'ta'ntit huan limāscā'tin a'ntū iccāhuanini'ta'ni'.⁴ Caquilātā'latahui'lauj quit lā' chuntza' quit na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n. Kentin ixpeken huan xamayāc xmān ixa'cstu tūlah catika'lhilh ixtō'ca't. Maclacasqui'n xa'nca nachipāna'n nac xamayāc. Palh hui'xina'n namāstā'yā'tit mintō'ca'tca'n, maclacasqui'n naquilātā'tahui'layāuj hua'chi huan ixpekenī'n mayāc chipāna'n na ixtojon. Xmān hui'xina'n mē'cstucan tūlah catimāstā'tit mintō'ca'tca'n; tūlah catitlahua'tit a'ntū Dios lacasqui'n.

⁵ Quit hua'chi xamayāc lā' hui'xina'n hua'chi ixpekenī'n. Lā' a'nti pō'ktu quintatā'latahui'la, xla'ca'n natamāstā' ixtō'ca'tca'n; natatlahua a'ntū Dios lacasqui'n. Hui'xina'n mē'cstucan tūlah catitlahua'tit catūhuā porque lej maclacasqui'n quit na'iccāmaktāyayāni'.⁶ Lā' a'ntin tū' quintatā'latahui'la,

xlaca'n nacālākmaka'n can hua'chi huan ixpekeni'n a'ntū cāpeksitmaka'n can i't lā scōhuan lā' mākēxtimican lā' lhcuycan.

⁷ Palh hui'xina'n macaxtim naquilātā'latahui'layāuj, lā' palh tū' napātza'nkāyā'tit quintachihuīn,

casqui'ntit chu a'ntū lacasqui'nā'tit lā' hui'xina'n nacātamaxqui'yāni'. ⁸ Palh hui'xina'n lej māstā'yā'tit mintō'ca'tca'n,

palh lej tlaha'yā'tit a'ntū Dios lacasqui'n, chuntza' lī'a'cni'ni'ni'yā'tit quinTāta'. Lā' chuntza' tasu'yu palh hui'xina'n stu'ncau' quisca'txtunu'nī'n.

⁹ Quit iccāpāxqui'yāni' hui'xina'n chuntza' hua'chi quinTāta' quimpāxqui' quit. Lā' hui'xina'n pō'ktu caquilāpāxqui'uj quit. ¹⁰ QuinTāta' quimpāxqui' porque ica'kahuāna'ni' ixtachihuīn. Lā' nā hui'xina'n palh na'a'kahuāna'ni'yā'tit quintachihuīn, nā chuntza' na'iccāpāxqui'yāni'.

¹¹ Lā' quit iccāhuanini'ta'ni' huā'mā' para que naka'lhī'yā'tit huan tapāxuhuān a'ntū icmāstā'. Lā' chuntza' lej naka'lhī'yā'tit tapāxuhuān.

¹² Quilimāpa'ksin xla' ū'tza' huā'mā': calāpāxqui'tit hui'xina'n chu a'nchī quit iccāpāxqui'yāni' hui'xina'n. ¹³ Kalhatin a'nti linilh para namāpūtāxtū ixamigo, ū'tza' lej pāxqui'.

¹⁴ Hui'xina'n qui'amigos palh natlahua'yā'tit a'ntū iccālīmāpa'ksiyāni'. ¹⁵ Tū'tza' icticāmāpācuhuīni' quintasācua'nī'n porque huan tasācua' xla' tū' ca'tzi tuchū tlahaucu'tumā' ixpatrōn.

Hui'xina'n iccāhuaniyāni' qui'amigos porque quit iccāmāca'tzini'yāni' ixlihuāk a'ntū quihuani quinTāta'. ¹⁶ Lā' tū' hui'xina'n quilālacsaui quit. Quit iccālacsacni' hui'xina'n.

Lā' iccālīmāmacū'yāni' que napinā'tit lā' lej namāstā'yā'tit mintō'ca'tca'n a'ntū natāyani' para pō'ktu. Lā' nā chuntza' quinTāta' nacāmaxqui'yāni' ixlihuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit por quinquilhtampān. ¹⁷ Lā' ū'tza' huā'mā'

iccālīmāpa'ksiyāni' hui'xina'n que calāpāxqui'tit milihuākca'n.

Huan xalani'n nac cā'quilhtamacuj taca'tzalaktzi'n Jesús lā' a'nti ixtla'

¹⁸ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh huan xalani'n nac quilhtamacuj cātaca'tzalaktzi'nāni' hui'xina'n, tū' natamakchuyi'yā'tit, porque nā quit xapū'la quintaca'tzalaktzi'lh.

¹⁹ Palh hui'xina'n cahuā xalani'n nac cā'quilhtamacuj, iccātapāxqui'ni' huan xalani'n nac quilhtamacuj, hua'chi talāpāxqui' xlaca'n. Quit iccālacsacni' lā' chuntza' hui'xina'n tū'tza' xalani'n nac quilhtamacuj. Lā' ū'tza' cātālica'tzalaktzi'nāni' hui'xina'n huan xalani'n nac cā'quilhtamacuj.

²⁰ Capāstactit a'nchī iccāhuanini' que hui'xina'n tū' más laka'tla'n que quit. Hui'xina'n hua'chi quintasācua'nī'n lā' quit hua'chi mimpatronca'n. Como makapitzin quintamacaputzani't quit, nā hui'xina'n chuntza' nacātamacaputzayāni' makapitzin. Lā' como ā'makapitzin ta'a'kahuāna'ni'ni't quintachihuīn, nā hui'xina'n nacāta'a'kahuāna'ni'yāni' makapitzin a'ntū namāsu'yuyā'tit. ²¹ Lā' huāk huā'mā' nā nacātatlahauni'yāni' hui'xina'n por quimpālacata, porque xlaca'n tū' talakapasa a'nti quimacaminī't.

²² Palh quit tū' cahuā xa'icmilh iccāhuanī' quintachihuīn, xlaca'n tū' ixtalē'lh cuenta por ixtalaclē'i'ca'n. Pero chuhua'j tūlah catitahualh palh tū' talē'n cuenta por ixtalaclē'i'ca'n, como iccāhuanini'ttza'. ²³ A'nti quintaca'tzalaktzi'n quit, nā chuntza' quinTāta' taca'tzalaktzi'n. ²⁴ Xlaca'n nīn tuntū'yā' cuenta ixtaka'lhilh, palh quit cahuā tū' xa'ictlahualh na ixlacapūnca'n a'ntū tūla tlaha ā'chā'tin. Lā' a'yuj talaktzi'nī't huā'mā', quintaca'tzalaktzi'n quit, lā' nā quinTāta' taca'tzalaktzi'n. ²⁵ Chuntza' pātē'ke

porque maclacasqui'n natlōkentaxtū a'nchī tatz'o'kni' na ixleyca'n: Quintaca'tzalaktzi'lh por nīn tuntū' ixpālacata.

²⁶ Namin huan Maktāyana'. U'tza' huan Espírītu Santo a'ntī nahuan ixlistu'ncua'. U'tza' naminācha' a'nlhā hui'lacha' huan xaTāta'. Lā' quit na'iccālakmacā'nāchāni' a'nlhā hui'lacha' quinTāta'. Lā' namāsu'yu por quimpālacata. ²⁷ Lā' nā hui'xina'n nalichihuina'nā'tit por quimpālacata porque ixquintā'lahui'lāna'ntit quit desde iclitzuculh quilītlōt huā'tza' nac cā'quilhtamacuj.

16 'Quit iccāhuanimā'ni' huā'mā' para que chuntza' tū' nata-tonkopūyā'tit a'xni'ca' napātīni'nā'tit. ² Hui'xina'n nacātamātuxtekēyāni' de huan nac lītōkpānna'. Namin lakatin chī'chini' a'ntū nacātapūmakniyāni' hui'xina'n. Lā' a'ntī nacātamakniyāni', xlaca'n natapuhuan que tatlahuamā'na a'ntū ixtapuhuān Dios. ³ Huā'mā' natatlahua porque tū' maktin talakapasni't quinTāta' lā' nā quit tū' quintalakapasni't. ⁴ Iccāhuaniyāni' huā'mā' para que chuntza' a'xni'ca' nacātamacaputzayāni', nalipāstacā'tit a'nchī iccāhuanini' xapū'la.

A'ntū tlahua huan Espírītu Santo

Lā' Jesús cāhuanipā:

—Quit tū' iccāhuanini' huā'mā' xapū'la porque quit xa'iccāta'lahui'lani' hui'xina'n. ⁵ Chuhua'j na'iclaka'mpala a'ntī quimacaminī't. Lā' hui'xina'n milihuākca'n tū' quilākalhasqui'ni'ni'ta'uj: “¿Lhām pimpā't?” ⁶ Chuhua'j hui'xina'n lej līlakaputzayā'tit porque iccāhuanimā'ni' huā'mā'. ⁷ Quit iccāhuaniyāni' ixlistu'ncua'. Xalitzey para hui'xina'n palh quit na'ica'n. Palh quit tū' na'ica'n, tū' caticālakmini' a'ntī nacāmaktāyayāni' hui'xina'n. Lā' palh

na'ica'n quit na'iccālakmacamināni' a'ntī nacāmaktāyayāni' hui'xina'n. ⁸ Lā' xla', a'xni'ca' namin, nacāmāca'tzīni huan tachi'xcuhui't nac quilhtamacuj a'nchī talaclē'n chā'tunu' de xlaca'n. Lā' nacāmāca'tzīni tichū xatzey na ixlacapūn Dios. Lā' nacāmāca'tzīni a'nchī Dios nacālacāxtlahua. ⁹ Nacāmāca'tzīni xlaca'n que talaclē'n porque tū' quintakalhlaka'ī. ¹⁰ Nacāmāca'tzīni que Dios quit quilaktzi'n palh xatzey, porque quit iclaka'mā' quinTāta' lā' hui'xina'n tū'tza' quintilālaktzī'uj. ¹¹ Nacāmāca'tzīni a'nchī Dios nacālacāxtlahua porque chuhua'j lacāxtlahuacani'ttza' a'ntī māpa'ksi huā'mā' quilhtamacuj.

¹² 'Lej lhūhua' sputa a'ntū iccāhuanicu'tunāni' pero hui'xina'n tūlalh catimāchekxi'tit chuhua'j. ¹³ A'xni'ca' namin huan Espírītu Santo, a'ntī nahuan ixlistu'ncua', xla' ū'tza' nacāmāsu'ni'kō'yāni' ixlihuāk a'ntū ixlistu'ncua'. Xla' tū' caticihuina'lh por xmān ixpātunca'tzi. Xla' nacāhuaniyāni' xmān a'ntū huan xaTāta' nahuanī. Lā' nā nacāmāca'tzīniyāni' hui'xina'n a'ntū napātī'ke. ¹⁴ Lā' xla' nā naqui'a'cnini'ni' como nacāmāca'tzīniyāni' hui'xina'n a'ntū iclacasqui'n que naca'tziyā'tit. ¹⁵ Huāk a'ntū kalhī quinTāta' nā quit quila'. Lā' ū'tza' iclīhualh que huan Espírītu Santo nacāmāca'tzīniyāni' hui'xina'n a'ntū iclacasqui'n que naca'tzi'yā'tit.

Natapāxuhua a'ntī talakaputza

¹⁶ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' ā'macsti'na'j hui'xina'n tū' quintilālaktzī'uj. Lā' ā'macsti'na'j huampala hui'xina'n naquilālaktzī'mpalayāuj porque quit iclaka'mā' quinTāta'.

¹⁷ Lā' huan makapitzīn sca'txtunu'ni'n, xlaca'n talākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿tuchū huanicu'tun huā'mā'? Xla' quincāhuaniyāni' que ā'macsti'na'j

tū' catilaktzī'uj lā' ā'macsti'nalj huampala chu nalaktzī'mpalayāuj. Lā' huā'mā' porque nalaka'n ixTāta'. ¹⁸Lā' ¿tuchū huanicu'tun ā'macsti'nalj? Tū' māchekxiyāuj a'ntū quincāhuanimā'ni'.

¹⁹Lā' Jesús ca'tzilh palh ixtakalhasqui'nīcu'tun lā' ū'tza' cālihuanihlh:

—Quit iccāhuanini' que ā'macsti'nalj tū' quintilāktzī'uj lā' ā'macsti'nalj huampala chu naquilāktzī'mpalayāuj. ¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' a'ntū lākalhasqui'nī'pā'na'ntit hui'xina'n?

²⁰Ixlistu'n'cua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n nacalhua'nā'tit lā' nalakaputzayā'tit. Lā' huan tachi'xcuhui't xalanin' nac quilhtamacuj natalipāxuhua. Lā' a'yuj pū'la nalakaputzayā'tit, ā'calistān lej lipāxūj nalatahui'la'yā'tit. ²¹A'xni'ca' kalhatin puscāt namālacatuncuīnītza', xla' lakaputza porque pātī huan taca'tzāt.

Lā' a'xni'ca' lacatuncuīnītza' huan ska'ta', xla' tū'tza' pāstaca a'nchī pātini'lh como chilhtza' nac quilhtamacuj lakatin ska'ta'. Lā' ū'tza' lej lipāxuhua. ²²Lā' nā chuntza' hui'xina'n chuhua'j lakaputzayā'tit. Lā' a'xni'ca' quit na'iccālakmimpalayāni' hui'xina'n lā' a'xni'ca' lej napāxuhua'yā'tit hui'xina'n. Lā' nīn tintī' caticāmahlitini' huā'mā' tapāxuhuān.

²³Lā' a'xni'ca' namin huanmā' chi'chini', hui'xina'n nīn tuntū'tza' quintilākalhasqui'nīuj. Ixlistu'n'cua' a'ntū iccāhuaniyāni', quinTāta' nacāmaxqui'yāni' ixlihuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit por quinquilhtampān. ²⁴Lā' tūna'j squi'nī'ta'ntit nīn tuntū' por quinquilhtampān. Casqui'ntit lā' namaklhtini'nā'tit. Lā' chuntza' lej nalipāxuhua'yā'tit.

Jesús ū'tza' tlajalh quilhtamacuj

²⁵Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' iccāhuanini'ta'ni' huā'mā' hua'chi a'ntū litalacastuca. Lā' namin huan quilhtamacuj a'xni'ca' tū'tza' icticātā'chihuīna'ni' chuntza'. Lej xa'nca na'iccātā'lichihuīna'nāni' quinTāta'. ²⁶Huanmā' quilhtamacuj hui'xina'n nasqui'ni'yā'tit quinTāta' por quinquilhtampān. Lā' tū'tza' timaclacasqui'lh palh quit na'icsqui'ni' quinTāta' por hui'xina'n, ²⁷porque quinTāta' cāpāxqui'yāni' hui'xina'n. Hui'xina'n quilāpāxqui'yāuj quit lā' kalhlaka'īnī'ta'ntit palh quit icmini'ta'ncha' de Dios. Lā' ū'tza' xla' cālipāxqui'yāni' hui'xina'n. ²⁸Quit icmincha' de quinTāta' lā' icmilh huā'tzā' nac quilhtamacuj. Lā' chuhua'j na'icmakxteka huā' quilhtamacuj lā' na'icclaka'mpala quinTāta'.

²⁹Lā' tuncan huan ī'sca'txtunu'nīn' tahuanihlh:

—Chuhua'j lej xa'nca icmāchekxiyāuj a'ntū chihuīna'mpā't como tū'tza' chihuīna'mpā't hua'chi a'ntū litalacastuca. ³⁰Lā' chuhua'j icca'tziyāuj que hui'x lej ca'tziya' ixlihuāk. Lā' tū'tza' tasqui'nī nakalhasqui'nīca'na' hui'x. Lā' icca'tziyāuj xa'nca que hui'x ta'nī'ta'nchi a'nlhā hui'lacha' Dios.

³¹Lā' Jesús cākalhtilh:

—Hua'chilh kalhlaka'ī'yā'tittza'. ³²Mimā'tza' huan chi'chini', lā' chuhua'j huā'mā' quilhtamacuj a'xni'ca' hui'xina'n na'a'kahua'nā'tit. Milihuākca'n hui'xina'n chā'tunu' napinā'tit na minchicca'n lā' quit naquilāmakxtekāuj quē'cstu. Lā' a'yuj quilāmakxtekui, tū' quē'cstu ictitahuī'lalh porque quinTāta', xla' quintā'lahui'. ³³Lā' iccāhuaniyāni' huā'mā' para que chuntza' tū' najicua'nā'tit porque hui'xina'n quilālipāhuanāuj xmān quit. Lā' como lahui'lā'na'ntitecus nac quilhtamacuj, napātini'nā'tit. Tū' cajicua'ntit. Quit ictlajani't huan a'ntū māpa'ksī huan quilhtamacuj.

³⁴Lā' Jesús cākalhtilh:

—Chuhua'j lej xa'nca icmāchekxiyāuj a'ntū chihuīna'mpā't como tū'tza' chihuīna'mpā't hua'chi a'ntū litalacastuca. ³⁵Lā' chuhua'j icca'tziyāuj que hui'x lej ca'tziya' ixlihuāk. Lā' tū'tza' tasqui'nī nakalhasqui'nīca'na' hui'x. Lā' icca'tziyāuj xa'nca que hui'x ta'nī'ta'nchi a'nlhā hui'lacha' Dios.

³⁶Lā' Jesús cākalhtilh:

—Hua'chilh kalhlaka'ī'yā'tittza'. ³⁷Mimā'tza' huan chi'chini', lā' chuhua'j huā'mā' quilhtamacuj a'xni'ca' hui'xina'n na'a'kahua'nā'tit. Milihuākca'n hui'xina'n chā'tunu' napinā'tit na minchicca'n lā' quit naquilāmakxtekāuj quē'cstu. Lā' a'yuj quilāmakxtekui, tū' quē'cstu ictitahuī'lalh porque quinTāta', xla' quintā'lahui'. ³⁸Lā' iccāhuaniyāni' huā'mā' para que chuntza' tū' najicua'nā'tit porque hui'xina'n quilālipāhuanāuj xmān quit. Lā' como lahui'lā'na'ntitecus nac quilhtamacuj, napātini'nā'tit. Tū' cajicua'ntit. Quit ictlajani't huan a'ntū māpa'ksī huan quilhtamacuj.

³⁹Lā' Jesús cākalhtilh:

—Hua'chilh kalhlaka'ī'yā'tittza'. ⁴⁰Mimā'tza' huan chi'chini', lā' chuhua'j huā'mā' quilhtamacuj a'xni'ca' hui'xina'n na'a'kahua'nā'tit. Milihuākca'n hui'xina'n chā'tunu' napinā'tit na minchicca'n lā' quit naquilāmakxtekāuj quē'cstu. Lā' a'yuj quilāmakxtekui, tū' quē'cstu ictitahuī'lalh porque quinTāta', xla' quintā'lahui'. ⁴¹Lā' iccāhuaniyāni' huā'mā' para que chuntza' tū' najicua'nā'tit porque hui'xina'n quilālipāhuanāuj xmān quit. Lā' como lahui'lā'na'ntitecus nac quilhtamacuj, napātini'nā'tit. Tū' cajicua'ntit. Quit ictlajani't huan a'ntū māpa'ksī huan quilhtamacuj.

⁴²Lā' Jesús cākalhtilh:

—Hua'chilh kalhlaka'ī'yā'tittza'. ⁴³Mimā'tza' huan chi'chini', lā' chuhua'j huā'mā' quilhtamacuj a'xni'ca' hui'xina'n na'a'kahua'nā'tit. Milihuākca'n hui'xina'n chā'tunu' napinā'tit na minchicca'n lā' quit naquilāmakxtekāuj quē'cstu. Lā' a'yuj quilāmakxtekui, tū' quē'cstu ictitahuī'lalh porque quinTāta', xla' quintā'lahui'. ⁴⁴Lā' iccāhuaniyāni' huā'mā' para que chuntza' tū' najicua'nā'tit porque hui'xina'n quilālipāhuanāuj xmān quit. Lā' como lahui'lā'na'ntitecus nac quilhtamacuj, napātini'nā'tit. Tū' cajicua'ntit. Quit ictlajani't huan a'ntū māpa'ksī huan quilhtamacuj.

⁴⁵Lā' Jesús cākalhtilh:

—Hua'chilh kalhlaka'ī'yā'tittza'.

Jesús kalhtō'ka'lh por ī'sca'txtunu'nī'n

17 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús talacayāhualh nac a'kapūn lā' hualh:

—Tāta', chilhtza' huan quilhtamacuj. Caqui'a'cnīni'ni' quit, mi'O'kxa', lā' nā chuntza' quit nā na'ica'cnīni'ni'yāni'.² Quimaxqui'ni'ta' talacasqui' para na'iccāmāpa'ksī ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhui't. Lā' chuntza' quit tzē na'iccāmaxqui' xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu xlaça'n ixlīhuākca'n a'nti quimacamaxqui'ni'ta'.³ Xlaça'n talakapasāni' hui'x lā' quintalakapasa quit, Jesucristo. Lā' taca'tzī que hui'x scana'nca Dios lā' que hui'x quimacata'ni'ta'. Chuntza' tasu'yu que xlaça'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

⁴Quit ica'cnīni'ni'ni'ta'ni' huā'tzā' nac quilhtamacuj. Lā' iclīhuakō'lh'tza' a'ntū quilakma'cata' na'iclahua. ⁵Chuhua'j Tāta', caqui'a'cnīni'ni' na milacapūn chuntza' hua'chi ixqui'a'cnīni'ni'ya' a'xni'ca' xa'ictā'lahui'lachāni' hui'x a'xni'ca' tūna'j ixa'nan quilhtamacuj.

⁶Lā' huan xalanī'n nac quilhtamacuj a'nti hui'x quimacamaxqui'ni'ta', xlaça'n iccāmālakapasnīni'ttza' a'nti hui'x. Xlaça'n mila' ixtahuani't lā' hui'x quimacamaxqui'ni'ta' lā' xlaça'n ta'a'kahuāna'ni'ni't milimāpa'ksīn.

⁷Lā' chuhua'j xlaça'n taca'tzī que milimāpa'ksīn ū'tza' a'ntū iclītō ixlīhuāk.

⁸Quit iccāhuanini't mintachihuīn a'ntū quihua'ni' hui'x. Lā' xlaça'n quintamakhtini'ni't. Lā' xlaça'n chuhua'j taca'tzitza' palh lej stu'ncua' icmini'ta'ncha' a'nlhā hui'la'chi hui'x. Lā' takalhlaka'ī'ni'ttza' palh hui'x quimacata'ni'ta'nchi.

⁹Quit icsqui'ni'yāni' por ū'tunu'n. Tū' icsqui'ni'yāni' por xalanī'n huā'tzā' nac quilhtamacuj. Icsqui'ni'yāni' xmān por xlaça'n a'nti quimacamaxqui'ni'ta'

porque xlaça'n huāk mila'.¹⁰ Huāk a'nti quila' nā mila'. Lā' huāk a'nti mila' nā quila'. Lā' quit quinta'a'cnīni'ni'ni't.

¹¹'Lā' chuhua'j quit na'iclakmimpalayāni' hui'x. Tū'tza' icitachokolh nac quilhtamacuj. Xlaça'n natatachoko nac quilhtamacuj. Padre Santo, quinTāta', cacāmak-taka'lhti con milimāpa'ksīn xlaça'n a'nti quimacamaxqui'ni'ta' para que chu lakatin natala, hua'chi hui'x lā' quit chu lakatin. ¹²A'xni'ca' xa'iclahui' con ū'tunu'n, xa'iccāmaktaka'lha con milimāpa'ksīn a'nti quimacamaxqui' hui'x. Xa'iccāmaktaka'lha xlaça'n. Lā' chuntza' tū' tataxtutāyani't nīn kalhatin de huan chi'xcuhui'n, xmān ū'tza' a'nti lihui'li taxtutāya. Chuntza' tlōkentaxtūlh mintachihuīn chu a'nchī tatzo'kni'.

¹³'Chuhua'j quit iclaka'mā'chāni'. Lā' lihuan icuī'cus huā'tzā' nac quilhtamacuj, quit icuan huā'mā' para que chuntza' xlaça'n nataka'lhī tapāxuhuān hua'chi quit. ¹⁴Quit iccāmaxqui'ni't mintachihuīn. Lā' huan xalanī'n nac quilhtamacuj taca'tzalaktzī'n xlaça'n. Cāca'tzalaktzī'ncan quinchī'xcuhui'n porque xlaça'n tū' xalanī'n nac quilhtamacuj, chuntza' hua'chi quit tū' xala' nac quilhtamacuj. ¹⁵Tū' icsqui'ni'mā'ni' que cacāma'xtu nac cā'quilhtamacuj. Quit icsqui'ni'yāni' que cacāmak'tāya' para que huan ko'ti'ti tū' nacātłaja. ¹⁶Xlaça'n tū' xalanī'n nac quilhtamacuj, chuntza' hua'chi quit tū' xala' nac quilhtamacuj. ¹⁷Lā' xalacuan cacālītō't mintachihuīn, como mintachihuīn ū'tza' lej xastu'ncua'. ¹⁸Hua'chi quima'cata'ni'ta' quit nac quilhtamacuj, nā chuntza' xlaça'n nā quit na'iccālakmacā'n huan xalanī'n nac quilhtamacuj. ¹⁹Lā' por ixpālacataca'n quit na'iclitamacamāstā' quē'cstu hua'chi lē'ksajna' para que nā chuntza' xlaça'n stu'ncua' natala mila'.

²⁰Lā' icsqui'nīmā'nī' por ū'tunu'n lā' por ixlīhuākca'n a'ntī nā natakahlaka'ī' ā'calistān por ixpālacata ixtachihuīnca'n xla'ca'n a'ntī quila'. ²¹Icsqui'nī'yāni' que xla'ca'n chu lakatin catalalh con quina'n, Tāta', chuntza' hua'chi chu lakatin quina'n, hui'x lā' quit. Catalalh chu lakatin para que chuntza' huan xalanī'n nac quilhtamacuj nā natakahlaka'ī' palh hui'x quima'cata'nī'ta'. ²²Hua'chi hui'x qui'a'cnīni'nī'ta', nā chuntza' quit iccā'a'cnīni'nī'nīt xla'ca'n para que chu lakatin natala hua'chi quit lā' hui'x chu lakatin quina'n. ²³Lā' quit iccātā'lahuī' xla'ca'n chuntza' hua'chi hui'x quintā'lahuī'la', para que xla'ca'n natala chu lakatin. Chuntza' huan xalanī'n nac quilhtamacuj tzē nataka'tzī palh hui'x quima'cata'nī'ta' lā' palh hui'x nā cāpāxqui'ya' xla'ca'n chuntza' hua'chi quimpāxqui'ya' quit.

²⁴QuinTāta', hui'x quimacamaxqui'nī'ta' xla'ca'n. Lā' quit iclacasqui'n que nā xla'ca'n catachā'lh a'nlhā quit na'icchā'n, para que chuntza' xla'ca'n natalaktzī'n a'nchī qui'a'cnīni'nī'ya'. Hui'x qui'a'cnīni'nī'ya' como ixquimpāxqui'ya' xapū'la a'xni'ca' tūna'j ixa'nan huan quilhtamacuj. ²⁵Tāta', hui'x xatzey. Lā' a'yuj tū' talakapasāni' huan tachi'xcuhui't xalanī'n nac quilhtamacuj, pero quit iclakapasāni'. Lā' quinchī'xcuhui'n, xla'ca'n taca'tzī palh hui'x quima'cata'nī'ta'. ²⁶Quit iccāmālakapasnī'nītza' tichū hui'x. Lā' na'iccāmālakapasnicus para que chuntza' xla'ca'n natapāxqui'nin chuntza' hua'chi hui'x quimpāxqui'ya'. Lā' nā chuntza' xla'ca'n pō'ktu na'iccātā'lahuī'.

Chī'lē'nca huan Jesús

Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53

18 Lā' Jesús a'xni'ca' tlahuakō'lh huan oración, taxtulh con i'sca'txtunu'nī'n lā' ta'alh pātintacut huan pūxka Cedrón. A'ntza' ixuī'

lakatin pū'olivo. Jesús a'ntza' cātā'tanūlh i'sca'txtunu'nī'n. ²Lā' nā huan Judas a'ntī namacamāstā' Jesús, xla' ixlakapasna'n a'ntza' porque lej maklhūhua' Jesús iccātā'takēstoknī't a'ntza' con i'sca'xtunu'nī'n. ³Lā' a'ntza' nac pū'olivo Judas cālē'lh soldados lā' policíasna' a'ntī iccāmālakachā'nīt huan xanapuxcu'nu' curas lā' huan fariseosnu'. Ixtalē'nācha' ixlīlhtucuyāhuanca'n lā' ixpūmaksocā'n lā' ixkanchī'chica'n. ⁴Lā' como Jesús ixca'tzikō'tza' ixlīhuāk a'ntū napātle'kenī', cātapajtzūnī'lh lā' cākalhasqui'nilh:

—¿Tichū putzayā'tit?

⁵Lā' xla'ca'n takalhtilh:

—Jesús xala' nac Nazaret.

Lā' Jesús cākalhtilh:

—Quit Jesús a'ntī putzayā'tit.

Lā' a'ntza' iccātā'yā Judas a'ntī namacamāstā' Jesús. ⁶Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanilh: “Quit Jesús a'ntī putzayā'tit”, xla'ca'n kēni'yaj ta'alh lā' ta'a'kā'lh nac ti'ya't.

⁷Lā' Jesús chu cākalhasqui'nīpā:

—¿Tichū putzayā'tit?

Lā' xla'ca'n tahuampā:

—Jesús xala' nac Nazaret.

⁸Jesús cāhuanilh:

—Iccāhuanintza' palh quit. Lā' palh quit quilāputzayāuj, cacāmakxtektit nata'a'n huā' makapitzin.

⁹Lā' hualh huā'mā' para que natlōkentaxtū a'ntū Jesús māni' ixuanī't: “Tū' tataxtutāyalh nin kalhatin de huan chī'xcuhui'n a'ntī quincāmamacamaxqui'lh huan xaTāta'”.

¹⁰Lā' como Simón Pedro ixlē'nācha' ixmachīta, chu tuncan māxtulh lā' a'kacā'tēlh ixa'ka'xko'lh na ixa'kacāna'j a'ntī ixuanican Malco. Lā' xla' ū'tza' ixtasācua' ixuanī't huan xamāpa'ksīni' curasna'. ¹¹Jesús huanilh huan Pedro:

—Camānū'pala' mimachīta na mimpūmachīta. Quit iclīhui'linī't para na'icpātī a'ntū ixtapuhuān quinTāta'.

**Lē'ni'ca Jesús huan
xamāpa'ksini' curasna'**

Mt. 26.57-58; Mr. 14.53-54; Lc. 22.54

¹²Lā' tachi'palh Jesús huan soldados lā' ixcomandanteca'n lā' huan policías a'nti ixlaca'n israelitas. Lā' macachi'ca. ¹³Lā' lē'nca pū'la na ixchic Anás. Lā' huan papatzin Anás ixpuhuiti' ixuanit' huan Caifás a'nti xamāpa'ksini' curasna' huanmā' cā'ta. ¹⁴Lā' huā'mā' Caifás chu ū'tza' a'nti iccāhuaninī't huan israelitas que más tzey palh kalhatin chi'xcu' nalinī por ixpālacata ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't.

**Pedro kalhtatzē'kli
palh ixlakapasa huan Jesús**

Mt. 26.69-70; Mr. 14.66-68; Lc. 22.55-57

¹⁵Lā' ixtastālani'tēlha Jesús huan Simón Pedro lā' ā'kalhatin sca'txtunu'. Lā' huanmā' sca'txtunu' xla' nā ixlakapasa huan xamāpa'ksini' curasna'. Lā' ū'tza' litā'tanūlh Jesús na ixtanquilhni' ixchic huan xamāpa'ksini'. ¹⁶Lā' Pedro tachokolh kēpūn, ixpajtzu huan xamākalhcha tanquilhni'. Taxtulh huan sca'txtunu' a'nti ixlakapasa huan xamāpa'ksini' curasna'. Lā' tā'chihuina'lh huan tzu'ma'jāt a'nti ixmaktaka'lh mākalhcha. Lā' chuntza' huan sca'txtunu' tzē mánūlh huan Pedro nac tanquilhni'. ¹⁷Lā' huan tzu'ma'jāt a'nti ixmaktaka'lh mākalhcha, xla' kalhasqui'nilh huan Pedro:

—¿Chu tū' nā hui'x i'sca'txtunu' huā'mā' chi'xcu'?

Pedro kalhtini'lh:

—Tū' quit.

¹⁸Lā' como lej ixlonknu'n, huan tasācua'nī'n lā' huan policías ixtahui'lini't macscut lā' ixtayāna' lā' ixtasko'mā'na. Lā' nā a'ntza' ixmaklayā Pedro i'sko'mā'.

**Huan xamāpa'ksini' curasna'
kalhasqui'nilh huan Jesús**

Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Lc. 22.66-71

¹⁹Lā' Anás a'nti xamāpa'ksini' curasna', xla' līkalhasqui'nilh Jesús ixpālacata i'sca'txtunu'nī'n lā' ixlimāscā'tin.

²⁰Lā' Jesús huanilh:

—Quit icchihuina'ni't calacan na ixlapūnca'n ixlihuākca'n. Pō'ktu xa'icmāsu'yu quit nac litokpānna' lā' nac xaka'tla' litokpān a'nlhā ixtatakēstoka huan israelitas. Lā' nīn tuntū' icuanit' lakatzē'k. ²¹Lā' ¿a'chi' quinkalhasqui'ni'ya' quit? Cacākalhasqui'ni' huan tachi'xcuhui't a'nti quintakaxmatni't. U'tunu'n catahualh a'ntū iccāhuanilh. U'tunu'n taca'tzi a'ntū icuanit' quit.

²²Lā' a'xni'ca' Jesús hualh huā'mā', kalhatin policia a'nti ixlacahuayā a'ntza', lacala'syāhualh lā' huanilh:

—Lā' ¿chu chuntza' kalhtican huā' xamāpa'ksini' curasna'?

²³Lā' Jesús kalhtilh:

—Palh sā' tū' tzey a'ntū icualh, cacāhua'ni' ixlihuākca'n huā'tzā' a'ntū icualh. Lā' palh tzey a'ntū icualh quit, ¿a'chi' quintucsā'?

²⁴Anás lakmacā'lh Jesús xatamakachi'n huan Caifás a'nti xamāpa'ksini' curasna'.

**Pedro kalhtatzē'kpā
palh ixlakapasa Jesús**

Mt. 26.71-75; Mr. 14.69-72; Lc. 22.58-62

²⁵Simón Pedro ixya' i'sko'mā'. Lā' huanica:

—¿Chu tū' hui'x i'sca'txtunu' huā'mā' chi'xcu'?

Lā' Pedro chu kalhtatzē'kpā lā' hualh:

—Tū' quit.

²⁶Lā' nā a'ntza' ixui' kalhatin ixtasācua' huan xamāpa'ksini' curasna'. Lā' xla' ixtalakapasni' ixuanit' a'nti a'kacā'tēlh Pedro

ixa'ka'xko'lh. Lā' huanmā' tasācua', xla' kalhasqui'nilh Pedro:

—Lā' ¿chu tū' ictā'laktzī'ni' Jesús huan nac pū'olivo?

²⁷ Lā' Pedro chu kalhtatzē'kpā lā' chu tuncan ta'salh huan lakatin gallo.

Lē'nca Jesús na ixlacapūn Pilato

Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Lc. 23.1-5

²⁸ Lā' cā'tzi'sāt ixuanī't a'xni'ca' māxtuca Jesús de huan na ixchic Caifás lā' lē'nca na ixchic huan gobernador. Lā' huan israelitas, xla'cā'n tū' tatanūlh nac huan chic. Palh ixtatanūlh cahuā, chuntza' ko'hua'ju'a' ixtalalh chu a'nchī ixtalanānca'n. Lā' chuntza' tūlalh ixtahua'lh huan lihua't ixa' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua. ²⁹ Lā' ū'tza' lītax-tulh Pilato para nacātā'chihuīna'n. Lā' cāhuanilh:

—Lā' ¿tuchū ixpālacata līlē'ksa'ni'ni'nā'tit huā'mā' chi'xcu'?

³⁰ Lā' xla'cā'n takalhtini'lh:

—Palh tū' cahuā xla' lej laclē'n, tū' xa'icticāmacamaxqui'ni' hui'x.

³¹ Lā' Pilato cāhuanilh:

—Pues calī'pintit hui'xina'n lā' calacāxtlahua'tit chu a'nchī ka'lhī'yā'tit mileyca'n hui'xina'n.

Lā' huan israelitas takalhtilh:

—Pero quina'n israelitas tū' icka'lhīyāuj limāpa'ksin para na'icmakniyāuj catīhuā.

³² Chuntza' pāt'le'kelh para que natlōkentaxtū a'ntū ixuanī't Jesús ixpālacata a'nchī nalini. ³³ Lā' Pilato chu tanūpā na ixpūchihuīn lā' ta'sani'lh huan Jesús lā' kalhasqui'nilh:

—¿Chā hui'x huan ixreyca'n israelitas?

³⁴ Lā' Jesús huanilh:

—¿Chā mimpātunca'tzi quinkalhasqui'ni'ya' huā'mā' o talitā'chihuīna'ni'ta'ni' ā'makapitzin por quimpālacata?

³⁵ Lā' Pilato kalhtilh:

—¿Chu quit israelita? Quintamaca-maxqui'ni' hui'x mintā'israelitas lā' huan xanapuxcu'nu' curasna'. Lā' ¿tuchū tlahua'ni'ta'?

³⁶ Lā' Jesús kalhtilh:

—Quit tū' icmāpa'ksini'n nac huā'mā' quilhtamacuj. Palh chuntza' cahuā, quinchī'xcuhui'n ixquintalē'katāyalh xla'cā'n a'xni'ca' quintachi'palh huan israelitas. Tū' icmāpa'ksini'n huā'tzā'.

³⁷ Lā' Pilato kalhasqui'nilh:

—¿Pues hui'x chō'la rey?

Lā' Jesús kalhtilh:

—Stu'ncua' a'ntū huanī'ta'. Quit iclacatuncuīlh lā' icmilh huā' nac quilhtamacuj para na'icuan a'ntū ixlistu'ncua'. Ixlihuākca'n a'nti taca'tzicu'tun a'ntū ixlistu'ncua', xla'cā'n quintakaxmata.

³⁸ Lā' Pilato huanilh:

—¿Chichū lica'tzīcan tuchū ixlistu'ncua'?

Jesús lacāxtlahuaca para namaknican

Mt. 27.15-31; Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25

Lā' a'xni'ca' Pilato ixuanī'ttza' huā'mā', xla' cālaktaxtupā huan israelitas lā' cāhuanilh:

—Pues quit tū' icmakkaksa nin lakatin ixtalaclē'i' huā'mā' chi'xcu'. ³⁹ Hui'xina'n ka'lhīyā'tit mintalanānca'n que cā'ta cā'ta quit na'icmakxteka kalhatin tachī'n a'xni'ca' lamā' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua. ¿Lacasqui'nā'tit que na'iccamakxtekni'yāni' ixReyca'n israelitas?

⁴⁰ Lā' ixlihuākca'n tata'sapā lā' tahualh:

—¿Xla' tū'! ¿Camakxtekti huan Barrabás!

Lā' huanmā' Barrabás xla' ka'lhāna' ixuanī't.

19 Lā' Pilato mākēsno'knini'lh Jesús. ² Lā' huan soldados tatlahualh lakatin corona de lhtucū'n lā' tamūhui'lilh huan Jesús lā' tamālhakē'lh

lakatin ixlu'xu' xasmumonko' como chuntza' ixtalhakā'nan reyes. ³Lā' ixtalaktapajtzū lā' ixtahuani:

—¡Lej tzehuani't ixReyca'n israelitas!

Lā' ixtalacala'syāhua.

⁴Lā' Pilato chu cālaktaxtupā huan tachi'xcuhui't lā' cāhuanilh:

—Calaktzi'ntit. Quit iccāmāxtuni'yāni' para que hui'xina'n chuntza' naca'tziyā'tit que quit tū' icmakkaksnī't nīn lakatin ixtalaclē'i'.

⁵Lā' taxtulh Jesús. Lā' ixmūhui' lakatin corona de lhtucū'n. Lā' ixlhakā'ni't huan lu'xu' xasmumonko'. Lā' tuncan Pilato cāhuanilh:

—¡A' yā huā' chi'xcu'!

⁶Lā' a'xni'ca' talaktzi'lh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan policías, xlaca'n tatzuculh tata'sa lā' tahualh:

—¡Caxtokohua'ca'ca!

¡Caxtokohua'ca'ca!

Lā' Pilato cāhuanilh:

—Calipintit lā' caxtokohua'ca'tit hui'xina'n. Quit tū' icmakkaksa nīn lakatin ixtalaclē'i'.

⁷Lā' huan israelitas takalhtilh:

—Quina'n icka'lhīyāuj lakatin ley. Lā' chu a'nchī huan huā'mā' ley, tasqui'nī nanī huā'mā' chi'xcu' porque māni' xla' huan que ū'tza' ixO'kxa' Dios.

⁸Lā' Pilato, a'xni'ca' kaxmatli que Jesús ixuani't que xla' ixO'kxa' Dios, xla' ā'chulā' jicua'lh. ⁹Lā' tanūpā na ixpūchi-huīn lā' kalhasqui'nīpā Jesús:

—Lā' ¿lhachū xala' hui'x'?

Jesús tū' kalhtilh.

¹⁰Pilato huanilh:

—¿Quit tū' quintikalhti? ¿Chu tū' ca'tziya' palh quit icka'lhī talacasqui' para que tzē na'icmakkxtekāni' lā' nā icka'lhī talacasqui' para que tzē na'ixtokohua'ca'yāni'?

¹¹Lā' Jesús kalhtilh:

—Palh tū' cahuā Dios ixmaxqui'ni' talacasqui', hui'x tū' ixka'lhī nīn lakatin talacasqui' para ixquintlahua'ni' catūhuā.

Lā' huan chi'xcu' a'ntī quimacamāstā'lh con hui'x, xla' ā'chulā' lej ka'tla' ka'lhī ixtalaclē'i' que hui'x.

¹²Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', Pilato ā'chulā' makxtekcu'tulh Jesús. Lā' huan israelitas tata'salh lā' tahuaniilh:

—¡Palh hui'x namakxteka', hui'x tū' ix-amigo César, a'ntī ixmāpa'ksini'ca'n romanos! ¡Chu a'ntī litanūcu'tun ixlirey, xla' ū'tza' ixtā'ca'tza César!

¹³Lā' a'xni'ca' kaxmatli Pilato huā'mā', māmāxtunini'lh Jesús. Lā' tahu'lh a'nlhā xla' ixtlahua justicia a'nlhā huanican Empedrado lā' nā hebreo ixtacuīni' Gabata. ¹⁴Lā' ī'sputa xmān lakatin chí'chini' para natzucu huan cā'tani' a'ntū huanican pascua. Lā' hua'chi cā'tāstu'nūta huan Pilato cāhuanilh huan israelitas:

—¡A' yā miReyca'n!

¹⁵Lā' xlaca'n tata'salh lā' tahualh:

—¡Camaknīca!

¡Camaknīca!

¡Caxtokohua'ca'ca!

Lā' Pilato cāhuanilh:

—¿Chu lakasqui'nā'tit nextokohua'ca'can miReyca'n?

Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' takalhtīni'lh:

—Quina'n icka'lhīyāuj xmān kalhatin quireyca'n. Lā' ū'tza' César.

¹⁶Lā' tuncan Pilato cāmacamaxqui'lh xlaca'n para nataxtokohua'ca'. Lā' xlaca'n talē'lh.

Xtokohua'ca'ca Jesús

Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43

¹⁷Jesús taxtulh lā' ixcu'ca'lē'mā' ixacruz. Lā' chā'lh a'nlhā huanican Ixa'kxāk Nīn lā' nā hebreo ixtacuīni' Gólgota. ¹⁸Lā' a'ntza' xtokohua'ca'ca lā' nā cāxtokohua'ca'ca ā'kalhatu' na ixpāxtūtunnu' Jesús. Lā' Jesús pu'nan ixmā'ca'cani't. ¹⁹Lā' Pilato māhui'linini'lh lakatin letrero huan nac cruz a'ntū ixuan chuntza': Jesús xala' nac Nazaret, ixReyca'n israelitas. ²⁰Lā'

como huan lhā xtokohua'ca'ca Jesús pajtzu ixuani't de nac cā'lacchicni' lā' lej lhūhua' israelitas talaktzi'lh huan letrero. Lā' huan letrero tāpātu'tun tachihuīn ixtzo'kcani't: hebreo lā' griego lā' latín. ²¹ Huan xanapuxcu'nu' curasna' tahuanilh huan Pilato:

—Tū' ixtzo'kti: “IxReyca'n israelitas”. Chuhua'j catzo'kti que ū'tza' hualh: “Quit ixReyca'n israelitas”.

²² Lā' Pilato cākalhtilh:

—A'ntū ictzo'klitza' chuntza' natachoko.

²³ Lā' a'xni'ca' huan soldados ixtaxtokohua'ca'nī'ttza' huan Jesús, tasacni'lh ixlu'xu' huan kalhatā'ti' soldados lā' tamālacpitzilh. Lā' huan ixtakēnu' xla' tū' xatatza'pa' ixuani't; ixtacāxtlahuani't chu kalhtin de ixa'cpūn lā' hasta ixtampān.

²⁴ Lā' huan soldados talāhuanih:

—Tū' calacxtitui. Xatzey capūmāxtūj suerte para que chuntza' natasu'yu a'nti natachokoni'.

Lā' chuntza' tlōkentaxtūlh ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzokni':

Tamālacpitzilh quilu'xu' lā' tapūmāxtulh suerte para que natasu'yu a'nti natachokoni'.

Lā' chuntza' tatlhualh huan soldados.

²⁵ Lā' ixpajtzu huan cruz a'nlhā ixmā'ca'cani't Jesús, ixtayāna' ixtzi't Jesús lā' xapuscāt ixtā'tin ixtzi't lā' huan María ixpuscāt huan Cleofas, lā' María Magdalena. ²⁶ Lā' Jesús cālaktzi'lh ixtzi't lā' huan sca'txtunu' a'nti ixmakyā. Lā' huan sca'txtunu' ū'tza' ixuani't a'nti lej ixpāxqui'. Lā' Jesús huanih ixtzi't:

—Nā'. A' yā a'nti nala hua'chi mi'o'kxa'.

²⁷ Lā' tuncan huanih huan sca'txtunu':

—Ū'tza' huā'yā puscāt a'nti nala hua'chi mintzi't.

Lā' desde a'xni'ca', huanmā' sca'txtunu' mánūlh na ixchic.

Jesús nīlh

Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49

²⁸ Lā' Jesús ixca'tzitzā' palh ixtlōkentaxtūkō'cani'ttza' ixlihuāk. Lā' chu a'nchī tatzokni' na ixtachihuīn Dios, xla' hualh: —Ickalhpūti.

²⁹ Lā' a'ntza' ixui' lakatin xālu ixlitzuma vinagre. Lā' limāchū'huī'ca vinagre nac lakatin a'ntū hua'chi panamāc. Lā' o'ksmā'ca'ca huan ixpeken qui'huī' a'ntū huanican hisopo lā' tacha'xni'lh hasta na ixquilhni'. ³⁰ Lā' Jesús tzu'tzu' hua'lh huan vinagre. Lā' tuncan hualh:

—Ixlihuāk ictlōkentaxtūkō'nī'ttza'.

Jesús māquilhpūtilh ixa'kxāk lā' tamacamāstā'lh ixa'cstu con Dios lā' chuntza' ixa'cstu tamakxtekli nani.

Kalhatin soldado tāpālhtuculh

Jesús con ixlanza

³¹ Lā' xmāntza' ā'lakatin chi'chini' i'sputa para huan cā'tani' a'ntū huanican pascua. Lā' huan israelitas, xla'ca'n tū' ixtalacasqui'n que huan ixmacni'ca'n sputni'n natatachoko huan nac cruznu' huan chi'chini' a'ntū pūjxcan, porque huanmā' chi'chini' xla' ū'tza' lej ixtamaclacā'ni'. Lā' ū'tza' lisqui'ni'ca Pilato que nacāmāchākētu'cxnīni'n a'nti ixcāxtokohua'ca'cani't lā' nacāmāyujūni'n huan ixmacni'ca'n sputni'n. ³² Lā' huan soldados ta'ah lā' tachākētu'cxli huan kalhatu' chi'xcuui'n a'nti ixcātā'xtokohua'ca'cani't Jesús. ³³ A'xni'ca' talaktzi'lh huan Jesús, talaktzi'lh que xanintza' ixuani't. Lā' ū'tza' tū' lichākētu'cxca xla'.

³⁴ Lā' kalhatin soldado tāpālhtuculh Jesús con ixlanza lā' chu tuncan taxtulh ka'lhni' lā' xcān. ³⁵ Quit Juan lā' iclaktzi'lh huā'mā'. A'ntū icuan ū'tza' a'ntū stu'nca'. Iccāhuaniyāni' huā'mā' para que chuntza' nā hui'xina'n nakalhlaka'iyā'tit. ³⁶ Lā'

huā'mā' pātē'kelh para natlōkentaxtū
ixtachihuīn Dios chu a'nchī tatzō'kni':
Tū' catitū'cxni'ca nīn kantin ixlucut.

³⁷Lā' nā chuntza' tatzō'kni':

Xlaca'n natalaktzī'n a'ntī
tāpālhtucucanī't.

Mā'cnūca Jesús

Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56

³⁸Lā' a'xni'ca' ixpātē'kenī't huā'mā',
José xala' nac Arimatea squi'ni'lh
Pilato para que namakxteka nalē'n
ixmacni' Jesús. Huā'mā' José nā ū'tza'
a'ntī lakatzē'k ixkalhlakaī' Jesús
porque xla' ixcājicua'ni' huan israelitas.
Pilato makxtekni'lh José lā' xla' a'lh
lā' lē'lh huan ixmacni' Jesús. ³⁹Lā'
nā tā'a'lh huan Nicodemo a'ntī pū'la
ixlakmini't cā'tzī'sa huan Jesús, lā' xla'
līmīlh catūhuā a'ntū lej mu'csa a'ntū
ixlicāxtlahuacani't mirra lā' áloes. Lā'
hua'chi pu'xamacāuj kilos līmīlh huan
Nicodemo. ⁴⁰Lā' chuntza' José lā'
Nicodemo talē'lh huan ixmacni' Jesús
lā' talipāsna'tli lu'xu' lā' nā tatā'mānūlh
huan a'ntū lej mu'csa a'ntū ixtalimīnī't.
Chuntza' ixtaka'lhī ixtahui'latca'n huan
israelitas a'xni'ca' ixtamā'cnūnu'n. ⁴¹Lā'
a'nlhā xtokohua'ca'ca Jesús, pajtzu
ixui' lakatin pū'olivo lā' a'ntza' ixui'
lakatin lhu'cu' a'ntū ixtlahuacani't para
namā'cnūcan catīhuā, lā' a'ntza' tintī'na'j
ixmā'cnūcanī't, nīn kalhatin. ⁴²Lā'
como huanmā' lhu'cu' pajtzu ixui' lā'
a'ntza' mānūca ixmacni' Jesús como
ixtzucumā'tza' huan chī'chini' a'ntū
ixtapūjaxa israelitas.

Jesús lakahuanchokolh

Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12

20 Cā'domingo lej cā'tzī'sāt a'xni'ca'
cā'pucsua'cus ixuani't, lā' María
Magdalena a'lh huan nac lhu'cu' a'nlhā
ixmānūcanī't Jesús. Xla' laktzī'lh tū'tza'
ixui' huan chihuix a'ntū ixkalhui'licani't
huan lhu'cu'. ²Tu'jnuntēlha cālaka'lh

huan Simón Pedro lā' ā'kalhatin
sca'txtunu' a'ntī lej ixpāxqui' Jesús. Lā'
cāhuanilh:

—Māxtucani't de nac lhu'cu' huan
Māpa'ksini' lā' tū' icca'tziyāuj a'nlhā
mā'cnūca.

³Lā' Pedro lā' huan ā'kalhatin
sca'txtunu' tataxtulh lā' ixta'a'mā'na
huan nac lhu'cu'. ⁴Ixkalhatu'ca'n
ixtatu'jnuntēlha a'cxtim. Lā' ā'calistān
kalhatin ā'chulā' tu'jnulh. Lā' Pedro
a'kapū'laca. Lā' xapū'la chā'lh huan
nac lhu'cu' huan ā'kalhatin sca'txtunu'.
⁵Lā' taquilhpūtalh lā' talacanūlh
lā' laktzī'lh a'ntza' ixui' huan lu'xu'
a'ntū ixlipāsna'tcanī't Jesús. Lā' huan
sca'txtunu' tū' tanūlh. ⁶Lā' Simón
Pedro i'stālatēlha. Lā' ā'calistān xla'
chā'lh lā' tanūlh huan nac lhu'cu'
lā' a'ntza' laktzī'lh huan lu'xu' a'ntū
ixlipāsna'tcanī't Jesús. ⁷Nā laktzī'lh
huan pāyu a'ntū ixlitakoksna'tni't na
ixa'kxāk Jesús. Lā' tū' ixtā'huī' huan
lu'xu'; lacatin ixui' lā' ixpāsui'tui'licani't.
⁸Lā' nā tanūlh huan sca'txtunu' a'ntī
xapū'la ixchini't huan nac lhu'cu'
lā' laktzī'lh lā' a'ka'ī'lh que Jesús
ixlakahuanchokoni't. ⁹Lā' tūna'j
ixtamā'chekxikō' huan ixtachihuīn
Dios a'nlhā ixtatzo'kni' que tasqui'nī
nalakahuanchoko Jesús. ¹⁰Lā' huan
tamā'na sca'txtunu'nī'n ta'a'mpā na
ixchicca'n.

Jesús talacsu'yuni'lh María Magdalena

Mr. 16.9-11

¹¹Lā' María tāyalh ixtanquilhni' huan
lhu'cu' a'nlhā ixmānūcanī't Jesús. Lā' ix-
calhuan. Lā' lihuan ixcalhuayā, taquilh-
pūtalh lā' talacanūlh huan nac lhu'cu'.
¹²Lā' cālaktzī'lh kalhatu' ángeles lā'
lej lakstala'nka' ixtaka'lhī ixlū'xu'ca'n.
Xlaca'n ixtahui'lāna' a'nlhā ixmāpi'canī't
huan ixmacni' Jesús. Kalhatin ixui' na
ixa'cpūn lā' kalhatin nā ixui' na ixtojon

a'nlhā ixmāpī'cani't Jesús. ¹³Lā' huan án-geles takalhasqui'nilh:

—Puscāt, ¿a'chī' calhua'na'?

Lā' xla' cāhuanilh:

—Lē'nca ixmacni' quiMāpa'ksini'. Lā' tū' icca'tzī lhachū mānūcani't.

¹⁴Lā' a'xni'ca' ixuani'ttza' huā'mā', chu tuncan xla' talakspi'tli lā' laktzī'lh Jesús a'ntza' ixyā. Lā' xla' tū' ixlakapasa palh ū'tza' Jesús. ¹⁵Lā' Jesús huanilh:

—Puscāt, ¿a'chī' calhua'yā't? ¿Tichū putzaya'?

Lā' huan puscāt xla' ixpuhuan ū'tza' huan maktaka'lhna' pū'olivo lā' huanilh:

—Señor, palh hui'x li'pi, caquihua'ni' a'nlhā li'pi, para que chuntza' quit na'ica'n ictē.

¹⁶Lā' Jesús huanilh:

—¡María!

Lā' xla' chu talakspi'tpā lā' huanilh:

—¡Raboni! —ū'tza' lakatin tachihuīn hebreo a'ntū huanicu'tun Mākalhtō'kē'ni'.

¹⁷Lā' Jesús huanilh:

—Tū' caquixa'ma' porque quit tūna'j ictā'kayāhua a'nlhā hui'lacha' quinTāta'. Capinchi lā' cacāhua'ni' huan tā'timīn que quit na'ictā'kayāhua a'nlhā hui'lacha' quinTāta'. Lā' ū'tza' nā minTāta'ca'n lā' quinDios lā' minDiosca'n.

¹⁸Lā' tuncan María Magdalena a'lh cāmāca'tzini' huan sca'txtunu'ni'n que xla' ixlaktzī'ni'ttza' huan Māpa'ksini' lā' cāhuanilh a'ntū ixuanini't.

Jesús cātalacsu'yuni'lh huan ī'sca'txtunu'ni'n

Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49

¹⁹Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā'tza' huanmā' domingo lā' huan sca'txtunu'ni'n ixtatakēstokkō'ni't nac lakatin chic. Lā' lacchahuaj ixtatanūmā'na porque xla'ca'n ixtajicua'ni' huan israelitas. Lā' Jesús tanūlh lā' tāyalh na ixlac'hpu'nanca'n lā' cāhuanilh:

—Xa'nca' cacā'a'nini'ni'.

²⁰Lā' a'xni'ca' ixcāhuanini'ttza' huā'mā', cāmāsu'ni'lh ixmacan lā' ixtāpān. Lā' huan sca'txtunu'ni'n lej tapāxuhualh porque talaktzī'mpā huan Māpa'ksini'.

²¹Lā' Jesús chu cāhuanipā:

—Xa'nca' cacā'a'nini'ni' hui'xina'n. Chuntza' a'nchī quimacamilh quinTāta' lā' nā chuntza' hui'xina'n na'iccāmacā'nāni' quit.

²²Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús cāsū'nulh xla'ca'n lā' cāhuanilh:

—Chuhua'j, caquilāmaklhtiuj huā' Espiritu Santo. ²³Palh hui'xina'n māsputūnu'ni'yā'tit ixtalac'lē'i' kalhatin, xla' tū'tza' laclē'n. Lā' palh hui'xina'n tū' catimāsputūnu'ni'tit ixtalac'lē'i' kalhatin, xla' ū'tza' laclē'ncus.

Tomás laktzī'lh huan Māpa'ksini' lakahuanchokonī'ttza'

²⁴Kalhatin sca'xtunu' ixtacuīni' Tomás lā' nā ixuanican Stu'yūn. Xla' tū' ixmaklahui' con huan ā'makapitzin sca'txtunu'ni'n a'xni'ca' cātalacsu'yuni'lh Jesús. ²⁵Lā' xla'ca'n tahuani'lh:

—Iclaktzī'ujtza' huan Māpa'ksini'.

Tomás cāhuanilh:

—Palh tū' na'iclaktzī'n a'nlhā takāhui'ni't na ixmakxtampūn lā' palh tū' na'icxa'mani' a'nlhā ixtanūni'ni't clavos, lā' palh tū' na'icxa'ma ixtāpān a'nlhā takāhui'ni't, tū' ictikalhlaka'ī'lh palh lakahuanchokonī't.

²⁶Lā' ixlitzeyama'j huampala ixtatakēstokpalani't huan sca'txtunu'ni'n lā' nā Tomás a'ntza' ixmakui'. Lā' a'yuj ixlacchahuayā huan chic, Jesús tanūlh lā' tāyalh na ixlac'hpu'nanca'n lā' cāhuanilh:

—Xa'nca' cacā'a'nini'ni'.

²⁷Lā' tuncan huanica Tomás:

—Camānu' mimakspulh na quimakxtampūn a'nlhā quimakxtampūlhu'cu'cani't lā' calaktzī' quimacan

lā' castu'ncti mimacan lā' caxa'ma' quintāpān. Lā' tū'tza' capuhua' palh tū' stu'ncaua' iclahahuanchokonī't. Cakalhlaka'i'.

²⁸ Lā' Tomás kalhtīni'lh:

—¡QuiMāpa'ksini' lā' quinDios!

²⁹ Lā' Jesús huanilh:

—Tomás, chuhua'j hui'x kalhlaka'īya' porque quilaktzi'ni'ta'. Lipāxūj a'ntī takalhlaka'ī lā' a'yuj xlaca'n tū' quintalaktzi'ni't.

A'chī' tzo'kca huā'mā' libro

³⁰ Lā' Jesús tlahuapā lej lhūhua' lē'cnīn na ixlacapūnca'n ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' huan tamā'na lē'cnīn xla' tū' tatzokni' huā' nac libro. ³¹ Makapitzin lē'cnīn xla' tatzokni' para que chuntza' hui'xina'n nakalhlaka'īyā'tit que Jesús xla' ū'tza' ixO'kxa' Dios a'ntī Dios mānūlh ixlīmāpūtaxtunu', lā' chuntza' hui'xina'n tzē naka'lhī'yā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n por ixpālacata nalipāhua'nā'tit Jesucristo.

Jesús cātasu'yuni'lh huan kalhatojon ī'sca'txtunu'nī'n

21 Lā' ā'calistān Jesús cātasu'yuni'pā ī'sca'txtunu'nī'n na ixquilhtūn huan xcān a'ntū ixtacuīni' Galilea, lā' nā ixuanican Tiberias. Lā' a'xni'ca' talacsu'yulh chuntza' lilalh: ² A'ntza' ixtahui'lāna' kēxtim Simón Pedro lā' Tomás, a'ntī ixuanican Stu'yūn, lā' Natanael xala' nac Caná de Galilea, lā' ixo'kxa'n Zebedeo lā' ā'kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n Jesús. ³ Lā' Simón Pedro cāhuanilh:

—Ica'nā icsquī'tī'nin.

Lā' xlaca'n tahualh:

—Nā quina'n na'iccātā'a'nāni'.

Ta'a'lh lā' tatanūlh nac barco. Lā' nīn tuntū' tachi'palh ixlīhuāk huanmā' tzi'sa. ⁴ Lā' a'xni'ca' tzuculh tuncuī, Jesús cātasu'yuni'lh na ixquilhtūn xcān. Lā' huan

sca'txtunu'nī'n tū' ixtaca'tzī tichū. ⁵ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Chī'xcuhui'n, ¿tuchū chī'pani'ta'ntit?

Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Nīn tuntū'.

⁶ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Camacapintit huan pūtayan na ixpāxtūcāna'j huan barco. Lā' a'ntza' nachī'payā'tit.

Lā' chuntza' tatlhualh xlaca'n. Lā' tuncan tūlatza' ixtamācutū huan ixpū-tayanca'n porque lej lhūhua' squi'ti' ixtalaknūni't. ⁷ Huan sca'txtunu' a'ntī lej ixpāxquī' Jesús, xla' huanilh Pedro:

—¡Ū'tza' huan Māpa'ksini'!

Lā' a'xni'ca' huanica huā'mā', Simón Pedro chu tuncan lhakā'lh ixtakēnu' a'ntū ixtamakxtuni't lā' xla' chu tuncan tojōlh nac xcān lā' laka'lh Jesús. ⁸ Lā' huan barco pajtzu huan quilhtūn ixuani't, hua'chi cien metros ixlīmakat ixuani't. Lā' huan makapitzin ixtapūmimā'na huan barco lā' ixtastancalimimā'na huan ixpūtayanca'n a'ntū ixpūtalaknūni'ta'ncha' lhūhua' squi'ti'.

⁹ Lā' a'xni'ca' tatacutchi xlaca'n talaktzī'lh pūlactin macscut de carbón lā' ixkalhmā'ca'cani't huan jala'nat lakatin squi'ti' lā' pāntzi. ¹⁰ Lā' Jesús cāhuanilh:

—Calīta'ntit macsti'na'j squi'ti' a'ntū chī'patittza'.

¹¹ Lā' Simón Pedro tuncan tojōlh nac barco lā' stancalimilh huan pūtayan nac quilhtūn. Lā' huan pūtayan ixpūtalaknūni'ta'ncha' lakatin ciento tu'pu'xamacāujtu'tun laka'tla'n squi'ti'. Lā' a'yuj lej lhūhua' squi'ti' ixtalaknūni't, pero huan pūtayan tū' taxtī'tli. ¹² Lā' Jesús cāhuanilh:

—Cata'ntit, cahuā'ya'ntit.

Lā' nīn chā'tin sca'txtunu' talīhui'lilh natakalhasquī'nī tichū porque ixtaca'tzī palh ū'tza' Māpa'ksini'. ¹³ Jesús quītayalh huan pāntzi lā' cāmaxquī'lh xlaca'n. Lā' chu chuntza' tlahuapā huan squi'ti'.

¹⁴ Huā'mā' a'nlhā ixlímaktu'tun cātasu'yuni'lh ī'sca'txtunu'nī'n a'xni'ca' ixlakahuanchokoni'ttza'.

Jesús tā'chihuina'lh Simón Pedro

¹⁵ A'xni'ca' tahuā'yankō'lh, Jesús kalhasqui'nilh huan Simón Pedro:

—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā más quimpāxqui'ya' quit que huā' ā'makapitzin chī'xcuui'n quintapāxqui'?

Lā' Pedro kalhtilh:

—U'huē, Māpa'ksini'. Hui'x ca'tziya' palh icpāxqui'yāni'.

Jesús huanilh:

—Cacāmaktāya' a'nti quintakalhla'ī'.

¹⁶ Lā' chu kalhasqui'nīpā ixlímaktu':

—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā quimpāxqui'ya'?

Lā' Pedro kalhtilh:

—U'huē, Māpa'ksini'. Hui'x ca'tziya' palh icpāxqui'yāni'.

Lā' Jesús huanilh:

—Cacāmaktaka'lhti a'nti quintakalh-laka'ī' chuntza' hua'chi lilacatzucu cāmaktaka'lha ixborregos a'nti ixtēcu'.

¹⁷ Lā' ixlímaktu'tun chu kalhasqui'nīpā:

—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā quimpāxqui'ya'?

Lā' Pedro lilakaputzalh porque xla' kalhasqui'nica ixlímaktu'tun palh ixpāxqui' Jesús. Lā' huanilh:

—Māpa'ksini' huix ca'tziya' ixlīhuāk. Hui'x ca'tziya' palh icpāxqui'yāni'.

Lā' Jesús huanilh:

—Cacāmaktāya' a'nti quintakalh-laka'ī'. ¹⁸ Icuaniyāni' quit ixlīstū'nca'. A'xni'ca' o'kxa'cus ixuani'ta', hui'x ixlhakā'na'na' lā' ixpina' chu a'nlhā ixpincu'tuna'. A'xni'ca' papatzintza' nala'ya' hui'x, nalacstū'nca' mimpekenī'n

lā' ā'kalhatin namacachi'yāni' lā' xla' nalē'nāni' a'nlhā tū' pincu'tuna' hui'x.

¹⁹ Lā' chuntza' Jesús ixlīhuanimā' Pedro a'nchī xla' nalinī lā' chuntza' huā'mā' nali'a'cnini'ni' Dios. Lā' ā'calistān huanilh:

—Caquistāla'ni'.

Huan sca'txtunu' a'nti lej ixpāxquican

²⁰ Pedro talakspi'tli lā' laktzi'lh kalhatin sca'txtunu' ī'stālani'telha. U'tza' huā'mā' Jesús lej ixpāxqui'. Lā' nā huā'mā' ū'tza' a'nti ixpāxtūhui' Jesús a'xni'ca' ixtahuā'yamā'na lā' kalhasqui'nilh: “Māpa'ksini', lā' ¿tichū namacamāstā'yāni'?” ²¹ Lā' a'xni'ca' laktzi'lh Pedro kalhasqui'nilh Jesús:

—Māpa'ksini', lā' huā'mā' ¿tuchū napātle'keni'?

²² Lā' Jesús kalhtilh:

—Palh quit na'iclasasqui'n que xla' nalatahui'la hasta a'xni'ca' na'icmimpala, ¿chu mimaca'tzi hui'x? Hui'x caquistāla'ni' quit.

²³ Lā' ū'tza' ixtalīhuan huan tā'timīn que huanmā' sca'txtunu' tū' catinilh. Jesús tū' hualh palh tū' catinilh. A'ntū hualh xla' ū'tza': “Palh quit na'iclasasqui'n que xla' nalatahui'la hasta a'xni'ca' na'icmimpala, ¿chu mimaca'tzi hui'x?”

²⁴ Lā' huā'mā' sca'txtunu' ū'tza' quit. Icmālacstū'ncni't lā' ictzo'kni't huā'mā' tachihuīn. Lā' icca'tziyāuj que lej stu'nca' a'ntū icuan.

²⁵ Lā' a'nampala lej lhūhua' catūhuā a'ntū tlhualh Jesús. Lā' palh ixtzo'kui'lica cahuā ixlīhuāk a'ntū tlhualh xla', chō'la tūlalh ixlītahui'lakō'lh ixlīka'tla' quilhtamacuj ixlīlhūhua' libros a'nlhā ixtzo'kui'lica. Amén.

Huan Apóstoles Ixtamāca'tzīnīnī'n huan Xatzey Tachihuīn Ixpālacata Jesucristo

Huanca a'nchī namāstā'can Espíritu Santo

1 Icuaniyāni', Teófilo, que a'xni'ca' quit ictzo'kli pū'la huan lakatin libro, ictzo'kli ixlihuāk a'ntū Jesús litzuculh tlahua lā' māsu'yu. ²Lā' ictzo'kli a'ntūn tlahualh hasta a'xni'ca' a'lh nac a'kapūn. Lā' a'xni'ca' tūna'j ixa'n nac a'kapūn, Jesús cāmaxqui'lh lakatin limāpa'ksīn ixapóstoles a'nti ixcālacsacni't. Cāmaxqui'lh por ixlimāpa'ksīn Espiritu Santo. ³A'xni'ca' Jesús lej ixpātīni'ni't, xla' lakahuan cātasu'yuni'lh ixapóstoles. Lā' xla' tlahualh lej lhūhua' catūhuā a'ntū māsu'yulh que lej stu'nca' ixuani't Jesús xalakahuan. Lā' ixcātasu'yuni' hasta lhān chā'lh tu'pu'xam chí'chini'. Lā' ixcāhuani ixpālacata a'nchī māpa'ksīni'n Dios.

⁴Lā' a'xni'ca' ixtatakēstokni't xla'ca'n lā' Jesús, xla' cāhuanilh:

—Tūna'j cataxtutit de nac Jerusalén. Caka'lhī'tit a'ntū nacāmaxqui'yāni' xaTāta'. Huā'mā' quit iccālikalhachi-huīna'ni'ni'ta'ni'tza'. ⁵Ixlistu'nca', Juan ixlimā'kpaxīni'n xcān. Pero xtunc a'nchī na'a'kpaxā'tit. Hui'xina'n nacātamaxqui'yāni' Espiritu Santo. Lā' palaj nacātamaxqui'yāni' —cāhuanilh Jesús.

Jesús tā'kayāhualh nac a'kapūn

⁶Lā' a'nti ixtatakēstokni't takalhasqui'nilh:

—Māpa'ksīni', lā' ¿chā chuhua'j nahui'li'ya' ixlimāpa'ksīni' kalhatin israelita?

⁷Lā' Jesús cāhuanilh:

—Hui'xina'n tūla catica'tzītīt huanmā' chí'chini' a'xni'ca' nala huā'mā'. Xmān Dios ca'tzī a'xni'ca' namacamin huā'mā' a'ntū nala. U'tza' māpa'ksī. ⁸Hui'xina'n namaklhtīni'nā'tit limāpa'ksīn a'xni'ca' huan Espiritu Santo nacālakmināni' porque naka'lhī'yā'tit Espiritu Santo. Hui'xina'n nachihuīna'nā'tit de quimpālacata nac Jerusalén lā' na ixlihuāk estado de Judea lā' nac Samaria lā' na ixlihuāk quilhtamacuj.

⁹Lā' a'xni'ca' Jesús huankō'lh lā' xla' chu tuncan tzuculh tā'kayāhua na ixlacapūnca'n. Lā' tanūlh nac lakatin poklhnu' a'ntū cāmātzē'kni'lh. ¹⁰Lā' xla'ca'n ixtatalacayāhuayāna' a'xni'ca' Jesús ixa'mā' tālhmā'n. Lā' chu limaktin tatāyachi kalhatu' chí'xcuhui'n ixpajtzuca'n. Ixtaka'lhī ixlu'xu'ca'n laksmu'yonko. ¹¹Lā' xla'ca'n tahualh:

—Chí'xcuhui'n xalanī'n nac Galilea, ¿a'chī' talacayāhuayāna'ntit? U'tza' huā'mā' Jesús, a'ntin tā'kayāhuani't nac a'kapūn na milacapūnca'n, ū'tza' nataspi'tpala. Chu a'nchī a'lh, namimpala hua'chi a'xni'ca' tā'kayāhualh na milacapūnca'n —cāhuanica.

Lacsacca Matías para natanū ixlaktapalh Judas

¹²Lā' huan apóstoles tataxtulh de nac kēstīn a'nlhā ixui' pū'olivo. Lā' huan kēstīn ixpajtzu Jerusalén ixlimakat chu a'cxtim hua'chi tzē natlā'huancan lakatin chí'chini' a'ntū pūjaxcan chu a'nchī tatzo'kni' nac ley. Lā' xla'ca'n ta'a'nchokopā nac Jerusalén. ¹³Lā' a'xni'ca' tachilh xla'ca'n tatō'ca'lh hasta nac cuarto tālhmā'n a'nlhā ixtahui'lāna'ncha' Pedro lā' Jacobo lā' Juan lā' Andrés lā' Felipe lā' Tomás lā' Bartolomé lā' Mateo lā' Jacobo ixo'kxa' Alfeo lā' Simón Zelote lā' Judas ixtā'tin Jacobo. ¹⁴Lā' ixlihuākca'n a'cxtim talihui'lilh ta'orarli lā' tasqui'ni' Dios. Lā'

nā ta'orarlilh nā puscan lā' María a'nti ixtzī't Jesús lā' nā ixtā'timīn Jesús.

¹⁵Lā' a'nti ixtatakēstoknī't xlaça'n hua'chi lakatin ciento ā'kalhapu'xam. Lā' huanmā'na chi'chini' Pedro tāyalh ixlac̄lhpunanca'n huan tā'timīn lā' cāhuanilh:

¹⁶—Tā'timīn, chuntza' tasqui'ni que pātle'kelh a'ntū huan ixtachihuīn Dios a'nlhā David hualh pū'la por ixlīmāpa'ksīn Espīritu Santo, ixpālacata Judas. U'tza' huā'mā' Judas a'nti cāpū'lanī'lh xlaça'n a'nti tachi'palh Jesús. ¹⁷U'tza' Judas a'nti ixquincātā'latlā'huanāni'. Lā' nā ū'tza' ixtā'scuja Dios hua'chi quina'n tā'scujāuj Dios. ¹⁸Huā'mā' chi'xcu' tamāhualh ti'ya't. Lā' limāpalalh huan tumīn a'ntū tlajalh por ixpālacata a'ntūn tlhualh a'ntūn tū' tzey. Lā' tatonkopūlh lā' tapālhkāl'h lā' taxtukō'lh ixpālūhua'. ¹⁹Lā' ixlīhuākca'n xalanī'n nac Jerusalén ixtaca'tzī huā'mā'. U'tza' limāpācuhuīca ixtacuīni' huan ti'ya't Acéldama. Chuntza' ixtachihuīnca'n a'ntū huanicu'tun Pasakō'nī't Kal'hni' huan Ti'ya't. ²⁰Chuntza' tatzō'kni' nac libro ixtacuīni' Salmos: Calakmaka'nca ixchic.

Lā' a'ntza' nīn tintī' catitahui'lalh.

Lā' nā tatzō'kni' chuntza':

Lā' catanūpā ā'chā'tin na ixlītōt.

²¹Lā' Pedro huampā:

—Catanūlh ixlaktapalh Judas kalhatin a'nti ixquincātā'latlā'huanāni' ixlīhuāk quīlhtamacuj a'xni'ca' Jesús taxtulh lā' tanūlh na quīlac̄lhpunanca'n. ²²Calalh kalhatin a'nti ixquincātā'latlā'huanāni' desde a'xni'ca' Juan mā'kpaxīni'lh hasta huanmā' chi'chini' a'xni'ca' Jesús tā'kayāhualh tālhmā'n na quīlacapūnca'n. U'tza' nala hua'chi quina'n lā' namāstū'nca a'nchī Jesús lakahuanchokolh —hualh Pedro.

²³Lā' cālacsacca kalhatu' chi'xcuhui'n. Lā' de huā' kalhatu' ixtacuīni' chā'tin

José a'nti ixka'lhī ixtacuīni' ixlītāpātu' Barsabás lā' ixlītāpātu'tun Justo. Lā' ā'chā'tin huampala ixtacuīni' Matías. ²⁴Lā' ta'orarlilh lā' tahualh:

—QuinDiosca'n, hui'x cālcapasni'ya' ixa'clhcunucca'n ixlīhuākca'n chi'xcuhui'n. Caquilāmāsu'ni'uj tichū de huā' tamā'na kalhatu' chi'xcuhui'n lacsacni'ta' hui'x. ²⁵Lā' ū'tza' natā'scujāni' lā' apóstol nala. Lā' nala ixlaktapalh Judas a'nti makxtekli de tā'scujāni' por ixpālacata a'ntūn tlhualh a'ntūn tū' tzey, lā' ū'tza' li'alh nac pūpātīn.

²⁶Lā' tzo'kca ixtacuīni' José nac kalhtin ca'psnat. Lā' ixtacuīni' Matías tzo'kpalaca nac kalhtin ca'psnat huampala. Mojōca kalhtu' ca'psnat. Lā' a'xni'ca' mācutuca xmān kalhtin ca'psnat lā' ixka'lhī ixtacuīni' Matías. Lā' chuntza' tanūlh Matías ixlītōt. Lā' a'cchā'lh ixlīkalhacāujtu' apóstoles.

Macaminca Espīritu Santo

2 Lā' a'xni'ca' chilh huan chi'chini' a'ntū huanican Pentecostés, ixlīhuākca'n ixtatakēstokkō'nī't. ²Chu limaktin macasa'nalh de nac a'kapūn hua'chi lakatin palha' ū'ni' a'ntū kaxmatca huāk huan nac chic a'nlhā ixtahui'lāna'. ³Lā' cātasu'yuni'lh hua'chi si'makāt a'ntū tasu'yulh hua'chi lamana'. Lā' tahui'lh na ixa'cpunca'n chā'tunu' de xlaça'n. ⁴Lā' ixa'clhcunucca'n talītatzumakō'lh Espīritu Santo. Lā' tatzuculh tachihuīna'n xtuncnu' tachihuīn a'ntū cāmaxquī'lh Espīritu Santo natachihuīna'n.

⁵Lā' ixtahui'lāna' nac Jerusalén israelitas, chi'xcuhui'n a'nti ixta'a'cnīni'ni' Dios. Xlaça'n xalanī'n lakachu nac cā'quīlhtamacuj. ⁶Lā' a'xni'ca' takaxmatli a'ntū macasa'nalh, tatakēstokkō'lh ixlīlhūhua'ca'n. Lā' nīn ixtalīca'tzīhui'lāna' a'nchī ixtakaxmatli ixtachihuīnca'n chā'tunu'

xalanī'n lakatunu' cā'lacchicni'. ⁷Lā' tatamakchuyilh lā' cālē'cnīca lā' talāhuanilh:

—¿Chu tū' xalanī'n nac Galilea huā' tamā'na chí'xcuhui'n a'ntin tachihuīna'mā'na? ⁸Lā' ¿chī likaxmatāuj quilihuākca'n huan tachihuīn a'ntū chihuīna'nāuj desde quililacti'na'jca'n? ⁹Makapitzin de quina'n xalanī'n nac Partia lā' Media lā' Elam lā' Mesopotamia lā' Judea lā' Capadocia lā' Ponto lā' Asia. ¹⁰A'makapitzin quina'n xalanī'n nac Frigia lā' Panfilia lā' Egipto lā' ixpajtzu Cirene a'ntū lakatin cā'lacchicni' nac Africa. Lā' ā'makapitzin xalanī'n nac Roma a'ntin tamini'ta'ncha'. Xlaca'n israelitas lā' nā a'ntū ixtatanūni't na ixreligionca'n israelitas. ¹¹Lā' ā'makapitzin quina'n xalanī'n nac Creta lā' Arabia. Lā' quina'n cākaxmatni'yāuj huanmā'na chí'xcuhui'n, xalanī'n nac Galilea, a'nchī tachihuīna'mā'na a'ntūn quintachihuīna'n. Lā' quincātalichihuīna'mā'ni' catūhuā lej ka'tla' a'ntū tlhualh Dios —talāhuanilh.

¹²Lā' ixlihuākca'n talē'cnikō'lh lā' tū' tacat'zilh tuchū. Lā' talāhuanipā:

—¿Tuchū huanicu'tun huā'mā'?

¹³Lā' makapitzin talakapalalh lā' tahualh:

—Huā' tamā'na chí'xcuhui'n taka'chī.

Pedro cātā'chihuīna'lh tachi'xcuhui't

¹⁴Lā' Pedro tāyalh ixlikalhacāujtu' apóstoles lā' cāhuanilh palha':

—Iccāhuaniyāni' chí'xcuhui'n israelitas lā' milihuākca'n hui'xina'n a'nti hui'la'na'ntit nac Jerusalén. Caca'tzītīt huā'mā' lā' cakaxpa'ttit quintachihuīn. ¹⁵Huā' tamā'na chí'xcuhui'n tū' taka'chī hua'chi puhua'nā'tit hui'xina'n. Tū' taka'chī porque xmān maknajās cūhuīni'. ¹⁶Huā'mā', a'ntū hui'xina'n laktzi'mpā'na'ntit lā' kaxpa'tpā'na'ntit, ū'tza' a'ntū hualh Joel a'nti ixa'cta'sana' Dios xala' makāntza'. Joel hualh:

¹⁷Dios hualh chuntza':

A'xni'ca' nasputatza' quilhtamacuj na'iccāmacamini' quiEspíritu ixlihuākca'n tachi'xcuhui't.

Lā' mi'o'kxa'nca'n lā' mintzu'ma'janca'n natahuan quintachihuīn.

Lā' mi'o'kxa'nca'n natalakachuya lā' mimpapatzīnca'n natalakahuāna'n.

¹⁸Lā' lej ixlistu'ncua' na'iccāmacamini' xluca'n quiEspíritu huanmā'na chí'chini' a'nti quintatā'scuja a'ntin chí'xcuhui'n lā' a'ntin pusan.

Lā' xluca'n natahuan quintachihuīn.

¹⁹Lā' na'icmāsu'yu lē'cnin tälhmā'n nac a'kapūn lā' laka'tla'n catūhuā nac ti'ya't.

Lā' natatasu'yu ka'lhni' lā' lamana' lā' mixini' a'ntū hua'chi jini'.

²⁰Lā' huan chí'chini' tū' naxkaka lā' huan mālhcuyu' natasu'yu hua'chi ka'lhni'.

Lā' ā'calistān namin ixlaclhchi'chini' Māpa'ksini' Jesucristo a'xni'ca' namimpala.

Nala lakatin chí'chini' lej xaka'tla'.

Lā' nalaktzi'ncan a'ntū napātle'ke.

²¹Lā' nala chuntza': Chuxatī a'nti nata'sani' Māpa'ksini' para namaktāya, ū'tza' napūtaxtu.

Chuntza' Joel tzo'knulh a'nchī hualh Dios.

²²Lā' Pedro huampā:

—Chí'xcuhui'n israelitas, cakaxpa'ttit huā'mā' tachihuīn. Dios cāmāsu'ni'ni' hui'xina'n que ū'tza' māni' macamilh Jesús xala' nac Nazaret. Lā' cāmāsu'ni'ni' huā'mā' por ixpālacata lē'cnin a'ntūn tlhualh Jesús por ixlimāpa'ksin Dios na milacapūnca'n. Huā'mā' hui'xina'n ca'tziyā'tit. ²³Lā' a'xni'ca' macamāstā'ca Jesús, lā' hui'xina'n hua'ntit que caxtokohua'ca'ca lā' māmakni'nī'ni'ntit. Lā' a'ntin tamakni'lh Jesús, xluca'n tū' tzeyā chí'xcuhui'n. Huā'mā' pātletkelh chuntza' hua'chi ixtapuhuān Dios a'ntū tūla taxtāpali lā' chuntza' hua'chi ixa'tzi' Dios

makāntza'.²⁴ Dios mālahahuanichokolh Jesús lā' māxtulh de ixlimāpa'ksin huan linin porque Jesús tūlah tachokolh xanin.²⁵ David lichihuina'lh Jesús lā' hualh:

Pō'ktu xa'iclaktzi'n Māpa'ksini' na quilacapūn.

Lā' hui' na quimpāxtūcāna'j.

Lā' chuntza' tū' ictitamakchuyilh.

²⁶ U'tza' lipāxuhualh qui'a'clhcunuc lā' icchihuina'lh catūhuā a'ntū lipāxūj porque tū' catimakxteka quimacni'.

²⁷ Hui'x tū' namakxteka' quilica'tzin nac cā'linin, lā' tū' namakxteka' namasa quimacni'.

Quit mi'O'kxa' a'nti lej tzey.

²⁸ Quimāca'tzini'nī'ta' a'nchi na'iclatā'kchoko.

Na'icka'lhī tapāxuhuān na milacapūn.

Lā' chuntza' David tzo'knulh a'nchi nalakahuanchoko Jesús.

²⁹ Lā' Pedro huampā:

—Chi'xcuhui'n, israelitas hua'chi quit, na'iccāhuaniyāni' a'ntū stu'ncua' ixpālacata huan quimpapca'n David a'nti ixmāpa'ksini'ca'n israelitas ixuanit. Xla' nilh lā' mā'cnūca. Lā' hui'cus a'nlhā mā'cnūca. ³⁰ Xla' ixa'cta'sana' Dios ixuanit. Lā' ixca'tzi a'nchi Dios ixuanit que ixlistu'ncua' nahui'li ixlirey a'nti i'xū'yātā'nat David. ³¹ David ixca'tzi que Cristo nalakahuanchoko lā' tū' natachoko nac cā'linin lā' tū' namasa ixmacni' Cristo. Lā' ū'tza' chuntza' litzo'knulh David. ³² Dios mālahahuanichokonit huā'mā' Jesús.

Lā' quilihuākca'n iclaktzi'nī'ta'uj huā'mā'. ³³ Dios limā'ca'lh Jesús lā' hui'lilh na ixpāxtūcāna'j. XaTāta' Dios maxqui'lh Jesús huan Espiritu Santo chuntza' hua'chi hualh pū'la. Lā' nā Jesús macaminit Espiritu Santo huā'tzā'. Huā'mā' ū'tza' a'ntū hui'xina'n laktzi'nā'tit lā' kaxpa'tā'tit chuhua'j.

³⁴ David tū' a'lh nac a'kapūn. Pero ū'tza' māni' hualh:

Huan Māpa'ksini' Dios huanilh quiMāpa'ksini': “Catahui'la' na quimpāxtūcāna'j ³⁵ hasta que a'xni'ca' quit na'iccātla'ja mintā'ca'tzani'n”.

Chuntza' tzo'knulh David.

³⁶ Lā' Pedro huampā:

—Cataca'tzikō'lh xa'nca ixlihuākca'n xalanin nac Israel que Dios hui'lilh Jesús ixliMāpa'ksini' lā' ixliCristo. U'tza' huā'mā' Jesús a'nti hui'xina'n xtokohua'ca'tit —cāhuanilh Pedro.

³⁷ Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'u'cxca'tzilh a'nchi lej ko'hua'jua' lalh ixa'clhcunucca'n. Lā' cāhuanica Pedro lā' ā'makapitzin apóstoles:

—Chi'xcuhui'n, ¿tuchū na'ictlahuayāuj?

³⁸ Lā' Pedro cāhuanilh:

—Caxtāpali'tit mintapāstacna'ca'n lā' ca'a'kpaxtit milihuākca'n hui'xina'n lā' chuntza' namāsu'yuyā'tit que tapa'ksi'yā'tit con Jesucristo. Lā' chuntza' nacātamāspūtu'nū'ni'yāni' mintalaclē'i'ca'n lā' nacātamaxqui'yāni' huan lē'ksajna' a'ntū Espiritu Santo.

³⁹ U'tza' a'ntū Dios huanit namāstā'. Lā' huā'mā' tzē namaklhtini'nā'tit hui'xina'n. Lā' nā tzē natamaklhtini'n nā mincamana'ca'n lā' nā ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't xalanin ā'lakatunu' xcānsipejni' lā' ixlihuāk a'ntin cāta'sani' huan Māpa'ksini' quinDiosca'n.

⁴⁰ Lā' Pedro lej cāhuanilh lā' cāmaxqui'lh tapāstacna' lā' hualh:

—Capūtaxtutit lā' chuntza' tū' napāstacna'nā'tit hua'chi huā'mā' tachi'xcuhui't tū' tzey a'ntin tahui'lāna' chuhua'j —cāhuanilh Pedro.

⁴¹ Lā' a'ntin takalhlaka'ihl ixtachihuin Pedro, xlaca'n ta'a'kpxali. Lā' a'ntin takalhlaka'ihlhcus huā'mā' chi'chini' lakatu'tun mil tachi'xcuhui't.

⁴² Lā' xlaca'n tū' ixtamakxteka ixlimāscā'tinca'n apóstoles. Lā' tū' ixtamakxteka tatakēstoka lā'

tamālapitzi pāntzi lā' ta'orarli. Lā' ixtaka'lhī chu lakatin ixtapuhuāncan.

**A'nchī ixtalilatlā'huan a'nti
ixtakalhlaka'i xapū'la**

⁴³Lā' ixlīhuākca'n ixtajicua'n. Lā' huan apóstoles tatlhualh lej lhūhua' laka'tlan' catūhuā a'ntū māsuyulh ixlīmāpa'ksin Dios. ⁴⁴Lā' ixlīhuāk a'nti ixta'a'ka'i, ixtahui'lāna' kēxtim lā' chu lakatin ixtamākēxtimīnī't huāk a'ntū ixtaka'lhī. ⁴⁵Lā' tastā'lh ixti'ya'tca'n lā' a'ntū ixtaka'lhī lā' ixtalāmālapitzini'lh ixlīhuākca'n como hua'chi chā'tunu' ixtamaclacasqui'n. ⁴⁶Lā' lakaliyān ixtatakēstoka nac xaka'tla' litokpān. Lā' ixtamālapitzi pāntzi na ixchicca'n lā' ixtahuā'yan con tapāxuhuān. Lā' ixa'clhcunucca'n huāk lactza'ta'ta'. ⁴⁷Lā' ixtalīchihiuīna'n a'nchī ixlēka'tla' Dios. Lā' ixcālaktzi'nca'n como lej tzeyā chi'xcuhui'n. Lā' Māpa'ksini' Dios ixmālhūhui'pala lakaliyān. Lā' lakaliyān lhūhua'ntēlhalh a'nti ixtapūtaxtu.

Mātzeyīca kalhatin a'nti ixlū'ntū'lani't

3 Pedro lā' Juan ixtatanū kēxtim na ixlitokpāncan' israelitas. Lā' ixchā'n huan hora a'ntū ixtapū'orarli, hua'chi maktu'tun kōtanū. ²Lakaliyān ixui' a'ntza' kalhatin chi'xcu' a'nti ixlū'ntū'lani't desde a'xni'ca' lacatuncuilh. Lā' ixui'lican lakaliyān na ixlacapūn xamākalhcha litokpān. Lā' huan mākalhcha ixtacuīni' Tzēhuanī't. Lā' a'ntza' ī'squi'nihuā'yan lā' ixcāsqui'ni' a'nti ixtatanū nac litokpān. ³Lā' xla' cālaktzi'lh Pedro lā' Juan a'xni'ca' ixtatanūmā'na nac litokpān lā' xla' cāsqui'ni'lh. ⁴Lā' Pedro lā' Juan talakalaktzi'huilīlh lā' Pedro huanilh:

—Caquilālaktzi'uj quina'n.

⁵Lā' xla' cālakalaktzi'lh lā' ixpuhuan que namaxqui'can catūhuā. ⁶Lā' Pedro hualh:

—Tū' icka'lhī plata nīn oro. Pero na'icmaxqui'yāni' a'ntū icka'lhī. Por ixlīmāpa'ksin Jesucristo xala' nac Nazaret, catāya' lā' catlā'hua'.

⁷Lā' makachi'palh ixpekecāna'j lā' yāhualh. Lā' huanmā' ka'tlā'tus chu lilacapalh ixtojon lā' ixtūpixni' lactli'huil'quilh. ⁸Lā' lacapalh taylorh lā' tlā'hualh lā' cātā'tanūlh Pedro lā' Juan nac litokpān. Lā' ixtlā'huantēlha tanūlh lā' ixtā'kapiyāhua lā' ixuan a'nchī Dios lej ka'tla'. ⁹Lā' ixlīhuāk tachi'xcuhui't talaktzi'lh a'nchī ixlātā'huan lā' xlacan tamāka'tli'lh Dios. ¹⁰Lā' talakapasli ū'tza' a'nti ī'squi'nihuā'yamā' na ixlacapūn ixlitokpāncan' israelitas, a'nlhā huanican huan mākalhcha Tzēhuanī't. Lā' talē'cnilh a'ntū ixpātle'keni'nī't huan chi'xcu'. Lā' tū' ixtalīca'tzihui'lāna'.

**Pedro a'cta'sana'lh na
ixcorredor Salomón**

¹¹Lā' huan chi'xcu' a'nti ixlū'ntū'lani't lā' a'nti ixtzeyani'tcus, ixcātā'lāmakachi'patlā'huan Pedro lā' Juan. Lā' ixlīhuāk tachi'xcuhui't tatu'jnuntēlhalh lā' cālaktakēstokca nac corredor a'nlhā huanican ixtacuīni' ixcorredor Salomón. Lā' lej talē'cnilh. ¹²Lā' Pedro, a'xni'ca' laktzi'lh huā'mā', cāhuanilh tachi'xcuhui't:

—Chi'xcuhui'n israelitas, ¿a'chi' a'cni'yā'tit huā'mā'? Lā' ¿a'chi' quilālakalaktzi'nāuj? Tū' quilīmāpa'ksinca'n a'ntū iclīmātzeyīni'ta'uj lā' tū' por quimpālacataca'n porque quina'n tzeyā chi'xcuhui'n. ¹³Tlahualh huā'mā' ixDiosca'n Abraham lā' Isaac lā' Jacob lā' quinatā'ta'na'ca'n. U'tza' Dios māsuyuni't que lej ka'lhī limāpa'ksin Jesús a'nti ixO'kxa' Dios. Lā' huā'mā' Jesús ū'tza' a'nti macamāstā'tit hui'xina'n lā' kalhtatzē'ktit na ixlacapūn Pilato a'xni'ca' xla' ixlīhui'lini't namakxteka.

¹⁴Lā' hui'xina'n kalhtatzē'ktit a'ntī lej tzey lā' tlahuanī't xmān a'ntū lej tzey. Lā' hui'xina'n squi'ntit cacātamāxtuni'ni' lā' camakxtekca kalhatin maknīni'. ¹⁵Lā' māmakinīni'ntit Jesús a'ntī māsā' vida lā' a'ntin Dios mālakahuanīchokolh. Lā' quina'n icmāstū'ncāuj a'nchi lakahuanchokolh. ¹⁶Ickalhlaka'ī'yāuj Jesucristo. U'tza' limātzeyīca huā'mā' chi'xcu' a'ntī hui'xina'n laktzi'nā'tit lā' lakapasā'tit. Jesús quincāmaxquī'ni' ixtapuhuān. U'tza' limātzeyīca xa'nca na milacapūnca'n milihuākca'n hui'xina'n.

¹⁷'Lā' chuhua'j chi'xcu'huī'n, quit icca'tzī que hui'xina'n tū' ixmāchekxī'yā'tit a'ntūn tlahua'tit a'xni'ca' māmakinīni'ntit Jesús. Lā' nā tū' ixtamāchekxī mimpūchi-huīna'nī'nca'n. ¹⁸Dios māca'tzīnīni'lh xapū'la que Cristo napātīni'n. Chuntza' tlahualh ixa'cta'sana'nī'n Dios xalanī'n makān. Huā'mā' tlōkentaxtūlh Dios. ¹⁹Lā' chuhua'j hui'xina'n caxtāpali'tit mintapāstacna'ca'n lā' caxtāpali'tit mi'a'clhcunucca'n lā' chuntza' naxapacan mintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' namin huan chi'chini' a'xni'ca' Dios nacāmāske'huī'huī'ni'yāni' mi'a'clhcunucca'n. ²⁰Lā' namacamin Jesucristo a'ntī xapū'la lihui'lilh Dios nacāmacamini'yāni' hui'xina'n. ²¹Pero Jesucristo ka'lhī natachoko nac a'kapūn hasta a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuapalakō' ixlihuāk a'nchi Dios makāntza' cāmāchihuīnīlh ixa'cta'sana'nī'n a'ntī lacuan. ²²Moisés cāhuanilh quinapapna'ca'n:

Huan Māpa'ksini' quinDiosca'n nacāmacamini'yāni' hui'xina'n kalhatin a'cta'sana', chuntza' hua'chi quimacamilh quit.

Lā' ū'tza' nala kalhatin de hui'xina'n.

Lā' hui'xina'n nakaxpa'tā'tit ixlihuāk a'ntū xla' nacāhuanīyāni'.

²³Lā' a'ntin tū' natakahlhaka'ī a'ntū nahuan huanmā' chi'xcu', ū'tunu'n

nacāmāspūtūcan lā' nacātamacaxtucan de ixlacalni' tachi'xcu'huī't.

²⁴'Lā' chuntza' tlahualh ixlihuākca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios xalanī'n makān lā' Samuel lā' nā a'ntin tamilh ā'calistān. Xlaca'n tlahualh que chuntza' napātī'ke. ²⁵Hui'xina'n ixcamana'ca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' nā mila'ca'n huan convenio a'ntū talacāxtlahualh quinDiosca'n lā' quinapapna'ca'n. Tlahuaca huan convenio a'xni'ca' Dios huanilh Abraham:

Por ixpālacata minata'natna' nacāsīcua'lanālican ixlihuāk tachi'xcu'huī't xala' nac quilhtamacuj.

²⁶A'xni'ca' Dios macamilh ixO'kxa', cālakmacamini' hui'xina'n pū'la para que milihuākca'n camakxtektit mintalaclē'i'ca'n lā' chuntza' nacātasīcua'lanāli'yāni' —hualh Pedro.

Pedro lā' Juan na ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n

4 Lā' a'xni'ca' Pedro lā' Juan ixtatā'chihuīna'mā'na tachi'xcu'huī't, talakmilh curasna' lā' ixcapitān tropasna' xalanī'n nac litokpān lā' nā saduceosnu'. ²Xlaca'n tatamakchuyīlh por ixpālacata a'ntū ixcāmāsu'ni'can tachi'xcu'huī't lā' a'nchi ixtamāca'tzīnīni'n que Jesús lakahuanchokolh, lā' chuntza' nalīlakahuanchokocan. ³Lā' cāchi'paca Pedro lā' Juan lā' cāmānūca nac pūlāchi'n. Lā' como kōtanū'tza' ixuanī't, cāmāxtekca a'ntza' hasta ixlīlakali. ⁴Lā' ta'a'ka'ī'lh lej lhūhua' a'ntin takaxmatli huan tachihuīn. Lā' ixlīlhūhua' hua'chi lakaquitzis mil chi'xcu'huī'n.

⁵Lā' ixlīlakali tatakēstokli nac Jerusalén huan pūchihuīna'nī'n lā' xanapuxcu'nu' israelitas lā' mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ⁶Lā' tamilh Anás, a'ntī xamāpa'ksini' curasna', lā' Caifás lā' Juan lā' Alejandro lā' ixlihuāk ixtalakapasni'n huan xamāpa'ksini'

curasna'. ⁷Lā' a'xni'ca' ixcāhui'licanī'ttza' Pedro lā' Juan na ixlacapūnca'n, cākalhasqui'nica:

—¿Tichū ixlīmāpa'ksin a'ntū lītlahua'tit huā'mā'? Lā' ¿tichū ixquilhtampān tlahua'tit huā'mā'?

⁸Lā' ixa'clhcunuc Pedro ixlitzuma' Espiritu Santo lā' cāhuanilh:

—Chi'xcuhui'n, pūchihuina'nī'n lā' xanapuxcu'nu' israelitas: ⁹Chuhua'j quina'n quilāmālapūnī'ta'uj por ixpālacata lakatin a'ntūn tzey ictlahuani'uj huā'mā' chi'xcu' i'tza'ca' lā' por ixpālacata a'nchī mātzeyīcanī't.

¹⁰Caca'tzītīt milihuākca'n hui'xina'n lā' cataca'tzilh ixlihuāk tachi'xcuhui't israelitas huā'mā' a'ntū lalh. Huā'mā' chi'xcu' a'ntī yā na milacapūnca'n hui'xina'n, ū'tza' limātzeyīlh por ixlīmāpa'ksin Jesucristo xala' nac Nazaret. U'tza' Jesucristo a'ntī hui'xina'n māxtokohua'ca'nīnī'ntit lā' Dios mālakahuanīchokolh. ¹¹Huā'mā' Jesucristo ū'tza' a'ntī lakmaka'ntit hui'xina'n hua'chi tapācna'nī'n talakmaka'n lakatin chihuix. Lā' chuhua'j huā'mā' Jesucristo hua'chi chihuix a'ntū pū'la hui'lica ixa'katzā'stūn. ¹²Lā' Jesucristo xmān ū'tza' māpūtaxtunu'. Lā' tū' a'nampala ā'kalhatin chi'xcu' nac cā'quilhtamacuj a'ntī tzēn quincāmāpūtaxtūyānī' —hualh Pedro.

¹³Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huan pūchihuina'nī'n a'nchī Pedro lā' Juan tū' ixtajicua'n, xla'ca'n talē'cnīlh porque ixtaca'tzī que Pedro lā' Juan xla'ca'n catihuāyā chi'xcuhui'n lā' tuntu' lej ixtaca'tzī. Lā' ū'tza' talīmāchekxīlh que xla'ca'n ixtatā'latlā'huan Jesús. ¹⁴Lā' talaktzī'lh huan chi'xcu' a'ntī mātzeyīca lā' ixyā ixlacapūnca'n. Lā' tūlalh tahualh que tū' tzey a'ntūn tatlahualh Pedro lā' Juan. ¹⁵Lā' cāmaxqui'ca limāpa'ksin catataxtulh macstī'nal'j Pedro lā' Juan a'nlhā ixtatakēstoknī't a'ntī ixtatlahua

justicia. Lā' takalhachihuina'lh xla'ca'n ¹⁶lā' talāhuanilh:

—¿Tuchū nacātlahuani'yāuj huā' tamā'na chi'xcuhui'n? Por ixpālacataca'n ū'tunu'n, pātle'kenī't lakatin ka'tla' lē'cnīn. Huā'mā' taca'tzī ixlihuākca'n a'ntin tahuī'lāna' nac Jerusalén. Lā' tūlalh catikalhtatzē'kuī. ¹⁷Lā' cacāmākē'klhauj lā' cacāhuaniuj que tū'tza' catahuanilh huan ixtacuīnī' Jesús nin ā'chā'tin. Lā' chuntza' tū'tza' catitalhūhua'lh huan a'ntin takalhlaka't' huan ixtachihuīnca'n —talāhuanilh.

¹⁸Lā' cāmātayīnī'nca Pedro lā' Juan lā' cāmāpa'ksīca que tū'tza' catachihuīna'lh lā' tū'tza' catamāsu'yulh nin ā'maktin por ixlīmāpa'ksin Jesús. ¹⁹Lā' Pedro lā' Juan takalhtīnī'lh lā' tahualh:

—¿Chu tzey na ixlacapūn Dios na'iccā'a'kahuāna'ni'yānī' hui'xina'n lā' tū' na'ica'kahuāna'ni'yāuj Dios? ¿Chichū puhua'nā'tit? Lā' caquilāhuaniuj. ²⁰Quina'n tūla ictimakxtekui de na'icuanāuj a'ntū icklaktzī'nī'ta'uj lā' a'ntū ickaxmatnī'ta'uj —hualh Pedro.

²¹Lā' a'xni'ca' ixcāmākē'klhacani't huampala, cāmākxtekca. Tūla ixtakaksni' a'nchī natalīcastigarlī porque ixtajicua'ni' huan tachi'xcuhui't porque, por ixpālacata a'ntū ixpātle'kenī't, ixlihuākca'n ixtachihuīna'n a'nchī lej ka'tla' Dios. ²²Lā' huan chi'xcu' a'ntī tlahuani'cani't huan lē'cnīn ixka'lhīta' más de tu'pu'xam cā'ta.

Huan tā'timīn tasqui'nī'lh Dios que cacāmaktāyalh para que tū' natajicua'n

²³Lā' a'xni'ca' Pedro lā' Juan ixcāmākxtekcanī'ttza', talaka'lh ixcompañerosnu'ca'n. Lā' cāhuanica ixlihuāk a'ntū ixtahuani't huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas. ²⁴Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ixlihuāk a'cxtim ta'orarlilh lā' tahuanilh Dios lej palha':

—Māpa'ksini, hui'x Dios lā' hui'x tla'hua' a'kapūn lā' ti'ya't lā' ixlihuāk a'ntū a'nan. ²⁵Lā' por ixlimāpa'ksin Espiritu Santo māchihuī'ni' David a'nti ixtā'scujiāni'. Lā' David hualh chuntza':

¿A'chī' lej tata'sa con tā'kcha tachi'xcuhui't a'ntin tū' israelitas?
¿A'chī' tapāstaca huan tachi'xcuhui't a'ntin tū' tasqui'nī'?

²⁶Lā' huan reyni' xala' nac huā' quilhtamacuj talalh ixtā'ca'tza Dios.

Lā' huan pūchihuīna'nī'n tatakēstokli, lā' talitalakspi'tli huan Māpa'ksini' Dios lā' nā Cristo a'nti Dios lacsacui'lini't.

²⁷'U'tza' lej stu'ncua'. Nac huā'mā' xcānsipej tatakēstokli Herodes lā' Poncio Pilato lā' huan israelitas lā' a'ntin tū' israelitas. Lā' talitalakspi'tli Jesús mi'O'kxa' lacuan a'nti lacsacui'lini'ta' hui'x, quinDiosca'n. ²⁸Xlaca'n tatakēstokli natatlahua xmān a'ntū hui'x lihuī'li' xapū'la a'ntū nala lā' xmān a'ntū milimāpa'ksin lā' mintapuhuān. ²⁹Lā' chuhua'j, Māpa'ksini' Dios, chu tū' la'ktzi' a'nchī quincātamakē'klhacu'tunāni'.

Lā' caquilāmaktāyauj quina'n a'nti iccātā'scujiāni'. Chuntza' na'icchihuīna'nāuj mintachihuīn lā' tū' ca'icjica'nui. ³⁰Lā' camāsu'yu' milimāpa'ksin lā' cacāmātzeyi' lā' calalh laka'tla'n catūhuā lā' lē'cnin por ixlimāpa'ksin Jesús mi'O'kxa' lacuan.

³¹Lā' a'xni'ca' ixta'orarlini'ttza', tachiquilh a'nlhā ixtatakēstokni't. Lā' ixa'clhcunucca'n ixlihuākca'n talitatzumalh Espiritu Santo. Lā' tachihuīna'lh ixtachihuīn Dios lā' tū' ixtajicua'n.

Chu lakatin tamākēxtimilh huāk a'ntū ixtaka'lhī

³²Lā' ixlihlūhua' a'nti ixtakalh-laka'ī'ni't lā' chu lakatin tapāstacna' lā' ixtaka'lhī chu lakatin tapuhuān. Lā' nīn tinti' puhkanli que tūla namāstā' a'ntū ixka'lhī. Lā' chu

lakatin ixtamākēxtimīni't ixlihuāk a'ntū ixtaka'lhī. ³³Lā' huan apóstoles ixtaka'lhī lhūhua' limāpa'ksin. Lā' ixtamālacstū'nca que Māpa'ksini' Jesús ixlakahuanchokonī't. Lā' Dios ixcāsicua'lanālī. ³⁴Lā' nīn tinti' i'sputni' catūhuā porque ixlihuākca'n a'nti ixtaka'lhī ixti'ya'tca'n lā' ixchicca'n, ixtastā' lā' ixtalimin ixtapalh a'ntū ixtastā'. ³⁵Lā' ixtamaxqui' huan apóstoles. Lā' tamālapitzilh chā'tunu' chu a'nchī ixtamaclacasqui'n. ³⁶Lā' ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' José. Lā' huan apóstoles tamāpācuhiilh por ixli'tāpātu' ixtacuīni' Bernabé (huā'mā' huanicu'tun māko'xamixini'). Lā' ū'tza' levita ixuanī't xala' nac Chipre. ³⁷Lā' xla' ixka'lhī ixti'ya't. Lā' stā'lh lā' cālīmīni'lh ixtapalh lā' cāmaxqui'lh huan apóstoles.

Tamātzē'kli macsti'na'j tumīn Ananías lā' Safira

5 Lā' nā ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Ananías. Lā' ixka'lhī ixpuscāt a'nti ixtacuīni' Safira. Lā' xlaca'n tastā'lh pītzina'j ixti'ya'tca'n. ²Lā' Ananías māqui'lh macsti'na'j ixtapalh. Lā' nā ixpuscāt nā ixlica'tzi. Lā' Ananías limilh a'ntū a'katāxtūlh lā' cāmaxqui'lh huan apóstoles. ³Lā' Pedro hualh:

—Ananías, ¿a'chī' mātzumani't mi'a'clhcunuc ko'ti'ti' lā' xtāpalilh mintapāstacna' para nalē'ksa'nīni'na' Espiritu Santo lā' namāqui'ya' macsti'na'j huan tumīn ixtapalh ti'ya't? ⁴¿Chu tū' mila' ixuanī't huan ti'ya't a'xni'ca' tūna'j i'stā'ya'? ¿Chu tū' mila' ixuanī't huan ixtapalh a'xni'ca' stā't huan ti'ya't? ¿A'chī' pāstacti natlahua'ya' huā'mā'? Lā' hui'x a'ksa'ni'ni' tū' xmān na ixlacapūn chi'xcuhui'n. Hui'x nā a'ksa'ni'ni' na ixlacapūn Dios —hualh Pedro.

⁵Lā' a'xni'ca' Ananías kaxmatli huā'mā' tachihuīn, a'kā'lh xanīn. Lā' lej ixtajicua'n ixlihuākca'n a'ntin takaxmatli.

⁶Lā' huan o'kxa'n tasacli Ananías lā' tamaksna'tli lā' tamāxtulh lā' tamā'cnūlh.

⁷Lā' hua'chi ixlilakatu'tun hora ixpuscāt Ananías tanūlh. Xla' tū' ixca'tzi a'ntū' ixpātle'kenī't. ⁸Tuncan Pedro huanilh:

—Caquihua'ni', ¿lhānchula' listā'tit huan ti'ya't?

Lā' huan puscāt huanilh chu a'cxtim chuntza' chi ixuaninī't ixkōlu'.

⁹Lā' Pedro huanilh:

—Lā' ¿a'chi' chu lālica'tziyā'tit na'a'ksa'nī'ni'nā'tit ixEspíritu Māpa'ksini'? Cakaxpa'tti a'nchi tatantūsa'nan kēpūn a'ntī tamā'cnūnī't minkōlu'. Lā' nā hui'x natamāxtuyāni' —hualh Pedro.

¹⁰Lā' līlacapalh huan puscāt a'kā'lh xanīn na ixlacapūn Pedro. Lā' huan o'kxa'n tatanūchi lā' talaktzi'lh mā' xanīn. Lā' tamāxtulh lā' tamā'cnūlh ixpāxtūn ixkōlu'. ¹¹Lā' lej ixtajicua'n ixlihuākca'n a'ntī ixtakalhaka'i' lā' ixlihuākca'n a'ntīn takaxmatli huāmā'.

Tlahuaca lhūhua' lē'cnīn lā' laka'tla'n catūhuā

¹²Lā' huan apóstoles tatlahualh lhūhua' lē'cnīn lā' laka'tla'n catūhuā ixlaclhpu'nanca'n tachi'xcuhui't. Lā' ixtatakēstoknī't ixlihuākca'n na ixcorredor Salomón. ¹³Nīn chā'tin de ixtalhūhuā'tca'n tū' talihui'līlh natatā'takēxtimī con ū'tunu'n. Lā' tachi'xcuhui't lej ta'a'cnini'ni'lh. ¹⁴Lā' a'ntī ixtakalhaka'i' huan Māpa'ksini' ā'chulā' ixtalhūhua'n chi'xcuhui'n lā' puscan. ¹⁵Lā' ixcālimincan huan i'tza'ca'ni'n nac cā'tejen a'nlhā ixtētaxtu Pedro. Lā' ixcāhui'lican nac laklaj lā' na i'xti'catca'n, palh tzē cahuā a'yu'j xmān ixmāspilē'k Pedro ixcāmāskē'kēlh lā' chuntza' ixcāmātzeyīlh makapitzin i'tza'ca'ni'n. ¹⁶Lā' nā ixtamimā'na nac Jerusalén lhūhua' tachi'xcuhui't xalanī'n huan xcānsipejni' na ixpajtzu Jerusalén.

Lā' ixtalimin i'tza'ca'ni'n lā' a'ntī ixtaka'lhī tlajana'ni'n. Lā' ixlihuākca'n cāmātzeyica.

Cāmācaputzaca Pedro lā' Juan

¹⁷Lā' tatā'kaqui'lh huan xamāpa'ksini' curasna' lā' ixchi'xcuhui'n a'ntī ixtakalhaka'i' ixtamākalhtō'kē'nca'n saduceosnu'. Lā' lej ixtalacka'tzan xla'ca'n. ¹⁸Lā' cāchi'paca huan apóstoles lā' cāmānūca nac pūlāchi'n. ¹⁹Lā' Dios macamilh kalhatin ángel. Lā' huan ángel cāmālaqui'ni'lh huan pūlāchi'n cā'tzi'sa lā' cāmāxtulh lā' cāhuanilh:

²⁰—Capitit lā' catāya'tit nac xaka'tla' litokpān lā' cacātā'chihuina'ntit huan tachi'xcuhui't ixlihuāk ixpālacata a'nchi tzē natalika'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

²¹Lā' a'xni'ca' ixtakaxmatni't huāmā', tatanūlh nac xaka'tla' litokpān a'xni'ca' ixtuncuimā'tza' lā' tamāsu'yulh.

Lā' huan xamāpa'ksini' curasna' lā' nā ixchi'xcuhui'n tatakēstokli. Lā' cāmākēstokca ū'tunu'n a'ntī ixtatlahua justicia lā' ixlihuāk xanapuxcu'nu' xala' nac Israel. Lā' cāmācā'nca policíasna' para natamāxtu huan tachi'ni'n de nac pūlāchi'n lā' natalimin. ²²Lā' a'xni'ca' huan policíasna' tachā'lh, tū' cākaksca nac pūlāchi'n. Tataspi'tchokolh lā' tamāca'tzinilh. ²³Lā' tahualh:

—Icchā'uj nac pūlāchi'n lā' iclak-tzi'uj lā' ixlacchahua xa'nca. Lā' huan maktaka'lhna'ni'n ixtayāna' na ixlacapūn mākalhcha. Lā' a'xni'ca' icmālaqui'uj, nīn tinti' ickaksui na ixchakān huan pūlāchi'n.

²⁴Lā' a'xni'ca' takaxmatli huāmā', xacapitān xaka'tla' litokpān lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lej lhūhua' tapāstacna'lh tuchūn chuhua'j nala. ²⁵Lā' chu tuncan milh kalhatin lā' cāhuanilh:

—Huan chi'xcuhui'n a'ntī hui'xina'n cāmānū'tit nac pūlāchi'n tayāna'ncha'

nac xaka'tla' litokpān lā' tamāsu'ni'mā'na huan tachi'xcuhui't.

²⁶ Lā' tuncan ta'alh huan capitán lā' huan policíasna' lā' cāquitēpalaca Pedro lā' Juan. Lā' cālīmīnca lej līlacatzucu porque ixtajicua'ni' huan tachi'xcuhui't que ixcāmūta'laca. ²⁷ Lā' a'xni'ca' ixcālīmīncanī'ttza', cāhui'līca ixlacapūnca'n huan pūchihuīna'nī'n. Lā' xamāpa'ksini' curasna' cākalhasquī'nīlh:

²⁸ —¿Chu tū' iccāmāpa'ksini' hui'xina'n lej lipalha' que tū'tza' camāsu'yu'tit por ixquilhtampān Jesús? Lā' hui'xina'n cāmāscatikō'tittza' xalanī'n nac Jerusalén huā' mintamākalhtō'kē'nca'n. Lā' hui'xina'n hua'nā'tit que quina'n iclē'nāuj cuenta por ixpālacata maknīca Jesús.

²⁹ Lā' takalhtīnī'lh Pedro lā' ā'makapitzīn apóstoles lā' tahualh:

—Lā' ¿chu tzey palh na'iccā'a'kahuāna'ni'yāuj chi'xcuhui'n lā' tū' na'ica'kahuāna'ni'yāuj Dios?

³⁰ IxDiosca'n quinatāta'na'ca'n mālakahuanīchokolh Jesús a'ntī hui'xina'n māmakinīnī'ntit a'xni'ca' xtokohua'ca'ca nac cruz. ³¹ Lā' Dios limā'ca'lh Jesús lā' hui'līlh na ixpāxtūcāna'j lā' hui'līlh xapuxcu' lā' māpūtaxtūnu'. U'tza' tlhualh para que xalanī'n nac Israel nataxtāpalī itapāstacna'ca'n lā' nacāmāspūtu'ni'can a'ntū talaclē'ni' Dios. ³² Lā' quina'n icmālacstū'ncāuj huā'mā'. Lā' nā chuntza' mālacstū'nca huan Espīritu Santo a'ntī Dios cāmāxquī'nī't xla'ca'n a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' Dios.

³³ Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'a'kchā'lh lā' ixcāmāknīcu'tuncan.

³⁴ Lā' kalhatin pūchihuīna', a'ntī fariseo ixuani't, ixtacuīni' Gamaliel. Xla' ū'tza' kalhatin mākalhtō'kē'ni' de huan ley. Lā' lej ixa'cnīni'ni'can. Xla' tāyalh lā' māpa'ksini'lh que cacāmāxtuca Pedro lā' Juan lakatin ka'tlā'tus. ³⁵ Lā'

Gamaliel cāhuanilh huan ā'makapitzīn pūchihuīna'nī'n:

—Chi'xcuhui'n xalanī'n nac Israel, capāstacna'ntit xa'nca a'ntū nacāt-lahua'ni'yā'tit huā' tamā'na chi'xcuhui'n.

³⁶ Ca'tziyā'tit que makāntza' i'xui' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Teudas, a'ntī ixuan que xla' lej ka'tla'. Lā' makapitzīn chi'xcuhui'n, como hua'chi lakatā'ti ciento, tastālani'lh. Xla' maknīca. Lā' ta'a'kahuankō'lh ixlihuākca'n a'ntī ixtastālani'nī't. Lā' chuntza' lisputli a'ntū ixlitzucunī't Teudas. ³⁷ Lā' ā'calistān ixui'lapā Judas xala' nac Galilea a'xni'ca' lālaktzō'kca. Xla' cācuccha'xli makapitzīn lā' ixtastālani'. Lā' nā Judas sputli. Lā' ta'a'kahuankō'lh a'ntī ixtastālani'nī't. ³⁸ Lā' chuhua'j iccāhuanīyāni' hui'xina'n, nīn tuntū' cacātlahuani'tit huan chi'xcuhui'n lā' cacāmāxtektit. Palh huā'mā' tapāstacna' lā' huā'mā' tamākalhtō'kē'n xmān ixla'ca'n chi'xcuhui'n, ixa'cstu nasputa. ³⁹ Lā' palh ixla' Dios, tū' maktin catimāpānū'tit. Tū' ixlīca'tzan kalhtaxtoktipā'na'ntit Dios —cāhuanilh Gamaliel.

⁴⁰ Lā' ta'a'ka'ī'lh ixtachihuīn Gamaliel. Lā' cāmātayīni'ca huan apóstoles lā' cāsno'kca. Lā' cāhuanica que tū'tza' nat-achihuīna'n por ixquilhtampān Jesús. Lā' cāmāxtekca. ⁴¹ Lā' Pedro lā' Juan tataxtulh ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n. Lā' tapāxuhualh porque cālaktzi'nca xla'ca'n lej tzey para natapāti a'ntū lej limāxana' por ixpālacata Jesucristo. ⁴² Lā' lakaliyān nac xaka'tla' litokpān lā' na ixchicca'n, tū' ixtamakxteka tamāsu'yu lā' tachihuīna'n ixpālacata Jesucristo.

Cālacsacca kalhatojon maktāyana'nī'n

6 Huā'mā'na chi'chini' ixtal-hūhua'ntēlha huan a'ntī ixtakalhla'ī'. Lā' huan chi'xcuhui'n griegos cāhuanilh huan hebreos que

tū' xa'nca ixcāmāpitzini'can a'ntū
ixcāmaxqui'can huan lakapūtnu'
griegasna' lakaliyān. ²Lā' huan
kalhacāujtu' apóstoles tamākēstokli
ixlihuāk a'nti ixtakalhaka'ī' lā'
cāhuanica:

—Tū' limakuan na'icmakxtekāuj
na'icmāsu'yuyāuj ixtachihuīn Dios lā'
na'icmāstā'yāuj lihua't. ³Pues chuhua'j,
tā'timin, cacālacsactit hui'xina'n
kalhatojon chi'xcuhui'n de hui'xina'n.
Cacālacsactit a'nti cālakapascan huāk
lacuan lā' a'nti talitzuma Espiritu Santo
lā' a'nti lej xa'nca tapāstacna'n. Lā'
nacāmacamaxqui'yāuj huā'mā' litlōt.
⁴Lā' quililtōtca'n quina'n chu ū'tza'tza':
na'icorarlīyāuj lā' na'icmāsu'yuyāuj
ixtachihuīn Dios —cāhuanica.

⁵Huā'mā' cāmini'ni'lh ixlihuāk huan
ixtalhūhuā'tca'n. Lā' lacsacca huan Es-
teban, kalhatin chi'xcu' a'nti ixlitzuma
Espiritu Santo lā' a'nti xa'nca ixkahl-
laka'ī' Dios. Lā' cālacsacca Felipe lā'
Prócoro lā' Nicanor lā' Timón lā' Par-
menas lā' Nicolás xala' nac Antioquía
a'nti ixtanūni't na ixreligionca'n israeli-
tas. ⁶Lā' cāliminca ixlapūnca'n após-
toles lā' ta'orarlilh lā' ta'a'cpūmā'ca'lh
ixmacanca'n.

⁷Lā' a'kahualh ixtachihuīn Dios. Lā'
a'nti ixtakalhaka'ī' lej ixtalhūhua'ntēlha
nac Jerusalén. Lā' lhūhua' curasna'
takalhlaka'ī'lh lā' ta'a'kahuāna'ni'lh ix-
tachihuīn Dios.

Chi'paca Esteban

⁸Lā' Esteban lej ixkahlhaka'ī'
lā' lej ixka'lhī limāpa'ksin. Lā'
ixtlahua laka'tla'n catūhuā lā' lē'cnin
ixlaclhpu'nanca'n tachi'xcuhui't. ⁹Lā'
tatā'kaqui'lh makapitzin xalanī'n
na ixlitokpānca'n israelitas a'nti
ixcāmāpācuhi'can Libertos, lā' nā
xalanī'n nac Cirene lā' Alejandría lā'
Cilicia lā' Asia. Xlaca'n talālihuani'lh
con Esteban. ¹⁰Pero xlaca'n

tūlah tatā'lātlajalh por ixpālacata
ixtapāstacna' Esteban lā' por ixpālacata
Espiritu Santo a'nti ixmāchihuīni.
¹¹Lā' xlaca'n tamāpalalh ā'makapitzin
para natalē'ksa'nini'n lā' natahuan que
ixtakaxmatni't a'nchi Esteban a'ksa'ni
Moisés lā' Dios. ¹²Lā' cācuccha'xca
tachi'xcuhui't lā' huan xanapuxcu'nu'
israelitas lā' huan mākalhtō'kē'ni'ni'n
ley. Lā' chu limaktin laktapajtzūca
Esteban lā' chi'paca lā' liminca
ixlapūnca'n pūchihuīna'ni'n. ¹³Lā'
cāhui'lica testigos a'ntin tahualh a'ntūn
tū' stu'ncua' lā' tahualh:

—Huā'mā' chi'xcu' tū' makxteka a'ksa'n
huā' ley lā' huā' xaka'tla' litokpān a'ntū
sicua'lanālani't. ¹⁴Ickaxmatui a'xni'ca'
hualh xla' que huā'mā' Jesús xala' nac
Nazaret namāspūtū huan xaka'tla' li-
tokpān lā' nataxtāpali huan talanān a'ntū
māsu'yulh Moisés natlahuayāuj.

¹⁵Lā' ixlihuākca'n a'nti ixtahui'lāna'
a'nlhā ixtlahuacan justicia, talakalak-
tzi'lh Esteban. Lā' ixlacan ixtasu'yu
hua'chi ixla' ángel.

Tamaktāyalh Esteban lā' maknica

7 Lā' huan xamāpa'ksini' curasna'
kalhasqui'nilh Esteban:

—¿Chā stu'ncua' huā'mā'?

²Lā' Esteban hualh:

—Chi'xcuhui'n, israelitas hua'chi
quit, cakaxpattit. Dios a'nti lej ka'tla',
tasu'yuni'lh quimpapca'n Abraham
a'xni'ca' xla' ixui'cus nac xcānsipej
Mesopotamia. Tūna'j ixa'n tahui'la nac
Harán. ³Dios huanilh:

Cataxtu de mi'ā'lacchicni' lā' cacāmakx-
tekti mintalakapasni'n lā' capi't nac
xcānsipej a'ntū na'icmāsu'ni'yāni'.

⁴Lā' Abraham taxtulh de huan
i'xcānsipejca'n caldeosnu' lā' a'lh tahui'la
nac Harán. Lā' a'xni'ca' ixnini'ttza'
ixtāta' Abraham, Dios limilh Abraham
huā'tzā' nac xcānsipej a'nlhā hui'xina'n
hui'lā'na'ntit chuhua'j. ⁵Lā' Dios

tūna'j maxquī'lh ti'ya't ā'tzā', nīn pītzina'j a'nlhā nayāhua ixtojon. Xmān huanilh que ixtēcu' ti'ya't nala xla' lā' ixnatā'natna', a'yuj xla' tūna'j ixka'lhī ixcaman. ⁶Dios tā'chihuīna'lh chuntza': Minatā'natna' natatahui'la hua'chi xatza'nkān nac ā'lakatin xcānsipej. Lā' a'ntza' lej nacāmāscujūcan lā' nacāmāpātīnicān lakatā'ti' ciento cā'ta.

⁷Lā' quit na'iccāmāpātīnī huan tachi'xcuhui't a'ntī nacāmāscujū minatā'natna'.

Lā' ā'calistān natataxtu minatā'natna' lā' naquintamācā'tanī ā'tzā'.

⁸Lā' Dios cāxtlahualh huan convenio a'ntū ixpālacata ixcāchu'cucan chi'xcuhui'n israelitas para que nacālīlakapascan. Lā' tahuī'lh kalhatin ixcaman Abraham, ixtacuīni' Isaac. Lā' ixlīlakatzeyan chi'chini' Abraham chu'culh ixcaman para nalīlakapascan hua'chi israelita. Lā' ā'calistān tahuī'lh kalhatin ixcaman Isaac, ixtacuīni' Jacob. Lā' ā'calistān Jacob ka'lhīlh kalhacāujtu' ixo'kxa'n a'ntīn quinapapna'ca'n.

⁹Lā' huan quinapapna'ca'n ixtaca'tzalaktzi'n ixtā'tinca'n José. Lā' xla'ca'n tastā'lh José. Lā' lē'nca nac Egipto. Pero Dios ixmaktaka'lha.

¹⁰Lā' Dios māpūtaxtūlh de ixlihuāk a'ntūn pātīlh. Lā' Dios maxquī'lh José tapāstacna' na ixlacapūn Faraón a'ntī rey xala' nac Egipto. Lā' Faraón ixa'cnīni'ni' huan José. Lā' hui'līlh ixligobernador nac Egipto. Lā' hui'līlh que namāpa'ksikō' ixlihuāk ixchic Faraón.

¹¹Lā' milh lakatin tatzī'ncesta ixlihuāk huanmā' ti'ya't Egipto lā' nac Canaán. Lā' lej tapātīnī'lh. Lā' huā' quinapapna'ca'n tū' ixtakaksa a'ntū natahua'. ¹²Lā' a'xni'ca' kaxmatli Jacob que nac Egipto ixa'nan trigo, pū'la cāmācā'lh a'ntza' ixo'kxa'n a'ntīn quinapapna'ca'n. ¹³Lā' a'xni'ca' ta'ampā

ixlīmaktu', José cāmāca'tzīnīlh que ū'tza' māni' i'stancuca'n ixuanī't. Lā' Faraón māca'tzīnīca que ixtalakapasni' José ixtahuani't. ¹⁴Lā' José mātayīnī'lh Jacob a'ntī ixtāta' lā' ixlihuākca'n ixtā'timin lā' ixcamana'ca'n. Xla'ca'n pūpītzi ciento ā'pu'xamaquitzis tachi'xcuhui't. ¹⁵Lā' Jacob a'lh tahuī'la nac Egipto. A'ntza' nilh xla' lā' nā tanikō'lh ixo'kxa'n a'ntī quinapapna'ca'n. ¹⁶Lā' ā'maktin cālē'mpalaca nac Siquem lā' a'ntza' cāmā'cnūca nac lhu'cu' a'ntū cāmaktamāhualh Abraham ixcamana' Hamor xalanī'n Siquem. Lītamāhualh con tumīn.

¹⁷'Ixtapajtzūtēlha huan chi'chini' a'xni'ca' ixtlōkentaxtū Dios a'ntū ixuanīnī't Abraham. Lā' huan tachi'xcuhui't israelitas lhūhua'ntēlhalh nac Egipto. ¹⁸Lā' hui'līpalaca kalhatin rey nac Egipto a'ntīn tū' lakapasli José. ¹⁹Xla' cā'a'kxokolh quinapapna'ca'n lā' chuntza' cālītlajalh. Lā' xla' cāmāpātīnīlh quinapapna'ca'n lā' cāmāmaka'nīlh xanatā'tana' ixlaksa'tā'nca'n para que natanī. ²⁰Lā' huā'mā'na chi'chini'n tahuī'lh Moisés lā' xla' tzēhuani't ixuanī't na ixlacapūn Dios. Lā' ixmaktaka'lh mā'ca lakatu'tun mālhcuyu' na ixchic ixtāta'. ²¹Lā' a'xni'ca' nā tihuī'lica Moisés kēpūn, ixtzu'majāt Faraón sacli huan ska'ta' lā' makastacli como hua'chi scanan'ca ixcaman. ²²Lā' Moisés māsca'tica ixlihuāk tapāstacna' xala' nac Egipto. Lā' lej xa'nca ixchihuīna'n lā' huāk tzē ixtlahua.

²³'Lā' a'xni'ca' ixka'lhītza' tu'pu'xam cā'ta, puhualhtza' palh nacālaka'n ixtalakapasni'n a'ntī israelitas. ²⁴Lā' laktzī'lh a'nchī kalhatin egipcio ixmāpātīnimā' kalhatin israelita. Lā' Moisés līmaktāyalh lā' mātākāhui'lh huan egipcio. Lā' chuntza' tapalana'nī'lh huan tī ixmāpātīnimā'ca. ²⁵Moisés ixpuhuan que huan israelitas

ixtamāchekxī a'nchī Dios ixlacsacnī't nacāmaktāya natapūtaxtu. Pero xlaca'n tū' ixtamāchekxī. ²⁶Lā' ixlilakali huampala cālakchilh Moisés a'xni'ca' ixtalālacatāqui' kalhatu' israelitas lā' ixcāmāko'xamixīcu'tun lā' cāhuanilh: “Chī'xcuhū'n, hui'xina'n litalakapasni'n. ¿A'chī' lālacatāqui'yā'tit?” ²⁷Lā' tuncan huan ti ixlacatāqui' ixtā'chic tampi'ta'lh Moisés lā' hualh: “¿Tichū hui'lini' hua'chi quimpuxcu'ca'n lā' quiujezca'n? ²⁸¿Chā naquimāknīcu'tuna' quit hua'chi ma'kni' kōtan huan egipcio?” ²⁹Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', Moisés tzā'lalh. Lā' chā'lh nac xcānsipej Madián lā' a'ntza' tachokolh hua'chi xatza'nkān. Lā' talacatuncuilh kalhatu' ixo'kxa'n.

³⁰Lā' a'xni'ca' ixpātle'keni'ttza' tu'pu'xam cā'ta, kalhatin ángel tasu'yuni'lh nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't ixpajtzu huan kēstīn ixtacu'ni' Sinaí. A'ntza' tasu'yulh nac a'katin puchuna'j qui'hui' a'ntū i'lhcumā'. ³¹A'xni'ca' lakzi'lh Moisés tū' ixlīca'tzihuī'. Lā' tapajtzūlh para nalaktzī'n. Lā' ixtachihuīn Māpa'ksini' huanilh:

³²Quit ixDiosca'n minatāta'na' lā' ix-Diosca'n Abraham lā' Isaac lā' Jacob. Lā' Moisés xpipilh lā' jicua'lh lā' tū' lihui'lilh nalaktzī'n. ³³Lā' Māpa'ksini' huanilh: Catatūxtu mizapato porque a'nlhā yā't, ixlacapūn Dios.

³⁴Quit stu'ncua' iclaktzī'nī't a'nchī cāmāpātīnimā'ca quintachi'xcuhū't a'ntīn tahuilāna' nac Egipto.

Lā' ickaxmatnī't a'nchī tahu'a'ntli'jmā'na xlaca'n, lā' icyujni'ta'nchi para na'iccāmāpūtaxtū.

Lā' chuhua'j cata't. Na'icmacā'nāni' nac Egipto.

³⁵Lā' huā'mā' chu ū'tza' Moisés a'nti talakmaka'lh a'xni'ca' tahualh: ¿Tichū hui'lini'ta'ni' hua'chi quimpuxcu'ca'n lā' quiujezca'n?

Lā' Dios macamilh huā'mā' Moisés hua'chi xapuxcu' lā' māpūtaxtūnu'. Lā' ixmaktāya huan ángel a'nti tasu'yuni'lh nac a'katin puchuna'j qui'hui'. ³⁶Lā' Moisés cāmāxtulh quinapapna'ca'n. Xla' tlahualh lej laka'tla'n lē'cnīn nac Egipto lā' nac mar a'ntū huanican Spi'nenke' lā' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't tu'pu'xam cā'ta. ³⁷Huā'mā' ū'tza' Moisés a'nti cāhuanilh israelitas:

Māpa'ksini' quinDiosca'n nalacsaca chā'tin de mintalakapasni'ca'n chuntza' hua'chi quilacsacli quit.

U'tza' ixa'cta'sana' Dios nala.

Lā' nakaxpa'tā'tit hui'xina'n.

³⁸Huā'mā' Moisés ū'tza' ixui' a'xni'ca' ixtatakēstoknī't nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' huan ángel tā'chihuīna'lh nac kēstīn Sinaí. Lā' Moisés cāhuanilh quinapapna'ca'n a'ntū hualh huan ángel. Lā' Moisés maklhtīni'lh huan tachihuīn a'ntūn tū' maktin catisputli. Lā' huan tachihuīn quincāmaxqui'ni'.

³⁹Huā' quinapapna'ca'n tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh Moisés lā' talakmaka'lh. Lā' ixtapuhuan natataspi'ta nac Egipto. ⁴⁰Tahuanilh Aarón:

Caquilātlahuani'uj ídolos a'ntū naquincātapū'lani'yāni'.

Tū' icca'tziyāuj a'ntū pātle'keni'nī't huā'mā' Moisés a'nti quincāmāxtuni' nac ti'ya't Egipto.

⁴¹Entonces xlaca'n tatlahualh lakatin ídolo a'ntū ixtasu'yu hua'chi ti'na'j huā-cax lā' tamaxqui'lh lē'ksajuī'n huan ídolo. Lā' lej talipāxuhualh a'ntū ixtatlahuani't māni' xlaca'n. ⁴²Lā' Dios tamakatilh de xlaca'n lā' cāmāxtekli que natamācā'tani' sta'cu. Lā' nā chuntza' tatzo'kni' huan nac libro a'ntū tzo'kli kalhatin a'nti ixa'cta'sana' Dios. Hualh:

Lā' hui'xina'n, israelitas, ¿chu quilāmālacnūni'uj lē'ksajna' lā' animalhna' xatamāknīn

ixlihuāk huan tu'pu'xam cā'ta nac cāl'hpim'pi'li' ti'ya't?

⁴³Hui'xina'n lita'ntit ixcarpa huan ídolo Moloc a'nlhā ixtaquilhpūtani'can, lā' huan ídolo Renfán a'ntū ixtasu'yu hua'chi sta'cu.

Hui'xina'n tlahua'tit para nacāmācā'taniyā'tit.

Lā' chuhua'j quit na'iccālē'nāni' más a'jlē'ni'ta'ncha' de Babilonia.

Chuntza' tatz'o'kni'.

⁴⁴Lā' Esteban huampā:

—Nac cāl'hpim'pi'li' ti'ya't, quinapapna'ca'n ixtaka'lhī huan xaka'tla' carpa a'ntū ixmāsu'yu que Dios ixcā'o'kska'lhilē'mā'. Lā' huan carpa ū'tza' ixtlahuani't Moisés chu a'nchī hua'chi Dios ixuanini't lā' chu a'nchī Dios ixmāsu'ni'ni't. ⁴⁵Lā' quinapapna'ca'n tamaklhtini'lh huan carpa. Lā' talimilh a'xni'ca' tatanūchi con Josué na ixti'ya'tca'n xtuncnu' chi'xcuhui'n a'ntī Dios cāmāxtulh ixlacapūca'n quinapapna'ca'n. Lā' a'ntza' tachokolh huan carpa hasta ixquilhtamacuj David. ⁴⁶Dios līpāxuhualh David. Xla' ixtlahuacu'tun lakatin ixchic Dios a'ntī nā ixDios Jacob. ⁴⁷Pero huan a'ntī tlahualh huan chic, ū'tza' Salomón. ⁴⁸Pero Dios, a'ntī lej ka'tla', tū' tahu'la nac lakatin chic a'ntū tatlahuani't chi'xcuhui'n. Lā' nā chuntza' hualh ixa'cta'sana' Dios:

⁴⁹Quit, Dios, icmāpa'ksi' nac a'kapūn lā' nac quilhtamacuj.

¿Tuchūyā chic naquilātlahuani'yāuj? huani Māpa'ksini'.

Lā' ¿lhachū na'icjaja quit?

⁵⁰¿Chu tū' quit ictlahualh ixlihuāk a'ntū a'nan?

⁵¹Lā' Esteban cāhuanipā:

—Hui'xina'n lej lacxumpi. Tū' ka'lhī'yā'tit mi'a'clhcunucca'n para napūpāstacna'nā'tit. Lā' tū'

kaxpa'tcu'tunā'tit. Hui'xina'n pō'ktu kalhtaxtoktīyā'tit huan Espiritu Santo. Chu a'nchī ixtala minapapna'ca'n nā chuntza' la'yā'tit hui'xina'n. ⁵²Minapapna'ca'n tamāpātinilh ixlihuākca'n ixa'cta'sana'ni'n Dios. Lā' tamaknilh a'ntin tahualh xapū'la que namin a'ntī xatzey. U'tza' millh lā' hui'xina'n macamāstā'tit lā' māmakinini'ntit. ⁵³Hui'xina'n maklhtini'ntit huan ley a'ntū tamacamāstā'lh ángeles. Pero tū' a'kahuāna'ni'tit —hualh Esteban.

Maknica Esteban

⁵⁴Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'a'kchā'lh lā' ixtamāsā'ni' ixtatzanca'n porque lej ta'a'kchā'lh. ⁵⁵Lā' ixa'clhcunuc Esteban ixlitzuma Espiritu Santo. Lā' xla' ixtalacayāhuayā para nac a'kapūn. Lā' laktzi'lh huan xkakana' a'nlhā ixui' Dios. Lā' laktzi'lh Jesús na ixpāxtūcāna'j Dios ⁵⁶lā' hualh:

—Calaktzi'ntit. Quit iclaktzi'n huan a'kapūn laqui'yā. Lā' ixtā'tin ixlihuāk tachi'xcuhui't hui' na ixpāxtūcāna'j Dios —hualh Esteban.

⁵⁷Lā' ixlihuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' a'nlhā ixtlahuacan justicia, xla'ca'n tata'salh palha' lā' cā'a'kachi'paca. Lā' ixlihuākca'n tuncan talakminkō'lh lacapalh. ⁵⁸Lā' māxtuca Esteban de huan nac xcānsipej lā' mūta'laca. Lā' huan testigos tahu'ililh ixlu'xu'ca'n na ixlacapūn kalhatin o'kxa' a'ntī ixtacuini' Saulo. ⁵⁹Lā' a'xni'ca' mūta'laca Esteban ta'sani'lh Dios lā' huanilh:

—Māpa'ksini' Jesús,

cachi'patampāxtokchi quilica'tzīn.

⁶⁰Lā' tatzokostalh lā' ta'salh lej palha' lā' hualh:

—Māpa'ksini', cacāmāspūtūnu'ni' a'ntū quintatlahuani'mā'na.

Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā' Esteban nilh.

**Saulo ixcāmacaputzā
a'nti ixtakalhaka'i**

8 Lā' Saulo chu ixlica'tzi a'nchi li-maknica Esteban.

Lā' huanmā' chi'chini' tzucuca lej cāmacaputzācan a'nti ixtakalhaka'i xalanī'n nac Jerusalén. Lā' ixlihuākca'n ta'a'kahuankō'lh hasta nac ti'ya't Judea lā' Samaria. Lā' tatachokolh xmān apóstoles. ²Lā' makapitzin chi'xcuhui'n, a'nti ixta'a'cnini'ni' Dios, talē'lh Esteban lā' tamā'cnūlh. Lā' lej talakcalhualh xla'. ³Lā' Saulo ixlihui'li ixcāmāspūtūkō'lh huan a'nti ixtakalhaka'i. Tzuculh tanū nac lakatunu' chic lā' ixcāstancalē'n chi'xcuhui'n lā' puscan lā' ixcāmānū nac pūlāchi'n.

**Māsu'yuca xatzey
tachihuin nac Samaria**

⁴Lā' a'ntin ta'a'kahuankō'lh ixta'a'n lakaxtim lā' ixtachihuina'n huan xatzey tachihuin. ⁵Lā' Felipe a'lh tancā'n nac xcānsipej ixtacui'ni' Samaria. Lā' ix-cāmāsu'ni' ixpālacata Cristo. ⁶Lā' huan ixtalhūhuā't tachi'xcuhui't ixtakaxmata a'cxtim a'ntū ixcāhuani Felipe. Takaxmatli lā' talaktzi'lh huan lē'cnin a'ntū ixtlahua. ⁷Lā' huan tlajana'ni'n ixtata'sa lej palha' lā' tataxtulh de xla'ca'n a'nti ixtaka'lhī. Lā' lhūhua' ixtalū'ntū'lani't lā' xalactajua' chi'xcuhui'n ixcāmātzeyi-can. ⁸Lā' lej ixa'nān lhūhua' tapāxuhuān huanmā' nac xcānsipej.

⁹Lā' ixui' chā'tin chi'xcu' ixtacui'ni' Simón. Xla' xapū'la ixuani't tlahuāna' nac huanmā' xcānsipej. Lā' ixtalē'cni' huan tachi'xcuhui't xalanī'n nac Samaria. Lā' hualh que ū'tza' māni' lej ka'tla'. ¹⁰Lā' xa'nca ixtakaxmatni' Simón ixlihuākca'n a'nti xalacti'naj lā' a'nti xalaka'tla'n. Lā' ixtahuan:

—Huā'mā' chi'xcu' lej ka'lhī ixlimāpa'ksin Dios.

¹¹Lā' xa'nca takaxmatni'lh Simón porque lej makān talē'cnīlh ixtatlahuān. ¹²Lā' Felipe cākalhachihuina'ni'lh xatzey tachihuin ixpālacata a'nchi Dios māpa'ksini'n lā' ixpālacata Jesucristo. Lā' xla'ca'n takalhaka'i'lh lā' ta'a'kpxali chi'xcuhui'n lā' puscan. ¹³Lā' nā huan Simón nā xla' kalhaka'i'lh lā' a'kpxali lā' stālani'lh Felipe. Lā' a'xni'ca' Simón laktzi'lh huan laka'tla'n lā' lej lhūhua' lē'cnin, xla' lej lhūhua' ixpāstacna'n.

¹⁴Lā' a'xni'ca' taca'tzilh que xalanī'n nac Samaria ixtamaklhtini'ni'ttza' ixtachihuin Dios, huan apóstoles xalanī'n nac Jerusalén tamacā'lh Pedro lā' Juan nac Samaria. ¹⁵Xla'ca'n tamīlh lā' ta'orarlilh que catamaklhtini'lh Espiritu Santo xalanī'n nac Samaria. ¹⁶Tūna'j ixcalakyujachi Espiritu Santo. Xmān ixta'a'kpxani't lā' chuntza' tamāsu'yulh que tatapa'ksilh con Māpa'ksini' Jesús. ¹⁷Lā' ta'a'cpūmā'ca'lh ixmacanca'n lā' xla'ca'n tamaklhtini'lh Espiritu Santo.

¹⁸Lā' Simón laktzi'lh que huan Espiritu Santo māstā'ca a'xni'ca' huan apóstoles ta'a'cpūmā'ca'lh ixmacanca'n. Lā' cāmālacnūni'lh tumin. ¹⁹Lā' hualh Simón:

—Nā quit caquilāmaxqui'uj huā'mā' limāpa'ksin para que chuntza' chu catihuā na'ica'cpūmā'ca' quimacan nā tzē namaklhtini'n huan Espiritu Santo.

²⁰Lā' Pedro huanilh:

—Casputli mintumin lā' nā hui'x casputti porque puhuanti nalitamāhua'ya' tumin a'ntū ixlē'ksajna' Dios. ²¹Hui'x tūla catimaklhtini' huanmā' lē'ksajna' porque tū' tzey mi'a'clhcunuc na ixlacapūn Dios. ²²Camaxtekti huanmā' ko'hua'jua' tapāstacna' lā' casqui'ni' Māpa'ksini' Dios lā' tzēla chuntza' namāspūtūnu'ni'yāni' Dios huanmā' tapāstacna' a'ntū ka'lhī'ya' na mi'a'clhcunuc. ²³Iclaktzi'nāni' lej

ca'tzanca'tzi'ya'. Hui'x tūla makxteka a'ntūn tū' tzey.

²⁴ Lā' kalhtīnī'lh Simón lā' hualh:

—Casqui'ni'tit Māpa'ksini' Dios que tū' naquimpātle'keni' nīn tuntū' a'ntū hui'xina'n hua'nā'tit.

²⁵ Lā' a'xni'ca' xla'ca'n ixtamālac-stū'ncni'ttza' lā' ixtachihuīna'nī'ttza' ixtachihuīn Dios, tataspi'tpā para nac Jerusalén. Lā' tachihuīna'lh huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo nac lalalhūhua' ixā'lacchicni'ca'n samaritanosnu'.

**Felipe lā' huan chi'xcu'
xala' nac Etiopía**

²⁶ Lā' tā'chihuīna'lh Felipe kalhatin án-gel a'nti Dios macamilh lā' huanilh:

—Catā'kaqui' lā' capit nac sur. Nalacpina' xatej Jerusalén para Gaza. A'ntza' cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't.

²⁷ Lā' Felipe tā'kaqui'lh lā' a'lh. Lā' ixui' kalhatin eunuco xala' nac Etiopía. Xla' pūchihuīna' ixuani't nac Etiopía a'nlhā ixmāpa'ksini'n huan reina ixtacuīni' Candace. Huā'mā' chi'xcu', xla' ū'tza' xamaktaka'lhna' ixlihuāk ixlirico huan reina. Lā' quīlachi nac Jerusalén para namācā'tani' Dios. ²⁸ Lā' ixtaspi'tmā'tza' lā' ixpūmimā' lakatin carro a'ntū i'stancalē'mā' huan cahuāyuj. Lā' ixlakapūtle'kehui' a'ntū tzo'kli Isafas, a'nti ixa'cta'sana' Dios ixuani't. ²⁹ Lā' huan Espiritu Santo huanilh Felipe:

—Catapajtzu' nac xatej a'nlhā lē'mā'ca huan carro lā' catā'pi.

³⁰ Lā' Felipe tu'jnulh lā' lakmilh lā' kaxmatli a'nchi xla' ixlakapūtle'kehui' a'ntū ixtzo'kni't Isafas. Lā' Felipe kalhasqui'nilh:

—¿Chā māchekxi'ya' a'ntū lakapūtle'keya'?

³¹ Lā' kalhtilh:

—Tūla como tinti' a'nti naquimāsu'ni'.

Lā' huanica Felipe que catō'ca'lh lā' capāxtūtō'lalh.

³² Lā' xla' ixlakapūtle'kehui' ixtachi-huīn Dios a'nlhā huan chuntza':

Hua'chi lē'ncan lakatin oveja a'ntū namaknican, chuntza' lē'nca huan chi'xcu'; lā' como hua'chi lakatin borrego xla' kō'ko' na ixlacapūn a'nti macsi'ta, chuntza' huan chi'xcu' nīn tuntū' hualh.

³³ Lā' māmāxani'ca lā' tū' xa'nca tlahuani'ca justicia.

Lā' nīn tinti' tūla pūtle'ke tichū ixtā'natna' huan chi'xcu', porque maknica.

³⁴ Lā' huan eunuco huanilh Felipe:

—Icsqui'ni'yāni' caquihua'ni', ¿tichū lichihuīna'mā' huā'mā' Isafas? ¿Chu ixa'cstu lichihuīna'ncan, o lichihuīna'n ā'kalhatin?

³⁵ Lā' Felipe tzuculh chihuīna'n. Lā' tzuculh xa'nca huani a'ntū ixlakapūtle'keni't huan ixtachihuīn Dios lā' māsuni'lh ixpālacata Jesús. ³⁶ Lā' a'xni'ca' ixta'a'mā'na nac tej, tachā'lh a'nlhā mā' xcān. Lā' hualh huan eunuco: —Cala'ktzi'. Huā'tzā' mā' xcān. ¿Chu a'nan a'ntū naquimāmakchuyi para que tzē na'ica'kpaxa'?

³⁷ Lā' Felipe huanilh:

—Palh hui'x kalhlaka'i'ya' con ixlihuāk mi'a'clhcunuc, tzē na'a'kpaxa'.

Lā' xla' kalhtīnī'lh:

—Quit ickalhlaka'i' que Jesucristo ū'tza' ixO'kxa' Dios.

³⁸ Lā' chu tuncan māyāhuanini'lh huan carro. Lā' tatojōlh nac xcān ixtu'ca'n, Felipe lā' huan eunuco. Lā' Felipe mā'kpaxilh. ³⁹ Lā' a'xni'ca' tatacutli nac xcān, ixEspiritu Dios mā'kayāhualh Felipe. Lā' huan eunuco tū'tza' laktzi'lh. Lā' huan eunuco a'mpā lā' lej pāxuhualh. ⁴⁰ Lā' Felipe lakchā'nca nac xcānsipej Azoto. Lā' ixcākalhachihuīna'ni'tēlha xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo na ixlihuāk xcānsipejni' hasta que chā'lh nac Cesarea.

Saulo xtāpalilh ixtapāstacna'*Hch. 22.6-16; 26.12-18*

9 Lā' Saulo lej ixcāmākē'klha a'ntī ixtakalhlaka'ī' huan Māpa'ksini' lā' ixcāmāknīcu'tun. Lā' lakmilh xamāpa'ksini' curasna' ²lā' squi'nli lakatin acta a'ntū nalē'n na ixlitokpānna'ca'n israelitas nac Damasco. Lā' chuntza' tzē nacāputza chi'xcu'huī'n lā' puscan a'ntī ixtastālani' Jesús lā' tzē nacālimin xatachi'nī'n nac Jerusalén. ³Lā' Saulo ixtlā'huantēlha lā' ixtapajtzūtēlhatza' nac Damasco. Lā' chu limaktin lakatin xkakana' xala' nac a'kapūn litamacxti'li'lh. ⁴Lā' a'kā'lh nac ti'ya't. Lā' kaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū ixuani:

—Saulo, Saulo, ¿a'chī' quimacaputzaya'?

⁵Lā' Saulo kalhasqui'nilh:

—¿Tichū hui'x, Māpa'ksini'?

Lā' xla' hualh:

—Quit Jesús, chu ū'tza' a'ntī hui'x macaputzaya'. Chu tlakaj quintā'latla'hua'ya'. Hui'x hua'chi lakatin cahuāyuj a'xni'ca' chi'nta huan qui'huī' a'ntū litlakalē'ncan.

⁶Lā' Saulo ixpipi lā' ixjicua'n lā' hualh:

—Māpa'ksini', ¿tuchū lacasqui'na' na'ictlahua quit?

Lā' huan Māpa'ksini' huanilh:

—Catā'kaqui' lā' catanu' nac xcānsipej. Lā' a'ntza' nahuanica'na' a'ntū lihuī'lica natlahua'ya'.

⁷Lā' huan chi'xcu'huī'n a'ntī ixtatā'latlā'huān Saulo, takaxmatli lakatin tachihuīn pero nīn tinti' talaktzi'lh. Lā' lej talē'cnilh. ⁸Lā' Saulo tā'kaqui'lh de nac ti'ya't. Lā' a'xni'ca' titalakapākē'cu'tulh, tūlalhtza' lacahuāna'lh. Lā' makachi'palē'nca lā' liminca nac Damasco. ⁹A'ntza' tahui'lh lakatu'tun chi'chini' lā' tūlalh lacahuāna'lh. Lā' tū' huā'yalh lā' tū' ko'tnūlh.

¹⁰Lā' ixuī' nac Damasco kalhatin chi'xcu' a'ntī ixkalhlaka'ī' lā' ixtacuīni' Ananías. Xla' lakachuyalh lā' huan Māpa'ksini' huanilh:

—Ananías.

Lā' xla' kalhtīni'lh:

—Lā' ā'tzā' icuī', Māpa'ksini'.

¹¹Lā' Māpa'ksini' huanilh:

—Capit huan nac calle a'ntū huanican Xaslitua'. Lā' caputza na ixchic Judas kalhatin a'ntī ixtacuīni' Saulo xala' nac xcānsipej Tarso. A'ntza' kalhtō'ka'mā'. ¹²U'tza' lakachuyani't lā' laktzi'nī't kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Ananías a'ntī tanūlh lā' a'cpūmā'ca'lh ixmacan para que chuntza' nalacahuāna'nchokopala.

¹³Pero Ananías kalhtīni'lh:

—Māpa'ksini', lhūhua' quintahuanini't que huā'mā' chi'xcu' lej lhūhua' a'ntūn tū' tzey cātlahuani'nī'ttza' xalanī'n nac Jerusalén a'ntīn takalhlaka'ī' mintachihuīn. ¹⁴Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' tamaxqui'nī't limāpa'ksin que xla' naquincāchi'payāni' quilihuākca'n a'ntī icchihuīna'nāuj por milimāpa'ksin.

¹⁵Lā' Māpa'ksini' huanilh:

—Capit porque quit iclacsacni't Saulo. Xla' nacātā'chihuīna'n de quit xalanī'n nac ā'lakatunu' xcānsipejni' lā' reyes lā' israelitas. ¹⁶Quit na'icmāsu'ni' lilhūhua' a'ntū napātini'n por quimpālacata.

¹⁷Lā' Ananías a'lh lā' tanūlh huan nac chic a'nlhā ixuī' Saulo. Lā' a'cpūmā'ca'lh ixmacan lā' huanilh:

—Tā'tin Saulo, quimacaminī't huan Māpa'ksini' Jesús a'ntī tasu'yuni'ni' nac tej a'nlhā ixta'mpā't. U'tza' quimacaminī't para que nalacahuāna'nchokopala'ya' lā' nalitatzumakō' Espiritu Santo mi'a'clhcunuc.

¹⁸Lā' tuncan yujni'lh ixlakastapun catūhuā hua'chi xapipēks lā' lacahuāna'nchokopā. Lā' tā'kaqui'lh lā' tuncan a'kpaxli. ¹⁹Lā' huā'yalh lā'

tli'hui'quimpā. Lā' lātma'j ixcātā'lahui' huan tā'timīn nac Damasco.

Saulo a'cta'sana'lh nac Damasco

²⁰Lā' chu tuncan huan na ixlitokpānna'ca'n israelitas, Saulo tzuculh lichihuīna'n Jesús. Lā' ixuan que ū'tza' huā'mā' ixO'kxa' quinDiosca'n. ²¹Lā' talē'cnilh ixlihuākca'n a'ntin takaxmatli lā' talāhuanilh:

—¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' a'nti ixcāmāspūtūcu'tun nac Jerusalén a'nti ixtatapa'ksī con Jesús? Lā' minī't huā'tzā' lā' quincālē'ncu'tunāni' tachī'n lā' quincāmacamaxquī'cu'tunāni' xanapuxcu'nu' curasna'. Ū'tza' limilh huā'tzā'.

²²Lā' Saulo más ixtahuixcāni. Lā' ixmālacstū'nca que Jesús ū'tza' huā'mā' Cristo a'nti Dios ixlacsacui'linī't. Lā' ū'tza' talilē'cnilh huan israelitas a'nti ixtahui'lāna' nac Damasco.

Saulo cātzā'lanī'lh israelitas

²³Lā' a'xni'ca' ixpātle'kēni'ttza' lakalhūhua' chī'chini', huan israelitas talacchihuīna'lh para natamaknī Saulo. ²⁴Lā' māca'tzīnica Saulo que ixmaktaka'lh mā'ca. Tintacuj lā' tintascac ixtaka'lh itimā'na huan lhā ixlactanūcan nac cā'lacchicni' porque ixtamaknīcu'tun. ²⁵Lā' cā'tzi'sa huan tā'timīn talē'lh Saulo lā' tamāyujūlh nac lakatin canasta de na ixa'cpān taxaka de huan cā'lacchicni'. Lā' chuntza' lipūtaxtulh.

Saulo a'lh nac Jerusalén

²⁶Lā' Saulo a'lh nac Jerusalén lā' ixcātā'tanūcu'tun huan tā'timīn a'ntza'. Lā' xlaca'n ixtajicua'ni'. Tū' ta'a'ka'ī'lh que xla' ixkallhaka'ī'nī't. ²⁷Lā' Bernabé cālimini'lh Saulo huan apóstoles. Lā' cāpūtle'keni'lh a'nchī Saulo ixlaktzi'nī't nac tej huan Māpa'ksini' Jesucristo a'ntin tā'chihuīna'lh. Lā' cāpū-

tle'keni'lh a'nchī Saulo ixchihuīna'nī't nac Damasco por ixlimāpa'ksin Jesús, lā' tū' ixlacapuhuan. ²⁸Lā' Saulo ix-cātā'latlā'huan nac Jerusalén. ²⁹Lā' ix-chihuīna'n por ixlimāpa'ksin Dios lā' tū' ixlacapuhuan. Lā' ixcātā'lāhuani huan israelitas a'nti ixtachihuīna'n griego. Lā' ixtamaknīcu'tun Saulo. ³⁰Lā' a'xni'ca' huan tā'timīn taca'tzilh huā'mā', talē'lh Saulo nac Cesarea lā' tamacā'lh para nac Tarso.

³¹Lā' cā'cacsuatza' ixtahui'lāna' a'nti ixtatakēxtimī na ixlihuāk ixlēka'tla' Judea lā' Galilea lā' Samaria. Lā' ā'chulā' ixtakalhaka'ī'. Lā' ixtajicua'ni'tēlha Māpa'ksini'. Lā' huan Espírītu Santo ixcāmāko'xamaka'tli. Lā' ixtalhūhua'ntēlha.

Eneas mātzeyīca

³²Lā' Pedro lakaxtim ixlalā'huan lā' cālakmilh a'nti ixtakalhaka'ī' xalanī'n nac Lida. ³³A'ntza' pāxtokli kalhatin chī'xcu' a'nti ixtacuīni' Eneas. Xla' ixmā' na ī'xti'cat lakatzeyan cā'ta. Ixchēkēni'n ixtalū'ntū'lanī't. ³⁴Lā' Pedro huanilh:

—Jesucristo mātzeyiyāni'. Catā'kaqui' lā' camā'kaqui' mixti'cat.

Lā' chu tuncan tā'kaqui'lh Eneas. ³⁵Lā' ixlihuākca'n a'nti ixtahui'lāna' nac Lida lā' Sarón talaktzi'lh que ixtzeyani'ttza'. Lā' xlaca'n tatzuculh tastālani' huan Māpa'ksini' Jesucristo.

Dorcas lakahuanchokolh

³⁶Ixui' nac Jope kalhatin puscāt a'nti ixkallhaka'ī'. Lā' ixtacuīni' Tabita lā' nā Dorcas ixtacuīni' griego. Huā'mā' puscāt ixtlahua lhūhua' catūhuā lej tzey. Lā' ixmāstā' lhūhua' limosna. ³⁷Lā' huā'mā'na chī'chini' xla' ī'tzaca'lh lā' nīlh. Lā' ixmāpaxīcani'ttza' lā' ixcāxmāpi'cani'ttza' nac lakatin cuarto tālh mā'n. ³⁸Lā' huan tā'timīn nac Jope takaxmatli que Pedro ixui' nac Lida, como pajtzu ixuanī't. Lā' cālakmacā'nca

kalhatu' chi'xcuhui'n. Lā' xlaca'n tahuanilh Pedro:

—Capit lacapalh hasta lhā icui'lāna'uj.

³⁹Lā' tuncan Pedro cātā'a'lh. Lā' a'xni'ca' xla' cālakhā'lh, lā' lē'nca nac cuarto tālhmā'n. Lā' ixlihuākca'n huan lakapūtnu' talitakēxtimilh a'nlhā ixmāpi'cani't Dorcas lā' tacalhualh. Lā' tamāsu'ni'lh huan takēnu' lā' huan lu'xu' a'ntū ixtlahua Dorcas a'xni'ca' lakahuancus ixlahui'. ⁴⁰Pero Pedro cāmāxtulh ixlihuākca'n lā' tatzokostalh lā' orarilh. Lā' laktalakspi'tli huan sputni' lā' huanilh:

—Tabita, catā'kaqui'.

Lā' talakapāke'lh lā' laktzi'lh Pedro lā' tā'kxpāqui'lh. ⁴¹Lā' Pedro makachi'palh lā' mā'kaqui'lh. Lā' a'xni'ca' Pedro cāta'sani'lh huan a'nti ixtakalhaka'i' lā' huan lakapūtnu' lā' cāmāsu'ni'lh Dorcas xalakahuan. ⁴²Huā'mā' ca'tzikō'ca na ixlihuāk Jope. Lā' lhūhua' takalhlaka'i'lh Māpa'ksini' Jesucristo. ⁴³Lā' Pedro tachokolh lātma'j nac Jope na ixchic kalhatin chi'xcu' ixtacuini' Simón a'nti māmāsijūnu'.

Pedro lā' Cornelio

10 Ixui' nac Cesarea kalhatin chi'xcu' ixtacuini' Cornelio. Xla' capitán ixuanī't. Lā' huan compañā a'ntū ixmāpa'ksi' ixtacuini' Italiana. ²Cornelio lej ixa'cnini'ni' lā' ixtajicua'ni' Dios, lā' nā chuntza' ixlihuāk xala' na ixchic. Lej ixmaxqui' limosna huan tachi'xcuhui't lā' pō'ktu ixorarlini' Dios. ³Lakatin chi'chini' hua'chi maktu'tun kōtanū, Cornelio lakachuyalh. Lā' xa'nca laktzi'lh kalhatin ángel a'nti Dios macamilh. Lā' huan ángel tanūlh lā' huanilh:

—¡Cornelio!

⁴Lā' Cornelio lakalaktzi'lh lā' jicua'lh lā' kalhasqui'nilh:

—¿Tuchū, Māpa'ksini'?

Lā' huan ángel huanilh:

—Dios pāstacmā'chāni' a'nchin tlahua'ya' mi'oración lā' a'nchi māsā'ya' limosna. ⁵Lā' chuhua'j cacāma'capi chi'xcuhui'n nac Jope lā' camātai'ni' Simón a'nti kal'hi ixlitāpātu' ixtacuini' Pedro. ⁶Xla' tētachokonī't na ixchic Simón huan māmāsijūnu' a'nti kal'hi ixchic na ixquilhtūn mar. U'tza' nahuaniyāni' a'ntū natla'hua'ya'.

⁷Lā' a'xni'ca' huanikō'lh huan ángel lā' chu tuncan a'lh. Lā' Cornelio cāta'sani'lh kalhatu' ixtasācua'nīn lā' kalhatin tropa a'nti ixta'a'cnini'ni' Dios lā' a'nti ixtas-cuja na ixchic. ⁸Lā' a'xni'ca' ixcāpūtle'keni'kō'nī'ttza' a'ntū ixuanini't huan ángel, cāmācā'lh nac Jope.

⁹Lā' ixlihalakali xlaca'n ixtatlā'huamā'na lā' ixtatapajtzūtēlha para huan nac xcānsipej. Lā' hua'chi tastu'nūta Pedro tō'ca'lh huan na ixlitanca'cstu' chic para na'orarli. ¹⁰Lā' lej tzi'ncstāyalh lā' ixuā'yancu'tun. Lā' lihuan ixcāxtlahuamā'ca huan lihua't, Pedro lakachuyalh. ¹¹Lā' laktzi'lh huan a'kapūn laqui'yā lā' hua'chi lakatin ka'tla' sávana chí'cani't ixa'katzā'stūtā'ti'. Lā' yujli na ixlacapūn. ¹²Huā'mā' a'ntza' ixtatojōmā'na ixlihuāk animalhna' a'ntū makakantā'ti' lā' lūhua' lā' spunnu'. ¹³Lā' kaxmatli a'nchi tā'chihuina'nca lā' huanica:

—Catā'kaqui', Pedro, cama'kni' lā' cahua't.

¹⁴Lā' Pedro hualh:

—Tū, Māpa'ksini'; porque tū' maktin icua'nī't a'ntūn tū' limakuan hua'can lā' a'ntū ko'hua'jua'.

¹⁵Lā' chu kaxmatpā ixlimaktu' tā'chihuina'nca lā' huanica:

—Tū' cahua'nti ko'hua'jua' a'ntū Dios huan que xacanī't.

¹⁶Huā'mā' pātle'kelh maktu'tun lā' huan sávana lē'nchokopalaca nac a'kapūn. ¹⁷Lā' Pedro lej ixpāstacna'huī' porque tū' ixca'tzi' a'ntū ixuanicu'tun huan a'ntū mālakachuyilh. Lā' huan

chi'xcuhui'n, a'nti' iccāmacamini't Cornelio, takalhasqui'nīlh lhachū ixchic Simón. Lā' tuncan tachilh na ixlacapūn mākalhcha. ¹⁸Lā' tata'sani'lh lā' takalhasqui'nīni'lh lā' tahualh palh tū' lahui' kalhatin chi'xcu' a'nti' ixtacuīni' Simón a'nti' ixka'lhī ixlitāpātu' ixtacuīni' Pedro. ¹⁹Lā' a'xni'ca' Pedro ixpāstacna'hui' a'nchī lakachuyani't, huan Espiritu Santo huanilh:

—Kalhatu'tun chi'xcuhui'n taputzayāni'. ²⁰Catā'kaqui' lā' cayujti lā' cacātā'pi xla'ca'n. Lā' tū' napuhua'na' catūhuā porque quit iccāmacamini't.

²¹Lā' Pedro cālakyujli huan chi'xcuhui'n lā' hualh:

—Quit a'nti' putza'yā'tit hui'xina'n. ¿Tuchū lakta'nī'ta'ntit?

²²Lā' xla'ca'n takalhtilh:

—Ixpālacata huan capitán Cornelio. Xla' lej tzeyā chi'xcu' lā' jicua'ni' Dios. Lā' ixlihuākca'n israelitas talaktzīn por tzeyā chi'xcu'. Kalhatin ángel a'nti' lej tzey huanilh Cornelio que namāta'satinini'nāni' lā' xla' nakaxmata a'ntū hui'x nahua'na'.

²³Lā' Pedro cāmānūlh na ixchic lā' cāhuanilh que catatachokolh huā'mā' tzi'sa. Lā' ixlilakalī cātā'a'lh. Lā' nā cātā'a'lh makapitzīn tā'timīn xalani'n nac Jope.

²⁴Lā' ixlilakalī huampala tachā'lh nac Cesarea. Lā' Cornelio iccāka'lhimā' lā' iccāmākēstokkō'nī't ixtalakapasni'n lā' ixamigos a'nti' más iccālakapasa. ²⁵Lā' a'xni'ca' Pedro ixtanūmā', Cornelio lakchilh. Lā' chu tuncan tatzokostani'lh lā' taquilhpūtani'lh. ²⁶Lā' Pedro mā'kaqui'lh lā' hualh:

—Catā'kaqui'. Nā quit nā chu xmān chi'xcu'.

²⁷Lā' a'xni'ca' Pedro ixtanūtēlha lā' ixtā'chihuīna'ntēlha lā' cākakslī ixtalhūhuāt a'nti' ixtatakēstokni't. ²⁸Lā' Pedro cāhuanilh:

—Hui'xina'n catziyā'tit que kalhatin israelita tūla catitā'takēxtimilh con a'ntin tū' israelita. Lā' tūla catitanūlh na ixchic. Chuntza' tatzokni' na ixleyca'n israelitas. Pero Dios quimāsu'ni'ni't que tūla ictihualh que ā'chā'tin chi'xcu' ko'hua'jua' lā' ū'tza' xmān cati'huā. ²⁹U'tza' iclīmīlh a'xni'ca' quimātayini'nca lā' tū' icpuhualh catūhuā. Lā' iccākalhasqui'niyāni' ¿tuchū ixpālacata quilālimātayini'uj hui'xina'n?

³⁰Lā' tuncan Cornelio hualh:

—Tā'ti'majatzā' quit xa'ictascajamā' lā' tū' icuā'yah. Lā' hua'chi maktu'tun kōtanū quit xa'icorarlimā' na quinchic. Lā' chā'tin chi'xcu' tāyah na quilacapūn lā' ixka'lhī ixlu'xu' lej slamama. ³¹Lā' quihuanilh: “Cornelio, Dios kaxmatni't mi'oración lā' pāstacmā' a'nchī māstā'ya' limosna. ³²Cacāmacapi chi'xcuhui'n nac Jope lā' camātayini' Simón a'nti' ka'lhī ixlitāpātu' ixtacuīni' Pedro. Xla' tētachokomā' na ixchic Simón huan māmāsijūnu' na ixquilhtūn mar. Xla' namin lā' natā'chihuīna'nāni'”, quihuanica. ³³Lā' ū'tza' quit iclīmātayini'ni' tuncan. Lā' hui'x quintlahua'ni' talakalhu'mān quila'kta'. Pues chuhua'j quilihuākca'n icui'lāna'uj huā'tzā' na ixlacapūn Dios. Lā' ickaxmatcu'tunāuj ixlihuāk a'ntū Dios māpa'ksini'ta'ni' nahua'na' —hualh Cornelio.

Pedro tzuculh chihuīna'n na ixchic Cornelio

³⁴Lā' Pedro tzuculh chihuīna'n lā' hualh:

—Ixlistu'ncua' quit icmāchekxī que Dios puhuan que chu a'cxtimni' ixlihuākca'n chi'xcuhui'n. ³⁵Lā' xalani'n chu calhāhuā xcānsipej, a'ntin tajicua'ni' Dios lā' tatlahua a'ntūn tzey ū'tun'u'n tamāpāxuhui' Dios. ³⁶Dios cāmacā'ni'lh huan

israelitas ixtachihuín. Lā' cāmāsu'ni'lh que tzē natala ixamigos Dios por ixpālacata Jesucristo a'nti cāmāpaksi ixlīhuākca'n. ³⁷Hui'xina'n ca'tziyā'tit a'nchī māca'tzinī'nica huan xatzey tachihuín pū'la nac Galilea lā' ā'calistān na ixlīhuāk Judea a'xni'ca'tza' Juan ixmāsu'yuni'ttza' lā' ixmā'kpaxīni'ttza'. ³⁸Dios maxquī'lh Jesús, xala' nac Nazaret, ixlimāpa'ksin Espíritu Santo. Lā' Jesús ixtlahuatlā'huan a'ntū lej lacuan lā' ixcāmātzeyitlā'huan ixlīhuāk a'nti ixtapātini'n por ixlimāpa'ksin ko'ti'ti'. Huā'mā' tzēn tlhualh Jesús porque Dios ixmaktāyamā'. ³⁹Lā' quina'n icmālacstū'ncāuj ixlīhuāk a'ntūn tlhualh Jesús na i'xcānsipejca'n israelitas lā' nac Jerusalén. U'tza' a'nti xtokohua'ca'ca nac cruz lā' chuntza' maknīca. ⁴⁰Lā' Dios mālahuanī-chokolh ixlīlakatu'tun chí'chini' lā' Dios lej xa'nca quincāmāsu'ni'ni' Jesús. ⁴¹Tū' cāmāsu'ni'lh ixlīhuāk tachi'xcuui't. Dios quincāmāsu'ni'ni' Jesús xmān quina'n a'nti quincālacsacni'ta'ni' para na'icmālacstū'ncāuj ixtachihuín. Quina'n ictā'huā'yauj Jesús lā' ictā'ko'tnūj a'xni'ca' ixlakahuanchokonī'ttza'. ⁴²Lā' Dios quincāhuanini' que na'iccāmāsu'ni'yāuj tachi'xcuui't lā' na'icuanāuj que Jesús ū'tza' a'nti Dios huī'lilh ixlīJuezca'n xalakahuan lā' xanīn. ⁴³Lā' ixlīhuākca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios, xalanī'n makān, tamālacstū'ncli que ixlīhuāk a'ntin talipāhuan Jesús, xla'ca'n nacāmāspūtūni'can ixtalaclē'i'ca'n por ixpālacata Jesús.

Takalhlaka'ī'lh a'ntin tū' israelitas

⁴⁴Lā' Pedro ixchihuīna'huī'cus lā' huan Espíritu Santo cālakyujchi ixlīhuākca'n a'nti ixtakaxmatni'mā'na Pedro. ⁴⁵Lā' lej talē'cnīni'lh huan israelitas a'nti ixtakalhlaka'ī' lā' ixcātā'mini't Pedro. Talē'cnīl porque huan lē'ksajna' a'ntū Espíritu Santo, nā ixcāmaxquī'mā'ca

huan tīn tū' israelitas. ⁴⁶Cālē'cnīca porque ixcākaxmatcanī't a'nchī ixtachihuīna'n ā'tāpātin tachihuín lā' nā tachihuīna'mpā ixlēka'tla' Dios. ⁴⁷Lā' Pedro cāhuanipā:

—¿Chā a'nan catīhuā a'nti nacāmāmakchuyī nata'a'kpaxa huā' tamā'na? Xla'ca'n tamaklhtini'n chuntza' hua'chi quina'n huan lē'ksajna' a'ntū huan Espíritu Santo.

⁴⁸Lā' Pedro cāhuanilh que cata'a'kpaxli porque tatapa'ksilh con Jesucristo. Lā' squi'ni'ca Pedro que catachokolh lātma'j.

Pedro cāmāca'tzīnīl h xalanī'n nac litokpān nac Jerusalén

11 Huan apóstoles lā' tā'timīn a'nti ixtahuī'lāna' nac Judea cāmāca'tzīnīca que ixtakalhlaka'ī' ixtachihuín Dios nā xla'ca'n a'ntin tū' israelitas. ²Lā' a'xni'ca' Pedro chā'lh nac Jerusalén, tatā'lāhuanilh huan israelitas a'nti ixtakalhlaka'ī'. ³Takalhasquī'nīl Pedro:

—¿A'chī' maktanūnī'ta' a'nlhā tahuī'lāna' chí'xcuui'n a'ntin tū' israelitas? Lā' ¿a'chī' cātā'huā'ya'nī'ta'?

⁴Lā' Pedro tzuculh chihuīna'n lā' cāhuanikō'lh xa'nca lā' hualh:

⁵—Xa'icui'lācha' quit nac xcānsipej Jope lā' xa'icorarlimā'. Lā' iclakachuyalh. Lā' iclaktzi'lh hua'chi ka'tla' sámana a'ntū yujchi de nac a'kapūn. Chī'canī't ixa'katzā'stūtā'ti' lā' quilakchilh. ⁶Lā' lej xa'nca iclaktzi'lh. Lā' iclaktzi'lh huan animalhna' a'ntū makakantā'ti' lā' animalhna' a'ntū tahua'nan lā' lūhua' lā' spunnu'. ⁷Lā' icxaxmatli lakatin tachihuín a'ntūn quihuanilh: “Pedro, catā'kaqui' lā' cama'kni' lā' cahua't”. ⁸Lā' icuanilh: “Tū', Māpa'ksini'. Tū' maktin icua'nī't a'ntū xmān catīhuā lā' a'ntūn ko'hua'jua'”. ⁹Lā' huan tachihuín quinkalhtipā ixlīmaktu'

de nac a'kapūn. Lā' quihuanilh: "Tū' cahua'nti que ko'hua'jua' a'ntū Dios huan que xacani't". ¹⁰Huā'mā' pātle'kelh maktu'tun lā' tēpalacancha' tālh mā'n ixlihuāk nac a'kapūn. ¹¹Lā' chu lilacapalh tachilh nac chic a'nlhā xa'iclahui'lāna'uj kalhatu'tun chi'xcuhui'n a'nti ixquilakmacamincani't de nac Cesarea. ¹²Lā' Espiritu Santo quihuanilh: "Cacātā'pi ū'tunu'n lā' tū' capāstacti catūhuā". Lā' quintatā'a'lh huā' kalhachāxan tā'timin. Lā' ictanūj na ixchic Cornelio. ¹³Lā' xla' quincāhuanini' a'nchī laktzi'lh na ixchic kalhatin ángel a'nti tasu'yuni'lh lā' huanilh: "Cacāmacapi chi'xcuhui'n nac Jope lā' caliminca Simón a'nti ka'lhī ixlītāpātu' ixtacuini' Pedro. ¹⁴Xla' nahuaniyāni' a'nchīn tzē napūtaxtuya' hui'x lā' ixlihuāk xala' na minchic", huanilh huan ángel.

¹⁵Lā' Pedro cāhuanipā:

—Lā' a'xni'ca' ictzuculh icchihuīna'n, huan Espiritu Santo cālakmilh ū'tunu'n chuntza' hua'chi quincālakmini' pū'la. ¹⁶Lā' quit icpāstacli a'nchī hualh Māpa'ksini' Jesús: "Juan ixlimā'kpaxini'n xcān pero xtunc a'nchī na'a'kpaxā'tit. Hui'xina'n namaklhtini'nā'tit Espiritu Santo". ¹⁷Dios cāmaxqui'lh xla'ca'n huā'mā' lē'ksajna' nā chuntza' hua'chi quincāmaxqui'ni' quina'n a'nti kalhlaka'i'ni'ta'uj Māpa'ksini' Jesucristo. Lā' ¿chu quit tzē xa'icmāmakchuyilh Dios? —hualh Pedro.

¹⁸Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', taquilhca'eslalh. Lā' tuncan tatzuculh tachihuīna'n a'nchī ixlēka'tla' Dios lā' tahualh:

—Dios lacasqui'n nataxtāpali ixtapāstacna'ca'n nā xla'ca'n a'ntin tū' israelitas lā' nā chuntza' natalatahui'la para pō'ktu.

Takalhlaka'i'lh xalani'n nac Antioquía

¹⁹Lā' a'xni'ca' maknica Esteban, lā' tzucuca cāmacaputzacan

a'nti ixtakalhlaka'i'. Lā' xla'ca'n tatzā'lalh lā' ixta'a'kahuankō'ni't. Lā' ixtatachokoyācha' nac Fenicia lā' nac Chipre lā' nac Antioquía. Lā' cāhuanica huan xatzey tachihuīn xmān huan israelitas. ²⁰Pero makapitzin de xla'ca'n xalani'n nac Chipre lā' nac Cirene lā' xla'ca'n tachā'lh nac Antioquía. Lā' cātā'chihuīna'nca a'ntin tū' israelitas. Lā' cāmāsu'ni'ca huan xatzey tachihuīn ixpālacata Māpa'ksini' Jesús. ²¹Lā' huan Māpa'ksini' cāmaxqui'lh limāpa'ksin lā' chuntza' lej lhūhua' takalhlaka'i'lh lā' tastālani'lh Māpa'ksini'.

²²Lā' cāmāca'tzinica a'nti ixtakalhlaka'i' xalani'n nac Jerusalén a'ntū ixpātē'kemā' nac Antioquía. Lā' macā'nca Bernabé a'ntza'. ²³Lā' a'xni'ca' xla' chā'lh lā' laktzi'lh a'nchī Dios ixcāsicua'lanālini't, lā' lej pāxuhualh xla'. Lā' Bernabé cāmaxqui'lh tapāstacna' lā' cāhuanilh ixlihuākca'n:

—Calihui'li'tit stālani'yā'titcus Māpa'ksini'.

²⁴Lā' Bernabé tzeyā chi'xcu' ixuani't lā' ixa'clhcunuc ixlitzuma Espiritu Santo lā' lej ixkalhlaka'i'. Lā' lhūhua' tachi'xcuhui't tatzuculh tatapa'ksi con Māpa'ksini' Jesucristo.

²⁵Lā' ā'calistān Bernabé a'lh putza Saulo nac Tarso. ²⁶Lā' a'xni'ca' kaksli, limilh nac Antioquía. Lā' ixlihuāk lakatin cā'ta Bernabé lā' Saulo ixtatā'takēstoka a'nti ixtakalhlaka'i'. Lā' ixcāmāsu'ni'can lhūhua' tachi'xcuhui't. Lā' a'ntza' nac Antioquía tzucuca pū'la cāmāpācuhiican cristianos xla'ca'n a'nti ixtakalhlaka'i'.

²⁷Huan tamā'na chi'chini' tataxtulh de nac Jerusalén makapitzin ixa'cta'sana'ni'n Dios. Lā' tachā'lh nac Antioquía. ²⁸Lā' kalhatin de xla'ca'n, a'nti ixuanican Agabo, tā'kaqui'lh na ixlacapūnca'n lā' cāmāca'tzinilh. Lā' Espiritu Santo maktāyalh. Lā' hualh que na'anān lakachu lakatin ka'tla' tatzincsta. Lā' chuntza' pātē'kelh

a'xni'ca' Claudio ixmāpa'ksini'n. ²⁹Lā' huan a'nti ixtakalhaka'i' talihui'lilh tamacā'ni' lē'ksajna' huan tā'timīn a'nti ixtahuilāna' nac Judea. Tapāstacli tamāstā' chu a'nchī macā'cchā'n chā'tunu'. ³⁰Lā' chuntza' tatlhualh. Lā' Bernabé lā' Saulo talē'ni'lh huan lē'ksajna' huan xanapuxcu'nu' litokpān.

Maknica Jacobo lā' chi'paca Pedro

12 Lā' huanmā' quilhtamacuj huan rey, a'nti ixtacuini' Herodes, tzuculh cāchi'pa lā' cāmāpātini' a'nti ixtakalhaka'i'. ²Lā' māmakinini'lh con cuchilu Jacobo ixtā'tin Juan. ³Lā' a'xni'ca' ca'tzilh Herodes que huan israelitas talakatilh a'ntūn tlhualh, ā'chulā' cātlahuani'lh. Lā' māchi'panini'lh nā huan Pedro. Huā'mā' pātle'kelh a'xni'ca' ixlamā' huan cā'tani' a'xni'ca' taha'lh pāntzi a'ntūn tū' ixka'lhī levadura. ⁴Lā' a'xni'ca' Herodes ixmāchi'panini'ni't huan Pedro lā' māmānūnini'lh nac pūlāchi'n. Lā' cāmamacaxqui'lh kalhacāujchāxan tropasna' a'nti natamaktaka'lhā lika'tla'tā'ti' likalhatā'ti'. Lā' Herodes ixpuhuan ixlimilh ixlacapūncan tachi'xcuhui't a'xni'ca' na'a'ksputa huan cā'tani' a'ntū huanican pascua. ⁵Lā' chuntza' Pedro ixmānūcani't nac pūlāchi'n lā' ixmaktaka'lhā'ca. Lā' huan a'nti ixtakalhaka'i' tū' tajaxli ta'orarlī lā' lej tasqui'ni'lh Dios por ixpālacata Pedro.

Dios māxtulh Pedro nac pūlāchi'n

⁶Lā' lakatin tzi'sa Pedro i'lhstatamā' nac pūlāchi'n. Lā' Herodes ixmāxtucutun ixlilakali. Lā' i'lhstatamā' huan Pedro na ixpāxtūncan huan kalhatu' tropasna' lā' ixcāmacachi'maxqui'cani't chā'tunu' tropa con cadenas. Lā' ā'kalhatu' tropasna' ixtayāna' ixlacapūn huan mākalhcha lā' ixtamaktaka'lhā huan pūlāchi'n. ⁷Lā' chu limaktin

tasu'yulh kalhatin āngel a'nti Dios macamilh. Lā' lakatin xkakana' māxkakēlh huan pūlāchi'n. Lā' huan āngel tāpāxakā'lilh Pedro lā' mālakahuani'lh lā' huanilh:

—Catā'kaqui' lacapalh.

Lā' huan cadenas taxcutli na ixmacan Pedro. ⁸Lā' huan āngel huanilh:

—Calha'kā'na' lā' catatūnu' mihuarache.

Lā' chuntza' tlhualh Pedro. Lā' huan nipā huan āngel:

—Calha'ka' mintakēnu' lā' caquistāla'ni'.

⁹Lā' Pedro taxtulh lā' i'stālani'tēlha. Lā' tū' ixca'tzi palh ixlistu'ncua' a'ntū ixtlahua huan āngel. Ixpuhuan que ixlakachuya. ¹⁰Tapātle'kelh huan xapū'la tropa a'nti ixmaktaka'lhā' lā' ā'calistān tapātle'kepā ā'kalhatin. Lā' tachilh nac mākalhcha de licā'n a'nlhā lactanūcan nac xcānsipej. Lā' ixa'cstu talaqui'lh. Lā' xlaca'n tataxtulh lā' tapātle'kelh lakatin calle. Lā' chu tuncan lacapalh huan āngel makxtekli Pedro. ¹¹Lā' a'xni'ca' Pedro tzeyā ca'tzilh lā' hualh:

—Chuhua'j icca'tzi xa'nca que huan Māpa'ksini' macamini't ixāngel lā' quimāpūtaxtūni't de na ixlimāpa'ksin huan rey Herodes. Lā' quimāpūtaxtūni't de ixlihuāk a'ntū ixtapuhuanit ixquintalahuani'lh huan israelitas.

¹²Lā' a'xni'ca' ixpāstacni'ttza' huā'mā', Pedro chā'lh na ixchic María a'nti itzi't Juan a'nti ixka'lhī ixtacuini' ixlitāpātu' Marcos. A'ntza' lilhūhua' ixtastokcāni't lā' ixta'orarlīmā'na. ¹³Lā' Pedro lacatuc-sli huan mākalhcha a'nlhā lactanūcan para nachā'ncan na ixtanquilhni' huan chic. Lā' kalhatin tzu'majāt, a'nti ixtacuini' Rode, milh kalhasqui'nī tichū xla'. ¹⁴Lakapasli ixtachihuīn Pedro lā' lej tapāxuhualh. Lā' ū'tza' tū' limālaqui'lh lā' tuncan tu'jnuntēlha tanūlh ixchakān chic. Lā' cāhuanilh a'nti ixtatakēstokni't:

—Yā Pedro kēpūn.

¹⁵Lā' xluca'n tahuanih:

—Chuya'ya'.

Lā' Rode ā'chulā' cāhuanilh ixlistu'ncua'. Lā' tuncan tahuah:

—Tū' ū'tza'. Xmān huan ángel a'nti maktaka'lha Pedro.

¹⁶Lā' Pedro ā'chulā' lacatucslī huan mākalhcha. Lā' a'xni'ca' tamālaqui'lh, talaktzi'lh Pedro lā' talē'cnilh. ¹⁷Lā' Pedro cāmacahuani'lh para que cataquilhca'cslalh. Lā' cāpūtle'keni'lh a'nchī Māpa'ksīni' limāxtulh nac pūlāchī'n. Lā' cāhuanilh:

—Camāca'tzīnī'tit Jacobo lā' huan tā'timīn huā'mā' a'ntū pātle'kelh.

Lā' Pedro taxtulh lā' a'lh ā'lacatin.

¹⁸Lā' chu tuncan a'xni'ca' tuncuilh, huan tropasna' lej tatamakchuyilh por ixpālacata a'nchī litzā'lalh Pedro. ¹⁹Lā' a'xni'ca' Herodes māputzanīni'lh huan Pedro lā' tū' kaksca lā' cākalhasqui'nīlh huan tropasna' a'nti ixcāyāhuacani't para natamaktaka'lha Pedro lā' cāmāknīnīni'lh. Lā' Herodes taxtulh de nac Judea lā' a'lh tancā'n nac Cesarea lā' a'ntza' tachokolh.

Nilh Herodes

²⁰Lā' Herodes ixcātā'lāmaka'kchā'ni't con xalanī'n nac Tiro lā' Sidón. Lā' makapitzīn de xluca'n talacchihuīna'lh para natalaka'n. Lā' lī'amigos talātlahualh con Blasto a'nti ixmaktaka'lhna' a'nlhā i'lhata huan rey. Lā' xluca'n ixtamāko'xamixīcu'tun porque ixlihua'tca'n xalanī'n nac Tiro lā' Sidón limincancha' de na i'xcānsipej huan rey. ²¹Lā' chilh huan chí'chini' a'ntū ixcālhcāni'ni't Herodes. Lā' ixlhakā'ni't ixlu'xu' a'ntū ixtasu'yu que rey ixuani't. Lā' tahuī'lh nac trono lā' a'cta'sana'lh. ²²Lā' tachi'xcuhui't tata'salh lā' tahuah:

—Tū' chí'xcu' a'nti a'cta'sana'n. U'tza' kalhatin dios.

²³Lā' chu limaktin kalhatin ixángel Dios mātakāhui'lh Herodes porque cāmakxtekli tamācā'tanih como hua'chi Dios. Lā' huan tzapūla' tahu'lh lā' nīlh.

²⁴Lā' ixtachihuīn Māpa'ksīni' a'kahualh lā' cālakhā'lh ā'makapitzīn chí'xcuhui'n.

²⁵Lā' a'xni'ca' Bernabé lā' Saulo ixtatlahuakō'ni't ixlitlōtca'n nac Jerusalén, xluca'n tataspi'tchokolh nac Antioquía. Lā' cātā'a'lh Juan a'nti ixka'lhī ixlitāpātu' ixtacuīni' Marcos.

Bernabé lā' Saulo tatzuculh talē'n makat xatzey tachihuīn

13 Chu lī'ū'tunu'n xalanī'n a'ntza' ixtatakēstoka nac Antioquía, ixa'nan a'cta'sana'ni'n lā' mākalhtō'kē'ni'ni'n. Makapitzīn ixtacuīni'ca'n Bernabé lā' Simón (a'nti ixuanican Negro) lā' Lucio xala' nac Cirene lā' Manaén (a'ntin tā'stacli rey Herodes) lā' Saulo. ²Lā' xluca'n ixtataquilhpūtani'mā'na Dios lā' ixtalihui'līni't tuntū' natahua'. Lā' Espīritu Santo hualh:

—Caquilāmāxtunquīni'uj Bernabé lā' Saulo. Lā' xluca'n natatlahua huan ixlitlōtca'n a'ntū na'iccāmaxquī'.

³Lā' xluca'n tūna'j ixtahua' nīn tuntū' lā' ta'orarlih lā' ta'acpūmā'ca'lh ixmacanca'n. Lā' cāmacā'na.

Huan apóstoles tamāsu'yulh nac Chipre

⁴Lā' huan Espīritu Santo cāmacā'lh Bernabé lā' Saulo. Lā' xluca'n ta'ah tancā'n nac Seleucia. Lā' tuncan tapū'a'lh barco nac Chipre a'ntū pitzina'j ti'ya't na ixpu'nan mar. ⁵Lā' a'xni'ca' tachilh nac xcānsipej Salamina, tali'a'cta'sana'lh ixtachihuīn Dios na ixlitokpānna'ca'n huan israelitas. Lā' talē'lh Juan ixmaktāyana'ca'n. ⁶Lā' a'xni'ca' tatētaxtulh ixlihuāk huan Chipre, tachilh nac xcānsipej ixtacuīni' Pafos.

Lā' tapāxtokli chā'tin chi'xcu' israelita ixtacuini' Barjesús. Xla' tlahuāna' ixuani't lā' a'cta'sana', pero tū' ixla' Dios. Xmān ixcālī'a'kxoko. ⁷Lā' huan tlahuāna' ixmaktāya huan gobernador Sergio Paulo a'nti lej skalalh ixuani't. Lā' huan gobernador cāmātayini'lh Bernabé lā' Saulo lā' ixkaxmatcu'tun ixtachihuin Dios. ⁸Pero cātā'lāhuani'lh huan tlahuāna' a'nti ixuanican nā Elimas. Xla' tū' ixlacasqui'n nin cakalhla'k'lh huan gobernador. ⁹Lā' Saulo, a'nti nā ixtacuini' Pablo, ixlitzuma Espiritu Santo na ixa'clhcunuc. Xla' lakalaktzi'lh Elimas. ¹⁰Lā' huanilh:

—Hui'x lej a'kxokonuna' lā' lej ca'tzanca'tziya'. Hui'x ixcaman ko'ti'ti lā' hui'x nin tuntu' lakatiya' a'ntūn tzey. ¿Lhānīn namakxteka' lactlahua'ya' a'ntū xastu'ncua' ixlīmāpa'ksin Dios? ¹¹Lā' chuhua'j huan Māpa'ksini' namāpātiniyāni'. Lakatzīn nala'ya' lā' tūlalh catila'ktzi' chi'chini' lātma'j.

Lā' chu limaktin lakapoklhuana'lh lā' tūlalhtza' lacahuāna'lh lā' ixputzatlā'huan a'nti ixmakachi'palē'lh. ¹²Lā' a'xni'ca' huan gobernador laktzi'lh a'ntū pātē'kelh, xla' kalhlaka'ī'lh porque lē'cnilh a'ntū ixmāsu'yucan ixpālacata Māpa'ksini'.

Pablo lā' Bernabé nac Antioquía

¹³Lā' Pablo lā' nā a'nti ixtatā'a'n tataxtulh de nac Pafos lā' tapū'alh barco lā' tachā'lh nac Perge ixlēka'tla' nac Panfilia. Lā' a'ntza' Juan cāmāxtekli lā' taspī'tchokolh nac Jerusalén. ¹⁴Lā' Pablo lā' Bernabé tataxtulh de nac Perge lā' tachā'lh nac Antioquía ixlēka'tla' nac Pisidia. Lā' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, xlaca'n tatanūlh na ixlitokpānca'n israelitas lā' tatahui'lalh. ¹⁵Lā' lakapūtē'keca ixtachihuin Dios a'nlhā tatzo'kni' huan ley lā' a'nlhā huanican profetas. Lā' huan xanapuxcu'nu' xalanīn

nac litokpān tamacamilh kalhatin a'nti cāhuani'lh Pablo lā' Bernabé:

—Chi'xcuhui'n, palh cāmaxqui'cu'tunā'tit tapāstacna' huan tachi'xcuhui't, cacāhuani'tit.

¹⁶Lā' Pablo tāyalh lā' cāmāhuani'lh para nataquilhca'csla lā' hualh:

—Cakaxpa'ttit chi'xcuhui'n israelitas lā' hui'xina' a'nti jicua'ni'yā'tit Dios.

¹⁷Huan quinDiosca'n quina'n israelitas cālacsali a'nti quinapapna'ca'n. Lā' Dios lej laka'tla'n cātlahualh a'xni'ca' xlaca'n xatza'nkān ixtahui'lāna' nac ti'ya't Egipto. Lā' Dios ka'lhī lhūhua' limāpa'ksin lā' ū'tza' tzē cālimāxtulh de huanmā' ti'ya't. ¹⁸Lā' Dios ixcāpātini' tu'pu'xam cā'ta a'xni'ca' ixtalatlā'huan nac cālhpī'mpi'li' ti'ya't. ¹⁹Lā' Dios cāmāspūtūlh tachi'xcuhui't xalanī'n lakatojon xcānsipej nac ti'ya't a'nlhā ixuanican Canaán. Lā' cāmālacpitzini'lh huan quinapapna'ca'n huan ti'ya't a'nlhā natalatahui'la. ²⁰Lā' Dios cāhui'lini'lh ixjuezca'n a'nti nacāmāpa'ksi' lakatā'ti ciento ā'pūpitzī cā'ta. Lā' huan a'cta'sana' Samuel ū'tza' ā'xmān juez lalh. ²¹A'calistān huan quinapapna'ca'n israelitas tasqui'nli kalhatin ixreyca'n. Lā' Dios hui'lilh ixlirey Saúl, ixcaman Cis. Lā' ixtalakapasni' Benjamín ixuani't. Xla' ixmāpa'ksini'n tu'pu'xam cā'ta. ²²Lā' a'xni'ca' Dios māpānūlh huan Saúl, lā' hui'lipā David ixlirey. Dios lichihuina'lh ixpālacata David lā' hualh: “Quit iclakapasa David, ixo'kxa' Isaí. Lā' iclaktzi'n ū'tza' kalhatin chi'xcu' a'nti pāstacna'n hua'chi icpāstacna'n quit. Xla' natlahua ixlīhuāk quintapuhuān”, hualh Dios. ²³Lā' Dios cāmāxqui'lh huan israelitas kalhatin māpūtaxtūnu' chuntza' a'nchī hualh Dios xapū'la. Lā' huan māpūtaxtūnu' ū'tza' Jesús, i'xū'yātā'nat David. ²⁴A'xni'ca' Jesús tūna'j i'xmin, Juan ixcāhuani ixlīhuāk tachi'xcuhui't israelitas: “Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n

lā' ca'a'kpaxtit". ²⁵ Lā' a'xni'ca' i'sputmā'tza' ixquilhtamacuj Juan a'ntū ixlimā'kpaxini'n, xla' ixuan: "Quit tū' a'nti puhua'nā'tit. A'calistān namimpala ā'chā'tin a'nti lej ka'lhī limāpa'ksin. Lā' ū'tza' tū' limini'ni' nīn na'ickalhxcuta ixlīkalhtza'pa'can i'zapato".

²⁶ Lā' Pablo huampā:

—Iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'nti i'xū'yātā'natna' Abraham, hua'chi quit, lā' hui'xina'n a'nti jicua'ni'yā'tit Dios. Chuhua'j cātamacamini'ni'ta'ni' huan tachihuīn a'ntū nalipūtaxtucan. ²⁷ Lā' xalanī'n nac Jerusalén lā' nā ixpūchihuīna'ni'nca'n tū' ixtaca'tzī tichū Jesús. Lā' tū' tamāchekxīlh ixtachihuīnca'n ixa'cta'sana'ni'n Dios a'ntū lakapūtle'kecan pō'ktu huan chi'chini'n a'ntū pūjaxcan. U'tza' limāpa'ksini'nca que Jesús namaknīcan. Lā' chuntza' tatlōkentaxtūlh chu a'nchī tahualh huan a'cta'sana'ni'n xalanī'n makān. ²⁸ Lā' a'yuj tūlalh takakni'lh ixpālacata chichū natalimakni' Jesús, xlaca'n tasqui'ni'lh huan Pilato que camaknīca. ²⁹ Lā' a'xni'ca' xlaca'n ixtatlōkentaxtūni'ttza' ixlīhuāk a'ntū ixtatzo'kni' natatlahuani' Jesús, māyujūca Jesús xanīn de huan nac cruz lā' mānūca nac lhu'cu'. ³⁰ Lā' Dios mālakahuanīchokolh. ³¹ Lā' lej lātma'j ixcātasu'yuni' a'nti ixcātā'taxtuni't de nac Galilea lā' ixcātā'a'ni't nac Jerusalén. Lā' huā'mā'na chi'xcu'huīn ū'tunu'n a'nti tamāstū'ncmā'na chuhua'j huan tachi'xcu'huī't ixpālacata Jesús.

³² Lā' chuhua'j quina'n iccāhuaniyāni' hui'xina'n xatzey tachihuīn ixpālacata a'ntū cāhuanilh Dios quinapapna'ca'n que namāstā'. ³³ Lā' ū'tza' Dios quincātlōkentaxtūni'ni' quina'n, a'nti i'xū'yātā'natna'ca'n, a'xni'ca' mālakahuanīchokolh Jesús. Chuntza' tatzoz'kni' huan nac libro Salmos capitulo lakatu':

Hui'x qui'O'kxa'. Chuhua'j icmāsu'yu que hui'x qui'o'kxa'.

³⁴ Lā' Dios mālakahuanīchokolh Jesús de nac cālīnīn. Lā' tū' ā'maktin cati'alh nac cālīnīn. Lā' Dios hualh chuntza': "Na'iccāmaxqui'yāni' a'ntūn quilisicua'lanālin chuntza' a'nchī huanica David". ³⁵ Lā' tatzoz'kni' nac libro Salmos ā'lakatin capitulo:

Hui'x tū' catimakxtekti namasa ixmacni' mi'O'kxa' a'nti lej tzey.

³⁶ Lā' David ixtlahuani'ttza' ixtapuhūan Dios ixlacapūnca'n xlaca'n a'nti ixtahui'lāna' a'xni'ca' xla' ixlatlā'huan nac quilhtamacuj. Lā' xla' nīlh lā' mā'cnūca a'nlhā ixcāmā'cnūcani't ixnatā'ta'na'. Lā' ixmacni' David masli. ³⁷ Pero tū' masli ixmacni' Jesús a'nti Dios mālakahuanīchokolh. ³⁸ Camāchekxi'tit hui'xina'n a'nti israelitas hua'chi quit. Por ixpālacata huā'mā' chi'xcu', cātamāca'tzini'yāni' hui'xina'n que mintalac'lē'i'ca'n tzē nacāmāspūtūnu'ni'yāni'. ³⁹ Jesús cāmāspūtūnu'ni' ixlīhuāk ixtalac'lē'i'ca'n a'ntin talipāhuan Jesús. Lā' huan ley a'ntū maxqui'ca Moisés, ū'tza' tūlalh catimāspūtūlh talac'lē'i'. ⁴⁰ Caskalalhla'tit que tū' nacāpātle'keni'yāni' a'ntū tahualh huan a'cta'sana'ni'n. Tahualh:

⁴¹ Cakaxpa'ttit hui'xina'n a'nti lakmaka'nā'tit.

Ca'a'cni'tit lā' casputtit; porque quit, Dios, na'ictlahua lakatin catūhuā a'xni'ca' hui'xina'n hui'lāna'nti.

Lā' palh ixcātapūtle'keni'ni' a'ntū quit na'ictlahua, hui'xina'n tū' ixlkalhla'itit.

⁴² Lā' Pablo lā' Bernabé tataxtulh de na ixlitokpānca'n israelitas. Lā' huan tachi'xcu'huī't, a'ntin tū' israelitas, tasqui'ni'lh que natahuanipala huā'mā' tachihuīn ixlīmīxtzeyan. ⁴³ Lā' tataxtulh a'nti ixtatakēstokni't nac litokpān. Lā' tastālani'lh Pablo lā' Bernabé

lhūhua' israelitas lā' ā'makapitzin a'nti ixtanūnīt na ixreligionca'n israelitas lā' lej ixta'a'cnini'ni' Dios. Lā' Pablo cāmaxquī'lh tapāstacna' lā' cāhuanilh que tū' catamakxteklī huan xatzey tachihuīn a'ntū māsu'yu ixlitzey Dios.

⁴⁴Lā' ixlīmīxtzeyan, a'xni'ca' ixchā'n huan chī'chini' a'ntū ixpūjaxcan, ixlihuāk xalanī'n nac xcānsipej tatakēstokli para natakaxmata ixtachihuīn Dios. ⁴⁵Lā' a'xni'ca' huan israelitas talaktzi'lh ixtalhūhuā't huan tachi'xcuhui't, xlac'a'n lej talakca'tzalh lā' tata'lāhuanilh Pablo lā' talakapalalh. ⁴⁶Lā' Pablo lā' Bernabé tachihuīna'lh lā' tū' talacapuhualh lā' cāhuanica:

—Lej tasqui'ni que cātahuanini' xapū'la hui'xina'n, israelitas, i'xtachihuīn Dios. Pero como hui'xina'n lakmaka'ntit, chuntza' tasu'yu que tū' ka'lhīcu'tunā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. Chuhua'j quina'n na'iccālaka'nāuj huan a'ntin tū' israelitas. ⁴⁷Chuntza' quinDiosca'n quincāmāpa'ksini' lā' hualh:

Quit iclacsacni'ta'ni' para nacāmāca'tzini'ya' a'nchi natalipūtaxtu xalanī'n nac ā'lakatunu' xcānsipejni' na ixlihuāk quilhtamacuj.

Chuntza' hui'x hua'chi lakatin pūmaksko a'nchi namaskoya' ixlihuāk.

⁴⁸Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', lej tapāxuhualh a'ntin tū' israelitas. Lā' tahualh que lej tzey ixtachihuīn Dios. Lā' takalhaka'ī'lh ixlihuākca'n a'nti ixcāhui'licani't para natamaklhtini'n xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

⁴⁹Lā' māca'tzini'ni'nca ixtachihuīn Māpa'ksini' lakachu a'nlhā ixmāpa'ksī Antioquía. ⁵⁰Pero huan israelitas tachihuīna'maxquī'lh huan xalaka'tla'n puscan a'nti lej ixta'a'cnini'ni' Dios lā' nā huan xanapuxcu'nu' de huan xcānsipej.

Lā' tacuccha'xli cāmacaputzaca Pablo lā' Bernabé lā' cātvlakamacā'nca de na i'xcānsipejca'n lā' nā a'nlhā ixtamāpa'ksī. ⁵¹Lā' huan Pablo lā' Bernabé tatincxli huan pokxni' de ixtojonca'n lā' chuntza' cāmāca'tzinica que huan xalanī'n huan xcānsipej ixtalē'n cuenta. Lā' ta'allh nac Iconio. ⁵²Lā' huan tā'timīn lej tapāxuhualh. Lā' ixa'clhcunucca'n i'xlitzuma Espiritu Santo.

Pablo lā' Bernabé nac Iconio

14 Lā' Pablo lā' Bernabé lacapūxtim tatanūlh huan na ixlitokpānca'n israelitas nac Iconio lā' ta'a'cta'sana'lh. Lā' takalhaka'ī'lh lej lhūhua' israelitas lā' nā a'ntin tū' israelitas. ²Pero huan israelitas a'ntin tū' ixtakalhaka'ī' tachihuīna'maxquī'lh huan a'ntin tū' israelitas. Lā' cāmāpuhuanica que huan tā'timīn tū' tzey ixtahuani't. ³Lā' Pablo lā' Bernabé tatachokolh lātma'j nac Iconio lā' ixta'a'cta'sana'n lā' tū' talacapuhualh porque ixtalipāhuan huan Māpa'ksini'. Lā' por ixlīmāpa'ksin Dios ixtatlahua laka'tla'n catūhuā lā' lē'cnin. Lā' ū'tza' līmāsu'yulh Dios que lej stu'ncua' a'ntū ixtachihuīna'n Pablo lā' Bernabé ixpālacata Jesucristo. ⁴Pero huan tachi'xcuhui't xala' huan nac xcānsipej tū' a'cxtimni' ixtapāstacna'n. Makapitzin ixtapāstacna'n hua'chi huan israelitas lā' ā'makapitzin ixtapāstacna'n hua'chi huan apóstoles. ⁵Lā' huan israelitas lā' nā a'ntin tū' israelitas lā' nā huan xanapuxcu'nu' talacchihuīna'lh para natalacatāquī'nin lā' natamūta'lana'n. ⁶Lā' a'xni'ca' taca'tzilh huā'mā', Pablo lā' Bernabé tatzā'lalh. Lā' ta'allh nac estado de Licaonia nac xcānsipejni' Listra lā' Derbe lā' ā'lakatunu' cā'lacchicni'. ⁷Lā' a'ntza' ixtali'a'cta'sana'n xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.

Mūta'laca Pablo nac Listra

⁸Ixui' kalhatin chi'xcu' nac Listra. Tū' tzey ixuanī't itxojon. Ixlū'ntū'lanī't desde a'xni'ca' lacatuncuīlh. Tū' maktin ixtlā'huan. ⁹Ixui' ixkaxmatmā' Pablo. Lā' Pablo lakalaktzi'lh lā' ca'tzilh que ixkahl-laka' que tze namätzeyīcan. ¹⁰Lā' Pablo lej palha' hualh:

—Caxlittāya'.

Lā' huan chi'xcu' tachā'yāhualh lā' latā'kchokolh.

¹¹Lā' a'xni'ca' huan ixtalhūhuā't talaktzi'lh a'ntū tlahualh Pablo, xla'ca'n tata'salh lā' tahualh ixtachihuīnca'n xalanī'n nac Licaonia. Lā' tahualh:

—¡Tayujnī'ta'nchi dioses a'ntin tatasu'yu hua'chi chi'xcuhui'n!

¹²Lā' tahualh que Bernabé ixuanī't ixdiosca'n Júpiter. Lā' tahualh que Pablo ixuanī't ixdiosca'n Mercurio porque ū'tza' a'nti ixa'cta'sana'nī't. ¹³Lā' huan litokpān a'nlhā ixtaquilhputani'can huan a'nti dios Júpiter, ixyā ixlacapūn huan xcānsipej. Lā' huan ixcura Júpiter limilh toros lā' xa'nat nac tanquilhni'. Lā' huan cura lā' huan tachi'xcuhui't ixtalakachi'xcuhui'cu'tun.

¹⁴Lā' a'xni'ca' huan apóstoles, Bernabé lā' Pablo, tamāchekxīlh a'ntū ixcātlahuani'cu'tuncan, xla'ca'n taxti'tli ixa'cstuca'n ixlū'xu'ca'n porque lej tatamakchuyīlh. Lā' tatu'jnulh ixlaclhpu'nan huan tachi'xcuhui't lā' tata'salh lā' tahualh:

¹⁵—¡Tachi'xcuhui't!

¿A'chi' tlahua'yā'tit huā'mā? Quina'n nā chi'xcuhui'n a'cxtim hua'chi hui'xina'n. Iccālimini'yāni' xatzey tachihuīn para que nalitalakspi'tā'tit ixlihuāk huā'mā' a'ntū nīn tuntū' litasqui'nī a'ntūn tlahua'yā'tit, lā' para naputzayā'tit Dios a'nti lakahuan. U'tza' a'nti tlahuani't a'kapūn lā' ti'ya't lā' mar lā' ixlihuāk a'ntū a'nan. ¹⁶Kōtan tū'xama'ntza' Dios cāmaktexni't

ixlihuāk tachi'xcuhui't natatlahua chu a'ntūn talacasqui'n. ¹⁷Pō'ktu Dios ixcāmacā'ni' a'ntū ixmāsu'yu que a'nan Dios. Dios tlahua a'ntūn tzey. U'tza' lila xcān lā' lej lila a'ntū tzē hua'can. Lā' quincāmaxqui'yāni' quina'n tapāxuhuān lā' a'ntū hua'yāuj hasta lipāxūj lahui'lāna'uj —hualh Pablo.

¹⁸A'yuj Pablo cāhuanilh huā'mā', yosca'tzi cāmāpānūni'ca ixtapāstacna'ca'n huan tachi'xcuhui't para natalakachi'xcuhui' Pablo la' Bernabé.

¹⁹Lā' tachilh makapitzīn israelitas xalanī'n nac Antioquía lā' Iconio. Lā' tachihuīna'maxqui'lh tachi'xcuhui't. Lā' ū'tza' limūta'laca Pablo lā' xuakaca lā' māxtuca de huan xcānsipej lā' makxtekca. Tapuhualh que xanīntza' ixuanī't. ²⁰Pero huan tā'timīn talītamacxti'li'lh lā' Pablo tā'kaqui'lh lā' tanūlh nac xcānsipej. Lā' ixlihalakāli ta'alh Pablo lā' Bernabé nac Derbe.

²¹Lā' ixta'a'cta'sana'n huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo nac huanmā' xcānsipej lā' lhūhua' takahlhaka'ī'lh. Lā' tuncan xla'ca'n tataspi'tchokopā nac Listra lā' nac Iconio lā' nac Antioquía. ²²A'ntza' ixcāmaxqui' tahuixcān huan a'nti ixtakahlhaka'ī'. Lā' lej ixcāmaxqui' tapāstacna' que natakahlhaka'ī' para pō'ktu. Lā' cāhuanica:

—Tasqui'nī napātini'nāuj a'xni'ca' tūna'j tanūyāuj a'nlhān Dios māpa'ksini'n.

²³Lā' cālacsacca xanapuxcu'nu' nac lakatunu' litokpān. Lā' pū'la ta'orarlilh lā' tū' tahuā'yalh. Lā' tasqui'ni'lh Māpa'ksini' Jesucristo a'nti ixtakahlhaka'ī'nī't que cacāmaktaka'lhli huan xanapuxcu'nu'.

Pablo lā' Bernabé tataspi'tchokopā nac Antioquía

²⁴Lā' tuncan Pablo lā' Bernabé tatētaxtulh huan nac Pisidia lā' tamilh nac Panfilia. ²⁵Lā' a'xni'ca' ixtalī'a'cta'sana'nī't

huan xatzey tachihuïn nac Perge, lâ' ta'a'lh tancã'n nac Atalia. ²⁶Lâ' de a'ntza' tapū'a'lh barco nac Antioquía. Lâ' huanmã' xcãnsipej ixuanit' a'nlhã xapū'la i'squi'ni'canit' Dios que cacãmaktāyalh Bernabé lâ' Pablo ixlitlōtca'n a'ntū chū'cus tatlahuakō'nit'.

²⁷Lâ' a'xni'ca' tachã'lh Pablo lâ' Bernabé nac Antioquía, tamākēstokli ixlihuākca'n a'nti ixtakalhaka'ī'. Lâ' cāhuanica ixlihuāk a'ntū Dios ixcãmaktāyani't que natatlahua. Lâ' cāhuanica a'nchi Dios ixcãmāsu'ni'ni't que ixlacasqui'n nã ixtakalhaka'ī'lh nã xlaca'n a'ntin tū' israelitas. ²⁸Lâ' a'ntza' Pablo lâ' Bernabé tatã'tachokolh huan tã'timin makãn.

Tatakēstokli nac Jerusalén

15 Lâ' tamilh nac Antioquía makapitzin chi'xcuhui'n xalanin nac Judea. Lâ' tatzuculh tamāsu'ni' huan tã'timin. Lâ' tahualh:

—Tasqui'ni' nacircuncidarla'yã'tit chu a'nchi ixmāsu'yu Moisés. Lâ' palh tū' circuncidarla'ni'ta'ntit, tūla catipūtaxtutit.

²Lâ' Pablo lâ' Bernabé talālīhuanilh xlaca'n lâ' lej talālacatāquī'lh. Lâ' ā'calistān cālacsacca Pablo lâ' Bernabé lâ' ā'makapitzin huampala a'nti natalaka'n huan apóstoles lâ' huan xanapuxcu'nu' litokpān nac Jerusalén lâ' natakahasqui'nini'n a'nchi nalīlacāxtlahuacan.

³Lâ' chuntza' huan tã'timin xalanin nac huan litokpān nac Antioquía tamacã'lh Pablo lâ' Bernabé. Lâ' xlaca'n ta'a'lh lâ' ixtatētaxtutēlha lakaxtim nac estado de Fenicia lâ' Samaria. Lâ' ixtapūtle'keni' a'nchi ixtakalhaka'ī' huan a'ntin tū' israelitas. Lâ' ū'tza' talipāxuhualh huan tã'timin.

⁴Lâ' a'xni'ca' Pablo lâ' Bernabé tachã'lh nac Jerusalén lâ' tapāxtokli con tapāxuhuan huan tã'timin lâ' apóstoles lâ' xanapuxcu'nu' litokpān. Lâ' Pablo

lâ' Bernabé tahuanih ixlihuāk a'ntū Dios cãmaktāyalh que tzē natatlahua. ⁵Lâ' tatāyalh makapitzin a'nti i'stālani' ixtamāscatini'nca'n fariseosnu' lâ' ixtakalhaka'ī'. Lâ' tahualh:

—Lâ' tasqui'ni' que nataka'lhī ixlīlakapascanca'n israelitas nã xlaca'n a'ntin tū' israelitas. Lâ' nã tasqui'ni' que nata'a'kahuāna'ni' huan ley a'ntū maxqui'ca Moisés.

⁶Lâ' huan apóstoles lâ' xanapuxcu'nu' tatakēstokli para que xa'nca natalacāxtlahua huāmã'. ⁷Lâ' ixtalacchihuina'mā'nacus lâ' tāyalh Pedro lâ' cāhuanilh:

—Tã'timin, hui'xina'n ca'tziyã'tit que makāntza' Dios lacsacli kalhatin de quina'n. Quit quilacsacli para que na'iccāhuani xatzey tachihuïn a'ntin tū' israelitas lâ' chuntza' tzē natakahlaka'ī' nã xlaca'n. ⁸Lâ' Dios, a'nti lakapasa ixa'clhcunucca'n tachi'xcuhui't, ū'tza' cāmāxquī'lh xlaca'n huan Espíritu Santo chuntza' a'nchi quincāmāxquī'ni'ta'ni'. Lâ' chuntza' māsuyulh que Dios lacasqui'n que natakahlaka'ī' nã xalanin nac ā'lakatunu' xcãnsipejni'. ⁹A'cxtim Dios xacalh ixa'clhcunucca'n xlaca'n lâ' qui'a'clhcunucca'n por ixpālacata lipāhuanāuj Dios. ¹⁰¿A'chi' pāstacna'nã'tit hui'xina'n que tū' tzey a'nchi Dios lacasqui'n natakahlaka'ī' nã xlaca'n a'ntin tū' israelitas? Lâ' ¿a'chi' lacasqui'nã'tit hui'xina'n que xlaca'n natatlōkentaxtū huan ley a'ntū maxqui'ca Moisés? U'tza' quinatāta'na'ca'n tūlāl tatlōkentaxtūlh. Lâ' nã quina'n tūlāl catitlōkentaxtūj. ¹¹Pero ickalhaka'ī'yāuj que xapūtaxtuni' quina'n chuntza' hua'chi nã xlaca'n porque quincāmāpūtaxtūcu'tuni' quiMāpa'ksini'ca'n Jesús —hualh Pedro.

¹²Lâ' tuncan ixlihuāk ixtalhūhuāt tachi'xcuhui't taquilhca'cslalh. Lâ' xlaca'n takaxmatli a'xni'ca' Bernabé lâ' Pablo tapūtle'kelh huan lē'cnin

lā' laka'tla'n catūhuā a'ntū Dios cāmaktāyalh que tzē tatlahua na ixlaclhpu'nanca'n a'ntin tū' israelitas. ¹³Lā' a'xni'ca' xlaca'n tachihuina'nkō'lh, Jacobo kalhtini'lh:

—Tā'timīn, caquilākaxmatui.

¹⁴Pütle'keni'ttza' Simón Pedro a'nchi Dios xapū'la cālacsacli makapitzin chi'xcuhui'n a'ntin tū' israelitas. Dios cālacsacli para natala ixcamana'. ¹⁵Lā' huan a'cta'sana'ni'n xalani'n makāntza' tahualh chu ū'tza'. Lā' chuntza' tatzokni':

¹⁶A'calistān na'ictaspi'ta lā' na'ictlahuapala huan ixchic David a'ntū laclalh.

Lā' na'iccāxtlahuapala a'nlhā laclani't, lā' na'icyāhuapala.

¹⁷Lā' chuntza' ā'makapitzin chi'xcuhui'n nataputza Māpa'ksini'.

Lā' nā nataputza nā ixlihuākca'n xalani'n nac ā'lakatunu' xcānsipejni' a'ntin cālakapascan quintachi'xcuhui't.

¹⁸Huā'mā' hualh huan Māpa'ksini' a'nti māsu'yulh huā'mā' desde a'xni'ca' lacatuncuilh huan quilhtamacuj.

¹⁹Lā' Jacobo huampā:

—U'tza' quit quintapāstacna' que tū' cacāmāmakchuyiuj a'ntin tata'a'n Dios xlaca'n a'ntin tū' israelitas. ²⁰Icphuan que natzo'kāuj lā' nacāhuaniyāuj que tū' catahua'lh a'ntū cā'a'ksajui'cani't huan ídolos lā' nā tū' catamakpuscātini'lh lā' tū' cataka'lhilh huan puscan ixmakchi'xcu'ca'n lā' nā tū' catahua'lh ixquinit huan animalhna' a'ntū a'kpixchi'cani't lā' nā tū' catahua'lh ka'lhni'. ²¹Chuntza' icphuan porque lejtza' makān na ixlihuāk cā'lacchicni', pō'ktu chi'chini' a'ntū pūjaxcan, a'cta'sana'ncan lā' lakapütle'kecan a'ntū hualh Moisés —cāhuanih Jacobo.

²²Lā' huan apóstoles lā' huan xanapuxcu'nu' lā' ixlihuākca'n talihui'lilh talacsaca makapitzin chi'xcuhui'n chu li'ūtunu'n lā' nacāmacā'ncan con Pablo

lā' Bernabé nac Antioquía. Lā' macā'ncea huan Judas, a'nti ixka'lhī ixlitāpātu' ix-tacuīni' Barsabás, lā' ā'chā'tin ixtacuīni' Silas. Huan tamā'na kalhatu' chi'xcuhui'n xalaka'tla' ixtahuanit huan litā'timīn. ²³Lā' tzo'kca lakatin carta a'ntū talē'lh Judas lā' Silas. Lā' ixtatzo'kni' nac carta lā' tahualh:

“Quina'n apóstoles lā' xanapuxcu'nu' lā' tā'timīn iccāsāludarliyāni' hui'xina'n tā'timīn a'ntin tū' israelitas xalani'n nac xcānsipej Antioquía lā' nac estado de Siria lā' Cilicia. ²⁴Icxaxmatni'ta'uj que makapitzin de quina'n tataxtuni't de ā'tzā' a'yuj quina'n tū' iccāmaxqu'uj xlaca'n limāpa'ksin. Lā' xlaca'n cātālimā-makchuyini'ta'ni' con a'ntū ixtamāsu'yu lā' cātāmpātzā'nkāni'ni'ta'ni'. Lā' tahualh que tasqui'ni que hui'xina'n natlahuayā'tit ixtalanā'ncan israelitas.

²⁵A'xni'ca' quina'n ictakēstokui, iclihui'līuj iclacsacāuj chi'xcuhui'n a'nti na'iccālakmacā'nāchāni' hui'xina'n con Bernabé lā' Pablo a'ntin cāpāxqui'yāuj.

²⁶Huan kalhatu' chi'xcuhui'n tatanūni't a'nlhā lej cālījicua' por xpālacata quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. ²⁷Lā' iccāmacā'ni'tā'nchāuj Judas lā' Silas. Xlaca'n nacāhuaniyāni' chu ū'tza' a'ntū ictzo'knumā'nauj. ²⁸Na'iccāmaxqui'yāni' hui'xina'n lakatin limāpa'ksin chuntza' a'nchi ixtapuhuān Espiritu Santo lā' nā quintapuhuā'ncan. Chu xmān huā'mā' tasqui'ni: ²⁹que hui'xina'n tū' catihua'tit quinit a'ntū lilakachi'xcuhui'cani't ídolo, lā' tū' cahua'tit ka'lhni', lā' tū' cahua'tit ixquinit animalh a'ntū a'kpixchi'cani't, lā' tū' camakpuscātini'ntit lā' tū' cataka'lhilh ixmakchi'xcu'ca'n puscan. Palh hui'xina'n natlōkentaxtūyā'tit huā'mā', natlahuayā'tit a'ntūn tzey. Xmān huā'mā' iccāhuaniyāni'”.

³⁰Lā' cāmacā'ncea Bernabé lā' Pablo lā' ā'makapitzin. Lā' xlaca'n ta'lh tancā'n nac Antioquía. Lā' a'ntza' cāmākēstokca huan tachi'xcuhui't a'nti ixtakalhlaka'i'

lā' cāmaxquī'ca huan carta. ³¹ Xlaca'n talakapūtle'kelh lā' tapāxuhualh por ixpālacata cāmako'xamāka'tli'ca. ³² Lā' Judas lā' Silas nā xlaca'n a'cta'sana'nī'n ixtahuani't. Xlaca'n lej tualh lā' cāmaxquī'ca tapāstacna' huan litā'timīn lā' cāmaxquī'ca tahuixcān. ³³ Lā' a'xni'ca' ixtahui'lāna'tza' makān a'ntza', cāmaxtekca huan tā'timīn lā' cāhuanica: “Dios cacālē'ni’”. Lā' talakminchokopā a'nti ix-cāmācā'nī't. ³⁴ Lā' puhuanli Silas natachoko a'ntza'. ³⁵ Lā' nā Pablo lā' Bernabé tatachokolh nac Antioquía. Xlaca'n lā' lhūhua' ā'makapitzīn huampala ixtamāsu'yu lā' ixtalē'cta'sana'n ixtachi-huīn Māpa'ksini'.

Pablo a'lh ixlīmaktu' para nalē'n makat xatzey tachihuīn

³⁶ A'xni'ca' ixpātle'keni'ttza' lātma'j chi'chini', Pablo huanilh Bernabé:

—Cacālaka'mpalauj huan quintā'timīnca'n na ixlīhuāk xcānsipejni' a'nlhā māca'tzinīni'ta'uj ixtachihuīn Māpa'ksini'. Cāhui laktzi'nāuj a'nchi tataxtokō'.

³⁷ Lā' Bernabé ixlē'ncu'tun Juan, a'nti ixka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Marcos. ³⁸ Pero Pablo tū' ixlē'ncu'tun porque Marcos ixcāmakxteknī't xlaca'n a'xni'ca' ixtahui'lāna' nac Panfilia. Lā' tū' a'lh cātā'scujā. ³⁹ Lā' lej talālacatāqui'lh Bernabé lā' Pablo. Lā' ū'tza' talitaxtunquīlh. Bernabé lē'lh Marcos lā' tapū'a'lh barco nac Chipre. ⁴⁰ Lā' Pablo lacsacli Silas lā' tataxtulh. Lā' huan tā'timīn ixtasqui'ni'ni't huan Māpa'ksini' camaktaka'lhli. ⁴¹ Lā' Pablo lā' Silas ixtatētāxtutēlha nac estado de Siria lā' Cilicia lā' ixcāmaxquī' tahuixcān huan tā'timīn a'nti a'ntza' ixtatakēstoka nac lakatunu' cā'lacchicni'.

Timoteo cātā'a'lh Pablo lā' Silas

16 Lā' Pablo lā' Silas tachā'lh nac xcānsipejni' Derbe lā' Listra.

Lā' tapāxtokli kalhatin chi'xcu' a'nti ixkalhlaka'ī' lā' ixtacuīni' Timoteo. Xla' ixo'kxa' ixuani't kalhatin puscāt israelita a'nti ixkalhlaka'ī'. Lā' ixtāta' Timoteo tū' israelita ixuani't. ² Huan tā'timīn nac Listra lā' nac Iconio ixtaca'tzi palh tzeyā chi'xcu' Timoteo. ³ Lā' Pablo ixlē'ncu'tun Timoteo. Lā' huan israelitas ixtaca'tzi que ixtāta' Timoteo tū' israelita ixuani't. Lā' ū'tza' Pablo limāchu'cunini'lh Timoteo para que naka'lhī ixlīlakapascan como hua'chi israelitas. Pablo tlhualh huā'mā' porque tū' cāmaka'kchā'ncu'tulh huan israelitas a'ntza'. ⁴ Lā' xlaca'n ixtatētāxtutēlha huan lakatunu' xcānsipejni'. Lā' ixcāmāca'tzinīcan huan limāpa'ksin a'ntū ixtahuani't apóstoles lā' huan xanapuxcu'nu' nac Jerusalén. ⁵ Lā' chuntza' huan a'nti ixtatakēstoka nac lakatunu' cā'lacchicni' tatahuixcānīlh lā' ā'chulā' takalhlaka'ī'lh. Lā' lakaliyān talhūhua'ntēlhalh.

Pablo lakachuyalh lā' laktzi'lh kalhatin chi'xcu' xala' nac Macedonia

⁶ Lā' huan Espíritu Santo tū' cāmaxtekli tachihuīna'n xatzey tachihuīn nac Asia. Lā' Pablo lā' a'nti ixtatā'a'n tatētāxtulh na ixlēka'tla' Frigia lā' Galacia. ⁷ Lā' a'xni'ca' tachā'lh na ixlītapitzi a'nlhā ixmāpa'ksi Misia, lā' ta'ncu'tulh nac Bitinia. Pero huan ixEspíritu Jesús tū' cāmaxtekli nata'a'n. ⁸ Lā' tatētāxtulh nac Misia lā' ta'lh tancā'n nac xcānsipej Troas. ⁹ A'ntza' cā'tzi'sa Pablo lakachuyalh lā' laktzi'lh kalhatin chi'xcu' xala' nac Macedonia a'nti tāyalh ixlacapūn. Lā' huan chi'xcu' lej ī'squi'ni' lā' huanilh: “Caquilālaka'uj nac Macedonia lā' caquilāmaktāyauj”. ¹⁰ Lā' a'xni'ca' lakachuyakō'lh, tuncan quina'n icztucūj ictacāxauj para na'ica'nāuj nac estado de Macedonia. Chu tuncan icpāstacui que ixlistu'ncua' Dios quincālacsacni'ta'ni'

na'iccākalhachihuīna'ni'yāuj xalanī'n nac Macedonia huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.

Pablo lā' Silas nac Filipos

¹¹ Ictaxtūj nac Troas lā' icpū'a'uj barco lā' stu'nc icmiuj nac Samotracia. Lā' ixlilakali huampala ica'uj nac Neápolis. ¹² Lā' ictaxtūj de a'ntza' lā' icchā'uj nac Filipos a'ntū tapa'ksi nac Roma. U'tza' más xaka'tla' xcānsipej ixlihuāk huan estado de Macedonia. Ictachokouj huā'mā' xcānsipej lātma'j. ¹³ Lā' lakatin chi'chini' a'ntū tapūjaja israelitas, ictaxtūj de huan xcānsipej. Lā' icchā'uj na ixquilhtūn pūka a'nlhā icpuhuáuj que chō'la a'ntza' lanān ixtakēstokcan ixtlahuacan oración. Lā' ictahui'lauj lā' iccātā'chihuīna'uj huan puscān a'nti ixtatakēstokni't. ¹⁴ Lā' chā'tin de xlaca'n, a'nti ixquincākaxmatni'yāni', kalhatin puscāt ixtacuini' Lidia. Xla' xala' nac Tiatira ixuanit' lā' i'stā' lu'xu' xasmumonko'. Lā' lej ixa'cnīni' Dios. Lā' huan Māpa'ksini' mākaxmaticu'tulh a'ntū hualh Pablo. Lā' a'kahuāna'lh. ¹⁵ Lā' a'kpaxli lā' nā a'nti ixtahui'lāna' na ixchic. Lā' Lidia quincāsqui'ni'ni' lā' quincāhuanini':

—Palh puhua'nā'tit hui'xina'n que quit stu'ncua' ickalhlaka'i' Māpa'ksini', capinit na quinchic lā' natachokoyā'tit a'ntza'.

Lā' lej quincāhuanini'.

¹⁶ Lā' lakatin chi'chini' a'xni'ca' xa'ica'mā'nauj a'nlhā ixtlahuacan oración, icpāxtokui kalhatin tzu'majāt a'nti ixka'lhī tlajana' a'ntū ixuan a'ntū napāt'le'ke. Lā' huan chi'xcuhui'n, a'nti ixtēcu'ni'n de huan tzu'majāt ixtahuanit', lej lhūhua' ixtatlamā'na por ixpālacata ixuan a'ntū napāt'le'ke. ¹⁷ Lā' huan tzu'majāt ixquincāstālani'yāni' a'xni'ca' xa'iclatlā'huānāuj con Pablo. Lā' palha' ixta'sa lā' ixuan:

—Huā' tamā'na chi'xcuhui'n tatā'scuja Dios a'nti lej ka'tla'.

Xlaca'n cātahuaniyāni' a'nchin tzē nalipūtaxtucan.

¹⁸ Lā' chuntza' ixtlahua huā'mā' lātma'j chi'chini'. Lā' Pablo jiclhualh lā' talakspi'tli lā' huanilh huan tlajana' a'ntū ixtanūni'ma' na ixa'clhcunuc huan tzu'majāt:

—Por ixlimāpa'ksin Jesucristo icuaniyāni' cataxtu de huan tzu'majāt.

Lā' chu tuncan lacapalh taxtulh.

¹⁹ Pero a'xni'ca' huan ixtēcu'ni'n tacat'zilh que tūlalhtza' ixtatlaja, lā' cāchi'paca Pablo lā' Silas lā' cāliminca nac pūchihuīn. ²⁰ Lā' a'xni'ca' ixcālimincani't ixlacapūnca'n pūchihuīna'ni'n lā' cāhuanica:

—Huā' tamā'na chi'xcuhui'n israelitas cāmāmakchuyi xalanī'n na quixcānsipejca'n. ²¹ Lā' tamāsu'yu xtunc talanān a'ntū quina'n tūla kalhlaka'iyāuj porque quina'n romanos. Lā' tūla catitlahuáuj porque tū' chuntza' huan ley.

²² Lā' chuntza' huan tachi'xcuhui't tatā'kaqui'lh lā' talalh ixtā'ca'tzaca'n Pablo lā' Silas. Lā' huan pūchihuīna'ni'n tamāpa'ksini'lh que cacāxti'tpūxtuca ixlu'xu'ca'n lā' cacākēsno'kca con qui'hui'. ²³ Lā' a'xni'ca' lejtza' ixcākēsno'kcani't lā' nā cāmānūca nac pūlāchi'n. Lā' nā māpa'ksica huan chi'ni' que xa'nca cacāmaktaka'lhli. ²⁴ Lā' como chuntza' māpa'ksica, ū'tza' cālimānūlh más na ixtankētza'n lā' cāmānūni'ca ixtojonca'n a'nlhā ixlaclhu'cu'cani't kentū' qui'hui' lā' ixmāpistuccani't.

²⁵ Lā' hua'chi i'tāt tzi'sa, Pablo lā' Silas ixta'orarlitānūmā'na lā' ixtatli'tanūmā'na lā' nā ixtamācā'tanimā'na Dios. Lā' huan tachi'ni'n ixtakaxmattanūmā'na. ²⁶ Lā' chu limaktin lej tzuculh tachi'qui huan ti'ya't. Lā' ixtūtza'n taxaka de huan pūlāchi'n taxakālilh. Lā' chu tuncan lacapalh huan pūlāchi'n talaqui'lh. Lā' huan qui'hui' a'nlhā ixcāmānūcani't ixtojonca'n ixlihuākca'n tachi'ni'n chu tuncan talaxtulh. ²⁷ Lā' chu tuncan laca-

palh huan chí'ni' lakahualh lá' laktzi'lh laqui'yā huan pūlāchi'n. Lá' maxtulh ixchichilu lá' ixa'cstu ixmaknicu'tuncan porque xla' puhualh huan tachi'ni'n ixtatzá'lani'ttza'.²⁸ Pero Pablo ta'salh palha' lá' huanilh:

—Tuntū' catlahua'ni'ca mē'cstu. Quilihuākca'n ictanūmā'nauj huā'tzā'.

²⁹Lá' huan chí'ni' squi'nli lakatin pūmaksko lá' tanūlh lacapalh lá' i'xpipitēlha cātatzokostani'lh Pablo lá' Silas. ³⁰Lá' cāmāxtulh lá' cākalhasqui'nilh:

—Chi'xcuui'n, ¿tuchū tasqui'ni na'ictlahua quit para na'icpūtaxtu?

³¹Lá' xla'ca'n takalhtini'lh:

—Cakalhlaka'i' huan Māpa'ksini' Jesucristo lá' napūtaxtuya' hui'x lá' nā chuntza' xalani'n na minchic.

³²Lá' cāhuanica ixtachihuīn Dios huan chí'ni' lá' ixlīhuākca'n xalani'n na ixchic.

³³Lá' tuncan lacapalh huan cā'tzi'sa, huan chí'ni' cālē'lh Pablo lá' Silas lá' cāche'kē'ni'lh a'nlhā ixcāsno'kcani't. Lá' ixlīhuākca'n a'nti ixtahui'lāna' na ixchic ta'a'kpxakō'lh tuncan. ³⁴Lá' huan chí'ni' cālē'lh na ixchic lá' cāmāhuī'lh. Lá' lej tapāxuhualh xla' lá' ixlīhuāk xala' na ixchic porque ixtakalhlaka'i'ni't Dios.

³⁵Lá' a'xni'ca' tuncuīlh, huan pūchihuīna'ni'n tamacā'lh mayūlhnu' natahuani huan chí'ni':

—Cacāmakxte'kti huan tamā'na chi'xcuui'n.

³⁶Lá' huan chí'ni' māca'tzinili Pablo a'ntū huanica lá' hualh:

—Huan pūchihuīna'ni'n tamāpa'ksini'lh que na'iccāmāxtekāni'. Chuhua'j cataxtutit lá' capintit lá' Dios cacālē'ni'.

³⁷Lá' Pablo cāhuanilh huan mayūlhnu':

—Quincātākēsno'knī'ta'ni' na ixlacapūnca'n tachi'xcuui't lá' quincātāmānūni' nac pūlāchi'n lá' tū' quincātātlahuani'ni' justicia,

a'yuj quina'n ictapa'ksiyāuj nac Roma lá' ū'tza' iclika'lhīyāuj quintachihuīnca'n. Lá' chuhua'j lakatzē'k quincātātlakamacā'ncu'tunāni'. Tū' tzey. Chuhua'j catamilh māni' ū'tunu'n lá' caquincātāmāxtuni'.

³⁸Lá' huan mayūlhnu' tamāca'tzinipā huan pūchihuīna'ni'n huanmā' tachihuīn. Lá' xla'ca'n tajicua'lh a'xni'ca' takaxmatli que huan tachi'ni'n ixtatapa'ksi nac Roma lá' tū' chu catihuāya chi'xcuui'n ixtahuani't xla'ca'n. ³⁹Lá' cālakminca Pablo lá' Silas lá' cāsqui'ni'ca tamāspūtūn. Lá' cāmāxtuca lá' cāsqui'ni'ca que catataxtulh de nac xcānsipej. ⁴⁰Lá' Pablo lá' Silas, a'xni'ca' ixtataxtuni'ttza' nac pūlāchi'n, tatanūlh na ixchic Lidia. Lá' cālaktzi'nca huan tā'timīn. Lá' Pablo lá' Silas tamaxqui'lh tapāstacna' lá' ta'a'lh.

Tatā'kaqui'lh nac Tesalónica

17 Pablo lá' Silas tatētāxtulh nac xcānsipejni' Anfīpolis lá' Apolonia. Lá' tachā'lh nac xcānsipej Tesalónica a'nlhā ixyā lakatin ixlitokpānca'n israelitas. ²Lá' como Pablo ixlismanini't tanū nac litokpān, cātā'tanūlh. Lá' lakatin chí'chini' a'ntū pūjaxcan, Pablo cākalhachihuīna'ni'lh por ixpālacata ixtachihuīn Dios. Lá' chuntza' tlahuapā ixlīmīxtzeyan lá' ixlicāujquitzisma'j. ³Lá' Pablo cāmāsu'ni'lh lá' cāmāca'tzinilh a'nchī huan ixtachihuīn Dios que tasqui'ni napātini'n lá' nalakahuanchocho Cristo a'nti Dios lacsacui'lini't. Lá' cāhuanilh:

—Huā'mā' Jesús, a'nti iccāhuaniyāni', xla' ū'tza' Cristo.

⁴Lá' āmakapitzin de ū'tunu'n ta'a'ka'i'lh a'ntū hualh Pablo. Lá' tatā'tā'xtimīlh Pablo lá' Silas. Lá' nā chuntza' tatā'tā'xtimīlh lhūhua' a'ntin tū' israelitas lá' lej ixta'a'cnini'ni' Dios. Lá' huan makapitzin puscan

xalaka'tla'n nā xluca'n tatā'tā'cxtimilh Pablo lā' Silas. ⁵Pero huan israelitas a'ntin tū' ixtakalhlaka'ī, xluca'n talakca'tzalh lā' talē'lh ā'makapitzin a'ntin tū' tzeyā chi'xcuhui'n lā' a'nti chu xmān ixtalatlā'huan. Lā' tamākēstokli lhūhua' tachi'xcuhui't lā' lej tatā'kaqui'lh nac huan xcānsipej. Lā' ixtasātanūcu'tun huan na ixchic Jasón. Lā' ixtamāxtucu'tun huan Pablo lā' Silas lā' ixcālimincu'tuncan na ixlacapūncan huan tachi'xcuhui't. ⁶Lā' como tū' cākaksca lā' stancalē'nca huan Jasón lā' makapitzin huampala tā'timín. Lā' talē'ni'lh huan pūchihuina'ni'n lā' lej cālimāta'sica lā' cāhuanica:

—Huā' tamā'na chi'xcuhui'n tamā-makchuyīni't ixlihuāk tachi'xcuhui't nac quilhtamacuj. Lā' nā tamini't huā'tzā'. ⁷Lā' Jasón cāmakxtekli tatanūlh na ixchic. Lā' xluca'n tū' ta'a'cnīni'ni' ixlimāpa'ksin César. Xluca'n tahuan que a'nampala kalhatin rey ixtacuini' Jesús. Lā' xluca'n talacasqui'n que ū'tza' huā'mā' na'a'cnīni'nican.

⁸Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', tata-makchuyīlh huan tachi'xcuhui't lā' huan pūchihuina'ni'n. ⁹Lā' a'xni'ca' lacāxt-lahuaca con lakatin fianza, makxtekca Jasón lā' huan makapitzin.

Pablo lā' Silas nac Berea

¹⁰Lā' chu tuncan lacapalh huan cā'tzi'sa huan tā'timín tamacā'lh huan Pablo lā' Silas nac xcānsipej Berea. Lā' a'xni'ca' tachā'lh, xluca'n tatanūlh na ixlitokpāncan israelitas. ¹¹Lā' huan tamā'na israelitas xalanī'n nac Berea lej xa'nca ixtapāstacna'n lā' tū' hua'chi xalanī'n nac Tesalónica. Lā' lej ixtakaxmatcu'tun huan xatzey tachihuín lā' lakaliyān ixtaputza na ixtachihuín Dios a ver ilh stu'nca' a'ntū hualh Pablo. ¹²Lā' chuntza' takalhlaka'ī'lh lhūhua' a'nti israelitas lā' nā a'ntin tū' israelitas. Lā' huan ixtalhuā'it

a'ntin tū' israelitas, lhūhua' puscan xalaka'tla'n lā' lhūhua' chi'xcuhui'n. ¹³Lā' a'xni'ca' huan israelitas xalanī'n nac Tesalónica tacatzilh que Pablo ixcākalhachihuina'ni' nac Berea ixpālacata ixtachihuín Dios, lā' xluca'n ta'a'lh a'ntza'. Lā' cāchihuina'maxqui'ca huan tachi'xcuhui't xalanī'n nac Berea a'ntin tū' ixtakalhlaka'ī. Lā' xluca'n tatā'kaqui'lh. ¹⁴Lā' tuncan lacapalh huan tā'timín tamacā'lh Pablo na ixquilhtūn mar. Lā' Silas lā' Timoteo tatachokolh nac Berea. ¹⁵Lā' a'ntin tatā'a'lh Pablo talē'lh nac xcānsipej Atenas lā' tataspi'tli para nacāmāca'tzinican Silas lā' Timoteo que catalaka'lh Pablo lacapalh.

Pablo nac Atenas

¹⁶Pablo ixcāka'lhimā' Silas lā' Timoteo nac Atenas. Lā' tamakchuyīlh porque laktzi'lh huan xcānsipej ixlitzumakō' ídolos. ¹⁷Lā' lakaliyān ixcā'tā'lāhuani' nac litokpān con huan israelitas lā' a'nti ixta'a'cnīni'ni' Dios. Lā' lakaliyān ixcā'tā'lāhuani' nac litamāuj con a'nti ixtachā'n a'ntza'. ¹⁸Lā' tatā'chihuina'lh ā'makapitzin a'nti lej laskalalhna' chi'xcuhui'n. Makapitzin de ū'tunu'n ixtastālani' ixlimāscatīncan a'nti ixuanican epicúreosnu'. Lā' ā'makapitzin ixtastālani' ixlimāscatīncan estoicosnu'. Lā' makapitzin tualh:

—¿Tuchū huanicu'tun ixtachihuín huā' a'nti lej chihuina'n?

Lā' ā'makapitzin tualh:

—Huā'mā' māsuyumā' ixdiosesca'n makatiyā'tin.

Tualh huā'mā' porque Pablo ix-cāmāsu'ni' ixpālacata Jesús lā' ixpālacata a'nchī lakahuanchokocan. ¹⁹Lā' chi'paca Pablo lā' lē'nca nac Areópago a'nlhā ixtatakēximī makapitzin pūchihuina'ni'n lā' tahuanilh:

—Quina'n icca'tzicu'tunāuj huā'mā' xasāsti' tachihuín a'ntū māsuyuya't

²⁰Hui'x ta'na' lā' quilāmākaxmatiyāuj a'ntūn tū' maktin ickaxmatāuj. Lā' icca'tzicu'tunāuj tuchū huanicu'tun huā'mā'.

²¹Ixlihuākca'n xalanī'n nac Atenas lā' huan xatza'nkān a'nti ixtahui'lāna' a'ntza', xlaca'n nīn tuntū' ixtatlahuacu'tun xmān ixtahuancu'tun lā' ixtakaxmatcu'tun a'ntū xalacsāsti'.

²²Lā' Pablo ix'yā na ixlacapūnca'n a'nti ixtatakēstoknī't nac Areópago lā' cāhuanilh:

—Tachi'xcuhui't xalanī'n nac Atenas, lej a'cnīni'ni'yā'tit mindiosesca'n. Chuntza' tasu'yu. ²³Lā' a'xni'ca' ictētaxtulh, iclaktzi'lh a'ntūn taquilhpūtani'yā'tit hui'xina'n. Lā' a'ntza' ickakslī lakatin altar a'nlhā tatzō'kni' huanmā' tachihiuīn: “Ixla' huan quindiosca'n a'ntīn tūna'j iclakapasāuj”. Quit iccātā'chihuīna'mā'ni' hui'xina'n por ixpālacata huā'mā' Dios a'ntīn taquilhpūtani'yā'tit a'yu'j tūna'j lakapasā'tit.

²⁴Dios tlhualh huan quilhtamacuj lā' ixlihuāk a'ntū a'nan. Lā' xla' māpa'ksikō' huan a'kapūn lā' huan quilhtamacuj. Xla' tū' maclacasqui'n que catatlahuani'lh chi'xcuhui'n lakatin litokpān para naka'lhī a'nlhā natahui'la. ²⁵Xla' tū' maclacasqui'n que huan tachi'xcuhui't catamaktāyalh. Xla' nīn tuntū' sputni'. Por ixquilhtampān hui'lāna'uj lā' jaxāna'nāuj lā' huāk ka'lhīyāuj.

²⁶Dios limātzumalh tachi'xcuhui't ixlihuāk quilhtamacuj por huan kalhatin chi'xcu' a'nti ixpapca'n ixlihuāk tachi'xcuhui't ixuani't. Lā' Dios cāhui'lilh hasta lhānīn nasputa huan lakatunu' xcānsipej lā' cāhui'lilh hasta lhān chā'n ixlitapitzica'n. ²⁷Xla' lacasqui'n naputzayāuj lā' namacaputzayāuj a ver ilh nakaksāuj Dios a'yu'j hui' quimpajtzuca'n. ²⁸Por ixquilhtampān lihui'lāna'uj quina'n lā' tlā'huanāuj

lā' latākchokoyāuj. Lā' kalhatin de hui'xina'n a'nti más lactzēhuani't ixtachihiuīn, ū'tza' hualh chuntza': “Nā quina'n ixcamana'”. ²⁹Lā' palh quina'n ixcamana' Dios, tū' capuhuāuj que Dios hua'chi oro lā' plata lā' chihuix a'nti cāxtlahualh kalhatin chi'xcu' xmān chu a'nchī māni' ixtapāstacna'. ³⁰Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtaca'tzi' huan tachi'xcuhui't nīn tuntū', Dios xmān cālaktzi'lh lā' tuntū' cātlahuani'lh. Pero chuhua'j cāmāpa'ksī Dios que cataxtāpalilh ixtapāstacna'ca'n ixlihuāk tachi'xcuhui't chuxalhā cahuā nac cā'quilhtamacuj. ³¹Porque Dios lachcāhui'lini't lakatin chi'chini' a'xni'ca' lej xa'nca nacājuzgarli ixlihuākca'n tachi'xcuhui't xalanī'n nac quilhtamacuj. Lā' Dios lacsacui'lini't kalhatin chi'xcu', Jesucristo, a'nti nacājuzgarli huan tachi'xcuhui't xalanī'n nac quilhtamacuj. Huā'mā' xa'nca ca'tzīcan porque Dios mālakahuanīchokolh Jesucristo —cāhuanilh Pablo.

³²Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhui't takaxmatli que lakahuanchokocan, makapitzin tatzuculh talakapala. Lā' ā'makapitzin tahualh:

—Na'iccākaxmatni'yāni' ā'maktin ixpālacata huā'mā'.

³³Lā' Pablo cāmaktēkli. ³⁴Pero ā'makapitzin tatā'tā'xtimilh lā' takalhlaka'īlh. Lā' nā kalhlaka'īlh Dionisio, kalhatin pūchihuīna' a'nti ixtatakēxtimī nac Areópago. Lā' nā kalhlaka'īlh kalhatin puscāt a'nti ixtacuīni' Dámaris lā' ā'makapitzin huampala.

Pablo nac Corinto

18 Lā' ā'calistān Pablo taxtulh de Atenas lā' a'lh nac Corinto. ²Lā' tā'lāpāxtokli kalhatin israelita ixtacuīni' Aquila xala' nac Ponto. Xla' lā' ixpuscāt, a'nti ixtacuīni' Priscila, ixtataxtuni'tcus nac Italia. Claudio ixcāmāpa'ksīni't que

ixlihuākca'n israelitas catataxtukō'lh de huan nac Roma. Lā' ū'tza' talitaxtulh Aquila lā' Priscila. Lā' Pablo cālaka'lh. ³Antza' cātā'tachokolh como chu lakatin ixliłtōca'n ixuanī't. Lā' ixtascuja lā' ixtatlahua carpas. ⁴Lā' Pablo ixcāmāsu'ni' nac litokpān tzeyama'jān ixlihuāk huan chi'chini' a'ntū expū-jaxcan. Lā' ixcāmākalhlaka'ī'nicu'tun israelitas lā' nā a'ntin tū' israelitas.

⁵Lā' Silas lā' Timoteo tataxtulh de nac Macedonia lā' tachā'lh nac Corinto. Lā' xlaca'n a'xni'ca' tachā'lh, Pablo lej ixmāsu'yumā' ixtachihuīn Díos. Lā' ix-cāhuanimā' huan tachi'xcuhui't israelitas que Jesús ū'tza' Cristo a'ntū Díos ixlac-sacui'lini't. ⁶Lā' xlaca'n takalhtaxtoktīl lā' talakapalalh. Lā' Pablo tincxli ixlu'xu' na ixlacapūnca'n lā' cāhuanilh:

—Hui'xina'n lipinā'tit cuenta a'ntū nacāpātle'keni'yāni'. Quit tū'tza' quimaca'tzi. Chuhua'j na'iccālaka'n a'ntin tū' israelitas.

⁷Lā' a'lh lā' chā'lh na ixchic a'ntū ixuanican Justo. Xla' ixa'cnīni'ni' Díos. Ixka'lhī ixchic ixpajtzu ixlitokpānca'n israelitas. ⁸Lā' kalhlaka'ī'lh Māpa'ksini' huan Crispo, xapuxcu' litokpān. Lā' nā takalhlaka'ī'kō'lh ixlihuāk xala' na ix-chic. Lā' chuntza' kalhalhūhua' xalanī'n nac Corinto takaxmatli a'ntū hualh Pablo lā' takalhlaka'ī'lh lā' ta'a'kpaxli. ⁹Lā' Pablo lakachuyalh huanmā' tzi'sa. Lā' huan Māpa'ksini' huanilh:

—Tū' caji'cua'. Tū' camakxte'kti chihuīna'na'. ¹⁰Quit icmaktaka'lhāni'. Lā' a'yuj cachi'paca hui'x, nīn tuntū' catitlahua'ni'ca. A'nan lhūhua' tachi'xcuhui't nac huā'mā' xcānsipej a'nti naquintastālani'.

¹¹Lā' Pablo tachokolh lakatin cā'ta ā'pūpitzī. Lā' ixcāmāsu'ni' ixtachihuīn Díos.

¹²Lā' a'xni'ca' huan Galión ixligob-ernador ixuanī't nac Acaya, lā' huan israelitas ixlihuākca'n talalh ixtā'ca'tza

Pablo. Lā' talē'lh a'n'ha ixtlahuacan jus-ticia. ¹³Tahuanilh huan gobernador:

—Huanmā' chi'xcu' chihuīna'maxqui' huā' tachi'xcuhui't. Lā' xtunc a'nchī cāhuanī que catamācā'tanilh Díos, lā' tū' a'nchī tatzo'kni' nac ley.

¹⁴Lā' a'xni'ca' Pablo ixchi-huīna'ncu'tun, Galión cāhuanilh huan israelitas:

—Palh tlahuanī't cahuā lakatin a'ntūn tū' tzey, o palh maknīni'nī't cahuā, quit na'iccākaxmatni'yāni' hui'xina'n, israeli-tas, lilacatzucu. ¹⁵Pero como limāla-capū'yā'tit xmān a'ntū māsū'yu lā' lakatin tacuīni' a'ntū māpācuhui' lā' a'ntū huan mileyca'n hui'xina'n, calacāxtlahua'tit hui'xina'n. Quit tū' iclacāxtlahuacu'tun huā'mā'.

¹⁶Lā' cāmāxtulh a'n'lhā ixtlahua-can justicia. ¹⁷Lā' ixlihuākca'n talhūhuā'chi'palh huan Sóstenes, a'ntī xapuxcu' litokpān, lā' talactucsli na ixlacapūn huan gobernador. Pero Galión nīn tuntū' cāhuanilh.

Pablo a'lh i'xlimaktu'tun para nalē'n makat xatzey tachihuīn

¹⁸Pablo tachokopā ā'lātma'j. Lā' ā'calistān cāmakxtekli huan tā'timīn lā' pū'a'lh barco nac Siria. Lā' nā Priscila lā' Aquila tatā'a'lh. Lā' como tlōkentaxtulh ixpromesa, takoksitli nac cā'lacchicni' Cencrea. ¹⁹Lā' a'xni'ca' tachā'lh nac Efeso, Pablo a'ntza' cāmakxtekli. Lā' tanūlh nac litokpān lā' ixcākalhachihuīna'ni' huan israelitas a'ntī ixtatakēstokni't a'ntza'. ²⁰Lā' lej tasqui'ni'lh Pablo ixtachokolh ā'chulā' a'ntza'. Pero Pablo tū'tza' lacasqui'lh. ²¹Lā' a'xni'ca' cātā'lāmakxtekli Pablo cāhuanilh:

—Lej tasqui'nī quit na'ica'n nac Jerusalén a'n'lhā nala huan cā'tani'. Na'ictaspi'tpala palh Díos lacasqui'n.

Lā' Pablo taxtulh de nac Efeso lā' pū'a'lh barco.

²²Lā' Pablo chā'lh nac Cesarea lā' a'lh nac Jerusalén lā' cātā'chihuina'lh huan a'nti ixtakalhlaka'ī'ni't, lā' a'lh tancā'n nac Antioquía. ²³Tachokolh lātma'j lā' taxtulh lā' a'lh lā' tētaxtutēlhalh nac lakatunu' cā'lacchicni' nac xati'ya't Galacia lā' Frigia. Lā' ixcāmāhuixcāni ixlīhuākca'n a'nti ixtakalhlaka'ī'ni't.

Apolos a'cta'sana'lh nac Efeso

²⁴Ixū' kalhatin chi'xcu' israelita xala' nac Alejandría a'nti ixtacuini' Apolos. Xla' chā'lh nac Efeso. Huā'mā' chi'xcu' xa'nca ixchihuina'n hua'chi a'nti lej ī'sca'tni't. Lā' xa'nca ixca'tzī ixtachihuīn Dios. ²⁵Xla' ī'sca'tni't ixlīmāpa'ksin Dios. Lā' chihuina'lh con tahuixcān. Lā' lej xa'nca ixmāsu'yu ixpālacata Jesús a'yuj ixca'tzī xmān ixlīmā'kpxān Juan. ²⁶Lā' Apolos tzuculh chihuina'n na ixlitokpānca'n israelitas lā' tū' ixlacapuhuan. Lā' Priscila lā' Aquila takaxmatli lā' talē'lh ā'lacatin lā' ā'chulā' xa'nca tamāsu'ni'lh ixpālacata Dios. ²⁷Lā' Apolos ixa'ncu'tun nac Acaya. Lā' huan tā'timīn tahuanih que tzē na'a'n. Lā' cāmacā'ni'ca lakatin carta huan tā'timīn xalanī'n nac Acaya lā' cāhuanica que catamānūlh Apolos na ixchicca'n. Lā' a'xni'ca' chā'lh Apolos, lej lhūhua' cāmak'tāyalh a'nti ixtakalhlaka'ī'ni't por ixpālacata ixlitzey Dios. ²⁸Lā' con lhūhua' līmāpa'ksin Apolos ixcātā'lāhuani israelitas ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n. Lā' ixcāt'laja. Lā' ixmāsu'yu por ixpālacata ixtachihuīn Dios que Jesús ū'tza' Cristo a'nti Dios ixlacsacui'lini't.

Pablo nac Efeso

19 Lā' a'xni'ca' Apolos ixū' nac Corinto, Pablo ixtētaxtuni'ttza' nac lacti'na'j cā'lacchicni' lhā ā'xmāntza' ixtahui'lāna'ncha' lā' chā'lh nac Efeso. Lā' a'ntza' cāpāxtokli ā'makapitzin a'nti ixtakalhlaka'ī'ni't ²lā' cākalhasqui'nilh:

—Lā' ¿chā maklhtini'tit huan Espiritu Santo a'xni'ca' kalhlaka'ī'tit?

Lā' xla'ca'n tahuah:

—Nīn ickaxmatni'ta'uj palh māstā'ca Espiritu Santo.

³Lā' Pablo cākalhasqui'nilh:

—¿Tichū cāmāsu'ni'ni' na'a'kpxā'tit?

Lā' xla'ca'n takalhtini'lh:

—Quina'n ica'kpxui chuntza' a'nchi ixquincāmāsu'ni'yāni' Juan.

⁴Lā' Pablo cāhuanilh:

—A'xni'ca' ixmā'kpxāni'n Juan ixcāhuanī huan tachi'xcuhui't: “Caxtā-pali'tit mintapāstacna'ca'n lā' cakalhlaka'ī'tit a'nti namin ā'calistān”. U'tza' huanicu'tun Jesús —hualh Pablo.

⁵Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'a'kpxali porque tatapa'ksilhtza' con Māpa'ksini' Jesús. ⁶Lā' a'xni'ca' Pablo cā'a'cpūmā'ca'lh ixmacan, huan Espiritu Santo tanūlh na ixa'clhcunucca'n. Lā' xla'ca'n tachihuina'lh ā'tāpātin tachihuīn a'ntūn tū' ixtasca'tni't, lā' tachihuina'lh ixtachihuīn Dios. ⁷Lā' ixlīhuākca'n xla'ca'n hua'chi kalhacāujtu' chi'xcuhui'n.

⁸Lā' lakatu'tun mālhcuyu' Pablo ixtanū na ixlitokpānca'n israelitas lā' ixmāsu'yu lā' tū' ixlacapuhuan. Lā' ixcākalhachihuina'ni' lā' ixcāmākalhlaka'ī'nicu'tun a'nchi māpa'ksini'n Dios. ⁹Lā' makapitzin lej lacxumpi ixtahuanī't lā' tū' ixtakalhlaka'ī'ni'. Lā' ixtalakapala huan xasāsti' tamāscā'tin na ixlacapūnca'n xalanī'n nac litokpān. Lā' Pablo cā'a'kxtekmaka'lh lā' cālē'lh a'nti ixtakalhlaka'ī'. Lā' ixchihuina'n pō'ktu lakaliyān na ixpūscuela Tiranno.

¹⁰Chuntza' hasta tlhualh lakatu' cā'ta. Chuntza' takaxmatli huan ixtachihuīn Māpa'ksini' ixlīhuākca'n xalanī'n nac Asia, a'nti israelitas lā' nā a'ntin tū' israelitas. ¹¹Lā' Dios mātlahuīlh Pablo lej laka'tla'n lē'cnīn. ¹²Lā' huan pāyu lā' huan pātō'cat a'ntū talixakā'lilh Pablo, a'xni'ca' talē'ni'lh huan ī'tza'ca'nīn,

cātapānūni'lh ixta'jatatca'n. Lā' cāmāxtuni'ca tlajana'nī'n de xlaca'n a'nti ixtaka'lhī.

¹³Lā' ixtahui'lāna' makapitzin tlahuāna'nī'n israelitas a'nti ixtalatlā'huan lakatunu' cā'lacchicni'. Lā' xlaca'n, por ixtacuīni' Jesús, talimāxtucu'tulh tlajana'nī'n. Lā' cāhuanica huan tlajana'nī'n:

—Iccālīmāpa'ksiyāni' hui'xina'n por ixtacuīni' Jesús, a'ntū māsu'yumā' Pablo, cataxtutit.

¹⁴Lā' a'nti ixtatlahua huāmā', xlaca'n kalhatojon ixo'kxa'n kalhatin israelita a'nti ixtacuīni' Esceva a'nti xapuxcu' cura. ¹⁵Lā' a'xni'ca' huanica chuntza', huan tlajana' cākalhtilh:

—Iclakapasa Jesús lā' icca'tzi tichū Pablo. Pero hui'xina'n tū' iccālakapasāni'. ¿Tichū hui'xina'n?

¹⁶Lā' huan chi'xcu' a'nti ixka'lhī huan tlajana' lakkosli lā' lej ixka'lhī tahuixcān lā' cātla'jalh huan tlahuāna'nī'n. Lā' xlaca'n tataxtulh huan nac chic lā' tatzā'lalh laklhka'lo'ko' lā' tatakāhuī'nī't. ¹⁷Lā' taca'tzikō'lh huāmā' ixlihuākca'n xalanī'n nac Efeso, a'nti israelitas lā' nā a'ntin tū' israelitas. Lā' tajicua'nkō'lh. Lā' chuntza' ā'chulā' tamāka'tli'lh Māpa'ksini' Jesús.

¹⁸Lā' lhūhua' a'nti ixtakalh-laka'ī'nī'tcus tamih lā' tatako'xaspi'tni'lh Dios lā' tahuanih a'ntū ixtatlahuani't ko'hua'jua'. ¹⁹Lā' lhūhua' de ū'tunu'n, a'nti ixtatlahuāna'n, tamākēstokli ixli-broca'n lā' talhcuyulh na ixlacapūnca'n ixtalhūhuā't. Lā' tatlahualh ixcentaca'n lā' i'xtamāpalani't cincuenta mil tumin de plata. ²⁰Lā' ā'chulā' a'kahualh ixtachihuīn Māpa'ksini' lā' más ixtasu'yutēlha ixlimāpa'ksin Dios.

²¹Lā' a'xni'ca' ixpātē'keni'ttza' huāmā', huan Espiritu Santo mēpāstaquīlh Pablo natētaxtu nac estado de Macedonia lā' nā Acaya lā' na'a'n nac Jerusalén. Lā' Pablo hualh:

—A'xni'ca' icui'lācha' nac Jerusalén nā lej tasqui'nī nā na'ica'n nac Roma.

²²Lā' cāmācā'lh nac Macedonia kalhatu' ixmaktāyana' a'nti Timoteo lā' Erasto. Lā' Pablo tachokolh lātma'j nac Asia.

Tatā'kaquī'lh xalanī'n nac Efeso

²³Lā' huāmā' quilhtamacuj, tatamakchuyilh huan tachi'xcuhui't por ixpālacata huan xatzey tachihuīn. ²⁴Ixui' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Demetrio. Xla' platero ixuanī't. Ixcātlahua lacti'na'j litokpān de plata lā' a'ntza' ixmānūcani't lakatin ídolo a'ntū ixtacuīni' Diana. Demetrio lā' a'nti ixtatā'scuja lej lhūhua' ixtalitlaja. ²⁵Demetrio cāmākēstokkō'lh ixlihuākca'n a'nti ixtatlahua xalacti'na'j litokpān. Lā' cāhuanilh:

—Chi'xcuhui'n, hui'xina'n ca'tziyā'tit que huāmā' litlōt lej xa'nca litlajayāuj. ²⁶¿Chu tū' ca'tziyā'tit o tū' kaxpa'tā'tit a'ntū pātē'kemā' nac Efeso lā' na ixlihuāk nac Asia? Huāmā' Pablo cāmākalhlaka'ī'nini't lhūhua' tachi'xcuhui't. Lā' cāxtāpalini'lh ixtapāstacna'ca'n. Cāhuanī que a'ntū ixtamacani'tlaujca'n chi'xcuhui'n ū'tza' tū' dios. ²⁷Quit icjicua'n que huā' quiltilōtca'n nasputa lā' tū'tza' na'a'cnini'ni'can ixlitokpān huan xaka'tla' quimpāxca'ttzi'tca'n Diana. Tū'tza' catihuanca palh lej ka'tla' Diana a'ntū tamācā'tani' chuhua'j xalanī'n nac Asia lā' ixlihuāk quilhtamacuj —cāhuanilh Demetrio.

²⁸Lā' a'xni'ca' takaxmatli huāmā', lej ta'a'kchā'lh lā' lej ta'a'cta'sana'lh lā' tahualh:

—¡Lej ka'tla' Diana, quimpāxca'ttzi'tca'n quina'n a'nti xalanī'n nac Efeso!

²⁹Lā' chu tuncan lacapalh ta'a'kchā'lh. Ixtatu'jnuntēlha lā' tatakēstokli nac pū'a'cta'san. Lā' cāchi'paca huan

Gayo lā' Aristarco lā' cāstancalē'nca a'nlhā ixtatakēstokmā'na. Huā' kalhatu' chi'xcuhui'n xalanī'n nac Macedonia ixtatā'scuja Pablo. ³⁰Lā' Pablo ixtanūcu'tun na ixlacphu'nan tachi'xcuhui't. Pero huan tā'timīn tū' tamakxtekli. ³¹Lā' makapitzin pūchihuina'ni'n xala' nac estado de Asia, xlaca'n ixamigos Pablo ixtahuani't. Tahuani'lh que tū' ca'lh nac pū'a'cta'san. ³²Lā' makapitzin a'nlhā ixtatakēstokni't tata'salh palha' lā' tahuah catūhuā. Lā' ā'makapitzin huampala tahuampā xtunc. Lā' chuntza' lilapā tatamakchuyikō'lh ixlihuākca'n a'nlhā ixtatakēstokni't. Tū' ixtaca'tzī ixtalhūhuā't tuchū ixpālacata ixtalitakēstokni't. ³³Lā' māxtuca Alejandro ixlacphu'nanca'n ixtalhūhuā't. Lā' huan israelitas tatampi'talē'lh na ixlacapūnca'n. Alejandro cāmacahuanilh que cataquilha'cslalh. Xla' ixtamaktāyacu'tun ixa'cstu na ixlacapūnca'n tachi'xcuhui't. ³⁴Lā' a'xni'ca' ca'tzīca palh xla' israelita ixuani't, tata'salh kēxtim hua'chi lakatu' hora lā' tahuah:

—¡Lej ka'tla' huan Diana, quimpāxca'ttzi'tca'n quina'n a'nti xalanī'n nac Efeso!

³⁵Lā' a'xni'ca' huan secretario ix-cāmacā'cslini'ttza' huan ixtalhūhuā't, xla' hualh:

—Iccāhuaniyāni' chi'xcuhui'n xalanī'n nac Efeso. Huā' quixcānsipejca'n ū'tza' xamaktaka'lhna' huan ixlitokpān xaka'tla' Diana, quimpāxca'ttzi'tca'n, lā' nā ixídolo a'ntū mincha' nac a'kapūn. ¿Chu a'nan a'ntin tū' ca'tzī huā'mā'? ³⁶Tūla catihuanca que tū' stu'ncua' huā'mā'. Lā' chuntza' hui'xina'n caquilhca'csla'tit lā' caxa'ncapāstacna'ntit a'ntū tla'hua'yā'tit. ³⁷Hui'xina'n cālita'ni'ta'ntit ā'tzā' huā' tamā'na chi'xcuhui'n. Xlaca'n nīn tuntu' tatlahuani'ni't huā' quimpāxca'ttzi'tca'n

lā' tū' talichihuina'ni't. ³⁸Palh Demetrio lā' a'ntin tatā'scuja talāmaka'kchā'n con ā'makapitzin, ū'tza' li'a'nan pūchihuīn lā' juez. Catamālacapū'lh. ³⁹Lā' palh ā'catūhuā talacasqui'n xlaca'n, catalacāxtlahualh a'xni'ca' tatakēstokkō' huan pūchihuina'ni'n para natlahuacan justicia. ⁴⁰Quit icjicua'n porque naquincātalē'ksa'nini'nāni' de huan tā'kaqu'uj por ixpālacata a'ntū pātle'kelhcus. ¿Chichū nakalhtini'nāuj quina'n palh naquincātalhasqui'niyāni' a'chi' takēstokni'ta'ntit lā' lej a'cta'sapā'na'ntit chihuina'nā'tit?

⁴¹Lā' chuntza' li'a'kspu'tli chihuina'n huan secretario lā' cāmacā'lh na ixchicca'n.

Pablo a'lh nac Macedonia lā' nac Grecia

20 Lā' a'xni'ca' taquilhca'cslalhtza', Pablo cāmāyini'lh huan tā'timīn. Lā' a'xni'ca' ixcāmaxqui'ni'ttza' tapāstacna', cāmakxtekli lā' taxtulh lā' a'lh nac Macedonia. ²Lā' a'xni'ca' ixlatlā'huan nac Macedonia, lej ixcāmaxqui' tapāstacna' huan tā'timīn. Lā' ā'calistān chā'lh a'nlhā ixmāpa'ksini'ntza' Grecia. ³A'ntza' tachokolh lakatu'tun mālhcuyu'. Lā' ixpāstacna'huī' na'a'n nac barco para nac Siria. Lā' huan israelitas ixtalacchihuina'ni'ttza' de natamakni Pablo. Lā' ū'tza' Pablo lihui'lipā napātle'kepala nac Macedonia. ⁴Lā' tatā'ah nac Asia, Sópater xala' nac Berea, lā' Aristarco lā' Segundo xalanī'n nac Tesalónica, lā' Gayo xala' nac Derbe lā' nā Timoteo. Lā' nā ta'ah Tíquico lā' Trófimo xalanī'n nac Asia. ⁵Huā' tamā'na chi'xcuhui'n xapū'la tachā'lh nac xcānsipej Troas lā' a'ntza' quincātaka'lhini'. ⁶Quina'n ictaxtūj de nac Filipos a'xni'ca' a'kspu'tli huan cā'tani' a'xni'ca' ixua'can pāntzi a'ntūn

tū' ixka'lhī levadura. Lā' icpū'a'uj barco lā' ixlilakaquitzis chichini' iccālākchā'uj nac Troas. A'ntza' ictachokouj lakatojon chí'chini'.

Pablo ixui' nac Troas

⁷Lā' huan xapū'la chí'chini' a'xni'ca' tanūlh semana, tatakēstokli a'ntin ixtakalhla'ī' para natamālacpitzī huan pāntzi. Lā' Pablo cātā'chihuina'lh. Xla' ixpuhuan palh na'a'n ixlilakalī. Lā' mālākhlma'nīlh ixtachihuīn hasta itāt tzi'sa. ⁸Lā' a'nlhā xa'ictakēstoknī'ta'uj tālh mā'n na ixlitanca'cstu'tun huan chic. Lā' lhūhua' pūmaksko ixua'ca'. ⁹Lā' kalhatin o'kxa' a'ntī ixuanican Eutico ixui' nac ventana. Lā' i'lhatacu'tun porque Pablo lej lhūhua' chihuina'lh. Lā' ā'calistān lhtatatahuī'lh lā' mincha' de ixlitanca'cstu'tun. Lā' quīsacca xanīn. ¹⁰Lā' Pablo yujli lā' taquilhpūtalh laktzi'n lā' pūsko'ka'lh. Lā' cāhuanilh huan tā'timīn:

—Tū' catamakchu'yī'tit. Xla' lakahuan.

¹¹Lā' Pablo tō'ca'lh lā' mālācpitzilh huan pāntzi lā' hua'lh. Lā' cākālhachi-huina'ni'pā hasta tuncuīlh. Lā' ā'calistān a'lh. ¹²Lā' lē'nca huan o'kxa' xalakahuan lā' lej tapāxuhualh.

Ica'uj nac Mileto

¹³Lā' quina'n icpū'lauj lā' icpū'auj barco nac Asón a'nlhā Pablo ixtanūcu'tun nac barco. Chuntza' iclacchihuina'uj como xla' ixa'ncu'tun nac cā'ti'ya'tna' hasta Asón. ¹⁴Lā' a'xni'ca' quincākaksni' nac Asón, tanūlh con quina'n nac barco. Lā' ā'calistān icchā'uj nac Mītilene. ¹⁵Ictaxtūj de a'ntza' nac lakatin barco. Lā' ixlilakalī icchā'uj ixlacapūn Quío. Lā' ixlilakalī huampala ictapajtzūj Samos. Lā' ā'calistān icchā'uj nac Trogilio. Lā' ixlilakalī icchā'uj nac Mileto. ¹⁶Pablo lej ixlacapala porque ixtahuī'lacu'tun nac Jerusalén huanmā' chí'chini'

a'ntū huanican Pentecostés. Lā' ū'tza' tū' litanūcu'tulh nac Efeso lā' tū' tachokocu'tulh makān nac Asia.

Pablo a'cta'sana'lh nac Efeso

¹⁷Lā' a'xni'ca' xa'icui'lāna'nchāujcus nac Mileto, Pablo cāmāyāni'lh huan xanapuxcu'nu' xalanī'n nac litokpān nac Efeso. ¹⁸Lā' a'xni'ca' talākchā'lh, Pablo cāhuanilh:

—Hui'xina'n ca'tziyā'tit a'nchī xa'icililatā'huan na milacapūnca'n pō'ktu quilhtamacuj desde huan xapū'la chí'chini' a'xni'ca' icmilh nac Asia. ¹⁹Quit xa'ictā'scuja Māpa'ksini'. Quit tū' maktin icka'tla'jca'tzilh. Lā' lej icpātini'lh lā' lej lhūhua' a'ntū ixquimpātē'keni' porque huan israelitas ixquintalilacchihuina'ni'ttza'. ²⁰Quit xa'nca iccāmāsu'ni'ni' ixlīhuāk a'ntū hui'xina'n maclacasqui'nā'tit. Iccāmāsu'ni'ni'ta'ni' na ixlacapūnca'n tachi'xcu'huī't lā' na minchicca'n. ²¹Lā' huan israelitas lā' nā a'ntin tū' israelitas xa'iccāhuani: “Caxtāpali'tit mintapāstacna'ca'n lā' ca'a'kahuāna'ni'tit Dios lā' calipāhua'ntit quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo”.

²²'Chuhua'j ica'mā' nac Jerusalén. Huan Espiritu Santo quimacā'n. Quit tū' icca'tzi a'ntū naquimpātē'keni'yācha' a'ntza'. ²³Xmān quē'cstu icca'tzi que nac lakatunu' cā'lacchicni' a'nlhā ica'n, huan Espiritu Santo quimāca'tzini' que naquinchī'can lā' na'icpātini'n. ²⁴Pero huāk huanmā' tū' quimpā'ta. Quit tū' iclakpuhuan quinquilhtamacuj. Xmān icmāspūtūcu'tun quilīlōt con tapāxuhuan lā' iclōkentaxtūcu'tun a'ntū quilimāmacū'lh Māpa'ksini' Jesús. Quilimāmacū'lh que na'icchihuina'n xatzey tachihuīn a'ntū quincāhuaniyāni' ixlitzey Dios.

²⁵'Lā' quit icca'tzi que tū'tza' quintilālaktzi'uj milīhuākca'n hui'xina'n, a'ntū xa'iccāhuanitlā'huanāni' a'nchī

māpa'ksini'n Dios. ²⁶Lā' ū'tza' quit chuhua'j iccāhuanicu'tunāni' que quit ictlōkentaxtūni'ttza' a'ntū ixquilmāmacū'cani't mimpālacataca'n. Tū'tza' iclē'n cuenta. ²⁷Quit iccāmāsu'ni'ni'ta'ni' ixlihuāk a'ntū ixtapuhuān Dios. Nin tuntū' icmātzē'kli. ²⁸Chuhua'j cacuentatlahua'tit a'nchī natalā'kchokoyā'tit. Lā' nā cacāmaktakalhtit a'nti ixlaksa'tā'n Dios. Huan Espiritu Santo cālimāmacū'ni'ta'ni' para que nacāmaktakal'hā'tit hua'chi mak-takal'hna'ni'n ovejas. Huan Māpa'ksini' cālītamāhualh ixa'cstu ixka'lhni' ixlihuākca'n a'ntin takalhlaka'ī. ²⁹Quit icca'tzī que a'xni'ca' na'ica'n de huā'tzā', nacātalac'hpu'na'tanūyāni' chi'xcuhui'n. Xlaca'n hua'chi misini'n lej lijicua'ni't a'ntū tamāspūtū huan ovejas. Nin macsti'na'j natalakalhu'man ixlaksa'tā'n Dios. ³⁰Lā' nā makapitzin de hui'xina'n natatzucu cāta'a'kxokoyāni' lā' nacātamāxtucu'tunāni' makapitzin de hui'xina'n para que nacāstālani'yā'tit ū'tunu'n. ³¹Skalalh cala'tit lā' capāstactit a'nchī xa'iccāmaxqui'yāni' tapāstacna'tzi'sa lā' tuncuj lakatu'tun cā'ta hasta iccalhualh.

³²Lā' chuhua'j quit icsqui'ni' Dios que ū'tza' cacāmaktakal'hni' hui'xina'n. Hui'xina'n kal'hiyā'tit huan tachihuin a'ntū quincātahuaniyāni' ixlitzey Dios. Lā' huan tachihuin tzē nacāmaxqui'yāni' tahuixcān lā' tzē nacāmaxqui'yāni' hui'xina'n a'ntū natamakhtini'n ixlihuākca'n a'nti Dios cātlahuanit' xalacuan. ³³Quit tū' iclakca'tzani't ixtumīn lā' ixoro lā' ixlu'xu' ā'kalhatin. ³⁴Hui'xina'n ca'tziyā'tit a'nchī xa'icscuja con quimacan lā' chuntza' xa'iclitāpātle'keni' lā' nā chuntza' xa'iccālimāpātle'keni' a'nti ixquintatā'lahui'lāna'. ³⁵Lā' nā chuntza' xa'iccāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n cascujtit lā' cacāmaktāya'tit a'ntin tamaclacasqui'n. Capāstactit a'nchī

hualh Māpa'ksini' Jesús: “A'chulā' lipāxuhuacan a'xni'ca' māstā'can lā' tū' a'xni'ca' maklhtini'ncan”.

³⁶Lā' a'xni'ca' Pablo chihuina'nkō'lh, tatzokostalh lā' orarlilh con ixlihuākca'n. ³⁷Lā' tacalhuankō'lh ixlihuākca'n lā' tapūska'ka'lh Pablo lā' tamu'sulh. ³⁸Pablo ixcāhuanini't que tū'tza' maktin catitalaktzi'lh. Lā' ū'tza' lej ixtalilakaputza. Lā' ā'calistān taquixteklī hasta nac barco.

Pablo a'lh nac Jerusalén

21 Iccāmaktexkeui huan tā'timīn lā' ictanūj nac barco lā' stu'nc ica'uj hasta pitzina'j ti'ya't na ixpu'nan mar. Lā' ixtacuīni' Cos. Lā' ixlilakalī icchā'uj nac Rodas lā' ā'calistān icchā'uj nac Pátara. ²A'ntza' ickaksui lakatin barco a'ntū ixa'mā' nac Fenicia. Ictojōuj nac barco lā' ica'uj. ³A'xni'ca' ictētaxtūj de makat, iclaktzi'uj quimpāxtūxucca'n huan pitzina'j ti'ya't Chipre na ixpu'nan mar. Lā' ica'uj hasta nac Siria. Lā' ā'calistān ictanūj nac Tiro porque huan barco natēxteka ixtacu'ca'. ⁴A'ntza' iccākaksui a'ntin ixtakalhlaka'ī lā' ictachokouj con ū'tunu'n lakatojon chi'chini'. Huan Espiritu Santo ixcāhuanini't a'ntū napātle'ke. Lā' ū'tza' huan tā'timīn talihuanilh Pablo que tū' ca'lh nac Jerusalén. ⁵Lā' ixlilakatojon chi'chini' ictaxtūj. Lā' quincātātā'a'ni' hasta iclachtaxtukō'uj huan xcānsipej, ixlihuāk a'nti ixtakalhlaka'ī con ixpuscātca'n lā' con ixcamana'ca'n. Lā' a'xni'ca' icchā'uj na ixquiltūn mar, ictatzokostauj lā' icorarliuj. ⁶Lā' ā'calistān iclāpūska'ka'uj lā' iclāmaktexkeui. Quina'n ictojōuj nac barco lā' xlaca'n tataspi'tpā na ixchicca'n.

⁷Ictaxtūj de nac Tiro lā' icchā'uj nac Tolemada. A'ntza' ica'kspuiti iclatā'kchokoyāuj nac mar. Lā' iccākaksui huan tā'timīn a'ntza' lā' ictachokouj con ū'tunu'n lakatin chi'chini'. ⁸Lā' i'xlilakalī huampala

i'ctaxtūj quina'n con Pablo. Lā' icchā'uj nac xcānsipej Cesarea. A'ntza' ictanūj na ixchic Felipe a'nti ixmāsu'yu xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Xla' kalhatin ixlikalhatojonca'n maktāyana'ni'n xalani'n nac litokpān. Lā' ictachokouj con ū'tza'.⁹ Xla' ixka'lhī kalhatā'ti' ixtzu'ma'jan a'ntin tūna'j ixtatapūchahua. Xlaca'n ixtachihuīna'n a'ntū Dios ixcāmāca'tzini. ¹⁰ A'ntza' ictachokouj lātma'j. Lā' chilh kalhatin chi'xcu' xala' nac Judea a'nti ixuanican Agabo. U'tza' ixuan a'ntū napāt'leke. ¹¹ Xla' quincālakhini' lā' tayalh huan īcinturón Pablo lā' litantūchī'ca lā' nā limacachi'ca lā' hualh:

—Huan Espiritu Santo hualh: “Chuntza' nac Jerusalén huan israelitas nā natachi' ixtēcu' huā'mā' cinturón lā' nacāmamacamaxquī'can a'ntin tū' israelitas”.

¹² Lā' a'xni'ca' ickaxmatui huā'mā', quina'n lā' nā xalani'n nac Cesarea lej icuanij Pablo que tū' ca'a'lh nac Jerusalén. ¹³ Lā' Pablo kalhtini'lh lā' quincākalhasquī'nini':

—¿A'chī' ca'lhua'nā'tit hui'xina'n? ¿A'chī' quilāmāmakchuyiyāuj? Quit iclihui'lini't naquinchi'can lā' nā naquimānican nac Jerusalén por ixpālacata Māpa'ksini' Jesús.

¹⁴ Lā' a'xni'ca' tūlalh icmā'a'ka'īnīuj que tū' ca'a'lh, tū'tza' ā'chulā' icuanij. Xmān huā'mā' icuáuj:

—Calalh chu a'ntū ixtapuhuān Māpa'ksini'.

¹⁵ Lā' ā'calistān ictacāxui lā' ica'uj nac Jerusalén. ¹⁶ Quincātata'a'ni' makapitzin tā'timin xalani'n nac Cesarea lā' quincātālē'ni' na ixchic Mnasón xala' nac Chipre. Xla' lejtza' makān ixkalhlaka'īnī't. Lā' a'ntza' na ixchic ictētachokouj.

Pablo laka'lh Jacobo

¹⁷ Lā' a'xni'ca' icchā'uj nac Jerusalén, huan tā'timin lej tapāxuhualh a'xni'ca' quincātapāxtokni'. ¹⁸ Lā' ixlikalali quina'n lā' Pablo iclaka'uj Jacobo. Lā' a'ntza' ixtahui'lāna'nkō' ixlihuākca'n xanapuxcu'nu' litā'timin. ¹⁹ Pablo cātā'chihuīna'lh lā' ā'calistān cāpūtle'keni'lh ixlihuāk a'nchi' Dios maktāyalh tlhualh na ixlac'lhpu'nanca'n a'ntin tū' israelitas. ²⁰ Lā' a'xni'ca' takaxmatli xlaca'n tachihuīna'lh a'nchi lej ka'tla' Dios. Lā' tahuanilh Pablo:

—Tā'tin, hui'x ca'tziya' lhankalhalāt miles de israelitas takalhlaka'īnī't. A'cxtim ta'a'kahuāna'ni' huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés. ²¹ Cāmāca'tzinīcani'ttza' que hui'x cāmāsu'ni'ya' huan israelitas, a'ntin tahui'lāna'ncha' na īxcānsipejni'ca'n makatiyātīn, lā' cāhuani'ya' que tū' cata'a'kahuāna'ni'lh Moisés. Lā' tahuan que hui'x cāmāsu'ni'ya' que tū' tasquī'nī que ixo'kxa'nca'n nataka'lhī ixlikalapascanca'n israelitas lā' tū' tasquī'nī que natatlahua ixtalanānca'n israelitas. ²² Lā' chuhua'j ¿tuchū natlahuayāuj? Huā' tachi'xcuhui't natatakēstoka a'xni'ca' nataca'tzi palh ta'ni'ta'. ²³ Lā' chuntza' hui'x catla'hua' a'ntū na'iccāhuaniyāni'. A'nan kalhatā'ti' ch'xcuhui'n na quilac'lhpu'nanca'n. Xlaca'n natatlōkentaxtū a'ntūn tamālaccnūnī't. ²⁴ Cacāli'pi lā' catalapc'lh'it lā' namāpala'ya' por ū'tunu'n. Lā' ā'calistān xlaca'n tzē natatakoksita. Lā' chuntza' naca'tzikō'can que tū' stu'nca' a'ntū lichihuīna'nca'n de hui'x. A'chulā' nā nalaktzī'nca'n que nā hui'x a'kahuāna'ni'ya' huan ley. ²⁵ Quina'n iccāmācā'ni'nī'ta'uj lakatin carta huan tin tū' israelitas a'ntin takalhlaka'īnī't. Lā' iccāhuaniuj a'ntū icpuhuanāuj quina'n. Iccāhuaniuj: “Catlōkentaxtūtīt xmān huā'mā': Tū' tihua'yā'tit quinīt

a'ntū li'a'ksajui'cani't huan ídolos
lā' tū' tihua'yā'tit ka'lhni' nīn quini't
ixla' animal a'ntū ta'a'kpixchi'nī't.
Lā' tū' timakpuscātini'nā'tit lā' tū'
tika'lhīyā'tit mimakchi'xcu'ca'n".
Chuntza' iccāhuaniuj xla'ca'n.

Chi'paca Pablo nac xaka'tla' litokpān

²⁶ Lā' Pablo cālē'lh huan kalhatā'ti'
chi'xcuhui'n lā' ixlilakali cātā'tapa'lhli.
Lā' tanūlh nac litokpān xaka'tla' para
nacāmāca'tzini a'xni'ca' natamā'kspu'tū
huan chi'chini'nīn a'ntū napū'tapa'lhcan
a'xni'ca' ixlihuākca'n natalimin
ixlē'ksajna'ca'n.

²⁷ Lā' xmān macsti'na'j ī'sputa
para ixlilakatojon chi'chini' lā'
huan israelitas xalanīn nac Asia
talaktzī'lh Pablo nac xaka'tla' litokpān.
Lā' tachihuīna'maxquī'lh huan
tachi'xcuhui't lā' chi'paca huan Pablo.

²⁸ Lā' lej palha' tahualh:

—¡Chi'xcuhui'n israelitas,
caquilāmaktāyauj! Huā'mā' chi'xcu'
lakaxtim cāmāsu'ni'tlā'huan ixlihuākca'n
tachi'xcuhui't. Xla' cālīchihuīna'n
quixcānsipejca'n lā' quileyca'n lā'
huā'mā' xaka'tla' litokpān. Lā' nā
cāmānūnī't nac xaka'tla' litokpān a'ntīn
tū' israelitas. Lā' chuntza' talactlahualh
a'nchi ixlitzey ixuanī't.

²⁹ Lā' chuntza' tahualh porque
laktzī'nca Pablo con Trófimo xala'
nac Efeso. Lā' tapuhualh que Pablo
ixmānūnī't nac xaka'tla' litokpān.

³⁰ Ixlihuāk tachi'xcuhui't xala'
nac Jerusalén tatā'kaquī'lh lā'
tatu'jnuntēlha tatakēxtimilh. Chi'paca
huan Pablo lā' stancaxtuca de nac
xaka'tla' litokpān. ³¹ Lā' a'xni'ca'
ixmaknicu'tuncantza', māca'tzīnīca
xapuxcu' tropa que ixlihuāk xalanīn
nac Jerusalén ixta'a'kchā'nkō'nī't lā'
ixtatā'kaquī'kō'nī't. ³² Lā' chu tuncan
lacapalh xapuxcu' tropa cālē'lh
ixtropasna' lā' capitanes. Lā' tatu'jnulh

lā' tachā'lh a'nlhā ixtatakēstoknī't.
Lā' a'xni'ca' xla'ca'n talaktzī'lh huan
tropasna' lā' huan capitanes, tū'tza'
tatucslī Pablo. ³³ Huan xapuxcu' tropa
tapajtzūlh lā' tuncan māchi'panīnī'lh
Pablo lā' limāchi'nīnī'lh con kantu'
cadenas. Kalhasqui'nīnī'lh tichū xla'
lā' tuchū ixtlahuani't. ³⁴ Makapitzīn
tachi'xcuhui't lej palha' tahualh catūhuā
lā' a'makapitzīn xtunc tahuampā.
Chuntza' huan xapuxcu' tropa tūlalh
xa'nca ca'tzīlh a'ntū ixpātē'kemā'
porque lej ixtamāta'simā'na. Lā'
mālē'nīnī'nca Pablo nac cuartel. ³⁵ Lā'
a'xni'ca' tachā'lh lhā ixlactō'ca'can nac
cuartel, huan tropasna' tacu'ca'lē'lh
Pablo por ixpālacata ixtahuixcānca'n
tachi'xcuhui't. ³⁶ Ixlihuākca'n
ixtastālani'tēlha lā' ixtata'satēlha lā'
ixtahuan:

—¡Canīlh!

Pablo tamaktāyalh na ixlacapūn tachi'xcuhui't

³⁷ Lā' a'xni'ca' ixmānūtēlhacantza' nac
cuartel, Pablo huanilh xapuxcu' tropa:

—Icuanicu'tunānī' catūhuā.

Lā' huan xapuxcu' hualh:

—¿Chā tzē chihuīna'na' griego?

³⁸ ¿Chu tū' hui'x huan chi'xcu' xala'
nac Egipto a'nti tā'kaquī'lh makāntza'
lā' cālē'nca nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't
laktā'ti' mil maknīnī'nī'n?

³⁹ Lā' Pablo kalhtini'lh:

—Quit israelita xala' nac xaka'tla'
xcānsipej Tarso nac estado de
Cilicia. Icsqui'ni'yānī' caquimakxtekti
na'iccātā'chihuīna'n huā' tachi'xcuhui't.

⁴⁰ Huan xapuxcu' maxquī'lh tala-
casqui'. Lā' Pablo tāyalh nac lita'sna' lā'
cāmāhuani'lh para cataquilhca'cslalh
huan tachi'xcuhui't. Lā' a'xni'ca'
taquilhca'cslalh, cātā'chihuīna'lh
tachihuīn hebreo lā' hualh:

22 —Chi'xcuhui'n, israelitas
hua'chi quit, cakaxpa'ttit a'nchi

na'icchiuina'n para na'iclitamaktāya na milacapūnca'n.

²Lā' a'xni'ca' takaxmatli a'nchi cātā'chihuina'ncan tachihuin hebreo, ā'chulā' taquilhca'cslalh. Lā' Pablo cāhuanilh:

³—Quit israelita. Iclacatuncuīlh nac xcānsipej Tarso nac estado de Cilicia. Lā' ā'tzā' quimakastacca nac Jerusalén. Quimākalhtō'kē'ni' ixuani't Gamaliel. Xa'nca quimāsu'ni'ca ixleyca'n quinatāta'na'ca'n. Quit xa'iclihui'lī na'ictlahua a'ntū ixla' Dios chuntza' hua'chi hui'xina'n tlahua'yā'tit chuhua'j. ⁴Quit xa'iccāmacaputza a'nti ixtatā'a'n Jesús lā' xa'iccāmaknicu'tun. Xa'iccālē'n tachi'n chi'xcuhui'n lā' puscan lā' xa'iccāmānū nac pūlāchi'n. ⁵Huan xamāpa'ksini' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas tzē natamālacstū'nca que stu'ncua' a'ntū icuan. U'tunu'n quintamaxquīlh huan acta para na'iccālē'ni' huan israelitas nac Damasco. Lā' por huanmā' acta tzē xa'iccāchi'palh a'nti ixtakalhlaka'ī Jesús a'ntza' lā' xa'iccālimilh tachi'n nac Jerusalén a'nlhā iccāmāpātīnīca.

**Pablo cāhuanilh a'nchi
lixtāpalilh ixtapāstacna'**

Hch. 9.1-19; 26.12-18

⁶Quit xa'ica'mā' nac tej lā' xa'icchā'ntēlhatza', hua'chi tastu'nūta, nac Damasco lā' chu limaktin quilitaxti'li'lh lakatin xkakana' a'ntū mincha' nac a'kapūn. ⁷Lā' ica'kā'lh nac ti'ya't lā' ickaxmatli lakatin tachihuin a'ntū quihuanilh: “Saulo, Saulo, ¿a'chi' quimacaputzaya?” ⁸Lā' quit ickalhasqui'nīlh: “¿Tichū hui'x, Māpa'ksini'?” Lā' quihuanilh: “Quit Jesús xala' nac Nazaret a'nti hui'x macaputzaya’”. ⁹Lā' a'nti ixquintatā'a'mā'na nā xlaca'n talaktzīlh huan xkakana' lā' tājicua'lh porque tū' tamāchekxīlh a'ntū quihuanilh

huan tachihuin. ¹⁰Lā' quit icuanilh: “¿Tuchū na'ictlahua, Mapa'ksini'?” Lā' huan Māpa'ksini' quihuanilh: “Catā'kaqui' lā' capit nac Damasco. A'ntza' nahuanica'na' ixlihuāk a'ntū lihui'lica natla'hua'ya’”. ¹¹Lā' huanmā' xkakana' quimālakatzī'lh. Lā' quintamakachi'palē'lh a'nti ixquintatā'a'mā'na. Lā' chuntza' icchā'uj nac Damasco.

¹²'A'ntza' ixuī' kalhatin chi'xcu' a'nti ixtacuīni' Ananías. Xla' lej ixa'cnīni'ni' Dios lā' ixa'kahuāna'ni' huan ley. Lā' ixtaca'tzikō' israelitas xalanī'n nac Damasco que lej tzeyā chi'xcu' ixuani't. ¹³Lā' Ananías quilakmilh lā' quilaktapajtzūlh lā' quihuanilh: “Tā'tin Saulo, calacahuā'na'mpala’”. Lā' chu lilacapalh iclacahuāna'nchokopā lā' iclaktzī'lh Ananías. ¹⁴Lā' quihuanilh: “Ix Diosca'n quinatāta'na'ca'n lacsacni' hui'x para que chuntza' naca'tziya' a'ntū ixtapuhuān lā' nalaktzī'na' huan a'nti Xatzey lā' nakaxpa'ta' ixtachihuin. ¹⁵Lā' chuntza' nacākalhachihuina'ni'ya' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't ixpālacata huan a'nti Xatzey. Lā' nacāpūtle'ke'ni'ya' a'ntū laktzī'nī'ta' lā' a'ntūn kaxpa'tnī'ta'. ¹⁶Lā' chuhua'j, ¿a'chi' takoxi'ya'? Catā'kaqui' lā' ca'a'kpaxti lā' calipāhua'nti Jesucristo lā' chuntza' naxapacan mintalclē'i’”, quihuanilh Ananías.

**Pablo cāhuanilh a'nchi limacā'nea
con a'tin tū' israelitas**

¹⁷'Lā' icmimpā nac Jerusalén lā' icqui'orarīlh nac xaka'tla' litokpān. Lā' iclakachuyalh. ¹⁸Lā' iclaktzī'lh huan Māpa'ksini' Jesús lā' xla' quihuanilh: “Calacapala' lā' cataxtu tuncan nac Jerusalén porque ā'tzā' tū' catikalhlaka'ī'ca a'ntū chihuina'na' quimpālacata’”. ¹⁹Lā' icuanilh: “Māpa'ksini', xlaca'n taca'tzi que quit xa'ica'n ixlihuāk

nac litokpānna' lā' xa'iccāmānū nac pūlāchī'n a'ntī ixtakalhaka'i'yāni' lā' xa'iccāhui'lini'. ²⁰Lā' nā quit xa'icyā a'ntza' a'xni'ca' maknīca Esteban a'ntī ixchihuīna'n por mimpālacata. Lā' quit nā xa'iclica'tzī a'ntūn tatlahuani'lh lā' xa'icmaktaka'lha ixlu'xu'ca'n xlaca'n a'ntin tamaknīlh". ²¹Lā' Māpa'ksini' quihuanilh: "Capit. Quit na'icmacā'nāni' makat. Nacālakpina' xlaca'n a'ntin tū' israelitas". Chuntza' quihuanica —hualh Pablo.

Huan xapuxcu' tropa timāpa'ksini'lh que ixkēsnokea Pablo

²²Huan tachi'xcuhui't tū'tza' ixtakaxmatni'cu'tun Pablo a'ntū ixcāhuani. Tatzuculh tata'sa lā' tahualh: —¡Canilh huā'mā' chi'xcu'! ¡Tū' lī-makuan natahui'la!

²³Ixtata'sa lā' ixtatincxa ixlu'xu'ca'n lā' ixtamākosū pokxni' porque lej ixta'a'kchā'nī't. ²⁴Lā' huan xapuxcu' tropa māmānūnini'lh Pablo nac cuartel. Lā' ixmākēsno'knini'ncu'tun para namāchihuīnican. Ixca'tzīcu'tun tuchū ixpālacata ixtalīta'sa huan tachi'xcuhui't lā' ixtalī'a'kchā'ni' Pablo. ²⁵Lā' a'xni'ca' ixchī'yāhuamā'ca para nakēsnokecan, Pablo kalhasqui'nīlh huan capitán a'ntī ixyā a'ntza':

—¿Chu chuntza' huan nac ley? Tūla kēsnokecan kalhatin a'ntin tapa'ksi nac Roma lā' palh tūna'j tlahuani'can justicia.

²⁶A'xni'ca' huanica huā'mā', huan capitán laka'lh huan xapuxcu' tropa lā' māca'tzīnīlh lā' huanilh:

—¿Tuchū natlahua'ya'? Huanmā' chi'xcu' xla' tapa'ksi nac Roma.

²⁷Lā' huan xapuxcu' tropa lakmilh Pablo lā' kalhasqui'nīlh:

—¿Chā stu'ncua' hui'x tapa'ksiya' nac Roma?

Lā' Pablo kalhtini'lh:

—U'huē. Quit ictapa'ksi nac Roma.

²⁸Huan xapuxcu' tropa hualh:

—Lā' lhūhua' tumin icmāpalani't para na'ictapa'ksi nac Roma.

Lā' Pablo hualh:

—Desde iclalatuncuilh quit ictapa'ksi nac Roma.

²⁹Chu tuncan lacapalh ta'a'kxtekyāhualh Pablo a'ntī ixtakēsnokecu'tun. Lā' huan xapuxcu' jicua'lh a'xni'ca' ca'tzīlh que ixchī'nī't kalhatin a'ntī ixtapa'ksi nac Roma.

Pablo tamaktāyalh nac pūchihuīn

³⁰Lā' ixlilakali huan xapuxcu' tropa ixca'tzīcu'tun tuchū ixpālacata huan israelitas talē'ksa'nini'lh Pablo. Macaxcutli Pablo. Lā' cāmākēstokli ixlihuākca'n huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' ixlihuākca'n pūchihuīna'nī'n. Lā' līmīlh Pablo lā' hui'līlh na ixlacapūnca'n.

23 Pablo cālakalaktzī'lh huan pūchi-huīna'nī'n lā' hualh:

—Chi'xcuhui'n, israelitas hua'chi quit, quit māni' icpāstacna'n que lej xa'nca iclatlā'huan na ixlacapūn Dios hasta chuhua'j.

²Tuncan huan Ananías, a'ntī xamāpa'ksini' curasna', cāhuanilh a'ntī ix-tayāna' na ixpajtzu Pablo:

—Caquilhtu'cstit.

³Lā' Pablo huanilh:

—Dios namāpātīniyāni' hui'x, a'kxokonu'. Hui'x hui'la' para naquintlahuani'ya' justicia chu a'nchī tatzo'kni' nac ley. Lā' quimātu'csni'ni'. Lā' tū' chuntza' tatzo'kni' nac ley.

⁴Lā' a'ntī ixtayāna' a'ntza' tahualh:

—¿A'chi' lacatāqui'ya' xla' a'ntī Dios hui'līni't xamāpa'ksini' curasna'?

⁵Lā' Pablo hualh:

—Chi'xcuhui'n, quit tū' xa'icca'tzī palh xla' xamāpa'ksini' curasna'. Chuntza' tatzo'kni': "Tū' tilīchihuīna'na' a'ntī cāmāpa'ksi tachi'xcuhui't".

⁶Lā' makapitzin pūchihuina'nin, xlaça'n ixchi'xcuhui'n saduceosnu' ixtahuani't lā' āmakapitzin huampala ixchi'xcuhui'n fariseosnu'. Lā' a'xni'ca' ca'tzilh Pablo huā'mā', lej palha' cāhuanilh:

—Chi'xcuhui'n, quintāta' xla' fariseo lā' nā quit fariseo. Quilālē'ksa'nini'nāuj porque quit ickalhlaka'i' que huan nini'n natalakahuanchoko.

⁷Lā' a'xni'ca' Pablo hualh huā'mā', tataxtunquilh a'nti ixtatakēstokni't. Lā' tatzuculh talālacatāqui' huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'.

⁸Huan saduceosnu' tahuan que tūla catitalakahuanchokolh huan nini'n. Lā' tahuan que tinti' ángeles lā' tinti' huan espíritu. Lā' huan fariseosnu', xlaça'n takalhlaka'i' que huāk a'nan. Lā' ū'tza' talālihuanih. ⁹Ixlihuākca'n ixta'a'cta'samā'na. Tuncan tatāyalh huan makapitzin mākalhtō'kē'ni'nin de huan ley, a'nti ixchi'xcuhui'n fariseosnu' lā' tualh:

—Huā'mā' chi'xcu' nin tuntū' tlahuani't a'ntūn tū' tzey. Tzēlasā' tā'chihuina'lh lakatin espíritu o kalhatin ángel. Tū' catā'lātlahuáuj Dios.

¹⁰Lā' ā'chulā' talālacatāqui'lh. Lā' xapuxcu' tropa, xla' jicua'lh que Pablo ixtalāliacstancacu'tun. Lā' ū'tza' cālimacā'lh ixtropas para namāxtucan lā' nalēmpalacan nac cuartel.

¹¹Lā' huā'mā' tzī'sa huan Māpa'ksini' tasu'yuni'lh Pablo lā' huanilh:

—Tū' caji'cua'. Chuntza' chīn chi-huina' por quimpālacata nac Jerusalén, chuntza' nachihuina'na' nac Roma.

Talacchihuina'lh para natamakni Pablo

¹²A'xni'ca' tuncuilh, makapitzin israelitas talacchihuina'lh que natamakni Pablo. Tatasca'jalh lā' talāhuanilh:

—Nin tuntū' catihua'uj lā' tū' catiko'tnūj hasta a'xni'ca' namakniyāuj

Pablo. Dios caquincāmāpātini' palh tū' natlōkentaxtūyāuj.

¹³Lā' a'ntin tualh chuntza' ixlihuhua'ca'n más de tu'pu'xam chi'xcuhui'n. ¹⁴Xlaça'n talaka'lh xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas lā' cāhuanica:

—Quina'n icuani'ta'uj que Dios caquincāmāpātini' palh na'icua'yāuj catūhua' a'xni'ca' tūna'j na'icmakniyāuj Pablo. ¹⁵Chuhua'j hui'xina'n lā' milihuākca'n pūchihuina'nin, casqui'ni'tit huan xapuxcu' tropa que lakali calimilh Pablo na milacapūnca'n. Nahua'ni'yā'tit que hui'xina'n más xa'nca kalhasqui'nicu'tunā'tit. Pero Pablo tū' catichilh. Quina'n na'icka'lhitiyāuj nac tej para na'icmakniyāuj —cāhuanica.

¹⁶Huan ixo'kxa' ixtā'tin Pablo ca'tzilh huan a'ntū ixlacchihuina'ncani't lā' a'lh nac cuartel lā' māca'tzinilh Pablo. ¹⁷Lā' Pablo ta'sani'lh kalhatin capitán lā' huanilh:

—Calī'pini'chi huā'mā' o'kxa' huan xapuxcu' tropa porque xla' tā'chihuina'ncu'tun macsti'na'j.

¹⁸Lā' huan capitán lē'ni'lh lā' huanilh huan xapuxcu':

—Huan tachi'n Pablo quinta'sani'lh lā' quisqui'ni'lh que ca'iclimini'ni' huā'mā' o'kxa'. Xla' tā'chihuina'ncu'tunāni' mat macsti'na'j.

¹⁹Huan xapuxcu' tropa makachi'palh huan o'kxa' lā' lē'lh lacachuna'j lā' kalhasqui'nilh:

—¿Tuchū quihuanicu'tuna'?

²⁰Lā' huan o'kxa' hualh:

—Huan israelitas talacchihuina'ni'ttza' que natasqui'ni'yāni' que nalipina' lakali huan Pablo a'nlhā tlahuacan justicia. Natahuaniyāni' que xlaça'n lej xa'nca takalhasqui'nicu'tun Pablo. Pero xmān nata'a'kxokoyāni'. ²¹Tū' cacākalhlaka'i'. Xlaça'n más de tu'pu'xam chi'xcuhui'n a'ntin taka'lhitimā'na. Talitasca'jani't lā' nin tuntū' catitahua'lh lā' nin

catitako'tnūlh hasta que tū' natamaknī Pablo. Lā' chuhua'j tacāxui'lāna'tza'. Xmān taka'lhimā'nī' hui'x palh namacapina' —hualh huan o'kxa'.

²² Huan xapuxcu' tropa huanilh:

—Nīn tintī' tihuani'ya' palh quimāca'tzīnīnī'ta'tza' huā'mā'.

Lā' macā'lh na ixchic huan o'kxa'.

Lakmacā'nca Pablo con huan gobernador Félix

²³ Huan xapuxcu' tropa cāta'sani'lh kalhatu' ixcapitán lā' cāhuanilh:

—Camācāxtit lakatu' ciento tropasna' lā' tu'tumpu'xamacāuj tropas kētō'lana'nīn lā' lakatu' ciento a'ntī natalē'n espada. Nataxtuyā'tit makna'jās tzi'sa lā' napinā'tit nac Cesarea. ²⁴ Lā' nā cacākē'tla'pa'tit huan cahuāyujnu' a'ntū nakētō'la Pablo. Chuntza' nīn tuntū' catipātle'keni'lh Pablo lā' nalakchā'n huan gobernador Félix.

²⁵ Lā' huan xapuxcu' tropa tzo'kli kalhtin ca'psnat lā' hualh:

²⁶ “Quit, Claudio Lisias, ictzo'knuni'yāni' hui'x, gobernador Félix, a'ntī lej a'cnīnī'ni'ca'na'.

²⁷ Huan israelitas tachi'pani't huā'mā' chi'xcu' lā' ixtacuīnī' Pablo. Lā' ixtamaknimā'na a'xni'ca' icchā'lh quit con huan tropasna'. Lā' icmāpūtaxtūlh como icca'tzīlh que xla' ixtapa'ksī nac Roma.

²⁸ Quit xa'icca'tzīcu'tun tuchū xpālacata ixtalē'ksa'nīnī'n. U'tza' iclīlē'lh a'nlhā tatlahua justicia huan israelitas. ²⁹ Lā' tuncan icca'tzīlh que ixtalē'ksa'nīnī'n por ixleyca'n israelitas. Nīn tuntū' laclē'n huā'mā' para que tzē namaknīcan o para que namānūcan nac pūlāchī'n.

³⁰ A'xni'ca' quit icca'tzīlh que huan israelitas ixtalīlacchihuīna'nī'tza' para natamaknī, chu tuncan lacapalh quit icmacā'ni'chāni'. Lā' quit iccāhuanilh a'ntī ixtalē'ksa'nīnī'n que catalē'ksa'nīnī'lh na milacapūn. Xmān ū'tza' icuaniyāni'”.

³¹ Lā' chuntza' a'nchī ixcāhuanicānī't, huan tropas talē'lh Pablo lā' liminca tzi'sa nac xcānsipej Antípatris. ³² Lā' ixlīlakali huan tropas tachimpā nac cuartel. Xmān kētō'lana'nīn ixtatā'a'mā'na Pablo. ³³ A'xni'ca' tachā'lh nac Cesarea, tamacamaxquī'lh ca'psnat huan gobernador Félix lā' talimīnī'lh Pablo na ixlacapūn. ³⁴ Lā' a'xni'ca' huan gobernador lakapūtle'kekō'lh huan ca'psnat, xla' cākalhasquī'nīlh lhachū xala' Pablo. Lā' tahuani'lh que xla' xala' nac estado de Cilicia. ³⁵ Lā' Félix huanilh Pablo:

—Naquihuani'ya' ixlihuāk a'xni'ca' natamin a'ntīn talē'ksa'nīnī'nāni'.

Huan gobernador māchī'nīnī'lh Pablo na ixpalacio Herodes lā' cāyāhuaca a'ntī natamaktaka'lha.

Pablo tamaktāyalh na ixlacapūn Félix

24 Lā' ixlīlakaquitzis chī'chīnī' chā'lh nac Cesarea huan Ananías a'ntī xamāpa'ksīnī' curasna'. Lā' nā tachā'lh makapitzīn xanapuxcu'nu' israelitas lā' kalhatin ixkalmaktāyana'ca'n a'ntī ixtacuīnī' Tértulo. Talaka'lh huan gobernador Félix lā' talē'ksa'nīnī'lh Pablo.

² Lā' a'xni'ca' liminca Pablo, Tértulo tzuculh lē'ksa'nīnī'n Pablo. Huanilh Félix:

—Señor gobernador, iccāmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī que lej cā'ca'csua' quina'n icui'lāna'uj. Lā' huā' quixcānsipejca'n mastza' xatzey por xpālacata mintapāstacna'. ³ Iccāmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī hui'x, señor gobernador Félix, por a'ntū pō'ktu quilāmaxquī'yāuj lakaxtim. ⁴ Lā' como tū' icmāmakchuyīcu'tunāni' ā'chulā', icsquī'ni'yāni' caquintlaha'ni' talakalhu'mān lā' caquinkaxpa'tnī' macsti'na'j. ⁵ Huā'mā' chi'xcu' Pablo lej mājīclhuī'nīn. Lakachu cācuccha'xa huan ixlihuākca'n israelitas. Lā' xla' ū'tza' xapuxcu' huan secta a'ntū huanicān nazarenos. ⁶ Lā' xla' lactlahuacu'tun ixlitzey huan xaka'tla' litokpān. Quina'n

icchi'pauj lā' xa'iclacāxtlahuacu'tunāuj chuntza' hua'chi huan nac quileycā'n. ⁷Pero huan Lisias, a'nti xapuxcu' tropa, maktanūlh lā' lej lipalha' quincāmaklhtini'. ⁸Lā' cāhuanilh que catalakmini' hui'x a'ntin talēksa'nini'n. Hui'x tzē nakalhasqui'ni'ya' lā' chuntza' naca'tziya' ixlihuāk a'ntū xipālacata iclēksa'nini'nāuj —hualh Tértulo.

⁹Huan israelitas nā xlacā'n talēksa'nini'lh lā' tahualh que huāk stu'ncua' a'ntū hualh Tértulo. ¹⁰Huan gobernador macahuani'lh Pablo para que cachihuina'lh. Lā' Pablo hualh:

—Quit icca'tzi que hui'x juez de huā'mā' xcānsipej makāntza'. Lā' ū'tza' iclipāxuhua na'ictamaktāya na milacapūn. ¹¹Hui'x tzē nakalhasqui'ni'ni'na' palh stu'ncua' que ka'lhitzā' xmān lakacāujtu' chi'chini' icquihalh nac Jerusalén icquītaquilhputani'lh Dios. ¹²Lā' nīn tinti' xa'ictā'lāhuanimā' nīn kalhatin a'xni'ca' quilaktzi'nea a'ntza'. Tū' icmākēstokli tachi'xcuui't nac xaka'tla' litokpān, nīn na ixlitokpānna'ca'n israelitas, nīn nac Jerusalén. ¹³Xlacā'n tūla catitamāstū'ncli a'ntū quintaliyāhualh. ¹⁴A'ntū ixlistu'ncua' ū'tza' huā'mā': Quit icmācā'tanī ixDiosca'n quinatāta'na' chu a'nchī huan xasāsti' limāscā'tin a'ntū xlacā'n tahuani secta. Quit ickalhlaka'ī' ixlihuāk a'ntūn tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huanican ley lā' a'nlhā huanican profetas. ¹⁵Chuntza' a'nchī takalhlaka'ī' xlacā'n nā chuntza' ickalhlaka'ī' quit que Dios nacāmālakahuanichoko a'nti xalactzey lā' nā a'nti xalacca'tzanca'tzini'n. ¹⁶Lā' ū'tza' iclihui'lilh na'ictlahua a'ntūn tzey para que quit na'icca'tzi que tū iclaclē'ni' nīn Dios nīn chi'xcuui'n.

¹⁷Quit makat xa'iclatlā'huan makāntza' lā' chuhua'j icmimpātza' na quixcānsipej para na'icmāstā' limosna lā' lē'ksajna'. ¹⁸Lā' xmān huā'mā'

xa'ictlahuamā' lā' makapitzin israelitas xalanin nac Asia quintalaktzi'lh nac xaka'tla' litokpān a'xni'ca' ixquimpa'lhcani'tcus. Tinti' lej ixa'nan. Lā' cā'ca'csua' ixuani't. ¹⁹Lā' palh xlacā'n tapuhuan palh quit ictlahuani't catūhuā, ixtamilh huā'tzā' lā' ixquintalēksa'nini'lh na milacapūn. ²⁰Lā' catahualh xlacā'n a'nti tahuil'lanā huā'tzā' palh takakli a'ntūn tū' tzey xa'ictlahuani't a'xni'ca' quilē'nea na ixlacapūnca'n ixpūchihuina'ni'n israelitas. ²¹A'ntū xa'ictlahuani't ū'tza' huā'mā': A'xni'ca' xa'icui' con ū'tunu'n, iccāhuanilh lej palha': “Chuhua'j hui'xina'n quilakalhasqui'nimā'nauj porque quit ickalhlaka'ī' que huan nini'n natalakahuanchoko”.

²²Félix lejtza' xa'nca ixca'tzihui' ixlimāscā'tinca'n a'nti ixtatā'a'n Jesucristo. Lā' xla' cālhcāni'lh ā'lakatin chi'chini' lā' cāhuanilh:

—Hasta a'xni'ca' namin Lisias huan xapuxcu' tropa, hasta a'xni'ca' na'iclacāxtlahua huā'mā'.

²³Lā' Félix maxqui'lh talacasqui' huan capitán que calē'lh huan Pablo tachi'n lā' catlahuani'lh talakalhu'mān macsti'na'j lā' cacāmāxtekli talakmin ixamigos para natatlahuani' a'ntū xla' maclacasqui'n.

²⁴Lā' lātma'j tachā'lh Félix lā' Drusila, ixpuscāt, a'nti israelita ixuani't. Lā' Félix mātayini'lh Pablo. Lā' Pablo cātā'chihuina'lh a'nchin kalhlaka'ī'can Jesucristo. ²⁵Lā' cākalhachihuina'ni'lh a'nchī xa'nca lilatā'kchokocan lā' a'nchī lihui'lican que tūla catitlahuaca a'ntūn tū' tzey. Lā' cākalhachihuina'ni'lh a'nchī Dios najuzgarli. Lā' Félix lej jicua'lh lā' huanilh:

—Tzeytza'. Chuhua'j capit. A'xni'ca' icka'lhī lugar na'icmātayini'mpalayāni'.

²⁶Lā' nā Félix ixpuhuan que Pablo ixmaxqui'lh tumin para que ixmakxtekca. Lā' ū'tza' lej maklhuhua' ixlimā-

tayini'n lā' ixtā'chihuina'n. ²⁷Lā' a'xni'ca' tlahualh lakatu' cā'ta, Félix taxtulh ixligobnador. Lā' tanūlh ixlaktapalh a'nti ixtacuini' Porcio Festo. Lā' Félix iccātlahuani'cu'tun huan israelitas lej ka'tla' talakalhu'mān. Lā' ū'tza' limakx-tekli huan Pablo tach'i'n.

Pablo na ixlacapūn Festo

25 Festo chā'lh para natanū ixligobnador. Lā' ixlilakatu'tun chi'chini' taxtulh de nac Cesarea lā' a'lh nac Jerusalén. ²A'ntza' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan israelitas más xalaka'tla'n talē'ksa'nini'lh Pablo con Festo. ³Lā' lej lhūhua' talakalhu'mān tasqui'ni'lh que camā-tayini'lh Pablo nac Jerusalén. Xlaca'n ixtalilacchihuina'ni'ttza' nataka'lhiti nac tej para natamakni. ⁴Festo cāhuanilh que Pablo chī'cani'ta'ncha' nac Cesarea lā' māni' ū'tza' ixa'ncu'tun a'ntza' lacapalh. ⁵Lā' cāhuanilh:

—Caquilātā'a'uj hui'xina'n a'nti ka'lhīyā'tit limāpa'ksin. Lā' palh huā'mā' chi'xcu' tlahuani't a'ntūn tū' tzey, calē'ksa'nini'ntit a'ntza' —cāhuanilh.

⁶Festo tachokolh nac Jerusalén xmān lakatzeyan o lakacāuj chi'chini' lā' a'mpā nac Cesarea. Lā' ixlilakali tahuil'lh a'nlhā ixtlahuacan justicia. Lā' mātayini'lh Pablo. ⁷Lā' a'xni'ca' milh Pablo, talitaxti'li'lh huan israelitas a'nti ixtamini'ta'ncha' nac Jerusalén. Lā' lej lhūhua' laka'tla'n catūhuā ixtalē'ksa'nini'n. Pero tūla ixtamāstū'ncni' nīn tuntu'. ⁸Pablo ixtamaktāya lā' hualh:

—Quit tuntu' ictlahuani't por ixpālacata ixleyca'n israelitas. Tuntu' ictlahuani'ni't huan xaka'tla' litokpān nīn huan xamāpa'ksini' nac Roma a'nti huanican César —cāhuanilh Pablo.

⁹Lā' Festo xla' iccātlahuani'cu'tun huan israelitas lakatin talakalhu'mān. Lā' ū'tza' likalhasqui'nilh Pablo:

—¿Chā pincu'tuna' nac Jerusalén para que a'ntza' nalacāxtlahuani'ca'na' na quilacapūn?

¹⁰Lā' Pablo kalhtini'lh:

—Quilākalhasqui'nimā'nauj nac huan pūchihuin a'ntū māpa'ksi César. Lā chuntza' xatzey. Quit tuntu'yā catūhuā ko'hua'jua' iccātlahuani'ni't huan israelitas. Huā'mā' hui'x ca'tziya'. ¹¹Palh quit ictlahuani't lakatin catūhuā a'ntūn tzē naquilimaknican, caquimaknica. Lā' palh tū' stu'ncua' a'ntūn quintaliyāhua, tūla a'nti naquimacamāstā' con ū'tunu'n. Icsqui'ni' César caquilacāxtlahualh.

¹²Festo cātā'chihuina'lh ixmak-tāyana'ni'n lā' tuncan xla' huanilh Pablo:

—Hui'x squi'ni'ta' que César ixlacāxtlahuani'ni'. Lā' ū'tza' nalila'kpina' César.

Pablo na ixlacapūn huan rey Agripa

¹³Lā' ā'calistān lā' tū' lātma'j huan rey Agripa lā' Berenice, ixpuscāt huan rey, talakchā'lh Festo nac Cesarea. ¹⁴A'ntza' tatachokolh lātma'j. Lā' Festo kalhachi-huina'ni'lh huan rey por ixpālacata Pablo lā' hualh:

—A'tzā' tach'i'n kalhatin chi'xcu' a'nti makxtekli Félix. ¹⁵A'xni'ca' quit icquilalh nac Jerusalén, talē'ksa'nini'lh con quit huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas. Lā' quintasqui'ni'lh que quit ca'icmāmaknīnini'lh. ¹⁶Quit iccākalhtilh que xapū'la huan tach'i'n calacan cacātā'chihuina'lh a'ntin talē'ksa'nini'n. Chuntza' tzē natamaktāya. Lā' xmān chuntza' tzē namaknican. Chuntza' pō'ktu tatlahua huan pūchihuina'ni'n xalani'n nac Roma. ¹⁷A'xni'ca' tachilh xlaca'n huā'tzā', quit tū' ictakoxilh. Ixlilakali ictahuil'lh a'nlhā tlahuacan justicia. Lā' icmātayini'lh huan tach'i'n Pablo. ¹⁸A'xni'ca' tatāyalh a'nti ixtalē'ksa'nini'n, tū' talē'ksa'nini'lh a'nchi quit xa'icpuhuan. ¹⁹Xmān a'ntū

ixtahan por ū'tza' xmān ixpālacata a'ntū takalhlaka'ī' xluca'n lā' ixpālacata kalhatin a'ntī ixtacuīni' Jesús a'ntī nilh. Lā' Pablo huan que lakahuan. ²⁰ Como quit tūla xa'iclacāxtlahua huā'mā', ickalhasqui'nilh Pablo palh a'ncu'tun nac Jerusalén para que a'ntza' nalacāxtlahuacan. ²¹ Pero a'xni'ca' Pablo squi'nli que calacāxtlahualh César, huan xamāpa'ksini' nac Roma, quit icmāpa'ksini'lh que catachokolh tachī'n hasta a'xni'ca' quit tzē na'iclakmacā'n César.

²² Lā' Agripa huanilh Festo:

—Nā quit ickaxmatni'cu'tun ixtachi-huīn huā'mā' chi'xcu'.

Lā' kalhtica:

—Lakali nakaxpa'ta'.

²³ Lā' ixlilakali Agripa lā' Berenice tamilh tzey tacāxyāna' lā' lej cā'a'cnīni'ni'ca. Lā' tatanūlh nac pū'a'cta'san lā' nā tatanūkō'lh xanapuxcu'nu' tropa lā' huan xalaka'tla'n chi'xcuhui'n. Lā' Festo mātayini'lh Pablo. ²⁴ Lā' Festo hualh:

—Rey Agripa lā' milihuākca'n a'ntin takēstokni'ta'ntit huā'tzā', hui'xina'n laktzi'nā'tit huā'yā chi'xcu' Pablo. Lej quintasqui'nilh, ixpālacata huā'mā' chi'xcu', lhūhua' israelitas xala' nac Jerusalén lā' xala' ā'tzā' nac Cesarea. Lā' lej palha' tualh que canilh. ²⁵ Quit icpuhuan que nīn tuntū' tlahuanit para que tzē namaknican. Lā' como xla' squi'nilh que huan xamāpa'ksini' César calacāxtlahualh, quit iclihui'lil na'iclakmacā'n César. ²⁶ Pero quit tuntū' icka'lhī a'ntū lej tasqui'nī na'ictzo'knun por ixpālacata huā' chi'xcu'. U'tza' iclilimin na milacapūnca'n hui'xina'n. Lā' más iclimincu'tun na milacapūn hui'x, rey Agripa, para que nakalhasqui'nīya'. Chuntza' quit na'iccatzi' a'ntū na'ictzo'ka. ²⁷ ¿Chichū quit na'iclimacā'n kalhatin tachī'n palh tū' iccatzi' a'ntū liyāhuacan?

Pablo tamaktāyalh na ixlacapūn rey Agripa

26 Lā' Agripa huanilh Pablo: tzē
—Chuhua'j
natamaktāya'ya'.

Lā' Pablo cha'xli ixmacan lā' tzuculh tamaktāya lā' hualh:

²—Rey Agripa, iclipāxuhua porque quit na'ictamaktāya na milacapūn por ixpālacata ixlihuāk a'ntū quintalē'ksa'nini'n israelitas. ³ Hui'x xa'nca lakapas' ixlihuāk a'nchī ixtalanānca'n israelitas lā' nā a'ntūn talālista'la. Lā' ū'tza' iclisqui'ni'yāni' caquinkaxpa'tni' lilacatejtin.

Pablo cāhuanilh a'nchī ixlilatlā'huan a'xni'ca tūna'j ixkalhlaka'ī'

⁴ Ixlihuākca'n israelitas taca'tzikō' a'nchī, desde quilika'hua'chu, xa'iclilatlā'huan nac Jerusalén lā' nā ixlaclhpu'nanca'n israelitas. ⁵ Xlaca'n taca'tzi' lā', palh tahuancu'tun, tzē natamālacstū'nca que makāntza' quit fariseo xa'icuanit. Huan fariseosnu', xluca'n taka'lhī ixleyca'n lihua'ca' más xapalha' que ixlihuākca'n a'ntin tamakstāla hua'chi israelitas. ⁶ Chuhua'j quinkalhasqui'nīmā'ca porque quit ickalhlaka'ī' que Dios nacāmālakahuani-choko huan nini'n chuntza' hua'chi Dios cāhuanilh quinapapna'ca'n. ⁷ Quina'n, israelitas, i'xū'yātā'natna'ca'n huan kalhacājutu' litā'timīn a'nti ixo'kxa'n Israel ixtahuanit. Lā' quilihuākca'n ickalhlaka'ī'yāuj que Dios natlōkentaxtū a'ntū hualh. Lā' ū'tza' iclimacā'taniyāuj Dios de tzi'sa lā' tuncuj. Icuaniyāni', rey Agripa, nā quit ickalhlaka'ī' que Dios natlōkentaxtū a'ntū hualh. Lā' ū'tza' ixpālacata quintalē'ksa'nini'n huan israelitas. ⁸ Lā' ¿a'chī hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yātit que Dios tzē namālakahuani-choko huan nini'n?

**Pablo cāhuanilh a'nchi
ixcāmacaputza a'nti ixtakalhaka'i'**

⁹Xapū'la quit xa'icpuhuan que lej lhūhua' catūhuā xa'iccātlahuani'lh a'nti ixtastālani' Jesús xala' nac Nazaret. ¹⁰Lā' chuntza' icltlahualh nac Jerusalén. Huan xanapuxcu'nu' curas quintamaxqui'lh limāpa'ksin. Lā' chuntza' xa'iccāmānū nac pūlāchi'n lhūhua' a'nti ixtastālani' Jesús. Lā' nā quit chu xa'iclica'tzi a'xni'ca' ixcāmāknican. ¹¹Lā' makhūhua' quit xa'iccāmāpātini' lā' chuntza' quit xa'iccāmāmakxtekēcu'tun a'nchi ixtakalhaka'i'ni't Jesús. Chuntza' xa'icltahua quit na ixlihuāk ixlitokpānna'ca'n israelitas. Lej ixquintamāk'kchā'n lā' xa'iccāmacaputza hasta na i'xcānsipejni'ca'n makatiyāti'n.

**Pablo cāhuanilh a'nchi
tzuculh tapa'ksi con Cristo**

Hch. 9.1-19; 22.6-16

¹²Lā' ū'tza' huā'mā' ixpālacata xa'icli'a'mā' nac Damasco. Huan xanapuxcu'nu' curas ixquintamaxqui'ni't limāpa'ksin lā' talacasqui' lā' ū'tza' tzē xa'iccālīmacaputza. ¹³Lā' na'icuaniyāni' hui'x, rey, a'ntū quimpātle'keni'lh. Lā' hua'chi tastu'nūta a'xni'ca' xa'icltā'huantēlha, quit iclaktzi'lh lakatin xkakana' a'ntū mincha' nac a'kapūn. Xla' más xkaka que chi'chini'. Quilitamacxti'li'lh quit lā' nā a'nti ixquintatā'a'mā'na. ¹⁴Lā' quilihuākca'n ica'kā'nui nac ti'ya't. Lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū quihuanilh ixtachihuīn hebreo: “Saulo, Saulo, ¿a'chi' quimacaputzaya'? Chu tlakaj quintā'la'tla'hua'ya'. Hui'x hua'chi lakatin cahuāyuj a'xni'ca' chi'nta huan qui'hui' a'ntū litlakalē'ncan”. ¹⁵Lā' quit icualh: “¿Tichū hui'x, Māpa'ksini'?” Lā' huan Māpa'ksini' quihuanilh: “Quit Jesús a'nti hui'x

macaputzaya'. ¹⁶Catā'kaqui' lā' catāya'. Quit ictasu'ni'mā'ni' hui'x porque quit iclacsacni'ta'ni' para que naquintā'scuja lā' nacāhua'ni'ya' ā'makapitzin a'nchi iclītasu'ni'ni' lā' a'nchi na'icltītasu'yuni'yāni'. ¹⁷Na'icmāpūtaxtūyāni' de huan israelitas lā' nā a'ntin tū' israelitas a'nlhā na'icmacā'nāni'. ¹⁸Na'iccāmāca'ni'yāni' para que nā xluca'n natalacahuāna'n lā' natataxtu de a'nlhā cā'pucsua' lā' chuntza' natalatā'kchoko de a'nlhā xkaka lā' para que natapūtaxtu na ixlimāpa'ksin ko'ti'ti' lā' natastālani' Dios. Quit na'iccāmāca'ni'yāni' para que naquintakalhaka'i' quit lā' chuntza' ixtalaclē'i'ca'n nacāmāspūtūnu'ni'can lā' nā xluca'n nacātlahuacan lej xalacuan hua'chi ixlihuākca'n a'nti quintakalhaka'i' quit”, chuntza' quihuanilh huan Māpa'ksini' Jesús.

**Pablo a'kahuāna'ni'lh
Māpa'ksini' Jesús**

¹⁹U'tza' huā'mā' icuaniyāni', rey Agripa. Quit ica'kahuāna'ni'lh a'ntū quihuanilh Māpa'ksini' xala' nac a'kapūn a'xni'ca' quintasu'ni'lh. ²⁰Quit xapū'la iccākalhachihuīna'ni'lh xalanī'n nac Damasco lā' ā'calistān xalanī'n nac Jerusalén lā' ixlihuāk xalanī'n huan nac estado de Judea. Lā' nā xa'iccāhuani a'ntin tū' israelitas: “Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' castālani'tit Dios lā' nā chuntza' catahui'la'tit hua'chi a'ntin taxtāpalini't ixtapāstacna'ca'n”, xa'iccāhuani. ²¹Lā' ū'tza' quintalichi'palh huan israelitas nac xaka'tla' litokpān lā' ixquintamāknīcu'tun. ²²Hasta chuhua'j Dios quimaktāyāni't. Lā' ū'tza' iccālīhuanicus ixtachihuīn Dios ixlihuākca'n xalactzina'j lā' xalaka'tla'n. Lā' xmān iclichihuīna'n a'ntū māsu'yulh Moisés makāntza' lā' a'ntū tualh huan a'cta'sana'ni'n que napātle'ke. ²³Xluca'n

tahualh que tasqui'nī que napātīnī'n Cristo lā' nanī lā' mānī' ū'tza' a'ntī xapū'la nalakahuanchoko, lā' chuntza' nacāmāca'tzīnican a'ntū ixlīstu'ncua' huan israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas.

Pablo ixmākahlaka'ī'nīcu'tun Agripa

²⁴ Lā' chuntza' Pablo lītamaktāyālh. Lā' Festo hualh lej palha':

—¡Hui'x chuya'ya', Pablo! Lej lhūhua' sca'tnī'ta'. Lā' ū'tza' limakachuya'yānī'.

²⁵ Lā' Pablo kalhtīnī'lh:

—Quit tū' icchuya, Festo. Lā' quit stu'ncua' a'ntū icuan. ²⁶ Huan rey Agripa nā xla' lakapasa huā'mā'. Lā' ū'tza' iclichihuīna'n na ixlacapūn lā' tū' iclacapuhuan. Quit lej xa'nca icca'tzīhuī' que nā xla' ca'tzīkō' huā'mā'. Quit icchihuīna'n a'ntūn tū' tlahuacani't cā'tzēk. ²⁷ ¿Chā hui'x, rey Agripa, a'ka'ī'ya' a'ntūn tahualh huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n makāntza'? Quit icca'tzī que kalhlaka'ī'ya'.

²⁸ Lā' Agripa huanilh Pablo:

—Con macstī'na'j tachihuīn puhua'na' palh naquimākahlaka'ī'nī'ya'.

²⁹ Lā' Pablo hualh:

—A'yuj macstī'na'j, a'yuj lhūhua' tachihuīn, iclacasquī'n que hui'x cala't hua'chī quit. Lā' catalakō'lh hua'chī quit ixlihuākca'n a'ntīn quintakaxmatnī'mā'na chuhua'j. Xmān tū' cacāmacachī'ca hua'chī quit —hualh Pablo.

³⁰ Lā' tatāyakō'lh ixlihuākca'n, huan rey lā' huan gobernador lā' Berenice lā' ixlihuākca'n a'ntī ixtatā'huī'lāna'.

³¹ Tatatampūxtulh lacachuna'j lā' talāhuanilh:

—Huā'mā' chī'xcu' nīn tuntū' tlahua para que tzē namaknīcan o nachī'can.

³² Lā' Agripa huanilh Festo:

—Palh huā'mā' chī'xcu' tū' ī'squī'nli nalacāxtlahua César, quina'n tzē ixmakxtekuī.

Macā'nca Pablo nac Roma

27 Lā' a'xni'ca' pāstacca naquincātamacā'nānī' nac Italia, tamacamāstā'lh Pablo lā' ā'makapitzīn tachi'nī'n con kalhatin capitān a'ntī ixtacuīnī' Julio. Xla' ixmāpa'ksī huan batallón a'ntū huanican Augusto. ² Ictojōuj nac lakatin barco xala' nac Adramitio. Huā'mā' barco ixtētāyacu'tun nac makapitzīn xcānsipejní' nac Asia a'nlhā ixpūjaxnī' barco. Lā' quincā'tā'a'nī' Aristarco xala' nac Tesalónica, lakatin xcānsipej nac Macedonia. ³ Lā' ixlīlakalī icchā'uj nac Sidón a'nlhā ixpūjaxnī' barco. Lā' Julio lej tzeyā chī'xcu' ixuani't con Pablo lā' makxteklī que cālaka'lh ixamigos. Xlaca'n tatlahuani'lh a'ntū ixmaclacasquī'n. ⁴ Lā' ā'maktin ica'mpalauj nac barco. Huan ū'nī' lej palha' quincāpāxtoknī'. Lā' ū'tza' iclipātle'keuj na ixpāxtūn Chipre a'ntū pitzina'j tī'ya't na ixpu'nan mar. A'ntza' tū' lej palha' ixquincāsnokānī' huan ū'nī'. ⁵ A'calistān icpū'a'uj huan barco pajtzu na ixquihltūn a'nlhā huanican Cilicia lā' Panfilia. Lā' icchā'uj nac Mira, lakatin xcānsipej nac estado de Licia.

⁶ A'ntza' kaksli huan capitān lakatin barco xala' nac Alejandría a'ntū ixa'mā' nac Italia. Lā' quincāmojōpalanī' huan ā'lakatin barco. Lā' ū'tza' icpū'a'mpalauj. ⁷ Xa'ica'mā'nauj lej lacatzucu lātma'j lā' jicslīhua' iclichā'uj ixpajtzu Gnido. Lā' huan ū'nī' quincāmāmakchuyīnī' lā' ū'tza' iclipātle'kepalauj ixpajtzu Salmón na ixpāxtūn Creta a'ntū pitzina'j tī'ya't ixpu'nan mar. A'ntza' tū' lej palha' ixquincāsnokānī' huan ū'nī'. ⁸ Lā' jicslīhua' xa'ictētaxtumā'nauj ixpajtzu Creta. Iccchā'uj nac Buenos Puertos, ixpajtzu huan xcānsipej Lasea.

⁹ Lejtza' makān xa'ictakoxīnī'ta'uj lā' ixmimā'tza' huan cā'lonknī'. Lā' ū'tza' lej ixlijicua'ncan ixpū'a'ncan huan barco.

Lā' Pablo cāmaxquī'lh tapāstacna' ¹⁰lā' cāhuanilh:

—Chi'xcuhui'n, quit icpuhuan palh ā'chulā' na'a'nāuj, catūhuā naquincālani'yāni' lā' lej lhūhua' namakasputāuj. Namakasputāuj huā' barco lā' huā' tacu'ca' lā' nā quina'n naniyāuj.

¹¹ Pero huan capitán tū' a'kahuāna'ni'lh Pablo. Cā'a'kahuāna'ni'lh huan piloto lā' huan ixtēcu' barco. ¹² Lā' a'tza' tūla māchokocan barco a'xni'ca' ixlonknu'n. Lā' ū'tza' huan ixtalhūhuā't talihualh:

—Cāhui ā'chulā'.

Ixtapuhuan palh tzē cahuā ixtachā'lh nac Fenice, lakatin xcānsipej nac Creta. Lā' nac Fenice a'nlhā xpūjaxni' barco laca'a'hui' nac noroeste lā' nac suroeste. A'ntza' ixtapuhuan ixtatachokolh a'xni'ca' ixlonknu'lh.

Huan ū'ni' sno'kmaxquī'lh xcān huan barco

¹³ A'xni'ca' tzuculh ū'nun macsti'na'j de nac sur, tapuhuampā que tzēta' nata'a'mpala. Lā' tatzucupā ta'a'n lā' ixtatētaxtumā'na xpajtzu huan pītzina'j ti'ya't a'ntū huanican Creta. ¹⁴ Lā' lacapalh milh lakatin palha' ū'ni' a'ntū ixuanican Nordeste. ¹⁵ Lā' huan ū'ni' sno'kmaxquī'lh xcān huan barco lā' tū' quincāmakxtekni' na'ica'nāuj a'nlhā xa'ica'ncu'tumā'nauj. Lā' tūlalhtza' ixtlahuacan nīn tuntū'. Lā' chuxalhā quincālē'ni' huan ū'ni'. ¹⁶ Ictētaxtūj na xpajtzu lakatin pītzina'j ti'ya't ixtacuīni' Claudia. Lā' a'ntza' tū'tza' lej palha' ixquincāsno'kāni' huan ū'ni'. Lā' jicslihua' icstancacu'tūj huan pāti a'ntū xa'icstancalimināuj. ¹⁷ Lā' a'xni'ca' ixmojōcani'ttza' huan pāti nac barco, chā'xpāchī'ca huan barco. Ixtajicua'n porque lasā' ixa'ksatāyhal huan nac cā'cucujnu' a'ntū ixtacuīni' Sirte. Lā' ū'tza' talimāyujūlh huan xalu'xu' barco

a'ntū ixlisno'klē'n ū'ni' huan barco. Lā' chuntza' lakachu quincālē'ni' huan ū'ni'. ¹⁸ Lā' ixlilakalī huan xasipej mar lā' huan ū'ni' lej palha' sno'kli huan barco. Lā' ū'tza' tatzuculh talimaka'n huan tacu'ca' nac mar. Lā' chuntza' tū'tza' lej tzi'ncalh huan barco. ¹⁹ Lā' ixlilakalī huampala icmaka'uj con quimacanca'n ixmaclacasqui' xala' na ixchakān barco. ²⁰ Lakalhūhua' chi'chini' pātē'kelh lā' tū' iclaktzi'uj chi'chini' nīn sta'cu. Lā' huan ū'ni' lejcus palha' i'sno'kmā' huan barco. Lā' ū'tza' xa'iclipuhuanāuj que tūlatza' xa'icpūtaxtūj quina'n.

²¹ Lā' makāntza' tū' xa'icuā'yanī'ta'uj. Lā' Pablo tāyhal na ixlachpu'nanca'n lā' hualh:

—Chi'xcuhui'n, ixquilākaxmatni'uj. Palh tū' ixtaxtuchāuj nac Creta, tū' ixquincāpātē'keni'ni' huā'mā' lijicua' lā' nīn tuntū' ixmakasputui. ²² Chuhua'j, tū' calakaputzatit. Hui'xina'n nīn chā'tin catinilh, a'yuj casputli huā' barco. ²³ Kōtan tzi'sa quit quintasu'ni'lh kalhatin ángel a'nti Dios macamilh. Huā'mā' Dios ū'tza' a'nti quimāpa'ksi lā' a'nti ictā'scuja. ²⁴ Lā' huan ángel quihuanilh: “Hui'x, Pablo, tū' caji'cua'. Lej tasqui'nī hui'x nalakpina' César. Lā' por mimpālacata, Dios nacāmāpūtaxtū ixlihuākca'n a'ntin tatojōmā'na con hui'x nac barco”, quihuanilh huan ángel. ²⁵ Lā' chuhua'j, chi'xcuhui'n, tū' calakaputzatit. Quit iclipāhuan Dios. Lā' quit icuan chuntza' nala a'nchīn quihuanica. ²⁶ Tasqui'nī nachā'nāuj nac lakatin pītzina'j ti'ya't ixpu'nan mar —hualh Pablo.

²⁷ Lā' lakacāujtā'ti' chi'chini' ixlanī't palha' ū'ni'. Lā' hua'chi i'tāt tzi'sa huan barco lakachu ixlē'n huan xasipej mar a'ntū huanican Adria. Lā' huan marineros tapuhualh que tzēlasā' ixtatapajtzūmā'na nac lakatin ti'ya't. ²⁸ Talhcālh ixlipūlmā'n huan xcān lā' pu'xamacāujchāxan metro ixuani't. Lā'

lacachuna'j huampala chu talhcāpā lā' xmāntza' pu'xamatojon metro ixuanī't. ²⁹Ixtajicua'n que tzēlasā' ixtalaknūlh huan barco nac cā'chihuixni'. Lā' ū'tza' talimōjōlh nac xcān lakatā'ti' xalactzinca xala' na ixkēn huan barco lā' chuntza' tzēn taliyāhualh huan barco. Lā' taka'lhilh hasta a'xni'ca' tuncuīlh. ³⁰Huan marinos ixtamāyujūmā'na huan pāti. Ixtatasu'yu a'nchi ixtamōjōmā'nampā nac xcān huan xalactzinca xala' na ixquini' barco a'ntū nali'tāya huan barco. Pero xmān ta'a'kxokonū'lh. Ixtapūtza'lacu'tun nac pāti. ³¹Lā' Pablo cāhuanilh huan capitán lā' huan tropasna':

—Palh huan tamā'na chi'xcuhui'n tū' natatachoko nac barco, hui'xina'n tūlalhtza' catipūtaxtutit.

³²Lā' chu tuncan huan tropasna' tacā'tu'cxli huan tasiuj a'ntū tapūmāyujūlh huan pāti. Lā' tamacamincha' nac xcān.

³³Lā' a'xni'ca' ixtuncuīmā'tza', Pablo cāhuanilh ixlīhuākca'n que catahuā'yah macsti'na'j. Cāhuanilh:

—Tlahualhtza' lakacāujtā'ti' chi'chini' lā' tū' huā'ya'nī'ta'ntit lā' tū' lhtatani'ta'ntit. ³⁴Ic-cāhuaniyāni' cahuā'ya'ntit lā' chuntza' natli'hui'quinā'tit. Nin chā'tin de hui'xina'n catimakasputtit nin katin miya'jca'n.

³⁵A'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Pablo tayah pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzi Dios na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n lā' che'kelh lā' tzuculh huā'yan. ³⁶Lā' ixlīhuākca'n tū'tza' ixtalakaputza lā' nā tahuā'yah. ³⁷Quina'n quilihuākca'n xa'icuanī'ta'uj lakatu' ciento ā'tu'tumpu'xamacāujchāxan a'nti xa'ictajōmā'nauj nac barco. ³⁸Lā' a'xni'ca' ixtahuā'yani'ttza', tatamakajūlh trigo nac mar lā' chuntza' tū'tza' lej iztincan huan barco.

Huan barco laclalh

³⁹Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, huan marinosnu' tū' ixtalakapasna'n huanmā' ti'ya't. Talaktzī'lh lakatin ixmacan mar lā' ixka'lhī cucuj. Lā' titapuhualh palh tzē cahuā ixtamāpajtzūlh a'ntza' huan barco. ⁴⁰Lā' tacā'tu'cxli huan tasiuj lā' chuntza' tachokolh nac mar huan xalactzinca lā' chuntza' tzēn taxakā'lilh huan barco. Taxla'jalh huan ixtasiuj ixlēkosnu' huan barco. Lā' tacha'xli huan lu'xu' xala' ixquini' barco para que chuntza' natampi'talē'n huan ū'nī'. Lā' huan barco tzuculh a'n nac ti'ya't. ⁴¹Lā' talaknūlh nac lakatin cā'cucujnu'. Lā' ixquini' barco a'ksātāyahlh lā' tūlalhtza' taxakā'lilh. Lā' huan ixlīsnū'n huan xcān mālakuanīlh ixkēn huan barco. ⁴²Huan tropasna' ixtamaknīcu'tun huan tachi'nī'n para que chuntza' nīn chā'tin naxiquihuā'tnatacuta de nac mar lā' chuntza' tzē natatzā'la. ⁴³Pero huan capitán ixmāpūtaxtūcu'tun Pablo. Lā' ū'tza' tū' limakxtekli nacāmaknīcan. Cāmāpa'ksilh a'ntīn tzē ixtaxiquihuā'tnan, xapū'la catatojōlh nac xcān lā' cata'a'lh nac ti'ya't. ⁴⁴Lā' māpa'ksinī'lh que makapitzin catapūtaxtūcu'tli lhta'ca'la' lā' makapitzin catapūtaxtūcu'tli xalacpitzin de huan barco. Lā' chuntza' tatacutkō'lh nac xcān lā' tapūtaxtukō'lh ixlīhuākca'n.

Pablo nac Malta

28 Lā' a'xni'ca' xa'icpūtaxtūni'ta'ujtza', icca'tziuj que huan pītzina'j ti'ya't ixtacuīni' Malta. ²Xalanī'n a'ntza' lej quincātalakalhu'mani'. Lā' como ixlamā' xcān lā' ixlonknu'n, tahuī'lilh macscut. Lā' quincātahanini' ca'icskō'nui. ³Pablo putzalh makxpātin qui'hui'. Lā' a'xni'ca' ixmāpū'cu'tumā' nac macscut, taxtuchi lakatin lūhua' tzā'latēlha de

nac macscut lā' macaxcalh na ixmacan Pablo. ⁴Lā' a'xni'ca' huan xalanī'n nac Malta talaktzī'lh huan lūhua' a'nchī ixa'kanūhua'ca' na ixmacan Pablo, talāhuanilh:

—Lā' stu'ncua' huā'mā' chī'xcu' maknīnī'. Lā' a'yuj pūtaxtulh nac mar, tasquī'nī nani para namāpala con Dios.

⁵Pablo tinxmaka'lh huan lūhua' nac macscut lā' nin tuntū' pātle'keni'lh. ⁶Xlaca'n ixtapuhuan palh ixcu'nli a'nlhā i'xcani't huan lūhua' o palh ixa'kā'lh xanīn. Lej makān taka'lhīlh. Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh que nin tuntū' lani'lh, lā' tapuhuampā lā' talāhuanilh:

—Chō'la ū'tza' kalhatin dios huā'mā' chī'xcu'.

⁷Lā' pajtzu ixuī' ixti'ya't huan xapuxcu' chī'xcu' xala' nac Malta. Xla' ixu-anican Publio. U'tza' quincāmāchokoni' na ixchic lakatu'tun chī'chini' lā' lej lhūhua' quincātlahuanī'ni' a'ntūn tzey. ⁸Huan ixtāta' Publio ixmā' nac tama' lā' ixka'lhī tachi'chixni' lā' taka'lhni'tanti. Pablo laka'lh lā' orarlilh lā' mā'ca'ni'lh ixmacan lā' mātzeyīlh. ⁹Lā' a'xni'ca' pātle'kelh huā'mā', tamilh ā'makapitzin huampala i'tza'ca'nī'n a'ntī ixtahuī'lāna' nac Malta. Lā' nā cāmātzeyīca. ¹⁰Lā' lhūhua' le'ksajna' quincātamaxquī'ni'. Lā' a'xni'ca' ictaxtūj, ū'tunu'n tamānūlh nac barco a'ntū icmaclacasquī'nāuj.

Pablo chā'lh nac Roma

¹¹Lā' ixlīlakatu'tun mālhcuyu' icpū'a'uj lakatin barco a'ntū ixtachokoni't na ixpajtzu Malta ixlīhuāk huan cā'lonkni'. Huan barco xla' xala' nac xcānsipej Alejandría. Lā' ixyāhuani'cani't nac barco ixlīlakapascan a'ntū lakatu' ídolo a'ntū ixuanican Cástor lā' Pólux. ¹²Ichā'uj nac Siracusa lā' a'ntza' ictachokouj tu'tuma'j. ¹³A'ntza' ictaxtūj lā' tūlalh stu'nc ica'uj. A'calistān icchā'uj nac Regio. Lā' ixlīlakalī lalh ū'nī' xala' nac

sur. Lā' ixlītu'ma'j icchā'uj nac Puteoli. ¹⁴A'ntza' iccāpāxtokui ā'makapitzin tā'timīn. Xlaca'n quincātahuanini' que ca'ictachokouj a'ntza' con ū'tunu'n lakatojon chī'chini'. A'calistān ictaxtupalauj para na'ica'nāuj nac Roma. ¹⁵Lā' ixcāmāca'tzīnicani'ttza' huan tā'timīn nac Roma palh na'icchā'nāuj. Lā' xlaca'n tataxtulh lā' tamilh hasta nac litamāuj Apio lā' nā a'nlhā huanican Tres Tabernas. A'ntza' iclāpāxtokui nac tej. Lā' a'xni'ca' cālaktzī'lh Pablo maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā' ka'lhīlh tapāxuhuān. ¹⁶Lā' a'xni'ca' icchā'uj nac Roma, huan capitān cāmamacaxquī'lh huan tachi'nī'n huan xapuxcu' maktaka'lhna'. Lā' Pablo makxtekca natachoko ixa'cstu lā' kalhatin tropa ixmaktaka'lha.

Pablo a'cta'sana'lh nac Roma

¹⁷Lā' ixlītu'tuma'j Pablo cāmātayīnī'lh huan xanapuxcu'nu' israelitas nac Roma. Lā' a'xni'ca' ixtalaktakēxtimīnī't, Pablo cāhuanilh:

—Chī'xcuhū'n israelitas, quit nin tuntū' a'ntūn tū' tzey iccātlōnī'ni't huan israelitas nin ixtalanānca'n quinatāta'na'ca'n. Lā' a'yuj nin tuntū' ictlahuanī't a'ntūn tū' tzey, quimacamāstā'ca tachi'n con huan chī'xcuhū'n romanos nac Jerusalén. ¹⁸Huan romanos quintakalhasquī'nīlh lā' nin tuntū' takakslī para que tzē naquimāknīcan. Lā' ū'tza' ixquintalī-makxtekcu'tun. ¹⁹Lā' huan israelitas tū' talacasquī'lh naquimāxtekcan. Lā' ū'tza' lītasquī'nī que icsquī'nli caquinkalhasquī'nīca na ixlacapūn César, a'yuj tū' iccālē'ksa'nīnī'n xalanī'n na quixcānsipej. ²⁰Lā' ū'tza' iccālīmāta'sinī'ta'ni' hui'xina'n. Quit xa'iccālaktzī'ncu'tunānī' hui'xina'n lā' xa'iccātā'chihuīna'ncu'tunānī'. Huan israelitas takalhlaka'ī' que Dios nacāmālahuanīchoko huan nīnī'n. Lā'

nā quit chuntza' ickalhlaka'i'. Lā' ū'tza' ixpālacata quilimacatūpīxchī'canī't —cāhuanilh Pablo.

²¹Lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas tahuanilh:

—Xalani'n nac Judea tū' tamacaminī't ca'psnat por mimpālacata. Lā' huan israelitas, a'ntin tamincha' nac Judea, nin tuntū' quincātahuaninī'ta'ni' por mimpālacata. ²²Iclacasqui'nāuj que caquilāhuanuij a'ntū hui'x puhua'na'. Icca'tziyāuj a'nchī lakaxtim huancan que tū' tzey huā'mā' secta —huanica Pablo.

²³Huanmā' chī'chini' a'ntū ixlaclhcāhui'licanī't, ixlhūhua'ca'n tamilh huan nac chic a'nlhā ixtachoko Pablo. Lā' huan cā'tzi'sāt Pablo tzuculh cātā'kalhachihuīna'n a'nchī māpa'ksini'n Dios. Lā' cātā'chihuīna'lh hasta tzi'sualh. Lā' cākalhachihuīna'ni'lh a'ntū huan ixtachihuīn Dios por ixpālacata Jesús a'nlhā tatzō'kni' huan ley a'ntū maxqui'ca Moisés lā' a'nlhā huanican profetas. Lā' chuntza' Pablo cāmākalhlaka'i'nicu'tulh ixpālacata Jesús. ²⁴Lā' makapitzin ixta'a'ka'i'mā'na lā' ā'makapitzin tū' ta'a'ka'i'lh. ²⁵Lā' chuntza' tū' chu lakatin ixtapāstacna'ca'n ixtahuanī't. Lā' tatzuculh ta'a'n. Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtataxtu, Pablo cāhuanilh:

—Huan Espīritu Santo hualh a'ntū ixlistu'ncua' a'xni'ca' māchihuīnilh huan a'cta'sana' Isaías. Chuntza' cāhuanilh quīnapapna'ca'n:

²⁶Capit lā' cacāhua'ni' huā'mā' tachi'xcuhui't:

Hui'xina'n nakaxpa'tā'tit lā' tū' catimāchekxi'tit; nalaktzi'nā'tit lā' tū' catimāchekxi'tit a'ntū la'ktzi'nā'tit.

²⁷Tuntū'tza' ta'u'cxca'tzī na ixa'clhcunucca'n huā'mā' tachi'xcuhui't.

Ixa'ka'xko'lhca'n tū' tapūkaxmata xa'nca. Tatalakatzī'ni't ixlakastapunca'n.

Tū' talaktzi'ncu'tun lā' tū' takaxmatcu'tun.

Lā' tū' tamāchekxīcu'tun.

Lā' tū' taxtāpalīcu'tun ixtapāstacna'ca'n para que chuntza' quit tze na'iccāmātzeyī.

Chuntza' māhuanilh Dios huan Isaías.

²⁸Lā' Pablo ā'chulā' ixchihuīna'n lā' cāhuanilh:

—Caca'tzītīt hui'xinan'n huā'mā': Huan tin tū' israelitas cāmāca'tzinīcanī'ttza' a'nchī Dios māpūtaxtūnu'n. Xlaca'n natakaxmata.

²⁹Lā' a'xni'ca' Pablo ixuanī'ttza' huā'mā', huan israelitas ta'a'lh lā' ixtalīkālchihuīna'ntēlha.

³⁰Lā' Pablo a'ntza' tachokolh calacs lakatu' cā'ta nac chic a'nlhā ī'sācua'ni't. Lā' laktzi'lh con tapāxuhuān ixlihuākca'n a'nti ixtalakmin. ³¹Lā' ixcāhuani a'nchī Dios māpa'ksini'n. Lā' ixcāmāsu'ni' por ixpālacata Māpa'ksini' Jesucristo na ixlacapūnca'n ixtalhūhuāt. Lā' nin tinti' ixmāmakhuyī.

Huan Carta a'ntü Cāmacā'ni'ca Xalaní'n nac Roma

Pablo cāmacā'ni'lh saludos xalaní'n nac Roma

1 Quit, Pablo, ictzo'kmā' huā'mā' carta. Quit ictā'scuja Jesucristo. Dios quilimānūlh quili'apóstol. Quilimāmacū'lh para na'icmāsu'yu huan xatzey tachihuín a'ntü Dios māca'tzinini'lh.

²Tatzo'kni' na ixtachihuín Dios, a'nlhā huanican profetas, a'nchí Dios hualh a'ntü napātle'ke. ³Tatzo'kni' expālacata quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo a'nti ixO'kxa' Dios. Jesucristo xla' i'xū'yātā'nat huan rey David. ⁴Lā' nā Jesucristo, nā xla' ixO'kxa' Dios. Como Jesucristo lakahuanchokolh chuntza' limāsu'yu palh xla' ixO'kxa' Dios lā' palh lej ka'lhī limāpa'ksin. Lā' xla' xatzey hua'chi Dios. ⁵Cristo quilakalhu'malh lā' quimānūlh quili'apóstol como ū'tza' ixquilhtampān Dios. Lā' xla' lacasqui'n que na'iccāmāsu'ni' huan tachi'xcuhui't xalaní'n lakachu nac quilhtamacuj. Lā' chuntza' xla'ca'n tze natakahlaka'í Jesucristo lā' tze nata'a'kahuāna'ni' Dios. Lā' chuntza' Jesucristo na'a'cnini'ni'can. ⁶Lā' nā chuntza' hui'xina'n xalaní'n nac Roma. Dios cāta'sani'ni'ta'ni' lā' chuntza' tapa'ksiyā'tittza' con Jesucristo.

⁷Quit iccātzo'knuni'yāni' milihuākca'n xalaní'n nac Roma a'nti Dios cāpāxqui'yāni' lā' cāta'sani'ni'ta'ni' lā' ū'tza' lila'yā'tit ixtachi'xcuhui't Dios. Cacāsicua'lanālini' hui'xina'n Dios a'nti quinTāta'ca'n lā' quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. Lā' cacātamātza'ta'ti'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n.

Pablo ixa'ncu'tun nac Roma

⁸Pū'la icmaxqui' pāxcatca'tzi Dios por expālacata Jesucristo, como hui'xina'n

xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit. Lakachu lichihuīna'ncan de hui'xina'n por a'nchí xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit. ⁹Dios ca'tzi palh stu'ncua' a'ntü na'iccāhuaniyāni'. Lā' xla' ū'tza' a'nti ictā'scuja con ixlihuāk quintapuhuān, como quit icmāsu'yu huan xatzey tachihuín a'ntü expālacata ixO'kxa' Dios. Dios ca'tzi palh pōktu iccāpāstacāni' hui'xina'n a'xni'ca' ickalhtō'ka'. ¹⁰Lā' quit icsqui'ni' Dios nalacāxtlahua ixlihuāk para que chuntza' tze na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n palh chuntza' ixtapuhuān Dios. ¹¹Quit lej iccālaktzi'ncu'tunāni' hui'xina'n como iccāmāsu'ni'cu'tunāni' a'ntü quimāca'tzinilh huan Espiritu Santo. Lā' chuntza' hui'xina'n tze nakahlaka'ī'yā'tit más xa'nca. ¹²Lā' chuntza' tze nalāmaktāyayāuj chā'tunu' a'nchí kalhlaka'ī'yāuj.

¹³Quit iclacasqui'n que caca'tzīt hui'xina'n, tā'timīn, que lej maklhūhua' xa'iccālaka'ncu'tunāchāni'. Pero tū' ica'nī'ta'ncha' como tūlana'j tze na'ica'n. Quit iccāmaktāyacu'tunāni' para que ā'chulā' nakahlaka'ī'yā'tit. Chuntza' pātle'keni't ā'lacatin a'nlhā iccāmāsu'ni'ni't ixtachihuín Dios a'ntin tū' israelitas. ¹⁴Tasqui'ni' na'iccāmāsu'ni' ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't. Tasqui'ni' na'iccāmāsu'ni' a'nti chu catihuāya tachi'xcuhui't lā' nā a'ntin tū' chu catihuāya tachi'xcuhui't, lā' a'nti lej taca'tzi lā' nā a'ntin tū' taca'tzi. ¹⁵Lā' chuntza' icmāsu'yucu'tun huan xatzey tachihuín nac Roma, a'nlhā hui'lāna'ntit hui'xina'n.

Lipūtaxtucan a'xni'ca' kalhlaka'ī'can huan xatzey tachihuín

¹⁶Tū' iclimāxana'n icmāsu'yu huan xatzey tachihuín expālacata Jesucristo. A'xni'ca' māsu'yucan huan xatzey tachihuín, Dios cāmāpūtaxtukō' ixlihuākca'n a'ntin talipāhuan Dios, como xla' lej ka'lhī limāpa'ksin. Pū'la

cāmāsu'ni'ca a'nti israelitas lā' ā'calistān a'ntin tū' israelitas. ¹⁷Ixtachihuīn Dios quincāmāsu'ni'yāni' a'nchi Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n ixlihuākca'n a'ntin talipāhuan Dios. Tatz'o'kni' na ixtachihuīn Dios: “Ixlihuākca'n a'nti Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n como talipāhuan Dios, xlaca'n para pō'ktu natak'alhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n”.

Ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't talaclē'n

¹⁸Ca'tziyāuj que Dios hui'lacha' nac a'kapūn lā' xla' nacāmāpātini' a'ntin tatlahua a'ntūn ko'hua'jua'. Lā' como xlaca'n tatlahua a'ntūn tū' tzey, tū' tapāstaccu'tun a'ntū xastu'ncua' ixla' Dios. ¹⁹Xlaca'n tzē nataka'tzi macsti'nal'j a'nchi huani't Dios, chuntza' hua'chi quilihuākca'n nā tzē ca'tziyāuj. Māni' Dios cāmāsu'ni'nī't. ²⁰Desde a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj huan tachi'xcuhui't talaktzi'n a'ntūn tlahuani't Dios. Lā' chuntza' tzē natalimāchekxi a'nchi huani't Dios. Lā' a'yuj tūla talaktzi'n Dios, xlaca'n tzēn tamāchekxi que Dios lej ka'lhī ixlimāpa'ksin a'ntūn tū' maktin sputa. Lā' nā tzēn tamāchekxi que xla' lej stu'ncua' Dios. U'tza' talilē'n cuenta xlaca'n palh tū' talakapasa Dios. ²¹A'yuj xlaca'n taca'tzi que Dios hui', xlaca'n tū' tataquilhpūtani' hua'chi tasqui'nī nataquilhpūtani'can. Lā' tū' tamaxqui' pāxcatca'tzi. Lā' ā'chulā' tapāstaca a'ntū nīn tuntū' litasqui'nī. Lā' como tū' tamāchekxi, ixtapāstacna'ca'n hua'chilh tū' xa'nca scujmā'. ²²Māni' xlaca'n tahuan que lej laskalalhna'. Tū' stu'ncua'. Lactontosnu'. ²³Lā' tū' tamācā'tani'cu'tun Dios a'nti hui' para pō'ktu. Tataquilhpūtani' huan ídolos a'ntūn tatasu'yu hua'chi chi'xcuhui'n. Lā' huan chi'xcuhui'n, xlaca'n natanikō'. Lā' nā xlaca'n tataquilhpūtani' ā'tāpātin ídolos a'ntū māni' xlaca'n

tamacani'tlahua a'ntūn tatasu'yu hua'chi spūnnu' lā' lūhua' lā' animalhna'.

²⁴U'tza' Dios cālītaxtunquīni'lh lā' cālīmakxtekli natatlahua a'ntū lej ko'hua'jua'. Lā' chuntza' talātlahuani' a'ntū xako'hua'jua' chu a'nchi ixtalacasqui'n. ²⁵Xlaca'n tū' takalhlaka'ī'cu'tun a'nti xastu'ncua' Dios; xmān takalhlaka'ī'cu'tun a'ntū hua'chi lakatin tā'ksa'nin. Tamācā'tani' lā' tataquilhpūtani' a'ntū mā'anani'lh Dios. Lā' tū' tamācā'tani' a'nti xastu'ncua' Dios. Lā' ū'tza' a'ntin tlahuakō'nī't ixlihuāk a'ntūn ta'a'nan nac cā'quilhtamacuj. Lā' xla', tasqui'nī que ū'tza' namācā'taniyāuj quilihuākca'n para pō'ktu. Amén.

²⁶Lā' ū'tza' Dios cālīmakxtekli natatlahua a'ntū lej limāxana' chuntza' hua'chi tatlahuacu'tun. Lā' chuntza' huan puscan tū'tza' taka'lhīcu'tun ixkōlu'ca'n hua'chi tasqui'nī. Lā' talātā'tahui'la entre puscan. Lā' chuntza' tatlahua entre puscan a'ntū lej limāxana'. ²⁷Lā' nā chuntza' huan chi'xcuhui'n. Tū' tamaclacasqui'n huan puscan hua'chi tasqui'nī. Lā' talātā'tahui'la entre chi'xcuhui'n. Lā' chuntza' tatlahua entre chi'xcuhui'n a'ntū lej limāxana'. Lā' ū'tza' talilaclatāyalh.

²⁸Lā' como tū' tapāstaccu'tun a'ntū ixla' Dios, chuntza' Dios cātaxtunquīni'lh lā' cāmāxtekli natapāstaca a'ntū lej xako'hua'jua'. Lā' ū'tza' talītlahua a'ntūn tū' limakuan. ²⁹Lā' lej tatlahua tāpālhūhua' a'ntūn tū' tzey. Lā' tamakpuscātini'n. Lā' lej tatlahua a'ntūn ko'hua'jua'. Lā' xlaca'n talālakca'tzani' a'ntūn taka'lhī ā'makapitzin. Lā' tū' talaktzi'ncu'tun ā'makapitzin. Lā' talālakca'tzan. Lā' tamaknīni'n. Lā' talāsta'la. Lā' ta'a'kxokonun. Lā' tapuhuanī' a'ntūn tū' tzey de ā'makapitzin. Lā' ta'a'ksa'nīni'n. ³⁰Lā' talīchihuīna'n ā'makapitzin de a'ntūn tū' tzey, lā' ta'a'kchāni' Dios.

Lā' talacatāquī'nin. Lā' taka'tla'jca'tzī. Lā' tahuan palh xla'ca'n laka'tla'n. Lā' tapuhuan a'nchī natalitlahua ā'chulā' antūn ko'hua'jua'. Lā' tū' ta'a'kahuāna'ni' ixtāta'ca'n lā' ixtzī'tca'n. ³¹Lā' tū' tamāchekxī a'ntū xatzey. Lā' tū' tatlōkentaxtū a'ntūn tahuan. Lā' tū' tapāxquī' ā'makapitzin. Lā' tū' tamāspūtūnu'ni' ā'makapitzin. Lā' nīn talakalhu'manini'n. ³²Lā' ixlihuākca'n a'ntin tatlahua huan tamā'na catūhuā, xla'ca'n nacāmāpātīnican, como chuntza' huan Dios. Lā' a'yuj xla'ca'n taca'tzī huā'mā', tū' tapājaxa de tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' ā'chulā' tapuhuan palh lej tzey palh ā'makapitzin nā natatlahua a'ntūn ko'hua'jua'.

Lej tzey a'nchī Dios nacāililacāxtlahua huan tachi'xcuhui't

2 Palh kalhatin ixualh que ā'makapitzin talaclē'n, chuntza' hua'chilh xla' huan que māni' ū'tza' laclē'n como nā xla' tlahua a'ntūn tū' tzey. ²Ca'tziyāuj que lej tzey a'nchī Dios nacāmālaclē'nī xla'ca'n antin tatlahua huā' tamā'na catūhuā a'ntūn ko'hua'jua'. ³A'ntī natahuan que Dios nacāmālaclē'nī huan ā'makapitzin como talaclē'n, nā xla'ca'n nā nacāmālaclē'nīcan como xla'ca'n nā taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n. ⁴Lā' a'yuj Dios lej quincālakalhu'manāni', lā' a'yuj tū' palaj quincāmāpātīniyāni', xla'ca'n tū' tamāchekxī huā'mā'. Hua'chilh talakmaka'n a'nchī Dios cāpātīni'mā'. Dios lej lakalhu'mānini'n como xla' lacasquī'n que nataxtāpālī ixtapāstacna'ca'n. ⁵Lā' xla'ca'n lej lacxumpi. Tū' taxtāpalīcū'tun ixtapāstacna'ca'n. Ū'tza' ā'chulā' natalīmāpala con Dios a'xni'ca' Dios nacāmālaclē'nī xla'ca'n a'ntin talaclē'n. ⁶Dios nacālacāxtlahua a'ntin tatlahuanī't a'ntūn tzey lā' a'ntin tatlahuanī't a'ntū xako'hua'jua'. Nalacāxtlahua chā'tunu'

chu a'nchī tlā'huanī't. ⁷Nacāmaxquī' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu a'ntin tatlahua a'ntūn tzey. Tatlahua a'ntūn tzey como xla'ca'n ta'a'ncu'tun nac a'kapūn, lā' talacasquī'n que Dios nacālaclē'nī xalacuan, lā' taka'lhīcū'tun xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. ⁸Lā' Dios lej a'kchā'n con xla'ca'n a'ntī lacxumpi lā' tū' tatlahuacu'tun ixtapahuān Dios, lā' xmān tatlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey. Lā' Dios nacāmāpātīni. ⁹Lēj natapātīni'n ixlihuākca'n a'ntin tatlahua a'ntūn tū' tzey. Natapātīni'n huan israelitas xapū'la lā' nā natapātīni'n a'ntin tū' israelitas. ¹⁰Lā' ixlihuākca'n a'ntin tatlahua a'ntūn tzey, Dios nacālaclē'nī xalacuan. Lā' Dios nacāmātzta'ta'tī'ni' ixa'clhcunucan. Lā' nata'a'n nac a'kapūn. Lā' nā chuntza' xapū'la nacāpātīle'keni' a'ntī israelitas lā' nā chuntza' nacāpātīle'keni' a'ntin tū' israelitas.

¹¹Chuntza' nacāpātīle'keni' a'ntī israelitas lā' nā a'ntin tū' israelitas, como Dios cālaclē'nī chu lakatin huan tachi'xcuhui't. ¹²Ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n. Lā' makapitzin de xla'ca'n tū' talakapasa huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh huan israelitas. Lā' xla'ca'n nacāmālaclē'nīcan chu a'nchī taca'tzī a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey. A'makapitzin talakapasa huan ley. Lā' xla'ca'n nacāmālaclē'nīcan chu a'nchī huan nac ley. ¹³Dios lactzey cālaclē'nī xla'ca'n a'ntin ta'a'kahuāna'ni' huā'mā' ley. Lā' a'ntin tū' ta'a'kahuāna'ni' huā'mā' ley, lā' chu xmān takaxmata, xla'ca'n tū' xatzey cālaclē'nīcan. ¹⁴Lā' xla'ca'n a'ntin tū' talakapasa ixley Dios, lā' palh xla'ca'n lacatejtin tahui'lāna' chu a'nchī māni' ixtapāstacna'ca'n, chuntza' tatlahua a'nchī huan huā'mā' ley a'yuj tū' talakapasa. Chuntza' lītasu'yu palh xla'ca'n taca'tzī a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey. ¹⁵Hua'chilh ixtalacapasli ixley Dios, como ixa'cstuca'n taca'tzī

palh tzey o palh tū' tzey a'ntūn tatlahuamā'na. ¹⁶Namin huan chi'chini' a'xni'ca' Jesucristo namālaclē'nini'n por ixquiltampān Dios. Jesucristo nacāmālaclē'ni huan tachi'xcuhui't por ixpālacata ixtalaclē'i'ca'n lā' ixtapāstacna'ca'n xako'hua'jua' a'ntū lakatzē'k taca'tzi. U'tza' icmāsu'yu a'xni'ca' icmāsu'yu huan xatzey tachihuin ixpālacata Jesucristo.

Huan israelitas ixtalipāhuan ixley Moisés

¹⁷Lā' xla'ca'n a'nti israelitas, xla'ca'n talika'tla'jca'tzi como israelitas xla'ca'n. Lā' talipāhuan huan ley a'ntū Dios cāmāxqui'lh. Lā' talika'tla'jca'tzi como ixtachi'xcuhui't Dios xla'ca'n. ¹⁸Lā' xla'ca'n talakapasa ixtapuhuan Dios. Lā' como cāmāsu'ni'cani't huā'mā' ley chuntza' tzē'tza' taca'tzi a'nchi lilacatejtin natalatā'kchoko. ¹⁹Lā' xla'ca'n tapuhuan que lej tzē natamāsu'ni' a'ntin tuntū' talakapasa. Lā' nā tapuhuan que xla'ca'n hua'chilh tamakskomā'na a'ntin talatlā'huan a'nlhā cā'pucsua'. ²⁰Lā' tapuhuan que lej tzē tamāsu'ni' a'nti lactontos lā' a'nti hua'chi camana' como tuntū'na'j taca'tzi. Lā' como talakapasa ixley Dios xla'ca'n tapuhuan palh taca'tzī'tza' ixlihuāk a'ntū stu'ncua' lā' ixlihuāk a'ntūn ca'tzīcan. ²¹Xla'ca'n tamāsa'ti ā'makapitzin. Lā' tū' tatlōkentaxtū a'ntūn tamāsu'yu. Tahuani ā'makapitzin que tū' tzey palh ka'lhāna'ncan. Lā' xla'ca'n taka'lhāna'n. ²²Lā' xla'ca'n tahuani ā'makapitzin que tū' tzey palh makpuscātini'ncan. Lā' xla'ca'n tamakpuscātini'n. Xla'ca'n talakmaka'n huan ídolos. Lā' xla'ca'n taka'lhāna'n nac litokpānna' a'nlhā ta'a'nan ídolos. ²³Lā' xla'ca'n talika'tla'jca'tzi como cāmāxqui'cani't ixley Dios. Lā' xla'ca'n tū' ta'a'kahuāna'ni' huā'mā' ley. Lā' ū'tza' talilakmaka'n Dios huan ā'makapitzin.

²⁴Chuntza' tatzokni' na ixtachihuin Dios:

Hui'xina'n israelitas ā'lihua'ca' lipinā'tit cuenta por ixpālacata talakmaka'n Dios huan ā'makapitzin a'ntin tū' israelitas.

²⁵Lej tzey lacan li'israelita xmān palh xla'ca'n natatlōkentaxtū ixley Dios. Lā' palh tū' tatlōkentaxtū, chuntza' nin tuntū' ixtapalh lacan li'israelita. ²⁶Lā' xla'ca'n a'ntin tū' israelitas, palh xla'ca'n tatlōkentaxtū ixley Dios, chuntza' Dios cālaktzi'n hua'chilh israelitas. ²⁷Palh xla'ca'n a'ntin tū' israelitas tatlōkentaxtū ixley Dios, chuntza' litasu'yu que hui'xina'n ka'lhī'yā'tit mintalaclē'i'ca'n, como hui'xina'n tū' tlōkentaxtūyā'tit huā'mā' ley, a'yuj ka'lhīyā'tit a'nlhā tatzokni'. ²⁸Kalhatin tū' catilalh ixcaman Dios xmān por ixpālacata circuncidarlicani't chu a'nchi ixtalanānca'n israelitas. ²⁹A'nti lej stu'ncua' ixtachi'xcuhui't Dios, ū'tunu'n a'ntin taxtāpalini't ixtapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' taxtāpalini't nā ixchakānca'n lā' tū' xmān na ixmacni'ca'n. Lā' xla'ca'n a'ntin taxtāpalini't ixtapāstacna'ca'n, Dios cālaktzi'n lactzey a'yuj cālakmaka'ncan na ixlacapūnca'n tachi'xcuhui't.

3 Chō'la hui'xina'n puhua'nā'tit palh tuntū' ixtapalh lacan li'israelita lā' palh tuntū' ixtapalh circuncidarlacan. ²Quit icuan que tū' stu'ncua'. Huan israelitas lhūhua' taka'lhī a'ntūn tū' taka'lhī huan ā'makpitzin. A'xni'ca' Dios cāmāxqui'lh huan tachi'xcuhui't ixtachihuin a'ntūn tatzokni', huan israelitas ū'tunu'n a'nti Dios cālīmāmacū'lh ixtachihuin. ³Lā' a'yuj ā'makapitzin tū' takalhlakā'i'cu'tun palh stu'ncua' a'ntū Dios huan, pero Dios natlōkentaxtū a'ntū huan. ⁴Lā' a'yuj ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't ixta'akxokonu'lh, Dios natlōkentaxtū

a'ntū hualh. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Chuntza' litasu'yu que hui'x pō'ktu hua'na' a'ntū stu'nca'.

Lā' nīn tintī' tzē nahuan que tū' tzey a'ntū hua'na'.

Chuntza' huanica Dios.

⁵ Palh quina'n natlahuayāuj a'ntūn tū' tzey, chuntza' ā'chulā' litasu'yu palh Dios pō'ktu tlahua a'ntūn tzey. Chō'la catihuā nakalhasqui'nini'n: “¿A'chī' naquincā-tamāpātiniyāni'? Por ixpālacata quin-talaclē'i'ca'n, ā'chulā' naca'tzīcan palh Dios más xatzey. Lā' ¿a'chī' naquincā-tamāpātiniyāni' ixpālacata a'ntū māsu'yu que Dios lej tzey?” Chuntza' tapuhuan huan tachi'xcuhi't. ⁶ Tū' xa'nca tapās-tacna'n. Palh tū' tzey cahuā que Dios nacāmāpātini' xlaca'n a'ntīn talaclē'n, xla' tūlalh ixcājuzgarlilh huan tachi'xcuhi't xalanī'n nac quilhtamacuj.

⁷ Tzēlasā' catihuā nahuan: “Palh quit ica'kxokonun, chuntza' Dios litasu'yu que lej tzey, como tū' maktin a'kxokonun. Lā' ¿a'chī' naquimāpātini'can? Por ixpālacata quintalaclē'i' ā'chulā' na'a'cnīni'ni'can Dios”. ⁸ Palh tzey cahuā huā'mā' tapāstacna', chuntza' tzē ixuáuj: “A'chulā' catlahuáuj talaclē'i' para que chuntza' ā'chulā' na'a'cnīni'ni'can Dios”. Lā' tūla huancan huā'mā' tachihuīn. Makapitzīn tahuan que chuntza' icmāsu'yu. Tū' stu'nca'. Dios nacāmāpātini' a'ntīn tahuan chuntza'.

Nīn kalhatin a'ntīn tū' laclē'n

⁹ Tūla huanāuj que huan israelitas más xalacuan. Icuani'ttza' que a'xtim tūla tamakxteka a'ntūn tū' tzey, xlaca'n a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas. ¹⁰ Lā' nā huā'mā' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan chuntza':

Tintī' nīn kalhatin a'ntī tzey.

¹¹ Lā' nīn tintī' a'ntī māchekxī a'ntū i'xla' Dios.

Lā' nīn tintī' a'ntīn pāstaca Dios.

¹² Ixlihuākca'n tataxtunquīni'lh de Dios. Talaclakō'lh ixlihuākca'n.

Nīn tintī' tlahua a'ntūn tzey, nīn kalhatin.

¹³ Lā' a'xni'ca' tatakahpitzī hua'chilh mālaqui'can lakatin taponkni' a'nlhā tojōma' huan nīn, como lej ko'hua'jua' a'nchī tachihuīna'n.

Ta'a'kxokonun lā' ta'aksa'nini'n.

Huan tachihuīn a'ntū taxtu de na ixquilhni'ca'n hua'chi huan līlaknīn a'ntū ka'lhī na ixquilhni' huan lūhua'.

¹⁴ Lā' tamacapūlhca ā'makapitzīn.

¹⁵ Lā' a'yuj nīn tuntū' ixpālacata, tuncan tamaknīni'n.

¹⁶ Chu a'nlhā talatā'kchoko xlaca'n tamālakspūtūnu'n lā' tamālakaputzī ā'makapitzīn.

¹⁷ Lā' tū' taca'tzī a'nchī ca'cs natalītahui'la.

¹⁸ Lā' nīn tapāstaca para nata'a'cnīni'ni' Dios.

¹⁹ Lā' ū'tza' huā'mā' a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' huan ley, ū'tza' cālīchihuīna'n xlaca'n a'ntīn cāmaxqui'canī't huan ley. Chuntza' ixlihuākca'n talaclē'n na ixlacapūn Dios. Lā' nīn tintī' tzē nahuan palh tū' laclē'n. ²⁰ Nīn tintī' tlōkentaxtūkō'nī't a'ntū līmāpa'ksīni'n huan ixley Dios. U'tza' nīn tintī' litasu'yu palh tzey na ixlacapūn Dios. Huan ley xmān tzē naquincāmāsu'ni'yāni' palh quina'n ka'lhīyāuj quintalaclē'i'ca'n.

Tapūtaxtu xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī que Jesucristo māpūtaxtūnu'n

²¹ Lā' chuhua'j tasu'yuni't que Dios tū' catimāpānūni'lh ixtalaclē'i' kalhatin chi'xcu' a'ntī xmān tlōkentaxtūcu'tun huan ley. Xtunc a'nchī Dios cālīmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhi't. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' huan ley lā' a'nlhā huanican profetas.

²²Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n ixlihuākca'n a'ntin takahlaka'i' que Jesucristo tzē namāpūtāxtūnu'n. Lā' chuxatī a'ntin kalhlaka'i' huāmā', ū'tza' Dios namāpūtāxtū palh xla' israelita lā' palh tū' israelita. ²³Quilihuākca'n tlahuanī'ta'uj quintalaclē'i'ca'n. Nin tintī' a'ntī lilacatejtin latā'kchoko chuntza' hua'chi Dios lacaquī'n. ²⁴Pero Dios lej lakalhuma'nini'n. Cristo Jesús māpalalh por quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n. ²⁵Chu a'nchī ixtapuhuān Dios, Jesucristo xtokohua'ca'ca. Xla' nīlh lā' chuntza' xla' xapakō'lh ixtalaclē'i'ca'n ixlihuākca'n a'ntin takahlaka'i' palh stu'ncua' Jesucristo xapakō'lh ixtalaclē'i'ca'n. Chuntza' tasu'yu que Dios huāk tzey a'ntū tlahua. A'xni'ca' tūna'j ixnī Cristo, Dios expātī a'nchī ixtlahuacan a'ntūn tū' tzey. ²⁶Lā' chuhua'j Cristo nini't lā' cāmāpānūni'nī't huan ixtalaclē'i'ca'n ixlihuākca'n a'ntin takahlaka'i' palh stu'ncua' Jesucristo māpalakō'lh ixtalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' tasu'yu palh Dios tlahua xmān a'ntūn tzey.

²⁷Tintī' a'ntin tzē naka'tla'jca'tzi na ixlacapūn Dios. Palh kalhatin cahuā ixtlōkentaxtūkō'lh ixley Dios, chuntza' tzē ixlika'tla'jca'tzilh. Tūla ka'tla'jca'tziyāuj, como Cristo ū'tza' a'ntin quincāmāpūtāxtūnī'ta'ni' como lipāhuanāuj xla'. ²⁸Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n por ixpālacata kalhlaka'i'yāuj que Jesucristo quincāmāpūtāxtūyāni', lā' a'yuj quina'n tū' tlōkentaxtūnī'ta'uj huan ley.

²⁹Ixtachi'xcuui't Dios, xla'ca'n tū' xmān israelitas. Lā' nā xla'ca'n a'ntin tū' israelitas nā ixtachi'xcuui't Dios. ³⁰Dios xmān kalhatin. Xla' cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n ixlihuākca'n a'ntin takahlaka'i' que Jesucristo māpūtāxtūnu'n lā' a'yuj xla'ca'n israelitas

lā' a'yuj tū'. ³¹Huāmā' tū' huanicu'tun que mākēnūmā'nauj huan ley. Como kalhlaka'i'yāujtza' que Jesucristo quincāmāpūtāxtūyāni', más xa'nca natlahuayāuj a'ntū lej tzey chu a'nchī huan huan ley.

Abraham ixlipāhuan Dios

4 Chuhua'j na'icchihuīna'n ixpālacata Abraham, quimpapca'n quina'n israelitas. ¿Chichū limāspūtūnu'ni'ca ixtalaclē'i'? ²Palh Abraham tzē ixtlōkentaxtūkō'lh cahuā a'ntū Dios ixuanī lā' palh chuntza' Dios ixlimāpānūni'lh ixtalaclē'i', chuntza' tzē ixlika'tla'jca'tzilh Abraham. Lā' como tū' chuntza' lalh, tūlalh lika'tla'jca'tzilh. ³Ixtachihuīn Dios huan que Abraham ixlipāhuan Dios. Lā' ū'tza' Dios lilaktzi'lh que lej tzey Abraham. ⁴A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' maksuja, xla' maxqui'can ixtatlj. Lā' ixtatlj xla' tū' hua'chi lē'ksajna'. Māpalacan como maksuja. Lā' ū'tza' litāmālacastuccan huāmā'. ⁵Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n xla'ca'n a'ntin talipāhuan Dios, lā' a'yuj nīn tuntū' tatlahuanī't a'ntū xatzey na ixlacapūn Dios. Huāmā' hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū Dios māstā'. Lā' tū' hua'chi ixtatljca'n a'ntū tatlajani't. ⁶Lā' nā David lichihuīna'lh huāmā'. Lichihuīna'lh a'nchī talipāxuhua a'nti Dios cāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n xmān hua'chi talakalhu'mān lā' tū' por tatlahuanī't catūhuā a'ntūn tzey. ⁷Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'ntū hualh David:

Lej tapāxuhua xla'ca'n a'ntin Dios cāmāspūtūnu'ni'nī't lā' cāxapani'nī't ixtalaclē'i'ca'n.

⁸Lej tapāxuhua xla'ca'n a'nti Dios tū' caticāmāmāpalanīlh a'ntūn talaclē'n.

⁹Na'icēkalhasqui'ni'yāni' catūhuā. ¿Chā hui'xina'n puhua'nā'tit que Dios cāmāspūtūnu'ni' xmān a'nti

cācircuncidarlicani't chu a'nchī ixtalanānca'n israelitas? Tū' chuntza'. Nā Dios cāmāspūtūnu'ni' a'ntin tū' cācircuncidarlicani't. Iccāhuanini'ta'ntza' que Abraham ixlipāhuan Dios, lā' ū'tza' Dios lilaktzī'lh que lej tzey Abraham. ¹⁰Lā' a'xni'ca' pātē'kelh huā'mā', Abraham tūna'j ixcircuncidarlicani't. ¹¹A'calistān circuncidarlica. Lā' huā'mā' lilakapascan que Abraham tzey na ixlapān Dios por ixpālacata ixlipāhuan Dios, a'yuj tūna'j ixcircuncidarlican. Lā' chuntza' Abraham hua'chilh xatāta' de ixlihuākca'n a'nti Dios cāmāpānūni'lh ixtalacē'i'ca'n por ixpālacata talipāhuan Dios, a'yuj tū' cācircuncidarlicani't. ¹²Lā' nā hua'chilh xatāta' de a'nti cācircuncidarlicani't. Lā' tū' por ixpālacata cācircuncidarlicani't. Hua'chilh ixtāta'ca'n como chuntza' takahlaka'i' xla'ca'n chuntza' hua'chi quimpapca'n Abraham kalhlaka'i'lh a'xni'ca' tūna'j ixcircuncidarlicani't.

Dios tlōkentaxtūlh a'ntū ixuanī't

¹³Dios huanilh Abraham que namaxquī' huan quilhtamacuj, xla' lā' nā īxū'yātā'natna'. Huanilh huā'mā' tū' por ixpālacata Abraham a'kahuāna'ni'lh huan ley. Tū' chuntza'. Dios huanilh huā'mā' como Abraham ixkalhlaka'i'ni't que stu'ncua' a'ntū Dios ixuanini't lā' ū'tza' lilaktzī'lh palh tzey. ¹⁴Dios hualh que nacāsicua'lanāli huan tachi'xcuhui't. Lā' tū' por ixpālacata tatlōkentaxtū huan ley. Tū' ū'tza' cālīsicua'lanālican. Palh chuntza' cahuā, palh Dios ixcāsicua'lanālih xmān xla'ca'n a'ntin tatlōkentaxtū huan ley, chuntza' nīn tinti' ixsicua'lanālica, como tinti' tzē tlōkentaxtū huan ley. Lā' nā tū' ixcāsicua'lanālica nīn xla'ca'n a'ntin takahlaka'i'. ¹⁵Huan ley quincāmāsu'ni'yāni' palh laclē'nāuj lā' ū'tza' litasquī'ni que napātini'nāuj. Palh

tū' cahuā ixa'nalh huan ley, tū' ixca'tziuj palh laclē'nāuj.

¹⁶A'nti Dios cāsicua'lanāli, ū'tunu'n a'ntin takahlaka'i'. Dios cātlahuani' huā'mā' talakalhu'mān ixlihuākca'n a'ntin takahlaka'i' chuntza' hua'chi Abraham a'yuj xla'ca'n israelitas lā' a'yuj tū', pero takahlaka'i'lh que stu'ncua' a'ntū huan Dios. Chuntza' Abraham hua'chilh xatāta' de quilihuākca'n a'ntin kalhlaka'i'yāuj. ¹⁷Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Dios huanilh huan Abraham:

Quit iclacsacni'ta'ni' lā' chuntza' nala'ya' hua'chi xatāta' de huan tachi'xcuhui't de ixlihuāk xalanīn nac quilhtamacuj.

Lā' Abraham kalhlaka'i'lh a'ntū Dios hualh que ixtlōkentaxtūlh. Dios ū'tza' a'ntin tzē nacāmālakahuanīchoko huan nīnīn lā' xla' nā cāmāxqui' ixquilhtamacujca'n a'ntin tūna'j tahuī'lāna'.

¹⁸Dios ixuanini't Abraham que naka'lhī kalhatin ixcamān. Lā' Abraham kalhlaka'i'lh a'ntū ixuanini't Dios. Lā' puhualh que stu'ncua', lā' a'yuj ixtasu'yu palh tūlalh ixlalh xatāta' de lhūhua' tachi'xcuhui't. Abraham kalhlaka'i'lh a'nchī ixuanicani't:

Mixū'yātā'natna' lej lhūhua' natala.

¹⁹Lā' Abraham papatzintza' ixuanī't. Ixka'lhī hua'chi cien cā'ta. Lā' Sara, a'nti ixpuscāt, to'kotzintza' ixuanī't para naka'lhī ixcamān. Lā' a'yuj lej papatzintza' ixtahuani't, Abraham tū' pātza'nkālh de nakahlaka'i' que Dios nacāmāxqui' kalhatin ska'ta'. ²⁰Tū' puhualh palh Dios tū' ixmaxquī'lh a'ntū huanilh. Xla' ā'chulā' ixkalhlaka'i' lā' ixmāka'tli' Dios. ²¹Xla' ixca'tzī palh Dios tzē natlahua a'ntū ixuanini't. ²²Abraham kalhlaka'i'lh que napātē'ke a'nchī Dios ixuanini't lā' ū'tza' Dios limāpānūni'lh ixtalacē'i'.

²³Huanmā' tū' tzo'kca xmān para que na'a'cnīni'ni'can Abraham.

²⁴Lā' nā tatzokni' para que quina'n tzē naca'tziyāuj que Dios nā quincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n quina'n antī lipāhuanāuj Dios. Xla' ū'tza' a'ntī mālahuanīchokolh quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. ²⁵Dios macamilh Jesucristo para nanī por ixpālacata quintalaclē'i'ca'n. Lā' ā'calistān mālahuanīchokolh. Lā' ū'tza' Dios quincālīmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n.

**Tū' caticāmāpātinica xla'ca'n a'ntī
Dios cāmāpānūni'ni't ixtalaclē'i'ca'n**

5 Como quina'n kalhlaka'tnī'ta'uj que Jesucristo tzē māpūtaxtūnu'n, Dios quincāmāpānūni'ni'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' tū'tza' ixtā'ca'tza Dios quina'n, como Dios quincāmāspūtinū'ni'ni' por ixpālacata quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. ²Lā' como kalhlaka'iyāuj que Jesucristo quincāmāpūtaxtūyāni', Dios quincālakahu'manāni'. Lā' chuhua'j pāxuhuayāuj como ca'tziyāuj palh na'a'nāuj nac a'kapūn a'nlhā hui'lacha' Dios. ³Lā' nā lipāxūj hui'lāna'uj a'yuj pātini'mā'nauj, como ca'tziyāuj que chuntza' nasca'tāuj līlacatzucu napātini'nāuj. ⁴Lā' palh līlacatzucu napātini'nāuj, chuntza' Dios nalipāxuhua. Lā' chuntza' ca'tziyāuj palh nalaka'nāuj Dios. ⁵Tū' catita'a'kxokouj. Ixlistu'ncua' nalaka'nāuj xla'. Huā'mā' xa'nca ca'tziyāuj, como u'cxca'tziyāuj na qui'a'clhcunucca'n a'nchī Dios lej quincāpāxqui'yāni'. Huā'mā' quincāmā'u'cxca'tzinīyāni' huan Espīritu Santo. Lā' ū'tza' a'ntī Dios quincālakmacamini'ta'ni'.

⁶Quina'n tūla catipūtaxtūj māni' quē'cstu'ca'n. Lā' chuntza' a'xni'ca' chilh huan chi'chini' a'ntū Dios i'lhēā'ni't, Cristo nīlh por ixpālacata quintalaclē'i'ca'n. ⁷Nīn tinti' nīcu'tun por ā'kalhatin a'yuj xla' kalhatin chi'xcu'

a'ntī nīn tuntū' tlahuanī't. Chō'la nanī ā'kalhatin por a'ntī lej tzeyā chi'xcu'.

⁸Lā' Cristo nīlh por quimpālacataca'n quina'n a'yuj lej malo ixuanī'ta'uj. Chuntza' Dios limāsu'yulh palh lej quincāpāxqui'yāni'. ⁹Lā' chuhua'j como Cristo nīlh por quimpālacataca'n, chuntza' Dios quincāmāpānūni'ni'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n. Lā' ū'tza' līca'tziyāuj palh tū' quincāmālaclē'nini' a'xni'ca' nachin huan ā'xmān chi'chini'.

¹⁰Quina'n ixtā'ca'tza Dios ixuanī'ta'uj. Lā' Dios quincātlahuanī' ixamigo, como Cristo, ixO'kxa' Dios, nīlh por quina'n. Lā' como quina'n ixamigo Dios lā' como Cristo lakahuanchokopā, ā'chulā' ca'tziyāuj que Cristo quincāmāktāyāyāni' lā' chuntza' tū' quincāmālaclē'nini'.

¹¹Lā' ū'tza' lipāxuhuayāuj como tū'tza' Dios quincāmālaclē'nini'. Lā' nā lipāxuhuayāuj como Dios quincātlahuanī'ta'ni' ixamigo por ixpālacata quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo.

**Por ixpālacata Adán laclē'ncan lā' por
ixpālacata Cristo tzē nalipūtaxtucan**

¹²Xapū'la ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixuanican Adán. U'tza' a'ntī xapū'la lā' chū'cus tlahualh talaclē'i'. Lā' por ixtalaclē'i' ū'tza' linīlh. Lā' chuhua'j ū'tza' talinikō' huan tachi'xcu'huī't como ixlihuākca'n tlahuanī't ixtalaclē'i'ca'n.

¹³A'xni'ca' Moisés tūna'j ixmaxqui' Dios huan ley, huan tachi'xcu'huī't ixtatlahuamā'na a'ntūn tū' tzey. Lā' a'yuj tūla ixuancan que xla'ca'n ixta'a'kapālhkāni't huan ley, como tūna'j ixcāmaxqui'cani't huan ley, xla'ca'n ixtalaclē'ncus na ixlacapūn Dios.

¹⁴Lā' chuntza' talinīlh a'yuj xla'ca'n tū' tlahualh chu a'extim a'ntūn tlahualh Adán, a'xni'ca' tū' a'kahuāna'ni'lh Dios. Por ixpālacata Adán talaclalh ixlihuākca'n huan tachi'xcu'huī't. Lā' Cristo tū' chuntza' ixuanī't. Lej tzey

a'ntū cātlahuani'lh ixlihuāk huan tachi'xcuhui't.

¹⁵Ixtu'ca'n lej xtuncnu'; tū' chu lakatin. Adán tlhualh talaclē'i'. Lā' ū'tza' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't talinī. Dios ixcālakalhu'mankō' huan tachi'xcuhui't. Lā' chuhua'j tzē natapūtaxtu por ixpālacata Jesucristo. Lā' ū'tza' hua'chi lē'ksajna' a'ntū Dios māstā'. ¹⁶Xtunc a'ntūn tlhualh Adán. Lā' xtunc a'ntūn tlhualh Dios. Ixpālacata Adán, como tlhualh talaclē'i', lā' ū'tza' ixtasqui'nī nacālīmāclē'nīkō'can ixlihuākca'n tachi'xcuhui't. Lā' como Dios ixcālakalhu'man, lhūhua' a'ntin cāmāpānūni'cani'ttza' ixtalacē'i'ca'n. ¹⁷Kalhatin a'nti xapū'la lā' chū'cus tlhualh talaclē'i'. Lā' ū'tza' Adán. Lā' ū'tza' talinīkō' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't. Lā' xtunc a'ntū tlhualh ā'chā'tin chi'xcu' a'nti huanican Jesucristo. Por ixpālacata Jesucristo, Dios cālakalhu'malh huan tachi'xcuhui't lā' Dios cāmāpānūni' ixtalacē'i'ca'n lā' nā cāmāxqui' xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

¹⁸Chuntza' ixlihuākca'n nacāmāclē'nīkō'can por ixpālacata lakatin talaclē'i' a'ntūn tlhualh Adán. Lā' nā chuntza' por ixpālacata tlhauaca catūhuā a'ntūn tzey, chuntza' ixlihuākca'n tzē nacāmāpānūni'can ixtalacē'i'ca'n lā' tzē nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. ¹⁹Adán tū' a'kahuāna'ni'lh Dios lā' ū'tza' talilacē'n ixlihuāk tachi'xcuhui't. Lā' Jesucristo, xla' a'kahuāna'ni'lh Dios lā' ū'tza' ixlihuākca'n tzē nacālīmāpānūni'kō'can ixtalacē'i'ca'n.

²⁰Dios māstā'lh huan ley. Lā' huā'mā' ley ā'chulā' māsū'yulh palh quina'n ixtlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' a'yuj ā'chulā' ixtlahuayāuj a'ntūn tū' tzey, ā'chulā' Dios quincālakalhu'manāni'. ²¹Xapū'la quilihuākca'n ixtlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' lītasqui'nī que

nanikō'yāuj. Lā' chuhua'j como Dios lej lakalhu'mana'n, tzē naka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' Dios naquincāmāpānūni'yāni' quintalacē'i'ca'n por ixpālacata quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo.

A'ntin tatā'tapa'ksi Cristo, xlaca'n tū'tza' cāmāpa'ksi a'ntū xako'hua'jua'

6Lasā' kalhatin nahuan que mejor natlahuayāuj ā'chulā' a'ntūn tū' tzey lā' chuntza' ā'chulā' Dios nalakalhu'mana'n. ²Huā'mā' quina'n tūla catihuáj chuntza'. Quina'n makxteknī'ta'ujtza' natlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Tūlatza' natlahuatā'kchokoyāuj a'ntūn tū' tzey. ³Lā' hui'xina'n ca'tziyā'tit que quilihuākca'n a'ntin tapa'ksiyāuj con Cristo, chu lakatin lauj con xla'. Hua'chilh ixtā'ninī'ta'uj Cristo. ⁴Lā' a'xni'ca' a'kpaxāuj, hua'chilh tā'tā'cnūyāuj Cristo. Lā' hua'chilh tā'lakahuanchokonī'ta'ujtza' con Cristo por ixlīmāpa'ksin Dios quinTāta'ca'n. Lā' chuhua'j ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n.

⁵Lā' como chu lakatin tā'lanī'ta'uj con Cristo chuntza' hua'chilh ixtā'ninī'ta'uj. Lā' como Cristo lakahuanchokolh, quina'n nā ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n. ⁶Ca'tziyāuj que taxtāpalinī'ta'ujtza'. Xapū'la ixtlahuatlā'huanāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' chuhua'j hua'chilh ixquincātā'taxtokohua'ca'ni'ta'ni' con Cristo. Lā' chuntza' tzē natalā'kchokoyāujtza' xtunc. Tū'tza' quincāmāpa'ksiyāni' a'ntū xako'hua'jua'. ⁷Kalhatin a'nti xanīntza' tū'tza' tlhaua a'ntūn tū' tzey. Lā' nā quina'n tū'tza' quincāmāpa'ksiyāni' a'ntūn tū' tzey. ⁸Hua'chilh ixtā'ninī'ta'uj Cristo, lā' hua'chilh ixtā'lakahuanchokonī'ta'ujtza' Cristo. ⁹Ca'tziyāuj que Cristo lakahuanchokolh. Lā' tū'tza' maktin catinīh. Xla' natahui'la para pō'ktu.

¹⁰ Cristo xmān maktin nīlh por ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcu'huī't. Lā' chuhua'j Cristo huī'. Lā' xla' tlahuamā' ixtapuhuān Dios. ¹¹ Calihui'li'tit de que tū'tza' natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Ka'lhī'yā'tittza' xasāsti' minquilhtamacujca'n por ixpālacata quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. Lā' chuhua'j calatā'kchokotit chu a'nchi ixtapuhuān Dios.

¹² Tū'tza' catamakxtektit nacāmāpa'ksiyāni' a'ntū ko'hua'jua'. Tū'tza' catlahua'tit a'ntū ixtapuhuān mimacni'ca'n a'ntūn tū' tzey. ¹³ Tū' catamakxtektit que mintapāstacna'ca'n nacāmātlahuīyāni' a'ntūn tū' tzey. Camakxtektit que Dios nacāmāpa'ksiyāni'. Lā' como ka'lhī'yā'tittza' xasāsti' minquilhtamacujca'n, catlahua'tit ixtapuhuān Dios. ¹⁴ Tū'tza' nacāmāpa'ksiyāni' a'ntūn tū' tzey. Tū'tza' lipāhuanāuj huan ley. Lipāhuanāuj xmān ixtalalcalhu'mān Dios.

A'ntū litalacastuca a'ntin tamakscuja

¹⁵ A'yuj tū'tza' lipāhuanāuj huan ley, quina'n tūla tlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. ¹⁶ Hui'xina'n ca'tziyā'tit que palh ka'lhī'yā'tit kalhatin jefe, ka'lhī natlahua'yā'tit a'ntū nahuan xla'. Lā' nā chuntza' xla'ca'n a'ntin tatamakxteka nacāmāpa'ksi a'ntū ko'hua'jua', xla'ca'n ka'lhī natatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' a'ntin tatlahua a'ntūn tū' tzey ka'lhī que natanī. Lā' xla'ca'n a'ntin tatamakxteka nacāmāpa'ksi Dios, xla'ca'n natatlahua a'ntū Dios lacasqui'n. ¹⁷ Lā' quit icmaxqui' pāxcatca'tzi Dios por mimpālacataca'n. Chuhua'j hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit a'ntūn cāmāsu'ni'ni' lā' a'ntū maklhtini'ntit. Lā' tū'tza' cāmāpa'ksiyāni' a'ntūn ko'hua'jua'. ¹⁸ Lā' como makxtekni'ta'ntittza' a'ntūn ko'hua'jua', chuhua'j tlahua'cu'tunā'tit a'ntū xatzey. ¹⁹ Chuntza' icchihuīna'n quit para

que hui'xina'n namāchekxiyā'tit. Xapū'la hui'xina'n tamakxtektit que nacāmāpa'ksiyāni' a'ntū ko'hua'jua'. Lā' ā'chulā' ixtlahua'pā'na'ntit a'ntū ko'hua'jua'. Lā' chuhua'j catamakxtektit que Dios nacāmāpa'ksiyāni'. Lā' ā'chulā' natlahuatēlha'yā'tit a'ntū lej tzey.

²⁰ Xapū'la a'xni'ca' ixcāmāpa'ksiyāni' a'ntū xako'hua'jua', hui'xina'n tūla ixtlahuayā'tit a'ntūn tzey. ²¹ Chuhua'j limāxana'nā'tit a'ntū ixtlahua'yā'tit xapū'la. Lā' a'ntū ixtlahua'yā'tit xapū'la, nin tuntū' ixlīmaclacasqui'nā'tit. Lā' a'ntū tatlahua huā'mā', xla'ca'n natanī. ²² Lā' chuhua'j como Dios cāmāpa'ksiyāni' hui'xina'n, chuntza' taxtunquīni'ta'ntit de a'ntū ko'hua'jua'. Lā' chuhua'j tzētza' natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā' ka'lhī'yā'tittza' xasāsti' minquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. ²³ Xla'ca'n a'nti cāmāpa'ksi a'ntū ko'hua'jua', xla'ca'n natamaklhtini'n a'ntū hua'chi ixtatlahua'ca'n, lā' ū'tza' huan linin. Dios quincāmāxqui'yāni' a'ntū hua'chi lē'ksajna', lā' ū'tza' xasāsti' quinquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. Ixlihuākca'n a'ntin takalhlaka'i' que quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo tzē māpūtaxtūnu'n, xla'ca'n cāmāxqui'can xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

A'ntū litalacastuca huan puscāt a'ntin tapūchahualhtza'

7 Hui'xina'n tā'timīn, lakapasā'tit huan ley. Ca'tziyā'tit que kalhatin chi'xcu' natlahua a'ntū huan huan ley, lihuan lahuī' nac quilhtamacuj. Lā' a'xni'ca' xla' nini'ttza', huan ley tū'tza' māpa'ksi. ² Lā' kalhatin puscāt a'ntin tapūchahuani'ttza', xla' ka'lhī ixkōlu' lihuan huan chi'xcu' lahuī' nac quilhtamacuj. Chuntza' huan huan ley. Lā' palh huan chi'xcu' nī, lā' chuntza' huan puscāt tū'tza' ka'lhī ixkōlu'. Chuntza' huan huan ley. ³ Lā' palh huan puscāt ka'lhī ixmakchi'xcu' lā' palh

ka'lhicus ixkōlu', chuntza' xla' tlahua talākahlī'n. Lā' palh nī ixkōlu', huan ley namakxteka natapūchahuapala. Lā' xla' ayuj tapūchahuapala, chuntza' tū' tlahua talākahlī'n.

⁴Lā' hui'xina'n tā'timīn, hua'chilh ixnīnī'ta'ntit con Cristo. Lā' ū'tza' lītapalalhtza' a'ntū ixlāclīpinā'tit chu a'nchī huan ley. Lā' chuhua'j huan ley tū'tza' cāmāpa'ksiyānī'. Chuhua'j tapa'ksiyā'tit con Cristo. Lā' xla' lakahuanchokonī'ttza'. Lā' tzētza' nalatahui'la'yā'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n. ⁵A'xni'ca' tūna'j tapa'ksiyāuj con Dios, quina'n ixlātlā'huanāuj chu a'nchī xako'hua'jua' quintapāstacna'ca'n. Lā' a'xni'ca' lakapasui ixley Dios, ā'chulā' ixtlahuayāuj talaclē'i'. Lā' a'ntīn tatlahua huā' tamā'na catūhuā, xlaca'n natani. ⁶Lā' chuhua'j huan ley tū'tza' quincāmāpa'ksiyānī', como hua'chilh tā'nīnī'ta'ujtza' Cristo. Xapū'la ixquincātasāmākahlhaka'ī'niyānī' huan ley. Chuhua'j a'kahuāna'ni'yāuj Dios como ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n. Lā' ū'tza' lītlahuacu'tunāuj ixtapuhuan Dios.

Huan tachi'xcuhui't ixa'estuca'n tūla tamakxteka antūn tū' tzey

⁷Tzēlasā' hui'xina'n nahua'nā'tit que tū' tzey huan ley. Chuntza' tū' stu'ncua'. Huan ley quincāmāsu'ni'yānī' a'nchī huani't huan talaclē'i'. Huan ley huan: Tū' tilacka'tzana' a'ntū ixlā' ā'chā'tin. Lā' ū'tza' līca'tziyāuj que ū'tza' huā'mā' talaclē'i'. ⁸Lā' a'xni'ca' icca'tzilh huā'mā' līmāpa'ksīn, ā'chulā' xa'iclakca'tzan a'ntū ixlā' ā'chā'tin. A'xni'ca' tūna'j ixlakapascan huan ley, tū' ixca'tzīcan a'nchī huani't huan talaclē'i'. ⁹A'xni'ca' tūna'j xa'icmāchekxī huan ixley Dios, quit xa'icpuhuan palh xa'nca xa'iclatlā'huan. Lā' a'xni'ca' icmāchekxīl huā'mā' līmāpa'ksīn, icca'tzilh palh xa'iclaclē'n na ixlacapūn

Dios. Lā' chuntza' Dios naquimāpātīnī. ¹⁰Huan ley quincāmāsu'ni'ta'ni' para que lilacatejtin natahui'layāuj. Lā' quit quimāsu'ni'lh huan ley que xa'iclaclē'n lā' ū'tza' Dios ixquilmālaclē'nīlh. ¹¹Qui'a'kxokoca por ixpālacata talaclē'i'. U'tza' iclipuhualh quit que tzē iclōkentaxtūkō' ixley Dios. Huan ley quimāsu'ni'lh que Dios naquimālaclē'nī por ixpālacata quintalaclē'i', como tūlalh iclōkentaxtūkō'lh huan ley.

¹²Ixley Dios lej tzey. Lā' tzey huāk a'ntū huan ley māpa'ksi. ¹³A'yuj ixley Dios lej tzey, ū'tza' huā'mā' a'ntū quimāsu'ni'lh palh xa'iclaclē'n. Lā' nā quimāsu'ni'lh palh lej ko'hua'jua' a'ntū xa'ictlahuamā' lā' ū'tza' ixquilmāpātīnīlh Dios.

¹⁴Ca'tziyāuj que huan ley ixlā' Dios lā' lej tzey. Lā' quit tū' tzey xa'icuanī't como xa'ictlahua a'ntūn tū' tzey, chuntza' hua'chi ixlihuāk huan tachi'xcuhui't. ¹⁵Quit tū' xa'icmāchekxī a'ntū xa'ictlahua. A'yuj quit tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey, ū'tza' xa'ictlahua. Lā' ayuj quit xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tzey, lā' tū' xa'ictlahua. ¹⁶Lā' como quit tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey, ū'tza' lītasu'yu palh quit xa'icpuhuan lej xatzey huan ley. ¹⁷Lā' ayuj quit tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey, huan xako'hua'jua' quintapāstacna' ū'tza' ixquimātlahuī a'ntūn tū' tzey. ¹⁸Xa'icca'tzī que quit quē'cstu tūla xa'ictlahua a'ntūn tzey. Lā' ū'tza' tūla xa'ictlahua a'ntūn tzey, ayuj chuntza' xa'ictlahuacu'tun a'ntū xatzey. ¹⁹Lā' ayuj xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tzey, chuntza' tū' xa'ictlahua. Lā' ayuj tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntūn ko'hua'jua', chuntza' xa'ictlahua. ²⁰Hua'chilh quintapāstacna' xako'hua'jua' a'ntū ixtlahuamā' a'ntūn tū' tzey, lā' hua'chilh tū' quit, como quit tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntū ko'hua'jua'.

²¹ Pō'ktu chuntza' ixuanī't. A'xni'ca' quit xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tzey, xmān tzē xa'ictlahua a'ntūn tū' tzey. ²² Quit xa'nca xa'icca'tzī que lej tzey ixley Dios. Lā' xa'iclipāxuhua a'xni'ca' icpāstacli huāmā' ley. ²³ Lā' a'yuj xa'ictlahuacu'tun a'ntū huan ixley Dios, hua'chi ā'lakatin limāpa'ksin ixmāpa'ksimā' quimacni'. Huāmā' limāpa'ksin ixtā'ca'tza ixley Dios. Quit hua'chilh xatachī'n xa'icuanī't, como tūla xa'icmakxteka de ictlahua a'ntūn tū' tzey.

²⁴ Icxantila quit. Tūla xa'icpūtaxtu de ixlimāpa'ksin a'ntūn tū' tzey. Lā' ğtichū tzē namāpūtaxtū kalhatin de huan limāpa'ksin a'ntū ko'hua'jua'? ²⁵ Dios ū'tza' a'ntin tzē namāpūtaxtūnū'n por ixpālacata quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. Xapū'la quimacni' ixtlahuacu'tun a'ntū ixlacasqui'n huan xako'hua'jua' limāpa'ksin, a'yuj quit xa'ictlōkentaxtūcu'tun ixley Dios. Lā' chuhua'j Dios quimāpūtaxtūnī't de huāmā' limāpa'ksin. Lā' ū'tza' iclimaxqui' Dios pāxcatca'tzī.

**Huan Espiritu Santo cāmaxqui'
xasāsti' ixquilhtamacujca'n
a'ntin takalhlaka'i'**

8 Lā' chuhua'j tū'tza' caticāmāla-clē'nilh Dios xlaca'n a'ntin talipāhuan Cristo lā' talatlā'huan chu a'nchī ixtapuhuān huan Espiritu Santo lā' tū'tza' talatlā'huan chu a'nchī ixtapāstacna'ca'n ko'hua'jua'. ² Lā' huan Espiritu Santo ka'lhi limāpa'ksin. Lā' ū'tza' tzē cālimaxqui' xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntin takalhlaka'i' que Cristo Jesús māpūtaxtūnū'n. Lā' quilakmāxtulh de huan xako'hua'jua' limāpa'ksin a'ntū ixquimātlahuī a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' Dios tū'tza' quintimālaclē'nilh. ³ Ixley Dios tūla catimāpūtaxtūlh catihuā, como tinti' a'ntin tzēn tlōkentaxtūkō' huanmā'

ley. Dios tlahualh a'ntū tūla tlahua huan ley. IxO'kxa' macamilh para namāpānū huan talaclē'i'. Lā' a'xni'ca' milh, ixtasu'yu hua'chi kalhatin de quina'n. Xmān xla' tū' tlahualh a'ntūn tū' tzey hua'chi quina'n. Xla' māpalalh a'ntū quina'n ixlaclē'nāuj. Lā' chuntza' quincālimāpūtaxtūnī' de huan xako'hua'jua' limāpa'ksin a'ntū ixquincāmātlahuīyāni' a'ntūn tū' tzey. ⁴ Lā' chuntza' lilatlā'huanāujtza' chu a'nchī ixley Dios como tlahuayāuj a'ntūn quincāmāca'tziniyāni' huan Espiritu Santo. Lā' tū'tza' latlā'huanāuj chu a'nchī xako'hua'jua' quintapāstacna'ca'n.

⁵ A'ntin tatlahuacu'tun chu a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, xlaca'n talē'ca'a'n tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' a'ntin tatlahuacu'tun a'ntū cāmāpuhuanī huan Espiritu Santo, xlaca'n talē'ca'a'n tatlahua a'ntū lacasqui'n Dios. ⁶ A'ntin talatlā'huan chu a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, xlaca'n nacāmālaclē'nī Dios. Lā' a'ntin talatlā'huan chu a'nchī ixtapuhuān Dios, xlaca'n taka'lhi xasāsti' ixquilhtamacujca'n lā' tza'ta'ta' ixa'clhcunucca'n. ⁷ Huāk ixtā'ca'tza Dios a'ntin talatlā'huan chu a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n. Tū' tatlahua a'ntū huan ixley Dios. Lā' a'yuj ixtatlahuacu'tulh, tūlalh ixtitatlahualh. ⁸ Lā' a'ntin talatlā'huan chu a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, xlaca'n tūla tamāpāxuhui Dios.

⁹ Hui'xina'n tū'tza' latlā'hua'nā'tit chuntza'. Hui'xina'n latlā'hua'nā'tittza' chu a'nchī ixtapuhuān huan Espiritu Santo, como huan Espiritu Santo cātā'lahui'lāni' hui'xina'n. Lā' a'ntin tū' taka'lhi huan Espiritu Santo, xlaca'n tū' tatapaksī con Cristo. ¹⁰ Lā' quina'n, Cristo quincātā'lahui'lāni'. Quimacni'ca'n natanī, como quilihuākca'n tlahuanī'ta'uj talaclē'i'. Lā' a'yuj quimacni'ca'n natanī, quina'n ka'lhiyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n,

como Dios quincāmāpānūni'ni'ta'ni' quintalac'lē'i'ca'n. ¹¹Dios mālahuanī-chokonī't Jesús. Lā' a'yuj nanīyāuj, Dios naquincāmālahuanīchokoyāni' quina'n como huan Espíritu Santo quincātā'lahui'lāni'.

¹²Lā' chuhua'j tā'timīn, tū'tza' catlahuáuj hua'chi xapū'la a'ntū xako'hua'jua' quīntapāstacna'ca'n.

¹³A'ntīn talatlā'huan chu a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, Dios nacāmālac'lē'ni. Lā' a'ntīn tamakxteknī'ttza' natatlahua chu a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, como huan Espíritu Santo cāmaktāya, xla'ca'n para pō'ktu natalatahui'la.

¹⁴Ixlihuākca'n a'ntīn tatlahua a'ntū cāmāpuhuanī huan Espíritu Santo, xla'ca'n huāk ixcamana' Dios.

¹⁵Chuhua'j ka'lhīyāuj huan Espíritu Santo. Lā' tū'tza' jicua'ni'yāuj Dios, hua'chi kalhatin mozo a'ntī ca'tzanca'tzī ixjefe. Ca'tziyāuj que quina'n ixcamana' Dios. Lā' ū'tza' tzē nalihuaniyāuj: "Dios quinTāta'ca'n". ¹⁶Huan Espíritu Santo quincāmāca'tzīniyāni' palh quina'n ixcamana' Dios. ¹⁷Lā' como quina'n ixcamana' Dios, chuntza' quina'n namaklhtīni'nāuj a'ntū Dios nacāmāxqui' ixcamana'. Lā' a'ntū maxqui'can Cristo nā quina'n quilaca'n nala. Cristo lej pātīni'lh. Lā' nā chuntza' quina'n ka'lhī que napātīni'nāuj. Lā' chuntza' a'ntū namaxqui'can Cristo, lā' nā ū'tza' naquincāmāxqui'yāni'.

¹⁸Chuhua'j lej pātīni'mā'nauj. Lā' ā'calistān a'xni'ca' napāxuhuyāuj nac a'kapūn nahuanāuj que tū' lej pātīni'uj. Chuntza' icpuhuan quit. ¹⁹Ixlihuāk a'ntū a'nan nac quilhtamacuj lej taka'lhīmā'na hasta que Dios namāsu'yu a'ntī ixcamana'. ²⁰Ixlihuāk a'ntū a'nan nac quilhtamacuj ka'lhī que natamasa. Chuntza' Dios māpa'ksīni'lh. Lā' Dios

puhuanī't que nalacāxtlahuapala.

²¹Dios namāsāstī'kō' ixlihuāk a'ntū a'nan nac quilhtamacuj a'xni'ca' nacāmāxqui' ixcamana' a'ntū lej xalactzey. ²²Ca'tziyāuj que ixlihuāk huan quilhtamacuj hua'chilh ixua'ntli'jli hua'chi kalhatin puscāt a'xni'ca' nalacatuncuītza' ixcamana'. ²³Lā' a'yuj quina'n ka'lhīyāujtza' huan Espíritu Santo, hua'chilh nā ixua'ntli'jui como ka'lhīmā'nauj hasta que a'xni'ca' Dios naquincāmāsāstī'ni'yāni' quimacni'ca'n lā' nā namāsu'yu que quina'n ixcamana' Dios. Lā' ka'lhīmā'nauj hasta que a'xni'ca' Dios nacāmāxqui' ixcamana' a'ntū lej xalactzey. ²⁴Como quina'n quincāmāpūtāxtūni'ta'ni'tza',

ka'lhīmā'naujcus a'ntū Dios naquincāmāxqui'palayāni' a'ntū lactzey. Palh kalhatin ka'lhītza' catūhuā, xla' tū'tza' ka'lhīmā' huāmā'. Lā' como sputacus a'ntū Dios naquincāmāxqui'yāni', lā' ū'tza' ka'lhīmā'nauj. ²⁵Lā' como ca'tziyāuj que Dios naquincāmāxqui'yāni' a'ntūn tūna'j ka'lhīyāuj, chuntza' lilacatzucu ka'lhīmā'nauj.

²⁶Lā' huan Espíritu Santo quincāmāktāyayāni' a'xni'ca' tūla tlahuayāuj a'ntū tasqui'ni natlahuayāuj. A'xni'ca' kalhtō'ka'yāuj, quina'n tū' ca'tziyāuj a'ntūn tasqui'ni nasqui'ni'yāuj Dios. Lā' huan Espíritu Santo quincāmāca'tzīniyāni' a'ntū tasqui'ni nasqui'ni'yāuj. Lā' nā quincāmā'u'cxca'tzīniyāni' a'ntūn tūla lichihuīna'nāuj. ²⁷Lā' Dios cālaktzī'n qui'a'clhcunucca'n. Lā' xla' māchekxī a'ntū quincāmā'u'cxca'tzīniyāni' huan Espíritu Santo, como huan Espíritu Santo squi'n chu a'nchī ixtapuhuan Dios. Lā' huan Espíritu Santo squi'ni' Dios por quina'n, como quina'n tapa'ksiyāuj con Dios.

**Ixlihuāk nalitaxtuyācha' para
ixtachi'xcuhui't Dios**

²⁸Quina'n ca'tziyāuj que ixlihuāk a'ntū quincāpātle'keni'yāni', ixlihuāk nalitaxtuyācha' a'ntū lej tzey para quilihuākca'n a'nti pāxqui'yāuj Dios. Dios quincāta'sani'ni' chu a'nchi ixpātunca'tzi como lacasqui'n que nalayāuj lej lactzey chu a'nchi ixtapuhuān. ²⁹Xapi'la Dios ixquincālakapasāni' quina'n a'nti ixcamana'. Lā' ixquincātlahuacu'tunāni' xalacuan hua'chi Jesucristo, ixO'kxa' Dios. Lā' chuntza' Jesucristo xla' hua'chi quimpuxcu'ca'n quilihuākca'n tā'timīn. ³⁰Dios quincāta'sani'ni' como ixpuhuani't pū'la de quina'n. Lā' quincāmāpānūni'ni' quintalaclē'i'ca'n. Lā' xla' natā'latahui'layāuj nac a'kapūn.

³¹Lā' chuhua'j como Dios quincātlahuani'ni'ta'ni' ixlihuāk huā'mā', ca'tziyāuj que tūlah quinticātatljani' a'nti quincātatā'lāsta'layāni' como Dios pō'ktu quincāmaktāyamā'ni'. ³²Dios, a'yuj lej ca'tzani'lh, macamilh ixO'kxa' para nanī por quimpālacataca'n. Lā' como chuntza' Dios māstā'lh ixO'kxa', chuntza' ca'tziyāuj que Dios naquincāmāxqui'yāni' ixlihuāk chu a'ntū namaclacasqui'nāuj.

³³Dios quincāta'sani'ni'ta'ni' lā' xapakō'nī'ttza' quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' nīn tinti' a'nti tze naquincālē'ksa'nīnī'nāni'. ³⁴Nīn tinti' tze naquincāmālaclē'nīyāni', como Cristo māpalakō'lh quintalaclē'i'ca'n a'xni'ca'nilh. Lā' nā xla' lakahuanchokolh. Lā' hui'lacha' na ixpāxtūcāna'j Dios. Lā' squi'ni'mā' Dios por quina'n. ³⁵Cristo pō'ktu quincāpāxqui'yāni'. Lā' a'yuj pātīni'nāuj, lā' a'yuj tamakchuyīni'ta'uj, lā' a'yuj quincātamacaputzayāni' lā' a'yuj tū' ka'lhīyāuj a'ntū nahua'yāuj, lā' a'yuj tū' ka'lhīyāuj quiluxu'ca'n, lā' a'yuj scalana'j hui'lāna'uj, lā' a'yuj

quincātamaknīcu'tunāni', Cristo pō'ktu quincāpāxqui'yāni'. ³⁶Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Como ictapa'ksiyāuj con hui'x quincātamaknīcu'tunāni'.

Quina'n hua'chi borregos a'ntū nacāmānīcan.

³⁷Lā' a'yuj quincāpātle'keni'kō'mā'ni' ixlihuāk huā'mā', ixlihuāk nalitaxtuyācha' a'ntū lej tzey para quina'n. Lā' chuntza' hua'chilh quina'n natlajana'nāuj, como Cristo quincāpāxqui'yāni' lā' quincāmaktāyayāni'.

³⁸Quit icca'tzi que Dios pō'ktu quincāpāxqui'yāni' a'yuj naniyāuj lā' a'yuj hui'lāna'uj. Lā' nīn tinti' tze naquincāmāmakxtekēyāni' Dios, nīn ángeles, lā' nīn a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn, lā' nīn tuntū' a'ntū a'nan, lā' nīn tuntū' a'ntū na'a'nampala.

³⁹Tuntū' tze naquincāmāmakxtekēyāni' Dios nīn tuntū' a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn, lā' nīn tuntū' a'ntū hui' nac quilhtamacuj. Ca'tziyāuj que Dios pō'ktu quincāpāxqui'yāni' como ū'tza' huā'mā' a'ntū quincāmāsu'ni'ni' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

**Dios cālacsacli huan israelitas para
natala ixtachi'xcuhui't Dios**

9Stu'ncua' a'ntū na'iccāhuaniyāni'. Lā' tū' iccā'a'kxokomā'ni' como quit ictapa'ksī con Cristo. Lā' huan Espīritu Santo laktzi'n qui'a'clhcunuc lā' ca'tzi que stu'ncua' a'ntū na'icuan.

²Quit iccālīlakaputza quintā'israelitas hasta quincā'tzani' qui'a'clhcunuc, como xlaca'n tū' takahlhaka'i' Jesucristo.

³Quit xa'icpātīni'lh por ixpālacataca'n quintā'israelitas lā' xa'ictaxtunquīni'lh de Cristo palh chuntza' cahuā tze ixtalipūtaxtulh quintā'israelitas. ⁴Huan israelitas xlaca'n i'xū'yātā'natna' Israel. Dios cālacsacli para nacātlahua ixtachi'xcuhui't. Lā' Dios cāmāsu'ni'lh ixlīmāpa'ksīn. Lā' Dios chuntza'

lilacāxui'lilh lakatin convenio. Lā' cāmaxquī'lh huan ley. Lā' cāmāsu'ni'lh a'nchī natalimācātāni. Lā' cāhuanilh catūhuā a'ntū lej tzey a'ntū nacātlahuani' xla'ca'n. ⁵Lā' xla'ca'n ixnapapana'ca'n huan israelitas a'ntin tahuilāna' chuhua'j. Lā' Cristo, a'xni'ca' millh nac quilhtamacuj, pu'nli hua'chi israelita. Lā' Cristo māni' ū'tza' Dios a'nti māpa'ksini'nkō'. Lā' ū'tza' māka'tli'can para pō'ktu. Amén.

⁶Tūla huancan que Dios tū' tlōkentaxtūlh a'ntū cāhuanilh huan israelitas makāntza'. Dios tū' cālacsacli ixlihuākca'n huan israelitas. Lā' nā tū' ixlihuākca'n takalhlaka'i'ni't Cristo. Lā' chuntza' tū' ixlihuākca'n israelitas ixtachi'xcuhui't Dios. ⁷Lā' tū' ixlihuākca'n huan i'xū'yātā'natna' Abraham, tū' huāk ixcamana' Dios. Lej makāntza' Dios huanilh Abraham:

Ixcamana' Dios natala a'nti ixcamana' mi'o'kxa' Isaac, lā' nā i'xū'yātā'natna' Isaac.

⁸A'ntū iccāhuanimā'ni' ū'tza' huā'mā: Huan israelitas tū' huāk ixcamana' Dios, xmān a'ntin taka'lhī ixquilhtamacujca'n chu a'nchī hualh Dios. ⁹Lā' ū'tza' a'ntū Dios huanilh Abraham makāntza': Huan chī'chini' a'ntū talhcān, quit na'ictlōkentaxtū a'ntū icuaniyāni'.

Mimpuscāt, Sara, naka'lhī kalhatin ixcaman xachi'xcu'.

¹⁰Lā' chuhua'j ā'tāpātin huampala. Jacob lā' Esaú a'nti ixcamana' Rebeca xmān kalhatin ixtāta'ca'n. Lā' ū'tza' a'nti Isaac, quimpapca'n. ¹¹Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtalacatuncuī huan camana', Dios lacsacli kalhatin chu a'nchī ixtapuhuan māni' xla'. Tū' lacsacli por a'ntūn tatlahualh huan camana', como tuntū'na'j ixtatlahua a'ntū ko'hua'jua' nīn a'ntūn tzey.

¹²Lā' Dios huanilh Rebeca:

Huan xastancu namāpa'ksi' xpuxcu'.

¹³Lā' nā tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios: Quit lej xa'icpāxqui' Jacob.

Lā' Esaú tū' lej xa'icpāxqui'.

¹⁴Chō'la catihuā nahuan que tū' tzey a'nchī lilacsacna'n Dios, como xmān kalhatin lacsaca lā' ā'kalhtin tū'. Icāhuaniyāni' que a'ntū tlahua Dios xla' huāk tzey. ¹⁵Dios huanilh Moisés: Na'iccālakalhu'man chu a'nti na'iccālakalhu'mancu'tun.

¹⁶A'makapatzin tapuhuan que Dios nacālakalhu'man xla'ca'n xmān por ixpālacata xla'ca'n talacasqui'n. A'makapitzin tapuhuan que Dios nacālakalhu'man como xla'ca'n lej tzey a'ntūn tatlahua. Tū' chuntza'. Dios cālakalhu'man a'nti cālakalhu'mancu'tun. ¹⁷Lā' nā tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī huanica huan rey xala' nac Egipto. Dios huanilh:

Quit iclimānūni' milirey, como quit xa'icmāsu'yucu'tun quilimāpa'ksin a'xni'ca' hui'x quintā'lātlahua'ya'.

Lā' chuntza' huan tachi'xcuhui't xalanī'n na ixlihuāk huan quilhtamacuj, xla'ca'n nataca'tzi' a'ntū quit tzē na'ictlahua.

¹⁸Chuntza' tasu'yu que Dios cālakalhu'man a'ntin cālakalhu'mancu'tun. Lā' makapitzin a'ntin tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tun Dios, xla'ca'n Dios cāmakxteka que xla'ca'n más lacxumpi catalalh.

¹⁹Tzēlasā' kalhatin nahuan: “Palh Dios chuntza' tlahua, ¿a'chī quincāliyāhuayāni'?” Palh Dios huan a'nchī nala kalhatin chī'xcu', chuntza' natachoko. Lā' tūlah catitaxtāpalilh”.

²⁰Palh kalhatin chuntza' ixquihuanilh, quit xa'icuanilh: “Hui'x xmān kalhatin chī'xcu'. Lā' ¿chichū puhua'na' palh tzē natā'lāhuani'ya' Dios?” Huan xālu de ti'ya't tū' chuntza' kalhasqui'nī huan lhta'mana' a'nti tlahualh: “¿A'chī quintla'hua' chuntza'?” ²¹Huan lhta'mana' tzē natlahua de ti'ya't chu a'ntū xla' lacasqui'n. Chu ū'tza' con huan pūtlū'n tzē natlahua lakatin xālu a'ntū

lej tzēhuanī't lā' lakatin xālu a'ntūn tū' tzēhuanī't.

²² Lā' nā chuntza' Dios lej lilacatzucu ixcāpātini' xla'ca'n a'nti ixtatlahuamā'na a'ntūn tū' tzey. Lā' a'yuj Dios ixmāsu'yucu'tun palh ixa'kchā'n por ixpālacata huan talaclē'i, lā' a'yuj ixmāsu'yucu'tun palh ixka'lhi limāpa'ksin para nacāmāpātini, lā' a'yuj ixtasqui'nī que natapātini'n, Dios ixcāpātini' xla'ca'n. ²³ Lā' nā Dios ixmāsu'yucu'tun palh xla' lej tzey. Chuntza tasu'yu como Dios quincālakahu'mani' lā' quincālacāxtlahuani'ta'ni' para nachā'nāuj nac a'kapūn. ²⁴ Dios quincāta'sani'nī'ta'ni' quina'n a'nti israelitas lā' nā xla'ca'n a'ntin tū' israelitas. ²⁵ Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā tzo'kli Oseas a'ntū hualh Dios:

A'ntin tū' quintachi'xcuui't
ixtahuanī't, na'iccāmāpācuhi
quintachi'xcuui't.

Lā' huan tachi'xcuui't a'ntin tū'
ixcāpāxqui'can quit na'iccāpāxqui'
xla'ca'n.

²⁶ Lā' a'nlhā cāhuanica: “Hui'xina'n tū' quintachi'xcuui't”, xla'ca'n nacāmāpācuhi'can ixcamana' Dios a'nti xalakahuan.

²⁷ Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'ntū hualh Isaías ixpālacata'ca'n huan israelitas. Xla' hualh:

A'yuj huan israelitas xla'ca'n laclhūhua' hua'chi huan cucuj a'ntū hui' nac mar, pero tū' ixlihuākca'n catitapūtaxtulh, xmān macsti'na'j.

²⁸ Lhūhua' tachi'xcuui't nacāmāpātini' can a'xni'ca' Dios nacāmālaclē'ni huan ā'xmān chi'chini'.

Lā' tū' catitakoxilh.

²⁹ Lā' nā Isaías chuntza' huampā:

Dios ka'lhi ixlihuāk limāpa'ksin.

Palh xla' tū' ixcāmāxtekli natalatahui'la makapitzin, quilihuākca'n quina'n

ixnikō'uj chuntza' hua'chi tanikō'lh xalani'n nac Sodoma lā' Gomorra.

**Huan israelitas tū'
ixtakalhla'ca'i'cu'tun
huan xatzey tachihuīn**

³⁰ Lā' nā chuntza' xla'ca'n a'ntin tū' israelitas. A'yuj xapū'la tū' ixtaputza a'nchi lactzey natalila na ixlacapūn Dios, chuhua'j Dios cāmāpānūni'nī't ixtaclē'i'ca'n como xla'ca'n takalhla'ca'i'lh que Jesucristo cāmāpūtaxtū. ³¹ Lā' huan israelitas talihu'i'lil takalhla'ca'i' huan ley como tapuhualh que chuntza' Dios nacālaktzi'n xalacuan. Lā' xla'ca'n tūlalh tatlahualh para que tzey natala na ixlacapūn Dios. ³² Lā' ¿a'chi'? Como xla'ca'n talacu'tulh lactzey na ixlacapūn Dios por ixpālacata a'ntū māni' xla'ca'n ixtatlahua. Pero chuntza' tūla. Xla'ca'n tū' takalhla'ca'i'cu'tulh que Jesucristo tzē māmāpūtaxtūnu'n. Lā' xmān ū'tza' a'ntin tzē māmāpūtaxtūnu'n. Hua'chilh ta'a'kche'kxlal con lakatin chihuix, como Jesucristo hua'chi lakatin chihuix a'ntū pū'a'kche'kxlacan. ³³ Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā Dios huan:

Quit icu'i'li nac Sión kalhatin a'nti hua'chi chihuix a'ntū pū'a'kche'kxlacan lā' hua'chi chihuix a'ntū pūmakahuascan.

Lā' xla'ca'n a'ntin talipāhuan xla', tū' xmān chu tlakaj catitalipāhuanli.

10 Tā'timīn, quit lej iclacasqui'n que catapūtaxtulh quintā'israelitas. Lā' ū'tza' iclisqui'ni' Dios huā'mā'.

² Quit icca'tzi que xla'ca'n lej tamāpāxuhuīcu'tun Dios. Pero xla'ca'n tū' tamāchexi a'nchi limāpāxuhuīcan Dios. ³ Xla'ca'n tū' taca'tzi a'nchi Dios cālīmāpānūni' ixtaclē'i'ca'n huan tachi'xcuui't. Lā' chuntza' ixa'cstuca'n xla'ca'n taputza ā'tāpātin a'nchi nacālīmāpānūni'can ixtaclē'i'ca'n. Lā' ū'tza' tū' talīmāklhūni'ncu'tun a'nchi Dios cālīmāpānūni' ixtaclē'i'ca'n huan

tachi'xcuhui't. ⁴Dios nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n ixlihuākca'n a'ntin takahlaka'i' que Cristo māpūtaxtūnu'n, como Cristo xla', tlōkentaxtūkō'lh ixlihuāk huan ley a'ntū i'xla' Dios.

⁵A'makapitzin tatlōkentaxtūcu'tun huan ley como chuntza' tapuhuan que nacālīmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n. Makāntza' Moisés lichihuina'lh de xla'ca'n. Xla' hualh:

Palh kalhatin tlōkentaxtūkō' ixlihuāk huan ley, xla' napūtaxtu.

⁶Lā' a'yuj Moisés hualh chuntza', quina'n Dios quincāmāpānūni'nī'ta'nī' quintalaclē'i'ca'n como kalhlaka'i'yāuj que Cristo quincāmāpūtaxtūyāni'. Lā' ū'tza' māsu'yucan na ixtachihuin Dios a'nlhā tatzō'kni' que tū' tasqui'nī na'a'n catihuā nac a'kapūn para nalimin Cristo.

⁷Lā' tū' tasqui'nī catihuā na'a'n a'nlhā tahui'lāna'ncha' huan nīnī'n lā' nalimin Cristo, como xla' lakahuanchokoni'ttza'.

⁸Ixtachihuin Dios huan:

Tū' jicslihua' naca'tzican a'ntū ixlistu'ncua' a'nchī cālīmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhui't.

Hui'xina'n pāstacnī'ta'ntit lā' lichihuina'nī'ta'ntit de huā'mā.

Lā' ū'tza' huā'mā huan tachihuin a'ntū icmāsu'yu lā' a'ntūn tasqui'nī nakahlaka'i'can palh stu'ncua'. ⁹Lā' chuntza' palh huanāuj que Jesús ū'tza' quiMāpa'ksini'ca'n lā' palh kalhlaka'i'yāuj que stu'ncua' Dios mālakahuānichokolh, chuntza' Dios naquincāmāpūtaxtūyāni'.

¹⁰Palh kalhlaka'i'yāuj que Jesucristo māpūtaxtūnu'n lā' palh cāhuaniyāuj ā'makapitzin palh kalhlaka'i'yāuj, chuntza' Dios quincāmāpūtaxtūyāni' lā' Dios quincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n.

¹¹Chuntza' ixlistu'ncua'. Ixtachihuin Dios huan:

Xlaca'n a'ntin talipāhuan xla', tū' xmān chu tlakaj catitalipāhuanli.

¹²A'cxtim a'nchī natalipūtaxtu xlaca'n a'nti israelitas lā' nā xlaca'n a'ntin tū' israelitas. Dios xmān kalhatin. Lā' xla' lej cālakalhu'man ixlihuākca'n a'ntin tasqui'nī' Dios que nacāmaktāya.

¹³Tatzō'kni' na ixtachihuin Dios:

Ixlihuākca'n a'nti natasqui'nī' huan Māpa'ksini' Cristo que nacāmāpūtaxtū, xlaca'n ixlihuākca'n natapūtaxtūkō'.

¹⁴Nin tinti' tzē nasqui'nī' Dios que namāpūtaxtū palh xla' tū' lipāhuan Cristo. Lā' nin tinti' tzē lipāhuan xla' palh tūna'j ca'tzi' nin tuntū' de Cristo. Lā' nin tinti' tzē naca'tzi' huā'mā' palh tinti' catimāsu'ni'lh. ¹⁵Lā' nin tinti' tzē na'a'nācha' namāsu'yu palh tū' Dios namacā'nācha'. Tatzō'kni' na ixtachihuin Dios:

Lej tzey a'xni'ca' min kalhatin a'nti namāsu'yu huan xatzey tachihuin a'ntū i'xla' Dios.

¹⁶Lā' a'yuj cāmāsu'ni'cani't huan xatzey tachihuin ixpālacata Jesucristo, ā'makapitzin tū' takahlaka'i'. Tatzō'kni' na ixtachihuin Dios a'nlhā Isaías huanilh Dios:

Quimāpa'ksini', nin tinti' kalhlaka'i'cu'tun a'ntū icmāsu'yu.

¹⁷Lā' makapitzin takahlaka'i'lh palh stu'ncua', como ixtakaxmatnī't huan xatzey tachihuin. Lā' ū'tza' a'ntū lichihuina'n Cristo.

¹⁸Quit iccākalhasqui'nīyāni': ¿Chu stu'ncua' que huan israelitas tū' takaxmatnī't huan xatzey tachihuin? Ixlistu'ncua' takaxmatnī't. Tatzō'kni' na ixtachihuin Dios:

Lakachu cākaxmatcan ixtachihuinca'n a'nti Dios cāmācā'nī't.

A'kahuankō'nī't na ixlihuāk quilhtamacuj a'ntūn tamāsu'yu.

¹⁹Huan israelitas tūla tahuan que tū' tamāchekxi huan xatzey tachihuin,

como xlacan a'ntin tū' israelitas, xlacan tamāchekxi. Lā' ū'tza' huā'mā' litzo'kli Moisés a'nlhā xla' tzo'kli a'ntū Dios cāhuanilh huan israelitas:

Na'iccāsicua'lanālī a'ntin tū' israelitas. Lā' ū'tza' nacā'ilakca'tzani'yā'tit hui'xina'n israelitas.

Na'iccālimakā'kchā'nāni' hui'xina'n ix-pālacata lakatin tachi'xcuhui't a'ntin tū' lej taca'tzi.

²⁰Lā' nā Isafās xa'nca tzo'kli a'nchi Dios hualh:

Xlacan chuhua'j taca'tzilhtza' a'ntin tū' ixquintaputza.

Cāmāsu'ni'ca xlacan de quimpālacata xlacan a'ntin tū' ixtakalha'squi'nini'n por quimpālacata.

²¹Lā' Dios huampā ixpālacata huan israelitas:

Lakaliyān xa'iccāta'sani' pūlactin tachi'xcuhui't a'nti xalacxumpi lā' tū' ixquinta'a'kahuāna'ni'cu'tun.

**Makapitzin israelitas
cāmāpūtāxtūcani'ttza'**

11 Tū' capuhua'ntit que Dios cālakmaka'nkō'nī't huan israelitas. Māni' quit israelita. Abraham quimpap. Quit de ixtachi'xcuhui't Benjamín a'nti xala' makāntza' ixuanī't. ²Dios tū' cālakmaka'ni't ixtachi'xcuhui't a'ntin cālacsacli makāntza'. Hui'xina'n ca'tziyā'tit a'ntūn tatzō'kni' na ixtāchihuīn Dios a'nchi Elías cālē'ksa'nini'lh huan israelitas a'xni'ca' ixkalhtō'ka'ni'mā' Dios. ³Xla' hualh:

QuiMāpa'ksini' Dios, cāmānikō'cani't ixlihuākca'n mi'a'cta'sana'ni'n.

Lā' cāmā'kā'nikō'cani't ixlihuāk huan altares a'nlhā ixui'lini'ca'na' huan lē'ksajui'n.

Lā' ā'xmān quit ictachokoni't.

Lā' nā quimānicu'tuncan quit.

⁴Lā' Dios kalhtilh lā' huanilh:

A'lakatojon mil de chi'xcuhui'n quintitachokoni'.

Lā' xlacan tū' tataquilhputani'ni't huan ídolo a'ntū huanican Baal.

⁵Lā' chuhua'j pātī'kemā' chu a'cxim. Xmān makapitzin israelitas takalhlaka'i'nī't. Dios cālacsacni't como xla' lalalhu'manini'n.

⁶Dios cālacsacli lā' tū' por ixpālacata xlacan ixtatlahuani't catūhuā a'ntūn tzey. Dios cātlahuani'lh lakatin talakalhu'mān. Lakatin talakalhu'mān xla' tū' hua'chi lakatin tatlah. Dios ixcālakalhu'mani't lā' ū'tza' cālilacsacli.

⁷Huan israelitas ixtaputza a'nchi ixcālīmāpānūni'ca ixtalaclē'i'ca'n. Lā' tū' lej lhūhua' de xlacan a'nti Dios cāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n. Lā' xlacan ū'tunu'n a'nti Dios cālacsacni't. A'makapitzin más lacxumpi talalh.

⁸Chuntza' tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios: Hua'chilh Dios cāmālhātīlh como xlacan tū' tamāchekxi a'ntū xastu'ncua'.

Hua'chilh tū' tzey ixlakastapunca'n lā' ixa'ka'xko'lhca'n como tū' tamāchekxi a'ntū cāhuanican lā' nin a'ntūn talaktzi'n.

Lā' nā chuntza' hasta chuhua'j.

⁹Lā' nā tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā David hualh:

A'ntū talipāhuan xlacan, ū'tza' nala hua'chi lakatin a'ksuj a'ntū nacāpūchi'pacan lā' nala hua'chi lakatin chihuix a'ntū natapū'a'kche'kxla.

Lā' Dios nacāmāpātini'.

¹⁰Lā' natatalakatzī' lā' chuntza' tū' catitalacahuāna'lh.

Lā' lej natapātini'n hua'chi a'ntin talē'n lej tzinca ixtacu'ca'ca'n.

**A'ntin tū' israelitas nā xlacan
nā tzē nacāmāpūtāxtūcan**

¹¹Iccāhuaniyāni' hui'xina'n que Dios tū' cālakmaka'lh huan israelitas

para pōktu. Como huan israelitas tū' takalhlaka'ī'cu'tulh, chuntza' Dios cāmāpūtaxtūlh a'ntin tū' israelitas. Dios lacasqui'n que huan israelitas natalilakca'tzani' xlacan a'ntin tū' israelitas como xlacan ixtachi'xcuhui'ttza' Dios. Lā' chuntza' huan israelitas nā natakahlaka'ī'cu'tun. ¹²Lā' a'xni'ca' huan israelitas tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh Dios, chuntza' Dios cāsicua'lanālih xlacan a'ntin tū' israelitas. Lā' a'xni'ca' huan israelitas nata'a'kahuāna'ni'pala, Dios ā'chulā' nacāsicua'lanāli ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhui't.

¹³Chuhua'j na'iccāhuaniyāni' catūhuā hui'xina'n a'ntin tū' israelitas. Dios quilimāmacū'ni't na'iccāmāsuni'yāni' huan xatzey tachihuin. Lā' quit iclahuacu'tun a'ntūn quilimāmacū'lh. ¹⁴Quit iclacasqui'n que quintā'israelitas natalaktzi'n a'nchī Dios cāsicua'lanālimā' ā'makapitzin lā' ū'tza' natalipūtaxtucu'tun nā xlacan. ¹⁵A'xni'ca' Dios cālakmaka'lh huan israelitas, ixamigos cātlahualh a'ntin tū' israelitas. Lā' a'xni'ca' huan israelitas natatā'tapa'ksipala con Dios, huā'mā' lej tzey nala, hua'chilh xlacan talakahuanchokopalanī't. ¹⁶Palh macstina'j huan tasquit tzey lā' chuntza' ixtalhūhuāt nā tzey. Lā' palh ixtankāxē'k kantin qui'hui' lactzey, nā ixpekeni'n tzey. Nā chuntza' huan israelitas. Quinapapana'ca'n quina'n israelitas ixtatā'tapa'ksi' Dios, lā' nā chuntza' ī'xū'yātā'natna'ca'n nā natatā'tapa'ksi' Dios.

¹⁷Huan israelitas hua'chi ixpekeni'n kantin qui'hui'. Lā' huan ixpekeni'n a'ntū cācā'tēcāni't, xlacan hua'chi huan israelitas a'nti cālakmaka'lh Dios. Lā' hui'xina'n a'ntin tū' israelitas, hui'xina'n hua'chi ixpekeni'n kantin qui'hui' a'ntū xacimarrón. Lā' hua'chilh ixcā'injertarlicani't ixpekeni'n huan

qui'hui' cimarrón a'nlhā cācā'tēcāni't. Lā' huan ixpekeni'n a'ntū cā'injertarlicani't talistaca por huan xaxcān a'ntū ka'lhī huan xatankāxē'k. Lā' nā chuntza' hui'xina'n a'ntin tū' israelitas. Dios cāsicua'lanāliyāni' hui'xina'n a'cxtim con huan israelitas. ¹⁸Lā' hui'xina'n a'ntin tū' israelitas, tū' calīka'tla'jca'tzītit por huan ixpekeni'n a'ntū cācā'tēcāni't. ¿Chu tū' ca'tziyā'tit que ixtankāxē'k qui'hui' ū'tza' a'ntū makastaca huan ixpekeni'n? Huan ixpekeni'n a'ntū cālī'injertarlicani't tūla makastaca ixtankāxē'k huan qui'hui'.

¹⁹Chō'la nahuanā'tit hui'xina'n a'ntin tū' israelitas: “Dios ixlacasqui'n palh natā'tapa'ksiyāuj xla'. Lā' ū'tza' cālilakmaka'lh huan israelitas”. Huā'mā' hua'chilh ixcācā'tēni'kō'lh ixpekeni'n huan qui'hui', como cā'injertarlicu'tulh ā'makapitzin. ²⁰Tū' chuntza'. Xlacan tū' takalhlaka'ī'lh lā' ū'tza' cālilakmaka'lh Dios. Hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit lā' ū'tza' Dios tū' cālilakmaka'ni'ta'ni' hui'xina'n. U'tza' tū' tilika'tla'jca'tziyā'tit. Xan'ca calatā'kchokotit. ²¹Dios cālakmaka'lh huan israelitas a'nti hua'chi huan ixpekeni'n a'ntū ix'yā' nac qui'hui'. Lā' Dios nā tzē' nacālakmaka'nāni' hui'xina'n a'nti hua'chi ixpekeni'n a'ntūn cā'injertarlicani't. ²²Chuntza' tasu'yu que Dios lej lakalhu'mana'n lā' nā nacāmāpātini' xlacan a'ntin tatlahua talaclē'i'. Cāmāpātini'lh huan israelitas a'ntin tū' takalhlaka'ī'lh. Lā' hui'xina'n cālakalhu'manāni' lihuan kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' palh makxtekā'tit de kalhlaka'ī'yā'tit, Dios nacālakmaka'nāni' chuntza' hua'chi kalhatin chi'xcu' cā'maka'n ixpekeni' qui'hui'. ²³Lā' huan israelitas, palh nā takalhlaka'ī'cu'tuntza', Dios nacālaktzi'n hua'chi ixtachi'xcuhui't huampala. Chuntza' hua'chilh Dios cā'injertarlipala a'nlhā ixtayāna' xapū'la. ²⁴Tū' jicslihua' cā'injertarlipalacan huan ixpekeni'n a'ntū ixcācā'tēcāni'ttza'. Más jicslihua' cā'injertarlican huan

ixpekenīn ā'makapitzin qui'hui'. Lā' huan israelitas, xlaca'n hua'chi ixpekenīn qui'hui' a'ntū lanān ixtayāna'.

Huan israelitas natakahlaka'ī Cristo

²⁵Tā'timīn iclacasqui'n que caca'tzītit catūhuā a'ntū tūna'j lakapascan. Lā' chuntza' a'xni'ca' naca'tziyā'tit huāmā', tū' naka'tla'jca'tziyā'tit. U'tza' huāmā' a'ntū iccāhuanicu'tunāni': A'makapitzin israelitas lacxumpi lā' tū' ta'akahuāna'ni' Dios. Lā' xlaca'n tū' catitalalh chuntza' para pō'ktu. Lā' a'xni'ca' natakahlaka'ī lhūhua' a'ntin tū' israelitas, lā' a'xni'ca' huan israelitas nā natakahlaka'ī nā xlaca'n. ²⁶Lā' Dios nacāmāpūtaxtūkō' ixlihuākca'n huan israelitas a'nti natakahlaka'ī. Tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios:

Huan Māpūtaxtūnu' naminācha' nac Sión.

Lā' nacāxapani' ixtalac'lē'i'ca'n huan israelitas, i'xū'yātā'natna' Jacob.

²⁷Quit na'iccāmāspūtūnu'ni' ixtalac'lē'i'ca'n lā' chuntza' na'ictlōkentaxtū a'ntū iccāhuanilh makāntza'.

Chuntza' hualh Dios.

²⁸Como huan israelitas tū' takahlaka'ī'cu'tulh huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo, talalh ixtā'ca'tza Dios. Lā' como xlaca'n tū' takaxmatcu'tun ixpālacata Jesucristo, chuntza' cātamāca'tzinīni' hui'xina'n a'ntin tū' israelitas. Dios cāpāxqui'cus huan israelitas, como makāntza' cālacsac'lē i'xū'yāpapna'ca'n para que natala ixtachi'xcu'huī't. ²⁹Lā' Dios tū' xtāpālī ixtapāstacna'. Ixlihuākca'n a'nti cālacsac'nī't xla' nacāsīcua'lanālī.

³⁰Como huan israelitas tū' takahlaka'ī'cu'tulh, chuntza' hui'xina'n cātamāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios. Lā' a'yuj xapū'la hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'tit, chuhua'j cālakalhu'manāni' Dios lā' cāmāpūtaxtūni'ta'ni'. ³¹Lā' chuntza'

hua'chi Dios cālakalhu'manāni' hui'xina'n, nā chuntza' nacālakalhu'man huan israelitas a'yuj chuhua'j tūna'j takahlaka'ī'. ³²Dios māsu'yunī't que ixlihuāk huan tachi'xcu'huī't taka'lhī ixtalac'lē'i'ca'n lā' tū' takahlaka'ī'nī't. Chuntza' tlhualh, como ixlacasqui'n que xlaca'n ixtaca'tzilh palh xla' cālakalhu'mankō' ixlihuākca'n.

³³Dios ca'tzikō' ixlihuāk lā' lej māchekxī ixlihuāk. Quina'n tūla māchekxīyāuj a'ntū Dios līhuī'li lā' a'ntū tlhua. ³⁴Nīn tintī' ca'tzi' a'nchī puhuan Dios. Lā' nīn tintī' tzē nahuanī a'ntū natlahua Dios. ³⁵Palh namaxqui'yāuj Dios catūhuā, tūla nahuanāuj que Dios quincālac'lē'ni'yāni'. ³⁶Dios tlhauakō'nī't ixlihuāk. Dios mā'a'nanikō'lh ixlihuāk. Huāk ixla'. Para pō'ktu camāka'tlī'ca Dios.

Tasqui'ni

natamacamāstā'yāuj con Dios

12 Tā'timīn, Dios lej quincālakalhu'manī'ta'ni'. U'tza' iccālīsqi'ni'yāni' que catamacamāstā'tit con Dios. Lā' chuntza' hui'xina'n nala'yā'tit hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū a'ksajuī'can Dios, a'yuj xalakahuancus hui'xina'n. U'tza' huāmā' lē'ksajna' a'ntū lipāxuhua Dios. Chuntza' nalimācā'tani'yā'tit Dios. ²Tū' calatā'kchokotit hua'chi talatlā'huan a'nti xalanī'n nac quilhtamacuj. Camakxtektit que Dios nextāpālī mintapāstacna'ca'n. Chuntza' tzē namāchekxī'yā'tit a'ntū Dios lacasqui'n que natlahua'yā'tit. Lā' chuntza' tzē natlahua'yā'tit a'ntūn tzey lā' a'ntū nalipāxuhua Dios.

³Dios, como xla' lej lakalhu'mana'n, quilimāmacū'lh na'iccāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n. Lā' ū'tza' tzē na'iccālīhuaniyāni' huāmā'. Tū' tika'tla'jca'tziyā'tit. Capāstactit a'nchī hua'ni'ta'ntit chā'tunu' de hui'xina'n,

chu a'nchī mintascujūtca'n a'ntū Dios cāmaxquī'nī'ta'nī'. ⁴Quimacnica'n lhūhua' tāstuca a'yuj xmān lakatin macni'. Lā' lakatunu' de xlaça'n xtuncnu' ixlītłōtca'n. ⁵Lā' nā chuntza' quina'n a'ntī kalhlaka'ī'yāuj Cristo. Quina'n quilhūhua'ca'n lā' quina'n chu lakatin tā'lanī'ta'uj con Cristo. Lā' lāmaclacasquī'nāuj chā'tunu' de quina'n para nalāmaktāyayāuj.

⁶Lā' kalhatunu' ka'lhī ixlītłōt chu a'nchī Dios quincāmaxquī'nī'ta'nī' chā'tunu'. Lā' xlaça'n a'ntī ixa'cta'sana'nī'n Dios, catamāsu'yulh xmān a'ntū Dios cāhuani'. ⁷Lā' a'ntīn tamaktāya huan ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī', xa'nca catatlahualh. Lā' a'ntīn tahuani'ē'n ā'makapitzīn nā xa'nca catatlahualh. ⁸Lā' a'ntīn tamāsu'nī' ā'makapitzīn nā xa'nca catamāsu'nī'lh. Lā' a'ntīn tamaxquī' tumīn huan pobresnī', tū' catatampi'lhini'lh. Lā' a'ntī xanapuxcu'nu' de huan tā'timīn, catatłōkentaxtūlh a'ntū cālīmāmacū'canī't. Lā' a'ntīn tamaktāya ā'makapitzīn a'ntīn talakaputza catatlahualh con tapāxuhuān.

Tasquī'nī que lilacatejtīn natalatā'kchoko a'ntīn takalhlaka'ī'

⁹Lā' milihuākca'n hui'xina'n xa'nca nacāpāxquī'yā'tit ā'makapitzīn. Lā' nataxtunquiyā'tit de a'ntūn ko'hua'jua'. Lā' natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. ¹⁰Lā' nalāpāxquī'yā'tit como hui'xina'n litā'timīn como tapa'ksiyā'tit con Cristo. Lā' nacā'a'cnīnī'yā'tit ā'makapitzīn lā' tū' nala'yā'tit hua'chi xlaça'n a'ntī xmān taka'lhīmā'na hasta que nacā'a'cnīnī'can.

¹¹Lā' xa'nca nascujā'tit lā' tū' tilhquititnī'nā'tit. Lā' natā'scujā'tit quiMāpa'ksīnī'ca'n Jesucristo con tapāxuhuān.

¹²Lā' napāxuhua'yā'tit como ca'tziyā'tit que Dios

nacāsīcua'lanāliyānī'. Lā' napātīnī'nā'tit a'yuj nacāpātīle'kenī'yānī' a'ntū jicslihua'. Lā' tū' namakxtekā'tit de nakalhtō'ka'yā'tit.

¹³Lā' palh huan tā'timīn cāspu'tnī' catūhuā, nacāmaktāya'yā'tit. Lā' nacāmānū'yā'tit na minchicca'n a'ntīn tamīmā'nā'ncha' de makat.

¹⁴Lā' nasquī'nī'yā'tit Dios que nacāsīcua'lanāli xlaça'n a'ntīn cātamacaputzayānī'. Lā' tū' nasquī'nā'tit que nacāpātīle'kenī' a'ntūn tū' tzey.

¹⁵Lā' nacātā'pāxuhua'yā'tit xlaça'n a'ntīn tapāxuhua. Lā' nacātā'calhua'nā'tit a'ntīn tacalhuan.

¹⁶Lā' chu lakatin tapāstacna' naka'lhī'yā'tit. Lā' tū' tika'tla'jca'tziyā'tit. Lā' nacātā'latā'kchokoyā'tit xlaça'n a'ntīn catihuāyā tachi'xcuhui't. Lā' tū' tipuhua'nā'tit que hui'xina'n lej ca'tziyā'tit.

¹⁷Lā' palh kalhatin nacātlahuani'yānī' a'ntūn tū' tzey, hui'xina'n tū' titlahua'nī'yā'tit chuntza'. Calīhui'li'tit natlahua'yā'tit a'ntūn tzey na ixlacapūnca'n ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't. ¹⁸Lā' lej xa'nca nalīputzayā'tit a'nchī nalīlā'yā'tit ixamigoca'n ā'makapitzīn. ¹⁹Tā'timīn, tū' ticātlahuani'yā'tit a'ntūn tū' tzey palh chuntza' cātatlahuani'yānī' hui'xina'n. Namakxtekā'tit que xmān Dios nacāmāpātīnī. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Xmān quit tzē na'iccāmāpātīnī a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey.

Natamāpala con quit, hualh quiMāpa'ksīnī'ca'n Dios.

²⁰Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: Palh mintā'ca'tza tzīnca, camā'hui'.

Lā' palh kalhputī, cama'xquī' xcān.

Lā' chuntza' xla' nalīmāxana'n a'ntūn tlahuani'nī'ta'nī'.

²¹Tū' namakxtekā'tit que nacātīlajayānī' a'ntūn tū' tzey. Natlahua'yā'tit xmān

a'ntün tzey lä' chuntza' nalitlajayä'tit an-tün tü' tzey.

13 Tasqui'nī que milihuākca'n na'a'kahuāna'ni'yä'tit huan pūchihuīna'ni'n. Dios cāhui'lini't hua'chi pūchihuīna'ni'n. Lā' palh tü' cahuā Dios ixcāmaxqui'lh limāpa'ksin, xlaca'n tūlalh ixtamāpa'ksini'lh. ²A'ntin tatā'lāsta'la huan pūchihuīna'ni'n, xlaca'n chuntza' tatā'lāsta'la Dios. Lā' xlaca'n natamāpala con Dios. ³Lā' a'ntin tatlahua a'ntün tzey, xlaca'n tü' catitajicua'ni'lh huan pūchihuīna'ni'n. Xmān xlaca'n a'ntin tatlahua a'ntün tü' tzey, xlaca'n tajicua'ni' huan pūchihuīna'ni'n. Lā' palh hui'xina'n tü' cājicua'ni'cu'tunā'tit huan pūchihuīna'ni'n, lilacatejtin nalatā'kchokoyä'tit lä' chuntza' natahuan que hui'xina'n lactzey. ⁴Huan pūchihuīna'ni'n taka'lhī limāpa'ksin como Dios cālimāmacū'ni't para nacāmaktāyayāni' hui'xina'n. Palh hui'xina'n tlaha'yä'tit a'ntün tü' tzey, najicua'ni'yä'tit como xlaca'n tzē nacātamāpātini'yāni'. Dios cāmaxqui'ni't limāpa'ksin para nacāmāpātini' xlaca'n a'ntin tatlahua a'ntün tü' tzey. ⁵Lā' ū'tza' litasqui'nī nacā'a'kahuāna'ni'yä'tit huan pūchihuīna'ni'n. Lā' tü' xmān por ixpālacata xlaca'n nacātamāpātini'yāni'. Tasqui'nī nacā'a'kahuāna'ni'yä'tit como ca'tziyā'tit mē'cstuca'n que ū'tza' tasqui'nī natlahua'yä'tit. ⁶Lā' nā tasqui'nī namāpala'yä'tit impuestos. Huan pūchihuīna'ni'n a'ntin tatlōkentaxtū ixli'lōtca'n, xlaca'n chuntza' tatlahua a'ntū Dios lacasqui'n.

⁷Lā' chuntza' camāpala'tit ixlihuāk a'ntū laclīpinā'tit. Camāpala'tit huan impuestos lä' cuotas. Cacā'a'kahuāna'ni'tit lä' cacā'a'cnīni'ni'tit a'ntin tamāpa'ksini'n. ⁸Palh cālaclīpini'yä'tit ā'makapitzin, cacāmāpalani'tit. Tū' camaxtektit de lāpāxqui'yä'tit. A'ntin tapāxqui' ā'makapitzin, chuntza' xlaca'n

talitlōkentaxtū ixley Dios. ⁹Ixley Dios huan chuntza':

Tū' namakpuscātini'na'.

Tū' namaknīni'na'.

Tū' naka'lhāna'na'.

Tū' nali'a'ksa'na' ā'kalhatin a'ntün tü' stu'ncua.

Tū' nalakca'tza'na' a'ntū ixla' ā'chā'tin.

Lā' a'nan ā'lakatin limāpa'ksin a'ntū huan:

Lā' chu a'nchi pāxqui'ca'na' mē'cstu, nā chuntza' cacāpāxqui' huan ā'makapitzin.

Lā' kalhatin a'ntin tlaha huāmā' limāpa'ksin, chuntza' tlōkentaxtū huāk huāmā' limāpa'ksin lä' nā ā'makapitzin limāpa'ksin a'ntū a'nan. ¹⁰Palh kalhatin chi'xcu' pāxqui' ā'chā'tin, chuntza' tūla tlahuani' a'ntün tü' tzey. Lā' chuntza' a'ntin tapāxqui' ā'makapitzin, chuntza' talitlōkentaxtūkō' ixlihuāk ixley Dios.

¹¹Ixlihuāk huāmā' natlahua'yä'tit como ca'tziyā'tit que chuhua'j ā'chulā' tasqui'nī na'a'kahuāna'ni'yä'tit Dios. Lej skalalh natahui'la'yä'tit como namin huan chi'chini' a'xni'ca' Cristo naquincālē'nāni' nac a'kapūn. Lā' tū'tza' makān huan chi'chini' hua'chi a'xni'ca' pū'la kalhlaka'ŭuj. ¹²Palaj namin huan chi'chini' a'xni'ca' nalaka'nāuj Dios nac a'kapūn. Hua'chilh xkakamā'tza' como palaj namin huāmā' chi'chini'. U'tza' calimakxtekui natlahuayāuj a'ntün tü' tzey. Lā' tū' catlahuāuj hua'chi tatlahua xlaca'n a'ntin talatlā'huan de tzi'sa. Catlahuāuj a'ntün tzey chuntza' hua'chi xlaca'n a'ntin talatlā'huan a'nlhā xkaka. ¹³Lā' xa'nca nalatā'kchokoyāuj hua'chi tasqui'nī. Lā' tuntū' natlahuayāuj a'ntū nalimāxana'nāuj palh naquincālaktzi'nāni' catihuā. Tū' ticālīpāxuhuayāuj a'ntin tatlahua a'ntün tü' tzey. Lā' tū' tika'chīyāuj. Lā' tū' timakpuscātini'nāuj. Lā' tū' titlahuayāuj a'ntün tü' limakuan. Lā' tū' tilāsta'layāuj. Lā' tū' tilakca'tzanāuj.

¹⁴Lā' calihui'li'tit maksca'tā'tit quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. Lā' tū' catlahua'tit mintapāstacna'ca'n a'ntū xako'hua'jua'.

Tū' tzey palh cālē'ksa'nāuj ā'makapitzin tā'timīn

14 A'yuj makapitzin tūna'j xa'nca takalhla'ka'ī' como tūna'j xa'nca tamāchekxī, hui'xina'n lipāxūj cacāmakxtektit natatanū a'nlhā takēxtimī'yā'tit hui'xina'n. Lā' tū' ticātā'lā'hua'ni'yā'tit xla'ca'n por ixpālacata a'ntūn tūna'j xa'nca tamāchekxī xla'ca'n. ²A'makapitzin tapuhuan que tzē natahua' ixlīhuāk catūhuā. Lā' ā'makapitzin a'ntin tūna'j xa'nca takalhla'ka'ī', xla'ca'n tapuhuan que tū' tzey hua'can quinīt. ³Hui'xina'n a'nti hua'yā'tit ixlīhuāk catūhuā, tū' cālakmaka'ntit a'ntin tū' tahua' quinīt. Lā' hui'xina'n a'ntin tū' hua'yā'tit quinīt, tū' ticālīchihuīna'nā'tit xla'ca'n a'ntin tahua' quinīt. Dios cālaca'ī'yāni' milihuākca'n. ⁴Tū' quimaca'tzica'n a'nchī scuja huan ixmozo ā'kalhatin chī'xcu'. Xmān a'nti māpa'ksī tzē nahuan palh tzey o palh tū' tzey a'nchī scuja ixmozo. Lā' nā chuntza' a'ntin tatapa'ksi con Dios, xmān Dios ca'tzī a'nchī talīlatlā'huan xla'ca'n. Dios cāmaktāya, lā' chuntza' xla'ca'n tū' caticāmāclē'nīlh Dios.

⁵A'makapitzin tā'timīn tamaclacā'ni' lakatin chī'chini'. A'makapitzin tapuhuan que ixlīhuāk huan chī'chini' chu lakatin. Capāstactit chā'tunu' de hui'xina'n a'ntū xatzey lā' ū'tza' catlahua'tit chā'tunu'. ⁶A'ntin tamaclacā'ni' lakatin chī'chini', xla'ca'n ū'tza' talīmaclacā'ni'cu'tun Dios. Lā' nā a'ntin tahua' quinīt, xla'ca'n ū'tza' talīmaclacā'ni'cu'tun Dios como tamaxqui' pāxcatca'tzī Dios por huan līhua't. Lā' a'ntin tū' tahua' quinīt, nā

xla'ca'n chuntza' tamaclacā'ni'cu'tun Dios, lā' nā tamaxqui' pāxcatca'tzī Dios.

⁷Līhuan lahui'lāna'uj nac quilhtamacuj, tū' tlahuayāuj xmān a'ntū quina'n puhuanāuj. Lā' tū' niyāuj a'xni'ca' quina'n lacasqui'nāuj. ⁸Līhuan lahui'lāna'uj, tlahuayāuj ixtapuhuān quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. Lā' niyāuj chu a'nchī ixtapuhuān. Quina'n tapa'ksiyāuj con Cristo, a'yuj lakahuancus quina'n lā' a'yuj xanintza' quina'n. ⁹Como Cristo nīlh lā' nā lakahuanchokolh, chuntza' tzē nacāmāpa'ksi xla'ca'n a'nti xalakahuan lā' xla'ca'n a'nti tanīni'ttza'.

¹⁰Lā' chuntza' tū' tzey palh kalhatin nacālīchihuīna'n ā'makapitzin tā'timīn. Lā' tū' tzey palh kalhatin nacālakmaka'n ā'makapitzin tā'timīn. Quilīhuākca'n quina'n natāyākō'yāuj na ixlacapūn Cristo lā' xla' ū'tza' a'nti naquincājuzgarlīyāni'. ¹¹Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

QuiMāpa'ksini'ca'n huan: “Stu'ncua' a'ntū icuan. Stu'ncua' ixlīhuāk naquintatatzokostani'kō'. Lā' ixlīhuākca'n natahuan palh quit Dios”.

¹²Lā' chuntza' quilīhuākca'n nakalhtiyāuj Dios por ixlīhuāk a'ntūn tlahuani'ta'uj.

Tū' tzey palh namātonkopūyāuj ā'kalhatin quintā'tinca'n

¹³Lā' chuntza' tū'tza' calālē'ksa'ntit. Xatzey calihui'li'tit que tū' natlahua'yā'tit a'ntū nalītattonkopū ā'kalhatin. ¹⁴Como quit ictapa'ksi con Cristo, quit xa'nca icca'tzī que ixlīhuāk huan līhua't huāk tzey. Lā' a'yuj chuntza' icpuhuan, quit icuan que ā'kalhatin tlahua a'ntūn tū' tzey palh hua' catūhuā a'ntū māni' xla' puhuan que tū' tzey na ixlacapūn Dios. ¹⁵Hui'xina'n tū' cahua'tit quinīt palh ū'tza' nalītamakchuyī kalhatin de quintā'tinca'n, como xla' napuhuan

que tū' tzey a'ntū tlahua'yā'tit. Lā' como pāxqui'yā'tit huan quintā'tinca'n, xatzey tū' natlahua'yā'tit a'ntū xla' napuhuan que tū' tzey. Cristo nīlh nā por xla', lā' tū' xmān por hui'xina'n. U'tza' tuntū' tilihua'yā'tit hui'xina'n a'ntū nalitaspī'tpala ā'kalhatin na ixtej Dios. ¹⁶A'uyj hui'xina'n ca'tziyā'tit que huāk tzey a'ntū tlahua'yā'tit, tū' catlahua'tit a'ntū ā'makapitzin tapuhuan palh tū' tzey. ¹⁷Quina'n, como tapa'ksiyāuj con Dios, tū' lej tipāstacāuj a'ntū hua'can. A'ntū más tasqui'nī ū'tza' huā'mā': Lilacatejtin nalatā'kchokoyāujtit lā' ca'cs nalatahui'layāuj lā' naka'lhīyāuj tapāxuhuān como huan Espīritu Santo quincātā'lahui'lāni'. ¹⁸A'ntī chuntza' ta'a'kahuāna'ni' Cristo, chuntza' talimāpāxuhui Dios. Lā' nahuancan que xa'nca talatlā'huan.

¹⁹Ca'cs nalatahui'layāuj. Lā' nalāmak-tāyayāuj lā' ā'chulā' na'a'kahuāna'ni'yāuj Dios. ²⁰Tū' nalactlahua'yā'tit a'ntū Dios tlahualh. Tzēlasā' chuntza' tlahua'yā'tit a'xni'ca' hua'yā'tit a'ntūn tapuhuan ā'makapitzin que tū' limakuan. Ixlihuāk huan lihua't tzey na ixlacapūn Dios. Lā' tzē nahua'yāuj ixlihuāk. Xmān tūla nahua'yāuj ā'tāpātin palh por ū'tza' nalitatonkopū kalhatin quintā'tinca'n. ²¹Xatzey tū' nahua'yāuj quinit lā' tū' nahua'yāuj vino, lā' nīn tuntū' natlahuayāuj ā'catūhuā palh por ū'tza' nalitatonkopū kalhatin quintā'tinca'n. ²²Palh kalhatin de hui'xina'n puhuan palh tzey na ixlacapūn Dios que nahua' ixlihuāk catūhuā, xla' ixa'cstu tzē'k caca'tzilh. Lā' tū' tilāsta'la'yā'tit por huanmā'. Līpāxūj tahuilāna' a'ntin taca'tzi que xa'nca talatlā'huan chu a'nchī ixtapuhuān Dios. ²³Lā' a'ntin tahua' catūhuā, a'uyj māni' xlaca'n tapuhuan que tū' tzey hua'can, chuntza' xlaca'n tatlaha ixtalaclē'i'ca'n. Palh kalhatin chi'xcu' tlahua catūhuā a'ntū māni' xla' puhuan que tū' tzey

na ixlacapūn Dios, chuntza' tlahua ixtalaclē'i' huanmā' chi'xcu'.

Tasqui'nī natlahuayāuj a'ntū natalipāxuhua ā'makapitzin tā'timīn

15 Quina'n a'ntī xa'ncatza' kalhlaka'iyāuj, nacāmaktāyayāuj xlaca'n a'ntin tūna'j xa'nca takalhlaka'i' como tūna'j xa'nca tamāchekxi. Tū' xmān napuhuanāuj a'ntū lacasqui'nāuj quina'n. ²Quina'n natlahuayāuj a'ntū natalipāxuhua huan ā'makapitzin quintā'timīnca'n lā' chuntza' nacāmaktāyayāuj lā' chuntza' ā'chulā' natakalhlaka'i'. ³Lā' nīn Cristo tū' ixtlahua xmān a'ntū xla' ixlacasqui'n. U'tza' līpātini'lh xla'. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'ntū Cristo huanilh Dios:

A'ntin talakmaka'nāni', nā quit quintalakmaka'n.

⁴Ixlihuāk a'ntūn tzo'kca makāntza' na ixtachihuīn Dios, quincāmāsu'ni'yāni' a'ntūn Dios lacasqui'n que naca'tziyāuj. Ixtachihuīn Dios quincāmāko'xaka'tli'yāni'. Lā' quincāmaktāyayāni' para napātiyāuj a'ntū quincāpatle'keni'yāni'. Lā' quincāmāca'tziniyāni' que na'a'nāuj nac a'kapūn. ⁵Dios ū'tza' a'ntin quincāmāko'xaka'tli'yāni' lā' quincāmaktāyayāni' para natāyani'yāuj. Dios cacāmaktāyani' hui'xina'n para que chu lakatin nala mintapāstacna'ca'n chu a'nchī ixtapuhuān Cristo Jesús. ⁶Chuntza' milihuākca'n tzē a'cxtim namācā'tani'yā'tit Dios, ixTāta' quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo.

Huan xatzey tachihuīn cāmāca'tzinīca nā xlaca'n a'ntin tū' israelitas

⁷Lā' huixina'n calālaktzi'ntit hua'chi lītā'timīn como tapa'ksiyā'tit con Cristo. Lā' chuntza' na'a'cnīni'ni'can Dios. ⁸Jesucristo a'xni'ca' milh nac

quilhtamacuj, ixcāmāsu'ni' huan israelitas que Dios tlōkentaxtū a'ntū huan. Chuntza' māsu'yulh Cristo, como xla' tlōkentaxtūlh a'ntū Dios ixcāhuanini't makāntza' quinapapana'ca'n. Lā' chuntza' litasu'yu que Dios tlōkentaxtū a'ntū huan. ⁹Lā' nā Cristo lacasqui'lh que natatapa'ksi con Dios nā xlacā'n a'ntin tū' israelitas lā' nā xlacā'n natamaxqui' pāxcatca'tzi Dios. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Cristo huanilh Dios:

Quit na'icmāka'tli'yāni' na ixlac'hni'ca'n xlacā'n a'ntin tū' israelitas.

Lā' na'ictli' palh hui'x lej tzey.

¹⁰Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: Cacātā'pāxuhua'tit con ixtachi'xcuhi't Dios, hui'xina'n a'ntin tū' israelitas.

¹¹Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: Camāka'tli'tit huan Māpa'ksini' milihuākca'n a'ntin tū' israelitas.

Catamāka'tli'lh ixlihuākca'n tachi'xcuhi't.

¹²Lā' nā tatzo'kni' a'nlhā huan Isaías:

Namin kalhatin i'xū'yātā'nat Isai.

Lā' xla' nacāmāpa'ksi a'ntin tū' israelitas.

Lā' xlacā'n natakahlaka'i' que xla' nacāmāpūtaxtū.

¹³Dios ū'tza' a'nti quincāmāca'tziniyāni' que xla' naquincāmāpūtaxtūyāni'. Lā' como hui'xina'n lipāhua'nā'tit Dios, lā' Dios ā'chulā' lej cacāmāxqui'ni' tapāxuhuān lā' cacāmāzta'ta'ti'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n. Lā' huan Espiritu Santo cacāmāca'tzini' que Dios natlōkentaxtū a'ntū huanit.

¹⁴Quit xa'nca icca'tzi, tā'timīn, que hui'xina'n lej lactzēyā tachi'xcuhi't. Lā' hui'xina'n xa'ncatza' ca'tziyā'tit ixtachihuīn Dios. Lā' nā tzē nalāmāscā'tiyā'tit chā'tunu' de hui'xina'n. ¹⁵Xmān xa'iccāmāpāstaquīcu'tunāni' hui'xina'n huā' tamā'na catūhuā a'ntū ictzo'kni't. Lā' como Dios quilimāmacū'lh huā'mā' litlōt, quit tū' icjicua'ni't de

na'iccātzo'knuni'yāni' lacastunc. ¹⁶Dios quilacsacli para na'ictā'scuja Jesucristo. Quilimāmacū'lh na'iccāmāca'tzini' a'ntin tū' israelitas huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios quincāmāca'tzini'ni'. A'makapitzin de xlacā'n takahlaka'i'ni't. Lā' huan Espiritu Santo cātlahuani't ixtachi'xcuhi't Dios. Xlacā'n hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū icmaxqui' Dios. Lā' Dios chuntza' lej cālipāxuhua.

¹⁷Quit icmaxqui' pāxcatca'tzi Cristo Jesús, como quimaktāyani't a'ntū Dios quilimāmacū'lh. ¹⁸Quit na'iccāhuaniyāni' xmān a'ntū Cristo quimaktāyalh para na'ictlahua. Quit iccāmasu'ni'lh a'ntin tū' israelitas. Lā' chuhua'j xlacā'n tatlahua ixtapuhuān Dios. ¹⁹Por ixlimāpa'ksin Espiritu Santo ixtlahuacan lē'cnin. Lā' chuhua'j ictlōkentaxtūni't a'ntū Dios quilimāmacū'lh. Iccāmāsu'ni'ni't

xalani'n nac Jerusalén huan xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo. Lā' lakachu icmāsu'yuni't hasta nac Ilírico. ²⁰Quit xa'iccāmāsu'ni' huan xatzey tachihuīn a'ntin tūna'j ixtaca'tzi nīn tuntū' ixpālacata Cristo. Chuntza' xa'ictlahua quit como tū' xa'icmāsu'yucu'tun a'nlhā ixmāsu'yuni'ttza' ā'chā'tin.

²¹Lā' chuntza' ictlahuamā' chu a'nchī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

A'ntin tūna'j cāhuanican de xla', xlacā'n nataca'tzi.

Lā' a'ntin tūna'j takaxmata, xlacā'n natamāchekxi.

Pablo ixa'ncu'tun nac Roma

²²Lā' como quit xa'icmāsu'yutlā'huan, tūla xa'iccālaka'nāchāni', a'yuj lej maklhūhua' xa'ica'ncu'tunācha'. ²³Lā' chuhua'j na'ica'nācha', como quit tū'tza' icka'lhī a'nlhā na'icmāsu'yu huā'tzā', lā' como lhūhua'tza' cā'ta iccālaka'ncu'tuni'ta'nchāni'. ²⁴A'xni'ca' quit na'ica'n nac España na'iccātēlaktzi'nāni' hui'xina'n. Quit

icka'lhī tapāxuhuān ickalhachi-huīna'ncu'tun macsti'nalj con hui'xina'n. Lā' ā'calistān quit na'ica'mpala. ²⁵Pū'la na'ica'n nac Jerusalén. Na'iccālē'ni' macsti'nalj tumīn huan tā'timīn xalanī'n a'ntza'. ²⁶Huan tā'timīn xalanī'n nac estado de Macedonia lā' nac estado de Acaya, xlaca'n tamāstā'nī't tumīn, lā' tamacā'ni'cu'tun huan tā'timīn a'nti lacpobres a'nti xalanī'n nac Jerusalén. ²⁷Huā'mā' ū'tza' a'ntūn tatlahuacu'tulh xlaca'n xalanī'n nac Macedonia lā' nac Acaya. A'ntin tū' israelitas tamaktāyacu'tun a'nti israelitas. Chuntza' tzey como huan israelitas tamāca'tzīnīnī't a'nchī natalipūtaxtu. Lā' chuhua'j, a'ntin tū' israelitas tzē natatā'ī' a'ntūn taka'lhī. ²⁸Lā' quit, a'xni'ca' na'ictlahuakō' huā'mā', a'xni'ca' na'icmāstā' huan tumīn, quit na'ica'n nac España. Lā' na'iccātēlaktzī'nāni' hui'xina'n. ²⁹Lā' a'xni'ca' na'iccālakhā'nāni' hui'xina'n, quit icca'tzī que Cristo nacāsicua'lanālyāni' hui'xina'n por ixpālacata a'ntū Cristo quilimāmacū' que na'iccāhuanīyāni'.

³⁰Lā' chuhua'j tā'timīn, como hui'xina'n nā tā'tapa'ksiyā'tit Cristo, lā' como huan Espīritu Santo quincāmaktāyayāni' nalāpāxqui'yāuj, chuhua'j iccāsqui'ni'yāni' que naquilātā'kalhtō'ka'yāuj. Lā' casqui'ni'tit Dios por quit. ³¹Casqui'ni'tit Dios que caquimaktaka'lhli para que tuntū' naquintatlahuani' xalanī'n nac Judea a'ntin tū' takalhlaka'ī'. Lā' nā casqui'ntit que huan tā'timīn xalanī'n nac Jerusalén caquintamaklhtil huan tumīn a'ntū na'iccālē'ni'. ³²Lā' chuntza', palh Dios lacasqui'n, quit na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n. Chuntza' quit na'iclipāxuhua. Lā' chuntza' nalāmāko'xaka'tli'yāuj. ³³Lā' chuhua'j Dios cacā'o'kska'lhīni' milihūākca'n. Xla' ū'tza' a'nti cāmātza'la'nkē' qui'a'clhunucca'n. Amén.

Pablo cāmacā'ni'lh saludos xalanī'n nac Roma

16 Iccālaxmacā'nāchāni' hui'xina'n quintā'tinca'n Febe. Huā'mā' puscāt cātā'scuja xlaca'n a'ntin tatapa'ksi con Cristo nac Cencrea. ²A'xni'ca' xla' nacālakhā'nāni', calaktzī'ntit hua'chi mintā'tinca'n. Chuntza' natala a'nti ixtachi'xcuhui't Dios. Calimaktāya'tit chu a'ntū xla' namaclacasqui'n. Xla' lej lhūhua' a'nti cāmaktāyāni't. Lā' nā quit quimaktāyāni't.

³Casaludarlī'tit Priscila lā' Aquila a'nti ixkōlu' Priscila. Xlaca'n tamāsu'yu ixpālacata Cristo Jesús, chuntza' hua'chi quit. ⁴Lā' xlaca'n cāpātle'keni'lh a'ntū lej lipājicua' a'xni'ca' quintamāpūtaxtūlh. U'tza' iccālīmaxqui' pāxcatca'tzī. Lā' nā tamāstā' pāxcatca'tzī ixlihuākca'n a'ntin tū' israelitas a'ntin tatapa'ksi con Cristo. ⁵Lā' nā iccāmacā'ni' saludos huan tā'timīn a'ntin tatakēstoka na ixchicca'n Priscila lā' Aquila. Lā' nā icmacā'ni' saludos Epeneto. Xla' qui'amigo lā' icpāxqui'. Xla' ū'tza' a'nti xapū'la kalhlaka'ī'lh Cristo nac Acaya. ⁶Lā' nā icmacā'ni' saludos huan María. Xla' lej scujnī't por mimpālacataca'n. ⁷Lā' nā iccāmacā'ni' saludos quintā'israelitas a'nti Andrónico lā' Junias. Lā' ū'tunu'n ixquincātā'chī'cani't. Lā' huan apóstoles nā xlaca'n ta'acnīni'ni'. Lā' nā xlaca'n ixtakalhlaka'ī'nī'ttza' Cristo xapū'la a'xni'ca' quit tūna'j xa'ickalhlaka'ī'.

⁸Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Amplias. Icpāxqui' como xla' nā kalhlaka'ī' quiMāpa'ksīni'ca'n. ⁹Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Urbano a'nti quincāmaktāyayāni' quina'n a'ntin tā'scuja'uj con Cristo. Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Estaquis a'nti icpāxqui'. ¹⁰Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Apeles. Tasu'yu que xla' xa'nca ka'lhaka'ī' Cristo. Lā' nā iccāmacā'ni' saludos a'ntin tahu'ī'lanā'ncha' na ixchic Aristóbulo. ¹¹Lā' nā icmacā'ni'

saludos quintā'israelita Herodión lā' nā xalanī'n na ixchic Narciso a'ntin takalh-laka'ī' quiMāpa'ksini'ca'n. ¹²Lā' nā ic-cāmacā'ni' saludos Trifena lā' Trifosa. Xlaca'n lej tatā'scuja quiMāpa'ksini'ca'n. Lā' nā icmacā'ni' saludos Pérsida a'nti pāxqui'can. Huā'mā' puscāt lej tā'scujni't quiMāpa'ksini'ca'n. ¹³Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Rufo. Tasu'yu que xla' xa'nca kalhlaka'ī' quiMāpa'ksini'ca'n. Lā' nā icmacā'ni' saludos ixtzi't Rufo, a'nti iclaktzi'n hua'chi quintzi't. ¹⁴Lā' nā iccāmacā'ni' saludos huan Asíncrito lā' Fle-gonte lā' Hermas lā' Patrobas lā' Hermes lā' nā huan tā'timīn a'ntin tatā'lahui'lāna' xlaca'n. ¹⁵Lā' nā iccāmacā'ni' saludos huan Filólogo lā' Julia lā' Nereo lā' nā ixtā'tin xapuscāt lā' Olimpas lā' ixlihuākca'n ixtachi'xcuhi't Dios a'ntin tatā'lahui'lāna' xlaca'n.

¹⁶Calāsalarli'tit como lāpāxqui'yā'tit. Xalanī'n lakachu a'ntin takalhlaka'ī', xlaca'n cātamacā'ni'yāni' saludos.

¹⁷Tā'timīn, iccāsqi'ni'yāni' hui'xina'n que naca'tziyā'tit a'ntin tatalacpitzī lā' tamāsu'yu a'ntūn tū' tzey lā' tū' chu a'cxtim hua'chi a'ntū cātamāsu'ni'ni'ta'ni' xapū'la. Cataxtunqui'tit de xlaca'n. ¹⁸Xlaca'n tū' tatā'scujmā'na quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. Tatlahua xmān a'ntū xlaca'n talacasqui'n. Tasu'yu palh tzey a'ntūn tahanan lā' hua'chilh tzēhuani't ixtachihuīnca'n. Lā' xmān ta'a'kxoko xlaca'n a'ntin takalhlaka'ī' ixlihuāk a'ntūn cāhuanican. ¹⁹Lakaxtim ca'tzicantzā' a'nchī hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit huan xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo. Huā'mā' lej iclipāxuhua. Quit iclacasqui'n que hui'xina'n xa'nca naca'tziyā'tit a'nchī natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā' iclacasqui'n que tū' tipuhua'nā'tit

natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. ²⁰Dios quincāmaktāyayāni' a'nchī ca'cs nalilatahui'layāujtit. Dios palaj natlaja huan ko'ti'ti' a'nchī scujmā' con hui'xina'n. QuiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo cacāsicua'lanālini' hui'xina'n.

²¹Cāmacā'ni'yāchāni' saludos Timoteo a'nti quintā'scuja, lā' nā quintā'israelitas Lucio lā' Jasón lā' Sosípater.

²²Lā' quit, Tercio, quimātzo'knica huā'mā' carta. Lā' iccāmacā'ni'yāchāni' saludos a'ntin kalhlaka'ī'yā'tit hua'chi quit.

²³Lā' cāmacā'ni'yāchāni' saludos huā' Gayo. Quit Pablo icmaklahui' na ixchic. Lā' nā ā'tzā' tatakēxtimī a'ntin takalh-laka'ī'. Lā' nā cāmacā'ni'yāchāni' saludos Erasto a'nti tesorero de huā'mā' xcānsipej. Lā' nā cāmacā'ni'yāchāni' saludos quintā'tinca'n Cuarto.

²⁴Cacāsicua'lanālichāni' milihuākca'n quiMāpa'ksini'ca'n. Amén.

Pablo lej ixmāka'tli' Dios

²⁵Lā' chuhua'j camāka'tli'uj Dios. Xla' tzē cāmaktāyayāni' que xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit chu a'nchī huan xatzey tachihuīn a'ntū icmāsu'yu, lā' a'ntū ixpālacata Jesucristo. Lā' huan xatzey tachihuīn, xapū'la nin tinti' ixca'tzi. Lā' chuhua'j Dios quincāmāca'tzinini'ta'ni'. ²⁶Lā' chuhua'j māsuyucan. Nā chuntza' māsuyucan nā ixtachihuīn Dios a'nlhā huanican profetas. Dios māpa'ksini'lh que cacāmāca'tzinikō'ca ixlihuākca'n huan tachi'xcuhi't como Dios lacasqui'n que ixlihuākca'n catakalhlaka'ī'lh lā' cata'a'kahuāna'ni'lh Dios. Lā' Dios ū'tza' a'nti hui' para pō'ktu.

²⁷Lā' xmān Dios ca'tzikō' ixlihuāk. Ca'a'cnini'ni'ca Dios para pō'ktu por ixpālacata Jesucristo. Amén.

Huan Xapū'la Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalani'n nac Corinto

Pablo cātzo'knuni'lh xalani'n nac Corinto a'nti ixtakalhla'k'a' Cristo

1 Quit Pablo, lā' quilacsacni't Jesucristo para na'icla ixapóstol chu a'nchi ixtapuhuān Dios. Ictzo'knumā' quit lā' nā quintā'tinca'n Sóstenes nā xla' hui' huā'tzā'. ²Lā' huā'mā' carta iccāmacā'ni'yāni' milihuākca'n a'ntin kalhlaka'iyā'tit ixtachihuīn Dios lā' xalani'n nac Corinto. Iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n a'ntin cāsicua'lanālini'ta'ni' Cristo Jesús. Lā' xla' cālacsacni'ta'ni' lā' ixla' Dios la'ni'ta'ntittza' con ixlihuākca'n a'ntin takalhlaka'ī' chu xalhā cahuā nac cā'quilhtamacuj. Xlaca'n tamācā'tani' Dios lā' lakaliyān tasqui'ni' que cacāmaktāyalh hua'chi hui'xina'n nā squi'ni'yā'tit. ³Dios quinTāta'ca'n lā' quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo cacālakalhu'mani'. Lā' xa'nca cacā'an'ni'ni'.

Pablo māstā'lh pāxcatca'tzi porque Cristo cāsicua'lanālih

⁴Pō'ktu icmaxqui' pāxcatca'tzi quinDios por hui'xina'n porque Dios cāmaxqui'ni'ta'ni' talakalhu'mān lā' ū'tza' huā'mā' talakalhu'mān cāmaxqui'ni' porque tapa'ksi'ya'tit con Cristo Jesús. ⁵Lā' por ixpālacata Cristo, Dios lej lhūhua' cāmāscā'tiyāni' lā' chuntza' xa'nca māchekxi'yā'tit para nacāmāsu'ni'yā'tit ā'makapitzin. ⁶Ixlihuāk huā'mā' Dios cātlahuani'ni' porque cuenta tlaha'tit lā' kalhlaka'ī'tit a'ntū iccāmāsu'ni'ni' ixpālacata Cristo. ⁷Lā' nā chuntza' hui'xina'n tuntū' cāmakasputāni' a'nchi Dios quincāsicua'lanāli'yāni' lihuan ka'lhī'pā'na'tit huan chi'chini' a'ntū

napūmin quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. ⁸Nā xla' nacāmaktāyayāni' hasta a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj lā' chuntza' tū' na'a'nan nīn tuntū' a'ntū nacātalē'ksa'nīni'nāni' a'xni'ca' nalacāxtlahuakō' Jesucristo. ⁹Dios pō'ktu tlōkentaxtū a'ntū mālacnū lā' xla' cālacsacni'ta'ni' para que chu lakatin nala'yā'tit con Jesucristo, ixO'kxa' Dios, a'nti quiMāpa'ksini'ca'n.

A'nti ixtakalhla'k'a'ī' tatalacpitzilh na ixlaclhpu'nanca'n

¹⁰Quintā'timin, lej iccāsqi'ni'yāni' por ixlimāpa'ksin Jesucristo lā' iccāchi-huīna'maxqui'yāni' que chu lakatin nahua'nā'tit lā' tū' nataxtunqui'yā'tit lā' tū' natalacpitziyā'tit. Lā' caka'lhī'tit chu lakatin mintapāstacna'ca'n milihuākca'n lā' chu lakatin mintapuhuānca'n. ¹¹Tachilh huā'tzā' a'nti xalani'n na ixchic Cloé. Lā' xlaca'n quintamāca'tzīnīlh que hui'xina'n lāsta'la'yā'tit. ¹²U'tza' huanicu'tun que hui'xina'n tū' chu lakatin hua'nā'tit. Makapitzin tahuhan: “Quit icstālani' Pablo”. Lā' ā'makapitzin tahuampala: “Quit icstālani' Apolos”. Lā' ā'makapitzin tahuampala: “Quit icstālani' Pedro”. Lā' ā'makapitzin tahuampala: “Quit icstālani' Cristo”. ¹³¿Chu talacpitzini't Cristo? ¿Chu quit icnīlh huan nac cruz por mimpālacataca'n? Lā' ¿chu quit iccāmā'kpaxini' para naquilāstālani'yāuj? ¹⁴Icmaxqui' pāxcatca'tzi Dios porque tū' iccāmā'kpaxilh nīn kalhatin de hui'xina'n, xmān Crispo lā' Gayo. ¹⁵Lā' chuntza' nīn tinti' tzē nahuan que quit iccāmā'kpaxilh para que caquintāstālani'lh. ¹⁶Lā' nā iccāmā'kpaxilh xalani'n na ixchic Estéfanos pero tū' icca'tzi palh icmā'kpaxini't ā'chā'tin huampala. ¹⁷Pues Cristo tū' quimacamilh para que na'icmā'kpaxini'n. Quimacamilh para na'iccāmāstū'ncni'yāni' ixtachihuīn Dios.

Lā' tū' iclimāstū'nca con xalaka'tla'n tachihuīn. Palh chuntza' xa'ictlahualh, xa'iclakmaka'lh Cristo a'nti pātini'lh huan nac cruz.

**Ixpālacata Cristo litasu'yu
ixlimāpa'ksin Dios lā' ixtapāstacna'**

¹⁸Huan a'nti ta'a'mā'na nac pūpātin porque tū' takalhlaka'ī Dios, xlaca'n tapuhuan que tū' tasqui'nī a'nchī māsu'yucan que Cristo nilh nac cruz. Pero quina'n a'nti Cristo quincāmāpūtaxtūni'ta'ni'tza', quina'n puhuanāuj que a'ntū māsu'yucan ixpālacata a'nchī linilh Cristo nac cruz, ū'tza' ixlimāpa'ksin Dios. ¹⁹Chuntza' tatzokni' na ixtachihuīn Dios:

Na'icmāsu'yu que ixlihuāk a'ntū taca'tzi huan xalaka'tla'n chi'xcuhui'n, ū'tza' hua'chilh nīn tuntū' ixtapalh.

Lā' na'iccāmāxtunquī para pō'ktu a'nchī ixlilakskalalhna'ca'n a'ntin tamāchekxī.

²⁰Lā' chuhualj ¿chichū natalīla huan a'nti lakskalalhna' lā' huan mākalhtō'kē'ni'nīn? Lā' ¿chichū nalīla huan a'nti lej tzē talichihuīna'n catūhuā? ¿Chu tū' cāmāmāxani' Dios porque xla' lej lihua'ca' ca'tzi? Chuntza' ixtapāstacna'ca'n xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj hua'chi tachuyāt na ixlacapūn Dios. ²¹Lā' a'yuj lej skalalh huan tachi'xcuhui't, pero tū' chuntza' talilakapasa Dios porque xla' tū' makxteka chuntza' nalilakapascan. Xla' lihui'lilh cāmāpūtaxtū ixlihuākca'n a'ntin takalhlaka'ī ixtachihuīn a'ntū icmāsu'yumā'nauj a'yuj ā'makapitzin tahuan que tachuyāt.

²²Huan israelitas talacasqui'n que catatlahualh lē'cnin xlaca'n a'ntin tamāsu'yu ixtachihuīn Dios. Lā' huan a'ntin tū' israelitas taputza a'nti lej taca'tzi. Palh tū' chuntza', tū' takalhlaka'īcu'tun ixtachihuīn Dios. ²³Lā' quina'n icmāstū'ncāuj

a'nchī Cristo nilh huan nac cruz. U'tza' cālīmāmakchuyīlh israelitas porque tū' takaxmatcu'tun. Lā' xlaca'n a'ntin tū' israelitas tapuhuan que tachuyāt. ²⁴Pero huan a'nti Dios cālacsacli lā' xlaca'n takalhlaka'ī, a'yuj israelitas lā' a'yuj tū' israelitas, huan tamā'na tamāchekxī que Cristo ka'lhī ixlimāpa'ksin Dios lā' ixtapāstacna' Dios. ²⁵Chi'xcuhui'n tapuhualh que Cristo tū' ixka'lhī limāpa'ksin a'xni'ca' nilh huan nac cruz. U'tza' tū' stu'nca'. Cristo nilh como chuntza' ixtapuhūan Dios. Lā' ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhui'n tūla tamālacastuca ixtapāstacna' Dios. Lā' chi'xcuhui'n tapuhuan que Dios hua'chilh tū' ixka'lhī ixlimāpa'ksin a'nchī Cristo nilh nac cruz. Pero Dios ā'chulā' māpa'ksini'n que chi'xcuhui'n.

²⁶Cuenta catlahua'tit māni' hui'xina'n, quintātimin. Tū' a'nan lhūhua' a'nti lej taca'tzi na milaclhpu'nanca'n hui'xina'n a'nti Dios cālacsacni' lā' kalhlaka'ītit. Tū' ixa'nan lhūhua' a'nti māpa'ksini'nīn ixtahuanī't a'xni'ca' takalhlaka'īlh lā' tū' ixa'nan lhūhua' a'nti lej ixtasqui'nī nac huā'mā' quilhtamacuj. ²⁷Pero Dios cālacsacli a'nti xla' cālacasqui'n a'yuj puhuanca'n que tū' lej taca'tzi. Cālacsacli para nacālīmāmāxani' a'nti xalakskalalhna'. Lā' Dios cālacsacli a'nti puhuanca'n que tū' lactli'hui'qui para nacālīmāmāxani' a'nti xalactli'hui'qui.

²⁸Lā' Dios cālacsacli a'nti puhuanca'n que xlaca'n tū' tatasqui'nī lā' a'nti cālakmaka'nca'nī't hua'chilh tuntū' ixtapalh para que chuntza' tzē nalīmālakuanī a'ntū puhuanca'n que lej tasqui'nī. ²⁹Lā' nā chuntza' nīn tinti' tzē nalika'tla'jca'tzi na ixlacapūn Dios. ³⁰Lā' hui'xina'n tapa'ksi'yā'tit con Cristo Jesús pero xmān por ixlimāpa'ksin Dios. Lā' por ixpālacata Cristo, Dios quincāmāscatini' ixtapuhūan. Lā' mālacstū'ncni't palh lacuan quina'n. Dios quincāmāxtunquīni' de huan

talacelē'i' para que ixla' nalayāuj. Lā' xla' quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī xa'nca nalilatā'kchokoyāuj. Nā Cristo māpalakō'lh quintalacelē'i'ca'n lā' quincāmāpūtaxtūni'ta'ni'. ³¹ Chuntza' māchekxīcan a'nchī tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios:

A'nti ka'tla'jca'tzi, calika'tla'jca'tzilh ixpālacata a'ntūn quincāt-lahuani'nī'ta'ni' huan Māpa'ksini'.

A'nchī māsuyuca tuchū ixpālacata lixtokohua'ca'ca Cristo

2 Lā' chuntza' a'xni'ca' pū'la icchā'lh lā' iccātā'chihuīna'ni' hui'xina'n, tū' iccāmāsu'ni'ni' hua'chi kalhatin xaka'tla' a'cta'sana'. Lā' tū' lej ka'tla' quintachihuīn lā' nīn lhūhua' quintapāstacna', a'xni'ca' xa'iccāmālacstū'ncni'yāni' a'ntū ixlistu'ncua' ixpālacata Dios lā' a'ntū tzē'k ixuani't. ² Lā' quit iclihui'lilh que tuntū' quimaca'tzi, xmān Jesucristo a'nti maknīca huan nac cruz. ³ Lā' quit hua'chilh tū' lej tli'huī'qui xa'icuanī't a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lani' lā' lej xa'icpājicua'n lā' xa'icxipi. ⁴ Lā' quintachihuīn lā' a'nchī xa'iccāmāscā'tiyāni' tū' hua'chi ixla' huan xaka'tla' a'cta'sana' a'nti lej ca'tzi. Palh chuntza' xa'iccāmāscā'tini' cahuā, tū' ixtasu'yulh a'nchī i'scujmā' huan Espiritu Santo lā' ixlimāpa'ksin Dios. Huan Espiritu Santo quimāsu'ni'lh huan tachihuīn lā' icchihuīna'lh con ixlimāpa'ksin. ⁵ Lā' chuntza' tū' nakalhlaka'ī'yā'tit ixpālacata ixtapāstacna'ca'n chī'xcuui'n pero nakalhlaka'ī'yā'tit ixpālacata ixlimāpa'ksin Dios.

Dios cāmāsu'ni' tachi'xcuui't por huan Espiritu Santo

⁶ Pero na ixlaclhpu'nanca'n a'nti xa'nca tamāchekxī ixtachihuīn Dios, tasu'yu que lej icca'tzi. Lā' quintapāstacna' tū' hua'chi ixlaca'n huan

xanapuxcu'nu' xalani'n nac quilhtamacuj porque xlaca'n natalakuan. ⁷ Pero iclichihuīna'nāuj ixtapāstacna' Dios a'ntū lakatzē'k ixuani't. Lā' huan tapāstacna' ū'tza' huā'mā': A'xni'ca' tūna'j ixa'nan quilhtamacuj, xmān ixpātunca'tzi Dios ixuani't que naka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n para pō'ktu. ⁸ Nīn tinti' xalani'n nac huā'mā' quilhtamacuj tamāchekxini't huā'mā' a'ntū lakatzē'k ixuani't. Palh ixtamāchekxilh cahuā, tū' maktin ixtaxtokohua'ca'lh huan Māpa'ksini' a'nti lihua'ca' xaka'tla'. ⁹ Pero chu a'nchī tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios:

Nīn tinti' laktzi'nī't lā' nīn tinti' kaxmatni't lā' nīn tinti' puhuanī't a'ntū Dios cāxui'lini't para huan a'ntin tapāxqui'.

¹⁰ Dios scana'nca quincālimāscā'tini' por huan Espiritu Santo porque tuntū' mātze'kni'cani't huan Espiritu. Xla' ca'tzi hasta ixtapāstacna' Dios lā' a'nchī lihuanī't Dios.

¹¹ ¿Tichū ca'tzi a'ntū puhuan kalhatin chī'xcu'? Xmān ixa'cstu ca'tzi. Lā' chuntza' nīn tinti' tzē māchekxī ixtapāstacna' Dios; xmān ixEspiritu Dios cā'tzi. ¹² Dios quincāmaxqui'nī'ta'ni' huan Espiritu a'ntū ixla' Dios lā' tū' ixlaca'n chī'xcuui'n. Lā' chuntza' tzē namāchekxiyāuj a'nchī Dios quincālakalhu'manāni' lā' quincāmaxqui'yāni' lhūhua' catūhuā. ¹³ Tū' icmāsu'yuyāuj hua'chi tamāsu'yu tachi'xcuui't a'yuj lej taca'tzi catūhuā. Quina'n iccāmāsu'ni'yāuj a'ntū quincāmāsu'ni'yāni' huan Espiritu. Chuntza' iccāmāsu'ni'yāuj xlaca'n a'nti taka'lhī huan Espiritu Santo lā' xlaca'n tamāchekxī a'ntū ixla' Dios.

¹⁴ Huan chī'xcu' a'ntin tū' ka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj xmān pāstaca huā'mā' quilhtamacuj. Tūla maklhtini'n a'ntū māsuyuca huan Espiritu Santo porque puhuan que hua'chi tachuyāt. Lā' tūla

māchekxī porque xmān limāchekxīcan con Espíritu Santo. ¹⁵Lā' huan Espíritu Santo tanūni'nī't huan chi'xcu' a'ntī i'xla' Dios lā' chuntza' limāchekxī a'ntū más tasqui'nī. Huan chi'xcu' a'ntīn tū' ka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj tūla māchekxī a'nchī huanī't huan a'ntī ka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj. ¹⁶Tatzo'kni' na ixtachi-huīn Dios:

¿Tichū lakapasnī't ixtapāstacna' Māpa'ksini' Dios?

Lā' ¿tichū tzē namāsu'ni' a'ntū natlahua? Pero quina'n icpāstacna'nāuj hua'chi Cristo lacasqui'n.

A'nchī tahuani't huan a'ntīn tatā'scujā Dios

3 Chuntza', quintā'timīn, tūlalh iccāhuanini' hua'chi xa'iccāhuani xlaca'n a'ntī cuenta tatlahua huan Espíritu Santo. Maclacasqui'nā'tit hui'xina'n na'iccāhuaniyāni' hua'chi a'ntīn tatzucumā'nacus takalhlaka'ī ixtachihuīn Dios lā' a'ntīn tatlahuamā'nacus a'ntū xmān xlaca'n talacasqui'n. Hui'xina'n hua'chi laksana'tān. ²Nā como huan ska'ta' tūlana'j laktzaka huan quini't lā' xmān hua' ixtzi'qui't, chuntza' tūlalh iccāmāsu'ni'ni' a'ntū jicslihua' para namāchekxiyā'tit. Tūlalh catisca'ttit. Lā' nīn chuhua'j tū' iccāmāsu'ni'yāni' a'ntū jicslihua' para namāchekxiyā'tit ³porque pāstacna'nā'titcus hua'chi a'ntīn tūna'j takalhlaka'ī. Palh lāsta'la'pā'na'ntitcus lā' lakca'tzanā'tit lā' taxtunquīnī'ta'ntit, tasu'yu que tlahua'yā'titcus a'ntū xmān mintapāxuhuānca'n. Latā'kchokoyā'tit hua'chi xalanī'n nac quilhtamacuj. ⁴Kalhatin huan: “Quit icstālani' Pablo”. Lā' ā'kalhatin huampala: “Quit icstālani' Apolos”. ¿Chu tū' a'cxtim tatalacpitzī xlaca'n xalanī'n nac huā'mā' quilhtamacuj?

⁵A'xni'ca' iccāmāsu'ni'ni', tū' iccāmāsu'ni'ni' para naquilāstālani'yāuj.

Nīn Apolos tū' cāmāsu'ni'ni' para nastālani'yā'tit xla'. Quina'n xmān ixtasācua'ni'n Dios. Quit iccāmāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios lā' huixina'n kalhlaka'ī'tit. Chā'tunu' de quina'n ictlahuāuj quiltilōtca'n a'ntū Dios quincāmāxqui'ni'. ⁶Quit ictzuculh iccāmāsu'ni'yāni' ixtachihuīn Dios. A'calistān milh Apolos. Nā xla' māsuyulh huampala ixtachihuīn Dios. Lā' Dios iccāmākalhlaka'ī'nīmā'ni'. U'tza' hua'chilh xa'iccha'nli ixtachihuīn Dios lā' Apolos ixmaka'lh xcān lā' Dios ixmāstaquīmā' lā' tahua'ca'lh huā'mā' tacha'ni'. ⁷Lā' chuntza' a'ntī cha'nli, xla' nīn tuntū'; lā' a'ntī maka'lh xcān, nā xla' nīn tuntū' porque xmān Dios ū'tza' maxqui' i'stacet. ⁸Lā' a'ntīn cha'n lā' a'ntī maka'n xcān a'cxtimni' tasācua'ni'n. Chā'tunu' namaklhtini'n ixtatlj chu a'nchī scujli. ⁹Chuntza' quina'n tasācua'ni'n como iccā'scujāuj Dios lā' hui'xina'n hua'chi ixtacuxtu Dios a'nlhā cha'nca'n ixtachihuīn Dios. Xla' maktaka'lh mā' para que nala ixtō'ca't.

Nā hui'xina'n hua'chi lakatin chic a'ntū i'xla' Dios lā' a'ntū yāhuamā'cacus. ¹⁰Dios quilacsacī lā' quimāsu'ni'lh a'nchī na'icmāsu'yu ixtachihuīn a'nlhā tū' maktin kaxmatcanī't. Lā' ā'calistān milh ā'chā'tin. Nā xla' māsuyulh ixtachihuīn Dios. U'tza' hua'chi palh quit tapācna' lā' ictlahuah ixlitzucuni' huan chic. A'kalhatin namin para nayāhua huanmā' chic. Lā' ū'tza' tasqui'nī chā'tunu' cuenta catlahualh tuchū nalicāxtlahua huanmā' chic. ¹¹Xmān lakatin ixlitzucuni' huā'mā' chic a'ntū i'xla' Dios a'ntū yāhuamā'cacus. Lā' ū'tza' huā'mā' a'ntū iccāmāsu'ni'ni' ixpālacata Jesucristo lā' a'nchī pātini'lh huan nac cruz. ¹²Tāpālhūhua' a'ntūn tzē nacāmāsu'yucan ixpālacata Dios, hua'chi tāpālhūhua' a'ntūn tzē nalicāxtlahuacan huan chic. Makapitzīn natalicāxtlahua oro o plata o lej tzey

chihuix a'ntün täyani'. Lā' ā'makapitzin natalicāxtlahua qui'hui' o matlū'c o seket a'ntün tū' täyani'. ¹³ Nachin lakatin chi'chini' a'xni'ca' natasu'yu tuchū taliscujli chā'tunu'. Huan chi'chini' natzucu hua'chi macscut lā' como huan oro lā' plata tatāyani' macscut, chu a'cxim ixtascujūt huan xatzey mākalhtō'kē'ni' nā natāyani'. ¹⁴ Lā' palh ixtascujūt kalhatin natāyani', xla' namaklhini'n ixtatlj. ¹⁵ Lā' palh tū' täyani' ixtascujūt kalhatin, nasputni' ixtatlj pero Dios namāpūtaxtū hua'chi huan chi'xcu' a'ntī napūtaxtu a'xni'ca' lhcumā' ixchic lā' nalhcukō' ixlihuāk a'ntū ixka'lhī.

¹⁶ ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que milihua'kca'n hui'xina'n hua'chi ixlitokpān Dios? Huan Espiritu Santo hui' na mi'a'clhcunucca'n. ¹⁷ Nā palh kalhatin natlahuani' a'ntün tū' limakuan ixlitokpān Dios, Dios namālakuanī xla' porque ixlitokpān Dios lej santo. Lā' hui'xina'n la'tit ixlitokpān Dios a'xni'ca' kalhlaka'itit.

¹⁸ Tū' cata'a'kxokotit mē'cstuca'n. Palh kalhatin na milaclhpu'nanca'n puhuan lej skalalh xla' ixpālacata a'ntū a'nan nac huā'mā' quilhtamacuj, calalh hua'chilh tuntū' ixca'tzī. Lā' chuntza' tzē nasca'ta a'ntū más tasqui'nī. ¹⁹ Huan tapāstacna' a'ntū xala' huā'mā' quilhtamacuj Dios cālaktzī'n hua'chi tachuyāt. Pues chuntza' tatzō'kni': Huan a'ntin tapuhuan lej lakskalalh, ū'tunu'n Dios cāmātlahuī a'ntū natalita'a'kxoko ixa'cstuca'n ixlilakskalalhca'n a'xni'ca' tatlahuacu'tun ixpātunca'tzica'n lā' chuntza' tūlalh catitatlōkentaxtūlh.

²⁰ Lā' tatzō'kni' huampala:

Huan Māpa'ksini' Dios cālakapasni' ix-tapāstacna'ca'n a'ntī lej lakskalalhna' lā' cālaktzī'n hua'chi palh tū' taka'lhī ixtapalhca'n.

²¹ Chuntza' tū' catika'tla'jca'tzītīt ixpālacata a'ntün tlhualh catihuāyā chi'xcu' o a'ntū māsu'yulh como ixlihuāk catūhuā milaca'n. ²² Ixlihuāk catūhuā para hui'xina'n para nacāmaktāyayāni'. Huan Pablo lā' huan Apolos lā' huan Pedro, quilihuākca'n para hui'xina'n. Nā milaca'n huan quilhtamacuj para nacāmaktāyayāni'. A'yuj hui'lā'na'ntitcus lā' a'yuj cani'tit pero a'ntū pātle'kemā' lā' a'ntū napātle'ke, huāk ū'tza' a'ntün tzey para hui'xina'n. ²³ Ixlihuāk milaca'n porque hui'xina'n tapa'ksi'yā'tit con Cristo, lā' Cristo tapa'ksi con Dios.

Ixtascujūtea'n huan apóstoles

4 Quina'n a'ntī apóstoles, caquincāta-laktzī'ni' que quina'n ixtasācuani'n Cristo a'ntī quincāmamacū'ni' para na'icmāsu'yuyāuj a'ntū ixla' Dios lā' a'ntū Dios quincāmāca'tzinini'. ² Lā' huan a'ntī limāmacū'cani't catūhuā maclacasqui'n que xla' xa'nca natlōkentaxtū a'ntū limāpa'ksicani't. ³ Quit tū' quimaca'tzi a'ntū puhua'nā'tit de quit nīn a'ntün tapuhuan ā'makapitzin tachi'xcuhui't de quit. Nīn quit tūla na'icuan palh tzey o tū' tzey quit. ⁴ A'yuj tū' icu'cxca'tzī palh iclaclē'n pero ū'tza' tū' huanicu'tun que quit tū' iclaclē'n. Dios nahuan palh iclaclē'n. ⁵ A'xni'ca' tūna'j min huan Māpa'ksini' Jesucristo, tū' catipuhua'ntit palh tzey o tū' tzey ā'kalhatin ixpālacata a'ntün tlhualh. A'xni'ca' namin huan Māpa'ksini', xla' namālaxkakēkō' ixlihuāk catūhuā a'ntün tatzē'kni't a'nlhā cā'pucsua'. Lā' namāsu'yukō' ixlihuāk a'ntün tapuhuan tachi'xcuhui't lā' a'ntün tatlahuacu'tun. Lā' a'xni'ca' Dios nacāmāka'tli' chā'tunu' ixpālacata huan xatzey a'ntün tatlahuani't.

⁶ Quintā'timīn, ixlihuāk huā' tamā'na iccātzo'knuni'nī'ta'ni' quimpālacataca'n quit lā' Apolos. Lā' ū'tza' hua'chi a'ntū tā'mālacastuccan para que nasca'tā'tit a'nchī xa'nca na'a'kahuāna'ni'yā'tit

ixtachihuïn Dios a'ntün tzo'kcani't. Lã' chuntza' tũ' tilika'tla'jca'tziyã'tit ixpälacata kalhatin mākahl'tō'kē'ni' lã' tũ' catilakmaka'ntit ā'chã'tin mākahl'tō'kē'ni'. ⁷Tũ' tipuhua'na' palh hui'x más xatzey. Huāk a'ntũ ka'lhī'ya' huāk maxqui'nī'ta'ni' Dios. Tũ' tla'jani'ta'. Tũ' tilika'tla'jca'tziya' a'ntũ maxqui'nī'ta'ni' Dios.

⁸U'cxca'tziyã'tit hua'chilh tuntũ' caticãspunī'ni' lã' u'cxca'tziyã'tit hua'chilh ka'lhī'yã'tit ixlihuāk a'ntũ maclacasqui'nã'tit. Puhua'nã'tit que tzē natapa'ksī'yã'tit mē'cstucan lã' quilāmaktēkni'ta'uj. Tũ'tza' lacasqui'nã'tit na'iccāmaktāyayāni'. Xalitzey palh stu'nucua' ixmāpa'ksini'ntit cahuā para que quina'n tzē xa'iccātā'māpa'ksini'ni'. ⁹Pero chō'la Dios lacasqui'n que quina'n apóstoles ictasu'yuyāuj hua'chi chí'xcuhui'n a'nti más xatalakmaka'n lã' hua'chi a'nti lihui'lican para namakñican. Quincã-tatlahuani'ta'ni' hua'chi lilakastān nac quilhtamacuj lã' na ixlacapünca'n huan ángeles lã' tachi'xcuhui't. Quincãtalaktzi'nāni' hua'chi a'ntin nīn tuntũ' ixtapalh. ¹⁰Huancan que quina'n lactonto por ixpälacata Cristo pero hui'xina'n puhua'nã'tit que lej ca'tziyã'tit a'ntũ ixla' Cristo. Huancan que quina'n lacscalana'jua' lã' hui'xina'n a'nti iccãtzo'knuni'yāni' lej ka'lhī'yã'tit limāpa'ksin. Hui'xina'n lej cãta'a'cnini'ni'yāni' lã' quina'n xatalakmaka'nī'n. ¹¹Hasta chuhua'j quina'n ictzi'ncsāuj lã' ickalhpütīyāuj lã' tũ'tza' tzey quilu'xu'ca'n. Lã' quincãtatucsanī' lã' ictejelatlã'huanāuj. ¹²Lã' lipalha' icscujāuj para na'icua'yanāuj, lã' ictlekua'nāuj. A'xni'ca' quincãtalakapalayāni', quina'n icsqui'ni'yāuj Dios por xlaca'n. A'xni'ca' quincãtamāpātini'yāni', quina'n ictāyani'yāuj. ¹³A'xni'ca' ko'hua'jua' quincãtalichihuina'nāni', quina'n

xa'nca ickalhtīni'nāuj. Hasta chuhua'j cã'lacapülhuhua' quina'n iclanī'tauj hua'chi pa'lhma' lã' hua'chi xatanca'chi' de ixlihuāk a'ntũ lakmaka'nca'n.

¹⁴Tũ' iccãtzo'knuni'yāni' huā'mã' para que na'iccāmāmāxani'yāni'. Iccãtzo'knuni'yāni' huā'mã' para na'iccāmāca'tziniyāni' a'ntũ natlahua'yã'tit porque lej iccãpāxqui'yāni' hua'chi quincamana'. ¹⁵A'yuj ixka'lhī'tit lakacāuj mil a'nti nacāmāsu'ni'yāni' ixpälacata Cristo, pero xmān kalhatin hua'chi mintāta'ca'n. Lã' māni' quit mintāta'ca'n por ixpälacata Cristo lã' huan xatzey tachihuïn a'ntũ iccāmāscatīyāni'. ¹⁶U'tza' lej iccālīsqi'ni'yāni' caquilāmaksca'txtūj a'nchī natalatã'kchokoyã'tit.

¹⁷U'tza' huā'mã' iccālīlakmacā'nchāni' huan Timoteo. Nã xla' lalh quincaman por ixpälacata quiMāpa'ksini' lã' lej icpāxqui' lã' xla' tlōkentaxtũ ixtapuhuan Dios. Lã' huan Timoteo nacāmāpās-taqui'yāni' a'nchī iclīlatã'kchokomã' porque ica'kahuāna'ni' Cristo lã' nã a'nchī iccāmāsu'ni'mã' ā'makapitzin para que nã chuntza' xlaca'n natalatã'kchoko. Lã' chuntza' icmāsu'yu chu calhãhuā na ixlihuāk litokpāna'. ¹⁸Makapitzin de hui'xina'n lej lika'tla'jca'tziyã'tit porque puhua'nã'tit: "Tũ' catimilh Pablo", puhua'nã'tit. ¹⁹Pero palh Dios lacasqui'n, palaj na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n. Lã' a'xni'ca' na'icchã'n, na'icclakapasa ixlimāpa'ksinca'n xlaca'n a'ntin taka'tla'jca'tzi o palh xmān tahuan. ²⁰Lã' natasu'yu tichũ tatapa'ksī con Dios. Natasu'yu por ixpälacata a'ntün tzē tatlahua por ixlimāpa'ksin Dios, lã' tũ' xmān por ixpälacata a'ntün tahuan chí'xcuhui'n. ²¹¿Tuchũ lacasqui'nã'tit? A'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni', ¿chu lacasqui'nã'tit na'icmin para na'iccācastigarli'yāni' o lacasqui'nã'tit na'iccãpāxqui'yāni' lã' na'iccālakalhu'manāni'?

Mālaclē'nica a'nti ixtlahua talākahlī'n

5 Scana'nca ca'tzican que a'nan na milaclhpu'nanca'n kalhatin a'nti makpuscātini'n. Xla' tā'hui māni' ixtūtzi't. Lā' nīn a'ntīn tū' takahlaka'ī tū' tatlhua hua'chi huā'mā' ko'hua'jua' talaclē'i'. ²Lā' hui'xina'n nīn māxa'na'nā'tit lā' nīn lakaputzayā'tit ixpālacata huanmā talaclē'i'. Ixmāxtutit de milaclhpu'nanca'n huā'mā' chi'xcu' a'ntīn tlahualh talākahlī'n. ³Lā' quit a'yuj tū' tasu'yu quilacan a'xni'ca' takēx-timiyā'tit, pero lej iccāpāstacmā'ni'. Lā' chuntza' hua'chilh icui'lacha' lā' iclacāxtlahuanī'ta'ncha'tza'. ⁴A'xni'ca' takēstokchipitit por ixpālacata quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo lā' con ixlimāpa'ksin, lā' a'xni'ca' hua'chilh xa'icui'lacha', como iccāpāstacmā'ni', ⁵camāxtutit de milaclhpu'nanca'n huanmā' chi'xcu'. Namacamaxqui'yā'tit Satanás para napātini'n ixmacni' lā' chuntza' namāpūtaxtūcan ixlica'tzīn a'xni'ca' namimpala huan Māpa'ksini' Jesucristo.

⁶Tū' tzey a'nchī ka'tla'jca'tziyā'tit. ¿Chu tū' ca'tziyā'tit que macsti'nal'j levadura laklhtāyakō' ixlihuāk huan tasquit? Chuntza' ixtalaclē'i' huan kalhatin chi'xcu' nacāpasakō'yāni' milihūākca'n como ū'tza' nacāmāscati ā'makapitzīn. ⁷Camakxtektit ixlihuāk a'ntūn tū' tzey. Ū'tza' hua'chi xakōlūhua' levadura. Camāxtutit xla' lā' chuntza' nala'yā'tit hua'chi xasāsti' tasquit a'ntūn tū' kalhī levadura. Tasqui'nī nala'yā'tit lacuan porque maknīcanī't Cristo por quimpālacataca'n hua'chi maknīcan huan borrego a'ntū nālē'ksajna'ncan para pascua. ⁸A'xni'ca' tlahuacan ixcā'tani'ca'n israelitas a'ntū huanican pascua, maka'ncan huan xakōlūhua' levadura lā' hua'can xasāsti' pāntzi a'ntūn tū' kalhī levadura. Chuntza' camācā'taniuj Dios. Tasqui'nī pū'la

camakxtekui huan tūn tū' tzey tapāstacna' lā' huāk a'ntūn tū' tzey. Lā' catahui'lauj lilacatejtin lā' lilacastu'nc. Chuntza' camācā'taniuj Dios.

⁹Iccāzto'knuni'nī'ta'nī'tza' nac ā'kalhtin carta que tū' caticātā'talacxtuctit con a'ntīn tatlhua talākahlī'n. ¹⁰Tū' xa'icuanicu'tun que tū' catā'talacxtuctit xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj a'ntīn tatlhua talākahlī'n. Lā' nīn tū' xa'icuanicu'tun a'nti xalanī'n nac quilhtamacuj lā' tatampi'lhīni'n lā' ta'a'kxokoka'lhāna'n. Lā' nīn tū' xa'icuanicu'tun que tū' caticātā'talacxtuctit xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj a'ntīn ta'a'cnīni'nī' ixídolosca'n. Palh tū' ixcātā'talacxtuctit nīn chā'tin de xla'ca'n, pues maclacasqui'n nataxtuyā'tit de huā'mā' quilhtamacuj. ¹¹Pero a'ntū iccāzto'knuni'nī'ta'nī' ū'tza' huā'mā': Palh chā'tin huan que kalhlaka'ī ixtachihuīn Dios lā' nā xla' tlahua talākahlī'n, tū' catitā'talacxtuctit. Palh chā'tin huan que kalhlaka'ī lā' tlahua talākahlī'n o tampi'lhīni'n o na'a'cnīni'nī' ixídolo, tū' catitā'talacxtuctit lā' nīn tū' titā'huā'ya'nā'tit. Lā' tū' titā'huā'ya'nā'tit huan a'nti huan que kalhlaka'ī lā' xla' lakapalana'n o ka'chī o a'kxokoka'lhāna'n. ¹²⁻¹³¿Chu quimaca'tzi na'iccājuzgarlī huan a'ntīn tū' takahlaka'ī ixtachihuīn Dios? A'ntīn tū' takahlaka'ī, xla'ca'n Dios nacājuzgarlī. Pero tasqui'nī hui'xina'n nacājuzgarlī'yā'tit huan a'ntīn takahlaka'ī. Por eso camāxtutit de na milaclhpu'nanca'n huanmā' chi'xcu' a'ntīn tlahua huā'mā' talaclē'i'.

A'ntīn talāmālapū' con huan jueces a'ntīn tū' takahlaka'ī

6 Lā' a'xni'ca' kalhatin de hui'xina'n liyāhuacu'tun catūhuā ā'kalhatin a'nti kalhlaka'ī, lej līmāxana' palh ixmālapū'lh na ixlacapūnca'n a'ntīn

tū' takalhlaka'ī'. Ixtalacāxtlahualh a'ntin tatapa'ksi con Dios. ²Hui'xina'n a'ntin tā'tapa'ksiyā'tit con Dios nacālacāxtlahua'yā'tit huan tachi'xcuui't a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj. Lā' palh hui'xina'n nacālacāxtlahua'yā'tit ixlīhuākca'n xalani'n nac quilhtamacuj, nā tzē nalacāxtlahua'yā'tit antūn tū' lej tasqui'nī. ³¿Chu tū' ca'tziyā'tit que quina'n nacālacāxtlahua'yā'uj huan ángeles? Lā' palh nacālacāxtlahua'yā'uj huan ángeles, ā'chulā' tzē nacālacāxtlahua'yā'uj a'ntū xala' nac huā'mā' quilhtamacuj. ⁴Chuntza' palh maclacasqui'n nalacāxtlahua'yā'tit catūhuā xala' huā'mā' quilhtamacuj, ¿a'chī' cāputzayā'tit huan chi'xcuui'n a'ntin tū' lej cā'a'cnīni'can na ixlacapūnca'n a'ntin takalhlaka'ī'? ⁵Huā'mā' iccāhuaniyāni' para que na'iccāmāmāxani'yāni'. ¿Chu tū' a'nan na milaclhpu'nanca'n nīn chā'tin a'ntin tzē nacālacāxtlahua'yāni' hui'xina'n a'nti litā'timin? ⁶Ca'tziyā'tit que a'nan. Chuntza' tū' tzey a'nchī tlahua'yā'tit a'xni'ca' kalhatin a'nti kalhlaka'ī' lā' namālacapū' ā'kalhatin xatā'tin lā' nalacāxtlahua'yā'tit na ixlacapūnca'n a'ntin tū' takalhlaka'ī'.

⁷Como lāmālacapū'yā'tit entre litā'timin, chuntza' tasu'yu que tū' tlōkentaxtūyā'tit ixtapuhuān Dios lā' lhūhua' ticāspu'tni'yāni'cus. Ixpātītīt huan a'ntūn tū' tzey a'ntū cātātlahuani'ni'. Ixtāya'ni'tit a'nchī cāta'a'kxokomaklhtini'. ⁸Pero māni' hui'xina'n lātlahua'ni'yā'tit a'ntūn tū' tzey lā' cā'a'kxokomaklhtiyā'tit a'yuj mintā'tinca'n.

⁹¿Chu tū' ca'tziyā'tit que a'ntin tatlaha a'ntūn ko'hua'jua', xlaca'n tūlah catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksini'n? Tū' tita'a'kxokoyā'tit mē'cstua'n. Huan a'ntin tamakpuscātini'n lā' huan a'ntin tatlaha talākali'n lā' huan a'ntin tataquilhpūtani' ídolos,

xlaca'n tūlah catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksini'n. Nā huan a'ntin talātā'tahuilāna' entre chi'xcuui'n lā' huan a'ntin tamaklhtza'stī puscan, xlaca'n tūlah catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksini'n. ¹⁰Nā huan a'ntin taka'lhāna'n lā' huan a'ntin talakla catūhuā lā' huan a'ntin taka'chī tūlah catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksini'n. Nā huan a'ntin talakapalana'n lā' huan a'ntin ta'a'kxokomaklhtini'n catūhuā tūlah catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksini'n. Nīn tintī' de huan tamā'na tū' catitamaklhtini'lh nīn tuntū' a'nlhā Dios māpa'ksini'n. ¹¹Lā' chuntza' ixtlahua'yā'tit ā'makapitzin de hui'xina'n. Pero chuhua'j Dios cālacsacni'ta'ni' lā' cāxapani'nī'ta'ni' mintalaclē'i'ca'n para natlahua'yā'tit ixtapuhuān. Lā' chuhua'j Dios mālacstū'nca que hui'xina'n lacuantza' por ixlīmāpa'ksin huan Māpa'ksini' Jesucristo lā' por ixlīmāpa'ksin ixEspíritu quinDiosca'n.

Maclacasqui'n que Dios nacāmāpa'ksi quimacni'ca'n

¹²Tzē na'icuan: "Icka'lhī talacasqui' para que tzē na'ictlahua ixlīhuāk catūhuā a'ntū iclacasqui'n". Pero tū' ixlīhuāk a'ntū ictlahuacu'tun nacāmaktāya ā'makapitzin. Tzē na'icuan: "Tzē na'ictlahua chuxatū catūhuā". Pero a'yuj xa'icualh, tū' ictlahuacu'tun catūhuā a'ntūn tūla na'icmakxteka ā'calistān lā' ū'tza' naquililtaja. ¹³Nā nahuancan: "Quimpānca'n maclacasqui'n lihua't lā' a'nan lihua't para quimpānca'n", nahuancan. Pero ixtu'ca'n tū' catitātāyani'lh para pō'ktu. Namin lakatin chī'chini' a'xni'ca' Dios nacāmālakuanī ixtu'ca'n. Dios tlahualh quimacni'ca'n para que nali'a'cnīni'yā'uj xla'. Lā' xla' quincāmāxqui'yāni' a'ntū maclacasqui'n quimacni'ca'n. Tū'

lacasqui'n nalitlahuayāuj talākahlī'n quimacni'ca'n. ¹⁴Lā' chu a'nchī Dios mālakahuanīchokolh ixmacni' huan Māpa'ksini' Jesucristo nā chu chuntza' namālakahuanīchoko quimacni'ca'n con ixlimāpa'ksin.

¹⁵¿Chu tū' ca'tziyā'tit que quimacni'ca'n tā'tapa'ksi con Cristo? Lā' quimacni' a'ntūn tapa'ksi con Cristo, ¿chichū na'iclimaklhti de Cristo para natā'takēxtimī kalhatin puscāt xala' nac cā'tejen? Tū' maktin ictitlahualh. ¹⁶¿Chu tū' ca'tziyā'tit que a'xni'ca' kalhatin chi'xcu' tā'takēxtimī kalhatin puscāt a'ntī xala' nac cā'tejen chu lakatin macni' natala a'xni'ca' natā'takēxtimī? Chuntza' tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios: Ixtu'ca'n chu lakatin macni' natala.

¹⁷Lā' a'xni'ca' natamacamāstā'ya' con huan Jesús, mintu'ca'n nala'yā'tit chu lakatin lica'tzīn.

¹⁸Tū' catlahua'tit talākahlī'n. A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' makpuscātini'n, xla' más ko'hua'jua' tlahua ixmacni' que a'xni'ca' tlahua ā'lakatin talaclē'i.

¹⁹Ca'tziyā'tit que Dios cāmaxqui'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo lā' como xla' tanūma' na mi'a'clhcunucca'n, chuntza' mimacni'ca'n talani't ixlitokpān Espíritu Santo. Lā' maclacasqui'n que Dios namāpa'ksini'n a'ntza'. Lā' hui'xina'n tū' tapa'ksi'yā'tit mē'cstuca'n; tapa'ksi'yā'tit con Dios. ²⁰Xla' lej tapala cālitamāhuani'ta'ni' porque Jesucristo māpalalh huan nac cruz. U'tza' nali'a'cnīni'ni'yā'tit Dios a'nchin tlahua'yā'tit con mimacni'ca'n como hui'xina'n tapa'ksi'yā'tit con Dios.

Ixpālacata a'nchī tapūchahuacan

7 Lā' ixpālacata a'ntū quilātzo'kni'uj, chuhua'j iccākalhtiyāni'. Lej tzey palh kalhatin chi'xcu' tū' maktin tā'takēxtimī kalhatin puscāt. ²A'yuj tzey chuntza', pero como lej makpuscātini'ncan lā' lej makchi'xcu'nuncan,

cataka'lhilh chā'tunu' chi'xcuhui'n xmān kalhatin ixpuscātca'n lā' chā'tunu' puscāt cataka'lhilh xmān kalhatin ixkōlu'ca'n. ³Catlōkentaxtūlh kalhatunu' chi'xcuhui'n a'ntūn tasqui'nī para ixpuscātca'n. Lā' chuntza' kalhatunu' puscan catlōkentaxtūlh a'ntūn tasqui'nī para ixkōlu'ca'n. ⁴Huan puscāt tū'tza' ixa'cstu māpa'ksi ixmacni'; ixkōlu' nā tā'māpa'ksi. Nā chuntza' huan chi'xcu' tū'tza' ixa'cstu māpa'ksi ixmacni'; ixpuscāt nā tā'māpa'ksi. ⁵Palh huan chi'xcu' lā' ixpuscāt más natatlahuacu'tun oración, tzē natalacchihuīna'n para que tū' natalātā'lhata lātma'j, pero tū' makān. Palh makān tū' natalātā'lhata, huan ko'ti'ti' nacā'ilaktzi'ncu'tun porque tū' catitatāyani'lh.

⁶U'tza' huā'mā iccāhuaniyāni' que tzē tlahuacan. Tū' iccāmāpa'ksimā'ni'. ⁷Iclacasqui'n que ixlihuākca'n tachi'xcuhui't ixtalalh hua'chi quit pero Dios cāmaxqui' kalhatunu' chi'xcuhui'n a'nchī tzē natalatā'kchoko. Kalhatin tzē natalhua catūhuā lā' ā'kalhatin natlahua ā'catūhuā. Kalhatin natapūchahua lā' ā'kalhatin tū' tasqui'nī natapūchahua.

⁸Iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntin tūna'j tapūchahua'yā'tit lā' a'ntī lakapūnu'tza' que tzey palh natachokoyā'tit chu chuntza' hua'chi quit. ⁹Lā' palh kalhatin tū' catitāyani'lh ixa'cstu, mejor catapūchahualh para que tū' pō'ktu napāstaca a'ntū lacasqui'n ixmacni'.

¹⁰Lā' hui'xina'n a'ntin tapūchahua'ni'ta'ntittza', iccāmāpa'ksiyāni' lā' tū' xmān quit. Nā huan Māpa'ksini' nā xla' cāmāpa'ksiyāni' que tū' catitamakxtekli ixkōlu'ca'n huan puscan. ¹¹Lā' palh makxteknī'ttza' ixkōlu' kalhatin puscāt, catachokolh ixa'cstu sin ixkōlu' o catā'tahui'lachokopā ixkōlu'. Lā' huan a'ntī xakōlu' tū' catimakxtekli ixpuscāt.

¹²Lā' chuhua'j xmān quit ic-cāhuaniyāni' ā'makapitzin de hui'xina'n lā' tū'tza' huan Māpa'ksini'. Palh kalhatin chi'xcu' kalhlaka'ī' ixtachihuin Dios lā' ixpuscāt tū' kalhlaka'ī', tū' catimakxtekli huan puscāt palh xla' tā'tahui'lacu'tun. ¹³Lā' kalhatin puscāt a'nti kalhlaka'ī', tū' catimakxtekli ixkōlu' a'ntin tū' kalhlaka'ī' palh xla' tā'tahui'lacu'tun. ¹⁴A'yuj huan chi'xcu' tū' kalhlaka'ī' Dios, pero por ixpālacata ixpuscāt a'nti kalhlaka'ī', māxtunquicani't huan chi'xcu' para nala ixla' Dios. Lā' nā huan puscāt a'ntin tū' kalhlaka'ī' māxtunquicani't para nala ixla' Dios por ixpālacata ixkōlu' a'nti kalhlaka'ī'. Palh tū' chuntza' cahuā, mincamana'ca'n ixtalalh hua'chi a'ntin tū' takalhlaka'ī'. Pero chuhua'j laktzi'ncan hua'chilh a'ntin takalhlaka'ī'. ¹⁵Huan chi'xcu' antin tū' kalhlaka'ī' lā' palh makxtekc'u'tun ixpuscāt, camakxtekli na'a'n. Lā' huan puscāt a'ntin tū' kalhlaka'ī' lā' palh makxtekc'u'tun ixkōlu', camakxtekli na'a'n. Dios lacasqui'n ca'cs calatahui'lauj quina'n. ¹⁶Huan puscāt tū' ca'tzi' palh ixpālacata xla' ixkōlu' a'ntin tū' kalhlaka'ī' namāpūtaxtūcan; lā' huan chi'xcu' tū' ca'tzi' palh ixpālacata xla' ixpuscāt a'ntin tū' kalhlaka'ī' namāpūtaxtūcan.

¹⁷Chu a'nchi' ixuani'ta' a'xni'ca' pū'la kalhla'ka'ī', chu chuntza' catachoko, xmān nalatā'kchokoya' hua'chi Dios lacasqui'n. U'tza' icmāsu'yu na ixlihuāk huan litokpānna'. ¹⁸Palh lanāntza' hui' mixtu'tu' a'ntū cā'ilalakapascan israelitas a'xni'ca' pū'la kalhlaka'ī' ixtachihuin Dios, catachoko chuntza'. Lā' palh tū' ixka'lhī'ni'ta' huan xtu'tu' a'xni'ca' pū'la kalhlaka'ī', nā chuntza' catachoko. ¹⁹Palh ka'lhī'ya' huan xtu'tu' o palh tū' ka'lhī'ya', xla' tuntū' ixpālacata. A'ntū más tasqui'ni, ū'tza' tlahuacan ixtapuhuān Dios. ²⁰Chā'tunu'

catachokolh na ixtascujūt a'ntū ixka'lhī a'xni'ca' pū'la kalhlaka'ī'lh ixtachihuin Dios. ²¹Palh xatatamāuj tasācua' ixua'ni'ta' a'xni'ca' kalhlaka'ī', tū' tilipuhua'na'. Pero palh mimpatrón namakxtekāni', capit. ²²Huan a'ntin tasācua' ixuani't a'xni'ca' kalhlaka'ī'lh, ū'tza' Dios laktzi'n hua'chilh tū' tasācua' ixuani't. Lā' a'ntin tū' xatatamāuj tasācua' ixuani't a'xni'ca' kalhlaka'ī'lh, ū'tza' lanit' xatatamāuj ixtasācua' Cristo. ²³Quintā'timin, Dios lej tapala cālitamāhuani'ta'ni' porque Jesucristo māpalalh huan nac cruz. Lā' ū'tza' tū' catilitamakxtektit lej nacātamāpa'ksiyāni' chi'xcuhui'n. Xmān Dios nacāmāpa'ksiyāni'. ²⁴Quintā'timin, chu a'nchi' ixuani'ta'ntit a'xni'ca' kalhlaka'ī'tit, chuntza' natachokoyā'tit a'yuj tapūchahuani'ta'ntittza' o tū', lā' a'yuj xatatamāuj tasācua' o tū'. Xmān chuhua'j maclacasqui'n que Dios nacā'o'kska'lhīyāni'.

²⁵Huan Māpa'ksini' tū' quimaxqui'lh limāpa'ksin ixpālacata a'ntin tūna'j tapūchahua. Pero tzē nakalhlaka'ī'yā'tit a'ntū iccāhuaniyāni' porque Dios quilakalhu'malh lā' quilacsacli. ²⁶Icpuhuan que tzey palh chā'tunu' ixtachokolh hua'chi quit icui' lā' tzey porque mimā' huan chi'chini' a'ntū napūpātini'nāuj. ²⁷Palh ka'lhī'ya' mimpuscāt, tū' catimakxtekti lā' palh tū' ka'lhī'ya' mimpuscāt, tū' caputza. ²⁸Pero palh natapūchahua'cu'tuna', ū'tza' tū' talaclē'ī'. Lā' palh kalhatin tzu'ma'jāt natapūchahuacu'tun, ū'tza' tū' talaclē'ī'. Pero más jisclihua' para xla'ca'n a'ntin tatapūchahuani'ttza' a'xni'ca' namin huā'mā' chi'chini'. Lā' quit tū' iclacasqui'n que lej napātini'nā'tit.

²⁹Quintā'timin, tū'tza' lej makān natahui'layāuj nac cā'quilhtamacuj. U'tza' iccālihuaniyāni' que huan a'nti ka'lhī' ixpuscāt catā'scujli Dios hua'chilh tū' ixka'lhī. ³⁰Tū' lej makān

a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilhtamacuj. Tū'tza' makān nacalhua'nā'tit lā' tū'tza' makān napāxuhua'yā'tit lā' tū'tza' makān natamāhua'na'nā'tit. U'tza' calilē'capintit a'ntū natāyani' para pō'ktu. ³¹ Makapitzin a'ntin taka'lhi ixnegocioca'n, pō'ktu tapāstacmā'na huan negocio. Hui'xina'n a'ntin kalhlaka'i'yā'tit, tū' cala'tit hua'chi xla'ca'n porque chuxatū xala' huā'mā' quilhtamacuj tū' catitāyani'lh para pō'ktu.

³² Tū' iclacasqui'n que lej nacāpāta'layāni'. Huan chi'xcu' a'ntin tūna'j tapūchahua, xla' tzē cuenta natlahua xmān a'nchī namakapāxuhua huan Māpa'ksini'. ³³ Pero huan chi'xcu' a'ntin tapūchahuani'ttza' tū' xmān pāstaca Dios; nā pāstaca a'ntū xala' nac cā'quilhtamacuj ixpālacata huan ixfamilia. Lā' cuenta tlaha a'nchī namakapāxuhua huan ixpuscāt. Chuntza' tāpātu' ixtapāstacna'. ³⁴ Lā' huan tzu'ma'jāt a'ntin tūna'j tapūchahua o huan puscāt a'ntin tū'tza' ka'lhi ixkōlu', ū'tza' tzē cuenta natlahua a'nchī nalitlahua ixtapuhuān huan Māpa'ksini'. Li'a'cnini'ni'cu'tun Dios huāk a'ntū natlahua lā' a'ntū napāstaca. Huan puscāt a'ntin tapūchahuani'ttza' tū' xmān pāstaca Dios. Nā pāstaca a'ntū xala' nac cā'quilhtamacuj ixpālacata huan ixfamilia. Lā' nā cuenta tlaha a'nchī namakapāxuhua ixkōlu'.

³⁵ U'tza' iccāhuaniyāni' porque iccāmaktāyacu'tunāni'. Tū' iccāhui'lini'cu'tunāni' catūhuā hua'chi a'xni'ca' cāchi'lakstokcan huan cahuāyujnu' pero iclacasqui'n que pō'ktu natlahua'yā'tit a'ntū limakuan porque xmān tlōkentaxtūcu'tunā'tit ixtapuhuān Dios.

³⁶ Palh kalhatin chi'xcu' puhuan que tū' tzey porque tūna'j tapūchahua ixtzu'ma'jāt porque xla' ka'tla'tza' lā' limakuantza' natapūchahua, catlahualh

a'ntū lacasqui'n. Tū' tlahuamā' talaclē'i'. Camāpūchahualh ixtzu'ma'jāt. ³⁷ Pero palh kalhatin chi'xcu' lihui'lini't que tū' namāpūchahua ixtzu'ma'jāt lā' puhuan que tū' maclacasqui'n natapūchahua ixtzu'ma'jāt, lā' como tzē māpa'ksi huan ixtzu'ma'jāt, ū'tza' tzey. Tū' camāpūchahualh. ³⁸ Chuntza' huan ti māpūchahua ixtzu'ma'jāt, tzey tlahuamā', lā' más tzey tlahua huan a'ntin tū' māpūchahua ixtzu'ma'jāt.

³⁹ Huan puscāt tūlalh catimaktexkli ixkōlu' lihuan xla' huī'cus. Pero palh nini'ttza' ixkōlu', tzē natapūchahuapala, xmān calalh kalhatin chi'xcu' a'nti kalhlaka'i' ixtachihuīn Dios. ⁴⁰ Pero quit icpuhuan que más napāxuhua palh tū'tza' natapūchahua. Lā' icpuhuan que chuntza' quimāsu'ni'lh huan Espiritu Santo.

Huan lihua't a'ntū cā'a'ksajuī'can huan ídolos

8 Lā' chuhua'j iccāhuaniyāni' ixpālacata huan lihua't a'ntū cā'a'ksajuī'cani't ídolos. Hui'xina'n hua'nā'tit: “Quilhuākca'n māchekxiyāuj lā' lej ka'lhiyāuj tapāstacna”, hua'nā'tit. Pero quit iccāhuaniyāni': “Capāstactit que lej ka'tla' makca'tzican palh xmān ka'lhican lhūhua' tapāstacna”. Pero a'ntū cāmaktāyāyāni' milihuākca'n, ū'tza' lāpāxqui'can. ² Palh chā'tin puhuan que lej cā'tzi catūhuā, xla' tūna'j ca'tzi hua'chi tasqui'ni naca'tzi. ³ Pero palh kalhatin pāxqui' Dios, Dios ca'tzi palh xla' tapa'ksi con Dios.

⁴ Lā' ixpālacata huan lihua't a'ntū cā'a'ksajuī'cani't ídolos, quina'n ca'tziyāuj que huan ídolo tū' lakahuan lā' xmān kalhatin Dios a'nti huī' lā' xla' xalakahuan. ⁵ A'nan a'ntin cāmāpācuhuīcan dioses nac a'kapūn o nac ti'ya't. Lā' a'yuj huancan a'nan lhūhua' dioses lā' lhūhua' māpa'ksini'ni'n, ⁶ pero para quina'n

hui' xmān kalhatin quinDiosca'n lā' ū'tza' a'ntī xaTāta'. Xla' cāmā'a'nanilh ixlihuāk catūhuā. Lā' quina'n hui'lāna'uj para namāka'tli'yāuj lā' na'a'cnini'ni'yāuj. Lā' para quina'n hui' xmān kalhatin Māpa'ksini' Jesucristo lā' xla' cācāxui'likō' ixlihuāk catūhuā lā' quina'n hui'lāna'uj por ixpālacata.

⁷Tū' taca'tzi huā'mā' ixlihuākca'n a'ntin takalhlaka'i'. Makapitzin tapuhuan que tatlahua talaclē'i a'xni'ca' tahua' quinīt a'ntū lī'a'ksajui'cani't ídolos. U'tza' tapuhuan como xapū'la ixtataquilhpūtani' huan ídolos a'xni'ca' tūna'j ixtakalhlaka'i'. Lā' hasta chuhua'j chuntza' tapuhuan que huā'mā' quinīt ixla' huan ídolo. Lā' tahuan que tū' tzey palh hua'can como xla'ca'n tūna'j xa'nca taca'tzi a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey.

⁸Huan quinīt tū' quincāmaktāyayāni' na ixlacapūn Dios. Palh na'icua' catūhuā, tū' más tzey ictilalh na ixlacapūn Dios. Lā' ayuj tū' ca'icua'lh catūhuā, pero tū' ā'chulā' ictilalh na ixlacapūn Dios. ⁹Maclacasqui'n cuenta natlahua'yā'tit a'ntūn tlahua'pā'na'ntit por ixpālacataca'n a'ntin tūna'j xa'nca takalhlaka'i' para que tū' namātlahuī'yā'tit talaclē'i' ā'kalhatin.

¹⁰Hui'x lej ca'tziya' lā' palh nahuā'ya'na' a'nlhā taquilhpūtani'can ídolos, tzēlasā' nalaktzi'nāni' kalhatin xatā'tin a'ntin tūna'j xa'nca ca'tzi a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey. Lā' como hui'x lej ca'tziya', xla' nalihuī'li nahua' a'ntū a'ksajui'cani't ídolos ayuj na'ucxa'tzi que tlahuamā' talaclē'i'. ¹¹Chuntza' mintā'tin a'ntin tū' xa'nca kalhlaka'i', natlahua talaclē'i'. Lā' chuntza' natatonkopū ixpālacata a'ntū hui'x tlahua'ya'. Lā' Cristo nilh ixpālacata mintā'tin. ¹²Lā' chuntza' hui'x tlahuani'pā't talaclē'i' Cristo a'xni'ca' māmakchuyī'ya' mintā'tin ixpālacata a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey lā' chuntza' mātlahuī'ya' talaclē'i'.

¹³Por eso palh natatonkopū kalhatin

quintā'tin por ixpālacata huan quinīt a'ntū icua', tū' maktin ictihua'lh quinīt.

A'ntūn tzē ixtatlahua apóstoles

9 Ca'tziyā'tit que quit apóstol lā' quit libre. ¿Chu tū' iclaktzi'nīt quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo? Lā' quit iccāmāsu'ni'ni' a'nchī Dios quilimāmacū'nīt lā' ū'tza' likalhlaka'i'tit. ²A'yuj na ixlacapūnca'n ā'makapitzin quit tū' apóstol, pero hui'xina'n tūla catihua'ntit hua'chi xla'ca'n. Como hui'xina'n kalhlaka'i'tit a'xni'ca' iccāmāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios, chuntza' litasu'yu que quit apóstol.

³A'xni'ca' qui'a'ksa'ncan, ictamaktāya lā' chuntza' iccākalhti: ⁴¿Chu tū' limakuan palh naquintamāhui' a'ntī iccāmāsu'ni'? ⁵¿Chu tū' icka'lhī talacasqui' para na'ictlahua chu a'cxtim hua'chi ā'makapitzin apóstoles a'xni'ca' icmāsu'yu ixtachihuīn Dios? Chā'tunu' nalē'n ixpuscāt a'xni'ca' na'a'n chuxalhā para namāsu'yu ixtachihuīn Dios. Chuntza' tatlahua ā'makapitzin apóstoles lā' huan ixtā'timin Jesús lā' nā Pedro. ⁶¿Chu xmān quit lā' Bernabé tūla iccāmaktēkē'au' naquincātamāhui'yāni'? ¿Chu maclacasqui'n xmān quina'n icscujāuj para na'icmāpalayāuj quilihua'tca'n? ⁷A'ntī a'n ixpūtropa, ¿chu tū' māpalacan? A'ntī cha'n pūlactin tacha'ni' xla' tzē nahua' ixtō'ca't. A'ntī cāmaktaka'ha huan borrego, xla' nahua' xaquinīt. ⁸A'ntū iccāhuaniyāni' tū' xmān ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhi'n. Nā chuntza' huan na ixley Moisés. ⁹Chuntza' tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huanican ley:

Tū' camā'kānkanu' ixbosal mi'animalh a'ntū lacchi'ntamā' huan trigo a'ntū litlahuacan harina.

Namaktēka' nahua'.

Tū' xmān por ixpālacata huan animal hualh Dios chuntza'. ¹⁰Nā hualh ū'tza' por quimpālacataca'n porque a'ntī

cuxtu lā' a'ntin cha'n chu a'cxtim taka'lhimā'na hasta a'xni'ca' nalana'n lā' natahua' xatza'ktza'. ¹¹ Palh quina'n iccāmāsu'ni'yāni' ixtachihuin Dios a'ntūn tāyani' para pō'ktu, ¿chu ka'tla' catūhuā palh naquilātā'ī'yāuj macsti'na'j a'ntū hui'xina'n ka'lhīyā'tit lā' a'ntūn tū' tāyani' para pō'ktu? ¹² Lā' palh cāmālapitzini'yā'tit ā'makapitzin mimākalhtō'kē'ni'ca'n, lihua'ca' ixquilāmālapitzini'uj quina'n. Quina'n más icka'lhīyāuj talacasqui'. Pero quina'n tū' maktin iccāsqui'ni'ni' para que i'xquilāmālapitzini'uj.

Mejor quina'n ictāyani'uj ixlihuāk para que tū' na'a'nan nīn tuntū' a'ntūn tze nacāmāmakchuyī huan a'nti natakahlaka'ī' xatzey tachihuin ixpālacata Jesucristo. ¹³ ¿Chu tū' ca'tziyā'tit que a'ntin tamaktāyana'n nac xaka'tla' ixlitokpānca'n israelitas xlaca'n natahua' a'ntū limincanī't nac litokpān? Lā' a'nti natamaktāyana'n nac altar xlaca'n nā natahua' macsti'na'j a'ntū a'ksajui'nincanī't nac altar. ¹⁴ Lā' hua'chilh chuntza' huan mākalhtō'kē'ni'. A'ntin tasca'tmā'na ixtachihuin Dios natamāhui' a'ntin cāmāsu'ni'mā'. Chuntza' māpa'ksini'lh huan Māpa'ksini'. ¹⁵ Pero quit tū' iccāsqui'ni'ni'ta'ni' naquilāmaxqui'yāuj a'ntū icmaclacasqui'n. Lā' nīn quit tū' iccāzō'knuni'mā'ni' para que natzucuyā'tit naquilāmaxqui'yāuj a'ntū icmaclacasqui'n. Mejor xa'icnīlh lā' tū' naquimakhīcan quilika'tla'jca'tzīn. U'tza' iclika'tla'jca'tzi que tū' maktin tasqui'nī naquilāmaxqui'yāuj nīn tuntū'.

¹⁶ Pues a'yuj icmāsu'yu ixtachihuin Dios, tūla iclika'tla'jca'tzi porque chuntza' quilimāmacū'ca. Lā' icxantila palh tū' na'icmāsu'yu ixtachihuin Dios. ¹⁷ Palh xa'icmāsu'yulh ixtachihuin Dios porque chuntza' quintapuhuān, quintapāxuhuān ixlanī't hua'chi quintatlaj. Pero maclacasqui'n

na'icmāsu'yu ixtachihuin Dios como ū'tza' quilimāmacū'ca. ¹⁸ ¿Tuchū quintatlaj? U'tza' huā'mā: Libre quit lā' tū' iccāmāta'jīyāni' a'xni'ca' iccāmāsu'ni'yāni' ixtachihuin Dios a'yuj tze xa'iccāsqui'ni'ni' catūhuā.

¹⁹ Tū' iclaclē'ni' nīn tinti'yā chi'xcu' lā' chuntza' nīn tinti'yā chi'xcu' tze naquimāpa'ksi. Chuntza' libre quit. Pero iclanī't hua'chi ixtasācua'ca'n ixlihuākca'n tachi'xcuhi't para que naquintakaxmata a'xni'ca' na'iccāmāsu'ni' ixtachihuin Dios lā' natakahlaka'ī'. ²⁰ Na ixlaclhpu'nanca'n israelitas quit iclatā'kchokolh hua'chi israelita para que natakahlaka'ī'. Lā' para a'ntin tatlōkentaxtūcu'tun a'ntū huan na ixley Moisés quit iclatā'kchokolh hua'chilh xa'ictlōkentaxtūcu'tulh a'ntū huan huan ley, a'yuj quit icca'tzi que tū' maclacasqui'n na'ictlōkentaxtū a'ntū huan huan ley. Chuntza' tzēlasā' na'iccāmākalhlaka'ī'nī xlaca'n a'ntin tatlōkentaxtūcu'tun a'ntū huan ixley Moisés. ²¹ Para a'ntin tū' talakapasa ixley Moisés quit iclatā'kchokolh hua'chi xlaca'n. Porque a'yuj tū' maclacasqui'n na'ictlōkentaxtū a'ntū huan ixley Moisés, maclacasqui'n na'ictlōkentaxtū a'ntū huan ixlimāpa'ksin Cristo. Lā' chuntza' tzēlasā' na'iccāmākalhlaka'ī'nī ixtachihuin Dios huan a'ntin tū' talakapasa ixley Moisés. ²² Lā' na ixlaclhpu'nanca'n xlaca'n a'ntin tū' xa'nca taca'tzi a'ntūn tzey o a'ntūn tū' tzey, iclatā'kchokolh hua'chi xlaca'n para que tze na'iccāmāsu'ni' xlaca'n. Lā' tzēlasā' na'iccāmākalhlaka'ī'nī xa'nca. Hua'chi chuxatīya chi'xcu' iclatā'kchokolh para que natakaxmata a'ntū icmāsu'yumā' lā' natakahlaka'ī'. ²³ Lā' huāk huā' tamā'na ictlahuamā' para na'icmāsu'yu ixtachihuin Dios. Chuntza' ā'makapitzin naquintatā'pāxuhua porque Dios lej quincālakalhu'man.

²⁴ ¿Chu tū' ca'tziyā'tit a'ntin tatanū nac tatu'jnu' cuenta tatlahua a'nchī natatu'jnu'n porque xmān kalhatin natlaja ixpremio? Chuntza' natlahua'yā'tit. Lej ca'a'kahuāna'ni'tit Dios para natla'ja'yā'tit. ²⁵ A'ntin tanūcu'tun nac tatu'jnu' tasqui'ni nalaktō'ka' lā' natasca'ja. Lā' huan a'nti natlaja, namaxqui'can lakatin corona a'ntū palaj nascōhuan. Pero a'ntū naquincātamaxqui'yāni' quina'n a'nti nalihui'liyāuj natlahuayāuj ixtapuhuān Dios, ū'tza' natāyani' para pō'ktu. ²⁶ Lā' ū'tza' iclihui'lilh ictlahua ixtapuhuān Dios lā' iclihui'lilh na'ictlaja. Tū' chu tlakaj iclihui'lilh ictlaja hua'chi a'ntin tucscu'tun catūhuā lā' xmān lisno'ka xa'ū'ni'. ²⁷ Quit iclihui'lilh ictlahua ixtapuhuān Dios lā' quit icmāpātini quimacni' para na'ictlaja lā' na'icmāpaksi quimacni'. Chuntza' tū' napātle'ke que a'xni'ca' lilhūhua' na'iccāmāsu'ni' ixtachihuīn Dios lā' māni' quit tūla ictlōkentaxtū a'ntū ixtapuhuān.

Tū' tzey palh taquilhpūtani'can ídolos

10 Tū' iclacasqui'n que napātza'nkā'yā'tit a'ntū cāpātle'keni'lh quimpapna'ca'n a'ntin tatā'alh Moisés. Ixlihuākca'n tastālani'lh huan poklhnu' a'ntū Dios cāmāpū'lini'lh. Lā' ixlihuākca'n tatētaxtulh huan nac mar a'ntū māpācuhuican Mar Spi'nenke'. ² Lā' como xla'ca'n tastālani'lh huan poklhnu' lā' xla'ca'n catojon tatētaxtulh huan nac mar, chuntza' ū'tza' hua'chilh ta'akpaxli a'ntza' lā' talalh i'sca'txtunu'ni'n Moisés. ³ Lā' ixlihuākca'n chu a'cxtim tahua'lh huan maná. U'tza' huan lihua't a'ntū Dios macamilh lakaliyān. Lā' ixlihuākca'n chu a'cxtim taliko'tnūlh huan xcān a'ntū Dios māxtulh huan nac chihuix. ⁴ Lā' huā'mā' chihuix hua'chi Cristo a'nti cāmaxqui'lh

ixlihuāk a'ntū ixtamaclacasqui'n chu a'nlhā na ixtejca'n. ⁵ Pero a'yuj Dios xa'nca ixcāmaktaka'lha, xla'ca'n tū' tamakapāxuhualh xla' lā' ū'tza' ixcālīmāpi'tēlha huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't huan a'nti ixtanītēlha.

⁶ Lā' huā' tamā'na a'ntūn cāpātle'keni'lh quimpapna'ca'n, huāk quincātamāsu'ni'yāni' que tū' lej catilacasqui'uj a'ntūn tū' tzey hua'chi xla'ca'n lej talacasqui'lh. ⁷ Makapitzin de xla'ca'n tatatzokostani'lh huan ídolo. Lā' chuntza' tatzokni't ixpālacataca'n a'ntin tatatzokostani'lh huan ídolo:

Tachi'xcuhui't tatahui'lalh lā' tahuā'yalh lā' tako'tnūlh.

Lā' a'xni'ca' tahuā'yankō'lh, tatzuculh talakastāna'n.

Tū' catitatzokostani'tit ídolos hua'chi xla'ca'n. ⁸ Makapitzin de xla'ca'n tatlahualh talākalhī'n lā' lakatin chi'chini' tanilh pu'xamatu'tun mil. Tū' catitlahua'tit talākalhī'n hua'chi xla'ca'n tatlahualh. ⁹ Makapitzin de xla'ca'n tamājiclu'lh Dios lā' ū'tza' cālilimāknilh huan lhūhua' lūhua'. Tū' catimājiclu'lit huan Māpa'ksini' hua'chi xla'ca'n tatlahualh. ¹⁰ Makapitzin de xla'ca'n talē'ksa'nli Moisés lā' milh huan ángel a'nti maknini'n lā' cāmāspūtūkō'lh. Lā' hui'xina'n, tū' catitlahua'tit hua'chi xla'ca'n.

¹¹ Ixlihuāk a'ntū cāpātle'keni'lh xla'ca'n hua'chi limāscatīn para quina'n. Lā' tzo'kui'lica para naquincātamāca'tzīnyāni' a'nchī natlahuayāuj quina'n a'nti hui'lāna'uj a'xni'ca' tū' lej makān nasputa huā'mā' quilhtamacuj. ¹² Por eso huan a'ntin puhuan que tzey xla' lā' tū' natlahua a'ntūn tū' tzey, cuenta catlahualh. Chu lipachij tzē natlahua talacē'i'. ¹³ Chuxatū a'ntū napātle'keni'yāni' para nalilaktzī'nāni', ū'tza' chu a'cxtim a'ntūn tzē napātle'keni' a'chātīn. Lā' tzē nalipāhua'na' Dios porque xla'

tū' catimakxtekli nalilaktzi'nca'na' hasta que tū'tza' tāyani'ya'. Xla' namāhuixcāniyāni' para que natāyani'ya' lā' chuntza' nalipūtaxtuya'.

¹⁴Iccātzō'knuni'mā'ni' huā'mā' porque iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Cataxtunquītit de a'ntū i'xla' ídolos lā' tū' titaquilhpūtani'yā'tit. ¹⁵Hui'xina'n tzēn pāstacna'nā'tit. Capuhua'ntit mē'cstucan' palh tzey o tū' tzey a'ntū iccāhuaniyāni'. ¹⁶A'xni'ca' hua'can Santa Cena, mās'tā'yāuj pāxcatca'tzi por a'ntūn tojōma' huan nac taza. Lā' quilihuākca'n liko'tnūj a'ntū ixtojōma'. Lā' ū'tza', ¿chu tū' huanicu'tun que quina'n tā'ta'a'cxtimīuj huan Cristo a'nti maka'lh ixka'lhni'? Lā' huan pāntzi a'ntū che'keuj lā' hua'uj nā ū'tza' huanicu'tun que tā'ta'a'cxtimīuj huan Cristo porque quilihuākca'n hua'uj ixmacni'. ¹⁷Lā' como xmān mactin pāntzi a'ntū mālacpitzican, chuntza' quilihuākca'n a'ntin tapa'ksiyāuj con Cristo quina'n hua'chi chu lakatin macni' lauj porque quilihuākca'n hua'uj huanmā' pāntzi.

¹⁸Capāstactit a'nchīn tatlahua huan a'ntin cāmāpacuhuīcan israelitas. A'xni'ca' tahua' huan quinīt a'ntū lē'ksajui'nincani't nac altar, tā'ta'a'cxtimī Dios porque huan altar i'xla' Dios. ¹⁹¿Tuchū icmāsu'yumā'? ¿Chu icuanicu'tun que huan ídolo ka'lhī ixtapalh o ixlē'ksajna' huan ídolo ka'lhī ixtapalh? ²⁰Tū' chuntza' iccāhuanini'. Iccāhuanicu'tunāni' que a'ntūn ta'a'ksajui' huan ídolo huan antin tū' israelitas, xla'ca'n ta'a'ksajui'mā'na huan tūn tū' tzeyā ū'ni'n a'ntū cāmāpa'ksi huan ko'ti'ti'. Tū' ta'a'ksajui'mā'na Dios. Lā' quit tū' iclacasqui'n natā'ta'a'cxtimī'yā'tit huan ko'ti'ti'. ²¹Palh xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit, tūla catipūko'tnu'ntit huan ixtazaca'n Māpa'ksini' nac huan Santa Cena lā' nā ixtazaca'n huan ídolos. Nin tūla catihuā'yantit na ixmesa Māpa'ksini'

nac huan Santa Cena lā' nā na ixmesaca'n huan ídolos. ²²¿Cha tzēlasā' mājicluhuīcu'tunā'tit huan Māpa'ksini'? Quina'n tū' lihua'ca' māpa'ksini'nāuj que xla'.

Nacāpāstacāuj ā'makapitzin

²³Tzē tlahuacan chuxatū catūhuā pero makapitzin catūhuā tū' tzey. Tzē tlahuacan chuxatū catūhuā pero a'nan catūhuā a'ntūn tū' cāmaktāya a'ntin takalhlaka'ī ixtachihuīn Dios. ²⁴Tū' catipuhua'ntit pō'ktu: “¿Tuchū más tzey para quit?” Nā napuhua'nā'tit: “¿Tuchū más tzey para ā'chā'tin?”

²⁵A'xni'ca' tamāhua'ya' quinīt nac litamāuj, tū' catikalhasqui'nī'ni' palh a'ksajui'cani't ídolo. Tzē nahua'ya' lā' tū' a'chī' catipu'hua'nti. ²⁶Porque Dios tlahualh huan quilhtamacuj lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan huā'tzā'.

²⁷Palh kalhatin mi'amigo tū' kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' kantāyayāni' lā' palh pincutuna' na ixchic, cahua't chuxatū a'ntū namaxqui'ca'na'. Lā' tū' cacalhasqui'nī'ni' palh a'ksajui'cani't huan ídolo. ²⁸Pero palh kalhatin ixuanini': “Huā'mā' quinīt lē'ksajui'cani't ídolo”, tū' catihua't por ixpālacata a'nti māca'tzini'ni'. Chō'la xla' puhuan que tūla hua'can. Hui'x ca'tziya' que tū' a'chī' nala'ya' palh nahua'ya'; pero antī māca'tzini'ni', xla' tū' ca'tzi. ²⁹U'tza iclihuani'ni' que tū' cahua't por ixpālacata a'nti māca'tziniyāni'.

Kalhatin tzē nakalhasqui'nī'ni'n: “¿A'chī' cuenta xa'ictlahualh a'ntū puhuan ā'chā'tin ixpālacata a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey a'xni'ca' quit ictlahuacu'tun catūhuā? ³⁰Palh pū'la na'icmaxqui' pāxcatca'tzi Dios a'xni'ca' na'icua' chuxatūyā catūhuā, ¿a'chī' quilē'ksa'ncan ixpālacata a'ntū iclīmaxqui'nī't pāxcatca'tzi Dios?” Chuntza' tzē nakalhasqui'nī'ni'n. ³¹Chuntza' chuxatū a'ntū nat-

lahua'yā'tit, ū'tza' natlahua'yā'tit para que ā'makapitzin natamācā'tani Dios. A'xni'ca' huā'ya'mpā'na'ntit lā' a'xni'ca' ko'tnu'nā'tit, natlahua'yā'tit para que ā'makapitzin natamācā'tani Dios. ³²Tū' titlahua'yā'tit nīn tuntū' antūn tzē nacāmāmakchuyī israelitas nīn griegosnu' nīn xlaca'n a'ntin tatā'tapa'ksi con Dios. ³³Lā' quit iccālīmakapāxuhacu'tun ixlihuākca'n tachi'xcuhui't chuxatū' ictlahuamā'. Tū' icputzamā' xmān a'ntūn tzey para quit; nā icputzamā' a'ntūn tzey para ā'makapitzin para que tzē natakahlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' nacāmāpūtaxtūcan.

11 Caquilāmaksca'tui chu a'cxtim hua'chi quit icmaksca'tli Cristo.

Ixpālacata huan puscan a'nlhān tli'can

²Chuhua'j quintā'timīn, lej tzey a'nchi hui'xina'n quilāpāstacāuj lā' tlōkentax-tūyā'tit a'ntū iccāmāsu'ni'nī'ta'ni'. ³Lā' iclacasqui'n que naca'tziyā'tit que Cristo cāmāpa'ksi chā'tunu' chi'xcu'; lā' huan a'nti xakōlu' māpa'ksi ixpuscāt; lā' Dios māpa'ksi Cristo. ⁴A'xni'ca' huan chi'xcu' kalhtō'ka'mā' o lichihuīna'mā' catūhuā a'ntū Dios māsu'ni'lh lā' palh tū' tā'kxtu ixtā'knu', xla' tū' a'cnīni'ni' ixMāpa'ksini'. ⁵A'xni'ca' huan puscāt kalhtō'ka'mā' o lichihuīna'mā' catūhuā a'ntū Dios māsu'ni'lh, tasqui'nī natamūtlapa. Palh tū' natamūtlapa huan puscāt, tamāxani' xa'cstu lā' chu a'cxtim hua'chilh tamūxui'ca. ⁶Palh kalhatin puscāt tū' tamūtlapacu'tun, cakoksitca; lā' como limāxana' takoksita o tamūxui'ca huan puscāt, catamūtlapalh. ⁷Por ixpālacata a'ntūn tlahua huan chi'xcu', tzē namāka'tli'can Dios lā' por ixpālacata a'ntūn tlahua huan puscāt, na'a'cnīni'ni'can ixkōlu'. ⁸Dios tū' tlahualh chi'xcu' de huan puscāt, pero lītlahualh puscāt ixtāpāchā'xta huan

chi'xcu'. ⁹Chuntza' Dios tū' tlahualh chi'xcu' por ixpālacata puscāt pero tlahualh puscāt por ixpālacata chi'xcu'. ¹⁰U'tza' lītasqui'nī que huan puscāt natamūtlapa. Chuntza' a'cnīni'ni' ixkōlu' lā' huan ángeles. ¹¹Pero na ixlacapūn Dios, huan chi'xcu' lā' huan puscāt chu a'cxtim, lā' talāmaclacasqui'n chā'tunu'. ¹²Huan xapū'la puscāt Dios māxtulh de na ixtāpāchā'xta huan chi'xcu' lā' chuhua'j xachi'xcu' ska'ta' lacatuncui por puscāt. Lā' Dios, xla' mā'a'nanīlh ixlihuāk catūhuā a'ntū a'nan.

¹³Hui'xina'n mē'cstuca'n calihui'li'tit. ¿Chā puhua'nā'tit minī'ni' palh huan puscāt nakalhtō'ka' lā' tū' mūtlapacan? ¹⁴¿Chu tū' limāxana' palh pūlh mā'n ixya'j huan chi'xcu'? ¹⁵Lā' huan puscāt lika'tla'jca'tzi' ixya'j xapūlh mā'n. U'tza' lītamūtlapa. ¹⁶Palh chā'tin lē'ksa'ncu'tun ixpālacata huan tamūtlapacan, nahuaniyā'tit: "Quina'n iclismanīni'ta'uj que huan puscan natatamūtlapa a'xni'ca' takalhtō'ka'mā'na", nahuaniyā'tit. Lā' chuntza' lismanican chuxalhā mācā'tanīcan Dios.

Tlahuaca a'ntūn tū' limakuan nac huan Santa Cena

¹⁷Chuhua'j iccālacaquilhniyāni' lā' ixpālacata huā'mā': A'xni'ca' takēstokā'tit, tlahua'yā'tit a'ntūn tū' limakuan lā' a'ntūn tū' lālimaktāya'yā'tit. ¹⁸Xapū'la iccāhuaniyāni' que quihuanica que a'xni'ca' takēstokā'tit, hui'xina'n talacpitziyā'tit na milaclhpu'nanca'n. Lā' macsti'na'j ickalhlaka'ī' a'ntūn tahanan. ¹⁹Porque tzēlasā' maclacasqui'n natalacpitziyā'tit para que chuntza' natasu'yu tichū stu'ncua' tamakapāxuhua Dios. ²⁰A'xni'ca' takēstokā'tit, tasu'yu palh tū' hua'pā'na'ntit ixCena huan Māpa'ksini'. ²¹Porque pō'ktu a'xni'ca' hui'xina'n hua'yā'tit, chā'tunu' palaj tayayā'tit

milihua'tca'n a'ntū lita'nā'tit. Lā' chuntza' kalhatin a'ntin tū' ka'lhī, xla' natzi'ncsa lā' ā'kalhatin naka'sa lā' hasta naka'chī. ²² ¿Chu tū' ka'lhīyā'tit minchicca'n a'nlhā tzē nahuā'ya'nā'tit lā' nako'tnū'nā'tit? Tū' tzey a'nchī tlahua'pā'na'ntit porque chuntza' cāmaka'nā'tit huan ā'makapitzin a'ntin takalhlaka'ī lā' tatakēstoknī't. Lā' cāmāmāxani'yā'tit huan a'ntin tū' taka'lhī ixlihua'tca'n. ¿Chichū na'iccāhuaniyāni' que lej tzey a'nchī tlahua'yā'tit? Tū' icticāhuanini', nīn maktin.

Ixpālacata huan ixCena huan Māpa'ksini'

Mt. 26.26-29; Mr. 14.22-25; Lc. 22.14-20

²³ Quit iccāmāsu'ni'ni' a'ntū quimāscatīlh huan Māpa'ksini' lā' ū'tza' huā'mā'. Māni' huanmā' tzi'sa a'xni'ca' ixmacamāstā'mā'ca para namaknīcan, huan Māpa'ksini' Jesús tayalh pāntzi a'xni'ca' ixtahuā'yamā'na. ²⁴ Lā' māstā'lh pāxcatca'tzi para huan pāntzi lā' che'kelh lā' mālacpitzilh lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'ni'n:

Catē'tit lā' cahua'tit.

Huā'mā' quimacni' a'ntū icmacamāstā' por mimpālacataca'n.

Nahuā'yā'tit chuntza' hua'chi
hua'yāuj chuhua'j para
naquilālipāstactēlhayāuj.

²⁵ Lā' chu a'cxim tlahuani'lh huan taza a'xni'ca' tahuā'yankō'lh. Tayalh lā' māstā'lh pāxcatca'tzi lā' cāhuanilh:

A'ntū tojōma' nac huā'mā' taza ū'tza' xas-
āsti' ixtamālacnūn Dios litaxtu a'ntū
līlacāxtlahuaca quinka'lhni'.

Napūko'tnū'nā'tit chuntza' hua'chi
pūko'tnū'nāuj chuhua'j para
naquilālipāstactēlhayāuj.

Chuntza' cāhuanilh. ²⁶ Makatunu' nahua'yā'tit chuntza' huā'mā' pāntzi lā' napūko'tnū'nā'tit chuntza' huā'mā' taza, namālacstū'ncā'tit a'nchī nīlh

huan Māpa'ksini' por quimpālacataca'n. Chuntza' catlahua'tit hasta a'xni'ca' nataspi'ta huan Māpa'ksini'.

A'nchī limakuan hua'can huan Santa Cena

²⁷ Lā' chuxatī nahua' huā'mā' pāntzi lā' chuxatī napūko'tnūn huā'mā' taza, catlahualh a'nchin tasqui'ni. U'tza' huanicu'tun que tasqui'ni que xa'nca nalatā'kchoko na ixlacapūn Dios. Lā' palh tū', nalakmaka'ncan ixmacni' lā' ixka'lhni' Jesús. ²⁸ Maclacasqui'n que chā'tunu' a'ntī nahua' huan pāntzi lā' napūko'tnūn huan taza pū'la napuhuan palh xa'nca latā'kchokomā' na ixlacapūn Dios. Lā' palh tū', pū'la casqui'nli tamāspūtūn lā' chuntza' tzē nahua' huan pāntzi lā' tzē napūko'tnūn huan taza. ²⁹ Porque huan a'ntī nahua' huan pāntzi lā' napūko'tnūn huan taza lā' palh tū' māchekxi a'ntūn tlahuamā', xla' makstatlahuacan xa'cstu. Xla' tū' ca'tzi que huā'mā' lihua't hua'chi ixlaktapalh ixmacni' lā' ixka'lhni' huan Māpa'ksini'.

Hui'xina'n tū' cuenta tlahua'yā'tit a'ntū huanicu'tun ixCena huan Māpa'ksini'. ³⁰ U'tza' lhūhua' na milaclhpu'nanca'n tū' lactli'hui'qui lā' ū'tza' talī'tza'ca'n lā' ā'makapitzin tanīlh. ³¹ Palh quina'n ixpuhuāuj: “¿Chā xa'nca iclatlā'huan na ixlacapūn Dios o tū'?” palh chuntza' ixpuhuāuj, tū' ixquincācastigarlīni.

³² Dios cuenta quincātlahuayāni' lā' quincācastigarliyāni' para que nasca'tāuj. Lā' chuntza' tū' cati'a'uj nac pūpātīn hua'chi xlaca'n a'ntūn tū' takalhlaka'ī ixtachihuīn Dios.

³³ Quintā'timīn, a'xni'ca' natakēs-
tokā'tit para nahuā'ya'nā'tit, tū' palaj
nataya'yā'tit milihua'tca'n. Chā'tunu'
cacāka'lhī'tit ā'makapitzin. ³⁴ Palh
tzi'ncsa kalhatin, cahua'yalh pū'la na
ixchic. Lā' chuntza' tū' natlahua'yā'tit
a'ntū mē'cstuca'n nalīlacli'pinā'tit a'nlhā

takēstokcanī't. Lā' ā'makapitzin catūhuā na'iccālacāxtlahua a'xni'ca' na'ica'nācha'.

**Huan ixli'a'ksajna' Espiritu
Santo a'ntūn cāmaxqui'
chā'tunu' chi'xcuui'n**

12 Chuhua'j iclacasqui'n naca'tziyā'tit ixpālacata huan li'a'ksajna' a'ntū māsā' huan Espiritu Santo.

² Cā'tziyā'tit que a'xni'ca' tūna'j ixkahlaka'iyā'tit ixtachihuīn Dios, ixcāta'a'kxokoyāni' lā' chuntza' ixcātalimāxtuyāni' huan na ixtej Dios para natatzokostani'yā'tit ídolos. Hua'chilh ixsa'pini'ta'ntit para nacā'a'cnīni'ni'yā'tit huan ídolos a'ntūn tūla caticāmaktāyani'. ³ Iccāmāscā'ticu'tunāni' que huan a'nti ka'lhī ixEspiritu Dios tūla catilakapalalh ixtacuīni' Jesús. Lā' palh tū' ixmāsu'ni'lh huan Espiritu Santo, nīn tinti' tze' ixualh que Jesús xla' ū'tza' Māpa'ksini'.

⁴ Xtunc ixli'a'ksajna' chā'tunu' chi'xcu' pero xmān kalhatin Espiritu Santo a'nti cāmaxqui'kō'lh. ⁵ Lā' xtunc ixtascujūt chā'tunu' pero xmān kalhatin quiMāpa'ksini'ca'n a'nti scujni'mā' nauj. ⁶ Xtunc a'nchī chā'tunu' tatā'scuja Dios pero māni' Dios a'nti māsu'yu ixlimāpa'ksin a'xni'ca' chi'xcuui'n tatā'scuja. ⁷ Tasu'yu que huan Espiritu Santo cāmaxqui' ixlimāpa'ksin chā'tunu' para natamaktāya ā'makapitzin. ⁸ Kalhatin xa'nca ca'tzi a'nchī namāstū'nca a'ntū stu'nca' ixpālacata Dios lā' a'nchī Dios lacasqui'n nalatā'kchokoyāuj. Lā' ā'kalhatin xa'nca ca'tzi a'nchī namāstū'nca a'nlhā jicslihua' na ixtachihuīn Dios. Pero a'nti cāmāscā'tilh chā'tunu', xmān kalhatin lā' māni' ū'tza' huan Espiritu Santo. ⁹ Ixpālacata huan Espiritu Santo kalhatin lej lipāhuan Dios a'xni'ca' tlahua oración lā' ca'tzi que Dios namaxqui' a'ntū squi'ni'. Lā'

ixpālacata Espiritu Santo ā'kalhatin tze' nacāmātzeyī huan ī'tza'ca'ni'n. ¹⁰ Kalhatin tze' natlahua lē'cnīn lā' ā'kalhatin lej tze' nahuan a'ntū Dios māca'tzīnih. A'kalhatin huampala tze' naca'tzi xa'nca tichū cāmāchihuīni ā'makapitzin, palh huan Espiritu Santo o palh huan tlajana'ni'n. A'kalhatin tze' nachihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' maktin chihuīna'ni't. Lā' ā'kalhatin tze' namāchekxī a'ntū huanicu'tun huan xtunc tachihuīn. ¹¹ Ixlihuāk huā' tamā'na catūhuā ixtascujūt ixEspiritu Dios. Lā' chu a'nchī lacasqui'n huan Espiritu Santo chu chuntza' cāmāsu'ni' chā'tunu' a'ntū natatlahua.

**Quilihuākca'n a'ntin kalhlaka'iyāuj
hua'chilh chu lakatin macni'**

¹² Kalhatunu' chi'xcuui'n xmān lakatin ixmacni'ca'n. Lā' lhūhua' xalacpitzin ka'lhī quimacni'ca'n hua'chi quimacanca'n lā' quilakastapunca'n lā' quintojonca'n. Pero ixlihuāk huā' tamā'na chu lakatin quimacni'ca'n. Lā' nā chuntza' quina'n lanī'tauj hua'chi xalacpitzin ixmacni' Cristo. ¹³ Quilihuākca'n a'ntin kalhlaka'iyāuj ixtachihuīn Dios, quina'n lanī'tauj hua'chi chu lakatin macni' a'xni'ca' Dios quincāmaxqui'ni' Espiritu Santo. Quilihuākca'n a'yuj israelitas o griegosnu' lā' a'yuj xatatamāuj tasācua' o tū' tasācua', quilihuākca'n a'ntin kalhlaka'iyāuj chu lakatin lanī'tauj a'xni'ca' makhltīni'uj huan Espiritu Santo.

¹⁴ Tāpālhuhua' xalacpitzin quimacni'ca'n. Tū' xmān ka'lhīyāuj quimacanca'n. Nā ka'lhīyāuj quintojonca'n lā' qui'a'ka'xko'lhca'n para natalakō' chu lakatin macni'. ¹⁵ Palh ixuanli huan tojon: "Quit tū' ixmacan huā'mā' macni' lā' chuntza' quit tū' ixla' huan macni'", chuntza' tū' stu'nca'. A'yuj chuntza' ixuanli, pero

ixla'cus huan macni'. ¹⁶ Lā' palh ixuanli huan a'ka'xko'lh: "Quit tū' ixlakastapun huā'mā' macni' lā' chuntza' quit tū' ixla' huan macni'", chuntza' tū' stu'ncua'. A'yuj chuntza' ixuanli, pero ixla'cus huan macni'. ¹⁷ ¿Chichū ixkaxmatui palh xmān ixka'lhūj quilakastapunca'n? Lā' ¿chichū ixlīquincalana'uj palh quimacni'ca'n huāk a'ka'xko'lh ixlalh? ¹⁸ Ixlakta quimacni'ca'n chu a'nchī Dios cātlahualh. Lā' xla' cācāxtlahualh chu a'nchī xla' lacasqui'lh con ixlīhuāk huan xalacpītzin. ¹⁹ Palh huāk quimacni'ca'n ixlalh cahuā xmān lakatin xalacpītzin hua'chi a'ka'xko'lh, ¿chichū ixlitaxtucha' lakatin macni'? ²⁰ Chuntza' lhūhua' ixlacpītzin quimacni'ca'n pero xmān lakatin macni' lanī't.

²¹ Chuntza' huan lakastapun tūla catihuanilh huan macan: "Hui'x tū' icmaclacasqui'nāni'". Lā' nīn huan a'kxāk tūla catihuanilh huan tojon: "Hui'x tū' icmaclacasqui'nāni'". ²² A'yuj tū' a'cxtim tasu'yu ixlītlī'hui'qui lakatunu' xalacpītzin quimacni'ca'n pero chu a'cxtim tatasqui'nī chā'tunu'. ²³ Hui' na quimacni'ca'n a'nlhā tū' limakuan tasu'yu. Lā' xa'nca lhakā'nanāuj pō'ktu. Chuntza' xa'nca maktaka'lhāuj lā' a'cnīni'ni'yāuj a'nlhā limāxana' tasu'yu. ²⁴ Lā' a'nlhā tū' limāxana' tasu'yu, tū' lej cuenta tlahuayāuj. Lā' Dios xa'nca cāxtlahualh ixlīhuāk quimacni'ca'n para que na'a'cnīni'ni'yāuj a'nlhā huancan que tū' lej tasqui'nī. ²⁵ Lā' tūla cāmāxtunquīcan xalacpītzin quimacni'ca'n pero huan xalacpītzin talāmaktāya. Chuntza' quitojonca'n lā' quimacanca'n lā' quilakastapunca'n talāmaktāya. ²⁶ Lā' a'xni'ca' tatakāhui' quitojonca'n o quimacanca'n, ixlīhuāk quimacni'ca'n tatā'pātīni'n. Lā' palh na'a'cnīni'ni'can quitojonca'n o quimacanca'n, tatā'pāxuhua ixlīhuāk quimacni'ca'n.

²⁷ Chuhua'j hui'xina'n hua'chi xalacpītzin ixmacni' Cristo lā' maclacasqui'n chā'tunu' nalāmaktāya'yā'tit. Chā'tunu' ka'lhī'yā'tit mintascujūtca'n. ²⁸ Lā' kalhatunu' a'ntīn takalhlaka'ī ixtachihuīn Dios, xla' cāmāxqui'lh chā'tunu' ixtascujūtca'n. Xapū'la Dios cāhui'lilh makapītzin ixlī'apóstolca'n a'ntī más ixtatasqui'nī lā' ixlīmaktu' cāhui'lilh ixlī'a'cta'sana'nī'nca'n lā' ixlīmaktu'tun cāhui'lilh ixlīmākalhtō'kē'ni'nī'nca'n. Nā Dios cāhui'lilh ā'makapītzin a'ntīn tzē natatlahua lē'cnīn lā' cāhui'lilh ā'makapītzin a'ntīn tzē natamātzeyī ī'tza'ca'nī'n. Nā ā'makapītzin cāhui'lilh para natamaktāyana'n lā' ā'makapītzin cāhui'lilh para natala xapuxcu' huan a'ntīn takalhlaka'ī. Lā' cāhui'lilh huampala ā'makapītzin a'ntīn tzē natachihuīna'n xtunc tachihuīn. ²⁹ ¿Chu ixlīhuākca'n talanī't apóstoles? ¿Chu ixlīhuākca'n talanī't a'cta'sana'nī'n? ¿Chu ixlīhuākca'n talanī't mākālhō'kē'ni'nī'n? ¿Chu ixlīhuākca'n natatlahua lē'cnīn? Tū' maktin nala chuntza'. ³⁰ Lā' ixlīhuākca'n tūla natamātzeyīni'n. Lā' ixlīhuākca'n tūla natachihuīna'n xtunc tachihuīn. Lā' nīn ixlīhuākca'n tūlalh catitahualh a'ntū huanicu'tun huan xtunc tachihuīn. ³¹ Lej caputza'tit a'nchī naka'lhī'yā'tit huan lī'a'ksajna' a'ntū más tzey. Lā' na'iccāmāsu'ni'yāni' a'ntū scana'nca' más xatzey.

Ixpālacata huan tapāxqui'n

13 Palh ixchihuīna'uj tāpāl'hūhua' tachihuīn lā' nā hua'chi ángeles tachihuīna'n, chu tlakaj ixtlahuáuj palh tū' ixcāpāxqui'uj ā'makapītzin. Quintachihuīnca'n talanī't hua'chi licā'n a'ntū xmān sā'nān o mā'katzincīni'n palh tū' cāpāxqui'yāuj ā'makapītzin. ² Lā' a'yuj xa'nca ixlīmāstū'ncni'uj ixtachihuīn Dios por ixlīmāpa'ksin

Espíritu Santo, lā' a'yuj ixmāchekxiuj huan tapāstacna' a'ntūn tatzē'kni't, lā' palh ixca'tzikō'uj tāpālhūhua' catūhuā, ū'tza' tū' ixquincāmaktāyani' nīn tuntū' palh tū' ixcāpāxqui'uj ā'makapitzin. Lā' huampala palh lej ixlipāhuáj Dios lā' ixca'tziuj que tzē' i'squi'ni'uj que camālacsijli lakatin kēstin lā' ixtalacsijli, tuntū' quintapalhca'n palh tū' ixcāpāxqui'uj ā'makapitzin. ³Palh ixcāstākō'uj ixlihuāk a'ntū ka'lhīyāuj para que ixcāmālacpitzini'uj a'ntin cāspuni' ixlihua'tca'n lā' palh ixmacamāstā'uj quimacni'ca'n para que naquincātalhcuyuyāni', chu tlakaj ixtlahuáj huā' tamā'na palh tū' ixcāpāxqui'uj ā'makapitzin.

⁴Huan a'nti cāpāxqui' ā'makapitzin lej natāyani' lhūhua' lā' tū' na'a'kchā'n. Xla' lej nalakalhu'manini'n lā' tū' a'chī catipuhualh a'yuj ā'makapitzin más taka'lhī. Nā xla' tū' ka'tla'jca'tzi lā' tū' ixa'cstu napuhuan palh lej tzey xla'. ⁵Huan a'nti lej cāpāxqui' ā'makapitzin tū' natlahua a'ntūn tū' limakuan nīn tū' lej nacālakla lhūhua' catūhuā xmān para ū'tza' ixa'cstu. Xla' tū' palaj na'a'kchā'n lā' tū' natapalāna'ni'cu'tun a'ntū tlahuani'cani't a'ntūn tū' tzey. ⁶Nā xla' tū' nalipāxuhua a'xni'ca' tlahuacan a'ntūn tū' tzey pero nalipāxuhua a'xni'ca' tlahuacan a'ntū xatzey. ⁷Huan a'nti cāpāxqui' ā'makapitzin, xla' natāyani'kō' chuxatū napātē'keni'. Lā' napuhuan que tzey ā'makapitzin lā' tū' palaj nacā'a'ksa'ncu'tun. Xla' napuhuan que ā'calistān natatlahua a'ntūn tzey. Lā' a'yuj napātini'n, pero tū' catimakxtekli nacāpāxqui' ā'makapitzin.

⁸Huan tapāxqui'n tū' maktin catisputli. Nasputa ixtachihuīn huan a'nti mās'tū'nea ixtachihuīn Dios. Nā natasputa huan tāpālhūhua' tachihuīn a'ntū a'nan nac quilhtamacuj. Nasputa ixlihuāk a'ntū chī'xcuui'n tze' nataca'tzi. ⁹Porque tū' ketzi a'nchī

ca'tziyāuj chuhua'j lā' tū' ketzi a'nchī mās'tū'ncāuj chuhua'j ixtachihuīn Dios. ¹⁰Namin lakatin chī'chini' a'xni'ca' naca'tzikō'yāuj ixlihuāk lā' a'xni'ca' tū'tza' namaclacasqui'nāuj a'ntū ca'tziyāuj chuhua'j lā' a'ntūn tū' ketzi.

¹¹A'xni'ca' ti'na'jcus ka'hua'chu xa'icuanit, hua'chi ka'hua'chu xa'icchihuīna'n. Lā' hua'chi ka'hua'chu xa'icpuhan lā' xa'icpāstacna'n. A'xni'ca' ictachi'xcuui'lh, icmakxtekli a'nchī xa'icuanit quilika'hua'chu. ¹²Chuhua'j tū' xa'nca lakapasāuj Dios, xmān hua'chilh ixlaktzi'nui ixmāspilēk nac slamama licā'n. Namin lakatin chī'chini' a'xni'ca' nalaktzi'nāuj Dios calacan. Chuhua'j macsti'nal' ca'tziyāuj a'nchī huani't Dios; pero a'xni'ca' namin huanmā' chī'chini', nalakapasāuj Dios hua'chi xla' quincālakapaskō'yāni'. ¹³Chuntza' lakatu'tun catūhuā a'ntūn tasqui'ni para pō'ktu lā' ū'tunu'n huā' tamā'na. Tasqui'ni nalipāhuanāuj lā' nakalhlaka'iyāuj Dios; tasqui'ni napuhuanāuj que Dios natlōkentaxtū a'ntū huani't; lā' tasqui'ni nacāpāxqui'yāuj ā'makapitzin. Pero a'ntū lihua'ca' tasqui'ni, ū'tza' cāpāxqui'yāuj ā'makapitzin.

Ixpālacata chihuīna'ncan huan xtunc tachihuīn

14 Calē'capintit a'nchī nacāpāxqui'yā'tit ā'makapitzin lā' lej calacasqui'ntit huan li'a'ksajna' a'ntū mās'tā' huan Espiritu Santo. Lakatin ixli'a'ksajna' a'ntū mās'tā' huan Espiritu Santo, ū'tza' tzē' xa'nca mās'tū'nccan ixtachihuīn Dios. Lihua'ca' calacasqui'ntit huā'mā' li'a'ksajna' que ā'makapitzin. ²A'xni'ca' kalhatin chihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tni't, xla' xmān tā'chihuīna'mā' Dios lā' tū' cātā'chihuīna'mā' chī'xcuui'n como tinti' namāchekxi. Huan Espiritu Santo māchihuīni pero tinti' ca'tzi a'ntū

huanicu'tun. ³ Pero a'ntī mās'tū'nca ixtachihuīn Dios por ixlimāpa'ksin Espíritu Santo, xla' cātā'chihuīna'n chí'xcu'huī'n para nacāmāsu'ni' lā' nacāmaktāya lā' nacāmāhuixcāni'. ⁴ A'ntī chihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tnī't, ū'tza' xmān tahuixcāni' ixa'cstu. Pero a'ntī mās'tū'nca ixtachihuīn Dios, ū'tza' cāmāhuixcāni' ixlihuākca'n a'ntin takalhlaka'ī.

⁵ Iclacasqui'n que milihuākca'n ixchihuīna'ntit xtunc tachihuīn a'ntūn tū' ī'sca'tnī'ta'ntit. Pero lihua'ca' iclacasqui'n ixmās'tū'nctit ixtachihuīn Dios. Lihua'ca' tasqui'nī huan a'ntī mās'tū'nca ixtachihuīn Dios que a'ntī xmān chihuīna'n xtunc tachihuīn lā' tūla nahuan a'ntū huanicu'tun huan xtunc tachihuīn. Xmān palh tzē nahuan a'ntū huanicu'tun huan tachihuīn lā' chuntza' nacāmaktāya ixlihuākca'n a'ntin takalhlaka'ī, xmān chuntza' tzey palh nachihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tnī't. ⁶ Palh na'ica'nācha' lā' icchihuīna'n xtunc tachihuīn, ¿chichū na'iccālimaktāyayāni'? Palh tū' na'iccāhuaniyāni' a'ntū Dios quimāsu'ni'lh o a'ntū icca'tzī xpālacata Dios, ¿chichū na'iccālimaktāyayāni'? Lā' palh tū' na'iccāmās'tū'ncni'yāni' ixtachihuīn Dios o palh tū' iccāmāsu'ni'yāni', ¿chichū na'iccālimaktāyayāni'?

⁷ A'xni'ca' skoli'can lā' axni'ca' sla'knancan, kaxmatāuj a'nchī sā'nan. Pero palh tū' xa'nca skoli'can, tūla māchekxīcan. ⁸ Lā' palh tū' xa'nca skoli'can con huan trompeta, huan tropa tū' catimāchekxīlh lā' tū' catitā'kaqui'lh lā' tū' catitacāxli para nalata'la. ⁹ Lā' chuntza' hui'xina'n. Palh tūla kaxmatcan xa'nca mintachihuīna'n, ¿chichū nalīmāchekxīcan? Nala hua'chi palh xmān nachihuīna'nā'tit cā'ū'nī'n. ¹⁰ Tāpālhūhua' tachihuīn chihuīna'ncan nac cā'quilhtamacuj lā' chā'tunu' māchekxī a'ntū ixtachihuīn. ¹¹ Pero palh

tūla icmāchekxī ixtachihuīn ā'kalhatin, quit iclanī't hua'chi makatiyāti' para xla' lā' xla' makatiyāti' para quit. ¹² Lā' hui'xina'n como lej cālē'capinā'tit huan tamā'na li'a'ksajna' a'ntū mās'tū' huan Espíritu Santo lā' calacasqui'ntit que nacāmāxqui'yāni' huan tamā'na li'a'ksajna' a'ntū más xatzey. Lā' ū'tza' a'ntū cāmāhuixcāni' a'ntin takalhlaka'ī.

¹³ Chuntza' huan a'ntī nachihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tnī't, casqui'ni'lh Dios para que tzē namāsu'yu a'ntū huanicu'tun. ¹⁴ Palh xtunc quintachihuīn a'xni'ca' ickalhtō'ka'mā', xmān quilica'tzīn māchekxī. Tū' scujmā' quintapāstacna' lā' nīn tinti' icmaktāyamā'. ¹⁵ ¿Chichū nalila? Na'iclikalhtō'ka' quilica'tzīn lā' nā na'iccāmāscujū quintapāstacna' para que na'iccāmaktāya huan a'ntin takaxmatmā'na. Na'iclitlī' quilica'tzīn lā' nā na'iclitlī' quintapāstacna' para natamāchekxī huan a'ntin takaxmatmā'na. ¹⁶ Palh chihuīna'na' xtunc tachihuīn a'xni'ca' mās'tā'ya' pāxcatca'tzī, xmān milica'tzīn macā'tanimā' Dios, lā' ā'makapitzīn tūla tamāchekxī. Lā' ¿chichū tzē nalihuan catīhuā: “Amén”, palh tūla māchekxī a'ntū huani'ta'? ¹⁷ Hui'x xa'nca maxqui'pā't pāxcatca'tzī Dios pero tū' maktāya'ya' ā'chā'tin. ¹⁸ Quit tzē icchihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' icca'tnī't. Lā' icmaxqui' pāxcatca'tzī Dios que quit lihua'ca' tzē icchihuīna'n xtunc tachihuīn que chuxatī na milaclhpu'nanca'n. ¹⁹ Pero a'nlhā tatakēstoka huan a'ntin takalhlaka'ī, mejor xa'icchihuīna'lh macsti'na'j tachihuīn a'ntū māchekxīcan lā' a'ntū nacāmāscā'ti que lhūhua' xtunc tachihuīn a'ntūn tū' catitamaktāyalh ā'chā'tin.

²⁰ Tū' catipuhua'ntit hua'chi camana' a'ntin tū' tamāchekxī; pero napuhua'nā'tit hua'chi laksana'tān a'ntin

tūna'j taca'tzi tatlahua a'ntū ko'hua'jua'. Pero a'xni'ca' pāstacpā'na'ntit, capāstacna'ntit hua'chi chī'xcuhi'n porque xla'ca'n taca'tzi a'ntū más tasqui'nī. ²¹ Tatzokni' na ixtachihuīn Dios que Dios hualh chuntza:

Na'iccātā'chihuīna'n huā' tamā'na israelitas.

Na'iccāmacamīn huan a'ntīn tāpātīn ixtachihuīnca'n lā' a'ntī makatiyātī'n.

Lā' quit na'iccāmāchihuīni.

Lā' nīn chuntza' tū' quintita'a'kahuāna'ni'cu'tulh huā' tamā'na israelitas.

²² Lā' chuntza' a'xni'ca' chihuīna'ncan xtunc tachihuīn a'ntūn tū' māchekxīcan, ū'tza' nacālīmāsu'ni' ixlīmāpa'ksīn Dios xla'ca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī como ū'tza' lē'cnīn. Lā' a'xni'ca' mās'tū'nccan ixtachihuīn Dios por ixlīmāpa'ksīn huan Espīritu Santo, ū'tza' cālīmāsu'ni' ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit. ²³ Palh milīhuākca'n a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit ixtakēstoktit nac lakatin lugar lā' palh milīhuākca'n ixchihuī'nā'tit xtunc tachihuīn a'ntūn tū' i'sca'tnī'ta'ntit, lā' palh ixtanūlh chuxatiyā chī'xcu' o a'ntīn tū' kalhlaka'ī, ¿chu tū' nahuan que chuyayā'tit?

²⁴ Pero palh milīhuākca'n ixmās'tū'ncitit ixtachihuīn Dios lā' a'xni'ca' natanū chuxatiyā chī'xcu' o kalhatin a'ntīn tū' kalhlaka'ī, xla' tzē namāchekxī a'ntū māsu'yupā'na'ntit. Lā' chuntza' naca'tzi que māni' xla' tū' tzey na ixlacapūn Dios. ²⁵ Nā naca'tzi que tūla mātze'kni' Dios nīn tuntū'. Chuntza' natatzokostani' para namācā'tani' Dios lā' namālacstū'nca: "Lej stu'ncua' que Dios huī' na milaclhp'u'nanca'n".

Ixpālacata a'nchi kalhatunu' tachihuīna'n a'xni'ca takēstokan

²⁶ U'tza' huā'mā' a'ntū natlahua'yā'tit a'xni'ca' natakēstokā'tit: Chā'tunu' napuhua'nā'tit a'ntū natlī'yā'tit o a'nlhā

namāsu'yu'yā'tit na ixtachihuīn Dios. Kalhatin tzē namās'tū'nca a'ntū Dios māsu'ni'lh. Kalhatin tzē nachihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tnī't o tzē namāsu'yu a'ntū huanicu'tun huan xtunc tachihuīn. Chuxatū a'ntū tlahuacan calalh para nacāmaktāya a'ntīn tatakēstoka. ²⁷ Palh a'nan a'ntī natchihuīna'n xtunc tachihuīn, catachihuīna'lh xmān kalhatu' o kalhatu'tun lā' chā'tunu' por xliyātna'. Lā' ca'a'nalh kalhatin a'ntī namāsu'yu a'ntū huanicu'tun. ²⁸ Palh tintī' a'nan a'ntīn tzē namāsu'yu a'ntū huanicu'tun huan xtunc tachihuīn, caca'cslalh huan a'ntīn tzē chihuīna'n huan xtunc tachihuīn. Cachihuīna'lh xla' xa'cstu lā' con Dios lā' tū' a'nlhān takēstokcan.

²⁹ Lā' kalhatu' o kalhatu'tun tzē natamālacstū'nca ixtachihuīn Dios. Lā' huan ā'makapitzīn xa'nca catakaxmatli para que nataca'tzi palh Dios stu'ncua' cāmāsu'ni'lh huan a'ntīn tachihuīna'n. ³⁰ Palh huī' ā'chā'tin lā' nā Dios māca'tzīni' xla' a'ntū namālacstū'nca, huan a'ntī chihuīna'mā'cus tū'tza' catichihuīna'lh. Palaj nachihuīna'nkō' a'xni'ca' tasu'yu que ā'kalhatin namālacstū'nca. ³¹ Chā'tunu' xliyātna' namā'lacstū'nca'tit ixtachihuīn Dios. Chuntza' nacāmāscā'tican ixlīhuākca'n lā' nacāmāhuixcānicān ixlīhuākca'n. ³² Huan a'ntī mālacstū'nca'mā' ixtachihuīn Dios por ixlīmāpa'ksīn Espīritu Santo, xla' tzē naquilhca'csla a'xni'ca' ca'tzi que Dios namāchihuīnī ā'chā'tin. ³³ Dios lacasqui'n a'ntū limakuan lā' tū' lacasqui'n que chu limaktin natchihuīna'n xla'ca'n.

Lā' chuxalhā tatakēstoka a'ntīn takalhlaka'ī ixtachihuīn Dios, chuntza' tlahuacan. ³⁴ Tzē'k natatahuī'la huan puscan. Tū' cacāmakxteka natchihuīna'n xla'ca'n. Puscan cata'a'kahuāna'lh chu a'nchi tatzokni' huan na ixleyca'n israelitas a'nlhā huan

que huan pusan tū' catitamāpa'ksilh chi'xcuhū'n. ³⁵Lā' palh kalhatin puscāt sca'tcu'tun catūhuā, caka'lhasqui'nilh ixkōlu' a'xni'ca' tahuilāna' na ixchicca'n. Limāxana' palh huan pusan natachihuina'n a'nlhā takēstokcani't para namācā'tanican Dios.

³⁶Pero capāstactit que mi'ā'lacchicni'ca'n tū' a'ntza' a'nlhā pū'la māsuyuca ixtachihuīn Dios. Lā' tū' xmān hui'xina'n kaxpatni'tantit. Lā' ꜱa'chi' puhua'nā'tit que ca'tziyā'tit a'nchin tasqui'nī talatā'kchoko huan a'ntin takahlaka'ī? ³⁷Makapitzin de hui'xina'n puhua'nā'tit que tzē māsū'ncā'tit ixtachihuīn Dios o puhua'nā'tit que huan Espiritu Santo cāmaxqui'ni' lakatin lē'ksajna'. Caca'tzītīt hui'xina'n que a'ntū iccā'tzo'knuni'yāni', ū'tza' ixlīmāpa'ksin huan quiMāpa'ksini'ca'n. ³⁸Lā' palh catihuā tū' ca'tzicu'tun que ū'tza' ixtachihuīn Dios, chuntza' catachokolh.

³⁹Quintā'timin, lej caputzatit a'nchi nalīmāsū'ncā'tit ixtachihuīn Dios lā' tū' timāmakchuyi'yā'tit huan a'ntin tzē chihuina'n ā'tāpātin tachihuīn. ⁴⁰Ixlihuāk a'ntū natlahua'yā'tit, catlahua'tit chu a'nchin tasqui'ni lā' chu a'nchi mini'ni'.

Ixpālacata a'nchi lakahuanchokonī't Cristo

15 Chuhua'j iccāmāpāstaqui'yāni' huan xatzey tachihuīn a'ntū iccāmāsū'ncni'ni'ta'ni'. Lā' hui'xina'n maklhtini'ni'ta'ntit lā' kalhlaka'ī'ni'ta'ntit. Lā' palh xa'nca māchekxi'yā'tit, ²ū'tza' a'ntū lipūtax-tupā'na'ntit palh tū' catipātza'nkā'tit a'ntū iccāmāsu'ni'ni'ta'ni' lā' palh tū' chu tlakaj kalhlaka'ī'ni'ta'ntit.

³Iccāmāsu'ni'ni'ta'ni' a'ntū lej tasqui'nī lā' a'ntū quimāscā'ticanī't. Lā' ū'tza' huā'mā' que Cristo nīlh ixpālacata quintalacē'i'ca'n chu a'nchin tzo'kcani't makāntza' na ixtachihuīn Dios. ⁴Lā' mānūca Cristo

na ixtaponkni' lā' ixlilakatu'tun chi'chini' mālakahuanichokoca. Chuntza' tatzokni't na ixtachihuīn Dios. ⁵Lā' a'xni'ca' lakahuanchokolhtza', huan sca'txtunu' a'nti pū'la laktzi'lh Cristo, ū'tza' Pedro. A'calistān huan kalhacāujtin i'sca'txtunu'ni'n talaktzi'lh. ⁶A'calistān huampala hua'chi lakaquitzis ciento ā'makapitzin ixtachi'xcuhui't chu limaktin talaktzi'lh. Lā' lhūhua' de xlaca'n tahuilāna'cus pero ā'makapitzin tasputlitza'. ⁷Lā' ā'calistān huampala Jacobo nā laktzi'lh lā' ixlihuākca'n huan apóstoles talaktzi'lh.

⁸Lā' ā'xmān quit iclaktzi'lh huan Cristo. Quit hua'chi kalhatin ska'ta' a'nti xayujni' lā' tū' a'cchā'lh ixmālhucuy'. ⁹Quit hua'chi xamakstancu huan apóstoles. A'xni'ca' tūnā'j xa'ickalhlaka'ī' lej xa'iccāmāpātinī a'nti ixtakalhlaka'ī'. U'tza' tū' limakuan xa'iclah qui'li'apóstol. ¹⁰Pero Dios quilakalhu'malh lā' ū'tza iclilal apóstol. Tū' chu tlakaj quilakalhu'malh porque quit lihua'ca' i'cscujli que ā'makapitzin apóstoles. Lā' tū' quē'cstu icscujli. Como Dios lej quilakalhu'malh, māni' xla' quimaktāyalh para que na'icscuja. ¹¹Lā' a'yuj ā'makapitzin apóstoles o a'yuj quit, pero quilihuākca'n icmālacstū'ncāuj huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo lā' hui'xina'n kalhlaka'ī'ni'ta'ntit.

Ixpālacata a'nchi natalakahuanchoko huan nini'n

¹²Palh icmāsu'yuyāuj a'nchi Cristo lakahuanchokolh, ꜱchichū tzē nalihua'nā'tit makapitzin de hui'xina'n que nīn tinti' nalakahuanchoko? ¹³Palh nīn tinti' cahuā ixlakahuanchokolh, chuntza' tū' ixlakahuanchokolh huan Cristo. ¹⁴Lā' palh Cristo tū' cahuā lakahuanchokolh, tū' stu'ncua' a'ntū icmāsu'yumā'nauj lā' chu tlakaj ixkalhlaka'ī'tit. ¹⁵Lā' nā chuntza'

quina'n xa'icua'uj a'ntün tü' stu'ncua' ixpälacata Dios como icmäsu'yuyäuj que Dios mälahuanichokolh Cristo. Lā' chuntza' xa'icmäsu'yüj a'ntün tü' stu'ncua' palh nän tinti' cahuā ixlakahuanchokolh. ¹⁶Lā' palh nän tinti' cahuā nalakahuanchoko, nän Cristo tü' ixlakahuanchokolh. ¹⁷Lā' palh Cristo tü' cahuā lakahuanchokolh, pues chu tlakaj ixkalhlaka'itit. Lā' tūna'j ixcätamäspütüni'ni' mintalac'lē'ca'n. ¹⁸Lā' palh tü' cahuā lakahuanchokocan, chuntza' a'ntin tanilhtza' a'yuj ixtatā'tapa'ksilh con Cristo, pero ixta'a'lh nac pūpätin. ¹⁹Lā' palh tü' ixka'lhüj quinquilhtamacujca'n para pō'ktu ixpälacata lipähuanäuj Cristo, lihua'ca' xāntilayäuj quina'n que ixlihuākca'n ā'makapitzin tachi'xcuhü't.

²⁰Pero lej stu'ncua' a'nchi mälahuanichokoca Cristo lä' taxtulh nac cäl'inin. Lā' chuntza' cäpū'lanil'lh a'ntin takalhlaka'it'lh lä' tanilhtza' lä' natalakahuanchoko. ²¹Ixpälacata ixtalac'lē' Adán, talitzuculh tanī huan tachi'xcuhü't. Lā' ixpälacata a'ntün tlahualh Cristo tzē natalilakahuanchoko huan tachi'xcuhü't lä' nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

²²Como Adán quimpapca'n ixuanit', quilihuākca'n naniyāuj. Lā' ixlihuākca'n a'ntin tatā'tapa'ksi con Cristo, xlaca'n natalakahuanchoko. ²³Chā'tunu' ka'lhī ixlacchi'chini' a'xni'ca' napūlakahuanchoko. A'nti xapū'la lakahuanchokolh, ü'tza' Cristo. Lā' a'xni'ca' namimpala Cristo, natalakahuanchoko xlaca'n a'ntin tatā'tapa'ksi con Cristo. ²⁴A'xni'ca' Cristo nacāmāmakasputukō' ixlimāpa'ksinca'n ixlihuākca'n ā'makapitzin lä' a'xni'ca' nacätlajakō'tza' ixlihuākca'n ixtā'ca'tza

Cristo a'xni'ca' xla' namacamästā' ixlimāpa'ksin con Dios. Lā' a'xni'ca' nala huā'mā', a'xni'ca' nala huan ā'xmān chi'chini', ²⁵como maclacasqui'n que

Cristo namāpa'ksini'n hasta a'xni'ca' nacätlajakō' ixlihuāk ixtā'ca'tza. ²⁶Huan ixtā'ca'tza Cristo a'nti ā'xmān natlajacan, ü'tza' huan linin. ²⁷Ixlihuāk catühuā a'ntü a'nan Dios cāmaxqu'ilh Cristo para nacāmāpa'ksikō'. Pero a'nlhā huancan na ixtachihuin Dios que nacāmāpa'ksikō', ü'tza' tü' huanicü'tun que Cristo namāpa'ksi Dios porque Dios ü'tza' a'nti mästä'lh huan limāpa'ksin. ²⁸Lā' a'xni'ca' nacätlajakō' ixlihuākca'n ixtā'ca'tza Cristo lä' a'xni'ca' xla' nacāmāpa'ksikō', a'xni'ca' Cristo a'nti ixO'kxa' Dios ixa'cstu namacamästā' con Dios como ü'tza' a'nti māpa'ksilh que Cristo ixcāmāpa'ksikō'. Chuntza' huan a'nti xa'cstu namāpa'ksini'nkō' chuxalhā, ü'tza' Dios.

²⁹Palh tü' cahuā lakahuanchokocan, çtuchü tapuhua'mā'na xlaca'n a'ntin ta'a'kpaxa para natamaktāya a'ntin tanilh? Lā' ça'chi' ta'a'kpaxa ixpälacata a'ntin tanilh palh tü' tapuhuan que natalakahuanchoko?

³⁰Lā' lakaliyān lijicua' iclahü'. Lā' palh tü' lakahuanchokocan, ça'chi' chuntza' iclahü'? ³¹Lakaliyān quintamaknicü'tun. Huā'mā' stu'ncua' chuntza' hua'chi stu'ncua' a'nchi iclika'tla'jca'tzi mimpälacataca'n porque tā'tapa'ksi'yā'tit con Jesucristo quiMāpa'ksini'ca'n. ³²Lilhühua' huā'tzā' huan nac xcānsipej Efeso hua'chi hua'na'nin a'nchi ixquintamaknicü'tun. Lā' palh tü' cahuā lakahuanchokocan ça'chi' na'ictāyani' a'nchi chuntza' icpätini'n nac huā'mā' quilhtamacuj? Mejor na'ictlahua hua'chi huancan: "Nahuā'yanāuj lä' nako'tnünāuj porque lakali naniyāuj".

³³Tü' catā'kxo'kotit. Chu a'nchi huancan: "Huan a'nti lilacatejtin latlā'huan lä' nacātā'talacxtuca xlaca'n a'ntin tü' tzey, xla' nala ixtā'chuntza'ca'n xlaca'n a'ntin tü' tzey". ³⁴Xa'nca capāstactit lä' cuenta catlahua'tit lä' tü'tza' catlahua'tit

talacelē'i. A'nan ā'makapitzin na mila-clhpu'nanca'n a'ntin tūna'j takalhlaka'i ixtachihuin Dios lā' tū' taca'tzi a'nchi huanit' Dios. U'tza' iccāhuaniyāni' para que na'iccālīmāmāxani'yāni'.

**Ixpālacata a'nchi
natalilakahuanchoko huan nini'n**

³⁵ Pero ā'makapitzin natakalhasqui'nini'n: “¿Chichū tzē natalilakahuanchoko huan a'ntin tanilh? ¿Chī natala ixmacni'ca'n a'xni'ca' natalakahuanchoko?”
³⁶ Capāstacna'ntit. A'xni'ca' nacha'nā'tit huan ti'ni', namā'cnūyā'tit nac ti'ya't lā' namasa xako'xka' lā' chuntza' napu'n.
³⁷ A'ntū cha'nā'tit tū' tasu'yu hua'chi a'ntū napu'n. Nacha'nā'tit xati'ni' cuxi' o stapun o chuxatū a'ntū māscōhuicāni't. Lā' a'ntū napu'n xla' sca'yā'hua' lā' tzēhuani't. ³⁸ Lā' Dios cāmaxqu'i' a'nchi nalistaca chu a'nchi ixtapuhuān. Xtunc tasu'yu huan xāhuat lā' xtunc tasu'yu huan xachi'tin stapun. Tāpālhūhua' ti'ni' lā' xtunc tatasu'yu pūkalhatunu' a'nchin tastaca. ³⁹ Nā a'nan tāpālhūhua' macni'. A'nan ixmacni'ca'n tachi'xcuhui't lā' a'nan ixmacni'ca'n animalhna' lā' a'nan ixmacni'ca'n squi'ti' lā' ixmacni'ca'n spūnnu'. Lā' chā'tunu' xtuncnu' ixmacni'ca'n. ⁴⁰ A'nan huan macni' para a'nti hui' nac a'kapūn lā' para a'nti hui' nac ti'ya't. Pero xtunc a'nchi ixlitzēhuani't huan macni' xala' nac a'kapūn lā' xtunc a'nchi ixlitzēhuani't huan macni' xala' nac ti'ya't. ⁴¹ Xtunc a'nchi ixlitzēhuani't huan chi'chini' lā' xtunc a'nchi ixlitzēhuani't huan mālhcuyu' lā' huan sta'cu. Lā' nā xtuncnu' a'nchi ixlitzēhuani't lakatunu' sta'cu. Chā'tunu' macni' xtuncnu' ixlitzēhuani't. ⁴² Chuntza' a'xni'ca' lakahuanchokocan. Nacāmā'cnūcan quimacni'ca'n lā' natamasa. Pero a'xni'ca' nalakahuanchokoyāuj, xtunc natala quimacni'ca'n lā' tū'tza'

catitamasli. ⁴³ Quimacni'ca'n a'ntū nacāmā'cnūcan tū' tzey, pero huan xasāsti' quimacni'ca'n lej tzēhuani't natala lā' nataxkaka. Scalana'juua' quimacni'ca'n a'ntū nacāmā'cnūcan pero xalakahuanchokoni' lej lactli'hui'qui natala. ⁴⁴ Quimacni'ca'n a'ntū ka'lhiyāuj nac huā'mā' quilhtamacuj xmān macni' lā' nacāmā'cnūcan a'xni'ca' naniyāuj. Pero a'xni'ca' nalakahuanchoyāuj, Dios naquincāmaxqui'yāni' xasāsti' quimacni'ca'n a'ntū espiritual. Como ka'lhiyāuj quimacni'ca'n xala' nac huā'mā' quilhtamacuj, nā naka'lhiyāuj quimacni'ca'n xala' nac a'kapūn.

⁴⁵ Chuntza' tatzokni' na ixtachihuin Dios:

Lā' pū'la tlahuaca kalhatin chi'xcu'.

Nā maxqui'ca ixquilhtamacuj.

Lā' hui'lini'ca ixtacūni' Adán.

Dios su'nulh na ixquini' lā' chuntza' lakahuanli lā' latahui'lh. Lā' ā'calistān lacatuncuilh Jesucristo a'nti quincāmaxqui'ni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n. ⁴⁶ Pū'la

ka'lhiyāuj quimacni'ca'n a'ntū xala' nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' a'ntū natanī. A'calistān naka'lhiyāuj xasāsti' quimacni'ca'n xala' nac a'kapūn. ⁴⁷ Huan xapū'la chi'xcu' ū'tza' Adán lā' Dios litlahualh pokxni' de ti'ya't. Huan ā'kalhatin chi'xcu' ū'tza' Jesucristo lā' xla' mincha' nac a'kapūn. ⁴⁸ Chu a'nchi ixuanit' ixmacni' Adán chu a'cxtim quimacni'ca'n quina'n a'nti xalani'n nac huā'mā' cā'quilhtamacuj. Nā chuntza' ixlihuākca'n a'ntin tatā'tapa'ksi con Cristo nataka'lhi xasāsti' ixmacni'ca'n chu a'cxtim hua'chi ixmacni' Cristo. ⁴⁹ Lā' chu a'nchi nac huā'mā' cā'quilhtamacuj litasu'yuyāuj Adán, nā chuntza' nac a'kapūn nalitasu'yuyāuj Cristo a'nti mincha' nac a'kapūn.

⁵⁰ Chuhua'j iccāhuaniyāni' que quimacni'ca'n a'ntū ka'lhi ka'lhni' lā' quinit tūla catitanūlh a'nlhā

Dios māpa'ksini'n. Quimacni'ca'n a'ntū natamasa tūlah catitatanūlh a'nlhā latahui'lacan para pō'ktu. ⁵¹ Cakaxpa'ttit. Na'iccāhuaniyāni' a'ntū ixtatzē'knī't. Quilihuākca'n tū' catinūuj pero quilihuākca'n nacāxtāpālican quimacni'ca'n. ⁵² A'xni'ca' ā'xmān chī'chini' lā' nasā'nan huan trompeta, chu limaktin naquincāpātle'keni'yāni' hua'chi a'xni'ca' lakatzī'mpāuj. Porque nasā'nan huan trompeta lā' a'ntin tanilhza' natalakahuanchoko lā' natak'alhī ixmacni'ca'n xasāsti' a'ntūn tū' maktin catitamasli. Lā' quilihuākca'n naquincātaxtāpālini'yāni' quimacni'ca'n. ⁵³ Lā' quimacni'ca'n a'ntūn tzē natamasa ka'lhī natataxtāpāli lā' natala xasāsti' a'ntūn tū' maktin catitamasli. Lā' quimacni'ca'n a'ntū natanī ka'lhī natala xasāsti' a'ntūn tū' catitasputli. ⁵⁴ Lā' a'xni'ca' quimacni'ca'n a'ntū natamasa natataxtāpāli lā' natala a'ntūn tū' catitamasli lā' a'xni'ca' quimacni'ca'n a'ntū natanī natataxtāpāli lā' natala a'ntūn tū' catitanilh, a'xni'ca' natlōkentaxtūcan a'ntū tatzo'knī't chuntza':

Tlajakō'cani't huan linin.

Lā' chuntza' mālakuanica.

⁵⁵ ¿Lhachū hui' ixlimāpa'ksin huan linin? Sputlitzā'. ¿Tichū naca'tzani' ixpālacata huan linin? Nin tinti'tza'.

⁵⁶ Ixpālacata huan talaclē'i' ū'tza' nalinīyāuj. Tachi'xcuui't tū' ta'a'kahuāna'ni' ixley Dios. Chuntza' litasu'yu que huan talaclē'i' hua'chilh cāmāpa'ksimā'. Lā' litasu'yu ixpālacata huan ixley Dios porque tachi'xcuui't tū' ta'a'kahuāna'ni'lh. ⁵⁷ Pero icmaxqui' pāxcatca'tzi Dios porque xla' quincāmātlajanīmā'ni' huan linin ixpālacata quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo.

⁵⁸ Quintā'timin, lej iccāpāxqui'yāni'. U'tza' iccālihuaniyāni' que tū' catamakxtektit nīn tuntū' nacāmāmakchuyiyāni' lā' nacāmāpānūni'yāni'

a'ntū kalhlaka'īni'ta'ntit ixpālacata Cristo. Lā' pō'ktu xa'nca nascujā'tit para huan Māpa'ksini' porque ca'tziyā'tit que tū' chu tlakaj a'ntū natlahua'yā'tit por ixpālacata huan Māpa'ksini'.

Ixpālacata huan tumin a'ntū namākēstokcan

16 Lā' chuhua'j iccāhuaniyāni' ixpālacata huan tumin a'ntū namākēstokā'tit para nacāmaktāyayā'tit a'ntin takalhlaka'ī xalanī'n nac Judea. Chu a'nchī iccāhuani xlaca'n a'ntin tatakēstoka a'nlhā huanican Galacia, nā chuntza' natlahua'yā'tit. ² Cā'domingo namāqui'tēlha'yā'tit macsti'na'j mintumīnca'n a'ntū tlaja'ni'ta'ntit huanmā' semana. Chuntza' a'xni'ca' na'ica'nācha', xmān namākēstokā'tit a'ntū māqui'ni'ta'ntittza'. ³ Hui'xina'n cacālacsa'ctit huan chī'xcuui'n a'ntī lacuan para natalē'n milī'a'ksajna'ca'n. Lā' quit na'iccāmaxqui' kalhtin ca'psnat lā' na'iccāmācā'ni' nac Jerusalén. ⁴ Lā' palh minī'ni' na'ica'n, naquintatā'a'n xlaca'n.

Ixpālacata a'nlhā a'ncu'tun Pablo

⁵ Na'ictētaxtutēlha huan cā'lacchicni' xalanī'n nac huan ti'ya't a'nlhā huanican Macedonia lā' ā'calistān na'iccālaka'nāchāni'. ⁶ Lā' chō'la lātma'j na'ictachokoyācha' na mi'ā'lacchicni'ca'n o tzēlasā' a'ntza' na'icpātle'keni' huan cā'lonkni'. Chuntza' hui'xina'n tzē naquilāmaktāyayāuj a'xni'ca' na'ictaxtupala chuxalhā na'ica'ncu'tun. ⁷ Tū' iclacasqui'n xmān na'ictētaxtu a'xni'ca' na'iccālaka'nāni'. Ictachokocu'tunācha' lātma'j palh Dios lacasqui'n. ⁸ Pero na'ictachoko huā'tzā' nac Efeso hasta huan cā'tani' a'ntū māpācuhiican Pentecostés. ⁹ Chuxalhā nac huāmā' cā'lacchicni' tzē na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios a'yuj lhūhua' a'nan quintā'ca'tza.

¹⁰ A'xni'ca' nachā'nācha' huan Timoteo, ca'a'cnini'ni'tit lā' xa'nca cachi'patampāxtoktit para que tū' namāxana'n. Lā' xa'nca cachi'patampāxtoktit porque xla' scujmā' para huan Māpa'ksini' chu a'cxtim hua'chi quit. ¹¹ Lā' tū' ca'a'nalhnin tinti' a'nti nalakmaka' pero xa'nca namaktāya'yā'tit para que naquilakmin. Quit icka'lhimā' lā' nā iccāka'lhimā' ā'makapitzin a'ntin takalhlaka'ī'.

¹² Lā' ixpālacata quintā'tinca'n Apolos, lej icsqui'nli cacā'tā'lh ā'makapitzin a'nti nacālaka'nāchāni' pero tū' ixtapuhuān ixuani't de na'a'nācha' chuhua'j. Na'a'n a'xni'ca' naka'lhī lugar.

A'xmān saludos

¹³ Catamaktaka'lhiti. Tū' tixtā-pali'yā'tit a'ntū kalhla'ka'ī'ni'ta'ntit. Calatā'kchokotit chu a'nchī cāmini'ni' huan chi'xcuhi'n lā' catahui'xcā'ni'tit. ¹⁴ Chuxatū natlahua'yā'tit, catlahua'tit porque cāpāxqui'yā'tit ā'makapitzin.

¹⁵ Ca'tziyā'tit que huan Estéfanos lā' ixlihuāk ixfamilia xlaca'n xapū'la a'ntin takalhlaka'ī'lh a'xni'ca' icmāsu'yulh ixtachihuīn Dios nac huan ti'ya't a'nlhā huanican Acaya. Lā' māni' xlaca'n tatanūni'lh cāmaktāya ā'makapitzin a'ntin takalhlaka'ī'lh. ¹⁶ Lej iccāsqui'ni'yāni' cacā'a'kahuāna'ni'tit

xlaca'n lā' cacā'a'kahuāna'ni'tit chā'tunu' a'nti xa'nca tatā'scuja lā' tamaktāya ā'makapitzin a'ntin takalhlaka'ī'.

¹⁷ Iclipāxuhua porque tachilh huā'tzā' Estéfanos lā' Fortunato lā' Acaico. Xlaca'n milaktapalhca'n como quintalakmilh lā' chuntza' hua'chilh xa'iccālaktzi'nkō'ni' milihuākca'n. ¹⁸ Xlaca'n quintamāpāxuhuilh lā' nā nacātamāpāxuhuiyāni' hui'xina'n. Nacā'a'cnini'ni'yā'tit chi'xcuhi'n a'nti hua'chi xlaca'n.

¹⁹ Huan a'ntin takalhlaka'ī' lā' xalani'n chuxalhā nac huan ti'ya't a'nlhā huanicān Asia, xlaca'n cātamacā'ni'yāchāni' saludos. Lā' Aquila lā' Priscila a'nti ixpuscāt nā cātamacā'ni'yāchāni' saludos ixpālacata huan Māpa'ksini'. Lā' nā chu a'cxtim ixlihuākca'n a'ntin tatakēs-toka na ixchicca'n. ²⁰ Ixlihuākca'n a'ntin takalhlaka'ī' cātamacā'ni'yāchāni' saludos. Nā hui'xina'n nalā'saludarli'yā'tit.

²¹ Chuhua'j māni' quit na'ictzo'ka huā'mā'. Quit, Pablo, iccāmacā'ni'yāchāni' saludos.

²² Palh chā'tin tū' pāxqui' huan Māpa'ksini' Jesucristo, camāpātīnica nac pūpātīn. Camilh quiMāpa'ksini'ca'n.

²³ Cacāsicua'lanālini' huan Māpa'ksini' Jesucristo. ²⁴ Lej iccāpāxqui'kō'yāni' ixpālacata Jesucristo. Amén.

Ixlikalhtu' Carta a'ntū Cāmācā'ni'ca Xalani'n nac Corinto

Pablo cātzo'knuni'lh xalani'n nac Corinto a'nti ixtakalhlaka'i'

1 Iccātzo'knuni'mā'ni' huā'mā' carta quina'n, quit Pablo lā' Timoteo a'nti quintā'tinca'n. Quit ixapóstol Jesucristo como Dios quilihui'lilh quil'apóstol. Iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n a'ntin tā'tapa'ksiyā'tit Dios lā' takēstokā'tit nac Corinto para namācā'tani'yā'tit Dios. Lā' nā iccātzo'knuni'yāuj ixlihuākca'n a'ntin takalhlaka'i' ixlihuāk huan nac Acaya. ²Cacālakalhu'mani' Dios quinTāta'ca'n lā' huan Māpa'ksini' Jesucristo. Lā' xa'nca cacā'a'nini'ni'.

Pablo lej pātini'lh

³Camaxquī'ca pāxcatca'tzi Dios a'nti ixTāta' huan quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. Dios lakalhu'manini'n lā' quincāmāko'xaka'tli'yāni'. ⁴Dios quincāmāko'xaka'tli'yāni' pō'ktu a'xni'ca' pātini'nāuj. Lā' Dios lacasqui'n que nacāmāko'xaka'tli'yāuj ā'makapitzin a'ntin tapātini'mā'na chuntza' hua'chi Dios quincāmāko'xaka'tli'yāni'. ⁵Como Cristo lej pātini'lh, nā quina'n lej pātini'nāuj. Lā' Cristo quincāmāko'xaka'tli'yāni' a'xni'ca' pātini'nāuj. ⁶Lā' como quit icpātini'n, chuntza' tzē iccāmāko'xaka'tli'yāni' hui'xina'n lā' tzē iccāmaktāyayāni' para nakalhlaka'i'yā'tit ā'chulā'. Lā' como Dios quimāko'xaka'tli', nā chuntza' tzē na'iccāmāko'xaka'tli'yāni' hui'xina'n lā' nā tzē na'iccāmaktāyayāni' a'xni'ca' hui'xina'n pātini'nā'tit hua'chi quit. ⁷Lā' quit xa'nca icca'tzi que hui'xina'n natāyani'yā'tit a'yuj nā pātini'mpā'na'ntit. Lā' nā icca'tzi que nacātāmāko'xaka'tli'yāni'.

⁸Tā'timin, quit iclacasqui'n que hui'xina'n naca'tziyā'tit a'nchi iclipātini'lh a'xni'ca' xa'icui'lacha' nac Asia. Quit tū'tza' xa'ictāyani'. Icpuhualh palh tū'tza' ā'chulā' xa'iclatahu'ilh. ⁹Xa'icpuhuan palh na'icnī'tza'. Xa'icca'tzi que quit tūlatza' xa'icltahua nīn tuntū'. Lā' ū'tza' xa'iclipāhuan xmān Dios. Xla' ū'tza' a'ntin tzē cāmālakahuanichoko huan nini'n. ¹⁰Dios quimāpūtaxtūlh de huanmā'lijicua'. Lā' tzēcus naquimāpūtaxtū Dios. Quit icca'tzi que Dios naquimāpūtaxtū a'xni'ca' na'ictahui'lapala nac cā'lijicua'. ¹¹Xmān tasqui'nī que hui'xina'n naquilālikalhtō'ka'yāuj. Lā' chuntza' naquilāmaktāyayāuj hui'xina'n. Lā' chuntza' a'xni'ca' Dios naquisicua'lanāli, lhūhua' a'nti natamaxqui' Dios pāxcatca'tzi, ixpālacata a'ntū Dios māstā'nī't chu a'nchi hui'xina'n squi'ni'tit.

Pablo hualh a'nchi tū' li'a'lh nac Corinto

¹²Lipāxūj iclahui' como quit icca'tzi que xa'nca ictlā'huanit' na milaclhpu'nanca'n lā' nā na ixlaclhpu'nanca'n ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't. Tū' ica'kxokonunī't. Dios quimaxqui'lh tapāstacna'. Lā' ū'tza' xa'nca iclilatā'huan. Dios lej lakalhu'manini'n. Quimaxqui'nī't tapāstacna' a'ntūn tū' hua'chi ixtapāstacna'ca'n huan tachi'xcuhui't a'ntin xalani'n nac quilhtamacuj. ¹³A'ntū iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n huā'mā' huanicu'tun xmān a'ntū māchekxi'yā'tit hui'xina'n a'xni'ca' lakapūt'le'keyā'tit. Tū' iccāhuanimā'ni' ā'catūhuā. Lā' quit iclacasqui'n que hui'xina'n xa'nca namāchekxikō'yā'tit a'ntū ictzo'kmā'. ¹⁴Xmān ā'makapitzin de hui'xina'n māchekxi'yā'tit a'nchi nalipāxuhua'yā'tit hui'xina'n por quimpālacata a'xni'ca' namimpala

huan Māpa'ksini' Jesús. Lā' nā quit na'icpāxuhua por mimpālacataca'n.

¹⁵Lā' como quit xa'icca'tzi huā'mā', quit icpuhualh na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n xapū'la. Lā' chuntza' tzē maktu' xa'iccālaka'nchāni'. ¹⁶Quit iccātēlaktaxtucu'tuni' hui'xina'n a'xni'ca' icmilh nac Macedonia. Lā' nā icpuhualh que na'iccālaka'nāchāni' a'xni'ca' xa'ictaxtulh nac Macedonia. Lā' ā'calistān chuntza' hui'xina'n ixquilā'o'kska'lhilē'uj nac Judea. ¹⁷A'yuj icualh que xa'iccālaka'nchāni' hui'xina'n, quit tūlah ictlōkentaxtūlh. Lā' ū'tza' talihuan ā'makapitzin palh quit xmān xa'ickalhkamāna'mā' a'xni'ca' icualh que xa'ica'ncu'tun a'ntza'. A'xni'ca' quit iclichihuina'n a'ntū na'ictlahua, tū' icchihuina'n hua'chi huan chi'xcu'huin xalanin huan cā'quilhtamacuj. Xlaca'n tahuan que stu'ncua' natatlahua catūhuā a'yuj taca'tzi que tū' catitatlōkentaxtūlh.

¹⁸Dios tū' maktin taxtāpali. Lā' xla' ca'tzi que stu'ncua' a'ntū icuan. A'ntū iccāhuaniyāni' hui'xina'n tzē nakalhlaka'iyā'tit. ¹⁹Quit lā' Silvano lā' Timoteo xa'iccāmāsu'ni'yāni' ixpālacata Jesucristo a'nti ixO'kxa' Dios. Tzē kalhlaka'ican a'ntū huan Jesucristo. Pō'ktu huan a'ntū stu'ncua'. Xla' tū' maktin taxtāpali. ²⁰Ixlihuāk a'ntū Dios huan que natlahua, Jesucristo tlōkentaxtūkō' ixlihuāk. Ū'tza' limaxquiyāuj pāxcatca'tzi Dios, como xla' tlōkentaxtū a'ntū huan por ixpālacata Jesucristo. ²¹Dios ū'tza' a'nti quimaktāya para na'ickalhlaka'i' xa'nca huan Jesucristo. Lā' nā hui'xina'n cāmaktāyayāni' para nakalhlaka'iyā'tit xa'nca huan Jesucristo. Lā' nā xla' quilacsacni't para na'ictā'scuja. ²²Dios quincālakmacaminī'ta'ni' huan Espiritu Santo a'nti hui' na qui'a'clhcunucca'n. Chuntza' tasu'yu que tapa'ksiyāuj con Dios. Lā' nā tasu'yu

que Dios natlōkentaxtū a'ntū huan que naquincātlahuani'yāni'.

²³Dios ca'tzi palh stu'ncua' a'ntū na'iccāhuaniyāni'. Palh quit xa'iccālaka'nchāni' cahuā nac Corinto, quit xa'iccālacaquilhnīni' hui'xina'n. Lā' ū'tza' tū' icli'a'lh. Lā' Dios caquimāpātīnīlh palh tū' stu'ncua' huā'mā'. ²⁴Quit tū' iccāmāpa'ksicu'tunāni' a'nchi hui'xina'n kalhlaka'iyā'tit. Hui'xina'n xa'nca'tza' kalhlaka'iyā'tit. Xmān iccātlahuani'cu'tunāni' a'ntū lej nalipāxuhua'yā'tit.

2 Lā' ū'tza' quit iclihui'līlh que tū' iccālaka'nchāni' hui'xina'n palh ixtasqui'ni' que xa'iccālacaquilhnīni'. Palh quit xa'ica'ncha' cahuā iccālacaquilhnīyāni', lej ixlīlakaputzauj quina'n. ²Palh quit xa'iccāmālakaputzini' hui'xina'n, tū' ixa'nal h a'nti ixquimāpāxuhui'lh quit. Palh hui'xina'n lakaputzayā'tit, quit tūla lipāxuj iclatahui'la. ³Lā' ū'tza' tū' icli'a'lh. Xmān iccātzo'kni'ni' huan kalhtin carta. Tū' xa'ica'ncu'tunācha' iccālacaquilhnīyāni' lā' nīn xa'iccāmālakaputzicu'tunāni'. Palh hui'xina'n tlōkentaxtūyā'tit a'ntū iccātzo'knuni'n, quit na'iclipāxuhua lā' nā hui'xina'n nalipāxuhua'yā'tit. ⁴Quit lej xa'iclakaputzā a'xni'ca' iccātzo'knuni'ni' hui'xina'n. Lā' nā lej xa'iccalhuan como xa'icca'tzi que iccāmālakaputzini' a'ntū xa'iccātzo'knuni'ni'ta'ni'. Lā' tū' xa'iccāmālakaputzicu'tunāni'. Iclacasqui'lh que hui'xina'n naca'tziyā'tit a'nchi quit lej iccāpāxquiyāni' hui'xina'n.

**Ixtasqui'ni namāspūtūnu'ni'can
huan chi'xcu' a'ntin tū'tza'
ixtlahua a'ntūn tū' tzey**

⁵Lā' huanmā' chi'xcu' a'nti tlahualh a'ntūn tū' tzey, xla' iclīlakaputzal h, como tū' limakuan a'ntūn tlahualh. Lā' ā'chulā' cāmālakaputzini'ta'ni' hui'xina'n. Tū'

icuan palh milihuākca'n hui'xina'n cāmālakaputzini'ta'ni' como chō'la tū' milihuākca'n. ⁶Mintalhūhuā'tca'n de hui'xina'n māpātini'nī'ta'ntit huanmā' chi'xcu'. Chuhua'j tzeytza'. Tū'tza' camāpātini'tit. ⁷Chuhua'j camāspūtūnu'ni'tit lā' camāko'xamixi'tit. Palh tū' chuntza' natlahua'yā'tit hui'xina'n, huanmā' chi'xcu' tūlal catitāyani'lh, como lej ixlilakaputzalh. ⁸U'tza' iccālīsqui'ni'yāni' hui'xina'n camāsu'yu'tit a'nchi pāxqui'yā'tit. ⁹A'xni'ca' quit iccāmacā'nī'chāni' huan kalhtin carta, quit icca'tzīcu'tulh palh hui'xina'n ixtlahua'tit a'ntū iccāhuanini' ixpālacata huanmā' chi'xcu'. Icca'tzīcu'tulh palh hui'xina'n ixquilā'a'kahuāna'ni'uj. ¹⁰Palh hui'xina'n māsputūnu'ni'yā'tit huanmā' chi'xcu', nā quit na'icmāspūtūnu'ni'. Palh quit icmāspūtūnu'ni'nī't catihuā, por mimpālacataca'n icmāspūtūnu'ni'nī't na ixlacapūn Cristo. ¹¹Māsputūnu'ni'yāuj como tū' lacasqui'nāuj naquincātlayāni' huan ko'ti'ti'. Ca'tziyāuj que huan ko'ti'ti' lej a'kxokonun.

Pablo tamakchuyilh a'xni'ca' ixui' nac Troas

¹²Quit ictētaxtulh nac Troas como a'ntza' icmāsu'yucu'tulh huan xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo. Lā' a'xni'ca' ictētaxtulh a'ntza', Dios ixlacāxtlahuakō'nī'ttza' ixlihuāk a'ntza'. ¹³Lā' a'yuj xa'nca taxtulh, quit lej xa'ictamakchuyini't, como quintā'tinca'n, Tito, tū' chā'lh a'ntza' chuntza' hua'chi xa'iclacāxlani'ta'uj. U'tza' iccālimakxtekli xalani'n nac Troas lā' icmilh nac Macedonia como icpuhualh que Tito ixchilh huā'tzā'.

Ixtachihuīn Dios xa'nca taxtu

¹⁴Maxqui'yāuj pāxcatca'tzi Dios como por ixpālacata Cristo xa'nca taxtuyācha' huan tachihuīn a'ntū icmāsu'yu.

Xla' quimaktāya para na'icmāsu'yu lakachu ixpālacata Cristo. Lā' huāmā' tamāscatīn hua'chi lakatin perfume a'ntū a'kahuan lakachu. ¹⁵Lipāxuhua Dios a'nchi quina'n icmāsu'yuyāuj ixpālacata Cristo. Quina'n hua'chi huan xajini' pūm a'ntū a'ksajcan Dios na ixlaclhni'ca'n a'ntin tapūtaxtunī'ttza' lā' nā a'ntin tūna'j tapūtaxtu. ¹⁶Na ixlaclhni'ca'n a'ntin tūna'j tapūtaxtu huan tamāscatīn a'ntū ixpālacata Cristo, xla' hua'chi catūhuā a'ntū pu'csa lā' laknīcan. Lā' na ixlaclhni'ca'n a'ntin tapūtaxtunī'ttza', huan tamāscatīn a'ntū ixpālacata Cristo, xla' hua'chi lakatin perfume a'ntū māstā' quilhtamacuj. Nīn tinti' a'ntin tzē ixa'cstu namāsu'yu ixpālacata Cristo. Tasqui'nī que Dios namaktāya. ¹⁷Quit tū' hua'chi a'ntin ta'a'kxokonun lā' taxtāpalī huan tamāscatīn a'ntū ixla' Dios. Xlaca'n tū' xa'nca tamāsu'yu como xmān ta'a'kxokotlajacu'tun. Quit iclichihuīna'n a'ntū stu'nca' na ixlacapūn Dios, como xla' quilimāmacū'nī't na'ictā'scuja Cristo.

A'ntū huan huan xasāsti' convenio

3 Lasā' ā'makapitzīn natahuan que quit icka'tla'jca'tzi lā' quilichihuīna'ncan quē'cstu. Tū' tasqui'nī que quit na'iccāmaxqui'yāni' kalhtin carta a'ntū nahuan que quit tzeyā chi'xcu'. Lā' tū' tasqui'nī que hui'xina'n naquilāmaxqui'yāuj kalhtin carta a'ntūn tzē na'iclē'n chuxalhā, chuntza' hua'chi talē'n ā'makapitzīn. ²Hui'xina'n hua'chi quincarta, como por mimpālacataca'n tzē ca'tzīcan que tzey a'ntū ictlahua. Lā' huāmā' carta tzē natalaktzi'n lā' natalakapūtle'ke ixlihuākca'n huan tachi'xcuhi't. Hui'xina'n hua'chi lakatin carta hua'nī'ta'ntit a'ntū tatzo'kni' na qui'a'clhcunuc, como quit lej iccāpāstacāni' hui'xina'n. ³Hui'xina'n hua'nī'ta'ntit hua'chi lakatin carta a'ntū Cristo quimātzo'knīlh. Huanmā'

carta tū' tzo'kcani't con tinta. Lā' tū' tzo'kcani't nac lakatin chihuix a'ntū hua'chi lhta'ca'la'. Huan Espíritu Santo a'nti Dios macamilh a'nti xalakahuan, xla' cāxtāpalini'ni' mintapāstacna'ca'n a'xni'ca' iccāhuanini' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Lā' chuntza' tasu'yu a'ntūn tlahuani't Cristo para hui'xina'n.

⁴Chuntza' icuan como quit icca'tzi que tzey a'ntū icmāsu'yu na ixlacapūn Dios, como Cristo quilimāmacū'lh para na'icmāsu'yu. ⁵Quit tū' icuan que xmān quē'cstu tzē ictlahua huā'mā' litlōt. Dios quimaktāya lā' ū'tza' tzē iclitlahua. ⁶Xla' ū'tza' a'nti quimaxqui' tapāstacna'. Lā' ū'tza' tzē iclimāsu'yu huan xasāsti' convenio a'ntū Dios tlahuani't con huan tachi'xcuhui't. Lā' huanmā' convenio tū' hua'chi lakatin ley a'ntūn tatzo'kni'. Huanmā' convenio lichihuīna'n huan Espíritu Santo. Huan ley māsu'yu palh ixlihuāka'n huan tachi'xcuhui't taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n lā' ū'tza' natalini'. Huan Espíritu Santo māsā' xasāsti' quilhtamacuj.

⁷Lā' huā'mā' ley a'ntū māsu'yu que tasqui'nī nanīcan, huā'mā' tzo'kca nac lakatu' chihuix. Lā' a'xni'ca' maxqui'ca Moisés huanmā' ley, a'nal' lakatin ka'tla' xkakana'. Lā' ixlacan Moisés lej i'xkaka. Lā' huan israelitas a'nti ixtayāna' a'ntza' tū' tapātīl' a'nchī i'xkaka como ixcālakachi'pa. Lā' huā'mā' xkakana' tū' lej xlit xkakah como lacatzucu mixli. Lā' chuntza' lej tzēhuani't ixuani't a'nchī Dios māsā'lh huan ley. ⁸Mās tzēhuani't huan limāscā'tin a'ntū huan Espíritu Santo quincāmaxqui'yāni'. ⁹Tzēhuani't ixuani't ixley Moisés a'yuj por ixpālacata huā'mā' ley ca'tzīcan que huan tachi'xcuhui't nacāmāpātīnican. Más xatzēhuani't huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo, como huā'mā' quincāmāca'tzīni'yāni' a'nchī tzē nalixapacan a'ntū laclē'nāuj. ¹⁰Huā'mā'

ley lej tzēhuani't ixuani't. Lā' a'yuj lej tzēhuani't ixuani't, huan ley tūla tā'mālacastuccan con huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. ¹¹Palh huan ley tzēhuani't ixuani't a'yuj tū' makān ixtāyani'lh, más tzēhuani't a'ntū tāyani' para pō'ktu. Lā' ū'tza' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.

¹²Quit icca'tzi que lej tzey huan xatzey tachihuīn. Lā' ū'tza' quit iccālimāsu'ni'cu'tun ixlihuāka'n huan tachi'xcuhui't. ¹³Quit tū' ictlahua hua'chi huan Moisés. Xla' ixtalakatlapa. Lā' chuntza' huan israelitas tūlal' talaktzi'lh a'nchī ixmixmā' a'ntū i'xkaka na ixlacan. ¹⁴Huan israelitas tū' ixtamāchekxi. Lā' hasta chuhua'j xla'ca'n tū' tamāchekxi a'xni'ca' talakapūtle'ke huan ixtachihuīn Dios a'nlhān tatzo'kni' huan convenio xala' makāntza'. Lā' huā'mā' tzē māchekxiyāuj xmān palh tā'tapaksiyāuj Cristo. ¹⁵Lā' hasta chuhua'j huan israelitas tū' tamāchekxi a'xni'ca' talakapūtle'ke a'ntūn tzo'kli Moisés. ¹⁶Pero a'xni'ca' kalhatin kalhlaka'i' huan Māpa'ksini' Jesucristo, tzētza' māchekxi a'ntūn tzo'kli Moisés. ¹⁷Huan Māpa'ksini' Jesucristo, xla' chu lakatin con huan Espíritu Santo. Lā' a'ntin tata'latlā' huan huan Espíritu Santo, xla'ca'n tū' caticāmāclē'nica. ¹⁸Quina'n māchekxiyāujtza'. Hua'chilh tū'tza' talakatlapani'ta'uj na quilacanca'n. Lā' chuntza' hua'chilh laktzi'nāuj huan Māpa'ksini' Jesucristo nac lakatin espejo. Laktzi'nāuj a'nchī lej ka'tla' lā' lej tzey. Lā' quina'n taxtāpalitēl'hayāuj lā' ā'chulā' layāuj hua'chi Cristo.

4 Lā' chuntza' como Dios lej lakahu'manini'n, xla' quilimāmacū'lh huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Lā' chuntza' tū' iclakachā'ni'. Tū' icmakxteka de icmāsu'yu huā'mā' xatzey tachihuīn. ²Quit tū' maktin ictlahua a'ntū

limāxana' a'ntū lakatzē'k tlahuacan. Lā' tū' ica'kxokonu'n. Lā' tū' icxtāpali ixtachihuīn Dios. Xa'nca icmāsu'yu a'ntū stu'ncua' na ixlacapūn Dios. Lā' ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't tzē nataca'tzi que stu'ncua' a'ntū icmāsu'yu. ³A'ntin tū' tamāchekxī huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo a'ntū icmāsu'yu, ū'tunu'n a'nti nacāmāclē'nican. ⁴Xlaca'n a'ntin tū' takalhlaka'ī huan xatzey tachihuīn, xlaca'n tū' tamāchekxī. Huan ko'ti'ti' tū' lacasqui'n que xlaca'n natamāchekxī. Lā' ū'tza' tū' talimāchekxī. Huan ko'ti'ti' hua'chi ixdiosca'n. Hua'chilh ū'tza' ixcāmālakatzī'lh como xla' tū' lacasqui'n que xlaca'n natalaktzī'n huan xaxkakana' a'ntū xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo. Cristo, xla' lej ka'tla' lā' chu lakatin hua'chi Dios. ⁵A'ntū icmāsu'yu quit, tū' para naquilimāka'tli'can. Quit icmāsu'yu ixpālacata Jesucristo que ū'tza' huan Māpa'ksini' lā' tasqui'nī namācā'taniyāuj. Quit iccāmaktāyayāni' hui'xina'n como ū'tza' a'ntū Jesucristo lacasqui'n que na'ictlahua. ⁶Dios quincāmāca'tzīnini'ta'ni' a'ntū xastu'ncua'. Hua'chilh ū'tza' ixmāxkakēlh quintapāstacna'ca'n. Xla' ū'tza' a'nti māstā'lh lakatin limāpa'ksin a'xni'ca' ixtlahuamā' huan quilhtamacuj. Lā' xmān chuntza' a'nalh huan xkakana'. Lā' hua'chilh chuntza' ixquincāmāxkakētēlhani' como quincāmāca'tzīniyāni' a'nchi huani't Dios lā' a'nchī lej ka'tla'. Huā'mā' ca'tziyāuj como māchekxiyāuj a'nchi huani't Jesucristo.

Pablo ixlipāhuan Dios

⁷Lā' huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios quilimāmacū'lh para na'icmāsu'yu, lā' huanmā' lej lhūhua' ixtapalh. Quit tū' icka'lhī tapāstacna' para na'icmāsu'yu huā'mā' tachihuīn. Quit hua'chi lakatin pūxkatni' a'nlhā tojoma' a'ntū lej

ixtapalh. Chuntza' tasu'yu que Dios ū'tza' a'nti ka'lhī limāpa'ksin lā' tū' quit. ⁸Lā' a'yuj quit lej icpātini'n de lhūhua' catūhuā, pō'ktu tzē ictāyani'. Lā' a'yuj a'katunu' tū' icca'tzi a'ntū na'ictlahua, tū' iclakachā'ni'. ⁹Lā' a'yuj quimacapatzacan, Dios tū' quimaxteka. Lā' a'yuj a'katunu' hua'chilh quintlajacan, pero tū' quintlajakō'can. ¹⁰Pō'ktu lijicua' icui' como quimaknicu'tuncan, chuntza' hua'chi ixmaknicu'tuncan Jesucristo. Chuntza' tasu'yu palh quimaktāyamā' Jesucristo xalakahuan. ¹¹Lihuancus iclatlā'huan nac quilhtamacuj, quimaknicu'tuncan, como quit ictā'scujā Jesucristo. Chuntza' tasu'yu que quit tzē iclatahui'la xmān por ixlimāpa'ksin Jesucristo. ¹²Como quit icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo, pō'ktu quimaknicu'tuncan. Hui'xina'n ka'lhī'yā'tittza' xasāsti' minquilhtamacujca'n, como quit iccāmāsu'ni'ni' hui'xina'n ixpālacata Cristo.

¹³Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchi hualh kalhatin:

Quit ickalhlaka'ī'lh, lā' ū'tza' quit iclihuān que Dios lej ka'tla'.

Lā' quit nā ickalhlaka'ī'ni't, lā' ū'tza' iccālihuani ā'makapitzin ixtachihuīn Dios. ¹⁴Quit iclipāhuan xmān Dios como icca'tzi que Dios mālakahuanichokōlh huan Māpa'ksini' Jesucristo. Lā' nā icca'tzi que quit naquimālakahuanichoko, como quit ictapa'ksi con Jesucristo. Lā' hui'xina'n lā' quit a'cxtim naquincātālē'nāni' na ixlacapūn Dios. ¹⁵Ixlihuāk a'ntū icpātīlh, quit icpātikō'lh como iclacasqui'lh que hui'xina'n ixkalhlaka'ī'tit. Lā' chuntza' a'xni'ca' lhūhua' de hui'xina'n nakalhlaka'ī'yā'tit, namaxqui'yā'tit pāxcatca'tzi Dios lā' namāka'tli'yā'tit Dios.

¹⁶ U'tza' tū' iclilakachā'ni'. Quit scalana'jua' iclamā' lakaliyān. Lā' a'yuj tū' tli'hui'qui quimacni', quilicatzin ā'chulā' litli'hui'quin ixlimāpa'ksin Dios. ¹⁷ A'ntū icpātīmā' hua'chilh xmān macsti'na'j lā' hua'chilh tū' makān icpātīmā' como por ixpālacata huā'mā', Dios lej naquisicua'lanāli para pō'ktu. ¹⁸ Chuntza' icuan quit como quit tū' lej icpāstaca a'tūn tzē laktzi'ncan. A'chulā' icpāstaca a'tūn tūla laktzi'ncan. A'ntūn tzē laktzi'nāuj, huanmā' nasputa. Lā' a'ntūn tūla laktzi'nāuj, huanmā' tāyani' para pō'ktu.

5 Quimacni'ca'n hua'chi lakatin carpa a'nlhā lahui'lāna'uj. Lā' quit icca'tzi que a'xni'ca' nasputa quimacni'ca'n, Dios naquincāmaxqui'yāni' ā'lakatin xasāsti' macni'. Tzē nahuanāuj que huan xasāsti' quimacni'ca'n ū'tza' hua'chi quinchicca'n nac a'kapūn. Huanmā' chic ixtatlauj Dios lā' tū' ixtatlaujca'n huan tachi'xcuhui't. Lā' huā'mā' chic natāyani' para pō'ktu. ² U'tza' lipāniyāuj como a'ncu'tunāuj na quinchicca'n nac a'kapūn. ³ Naka'lhīyāuj xasāsti' quimacni'ca'n nac a'kapūn, lā' chuntza' tū' catilatā'kchokouj sin quimacni'ca'n. ⁴ Quina'n, como ka'lhīyāujcus quimacni'ca'n nac huā'mā' quilhtamacuj, hua'ntli'jāuj como pātini'mā'nauj. Lā' a'yuj tū' ixmakxtekcū'tunui huā'mā' macni', ka'lhīcu'tunāuj xasāsti' quimacni'ca'n nac a'kapūn. Quimacni'ca'n a'ntū ka'lhīyāuj chuhua'j, natasputa. Huan xasāsti' quimacni'ca'n a'ntū Dios naquincāmaxqui'yāni' natāyani' para pō'ktu. ⁵ Dios quincālacāxtlahuani'ta'ni' para que tzē nalatahui'layāuj nac a'kapūn. Lā' quincāmacamini'ni'ta'ni' huan Espiritu Santo. U'tza' lica'tziyāuj que stu'ncua' natanūyāuj nac a'kapūn.

⁶ Lā' chuntza' tū' maktin lakachā'ni'yāuj. Ca'tziyāuj que lihuan latlā'huanāuj nac huā'mā'

quilhtamacuj, tūna'j tā'hui'lāna'uj huan Māpa'ksini' Jesucristo nac a'kapūn. ⁷ Chuhua'j quina'n tū' latlā'huanāuj chu a'nchī laktzi'nāuj. Latlā'huanāuj chu a'nchī a'ntū kalhlaka'iyāuj. ⁸ Lā' chuntza' quina'n tū' lakachā'ni'yāuj. Makxtekcū'tunāuj huā'mā' quimacni'ca'n como tā'latahui'lacu'tunāuj huan Māpa'ksini' Jesucristo. ⁹ U'tza' nalihui'liyāujtit natlahuayāuj a'ntū Jesucristo lacasqui'n palh hui'lāna'uj con Dios nac a'kapūn lā' palh hui'lāna'ujcus nac quilhtamacuj. ¹⁰ Huā'mā' lihui'liyāuj como quilihuākca'n ka'lhī natāyayāuj na ixlacapūn Cristo. Xla' naquincājuzgarliyāni' chātunu' de quina'n. Lā' namaklhtini'nāuj quilihuākca'n chu a'nchī latā'kchokonit'auj, palh xa'nca o palh tū' xa'nca nac huā'mā' quilhtamacuj.

Dios ixamigos cātlahuacu'tun huan tachi'xcuhui't

¹¹ Lā' como quit ica'cnini'ni' huan Māpa'ksini' Jesucristo lā' ica'kahuāna'ni'cu'tun, quit iccāmākalhlaka'īnicu'tun huan tachi'xcuhui't. Dios laktzi'n qui'a'clhcunuc. Lā' quit icpuhuan que nā hui'xina'n ca'tziyā'tit que quit ictlahuacu'tun a'ntūn tzey. ¹² Quit tū' icka'tla'jca'tzi na milacapūnca'n. Lā' tū' ū'tza' iclichihuina'mā' chuntza'. Xmān iclacasqui'n que hui'xina'n tzē naquilāmaktāyayāuj a'xni'ca' naquile'ksa'nini'ncan. Iclacasqui'n que tzē nacākalhtiyā'tit a'ntin quintalē'ksa'nini'n. Xlaca'n tapuhuan palh lakka'tla'n a'yuj tū' tzey ixa'clhcunucca'n. ¹³ A'yuj makapitzin tahuan palh quit icchuya lā' a'yuj ā'makapitzin tahuan palh xa'nca icpāstacna'n, quit ictlahuacu'tun xmān a'ntū nalipāxuhua Dios. Lā' iccāmaktāyacu'tunāni' hui'xina'n como iclacasqui'n que hui'xina'n ā'chulā' nakalhlaka'iyā'tit. ¹⁴ Cristo

lej quincāpāxqui'yāni' lā' ū'tza' iclītlahuacu'tun a'ntū xla' lacasqui'n. Quina'n kalhlaka'ī'yāuj que Cristo nīlh por ixlihuākca'n huan tachi'xcuui't. Chuntza' ca'tziyāuj que hua'chilh quilīhuākca'n ixniuj. ¹⁵Lā' como Cristo nīlh por quimpālacataca'n, chuntza' lihuana lahui'lāna'uj, tū' catilatā'kchokouj chu a'nchi xmān quintapuhuāca'n. Tasqui'nī nalatā'kchokoyāuj chu a'nchi ixtapuhuān Cristo. U'tza' a'nti nīlh por quimpālacataca'n lā' lakahuanchokolh. ¹⁶Lā' chuntza' tū'tza' iccālaktzī'n ā'makapitzīn chi'xcuui'n chu a'nchi talaktzī'n huan chi'xcuui'n xalani'n nac quilhtamacuj. Xapū'la xa'icpuhuan de Cristo chu a'extim hua'chi tapāstaca xalani'n nac quilhtamacuj. Pero tū'tza' icpuhuan chuntza'. ¹⁷Palh kalhatin chi'xcu' kalhlaka'ī' Cristo, chuntza' taxtāpali ixtapāstacna' lā' hua'chi xasāsti' chi'xcu' la. Ixlihuāk a'ntū xala' pū'la lakspu'ttza'. Huan chi'xcu' tū'tza' hua'chi xapū'la. Huāktza' xasāsti' ixtapāstacna'.

¹⁸Xmān Dios a'nti tzē xtāpali kalhatin chi'xcu'. Chuhua'j quina'n ixamigos Dios como Jesucristo māpalalh a'ntū ixlaclē'nāuj. Lā' Dios quincālīmāmacū'ni'ta'ni' que nacāmāca'tzīniyāuj ā'makapitzīn a'nchin tzē natalila ixamigos Dios. ¹⁹Por ixpālacata Cristo, Dios ixamigos cātlahuacu'tun huan tachi'xcuui't lā' cāmāspu'tūnu'ni'cu'tun ixtalaclē'ica'n. Lā' quincālīmāmacū'ni'ta'ni' nacāmāca'tzīniyāuj ā'makapitzīn a'nchin tzē natalila ixamigos Dios. ²⁰Lā' chuhua'j quit ixlascujni' Cristo. Hua'chilh Dios ixchihuina'lh a'xni'ca' iccāsqi'ni'yāni' hui'xina'n. Iccāsqi'ni'yāni' con ixlimāpa'ksin Cristo, que catamakxtektit que Dios nacātlahuayāni' ixamigos. ²¹A'uyj Cristo tū' maktin tlahuah a'ntūn tū' tzey, Dios māmakinini'lh para

namāpānū quintalaclē'ica'n. Lā' chuntza' por ixpālacata Cristo, Dios xapa quintalaclē'ica'n lā' tū'tza' laclē'nāuj.

6 Quit, como ictā'scuja Dios, iccāsqi'ni'yāni' hui'xina'n, camaklhtini'ntit huan talakalhu'mān a'ntū Dios cātlahuani'cu'tunāni'. ²Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchi Dios hualh:

Quit ickaxmatli a'nchi quisqui'ni' huanmā' chi'chini' a'xni'ca' ictlahuani'cu'tuni' huan talakalhu'mān.

Quit icmaktāyani' a'xni'ca' iccāmāpūtax-tūcu'tunli huan tachi'xcuui't.

Chuhua'j tzē namaklhtini'ncan huan talakalhu'mān a'ntū Dios māstā'cu'tun. Chuhua'j tzē napūtaxtucan.

³Quit xa'nca iclatā'kchokocu'tun chuntza' hua'chi tasqui'nī. Palh tū' xa'nca iclatā'kchoko, nahuancan palh tū' tzey a'ntū icmāsu'yu. ⁴Iclacasqui'n que naca'tzīcan palh quit xa'nca iclatlā'huan chuntza' hua'chi tasqui'nī xa'nca natalatā'kchoko a'ntin tatā'scuja Dios. Lā' ū'tza' quit lacatzucu iclīpāti a'ntū quimpātle'keni'. Lej icpātini'ni't. Lā' ixquisputni'ni't a'ntū quit xa'icmaclacasqui'n. Lā' lhuhua' catūhuā a'ntū jicslihua' quimpātle'keni'ni't. ⁵Lā' quinkēsno'kcani't. Lā' quinchī'cani't. Lā' iccātā'talacxtucni't tachi'xcuui't a'ntin tū' ixquintalaktzī'ncu'tun. Lā' lej palha' icscujni't. Lā' lej iclakachu'huā'lhatanī't. Lā' a'katunu' tū' xa'icka'lhī quilihua't. ⁶Iclacasqui'n que naca'tzīcan palh quit xa'nca iclatlā'huan chuntza' hua'chi tasqui'nī xa'nca natalatā'kchoko a'ntin tatā'scuja Dios. Huāk tzey quintapāstacna'. Lā' xa'nca icca'tzi a'ntū icmāsu'yu. Lā' icpāti a'ntū quintlahuani'can. Quit lej iclakalhu'manini'n. Lā' huan Espīritu Santo quimaktāya para na'ictā'scuja Dios. Lā' quit lej

iccāpāxqui' ā'makapitzin. ⁷Lā' quit icmāsu'yu a'ntū xastu'ncua'. Icsuja por ixlimāpa'ksin Dios. Dios quimaktāya para que xa'nca na'iclatā'kchoko. Lā' chuntza' tū' quintlaja huan a'ntūn tū' tzey. ⁸Makapitzin quinta'a'cnini'ni'; lā' ā'makapitzin quintaladmaka'n. Makapitzin tahanan palh tzey quit; lā' ā'makapitzin tahanan palh tū' tzey quit. Makapitzin tahanan palh quit ica'kxokonun. Quit icuan xmān a'ntū xastu'ncua'. ⁹A'yuj makapitzin tapuhuan palh quit nin tuntū', ā'makapitzin taca'tzi palh quit ictā'scuja Dios. A'yuj maklhūhua' quit ictahui'la cā'lijicua' lā' hua'chilh xa'ica'mā'tza' icnī, pero iclahui'cus. Lā' a'yuj quimacaputzacan, tū' quimaknīcanī't. ¹⁰A'yuj quimpātle'keni'ni't a'ntū līlakaputza, pō'ktu lipāxūj icuī'. Lā' a'yuj pobre quit, pero quit iccāmaxqui' ā'makapitzin a'ntū más xatapala que huan tumin. Lā' a'yuj nin tuntū' icka'lhī nac huā'mā' quilhtamacuj, ixlihuāk a'ntū a'nan, Dios quimaxqui' chu a'nchī icmaclacasqui'n.

¹¹Quit lej stu'nc iccātā'chihuīna'nāni' hui'xina'n xalanī'n nac Corinto. Quit lej iccāpāxqui'yāni' hui'xina'n. ¹²A'yuj hui'xina'n tū' quilāpāxqui'yāuj, pero quit iccāpāxqui'yāni'. ¹³Iccātā'chihuīna'nāni' hui'xina'n hua'chi quincamana'. Iccāsqi'ni'yāni' que caquilāpāxqui'uj hua'chi quit iccāpāxqui'yāni' hui'xina'n.

Quina'n hua'chi ixlitokpān Dios

¹⁴Tū' chu lakatin cacātā'latit a'ntin tū' takalhlaka'ī'. Lej xtunc talatā'kchoko a'ntin takalhlaka'ī' lā' xtunc talatā'kchoko a'ntin tū' takalhlaka'ī'. Tūla chu lakatin cātlahuacan. Huan xkakana' xtunc lā' huan tzi'sni' nā xtunc. A'ntūn tzey xtunc lā' nā a'ntūn tū' tzey nā xtunc. ¹⁵Cristo tū' tlahua a'ntūn tlahua huan ko'ti'ti'. Lā' nā a'ntin takalhlaka'ī' Cristo,

xlaca'n tū' tapāstacna'n hua'chi a'ntin tū' takalhlaka'ī'. ¹⁶Lā' tū' limakuan namācā'tanican ídolos na ixlitokpāna' Dios. Lā' quina'n hua'chi ixlitokpān Dios a'nti xalakahuan. Dios huanī't:

Quit na'ictahui'la na ixlaclhni'ca'n a'ntin takalhlaka'ī'.

Lā' na'iccātā'latā'kchoko xlaca'n.

Lā' xlaca'n quintachi'xcuhui't natala.

¹⁷Lā' ū'tza' lihuan Dios:

Cataxtunquīt de a'ntin tatlhua a'ntūn tū' tzey.

Lā' tū' catlahua'tit hua'chi xlaca'n.

Lā' tū' caxa'ma'tit a'ntū ko'hua'jua'.

Lā' chuntza' hui'xina'n nala'yā'tit quila'.

¹⁸Quit na'icla hua'chi mintāta'ca'n.

Lā' hui'xina'n nala'yā'tit hua'chi qui'o'kxa'n lā' quintzu'ma'jan.

Chuntza' hualh huan Māpa'ksini' Dios a'nti māpa'ksini'nkō'.

7 Tā'timīn, chuntza' huanī't Dios. Lā' ū'tza' nalimāxtekkō'yāuj ixlihuāk a'ntūn tū' tzey. Lā' tū' natlahuayāuj a'ntū ko'hua'jua'. Lā' tū' naka'lhiyāuj huan xako'hua'jua' quintapāstacna'ca'n. Lā' nalihui'liyāuj nalayāuj lej xatzey como a'cnini'ni'cu'tunāuj Dios.

Taxtāpalilh ixtapāstacna'ca'n xalanī'n nac Corinto

²Iccāsqi'ni'yāni' hui'xina'n que naquilāpāxqui'yāuj. Nin tinti' ictlahuani'ni't a'ntūn tū' tzey. Nin tinti' icmāxtuyāhuani't. Nin tinti' ica'kxokomaklhtini't catūhuā.

³A'xni'ca' icuan huā'mā', tū' icuan que hui'xina'n quilātlahuani'ni'ta'uj a'ntūn tū' tzey. Iccāhuani'ni'ta'ni'tza' que iccāpāxqui'yāni' hui'xina'n. Na'iccāpāxqui'yāni' lihuan iclahui' lā' hasta na'icnī. ⁴Chuhua'j quit icca'tzi que hui'xina'n natlahua'yā'tit chu a'nchī iccāhuani'ni'ta'ni'. Lā' chuntza' iccāhuani ā'makapitzin a'nchī hui'xina'n xa'nca latlā'hua'nā'tit. Quit tū' ictamakchuyini't como icca'tzi que hui'xina'n xa'nca

latlā'hua'nā'tit. Icpāxuhua a'yuj icpātini'mā'.

⁵A'xni'ca' icchilh huā'tzā' nac Macedonia lej ictamakchuyilh. Lej lhūhua' catūhuā quimpātle'keni'lh. Quintatā'lātlahualh. Lā' xa'icjicua'n que ixcāmāmakchuyīca a'nti ixtakalhla'ī'mā'nacus.

⁶Pero Dios cāmāko'xamāka'tli' a'ntin tatamakchuyini't. Dios māchinilh huan Tito lā chuntza' ictako'xamāka'tli'lh. ⁷Lā' ā'chulā' ictako'xamāka'tli'lh a'xni'ca' icca'tzilh a'nchī hui'xina'n ixmāko'xamāka'tli'ni'ta'ntit huan Tito. Xla' quihuanilh a'nchī hui'xina'n lej quilālaktzi'ncu'tunāuj lā' a'nchī lilakaputzatit hui'xina'n como ca'tzītīt que ixquilāmālakaputzini'ta'uj. Lā' quihuanilh a'nchī hui'xina'n quilāpāstacāuj. Lā' ū'tza' ā'chulā' iclipāxuhualh.

⁸Lā' a'yuj huan carta a'ntū iccāto'kni'ni' hui'xina'n cāmālaka-putzini', quit icpuhuan que tzey a'nchī iccāto'knuni'ni' hui'xina'n. Pū'la icpuhualh que tū' xa'ictzo'kli huanmā' carta. Pero tū'tza' icpuhuan chuntza'. Chuhua'j tasu'yu que tū' lej makān lakaputzatit hui'xina'n.

⁹Chuhua'j icpāxuhua. Lā' tū' por ixpālacata hui'xina'n lilakaputzatit. Hui'xina'n lilakaputzatit por ixpālacata mintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' makxtektit mintalaclē'i'ca'n. Lā' ū'tza' iclipāxuhua. Dios cāmālakaputzini' ixpālacata mintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' xa'nca taxtulh. Lā' chuntza' tasu'yu que tū' iccātlahuani'ni' a'ntūn tū' tzey a'xni'ca' iccāto'kni'ni' huan carta. ¹⁰Palh Dios māpuhuanī kalhatin chi'xcu' que tū' tzey a'nchī latlā'huan, lā' palh huā'mā' chi'xcu' nalakaputza lā' naxtāpalī ixtapāstacna', chuntza' Dios namāpūtaxtū. Lā' ā'calistān huā'mā' chi'xcu' tū' catipuhualh palh tū' tzey a'nchī pūtaxtulh. Palh cati'huā lakaputza

lā' palh tū' a'kahuāna'ni'cu'tun Dios, huanmā' chi'xcu' tū' catipūtaxtulh.

¹¹Lā' hui'xina'n tū' chuntza'. A'xni'ca' Dios cāmālakaputzini', lacapalh tlahua'tit a'ntū ixtasqui'nī. Lā' squi'ntit tamāspūtūn. Ca'tzītīt que a'ntū ixtlahua'ni'ta'ntit huā'mā' lej ko'hua'jua'. Lā' ixjicua'ni'yā'tit Dios. Lā' lej quilāpāstacui quit. Lā' tlahua'cu'tuntit a'ntū na'iclipāxuhua quit. Lā' māpātini'tit a'nti ixtlahuani't a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' tasu'yu que hui'xina'n puhua'ntit que tū' tzey a'ntū ixtlahua huanmā' chi'xcu'. ¹²Quit ictzo'kli huan carta, lā' tū' xmān por ixpālacata a'ntin tlahualh a'ntūn tū' tzey, lā' tū' xmān por ixpālacata a'ntin tlahuani'ca a'ntūn tū' tzey. Quit ictzo'kli huan carta como icmāsu'yucu'tulh na ixlacapūn Dios a'nchī iccāmaktakalhcū'tunāni' hui'xina'n. ¹³Lā' chuntza' quilimāko'xamāka'tli'ca.

Lā' Tito ixlipāxuhua por mimpālacataca'n. Lā' ū'tza' nā lej iclipāxuhua quit. ¹⁴A'xni'ca' tūna'j ixcālaka'nāchāni' Tito, icuanilh palh hui'xina'n ixquilā'a'kahuāna'ni'uj. Lā' chuhua'j tū' iclīmāxana'n como stu'ncua' a'nchī icuanilh Tito. Ixlihuāk a'ntū iccāhuanini'ta'ni' hui'xina'n, huāk stu'ncua'. Lā' nā chuhua'j tasu'yu que stu'ncua' a'ntū icuanilh Tito. ¹⁵Lā' chuhua'j Tito ā'chulā' cāpāxqui'yāni' hui'xina'n lā' cāpāstacāni' hui'xina'n a'nchī hui'xina'n a'cnini'ni'tit lā' a'kahuāna'ni'tit a'ntū cāhuanini'. ¹⁶Chuntza' tasu'yu que hui'xina'n tlahua'yā'tit a'ntūn tzey, chuntza' hua'chi icpuhualh quit. Lā' ū'tza' iclipāxuhua.

A'nchī māstā'ca con xatzey tapuhuān

8 Tātimin, quit iclacasqui'n que hui'xina'n naca'tziyā'tit a'nchī Dios cāsicua'lanālih xalanī'n huan nac litokpānna' xala' nac Macedonia. ²Lā'

a'yuj xluca'n lej ixtapātini'mā'na, lej ixtapāxuhua. Lā' chuntza', a'yuj lacpobresni' ixtahuani't xluca'n tamāstā'lh lhūhua' con ixlihuāk ixtapuhuānca'n. ³Quit icca'tzi que a'ntū talihui'lilh tamāstā', huā'mā' tamāstā'lh lā' ā'chulā' huampala. ⁴Quincātasqui'ni'ni' que xa'icmaklhtini'uj huan tumin lā' xa'iccālē'ni'uj huan tā'timin xalanī'n nac Jerusalén a'nti ixtamaclacasqui'n. ⁵Xluca'n ā'chulā' tatlhualh que a'ntū icpuhualh quit. Xapū'la tahuanilh Dios que ixtatapa'ksī con xla' lā' ixtatlahuacu'tun ixtapuhuān Dios. Lā' nā ixtatlahuacu'tun a'ntū iccāhuanilh chu a'nchī ixtapuhuān Dios. ⁶Lā' chuntza' icsqui'ni'lh Tito que ixcalaka'nchāni' hui'xina'n lā' xla' ixcāmaktāyani' para que ixmākēstokkō'tit huan tumin a'ntū namāstā'yā'tit como ū'tza' a'nti cāmāpuhuanini' hui'xina'n namāstā'yā'tit. ⁷Hui'xina'n huāk xa'nca tlahua'yā'tit. Xa'nca kalhlaka'iyā'tit. Lā' xa'nca lakapasā'tit huan ixtachihuīn Dios lā' xa'nca māsuyū'yā'tit. Lā' tlahua'cu'tunā'tit ixtapuhuān Dios. Lā' quilāpāxqui'yāuj. Lā' chuhua'j tasqui'nī que hui'xina'n namāstā'yā'tit para nacāmaktāya'yā'tit ā'makapitzin tā'timin.

⁸Huā'mā' tū' lakatin limāpa'ksīn. Xmān iccāhuanimā'ni' a'nchī ā'makapitzin tamāstā'mā'na. Lā' quit iclacasqui'n que hui'xina'n nacāmaxqui'yā'tit ā'makapitzin tā'timin. Lā' chuntza' natasuyū a'nchī hui'xina'n lej cāpāxqui'yā'tit huan tā'timin. ⁹Hui'xina'n ca'tziyā'tit a'nchī huan quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo lej pāxqui'nin. Xla' a'yuj ixtēcu' de ixlihuāk a'ntū ta'a'nan, xla' pobre lalh como xla' quincāpāxqui'yāni'. Lā' chuntza' quina'n hua'chi ricosnu' lanī'tauj como xla' quincāsicua'lanālinī'ta'ni'.

¹⁰Na'iccāhuaniyāni' a'ntū icpuhuan quit: Cā'tatza' hui'xina'n māstā'cu'tuntit

tumin. Hui'xina'n xapū'la tzucutit māstā'yā'tit. Lā' xmān tzucutit mākēstokā'tit. Quit icpuhuan que xatzey nala palh hui'xina'n natlahuakō'yā'tit. ¹¹Xapū'la timāstā'cu'tuntit huan tumin. Chuhua'j catlōkentaxtūtīt chu a'nchī tzē namāstā'yā'tit chā'tunu'. ¹²Lipāxuhua Dios palh kalhatin con tapaxuhuān māstā' chu a'nchī tzē namāstā' kalhatin. Dios, xla' tū' quincāsqui'ni'yāni' a'ntūn tū' kalhiyāuj.

¹³Tū' iccāhuanimā'ni' hui'xina'n que namāstā'yā'tit ixlihuāk a'ntū kalhī'yā'tit a'xni'ca' nacāmaxqui'yā'tit a'ntin tū' taka'lhī. ¹⁴A'ntū icuan ū'tza' huā'mā': Que chu a'cxtim nataka'lhī ixlihuākca'n huan tā'timin. Chuhua'j hui'xina'n nacāmaxqui'yā'tit a'ntin tū' taka'lhī. Lā' palh namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' hui'xina'n tū' catika'lhī'tit nīn tuntū', xluca'n nacātamaktāyayāni' hui'xina'n. Chuntza' tzey nala. ¹⁵Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: A'nti lej lhūhua' mākēstokli, tū' a'katāxtūni'lh. Lā' a'ntin tantzina'j mākēstokli, tū' sputni'lh.

Tito lā' a'ntin tatā'a'lh

¹⁶Icmaxqui' pāxcatca'tzi Dios como Tito lacasqui'n que hui'xina'n xa'nca nalatā'kchokoyā'tit chuntza' hua'chi quit iclacasqui'n que xa'nca nalatā'kchokoyā'tit. ¹⁷Tito ixa'cstu puhualh que nacālaka'nāchāni' hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' icuanilh que ca'a'ncha', xla' a'ncu'tulh como ixcalaka'ncu'tunāchāni' hui'xina'n.

¹⁸Lā' quit ictā'macā'mā' Tito kalhatin quintā'tinca'n a'nti lakapaskō'can na ixlihuāk huan litokpānna'. Lhūhua' a'ntin tahuan que xla' xa'nca scuja a'nchī māsuyū huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. ¹⁹Lā' nā huā'mā' quintā'tinca'n, talacsacli huan ā'makapitzin tā'timin xalanī'n

huan ā'makapitzinni' litokpānna' ā'tzā'. Xlaca'n talacasqui'n que xla' naquintā'a'n a'xni'ca' quit na'iccālē'ni' huan tumīn a'ntīn tamaclacasqui'n xalanī'n nac Jerusalén. Por ixpālacata huā'mā' tumīn, xlaca'n natamaxqui' pāxcatca'tzi quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. Lā' nā nataca'tzi que quina' cāmaktāyacu'tunāuj. ²⁰ Liscalana'jua' na'icmākēstokāuj huan tumīn para que tū' naquilē'ksa'nini'ncan. Tū' iclacasqui'n que nahuancan que tū' iclōkentaxtū a'ntū quilimāmacū'can ixpālacata huan lhūhua' tumīn. ²¹ A'xni'ca' icmākēstokāuj huā'mā' tumīn huāk tzey ictlahuacu'tun na ixlacapūn Dios lā' nā ixlacapūnca'n tachi'xcu'hi't.

²² Na'iccālakmacā'nāchāni' hui'xina'n huā' tamā'na chi'xcu'hi'n. Lā' nā na'iccātā'macā'n ā'kalhatin quintā'tinca'n. Xla' tlōkentaxtū'kō' ixlihuāk a'ntū limāmacū'can. Huā'mā' lej maklhūhua' iclaktzi'nī't. Lā' chuhua'j ā'chulā' tlōkentaxtūcu'tun huā'mā' limāmacū'n, como xla' ca'tzi que hui'xina'n natlōkentaxtūyā'tit a'ntū tasqui'nī. ²³ Lā' Tito, xla' quintā'scuja. Tito lā' quit iccāmaktāyani'ta'ni' hui'xina'n. Lā' huan tā'timīn a'nti natatā'a'n Tito, xlaca'n tamacā'ni't xalanī'n huan nac litokpānna' xala' huā'tzā'. Lā' como xlaca'n xa'nca talatā'kchoko, ū'tza' lī'a'cnini'ni'can Cristo. ²⁴ A'xni'ca' natachā'nācha' Tito lā' huan tā'timīn, cacā'a'cnini'ni'tit. Lā' huan ā'makapitzin tā'timīn natalaktzi'n a'nchī hui'xina'n cāpāxqui'yā'tit. Lā' chuntza' naca'tzīcan que stu'ncua' a'nchī icualh que hui'xina'n cāpāxqui'yā'tit huan tā'timīn.

Mākēstokcu'tunca huan tumīn para huan tā'timīn

9 Tū' tasqui'nī que quit na'iccāhuaniyāni' namākēstokā'tit huan tumīn a'ntū nacālīmaktāyayā'tit

huan tā'timīn. ² Quit xa'nca icca'tzi que hui'xina'n cāmaktāyacu'tunā'tit. Quit iccāhuanini't xalanī'n nac Macedonia a'nchī tlahua'yā'tit hui'xina'n a'ntūn tzey. Iccāhuanini't a'nchī hui'xina'n xalanī'n nac estado de Acaya ixmāstā'cu'tunā'tit cā'tatza'. Lā' a'xni'ca' taca'tzilh huā'mā', nā tamāstā'cu'tulh huan xalanī'n nac estado de Macedonia. ³ Lā' como iccāhuanini't xlaca'n que hui'xina'n māstā'cu'tunā'tit huan tumīn, chuntza' tū' tzey palh hui'xina'n tū' natlōkentaxtūyā'tit. Lā' ū'tza' iccālīlakmacā'nchāni' huan tā'timīn. Lā' chuntza' hui'xina'n namāstā'yā'tit huan tumīn chu a'nchī iccāhuanini't xlaca'n. ⁴ Palh hui'xina'n tū' tlahua'yā'tit lā' palh ā'makapitzin xalanī'n nac Macedonia naquintatā'a'n a'ntza', lā' palh hui'xina'n tūna'j mākēstokā'tit huan tumīn, quit na'ictamāxani' como iccāhuanini't que hui'xina'n namāstā'yā'tit huan tumīn. Lā' nā hui'xina'n namāxana'nā'tit. ⁵ U'tza' iclipuhualh que tasqui'nī que na'iccāhuani huan tā'timīn que naquintapū'lanī'. Lā' chuntza' xlaca'n natamaklhtini'n huan tumīn a'ntū hui'xina'n hua'nā'tit que namāstā'yā'tit. Lā' chuntza' natasu'yu que hui'xina'n māstā'yā'tit con ixlihuāk mintapuhuanca'n. Lā' tū' catitasu'yulh palh quit xa'iccāsāmāstā'nini' huan tumīn.

⁶ Ca'tziyāuj que a'ntin tantzina'j natacha'n, xlaca'n nā tantzina'j natamakala. Lā' a'nti lhūhua' natacha'n, xlaca'n lhūhua' natamakala. Lā' nā chuntza' quina'n a'xni'ca' māstā'yāuj. Palh lhūhua' namāstā'yāuj, nā lhūhua' namaklhtini'nāuj. ⁷ Chā'tunu' de hui'xina'n camāstā'tit chu a'nchī puhua'nā'tit que tzē namāstā'yā'tit. Lā' tū' camāstā'tit con tā'kcha. Lā' tū' catusu'yulh palh cātasāmāstā'nīyāni'. Dios cāpāxqui' a'ntin tamāstā' con ixlihuāk ixtapuhuanca'n. ⁸ Dios tzē

nacāmaxqui'yāni' lej lhūhua'. Lā' hui'xina'n, a'yuj cāmaxqui'yā'tit ā'makapitzin, hui'xina'n naka'lhīyā'tit a'ntū namaclacasqui'nā'tit. ⁹Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios ixpālacata kalhatin tzeyā chi'xcu':

Xla' lej lhūhua' cāmaxqui' huan pobresni'.

Lā' chuntza' pō'ktu tzē nacāmaxqui'.

¹⁰Nā quina'n, Dios quincāmaxqui'yāni' a'ntū nacha'nāuj, como ū'tza' Dios a'nti māstaqui. Lā' chuntza' nalika'lhīyāuj a'ntū nahua'yāuj lā' nā a'ntū nacha'mpalayāuj. Lā' hui'xina'n palh nacāmaxqui'yā'tit ā'makapitzin a'ntin tamaclacasqui'n, Dios nacāmaxqui'yāni' a'ntū maclacasqui'nā'tit hui'xina'n. ¹¹Lā' como chuntza' Dios nacāsīcua'lanālīyāni' hui'xina'n, chuntza' tzē namāstā'yā'tit lhūhua'. Lā' chuntza' natamaxqui' pāxcatca'tzi Dios xla'ca'n a'nti natamaklhtīni'n huan mintumīnca'n a'ntū na'iccālēni' xla'ca'n. ¹²Lā' chuntza' por ixpālacata huan tumīn a'ntū hui'xina'n namāstā'yā'tit, hui'xina'n nacāmaktāyā'yā'tit ixtachi'xcu'huī't Dios a'ntin tamaclacasqui'n. Lā' nā xla'ca'n natamaxqui' pāxcatca'tzi Dios por ixpālacata a'ntū māstā'nī'ta'ntit hui'xina'n. ¹³Lā' a'xni'ca' natasu'yu a'nchī hui'xina'n lej namāstā'yā'tit, lhūhua' natamāka'tlī Dios, como chuntza' lītasu'yu que hui'xina'n stu'nca' kalhlaka'ī'yā'tit huan xatzey tachi'huīn ixpālacata Cristo, como hui'xina'n cāmaktāyā'yā'tit xla'ca'n lā' ā'makapitzin huampala. ¹⁴Lā' chuntza' xla'ca'n nacātalikalhtō'ka'yāni' lā' nacātapāstacāni' hui'xina'n como Dios cāsīcua'lanālīnī'ta'ni' lā' chuntza' hui'xina'n tzē namāstā'yā'tit huan tumīn. ¹⁵Namaxqui'yāuj pāxcatca'tzi Dios como xla' quincālakmacamīnī'ta'ni' ixO'kxa'. U'tza' hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū lej xatapala. Tūla mālacstū'ncauj a'nchī huani't como lej xatapala.

Pablo ixka'lhī limāpa'ksin como xla' apóstol ixuani't

10 Quit, Pablo, iccāhuanicu'tunāni' catūhuā. A'makapitzin tahuan que quit lacatzucu icchihuīna'n na milacapūnca'n. Lā' nā tahuan que quit lej palha' iccātā'chihuīna'nāni' a'xni'ca' iccāzo'knuni'yāni'. Chuntza' hua'chi Cristo lakalhu'manīni'n, nā chuntza' quit lilacatzucu iccātā'chihuīna'ncu'tunāni'. ²Iccāhuanicu'tunāni' que xa'nca calatā'kchokotit. Lā' palh tū' chuntza', tasqui'nī na'iccāquilhni'yāni' hui'xina'n a'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni'. Lā' palh a'nan ā'makapitzin de hui'xina'n a'ntin tahuan que quit iclatlā' huan hua'chi chuxatiyā chi'xcu' lā' que quit ictlahua xmān a'ntū iclacasqui'n, quit na'iccāquilhni' xla'ca'n. ³Lā' a'yuj chi'xcu'huī'n quina'n, xtunc huan guerra a'ntū tlahuayāuj. Lā' tū' hua'chi huan guerra a'ntūn tatlahua xalanī'n nac quilhtamacuj. ⁴A'ntin ta'a'n nac guerra xla'ca'n talēn a'ntū natapūmakni' ixtā'ca'tzaca'n. Quina'n tuntū' lē'nāuj hua'chi huanmā'. Xmān por ixlimāpa'ksin Dios tzē nacātlajayāuj a'ntin tatā'lāsta'la Dios. ⁵Con ixlimāpa'ksin Dios tzē cātlajayāuj ixtapāstacna'ca'n a'ntin tatā'lātlahua Dios. Lā' nā tzē natlajayāuj ixlihuāk huan tapāstacna' a'ntūn tū' makxteknī'n kalhlaka'ī'can Dios. Lā' huan ixlimāpa'ksin Dios tzē cāxtāpalini' ixtapāstacna'ca'n tachi'xcu'huī't lā' chuntza' nata'a'kahuāna'ni' Cristo. ⁶Lā' a'xni'ca' hui'xina'n xa'nca'tza' na'a'kahuāna'ni'yā'tit Dios, quit na'iccāmāpātīni' a'ntin tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tun.

⁷Hui'xina'n pāstacpā'na'ntit xmān a'ntūn tzē nalaktzi'ncan. Lā' na mila'clhni'ca'n tahui'lāna' a'ntin quintatā'lāsta'la lā' tahuan que xla'ca'n tatā'scuja Cristo. Cataca'tzilh xla'ca'n

que nā quit ictā'scuja Cristo. ⁸Huan Māpa'ksini' Jesucristo quimaxqui'nit' limāpa'ksin. Lā' tū' icmāxana'n iclichihuina'n huā'mā' limāpa'ksin. Quimaxqui'nit' huā'mā' limāpa'ksin para que chuntza' tzē na'iccāmaktāyāni' hui'xina'n a'nchī nakalhlaka'ī'yā'tit. Quimaxqui'nit' huan limāpa'ksin tū' para que na'iclaclahua a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit. ⁹Chuntza' icuan, como tū' iclacasqui'n que najicua'nā'tit xipālacata a'nchī iccātzo'knuni'yāni'. ¹⁰A'makapitzin na milaclhni'ca'n quintalichihuina'n lā' tahuan: "A'xni'ca' xla' quincāmacamini'yāni' lakatin carta, lipalha' chihuina'n hua'chilh ixka'lhilh limāpa'ksin. Lā' a'xni'ca' hui' con quina'n lilacatzucu chihuina'n. Lā' tūla xa'nca a'cta'sana'n". Chuntza' tahuan. ¹¹Lā' a'ntin chuntza' tachihuina'n, cataca'tzilh xlaca'n que chuntza' a'nchī iccātzo'knuni'yāni' nac lakatin carta, chuntza' na'iccātā'chihuina'nāni' a'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni'.

¹²Quit tū' icticātā'talacastucli xlaca'n a'ntin tapuhuan que xlaca'n lej xalactzey. Quit tū' hua'chi xlaca'n. Tapuhuan que xlaca'n lej xalactzey como talātā'talacastuca xmān entre ū'tunu'n. Tū' tamāchekxi. ¹³Quit tū' icti'a'kapalhkāl a'ntū limakuan a'xni'ca' na'iclichihuina'n a'ntū ictlahuanit'. Xmān icscujni't a'nlhā Dios quimāsu'ni'ni't que na'icscuja. Lā' Dios quimāca'tzīnilh que na'icscuja nā nac Corinto a'nlhā hui'lā'na'ntit hui'xina'n. ¹⁴Quit xapū'la iccāmāca'tzīnini' huan xatzey tachihuin xipālacata Cristo. Lā' a'xni'ca' xa'iccāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n hua'chilh xa'icscujmā' nac xkok a'ntū Dios quimāsu'ni'lh. Tū' icpātē'kelh de huan nac xkok a'xni'ca' iccālaka'nchāni' hui'xina'n. ¹⁵Quit tū' iclika'tla'jca'tzi a'ntūn tlahuacan a'nlhān tū' quimacā'n Dios. Tū' iclika'tla'jca'tzi a'ntūn tatlahuanit' ā'makapitzin hua'chilh quit

xa'ictlahualh. Quit iclacasqui'n que hui'xina'n ā'chulā' nakalhlaka'ī'yā'tit. Lā' chuntza' ā'chulā' tzē na'icscuja con hui'xina'n, chuntza' hua'chi quimāsu'ni'lh Dios a'ntū na'ictlahua. ¹⁶Lā' chuntza' tzē na'iccāmāsu'ni' huan xatzey tachihuin xipālacata Jesucristo a'ntin tahui'lāna'ncha' más makat que hui'xina'n. Quit icmāsu'yucu'tun huan xatzey tachihuin a'nlhā tinti'na'j māsuyuni't nin kalhatin. Lā' chuntza' tū' ictilika'tla'jca'tzilh huan litlōt a'ntū tlahuanit' ā'kalhatin hua'chilh quit xa'ictlahualh.

¹⁷Tū' tzey palh kalhatin nalika'tla'jca'tzi a'ntū māni' xla' tlahuanit'. Xatzey palh namāka'tli' Dios. ¹⁸Palh kalhatin huan que xla' lej tzey a'ntūn tlahua, huā'mā' tuntū' ixtapalh. Xmān Dios a'nti tzē nahuan palh tzey a'ntūn tlahuanit' kalhatin chi'xcu'.

Pablo cālichihuina'lh a'nti xmān ixta'a'kxokonu'n

11 Quit iclacasqui'n que hui'xina'n nakaxpa'tā'tit lilacatzucu lihuan iccāhuaniyāni' a'ntū ictlahuanit'. Caquilāpātini'uj lilacatzucu, ayuj hua'chilh tonto a'nti lichihuina'ncan ixa'cstu. ²Dios lacasqui'n que hui'xina'n tū' nataxtunquiyā'tit de Cristo. Lā' huā'mā' ū'tza' a'ntū iclacasqui'n nā quit. Quit iccāmaktāyani' para natapa'ksiyā'tit con Cristo. Chuntza' quit hua'chi catihuā a'nti squi'n kalhatin tzu'majāt. Lā' chuhua'j hua'chi kalhatin tzu'majāt a'nti pāxqui' i'squi'nini', nā chuntza' tasqui'ni que hui'xina'n napāxqui'yā'tit xmān Cristo. ³Quit icjicua'n que hui'xina'n nacāta'a'kxokoyāni', chuntza' hua'chi Eva a'kxokoca. Huan ko'ti'ti' lalh ixlilūhua' lā' a'kxokolh huan Eva. Huan ko'ti'ti' lej ca'tzi a'nchī na'a'kxokonu'n. Lā' chō'la nacā'a'kxokoyāni' nā hui'xina'n, lā' chuntza' nataxtunquiyā'tit

de Cristo. ⁴Icjcua'ni' huā'mā' como hui'xina'n kaxpa'tā'tit a'ntin cātalakmināni' lā' catamāsu'ni'yāni' ā'catūhuā lā' tū' hua'chi a'ntū iccāmāsu'ni'ni' quit ixpālacata Jesús. Lā' xtunc a'ntūn tamāsu'yu ixpālacata huan Espiritu Santo. Tū' ū'tza' a'ntū iccāmāsu'ni'ni'. Lā' xtunc a'ntūn tamāsu'yu a'ntū lipūtāxtucan. Lā' tū' hua'chi quit iccāmāsu'ni'ni'. ⁵Huā' tamā'na chī'xcuhui'n xlaça'n lihua tahuan que apóstoles. Xlaça'n tū' quinta'a'kapalhkā. ⁶Chō'la tū' lej tze'huani't a'nchī quit ica'cta'sana'n. Pero quit xa'nca icmāchekxī a'ntū icmāsu'yu. Lā' iccāmāsu'ni'ni'ta'ni' ixlihuāk hui'xina'n.

⁷Quit tū' iccāmātā'jini' hui'xina'n a'xni'ca' iccāmāsu'ni'ni' huan xatzey tachihuin ixpālacata Dios. Quit lej lipalha' xa'icscuja para xa'icuā'yan lihuan xa'iccāmāsu'ni'yāni' ixpālacata Dios. ¿Chā tū' tzey a'ntū ictlahualh? ⁸Lihuan quit xa'icscuja na milaclhpu'nanca'n, ixquintamacamini' tumin ixtachi'xcuhui't Dios xalanī'n ā'lacatin cā'lacchicni'. Hua'chilh xa'iccāmāklhtilh huan tumin como iccāmāktāyacu'tuni' hui'xina'n. ⁹Lā' lihuan xa'iccātā'lahui'lani' quit tū' iccāsqui'ni'ni' tumin a'xni'ca' xa'icmaclacasqui'n catūhuā. Huan tā'timin xalanī'n nac Macedonia ixquintalimini' a'ntū xa'icmaclacasqui'n. Lā' chuntza' tū' iccāmāmakasputūni' hui'xina'n nin tuntū'. Lā' tū' maktin icticāsqui'ni'ni' para na'icuā'yan. ¹⁰Tū' icticāsqui'ni'lh nin tuntū' ixtachi'xcuhui't Dios xalanī'n nac estado de Acaya a'nlhā hui'lā'na'nchipitit. Quit icuan a'ntū stu'ncua' como quit ictā'tapa'ksi Cristo. ¹¹Lasā' ā'makapitzin tahuan que quit tū' iccāpāxqui'yāni' hui'xina'n como tū' iccāmāklhticu'tunāni' mintumīnca'n. Huā'mā' tū' stu'ncua'. Dios ca'tzi que lej iccāpāxqui'yāni' hui'xina'n.

¹²Tū' iccāsqui'ni'ni'ta'ni' tumin para na'icuā'yan. Lā' tū' ictisqui'nli nin maktin. Chuntza' xlaça'n a'ntin tasqui'n tumin tūlah catitahualh palh tascuja chu a'cxtim hua'chi quit. ¹³Xlaça'n tahuan que apóstoles. Tū' stu'ncua'. Xmān ta'a'kxokonu'n a'nchī tamāsu'yu. Talacasqui'n que nacālaktzi'ncan hua'chi apóstoles a'ntin tata'scuja Cristo. ¹⁴Huā'mā' a'ntūn tatlahua tūla le'cnīyāuj como māni' huan ko'ti'ti' tze' taxtāpali lā' tze' la hua'chi kalhatin ángel xala' nac a'kapūn. ¹⁵Lā' nā tze' natataxtāpali a'ntin tata'scuja huan ko'ti'ti'. Lā' chuntza' hua'chilh ixtatlahualh a'ntūn tzey, a'yuj tatlahuamā'na a'ntūn tū' tzey. Xlaça'n natamāpala con Dios a'ntūn tatlahuani't.

A'nchin pātini'lh Pablo

¹⁶Quit iccāhuanipalayāni' hui'xina'n: Tū' capuhua'ntit hui'xina'n palh quit tonto como que'estu quilichihuīna'mā'ca. Lā' a'yuj capuhuanca palh quit tonto, caquilākaxmatui lā' caquilāmāxtekui na'icchihuīna'n. ¹⁷Ca'tziyāuj que a'nti ka'tla'jca'tzi, xla' chihuīna'n hua'chi tonto, lā' tū' hua'chi kalhatin a'ntin tapa'ksi con Cristo. Lā' a'ntū na'icuan quit, hua'chilh quit xa'icka'tla'jca'tzilh. ¹⁸Lhūhua' a'ntin cāmāsu'ni'cu'tunāni' hui'xina'n, ixa'cstucan cālichihuīna'ncan. Nā quit na'iccāhuanīyāni' hui'xina'n a'ntū ictlahua. ¹⁹Hui'xina'n a'yuj puhua'nā'tit palh lej ca'tziyā'tit, cāpātini'yā'tit huā' tamā'na a'ntin cālichihuīna'ncan ixa'cstucan hua'chi tonto. ²⁰Hui'xina'n cāpātini'yā'tit a'yuj xlaça'n cāmāpa'ksicu'tunāni' hui'xina'n. Xlaça'n cāmāklhtiyāni' ixlihuāk a'ntū ka'lhīyā'tit. Lā' xlaça'n cāmā'a'kahuāniyāni'. Lā' xlaça'n cātalakmā'nāni' hui'xina'n. Lā' cātalacala'sāni'. Lā' a'yuj xlaça'n tatlahuani'yāni' ixlihuāk huā'mā',

hui'xina'n cāpātini'yā'tit. ²¹Tū' chuntza' iccātlahuani' hui'xina'n. Palh tzey cahuā tlahuacan huā' tamā'na', quit xa'icmāxana'lh, como tū' ictlahualh chuntza'.

Xlaca'n tahuan a'ntū tatlahuanī't. Lā' chuhua'j quit na'icuan a'ntū ictlahuanī't quit, a'yuj natasu'yu hua'chilh icka'tla'jca'tzi lā' hua'chilh tonto quit. ²²Xlaca'n taka'tla'jca'tzi lā' tahuan que xlaca'n hebreos. Nā quit hebreo. Tahuan que xlaca'n israelitas. Nā quit israelita. Xlaca'n tahuan que Abraham ixpapca'n. Nā Abraham nā quimpap. ²³Xlaca'n tahuan que tata'scuja Cristo. Quit lihua'ca' ictā'scuja Cristo. Chuntza' a'nchī icchihuīna'mā' hua'chilh tonto quit. Xlaca'n tū' tascujni't hua'chi quit. Lā' tū' tapātini'nī't hua'chi quit. Quintucscani't. Lā' nā xa'ictachi'n. Lā' lej maklhūhua' quintimaknicu'tunca. Lā' xlaca'n tū' tapātini'nī't chuntza'. ²⁴Quintā'israelitas quintakēsno'kli pu'xamacāujna'jās. Lā' chuntza' quintatlahuanī'nī't makquitzis. ²⁵Lā' maktu'tun tanūni'ca quinkēniccan. Lā' maktin quimūta'laca. Lā' maktu'tun tā'cnūlh huan barco a'ntū xa'icpū'a'mā'. Lā' lakatin chi'chini' ā'lakatin tzi'sa icpātē'kelh nac xcān a'xni'ca' tā'cnūlh huan barco. ²⁶Lakachu iclatā'kchokonī't para na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios. Lā' nā ictahui'lanī't a'nlhā lej cā'lijicua'. Lā' nā maklhūhua' ictacutni't nac pūxka a'nlhā lej lakka'tla'n. Lā' nā ica'nī't a'nlhā ixtalatā'huan ka'lhāna'nī'n. Lā' quintitamaknicu'tulh quintā'israelitas lā' nā a'ntin tū' israelitas. Lā' xa'iclatā'huan nac cā'lijicua' nac cā'lacchicni' lā' nac cā'qui'huī'n lā' nac mar. Lā' ixquintamaknicu'tun a'nti lihua ixtahuan que xlaca'n tatapa'ksi con Cristo. ²⁷Lā' lej ictlekua'nī't lā' lej palha' icscujni't. Lā' lej maklhūhua' iclakachu'huā'lhtatani't. Lā' icpātini't tatzī'nesta lā' nā takalhputit. Maklhūhua'

tū' xa'icka'lhī a'ntū na'icua'. Lā' icpātini't lonkni'. A'katunu' tū' xa'icka'lhī quilu'xu'.

²⁸Lā' tū' xmān huā'mā'. Pōktu ictamakchuyini't lā' quimpāta'lani't por ixpālacataca'n xalanī'n nac huan litokpānna'. ²⁹Palh catihuā tūla xa'nca latā'kchoko na ixtej Dios, quit iclakalhu'man. Lā' palh catihuā tatonkopū, quit ica'kchā'n con huan a'nti mātonkopūlh. ³⁰Palh tasqui'nī que quit naquilichihuīna'n can quē'cstu, quit iclichihuīna'ncu'tun a'ntū namāsu'yu que quit quē'cstu tūla ictlahua nīn tuntū'. ³¹Dios ca'tzi que stu'ncua' a'ntū icuan. Xla' ū'tza' ixTāta' quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. Ca'a'cnīni'ni'ca para pōktu. ³²A'xni'ca' quit xa'icui' nac Damasco, a'ntza' ixmāpa'ksini'n kalhatin gobernador a'nti ixui'lini't huan rey Aretas. Huā'mā' gobernador cāyāhualh centinelas a'nlhā lactaxtucan nac cā'lacchicni', como ixquintachi'lē'ncu'tun. ³³Pero quilacmāxtuca nac lakatin xalhu'cu' de huan xataxaka cā'lacchicni. Lā' quimpūmāyujūca lakatin canasta. Lā' chuntza' iclitzā'lalh lā' iclipūtaxtulh.

A'nchī lakachuyalh Pablo

12 Tū' limakuan na'icuan palh ka'tla' quit. Xmān na'iccāhuanīyāni' a'ntū quimāsu'ni'lh huan Māpa'ksini' Jesucristo lā' a'ntū iclaktzi'lh a'xni'ca' iclakachuyalh. ²Ka'lhitzā' hua'chi cāujtā'ti' cā'ta lā' xa'ickalhlaka'ī'nī'ttza' Cristo, a'xni'ca' quit quilē'nca nac a'kapūn a'nlhā hui'lacha' Cristo. Tū' icca'tzi palh lē'nca quimacni' o palh tū' lē'nca. Xmān Dios ca'tzi. ³Dios ca'tzi palh lē'nca quimacni' o palh xmān lē'nca quilica'tzīn. Quit tū' icca'tzi. ⁴Quilē'nca nac a'kapūn. Lā' a'ntza' ickaxmatli tachihuīn a'ntūn tūla icuan como Dios tū' quimakxteka que na'icuanī nīn tinti'. ⁵Lā' como Dios quintlahuanī'lh huā'mā',

quit icmāka'tli'. Quit tū' iclika'tla'jca'tzi a'ntū quimpātle'keni'lh. Xmān na'iccāhuaniyāni' a'ntū māsuyū que quit quē'cstu tūla ictlahua nīn tuntū'.⁶ Palh quit ixquilichihuīna'nca xa'nca a'ntū ictlahuani't, tū' xa'icchihuīna'lh hua'chi tonto, como quit xmān iclichihuīna'n a'ntū stu'nca'. Pero tū' quintilichihuīna'nca māni' quit como tū' iclacasqui'n que āmakapitzin natapuhuan que quit lej ka'tla'. Quit iclacasqui'n que ixpālacata a'nchi iclatā'kchoko lā' a'nchi icchihuīna'n, nataca'tzi palh quit tzey.

⁷ Chō'la quit lej xa'iclika'tla'jca'tzilh por ixpālacata a'nchi iclakachuyani't. Lā' ū'tza' Dios quilimaxqui'lh lakatin taca'tzāt. Lā' huā'mā' taca'tzāt hua'chi lakatin lhtucū'n a'ntū huan ko'ti'ti' yāhualh na quimacni'. Dios quimaxqui'lh huā'mā' taca'tzāt como tū' lacasqui'lh que quit na'icka'tla'jca'tzi.⁸ Maktu'tun icsqui'ni'lh huan Māpa'ksini' Jesucristo que ixquimāpānūni'lh huā'mā' taca'tzāt.⁹ Lā' xla' quihuanilh: “Quit na'icmaktāyayāni' lā' chuntza' natāyani'ya'. A'xni'ca' hui'x scalana'jua' a'xni'ca' tasuyū palh quit icka'lhī limāpa'ksin”. Chuntza' quihuanilh. Lā' chuntza' con tapāxuhuān na'ictāyani' a'xni'ca' scalana'jua' quit como chuntza' litasuyū que quit icscuja por ixlimāpa'ksin Cristo.¹⁰ Chuntza' icpāxuhua a'yuj scalana'jua' quit lā' a'yuj quilakapalacan lā' a'yuj quisputni' a'ntū icmaclacasqui'n lā' a'yuj quimacaputzacan lā' a'yuj quimpātle'keni' a'ntū jicslihua'. A'xni'ca' scalana'jua' quit, a'xni'ca' tasuyū que Cristo quimaktāyamā'. Lā' ū'tza' iclipāxuhua.

Pablo ixpāta'la por huan xalani'n nac Corinto

¹¹ Hua'chilh quit tonto como xmān quilichihuīna'nca quit. Xmān

por mimpālacataca'n hui'xina'n chuntza' iclichihuīna'n. Hui'xina'n ixquilāmaktāyauj na ixlacapūnca'n a'ntin tahuan que xla'ca'n apóstoles. A'ntin tapuhuan que xla'ca'n lakka'tla'n apóstoles, xla'ca'n tū' quinta'a'kapalhkā a'yuj nīn tuntū' quit.¹² A'xni'ca' xa'icscuja na milaclhni'ca'n, tasuyulh palh Dios ixquilihui'lini't quilī'apóstol. Quit lilacatzucu xa'icscuja. Lā' quit xa'ictlahua lē'cnin. Lā' huā'mā' māsuyulh palh Dios ixquilihui'lini't quilī'apóstol.¹³ Xmān lakatin catūhuā tū' ictlahualh na milaclhni'ca'n. Ictlahualh pero xmān na ixlaclhni'ca'n xalani'n āmakapitzin litokpānna'. Lā' ū'tza' huā'mā': Tū' iccāsqui'ni'ni' hui'xina'n para na'icua'yan. Palh hui'xina'n puhua'nā'tit palh tū' tzey huā'mā', caquilāmāspūtu'ni'uj.

¹⁴ Chuhua'j ixlimaktu'tun ictacāxni't para na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' na'icchā'n a'ntza', hui'xina'n tū' catimāpala'tit para na'icua'yan. Xmān iccāmaktāyacu'tunāni' hui'xina'n para nakalhlaka'iyā'tit ā'chulā'. Tū' iclacasqui'n mintumīnca'n. Ca'tziyāuj que huan camana' tūla tamāhui' ixtāta'ca'n. Huan xanatā'ta'na' tamāhui' ixcamana'ca'n. Lā' quit hua'chi mintāta'ca'n hui'xina'n.¹⁵ Quit con tapāxuhuān na'icmāspūtū a'ntū icka'lhī para na'icscuja con hui'xina'n. Lā' na'icscuja hasta na'ictlakua'n. Lā' a'yuj quit lej iccāpāxqui'yāni' hui'xina'n, pero hui'xina'n tū' lej quilāpāxqui'yāuj.

¹⁶ Lā' a'yuj tū' iccāsqui'ni'nī'ta'ni' nīn tuntū', āmakapitzin tahuan que iccā'a'kxokomaklhtini'ta'ni' mintumīnca'n.¹⁷ Quit nīn tuntū' iccā'a'kxokomaklhtini' a'xni'ca' iccālakmacā'ni' huan chi'xcuhi'n.¹⁸ Quit icsqui'ni'lh Tito que iccālaka'ni' hui'xina'n. Lā' xla' ictā'macā'lh ā'kalhatin de quintā'tinca'n. Tito tū' cā'a'kxokomaklhtini' nīn

tuntū'. Hui'xina'n ca'tziyā'tit a'nchī xa'iclatlā'huan, nā chuntza' ixlatlā'huan Tito. Quina'n quintu'ca'n chu lakatin quintapāstacna'ca'n.

¹⁹ Chō'la hui'xina'n puhua'nā'tit que quit ictamaktāyamā' na milacapūnca'n. Tū' chuntza'. Quit icchihuina'n na ixlacapūn Dios lā' icchihuina'n chu a'nchī lacasqui'n Cristo. Quit lej iccāpāxqui'yāni' hui'xina'n. Iccāmaktāyacu'tunāni' para que xa'nca nakalhlaka'iyā'tit. Lā' ū'tza' iclītlahuakō' ixlihuāk para hui'xina'n. ²⁰ Quit ictamakchuyini't como icpuhuan que chō'la a'xni'ca' na'icchā'n a'tntza' na'iccatzi' palh hui'xina'n tū' xa'nca latlā'hua'nā'tit. Lā' palh tū' xa'nca latlā'hua'nā'tit, tasqui'nī que na'iccālacaquilhni'yāni' hui'xina'n. Ictamakchuyini't como icpuhuan que chō'la lāsta'layā'tit hui'xina'n, lā' lālakca'tzani'yā'tit lā' a'kchipinā'tit lā' talacpitziyā'tit lā' nā lālīchihuina'nā'tit lā' lē'ksa'nā'tit lā' lej lakka'tla' makca'tziyā'tit lā' tū' chu lakatin tahui'layā'tit para natlahua'yā'tit catūhuā. ²¹ Quit ictamakchuyini't como icpuhuan que chō'la a'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n, quit na'icmāxana'n na ixlacapūn Dios por ixpālacata a'ntūn tlhua'yā'tit hui'xina'n. Quit na'iccalhuan palh lhūhua' de hui'xina'n tlhuanī'ta'ntit talaclē'i' lā' palh tū' makxtekcu'tunā'tit a'ntūn tū' tzey lā' palh tlhua'yā'titcus talākali'n lā' palh tlhua'yā'titcus huan xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n.

Pablo cāmāxqui'lh tapāstacna'

13 Chuhua'j ixlīmaktu'tun na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n. Hui'xina'n ca'tziyā'tit que a'xni'ca' lē'ksa'nīnīncan kalhatin, tasqui'nī kalhatu' o kalhatu'tun testigos. ² Na'iccāhuanipalayāni' ā'maktin a'ntū iccāhuanini' a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lanī'

hui'xina'n ixlīmaktu'. Lā' a'yuj tū' iccātā'lahui'lanī' chuhua'j, na'iccāhuanipalayāni' hui'xina'n a'ntī tlhuanī'ta'ntit talaclē'i' lā' ā'makapitzin huampala de hui'xina'n. Na'iccāmāpātini' a'ntin tatlahuatā'kchoko talaclē'i'. Lā' xla'ca'n tū' catitapūtaxtulh a'nchī na'iccāmāpātini. ³ Lā' chuntza' hui'xina'n nalaktzi'nā'tit que quit iclichihuina'n con ixlīmāpa'ksin Cristo. Xla' tū' scalana'jua' catilalh con hui'xina'n. Hui'xina'n nalaktzi'nā'tit que Cristo ka'lhī limāpa'ksin. ⁴ Hua'chilh scalana'jua' ixtasu'yu Cristo a'xni'ca' nilh nac cruz. Pero chuhua'j xla' hui'. Lā' Dios maxqui'nī't limāpa'ksin. Lā' quit, como ictapa'ksi con Cristo, lilacatzucu iccātā'chihuina'nī'ta'ni'. Hua'chilh quit scalana'jua' xa'iclah. Pero hui'xina'n nalaktzi'nā'tit que quit iclatlā'huan con ixlīmāpa'ksin Dios, chuntza' hua'chi Cristo.

⁵ Xa'nca capāstacna'ntit hui'xina'n a ver palh stu'nucua' kalhlaka'iyā'tit hui'xina'n. Camāsu'yu'tit palh stu'nucua' kalhlaka'iyā'tit. Hui'xina'n xa'nca ca'tziyā'tit palh stu'nucua' tā'latlā'hua'nā'tit Cristo. Lā' palh tū' tā'latlā'hua'nā'tit Cristo, hui'xina'n tū' tā'tapa'ksiyā'tit con xla'. ⁶ Lā' hui'xina'n naca'tziyā'tit que quit ictā'tapa'ksi con Cristo como quit ictā'latlā'huan xla'. ⁷ Lā' chuhua'j icsqui'nī' Dios que hui'xina'n tū'tza' catlahua'tit a'ntūn tū' tzey. Tū' quimaca'tzi palh ā'makapitzin tapuhuan que quit tū' icka'lhī limāpa'ksin para na'iccālacaquilhni'yāni'. Iclacasqui'n que natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Huā'mā' iclacasqui'n a'yuj chuntza' tū' catitasu'yulh que quit icka'lhī limāpa'ksin como chuntza' tū' tasqui'nī na'iccālacaquilhni'yāni'. ⁸ Xmān icka'lhī limāpa'ksin para na'ictlahua a'ntū chu a'nchī ixtachihuīn Dios. Tū' icka'lhī limāpa'ksin para na'ictlahua a'ntūn tū' chu a'nchī ixtachihuīn

Dios. ⁹Icpāxuhua a'xni'ca hui'xina'n xa'nca latlā'hua'nā'tit na ixtej Dios. Huā'mā' quimāpāxuhui' a'yuj chuntza' tū' tasqui'nī que quit icmāsu'yu huan limāpa'ksin a'ntū Dios quimaxqui'lh para na'iccālaqaquilhniyāni'. Xmān iclacasqui'n que hui'xina'n lactzey nala'yā'tit. ¹⁰Lā' ū'tza' iccālitzo'knuni'yāni' chuntza' huan nac carta a'xni'ca' tūna'j xa'iccālaka'mpalayāchāni'. Quit iclacasqui'n que tū' natasqui'nī na'iccālaqaquilhniyāni' a'xni'ca' na'icchā'n. Quit iclacasqui'n que tū' natasqui'nī que quit na'iccāmāsu'ni'yāni' chuntza' huan limāpa'ksin a'ntū quimaxqui'nī't huan Māpa'ksini' Jesucristo. Quimaxqui'nī't huā'mā' limāpa'ksin para na'iccāmaktāyayāni' a'nchī xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit. Tū' quimaxqui'nī't huā'mā' limāpa'ksin para na'iccāmāmakchuyīyāni' hui'xina'n a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit.

¹¹Lā' chuhua'j, tā'timīn, caka'lhī'tit tapāxuhuān. Calihui'lī'tit xa'nca nalatā'kchokoyā'tit. Tū' calakachipini'tit. Chu lakatin calalh mintapāstacna'ca'n. Ca'cs catahui'la'tit. Lā' Dios nacātā'latahui'layāni' hui'xina'n. Xla' lej quincāpāxqui'yāni'. Lā' xla' quincāmaktāyayāni' para que ca'cs nalatahui'layāuj. ¹²Calāsaludarlī'tit milihuākca'n como litā'timīn hui'xina'n. ¹³Cātamacā'ni'yāchāni' a'ntza' saludos milihuākca'n hui'xina'n, xla'ca'n a'nti xalanī'n huā'tzā' a'ntin takalhlaka'ī'.

¹⁴Lā' huan Māpa'ksini' Jesucristo cacāsicua'lanālini' hui'xina'n. Lā' ca'u'cxca'tzītit a'nchī lej cāpāxqui'yāni' Dios. Lā' huan Espīritu Santo cacātā'latahui'lani chā'tunu' de hui'xina'n. Lā' chuntza' hui'xina'n chu lakatin nala'yā'tit. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalani'n nac Galacia

Pablo cāmacā'ni'lh saludos xalani'n nac Galacia a'ntū ixtakalhaka'i'

1 Quit, Pablo, ictzo'kmā' huā'mā' ca'psnat. Quit apóstol. A'nti quimānūlh quili'apóstol xla' tū' kalhatin chi'xcu'. Nin kalhatin chi'xcu' quilacsacli para huā'mā'. A'nti quilimānūlh quili'apóstol xla' ū'tza' Jesucristo lā' nā quinTāta'ca'n Dios a'nti mālahahuanichokolh Jesucristo. ²Quit lā' ixlihuākca'n tā'timīn a'nti quintatā'lahui'lāna' con quit, quina'n pū'la iccāmacā'ni'yāchāni' saludos hui'xina'n xalani'n nac estado de Galacia a'nti kalhlaka'i'yā'tit. ³Cacāsicua'lanālini' hui'xina'n quinTāta'ca'n Dios lā' huan Māpa'ksini' Jesucristo. Lā' cacāmātza'ta'ti'ni'ni' Dios mi'a'clhcunucca'n. ⁴Jesucristo tamacamāstā'lh māni' ū'tza' para nani por ixpālacata quintalaclē'i'ca'n como ixquincāmāpūtactūcū'tunāni' lihuan latlā'huanāuj nac huā'mā' quilhtamacuj xako'hua'jua'. Chuntza' tlhualh Jesucristo porque huā'mā' ū'tza' ixtapuhuān quinTāta'ca'n Dios. ⁵¡Lā' camācā'tanica Dios para pō'ktu! Amén.

Tū' a'nampala ā'tāpātin limāasca'tin a'ntūn tzē nalipūtactucan

⁶Quit iccālē'cnīyāni' hui'xina'n lej lacapalh taxtunquīni'pā'nantit Dios. Ū'tza' a'nti cāta'sani'ni' hui'xina'n como Cristo quincātlahuani'ni' lakatin talakalhu'mān lā' nīlh por quimpālacataca'n. Lā' chuhua'j hui'xina'n stālani'pā'nantit ā'tāpātin limāasca'tin a'nchī nalipūtactucan. ⁷Quina'n ca'tziyāuj palh tū' stu'ncua' a'nampala ā'tāpātin limāasca'tin a'nchī nalipūtactucan. A'nan makapitzin

chi'xcuhui'n a'ntin taxtāpalicu'tun huan limāasca'tin a'ntū ixla' Jesucristo. Lā' chuntza' xlaca'n cātamāmakchuyimā'ni' hui'xina'n. ⁸Lā' palh catihuā cāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n ā'tāpātin limāasca'tin a'nchī nalipūtactucan, xla' Dios camāpātinīlh ū'tza'. Lā' ayuj kalhatin ángel xala' nac a'kapūn a'nti māsu'yu huā'mā'. Lā' ayuj kalhatin de quina'n. ⁹Icuanī'ttza' lā' chuhua'j chu na'icuaampala: Palh catihuā cāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n ā'tāpātin limāasca'tin a'nchī nalipūtactucan lā' tū' chuntza' a'nchī xapū'la maklhtini'ntit, xla' Dios camāpātinīlh ū'tza'.

¹⁰A'ntū icchihuīna'mā' a'ntza' tasu'yu que tū' icchihuīna'n xmān ū'tza' a'ntū takaxmatcu'tun huan tachi'xcuhui't. Tū' chuntza'. Quit ictlahuacu'tun a'ntū xmān ixtapuhuān Dios. ¿Chu quit xmān iccāmāpāxuhuīcu'tun tachi'xcuhui't? Palh quit cahuā xmān iccāmāpāxuhuīcu'tun tachi'xcuhui't quit tū' xa'ica'kahuāna'ni'lh Cristo.

Dios limānūlh Pablo ixli'apóstol

¹¹Tā'timīn, quit iclacasqui'n que naca'tziyā'tit huā'mā'. Huan xatzey tachihuīn a'ntū icmāsu'yu quit, xla' tū' ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhui't. ¹²Tū' quimāca'tzinīlh kalhatin chi'xcu'. Nin chā'tin chi'xcu' quimāsu'ni'lh. Māni' Jesucristo ū'tza' quimāca'tzinīlh.

¹³Hui'xina'n cātauhanini'ta'ntza' a'nchī quit xa'icilatlā'huan xapū'la a'xni'ca' xa'icstālani' ixlimāasca'tinca'n huan israelitas. Hui'xina'n ca'tziyā'tittza' a'nchī quit lej xa'iccāmacaputza a'nti ixtakalhaka'i' Jesucristo. Quit tū' xa'iccālakalhu'man. Quit xa'icmāspūtūcū'tun huā'mā' limāasca'tin a'ntū ixpālacata Jesucristo. ¹⁴Lā' a'nchī takalhlaka'i' huan israelitas quit lihua'ca'tza' xa'iccatzi que huan ā'makapitzin quintā'israelitas a'nti ixtaka'lhī iccā'taca'n hua'chi quit.

Lā' quit ā'chulā' xa'iccā'a'kahuāna'ni' ixlimāscat'ūnca'n quina'papna' israelitas. ¹⁵ Pero Dios como xla' lej lakalhu'mana'n, quit quilacsac'li para quili'apóstol xapū'la a'xni'ca' tūna'j xa'ictahu'ila. Lā' quinta'sani'lh para na'ictā'scuja ū'tza'. ¹⁶ Lā' chu a'nchī Dios lacasqui'lh xla' chuntza' quimāscat'īlh que Jesucristo ixO'kxa' Dios. U'tza' tlhualh para que quit nā chuntza' tzē na'iccāmāsu'ni' xlacā'n a'ntin tū' israelitas huan xatzey tachihu'ūn ixpālacata Jesucristo. A'xni'ca' Dios quimālakapasnīlh ixO'kxa', tū' icquisqui'ni'lh tapāstacna' ā'kalhatin chi'xcu'. ¹⁷ Lā' tū' ica'lh nac Jerusalén para na'iccālaka'n a'ntī apóstoles ixtahuani'ttza' xapū'la. Quit tū' chuntza' ictlahualh. Lā' tuncan lacapalh ica'lh nac Arabia lā' ā'calistān ictaspi'tchokopā nac Damasco.

¹⁸ Lā' ixlilakatu'tun cā'ta iclaka'lh huan apóstol Pedro nac Jerusalén. Lā' a'ntza' ictā'tachokolh xla' xmān cāujquitizisma'j. ¹⁹ Lā' tū' iclaktzi'lh nīn ā'kalhatin apóstol, xmān Jacobo ixtā'tin huan Māpa'ksini' Jesús. ²⁰ Lā' stu'ncua' a'ntū ictzo'knumā'. Iccāhuanimā'ni' huā'mā' na'ixlacapūn Dios. Lā' tū' iccā'a'kxokomā'ni'.

²¹ Lā' ā'calistān ica'lh a'nlhā tapa'ksi con Siria lā' Cilicia. ²² Lā' tūna'j ixquintalakapasa a'ntī ixtakalh'la' Jesucristo xalanī'n nac estado de Judea. ²³ Xlacā'n xmān ixtakaxmata a'ntū ixuancan. Chuntza' ixuancan: "Huan chi'xcu' a'ntī lej ixquincāmacaputzayāni' xapū'la, chuhua'j xla' lē'cta'sana'ntlā'huan huan limāscat'īn ixpālacata Cristo a'ntū xapū'la ixmāspūtūcu'tun". ²⁴ Lā' huan xalanī'n nac Judea a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', i'xtamācā'tani' Dios por quimpālacata.

Huan ā'makapitzin apóstoles talakatīlh a'nchī Pablo ixmāsu'yumā' ixtachihu'ūn Dios

2 Lā' ā'calistān ixlilakacāujtā'ti' cā'ta chu ica'mpā nac Jerusalén ā'maktin huampala lā' quintā'a'lh Bernabé. Lā' nā iclē'lh huan Tito. ² A'ntza' icquīlalh porque Dios ixquimāca'tzinini't que tasqui'nī que na'ica'n. Lā' a'ntza' nac Jerusalén ictakēstokui xmān quit lā' a'ntī xanapuxcu'nu'. Lā' quit iccāhuanikō'lh a'nchī quit xa'iccāmāsu'ni' a'ntin tū' israelitas huan xatzey tachihu'ūn ixpālacata Jesucristo. Chuntza' ictlahualh como tū' xa'ic'clacasqui'n que chu tlakaj natachoko a'nchī xa'ic'scu'jmā' lā' a'nchī ic'scu'jmā' chuhua'j. ³ Lā' xlacā'n tū' quintatā'lāsta'lalh a'nchī xa'iccāmāsu'ni'mā' que tū' tasqui'nī que natastālani' ixtalanānca'n israelitas xlacā'n a'ntin tū' israelitas. Lā' nā huan Tito a'ntī ixquintā'lahu'ī, tū' huanica que maclacasqui'n nacircuncidar'lican, chu a'nchī ixtalanānca'n israelitas, lā' a'yuj Tito tū' israelita ixuani't. ⁴ Xla' tū' mātlahu'ica huā'mā' a'yuj lej ixtahuan huan makapitzin a'ntin tū' lej stu'ncua' tā'timīn. Xlacā'n i'xquincātā'tanūni'ta'ni' para xmān natakaxmatxtunūn. Xmān ixtaca'tzīcu'tun a'nchī libre quina'n a'ntin tapa'ksiyāuj con Cristo lā' tū' tasqui'nī natlahuayāuj huan a'ntū ixtalanānca'n israelitas. Xlacā'n ixtalacasqui'n que quina'n natlahuayāuj ixtalanānca'n huan israelitas. ⁵ Lā' quina'n tū' icmakxtekui ixquincātatlajani' nīn macsti'na'j como xa'ic'clacasqui'nāuj que hui'xina'n ā'chulā' caca'tzītēlha'tit que stu'ncua' huan xatzey tachihu'ūn ixpālacata Jesucristo.

⁶ Huan xanapuxcu'nu' a'ntī lej cā'a'cnīni'ni'can, xlacā'n tū' quintahuanilh que tasqui'nī na'icxtāpālī a'ntū xa'icmāsu'yu. Para quit chu a'cxtim palh lej cā'a'cnīni'ni'can o tū'.

Dios, xla' laktzī'n qui'a'clhcunucca'n lā' tū' laktzī'n xmān a'ntūn talaktzī'n huan tachi'xcuhui't. ⁷Xlaca'n tū' quintahuanilh que na'icxtāpālī a'ntū xa'icmāsu'yu. Xlaca'n taca'tzilhl que Dios quilimāmacū'nī't que na'iccāmāsu'ni' a'ntīn tū' israelitas huan xatzey tachihuīn chuntza' hua'chi Dios ixlimāmacū'nī't huan Pedro que nacāmāsu'ni' huan israelitas huan xatzey tachihuīn. ⁸Lā' chuntza' hua'chi Dios con ixlimāpa'ksīn māmūlh Pedro na ixli'apóstol para nacāmāsu'ni' huan israelitas lā' nā quit quimānūlh na quili'apóstol para na'iccāmāsu'ni' a'ntīn tū' israelitas.

⁹Jacobo lā' Pedro lā' Juan ixcālaktzī'ncan hua'chi xanapuxcu'nu'. Lā' a'xni'ca' xlaca'n taca'tzilhl que Dios ixquilimāmacū'nī't huā'mā' litlōt, lā' quintamakachi'palh quit lā' nā Bernabé. Lā' chuntza' tatlhualh porque quilihuākca'n xa'iclacchihuīna'ni'tauj que quina'n na'icscujāuj na ixlaclhni'ca'n a'ntīn tū' israelitas lā' xlaca'n natascuja na ixlaclhni'ca'n huan israelitas. ¹⁰Xmān quincātahanini' que tū' na'icpātza'nkāyāuj na'iccāmaktāyayāuj huan a'ntī lacpobresni'. Lā' nā chuntza' quit xa'ictlahuacu'tun.

Pablo tā'lāhuanilh Pedro nac Antioquía

¹¹Lā' a'xni'ca' Pedro milh nac Antioquía quit calacan ictā'lāhuanilh porque xla' tū' tzey a'nchī ixtlahuamā'. ¹²Lā' como xapū'la Pedro ixcātā'huā'yan xlaca'n a'ntīn tū' israelitas a'yuj xlaca'n tū' tacircuncidarlanī't chu a'nchī ixtalanānca'n israelitas. Lā' ā'calīstān a'xni'ca' tamilh huan israelitas a'ntī cāmacamilh Jacobo, Pedro tatampūxtulh lā' makxtekli nacātā'huā'yan. Xla' ixcājicua'ni' huan israelitas como xlaca'n ixtahuan que tasqui'nī nacācircuncidarlican xlaca'n

a'ntīn tū' israelitas. ¹³Lā' ā'makapitzīn tā'timīn a'ntī israelitas lā' xlaca'n tatzuculh tala a'cxtim hua'chi Pedro. Lā' nā xlaca'n tatlhualh lakatu' ixlacanca'n. Lā' hasta Bernabé chu lakatin cātā'lalh. ¹⁴Lā' a'ntū ixtatlahuamā'na, quit icca'tzilhl que tū' chu a'nchī huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīnī'lh. Lā' a'xni'ca' icca'tzilhl huā'mā', quit icuanilh Pedro na ixlacapūnca'n ixlihuākca'n: “Hui'x nā israelita. Pero ixla'ya' hua'chi a'ntīn tū' israelitas lā' tū' hua'chi israelita. Lā' ¿a'chi' lacasqui'na' natatlhua ixtalanānca'n israelitas xlaca'n a'ntīn tū' israelitas?” Chuntza' icuanilh Pedro.

Ixlihuākca'n a'ntīn takalhla'ka'ī chu a'cxtim cāmāpūtaxtūcan

¹⁵Quina'n israelitas desde a'xni'ca' iclalatuncuīuj. Quina'n tū' hua'chi ā'makapitzīn tachi'xcuhui't a'ntī lej talaclē'n. ¹⁶Pero ca'tziyāuj que Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n xmān xlaca'n a'ntīn talipāhuan Jesucristo, lā' tū' xlaca'n a'ntīn tatlōkentaxtūcu'tun huan ley a'ntū Dios cāmāxquī'lh huan israelitas. Lā' chuntza' quina'n nā lipāhuanāuj Jesucristo. Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n por ixpālacata lipāhuanāuj Jesucristo lā' tū' por ixpālacata a'kahuāna'ni'yāuj huan ley. Tū' a'nan kalhatin a'ntī Dios māmāpānūni' ixtalaclē'i' xmān por ixpālacata tlōkentaxtūcu'tun huan ley.

¹⁷Como quina'n iclipāhuanāuj Jesucristo, icca'tziyāuj que xmān chuntza' Dios quincāmāpānūni'n quintalaclē'i'ca'n. Lā' tū'tza' iclipāhuanāuj huan ley a'ntū Dios cāmāxquī'lh huan israelitas. U'tza' lihuancan que quina'n iclaclē'nauj lā' nā Cristo quincāmātlahuīmā'ni' a'ntūn tū' tzey. U'tza' tū' stu'nca'. Cristo tū' quincāmātlahuīyāni' a'ntūn tu' tzey.

¹⁸ Palh quit na'icmākēnū huan ley lā' ā'calistān na'ickalhlaka'īpala huan ley, lā' chuntza' natasu'yu palh quit iclaclē'n. ¹⁹ Quit icca'tzilh que tūla ictlōkentaxtūkō' huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh huan israelitas. Lā' ū'tza' tū'tza' iclipāhuan huan ley. Chuhua'j quit iclatlā'huan chu a'nchī ixtapuhuān Dios. ²⁰ Quit hua'chilh icnīni'ttza' lā' hua'chilh quintā'xtokohua'ca'cani'ttza' con Cristo. Hua'chilh tū'tza' quit iclahuī' lā' xmāntza' Cristo lahuī' na quimacni'. Quit iclipāhuan ixO'kxa' Dios lā' chuntza' quit iclilahuī' chuhua'j. Xla' quimpāxquī'lh lā' linilh por quit. ²¹ Quit tū' iclakmaka'n ixtalakalhu'mān Dios. Palh kalhatin tlōkentaxtūcu'tun huan ley lā' xmān por ū'tza' ixmāpānūni'ca cahuā ixtalaclē'i', chuntza' Cristo nīn tuntū' ixpālacata a'nchī xla' linilh.

Xatzey lipāhuancan Jesucristo lā' tū' huan ley

3 ¿Chu tū' ka'lhī'yā'tit mi'a'clhcunucca'n para napūpās-tacna'nā'tit? ¿Tichū cātamāmakchuyīni' hui'xina'n, tā'timīn, xalanī'n nac Galacia? Tū'tza' a'kahuāna'ni'yā'tit a'ntū stu'ncua'. Hui'xina'n lej stu'ncua' icticāhuanini' a'nchī Jesucristo xtoko-hua'ca'ca nac cruz. ² Caquilāhuaniuj huā'mā: ¿Chichū limaklhtīni'ntit huan Espíritu Santo? Tū' cātamaxquī'ni' por ixpālacata a'kahuāna'ni'tit huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh huan israelitas. Cātamaxquī'ni' porque kaxpa'ttit huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. ³ Lā' ¿a'chī' hui'xina'n tū' tlakaj a'cstaca ca'tziyā'tit? Hui'xina'n tzucutit na ixtej Dios con ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. Lā' ¿a'chī' puhua'nā'tit que tū'tza' maclacasquī'nā'tit ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo? ¿A'chī' puhua'nā'tit que hui'xina'n mi'a'cstuca'n tzē natlōkentaxtūyā'tit a'ntū Dios lacasquī'n? ⁴ Chuhua'j tasu'yu palh

chu tlakaj ixcātapātle'keni'ni' lhūhua' catūhuā. Pero tū' chuntza' icpuhuan quit. ⁵ Dios cāmaxquī'yāni' huan Espíritu Santo lā' Dios tlahua lē'cnīn na milacapūnca'n. ¿A'chī' tlahua chuntza'? Tlahua chuntza' como hui'xina'n kaxpatni'ta'ntit lā' kalhlaka'īni'ta'ntit palh stu'ncua' huan xatzey tachihuīn, lā' tū' por ixpālacata a'kahuāna'ni'tit huan ley.

⁶ Ixtachihuīn Dios huan: “Abraham ixlipāhuan Dios. Lā' ū'tza' Dios lilaktzi'lh que lej tzey Abraham”. ⁷ Hui'xina'n ka'lhī que namāchekxi'yā'tit que a'ntīn talipāhuan Dios xla'ca'n hua'chilh scana'nca' i'xū'yātā'natna' Abraham. ⁸ Chuntza' tatzokni' na ixtachihuīn Dios a'ntū Dios natlahua. Tatzokni' que Dios nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n xla'ca'n a'ntī natalipāhuan Dios a'yuj xla'ca'n tū' israelitas. Hasta xapū'la Dios māca'tzinilh Abraham a'nchī nacālīsicua'lanālīcan tachi'xcuhui't. Huanilh: “Por mimpālacata ixlihuākca'n tachi'xcuhui't xalanī'n nac huan quilhtamacuj nacāsīcua'lanālīcan”. ⁹ Lā' ū'tza' cālīsicua'lanālīcan xla'ca'n a'ntīn talipāhuan Dios chuntza' hua'chī Abraham. Xla' ixlipāhuan Dios lā' sicua'lanālīca.

¹⁰ A'makapitzīn ta'a'kahuāna'ni'cu'tun huan ley como tapuhuan que chuntza' Dios nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n. Pero xla'ca'n tahui'lāna' camacan que nacāmālaclē'nīcan. Chuntza' tatzokni' na ixtachihuīn Dios: “Ixlihuākca'n a'ntīn tū' tatlōkentaxtū pō'ktu ixlihuāk a'ntū hui' nac ca'psnat a'nlhā tatzokni' huan ley, xla'ca'n tahui'lāna' camacan nacāmālaclē'nīcan”. ¹¹ Lā' chuntza' limāchekxican que Dios tū' catimāpānūni'lh ixtalaclē'i' nīn tintī' a'ntī xmān tlōkentaxtūcu'tun huan ley. Tatzokni' na ixtachihuīn Dios: “Ixlihuākca'n a'ntī Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n como talipāhuan Dios,

xlaca'n para pō'ktu nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n". ¹²Lā' huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh huan israelitas, makapitzin tatlōkentaxtūcū'tun. Lā' como talipāhuan huan ley, chuntza' tū' talipāhuan Cristo. Lā' a'nti lej talipāhuan'cū'tun huā'mā' ley, lā' chuntza' tasqui'nī natatlōkentaxtū ixlihuāk a'ntū huan huā'mā' ley, para nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

¹³Dios nacāmāclē'nī ixlihuākca'n a'ntin tū' natatlōkentaxtū ixlihuāk a'ntū huan nac ley. Quina'n ixlaclē'nāuj como quina'n tū' tlōkentaxtūyāuj huan ley. Pero Cristo quincāmāpūtaxtūni' de huā'mā' lipātīn como xla' māpalakō'lh a'ntūn quina'n ixlaclē'nāuj. Chuntza' tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios: "Ixlihuākca'n a'nti cāxtokohua'ca'cani't nac cruz a'ntza' tamāpalamā'na con Dios". ¹⁴Lā' Cristo māpalakō'lh nac cruz. Lā' chuntza' nā xlaca'n a'ntin tū' israelitas nā xlaca'n tzē nacāsica'lanālīcan a'cxim hua'chi Dios sicua'lanālīlh Abraham chu a'nchī Dios ixuanini't Abraham xapū'la. Lā' nā chuntza' Cristo tlhualh huā'mā' para que chuntza' quilihuākca'n, como lipāhuanāuj xla', tzē namaklhtini'nāuj huan Espiritu Santo chu a'nchī Dios hualh que namāstā'.

Huan ley tūla lactlahua huan convenio a'ntū Dios tlhualh

¹⁵Tā'timīn, na'iccāhuaniyāni' a'ntū hua'chi litalacastuc. A'xni'ca' quina'n tlhuayāuj lakatin contrato o lakatin testamento lā' firmarliyāuj, chuntza' nīn chā'tin catilactlahualh lā' nīn chā'tin tzē natzō'kpala ā'lakatin tachihuīn. ¹⁶Lā' nā chuntza' huan convenio a'ntū tlhualh Dios a'xni'ca' huanilh Abraham que nasica'lanālī xla' lā' kalhatin i'xū'yātā'nat. Ixtachihuīn Dios tū' huan: "i'xū'yātā'natna". A'ntū huan: "kalhatin

i'xū'yātā'nat". U'tza' huanicu'tun Cristo. ¹⁷A'ntū iccāhuaniyāni' ū'tza' huā'mā': Dios huanilh Abraham que ixlihuākca'n a'nti natalipāhuan Dios, xlaca'n natapūtaxtu. U'tza' hua'chi convenio a'ntū Dios tlhualh con Abraham. Lā' ixlilakatā'ti' ciento cā'ta ā'puxamacāuj, Dios maxquī'lh Moisés huan ley. Chuntza' huan ley tūlalh catilactlahualh huan convenio a'ntū Dios tlhualh con Abraham. ¹⁸Palh Dios ixquincāsica'lanālīni' xmān por ixpālacata a'kahuāna'ni'yāuj huā'mā' ley a'ntū maxquī'ca ā'calistān, chuntza' ixlaclalh huan convenio a'ntū Dios tlhualh con Abraham. Pero Dios sicua'lanālīni't Abraham xmān por ixpālacata Abraham ixlipāhuan Dios.

¹⁹Lā' ζtuchū lītasqui'nī huan ley a'ntū Dios maxquī'lh Moisés? A'calistān hui'līca huā'mā' ley para nalīca'tzīcan que a'ntin ta'a'kapalhkā xlaca'n talaclē'n. Huā'mā' ley ixmaclacasqui'ncan xmān hasta que milh Jesucristo a'nti i'xū'yātā'nat Abraham. Lā' huan i'xū'yātā'nat Abraham, ū'tza' a'nti Dios ixlichihuīna'ni't xapū'la a'xni'ca' tlhualh huan convenio con Abraham. Huan ángeles cāmāpa'ksīca que natamastā' huan ley. Lā' macamaxquī'ca Moisés. Lā' Moisés cāmacamaxquī'lh huan tachi'xcuhi't israelitas. ²⁰Lā' Dios xla' tū' ixmaclacasqui'n a'nti namaktāya a'xni'ca' lacāxtlahualh huan convenio con Abraham. Māni' ū'tza' lacāxtlahualh.

Huan ley tūla cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhi't

²¹Quit tū' icchihuīna'mā' que huan ley tā'lāsta'la a'ntū mālacnū Dios por ixpālacata huan convenio. Palh ixmāstā'ca cahuā lakatin ley a'ntūn tzē ixmāstā'lh xasāsti' quinquilhtamacujca'n, chuntza' tzē ixquincāmāpānūni'ni' quintalaclē'i'ca'n xmān por ixpālacata

huā'mā' ley. ²²Ixtachihiuīn Dios huan que ixlihuākca'n tachi'xcuhui't talaclē'n. Lā' como por ixpālacata huan ley, tasu'yu palh ixlihuākca'n talaclē'n lā' ixlihuākca'n hua'chi tachi'nī'n a'ntin tūla tapūtaxtu. Lā' chuntza' xmān a'ntin talipāhuan Jesucristo, xmān xlaca'n natapūtaxtu.

²³Lā' a'xni'ca' tūna'j ixmin Jesucristo, quina'n hua'chi tachi'nī'n ixuanī'tauj como quina'n tūla tlōkentaxtūyāuj huan ley. Lā' hua'chi tachi'nī'n ixuanī'tauj lā' tūla ixlaktaxtuyāuj hasta a'xni'ca' quincāmāca'tzīnīni' a'nchī nakalhla'k'ā'yāuj que Jesucristo tzē māpūtaxtūnu'n. ²⁴Lā' huan ley xla' hua'chi kalhatin a'nti pū'lāna'. Ixquincāmāsu'ni'yāni' ixtej Dios hasta a'xni'ca' milh Jesucristo lā' ca'tziuj a'nchī nalipāhuanāuj xla' lā' chuntza' tzē naquincāmāpānūni'yāni' quintalac'lē'i'ca'n. ²⁵Lā' chuhua'j como chilhtza' huan quilhtamacuj para nalipāhuanāuj Cristo, chuhua'j tū'tza' maclacasqui'nāuj huan ley. Hua'chilh palh sputlitza' ixlitlōt huanmā' ley.

²⁶Hui'xina'n kalhlaka'īnī'ta'ntit que Jesucristo māpūtaxtūnu'n lā' ū'tza' lila'tit ixcamana' Dios. ²⁷Lā' milihuākca'n hui'xina'n a'nti a'kpaxni'ta'ntit ū'tza' litasu'yu palh kalhlaka'īnī'ta'ntit Cristo lā' la'tit hua'chi Cristo. ²⁸Palh hui'xina'n chu lakatin con Cristo, chuntza' milihuākca'n hui'xina'n xmān chu kalhatin. A'cxtim huan israelitas lā' a'ntin tū' israelitas; a'cxtim huan a'nti hua'chi xatata māujna' lā' a'ntin tū' xatata māujna'; a'cxtim huan chi'xcuhui'n lā' pusecan. ²⁹Palh hui'xina'n tapa'ksiyā'tit con Cristo hui'xina'n hua'chi ī'xū'yātā'natna' Abraham. Lā' chuntza' nā namaklhtīnī'nā'tit a'nti Dios mālacnūni'nī't Abraham.

4 Lā' chuhua'j na'iccāhuanīyāni' a'nti hua'chi litalacastuc. Kalhatin ka'hua'chu a'xni'ca' tūna'j

maklhtīnī'n ixherencia, xla' tūlana'j māpa'ksini'n. Lā' chuntza' xla' hua'chicus kalhatin tasācua', a'yuj ū'tza' ixtēcu' nala. ²A'xni'ca' ti'na'jcus huan ka'hua'chu, a'nampala ā'makapitzin a'ntin tamaktaka'lha xla' lā' a'nti cālīmāmacū'ca ixlihuāk a'nti ixlā' nala hasta a'xni'ca' huan chi'chini' a'nti laclhcāhui'lini't ixtāta'. ³Lā' chuntza' quina'n. Xapū'la, como tūna'j xa'nca ixmāchekxiyāuj a'nti ixlā' Dios, hua'chi lakska'tān ixuanī'tauj. Xapū'la a'kahuāna'ni'uj ixtalanāca'n lā' ixlimāasca'tinca'n tachi'xcuhui't. ⁴Pero a'xni'ca' chilh huanmā' chi'chini' a'nti ixlac'hcāhui'lini't Dios macamilh i'xO'kxa'. Xla' mālacatuncūinilh kalhatin puscāt. Lā' ixO'kxa' Dios ixlahui' chu a'nchī ixtalanāca'n huan israelitas. ⁵Chuntza' xla' milh porque xla' quincāmāpūtaxtūcu'tuni' porque ixui'lāna'uj camacan chu a'nchī ixlimāpa'ksin huan ley. Lā' ū'tza' limilh ixO'kxa' Dios para que quina'n tzē nalayāuj ixcamana' Dios.

⁶Dios macamilh huan Espiritu Santo na qui'a'clhcunucca'n. Lā' chuntza' tzē nahuanīyāuj Dios: “¡QuinTāta'ca'n!” Lā' chuntza' litasu'yu que quina'n ixcamana' Dios. ⁷Lā' chuhua'j quina'n tū'tza' hua'chi tasācua'. Quina'n ixcamana' Dios. Lā' como quina'n chuhua'j ixcamana'tza', Dios naquincāmāxqui'yāni' quiherenciaca'n.

Pablo cāmaxqui'lh tapāstacna' xalanī'n nac Galacia

⁸Xapū'la hui'xina'n a'xni'ca' tūna'j ixlakapasā'tit Dios, hui'xina'n ixui'lā'na'ntit na ixlimāpa'ksin a'nti tū' diosnu'. ⁹Pero chuhua'j hui'xina'n lakapasā'tittza' Dios. Lā' Dios nā cālakapasāntza' hui'xina'n. Lā' como hui'xina'n lakapasā'tit Dios, lā' ¿a'chī' tlahua'cu'tumpala'yā'tit mintalanāca'n? Mintalanāca'n

tūla caticāmaktāyani' lā' nīn tuntū' ixlīhuancān. Lā' ¿a'chī' ixlīmaktu' nastālani'pala'yā'tit? ¹⁰Hui'xina'n maclacāni'yā'tit makapitzin chi'chini'n lā' makapitzin mālhcuyu' lā' makapitzin cā'ta lā' nā tlahua'yā'tit ā'makapitzin cā'tani'. ¹¹Quit ictamakchuyini't por mimpālacataca'n. Chō'la chu tlakaj lej icscujli con hui'xina'n.

¹²Tā'timīn, iccāsqui'ni'yāni' cala'tit hua'chi quit. Quit, a'yuj kalhatin israelita, tū'tza' icstālani' i'xtalanānca'n israelitas. Lā' hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas tū' tasqui'nī nalītzucuyā'tit tlahua'yā'tit ixtalanānca'n israelitas. Hui'xina'n nīn tuntū' quilātlahuani'ni'tauj a'ntūn tū' tzey. ¹³Hui'xina'n ca'tziyā'tit que i'tza'cā'hua' xa'icuanī't lā' ū'tza' iccālīmāsu'ni'ni' xapū'la huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. ¹⁴Hui'xina'n tū' quilālakmaka'uj lā' a'yuj tū' lilaktzi'ncu'tu xa'icuanī't como i'tza'cā'hua' xa'icuanī't. Quilālaktzi'uj hui'xina'n hua'chilh kalhatin ángel xa'icuanī't a'ntī Dios macamilh. Quilālaktzi'uj con tapāxuhuān hua'chilh māni' Jesucristo. ¹⁵¿Chā tū' pāstacā'tit hui'xina'n a'nchīn tanto ixka'lhī'yā'tit lhūhua' tapāxuhuān a'xni'ca' xa'icui' quit con hui'xina'n? ¿Tuchū cāpātle'keni'ni'ta'ni' hui'xina'n? Quit icuan hui'xina'n cahuā i'xmāxtutit milakastapunca'n lā' ixquilāmaxquī'uj palh tzē ixtlahua'tit. ¹⁶Lā' chuhua'j hui'xina'n quilālaktzi'nāuj hua'chi mintā'ca'tzaca'n porque quit iccāhuaniyāni' a'ntū xastu'ncua'. Lā' ¿a'chī' quilālaktzi'nāuj chuntza'?

¹⁷Huan tamā'na chi'xcuhui'n a'ntī cātlahuacu'tunāni' ixamigoca'n, tasu'yu palh xlaca'n cātamaktāyacu'tunāni'. Pero tū' stu'ncua'. Xlaca'n xmān cātamāxtunquīcu'tunāni' de quit. Lā' chuntza' hui'xina'n xmān ū'tunu'n nacā'a'cnīni'ni'yā'tit. ¹⁸Pues tzey

palh ā'makapitzin cātlahuacu'tunāni' ixamigoca'n hui'xina'n a'xni'ca' iccātā'lahui'lanī' lā' a'xni'ca' tū'. Pero xmān stu'ncua' cacātamaktāyani'. ¹⁹Quilaksa'tā'n, cā'tziyāuj a'nchī kalhatin puscāt pātini'n a'xni'ca' mālacatuncuīni' i'ska'ta'. Lā' nā chuntza' icpātini'mā' hasta lhā natasu'yu que hui'xina'n nalatahui'layā'tit hua'chi a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' Cristo. ²⁰Palh xa'iclatahui'lh cahuā con hui'xina'n, xtunc xa'iccātā'chihuīna'ni'. Quit lej iccālītamakchuyimā'ni' hui'xina'n.

Pablo lichihuīna'lh Agar lā' Sara

²¹Hui'xina'n lej lītanūni'cu'tunā'tit para na'a'kahuāna'ni'yā'tit huan ley a'ntū Dios mātzo'knilh Moisés. Lā' chuhua'j caquilāhuaniuj huā'mā': ¿Chichū tū' līmāchekxi'yā'tit xa'nca a'ntū huan ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzokni' huan ley? ²²Ixtachihuīn Dios huan que Abraham ka'lhīlh kalhatu' ixo'kxa'n. Kalhatin ixo'kxa' ixuanī't huan puscāt a'ntī ixuanican Agar. Lā' huan puscāt xatatamāuj ixuanī't lā' xla' tū' libre ixuanī't. Lā' huan ā'kalhatin o'kxa' huampala ixo'kxa' ixuanī't huan puscāt a'ntī libre ixuanī't. ²³Huan i'ska'ta' Agar lacatuncuīlh a'cxtim hua'chi talacatuncuī ixlīhuākca'n huan liska'tā'n. Tū' chuntza' huan ā'chā'tin. A'xni'ca' lacatuncuīlh i'ska'ta' huan puscāt a'ntī libre, chuntza' Dios lītōkentaxtūlh a'ntū ixuanī't como ū'tza' Dios ixmālācnūni't. ²⁴Huā'mā' xla' hua'chi litalacastuc. Huan kalhatu' puscān xlaca'n hua'chi lakatu' convenio ixtahuani't. Huan xatatamāuj a'ntī i'xtacuīni' Agar, xla' ū'tza' hua'chi huan convenio a'ntū cāxtlahuaca nac huan kēstīn a'ntū huanican Sinaí. A'ntza' nac Sinaí macamaxquī'ca Moisés huan ley. Lā' a'ntīn talipāhuan huan ley, xlaca'n hua'chi ixcamana' Agar, como xlaca'n nā tū' libre. ²⁵Agar, xla' hua'chi

Sinaí a'ntū hui' nac Arabia. Lā' nā Agar hua'chi Jerusalén. Xlaca'n a'ntin tatapa'ksī con Jerusalén, nā xlaca'n lej talipāhuan huan ley. Lā' nā xlaca'n tū libre. ²⁶Tū' chuntza' huan Jerusalén xala' nac a'kapūn. Quina'n tapa'ksiyāuj con huanmā' Jerusalén. Lā' quina'n libre. ²⁷Ixtachihuīn Dios huan:

Capāxuhualh huan puscāt a'nti tūna'j ka'lhī ixcaman.

Cata'salh con tapāxuhuān a'ntin tūna'j mālacatuncuīnī kalhatin ska'ta'.

Capāxuhualh como xla' a'yuj maktekca, ā'chulā' nacāka'lhī ixcamana' que huan puscāt a'nti ka'lhī ixkōlu'.

²⁸Dios tlōkentaxtūlh a'ntū ixuanī't. Lā' ū'tza' lilacatuncuīlh Isaac, i'ska'ta' huan puscāt a'nti libre ixuanī't. Lā' nā quina'n como Dios tlōkentaxtūlh a'ntū hualh, chuntza' lauj ixcamana' Dios.

²⁹Huanmā' quilhtamacuj huan ska'ta' a'nti lacatuncuīlh chuntza' hua'chi ā'makapitzīn, xla' ixlakapala huan i'xcaman a'ntin tahuī'lh por ixpālacata Espīritu Santo. Lā' chuntza' pāt'le'kemā' chuhua'j. Quincātalakapalayāni'

quina'n a'nti kalhiyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n por ixlimāpa'ksin Espīritu Santo. ³⁰Ca'tziyāuj a'ntū huan ixtachihuīn Dios: “Catla'kama'capi huan puscāt a'nti xatatamāuj lā' nā ixcaman. Lā' huan ixcaman xatatamāuj, xla' tūla catimaklhtini'lh huan herencia. Xmān ixo'kxa' huan puscāt a'nti libre, ū'tza xla' namaklhtini'n huan herencia”.

³¹Chuntza' tā'timīn, quina'n tū' hua'chi ixcamana' huan puscāt xatatamāuj. Quina'n hua'chi ixcamana' huan puscāt libre.

A'ntin talipāhuan Cristo tū'tza' talipāhuan huan ley

5 Chuhua'j quina'n libres por ixpālacata a'ntū tlhualh Cristo. Lā' chuntza' tū' catalactlajitāya'tit. Tū'tza' tila'yā'tit hua'chi xapū'la xatatamāuj.

²Cuenta catlahua'tit a'ntū iccāhuaniyāni' quit, Pablo. Palh hui'xina'n natamakxtekā'tit nacātacircuncidarliyāni' lā' ū'tza' nalipāhuanā'tit, chuntza' hua'chilh nīn tuntū' ixpālacata Cristo con hui'xina'n.

³Lā' iccāhuanipalayāni': Palh huan tī lacasqui'n nacircuncidarlican, xla' ū'tza' ka'lhī que natlōkentaxtūkō' ixlihuāk a'ntū huan huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés. ⁴Makapitzīn de hui'xina'n tlahuacu'tunā'tit a'ntū huan huā'mā' ley, como puhua'nā'tit que chuntza' nacāmāpānūni'yāni' mintalaclē'i'ca'n. Lā' palh chuntza' tlhua'yā'tit, chuntza' taxtunquīni'ta'ntit de Cristo lā' makxteknī'ta'ntit ixtalakalhu'mān Dios. ⁵Pero quina'n, huan Espīritu Santo quincāmāca'tzinīni' que Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n, como quina'n lipāhuanāuj Jesucristo. ⁶Palh tapa'ksiyāuj con Jesucristo, nīn tuntū' huanicu'tun palh quina'n circuncidarlayāuj o palh tū'. A'ntū tasqui'nī nalipāhuanāuj Jesucristo. Lā' ū'tza' nalālīpāxqui'yāuj.

⁷Hui'xina'n xa'nca ixlatlā'hua'mpā'na'ntit na ixtej Dios. Iccālē'cniyāni' hui'xina'n a'nchī tamakxtektit cātamāmakchuyini'. Tū'tza' xa'nca a'kahuāna'ni'yā'tit huan tachihuīn a'ntū xastu'nca'. ⁸Huā'mā' a'ntū xlaca'n cātamāsu'ni'ni', tū' ixla' Dios. Lā' Dios ū'tza' a'nti cālacsacni'ta'ni'. ⁹Xlaca'n a'nti cātamāmakchuyimā'ni', xlaca'n hua'chi levadura. Ca'tziyāuj que macsti'na'j levadura māxcu'tūkō' ixlihuāk huan tasquit. ¹⁰Como quina'n a'cxtim kalhlaka'i'yāuj huan Māpa'ksini' Jesucristo, quit icca'tzi que hui'xina'n ā'chulā' napāstacā'tit chuntza' hua'chi icpāstaca quit. Pero a'nti cātamāmakchuyimā'ni', xlaca'n natamāpala con Dios, nīn tinti' ixmaca'tzi tichūyā chi'xcuhui'n.

¹¹ Pero quit, tā'timīn, palh quit cahuā xa'iccāmāsu'ni'ni' palh lej tasqui'nī nacircuncidarla'yā'tit, chuntza' tū' ixquimacaputzaca. Pero xluca'n ta'a'kchā'n como quit icmāsu'yu xmān que Cristo nīlh nac cruz lā' chuntza' māpalalh quintalaclē'i'ca'n. ¹² Pero a'nti cātāmāmakchuyitlā'huanāni' hui'xina'n por ixpālacata huan circuncisión, quit iclacasqui'n que xluca'n catatapānūkō'lh de hui'xina'n.

¹³ Dios cālacsacni' hui'xina'n, tā'timīn, para que nala'yā'tit libre. Lā' a'yuj libres hui'xina'n, tū' tzey palh tlhua'yā'tit xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Xatzey calāpāxqui'tit lā' chuntza' tzē nalāmaktāya'yā'tit. ¹⁴ A'nan lakatin limāpa'ksin a'ntū huan: "Nacāpāxqui'ya' huan ā'makapitzin chuntza' hua'chi pāxqui'ca'na' mē'cstu". A'ntin ta'a'kahuāna'ni' huā'mā' limāpa'ksin, chuntza' tatlōkentaxtū ixlihuāk a'ntūn tatzo'kni' nac ley. ¹⁵ Pero palh hui'xina'n lālacatāqui'yā'tit lā' lāsta'layā'tit, cuenta catlahua'tit que tū' nalāmāspūtūyā'tit hui'xina'n.

Calatā'kchokotit chu a'nchī huan Espíritu Santo cāmāsu'ni'yāni'

¹⁶ A'ntū iccāhuanimā'ni' ū'tza' huā'mā': Calatā'kchokotit chu a'nchī huan Espiritu Santo cāmāsu'ni'yāni'. Chuntza' tū'tza' catistālani'tit mintapāstacna'ca'n xako'hua'jua'. ¹⁷ Huan xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhui'n xluca'n ixtā'ca'tza con huan Espiritu Santo. Lā' huan Espiritu Santo nā ixtā'ca'tza huan xalakko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhui'n. Huan lakatu' hua'chi litā'ca'tza. Lā' ū'tza' tūla litlahua'yā'tit chu catūhuā a'ntū lacasqui'nā'tit. ¹⁸ Lā' palh hui'xina'n na'a'kahuāna'ni'yā'tit huan Espiritu Santo, tū'tza' lej caticāpā'talani' huan ley.

¹⁹ Cat'ziyāuj palh tū' tzey a'ntūn tatlhua huan tachi'xcuhui't a'ntin tū'

ta'a'kahuāna'ni' Dios. Xluca'n tamakpuscātini'n. Huāk ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n. Xluca'n tū' a'cstaca taca'tzi. ²⁰ Xluca'n tamācā'tani' ídolos lā' tatlahaūana'n. Xluca'n talāca'tzalaktzi'n lā' talāsta'la lā' talālacka'tzani'. Chu tun-can ta'a'kchā'n. Lā' chu xmān ixa'cstucan tapuhan. Lā' tamālacpitzī huan ixtachi'xcuhui'tca'n. ²¹ Lā' taka'lhicū'tun a'ntū ixla' ā'chā'tin. Lā' tamaknini'n, lā' taka'chī, lā' talilakastāna'n a'ntūn tū' tzey. Lā' ā'chulā' ā'catūhuā tatlhua-pala. Hua'chi xa'iccāhuanianiyāni' xapū'la, chuntza' iccāhuanipalayāni': Huan a'nti chuntza' tala tūlalh catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksini'n.

²² Tū' chuntza' antin ta'a'kahuāna'ni' huan Espiritu Santo. Huan Espiritu Santo cāmaktāya. Lā' chuntza' xluca'n tapāxqui' ā'makapitzin lā' taka'lhī tapāxuhuān. Lā' ca'cs tahuilāna'nkō'. Lā' lej tapātini' ā'makapitzin. Lā' lej tzey taca'tzi. Lā' tū' lactampi'lhni. Lā' tatlōkentaxtū a'ntūn tahuan. ²³ Lā' xluca'n tū' taka'tla'jca'tzi. Lā' talihui'lī natatlahua xmān a'ntūn tzey. Palh chuntza' natlahua'yā'tit, tinti' ley a'ntū nahuan que tū' limakuan a'ntū tlahuapā'na'tit. ²⁴ Lā' a'ntin tatapa'ksi con Cristo, xluca'n tū'tza' tamakxteka que nacāmāpa'ksi ixtapāstacna'ca'n a'ntū xako'hua'jua. Hua'chilh tamaknīlh ixtapāstacna'ca'n a'ntū xako'hua'jua', chuntza' hua'chi xtokohua'ca'can kalhatin nac cruz. ²⁵ Lā' huan Espiritu Santo quincāmaxqui'ni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n. Lā' ū'tza' litasqui'nī na'a'kahuāna'ni'yāuj lā' natalā'kchokoyāuj chu a'nchī quincāmāsu'ni'yāni' huan Espiritu Santo.

²⁶ Lā' tū' catika'tla'jca'tziuj lā' tūla caticātā'lāhuanuij lā' tūla catilālacka'tzani'uj.

Tasqui'nī nalāmaktāyāyā'tit

6 Tā'timīn, palh tī laktzī'ncañ tlahuamā' catūhuā a'ntūn tū' tzey, hui'xina'n a'ntī latlā'hua'nā'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n, camaktāyā'tit para que chuntza' nacāxla. Lā' tū' tilika'tla'jca'tziyā'tit a'xni'ca' namaktāyā'yā'tit. Lej cacuentatlahua'tit hui'xina'n para que tū' natatonkopūyā'tit nā hui'xina'n. ²Calāmaktāyā'tit para que natāyani'yā'tit. Lā' chuntza' natlōkentaxtūyā'tit a'ntū ixlimāpa'ksin Cristo.

³Palh kalhatin puhuan que xla' más xatzey que ā'makapitzīn lā' palh tū' stu'nca', xla' ixa'cstu ta'a'kxoko. ⁴Lā' chā'tunu' napāstacna'n palh xa'nca latlā'huan o tū'. Lā' palh māni' ū'tza' ca'tzi que xa'nca latlā'huan lā' xla' lej līpāxūj nalatahui'la. Tū' tasqui'nī que cuenta natlahua palh xla' a'cxtim con ā'makapitzīn o palh tū'. ⁵Chā'tunu' natalē'n ixtacu'ca'ca'n. Lā' natakalhtīni'n por ixpālacata a'nchī talilatlā'huan.

⁶A'ntī cāmāsu'ni'can ixtachihuīn Dios, xlaca'n natamaxquī' macsti'na'j a'ntūn taka'lhī para a'ntīn tamāsu'yu ixtachihuīn Dios.

⁷Hui'xina'n tū' cata'a'kxokotit mē'cstuca'n. Dios, nīn tinti' catitlajalh. A'ntū Dios huan que nala, ū'tza' napātle'ke. Ca'tziyāuj que a'ntū nacha'n kalhatin chī'xcu', ū'tza' namakala. ⁸Lā' palh kalhatin tlahuatlā'huan xako'hua'juā' ixtapāstacna', xla' natlaja xmān huan līnīn. Lā' palh kalhatin tlahua ixtapuhūān huan Espīritu Santo, xla' naka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj para pō'ktu. ⁹Lā' tū' calakachā'ni'uj a'nchī tlahuayāuj huan a'ntū xatzey. Palh quina'n tū' namakxtekāuj natlahuayāuj huan a'ntū xatzey xa'nca namakalana'nāuj huanmā' chī'chini' a'ntū laclhcāhui'licani't. ¹⁰Lā' ū'tza'

a'cxtim nacālītlahuani'yāuj ixlihuākca'n tachi'xcuhūit a'ntū xatzey, pō'ktu a'xni'ca' tzē tlahuayāuj. Lā' ā'chulā' nacātlahuani'yāuj a'ntūn tzey huan tā'timīn a'ntīn takalhlaka'ī.

Pablo māstā'lh tapāstacna'

¹¹Calaktzī'ntit a'nchī ixlilaka'tla'n letras iccātzo'knuni'mā'ni' māni' quit. ¹²Xlaca'n a'ntīn tatasu'yucu'tun xalacuan na ixlacapūncan tachi'xcuhūit, ū'tunu'n a'ntī stu'tu'lu' tahanan que nacircuncidarlayā'tit. Chuntza' tlahua como tū' talacasqui'n que nacāmacaputzacan. Tū' tapātīni'ncu'tun hua'chi tapātīni'n a'ntīn takalhlaka'ī palh xmān Cristo tzē māpūtaxtūnu'n, como xla' nīlh nac cruz. ¹³Lā' nā huan a'ntīn tacircuncidarlanī't, xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni'kō' ixlihuāk huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés. Xlaca'n talacasqui'n que hui'xina'n cacircuncidarlatit. Chuntza' xlaca'n tzē natalika'tla'jca'tzi por mimpālacataca'n hui'xina'n circuncidarlanī'ta'ntit hui'xina'n. ¹⁴Lā' quit tū' iclika'tla'jca'tzi de nīn tuntū'; xmān icmāsu'yucu'tun a'nchī līnīlh quiMāpa'ksini'ca'n Jesu-cristo huan nac cruz. Lā' como ictapa'ksi con Cristo quit tū'tza' quimāpa'ksi a'ntū xala' nac quilhtamacuj lā' tū'tza' quimaca'tzi. ¹⁵Como tapa'ksiyāuj con Cristo Jesús, chuntza' a'cxtim palh circuncidarlanī'tauj o palh tū'. A'ntū lej tasqui'nī ū'tza' huā'mā': Naka'lhiyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n. ¹⁶Lā' chuhua'j i'xlihuākca'n a'ntīn talatlā'huan chu a'nchī huanmā' tapāstacna', lā' nā ixlihuākca'n ixtachi'xcuhūit Dios, cacālakalhu'malh Dios xlaca'n, lā' cacāmātza'ta'ti'ni'lh ixa'clhcunucca'n. ¹⁷Lā' nīn tinti'tza' caquista'lalh. Huāk huan quixtu'tu' a'ntū icka'lhī xla' ū'tza' lītasu'yu palh quit ictapa'ksi con huan Māpa'ksini' Jesús.

¹⁸Tā'timīn, milihūākca'n hui'xina'n
cacāsicua'lanālikō'ni' quiMāpa'ksini'ca'n
Jesucristo. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalani'n nac Efeso

Pablo cāmacā'ni'lh saludos huan a'nti ixtakalhaka'i'

1 Quit, Pablo, ictzo'ka huā'mā' carta. Quit ixapóstol Jesucristo, como ū'tza' huā'mā' ixtapuhuān Dios. Quit iccātzo'knuni'mā'ni' hui'xina'n a'nti xalani'n nac Efeso a'ntin tā'tapa'ksiyā'tit Dios lā' kalhlaka'i'yā'tit Cristo Jesús. ²Cacātasicua'lanālini' Dios quinTāta'ca'n lā' huan Māpa'ksini' Jesucristo. Lā' cacātamā'tza'ta'ti'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n.

Dios quincāsicua'lanāliyāni' por ixpālacata Jesucristo

³Camaxqui'uj pāxcatca'tzī Dios, ixTāta' quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. Xla' quincāsicua'lanālini'ta'ni'. Lā' quincāmaxqui'ni'ta'ni' tāpālhūhua'tasicua'lanālin a'ntū xala' nac a'kapūn. Quincātlahuani'ni'ta'ni' huā'mā' como tā'tapa'ksiyāuj Cristo. ⁴Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtzucu huan quilhtamacuj, Dios quincālacacni' quina'n a'ntin tā'tapa'ksiyāuj Cristo. Quincālacacni' como quincātlahuacu'tuni' xalactzey, como xla' tū' ixlacasqui'n que a'nan catūhuā a'ntūn tzē naquincātālē'ksa'nini'nāni' na ixlacapūn Dios. ⁵Lā' Dios, como quincāpāxqui'yāni', chuntza' xapū'la puhualh de naquincātlahuayāni' ixcamana' por ixpālacata Jesucristo. Huā'mā' a'ntū ixtapuhuān. ⁶Lā' ū'tza' nalimāka'tli'yāuj Dios como xla' lej pāxqui'nin. Quincātlahuani'ni'ta'ni' huā' tamā'na' talakalhu'mān por ixpālacata Jesucristo ixO'kxa'. Lā' xla', Dios lej pāxqui'. ⁷Cristo nilh lā' chuntza' quincālimāpūtaxtūni'. Lā'

nā Dios quincāmāspūtu'ni'ntza' quintalaclē'i'ca'n. Huā'mā' Dios quincātlahuani'ni' como xla' lej lakalhu'manini'n. ⁸Lā' como Dios lej lakalhu'manini'n, xla' quincāmāmāchekxinini' ixtachihuīn Dios lā' lej xa'nca quincāmāpāstaqui'yāni'. ⁹Xapū'la xmn Dios tzē'k ixca'tzī a'ntū ixpuhuan naquincātlahuani'yāni'. Lā' chuhua'j quincāmāca'tzinini'ta'ni'. ¹⁰Lā' huā'mā' a'ntū Dios puhualh, ū'tza' huā'mā': A'xni'ca' namin huan chi'chini' a'ntū Dios lhcāni't, xla' nalimāmacū' Cristo ixlihuāk a'ntū a'nan nac a'kapūn lā' ixlihuāk a'ntū a'nan nac quilhtamacuj. Lā' Cristo nacāmāpa'ksikō' ixlihuāk.

¹¹Dios tlahuakō' ixlihuāk chu a'nchi ixtapuhuān. Xla' quincālacacni' como ixtachi'xcuhui't quincātlahuacu'tuni' por ixpālacata Cristo. ¹²Lā' chuntza' māka'tli'can por quimpālacataca'n quina'n a'nti israelitas lā' a'nti xapū'la ickalhlaka'i'uj que Cristo ū'tza' a'nti māpūtaxtūnu'n. ¹³Lā' nā hui'xina'n a'ntin tū' israelitas nā kalhlaka'i'tit Cristo a'xni'ca' kaxpa'ttit huan xatzey tachihuīn a'ntū xastu'ncua'. Lā' por ixpālacata huā'mā' xatzey tachihuīn, hui'xina'n cātalimāpūtaxtūni'. Lā' a'xni'ca' hui'xina'n kalhlaka'i'tit, Dios cāmāxqui'ni' huan Espiritu Santo, chuntza' hua'chi a'nchi xla' ixuanit. Lā' huā'mā' māsuyū que Dios nacāmāpūtaxtūkō'yāni'. ¹⁴Como ka'lhīyāujtza' huan Espiritu Santo, ca'tziyāuj que namaklhtini'nāuj a'ntū Dios nacāmāxqui' ixtachi'xcuhui't, chuntza' hua'chi xla' huanit. Lā' nā ixpālacata huan Espiritu Santo ca'tziyāuj que ixlistu'ncua' Dios quincāmāpūtaxtūkō'yāni' quina'n a'ntin tā'tapa'ksiyāuj xla'. Lā' chuntza' namāka'tli'can Dios.

**Pablo squi'ni'lh Dios por
ixpālacataca'n a'nti' ixtakahlaka'i'**

¹⁵ Quihuanicani'ttza' a'nchī kalhlaka'i'yā'tit quiMāpa'ksini'ca'n Jesús lā' a'nchī cāpāxqui'yā'tit ixlihuākca'n a'ntin tatā'tapa'ksi' Dios. ¹⁶Lā' ū'tza' pō'ktu iclīmaxqui' pāxcatca'tzī Dios por hui'xina'n, lā' ickalhtō'ka' por hui'xina'n. ¹⁷Icsqui'ni' Dios por hui'xina'n. Xla' ū'tza' quinTāta'ca'n lā' lej ka'lhī limāpa'ksin. Lā' nā xla' ixDios quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. Icsqui'ni' que cacāmāmāchekxinini' a'ntū ixla' Dios lā' a'nchī huanit' Dios. ¹⁸Lā' nā icsqui'ni' Dios que cacāmāmāchekxinini' huan xatzey a'ntū Dios naquincātlahuani'yāni' quina'n a'nti quincālacsacni'ta'ni' Dios. Lej lhūhua' a'ntū naquincāmaxqui'yāni' Dios para a'ntin tā'tapa'ksiyāuj con xla'. ¹⁹Lā' icsqui'ni' Dios que cacāmāmāchekxinini' hui'xina'n palh xla' ka'lhī lhūhua' limāpa'ksin. Lā' chuntza' tzē natlahua lhūhua' catūhuā por quina'n a'nti lipāhuanāuj Dios. ²⁰Dios māsu'yulh ixlimāpa'ksin a'xni'ca' mālakahuanīchokolh Cristo lā' lē'lh nac a'kapūn lā' hui'lilh na ixpāxtūcāna'j Dios. ²¹Lā' Dios maxqui'lh lhūhua' limāpa'ksin huan Cristo. Lā' Cristo cāmāpa'ksikō' ixlihuākca'n huan pūchihuina'ni'n lā' ixlihuākca'n huan ā'makapitzin a'ntin taka'lhī limāpa'ksin na ixlihuāk quilhtamacuj lā' nac a'kapūn. Huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj tinti' a'ntin ka'lhī limāpa'ksin hua'chi xla'. Lā' tū' cati'a'nalh a'nti naka'lhī limāpa'ksin hua'chi xla'. ²²Dios hui'lilh hua'chi ixlimāpa'ksini' de ixlihuāk a'ntū a'nan. Lā' hui'lilh xapuxcu' de ixlihuākca'n a'ntin takahlaka'i' Cristo. ²³A'ntin takahlaka'i', xla'ca'n hua'chi ixmacni' Cristo. Xla' cātā'lahui' xla'ca'n. Lā' xla' hui' na ixlihuāk quilhtamacuj lā' nac a'kapūn.

**Dios quincāmāpūtaxtūyāni'
como xla' lej pāxqui'nin**

2 Lā' xapū'la hui'xina'n hua'chi nini'n ixua'ni'ta'ntit, como tū' ixa'kahuāna'ni'yā'tit Dios lā' como lej ixtlahua'yā'tit talaclē'i'. ²Xapū'la hui'xina'n ixlatlā'hua'nā'tit hua'chi a'ntin xalani'n nac quilhtamacuj. Ixa'kahuāna'ni'yā'tit huan ko'ti'ti'. Xla' ū'tza' huan xamāpa'ksini' huan lica'tzinni' a'ntūn tū' xatzey. Lā' xla' ū'tza' huan tūn tū' tzey lica'tzin a'ntū cāmātlahuī a'ntūn tū' tzey xla'ca'n a'ntin tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tun Dios. ³Lā' nā chuntza' quina'n xapū'la ixtlahuayāuj hua'chi xla'ca'n a'ntin tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tun Dios. Lā' ixtlahuayāuj a'ntūn tū' tzey xmān a'ntū ixlacasqui'nāuj. Ixtlahuayāuj chu a'nchī huan xako'hua'jua' quintapāstacna'ca'n lā' chu a'nchī ixlacasqui'n quimacni'ca'n a'ntūn tū' tzey. Lā' como Dios nacāmāpātīnikō' ixlihuākca'n a'ntin tatlahua chuntza', nā chuntza' ixquincāpātle'keni'ni' quina'n. ⁴Lā' a'yuj limakuan ixuanit' palh ixquincātamāpātīnini', Dios lej quincālakalhu'mani' como lej quincāpāxqui'yāni'. ⁵Lā' a'yuj hua'chi xanin ixuanit'auj por ixpālacata quintalaclē'i'ca'n, Dios quincāmaxqui'ni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n hua'chi a'xni'ca' maxqui'lh ixquilhtamacuj Cristo a'xni'ca' mālakahuanīchokolh. Lā' Dios quincāmāpūtaxtūni' quina'n xmān como quincātlahuani'cu'tuni' talakalhu'mān. ⁶Lā' como Dios mālakahuanīchokolh Cristo, nā quina'n naquincāmālakahuanīchokopalayāni'. Lā' namāpa'ksini'nāuj con Cristo nac a'kapūn. ⁷Lā' ū'tza' huāmā' tlhualh Dios como māsu'yucu'tulh para pō'ktu que xla' lej pāxqui'nin. U'tza' huāmā' māsu'yulh a'xni'ca' macamilh Cristo Jesús para nani' por quina'n. ⁸Lā' como

hui'xina'n lipāhua'nā'tit Jesucristo, Dios cāmāpūtaxtūni' hui'xina'n xmān como cālakalhu'mani'. Lā' tū' por a'ntū tlahua'tit hui'xina'n. Xmān Dios a'nti cāmāpūtaxtūni'. Hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū Dios cāmaxquī'ni'.⁹ Lā' a'ntū lipūtaxtucan, xla' hua'chi lakatin lē'ksajna'. Tūla tlahuacan nīn tuntū' para natlajacan. Lā' chuntza' tinti' a'nti tzē nalika'tla'jca'tzi' por a'ntū lipūtaxtu. ¹⁰Lā' Dios como quincātlahuani'ta'ni' chu lakatin con Cristo, quincāmaxquī'ni'ta'ni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n, como lacasqui'n natlahuayāuj a'ntūn tzey. Dios xapū'la lihui'lilh naquincātlahuayāni' xalactzey lā' chuntza' tzē latā'kchokoyāuj lilacatejtin.

Cristo cāmāko'xamixilh Dios lā' huan tachi'xcuhui't

¹¹Capāstactit, hui'xina'n a'ntin tū' israelitas, a'nchī ixuani'ta'ntit xapū'la. Huan israelitas cātamāpācuhiūni' hui'xina'n huan tachi'xcuhui't a'ntin tū' circuncidarlicani't. Xlaca'n tacircuncidarli na ixmacni'ca'n huan chi'xcuhui'n para natamāsu'yu que tatā'tapa'ksi con Dios. Lā' ixa'estuca'n cāhuanican huan tachi'xcuhui't a'ntin tatā'tapa'ksi con Dios. ¹²Xapū'la hui'xina'n tū' ixtā'tapa'ksi'yā'tit Cristo. Xmān a'nti israelitas ixtachi'xcuhui't Dios ixtahuani't. Lā' xmān con xlaca'n Dios ixtlahuani't lakatin convenio. Lā' xmān xlaca'n ixcāmāca'tzīni' Dios huan xatzey a'ntū ixcātlahuani'. Lā' hui'xina'n, como tū' israelitas, tū' maklhtini'ntit huā'mā'. Hui'xina'n ixlatlā'hua'nā'tit nac quilhtamacuj. Lā' tū' ixca'tzi'yā'tit palh Dios tzē ixcāmāpūtaxtūni'. Lā' tū' ixlakapasā'tit Dios. ¹³Xapū'la makat ixlatlā'hua'nā'tit de Dios. Lā' chuhua'j laktapajtzūni'ta'ntit Dios por ixpālacata Cristo Jesús, como Cristo nini't por quina'n. ¹⁴Lā' nā Cristo

cāmāko'xamixini't huan israelitas lā' nā a'ntin tū' israelitas. Lā' chu lakatin tachi'xcuhui't cātlahualh como Cristo cāmāpānūni'lh a'ntū litā'ca'tza ixcātlahua lā' cātlahualh ixtachi'xcuhui't Dios. ¹⁵Lā' como Cristo nīlh por quina'n, chuntza' cālimāspūtūlh huan ixtalanānca'n israelitas como tū' chuntza' lipūtaxtucan. Xmān Cristo tzē māpūtaxtūnu'n. Lā' chuntza' tū'tza' litā'ca'tza talalh huan israelitas con a'ntin tū' israelitas. Huan tāpātu' tachi'xcuhui't lanī't ixtachi'xcuhui't Cristo. Xla' chu lakatin cātlahuani't. ¹⁶Lā' como Cristo nīlh nac cruz, lā' chuntza' cālimāko'xamixilh Dios lā' huan tachi'xcuhui't a'nti israelitas lā' a'ntin tū' israelitas. Lā' chuntza' chu lakatin cātlahualh huan israelitas lā' a'ntin tū' israelitas. Lā' māpānūlh a'ntū ixtalālica'tzalaktzī'n.

¹⁷Cristo milh lā' māca'tzīnini'lh'tza' palh cāmāko'xamixicatza' Dios lā' huan tachi'xcuhui't. Lā' ū'tza' cāmāca'tzīnīlh huan israelitas a'nti ixtalakapasatza' Dios. Lā' nā cāmāca'tzīnīlh xlaca'n a'ntin tū' israelitas, a'ntin tū' talakapasa Dios. ¹⁸Por ixpālacata a'ntū tlahualh Cristo quilihuākca'n quina'n, a'nti israelitas lā' a'ntin tū', quilihuākca'n tzē nalaktapajtzūyāuj Dios quinTāta'ca'n, como huan Espiritu Santo quincāmaktāyayāni'. ¹⁹Hui'xina'n a'ntin tū' israelitas, hua'chi makatiyāti'n ixuani'ta'ntit lā' hua'chi tejetlā'huanī'n. Lā' chuhua'j tā'tapa'ksi'yā'tit con Dios chu a'cxtim hua'chi huan ā'makapitzin a'nti israelitas a'ntin takalhlaka'i'. Lā' nā hui'xina'n ixtachi'xcuhui'ttza' Dios. ²⁰Hua'chilh Dios ixtlahualh lakatin litokpān. Hui'xina'n hua'chi huan chihuixni' a'ntū litāpācna'ncan. Huan apóstoles lā' huan ixa'cta'sana'ni'n Dios, xlaca'n hua'chi huan cimientō. Lā' māni' Jesucristo hua'chi huan xapū'la chihuix a'ntū mā'cnūcan para huan

cimiento. ²¹Lā' por ixpālacata Cristo, huan litokpān stactēlha. Lā' ixlihuāk huan chihuix xa'nca cāhui'licanī't. Lā' nala lakatin litokpān a'ntū i'xla' huan Māpa'ksini' Dios lā' huāk tzey. ²²Hui'xina'n lā' quilihuākca'n a'ntin tapa'ksiyāuj con Cristo, quilihuākca'n quina'n hua'chi ixlitokpān Dios, como huan Espiritu Santo quincātā'lahui'lani' quina'n.

Pablo limāmacū'ca nacāmāsu'ni' huan a'ntin tū' israelitas

3 Quit, Pablo, lā' como ictā'scuja Cristo Jesús, lā' ictachi'nī't por ixpālacata iccāmāsu'ni'yāni' ixtachihuīn Dios hui'xina'n a'ntin tū' israelitas. ²Hui'xina'n ca'tziyā'tit que Dios lej pāxqui'nin lā' chuntza' quilimāmacū'nī't na'iccāmāsu'ni'yāni' huan xatzey tachihuīn hui'xina'n a'ntin tū' israelitas. ³Huāmā' quimāca'tzinīlh Dios a'yuj xapū'la tū' ixca'tzican huāmā'. Macsti'na'j de huāmā' iccātzo'knuni'nī'ta'nī'tza' hui'xina'n. ⁴Lā' hui'xina'n, a'xni'ca' nalakapūtle'keyā'tit a'ntū iccātzo'knuni'mā'nī', naca'tziyā'tit a'ntūn tū' ixca'tzican xapū'la ixpālacata Cristo. Lā' naca'tziyā'tit palh Dios stu'ncua' quimāca'tzinīlh. ⁵Huan tachi'xcuhi't a'nti ixtahui'lāna' xapū'la, xlaca'n tū' ixtaca'tzi huāmā' a'ntū ixcātlahuani'lh a'ntin tū' israelitas. Chuhua'j huan Espiritu Santo cāmāca'tzinīnī't huan apóstoles lā' ixa'cta'sana'nī'n Dios. ⁶Cāmāca'tzinīnī't que chu lakatin a'ntin takahlaka't' palh israelitas lā' palh tū'. Lā' ixlihuākca'n chu lakatin a'nti ixtachi'xcuhi't Dios. Chu a'cxtim Dios nacāsicua'lanāli. Chu a'cxtim natamaklhtini'n a'ntū Dios huani't que nacāmāxqui' por ixpālacata Cristo Jesús.

⁷Lā' como Dios lej quincālakalhu'manāni', lā' como lej ka'lhī limāpa'ksin,

quilimāmacū'lh na'iccāmāsu'yu huāmā' xatzey tachihuīn. ⁸Chuntza' Dios quilimāmacū'lh, a'yuj quit hua'chi xati'na'j de ā'makapitzinni' a'ntin tapa'ksiyāuj con Dios. Dios quilimāmacū'lh na'iccāmāsu'ni' a'ntin tū' israelitas a'nchī Cristo tzē tlahua ixlihuāk a'ntū quina'n māchekxiyāuj lā' ā'chulā' huampala. ⁹Lā' quilimāmacū'lh na'iccāmāca'tzini' ixlihuākca'n a'ntū Dios puhuanī't. Xapū'la xmān Dios ixa'cstu ixca'tzi huāmā' a'xni'ca tūna'j ixtzucu huan quilhtamacuj. Dios, xla' a'nti cātlahuakō'lh ixlihuāk. ¹⁰Chuhua'j huan ángeles a'ntin taka'lhī limāpa'ksin nac a'kapūn, xlaca'n nataca'tzi a'nchī Dios cāmāpūtaxtū huan tāpālhūhua' tachi'xcuhi't lā' cātlahuah ixtachi'xcuhi't. Lā' chuntza' natalica'tzi que Dios ka'lhī lhūhua' tapāstacna'. ¹¹Dios pō'ktu ixca'tzi a'nchī ixcālimāpūtaxtūlh huan tachi'xcuhi't. Lā' tlahualh por ixpālacata quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. ¹²Lā' quina'n, como lipāhuanāuj Jesucristo, chuntza' tzē nalaktapajtzüyāuj Dios lā' tū' nalacapuhuanāuj. ¹³Lā' chuntza' quit iclacasqui'n que tū' nalakachipini'yā'tit hui'xina'n a'yuj icpātini'mā' por mimpālacataca'n. Lā' a'yuj icpātini'n lihuan iccāmāca'tziniyāni' a'nchī nalipūtaxtucan, xa'nca nataxtu para hui'xina'n como chuntza' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit.

Cristo lej quincāpāxqui'yāni'

¹⁴Lā' chuntza' quit ictatzokosta, lā' ickalhtō'ka'ni' Dios quinTāta'ca'n. ¹⁵Xla' ū'tza' xaTāta' de ixlihuākca'n a'ntin tahui'lāna' nac quilhtamacuj lā' nac a'kapūn. ¹⁶Icsqui'ni' Dios que huan Espiritu Santo nacāmākahlhaka'ī'niyāni' xa'nca hui'xina'n. Huāmā' Dios tzē natlahua como xla' lej ka'lhī limāpa'ksin. ¹⁷Lā' nā icsqui'ni' Dios

que Cristo cacatā'latā'kchokoni', como hui'xina'n lipāhua'nā'tit xla'. Lā' nā icsqui'ni' Dios que cacāmaktāyani' para nacāpāxqui'yā'tit ā'makapitzin. ¹⁸Lā' nā icsqui'ni' Dios para que hui'xina'n namāchekxiyā'tit palh Cristo lej quincāpāxqui'yāni'. Lā' catamāchekxilh huā'mā' ixlihuākca'n a'ntin tatapa'ksi con Dios. ¹⁹Lā' icsqui'n que hui'xina'n namāchekxi'kō'yā'tit palh Cristo lej quincāpāxqui'yāni', a'yuj nin tinti' tzē namāchekxi xa'nca. Lā' chuntza' lactzey nala'yā'tit chuntza' hua'chi Dios lacasqui'n.

²⁰Dios lej tzē natlahua lhūhua' por quina'n. Lā' tū' ca'tziyāuj squi'nāuj ixlihuāk a'ntū Dios tzē naquincātlahuani'yāni' lā' tūla pāstacāuj ixlihuāk a'ntū Dios tzē naquincātlahuani'yāni', como xla' lej ka'lhī limāpa'ksin. Lā' huā'mā' limāpa'ksin scuja na qui'a'clheunucca'n. ²¹Lā' tū' maktin catisputli a'nchī namācā'tanican Dios ixpālacata Jesucristo lā' quimpālacataca'n quilihuākca'n a'ntin tā'tapa'ksiyāuj con Cristo Jesús. Amén.

Huan Espiritu Santo chu lakatin quincātlahuani'ta'ni'

4 Quit, Pablo, ictachī'n como ictā'scuja Dios quiMāpa'ksini'ca'n. Iccāsqui'ni'yāni' que calatā'kchokotit chu a'nchī tasqui'nī natalatā'kchoko xlaca'n a'nti Dios cāta'sani'nī't. ²Tū' caka'tla'jca'tzītīt. Lā' lilacatzucu cachihuina'ntit. Lā' cacāpātini'tit a'ntū cātatlahuani'yāni' ā'makapitzin. Lā' calā-maktāya'tit lā' chuntza' natasu'yu palh lāpāxqui'yā'tit. ³Como huan Espiritu Santo chu lakatin cātlahuani'ta'ni', calihui'li'tit ca'cs nalatahui'la'yā'tit. Lā' tū' titalacpitziyā'tit. ⁴Quina'n a'ntin tā'tapa'ksiyāuj Dios chu lakatin quina'n con xla'. A'nan xmān lakatin Espiritu Santo. Chu a'cxim ka'lhīyāuj nachā'nāuj

nac a'kapūn quilihuākca'n a'nti Dios quincāta'satini'ta'ni'. ⁵A'nan xmān kalhatin Māpa'ksini' Jesucristo. Lā' chu lakatin a'ntū kalhlaka'iyāuj. Lā' a'xni'ca' a'kpaxāuj chu a'cxim māsu'yuyāuj palh kalhlaka'iyāuj. ⁶A'nan xmān kalhatin Dios. Xla' ū'tza' xaTāta' de ixlihuākca'n tachi'xcuhui't a'ntin takalhlaka'i'. Lā' xla' cāmāpa'ksikō' ixlihuāk. Lā' xla' hui' chu calhāhuā. Lā' xla' lahui' con quilihuākca'n.

⁷Dios quincāmaktāyayāni' para natlōkentaxtūyāuj quintascujūtca'n a'ntū quincālimāmacū'nī'ta'ni' Cristo. ⁸Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios ixpālacata Cristo:

A'xni'ca' a'lh nac a'kapūn, cālē'lh lhūhua' tachi'nī'n.

Lā' cāmāxqui'lh huan tachi'xcuhui't a'ntūn tasqui'nī para natatā'scuja xla'.

⁹A'nti a'lh nac a'kapūn, ū'tza' Cristo. Xla' xapū'la ixuyjni'ta'nchi nac quilhtamacuj. ¹⁰Cristo yujchi nac cā'ti'ya'tna' lā' nā xla' tahua'ca'lh a'nlhā más tālhmā'n de nac a'kapūn. Tahua'ca'lh como chuntza' tzē namāpa'ksini'nkō' ixlihuāk. ¹¹Cristo chā'tunu' cāmāxqui'lh ixtascujūtca'n. A'makapitzin cālimānūlh ixli'apóstoles. Lā' ā'makapitzin cālimānūlh ixli'a'cta'sana'nī'nca'n. Lā' ā'makapitzin cālimāmacū'lh para natamāca'tzinīnī'n huan xatzey tachihuīn. Lā' ā'makapitzin cālimānūlh xanapuxcu'nu' nac litokpānna'. Lā' ā'makapitzin cālimāmacū'lh para natamāsu'yu ixtachihuīn Dios. ¹²Huā'mā' tlhualh como xla' lacasqui'lh que xa'nca natatā'scuja a'ntin tatapa'ksi con Dios. Lā' chuntza' ā'chulā' natakahlaka'i' Cristo. ¹³Lā' chuntza' ā'chulā' xa'nca nakahlaka'iyāuj hasta quina'n chu a'cxim xa'nca nakahlaka'iyāuj. Lā' chu a'cxim nalakapasāuj ixO'kxa' Dios. Dios lacasqui'n que ā'chulā'

natlahuayāuj ixtapuhuān hasta lhā nalayāuj hua'chi Cristo. ¹⁴Tū'tza' catilauj hua'chi camana'. Huan camana' huāk takahlaka'i' a'ntūn cāhuanican a'yuj cacā'a'kxokoca. Chuhua'j ta'a'nan ā'makapitzin a'nti lej taca'tzi ta'a'kxokonu'n. Lā' quincātamāsu'ni'cu'tunāni' a'ntūn tū' stu'ncua'. ¹⁵Lā' quina'n xmān tzē nahuanāuj a'ntū stu'ncua'. Lā' a'xni'ca' nahuanāuj a'ntū stu'ncua', namāsu'yūyāuj a'nchi cāpāxqui'yāuj xlaca'n a'ntūn cā'tā'chihuina'mā' nauj. Lā' ā'chulā' nalayāuj hua'chi Cristo. Xla' hua'chi lakatin a'kxāk como xla' māpa'ksini'n. ¹⁶Lā' quina'n hua'chi lakatin macni'. Lā' como huan macni' tlahua a'ntū pāstaca huan a'kxāk, nā chuntza' quina'n a'kahuāna'ni'yāuj Cristo. Huan tāstucat cāmāquiltāstuca ixlihuāk huan macni'. Lā' chuntza' la chu lakatin macni'. Lā' palh ixlihuāk huan macni' xa'nca tascuja, chuntza' huan macni' stactēlha lā' tli'hui'quintēlha. Lā' nā chuntza' quina'n a'ntūn kalhlaka'iyāuj Dios. Hua'chi lakatin macni' lani'ta'uj. Chu lakatin quina'n como lāpāxqui'yāuj. Lā' chuntza' ā'chulā' kalhlaka'itēlhayāuj.

**Cristo cāmaxqui' xasāsti'
ixquiltamacujca'n
huan tachi'xcuhui't**

¹⁷A'ntū na'iccāhuaniyāni', icuan por ixquiltampān quiMāpa'ksini'ca'n Jesu-cristo. Tū'tza' calatā'kchokotit hui'xina'n a'nchi talatlā'huan ā'makapitzin a'ntin tū' takahlaka'i'. Ixtapāstacna'ca'n xlaca'n tuntū' ixtapalhca'n. ¹⁸Xlaca'n tūla xa'nca tapāstacna'n. Tū' taka'lhī xasāsti' ixquiltamacujca'n a'ntū Dios māstā'. Tū' taka'lhī, como lej lacxumpi lā' tū' tamāchexi'. ¹⁹Lā' tū'tza' tamāxana'n. Talihui'lini't tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lāpāxuj tatlahua ixlihuāk a'ntūn tū' tzey lā' a'ntūn talacasqui'n ixmacni'ca'n. ²⁰Tū' chuntza'

sca'tni'ta'ntit hui'xina'n. Cristo, xla' tū' chuntza' māsu'yulh. ²¹Hui'xina'n cātahuanini'ta'ni' ixpālacata Cristo. Lā' cātamāsu'ni'ni'ta'ni' a'ntū Cristo māsu'yulh. Lā' huā'mā' ū'tza' a'ntū xastu'ncua'. ²²Lā' chuhua'j tū'tza' calatā'kchokotit hui'xina'n hua'chi ixlatā'kchokoyā'tit xapū'la a'xni'ca' tūna'j ixlakapasā'tit Cristo. Xapū'la hui'xina'n ixtlahua'yā'tit huan tūn tū' tzeyā mintapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' xmān ta'a'kxokotit. ²³Chuhua'j caka'lhī'tit xasāsti' mintapāstacna'ca'n. ²⁴Lā' calatā'kchokotit chu a'nchi xasāsti' mintapāstacna'ca'n a'ntū Dios cāmaxqui'ni' lā' a'ntū hua'chi ixla'. Lā' catlahua'tit a'ntūn tzey.

²⁵Lā' tū'tza' cahua'ntit tā'ksa'nin. Calāhua'ni'tit a'ntū stu'ncua', como chu lakatin quina'n a'ntūn tā'tapa'ksiyāuj Cristo.

²⁶Palh a'kchipinā'tit hui'xina'n, tū' catlahua'tit talaclē'i' ixpālacata mintā'kchaca'n. Tū' ti'a'kchipinā'tit tintacuj. Capāxuhua'tit a'xni'ca' tūna'j tā'cnū huan chi'chini'. ²⁷Lā' tū' catamakxtektit nacātlajayāni' huan ko'ti'ti'. Tū' catamakxtektit nacāmātlahuaniyāni' a'ntūn tū' tzey.

²⁸Tū'tza' caka'lhā'na'ntit hui'xina'n a'nti ixka'lhā'na'nā'tit. Casujtit para nahuā'yanā'tit. Lā' chuntza' tzē namaktāyayā'tit ā'makapitzin a'ntin cāmakasputa a'ntū tasqui'ni'.

²⁹Tū' cachihuā tihua'nā'tit hui'xina'n. Cahua'ntit xmān a'ntūn tzey lā' a'ntū nacāmaktāya ā'makapitzin. Lā' chuntza' nacātlahuani'yā'tit a'ntūn tzey a'ntin cātakaxmatāni' hui'xina'n. ³⁰Tū' catlahua'tit a'ntū nalilakaputza huan Espiritu Santo. Como huan Espiritu Santo quincā'tālahui'lani', chuntza' ca'tziyāuj palh tā'tapa'ksiyāuj Dios. Lā' nā ca'tziyāuj que Dios naquincāmāpūtaxtūko'yāni' como ka'lhīyāuj huan Espiritu Santo.

³¹Tū'tza' capāstactit a'ntū cātatlahuani'nī'ta'nī' ā'makapitzīn. Tū'tza' ca'a'kchipintit. Tū'tza' cacālakapala'tit ā'makapitzīn. Tū'tza' ca'a'ksa'nīnī'ntit. Tū'tza' tica'tzalaktzī'nā'tit ā'catihuā. ³²Xatzey calāpāxquī'tit. Lā' calālakalhu'ma'ntit. Lā' nā calāmāspūtūnu'nī'tit chuntza' hua'chi Dios cāmāspūtūnu'nī'nī'ta'nī' hui'xina'n por ixpālacata līnīlh Cristo.

Tasqui'nī que lacatejtin natalatākchoko ixcamana' Dios

5 Como hui'xina'n ixcamana'tza' Dios, lā' xla' cāpāxquī'yānī', hui'xina'n natlahua'yā'tit a'ntū xla' lacasqui'n. ²Lā' nalāpāxquī'yā'tit hui'xina'n chuntza' hua'chi Cristo cāpāxquī'yānī' hui'xina'n. Xla' lej quincāpāxquī'yānī' hasta nīlh por quimpālacataca'n. Tamacamāstā'lh hua'chi lakatin lē'ksajna' para Dios. Lā' huā'mā' lej lipāxuhualh Dios.

³Como hui'xina'n ixtachi'xcuhūit Dios, nīn macstī'nā'j tū' titlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Tū' catlahua'tit talākahlī'n. Lā' tū' titlahua'yā'tit a'ntūn tū' līmakuan. Lā' tū' tilaktampi'lhīnī'nā'tit. ⁴Lā' tū' tihua'nā'tit xako'hua'jua' tachihuīn. Lā' tū' tihua'nā'tit a'ntūn tuntū' ixtapalh. Lā' tū' tilikalhkamāna'nā'tit a'ntūn ko'hua'jua' tachihuīn. Huāk huā' tamā'na tū' līmakuan. Xatzey camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios. ⁵Hui'xina'n ca'tziyā'tittza' que a'ntin tatlahuatlā'huan a'ntūn tū' tzey, xla'ca'n tū' catitatanūlh a'nlhā māpa'ksīnī'n Cristo lā' Dios. Tū' catitatanūlh a'ntī lej tatlahua talākahlī'n lā' a'ntī lej tatlahua a'ntū lej xako'hua'jua' lā' a'ntī lej talaktampi'lhīnī'n de ixlihuāk catūhuā lā' tū' tapāstaca Dios. ⁶Lā' como ca'tziyā'tit huā'mā', tū' catamakxtektit nacāta'a'kxokoyānī' hui'xina'n, a'yuj makapitzīn tahuan que tzē tlahuacan huā' tamā'na catūhuā. A'ntīn tatlahua

huā' tamā'na catūhuā, xla'ca'n tū' ta'a'kahuāna'nī'mā'na Dios. Lā' Dios nacāmāpātīnī. ⁷Lā' hui'xina'n tū' cacātā'talacxtuctit xla'ca'n.

⁸Xapū'la hui'xina'n hua'chilh ixtlā'hua'nā'tit a'nlhā cā'pucsua'. Lā' chuhua'j como tā'tapa'ksiyā'tit Dios, hua'chilh tlā'hua'mpā'na'ntittza' a'nlhā xkaka. Chuntza' līlacatejtin calatākchokotit chuntza' hua'chi a'ntī xalani'n a'nlhā xkaka. ⁹Palh tlā'huanāuj a'nlhā xkaka, natalatākchokoyāuj chu a'nchī Dios lacasqui'n. Lā' natlahuayāuj a'ntūn tzey. Lā' nā nahuanāuj a'ntū xastu'ncua'. ¹⁰Caca'tzītīt a'ntū nalīpāxuhua Dios. Lā' ū'tza' huā'mā' catlahua'tit. ¹¹Tū' catlahua'tit a'ntū ko'hua'jua' hua'chi a'ntī xalani'n nac cā'pucsua'. Tuntū' ixtapalh a'ntūn tatlahua xla'ca'n. Xatzey cacāmāsu'nī'tit que tū' tzey a'ntūn tatlahua. ¹²Līmāxana' līchihuīna'ncan a'ntū xla'ca'n tatlahua lakatzē'k. ¹³Por huan xkakana' tzē cālaktzī'nāuj catūhuā a'nchīn tahuanī't palh tzey o tū' tzey. ¹⁴Lā' chuntza' huanican huan a'ntin tū' kalhlaka'tī:

Hui'x, hua'chilh lhtatapā't lā' hua'chilh xanīn hui'x.
Calakahua' lā' catā'kaqui' lā' Cristo namāxkakēyānī'.

¹⁵Calihuī'lī'tit līlacatejtin natalatākchokoyā'tit. Tū' calatākchokotit hua'chi a'ntin tū' tamāchekxī ixtachihuīn Dios. Līlacatejtin calatākchokotit como hui'xina'n ca'tziyā'tittza'. ¹⁶Calihuī'lī'tit natlahua'yā'tit catūhuā a'ntūn tzey pō'ktu a'xni'ca' tzē natlahua'yā'tit. Chuhua'j lej tlahuacan a'ntūn tū' līmakuan. ¹⁷Lā' xa'nea capāstacna'ntit. Camāchekxītīt a'ntū ixtapuhuān Dios. Lā' ū'tza' huā'mā' catlahua'tit. ¹⁸Tū' caka'chī'tit. A'ntin taka'chī, xla'ca'n tatlahua a'ntūn tū' līmakuan. Xatzey catamakxtektit que huan Espīritu Santo nacāmāpa'ksiyānī'. ¹⁹A'xni'ca'

nalā'tā'chihuīna'nā'tit, camāka'tlī'tit Dios chuntza' hua'chi tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huanican salmos lā' nā chuntza' huan himnos lā' huan tatlīn a'ntū ixa' Dios. Catlī'ni'tit huan Māpa'ksini' Dios. Camāka'tlī'tit Dios con ixlihuāk mi'a'clhcunucca'n. ²⁰ Lā' pō'ktu camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios quinTāta'ca'n por ixlihuāk por ixtacuīni' quiMāpa'ksini' Jesucristo.

A'nchī maclacasqui'n talilatahui'la huan chi'xcu' lā' ixpuscāt a'ntīn tatapa'ksī con Cristo

²¹ Lā' como hui'xina'n a'cnīni'ni'yā'tit Dios, nā chuntza' calāmaktāya'tit hui'xina'n.

²² Lā' hui'xina'n a'ntī puscan, ca'a'kahuāna'ni'tit minkōlu'ca'n como chuntza' māpa'ksini'n huan quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. ²³ Huan xakōlu' māpa'ksī ixpuscāt chuntza' hua'chi Cristo cāmāpa'ksī a'ntīn tatā'tapa'ksī xla'. Cristo cāmāpūtaxtūni't xla'ca'n lā' chuhua'j xla' cāmāpa'ksī. ²⁴ Lā' a'ntīn tatā'tapa'ksī Cristo, xla'ca'n ta'a'kahuāna'ni' Cristo. Lā' nā chuntza' huan puscan pō'ktu nata'a'kahuāna'ni' ixkōlu'ca'n.

²⁵ Lā' hui'xina'n a'ntīn chi'xcu'huī'n, cacāpāxquī'tit mimpuscanca'n chuntza' hua'chi Cristo cāpāxquī' a'ntīn tatapa'ksi con xla'. Xla' nīlh para nacāmāpūtaxtū. ²⁶ Xla' nīlh como quincātluhuacu'tuni' xalactzey xpālacata kalhlaka'ī'yāuj huan xatzey tachihuīn. Lā' māpānūcu'tulh quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuhua'j a'kpaxāuj como xapacani'ttza' quintalaclē'i'ca'n. ²⁷ Lā' Cristo cāmācāxcu'tunli ixtachi'xcu'huī't como chuntza' natachā'n lacuan na ixlacapūn. Lā' lacasqui'lh que lactzey ixtalakō'lh hua'chi a'ntū lej tzey lā' lej tzhēhuanī't. ²⁸ Tasquī'nī que huan chi'xcu'huī'n natapāxquī' ixpuscanca'n chuntza' hua'chi cāpāxquī'can ixa'estuca'n.

Kalhatin chi'xcu' a'ntī pāxquī' ixpuscāt, nā chuntza' pāxquī'can ixa'estu. ²⁹ Nīn tintī' ca'tzalaktzī'n ixmacni'. Māhuī'can lā' maktaka'lhcan. Lā' nā chuntza' Cristo cāmaktaka'lha a'ntī ixtachi'xcu'huī't. ³⁰ Cristo quincāmaktaka'lhāni' como quina'n hua'chilh ixmacni' Cristo. ³¹ Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Kalhatin chi'xcu' namakxteka ixtāta' lā' ixtzī't. Lā' natā'takēxtimī ixpuscāt. Lā' chuntza' chu lakatin macni' natala ixtu'ca'n”. ³² Huā' tamā'na tachihuīn stu'nca' pero jicslihua' māchekxikō'can. Quit icpuhuan que lichihuīna'n de Cristo a'nchī cā'o'kska'lhi ixtachi'xcu'huī't. ³³ Lā' nā huanicu'tun que tasquī'nī que huan chi'xcu'huī'n natapāxquī' ixpuscanca'n chuntza' hua'chi cāpāxquī'can ixa'estuca'n. Lā' tasquī'nī que huan puscan nata'a'cnīni'ni' ixkōlu'ca'n.

6 Hui'xina'n a'ntīn camana' ca'a'kahuāna'ni'tit mintāta'ca'n lā' mintzī'tca'n. Chuntza' tasquī'nī como chuntza' ixtapuhuān Dios. ² Dios huan que nacāsicua'lanālī a'ntī natatlōkentaxtū huā'mā' limāpa'ksin. Huā'mā' ū'tza' huan xapū'la limāpa'ksin a'ntū chuntza' lichihuīna'n Dios. Huā'mā' limāpa'ksin chuntza' huan: “Ca'a'cnīni'ni' mintāta' lā' mintzī't. ³ Chuntza' lipāxuj nalatahui'la'ya'. Lā' chuntza' makān nalatahui'la'ya' nac quilhtamacuj”.

⁴ Lā' hui'xina'n a'ntī xatāta' lā' xatzī't, tū' cacāmākā'kchipintit mincamana'ca'n. Cacāmakastactit chu a'nchī Dios huan. Cacāmāsu'ni'tit a'nchī nata'a'kahuāna'ni' Dios.

⁵ Lā' hui'xina'n a'ntī maksucjñī'n, ca'a'kahuāna'ni'tit a'ntīn cātā'scujā'tit. Cacā'a'cnīni'ni'tit lā' cacājicua'ni'tit. Xa'nca casucjtit hua'chilh ixtā'scujtit māni' Cristo.

⁶ Xa'nca casucjtit lā' tū' xmān a'xni'ca' cātālaktzī'nāni' a'ntīn tā'scujā'tit. Tū' xmān xla'ca'n nacāmāpāxuhui'cu'tunā'tit.

Xa'nca cascujtít para namāpāxuhui'yā'tít Dios como hua'chilh ixtā'scujtít māni' Cristo. ⁷Lipāxuj cascujtít. Tū' xmān scujpā'na'ntít para huan chi'xcuhui'n. Nā scujpā'na'ntít para Dios. ⁸Hui'xina'n ca'tziyā'tít que quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo nacāmāpalakō' chā'tunu' chu a'nchī tlahuani't a'ntūn tzey a'yuj tasācua' lā' a'yuj māpa'ksini'.

⁹Lā' hui'xina'n a'ntī māpa'ksini'nā'tít, lactzey cala'tít con a'ntin xatata māuj mintasācua'ca'n. Lā' tū' nali-maclhcāyā'tít de catūhuā. Capāstactít que quiMāpa'ksini'ca'n hui'lacha' nac a'kapūn. Xla' chu a'cxtim cāmāpa'ksi huan tasācua' lā' a'ntin tamāpa'ksini'n. Lā' Dios chu lakatin cālaktzi'n.

Dios quincāmaktāyayāni' lā' chuntza' tū' naquincātlajayāni' huan ko'ti'ti'

¹⁰Chuhua'j, tā'timīn, ā'xmān iccāhuanicu'tunāni' catūhuā. Tū' titalactlajī'yā'tít a'nchī kalhlaka'ī'yā'tít huan Māpa'ksini' Jesucristo. Xla' lej ka'lhī līmāpa'ksin lā' tzē nacāmaktāyayāni'. ¹¹Catamakxtektít que Dios nacāmaktāyayāni' lā' chuntza' tū' caticā'a'kxokoni' huan ko'ti'ti'. Lā' a'nchī Dios quincālimaktāyayāni', ū'tza' hua'chi lakatin armadura a'ntūn tamaclacasqui'n huan soldados a'xni'ca' ta'a'n nac guerra. ¹²Lā' nā quina'n hua'chilh ixa'uj nac guerra. Quintā'ca'tzaca'n tū' chi'xcuhui'n. Quintā'ca'tzaca'n ū'tza' huan xako'hua'jua' lica'tzīnni' a'ntin taka'lhī līmāpa'ksin lā' tamāpa'ksini'n nac huā'mā' quilhtamacuj a'nlhā tlahuacan talaclē'i' lā' talatlā'huan nac cā'ū'ni'n. ¹³Lā' ū'tza' calitamakxtektít que Dios nacāmaktāyayāni' de ixlihuāk catūhuā. Huā'mā' hua'chi armadura a'ntū Dios cāmāxqui'yāni'. Chuntza' tū' caticā'tlajani' mintā'ca'tzaca'n. Lā' a'yuj tlajani'ta'ntít mintā'ca'tzaca'n, pō'ktu cāxni'j catahui'la'tít. Lāsā' namimpala

huan mintā'ca'tzaca'n. Lā' palh cāxni'j tahui'la'yā'tít, tū' caticātlajani'. ¹⁴Pō'ktu cāxni'j catahui'la'tít. Camaklhtini'ntít a'ntū Dios cāmāxqui'yāni' a'ntū hua'chi armadura. Kalhatin tropa chā'xpātahui'la lakatin cinturón lā' lē'n ā'catūhuā a'ntū namaktāya ixcu'xan. Lā' nā hui'xina'n tasqui'ni que nalakapasā'tít a'ntū xastu'ncua' lā' xmān natlahua'yā'tít a'ntūn tzey. ¹⁵Huan tropa tatūnū botas a'xni'ca' a'n calhāhuā. Lā' hui'xina'n namāca'tzinini'ntā'kchokoyā'tít huan xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī ko'xamixli Dios lā' huan tachi'xcuhui't. ¹⁶Huan tropa lē'n a'ntū pūlitamaktāya. Lā' huanmā' tū' lakpusa huan flechas a'ntū hua'chilh talama a'ntū macā'n huan ixtā'ca'tza. Lā' hui'xina'n palh lipāhua'nā'tít Dios, ū'tza' hua'chi a'ntū pūtamaktāya'yā'tít. Lā' chuntza' huan ko'ti'ti' tū' caticātlajani'.

¹⁷Huan tropa maclacasqui'n ixtā'knu' de licā'n. Lā' hui'xina'n tasqui'ni que xa'nca naca'tziyā'tít que Dios cāmāpūtaxtūni'ta'ni'tza'. Lā' ū'tza' lica'tziyā'tít que natlajana'nā'tít por ixlimāpa'ksin Dios. Lā' huanmā' hua'chilh ū'tza' mintā'knu'ca'n de licā'n. Lā' ixtachihuīn Dios, ū'tza' hua'chi lakatin espada a'ntū huan Espíritu Santo cāmāxqui'yāni'. ¹⁸Lā' pō'ktu cakalhtō'ka'ni'tít Dios ixpālacata a'ntū maclacasqui'nā'tít. Casqui'ni'tít Dios que nacāmaktāyayāni'. Lā' catamakxtektít que huan Espíritu Santo nacāmaktāyayāni' nakalhtō'ka'yā'tít. Skalalh catahui'la'tít. Lā' tū' tijiclhua'yā'tít de nakalhtō'ka'yā'tít. Lā' pō'ktu cacālikalhtō'ka'tít ixlihuākca'n ixtachi'xcuhui't Dios. ¹⁹Lā' nā nakalhtō'ka'yā'tít por quit. Casqui'ni'tít que Dios naquimāsu'ni' a'nchī na'icchihuīna'n lā' naquimaktāya para que tū' na'icjicua'n. Lā' casqui'ntít para que quit tzē na'icmāca'tzinini'n huan xatzey tachihuīn ixpālacata

Jesucristo. ²⁰ Dios quimacaminī't para na'icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn. Lā' ū'tza' iclitachī'nī't chuhua'j. Casqui'ni'tit Dios para que tū' na'icjicua'n a'xni'ca' na'icmāsu'yu, chuntza' hua'chi tasqui'nī.

Cāmacā'ni'ca saludos

²¹ Chō'la hui'xina'n ca'tzicu'tunā'tit a'nchī iclilahui' lā' a'ntū ictlahuamā'. Huāk huā'mā' nacāhuaniyāni' quintā'tinca'n Tíquico. Xla' xa'nca tā'scuja Dios. ²² U'tza' iccālilakmacā'nāchāni' hui'xina'n.

Chuntza' xla' tzē nacāhuaniyāni' a'nchī iclilahui'lāna'uj. Lā' chuntza' nacāmāko'xamixiyāni' hui'xina'n.

²³ Icsqui'ni' Dios, quinTāta'ca'n, lā' huan Māpa'ksini' Jesucristo que cacāmātza'ta'ti'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n. Lā' nā icsqui'ni' Dios que cacāmaktāyani' para que xa'nca nakalhlaka'iyā'tit lā' nalāpāxqui'yā'tit. ²⁴ Dios cacāsicua'lanālikō'ni' milihuākca'n a'nti lej xa'nca pāxqui'yā'tit quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo con ixlihuāk mi'a'clhcunucca'n. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Filipos

**Pablo tzo'knulh desde nac
pūlāchī'n para xalanī'n nac
Filipos a'nti ixtakalhaka'i'**

1 Quina'n, Pablo lā' Timoteo, lā' quina'n ixtasācua'nī'n Jesucristo a'nti quincālacsacni'ta'ni'. Quina'n iccāmacā'ni'yāchāni' huā'mā carta nac Filipos. Quit Pablo a'nti iccātzo'knuni'yāni' milihuākca'n a'nti hui'lā'na'nchipitit lā' kalhlaka'i'ni'ta'ntit Jesucristo lā' con huan xanapuxcu'nu' lā' nā a'ntin tamaktāyana'n a'ntin cāmāpācuhuican diáconos. ²Quin-Tāta'ca'n Dios lā' quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo cacātasicua'lanālini' hui'xina'n lā' cacāmātza'ta'ti'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n.

**Pablo cālikalhtō'ka'lh por
huan a'nti ixtakalhaka'i'**

³A'xni'ca iccāpāstacāni', icmaxqui' pāxcatca'tzi Dios. ⁴Lā' a'xni'ca' ickalhtō'ka'ni'mā' Dios, pō'ktu icsqui'ni'mā' por hui'xina'n lā' con tapāx-uhuān. ⁵Icmāstā' pāxcatca'tzi como a'xni'ca' pū'la kalhlaka'i'tit, tzucutit quilātā'scujāuj xipālacata huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzinini'n. Lā' hasta chuhua'j quilātā'scujāujcus. ⁶Quit iclipāhuan Dios lā' como xla' tzucuni't cāmāsu'ni'yāni' a'nchi natlahua'yā'tit ixtapuhuān, icca'tzi que nacāmāsu'ni'tēlhayāni' hasta que natlahuakō' a'xni'ca' namimpala Jesucristo. ⁷Lā' mini'ni' chuntza' icpuhuan por mimpālacataca'n como chu a'cxtim quincāsicua'lanālini' Dios lā' como lej iccāpāxqui'yāni'. Hui'xina'n lā' quit chu a'cxtim quincālakalhu'manāni' Dios a'yuj tachi'n quit o a'yuj icyā na ixlacapūnca'n huan pūchihuīna'ni'n para

na'iclē'katāya huan xatzey tachihuīn lā' para na'icmāstū'nca palh stu'nca'. Lā' hui'xina'n quilāmaktāyayāuj para na'iclē'katāya huan xatzey tachihuīn. ⁸Dios ū'tza' ca'tzi a'nchi lej iccāpāxqui'yāni' milihuākca'n hua'chi Jesucristo cāpāxqui'yāni'. ⁹Lā' a'xni'ca' ickalhtō'ka'ni'mā' Dios, icsqui'ni' que ā'chulā' nalāpāxqui'yā'tit. Lā' nā icsqui'ni' que lej naca'tziyā'tit a'ntū Dios lacasqui'n lā' xa'nca napāstacna'nā'tit ¹⁰para que namāchekxi'yā'tit a'nchi nalilacsacā'tit a'ntū xatzey. Lā' chuntza' xalactzey nala'yā'tit lā' nā tū' na'a'nan nīn tuntū' a'ntū nacātalīyāhuayāni' a'xni'ca' namimpala huan Cristo. ¹¹Lā' nā icsqui'ni' Dios que lilacatejtin natahui'la'yā'tit por ixlimāpa'ksin lā' chuntza' na'a'cnini'ni'can Dios lā' namācā'tanīcan xla'.

**Pablo hualh que ixquilhtamacuj
huāk ixla' Cristo**

¹²Quintā'timin, iclacasqui'n naca'tzi'yā'tit que a'ntū quimpā-tle'keni'nī't ū'tza' ā'chulā' maktāyalh mā'kahuanī huan xatzey tachihuīn xipālacata Jesucristo. ¹³Como quit tachi'n, ixlihuākca'n soldados a'ntin tamaktaka'ha huan palacio taca'tzitza' a'nchi quinchī'cani't porque icmāsu'yu de Cristo. Lā' nā ixlihuākca'n ā'makapitzin ā'tzā' nā taca'tzi huā'mā'. ¹⁴Lā' ū'tza' cālīmāhuīxcāni' casi ixlihuākca'n xalanī'n ā'tzā' a'ntin takalhlaka'i' huan Māpa'ksini'. Lā' ā'chulā' tamāstū'nca ixtachihuīn Dios lā' tū' tājicua'n.

¹⁵Makapitzin talī'a'cta'sana'n Cristo porque quintalakca'tzani' lā' quintamālacastu'ccu'tun. Pero ā'makapitzin talī'a'cta'sana'n porque xlaca'n talacasqui'n que lhūhua' tachi'xcuhui't natakalhaka'i' Cristo chu a'cxtim hua'chi quit iclacasqui'n. ¹⁶Huan a'nti tzey ixtapuhuānca'n,

xlaca'n talimāsu'yu Cristo porque quintapāxqui'. Lā' taca'tzi que quihui'licani't ā'tzā' para na'iclē'katāya huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. ¹⁷Lā' huan a'nti talacka'tzan, xlaca'n tatalacpitzicu'tun a'xni'ca' talī'a'cta'sana'n Cristo. Lā' tapuhuan que chuntza' ā'chulā' naquintamāpātini lihuan ictachi'n. ¹⁸Tū' quimaca'tzi a'chi' talī'a'cta'sana'n Cristo. A'yuj calalh porque talacpitzicu'tun, a'yuj calalh porque quintapāxqui', pero talī'a'cta'sana'n Cristo lā' ū'tza' iclipāxuhua.

¹⁹Lā' ā'chulā' icpāxuhua porque icca'tzi que huā'mā' nataxtuyācha' para na'ictaxtu de huan pūlāchi'n como hui'xina'n quilālīmakāyānā' nauj con mi'oracionca'n. Lā' nā quimaktāya huan Espīritu Santo porque ictapa'ksi con Jesucristo. ²⁰Quit lej icka'lhīmā' a'ntū namin. Lā' iclacasqui'n que nīn tuntū' na'iclitāmāxani' pero lej huixcānā'j na'icca'tzi chuhua'j hua'chi pō'ktu huixcānā'j xa'icca'tzi para na'icmāsu'yu ixpālacata Cristo. Chuntza' nalaktzi'ncan a'nchī ixlika'tla' Cristo por ixpālacata quinquilhtamacuj, a'yuj ixquimāknīca lā' a'yuj iclahui'cus. ²¹Porque para quit, palh icui' makāncus, huāk quinquilhtamacuj nala ixla' Cristo. Lā' palh na'icnī, na'ictlaja quinquilhtamacuj para pō'ktu. ²²Pero lihuan iclahui', lej na'icscujā por ixpālacata huan Māpa'ksīni'. Chuntza' quit tū' icca'tzi tuchū na'iclacsaca. ²³Quimāmakchuyī porque lakatu' quintapāstacna'. Palh na'icnī, na'ictā'latahui'la Cristo nac a'kapūn lā' ū'tza' lej xatzey para quit. ²⁴Pero para hui'xina'n más maclacasqui'n que na'iclatahui'lacus para na'iccāmaktāyāyāni'. ²⁵Lā' como stu'ncua' huā'mā' tachihuīn, icca'tzi que na'iccātā'tachokoyāni' lā' na'iccātā'scujāni' para que ā'chulā' nakalhlaka'ī'yā'tit lā' napāxua'yā'tit

ixpālacata a'ntūn kalhlaka'ī'yā'tit. ²⁶Chuntza' a'xni'ca' na'ica'mpalayācha', naka'lhī'yā'tit lhūhua' a'ntū nalipāxua'yā'tit ixpālacata a'ntūn Jesucristo cātlahuani'ni' hui'xina'n, como quimāspi'tlitza'.

²⁷A'yuj iclahui'cus lā' a'yuj na'icnī, huan a'ntū más tasqui'ni para hui'xina'n, ū'tza' huā'mā'. Nalātahui'layā'tit a'nchī mini'ni' a'ntin takalhlaka'ī' xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo. Chuntza' palh quit iccālaka'nāni' o palh tūla na'ica'nācha', naquimāca'tzinīcan que hui'xina'n tū' xtāpali'nī'ta'ntit a'ntū kalhlaka'ī'tit. A'cxtim calalh mintapuhuanca'n lā' mintapāstacna'ca'n. Lā' calātā'scujtit kextim por huan a'ntū kalhlaka'ī'yā'tit por huan xatzey tachihuīn. ²⁸Lā' tū' caticājicua'ni'tit mintā'ca'tzaca'n nīn macsti'na'j. Lā' como tū' xtāpali'nī'ta'ntit a'ntū kalhlaka'ī'tit lā' tū' cājicua'ni'yā'tit mintā'ca'tzaca'n, ū'tza' nala hua'chi lakatin señal a'ntū Dios macamilh. U'tza' xa'nca nacālimāsu'ni' mintā'ca'tzaca'n que nacāmāspūtūcan xlaca'n nac pūpātīn lā' hui'xina'n naka'lhī'yā'tit minquilhtamacujca'n para pō'ktu. ²⁹Lā' hui'xina'n tū' xmān kalhlaka'ī'yā'tit que Cristo ū'tza' tzē māpūtāxtūnu'n, pero nā lipātīni'nā'tit por xla' chu a'nchī ixtapuhuan Dios. ³⁰Chu a'cxtim quintā'ca'tzaca'n hui'xina'n lā' quit. Laktzi'ntittza' a'nchī icpātīni'lh lā' chuhua'j kaxpa'tni'ta'ntit a'nchī icpātīni'mā'cus.

A'nchī tātzi'nā'j liyujli Cristo lā' a'nchī mēcā'tanīca

2 Lej tzey palh u'cxca'tzi'yā'tit que Cristo cāmāhuixcāni'yāni' lā' cāmāko'xamixiyāni' como cāpāxqui'yāni'. Lā' nā tzey palh u'cxca'tzi'yā'tit que huan Espīritu Santo cātā'lahui'lani'. Lā' tzey palh lakapasā'tit ixtapāxqui'n lā' ixtalalalhu'mān

Cristo. ² Palh chuntza' u'exca'tziyā'tit, naquilāmaxqui'yāuj lhūhua' tapāxuhuān como xa'nca nalatā'kchokoyā'tit. Chu a'cxtim napāstacna'nā'tit lā' chu a'cxtim nalāpāxqui'yā'tit lā' chu lakatin nala mintapuhuānca'n. A'cxtim nalatahui'la'yā'tit lā' chuntza' naquilāmaxqui'yāuj lhūhua' tapāxuhuān. ³ Tuntū' catlahua'tit xmān por mimpālacataca'n nin para nacāta'a'cnini'ni'yāni' māni' hui'xina'n. Tū' caka'tla'jca'tzītit. Mejor chā'tunu' capāstactit que ā'makapitzin más xatzey que hui'xina'n. ⁴ Chā'tunu' cuenta catlahualh a'ntū i'xla'ca'n ā'makapitzin lā' camaktaka'lhli. Lā' tū' xmān namaktaka'lhā a'ntū i'xla' i'xa'cstu.

⁵ Caka'lhī'tit huā'mā' tapāstacna' a'ntū i'xka'lhī Cristo Jesús. ⁶ Xla' a'yuj chu a'cxtim hua'chi Dios, pero tū' puhualh que huan ixtā'chuntza' Dios ū'tza' tū' maktin catimakxteklī. ⁷ Mākēnūlh huan ixtā'chuntza' Dios para natahui'la i'xlitasācua' lā' para nalacatuncuī hua'chi chī'xcuhui'n talacatuncuī. ⁸ Lā' a'xni'ca' i'xlatlā'huan nac cā'ti'ya'tna' hua'chi chī'xcu', ā'chulā' tātzinga'j liyujli lā' a'kahuāna'ni'lh Dios hasta tamacamāstā'lh para nani. Lā' lej māmāxani'ca como xtokohua'ca'ca huan nac cruz para nani. ⁹ U'tza' Dios lej lī'a'cnini'ni'lh lā' nā limaxqui'lh ixtacūni' līhua'ca' tzey que i'xlīhuāk tachi'xcuhui't lā' āngeles. Lā' tū' a'nan ixtā'tzey huā'mā' tacūni'. ¹⁰ Chuntza' tlahuaca para que i'xlīhuākca'n natamāpāxuhui Jesús lā' natatatzokostani'. I'xlīhuākca'n chuxalhā nac a'kapūn lā' nac cā'ti'ya'tna' lā' na ixtampin huan ti'ya't, xlaca'n natamāpāxuhui Jesús. ¹¹ Lā' i'xlīhuākca'n tachi'xcuhui't natahuan que Jesucristo ū'tza' Māpa'ksini' lā' chuntza' namācā'tanican Dios huan xaTāta' lā' na'a'cnini'ni'can.

Huan a'ntin takalhlaka'ī hua'chi pūmaksko nac cā'quilhtamacuj

¹² Por eso, quintā'timīn, como pō'ktu quilā'a'kahuā'na'ni'ni'ta'uj a'xni'ca' xa'iccā'tā'latlā'huanāni' hui'xina'n, ā'chulā' catlahua'tit chuhua'j līhuan quit tū' iccā'tā'latlā'huanāni'. Chā'tunu' calihui'litit mē'cstuca'n natlōken-taxtūkō'yā'tit a'ntū mini'ni' a'ntin takalhlaka'ī. Catamaktaka'lhiti para que tū' natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. ¹³ Dios ū'tza' a'nti cāmāpuhuanīyāni' huan xatzey lā' cāmaktāyayāni' para natlahua'yā'tit i'xapuhuān.

¹⁴ A'xni'ca' nacātamāpa'ksiyāni' palh natlahua'yā'tit catūhuā, tū' nakalhtaxtoktīni'nā'tit lā' tū' nalāquilhniyā'tit. ¹⁵ Chuntza' catlahua'tit para que tū' a'nan nin tuntū' a'ntū nacātalī'a'ksa'nini'nāni' lā' xalacuan nala'yā'tit hua'chi mini'ni' i'xcamana' Dios. Lā' a'yuj hui'lā'na'ntit na i'xlaclhpu'nanca'n huan tū' tzeyā tachi'xcuhui't lā' a'nti ko'hua'jua' i'xtapāstacna'ca'n, pero ū'tunu'n tū' caticālhkamani'. Hui'xina'n nala'yā'tit para xlaca'n hua'chi pūmaksko a'nlhā cā'pucsua'. ¹⁶ Lā' hui'xina'n cāmāsu'ni'pā'na'ntit a'nchī natalika'lhī xasāsti' i'xquilhtamacujca'n. U'tza' na'iccālika'tla'jca'tziyāni' a'xni'ca' nachin i'xlacchi'chini' Cristo porque na'iccatzī que tū' chu tlakaj icscujli. Lā' tū' chu tlakaj iccāmāsu'ni'ni' hui'xina'n. ¹⁷ Hui'xina'n kalhlaka'ī'tit a'ntū iccāmāsu'ni'ni'. Lā' a'yuj na'icni' por i'xpālacata huan Māpa'ksini', quit iclipāxuhua como lipāhua'nā'tit Dios. Lā' nā hui'xina'n lipāxuhua'tit como lipāhua'nā'tit Dios. ¹⁸ Lā' palh maclacasqui'n na'icni, tzē nalipāxuhua'yā'tit porque naca'tziyā'tit que quit na'iclipāxuhua.

Timoteo lā' Epafrodito

¹⁹ Palh huan Māpa'ksini' Jesús naquimaxteka, lacapalh quit na'iccāmacā'ni'yāchāni' huan Timoteo para que naquihuani chī hui'lā'na'nchipitit a'xni'ca' naquitaspi'ta. Lā' chuntza' quit na'icka'lhi tapāxuhuān. ²⁰ Na'iccāmacā'ni'yāchāni' Timoteo porque tū' a'nan ā'kalhatin hua'chi xla' a'nti cāpāstacāni' hui'xina'n hua'chi quit. Xla' stu'ncua' lipāta'la mimpālacataca'n. ²¹ Huan ā'makapitzin ixlihuākca'n cuenta tatlahua a'ntū xmān ixla'ca'n lā' tū' cuenta tatlahua a'ntū Cristo lacasqui'n. ²² Pero hui'xina'n xa'nca lakapasā'tit ixlakta Timoteo lā' ca'tziyā'tit a'nchī hua'chilh qui'o'kxa' xla' quintā'scujli a'xni'ca' xa'icmāsu'yutlā' huan huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzinini'n. ²³ Lā' chu tuncan na'icca'tzi a'nchī naquintaxtuni'kō', icpuhuan palh na'iccālakmacā'nāchāni' hui'xina'n. ²⁴ Lā' nā quit ickalhla'ka'i' que huan Māpa'ksini' palh naquimāxtu nac pūlāchi'n para na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n lacapalh. ²⁵ Quit icpuhuan que maclacasqui'n na'iccāmacā'ni'yāchāni' quintā'tin Epafrodito. Xla' quintā'tropa para Jesús lā' ixquintā'scuja. Nā xla' milascujni'ca'n lā' milaktapalhca'n a'nchī quimaktāyalh a'xni'ca' xa'icmaclacasqui'n. ²⁶ Xla' iccālak-tzi'ncu'tunāni' lā' lilakaputzalh como hui'xina'n ixkaxpatni'ta'ntit a'nchī ixī'tza'ca'n. ²⁷ Lā' stu'ncua' lej ixī'tza'ca'n porque ixnimā'tza'. Pero Dios lakalhu'malh lā' xla' tzeyalh. Nā quit quilakalhu'malh para que tū' ā'chulā' xa'icililakaputzalh palh ixnīlh. ²⁸ Lā' nā palaj iccālakmacā'ncu'tunāchāni' para que napāxuhua'yā'tit a'xni'ca' nalaktzi'mpala'yā'tit. Lā' quit tū' na'icka'lhi a'ntū naquimpāta'la. ²⁹ Por

eso a'xni'ca' nachipatampāxtokā'tit, camaxqui'tit pāxcatca'tzi Dios. Lā' ca'a'cnini'ni'tit Epafrodito lā' nā huan ā'makapitzin hua'chi xla' a'ntin tū' tajicua'n natanī ixpālacata Cristo. ³⁰ Ixpālacata huan ixtascujūt Cristo ixnimā'tza' Epafrodito. Lā' tū' limakjicua'lh ixquilhtamacuj a'xni'ca' quimaktāyalh lā' tlahuakō'lh a'ntū hui'xina'n tūlalh catitlahua'tit porque lej makat ixlatlā'hua'nā'tit.

Huan a'ntū lilacatejtin lā' xastu'ncua'

3 Lā' chuhua'j, quintā'timin, calipāxua'tit ixpālacata quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. Tū' iclakachā'ni' a'yuj chu a'cxtim na'iccātzo'knuni'palayāni' lā' ū'tza' xatzey para hui'xina'n. ² Cacātapānū'ni'tit huan a'ntin ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, huan a'ntin tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' cacātapānū'ni'tit huan a'ntin tahuan que maclacasqui'n cāchu'cuni'can ixmacni'ca'n para circuncisión lā' nā para natala ixtachi'xcuhui't Dios. Xlaca'n tamāspūtucu'tun a'ntū kalhlaka'itit. ³ Pero quina'n a'nti stu'ncua' ixtachi'xcuhui't Dios. Lā' quina'n māpāxuhuiyāuj Dios por ixpālacata huan Espiritu Santo porque lipāhuanāuj Cristo Jesús. Tū' lipāhuanāuj quē'cstuca'n nin lipāhuanāuj catūhuā a'ntūn tatlahua chi'xcuhui'n. ⁴ Lā' māni' quit nā icka'lhi a'ntū lej xa'iclipāhualh quē'cstu. Palh catūhuā napuhuan que xla' tzey nala como tlōkentaxtū ixley Moisés, quit ā'chulā' na'icpuhuan palh tzey quit. ⁵ Huan circuncisión quintlahuani'ca a'xni'ca' ictlahualh lakatzeyan chī'chini' a'xni'ca' xa'ictahu'lanī'tcus. Lā' quit, quixū'yāpapna' israelitas ixtahuani't. Lā' quifamilia ixla' Benjamín. Quit hebreo lā' nā quintāta' lā' quintzi't nā hebreo ixtahuani't. Lā'

ixpālacata huan ley, quit lacatzucu iclōkentaxtūkō'lh porque quit fariseo xa'icuanī't. ⁶Lā' lej xa'iclimaktāyacu'tun quireligión. Lā' como sāsti' ixuanī'tcus ixlīmāscatīn Jesús, ū'tza' xa'iccālimacaputzatā'kchoko huan a'ntīn takalhlaka'ī'lh xla'. Lā' ixpālacata huan ley, tūlah quili'a'ksa'nini'nca como ica'kahuāna'ni'lh. ⁷Pero ixlihuāk huā' tamā'na catūhuā a'ntū xa'iclika'tla'jca'tzi, ū'tza' chuhua'j iclaktzi'n hua'chilh tuntū' ixtapalh ixpālacata Cristo. ⁸Lā' iccāhuaniyāni' que ixlihuāk huā' tamā'na a'ntū icka'lhī hua'chilh tuntū' ixtapalh porque lej lihua'ca' ixtapalh lakapascan Jesucristo quiMāpa'ksini'ca'n. Ixpālacata Cristo icpuhuan que ixlihuāk a'ntū xa'iclika'tla'jca'tzi tū'tza' quimaktāya. Quit iclaktzi'n hua'chi lakatin pa'lhma' como xmān iclipāhuancu'tun Cristo. ⁹Chuntza' quit ictapa'ksi con xla' lā' xatzey quit na ixlacapūn Dios. Quit tzey na ixlacapūn Dios como iclipāhuan Cristo lā' ictapa'ksi con xla'. Lā' tū'tza' iclipāhuan huan ley, como tū' por ixpālacata huan ley lacan lacuan. ¹⁰Xa'nca iclakapascu'tun Cristo lā' icka'lhīcu'tun huan limāpa'ksin a'ntū xla' ka'lhī ixpālacata lakahuanchokolh. Lā' quit iclacu'tun hua'chi Cristo a'yuj naquimāpātīnican por ixpālacata. ¹¹Chuntza' quit icka'lhīmā' a'xni'ca' na'iclahuanchoko lā' a'xni'ca' stu'ncua' na'icla hua'chi Cristo.

Tanūni'can para natlajacan huan premio

¹²Tū' iccāhuanimā'ni' que tuntū' quisputni' lā' chuntza' iclanī'tza' hua'chi Cristo. Pero Cristo Jesús quimāpūtaxtūlh lā' ictapa'ksi con xla'. U'tza' iclīlōkentaxtūcu'tun ixtapuhuān. ¹³Quintā'timīn, quit tū' icpuhuan palh iclōkentaxtūkō'lh tza'.

Pero a'ntū ictlahuamā' ū'tza' huā'mā'. Icpātza'nkāmā' a'ntū tachoko cā'kēn hua'chi nac tatu'jnu' lā' xa'nca ictu'jnumā' con quilacapūn. ¹⁴Stu'nc ica'mā' hasta a'nlhā na'a'ksputa huan tatu'jnu' para que na'icmaklhtīni'n huan premio a'ntū hua'chi lē'ksajna'. Dios ū'tza' a'ntī naquimaxqui' lā' ū'tza' quinta'sani'yācha' tālhmā'n como ictapa'ksi con Cristo Jesús.

¹⁵Quina'n a'ntī xa'nca kalhlaka'ī'yāuj, quina'n napuhuanūj que tūna'j lacuan quina'n hua'chi maclacasqui'n. Lā' palh xtunc macsti'na'j mintapāstacna'ca'n, nā ū'tza' Dios nacāmāsu'ni'yāni'. ¹⁶Xmān tū' maktin catitaxtutit de a'nlhā chipintittza'.

¹⁷Quintā'timīn, catlahua'tit hua'chi quit ictlahua lā' cuenta catlahua'tit huan a'ntīn talatā'kchoko hua'chi iccāmāsu'ni'ni' hui'xina'n. ¹⁸Lhūhua' a'nan a'ntīn tū' lacatejtin talatā'kchoko. Tasu'yu que tū' takalhlaka'ī' palh Cristo nilh huan nac cruz por quimpālacataca'n. Maklhūhua'tza' chuntza' iccāhuanini' lā' chuhua'j lihuan iccāhuaniyāni' iccalhuamā' porque iclīlakaputzta como tū' takalhlaka'ī'.

¹⁹Xlaca'n nata'a'n nac pūpātīn. A'ntū xmān xlaca'n talacasqui'n, ū'tza' hua'chilh ixdiosca'n. Lā' talika'tla'jca'tzi a'yuj tatlahua a'ntū limāxana' lā' xmān tapāstaca a'ntū xala' huā'mā' quilhtamacuj. ²⁰Pero quina'n tapa'ksiyāuj nac a'kapūn lā' lej ka'lhīmā'nauj que camilh quiMāpūtaxtūnu'ca'n lā' ū'tza' huan Māpa'ksini' Jesucristo. ²¹Xla' naquincāxtāpalīni'yāni' quimacni'ca'n a'ntū natamasa lā' chuntza' quimacni'ca'n natatasu'yu chu a'nchī ixuanī't ixmacni' Cristo a'xni'ca' lakahuanchokolh. Naquincālixtpālīni'yāni' quimacni'ca'n ixlīmāpa'ksin a'ntū ka'lhī. Lā' hasta tze nacāmāpa'ksikō' ixlihuāk a'ntū a'nan.

**Capāxuhua'tit pō'ktu
ixpālacata huan Māpa'ksini'**

4 Chuntza', tā'timīn, tū' catax-tutāya'tit huan na ixtej huan Māpa'ksini'. Lej iccāpāxqui'yāni' lā' lej iccālaktzi'ncu'tunāni'. Hui'xina'n quilāmaxqui'yāuj tapāxuhuan quit. Lā' a'nchi kalhlaka't'yā'tit, ū'tza' hua'chi quintatlaj. Lej iccāpāxqui'yāni'.

²Iccāsqui'ni' Evodia lā' Síntique que chu lakatin catapāstacna'lh lā' tū'tza' catalāquilhnihl como tatapa'ksi con Cristo. ³Lā' hui'x a'nti xa'nca quintā'scuja' nā hui'x cacāmā'ko'xamixi' huā' tamā'na puscan como xlaca'n quintamaktāyalh a'xni'ca' xa'icmāsu'yumā' huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzinīni'n. Xlaca'n tatā'scujli Clemente lā' ā'makapitzin a'nti quintatā'scujli. Cātzo'kcani't ixtacuīni'ca'n huan na ixlibro Dios a'nlhā huan tichūn taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

⁴Pō'ktu calipāxuhua'tit ixpālacata huan Māpa'ksini' lā' na'iccāhuanipalayāni', capāxuhua'tit. ⁵Ixlihuākca'n tachi'xcuhui't cacātalakapasni' como tzeyā chi'xcuhui'n hui'xina'n. Palaj namimpala huan Māpa'ksini'.

⁶Tū'tza' catilitamakchuyi'tit nīn tuntū' pero pō'ktu cakalhtō'ka'tit lā' casqui'ni'tit Dios que nacāmaktāyayāni'. Lā' camaxqui'tit pāxcatca'tzi lā' cahua'ni'tit Dios ixlihuāk a'ntū maclacasqui'nā'tit. ⁷Chuntza' Dios nacāmāpājaxiyāni' lā' tūlah catimāchekxīca a'nchi tū' cāmāmakchuyiyāni' nīn tuntū'. Dios nacāmaktaka'lha mintapuhūanca'n lā' mintapāstacna'ca'n como tapa'ksiyā'tit con Jesucristo.

Capāstactit a'ntūn tzey

⁸Lā' chuhua'j ā'xmān, quintā'timīn. Chuxatū a'ntū stu'ncua' lā' chuxatū a'ntū

lilacatejtin, ū'tza' calipāstactit. Lā' nā chuxatū a'ntū lacuan lā' chuxatū a'ntū huāk tzey, ū'tza' calipāstactit. Lā' nā chuxatū a'ntū tzēhuanit lā' chuxatū a'ntū minī'ni', ū'tza' calipāstactit. Lā' palh a'nan catūhuā a'ntūn tzey lā' palh a'nan a'ntūn tzē a'cnini'ni'can, hui'xina'n cuenta catlahua'tit huā' tamā'na catūhuā. Capāstactit huā' tamā'na catūhuā para que xa'nca natalā'kchokoyā'tit.

⁹A'ntū quilāmaksca'tni'tauj quit lā' chu a'nchi maklhtini'ntit limāscā'tin, chuntza' catlahua'tit. Lā' chu a'nchi iccāhuanini'ta'ni' lā' chu a'nchi laktzi'ni'ta'ntit a'ntū ictlahuanit, nā chuntza' catlahua'tit. U'tza' catlahua'tit lā' Dios nacātā'latahui'layāni' hui'xina'n lā' ca'cs natahui'layā'tit.

**Pablo cāmaxqui'lh
pāxcatca'tzi huan filipenses**

¹⁰Lej iclipāxuhua ixpālacata huan Māpa'ksini' porque chuhua'j huampala tzē naquilāpāstacpalayāuj hui'xina'n lā' naquilāmacamini'palayāuj tumīn. Pō'ktu ixquilāpāstacāuj pero tūlah quilāmaktāyauj porque makat xa'iclahui'lacha'. ¹¹Tū' iccāhuaniyāni' ixpālacata catūhuā a'ntū quisputni'; quit icscā'tni'ttza' que chu a'nchi qui'a'ni'ni'ni't ū'tza' ixtapuhūan Dios para quit. ¹²Icca'tzi chī na'iclatahui'la a'xni'ca' quisputni' a'ntū icmaclacasqui'n lā' nā icca'tzi chī na'iclatahui'la a'xni'ca' qui'a'katāxtūni' a'ntū icmaclacasqui'n. Chu a'nchi qui'a'ni'ni' icscā'tlitza' a'nchi iclipāxuhua a'yuj ictzi'nca lā' a'yuj icka'sa. Lā' a'yuj tuntū' icmaclacasqui'n lā' a'yuj lej quisputni', quit icca'tzi a'nchi iclipāxuhua. ¹³Como ictapa'ksi con Cristo, ū'tza' a'nti quimātli'huiclhī para na'ictlahua ixlihuāk catūhuā. ¹⁴Pero xalitzey a'nchi quilāmaktāyani'tauj a'xni'ca' xa'icpātini'mā'.

¹⁵ Lā' hui'xina'n xalanī'n nac Filipos xa'nca ca'tziyā'tit huā'mā'. A'xni'ca'ixtzucupā'na'ntitcus kalhlaka'ī'yā'titixtachihuīn Dios lā' a'xni'ca'ictaxtulh de nac estado de Macedonia, xmān hui'xina'n quilāmaktāyauj. A'makapitzin a'ntin takalhlaka'ī'lh lā'ixtatakēstokmā'na ā'lacatin, nin tinti' quintamacamini'lh tumin a'yuj iccāmāsu'ni'lhixtachihuīn Dios. ¹⁶ Xa'iclahuī'cus nac huan cā'lacchicni' Tesalónica lā' hui'xina'n quilāmacamini'uj tumin. Lā' tū' xmān maktin; quilāmacamini'palauj. ¹⁷ Tū'icuanicu'tun que icputzamā' huan lē'ksajna'. Quit iclacasqui'n a'ntū tzey para hui'xina'n porque Dios cuenta natlahua a'nchī tlahua'ni'ta'ntit lā' nacāmāpalayāni'. ¹⁸ Hua'chilh quilāmāpalakō'uj lā' hasta a'katāxtūlh. Tū'tza' icmaclacasqui'n catūhuā porque Epafrodito quilimini'lh huan lē'ksajna' a'ntū quilāmacamini'uj hui'xina'n. Dios laktzī'n a'ntū quilāmaxqui'uj lā' hua'chilh Dios maxqui'tit. Lā' xla'

nalipāxuhua. ¹⁹ Lā' quinDiosca'n nacāmaxqui'yāni'ixlihuāk a'ntū maclacasqui'nā'tit hui'xina'n porixpālacata Jesús. Xla' hui'lacha' nac a'kapūn a'nlhā huī' Dios lā' ka'lhixlihuāk a'ntū maclacasqui'ncan. U'tza' Dios tzē nacālimaxqui'yāni'. ²⁰ Camācā'tanica Dios quinTāta'ca'n para pō'ktu. Amén.

A'xmān saludos

²¹ Iccāmācā'ni'yāchāni' saludos para milihuākca'n a'ntin tapa'ksiyā'tit con Jesucristo. Huan tā'timin a'ntin quintatā'lahui'lāna' xlaca'n cātamacā'ni'yāchāni' saludos hui'xina'n. ²² Lā'ixlihuākca'n a'ntin takalhlaka'ī' cātamacā'ni'yāchāni' saludos hui'xina'n lā' xlaca'n a'ntin tascujmā'na na ixchic emperador nā xlaca'n cātamacā'ni'yāchāni' saludos.

²³ Ixtalakalhu'mān huan Māpa'ksini' Jesucristo cacātā'tachokoni' milihuākca'n. Amén.

Huan Carta a'ntü Cāmacā'ni'ca Xalani'n nac Colosas

Pablo cātzo'knuni'lh xalani'n nac Colosas a'nti ixtakalhaka'i'

1 Quit Pablo a'nti cāmacamini'yāni' huā'mā' carta lā' quit ixapóstol Jesucristo por ixtapuhuān Dios. Nā hui' huā'tzā' huan tā'tin Timoteo. ²Quintu'ca'n iccāmacā'ni'yāchāni' saludos milihuākca'n xalani'n nac Colosas lā' a'ntin tapa'ksi'yā'tit con Dios lā' a'ntin tū' taxtutāya'tit na ixtej Cristo. QuinTāta'ca'n Dios cacālakahu'mani' lā' xa'nca calatahui'la'tit.

Pablo kalhtō'ka'ni'lh Dios ixpālacata a'nti ixtakalhaka'i'

³A'xni'ca' ickalhtō'ka'ni'uj Dios a'nti ixTāta' Jesucristo quiMāpa'ksini', ickalhtō'ka'uj por mimpālacataca'n. Lā' pō'ktu icmaxqui'yāuj pāxcatca'tzi ⁴porque quincāmāca'tzinini' a'nchī kalhlaka'i'yā'tit Jesucristo lā' a'nchī cāpāxqui'yā'tit ixlihuākca'n ixtachi'xcuhi't Dios. ⁵Chuntza' kalhlaka'i'yā'tit lā' cāpāxqui'yā'tit porque ka'lhīpā'na'ntit a'ntü māqui'cani't para hui'xina'n nac a'kapūn. U'tza' hui'xina'n sca'ttittza' a'xni'ca' pū'la kaxpa'ttit huan xatzey tachihuin a'ntü xastu'nucua'. ⁶Lā' chu a'nchī cāmāsu'ni'nī'ta'ni' hui'xina'n, chuxalhā huan nac cā'quiltamacuj nā cāmāsu'ni'mā'ca. Lā' talhūhua'mā'na tachi'xcuhi't a'ntin takalhlaka'i'mā'na. Nā chuntza' lani't na milaclhpu'nanca'n desde a'xni'ca' kaxpa'ttit lā' māchexxi'tit a'nchī Dios stu'nucua' quincālakahu'manāni'. Lā' hui'xina'n ca'tziyā'tit que stu'nucua' a'ntü cāmāsu'ni'ni'. ⁷Chuntza' maksca'ttit Epafra's a'nti quincātā'scujni' lā' a'nti icpāxqui'yāuj. Xla' quilaktapalhca'n quit lā' Timoteo lā' lilacatejtin

scuja hua'chi ixtasācua' Cristo. ⁸Lā' quincāmāstū'ncni'ni' xla' a'nchī pāxqui'ni'nā'tit por huan Espiritu Santo.

⁹Lā' desde a'xni'ca' ickaxmatui a'nchī kalhlaka'i'tit, quina'n tū' icmakxtekāuj ickalhtō'ka'ni'uj Dios por mimpālacataca'n. Lā' icsqui'ni'yāuj que hui'xina'n xa'nca camāchexxi'tit a'ntü ixtapuhuān Dios. Chuntza' Dios xa'nca nacāmāca'tziniyāni' a'ntü xla' lacasqui'n natlahua'yā'tit. Lā' cālimāsu'ni'yāni' ixEspiritu para que tzē natlahua'yā'tit. ¹⁰Chuntza' naca'tziyā'tit chī nalatā'kchokoyā'tit a'nchī Dios lacasqui'n lā' chuxatū natlahua'yā'tit namakapāxua Dios. Lā' ixpālacata huan xatzey a'ntin tlaha'yā'tit, ū'tza' lītasu'yu que tlaha'yā'na'ntit ixtascujūt Dios. Lā' ā'chulā' nasca'tā'tit a'nchī huanit' Dios. ¹¹Cacālimātlī'huiclhīni' huan xaka'tla' ixlimāpa'ksin Dios chu a'nchī xla' mās'tā' para que natāyani'yā'tit a'ntü nacāpātle'keni'yāni' lā' tū' na'a'kchipinā'tit. Napāxuhua'yā'tit. ¹²Lā' camaxqui'tit pāxcatca'tzi huan xaTāta' Dios. Xla' quincācāxtlahuanī'ta'ni' para namaklhtini'nāuj a'ntü cāxtlahuacani't para huan a'ntin takalhlaka'i' Dios. Lā' ū'tza' a'nlhā Dios māpa'ksini'n lā' a'ntza' pō'ktu xkaka. ¹³Dios quincāmāpūtaxtūni' de a'nlhā cā'pucsua' a'nlhā māpa'ksini'n huan ko'ti'ti' lā' quincāmālacsi'ni' a'nlhā māpa'ksini'n ixO'kxa' lā' lej pāxqui' ixO'kxa'. ¹⁴Jesús quincālakmāxtuni' lā' quincāmāspūtūni'ni'kō'ni' quintalacelē'i'ca'n.

Dios lā' tachi'xcuhi't tako'xamixa ixpālacata Cristo

¹⁵Tūla laktzi'ncan Dios pero Jesús māsu'yu chī huanit' Dios. Lā' xla' Dios lacsacli para namāpa'ksi' ixlihuāk a'ntü a'nan. ¹⁶Xla' ixtā'lahui' Dios a'xni'ca' tlhualh ixlihuāk a'ntü a'nan

nac a'kapūn lā' nac cā'ti'ya'tna' a'yuj laktzi'ncan lā' a'yuj tū' laktzi'ncan. Lā' por ixquilhtampān cātlahualh a'ntin tatahui'la nac tronos nac a'kapūn lā' por ixquilhtampān cāmā'a'nanilh xanapuxcu'nu' huan ángeles. Nā cāmā'a'nanilh a'nti cāmāpa'ksi huan espíritus. Jesús tlhualh ixlihuāk a'ntū a'nan por ixpālacata māni' xla' lā' para namakapāxua xla'. ¹⁷Xla' xapū'la ixuanit' de ixlihuāk a'ntū a'nan lā' por ixquilhtampān ixlihuāk hui'cus lā' cālacāxui'lini't. ¹⁸Ixlihuākca'n a'ntin takahlaka'ī' Jesús, xlaca'n talani't hua'chi ixmacni'. Lā' xla' hua'chilh ixa'kxāk huanmā' macni'. Ixpālacata xla' litzuculh ixlihuāk lā' xla' xamāpa'ksini' ixlihuākca'n a'ntin talakahuanchokolh. Chuntza' xla' xapū'la lā' nacāmāpa'ksikō' ixlihuāk catūhuā. ¹⁹Chuntza' huāk a'ntū Dios ka'lhī, nā ka'lhī Cristo. Lā' a'nchī huani't Dios, nā chuntza' huani't Cristo. Lā' chuntza' ixtapuhuān Dios. ²⁰Lā' por ixpālacata Jesús tako'xamixkō'lh Dios lā' tachi'xcuhui't. Chuxatī nac cā'ti'ya'tna' lā' chuxatī nac a'kapūn, ixlihuākca'n lā' Dios cāmāko'xamixikō'ca. A'xni'ca' xtokohua'ca'ca Jesús lā' taxtulh ixka'lhni' a'xni'ca' māsputūlh a'ntū ixquincātlahuani'ta'ni' litā'ca'tza.

²¹Lā' hui'xina'n milaktaca'n litā'ca'tza ixuanit'antit con Dios. Tū' ixlaktzi'ncu'tunā'tit Dios lā' tū' ixca'tzīcu'tunā'tit a'ntū xla' lacasqui'n. Hui'xina'n ixtlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. ²²Lā' chuhua'j la'ni'tantit ixamigo Dios como Cristo cāmāko'xamixini' a'xni'ca' māsā'lh ixmacni' para nani. Chuntza' tlhualh para que tzē nacāmālacsu'yuyāni' hui'xina'n xalacuan na ixlacapūn Dios lā' para que tuntū' nalacī'pinā'tit lā' tū' na'a'nan a'ntū nacātalīyāhua'yāni'. ²³Chuntza' tasqui'nī xa'nca catachokotit lā' tū' cataxtutāya'tit na ixtej Dios. Lā' tū' caxtāpalī'tit a'nchī kalhlaka'īyā'tit. Huan xatzey tachihuīn

a'ntū cātāmāsu'ni'ni' hui'xina'n lā' a'ntū lī'a'cta'sana'nca chu xalhā nac cā'quilhtamacuj, ū'tza' cakahlaka'ī'tit. Lā' huā'mā' xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo lā' ū'tza' a'ntū quit icmāsu'yū.

Pablo hualh que Cristo cātā'lahui' a'nti takahlaka'ī'

²⁴Chuhua'j a'yuj icpātini'mā' por mimpālacataca'n, iclipāxuhua. Lā' a'ntū lipātī quimacni' ū'tza' maktāya para natlōkentaxtūkō' a'ntū maclacasqui'n napātini'ncan ixpālacata a'ntin takahlaka'ī'. Xlaca'n hua'chilh ixmacni' Jesucristo. ²⁵Lā' quit chu a'nchī Dios quilimāmacū'lh quintascujūt por mimpālacataca'n, chuntza' icmāstū'ncō' ixtachihuīn Dios. ²⁶Ū'tza' a'ntū ixtatzē'knī't de ángeles lā' tachi'xcuhui't desde a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj, ū'tza' chuhua'j cāmāsu'ni'can xlaca'n a'ntin takahlaka'ī'. ²⁷Dios lacasqui'lh que xlaca'n nataca'tzi' a'nchī lej xaka'tla' lā' tzēhuani't ū'tza' a'ntū ixtatzē'knī't. Lā' ū'tza' huā'mā': Cristo chu kēxtim cātā'hui'lani' hui'xina'n a'yuj israelitas lā' a'yuj tū' israelitas. Lā' como Cristo chu kēxtim cātā'hui'lani' hui'xina'n, ū'tza' līka'lhīpā'na'ntit huan lej ka'tla' catūhuā a'ntū nala mila'ca'n nac a'kapūn.

²⁸Huā'mā' Cristo quina'n iccāmāstū'ncni'yāuj ixlihuākca'n tachi'xcuhui't lā' iccāhuanīyāuj a'ntū nacāpātle'keni' palh tū' natakahlaka'ī'. Lā' iccāchihuīna'maxqui'yāuj ixlihuākca'n lā' iccālimāsu'ni'yāuj huan tapāstacna' a'ntū Cristo quincāmāca'tzinini'. Chuntza' tzē na'iccāmaktāyayāuj para que natala hua'chi Cristo lacasqui'n. ²⁹Lā' ū'tza' quit iclīscujmā'. Lā' con ixlihuāk quintahuixcān a'ntū xla' quimāhuixcāni, ū'tza' lej iclīscuja.

2 Lā' quit iclacasqui'n que naca'tziyā'tit a'nchī lej icscujmā'

mimpālacataca'n hui'xina'n xalanī'n nac Colosas lā' ixpālacataca'n xlaca'n xalanī'n nac Laodicea lā' para ixlihuākca'n xalanī'n a'nlhā tū' quilakapascan. ²Lā' icscujmā' para na'iccāmāhuixcāniyāni' milihuākca'n ixpālacata a'nchī lāpāxqui'yā'tit. Chu lakatin la'nī'ta'ntit como lāpāxqui'yā'tit. Lā' icscujmā' para naca'tziyā'tit que xa'nca namāchekxi'kō'yā'tit huan xalistu'n'cua' lā' naca'tziyā'tit a'ntū tzēk ixca'tzī Dios hasta chuhua'j. Lā' ū'tza' huan tachihuī'n ixpālacata Cristo. ³Tū' maclacasqui'nāuj ā'tāpātin limāscat'in. Xmān Cristo ca'tzikō' ixlihuāk lā' tzē naquincāmāscat'iyāni' lā' tzē naquincāmāchekxiniyāni' a'ntū quincāmāscat'iyāni'. ⁴U'tza' huā'mā' iccāhuaniyāni' para que nīn tinti' nacāta'a'kxokoyāni' con xatzēhuanī't tachihuīn. ⁵Lā' a'yuj quit tū' icui'lacha' con quimacni' pero hua'chilh icui'lacha' con quilica'tzīn. Lā' iclipāxuhua iclaktzi'mā' a'nchī xa'nca latā'kchokoyā'tit lā' tū' taxtutāyayā'tit na ixtej Dios. Lā' ū'tza' iclipāxuhua.

⁶Lā' como kalhlaka'i'nī'ta'ntit Cristo hua'chi miMāpa'ksini'ca'n, nā chuntza' nalatā'kchokoyā'tit hua'chilh hui'xina'n lā' Cristo chu lakatin. ⁷Xa'nca cakalhlaka'itit a'ntū cātāmāsu'ni'ni'. U'tza' hua'chi a'katin qui'hui' a'ntū pūlh mā'n ixtankāxē'k. Lā' ā'chulā' nalisca'tātīt de Cristo lā' natasu'yu hua'chilh stacpā'na'ntit chu a'nchī tasu'yu que stacmā' huan chic a'ntū yāhuamā'ca. Lā' lhūhua' pāxcatca'tzi namaxqui'yā'tit ixpālacata Jesús.

**Cristo quincāmāxqui'yāni'
xasāsti' quinquilhtamacujca'n**

⁸Cuenta catlahua'tit lā' tū' cata-makxtektit ā'chā'tin nacālī'a'kxokoyāni' a'ntū māsu'yu a'ntū tū' stu'n'cua'. Tuntū' ixtapalh lā' hua'chilh nacāmāpātza'nkāniyāni' a'ntū

kalhlaka'i'yā'tit. Huanmā' chi'xcu' xmān cāmāsu'ni'yāni' ixtachihuīnca'n chi'xcu'huī'n a'ntūn tahuan palh maclacasqui'n natlahua'yā'tit lhūhua' catūhuā para que Dios nacālaktzi'nāni' lacuan. Lā' huanmā' chi'xcu' huan palh xmān kalhlaka'i'yā'tit Cristo, tispucacus. Tū' xa'nca māsu'yu a'nchī huanī't Cristo.

⁹Lā' cuenta catlahua'tit para que tū' nacātāmāsu'ni'yāni' a'ntūn tū' stu'n'cua' ixpālacata Cristo porque Cristo chu lakatin con Dios. ¹⁰Lā' como hui'xina'n tapa'ksiyā'tit con Cristo, litzuma'yā'tit ixlimāpa'ksin. Xla' ū'tza' xapuxcu' de ixlihuāk limāpa'ksin lā' ixlihuākca'n a'ntūn tamāpa'ksini'n. ¹¹A'xni'ca' tamacamāstā'tit hui'xina'n con Cristo, cātāxapani'ni' mintalac'lē'i'ca'n. Hua'chilh cātāmāmakxtuni' xakōlūhua' mimacni'ca'n a'ntū litlahua'tit talac'lē'i' lā' cātālimālhakē'ni' xasāsti' mimacni'ca'n a'ntū litlahua'yā'tit ixtapuhuan Dios. Huan chi'xcu'huī'n cāchu'cuni'can ixmacni'ca'n para natatlahua circuncisión lā' chuntza' cāmāxtunquīcan para Dios. Pero a'xni'ca' Cristo cāmāxtunquīyāni' hua'chilh cātāmāmakxtuyāni' huan xakōlūhua' mimacni'ca'n. ¹²Sāsti' minquilhtamacujca'n chuhua'j porque kalhlaka'i'yā'tit Dios. Lā' a'xni'ca' a'kpaxtit, ū'tza' limāsu'yulh que hua'chilh cātātā'mā'cnūyāni' Cristo lā' tā'lakahuanichokotit porque Dios mālahuanichokolh Cristo. ¹³Hui'xina'n hua'chi xanīni'n ixuanī'ta'ntit ixpālacata mintalac'lē'i'ca'n lā' ixpālacata huan circuncisión a'ntūn tū' tlahua'tit hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' Dios quincāmāspūtūni'ni'kō'ni' quinta-lac'lē'i'ca'n, xla' quincāmālahuanīni' chu a'extim con Cristo. ¹⁴Lā' hua'chilh ixtzo'kcanī't lakatin acta contra quina'n. Lā' Dios māspūtūkō'lh lā' cāmāspūtūkō'lh ixlihuāk a'ntū ixlac'lē'nāuj. Dios māpānūkō'lh a'xni'ca'

xtokohua'ca'ca Cristo huan nac cruz lā' hua'chilh tā'xtokohua'ca'ca huan acta nac cruz. ¹⁵Lā' ixlihuāk ā'makapitzin limāpa'ksin a'ntū a'nan nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' nac cā'ū'nī'n, Dios cāmāklhtikō'lh ixlimāpa'ksinca'n lā' cāmāmaxani'lh calacan. Lā' Dios cātīlajlh ixpālacata Cristo a'xni'ca' nilh nac cruz.

Calē'capintit a'ntū xala' nac a'kapūn

¹⁶Chuntza' tū' catitamakxtektit ā'chā'tin nacāta'a'ksa'nānī' ixpālacata a'ntū hua'yā'tit nīn ixpālacata tū' maclacapini'yā'tit chuxatūyā cā'tani' nīn huan sábadō. ¹⁷Huā' tamā'na limāscā'tin xmān hua'chi ixmāspilē'k a'nchī Dios māpa'ksi. Cristo a'ntin tlahualh huā'mā' māspilē'k lā' xla' māsū'yu a'nchī limāpa'ksini'n Dios. ¹⁸Tū' catamakxtektit que ā'chā'tin nacāhuanīyānī' palh Dios tū' makxteka natā'chihuīna'nā'tit Dios lā' palh maclacasqui'n pū'la nacāta'chihuīna'nā'tit huan ángeles. Xla' nahuan chuntza' para que napuhua'nā'tit que xla' tū' ka'tlajca'tzī, pero tū' stu'ncua'. Lej ka'tlajca'tzī xla'. Lā' xla' puhuan que más tzey lanī't ixpālacata a'ntū lilakachuyalh a'yuj tū' a'nan a'ntū nalīka'tlajca'tzī. Chuntza' puhuan pero tū' por ixpālacata Espīritu Santo. ¹⁹Chuntza' tlahua lā' tū' xa'nca stālani' huan Cristo a'ntī hua'chi ixa'kxāk huan macni'. Lā' huan macni', ū'tza' huan a'ntin takalhlaka'ī. Lā' quimacni'ca'n cāka'lhī ixtāstucāt lā' i'xno'jot a'ntū limaktāya lā' a'ntū līlāchi'panī't. Lā' qui'a'kxākca'n, ū'tza' a'ntū māpa'ksi quimacni'ca'n. Lā' chuntza' Cristo a'ntī huan a'kxāk limāstaqui' ixmacni' con ixlimāpa'ksin Dios. Lā' ixmacni' Cristo ū'tza' xlaca'n a'ntin takalhlaka'ī. Lā' ixmacni' Cristo chu lakatin lanī't porque huan a'ntin takalhlaka'ī talīpāhuan xla'.

²⁰Huan a'ntin tū' takalhlaka'ī Cristo tahuān que maclacasqui'n nacā'a'cnīni'ni'yā'tit lhūhua' talanān a'ntūn tū' i'xla' Cristo. Pero como hui'xina'n hua'chilh tā'nī'tit Cristo, tū' maclacasqui'n nacā'a'cnīni'ni'yā'tit ixtalanānca'n tachi'xcuui't. Lā' ¿a'chī' tlahua'yā'tit chu a'nchī tahuān? ²¹Huacan: "Tū' tixa'ma'ya' huā'mā'. Tū' tihua'ya' huā'mā'. Tū' ticāchi'paya' huā'mā'". ²²Lā' a'ntūn tze' chí'pacan o hua'can o xa'macan, tū' catitātayani'lh; huāk natasputkō'. Huanmā' talanān xmān chu a'nchī tamāpa'ksi chi'xcuui'n lā' tamāsū'yu xlaca'n. ²³A'ntī chuntza' tamāsū'yu, tatasū'yu hua'chilh lej taca'tzī ixpālacata a'nchī lej tamācā'tanī ángeles. Lā' tamāpātīnī ixmacni'ca'n. Pero ixpālacata a'ntūn tatlahua xmān ā'chulā' natalīka'tlajca'tzī.

3 Lā' como hui'xina'n tā'lakahuanchokotit Cristo lā' ka'lhī'yā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n, calihui'li'tit naka'lhī'yā'tit a'ntū nacāxtāpalini'yānī' para nala'yā'tit hua'chi Cristo. Xla' pāxtūtahuī'la Dios lā' tā'māpa'ksini'mā'. ²Pō'ktu napāstacā'tit huan a'ntū i'xla' Cristo lā' tū' catilē'capintit a'ntū xala' huā'mā' quilhtamacuj. ³Huā' tamā'na tūlalhtza' cātamāpa'ksiyānī' porque minquilhtamacujca'n tatzē'knī't con Cristo. Dios a'ntī cāmātzē'kli. Hua'chilh nīnī'ta'ntitza' lā' tuntū' tze' namāpa'ksi huan nīn. ⁴Lā' a'xni'ca' namimpala Cristo lā' lej xkaka, nā hui'xina'n natā'tasū'yuyā'tit porque minquilhtamacujca'n chu a'extim con xla'.

Pablo māstū'ncli a'nchī ixuani'tauj pū'la lā' a'nchī layāuj chuhua'j

⁵Chuntza' calihui'li'tit nacāmāx-tukō'yā'tit mintapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey. A'ntūn tū' tzey, ū'tza' huā'mā': Tlahuacan talākālhi'n; ka'lhīcan

xako'hua'jua' tapāstacna'; tamakxtekan cāmāpa'ksīcan ixmacni'ca'n; lej lakatīcan a'ntūn tū' tzey; lā' tampi'lhīnīncan. A'ntīn chuntza' tatlahua, ixtā'chuntza' a'ntīn tatzokostani' lakatin ídolo. ⁶Lā' ixpālacata huā' tamā'na a'ntūn tū' tzey lej li'a'kchā'n Dios. Lā' namin lakatin chí'chini' lā' a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni' Dios xlaca'n nataca'tzī ixtā'kcha Dios. ⁷Nā hui'xina'n chuntza' ixlatlā'hua'nā'tit a'xni'ca' tūna'j ixkalhlaka'īyā'tit. ⁸Pero chuhua'j cacāmāpānū'tit huā' tamā'na: huan tā'kcha lā' huan tā'ksa'nīn. Tū'tza' catīca'tzalaktzī'nī'nīntit. Lā' huan ko'hua'jua' tachihuīn tū'tza' catiquilhtaxtutit. ⁹Tū' cati'a'kxokotit ā'chā'tin porque māpānū'tit mintapāstacnaca'n a'ntūn tū' tzey ¹⁰lā' xtāpali'tit mintapāstacna'ca'n. Lā' sāsti' sca'pā'na'ntit para que ā'chulā' nala'yā'tit hua'chi Dios a'ntī cāmaxquī'ni' xasāsti' minquilhtamacujca'n. Lā' chuntza' namāchekxī'yā'tit a'nchī huanī't Dios. ¹¹Ixlihuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' chu lakatin talanī't. Huan griego a'ntī kalhlaka'ī' chu a'cxtim hua'chi huan israelita a'ntī lakapasa ixley Moisés lā' a'ntī kalhlaka'ī'. Nā huan a'ntī tlahuani'canī't circuncisión chu a'cxtim hua'chi huan a'ntī tū' tlahuani'canī't circuncisión. Huan makatiyā'ti' lā' huan tīn tuntū' ca'tzī lā' huan xatatamāuj tasācua' lā' huan a'ntī libre, ixlihuākca'n chu lakatin talanī't ixpālacata Cristo. Lā' xmān talē'ca'a'n Cristo. Cristo quincātā'hui'lanī' quilihuākca'n a'ntī kalhlaka'ī'yāuj lā' xmān xla' quincāmātlahuanīnī' chu a'nchī Dios lacasquī'n.

¹²Dios cālacsacni'ta'ni' hui'xina'n lā' lej cāpāxquī'yāni' lā' cātamāxtunquīni' para que ixla' nala'yā'tit. U'tza' calihui'li'tit nalakalhu'ma'nā'tit lā' nacāmaktāyayā'tit ā'makapitzin lā' xa'nca nacātā'chihuīna'nā'tit. Tū' catika'tla'jca'tzī'tit lā' tū' stu'tu'lu'

catisquī'ntit miderechoca'n. Pū'la capāstactit ā'chā'tin. Lā' tū' palaj ca'a'kchipintit. ¹³Catāyani'tit a'ntū cātlahuani'yāni' a'ntūn tū' tzey ā'chā'tin lā' calāmāspūtūnu'ni'tit huan a'ntī puhua'nā'tit que cālaclē'ni'yāni'. Calāmāspūtūnu'ni'tit chu a'cxtim hua'chi Dios cāmāspūtūnu'ni'ni'. ¹⁴Huā' a'ntū más tasquī'nī, ū'tza' talāpāxquī'n lā' ū'tza' hua'chi a'ntū nacālīmāchi'pikō' ixlihuāk militzeyca'n. ¹⁵Dios cāmā'tza'ta'tī' mi'a'clhcunucca'n lā' cāmā'tza'ta'tī' ixa'clhcunucca'n ā'makapitzin a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' ū'tza' chu lakatin lila'yā'tit milihuākca'n. Nā ū'tza' a'ntū nacālīmaktāyayāni' para que tzē naca'tzīyā'tit a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey. Chuntza' capāxuhua'tit lā' camāstā'tit pāxcatca'tzī.

¹⁶Lej capāstactēlha'tit ixtachihuīn Cristo. Lā' nalīlāmāsu'ni'yā'tit lā' nalīlīmāxquī'yā'tit tapāstacna' con ixlīmāpa'ksīn Dios. Cacātli'tit huan salmos lā' himnos lā' cantos espīrituales con ixlihuāk mi'a'clhcunucca'n. Lā' camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios a'xni'ca' tli'yā'tit. ¹⁷Lā' palh nachihuī'na'nā'tit, palh natli'yā'tit, palh natlahua'yā'tit catūhuā, chuxatū calalh a'ntūn tlahua'pā'na'ntit, catlahua'tit por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksini' Jesús. Lā' camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios xaTāta' ixpālacata Jesús.

Pablo hualh a'nchī natalatā'kchoko huan a'ntīn takalhlaka'ī'

¹⁸Huan puscan cacā'a'kahuāna'ni'tit minkōlu'ca'n hua'chi minī'ni' a'ntīn takalhlaka'ī'. ¹⁹Huan xakōlu' cacāpāxquī'tit mimpuscātca'n lā' līlacatzucu catā'chihuīna'ntit. Tū' calāsta'la'tit. ²⁰Huan camana', pō'ktu cacā'a'kahuāna'ni'tit mintāta'ca'n lā' mintzī'tca'n porque chuntza' namakapāxua'yā'tit Dios. ²¹Huan xanatātana' tū' ticāmākā'kchipinā'tit

mincamanca'n para que tū' natajiclhua'.
²² Huan xatata māuj tasācua'nīn xa'nca cacā'a'kahuāna'ni'tit huan a'nti cāmāpa'ksiyāni'. Tū' xmān catiscujtit a'xni'ca' cālaktzī'nāni' pero nalihui'lī'yā'tit xa'nca nasujā'tit como a'cnini'ni'yā'tit huan Māpa'ksini'.
²³ Chuxatū calalh mintascujūtca'n, ū'tza' nalihui'lī'yā'tit natlahua'kō'yā'tit hua'chilh huan Māpa'ksini' Jesucristo mimpatronca'n ixuani't lā' tū' kalhatin chī'xcu'.
²⁴ Hui'xina'n ca'tziyā'tit que huan Māpa'ksini' nacāmāxquī'yāni' mintatljaca'n a'ntū huan herencia xala' nac a'kapūn. Hui'xina'n ixtasācua'nīn huan Māpa'ksini' Jesucristo.
²⁵ Lā' chuxatī natlahua a'ntūn tū' tzey, māni' xla' namāpala. Ixlihuākca'n a'ntin tatlahua a'ntūn tū' tzey, ixlihuākca'n chu a'extim na ixlacapūn Dios.

4 Hui'xina'n a'nti xapatrōn, cacāmāxquī'tit mintasācua'ca'n a'ntū minī'ni' lā' a'ntū xlaca'n tatlajalh. Ca'tziyā'tit que nā hui'lacha' nac a'kapūn a'nti nā cāmāpa'ksiyāni'.

² Pō'ktu catā'chihuina'ntit Dios lā' cuenta catlahua'tit a'xni'ca' tlahua'pā'na'ntit oración lā' namāxquī'yā'tit pāxcatca'tzi'.
³ Lā' nā nasqui'ni'yā'tit Dios que nacāxtlahua a'nchi na'icmāsu'yuyāuj ixtachihuin lā' na'icmāstū'ncāuj a'ntūn tūna'j māca'tzinini'ncan ixpālacata Cristo. Lā' ū'tza' ixpālacata iclitchī'n quit.
⁴ Casqui'ni'tit Dios que xa'nca na'icmāsu'yu ixpālacata Cristo hua'chi tasqui'nī.

⁵ Xa'nca calatā'kchoko'tit na ixlacapūnca'n a'ntin tū' takalhlaka'ī' lā' xa'nca capāstactit a'ntū natlahua'yā'tit na ixlacapūnca'n lihuan a'nan lugar.
⁶ Huan matzat mojōcan nac lihua't para mācanīcan lā' tzey nala. Nā chuntza' cuenta catlahua'tit mintachihuinca'n para que tzey natala lā' nakalhtini'nā'tit hua'chi maclacasqui'n.

Huan ā'xmān saludos

⁷ Huan Tíquico nacāmāca'tziniyāni' a'nchi iclilahui' lā' a'ntū ictlahuamā'. Xla' quintā'tinca'n lā' lej pāxqui'can. Lilacatejtin quimaktāya lā' ixpālacata huan Māpa'ksini' quintā'scuja.
⁸ U'tza' iccālīmacā'ni'yāni' para naca'tziyā'tit a'nchi iclahui'lanāuj lā' tū' caticātapā'talani'.
⁹ Lā' Onésimo natā'a'n. Xla' quintā'tinca'n a'nti lilacatejtin latā'kchoko lā' a'nti pāxqui'can. Lā' xla' xala' na milaclhpu'nanca'n. Xlaca'n nacātahuanikō'yāni' a'ntū pātle'kenī't huā'tzā'.

¹⁰ Quintā'tachi'n Aristarco lā' Marcos a'nti ixtā'puxni'mit Bernabé cātamacā'ni'yāchāni' saludos. Lā' ka'lhī'yā'tittza' huan limāpa'ksin ixpālacata Marcos. Palh xla' nacālaka'nāni', hui'xina'n caka'lhī'chipitit.
¹¹ Lā' huan Jesús a'nti ka'lhī ā'tāpātin ixtacuīni' Justo cāmāca'ni'yāchāni' saludos. Xmān ixtu'tunca'n israelitas a'nti quintatā'scujmā'na para natamāsu'yu a'nchi Dios cāmāpa'ksikō'. Xlaca'n quintamāhui'xcānimā'na.
¹² Epafras cāmāca'ni'yāchāni' saludos. Xla' xala' a'ntza' lā' ixtasācua' Jesucristo. Lā' lej cāpāstacāni' lā' lej squi'ni' Dios que xa'nca natāyayā'tit na ixtej Dios hua'chi chī'xcu' a'nti ka'tlā'tza' como ca'tziyā'tittza' ixtapuhuan Dios lā' tlōkentaxtūyā'tit.
¹³ Iccāhuaniyāni' que xla' lej scuji por mimpālacataca'n lā' por ixpālacataca'n xalani'n nac Laodicea lā' nac Hierápolis.
¹⁴ Huan doctor Lucas a'nti pāxqui'can lā' Demas cātamacā'ni'yāchāni' saludos.

¹⁵ Cacālī'pini'tit saludos quintā'timīnca'n nac Laodicea lā' huan Ninfas lā' huan tā'timīn a'ntin takalhlaka'ī' lā' tatakēstoka na ixchic.
¹⁶ Lā' a'xni'ca' lakapūtle'kekō'ni'ta'ntittza' huāmā' carta na milaclhpu'nanca'n, camacapintit nac huan lito'kpān nac

Laodicea para nalakapütle'kecan a'ntza'.
 Lā' nā hui'xina'n nā nalakapütle'keyā'tit
 huan carta a'ntū naminācha' nac
 Laodicea. ¹⁷Lā' nahuaniyā'tit Arquipo
 huā'mā': “Cuenta catlahua' lā'
 catlōkentaxtu' huan tascujūt a'ntū mila'
 por ixquilhtampān huan Māpa'ksini”.

¹⁸Quit, Pablo, ictzo'kmā' quē'cstu
 huā'mā' saludo. Caquilāpāstacui que
 quit ictachi'n. Dios cacāsicua'lanālini'.
 Amén.

Huan Xapū'la Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Tesalónica

**Pablo lā' a'nti ixtatā'scuja
tatzō'kli lakatin carta**

1 Ictzo'knunā'naudj quina'n,
Pablo lā' Silvano lā' Timoteo.
Iccātzo'knuni'mā'ni' hui'xina'n xalanī'n
nac Tesalónica a'nti kalhlaka'iyā'tit lā'
tapa'ksiyā'tit con Dios quinTāta'ca'n lā'
nā huan Māpa'ksini' Jesucristo. Dios
cacāsicua'lanālini' hui'xina'n lā' xa'nca
cacā'a'ni'ni'ni'.

**Tasu'yulh a'nchi lej takalhlaka'ih
xalanī'n nac Tesalónica**

²Pō'ktu icmaxqui'yāuj pāxcatca'tzi
Dios por mimpālacataca'n lā'
pō'ktu icorarliyāuj por hui'xina'n.
³Iccālipāstacāni' hui'xina'n na
ixlacapūn Dios quinTāta'ca'n a'ntū
tlahua'tit hui'xina'n como ū'tza'
litasu'yu a'nchi lej kalhlaka'iyā'tit.
Lā' iccālipāstacāni' a'nchi lej scujt
como ū'tza' litasu'yu a'nchi pāxqui'yā'tit
Dios. Lā' iccālipāstacāni' hui'xina'n
a'nchi tū' makxtekā'tit kalhlaka'iyā'tit
quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. ⁴Dios
lej cāpāxqui'yāni' hui'xina'n, tā'timīn.
Lā' quina'n icca'tziyāuj que Dios
cālacsacni'ta'ni' hui'xina'n. ⁵Huan
xatzey tachihuīn a'ntū iccāquimāsu'ni'ni'
hui'xina'n, ū'tza' tū' xmān quin-
tachihuīnca'n. Xa'icmāsu'yuyāuj por
ixlimāpa'ksin huan Espiritu Santo.
Lā' xa'nca xa'icca'tziyāuj que lej
stu'nca' huan xatzey tachihuīn a'ntū
xa'icmāsu'yuyāuj. Hui'xina'n ca'tziyā'tit
a'nchi lacatejtin xa'iclatlā'huanāuj
a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lachāni'.
Lā' xa'iclatlā'huanāuj chuntza' por
mimpālacataca'n.

⁶Lā' hui'xina'n quilāmaksa'tui
lā' chuntza' makscatxtutit huan
Māpa'ksini'. A'uj lej lipātini'ntit a'xni'ca'
kalhlaka'itit huan xatzey tachihuīn,
pero lej ixka'lhīyā'tit tapāxuhuān
como huan Espiritu Santo cāmaxqui'ni'
tapāxuhuān. ⁷Lā' como taca'tzilh
a'nchi hui'xina'n līlatā'kchokoyā'tit, nā
chuntza' talīlatā'kchoko ixlihuākca'n
a'ntin takalhlaka'itit a'nti xalanī'n nac
Macedonia lā' nac Acaya. ⁸Chuntza'
lī'a'kahuanit' ixtachihuīn huan
Māpa'ksini' por mimpālacataca'n.
Lā' tū' xmān nac Macedonia lā' nac
Acaya, chu calhāhuā ca'tzīcan a'nchi
hui'xina'n kalhlaka'iyā'tit Dios. Lā'
ū'tza' tū' litasqui'ni' na'icuanāuj nīn
lakatin tachihuīn. ⁹Ixlihuākca'n
quincātahuanīyāni' a'nchi hui'xina'n
kalhlaka'itit quintachihuīnca'n
a'xni'ca' iccāquīlaklani'. Lā' huancan
a'nchi hui'xina'n lītalakspi'ttit
huan ídolos lā' stālanī'tit Dios,
lā' chuhua'j tā'scuja'tittza' Dios
a'nti xalakahuan lā' scana'nca.
¹⁰Lā' huancan a'nchi hui'xina'n
ka'lhīpā'na'ntittza' ixO'kxa' Dios a'nti
naminācha' nac a'kapūn. Huā'mā' Dios
mālahuanichokolh. Huā'mā' ū'tza'
Jesús a'nti quincāmāpūtaxtūyāni', lā'
chuntza', a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuakō',
tū' caquincāmāpātīnīni' por
quintalaclē'i'ca'n.

A'nchi Pablo scuji nac Tesalónica

2 Tā'timīn, hui'xina'n ca'tziyā'tit
que tū' chu tlakaj iccāquīlaklani'.
²Hui'xina'n ca'tziyā'tit a'nchi quincā-
tamāpātīnīni' lā' quincātalakapalani' nac
Filipos a'xni'ca' tūna'j xa'icchā'nāuj nac
Tesalónica. Lā' a'uj quincāpātīle'keni'ni'
huā'mā', pero Dios quincāmaktāyani'
lā' chuntza' iccāhuanīni' huan
xatzey tachihuīn a'ntū Dios
māca'tzīnīni'lh lā' tū' iclacapuhuāuj,
a'uj quincātamāmakchuyīcu'tuni'.

³Quina'n iccāmaxqui'ni' tapāstacna'. Lā' a'ntū iccāhuanini' hui'xina'n ū'tza' xastu'ncua'. Tuntū' icpāstacui'. Xa'iccāhuanicu'tunāni' ixtachihuīn Dios, lā' xmān ū'tza' iccāquililaklani'. Tū' iccāqui'a'kxokoni'. ⁴Dios quincālaktzi'ni' xalactzey lā' quincālimāmacū'ni' na'icmāsu'yuyāuj xatzey tachihuīn. Lā' ū'tza' iclimāsu'yuyāuj chu a'nchī Dios lacasqui'n. Quina'n más ictlahuacu'tunāuj ixtapuhuān Dios lā' tū' ixtapuhuāncan' tachi'xcuhū't. Dios ū'tza' laktzi'n qui'a'clhcunucca'n. ⁵Hui'xina'n ca'tziyā'tit que quina'n tū' iccāquilimāka'tli'ni'. Lā' nīn tuntū' iccāqui'a'kxokomaklhticu'tuni'. Huā'mā' Dios ca'tzi. ⁶Tū' xa'iclasasqui'nāuj que huan tachi'xcuhū't naquincāta'a'cnīni'ni'yāni', nīn hui'xina'n, nīn ā'makapitzīn, a'yuj quina'n ixapóstoles Cristo lā' ū'tza' liminī'ni' caquilā'a'cnīni'ni'uj. ⁷Lacatzucu xa'iccātā'chihuīna'nāni' hua'chi kalhatin puscāt a'ntī cāmaktaka'lha ixcamana'. ⁸Xa'iccāpāxqui'yāni' hui'xina'n. Lā' ū'tza' xa'iccālimaxqui'cu'tunāni' tū' xmān huan xatzey tachihuīn; xa'iccāmaxqui'cu'tunāni' nā quinquilh-tamacujca'n, tanto xa'iccāpāxqui'yāni'. ⁹Tā'timīn, hui'xina'n pāstacā'tit a'nchī xa'icscujāuj lā' a'nchī xa'icpātiyāuj para na'iclitapātle'keni'yāuj. Quina'n tū' xa'iccāmāmakasputūcu'tunāni'. Lā' ū'tza' xa'iclisujāuj tuncuj lā' tzi'sa a'xni'ca' xa'iccāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n ixtachihuīn Dios.

¹⁰Hui'xina'n laktzi'ntit lā' Dios nā laktzi'lh a'nchī xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit. Quina'n tzeyā chi'xcuhū'n xa'icuanī'tauj. Lilacatejtin xa'iclatā'kchokoyāuj. Nīn tuntū' xa'ictlahuayāuj a'ntūn tū' limakuan. Lā' chuntza' nīn tinti' tzē naquincālē'ksa'nīni'nāni'. ¹¹Nā hui'xina'n ca'tziyā'tit a'nchī hua'chi kalhatin xatāta' cāmaxqui'

tapāstacna' ixcamana', chuntza' quina'n xa'iccāmaxqui'yāni' tapāstacna' milihuākca'n lā' xa'iccāmākō'xaka'tli'yāni'. ¹²Lā' lej xa'iccāhuaniyāni' que tasqui'nī lilacatejtin nalatā'kchokoyā'tit a'nchī Dios lacasqui'n. Dios ū'tza' a'ntī cāta'sani'nī'ta'ni' a'nlhā xla' māpa'ksīni'n lā' a'nlhā lej cā'tzēhuanī't.

¹³Lā' nā pō'ktu icmaxqui'yāuj pāxcatca'tzi' Dios a'nchī hui'xina'n kalhlaka'ī'tit ixtachihuīn Dios a'xni'ca' xa'iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n ca'tzītit lā' kalhlaka'ī'tit que a'ntū iccāmāsu'ni'ni', ū'tza' ixtachihuīn Dios lā' tū' ixtachihuīncan' tachi'xcuhū't. Lā' stu'ncua' ixtachihuīn Dios. Lā' Dios ū'tza' a'ntī scuja na mi'a'clhcunucca'n hui'xina'n a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit. ¹⁴Hui'xina'n, tā'timīn, cāpātle'keni'ni' a'cxtim hua'chi cāpātle'keni'lh xalanī'n nac Judea a'ntīn tatapa'ksi con Dios lā' takalhlaka'ī' Jesucristo. Mintā'macchicni'ca'n cātamacaputzani' hui'xina'n. Lā' huan israelitas tamacaputzalh ixtā'israelitasca'n xalanī'n nac Judea a'ntīn takalhlaka'ī'. ¹⁵Huan israelitas tamaknīlh huan ixa'cta'sana'ni'n Dios. Lā' tamaknīlh huan Māpa'ksīni' Jesús. Lā' quina'n quincātamacaputzani'. Dios tū' lakati a'ntūn tatlahua xla'ca'n. Xla'ca'n tata'lāsta'la ixlihuākca'n tachi'xcuhū't. ¹⁶Xla'ca'n tū' quincātamakxtekāni' na'iccātā'chihuīna'nāuj a'ntīn tū' israelitas. Quina'n iccātā'chihuīna'ncu'tunāuj para que natapūtaxtu. Lā' chuntza' huan israelitas ā'chulā' taka'lhī ixtalacclē'ī'ca'n. Lā' ū'tza' nacālimāpātīni' Dios.

Pablo ixcālaka'mpalacu'tun xalanī'n nac Tesalónica

¹⁷A'xni'ca' iccāmāxtekni' lā' lātma'j tū' xa'iccālaktzi'nāni', pō'ktu xa'iccāpāstacāni' hui'xina'n lā' lej xa'iccālaktzi'ncu'tunāni'. ¹⁸Quina'n xa'iccālaka'ncu'tunāchāni' hui'xina'n. Lā'

quit, Pablo, xa'iccālaka'ncu'tunāchāni' makhūhua' pero huan ko'ti'ti' tū' quincāmaxtekni' na'ica'nāchāuj.
¹⁹ A'xni'ca' huan Māpa'ksini' Jesucristo namin lā' natahui'layāuj na ixlacapūn, na'iccālipāxuhuayāni' como kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' por mimpālacataca'n naca'tzican a'nchī xa'ictā'scujāuj Dios.
²⁰ Chuntza' hui'xina'n quilāmaxqui'yāuj tapāxuhuān lā' iclika'tla'jca'tziyāuj por hui'xina'n.

3 Como tū' xa'icca'tziyāuj a'nchī ixlilatā'hua'nā'tit, tū'tza' xa'ictāyani'yāuj. Ictipuhūāuj xa'ictachokouj qui'a'cstuca'n, quit lā' Silas, nac Atenas, ² lā' xa'iccālakmacā'nchāni' Timoteo, quintā'tinca'n. Xla' tā'scujā Dios lā' māsuyū xatzey tachihuūn a'ntū ixpālacata Cristo. Iccālakmacā'nchāni' para que nacāmaxqui'yāni' tapāstacna' lā' nacāmaktāyayāni' para que más xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit. ³ Huā'mā' ictlahuāuj para que tū' nataxtutāya'yā'tit por ixpālacata a'ntū lipātini'mpā'na'ntit. Hui'xina'n ca'tziyā'tittza' que tasqui'nī que napātini'nāuj huā'tzā'. ⁴ A'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lachāni' iccāhuanini' a'nchī nalipātini'nāuj. Lā' chuntza' pātle'kelh. U'tza' huā'mā' ca'tziyā'tit. ⁵ Lā' ū'tza' iclimacā'ncha' Timoteo. Como tū' xa'icca'tzi' a'nchī ixlilatā'hua'nā'tit, tū'tza' xa'ictāyani'. Xa'icca'tzīcu'tun palh ixkalhlaka'ī'yā'titcus xa'nca. Quit xa'icca'tzīcu'tun palh huan ko'ti'ti' xmān ixcālilaktzi'ni'ta'ni'. Chuntza' chu xmān xa'icscujtamaka'uj.

⁶ Chuhua'j Timoteo ix-cālakanī'ta'nchāni' lā' chimpātza'. Quincāhuaniyāni' a'nchī lej xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit lā' a'nchī lāpāxqui'yā'tit. Lā' nā quincāhuaniyāni' a'nchī quilāpāstacmā'nanchāuj pō'ktu lā' quilāpāxqui'yāuj. Lā' xla' quincāhuanini' que hui'xina'n quilālaktzī'ncu'tunāuj chuntza' hua'chi iccālaktzī'ncu'tunāni'

nā quina'n. ⁷ Lā' como icca'tziuj que hui'xina'n nā xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit, ū'tza' xa'iclitako'xaka'tli'yāuj, ayuj xa'icpātini'mā'nauj lā' ayuj lej ixquincāpātle'keni'mā'ni' a'ntūn tū' tzey. ⁸ Chuhua'j iclipāxuhuayāuj como icca'tziujtza' que hui'xina'n nā xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit quiMāpa'ksini'ca'n. ⁹ Lā' chuhua'j tzē na'icmaxqui'yāuj pāxcatca'tzi Dios por mimpālacataca'n. Icmāxqui'yāuj lhūhua' pāxcatca'tzi Dios porque lej iclipāxuhuayāuj na ixlacapūn Dios por mimpālacataca'n. ¹⁰ Tuncuj lā' tzi'sa lej icsqui'ni'yāuj Dios que ca'iccālaka'nchāni' hui'xina'n porque iccāmāsu'ni'cu'tunāni' ā'macsti'na'j a'ntū ticāspuṭni'yāni' hui'xina'n a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit.

¹¹ Māni' Dios, quinTāta'ca'n, lā' quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo caquincātamakstekni' para que tzē na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n. ¹² Cacāmaktāyani' huan Māpa'ksini' para que ā'chulā' nalāpāxqui'yā'tit, lā' ā'chulā' nacāpāxqui'yā'tit ixlihuākca'n tachi'xcuhi't, chuntza' hua'chi quina'n iccāpāxqui'yāni' hui'xina'n. ¹³ Dios cacāmāhuixcānini' lā' cacāmāpānūni'kō'ni' ixlihuāk a'ntū ko'hua'jua' na mi'a'clhcunucca'n para que chuntza' nin tinti' tzē caticālē'ksa'nini'ni' a'xni'ca' natāyayāchipitit na ixlacapūn quinTāta'ca'n Dios a'xni'ca' namimpala quiMāpa'ksini'ca'n Jesús con ixlihuākca'n a'nti ixla'.

A'nchīn tzē nalilatahui'lacan chu a'nchī Dios lacasqui'n

4 A'xmān iccāhuanicu'tunāni' hui'xina'n, tā'timīn. Quina'n iccāmāsu'ni'ni' a'nchī nalilatā'kchokoyā'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n. Lā' chuntza' latā'kchokopā'na'ntit. Lā' chuhua'j quina'n iccāsqi'ni'yāni' hui'xina'n lā' iccāmaxqui'yāni' tapāstacna' por

ixquilhtampān Jesús: ā'chulā' chuntza' calatā'kchokotit.

²Hui'xina'n pāstacā'tit a'ntū iccāmāsu'ni'ni' por ixquilhtampān Māpa'ksini' Jesús. ³Dios lacasqui'n que lilacatejtin nalatahui'layā'tit. Tū' namakpuscātini'nā'tit. ⁴Caca'tzi'tit

milihuākca'n a'nchī naputzayā'tit mimpuscātca'n chu a'nchī mini'ni' na ixlacapūn Dios lā' nā na ixlacapūnca'n tachi'xcuhui't. ⁵Tū' caputzatit mimpuscātca'n con xako'hua'jua' tapāstacna' hua'chi tatlahua huan chi'xcuhui'n a'ntin tū' talakapasa Dios.

⁶Tū' timakpuscātini'nā'tit. Tū' tilālakat-lajayā'tit chuntza', porque chuntza' tū tzey tlahuani'yā'tit ā'chā'tin chi'xcu'. QuiMāpa'ksini'ca'n nacāmāpātini' a'nti chuntza' natatlahua. Lā' ū'tza' huā'mā' xa'nca iccāhuanini'ta'ni' hui'xina'n xapū'la. ⁷Dios quincālacasacni'ta'ni' lā' xla' tū' lacasqui'n natlahuayāuj a'ntūn ko'hua'jua'. Quincālacasacni'ta'ni' para natlahuayāuj a'ntū xatzey na ixlacapūn Dios. ⁸A'ntin tū' natatlōkentaxtū huā'mā' līmāscā'tin, xlaca'n tū' talakmaka'n chi'xcuhui'n; xlaca'n talakmaka'n Dios. Lā' Dios ū'tza' a'nti quincāmaxqui'yāni' huan Espīritu Santo.

⁹Como hui'xina'n lāpāxqui'yā'tit litā'timin, chuntza' tū' tasqui'ni na'iccāhuaniyāni' nīn tuntū' ixpālacata huā'mā'. Dios cāmāsu'ni'ni'ta'ni'tza' a'nchī nalāpāxqui'yā'tit hui'xina'n. ¹⁰Lā' chuntza' tū' xmān lāpāxqui'yā'tit, hui'xina'n nā cāpāxqui'yā'tit ixlīhuākca'n huan tā'timin xalanī'n na ixlīhuāk huan estado de Macedonia. Lā' iccāsqui'ni'yāni' que ā'chulā' cacāpāxqui'tit. ¹¹Nalihui'liyā'tit ca'cs natahui'la'yā'tit. Lā' tū' calimaktanū'tit a'ntūn tū' mimaca'tzica'n. Lā' casujtit. U'tza' huā'mā' iccāhuanini'ta'ni' pū'la. ¹²Lā' chuntza' nacāta'a'cnini'ni'yāni' xlaca'n a'ntin tū' takalhlaka'i'

ixtachihuin Dios. Lā' chuntza' tzē nalitapātle'keni'yā'tit.

A'xni'ca' namimpala huan Māpa'ksini'

¹³Iclacasqui'nāuj que caca'tzītīt a'ntū ixlīstu'ncua' ixpālacata a'ntin tanini'ttza'. Chuntza' tū' catilakaputzatit hua'chi talakaputza xlaca'n a'ntin tū' taka'lhimā'na para natalakchā'n Cristo. ¹⁴Quina'n kalhlaka'i'yāuj que Jesús nilh lā' nā lakahuanchokoh. Lā' nā chuntza' kalhlaka'i'yāuj que ixlīhuākca'n a'nti ixtakalhlaka'i' Jesús a'xni'ca' tanilh, nā xlaca'n nacāmālakahuanichoko Dios a'xni'ca' namimpala Jesús.

¹⁵Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' a'ntū hualh quiMāpa'ksini'ca'n. A'xni'ca' namimpala huan Māpa'ksini', quina'n a'nti xalakahuancus tū' caticāmakxtekui xlaca'n a'nti tanini'ttza'. ¹⁶Lā' huanmā' chi'chini' huan Māpa'ksini' nayujāchi de nac a'kapūn lā' lej pa'lha nahuan lakatin līmāpa'ksin. Lā' huan xapuxcu' ángeles nata'sa. Lā' namakata'sacan ixliskoli' Dios para nacāmāca'tzinīcan que mimā'tza' huan Māpa'ksini'. Xapū'la natalakahuanchoko xlaca'n a'nti ixtakalhlaka'i' Cristo a'xni'ca' tanilh. ¹⁷Lā' chu tuncan xlaca'n lā' nā quina'n a'nti xalakahuancus, quilīhuākca'n naquincātamā'kayāhua'yāni' nac pokl-hnu'. Lā' nalakchā'nāuj huan Māpa'ksini' nac cā'ū'ni'n tālhmā'n. Lā' para pō'ktu chuntza' natā'tahui'layāchāuj quiMāpa'ksini'ca'n. ¹⁸Lā' huā'mā' tachihuin nalālīmāpāstaqui'yā'tit. Lā' chuntza' nalālīmākō'xamāka'tli'yā'tit.

5 Tā'timin, tū' tasqui'ni na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n lhānīn napātle'ke huā'mā' lā' lhānīn namin huan Māpa'ksini'. ²Hui'xina'n xa'nca ca'tziyā'tit que nīn tinti' ca'tzi lhānīn namin huan Māpa'ksini'. Chu līmaktin namin hua'chi chu līmaktin min huan ka'lhāna' de tzi'sa. ³A'xni'ca' natahuan tachi'xcuhui't: “Ca'cs hui'lāna'uj, tuntū'

catilalh”, chu limaktin nala huan lakuat. Lacapalh nala huan lakuat hua'chi a'xni'ca' nachini' ixtaca'tzāt kalhatin puscāt a'xni'ca' nalacatuncuítza' ixcaman. Lā' tū' catitapūtaxtunī'lh huan lakuat. ⁴Xlaca'n tū' talakapasa Dios lā' tū' taca'tzi' palh Jesucristo namimpala. Chu limaktin natasu'yu hua'chi a'xni'ca' namin kalhatin ka'lhāna' de tzi'sa. Hui'xina'n tū' hua'chi xlaca'n como hui'xina'n lakapasā'tit ixtachihuīn Dios lā' ka'lhīpā'na'ntit Jesucristo hasta a'xni'ca' namin. ⁵Hui'xina'n xalanī'n nac cā'tuncuj lā' latlā'hua'nā'tit nac cā'xkakana'. Como tū'tza' tlahuacu'tunā'tit a'ntūn tū' tzey, hui'xina'n tū'tza' xalanī'n nac cā'tzi'sa. Tū'tza' latlā'huanāuj a'nlhā cā'pucsua' como Dios xtāpalinī'ttza' quintapāstacna'ca'n. ⁶Hua'chilh ixtalhtatani't xlaca'n a'ntīn tū' talakapasa ixtachihuīn Dios. Tū' calaujtīt hua'chi xlaca'n. Skalalh calaujtīt lā' cuenta catlahuaujtīt que tū' natlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. ⁷Cā'tzi'sa lhtatacan lā' cā'tzi'sa ka'chīcan. Xalanī'n nac cā'tzi'sa hua'chilh ixtalhtatani't lā' hua'chilh ixtaka'chīnī't, como tū' tapāstaca a'ntū ixlā' Dios lā' tū' tatlahua cuenta a'nchī lacatejtin natalatā'kchoko. ⁸Quina'n tū' hua'chi xlaca'n como quina'n xalanī'n nac cā'tuncuj. Huan tropa ka'lhī ixlu'xu' de licā'n a'ntū napūtamakāya ixa'clhcunuc. Lā' quina'n ka'lhīyāuj a'ntū napūtamakāyayāuj nac qui'a'clhcunucca'n. Kalhlaka'ī'yāuj Jesucristo lā' pāxqui'ni'nāuj chu a'nchī xla' quincāmāsu'ni'ni'. Lā' ū'tza' lipūtamakāyayāuj qui'a'clhcunucca'n. Lā' ū'tza' tū' makxteka natanū na qui'a'clhcunucca'n a'ntū ko'hua'jua'. Huan tropa ka'lhī ixtā'knu' de licā'n a'ntū napūtamakāya ixa'kxāk. Lā' quina'n ka'lhīyāuj a'ntū napūtamakāyayāuj quintapāstacna'ca'n. Quina'n kalhlaka'ī'yāuj que napūtaxtuyāuj.

Lā' ū'tza' lipūtamakāyayāuj. Lā' ū'tza' tū' makxteka natanū a'ntūn tū' tzeyā tapāstacna'. ⁹Dios quincālacsacnī'ta'ni' lā' tū' quincāmāpātīnicu'tunāni' a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'. Quincālacsacnī' para que naquincāmāpūtaxtūyāni' quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. ¹⁰Lā' Jesucristo, xla' līnīlh por quina'n para que natā'latahui'layūj xla', palh nīnī'taujtza' o lakahuanāujcus a'xni'ca' xla' namimpala. ¹¹Lā' por ixpālacata huā'mā' calālimaxqui'tit tapāstacna' lā' calāmāhuixcānī'tit chuntza' a'nchī tlahuapā'na'ntit hui'xina'n chuhua'j.

Pablo cāchihuīna'maxqui'lh huan tā'timīn

¹²Iccāsqi'ni'yāni', tā'timīn, cacā'a'cnīni'ni'tit huan xanapuxcu'nu' a'ntī tatā'scuja Māpa'ksini'. Huan Māpa'ksini' cālacsacnī't xlaca'n para nacātamāsu'ni'yāni' lā' nacātamaxqui'yāni' tapāstacna'. ¹³Lej cacā'a'cnīni'ni'tit lā' cacāpāxqui'tit por ixpālacata ixtascujūtca'n. Hui'xina'n tū' calāsta'la'tit.

¹⁴Lā' iccāmaxqui'yāni' tapāstacna', tā'timīn. Cacāquilhni'tit macsti'na'j a'ntī chu xmān talatlā'huan. Cacāhuanilī'pintit a'ntīn talakachā'ni'ni't. Cacāmakāya'tit a'ntīn tūna'j xa'nca takalhlaka'ī'. Cacātāyani'tit ixlihuākca'n.

¹⁵Calē'capintit nalātlahuani'yā'tit a'ntū limakuan. Lā' nā chuntza' cacātlahuani'tit ixlihuākca'n a'ntū limakuan. Lā' tū' titlahuani'yā'tit ā'chā'tin a'ntūn tū' tzey, a'uyj xla' cātlahuani'ni'ta'ni' a'ntūn tū' tzey.

¹⁶Pō'ktu capāxuhua'tit. ¹⁷Pō'ktu cakalhtō'ka'tit. ¹⁸Camaxqui'tit pāxcatca'tzi' Dios chu a'ntū cāpātle'kēni'yāni'. Chuntza' Dios lacasqui'n natlahua'yā'tit hui'xina'n a'ntīn tapa'ksi'yā'tit con Cristo.

¹⁹Tū' camāmakchuyī'tit huan Espiritu Santo a'nchī scuja. ²⁰Tū' calakmaka'ntit a'ntūn tahuan ixa'cta'sana'nīn Dios. ²¹Lā' xa'nca napāstacā'tit palh tzey o tū' tzey a'ntūn tahuan lā' camaklhtīni'ntit a'ntūn tzey. ²²Camakxtektit huāk a'ntū xako'hua'jua'.

²³Māni' Dios cacātlahuani' hui'xina'n lej xalacuan. Dios ū'tza' a'ntī tza'ta'ta' tlahua qui'a'clhcunucca'n. Xla' cacāmāpānūni'ni' a'ntūn tū' tzey. Lā' cacāmaktāyani' para que tū' natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Lā' cacāmaktāyani' para que tū' natanū a'ntū ko'hua'jua' na mintapāstacna'ca'n lā' na mi'a'clhcunucca'n hasta a'xni'ca' namin quiMāpa'ksīni'ca'n

Jesucristo. ²⁴Ixlihuāk huā'mā' Dios nacātlahuani'yāni' como ū'tza' a'ntī cālacsacni'ta'ni' lā' ū'tza' tlōkentaxtū.

A'xmān lisicua'lanālin

²⁵Tā'timīn, cacalhtō'ka'tit por quina'n.

²⁶Cacāsaludarlitit lā' cacāpūsco'ka'tit ixlihuākca'n huan tā'timīn chu a'nchī minī'ni' entre litā'timīn a'ntin tatapa'ksi con Dios.

²⁷Iccālimāmacū'yāni' por ixquilhtampān Māpa'ksini' cacālakapūtle'keni'kō'tit ixlihuākca'n huan tā'timīn huā'mā' carta a'ntū ictzo'kmā'.

²⁸Cacāsicua'lanālini'

quiMāpa'ksini'ca'n

Jesucristo.

Amén.

Ixlikalhtu' Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalani'n nac Tesalónica

**Pablo lā' a'nti ixtatā'scuja
tatzō'kli lakatin carta**

1 Ictzo'knunāuj quina'n, Pablo lā' Silvano lā' Timoteo. Iccātzō'knuni'yāni' hui'xina'n xalani'n nac Tesalónica a'nti kalhlaka'iyā'tit lā' tā'tapa'ksiyā'tit Dios quinTāta'ca'n lā' nā huan Māpa'ksini' Jesucristo. ²Cacāsicua'lanālini' Dios quinTāta'ca'n lā' huan Māpa'ksini' Jesucristo. Lā' xa'nca cacā'a'nī'ni'ni'.

Dios nacāmāclē'nī a'ntin talaclē'n

³Quina'n icca'tziyāuj que hui'xina'n kalhlaka'ipā'na'ntit ā'chulā' lā' milihuākca'n lāpāxqui'pā'na'ntit ā'chulā'. Lā' ū'tza' tasqui'nī nalimaxqui'yāuj pō'ktu pāxcatca'tzi Dios. Chuntza' mini'ni'. ⁴Lā' ū'tza' quina'n lej iclīka'lhīyāuj tapāxuhuān a'xni'ca' iccāhuanīyāuj xla'ca'n a'ntin tatapa'ksi con Dios, a'nchī hui'xina'n latlā'hua'nā'tit. Iccāhuanīyāuj a'nchī hui'xina'n xa'nca kalhlaka'iyā'titcus lā' tū' tamakchuyini'ta'ntit a'yuj lej cātalīmacaputzayāni' hui'xina'n lā' lej pātiyā'tit lej lhūhua' catūhuā. ⁵Chuntza' lītasu'yu que Dios xa'nca ca'tzi a'nchī nalīlacāxtlahuakō'. Lā' chuntza' lītasu'yu que Dios nacālaktzī'nāni' xalacuan para natanū'yā'tit a'nlhā xla' māpa'ksini'. Hui'xina'n tapa'ksiyā'tit con Dios. Lā' ū'tza' lipātini'mpā'na'ntit.

⁶Ca'tziyāuj a'nchī tzey nalīlacāxtlahua Dios. A'nti cātamacaputzayāni' hui'xina'n xla'ca'n natamāpala con Dios lā' xla' nacāmāpātini'. ⁷Dios namājaxī a'nchī lipātini'nāuj hasta a'xni'ca' natasu'yu huan Māpa'ksini' Jesús. Naminācha' de nac a'kapūn. Lā' por ixquilhtampān natatā'min

ixāngeles. ⁸Jesucristo natalacsu'yu nac cā'lamana'. Lā' nacāmāmāpalanikō' a'ntin tū' talakapascu'tulh Dios lā' tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh huan xatzey tachihuīn ixpālacata quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. ⁹Xla'ca'n nacāmāpātini' Dios para pō'ktu como nacāmāxtunquīcan para pō'ktu na ixlacapūn Dios lā' huan xkakana' a'ntū mālacsu'yu ixlimāpa'ksin Dios. ¹⁰Lā' huanmā' chī'chini' a'xni'ca' namin huan Māpa'ksini', nata'a'cnini'ni' ixtachi'xcuhuī't, lā' natalē'cnini'n ixlihuākca'n a'ntin takalhlaka't'. Lā' nā chuntza' natlahua'yā'tit nā hui'xina'n porque kalhlaka'ī'nī'ta'ntit a'ntū iccāhuanini'.

¹¹Lā' ū'tza' iclīkalhtō'ka'yāuj pō'ktu por hui'xina'n. Icsqui'ni'yāuj Dios que xa'nca nalatā'kchokoyā'tit hui'xina'n, chu a'nchī tasqui'nī natalatā'kchoko xla'ca'n a'nti cālacsacnī't Dios para que Dios nacālaktzī'nāni' xalacuan hui'xina'n. Icsqui'ni'yāuj Dios cacāmaktāyani' natlōkentaxtūyā'tit ixlihuāk xatzey mintapuhuānca'n, lā' huāk tzey a'ntū tlahua'cu'tunā'tit como hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntittza'. Ixlihuāk huāmā' Dios tzē natlahua porque ka'lhī limāpa'ksin. ¹²Lā' chuntza' na'a'cnini'ni'can quiMāpa'ksini'ca'n por mimpālacataca'n. Lā' hui'xina'n nacāta'a'cnini'ni'yāni' por ixpālacata Jesucristo. Huāmā' tzē chuntza' nala porque lej ka'lhī talakalhu'mān quinDiosca'n lā' quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo.

Huan chi'xcu' a'nti más ca'tzanca'tzi

2 Chuhua'j na'iccāhuanīyāni' hui'xina'n a'ntū napātī'ke a'xni'ca' namin quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo, lā' a'nchī quina'n nalaktakēxtimīyāuj na ixlacapūn. Ixpālacata huāmā' iccāhuanīcu'tunāni' catūhuā. ²Tū' catamakxtektit que chu limaktin namāmakchuyīcan mintapāstacna'ca'n.

Lā' tū' catamakchuyi'tit a'xni'ca' huanca que chini'ttza' huan chi'chini' a'ntū napūmin huan Māpa'ksini'. Chō'la chuntza' cāhuanini' kalhatin ixa'cta'sana' Dios o kalhatin a'nti māsū'yu ixtachihuīn Dios. Chō'la catihuā cāhuanini' que iccāmacā'ni'ni'ta'nchāni' lakatin carta a'nlhā xa'ictzo'kni'tauj que chini'ttza' huan chi'chini' a'ntū napūmin huan Māpa'ksini'. Tū' stu'ncua'. Tū' chuntza' ictzo'knunī't. ³Tū' cacāta'a'kxokoni' por xpālacata nin tuntū'. Huanmā' chi'chini' tūna'j catilalh. Pū'la lhūhua' natatā'lāsta'la Dios, lā' natusu'yu huan kalhatin chi'xcu' a'nti más ca'tzanca'tzī que ixlihuākca'n tachi'xcuhi't. Xla' lihui'licani't na'a'n nac pūpātīn. ⁴Xla' nala ixtā'ca'tzaca'n ixlihuāk a'nti cāhuanican dioses lā' ixlihuāk a'ntū cātaquilhpūtani'can. Xla' natahui'la na ixlītokpān Dios lā' nahuan que ū'tza' māni' Dios. Lā' xla' nacāmāquilhputi tachi'xcuhi't. ⁵¿Chu tū' pāstacā'tit a'nchi xa'iccāhuaniyāni' huāk huā'mā' a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n? ⁶Lā' hui'xina'n ca'tziyā'tit a'ntūn tū' makxteka natusu'yu chuhua'j huan chi'xcu' a'nti lej ca'tzanca'tzī. Hasta a'xni'ca' laclhcāhui'lica, hasta a'xni'ca' natusu'yu. ⁷Chuhua'j lakatzē'k scujmā' ixlimāpa'ksin huan ko'ti'ti'. Lā' chuntza' nascujtamā' lakatzē'k hasta namāpānūcan huan tīn tū' makxteka tasu'yu huan chi'xcu' a'nti lej ca'tzanca'tzī. ⁸Lā' chu tuncan natusu'yu. Lā' ā'calistān natusu'yu huan Māpa'ksini' Jesucristo. Lā' xla' xmān nasu'nu' lā' chuntza' nalimakni huan chi'xcu' a'nti lej ca'tzanca'tzī. Lā' como Jesucristo lej ka'lhī ixlimāpa'ksin, xmān natusu'yu, lā' xmān chuntza' nalimāspūtū ixlimāpa'ksin huan chi'xcu' a'nti lej ca'tzanca'tzī. ⁹Lā' a'xni'ca' namin huan chi'xcu' a'nti lej ca'tzanca'tzī, xla' naka'lhī ixlimāpa'ksin ko'ti'ti'

lā' natlahua tāpālhūhua' lē'cnin lā' laka'tla'n catūhuā a'ntū li'a'kxokonu'n. ¹⁰Lā' como xla' lej xaca'tzanca'tzin, nacā'a'kxoko xlaca'n a'nti natapātini'n nac pūpātīn. Natapātini'n a'ntza' porque tū' tamaklhtini'ncu'tulh ixtachihuīn Dios a'ntū lej stu'ncua' lā' a'ntū māsū'yu a'nchi lipūtastucan. ¹¹Lā' como tū' tamaklhtini'ncu'tulh a'ntū xastu'ncua', Dios cāmakxteka nacā'a'kxokocan. Lā' ū'tza' talikalhlaka'i' a'ntūn tū' stu'ncua'. ¹²Lā' chuntza' Dios nacālacāxtlahuakō' lā' nacāmāpātīnikō' ixlihuākca'n a'ntin tū' takalhlaka'i'lh a'ntū xastu'ncua' lā' xmān ixtalakati natatlahua ixtalaclē'i'ca'n.

Dios cāmāpūtaxtūcu'tun huan tachi'xcuhi't

¹³Lā' chuhua'j, tā'timīn, ca'tziyāuj que cāpāxqui'yāni' huan Māpa'ksini'. Lā' chuhua'j tasqui'ni na'icmaxqui'yāuj pāxcatca'tzi Dios porque Dios cālacsa'ni' hui'xina'n a'xni'ca' tūna'j ixa'nān quilhtamacuj, para que napūtaxtuyā'tit. Como hui'xina'n kalhlaka'i'yā'tit a'ntū ixlistu'ncua' lā' como huan Espiritu Santo cātlahuani' xalacuan hui'xina'n, lā' chuntza' Dios nacālimāpūtaxtuyāni' hui'xina'n. ¹⁴Quina'n iccālē'ni'chāni' huan xatzey tachihuīn xpālacata Jesucristo. Lā' chuntza' cālita'sani'ni' Dios. Xla' cāta'sani'ni' hui'xina'n para que chuntza' hui'xina'n nalakchipinā'tit quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo nac a'kapūn a'nlhā cā'tzēhuanī't.

¹⁵Lā' ū'tza' xa'nca' calitāya'tit lā' tū' camakxtektit huan limāsa'tin a'ntū iccāhuanini' lā' a'ntū ictzo'kui nac carta. ¹⁶Dios quinTāta'ca'n, xla' quincāpāxqui'yāni' lā' quincāmaxqui'yāni' talāko'xamāka'tli'n a'ntūn tū' maktin catispūtli. Xla' quincāmāca'tzīniyāni' que tū' chu tlakaj ka'lhimā'nauj a'ntū xatzey a'ntū xla' naquincātlahuani'yāni'. Dios,

xla' lakalhu'mana'n. Lā' ū'tza' huāk quincālītlahuani'yāni' ixlīhuāk huā'mā'.¹⁷ Icsqui'ni'yāuj huan Māpa'ksini' Jesucristo lā' Dios quinTāta'ca'n que cacātamaxqui'ni' talāko'xamāka'tlī'n lā' cacātamāhuixcānini' para que chuntza' natlahua'yā'tit lā' nahua'nā'tit huāk a'ntūn tzey.

Pablo cāsqui'ni'lh huan tā'timīn que catalikalhtō'ka'lh para xla'

3 Lā' chuhua'j, tā'timīn, ca'orarli'tit por quina'n. Casqui'ntit que ixtachihuīn Dios ca'a'kahualh lā' ca'a'cnīni'ni'ca chuntza' hua'chi a'cnīni'ni'tit hui'xina'n.² Lā' nā casqui'ntit que Dios caquincāmāpū-taxtūni' de na ixlīmāpa'ksinca'n huan xalacca'tzanca'tzīni'n chi'xcu'huīn a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' limakuan. A'makapitzīn tachi'xcu'huī't tū' takalhlaka'ī' lā' ū'tza' lī'a'nan huan tachi'xcu'huī't a'ntī lej taca'tzanca'tzī.³ Huan Māpa'ksini' pō'ktu tlōkentax-tūkō'. Xla' nacātamāhuixcāni'yāni' lā' nacāmaktaka'lhāni' lā' chuntza' tū' caticātlajani' huan ko'ti'ti'.⁴ Quina'n iclipāhuanāuj huan Māpa'ksini'. Lā' ū'tza' a'ntī cāmaktāyayāni'. Lā' ū'tza' iclica'tziyāuj palh tlaha'pā'na'ntit a'ntū iccāhuanini' lā' ā'chulā' natlahua'yā'tit.⁵ Cacāmaktāyani' hui'xina'n huan Māpa'ksini' Jesucristo para que ā'chulā' naca'tziyā'tit a'nchī Dios cāpāxqui'yāni'. Lā' cacāmaktāyani' para que natāyani'yā'tit a'ntūn cāpātle'keni'yāni', chuntza' hua'chi Cristo tāyani'kō'lh.

Tasqui'nī que natascuja ixlīhuākca'n

⁶Lā' chuhua'j, tā'timīn, ic-cālīmāpa'ksiyāni' a'ntū ixquilhtampān quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. Cataxtunquītīt de ixlīhuākca'n huan tā'timīn a'ntīn chu xmān talatlā'luan lā' tū' ta'a'kahuā'nani' huan līmāscā'tin a'ntū iccāhuanini'ta'ni' hui'xina'n.

⁷Hui'xina'n ca'tziyā'tittza' que tasqui'nī que naquilāmaksca'txtuyāuj a'nchī xa'icscujāuj. Quina'n tū' laclhquititni' xa'icuanī'tauj a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lanī' hui'xina'n.⁸ Ic-cāmāpalauj a'ntī ixquincāmāhuī'yāni'. Lā' lej pal'ha xa'icscujāuj de tuncuj lā' de tzi'sa porque quina'n tū' xa'iccāmāmakasputūcu'tunāni'.

⁹Lā' a'yuj xa'icka'lhiyāuj derecho chu ixquilāmāhuī'uj, pero quina'n xa'icscujāuj porque xa'iclicasqui'nāuj que hui'xina'n naquilāmaksca'tāuj.

¹⁰A'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lanī' hui'xina'n, iccāhuanini' chuntza': Palh a'nan catihuā a'ntīn tū' scujcu'tun, tū' cahuā'yalh.¹¹ Quincāthuanīyāni' que makapitzīn de hui'xina'n lhquititni' lā' talīmaktanū a'ntū tū' ixmaca'tzica'n lā' nīn tuntūyā lītlōt tatlahua.

¹²Lā' xlaca'n iccāmāpa'ksiyāuj lā' iccāmaxqui'yāuj tapāstacna' por ixquilhtampān Jesucristo: Ca'cs catatahui'lalh lā' catascujli lā' chuntza' catalītapātle'keni'lh xlaca'n.

¹³Tā'timīn, tū' calakachipini'tit natlahua'yā'tit a'ntū xatzey.¹⁴ Palh catihuā tū' a'kahuāna'ni'cu'tun a'ntū icuanī'tauj nac huā'mā' carta, caxa'ncalaktzi'ntit tichū. Lā' tū' chu lakatin catā'pintit hasta que namāxana'n xla'.¹⁵ Pero tū' calaktzi'ntit hua'chi kalhatin tā'ca'tza. Xla' mintā'tinca'n. Camaxqui'tit tapāstacna'.

A'xmān lisicua'lanālīn

¹⁶Huan Māpa'ksini' Jesucristo ū'tza' a'ntī cāmāzta'ta'ti'ni'yāni' mi'a'clhcunucca'n. Cacāmaktāyani' huan Māpa'ksini' para que pō'ktu natza'ta'ta'n mi'a'clhcunucca'n, chuxatū nacāpātle'keni'yāni'. Huan Māpa'ksini' pō'ktu cacā'o'kska'lhilē'ni' milīhuākca'n.

¹⁷Quit Pablo ictzo'ka huā'mā' saludos con quimacan. U'tza' huā'mā' ixlīlakapascan ixlīhuāk quincartas. Chuntza' iccātzo'ka.¹⁸ QuiMāpa'ksini'ca'n Jesu-

cristo cacāsicua'lanālini' milihuākca'n
hui'xina'n. Amén.

Huan Xapū'la Carta a'ntū Macā'ni'ca Timoteo

Pablo tzo'knuni'lh Timoteo

1 Quit Pablo, ixapóstol Jesucristo por ixquilhtampānca'n Dios a'nti māpūtaxtūnu'n lā' Jesucristo a'nti kalhlaka'ī'yāuj. ²Timoteo, quit ictzo'knuni'mā'ni'. Hui'x hua'chi qui'o'kxa' porque icmākalhlaka'ī'nini' ixtachihuīn Dios. Dios camaktaka'lhni' lā' calakalhu'mani'. Lā' xa'nca calatahui'la' ixpālacata quinTāta'ca'n Dios lā' Jesucristo quiMāpa'ksini'ca'n.

Māpa'ksilh ixpālacata a'ntīn tamāsu'yu a'ntū tū' stu'ncua'

³A'xni'ca' xa'ica'mā' nac Macedonia, lej icuanini' ixtachoko nac Efeso para nacāmāpa'ksiya' ā'makapitzīn que tū'tza' catamāsu'yulh a'ntūn tū' stu'ncua' ixpālacata Cristo. ⁴Lā' nacāhuaniya' que tū' ixmacat'zica'n huan listas de ixtacuīni'ca'n ixnapapna'ca'n lā' a'ntū xmān cuentos ixpālacata ixnapapna'ca'n. Huā' tamā'na tū' tzey porque xmān talacapūchihuīna'nini'n. Lā' chuntza' tūlalh catimāsu'yulh ixtapuhuān Dios. A'nti xa'nca takalhlaka'ī', xmān xlaca'n tzēn taca'tzī ixtapuhuān Dios. Chuntza' icuanipalayāni'.

⁵Maclacasqui'n quina'n nacāmāsu'ni'yāuj a'nchī lāpāxqui'can porque takalhlaka'ī'lh ixtachihuīn Dios lā' porque taxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n lā' chuntza' lej tzey talalh ixtapāstacna'ca'n. ⁶Lā' ā'makapitzīn tapātza'nkāni't lā' ū'tza' lītasu'yu que xmān chu tlakaj talālihuani. ⁷Lej tamāsu'yucu'tun huan ixley Moisés lā' tū' tamāchekxī a'ntū tamāsu'yumā'na. Lā' nīn tū' tamāchekxī a'ntū tahuan. Pero a'yuj, lej tachihuīna'n.

⁸Ca'tziyāuj que tzey huan ley a'ntū tzo'kli Moisés palh a'cnini'ni'can lā' palh tū' xtāpalican. ⁹Huan lacuan chi'xcuui'n tū' tamaclacasqui'n huan ley. Maclacasqui'ncan huan ley para nacāmāpa'ksican a'ntin tū' tzey lā' a'ntin tū' ta'a'kahuāna'n. Nā chuntza' para a'ntin talaclē'n lā' tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. Nā maclacasqui'n huampala para a'ntin tū' ta'a'cnini'ni' nīn tuntū'. Nā huan ley para a'ntin tamaknī ixtāta'ca'n, o ixtzi'tca'n, o ā'chā'tin chi'xcu'. ¹⁰Lā' huan ley para a'ntin tamakpuscātini'n lā' a'ntin tālāka'lhī huan kalhatin chi'xcu' hua'chi ixpuscāt lā' a'ntin ta'a'kxokonu'n lā' a'ntin taka'lhān camana' lā' a'ntin tahuan a'ntūn tū' stu'ncua' na ixlacapūn juez. Lā' huan ley para ixlihuākca'n a'ntin tatlahua catūhuā a'ntū contra ixtachihuīn Dios. ¹¹U'tza' ixtachihuīn Dios a'ntū quilimāmacū'ca para namāscat'ini'n lā' ū'tza' quincāhuaniyāni' a'nchī lej xkaka Dios lā' lej sicua'lanālani't xla'.

Maxqui'lh pāxcatca'tzī por ixtalakalhu'mān Dios

¹²Icmaxqui' pāxcatca'tzī quiMāpa'ksini' Cristo Jesús porque quilaktzī'nī't tzey para na'ictā'scuja lā' para na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios. Lā' quimāhuixcānīlh para quilītlōt. ¹³Xapū'la tū' tzey a'nchī iccālichihuīna'lh a'ntin ixtakalhlaka'ī' lā' xa'iccāmacaputza lā' xa'iccālakapala xlaca'n. Pero Dios quilakalhu'malh porque tū' xa'icca'tzī a'ntū xa'ictlahuamā' lā' tūna'j xa'ickalhlaka'ī'nī't. ¹⁴Lā' lej lhūhua' quilakalhu'malh quiMāpa'ksini'ca'n lā' quimākalhlaka'ī'nīlh. Chuntza' quimāsu'ni'lh a'nchī na'icpāxqui'nin hua'chi Jesucristo pāxqui'nin porque ictapa'ksitza' con xla'.

¹⁵Tasqui'ni nakalhlaka'īcan huā'mā' tachihuīn como lej stu'n'cua': Cristo Jesús milh nac quilhtamacuj para nacāmāpūtaxtū a'nti talaclē'n. Lā' icpuhuan que quit más xa'iclaclē'n de ixlihuākca'n tachi'xcuhui't. ¹⁶Lā' a'yuj quit más xa'iclaclē'n, pero Jesucristo quilakalhu'malh para namāsu'yu que xla' lej lilacatzucu naka'lhi hasta que nakalhlaka'īcan. Lā' como quilakalhu'malh quit, nā nacālakalhu'man ixlihuākca'n a'ntin natakahlaka'ī para que nataka'lhi xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. ¹⁷Ca'a'cnīni'ni'ca huan Rey a'nti Rey para pō'ktu. Xla' tū' maktin catisputli lā' tūla tapūlaktzī'n con ixlakastapunca'n tachi'xcuhui't. Lā' xmān xla' Dios. Camācā'tanīca lā' ca'a'cnīni'ni'ca pō'ktu. Amén.

¹⁸Timoteo, huā'mā' limāpa'ksin iclīmāmacū'yāni' porque icpāstacmā' a'ntū huancanī't por mimpālacata a'xni'ca' Dios māsu'yulh a'ntū nala militlōt. Nā hui'x capāstacti huā' tamā'na tachihuīn para que naka'lhiya' tahuixcān lā' xa'nca namālacstū'nca' ixtachihuīn Dios. ¹⁹Lā' tū' tipāzta'nkāya' a'ntū kalhlaka'īni'ta'. Tū' catlahua' a'ntū hui'x ca'tziya' que tū' tzey. A'makapitzin tatlahuanī't a'ntūn tū' tzey a'yuj ixta'ucxca'tzi que tū' tzey a'ntū ixtatlahuamā'na. Lā' chuntza' talitaxtutāyalh na ixtej Dios. ²⁰Kalhatu' de xla'ca'n cāhuanican Himeneo lā' Alejandro. Iccātlakaxtulh xla'ca'n para que Satanās nacāmāpātīni lā' chuntza' tū'tza' catita'a'ksa'nli Dios.

A'nchī natakahlō'ka'

2 Lej icuaniyāni' huā'mā'. Cacāmāsu'ni' tachi'xcuhui't a'nchī lakaliyān natasqui'ni' Dios por a'ntūn tamaclacasqui'n lā' por ixpālacataca'n ā'makapitzin tachi'xcuhui't. Lā' nā natamaxqui' pāxcatca'tzi Dios por

ixlihuāk a'ntū cāmaxqui'ni't. ²Lā' cacāmāsu'ni' a'nchī natasqui'ni' Dios que nacāmaktāya huan rey lā' ā'makapitzin pūchihuīna'nīn lā' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't para que chuntza' tzēk natahui'layāuj lā' natlahuayāuj ixtapuhuan Dios lā' para que tū' natlahuayāuj a'ntūn tū' limakuan.

³A'nti lakaliyān nasqui'ni' Dios chuntza', xla' tlahuamā' a'ntūn tzey lā' a'ntū nalipāxuhua Dios huan Māpūtaxtūnu'. ⁴Lā' Dios lacasqui'n que ixlihuākca'n tachi'xcuhui't catapūtaxtulh lā' ixlihuākca'n catalakapasli a'ntū stu'n'cua'. ⁵Xmān kalhatin Dios hui'. Lā' xmān kalhatin a'nti cāmāko'xamixi' Dios lā' tachi'xcuhui't lā' ū'tza' a'nti huanican Jesucristo. Xla' Dios lā' nā lalh chi'xcu'. ⁶Xla' ixa'cstu tamacamāstā'lh para nanī. Chuntza' limāpalakō'lh ixlihuāk a'ntūn tachi'xcuhui't ixtalacclē'ni' Dios lā' cāmāpūtaxtūlh. A'xni'ca' Dios lacasqui'lh a'xni'ca' pātle'kelh. ⁷Lā' quilacsacli para ixa'cta'sana' lā' quilimānūlh quili'apóstol para que na'iccāmāsu'ni' xalīstu'n'cua' huan a'ntin tū' israelitas. Lā' nā iccāmāsu'ni' a'nchī nalipūtaxtucan. Stu'n'cua' a'ntū icuaniyāni'. Lā' tū' ica'kxokoyāni'.

⁸Lā' iclacasqui'n que ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't chu xalhā nac cā'quilhtamacuj natatā'chihuīna'n Dios. Lā' a'xni'ca' tacha'xa ixmacanca'n para natatā'chihuīna'n Dios, cuenta catatlahualh que tzey ixa'clhcunucca'n, que tū' nata'a'kchā'ntāya lā' que tū' natapuhuan a'ntūn tū' tzey ixpālacata ā'kalhatin. ⁹Maclacasqui'n huan tzu'ma'jan lā' huan puscan natalhakā' ixlu'xu'ca'n a'ntū natatā'limakuan lā' a'ntū mini'ni' puscan. Tū' maclacasqui'n natahui'li lhūhua' cintaj o xa'nat na ixya'jca'n; xmān xa'nca nataxqui'ta. Lā' tū' natalika'tla'jca'tzi ixpālacataca'n ixtapixnu'ca'n de oro nīn de perla. Lā' nīn tū' natalika'tla'jca'tzi ixlu'xu'ca'n

a'ntū lej xatapala. ¹⁰Maclacasqui'n natatlahua a'ntū tzey. U'tza' minī'ni' lā' chuntza' natalītasu'yu que takalhlaka'ī ixtachihuīn Dios. ¹¹A'nlhā takēstokcan para nata'a'cnīni'ni' Dios, huan puscān tzē'k catatahui'lh para natasca'ta lā' nata'a'kahuāna'n. ¹²Quit tū' icmakxteka que kalhatin puscāt camāsu'yulh nīn cacāmāpa'ksilh huan chī'xcuhui'n. Xla' tzē'k catahui'lalh ¹³porque pū'la Dios lhta'malh Adán lā' ā'calistān tlahualh Eva. ¹⁴Lā' tū' a'kxokoca Adán pero Satanás a'kxokolh huan puscāt. Lā' chuntza' litzuculh huan talaclē'ī. ¹⁵Ixlitlōt huan puscāt, ū'tza' cāmāsu'ni' ixcamana'. Lā' palh nakalhlaka'ī ixtachihuīn Dios lā' ka'lhī tapāxqui'n lā' palh tzey ixtapāstacna' lā' tū' natlahua a'ntū tū' limakuan lā' palh xa'nca latlā'huan, namāpūtāxtūcan.

A'nchī natalīla huan maktaka'lhna'ni'n

3 Stu'ncua' huā'mā' tachihuīn: Palh kalhatin lacu'tun ixmaktaka'lhna'ca'n a'ntīn takalhlaka'ī ixtachihuīn Dios, huā'mā' chī'xcu' lacasqui'n huan lītlot a'ntūn tzey. ²Maclacasqui'n huan maktaka'lhna' tū' maktin catlahualh a'ntūn tzē nālī'ksa'ncan. Xmān kalhatin ixpuscāt caka'lhilh. Lilacatejtin catahui'lalh. Xla' nalīhui'li tū' natlahua a'ntūn tū' tzey. Tzeyā chī'xcu' calalh xla' lā' tzey calalh ixtapāstacna'. Cacāmānūlh ā'makapitzin na ixchic. Xa'nca camāsu'yulh. ³Tū' cako'tli. Tū' cacātucsli ā'makapitzin pero pō'ktu cacāpāxqui'lh. Tū' palaj ca'a'kchā'lh. Tū' calipāhuanli ixtumīn. ⁴Xa'nca camāpa'ksīni'lh na ixchic. Lā' ixcamana' cata'a'kahuāna'ni'lh lā' cata'a'cnīni'ni'lh. ⁵Palh huan chī'xcu' tūla māpa'ksīni'n na ixchic, ¿chichū nacālīmaktaka'lh a'ntīn takalhlaka'ī ixtachihuīn Dios? ⁶A'ntīn tzucumā'cus kalhlaka'ī tūla catilalh

maktaka'lhna' porque naka'tla'jca'tzī lā' chuntza' napātle'keni' xla' hua'chī pātle'keni'lh huan ko'ti'ti'. ⁷Lā' huan maktaka'lhna' calalh kalhatin chī'xcu' a'ntīn ta'a'cnīni'ni' huan tachi'xcuhui't a'ntīn tū' takalhlaka'ī como xla' tzeyā chī'xcu'. Palh tū', tzē na'a'ksa'ncan lā' chuntza' natlaja huan ko'ti'ti'.

A'nchī nala huan diácono

⁸Lā' huan diácono, ū'tza' a'ntī namaktāyana'n nac lītokpān. Lā' nā maclacasqui'n que huan diácono lacatejtin catahui'lalh. Huan diácono tū' catlahualh lakatu' ixlacan lā' tū' caka'chilh. Lā' tū' capuhuanli naka'lhī tumīn a'ntūn tū' tlajani't. ⁹Lā' tzey calalh ixtapāstacna' xla' lā' xa'nca camāchekxilh ixlīhuāk a'ntū Dios quincāmāsu'ni'ni' para que nakalhlaka'ī'yāuj. ¹⁰Maclacasqui'n pū'la naca'tzīcan a'nchī latlā'huan. Lā' palh nīn tinti' nālī'ksa'n de catūhuā, a'xni'ca' tzē natanū ixlīdiácono. ¹¹Lā' huan puscān, nā maclacasqui'n lacatejtin catalatā'kchokolh. Tū' cata'a'ksa'nli ā'chā'tin. Tū' cataka'chilh. Lā' pō'ktu catatlōkentaxtūlh ixlītlotca'n. ¹²Huan chī'xcu' a'ntī diácono caka'lhilh xmān kalhatin ixpuscāt. Lā' xa'nca camāpa'ksīni'lh na ixchic lā' cata'a'kahuāna'ni'lh ixcamana'. ¹³A'ntī xa'nca tlōkentaxtū ixlīdiácono, ū'tza' ixlīhuākca'n ta'a'cnīni'ni'. Lā' xla' tū' catijicua'nli nahuan que tapa'ksī con Jesucristo.

A'ntū kalhlaka'ī'yāuj

¹⁴Chuntza' iclitzo'knuni'mā'ni' a'yuj icpuhuan que palaj na'ica'nācha'. ¹⁵Lā' a'yuj na'ictakoxī, pero chuhua'j ca'tzīya' a'nchī maclacasqui'n nalītahui'layāuj quilihūākca'n a'ntī kalhlaka'ī'yāuj ixtachihuīn Dios. Quina'n hua'chī ixlītokpān Dios a'ntī pō'ktu hui'. Lā' quina'n maktāyayāuj a'ntū ixlīstū'ncua'

ixpālacata Jesucristo. ¹⁶Lej tasqui'nī a'ntū kalhlaka'ī'yāuj. Pū'la tū' ixca'tzīcan pero chuhua'j Dios quincāmāsu'ni'n a'nchī nalīpūtāxtucan. U'tza' huā'mā' a'ntū kalhlaka'ī'yāuj:

Dios tasu'yuni't hua'chi chi'xcu' a'nti huanican Jesús.

Lacuan mālacstū'nca por huan Espiritu Santo.

Huan ángeles talaktzi'lh.

Lī'a'cta'sana'nca lakachu nac makatna' cā'lacchicni'.

A'nti xalanī'n cā'quilhtamacuj takalhlaka'ī'lh.

Lā' lē'nca nac a'kapūn.

A'nti natataxtutāya na ixtej Dios

4 Huan Espiritu Santo xa'nca huan que namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' ā'makapitzin natamakxteka a'ntū takalhlaka'ī'lh. Lā' natastālani' a'ntin ta'a'kxokonun lā' natakaxmata a'ntū tamāsu'yumā'na ixlacscujni'n ko'ti'ti'. ²Huan chi'xcuhui'n a'ntin tamāsu'yu chuntza' tatlahua lakatu' ixlacanca'n lā' tū' tahuan a'ntū stu'ncua'. Tū'tza' ta'u'cxca'tzi palh tū' tzey a'ntūn tatlahuamā'na. Xlaca'n hua'chilh tanihua'nani't a'ntūn talī'u'cxca'tzīni'n. ³Xlaca'n tamāsu'yu que tū' tzey natatapūchahua lā' tū' tzey natahua' ā'tāpātin lihua't. Lā' Dios quincāmaxqui'ni' tāpāspit lihua'tna' para nahua'yāuj. Xmān pū'la namāstā'yāuj pāxcatca'tzi quina'n a'nti kalhlaka'ī'yāuj ixtachihuīn Dios. ⁴Ixlihuāk a'ntū Dios tlahualh, ū'tza' tzey lā' quina'n tūla catihuāuj palh tū' tzey. Namaklhtini'nāuj lā' namaxqui'yāuj pāxcatca'tzi Dios. ⁵Chuntza' tzey porque ixtachihuīn Dios quincāmāsu'ni'yāni' que huāk tzey a'xni'ca' maxqui'yāuj pāxcatca'tzi Dios.

A'nchī nala a'nti natā'scuja Jesucristo

⁶Palh chuntza' nacāmāsu'ni'ya' mintā'timin a'ntin takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, nala'ya' xatzey ixtasācua' Jesucristo. Lā' ā'chulā' nakalhlaka'ī'ya' ixpālacata a'ntū māsuyupāt lā' a'ntū stālani'pāt. ⁷Tū' cuenta catlahua' huan cuentos a'ntū xmān xala' nac cā'quilhtamacuj lā' tuntū' ixtapalh. Cuenta catlahua' a'ntū Dios lacasqui'n. ⁸A'xni'ca' natlahuaya' ejercicio, ū'tza' tzey para mimacni' pero más tasqui'nī natlahuaya' ixtapuhuān Dios. U'tza' tzey nac huā'mā' quilhtamacuj lā' nā tzey para quinquilhtamacujca'n a'ntū nala para pō'ktu. ⁹Stu'ncua' huā'mā' tachiuhuīn lā' maclacasqui'n ixlihuākca'n natakalhlaka'ī'. ¹⁰Quina'n palha' līscujāuj lā' cālīpātini'yāuj a'nti quincātalakapalayāni' porque kalhlaka'ī'yāuj Dios a'nti pō'ktū hui'. Xla' lalh ixMāpūtāxtūnu'ca'n ixlihuākca'n tachi'xcuhui't pero xmān nacāmāpūtāxtūcan a'nti takalhlaka'ī'.

¹¹Chuntza' namāpa'ksiya' lā' namāsu'yu'ya' a'ntū iclimāmacū'yāni'. ¹²Tū' catimakxtekti nalakmaka'nca'na' ixpālacata millī'o'kxa'. Xa'nca calatahui'la' para que ixlihuākca'n a'nti takalhlaka'ī' natamaksa'tāni'. Cahua'nti xmān a'ntūn tzey lā' catlahua' xmān a'ntūn tzey. Cacāpāxqui' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't. Lā' xa'nca cakalhlaka'ī' lā' tzey calalh mintapāstacna'. ¹³Lihuan tūna'j ica'nācha' natanūni'ya' lakapūtle'keya' ixtachihuīn Dios a'nlhā takēstokcan. Lā' calī'a'cta'sana' ixtachihuīn Dios lā' camā'su'yu'. ¹⁴Tū' tipātza'nkāya' huā' talakalhu'mān a'ntū maxqui'cani'ta' a'xni'ca' tā'cpūmā'ca'ni' ixmacanca'n huan maktaka'lhna'ni'n a'xni'ca' huanica' a'ntū milītlōt.

¹⁵Pō'ktu cuenta catlahua' huā'mā' a'ntū ictzo'knuni'ni'ta'ni' lā' pō'ktu

catanūni' tlōkentaxtūkō'ya' para que ixlihuākca'n tachi'xcuhui't tzē natalaktzī'n que lakaliyān más xa'nca tlahuapāt'ixtapuhuān Dios. ¹⁶Cuenta catlahua' a'ntūn tlahua'ya' lā' a'ntū māsū'yu'ya'. Chuntza' napūtaxtuya' lā' nā natapūtaxtu a'ntīn takaxmata.

A'nchī natalilatā'kchoko huan tī takalhaka'ī'

5 Tū' tilacaquilhniya' kalhatin papatzin pero camaxqui' tapāstacna' hua'chilh xla' mintāta'. A'nti o'kxa'cus camaxqui' tapāstacna' hua'chilh mintā'tin. ²Lā' chuntza' kalhatin to'kotzīn camaxqui' tapāstacna' hua'chilh mintzī't, lā' a'nti tzu'ma'jātcus hua'chilh mintā'tin, lā' tū' ticātlahuani'ya' a'ntūn tū' limakuan con xla'ca'n.

³Na'a'cnini'ni'ya' huan lakapūt a'ntīn tū' ka'lhī nīn kalhatin a'nti namaktaka'lha. ⁴Palh ka'lhīcus ixcaman o ixtā'nat, maclacasqui'n xla'ca'n natamaktaka'lha huan lakapūt para natasca'ta ixliłōtca'n ixpālacata ixfamiliaca'n. Chuntza' tasu'yu que ta'a'kahuāna'ni' ixtachihiuīn Dios. Lā' chuntza' nacālīmāpala a'ntīn tamakastacli. U'tza' nalipāxuhua Dios. ⁵Huan lakapūt a'nti ixa'cstu hui' lā' a'ntīn tū' ka'lhī nīn kalhatin a'nti namaktaka'lha, xla' ka'lhīmā' a'ntū Dios namaxqui'. Tzi'sa lā' tuncuj tū' namaxteka de tā'chihuina'n Dios na ixchic lā' a'nlhā takēstokcan. ⁶Huan lakapūt a'nti xmān paxialhna'n lā' tlahua chu a'ntū lacasqui'n, ū'tza' a'cxtim hua'chilh xanīn na ixlacapūn Dios, a'yuj lakahuancus. ⁷Huāk huā' tamā'na nā nacāmāsū'ni'ya' para que huan lakapūt'ni' tū' catatlahualh nīn tuntū' a'ntū nacālī'a'ksa'ncan. ⁸Palh a'nan a'ntīn tū' cāmaktaka'lha ixtalakapasnī'n lā' palh tū' ā'chulā' cāmaktaka'lha a'ntīn tahui'lāna' na ixchic, ū'tza' kalhtatzē'ka

a'ntū kalhlaka'ī'nī't. A'chulā' tasu'yu que ā'chā'tin a'ntīn tū' kalhlaka'ī'.

⁹Xmān catzo'kti nac lista huan lakapūt palh ka'lhī'tza' tu'tumpu'xam cā'ta lā' xmān kalhatin ixkōlu' ixka'lhīnī't. ¹⁰Lā' nā maclacasqui'n que nalakapascan palh tzeyā puscāt xla' porque tlahuanī't a'ntūn tzey. Palh xa'nca cacāmakastacli ixcamana' lā' palh ixcāmāhui' na ixchic a'ntīn tatapa'ksi con Jesús, tzē natzo'kcan ixtacuīni'. Lā' palh tlōkentaxtūlh chu xatūyā liłōt a'yuj tū' lej tasqui'nī lā' palh ixcāmaktāya a'nti ixtapātīnī'n, tzē natzo'kcan. Lā' palh huan lakapūt pō'ktu putza a'nchī natlahua a'ntūn tzey, catzo'kuilīca.

¹¹Huan lakapūt'ni' a'ntīn tūna'j lej to'kotzīnī'n tū' caticā'tzo'kca porque ā'calistān nacātlaja ixtapuhuānca'n. Lā' natataxtutāya de na ixtej Dios lā' chuntza' natalītapūchahuacu'tumpala. ¹²Chuntza' nacāmālaclē'nīcan porque tū' tatlōkentaxtū a'nchī tatzuculh. ¹³Huan lakapūt'ni' a'ntīn tūna'j to'kotzīnī'n nā natasca'ta natalatā'kchoko pūtunu' chic lā' natalhquititnī'n. Lā' ā'chulā' natala porque lej nata'a'ksa'nan lā' natatanū a'nlhā tū' ixmaca'tzica'n. Lā' nā natahuan a'ntūn tū' limakuan. ¹⁴U'tza' iclihuaniyāni' catatapūchahuapā huan lakapūt'ni' a'ntīn tūna'j lej lakto'kotzīnī'n. Cataka'lhīpā ixcamana'ca'n lā' catamaktaka'lhī huan na ixchicca'n. Chuntza' tū' caticāmaxqui'ca quintā'ca'tzaca'n a'ntū natalī'a'ksa'n. ¹⁵A'makapitzīn lakapūt'ni' tataxtutāyalhtza' de na ixtej Dios para natastālani' huan ko'ti'ti'.

¹⁶Palh kalhatin kalhlaka'ī' lā' palh hui' ixtalakapasni' xalakapūt, camaktāyalh. Chuntza' a'ntīn tatakēstoka nac lītōkpān xmān nacāmaktāya huan lakapūt'ni' a'ntīn tū' taka'lhī nīn kalhatin a'nti nacāmaktaka'lha.

¹⁷Lej nacā'a'cnini'ni'can huan a'ntīn taka'lhī limāpa'ksīn nac lītōkpān

lā' xa'nca tamāpa'ksini'n. A'chulā' cacā'a'cnini'ni'ca xlaca'n que ā'chā'tin. Lā' ā'chulā' nacā'a'cnini'ni'can xlaca'n palh tamāsu'yu ixtachihuīn Dios lā' tamāstū'nca. ¹⁸ Chuntza' tatzokni' na ixtachihuīn Dios: “Tū' catimā'kalhnu' ixbozal huan huācax a'xni'ca' lacchi'ntamā' trigo a'ntū' litlahuacan harina. Namakxteka' nahua'”. Lā' nā chuntza' tatzokni': “Huan tasācua' natlaja ixchi'chini'”.

¹⁹ Xmán kalhatin ixa'cstu tūla catilī'a'ksa'nini'lh huan a'nti māpa'ksini'n nac litokpān. Maclacasqui'n kalhatu' o kalhatu'tun a'ntin taca'tzī ixtalaclē'i para natalī'a'ksa'nini'n. ²⁰ Lā' palh chuxati de xlaca'n tū' makxteku'tun ixtalaclē'i, calacaquilhñica na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n. Lā' chuntza' ā'makapitzin natajicua'n. ²¹ Iclimāmacū'yāni' na ixlacapūnca'n Dios lā' Jesucristo lā' na ixlacapūnca'n ángeles a'nti Dios cālacasacni't. Lej iclimāmacū'yāni' que natlōkentaxtūya' huā'mā' a'ntū' ictzokni't. Lā' tū' timakxteka que xtunc natlahua kalhatin xmán ixpālacata kalhatin mi'amigo. Ixlīhuākca'n a'cxtimni cata'a'kahuāna'ni'lh. ²² Tū' lacapalh na'a'cpūmā'ca'ya' mimacan ā'kalhatin a'nti namāxtunquiya' para natā'scuja Dios. Pū'la napāstaca' palh xa'nca natlōkentaxtū ixlītlōt porque hui'x nalipina' cuenta. Hui'x calihui'li' natlahua'ya' xmán a'ntūn tzey.

²³ Chuhua'j tū'tza' xmán xcān nahua'ya' pero macsti'nal'j xavino uva nahua'ya' ixpālacata mimpān porque makhūhua' i'tza'ca'na'.

²⁴ Capāstacti que ixtalaclē'i'ca'n makapitzin tachi'xcuui't xa'nca cāca'tzican a'yuj tinti' cālī'a'ksa'nini'nī't. Pero ixtalaclē'i'ca'n ā'makapitzin tinti' taca'tzī hasta a'xni'ca' nalacāxt-lahuakō'can. ²⁵ Nā chuntza' tatasu'yu ixlitzeyca'n tachi'xcuui't. Lā' a'yuj tū'

palaj talitasu'yu ixlitzeyca'n pero tūla tamātzē'ka pō'ktu.

6 Ixlīhuākca'n xatata māuj tasācua' lej cata'a'cnini'ni'lh ixtēcu'ca'n para que nīn tinti' nalīchihuīna'n a'ntūn tū' tzey ixtacuīni' Dios nīn a'ntū māsuyuyāuj. ² Huan xatata māuj tasācua' tū' catilakmaka'lh ixtēcu' a'nti kalhlaka't' porque ixtu'ca'n talalh litā'timin ixpālacata a'ntūn takalhlaka't'. Más xa'nca nascuja huan tasācua' porque cāmaktāyamā' a'nti cāpāxqui'can lā' a'ntin takalhlaka't' ixtachihuīn Dios. U'tza' huā'mā' namāsu'yu'ya' lā' stu'tu'lu' nahua'na' chuntza'.

A'ntū nalīko'xamixa

³ Palh kalhatin xtunc namāsu'yu lā' tū' chu lakatin hua'chi māsuyulh huan Māpa'ksini' Jesucristo, lā' palh tū' māsuyu que tasqui'ni stālani' Dios, ⁴ huā'mā' chi'xcu' lej ka'tla'jca'tzī lā' tuntū' ca'tzī. Xmán litlajacu'tun ū'tza' ixtachihuīn lā' cālacapūchihuīna'n. Chuntza' tzucucan lālakca'tzani'can lā' lālī'a'kchā'ni'can. Lā' tzucucan lālakapalacan lā' puhuancan a'ntūn tū' tzey de ā'makapitzin. ⁵ Lā' lej talālacatāqui' porque tū' tzey ixtapāstacna'ca'n lā' tū'tza' talakapasa huan tū' xastu'ncua'. Xlaca'n tapuhuan que más rico natala palh natastālani' Dios. Cataxtunqui de xlaca'n. ⁶ Pero a'nti stālani' Dios lā' lipāxuhua, ū'tza' liricujlani'tza'. ⁷ A'xni'ca' lacatuncūuj, tuntū' limiuj nac huā'mā' quilhtamacuj lā' tūla catilē'uj catūhuā a'xni'ca' nanīyāuj. ⁸ Palh cāka'lhīyāuj quilihua'tca'n lā' quilu'xu'ca'n, con huā'mā' nalīpāxuhuyāuj. ⁹ A'nti lej putza a'nchī nalīricujla, xla' nalīlaktzīncu'tuncan lā' tūla catitlajalh. Lā' huan lhūhua' catūhuā a'ntū cālacasqui'n natala hua'chi a'ksu'j a'ntū nachī'pa lā' tū' catipūtaxtulh. A'chulā' natlahua a'ntū xmán ixtapuhuan

hasta que napāxcatlakō' lā' nasputa. ¹⁰Ixlitzucuni' ixlihuāk a'ntūn tū' tzey, ū'tza' lej kal'hicu'tuncan tumīn. A'makapitzin tanto talacasqui'lh ixtumīnca'n lā' tataxtutāyahl de na ixtej Dios. Lā' chuntza' lej talipātini'lh.

Calimaktāya' a'ntū kalhlaka'īya'

¹¹Lā' hui'x, como tapa'ksiya' con Dios, catapānu' de ixlihuāk huāmā' a'ntūn tū' tzey. Calihui'li' lacuan namāstū'ncni'ca'na'. Castālani' Dios. Caputza a'nchī ā'chulā' nalikalhlaka'īya' lā' napāxqui'ni'na'. Catāyani' a'ntū napātle'keni'yāni' lā' nalakalhu'mana'na'. ¹²Catanūni' limaktāyaya' a'ntū kalhlaka'īyāuj. Camaklhtini' xasāsti' minquilhtamacuj a'ntū para pō'ktu porque Dios lacsacni' lā' hui'x hua'nī'ta' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhui't que kalhlaka'īni'ta' ixtachihuīn Dios. ¹³Icmāpa'ksiyāni' na ixlacapūn Dios a'nti cāmā'a'nanīlh ixlihuāk a'ntū a'nan lā' na ixlacapūn Jesucristo a'nti māsūtū'ncli ixtapuhuān Dios na ixlacapūn Poncio Pilato. ¹⁴Icmāpa'ksiyāni' que ca'a'kahuāna'ni' xa'nca a'ntū icmāsu'ni'yāni' hasta a'xni'ca' namimpala quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' tū' camakxtekti naxtāpalian nīn macsti'na'j a'ntū iclimāpa'ksīni'ta'ni'. Tū' catlahua' nīn tuntū' a'ntūn tzē nali'a'ksa'nca'na'. ¹⁵A'xni'ca' Dios nahuan, a'xni'ca' namimpala Jesucristo. Sicua'lanālanī't Dios. Lā' xla' lej māpa'ksīni'n. Xla' huan Rey a'nti cāmāpa'ksi' ixlihuākca'n reyes

lā' xla' cāmāpa'ksi' ixlihuākca'n a'ntin tamāpa'ksīni'n nac cā'quilhtamacuj. ¹⁶Xmān Dios tū' catisputli. Lā' tanto xkaka a'nlhā hui'lacha' que nīn tinti' tzē catilaktapajtzūlh. Lā' tinti' laktzi'ni't porque tūla laktzi'ncan. Ixlihuākca'n cata'a'cnīni'ni'lh. Lā' cacāmāpa'ksikō'lh pō'ktu. Amén.

¹⁷Huan ricosnu' nac huāmā' quilhtamacuj nacāmāpa'ksiya' que tū' cataka'tla'jca'tzilh lā' nīn tū' catalipāhuanli ixtumīnca'n a'ntū nasputa. Natalipāhuan Dios porque xla' quincāmāxqui'yāni' ixlihuāk a'ntū maclacasqui'nāuj para que nalipāxuhuayāuj. ¹⁸Nacāmāpa'ksiya' huan ricosnu' que natatlahua a'ntūn tzey. Huan lhūhua' xatzey a'ntū natatlahua porque talakalhu'man ā'makapitzin, ū'tza' hua'chilh naliricujla a'yuj tū' taka'lhī tumīn. Catamaxqui'lh ā'makapitzin a'ntūn taka'lhī lā' tū' catatampi'lhini'lh. ¹⁹Chuntza' nataka'lhī ixliricujca'n huan nac quilhtamacuj a'ntū namin lā' nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktū.

Ixtalimāmacū'n Timoteo

²⁰Timoteo, xa'nca cuenta catlahua' a'ntū limāmacū'ca'ni'ta'. Tū' tikaxpa'ta' a'nti xmān chihuīna'n lā' tuntū' huan. Lā' tū' cuenta titlahua'ya' a'nchi talālacatāqui' a'ntin tapuhuan que más taca'tzi'. ²¹A'makapitzin chuntza' tatlahualh lā' ū'tza' talitaxtutāyahl de na ixtej Dios. Dios casicua'lanālini'. Amén.

Ixlikalhtu' Carta a'ntū Macā'ni'ca Timoteo

Pablo tzo'knuni'lh Timoteo

1 Quit Pablo, ixapóstol Jesucristo chu a'nchī ixtapuhuān Dios. Quimacamilh para na'icmālacstū'nca a'nchī natalika'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu ixlīhuākca'n a'ntin tatapa'ksi con Jesús, chu a'nchī hualh Dios. ²Timoteo, ictzo'knuni'yāni' hui'x a'nti hua'chi qui'o'kxa' lā' icpāxqui'yāni'. Casicua'lanālini' Dios a'nti xaTāta' lā' Jesucristo a'nti Māpa'ksini'. Lā' tzē'k catahui'la'.

Lichihuina'nca ixpālacata Cristo

³Icmāxqui' pāxcatca'tzi Dios a'nti ictā'scuja hua'chi tatā'scuji quinapapna' lā' icu'cxca'tzi que tzey quintapāstacna'. Lakaliyān a'xni'ca' ictā'chihuina'mā' Dios, icpāstacāni' lā' icmāxqui' pāxcatca'tzi Dios por hui'x. ⁴A'xni'ca' icpāstaca a'nchin ca'lhua' porque quit icmāchokoni', lej iclaktzi'ncu'tumpalayāni' para que na'iclipāxuhua. ⁵Icpāstaca a'nchī xa'nca kalhlaka'īya'. Chuntza' chu a'cxtim takalhlaka'īni't xaka'tla mintzi't Loida lā' mintzi't Eunice. Lā' quit icca'tzi que nā hui'x xa'nca kalhlaka'īya'.

⁶U'tza' iclihuanipalayāni' tū' tipāza'nkāya' huan mililtōt a'ntū icmāxqui'ni'ta'ni' a'xni'ca' ica'cpūmā'ca'ni' quimacan. ⁷Huan Espiritu Santo a'ntū Dios quincāmaxqui'ni'ta'ni', ū'tza' quincāmaktāyayāni' para que tū' najicua'nāuj. Lā' quincāmaxqui'yāni' tahuixcān lā' tapāxqui'n. Lā' xla' quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī tzē' nacātlayajauj quintapuhuānca'n a'ntūn tū' tzey lā' chuntza' xa'nca naka'lhīyāuj quintapāstacna'ca'n. ⁸Tū' tilimāxana'na' nalichihuina'na'

ixpālacata quiMāpa'ksini'ca'n Jesús lā' tū' quintilimāxana'na' quit a'nchī quinchī'cani't ixpālacata Jesús. Chu a'nchī Dios namātli'huī'qui'yāni', naquintā'pātiya' quit ixpālacata huan xatzey tachihuīn. ⁹Dios quincāmāpūtaxtūni' lā' quincālacasacni' lā' quincāmaxtunquini' para que nalayāuj ixla'. Dios quincālacasacni' lā' tū' por ixpālacata a'ntū tlahuani'tauj a'yuj ixpuhuanāuj palh tzey. Xla' quincālacasacni' porque ū'tza' ixtapuhuān lā' quincālakalhu'mani'. A'xni'ca' tūna'j ixui' huā'mā' quilhtamacuj, a'xni'ca' Dios quincālakalhu'mani' ixpālacata Jesús. ¹⁰Lā' chuhua'j Dios quincāmāsu'ni'ni' ixtalalaku'mān porque macamilhtza' huan Māpūtaxtūnu' Jesucristo. Xla' tlajakō'lh ixlimāpa'ksin huan linin. Lā' quincāmāsu'ni'ni' a'nchī nalika'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n para pō'ktu porque quincāmāsu'ni'ni' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.

¹¹Dios quilacsacui'lil quilī'apóstol lā' quilī'a'cta'sana' lā' quilimākalhtō'kē'ni' para que na'iccāmāstū'ncni' huan xatzey tachihuīn a'ntin tū' israelitas. ¹²Lā' como Dios quilacsacui'lini't, ū'tza' iclipātīmā' a'ntū quimpātē'keni'. Lā' a'yuj quit ic-tachi'n, pero tū' iclimāxana'n porque ick-alhlaka'ī' Dios lā' iclipāhuan Dios. Quit icamacamaxqui'lh Dios lā' icca'tzi que xla' namaktaka'lha a'ntū iclimāmacū'lh hasta a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'.

¹³Huā' a'ntūn quit icmāsu'ni'yāni', xa'nca nastālani'ya'. Lā' tū' nataxtutāya'ya' de a'ntū kalhlaka'ī'ni'ta' lā' napāxqui'ni'na' hua'chi Jesucristo quincāmāsu'ni'yāni'. ¹⁴A'ntū limāmacū'ca'ni'ta', ū'tza' xa'nca nalimaktaka'lha con ixlimāpa'ksin Espiritu Santo a'nti quincātā'lahuī'lani'.

¹⁵Hui'x ca'tziya' que ixlīhuākca'n xalani'n huan nac estado de Asia quintamaxtekli lā' kalhatu' de xla'ca'n cāhuanican Figelo lā' Hermógenes.

¹⁶Dios cacālakalhu'malh Onesíforo lā' a'ntī xalanī'n na ixchic porque maklhūhua' quilakmilh nac pūlāchī'n lā' quimāpāxuhūilh. A'yuj quit tachi'n xa'icuanī't pero xla' tū' quilīmāxana'lh. ¹⁷Xmān chā'lh nac Roma lā' xla' tzuculh quimputza hasta a'xni'ca' quinkakslī. ¹⁸¡Dios calakalhu'malh a'xni'ca' nalacāxtlahuakō! Lā' hui'x xa'nca ca'tziya' a'nchī ixquincāmaktāyayāni' a'xni'ca' ixui'lāna'uj nac Efeso.

Huan xatzey ixtropa Jesucristo

2 Lā' hui'x a'ntī hua'chi qui'o'kxa', catli'hui'quinti porque quina'n tapa'ksiyāuj con Jesucristo lā' xla' quincālakalhu'manāni'. ²Lā' quintachihuīn a'ntū iccāhuanini' na ixlacapūnca'n lhūhua' tachi'xcuhui't lā' a'ntū hui'x kaxpa'tti, huāk huā'mā' nacālimāmacū'ya' ā'makapitzin chi'xcuhui'n a'ntī lacuan. Chuntza' xlaca'n tzē nā natamāsu'ni' ā'makapitzin huampala.

³Hua'chi huan xatzey tropa tū' makjicua'n ixmacni', chuntza' hui'x maclacasqui'na' natāyani'ya' a'ntū napātle'keni'yāni' ixpālacata Jesucristo. ⁴A'ntī litanūnī't ixlitropa tū' naka'lhī xtu'nc ixnegocio porque namāmakchuyī lā' ū'tza' nali'a'kchā'n ixcomandante. ⁵Lā' a'ntī natanū nac lakatin tatu'jnu' tūla catitlajalh huan premio palh tū' na'a'kahuāna'ni' huan a'ntū limāpa'ksicani't. ⁶Lā' a'ntī hua'cu'tun tza'ktza', maclacasqui'n pū'la xa'nca nasuja nac cā'tacuxtu. ⁷Capāstacti a'ntū icuaniyāni' lā' huan Māpa'ksini' namaktāyayāni' para que namāchekxikō'ya'.

⁸Pō'ktu capāstacti Jesucristo a'ntī lakahuanchoh lā' a'ntī i'xū'yātā'nat David chu a'nchī huan huan xatzey tachihuīn a'ntū icli'a'cta'sana'n. ⁹Como icli'a'cta'sana'n huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo, quimāpātīnīcan

lā' quilīchī'canī't licā'n hua'chi kalhatin maknīni'. Pero ixtachihuīn Dios tūlah catimāmakchuyīca; pō'ktu na'a'cta'sana'ncan. ¹⁰Lā' ū'tza' iclipātī ixlihuāk a'ntū quimpātle'keni' porque iccāpāxqui' ixlihuākca'n a'ntī Dios cālacsacli. Lā' quit iclacasqui'n que xlaca'n catalipūtaxtulh ixpālacata Jesús lā' catatā'latahui'lh Jesús a'nlhā pō'ktu lej xkaka.

¹¹Stu'ncua huā'mā' tachihuīn:

Palh natā'niyāuj Cristo, nā natā'latahui'layāuj.

¹²A'yuj pātīni'nāuj nac huā'mā' quilhtamacuj pero natā'māpa'ksini'nāuj nac a'kapūn.

Palh kalhtatzē'kāj a'nchī tapa'ksiyāuj con Cristo, nā xla' naquincākalhtatzē'kāni'.

¹³A'yuj quina'n tū' tlōkentaxtūyāuj a'ntū huanīuj, pero xla' tlōkentaxtū ixlihuāk a'ntū quincāhuanini' porque tūla a'kxokonun'.

A'nti xa'nca scuja

¹⁴Huā'mā' a'ntū icuanini' cacāmāpās-taqui tachi'xcuhui't lā' na ixlacapūn quinDiosca'n stu'tu'lu' cacāhua'ni' que catamakxtekli talāsta'la ixpālacata tachihuīn. U'tza' xmān cāmāmakchuyī ā'makapitzin a'ntīn takaxmata. Nin tuntū' litasqui'nī. ¹⁵Hui'x catanūni' para que xa'nca nataxtu milītlot na ixlacapūn Dios hua'chi xatzey tasācua' a'ntīn tū' nalīmāxana'n ixtascujūt porque xa'nca māsu'yu'ya' ixlīstu'ncua' Dios. ¹⁶Cacātaxtunquīni' de xlaca'n a'ntī xmān talīchihuīna'n a'ntūn tū' tasqui'nī porque ā'chulā' natamāmakchuyī a'ntīn tastālani' Dios. ¹⁷Lā' chuntza' xlaca'n hua'chi lakatin tzi'tzi' a'ntūn tū' catitzeyalh pero ā'chulā' namasa. Kalhatu' de xlaca'n cāhuanican Himeneo lā' Fileto. ¹⁸Xlaca'n tataxtutāyālh de na ixtej Dios lā' tamāmakchuyīmā'na ā'makapitzin

a'ntin takalhaka'i' porque tahuan que talakahuanchokolhtza' huan nini'n la' tu'tza' a'maktin catitalakahuanchokopa'.¹⁹ La' a'yuj chuntza' tamasu'yu, pero Dios hualh que nalakahuanchokocan la' tula xtäpälican. Chuntza' tatzokni': "Huan Mäpa'ksini' calakapasa a'ntin tatapa'ksi con xla'". La' tatzokni' huampala: "Ixlihuäkca'n a'ntin tahuan que tatapa'ksi con huan Mäpa'ksini' Jesús, maclacasqui'n natataxtunqui de a'ntün tü' tzey".

²⁰Nac lakatin ka'tla' chic tü' xmän lakatin pulätu a'nan. A'nan de oro lä' a'nan de plata lä' a'nan de pütlü'n. A'makapitzin cämaclacasqui'ncan xmän a'xni'ca' tlahuacan cä'tani' lä' huan de pütlü'n, xla' pö'ktu maclacasqui'ncan.²¹ La' a'nti tamakxteka a'ntün tü' tzey, xlaca'n hua'chi huan pulätu a'ntü más tzēhuani't lä' maclacasqui'ncan xmän para cä'tani'. Huan Mäpütaxtünü' nacämäxtunqui xlaca'n para natala ixla' Dios lä' para natatä'scuja. Chuntza' pö'ktu cäxni'j natatahui'la para nata'a'cnini'ni' huan Mäpa'ksini'.

²²Tü' cala't hua'chi huan o'kxa'n a'nti lej talacasqui'n a'ntü ko'hua'jua'. Nastälani'ya' a'ntün tzey. A'chulä' nakalhaka'i'ya' lä' napäxqui'ni'na' hua'chi a'makapitzin a'ntin tzey ixtapästacna'ca'n lä' a'ntin tasqui'ni' Dios que cacämaktäyalh. La' tzē'k nacätä'latahui'la'ya' xlaca'n.²³ Tü' nacäkalhtiya' a'nti xmän talacapüchi-huinanini'ncu'tun. A'ntin tatlhua chuntza' natatzucu talälacataqui'.²⁴ La' a'ntin tä'scujmä' huan Mäpa'ksini' tü' nastälana'n. Xla' nacälakalhu'mankö' lä' namäsu'yu xa'nca lä' lilacatzucu.²⁵ Tü' nali'a'kchä'n a'nti tatälästa'la pero lilacatzucu nacämäsu'ni' palh tü' tzey a'ntün tatlhuamä'na. Chuntza' tzēlasä' natataxtäpali ixtapästacna'ca'n lä' Dios nacämäca'tzini xalistu'ncua'.²⁶ La' a'xni'ca' nataxtäpali ixtapästacna'ca'n,

a'xni'ca' tzē natapütaxtu de na ixa'ksuj ko'ti'ti' a'nti hua'chilh ixcächi'pani't lä' chuntza' ixcämäpa'ksimä'.

A'ntü nala a'xni'ca' nasputkō' quilhtamacuj

3 Icuaniyāni' que a'xni'ca' pajtzutza' mimä' huan lakuat a'ntü namäspütükō' huä'mä' quilhtamacuj, a'xni'ca' namin huan chi'chini' a'xni'ca' napätini'ncan.² La' huan tachi'xcuhui't tü' catitapästacli ä'kalhatin. La' lej natatampi'lhini'n lä' nataka'tla'jca'tzi. Natalakmaka'n ä'makapitzin. La' ko'hua'jua' natalichihuina'n Dios lä' tü' nata'a'kahuāna'ni' ixtäta'ca'n nin ixtzi'tca'n. Tü' natahuan päxcatca'tzi lä' tü' catitapästacli Dios.³ La' xlaca'n tü' catitalakalhu'malh ä'makapitzin. La' tü' catitamäspütünü'ni'lh nin tinti'. Natalichihuina'n a'ntün tü' stu'ncua' ä'kalhatin. La' tülalh catitatlajalh ixtapuhuāncan lä' palaj natatlahua chuxatü a'ntü talacasqui'n. La' tü' catitalaktzi'ncu'tulh a'ntün tzey.⁴ Lej nata'a'kxokonun lä' tü' cuenta catitatlahualh a'ntün tatlhuamä'na. Tü' catitamaxtekli ä'kalhatin nacämäxqui' tapästacna'. Xmän nataputza ixtapuhuāncan xlaca'n lä' tü' ixtapuhuān Dios.⁵ Nacälaktzi'ncan hua'chilh takalhaka'i' pero tü' catitaka'lhilh huan limäpa'ksin a'ntü Dios mästä'.

Cataxtunqui de huan tamā'na tachi'xcuhui't.⁶ A'makapitzin de huä' tamā'na tatanü nac chic lä' ta'a'kxoko puscan a'ntün tü' cuenta tatlhua. Huä' tamā'na puscan lej taka'lhä ixtalacle'i'ca'n lä' tü' xa'nca tapästacna'n.⁷ Chu tlakaj tasca'tcu'tunkö' pero tülalh catitasca'tli a'ntü xastu'ncua' lä' a'nchi natalipütaxtu.⁸ La' hua'chi huan tlahuāna'ni'n Janes lä' Jambres tatälätlahualh Moisés, chuntza' huä' tamā'na chi'xcuhui'n tatälätlahua a'ntü

xastu'ncua'. Ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n lā' tū' de veras takalhlaka'ī. ⁹Lā' xlaca'n tū'tza' catitalhūhua'lh a'nti nacāstālani' porque ixlihuākca'n tachi'xcuhui't cuenta natatlahua que tū' tzey ixtapāstacna'ca'n. Chuntza' cāpātle'keni'lh Janes lā' Jambres.

**Pablo limāmacū'lh
Tímoteo a'ntū ā'xmān**

¹⁰Hui'x quimaksca'tti a'ntū namā'su'yu'ya' lā' a'nchī nalatahui'la'ya'. Lā' ca'tziya' a'ntū ixui' quililtōt lā' a'ntū ickalhlaka'ī. Lā' hui'x laktzi' a'nchī lilacatzucu icmāsu'yulh lā' a'nchī iccāpāxqui'kō' tachi'xcuhui't lā' a'nchī ictāyani'nī't a'ntū quintlahuani'ca. ¹¹Lā' ca'tziya' a'nchī quimātakāhui'canī't lā' quimāpātīnicani't. Lā' hui'x ca'tziya' ixlihuāk a'ntū quimpātle'keni'lh nac huan cā'lacchicni' a'nlhā cāhuanican Antioquía lā' Iconio lā' Lистра lā' a'nchī lej palha' icpātīnī'lh. Pero huan Māpa'ksini' Dios quimāpūtaxtūkō'lh de huā'mā'. ¹²Ixlihuākca'n a'nti tapa'ksīcu'tun con Jesucristo lā' natastālani', xlaca'n nacāmāpātīnican. ¹³A'nti taca'tzanca'tzi lā' ta'a'kxokonū'ncu'tun, ā'chulā' natatlahua. A'chulā' nata'a'kxokonū'n lā' xlaca'n nacā'a'kxokocan.

¹⁴Lā' hui'x cuenta natlahua'ya' a'ntū quimaksca'tti lā' a'ntū ca'tziya' que stu'ncua' lā' ū'tza' nastālani'ya'. Ca'tziya' a'nti tamāsu'nī'nī' ¹⁵porque desde milīti'na'j māsū'ni'ca'nī'ta' ixtachihuīn Dios. Lā' ixtachihuīn Dios māscā'tiyāni' a'nchī lipūtaxtuya' porque lipāhua'na' Jesucristo. ¹⁶Dios cāmāsu'nī'lh tachi'xcuhui't lā' chu a'nchī cāmāsu'nī'lh, chuntza' tatzō'kni' na ixtachihuīn. Lā' ixtachihuīn Dios tzē namāsu'yu' lā' tzē nacā'laquilhni' a'ntin tū' tzey. Nā ixtachihuīn Dios lej tzey para nacāmaxqui' tapāstacna' lā'

para natasca'ta a'nchī natatlahua a'ntū xatzey. ¹⁷Chuntza' huan a'ntin tā'scuja Dios cāxni'j natahui'la para natlahua chuxatū a'ntūn tzey.

4 Iclimāmacū'yāni' na ixlacapūn Dios lā' na ixlacapūn huan Māpa'ksini' Jesucristo a'nti namin hua'chi rey para nacālacāxtlahuakō' a'nti talakahuancus lā' a'nti tanini'ttza'. Como Jesús namimpala lā' naka'lhī ixlimāpa'ksin nac a'kapūn, lej iclimāmacū'yāni' ²que namāsu'yu'ya' ixtachihuīn Dios pō'ktu, palh kaxmatcu'tuncan o tū' kaxmatcu'tuncan. Nacāmāscā'tiya' tachi'xcuhui't lā' nacā'laquilhniya' a'ntin tū' tzey lā' nacāchihuīna'maxqui'ya' a'ntin tzey. Lilacatzucu namāsu'yu'ya'. ³Namin lakatin chī'chini' a'xni'ca' tachi'xcuhui't tū' catitalakatilh a'ntū xastu'ncua'. Natamākēstoka lhūhua' mākalhtō'kē'ni'nī'n a'nti natamāsu'yu' xmān a'ntū xlaca'n natakaxmatcu'tun. Chuntza' natatlahua por ixtalacasqui'ca'n. ⁴Natalitalakspi'ta a'ntū xastu'ncua' lā' natastālani' a'ntū xmān cuento. ⁵Tū' camakxtekti namāmakchuyiyāni' nīn tuntū'. Lā' natāyani'ya' a'ntū napātīya'. Xa'nca namāsu'yu'ya' ixtachihuīn Dios lā' xa'nca natlōkentaxtūya' mililtōt.

⁶Lā' quit, palaj naquimacamāstā'can. Tapajtzūmā'tza' quimpūnīn. ⁷Xa'nca iclimaktāyalh a'ntū ickalhlaka'ī. Hua'chilh icmā'kspūtūlh huan tatu'jnu'. Tū' ictaxtutāyalh de na ixtej Dios. ⁸Chuhua'j hui'lacha' huā' quimpremio a'ntū naquimaxqui' huan Māpa'ksini' a'nti tzeyā juez. Xla' naquimaxqui' a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'. Lā' tū' xmān quit na'icka'lhī quimpremio. Nā nataka'lhī ixlihuākca'n xlaca'n a'nti lej tapāxqui' huan Māpa'ksini' lā' taka'lhīmā'na hasta a'xni'ca' namimpala.

**Pablo squi'ni'lh talakalhu'mān
huan Timoteo**

⁹ Calihui'li' palaj naquilakta'na'.
¹⁰ Demas quimaksstekli porque lej
pāxqui' a'ntū xala' huā'mā' quilhtamacuj
lā' a'lh nac Tesalónica. Crescente a'lh
nac Galacia lā' Tito a'lh nac Dalmacia.
¹¹ Xmān Lucas quintā'tachokolh.
Naputzaya' Marcos lā' nalita'na'
porque xa'nca naquintā'scuja. ¹² Huan
Tíquico icmacā'lh nac Efeso. ¹³ A'xni'ca'
nata'na', calī'ta' huan quiijerga a'ntū
māqui'nī'ta'ncha' Carpo xala' nac Troas.
Lā' cacālī'ta' huan quilibros. Lā' tū'
tipātza'nkāya' huā' quinca'psnatna'.

¹⁴ Alejandro a'nti liscuja licā'n lej
quintlahuani'nī't a'ntūn tū' tzey. Huan
Māpa'ksini' namāpātīnī chu a'nchī quint-
lahuani'nī't. ¹⁵ Lā' hui'x cuenta cat-
lahua' xla' porque lej tā'lātlahua a'ntū
māsu'yuyāuj.

¹⁶ A'xni'ca' pū'la quiliminca na
ixlacapūnca'n pūchihuina'ni'n, nīn
tintī' quimaktāyalh; ixlihuākca'n
quintamaksstekli. ¡Dios tū' catit-
lahuani'lh cuenta! ¹⁷ Huan Māpa'ksini'

lej quimaktāyalh lā' quimāhuixcāni'lh
para que tzē na'icmālacstū'nca xa'nca
a'nchī nalipūtaxtucan lā' para que tzē
natakaxmata ixlihuākca'n a'ntīn tū'
israelitas. Lā' hua'chilh quimāpūtaxtūlh
de na ixquilhni' huan león a'nchī
quimāpūtaxtūlh ixlimāpa'ksinca'n huan
pūchihuina'ni'n. ¹⁸ Lā' huan Māpa'ksini'
naquimāpūtaxtū de ixlihuāk a'ntūn tū'
tzey lā' naquilē'n a'nlhā namāpa'ksini'n
nac a'kapūn. ¡Ca'a'cnini'ni'ca pō'ktu!
Amén.

Saludos lā' ā'xmān lisicua'lanālin

¹⁹ Icmacā'nācha' saludos para
Prisca lā' Aquila lā' xalani'n na ixchic
Onesíforo. ²⁰ Erasto tachokolh nac
Corinto lā' Trófimo icmāchokolh nac
Mileto porque ixī'tza'ca'n. ²¹ Nalihui'liya'
naquilakta'na' a'xni'ca' tūna'j tzucu
lonknu'n. Tamacā'ni'yāchāni' saludos
Eubulo lā' Pudente lā' Lino lā' Claudia lā'
ixlihuākca'n ā'makapitzin huan tā'timīn.

²² Huan Māpa'ksini' Jesucristo
cacātā'a'ni' lā' Dios cacāsicua'lanālini'
milihuākca'n. Amén.

Huan Carta a'ntū Macā'ni'ca Tito

Pablo tzo'knuni'lh Tito

1 Quit Pablo lā' quit ixtasācua' Dios lā' quit ixapóstol Jesucristo. Quilimānūca quilil'apóstol para na'iccāmāsu'ni' a'nti Dios cālacsacil lā' para que na'iccāmāca'tzini a'ntū xastu'ncua'. Huan xastu'ncua', ū'tza' nacāmaktāya para natalatahui'la hua'chi Dios lacasqui'n. ²Lā' huan xastu'ncua' cāmāca'tzini a'nchī nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. A'xni'ca' tūna'j ixa'nan huā'mā' quilhtamacuj, Dios hualh que tzē naka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' Dios tū' maktin a'kxokonun'. ³A'xni'ca' chilh huan chi'chini' a'ntū Dios lhcāl, a'xni'ca' quincāmāsu'ni'ni' a'nchī nalika'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' ū'tza' quilimāmacū'lh para que na'iccāmāca'tzini ā'makapitzin por ixquilhtampān Dios quiMāpū-taxtūnu'ca'n. ⁴Ictzo'knuni'yāni' hui'x, Tito. Hui'x hua'chi qui'o'kxa' como quit icmākalhlaka'ī'nīni'. Catalakalhu'mani' lā' catasica'lanālini' Dios xaTāta' lā' Jesucristo quiMāpūtaxtūnu'.

Ixlitlōt Tito nac Creta

⁵Icmakxtekni' nac Creta para natlahuakō'ya' a'ntū quit tūlah ictlahuakō'lh lā' para que nacāxtlahua'ya' a'ntū sputacus. Nac lakatunu' cā'lacchicni' nacāhui'lini'ya' huan ixmaktaka'lhna'ni'nca'n a'ntin takalhlaka'ī', lā' capāstacti a'ntū icuanini'. ⁶Huan chi'xcu' a'nti natanū ixlimaktaka'lhna' tūla catitlahualh a'ntū nalē'ksa'ncan. Lā' xmān kalhatin ixpuscāt caka'lhil. Ixcamana' catakahlaka'ī'lh ixtachihuin Dios lā' xa'nca catalatā'kchokolh lā' tū' lacxumpi catalalh. ⁷Como huan maktaka'lhna'

tā'scuja Dios hua'chi xapuxcu' a'ntin takalhlaka'ī', tū' limakuan palh a'nan a'ntūn tzē nalē'ksa'ncan. Huan maktaka'lhna' tū' caka'tla'jca'tzilh lā' nīn tū' palaj ca'a'kchā'lh. Tū' caka'chilh nīn tū' cacātucsli ā'makapitzin. Tū' capāstacli xmān a'nchī nalitlaja tumin. ⁸Cacāmānūlh na ixchic a'ntin takalhlaka'ī' Dios. Calakatilh a'ntū xatzey. Nā xa'nca capāstacna'lh. Tzeyā chī'xcu' calalh lā' catlahualh ixtapuhuān Dios. Calihui'lilh que tū' natlahua a'ntūn tū' tzey. ⁹Capāstacli a'ntū māsuni'ca ixpālacata a'ntū kalhlaka'ī'yāuj. Chuntza' tzē nacāmāsu'ni' xastu'ncua' ā'makapitzin lā' xa'nca nacākalhti a'nti tata'lāsta'la a'ntū kalhlaka'ī'yāuj.

¹⁰Lilhūhua' a'nan a'nti tū' ta'a'kahuāna'ni' a'ntū iccāmāsu'ni'lh lā' ā'chulā' na ixlaclhni'ca'n israelitas a'ntin takalhlaka'ī'. Xlaca'n tamāsu'yu a'ntūn tū' stu'ncua' lā' xmān talichihuina'n. ¹¹Tasqui'ni nacākalhtlapacan porque lej lhūhua' tamāmakhuyi hasta ixlihuākca'n xalanin nac ā'makapitzin chic. Xmān tatlajacu'tun tumin.

¹²Kalhatin xala' nac Creta a'nti hua'chi ixa'cta'sana'ca'n lā' hualh: "A'nti xalanin nac Creta pō'ktu ta'a'kxokonun'. Xlaca'n hua'chi animalhna'. Lej laclhquititni' xlaca'n lā' lej tahuā'yan".

¹³Lā' stu'ncua' a'nchī hualh. U'tza' limaclacasqui'n lej nacāquilhni'ya' a'nti takalhlaka'ī' xalanin nac Creta. Cacāhua'ni' que tū' natakahlaka'ī' a'nti ta'a'kxokonun', lā' chuntza' natakāxtlahua ixtapāstacna'ca'n. ¹⁴Chuntza' xa'nca natakahlaka'ī' xastu'ncua' lā' tū' cuenta natatlahua a'ntū xmān cuentos de ixnapapna'ca'n israelitas. Lā' tū' cuenta natatlahua ixlimāscatınca'n xlaca'n a'ntin takē'a'ni' xastu'ncua'.

¹⁵Para a'ntin takalhlaka'ī', huāk tzey a'yuj tū' tzey chu a'nchī ixtalanāncan' israelitas. Lā' para a'ntin tū' takalhlaka'ī',

tuntü' nala tzey porque ko'hua'jua' ix-tapāstacna'ca'n. Tūla taca'tzi' a'nchī natalacsaca a'ntū xatzey. ¹⁶Xlaca'n tahuan que takalhlaka'ī' Dios pero por xpālacata a'ntū tatlahua, tū' tasu'yu chuntza'. Lacxumpi xlaca'n lā' tū' ta'a'kahuāna'n. Tūla tatlahua nīn tuntü' a'ntūn tzey.

Huan limāasca'tin a'ntū xastu'ncua'

2 Lā' hui'x, xa'nca cacāmāsu'ni' xastu'ncua' chu a'cxtim hua'chi māsu'ni'ca'. ²Cacāhua'ni' huan papatzīn' que lilacatejtin natalatā'kchoko lā' que xa'nca natapāstaca a'ntū natatlahua. Lacatejtin natalatahui'la lā' xa'nca natakahlaka'ī'. Nacāpāxqui' tachi'xcuhui't lā' natatāyani' a'ntū natapāti. ³Nā cacāhua'ni' huan to'kotzīn' que xa'nca natalatā'kchoko. Tū' catitalichihuīna'lh ā'chā'tin lā' tū' catitaka'chilh. Natamāsu'yu a'ntūn tzey. ⁴Chuntza' huan puscan a'nti tūna'j lacto'kotzīn' natamakscata a'nchī natapāxqui' ixkōlu'ca'n lā' ixcamana'ca'n. ⁵Lā' natamakscata a'nchī lacatejtin natalatahui'la. Tzeyā puscan natala. Xa'nca natatlahua ixlītōtca'n na ixchic. Natalakalhu'mana'n. Nata'a'cnīni'ni' ixkōlu'ca'n. Palh chuntza' tatlahua, nīn tinti' nalichihuīna'n ixtachihuīn Dios.

⁶Nacāchihuīna'maxqui'ya' huan o'kxa'n que natasca'ta a'nchī natalihui'li tū' natatlahua a'ntūn tū' tzey. ⁷Xa'nca natalatā'kchokoya' para que chuntza' huan o'kxa'n natamakscatāni'. Xa'nca camāsu'yu' a'ntū stu'ncua' lā' tū' nakalhkamāna'na'. ⁸A'xni'ca' māsu'yupā't, cuenta natlahua'ya' para que tū' nahua'na' catūhuā a'ntūn tū' limakuan. Chuntza' natamāxana'n mintā'ca'tza porque tūlah catitakakslī nīn tuntü' a'ntū naquincātālī'ksa'nāni'.

⁹Hui'xina'n a'nti xatatamāuj tasācua' cacā'a'kahuāna'ni'tit lā' cacā'a'cnīni'ni'tit mimpatronca'n. Tū' catikalhtaxtoktitit.

¹⁰Tū' catitē'tit a'ntū ixla' mimpatronca'n pero lilacatejtin calatā'kchokotit lā' tū' catlahua'tit a'ntūn tū' tzey. Chuntza' ā'makapitzin talaktzi'n que tzey a'ntū māsu'yucan ixpālacata Dios a'nti quiMāpūtaxtūnu'ca'n.

¹¹Tasu'yutza' ixtalakalhu'mān Dios porque macamilh Jesucristo para naquincāmāpūtaxtūyāni' quina'n lā' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't. ¹²Lā' huā'mā' Jesucristo quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī namakxtekāuj ixlihuāk a'ntū Dios tū' lakati lā' ixlihuāk a'ntūn tū' tzey hua'chi talacasqui'n xalanī'n nac quilhtamacuj. Nā Jesucristo quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī lilacatejtin natahui'layāuj lā' a'nchī xa'nca napāstacāuj lā' a'nchī natlōkentaxtūyāuj ixtapuhūn Dios nac huā'mā' quilhtamacuj. ¹³Chuntza' tasqui'nī natalatā'kchokoyāuj lihuan ka'lhīmā'nauj quiMāpūtaxtūnu'ca'n Jesucristo. A'xni'ca' namin ixlacchi'chini' Jesucristo, a'xni'ca' namimpala, lej tzēhuani't nala lā' natasu'yu i'xkakana' Dios. ¹⁴Huā'mā' Jesucristo, ū'tza' a'nti ixa'cstu tamacamāstā'lh para nanī lā' chuntza' naquincālīmāpūtaxtūyāni'. Chuntza' nalayāuj xatzey na ixlapapūn Dios lā' natapa'ksiyāuj con Dios. Chuntza' naputzayāuj a'nchī nalīmāpāxuhuiyāuj Dios.

¹⁵Huāk huā'mā', Tito, hui'x nacāmāstū'ncni'ya' lā' nacāmāsu'ni'ya' xalanī'n nac Creta. Como hui'x hua'chi xapuxcu', nacāmaktāya'ya' a'ntin takalhlaka'ī' lā' nā nacāquilhniya' a'ntin tū' natlōkentaxtū. Tū' namakxteka' nalakmaka'ncan mintachihuīn.

Ixlītōtca'n a'ntin takalhlaka'ī'

3 Xlaca'n a'ntin takalhlaka'ī', cacāmā'pāstaqui' a'nchī maclacasqui'n nata'a'cnīni'ni' huan gobiernō lā' ā'makapitzin a'ntin tamāpa'ksīni'n. Nata'a'kahuāna'ni'

lā' natalihui'lī nacāmaktāya a'xni'ca' tatlahuamāna a'ntūn tzey. ²Cacāhua'ni' que tū' nata'aksa'n ā'chā'tin. Lā' tū' natalāsta'la. Natalakalhu'man lā' nacā'a'cnīni'ni' ixlihuāk tachi'xcuhi't a'yuj tū' takahlaka'ī'.

³Napāstacāuj a'nchī quina'n pū'la ixuani'tauj. Tū' xa'nca ixpāstacna'nāuj lā' laccumpi quina'n ixuani'tauj. Lā' ixquincāta'a'kxokoyāni'. Xmān ixtlahuacu'tunāuj a'ntū quimacnica'n ī'squi'n. Ixtlahuatēlhayāj a'ntūn tū' tzey lā' ixlakca'tzanāuj. Tū' ixlaktzīncu'tunāuj nīn tinti'. Lā' nīn tinti' ixquincātalaktzī'ncu'tunāni'.

⁴Dios māsuyulh ixtalakalhu'mān lā' ixtapāxqui'n para ixlihuākca'n tachi'xcuhi't a'xni'ca' macamilh Jesucristo ⁵para naquincāmāpūtaxtūyāni'. A'yuj ixtlahuayāj a'ntūn tzey, pero tū' por ū'tza' Dios naquincālimāpūtaxtūyāni'. Xla' quincāmāpūtaxtūyāni' porque lej quincāpāxqui'yāni' lā' lej quincālakalhu'manāni'. Hua'chilh lakche'kē'lh quintapāstacna'ca'n como huan Espīritu Santo quincāmaxqui'yāni' xasāsti' tapāstacna'. Lā' chuntza' hua'chilh sāsti'tzucuni'tauj lā' xasāsti' quinquilhtamacujca'n. ⁶Dios tū' lakpuhuan a'xni'ca' quincāmaxqui'ni' huan Espīritu Santo ixpālacata a'ntūn tlahualh quiMāpūtaxtūnu' Jesucristo. ⁷Dios quincālakalhu'manāni' lā' quincāmāpānūni'ni' quincātalacē'i'ca'n. Lā' chuntza' tzē naquincāmaxqui'yāni' quiherenciaca'n a'ntū quinquilhtamacujca'n para pō'ktu.

⁸Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Lā' iclacasqui'n que stu'tu'lu' nacāhuani'ya' xlaca'n a'ntīn takahlaka'ī'ni't Dios para que natatanūni' natatlahua

a'ntūn tzey. A'ntū icuaniyāni' lej tzey lā' nacāmaktāya ixlihuākca'n tachi'xcuhi't.

⁹Cacātapānū'ni' xlaca'n a'ntī xmān talālikalhasqui'ni' ixpālacata a'ntū tuntū' ixtapalh lā' tichū quina'pna'ca'n. Nā cacātapānū'ni' a'ntīn talāsta'la lā' talikalhachihuina'n a'ntū huanicu'tun huan ixley Moisés. Huā'mā' tū' limaktāyayāni' nīn tuntū'. Tuntū' ixtapalh.

¹⁰Maktu' calacaquilhniyāni' kalhatin chī'xcu' a'ntī cāmā'a'kapitzi xlaca'n a'ntīn takahlaka'ī' Dios. Lā' palh tū' cuenta tlahua a'nchī lacaquilhnicā, catlakaxtu ¹¹porque ca'tziya' que ixlakta tū' tzeyā chī'xcu' xla'. A'yuj ca'tzi que laclē'n pero ā'chulā' tlahua a'ntūn tū' tzey.

A'ntū xmān ixla' Tito

¹²A'xni'ca' na'icmacā'ni'yāchāni' Artemas o Tíquico, nalihui'liya' naquilakta'na' nac Nicópolis porque a'ntza' na'ictachoko lihuan lej lonknu'n.

¹³Cacāmaktāya' huan Zenas a'ntī abogado lā' Apolos para que nataka'lhī ixlihuāk a'ntū tamaclacasqui'n para natatē ixtejca'n. ¹⁴Ixlihuākca'n a'ntīn takahlaka'ī' Dios catasca'tli a'nchī natatlahua a'ntūn tzey lā' a'nchī natamaktāya ā'makapitzin a'ntīn takahlaka'ī' lā' tamaclacasqui'n catūhuā. Chuntza' tū' laclhquitiit natala.

Saludos lā' lisicua'lanālin ā'xmān

¹⁵Ixlihuākca'n a'ntīn tahui'lāna' huā'tzā' tamacā'ni'yāni' saludos. Nacāsalarliya'

ixlihuākca'n qui'amigosnu'ca'n a'ntī quincāpāxqui'yāni' como kalhlaka'ī'yāj Dios. Lā' Dios cacāsicua'lanālini' milihuākca'n. Amén.

Huan Carta a'ntū Macā'ni'ca Filemón

Pablo tzo'knuni'lh Filemón

1 Quit Pablo a'ntin tachi'n por ixpālacata Jesucristo. Lā' nā hui' huā'tzā' quintā'tinca'n Timoteo. Ictzo'knuni'mā'ni' hui'x, Filemón, a'nti quilātā'scujāuj lā' iccāpāxqui'yāni'.² Icmacā'nāuj saludos quit lā' Timoteo. Iccāmacā'ni'yāuj saludos para ixlihuākca'n huan ā'makapitzin a'ntin takahlaka'ī' Jesucristo lā' tatakēstoka na minchic. Lā' nā iccāmacā'ni'yāuj saludos huan quintā'tinca'n Apia lā' huan Arquipo a'nti hua'chi quintā'tropaca'n por Jesucristo.³ Quin-Tāta'ca'n Dios lā' quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo cacātasicua'lanālini' hui'xina'n lā' cacātamātza'ta'ti'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n.

A'nchi ixpāxqui'nin lā' ixkalhlaka'ī' Filemón

⁴Pō'ktu icmaxqui' pāxcatca'tzī Dios a'xni'ca' ickalhtō'ka' lā' iclichihuina'n por mimpālacata.⁵ Icmāxqui' pāxcatca'tzī como quimāca'tzīnicatza' que xa'nca kalhlaka'ī'ya' Jesús lā' pāxqui'ya' xla' lā' nā cāpāxqui'ya' huan ā'makapitzin a'ntin tatapa'ksi' con Dios.⁶ Lā' como hui'x cāhuani'ni'ta' lā' cāmāsu'ni'ni'ta' ā'makapitzin a'ntū hui'x kalhlaka'ī'ya', icsqui'ni' Dios que ū'tza' nacāmāmāchekxini' xla'ca'n ixlihuāk a'ntū lej tzey lā' a'ntū quila'ca'n ixpālacata Cristo.⁷ Quintā'tin, lej iclipāxuhua lā' lej iclitako'xamāka'tli' ixpālacata mintapāxqui'n porque hui'x cāmāhuixcānini'ta' xla'ca'n a'ntin takahlaka'ī'.

Pablo squi'nli talakalhu'mān por ixpālacata Onésimo

⁸Quit tū' ictimāpa'ksini' a'yuj tzē na'icmāpa'ksiyāni' natlahua'ya' a'ntū tasqui'nī, como Cristo quilihui'lilh quili'apóstol.⁹ Mejor na'icsqui'ni'yāni' ixpālacata mintapāxqui'n. Quit Pablo a'nti icsqui'ni'yāni' lā' quit papatzintza'. Lā' chuhua'j tachi'n quit ixpālacata Jesucristo.¹⁰ Icsqui'ni'yāni' ixpālacata Onésimo a'nti icmākahlaka'ī'nīlh lihuān tachi'n quit. Chuntza' litaxtuyācha' hua'chi qui'o'kxa'.

¹¹Xapū'la Onésimo tū' xa'nca maktāyani' pero chuhua'j xa'nca quimaktāya lā' nā tzē xa'nca namaktāyayāni'.¹² Xla' icmāspi'tchokoniyāni' lā' hua'chilh xa'icmacamini'n lakatin parte de quimacni'. Hui'x camā'nu' na minchic.¹³ Quit xa'icmāchokocutun huā'tzā' lā' ixquimaktāyalh. Ixlah milaktapalh lihuān tachi'n quit ixpālacata huan xatzey tachihuīn.¹⁴ Pero como hui'x tū' ixca'tziya' lā' tū' ixquimaxqui'ni'ta' talacasqui', iclihui'lilh tuntū' na'ictlahua. Tū' xa'icclacasqui'n naquisātlahuani'ya' talakalhu'mān.¹⁵ Onésimo tamakatini't de hui'x a'yuj tū' makān lā' chuhua'j nataspi'tchoko para pō'ktu. Chō'la chuntza' xalitzey nalitaxtuyācha'¹⁶ porque chuhua'j xla' tū' xmān xatamāuj mintasācua'. Nā lani't mintā'tin a'nti pāxqui'cani't. Quit lej icpāxqui' lā' maclacasqui'n que hui'x ā'chulā' napāxqui'ya' como xla' mintasācua' lā' nā chuhua'j lani't mintā'tin ixpālacata kalhlaka'ī'ni't Jesús.

¹⁷Chuntza' palh hui'x puhua'na' que lātā'scujmā'nāuj, camā'nu' na minchic huan Onésimo hua'chilh quit ixquimā'nu'.¹⁸ Palh tlahuani'ni'ta'ni' catūhuā a'ntūn tū' tzey o palh laclē'ni'yāni' catūhuā, naquimātā'jī'ya' quit.¹⁹ Quit, Pablo, ictzo'knuni'yāni' huā'mā': Na'icmāpalakō'yāni', a'yuj

tzē na'icmāpāstaqui'yāni' a'ntū
 quilaclipini'ya'. Lā' ū'tza' huā'mā': Quit
 icmākalhlaka'i'nini'ta'ni' ixpālacata
 Jesús. ²⁰Lā' chuhua'j, quintā'tin,
 caquintlahua'ni' huā'mā' talakalhu'mān
 como quina'n kalhlaka'i'yāuj huan
 Māpa'ksini'. Naquimakapāxua'ya' a'nchi
 namānū'ya' na minchic huan Onésimo
 ixpālacata Jesucristo.

²¹Ictzo'knuni'mā'ni' como
 iclakapasāni' a'nchi hua'ni'ta' lā'
 icca'tzī que natlōkentaxtūya' a'ntū
 icsqui'ni'mā'ni' lā' ā'chulā' natlahua'ya'.
²²Lā' nā icsqui'ni'yāni' naquincāxui'lī'ya'
 a'nlhā' na'ictahui'la. Icka'lhīmā' que

Dios nakaxmata a'ntū hui'xina'n
 squi'ni'pā'na'ntit a'xni'ca' kalhtō'ka'yā'tit.
 Lā' chuntza' naquimakxteka
 na'ica'nācha'.

**Cāmacā'ni'ca saludos lā' squi'ni'ca
 Dios cacāsicua'lanālih**

²³Epafras a'nti quintā'tachi'n ixpāla-
 cata Jesucristo macā'ni'yāni' saludos.

²⁴Nā tamacā'ni'yāni' saludos Marcos lā'
 Aristarco lā' Demas lā' Lucas a'ntin
 quintatā'scuja.

²⁵QuiMāpa'ksini' Jesucristo
 cacāsicua'lanālini'. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca huan Hebreos

Dios quincālakmacamini'ta'ni' ixO'kxa'

1 Makāntza' Dios lej tāpālhūhua' cāmāca'tzinilh ixa'ctasana'nī'n lā' cāmāchihuīnīlh ixtachihuīn. Lā' xlaca'n maklhūhua' tata'chihuīna'lh a'nti quinapapana'ca'n. ²Lā' chuhua'j huā' tamā'na quilhtamacuj a'ntū ā'xmān, Dios quincālakmacamini'ta'ni' ixO'kxa'. Lā' ixO'kxa' quincāmācā'tzīnīnī'ta'ni' a'ntū Dios lacasqui'n que naca'tziyāuj. Dios tlahuani't ixO'kxa' ixtēcu' xla' ixlihuāk a'ntū a'nan. IxO'kxa' Dios cāxui'līlh huan quilhtamacuj lā' a'ntū a'nan nac a'kapūn. Cāxui'līlh huā'mā' por ixquilhtampān Dios. ³IxO'kxa' Dios, xla' a'extim con Dios, como lej ka'tla'. Xla' ū'tza' māpa'ksikō' a'ntū a'nan nac cā'quilhtamacuj lā' a'ntū tahuil'āna' tālhmā'n nac a'kapūn, como xla' lej ka'lhī limāpa'ksīn. Lā' māni' ū'tza' cāxapakō'lh quintalaclē'i'ca'n. Lā' xla' tahuil'lh na ixpāxtūcāna'j Dios. Lā' a'ntza' tamāpa'ksini'n.

IxO'kxa' Dios lej ka'lhī limāpa'ksīn

⁴IxO'kxa' maxqui'ca lej ka'tla' limāpa'ksīn. Lā' tū' chuntza' huan ángeles taka'lhī limāpa'ksīn. Dios maxqui'lh ixlīlōt a'ntū más xaka'tla'. Lā' tū' chuntza' huan ángeles cāmaxqui'ca ixlīlōtca'n. ⁵Lā' Dios tū' maktin cāhuanini't nīn kalhatin ixángeles, a'nchī huanilh ixO'kxa':
Hui'x qui'O'kxa'.
Chuhua'j tasu'yu que quit minTāta'.
Lā' nā Dios tū' maktin cāhuanini't kalhatin de ixángeles:
Quit minTāta' para pō'ktu.
Lā' hui'x qui'O'kxa' para pō'ktu.

⁶Lā' a'xni'ca' namacamin nac quilhtamacuj ixO'kxa' a'nti ixlacsacni't Dios hualh:

U'tza' catamācā'tanīlh ixlihuākca'n ixángeles Dios.

⁷Lā' Dios chihuīna'lh ixpālacataca'n huan ángeles lā' hualh:

Huan ángeles ixlacsujni'n Dios.

Ta'a'n a'nīhā Dios cāmācā'n.

Lej lilacpalh ta'a'n hua'chi ū'ni' lā' hua'chi huan makli'pni'nī'n.

⁸Lā' nā Dios chihuīna'lh ixpālacata ixO'kxa', lā' hualh:

Hui'x Dios lā' hui'x namāpa'ksini'na' para pō'ktu.

Lej tzey a'nchī hui'x māpa'ksini'na'.

⁹Hui'x lakatiya' a'ntū xatzey.

Lā' tū' laktzi'ncu'tuna' a'ntū ko'hua'jua'.

Lā' ū'tza' lilacsacni'ta'ni' minDios.

Lā' lej māpāxuhuīni' como lej maxqui'ni' lhūhua' limāpa'ksīn.

Lā' huan ā'makapitzīn tū' chuntza' cāmaxqui'ca.

¹⁰Lā' nā Dios huampā:

Hui'x, Māpa'ksīni', tla'hua' ixlihuāk quilhtamacuj xapū'la.

Lā' hui'x tla'hua' ixlihuāk a'ntūn tatasu'yunu'n nac a'kapūn.

¹¹Lā' huāk huā'mā' natalaksputa.

Lā' hui'x tū' chuntza'.

Hui'x natahui'la'ya' para pō'ktu.

Huāk huā'mā' xakōlūhua' natala hua'chi xamasni' lu'xu'.

¹²Tū'tza' caticāmaclacasqui'nca, como hui'x huāk xasāsti' nacātlahua'ya'.

Chuntza' hua'chi kalhatin a'xni'ca' tamakxtu xakōlūhua' ixlu'xu' lā' lhakā' xasāsti'.

Lā' hui'x, tū' maktin catitaxtāpali' lā' natahui'la'ya' para pō'ktu.

¹³Lā' Dios tū' maktin cāhuanini't nīn kalhatin ixángeles chuntza' hua'chi huanilh ixO'kxa':

Catahui'la' nā quimpāxtūcāna'j hasta que quit na'iccātłaja mintā'ca'tzani'n.

¹⁴Huan ángeles xalakahuan a'yuj tūla laktzi'nancan. Lā' xlaca'n tascuja chu a'nchī Dios cāmāpa'ksi. Dios cālakmacamin para natamaktāya a'ntī cāmāpūtāxtūca lā' taka'lhīmā'na a'ntū Dios nacāmaxquī a'ntū lej tzey.

**Tasqui'ni na'a'kahuāna'ni'yāuj
a'ntū Dios huan**

2 Jesús xla' lej ka'tla'. Lā' ū'tza' xa'nca nalipāstacāuj huan xatzey tachihuīn a'ntū quincātamāca'tzinini'ta'ni'. Lā' chuntza' tū' catitaxtutāyauj na ixtej Dios. ²A'ntū Dios cāmāhuanilh huan ángeles, ū'tza' lej xastu'nca'. Lā' ixlihuākca'n a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'lh, xlaca'n cāmāpātīnica. ³Lā' nā chuntza' quina'n naquincātamāpātīniyāni' palh tū' namakxtekāuj que Dios naquincāmāpūtāxtūyāni'. QuiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo, ū'tza' a'ntī xapū'la chihuīna'lh a'nchī nalipūtāxtucan. Lā' a'ntīn takaxmatli xlaca'n quincātamāca'tzinini' lā' quincātahuanini' que ū'tza' stu'nca'. ⁴Lā' nā chuntza' Dios mālacsu'yulh que stu'nca' a'ntū cāhuanica, como cāmācamaxquī'lh limāpa'ksin para natatlahua tāpālhūhua' lej xalaka'tla' lē'cnin. Lā' nā cāmāxquī'ca ixlimāpa'ksin Espīritu Santo chā'tunu' chu a'nchī Dios ixlacasquī'n que natlahua chā'tunu'.

**Jesucristo pu'nli hua'chi kalhatin
chi'xcu' para namāpūtāxtūnu'n**

⁵Lā' huan ángeles, tū' xlaca'n a'ntī Dios nacālimāmacū' huan quilhtamacuj a'ntū lichihuīna'nāuj, lā' a'ntū xasāsti' nala. ⁶Tū' ángeles caticālimāmacū'lh huan quilhtamacuj. Nacālimāmacū'can tachi'xcuhūi't. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huancan: Lā' hui'x Dios cāpāstaca' de huan tachi'xcuhūi't a'yuj tū' lej ixtapalhca'n. Lā' cātlahuanī'ya' xlaca'n a'ntū lej tzey.

⁷Hui'x cālimāka'tli' huan tachi'xcuhūi't a'yuj tū' hua'chi huan ángeles.

Lā' cātla'hua' que cacā'a'cnīni'ni'ca.

⁸Lā' huan tachi'xcuhūi't tamāpa'ksini'nkō' por minquilhtampān.

Lā' a'xni'ca' huancan que tamāpa'ksini'nkō', chuntza' huanicu'tun que huan tachi'xcuhūi't tamāpa'ksikō' ixlihuāk, a'yuj tūna'j tatasu'yu palh tamāpa'ksini'nkō'. ⁹Cristo ū'tza' a'ntī māpa'ksini'n. Catziyāuj a'nchī pātini'lh Jesús. Ti'na'jalh más que huan ángeles, a'yuj tū' lej makān. Chuntza' lalh como Dios lacasquī'lh que xla' nanī para ixlihuākca'n tachi'xcuhūi't como Dios lej lakalhu'mana'n. Lā' como Jesús nilh, ū'tza' lej li'a'cnīni'ni'can.

¹⁰Dios tlahuakō'ni't. Xla' cāmā'a'nanikō'lh ixlihuāk a'ntū a'nan, chu a'nchī ixtapuhuān. Lā' chuntza' limakuan que Dios macamilh ixO'kxa' nac quilhtamacuj para nanī, como Dios ixlacasquī'n que lhūhua' natala ixcamana' lā' nata'a'n nac a'kapūn. Lā' como Jesucristo pātini'lh por quimpālacataca'n, chuntza' tzē naquincāmāpūtāxtūyāni'. ¹¹A'ntī Jesús cāxapani'ni't ixtalac'lē'i'ca'n, huāk ixcamana' Dios. Lā' como ixcamana' Dios, chu kalhatin a'ntī ixTāta'ca'n hua'chi Jesucristo. Lā' ū'tza' tū' limāxana'n Jesucristo a'xni'ca' huan que xlaca'n ixtā'timīn. ¹²Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Jesús huanilh Dios:

Quit na'iccālītā'chihuīna'n de hui'x huan quintā'timīn.

Lā' a'nlhā xlaca'n tatakēxtimī na'icmāka'tli'yāni'.

¹³Lā' nā Jesús hualh:

Quit na'iclipāhuan Dios.

Lā' nā huampā:

A' icui' quit con ixcamana' Dios a'ntī Dios quilimāmacū'lh.

¹⁴Lā' huā' tamā'na camana' taka'lhī ixquinī'tca'n lā' ixka'lhni'ca'n. Lā' nā chuntza' Cristo lalh chu a'cxim, como ixka'lhī ixquinī't lā' ixka'lhni'. Lā' pu'nli hua'chi kalhatin chi'xcu' como xla' nīcu'tulh como chuntza' tzē natlaja huan ko'ti'ti' a'nti por ixpālacata linīcan. ¹⁵Lā' chuntza' Cristo tzē cālīmakāyālh xla'ca'n a'nti pō'ktu ixtajicua'n natani. Lā' xla' tzē cāmāklthīlh huan ixtajicua'tca'n. ¹⁶Lā' tū' āngeles a'nti cāmāktāyālh Cristo. Xla' cāmāktāyālh huan tachi'xcuui't a'ntin takalhlaka't' hua'chi Abraham. ¹⁷Ixtasqui'nī que Cristo ixlāl a'cxim con ixtachi'xcuui't Dios a'nti hua'chi māni' ixtā'timīn Cristo. Lā' chuntza' xla' lej quincālakalhu'manāni'. Lā' nā chuntza' tzē nala xapuxcu' ixlīacerdote na ixlacapūn Dios. Lā' māni' ū'tza' talacnūni'lh hua'chi lē'ksajna'. Lā' chuntza' tzē quincātamāpānūni'yāni' quintalac'lē'i'ca'n. ¹⁸Lā' chuhua'j como Jesucristo māni' xla' pātini'lh, xla' tzē nacāmāktāya xla'ca'n a'ntin tapātini'mā'na lā' a'nti huan ko'ti'ti' cāmātonkopūcū'tun.

Jesucristo lej a'cnīni'ni'can

3 Lā' hui'xina'n, tā'timīn, Dios cālacsacni'ta'ni' lā' ū'tza' lila'tit hui'xina'n ixtachi'xcuui't Dios. Lā' chuhua'j capāstactit Jesucristo. Dios macamīlh huan Jesucristo. Lā' mānūlh xapuxcu' ixlīacerdote na ixlacapūn Dios. Lā' Jesucristo chuntza' tzē nacāmāktāya xla'ca'n a'ntin takalhlaka't'. ²Lā' Jesucristo tlōkentaxtūkō'lh huā'mā' a'ntū Dios ixlīmāmacū'ni't. Lā' nā chuntza' Moisés tlōkentaxtūkō'lh nā xla' ixlihuāk a'ntū Dios ixlīmāmacū'ni't por ixpālacataca'n ixtachi'xcuui't Dios. ³Lā' minī'ni' lej ca'a'cnīni'ni'ca Jesucristo; lā' Moisés tū' chuntza' ca'a'cnīni'ni'ca. Lā' nā chuntza' a'nti māpa'ksi nac lakatin chic, xla' a'cnīni'ni'can. Lā' huan ā'makapitzin

nac chic tū' lej cā'a'cnīni'ni'can. ⁴Huan chi'xcuui'n tzēn tatlahua chic. Lā' Dios, xla' tlahuakō'ni't ixlihuāk a'ntū a'nan. ⁵Lā' Moisés xa'nca tlahualh a'ntū ixlīmāmacū'cani't por ixpālacata ixtachi'xcuui't Dios. Lā' xla' i'scuja na ixlāclhni'ca'n ixtachi'xcuui't Dios. Lā' xla' ixcāhuani huan tachi'xcuui't a'ntū napātle'ke. ⁶Lā' Cristo, xla' ixO'kxa' Dios. Lā' xla' huāk tzey a'ntūn tlahua. Lā' ū'tza' limāmacū'cani't ixlihuākca'n a'nti ixtachi'xcuui't Dios. Lā' nā quina'n ixtachi'xcuui't Dios, palh quina'n chu ū'tza' nalipāhuanūj lihuān lahuilāna'uj, lā' palh lipāxuhua'yāuj a'ntū Dios naquincāmaxqui'yāni'.

Ixtachi'xcuui't Dios natalipāxuhua a'ntū Dios tlahuakō'lh

⁷Chuntza' tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī hualh huan Espīritu Santo: Chuhua'j palh hui'xina'n kaxpa'tā'tit a'nchī Dios huan, tū' lacxumpi cala'tit.

⁸Tū' lacxumpi cala'tit hua'chi a'ntin tata'lāsta'lal Dios makāntza' a'nlhā nac cālhipi'mpi'li' ti'ya't.

Dios lej cāpātini'lh xla'ca'n.

Lā' Dios hualh: ⁹“Minapapana'ca'n hua'chilh xla'ca'n ixtaca'tzīcu'tun hasta lhānchula' xa'iccāpātini'lh xla'ca'n”.

Lā' xla'ca'n lej lacxumpi ixtahuāni't, lā' a'yuj talaktzī'lh xla'ca'n huan lē'cnīn a'ntū xa'ictlahua quit por tu'pu'xam cā'ta.

¹⁰Lā' ū'tza' iclī'a'kchā'lh con xla'ca'n lā' icualh: “Xla'ca'n tū' maktin xa'nca tapāstacna'n. Lā' tū' tamāchekxī xla'ca'n a'ntū iclacasqui'n quit”.

¹¹Lā' ū'tza' iclī'a'kchā'lh con xla'ca'n lā' ū'tza' iclihuālh que stu'ncua' xla'ca'n tū' catitachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā najaxcan con quit.

¹²Lā' chuhua'j, tā'timīn, xa'nca calatā'kchokotit. Lā' tū' caxumpīni'ni'tit

Dios n̄n kalhatin de hui'xina'n. Tū' tzey palh tū' kalhlaka'iyā'tit Dios. Lā' por ixpālacata huā'mā' tzē nataxtunquiyā'tit con Dios xalakahuan. ¹³Xatzey cālā-maktāyā'tit macaxtim chuhua'j pō'ktu lihuān lahui'lāna'ntit nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' chuntza' n̄n kalhatin napuhuan palh tzē natlahua a'ntun tū' tzey. Palh chuntza' napuhuan kalhatin, māni' ū'tza' ta'a'kxokomā', lā' ā'chulā' tū' a'kahuāna'ni'cu'tun Dios. ¹⁴Palh quina'n tū' namakxtekāuj nalipāhuanāuj Cristo a'cxtim hua'chi xapū'la ixlipāhuanāuj, chuntza' nā quila'ca'n nala huāk a'ntū ixla' Cristo.

¹⁵Chuntza' tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios:

Palh hui'xina'n kaxpa'tā'tit ixtachihuīn Dios, ca'a'kahuāna'ni'tit.

Lā' tū' caxumpīni'ntit hua'chi xla'ca'n xalanī'n makāntza' a'ntin tū' ixta'a'kahuāna'ni'cu'tun Dios huan nac cālhipi'mpi'li' ti'ya't.

¹⁶¿Chā ca'tziyā'tit hui'xina'n tichū takaxmatli ixtachihuīn Dios lā' tū' ta'a'kahuāna'ni'lh? Xla'ca'n ū'tunu'n a'nti cāmāxtulh Moisés de nac Egipto.

¹⁷¿Chā ca'tziyā'tit hui'xina'n a'nti ixtamakākchā'ni't Dios? Dios lej ixa'kchā'ni't con xla'ca'n a'nti ixtatlahua talaclē'i' tu'pu'xam cā'ta, lā' ū'tza' talinilh xla'ca'n huan nac cālhipi'mpi'li' ti'ya't. ¹⁸¿Chā ca'tziyā'tit hui'xina'n a'nti cālchihuīna'lh Dios a'xni'ca' hualh que tū' catitachā'lh nac ti'ya't a'nlhā najaxcan con Dios? Dios cālchihuīna'lh xla'ca'n a'ntin taxumpīni'ni'lh Dios. ¹⁹Lā' chuntza' tzē limāchekxīcan que xla'ca'n tūlalh tachā'lh huan nac ti'ya't, como xla'ca'n tū' takalhlaka'ī'lh que stu'ncua' a'ntū cāhuanilh Dios.

4 Lā' quina'n, Dios quincāhuanini'ta'ni' que tzē nachā'nāuj a'nlhā xla' hui'lacha' lā' a'ntza' najaxāuj quina'n con Dios. Lā' lej tasqui'ni' napāstacāuj a'nchī nalilatākchokoyāuj, como lej

lijicua' palh tū' cachā'lh kalhatin de hui'xina'n. ²Quina'n kaxmatni'ta'uj huan xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī lipūtaxtucan. Lā' nā xla'ca'n takaxmatli huā'mā' tachihuīn. Lā' xla'ca'n xmān chu tlakaj takaxmatli como tū' takalhlaka'ī'lh palh stu'ncua' huā'mā' tachihuīn. ³Lā' quina'n, como kalhlaka'ī'yāuj, nachā'nāuj a'nlhā hui'lacha' Dios lā' najaxāuj con Dios. Lā' Dios cālchihuīna'lh xla'ca'n a'ntin tū' takalhlaka'ī'lh lā' hualh:

Quit ica'kchā'lh con xla'ca'n lā' ū'tza' iclihuah que stu'ncua' xla'ca'n tū' catitachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā najaxcan con quit.

Lā' chuntza' hualh Dios a'yuj ū'tza' ixtlahuani'ttza' a'nlhā najaxcan lā' como ixtlahuakō'ni'ttza' ixlīhuāk a'ntū a'nan. ⁴Tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios ixpālacata huan lakatojon chi'chini'. Lā' chuntza' huan:

Dios pūjaxli huan ixlilakatojon chi'chini' lā' tū' scujli.

⁵Lā' nā a'ntza' tatzō'kni':

Xla'ca'n tū' catitachā'lh a'nlhā najaxcan con quit.

⁶A'ntin takaxmatli xapū'la huan xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī nalipūtaxtucan, xla'ca'n tū' takalhlaka'ī'lh. Lā' ū'tza' tū' talichā'lh xla'ca'n a'nlhā najaxcan con Dios. Lā' chuntza' ā'makapitzin nat-achā'n lā' natatā'jaja Dios. ⁷Lā' como xla'ca'n tū' tachā'lh, chuntza' Dios lalhcāhui'līlh ā'lakatin chi'chini' a'ntū māpācuhiulh chuhua'j. Ixlīhūhua' cā'ta Dios māchihuīnilh David a'nti rey ixuanī't. Tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī David hualh:

Chuhua'j palh hui'xina'n kaxpa'tā'tit a'ntū Dios huan, tū' lacxumpi cala'tit.

Lā' ca'tziyāuj que pō'ktu Dios cāta'sani'mā' ixlīhuāk huan tachi'xcuhi't lā' hasta chuhua'j.

⁸Lā' a'xni'ca' Dios chuntza' huanilh

David, Josué ixchini'ttza' con huan tachi'xcuhui't huan nac ti'ya't a'nlhā Dios ixcāmālacnūni'nī't. Lā' ū'tza' lica'tziyāuj quina'n que Dios ixtā'chihuīna'mā' David por ixpālacata ā'lacatin a'nlhā najaxcan. ⁹Lā' ū'tza' lica'tziyāuj que quina'n a'ntī ixtachi'xcuhui't Dios nachā'nāuj a'nlhā cāxui'lini't para napūjaxāuj chuntza' hua'chi Dios jaxli ixlilakatojon chi'chini' a'xni'ca' cāxui'likō'lh huan quilhtamacuj. ¹⁰Lā' a'tnīn tachā'n a'ntza', xla'ca'n a'ntin tatlahuakō'nī't ixlitlōtca'n lā' a'ntza' natajaxa chuntza' hua'chi Dios jaxli a'xni'ca' cāxui'likō'lh huan quilhtamacuj. ¹¹Lā' quina'n lej calihui'liuj para nachā'nāuj lā' a'ntza' najaxāujtit con Dios. Lā' tū' calauj hua'chi xala'nī'n makāntza'. Xlaca'n tūlalh tachā'lh como tū' takalhlaka'i'lh palh stu'n'cua' a'ntū hualh Dios.

¹²Lā' ixtachihuīn Dios xla' hua'chilh xalakahuan lā' lej ka'lhī limāpa'ksin como ū'tza' scuja na qui'a'clhcunucca'n. Ixtachihuīn Dios hua'chi katin espada a'ntū kēstītu' lā' tzej sta'ya'nca', a'ntū tzē lakchā'nkō' qui'a'clhcunucca'n. Lā' ū'tza' nalica'tziyāuj palh tū' tzej qui'a'clhcunucca'n lā' quintapās-tacna'ca'n. ¹³Lā' Dios huāk laktzi'huī'. Nīn tūntū' tzē natatzē'kni' na ixlacapūn Dios. Xla' lakapaskō' qui'a'clhcunucca'n. Lā' quina'n ka'lhī nakalhtini'nāuj na ixlacapūn Dios por ixpālacata a'ntū tlahuayāuj chā'tunu' de quina'n.

Dios limānūlh Jesucristo xapuxcu' ixlisacerdote

¹⁴Lā' Jesucristo, ixO'kxa' Dios, chā'nī'ttza' xla' a'nlhā hui'lacha' Dios. Xla' ū'tza' hua'chi kalhatin xapuxcu' sacerdote a'ntī quincālacapūtāyamā'nī' lā' chihuīna'n por quina'n. Lā' chuntza' quina'n tū' catimaktexkui kalhlaka'i'yāuj Jesucristo nīn macsti'na'j. ¹⁵Lā' Jesucristo hua'chi quisacerdoteca'n. Xla'

quincālakalhu'manāni' quina'n, como nā xla' xapū'la chuntza' ixtalilaktzi'ncu'tun a'xni'ca' ixlatlā'huan nac quilhtamacuj, chuntza' hua'chi quina'n quincāpā-tle'keni'mā'ni'. Pero xla' nīn tūntū' tlahualh a'ntūn tū' tzej. ¹⁶Lā' ū'tza' calitapajtzūj na ixlacapūn Dios. Lā' tū' calacapuhuanui. Xla' lej lakalhu'mana'n. Lā' naquincāmaktāyayāni' a'xni'ca' maclacasqui'nāuj.

5 Lā' huan chi'xcuhui'n israelitas a'ntin cālīmānūcan xanapuxcu'nu' ixlisacerdoteca'n, chā'tunu' tascuja na ixlacapūn Dios por ixpālacataca'n huan tachi'xcuhui't. Lā' kalhatin chi'xcu' a'ntī xapuxcu' sacerdote, xla' mālacnūni' lē'ksajna' huan Dios para nacāmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhui't. ²Lā' huā'mā' sacerdote, como xla' chi'xcu', a'katunu' tlahua a'ntūn tū' tzej. Lā' ū'tza' lilacatzucu cālīpātīni' xlaca'n a'ntin tūna'j xa'nca taca'tzi lā' xlaca'n a'ntin tatatonkopūni't. ³Lā' como xla' a'katunu' tlahua a'ntūn tū' tzej, tasqui'nī que xla' na'a'ksaju'nin xapū'la para namāpānūni'can ixtalaclē'i' māni' ū'tza'. Lā' ā'calistān xla' a'ksaju'nin para nacāmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhui't.

⁴Lā' nīn tinti' ixa'cstu tzē natanūni' xapuxcu' ixlisacerdote. Xmān Dios a'ntī tzē namānū xapuxcu' ixlisacerdote, chuntza' hua'chi Dios mānūlh Aarón. ⁵Lā' Cristo nā tū' ixa'cstu tanūni'lh xapuxcu' sacerdote. Xla' mānūlh Dios lā' huanilh: Hui'x qui'O'kxa' lā' chuhua'j tasu'yu que quit minTāta'.

⁶Lā' nā tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Dios hualh: Hui'x nala'ya' milisacerdote para pō'ktu. Lā' chuntza' hua'chi mānūca Melquisedec ixlisacerdote lā' nā chuntza' hui'x namānūca'na'.

⁷Lā' Jesucristo a'xni'ca' ixlatlā'huan nac quilhtamacuj, xla' lej ixkalhtō'ka' con ixlīhuāk ixa'clhcunuc lā' lej i'squi'nī'

Dios hasta ixcalhuani'. Lā' Dios ū'tza' a'nti tzē ixmāpūtāxtūlh de huan linin. Lā' Dios kaxmatni'lh huan ixoración, como Jesucristo xmān ixtlahuacu'tun a'ntū ixtapuhuān Dios. ⁸Lā' Jesucristo a'yu'j ixO'kxa' Dios, xla' ixā'kahuāna'ni' lā' ū'tza' lipātini'lh xla'. Lā' ū'tza' xla' limāchekxi a'nchī tapātini'n a'ntin ta'a'kahuāna'ni' Dios. ⁹Lā' Jesucristo lej xa'nca a'kahuāna'ni'lh Dios hasta nilh chu a'nchī ixtapuhuān Dios. Lā' ū'tza' xla' tzē nacālimāpūtāxtū para pōktu xla'ca'n a'ntin ta'a'kahuāna'ni'. ¹⁰Lā' Dios limānūlh xapuxcu' ixlisacerdote chuntza' hua'chi Melquisedec.

Lijicua' palh taspitāyacan na ixtej Dios

¹¹Quit iccāhuanicu'tunāni' hui'xina'n ixpālācata a'nchī Jesucristo hua'chi Melquisedec. Pero lej jicslihua' como hui'xina'n tūna'j xa'nca māchekxi'yā'tit. ¹²Lā' maclacasqui'nā'titcus a'nti nacātamāsu'ni'yāni' hui'xina'n a'ntūn tū' xajicslihua' ixtachihuīn Dios. Lā' como hui'xina'n makāntza' kalhlaka'i'ni'ta'ntittza', hui'xina'n tzē'tza' ixcāmāsu'ni'tit huan ā'makapitzin. Hui'xina'n hua'chi kalhatincus ska'ta' a'nti xmāncus leche tahua' lā' tūlana'j tahuā'yan. ¹³Huan laksana'tā'n a'nti xmāncus leche tahua', xla'ca'n tūna'j taca'tzi a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey. ¹⁴Lā' a'nti xastacni'tza', xla'ca'n taca'tzītza' a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey. **6** Lā' chuhua'j como hui'xina'n kalhlaka'i'ni'ta'ntittza', tū'tza' icticāhuanini' a'ntū cātamāsu'ni'ni' ixtachihuīn xapū'la. Tū'tza' icticāhuanini' a'nchī litzucucan kalhlaka'i'can Cristo lā' a'nchī lixtāpalican quintapāstacna'ca'n lā' a'nchī limakxtekcan tlahuacan a'ntūn tū' tzey, lā' a'nchī likalhlaka'i'can Dios. Chuhua'j na'iccāhuaniyāni' a'ntū lej jicslihua' māchekxican a'ntū ixla' Dios. ²Lā' tū'tza' icticāhuanini'

a'nchī li'a'kpaxcan, lā' a'nchī cālimā'ca'ni'can macan, lā' a'nchī nalilakahuanchokocan, lā' a'nchī Dios nalijuzgarli. ³Chuhua'j, palh Dios lacasqui'n, na'iccāmāsu'ni'yāni' a'ntū más xajicslihua' ixpālācata ixtachihuīn Dios.

⁴A'ntin tataspi'tāyani't na ixtej Dios, lejtza' jicslihua' natalitaspi'tpala xla'ca'n. Xla'ca'n tamāchekxinī'ttza' a'nchī nalipūtāxtucan lā' a'nchī Dios cālisicua'lanāli ixtachi'xcuhi't lā' a'nchī ka'lhī limāpa'ksin huan Espiritu Santo. ⁵Lā' xla'ca'n taca'tzi que lej tzey a'ntūn takalhlaka'i'ni't ixpālācata a'ntū huanit' Dios, lā' talaktzi'ni't huan lē'cni'n a'ntū tlahuacan por ixlīmāpa'ksin Jesucristo. Lā' por huā'mā' limāpa'ksin namāpa'ksikō'can a'xni'ca' namin huan xasāsti' quilhtamacuj. ⁶Lā' como xla'ca'n tataxtutāyani't na ixtej Dios, tūlatza' cāmāxtapālinipalacan hua'chi tatlahualh xapū'la. Tūlatza' como hua'chilh talakapalani't Jesús a'nchī nilh nac cruz. Lā' hua'chilh ixtaxtokohua'ca'pā ixO'kxa' Dios. ⁷Chuhua'j quit iccāhuanicu'tunāni' a'ntū hua'chi litalacastuca. Nac cā'tacuxtu maklhūhua' la huan xcān. Lā' huan xcān chū'hua' nac huan ti'ya't. Lā' chuntza' lilana'n lā' chuntza' talihuā'yan a'ntin tascuja nac huā'mā' ti'ya't. Chuntza' lila chu a'nchī ixtapuhuān Dios. ⁸Lā' nac ti'ya't a'nlhā staca xmān lhtucū'n lā' chī'tin, huanmā' tuntū' ixtapalh. Natahuan que tū' tzey. Lā' natalhcuyu. Huā'mā' ti'ya't hua'chi a'ntin tataspi'tchokonit' na ixtej Dios.

Dios natlōkentaxtū a'ntū huan

⁹A'yu'j chuntza' ictzo'ka quit, quit icca'tzi que hui'xina'n tū' taspit'chokonit'a'ntit huan nac tej. Xa'nca tasu'yu que hui'xina'n kalhlaka'i'yā'tit. ¹⁰Huāk a'ntū Dios tlahua, xla' huāk tzey. Xla' tū'

catipātza'nkālĥ a'nchī scujnī'ta'ntit hui'xina'n lā' a'nchī māsuyunī'ta'ntit que pāxquī'yā'tit Dios. Chuntza' tasu'yu como hui'xina'n cāmaktāya'nī'ta'ntit ā'makapitzīn a'ntīn takalĥlaka'ī' lā' ticāmaktāyapā'na'ntitcus. ¹¹Quit lej iclacasqui'n que milihuākca'n hui'xina'n cascuĥtit chuntza' lihuan lahui'lā'na'ntitcus nac quilhtamacuj. Lā' chuntza' napātle'ke ixlihuāk a'ntū hui'xina'n ka'lhī'pā'na'ntit. ¹²Tū' iclacasqui'n que laĥquititni' nala'yā'tit. Iclacasqui'n que nacāmaksca'tā'tit ā'makapitzīn a'ntīn takalĥlaka'ī' lā' tapātini'n. Xlaca'n tamakĥtini'mā'na a'ntū cāhuaninī't Dios que nacāmaxquī'.

¹³A'xni'ca' Dios huanilh Abraham a'ntū natlahuani', Dios tapācuhuilĥ māni' ū'tza', como tinti' ā'kalĥatin más xaka'tla'. ¹⁴Lā' Dios hualĥ:

Lej ixlistu'ncua' na'icsicua'lanāli'yāni' quit.

Lā' stu'ncua' na'icmaxquī'yāni' lej lhūhua' minatā'na'tna'.

¹⁵Lā' Abraham pō'ktu ka'lhilĥ lā' tū' jicĥhua'lh. Lā' chuntza' makĥtini'lh a'ntū Dios ixuaninī't. ¹⁶A'xni'ca' kalĥatin chi'xcu' huan que lej stu'ncua' a'ntū xla' chihuina'n, xla' mājācuhui ā'kalĥatin a'ntī más xaka'tla' lā' tzē namāpātini palĥ tū' natlōkentaxtū. Lā' chuntza' taliko'xamixa a'ntī ixtalāquilĥni como taca'tzī que huan chi'xcu' ka'lhī que natlōkentaxtū. ¹⁷Lā' nā Dios tapācuhuilĥ māni' ū'tza'. Chuntza' tlhualĥ como ixlacasqui'n que nataca'tzī huan tachi'xcuhui't que huanmā' lej stu'ncua' lā' xla' natlōkentaxtū a'ntū hualĥ. ¹⁸Quina'n ca'tziyāuj que lej stu'ncua' a'ntū Dios hualĥ, como tapācuhuilĥ māni' ū'tza' lā' xla' tū' maktin a'kxokonu'n. Lā' ū'tza' lipāxuhuyāuj como hua'chilĥ tzā'lani'nī'ta'uj a'ntū liĥcua' lā' lakmini'ta'uj Dios. Lā' Dios hualĥ que quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni'. Lā'

chuhua'j ca'tziyāuj xa'nca que ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n para pō'ktu. ¹⁹Lā' como ca'tziyāuj que naka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n para pō'ktu, chuntza' tū' tamakchuyinī'ta'uj. Lā' chuntza' quina'n hua'chi a'ntū tzancstāya. Ca'tziyāuj que natanūyāuj nac a'kapūn a'nlĥa sicua'lanālinī't. ²⁰Lā' a'ntza' xapū'la tanūnī't Jesús a'nlĥa natanūyāuj. Lā' xla' tā'chihuina'n Dios por quimpālacataca'n, como xla' lalĥ xapuxcu' sacerdote para pō'ktu hua'chi Melquisedec.

**Jesucristo limānūcanī't
ixlisacerdote chuntza' hua'chi
limānūca Melquisedec**

7 Huā' Melquisedec xla' rey ixuanī't nac Salem lā' nā ixsacerdote Dios xala' nac a'kapūn. Melquisedec tā'lāpāxtokli Abraham a'xni'ca' xla' ixtaspi'tmā' de huan nac guerra a'nlĥa ixcāmaknīnī't huan reyes. Lā' Melquisedec sicua'lanāliĥ. ²Lā' Abraham maxquī'lh huan ixlitāpācāuj de ixlihuāk catūhuā a'ntū ixliminī't de huan nac guerra. Huan tacuīni' Melquisedec huanicu'tun “rey a'ntī lej tzey”. Lā' xla' rey ixuanī't nac Salem. Lā' Salem huanicu'tun “ca'cs hui'”. Lā' chuntza' ixtacuīni' huanicu'tun “huan rey a'ntī cāmāko'xamixī huan tachi'xcuhui't”. ³Tū' tatzō'kni' ixtacuīni' ixtāta' nīn ixtzī't Melquisedec. Lā' tū' tatzō'kni' nīn kalĥatin de ixpap. Lā' tū' tatzō'kni' a'xni'ca' Melquisedec lacatuncuilĥ lā' nīn a'xni'ca' nīlĥ. Lā' chuntza' xla' kalĥatin sacerdote ixuanī't lihuan ixlahui'. Lā' huā'mā' hua'chi ixO'kxa' Dios.

⁴Māchekxīcan que Melquisedec, xla' kalĥatin chi'xcu' ixuanī't a'ntī lej ixtasqui'nī. Chuntza' māchekxīcan a'nchī Abraham, xla' quimpapca'n quina'n israelitas lā' xla' maxquī'lh Melquisedec ixlitāpācāuj de ixlihuāk a'ntū tlajalĥ

nac guerra. ⁵Lā' i'xū'yātā'natna' Leví a'nti sacerdotes ixtahuani't, xla'ca'n tamaklhtini'lh huan ixlitāpācāuj a'ntū ixtatlaja ixtā'israelitasca'n. Chuntza' ixuani't huan ley. Tamaklhtini'lh de ixtā'israelitasca'n, a'yuj xla'ca'n nā i'xū'yātā'natna' Abraham ixtahuani't, como Abraham ū'tza' ixpapca'n ixlīhuākca'n huan israelitas. ⁶Lā' Melquisedec, a'yuj tū' i'xtalakapasni' Leví ixuani't, xla' makhltini'lh ixlitāpācāuj a'ntū ixtlajani't Abraham lā' ū'tza' sicua'lanālih Abraham. Lā' Abraham ū'tza' a'nti Dios huanilh que lej namaxqui' lhūhua' ixnatā'na'tna' lā' ixtatlhualh lakatin ka'tla' nación. ⁷Chuntza' māchekxīcan que Abraham, xla' macsti'na'j ka'tla' ixuani't lā' Melquisedec más xaka'tla' ixuani't. Chuntza' māchekxīcan como ca'tzikō'can que más xaka'tla' a'nti sicua'lanālini'n lā' tū' lej ka'tla' a'nti sicua'lanālican. ⁸Huan i'xū'yātā'natna' Leví a'nti ixtamaklhtini'n ixlitāpācāuj a'ntū ixtatlaja huan israelitas, lā' xla'ca'n tanilh chuntza hua'chi ixlīhuākca'n tachi'xcuhui't. Lā' Melquisedec hua'chilh xalakahuancus, como tū' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios palh nilh. ⁹Huan i'xū'yātā'natna' Leví ixtamaklhtini'n huan ixlitāpācāuj de ixtatlajca'n israelitas. Lā' tzē nahuanāuj que Leví māpalana'lh a'xni'ca' Abraham māpalalh Melquisedec. ¹⁰Chuntza' tzē nahuanāuj como Leví i'xū'yātā'nat Abraham ixuani't, lā' a'yuj tūna'j ixlacatuncū a'xni'ca' Melquisedec tā'lāpāxtokli Abraham.

¹¹I'xū'yātā'natna' Leví, a'nti sacerdotes ixtahuani't, xla'ca'n ixtascuja chu a'nchī huan ley a'ntū Dios mātzo'knilh Moisés. Lā' como huāmā' ley tūla cātlahua lactzey huan tachi'xcuhui't chu a'nchī Dios lacasqui'n, chuntza' ixtasqui'nī ā'kalhatin sacerdote hua'chi Melquisedec lā' tū' hua'chi

Aarón. ¹²Lā' a'xni'ca' natatanū huan xalacxtuncu' sacerdotes, tasqui'nī que naxtāpalican huan ley. ¹³Lā' huan xasāsti' sacerdote, ū'tza' huan Māpa'ksini' Jesucristo. Xla' tū' i'xū'yātā'nat Leví. Xla' i'xū'yātā'nat Judá. Lā' huan i'xū'yātā'natna' Judá, tū' ixa'nan ā'kalhatin sacerdote. ¹⁴Ca'tzikō'can que quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo, xla' i'xū'yātā'nat Judá ixuani't. Lā' Moisés, a'xni'ca' lichihuina'lh sacerdotes, tuntū' hualh de Judá lā' i'xū'yātā'natna'.

¹⁵Lā' chuhua'j xa'nca māchekxīcan que tanūnī' ā'tāpātin sacerdote. Lā' ū'tza' huāmā' a'nti Jesucristo. Lā' xla' hua'chi Melquisedec. ¹⁶Melquisedec tū' tanūlh ixlisacerdote chu a'nchī ixtalanānca'n tachi'xcuhui't. Lā' nā chuntza' Jesucristo. Xla' tanūlh ixlisacerdote como xla' ka'lhī limapa'ksin a'ntūn tū' maktin catispulī, como xla' natahui'la para pō'ktu. ¹⁷Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios ixpālacata Cristo:

Hui'x kalhatin sacerdote para pō'ktu.
Hui'x hua'chi Melquisedec.

¹⁸Huan ley a'ntū Dios mātzo'knilh Moisés tuntū'tza' ixtapalh, como tūla quincātlahuayāni' lactzey chu a'nchī Dios lacasqui'n. ¹⁹Huāmā' ley tūla quincātlahuayāni' lactzey. Pero chuhua'j quina'n ka'lhīyāuj a'ntū más xatzey. Tzē'tza' nalaktapajtzūyāuj Dios.

²⁰Dios hualh que lej stu'ncua' ixmānūlh Jesucristo ixlisacerdote. ²¹Lā' tū' chuntza' hualh a'xni'ca' tatanūlh huan ā'makapitzin sacerdotes. Chuntza' huan ixtachihuīn Dios a'nlhā huan: Huan Māpa'ksini' Dios mālacstū'ncli lā' xla' natlōkentaxtū a'ntū huan: “Hui'x kalhatin sacerdote para pō'ktu. Huix hua'chi Melquisedec”.

²²Lā' huan convenio a'ntū Jesús lacāxtlahualh, ū'tza' más xatzey. Lā' a'ntū xala' pū'la, xla' tū' lej tzey. ²³Huan ā'makapitzin sacerdotes lej lhūhua' ixtahuani't como ixtanītēlha

lā' ixtatanūtēlha āmakapitzin ixlaktapalhca'n. ²⁴Lā' Jesucristo xla' hui' para pō'ktu lā' tū' makxteka de ixlisacerdote. Lā' tū' catitanūlh ākalhatin ixlaktapalh. ²⁵Lā' ū'tza' Jesucristo tzē nacālīmāpūtaxtūkō' xlaca'n a'ntin tatapa'ksi con Dios por ixpālacata Jesucristo. Huā'mā' tzē natlahua como xla' hui' para pō'ktu lā' pō'ktu squi'ni'mā' Dios por a'ntin takahlaka't xla'.

²⁶Jesucristo xla' kalhatin xapuxcu' sacerdote chuntza' hua'chi tasqui'nī. Ixlihuāk a'ntū tlahua, huāk tzey. Lā' tū' tlahuani' a'ntūn tū' tzey ākalhatin. Lā' nīn tuntū' tlahuani't a'ntūn tū' tzey. Xla' tū' hua'chi xlaca'n a'ntin tlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' xla' hui'lacha' nac a'kapūn a'nlhā lej a'cnīni'ni'can. ²⁷Xla' tū' hua'chi āmakapitzin xanapuxcu'nu' sacerdotes. Xlaca'n lakaliyān ta'aksajui' Dios. Xapū'la tlahua para ixtalaclē'i'ca'n māni' ū'tunu'n lā' ācalistān tlahua para āmakapitzin. Jesucristo tū' chuntza' tlahua. Xla' mālacnūlh xmān lakatin lē'ksajna'. Xmān maktin mālacnūlh a'xni'ca' tamacamāstā'lh ixa'cstu nac cruz. Lā' huā'mā' lē'ksajna' tāyani' para pō'ktu. ²⁸Chu a'nchī huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés, ixcāmānūcan chi'xcuhui'n hua'chi xanapuxcu'nu' sacerdotes. Lā' como chi'xcuhui'n ixtahuani't, ixtatlahua talaclē'i'. Lā' a'xni'ca' maxqui'cani'ttza' huā'mā' ley, Dios hualh que stu'ncua' namānū ixO'kxa' ixlisacerdote. Lā' mānūlh ixlisacerdote para pō'ktu. Lā' chuntza' lalh sacerdote chuntza' hua'chi Dios ixlacasqui'n.

Jesús lacāxtlahualh huan xasāsti' convenio

8 A'ntū iccāhuanimā'ni', ū'tza' huā'mā': Jesucristo, xla' xapuxcu' sacerdote chu a'nchī tasqui'nī. Lā' xla' tā'chihuina'n Dios por quimpālacataca'n.

Xla' hui'lacha' na ixpāxtūcāna'j Dios nac a'kapūn. ²Xla' ū'tza' xapuxcu' sacerdote nac litokpān a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn. Lā' huanmā' litokpān tlahualh Dios lā' tū' tachi'xcuhui't. ³Huan ixli'tlōt kalhatin xapuxcu' sacerdote, xla' xmān mālacnūni' lē'ksajna' huan Dios. Lā' ixtasqui'ni que Jesucristo ixmālacnūni'lh lē'ksajna' Dios. ⁴Palh Jesucristo latlā'huancus cahuā nac quilhtamacuj, xla' tū' ixlalh ixlisacerdote, como huan sacerdotes huā'tzā' tamālacnūni' Dios lē'ksajna' chu a'nchī huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés. ⁵A'ntū huan sacerdotes huā'tzā' tlahua, xla' hua'chi xmān tatlōlakamakxtu a'ntū tlahuacan nac a'kapūn. Lā' nā chuntza' Moisés. A'xni'ca' xla' ixtlahuamā' huan litokpān de ko'kxa', Dios huanilh:

Catla'hua'kō'j chu a'nchī māsu'ni'ca' huan nac kēstīn a'ntū huanican Sinaí.

⁶Más xatzey a'ntū tlahua huan xapuxcu' sacerdote a'ntī Jesucristo. Más xatzey huan convenio a'ntū Jesucristo lacāxtlahualh entre Dios lā' huan tachi'xcuhui't. Por ixpālacata tako'xamixa Dios lā' tachi'xcuhui't. Huā'mā' más xatzey como, chu a'nchī huā'mā' convenio, Dios nacātlahuani' huan tachi'xcuhui't a'ntū más xatzey.

⁷Huan xapū'la convenio tū' a'cchā'lh para a'ntū ixtasqui'ni. Ū'tza' litlahuaca ixli'tāpātu' convenio. ⁸Lā' Dios ixca'tzi que huan tachi'xcuhui't tū' tatlōkentax-tūlh. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios chu a'nchī Dios hualh:

Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' quit na'ictlahua lakatin xasāsti' convenio con huan tachi'xcuhui't israelitas lā' i'xū'yātā'natna' Judá.

⁹Tū' hua'chi huan convenio a'ntū ictlahualh con i'xū'yāpapna'ca'n a'xni'ca' iccāmāxtulh de huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Egipto.

Xlaca'n tū' tatlōkentaxtūlh huan convenio a'ntū ictlahualh con xlaca'n.

U'tza' iclitaxtunquilh quit de xluca'n.

¹⁰Lā' a'xni'ca' namin huanmā' chi'chini', na'ictlahuapala ā'lakatin convenio con huan tachi'xcuhui't israelitas.

Lā' huan convenio chuntza' nala: Quit na'iccāmāca'tzinī quilimāpa'ksin.

Lā' xluca'n natakahlaka'i'cu'tun.

Quit na'icla ixDiosca'n.

Lā' xluca'n quintachi'xcuhui't natala.

¹¹Nin tinti' catihuanilh ixtā'tin nīn ixtā'chic: "Tasqui'nī que hui'x nalakapasa' Dios".

Tū' chuntza' catitalāmāsu'ni'lh como ixlihuākca'n naquintalakapasa a'nti xalaka'tla'n lā' xalacti'na'j.

¹²Quit na'iccālakalhu'man xluca'n lā' na'iccāxapani' ixtalaclē'i'ca'n.

Lā' tū'tza' maktin ictipāstacli ixtalaclē'i'ca'n.

¹³Lā' como Dios lichihuīna'lh ā'lakatin xasāsti' convenio, huāmā' māsuyū que huan xapū'la convenio tuntū'tza' ixtapalh lā' huan xakōlūhua' tū'tza' catimaclacasqui'nca.

Xtunc a'nchī mēcā'tanīcan Dios chu a'nchī huan xasāsti' convenio

9 Huan xapū'la convenio māpa'ksini'lh a'nchī limēcā'tanīcan Dios. Lā' a'nlhā ixtamēcā'tanī Dios, xla' ixtatlahuanī't tachi'xcuhui't. ²Tatlahualh lakatin litokpān de ko'xka'. Lā' ixka'lhī lakatin cortina a'ntū ixmāpitzi lakatu' cuarto. Lā' huan nac xapū'la cuarto ixui' huan a'ntū ixpūyāhuacan ceras. Lā' nā ixyā lakatin mesa a'ntza' lā' pāntzi a'ntū ixlē'ksajui'can Dios. Huāmā' cuarto ixuanican Tasicua'lanālīn.

³Lā' na ixkēn huan cortina ixui' ā'lakatin cuarto a'nlhā ixuanican Lej Tasicua'lanālīn. ⁴Lā' nac huāmā' cuarto ixuyā lakatin pūmacamāstā'n de oro a'nlhā i'lhcuycan pūm. Lā' nā a'ntza' ixui' lakatin caja ixlīmaactlahuacani't oro. Lā' na ixchakān huanmā' caja ixtojōma' lakatin xālu de oro a'ntū

ixpūtojōma' huan lihua't a'ntū ixuanican manā. Lā' nā huan nac caja ixtojōma' huan ixpālāc Aarōn a'ntū ixlakapu'ni't lā' nā huan lakatu' chihui'x a'nlhā ixcātzo'kcani't huan lakacāuj limāpa'ksin. ⁵Lā' na ixkalhni' huan caja ixtayāna' kalhatu' ángeles de oro. Ixpekenca'n ixtalakxta'nka'ni't na ixkalhni' huan caja. Lā' a'ntza' na ixkalhni' huan caja, a'ntza' ixtasqui'ni' ixmālacnūcan huan lē'ksajui'n para que Dios ixcāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n. Chuhua'j tū'tza' ictilichihuīna'lh huāmā'.

⁶Chuntza' ixlacāxlakō'ni't ixlihuāk. Huan sacerdotes lakaliyān ixtatanū huan nac xapū'la cuarto lā' ixtatlahua a'ntū ixtascujūtca'n. ⁷Lā' xmān huan xapuxcu' sacerdote tzē ixtanū nac ā'lakatin cuarto. Lā' xmān maktin ixtanū lakatin cā'ta. Lā' a'xni'ca' ixtanū, ixmānū huan ka'lhni' a'ntū ixmālacnūni' Dios. Huāmā' ixmālacnū por ixtalaclē'i' māni' ū'tza' lā' nā ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhui't. ⁸Chuntza' huan Espīritu Santo quincāmāsu'ni'yāni' que lihuan xmān huan xapuxcu' sacerdote tzē ixtanū na ixlīlakatu' cuarto, tūna'j ixcāmāsu'ni' Dios a'nchī nalītanūcan nac a'kapūn. Lā' a'ntza' a'nlhā más tasicua'lanālīn. ⁹Huan litokpān de ko'xka' hua'chi lakatin tatlōlakamakxtu hua'chi a'ntū a'nan chuhua'j. A'yuj xluca'n ixtamālacnū lē'ksajna' lā' animalhna' a'ntū xatamaknīn, xluca'n tūla ixtaca'tzi palh lej stu'ncua' ixcāmāpānūni'ca ixtalaclē'i'ca'n. ¹⁰Huan talanān a'ntū ixtatlōkentaxtū, ū'tza' a'ntū ixtahua' lā' ū'tza' a'nchī ixtalīpaxa lā' a'nchī ixtalīlakche'kē' ixpulātuca'n chu a'nchī ixleycan. Huāmā' tamā'na reglas ixtatlōkentaxtū lihuan Dios tūna'j ixtlahua huan xasāsti' convenio.

¹¹Chuhua'j lacāxtlahuacani't huan xasāsti' convenio. Cristo lītanūni't xapuxcu' ixlisacerdote. Xla' tlahua

huan ixtascujüt xapuxcu' sacerdote nac lakatin litokpān a'nlhā más ka'tla' lā' más tzey. Lā' huā'mā' litokpān tū' tatlhualh chi'xcuhui'n, como tū' xala' nac quilhtamacuj. ¹² Huan ā'makapitzinni' xapuxcu' sacerdotes ixtatanū huan na ixlilakatu' cuarto lā' ixtamānū ixka'lhni'ca'n huan chivo lā' huācax. Lā' huanmā' ka'lhni' ixtamālacnūni' Dios. Lā' Cristo, huan ka'lhni' a'ntū xla' mālacnūlh, xla' ū'tza' māni' ixka'lhni'. Lā' xmān maktin mālacnūlh. Lā' chuhua'j tanūni'ttza' nac a'kapūn, a'nlhā más tasicua'lanālin. Lā' ū'tza' tzē nalimāpala quintalac'lē'i'ca'n para pō'ktu. ¹³ Huan sacerdotes, xla'ca'n ixtalīpa'lha huan tachi'xcuhui't con ixka'lhni'ca'n chivos lā' huācax lā' con xalhca'ca'n huan xalhcuni' huācax. ¹⁴ Lā' ixka'lhni' Cristo tzē natlahua a'ntū más tzey. Huan Espīritu Santo maktāyallh. Lā' huan Espīritu Santo hui' para pō'ktu. Lā' chuntza' Cristo tamacamāstā'lh lā' lalh lakatin lē'ksajna' para Dios. Lā' huanmā' lē'ksajna' ixlistu'ncua' lej xatzey. Ixka'lhni' Cristo māpānū quintalac'lē'i'ca'n. Lā' xla' lactzey cātlahuani't quīntapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' tū'tza' quīncāmāmakchuyiyāni' a'nchī xapū'la ixtlahuayāuj a'ntūn tū' tzey lā' a'ntū quīncāmāxtunquīni' Dios. Lā' chuntza' tzē tā'scujāuj Dios xalakahuan.

¹⁵ Chuntza' ū'tza' Cristo a'nti cāxtlahualh huan xasāsti' convenio. Lā' por huanmā' convenio, Dios nacāsicua'lanāli para pō'ktu xla'ca'n a'nti cāta'sani'nī't, chuntza' hua'chi Dios hualh xapū'la. Como Cristo nīni'ttza' por quīmpālacataca'n, chuntza' tzē nacāxapani' ixtalac'lē'i'ca'n a'ntin tatlhuanī't a'ntūn tū' tzey, chu a'nchī huan xapū'la convenio. ¹⁶ A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' tzo'ka kalhtin ca'psnat para namāstā' ixherencia, lihuan tūna'j nī huan chi'xcu' huan ca'psnat

tuntū'na'j ixtapalh. ¹⁷ Huan ca'psnat tuntū' ixtapalh lihuan lahuī'cus huan chi'xcu'. A'xni'ca' huan chi'xcu' nanī, huan xacamana' natamaktlhtīni'n huan herencia. ¹⁸ Nā chuntza' Dios a'xni'ca' tlahualh huan xapū'la convenio con huan tachi'xcuhui't, ixtasqui'nī que nanī lakatin animal. ¹⁹ Moisés xapū'la cāhuanilh huan tachi'xcuhui't ixlīhuāk huan limāpa'ksin chu a'nchī huan huan ley. A'calistān mā'ca'lh lana a'ntū xaspi'nenke' na ixpeken hisopo lā' limāca'hui'lh con huan ixka'lhni' huan huācax a'ntū ixtā'mālacxtuccani't xcān. Lā' lilaxmani'lh huan libro a'nlhā ixtatzo'kni' huan ley. Lā' cālītlhualh huan ka'lhni' na ixa'kxākca'n tachi'xcuhui't. ²⁰ Lā' hualh Moisés: “Huā'mā' ka'lhni' māsu'yu que tzucuni'ttza' huan convenio a'ntū hui'xina'n natlōkentaxtūyā'tit como chuntza' māpa'ksini't Dios”. ²¹ Nā chuntza' Moisés litlahualh macsti'na'j ka'lhni' nac litokpān de ko'xka' lā' na ixlīhuāk a'ntū ixtatanūmā'na na ixchakān a'ntū ixtamaclacasqui'n a'xni'ca' ixtamācā'tanī Dios. ²² Lā' chu a'nchī huan huā'mā' ley, huāk līxapacan con ka'lhni'. Lā' palh tū' tamālacnūni' Dios ixka'lhni' a'ntū xatamaknīn, Dios tū' cāmāspūtūnu'ni' ixtalac'lē'i'ca'n huan tachi'xcuhui't.

Cristo cāmāpānūni'lh ixtalac'lē'i'ca'n huan tachi'xcuhui't

²³ Chuntza' ixcālīpa'lhcan ixka'lhni' huan huācax ixlīhuāk a'ntū ixui' nac litokpān de ko'xka'. Lā' huā' tamā'na catūhuā xmān hua'chilh tlōlakamakxtucan a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn. Lā' a'ntza' nac a'kapūn tasqui'nī namālacnūni'can Dios lakatin lē'ksajna' a'ntū más xatzey. Cristo hui'lacha' nac a'kapūn. Xla' mālacnūni'lh Dios lakatin lē'ksajna' a'ntū māni' ū'tza'. Lā' huā'mā' lē'ksajna' ū'tza' más xatzey. ²⁴ Cristo tū'

hui' nac litokpān a'nlhān tatlahuani't tachi'xcuhi't. Huan litokpān a'ntū yā nac quilhtamacuj xmān hua'chilh tlōlakamakxtucan a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn. Cristo tanūnī't nac a'kapūn. Lā' a'ntza' hui' na ixlacapūn Dios. Lā' a'ntza' squi'ni' Dios por quina'n. ²⁵Huan xapuxcu' sacerdote xala' nac quilhtamacuj, xla' tanū xmān maktin nac lakatin cā'ta huan nac litokpān a'nlhā huanican Lej Tasicua'lanālin. Lā' a'xni'ca' tanū, lē'n lakatin lē'ksajna' a'ntū ixka'lhni' animal a'ntū xatamaknīn. Cristo tū' chuntza' tlhualh. Tū' maklhūhua' talacnūlh. ²⁶Palh xla' ixtalacnūlh maklhūhua', lej maklhūhua' ixnīlh desde a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. Xla' tū' maklhūhua' nīnī't. Xmān maktin milh nac quilhtamacuj huan tamā'na ā'xmān chi'chini'. Lā' nīlh lā' chuntza' cālīmāpānūnī'lh ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhi't. ²⁷Quilīhuākca'n nanīyāuj xmān maktin. Lā' ā'calistān Dios naquincājuzgarliyāni'. ²⁸Lā' nā chuntza' Cristo, xmān maktin talacnūlh hua'chi lē'ksajna' lā' chuntza' līmāpalalh ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhi't. Tū'tza' ā'maktin catimīlh para namāpala. A'xni'ca' namin ixlīmaktu', nacāmāpūtaxtūkō' a'ntin taka'lhimā'na xla'.

10 Dios mātzo'knīlh Moisés huan ley. Lā' huā'mā' ley tūla quincātlahuani'yāni' a'ntū Cristo quincātlahuani'yāni'. Huan ley hua'chilh tlōlakamakxtucanī't a'ntū más xatzey. Chu a'nchī huan huā'mā' ley, pō'ktu lakatunu' cā'ta tamālacnūnī' Dios chūntza' huan tamā'na lē'ksajna'. Huan lē'ksajna' a'ntū mālācnūcan chu a'nchī huan ley, huā' tamā'na tūla cātlahua xalacuan xlaca'n a'ntī chuntza' talīmācā'tanī Dios. ²Palh huan ley ixcāmāpānūnī'lh cahuā ixtalaclē'i'ca'n, xlaca'n tū'tza' i'xta'u'xcxa'tzilh palh talaclē'ncus

cahuā, lā' chuntza' ixtamakxtekli de tamālacnū lē'ksajna'. ³Huan ley tūla cāmāpānūnī' ixtalaclē'i'ca'n. Huan lē'ksajna' a'ntū mālācnūnī'can Dios, xla' xmān cāmāpāstaquī ixtalaclē'i'ca'n lakatunu' cā'ta. ⁴Huā' tamā'na lē'ksajna' tū cāmāpānūnī' ixtalaclē'i'ca'n, como ixka'lhni'ca'n huan toros lā' chivos tūla xapa huan talaclē'i'.

⁵U'tza' lihualh Cristo a'xni'ca' ixmīmā'tza' nac quilhtamacuj, huanīlh Dios:

Hui'x tū' lacasqui'na' namālacnūnī'ca'na' xatamaknīn animalhna' lā' huan lē'ksajui'n.

Hui'x quilacāxtlahuani'nī'ta' lakatin macni', lā' chuntza' tzē na'ictalacnū quē'cstu.

⁶Tū' lakatiya' a'nchī a'ksajui'ca'na' lakatimī' animal a'ntū lhcuyucan nac pūmacamāstā'n.

Lā' tū' lakatiya' a'ntū tamālacnū para nacāxapani'can ixtalaclē'i'ca'n.

⁷Lā' ū'tza' iclihualh: "A' icui', Dios. Icmīn ictlahua a'ntū hui'x lacasqui'na'. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios".

⁸Xapū'la hualh Cristo a'nchī Dios tū' lakati a'nchī mālācnūnī'can xatamaknīn animalhna' lā' lē'ksajui'n lā' lakatimī' animal a'ntū lhcuyucan nac pūmacamāstā'n, lā' tū' lakati a'ntū tamālacnū para nacāxapani'can ixtalaclē'i'ca'n. Huā' tamā'na tū' lipāxuhua Dios a'yuj tamālacnū huan lē'ksajna' chu a'nchī huan ley. ⁹Lā' ā'calistān Cristo hualh: "A' icui', Dios. Icmīn ictlahua a'ntū hui'x lacasqui'na'". Chuntza' māchekxīcan que Dios māpānūlh a'nchī ixmālācnūnī'can huan lē'ksajna' makāntza'. Chuhua'j xmān tasqui'nī a'nchī talacnūlh Cristo ixa'cstu. ¹⁰Jesucristo tlhualh chu a'nchī ixtapuhuān Dios. Xmān maktin mālācnūnī'lh Dios ixmacni'. Lā'

chuntza' cālītlahualh xalacuan huan tachi'xcuhui't para pō'ktu.

¹¹ Ixlihuākca'n sacerdotes israelitas tatāya tatlahua ixtascujūtca'n lakaliyān. Lā' makhūhua' tamālacnū xmān tāpātin lē'ksajna'. Lā' huā' tamā'na lē'ksajna' tū' maktin caticāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n tachixcuhui't. ¹² Lā' Cristo xmān maktin nīlh. Lā' chuntza' limālacnūlh lakatin lē'ksajna' a'ntū tāyani' para pō'ktu. Lā' tuncan tahuī'lalh na ixpāxtūcāna'j Dios, como Cristo nā xla' māpa'ksīni'n. ¹³ A'ntza' ka'lhīmā' hasta a'xni'ca' Dios nacātla'ja ixtā'ca'tza lā' nacāmātlōkentaxtūni' a'ntū lacasqui'n Cristo. ¹⁴ Cristo mālacnūni'nī't Dios xmān lakatin lē'ksajna'. Lā' ū'tza' cālītlahualh lacuan para pō'ktu na ixlacapūn Dios ixlihuākca'n a'nti cāxapani'nī't ixtalaclē'i'ca'n. ¹⁵ Lā' huan Espīritu Santo māsu'yu que huā'mā' xastu'n'cua'. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī hualh xapū'la:

¹⁶ A'calistān na'ictlahua lakatin convenio con xla'ca'n, hualh Dios.

Chuntza' nala: Quit
na'iccāmāmāche'xkīni
quilmāpa'ksin.

Lā' quit na'ictlahua que
natatlōkentaxtūcū'tun.

¹⁷ Lā' ā'calistān hualh:

Tū'tza' ictipāstacli ixtalaclē'i'ca'n.

Tū'tza' ictipāstacli huan a'ntūn tū' tzey
a'ntūn tatlahualh.

¹⁸ Lā' chuntza' Dios
quincāmāspūtūni'nī'ta'ni'.

Lā' tū'tza' tasqui'nī namālac-
nūni'yāuj Dios ā'lakatin lē'ksajna'
a'ntū naquincāmāpānūni'yāni'
quintalaclē'i'ca'n.

Tasqui'nī nalaktapajtzūyāuj Dios

¹⁹ Chuhua'j, tā'timīn, como Cristo nīlh por quina'n, chuhua'j tū' tijicua'nāuj natā'chihuīna'nāuj Dios. Xla' hui'lacha' nac a'kapūn a'nlhā lej sicua'lanālānī't.

²⁰ Huan sacerdotes xalanī'n nac quilhtamacuj, xla'ca'n natamālaqui' huan cortina a'xni'ca' natatanū huan nac cuarto a'nlhā lej tasicua'lanālīn. Lā' ixmacni' Cristo hua'chi huan cortina a'nlhā talactanū nac cuarto a'ntū lej tasicua'lanālīn. Lā' como Cristo nīni'ttza' por quina'n, quincāmālaqui'nī'nī'ta'ni' para pō'ktu a'nlhā lactanūcan nac a'kapūn. Lā' chuntza' tze' nalaktapajtzūyāuj Dios. ²¹ Cristo, ū'tza' xapuxcu' sacerdote. Xla' squi'ni' Dios por quina'n a'ntīn tapa'ksiyāuj con Dios. ²² U'tza' nalilaktapajtzūyāuj Dios lā' namācā'tani'yāuj como lipāhuanāuj Dios lā' tlahuacu'tunāuj a'ntū xla' lacasqui'n, lā' como ca'tziyāuj que quintalaclē'i'ca'n quincāmāspūtūni'nī'nī'ta'ni'tza'.

Hua'chilh cāche'kē'canī'ttza'
quimacni'ca'n con xastala'nka' xcān.

²³ Quina'n huanāuj que ka'lhīmā'nauj a'ntū Dios naquincāmāxqui'yāni'. Tū' tijiclua'yāuj nīn macsti'naj a'nchī ka'lhīmā'nauj. Dios pō'ktu tlōkentaxtū a'ntū huan. ²⁴ Nalāpāstacāuj kalhatunu' de quina'n. Lā' nalāmaktāyayāuj chā'tunu' de quina'n. Lā' chuntza' ā'chulā' nalāpāxqui'yāuj lā' ā'chulā' natlahuayāuj a'ntūn tzey. ²⁵ Makapitzin tū'tza' tatā'takēxtimī a'ntīn takalhlaka'ī'. Xatzey natakēxtimiyāuj. Chuntza' nalāmāhuixcāniyāuj. Huā'mā' ū'tza' lej tasqui'nī como ca'tziyā'tit hui'xina'n que tapajtzūmā'tza' huan chi'chini' a'xni'ca' Cristo namimpala.

²⁶ Palh kalhatin māca'tzinicanī't a'ntū xastu'n'cua' lā' palh lakmaka'n Jesucristo, chuntza' tinti' ā'catūhuā a'ntū namāpānū ixtalaclē'i'. ²⁷ Xmān najicua'n de a'ntū napātle'keni' a'xni'ca' Dios najuzgarlī. Dios namāpātīni nac macscut a'nlhā nacālhucyu ixtā'ca'tza. ²⁸ Chu a'nchī huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés, palh kalhatu' o kalhatu'tun testigos ixtahuan palh kalhatin chi'xcu' tū' ixtlōkentaxtūni't huan ley, chuntza'

ixtalimakni. Lā' tū' ixtalalahu'man.
²⁹Chuntza' ixcāmāpātīnican a'ntin tū' ixtatlōkentaxtū huan ley xala' makāntza'. Lā' ā'chulā' namāpātīnican palh kalhatin lakmaka'ni't Cristo lā' palh puhuanit' que tuntū' ixtapalh huan ixka'lhni' Jesucristo. Jesucristo, ū'tza' a'nti nīlh lā' chuntza' lixapalh ixka'lhni' quintalaclē'i'ca'n chu a'nchi huan xasāsti' convenio. Lā' chuxatī a'nti lakmaka'n Jesucristo lej namāpātīnican como chuntza' lakmaka'n huan Espīritu Santo. Lā' xla' lej quincālakalhu'manāni'.

³⁰Ca'tziyāuj que Dios huanit': "Xmān quit tze' na'iccāmāpātīni a'ntin tatlauha a'ntūn tū' tzey. Natamāpala con quit. Quit huan Māpa'ksini' lā' quit na'iccājuzgarli quintachi'xcuhui't".

³¹Lej lijicua' palh namāpātīni kalhatin huan Dios xalakahuan.

³²Capāstactit hui'xina'n a'nchin cāpātle'keni'ni' xapū'la a'xni'ca' chū'cus cāmāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios. Hui'xina'n ixpātīyā'tit a'nchi ixcātamacaputzayāni'.

³³A'katunu' ixcātalakapalayāni' lā' ixcātātucsāni' nac cāl'acapulhūhua'. Lā' a'xni'ca' ā'makapitzin ixtapātīni'n chuntza', hui'xina'n tū' kalhtatzē'ktit chu lakatin. ³⁴Lā' lakalhumāntit hui'xina'n a'xni'ca' cātachi'ni' makapitzin de hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' cālē'nca a'ntū ixka'lhī'yā'tit, hui'xina'n tū' līlakaputzatit como ca'tziyā'tit que ka'lhī'yā'tit nac a'kapūn a'ntū más xatzey lā' a'ntūn tū' maktin catisputli.

³⁵Lā' chuhua'j, tū' catitamachuyī'tit. Capāstactit que namaklhtīni'nā'tit a'ntū xatzey nac a'kapūn. ³⁶Capātītit. Lā' tū' timakxtekā'tit de natlahua'yā'tit a'ntū Dios lacasqui'n. Chuntza' namaklhtīni'nā'tit a'ntū Dios huan que naquincāmaxqui'yāni'.

³⁷Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchi Dios hualh: Tū'tza' lej makān sputa, namin a'nti ixlīminat lā' tū' catitakoxīlh.

³⁸Ixlīhuākca'n a'nti Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n como talipāhuan Dios, xla'ca'n para pō'ktu nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

Lā' palh catīhuā nataxtutāya na ixtej Dios, xla' tū' iclipāxuhua.

³⁹Quina'n tū' hua'chi ā'makapitzin a'ntin tataxtutāya na ixtej Dios lā' tatza'nkā. Quina'n lipāhuanāuj Dios lā' pūtaxtuni'taujta'.

Xa'nca talatā'kchokolh xla'ca'n a'ntin takalhlaka'īlh

11 Lā' como lipāhuanāuj Dios, chuntza' namaklhtīni'nāuj a'ntū ka'lhīmā'nauj. Lā' nā ca'tziyāuj que a'nan a'ntūn tūna'j maktin laktzi'nāuj. ²Huan tachi'xcuhui't xalanī'n makān, xla'ca'n ixtamāpāxuhui Dios, como xla'ca'n ixtalipāhuan Dios.

³Lā' nā quina'n, como lipāhuanāuj Dios lā' chuntza' ca'tziyāuj que Dios tlhualh huan quilhtamacuj lā' huan chi'chini' lā' mālhcuyi' lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan nac a'kapūn. Dios hualh lā' xmān chuntza' tlhualkō'lh. Dios cātlahualh a'ntūn tatasu'yunu'n, a'yuj xapū'la tuntū' ixa'nan a'ntū tze' ixlaktzi'ncan.

⁴Lā' Abel, como ixlipāhuan Dios, xla' mālacnūni'lh Dios lakatin lē'ksajna' a'ntū lej xatzey lā' tū' hua'chi mālacnūlh Caín. Lā' como Abel ixlipāhuan Dios, chuntza' Dios laktzi'lh que tzey. Lā' Dios maklhtīni'lh huan lē'ksajna' a'ntū Abel mālacnūni'lh. Chuntza' Abel, a'yuj nīni'ttza', quincāmāsu'ni'yāni' que tasqui'nī nalipāhuanāuj Dios.

⁵Lā' nā Enoc ixlipāhuan Dios lā' ū'tza' tū' līnīlh. Dios lē'lh nac a'kapūn. Lā' tūlah kaksca, como Dios ixlē'ni't. Ixtachihuīn Dios huan que a'xni'ca' Enoc ixlatlā'huancus nac quilhtamacuj, xla' ixmāpāxuhui Dios. ⁶Nīn tinti' tze' māpāxuhui Dios palh tū' lipāhuan Dios. A'ntin tamin tamācā'tani Dios, tasqui'nī que xla'ca'n natakahlaka'ī' que Dios hui' lā'

cāmaktāya a'nti nataputza Dios con ixlihuāk ixa'clhcunucca'n.

⁷Lā' nā Noé ixlipāhuan Dios lā' kalh-laka'i'lh que stu'ncua' a'nchi Dios ixuanini't que namin lakatin lakuat. Lā' como ixjicua'n, tlhualh lakatin barco. Lā' chuntza' tapūtaxtulh xalanī'n na ixchic. Lā' como Noé tlōkentaxtulh a'ntū Dios ixuanini't, chuntza' ixtasuyū que huan ā'makapitzin tū' lactzey ixtahuani't como xlaca'n ixtapuhuan palh tū' stu'ncua' a'ntū ixuanit' Dios. Lā' como Noé ixlipāhuan Dios, chuntza' Dios māpānūni'lh ixtalacē'i'.

⁸Lā' nā Abraham ixlipāhuan Dios. Lā' a'kahuāna'lh a'xni'ca' Dios huanilh que na'a'n nac lakatin ti'ya't a'ntū Dios namaxquī'. Lā' Abraham taxtulh de ixā'lacchicni', a'yuj tū' ixca'tzi a'nlhā nachā'n. ⁹Lā' como Abraham ixlipāhuan Dios, xla' chā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā namaxquī'can, chu a'nchi Dios ixuanini't. A'ntza' ixui' hua'chi kalhatin makatiyāti'. Ixlahui' nac lakatin chic de ko'xka'. Lā' nā chuntza' ixlahui' ixo'kxa' a'nti ixuanican Isaac lā' nā ixtā'nat a'nti ixuanican Jacob. Xlaca'n nā Dios cāmaxquī'lh huan ti'ya't. ¹⁰Chuntza' ixlilahuī' Abraham como ixka'lhimā' que ixchā'lh nac huan cā'lacchicni' a'ntū Dios ixtlahuani't chu a'nchi ixtapuhuān. Lā' huā'mā' cā'lacchicni' tū' maktin catisputli.

¹¹Lā' nā Sara ixlipāhuan Dios. Lā' ū'tza' tzē lika'lhilh kalhatin ixcaman, a'yuj to'kotsintza' ixuanit'. Lā' a'yuj ixpātle'keni'ttza' para naka'lhī ixcaman, Sara kalhlaka'i'lh palh Dios namaxquī' huan ska'ta' chu a'nchi Dios ixuanit'. ¹²Chuntza' Dios maxquī'lh kalhatin ixo'kxa' Abraham a'yuj lejtza' papatzin ixuanit' para naka'lhī ixcaman. Lā' i'xū'yātā'natna' Abraham lej talhūhua'lh hua'chi huan sta'cu lā' hua'chi huan cucujnu' a'ntū tahuī'lāna' na ixquilhtūn mar. Lā' lej talhūhua'lh lā' tūla cāpūtle'kekō'can.

¹³Abraham lā' Isaac lā' Jacob tanilh. Lā' a'xni'ca' tanilh, tūna'j ixtamaklhtini'n a'ntū Dios hualh que ixcāmaxquī'lh. Xmān hua'chilh ixtalaktzi'n de makat. Lā' tapāxuhualh como ixtaca'tzi que Dios ixtlōkentaxtulh a'ntū ixcāhuanini't. Xlaca'n lej xa'nca tahualh que ixtalatā'huan nac quilhtamacuj hua'chi makatiyāti'n. ¹⁴Como chuntza' ixtachihuina'n xlaca'n, chuntza' māchekxican que ixtaputzamā'na a'nlhā natalatahui'la. ¹⁵Xlaca'n tū' ixtapāstacmā'na huan xcānsipej a'nlhā ixtataxtuni'ta'ncha'. Palh chuntza' ixtapuhualh, ixtataspi'tli nac huanmā' xcānsipej. ¹⁶Xlaca'n tū' ixtapāstaca huan xcānsipej a'nlhā ixtataxtuni'ta'ncha'. Ixtapāstaca ā'lakatin xcānsipej a'nlhā más xatzey lā' a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn. U'tza' Dios tū' limāxana'n a'xni'ca' xlaca'n tahuan que ū'tza' ixDiosca'n. Lā' Dios cāxui'lini't lakatin xcānsipej nac a'kapūn a'nlhā xlaca'n natalatahui'la.

¹⁷Lā' nā Abraham ixlipāhuan Dios. U'tza' ixa'mā' limakni huan Isaac a'nti xmān kalhatin ixcaman. Lā' ixmaxquī'cu'tun hua'chi lakatin lē'ksajna' Dios. Chuntza' Dios ixmāpa'ksini't como ixlacasquī'n que Abraham namāsu'yū palh stu'ncua' ixkalhlaka'i'. ¹⁸Abraham ixa'kahuāna'ni'cu'tun Dios, a'yuj Dios ixuanini't que por ixpālacata Isaac, Abraham nacāka'lhī lhūhua' i'xū'yātā'natna'. ¹⁹Abraham ixa'mā' makni huan Isaac chu a'nchi Dios ixuanini't, como ixca'tzi que Dios namaxquī'pala ixquilhtamacuj. Lā' como tū' lej makān i'sputa para ixmakni'ca Isaac, hua'chilh Dios mālakahuani'chokolh.

²⁰Lā' nā Isaac ixlipāhuan Dios. Lā' ū'tza' cālihuanilh ixo'kxa'n a'nchi Dios ixcāsicua'lanālih. Lā' ixo'kxa'n ixcāhuanican Jacob lā' Esaú. ²¹Lā' nā Jacob ixlipāhuan Dios. Lā' ū'tza'

cālihuanih ixnatā'natna', a'nti ixo'kxa'n José, a'nchī Dios ixcāsica'lanālih. Chuntza' cāhuanilh a'xni'ca' ixa'mā'tza' ni. Pūtaquihpūtalh ixpāla'c lā' mēcā'tanilh Dios. ²²Lā' nā José ixlipāhuan Dios. Lā' chuntza' a'xni'ca' tū'tza' makān i'sputa para nanī, xla' hualh que huan israelitas natataxtu de nac Egipto. Lā' māpa'ksini'lh que nacālē'ncan ixlucutnu' a'xni'ca' natataxtu de a'ntza'.

²³Lā' huan ixtāta' lā' ixtzi't Moisés nā ixtalipāhuan Dios. Lā' a'nlhā ixtahui'lāna' xla'ca'n, huan rey māpa'ksini'lh que nacāmāknikō'can ixlihuāk huan laksana'tā'n a'nti xalacchi'xcuhui'n. Lā' xla'ca'n tū' tajicua'nli a'xni'ca' tū' ta'a'kahuāna'ni'lh huan rey. Lā' Moisés mātze'kca a'xni'ca' ixtō'lani'tcus. Xla'ca'n talaktzi'lh que lej tzēhuanit' ixuanit' lā' xla'ca'n tamātze'kli lakatu'tun mālhcuyu'. ²⁴Lā' nā Moisés ixlipāhuan Dios. Lā' chuntza', a'xni'ca' chi'xcu'tza' ixuanit', tū'tza' ixtahui'lacu'tun na ixchic huan rey xala' nac Egipto, a'nlhā ixmakastacni't huan i'xtzu'ma'jāt rey. ²⁵Moisés tū'tza' tachokocu'tulh ā'chulā' na ixchic huan rey, como a'ntza' ixlipāxuhuan a'ntūn tū' tzey. Xla' puhualh que más tzey nacātā'latahui'la ixtachi'xcuhui't Dios a'yuj capātini'lh. ²⁶Moisés puhualh que más xatzey a'kahuāna'ni'can Cristo a'yuj ixlakmā'nca. Lā' puhualh que tū' lej ka'lhī ixtapalh huan a'nchī ixliricoca'n xalanī'n nac Egipto. Xla' tū' ixpuhuan a'ntū ixmāklhūni'lh nac quilhtamacuj. Xla' ixpuhuan a'ntū ixmāklhūni'lh nac a'kapūn. ²⁷Lā' como Moisés ixlipāhuan Dios, lā' xla' taxtulh de nac Egipto. Lā' tū' ixjicua'ni' huan rey, a'yuj ixca'tzi palh ixa'kchā'lh. Pō'ktu a'kahuāna'ni'lh Dios. Xla' hua'chilh ixlaktzi'ni't Dios, a'yuj tūla laktzi'ncan.

²⁸Moisés ixlipāhuan Dios. Lā' chuntza' cāmāpa'ksilh huan israelitas

que ixtamāknilh borregos lā' ixtalītlahualh macsti'na'j huan ixka'lhni' na ixmākalhchaca'n. Lā' chuntza' huan ángel tū' cāmāknilh ixlimaksāsti'ca'n huan israelitas a'xni'ca' cāmāknilh huan ixlimaksāsti'ca'n xalanī'n nac Egipto. ²⁹Lā' huan israelitas ixtalipāhuan Dios. Xla'ca'n tapātacutli huan Mar Rojo, hua'chi nac cā'ti'ya'tna' a'nlhā cā'scōhua. Lā' huan xalanī'n nac Egipto a'nti ixtastālanī', a'xni'ca' tapātacutcu'tulh, xla'ca'n tajicsua'kō'lh.

³⁰Lā' huan israelitas, como ixtalipāhuan Dios, xla'ca'n lakatojon chí'chini' ixtatā'tamacxti'li'tlā'huan huan cā'lacchicni' a'ntū ixuanican Jericó. Lā' chuntza' li'a'kā'lh huan taxaka de chihuix a'ntū ixlītamacxti'li'ni't huan cā'lacchicni'. ³¹Lā' cāmāknīca a'nti xalanī'n nac Jericó a'ntin tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh Dios. Lā' Rahab, a'nti pū'la ixcāka'lhī ixtatā'chihuinni', xla' tū' maknīca. Rahab, como ixlipāhuan Dios, xla' ixcāmānūni't na ixchic huan israelitas a'nti ixta'anī't tapūlaktzi'hui'lini'n nac huanmā' ti'ya't. Lā' ū'tza' tū' talimāknilh huan Rahab.

³²Tū' tasqui'ni que ā'chulā' na'iccālihuaniyāni' ā'makapitzin anti ixtalipāhuan Dios. Tū' icka'lhī quilhtamacuj para na'iccāhuaniyāni' a'ntūn tatlahualh Gedeón lā' Barac lā' Sansón lā' Jefe lā' David lā' Samuel lā' ixa'cta'sana'ni'n Dios. ³³Xla'ca'n ixtalipāhuan Dios. Lā' ū'tza' talītlajalh ā'makapitzin xcānsipejni', lā' ixtamāpa'ksi. Lā' como ixtatlahua a'ntūn tzey, Dios cāsica'lanālih chuntza' a'nchī ixcāhuani'ni't. Lā' ā'makapitzin ixcālākmānūcan huan leones. Lā' Dios cāmaktāyahl lā' chuntza' tū' cāmāknīca. ³⁴Lā' ā'makapitzin ixcāmāpū'can nac cā'macscutnu'. Lā' xla'ca'n tū' talhcuhl. Lā' ā'makapitzin ixcāmāknīcu'tuncan con espada. Lā' xla'ca'n tapūtaxtulh. A'yuj xla'ca'n

tū' lej lactli'hui'qui ixtahuani't, Dios cāmātlī'hui'quilh. Lā' tū' ixtajicua'n. Ixtatlahua guerra lā' ixtamakatzā'la ixtā'ca'tzaca'n. ³⁵Lā' makapitzin pusan, Dios cāmālakahuanīni'chokolh ixcamana'ca'n, a'ntī ixtanīni'tcus.

Lā' āmakapitzin tachi'xcuhui't cāmāpātinica hasta lhān tanilh. Palh xlanca'n ixtakalhtatzē'kli palh ixtakalhlaka'i', tū' ixcāmāpātinica. Pero xlanca'n tū' takalhtatzē'kli, como ixtaca'tzī que ixtaka'lhilh ixquilhtamacujca'n a'ntū xatzey a'xni'ca' Dios nacāmālakahuanīchoko huan nīni'n. ³⁶Lā' āmakapitzin lej cālakapalaca lā' cākēsno'kca. Lā' āmakapitzin cāmānūca nac pūlāchi'n lā' cātūpixui'lica cadenas. ³⁷Lā' āmakapitzin cāmūta'lamaknica. Lā' āmakapitzin cālīxua'ta'pitzica lixua'ta'n. Lā' āmakapitzin cālīmaknica espada. Lā' āmakapitzin chū ixtatejeni'ntlā'huan lā' ixtalhakā' ixko'xka' borrego lā' chivos. Lā' lacpobres ixtahuani't. Lā' ixcālakmaka'ncan lā' ixcāmāpātinican. ³⁸Lā' ixtatzā'latlā'huan nac cāl'hpī'mpī'li ti'ya't lā' nac cākēstīnni'. Lā' ixtahui'lāna' nac lhu'cu' lā' na ixtampin chihuix. Xalanī'n nac quilhtamacuj lej ixtaca'tzanca'tzī, lā' tū' līmakuan ixtatā'lahui'lāna' con xlanca'n, huā' tamā'na lactzey tachi'xcuhui't. ³⁹Huā' tamā'na tachi'xcuhui't lej ixtalipāhuan Dios lā' ixtamāpāxuhui' Dios. Lā' a'yuj ixtalipāhuan Dios, xlanca'n tū' tamaklhtīni'nkō'lh ixlihuāk a'ntū Dios cāhuanilh que ixcāmāxqui'lh. ⁴⁰Dios, xla' ixlacasqui'n que xlanca'n ixquincātaka'lhini', como Dios quincācāxui'līni'nī'ta'ni' a'ntū más xatzey. Lā' xla' naquincātlahuayāni' xalacuan quina'n a'cxtim con xlanca'n.

Tasqui'nī namaksca'tāuj Cristo

12 Quina'n ca'tziyāuj a'nchī huan tamā'na chi'xcuhui'n

ixtalipāhuan Dios. Lā' a'yuj tapātīni'lh, xlanca'n tū' tataspi'tchokolh na ixtej Dios. Lā' quina'n cacāmaksca'tui xlanca'n. Lā' chuntza' camakxtekkō'uj a'ntū quincāmāmakchuyiyāni' na ixtej Dios. Lā' tū'tza' catlahuāuj a'ntūn tū' tzey, a'yuj jiclihua' makxtekāuj. Lā' tū' cajicluā'uj natlahuayāuj ixtapuhuan Dios. ²Lā' chuhua'j capāstacui Jesucristo. Quina'n kalhlaka'iyāuj que Jesucristo quincāmāpūtaxtūni'ta'ni'tza'. Lā' xla' naquincāmaktāyayāni' nakalhlaka'iyāuj ā'chulā' līhuan lahui'lāna'ujcus. Xla' lej pātīni'lh a'xni'ca' nīlh nac cruz. Lā' a'yuj lej lakmaka'ncan lā' a'yuj lej pātīni'lh, xla' pātīkō'lh como ixca'tzī que ā'calistān lej napāxuhua. Lā' chuhua'j hui' na ixpāxtūcāna'j Dios nac a'kapūn a'nlhā tā'māpa'ksīni'n Dios.

³Capāstactit a'nchī pātīni'lh Jesucristo lā' a'nchī ixtatā'lāsta'la huan chi'xcuhui'n a'ntī ixtaca'tzanca'tzī. Chuntza' tū' cajicluhua'tit a'yuj pātīni'mpā'na'ntit. Lā' tū' camakxtektit natlahua'yā'tit ixtapuhuan Dios. ⁴A'yuj a'katunū' hui'xina'n tlahua'cu'tunā'tit a'ntūn tū' tzey, lej lītanūni'nī'ta'ntit natlahua'yā'tit xmān a'ntūn tzey. Lā' a'yuj jiclihua' pero ū'tza tū' cālīmaknīni'ta'ni'. ⁵Chō'la pātza'nkāni'ta'ntit ixtachihuin Dios a'nlhā Dios quincāchihuina'maxqui'yāni' lā' quincālaktzī'nāni' hua'chilh ixcamana'. Chuntza' huan:

Xa'ncan capāstacti a'xni'ca' mā'a'kahuāniyāni' Dios.

Tū' caji'clhua' a'xni'ca' xla' quilhniyāni'.

⁶Dios cāmā'a'kahuāni' ixlihuākca'n a'ntī cāpāxqui'.

Lā' cāmāpātīni' ixlihuākca'n a'ntī cālaktzī'n hua'chi ixcamana'.

⁷Capātītīt a'xni'ca' cāmāpātīniyāni'. Palh Dios cāmā'a'kahuāniyāni', chuntza' tasu'yu que cālaktzī'nāni' hua'chi ixcamana'. Lej tasqui'nī que kalhatin xatāta' namā'a'kahuāni' ixcamana'. ⁸Dios cāmā'a'kahuāni' ixlihuākca'n ixcamana'.

Lā' palh tū' cahuā icxāmā'a'kahuānini' chuntza' ixtasuyulh que hui'xina'n tū' stu'ncua' icxamana'. ⁹A'xni'ca' quincātamakastacni' quintāta'ca'n, ixquincātamāpātiniyāni'. Lā' quina'n icxā'a'cnini'ni'yāuj. Lā' ā'chulā' tasqui'nī quina'n na'a'kahuāna'ni'yāuj Dios a'nti cāmā'a'nani' quilica'tzīnca'n, lā' chuntza' naka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n para pō'ktu. ¹⁰Quintāta'ca'n a'nti xalanī'n nac quilhtamacuj, xla'ca'n ixquincātamāpātiniyāni' chu a'nchi ixtapuhuān. Xla'ca'n ixtalacasqui'n que lilacatejtin ixlata'kchokouj nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' nā Dios quincāmāpātiniyāni', como quincāpāstacāni'. Xla' lacasqui'n que quina'n lactzey nalayāuj hua'chi xla'. ¹¹A'xni'ca' quincātamāpātiniyāni', tū' lipāxuhuayāuj. Lā' a'yuj quincātamālakaputzīyāni', ā'calistān quincātlahuayāni' lactzey lā' lipāxuj, palh chuntza' lisca'tāuj.

Lijicua' palh tū' na'a'kahuāna'ni'yāuj Dios

¹²Lā' chuhua'j calāmāhuixcāni'tit lā' tū' catalactlajitāyā'tit. ¹³Xa'nca catlā'hua'ntit na ixtej Dios. Lā' chuntza' nacāmaktāyā'yā'tit xla'ca'n a'ntin tūna'j xa'nca takalhlaka'ī. Lā' chuntza' xla'ca'n tū' catitatonkopūlh.

¹⁴Ca'cs catahui'la'tit con ixlihuākca'n tachi'xcuhui't. Catlahua'tit xmān a'ntū limakuan. Palh kalhatin tū' maktxekcu'tun de tlahua talaclē'i', xla' tū' catitā'latahui'lh Dios. ¹⁵Dios lej lakalhu'manini'n. Camaktxektit que xla' nacāmaktāyayāni' milihuākca'n. Tū' cataxtutāyā'tit na ixtej Dios nīn kalhatin de hui'xina'n. Palh kalhatin taxtutāyā, chuntza' cāmāmakchuyī ā'makapitzin a'nchin takalhlaka'ī. ¹⁶Tū' catlahua'tit talākali'n. Tū' calakmaka'ntit a'ntū ixla' Dios, hua'chi Esaú. Xla' como ixuā'yancu'tun, stā'lh ixherencia a'ntū

ixla' ixlalh como xla' limaksāsti' ixuani't. ¹⁷Lā' hui'xina'n ca'tziyā'tit que ā'calistān xla' ixlacasqui'n que ixmaxqui'palaca huan herencia. Lā' tū' maxqui'ca. Xla' ixcalhuan como xtāpalicu'tulh a'ntū ixtlahuani't. Lā' tulalh xtāpalilh.

¹⁸Hui'xina'n tū' ixui'lāna'ntit a'ntza' a'xni'ca' Dios māstā'lh huan ley nac kēstin a'nlhā huanican Sinaí. Huan israelitas xalanī'n makāntza' tatapajtzūlh huan nac Sinaí. Talaktzi'lh huan lamana' lā' huan cā'pucsua' lā' huan maklipni'. ¹⁹Takaxmatli lakatin trompeta lā' lakatin tachihuīn. Lā' a'xni'ca' takaxmatli ixtachihuīn Dios, xla'ca'n tasqui'nli que tū'tza' ixtakaxmatli. ²⁰Lā' lej tajicua'lh a'xni'ca' Dios hualh que nīn tinti' ī'xa'malh huan ixtūtzā'n huan kēstin. Lā' nā hualh que palh lakatin animal natāya a'ntza' ka'lhī nalilacata'lamaknīcan chihuix. ²¹Lā' a'ntin talaktzi'lh huā'mā', lej tajicua'lh. Lā' nā Moisés hualh: "Icxpipimā' como lej icjicua'n".

²²Hui'xina'n tū' chuntza' ta'nī'ta'ntit nac Sinaí. Hui'xina'n pimpā'na'ntit nac ā'lakatin kēstin a'nlhā huanican Sión lā' nac cā'lacchicni' a'nlhā hui' Dios xalakahuan. Huā'mā' cā'lacchicni' hui'lacha' nac a'kapūn lā' huanican Jerusalén. Lā' a'ntza' lej ta'anān lhūhua' ángeles. ²³Lā' a'ntza' nā hui'xina'n pimpā'na'ntit nac a'kapūn a'nlhā tatakēxtimīnī't lā' tamācā'tanimā'na Dios a'nti xapū'la ixcamana' Dios, a'ntin tatzo'kni' ixtacuīni'ca'n nac a'kapūn. A'ntza' hui' Dios. U'tza' a'nti nacājuzgarlikō' ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't. Lā' nā a'ntza' tahui'lāna'ncha' ixlīca'tzīnca'n a'ntin tanīnī'ttza' lā' Dios cātlahuani't xalacuan. ²⁴Hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit que Jesucristo ū'tza' a'nti māpūtaxtūnu'n. Xla' lacāxtlahuani't huan xasāsti' convenio. Lā' ixka'lhni' Jesucristo cāche'kē'ni' ixa'clhcunucca'n

huan tachi'xcuhi't. Lā' chuntza' huan lē'ksajna' a'ntū ixka'lhni' Jesucristo, ū'tza' más xatzey lā' tū' hua'chi a'ntū mālacnūlh Abel.

²⁵ Cakaxpa'ttit a'ntū huan Dios. Cāmāpātīnica a'ntin tū' ta'a'kahuāna'ni'lh Moisés a'ntin Dios māchihuīnīlh. Lā' ā'chulā' naquincāmāpātīniyāni' palh tū' kaxmatcu'tunāuj Dios a'nchī chihuīna'nācha' nac a'kapūn. ²⁶ Makāntza' Dios chihuīna'lh a'xni'ca' ixtatakēstokni't huan israelitas pajtzu nac Sinaí. Lā' huan ti'ya't tachiquilh. Lā' chuhua'j Dios huani't: "Quit na'icchiquipala huan ti'ya't. Lā' tū' xmān huan ti'ya't. Nā na'icchiqui huan a'kapūn". ²⁷ Lā' huā'mā' huanicu'tun que natasputkō' ixlihuāk a'ntū cāmā'a'nanīnī't. Lā' natachoko xmān a'ntūn tūla xakālīcan. ²⁸ Quina'n natā'latahui'layāuj Dios a'nlhā xla' māpa'ksini'n a'nlhā tāyani' para pō'ktu. Chuhua'j namaxquī'yāuj pāxcatca'tzi Dios lā' na'a'cnīni'ni'yāuj lā' namācātāni'yāuj chu a'nchī hua'chi xla' lacasqui'n. ²⁹ Ixlistu'ncua' que Dios hua'chi lakatin ka'tla' lamana' como xla' nacāmāpātīni xlaca'n a'ntin tū' ta'a'kahuāna'ni'.

**Palh xa'nca nalatā'kchokoyāuj,
chuntza' nalimāpāxuhuiyāuj Dios**

13 Calāpāxqui'tit milihuākca'n como hui'xina'n litā'timin. ² Camānū'tit na minchicca'n a'ntin taminācha' de makat. A'makapitzin a'ntin chuntza' tatlahuani't, xlaca'n tamānūni't āngeles na ixchicca'n, a'yuj xapū'la tū' ixtaca'tzi palh xlaca'n āngeles ixtahuani't.

³ Tū' cacāpātza'nkātī a'nti cāchī'canī't. Cacālakalhu'ma'ntit de xlaca'n hua'chilh nā hui'xina'n xatachī'nīn con xlaca'n. Lā' tū' cacāpātza'nkātī a'ntin tapātīni'mā'na. Cacālakalhu'ma'ntit xlaca'n hua'chilh nā hui'xina'n ixpātīni'tit hua'chi xlaca'n.

⁴ Lej tzey tapūchahuacan. Tū' limakuan tlahuacan talākali'n. Dios nacāmāpātīni xlaca'n a'ntin tatlaha talākali'n lā' ā'catūhuā hua'chi huā'mā'.

⁵ Tū' xmān capāstactit a'nchī nalika'lhī'yā'tit tumīn. Lipāxuj catahui'la'tit palh ka'lhī'yā'tit lhūhua' tumīn o palh tū' lhūhua'. Dios huani't: "Pō'ktu na'ictā'latahui'layāni'. Tū' maktin ictimaktxteknī'". ⁶ Lā' ū'tza' tū' catilijicua'uj. Tzē nahuanāuj: Huan Māpa'ksini' Dios quimaktāya. Tū' ictijicua'ni'lh a'ntū naquintatlahuani' tachi'xcuhi't.

⁷ Cacāpāstactit xlaca'n a'ntin pū'la cātamāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios. Capāstactit a'nchī xlaca'n itxalilatā'luan. Lā' cacāmaksca'ttit xlaca'n.

⁸ Jesucristo tū' taxtāpālī. Xla' pō'ktu chū'tza' a'nchī ixuani't xapū'la lā' hasta chuhua'j lā' para pō'ktu. ⁹ Tū' catamakxtektit que nacāmāsu'ni'yāni' ā'tāpātīn limāscā'tin a'ntūn tū' hua'chi kalhlaka'ī'yā'tit chuhua'j. Dios ū'tza' a'nti quincāmaktāyayāni' a'nchī nalatā'kchokoyāuj chu a'nchī xla' lacasqui'n. Huan limāscā'tin ixpālacata a'ntū hua'can, huā'mā' tū' quincāmaktāyayāni'. A'yuj ā'makapitzin ta'a'kahuāna'ni' huan tamā'na limāscā'tin, huā'mā' tū' cāmaktāya xlaca'n.

¹⁰ Huan sacerdotes a'ntin tascuja na ixlitokpānca'n israelitas, xlaca'n tzē natahua' macsti'na'j de huan ixquinī'tca'n animalhna' a'ntū mālacnūni'can Dios. Xtunc huan lē'ksajna' a'ntū mālacnūni'canī't Dios a'ntū quincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n. Huā'mā' lē'ksajna', ū'tza' Jesucristo. ¹¹ Huan chī'xcu' a'nti xapuxcu' sacerdote, xla' lē'n ixka'lhni' animalhna' xatamaknīn hasta huan nac litokpān a'nlhā huanican Lej Tasicua'lanālin a'nlhā ixlilakatu' cuarto. Lā' a'ntza' mālacnūni'can Dios

huan ka'lhni' para nacāmāpānūni' ixtalac'lē'ca'n huan tachi'xcuhū't. Lā' ixmacni'ca'n huan animalhna' a'ntū xatamaknīn, huan tamā'na cāmāxtucan de huan ka'tla' cā'lacchicni'. Lā' a'ntza' cālhcuyucan. ¹²Lā' nā Jesús nā māxtuca de huan xaka'tla' cā'lacchicni'. Lā' a'ntza' nīlh. Chuntza' pātini'lh como ixka'lhni' ixcālīmāpānūni'cu'tun ixtalac'lē'ca'n huan tachi'xcuhū't. ¹³Lej lakmaka'nca Jesucristo a'xni'ca' māxtuca de huan xaka'tla' cā'lacchicni' lā' xtokohua'ca'ca huan nac cruz. Lā' quina'n como kalhlaka'iyāuj, ka'lhī nā napātīyāuj a'xni'ca' quincātalakmaka'nāni' por ixpālacata Jesucristo. ¹⁴Huā'tzā' nac quilhtamacuj tinti' huan cā'lacchicni' a'ntū natahui'la para pō'ktu. Quina'n ka'lhīmā'nauj ā'lakatin cā'lacchicni' a'ntū nalaktzī'nāuj ā'calistān. ¹⁵Tū'tza' mālacnūni'yāuj Dios huan xatamaknīn animalhna'. Limakuan namaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios. Lā' ū'tza' hua'chi lē'ksajna'. Lā' tasquī'nī namāka'tlī'yāuj Dios ixpālacata Jesucristo. ¹⁶Tū' capātza'nkātīt natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā' tū' capātza'nkātīt nalāmaktāyā'yā'tit. U'tza' huā'mā' a'ntū lipāxuhua Dios.

¹⁷Cacā'a'kahuāna'ni'tit huan xanapuxcu'nu' nac huan litokpānna'. Lā' catlahua'tit a'ntū xla'ca'n cātahuaniyāni'. Xla'ca'n cāmaktaka'lhāni' hui'xina'n como talacasqui'n que xa'nca nakalhlaka'iyā'tit. Xla'ca'n natamaxquī' cuenta Dios a'nchīn tascuja. Xla'ca'n con tapāxuhuān natascuja palh natlahua'yā'tit a'ntū nacātalīmāpa'ksiyāni'. Lā' palh tū' nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit, xla'ca'n natalilakaputza. Lā' huā'mā' tuntū' caticātlahuani'ni' hui'xina'n.

¹⁸Cakalhtō'ka'tit por quit. Lā' quit icca'tzī que iclōkentaxtūlh

a'ntū Dios quilīmāmacū'lh como pō'ktu iclahuacu'tun a'ntūn tzey. ¹⁹Iccāsqui'ni'yāni' que lej caquilālikalhtō'ka'uj hui'xina'n que Dios palaj naquimacā'nācha' a'nlhā hui'lāna'tit.

Huan liscua'lanālīn

²⁰Dios ū'tza' a'ntī cāmātza'ta'ti' qui'a'clhcunucca'n. Xla' mālakahuani-chokolh Jesucristo. Lā' Jesucristo nīlh lā' chuntza' lixapalh ixka'lhni' quintalac'lē'ca'n. Lā' chuntza' lilacāxtlahualh huan convenio a'ntū lej tzey lā' a'ntū natāyani' para pō'ktu. Lā' chuhua'j xla' pō'ktu quincāmaktaka'lhāni'. ²¹Lā' Dios cacāmaxquī'ni' ixlihuāk a'ntū nacāmaktāyayāni' natlahua'yā'tit ixtapuhuān. Lā' nā quina'n caquincātlahuani' Dios chu a'nchī xla' lacasqui'n por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo. Ca'a'cnīni'ni'ca Jesucristo para pō'ktu. Amén.

²²Tā'timīn, lej iccāsqui'ni'yāni' que lilacatzucu nalakapūt'le'keyā'tit a'ntū iccāzto'knuni'mā'ni' nac huā'mā' carta. Tū' lej lhmā'n huanmā' carta a'ntū iccāzto'knuni'ni'ta'ni'. ²³Iccāmāca'tzinīcu'tunāni' que makxtecani'ttza' Timoteo. Lā' chuntza' tū'tza' tachi'n. Lā' palh xla' namin palaj, naquintā'a'n a'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n.

²⁴Cacāsaludarī'tit ixlihuākca'n huan xanapuxcu'nu' de huan litokpān. Lā' cacāsaludarī'tit ixlihuākca'n ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'. Huan tā'timīn xalanī'n nac Italia cāmāca'ni'yāni' saludos.

²⁵Lā' Dios cacāsicua'lanālīkō'ni' milihuākca'n hui'xina'n. Amén.

Huan Carta a'ntün Tzo'kli Santiago

Litzucua huan carta

1 Quit, Santiago, ictzo'ka huā'mā' carta. Quit ictā'scuja Dios lā' huan Māpa'ksini' Jesucristo. Quit iccāmacā'ni'yāni' saludos milihuākca'n israelitas a'ntin tapa'ksiyā'tit con Dios, a'nti a'kahua'ni'ta'ntit.

Huan tapāstacna' a'ntü Dios mästā'

²Tā'timīn, catahui'la'tit con tapāxuhuān a'uj cāpātle'keni'yāni' lej lhūhua' catūhuā por ixpālacata kalh-laka'iyā'tit Jesucristo. ³Ca'tzi'yā'tittza' a'xni'ca' cāpātle'keni'yāni' huā'mā' lā' palh tū' makstekā'tit a'nchī kalhlaka'iyā'tit, chuntza' nalisca'tā'tit a'nchī natāyani'yā'tit. ⁴Lā' pō'ktu natāyani'yā'tit, lā' chuntza' nalisca'tā'tit a'nchī xa'nca nalatā'kchokoyā'tit lā' a'nchī nalitlōkentaxtükō'yā'tit ixlihuāk a'ntü ixtapuhuān Dios.

⁵Palh hui'xina'n tū' māchekxiyā'tit a'nchī nalilatā'kchokoyā'tit xa'nca, casqui'ni'tit Dios lā' xla' nacāmāmāchekxiyāni'. Xla' lej cāmaktāya ixlihuāk huan tachi'xcuhui't chu a'nchī tasqui'nī lā' tū' cālacatā'qui'. ⁶A'xni'ca' hui'xina'n nasqui'ni'yā'tit catūhuā Dios, napuhua'nā'tit que Dios stu'nca' nacātamaxqui'yāni'. Lā' tū' maktin tipuhua'nā'tit que Dios tū' caticāmaxqui'ni'. Lā' a'nti puhuan que Dios tū' catimāstā'lh, xla' tū' xmān tāpātin ixtapāstacna' ka'lhī. Xla' hua'chi a'xni'ca' huan ū'ni' lakaxtim mā'kchoko huan xasipej mar. ⁷A'nti puhuan chuntza', Dios tū' catimaxqui'lh a'ntü nasqui'ni'. ⁸A'ntin tū' xmān tāpātin tapāstacna' taka'lhī, xla'ca'n tū' maktin taca'tzi' a'ntü natatlahua.

⁹Lā' hui'xina'n, tā'timīn, a'nti chu catihuāya tachi'xcuhui't, calipāxuhua'tit como Dios cālaktzi'nāni' tū' hua'chi chu catihuāya tachi'xcuhui't. ¹⁰Lā' hui'xina'n, tā'timīn, a'nti lacricos, calipāxuhua'tit como māchekxiyā'tit que Dios laktzi'n mintumīnca'n hua'chilh nīn tuntū' ixtapalh. Huan ricosnu' natasputa hua'chi lakatin xa'nat. ¹¹A'xni'ca' lej chī'chini'n huan chī'tin scōhuan, lā' huan xa'nat yuja. Lā' huan ixlitzēhuani't xla' sputa. Lā' nā chuntza' talisputa huan ricosnu' lihuan tatlahua ixnegocioca'n.

A'nchī napātini'ncan lā' natāyani'can

¹²Lipāxūj tahuilāna' xla'ca'n a'nti lej lilacatejtin tapāti a'ntü cāpātle'keni'. Palh xla'ca'n natatāyani', nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā' xasāsti' quinquilhtamacujca'n xla' hua'chi lē'ksajna' a'ntü Dios cāmālacnūni' a'ntin tapāxqui'. ¹³Lā' palh kalhatin chī'xcu' puhuan que natlahua a'ntün tū' tzey, tū' cahualh que Dios māpuhuanilh a'ntün tū' tzey. Dios tū' maktin puhuan natlahua a'ntün tū' limakuan. Lā' xla' tū' cāmāpuhuanī huan tachi'xcuhui't que catatlahualh a'ntün tū' limakuan. ¹⁴A'xni'ca' kalhatin chī'xcu' puhuan natlahua a'ntün tū' limakuan, xla' māni' ixtapāstacna' mātlahuī chuntza'. ¹⁵Lā' palh xla' tlahua chu a'nchī ko'hua'jua' ixtapāstacna', chuntza' ka'lhī ixtalaclē'i'. Lā' ā'chulā' tlahuatēlha a'ntün tū' tzey. Lā' ū'tza' nalinī.

¹⁶Lej stu'nca' a'ntü iccāhuanimā'ni'. Lā' tū' cata'a'kxokotit, tā'timīn. ¹⁷Huāk xatzey catūhuā a'ntü quincātamaxqui'ni'tā'ni', huāk macamīn Dios. A'nti quincātamaxqui'ni' huāk a'ntün tzey xla' ū'tza' Dios. Xla' cātlahualh a'ntün tamāxkakēni'n nac a'kapūn. Dios xla' chu ū'tza'tza'. Tū' maktin taxtāpalī nīn macsti'na'j. ¹⁸Dios quincātamaxqui'ni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n chu a'nchī

xla' ixtapuhuān. Quincātamaxqui'nī' quinquiltamacujca'n xasāsti' por ixpālacata ixtachihuīn Dios a'ntū ixlīstū'ncua'. Lā' chuntza' quina'n xapū'la' kalhlaka'ī'nī'ta'uj. Lā' ā'calistān lhūhua' ā'makapitzīn natakahlaka'ī'.

**A'ntū Dios lacasqui'n
que natlahuayāuj**

¹⁹Lā' capāstactit huā'mā', tā'timīn. Lā' milihuākca'n xa'nca cakaxpa'ttit ixtachihuīn Dios. Lā' capāstacna'ttit pū'la para nachihuīna'nā'tit, lā' tū' na'a'kchipinā'tit. ²⁰Huan tā'kcha quincāmamakchuyīyāni'. Lā' chuntza' tūla tlahuayāuj ixtapuhuān Dios. ²¹Camāpānūkō'tit ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey lā' ixlīhuāk a'ntū ko'hua'jua'. Calīhui'li'tit que natlahua'yā'tit ixtapuhuān Dios. Lā' catlahua'tit cuenta a'ntū huan ixtachihuīn Dios a'ntū maklhtīni'nī'ta'ntit. U'tza' a'ntū cāmāca'tzinīni' a'nchī nacālīmāpūtaxtūyāni'.

²²Ca'a'kahuāna'nī'tit huan ixtachihuīn Dios, lā' tū' xmān cakaxpa'ttit. Palh puhua'nā'tit que xmān tasqui'nī nakaxpa'tā'tit, mē'cstucan ta'a'kxokoyā'tit. ²³A'ntī xmān takaxmata ixtachihuīn Dios lā' tū' ta'a'kahuāna'nī', xlaca'n hua'chī kalhatin chī'xcu' a'ntī talakjū nac espejo. ²⁴Lā' xmān ixa'cstu laktzi'nca'n a'nchī huani't ixlacan lā' a'n lā' chu tuncan pātza'nkā a'nchī ixuani't. ²⁵Lā' tū' chuntza' xlaca'n a'ntīn cuenta tatlahua huan xatzey ixtachihuīn Dios a'ntūn quincāmāca'tzinīyāni' a'nchī nalīpūtaxtuyāuj. Lā' palh xlaca'n tū' tamakxteka ta'a'kahuāna'nī', lā' palh tū' tapātza'nkā a'ntū huan, chuntza' Dios nacāsīcua'lanālī ixlīhuāk a'ntūn tatlahua.

²⁶Lā' palh chā'tin chī'xcu' huan que a'kahuāna'nī' Dios, lā' tūla māpa'ksi' ixquilhni' xla' ixa'cstu ta'a'kxoko. Xla' tū' stu'ncua' a'kahuāna'nī' Dios. ²⁷A'ntū

Dios lacasqui'n que natlahuayāuj quina'n a'ntī stu'ncua' kalhlaka'ī'yāuj xla' chuntza': cacāmaktāyauj huan lacxcamanīn lā' huan lakapūtnu' a'ntīn tapātīni'n lā' pō'ktu cataxtunquīuj de ixlīhuāk xako'hua'jua' a'ntū xala' nac quiltamacuj.

**Tasqui'nī nacālaktzi'nāuj huan
tachi'xcuhui't chu a'extim**

2Tā'timīn, calālaktzi'ntit a'extim milihuākca'n hui'xina'n a'ntīn kalhlaka'ī'yā'tit quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo a'ntī lej xaka'tla'. ²Na'iccāhuanīyāni' lakatin tamālacastuc. Kalhatu' chī'xcuhui'n tatanū na milītokpānca'n. Kalhatin xla' rico lā' ka'lhī ixmacatzātāt de oro lā' ixlū'xu' lej xafino. Lā' huan ā'kalhatin xla' pobre lā' xla' ka'lhī masnā lu'xu'. ³Lā' hui'xina'n más a'cnīni'ni'yā'tit a'ntīn ka'lhī xatzey ixlū'xu' lā' huani'yā'tit: “Hui'x catahui'la' huā'tzā' nac xatzey silla”. Lā' huan pobre huani'yā'tit: “Hui'x catāyachī a'jnanu' o catahui'la' nac piso pajtzu na quintojon”. ⁴Palh chuntza' tlahua'yā'tit hui'xina'n, chuntza' tasu'yu que puhua'nā'tit que ā'makapitzīn chī'xcuhui'n más xalacuan. Palh chuntza' tlahua'yā'tit hui'xina'n, tū' tzey mintapāstacna'ca'n.

⁵Tā'timīn, lej iccāpāxqui'yāni' lā' iccāhuanīcu'tunāni' huā'mā'. Dios cālacsacnī't a'ntī lacpobresnī'. Lā' a'yuj pobres xlaca'n, Dios cālaktzi'n hua'chī ricosnu', como talīpāhuan Dios lā' chuntza' natatanū a'nlhā xla' māpa'ksini'n. Lā' nā ixlīhuāk a'ntīn tapāxqui' Dios ixlīhuākca'n natatanū a'nlhā xla' māpa'ksini'n. ⁶Lā' hui'xina'n cālākmaka'nā'tit huan tī lacpobres. Lā' cā'a'cnīni'ni'yā'tit huan ricos. Lā' huan ricos ū'tunu'n a'ntīn cātamāpātīnīyāni'. Lā' xlaca'n cātamālacapū'yāni' hui'xina'n. ⁷U'tunu'n huan ricos a'ntī ko'hua'jua' talīchihuīna'n Jesucristo

quiMāpa'ksini'ca'n. U'tza' a'nti hui'xina'n tā'tapa'ksi'yā'tit.

⁸Ixlimāpa'ksin Dios a'ntün tatzokni' na ixtachihuin Dios chuntza' huan: “Nacāpāxqui'ya' huan ā'makapitzin chu a'nchī pāxqui'ca'na' mē'cstu”. Palh hui'xina'n a'kahuāna'ni'yā'tit huāmā' limāpa'ksin, chuntza' xa'nca tlā'hua'mpā'na'ntit. ⁹Palh hui'xina'n a'cnini'ni'yā'tit makapitzin lā' ā'makapitzin huampala cālak-maka'nā'tit, chuntza' tlahua'yā'tit a'ntün tū' limakuan, lā' chuntza' hui'xina'n lacli'pinā'tit chu a'nchī huan huan ixlimāpa'ksin Dios. ¹⁰Palh kalhatin chi'xcu' nakalhla'k' ixliluāk huan ixley Dios lā' xmān lakatin limāpa'ksin a'ntün tū' a'kahuāna'ni', huāmā' chi'xcu' laclē'n como tū' a'kahuāna'ni'kō'lh huan ley, lā' a'yuj xmān lakatin limāpa'ksin a'ntün tū' a'kahuāna'ni'lh. ¹¹Dios hualh: “Tū' timakpuscātini'na”. Lā' nā chuntza' hualh xla': “Tū' timaknini'na”. Palh kalhatin a'nti namaknini'n, xla' nalaclē'n lā' a'yuj tū' makpuscatini'nit. ¹²Dios quincāmaktāyayāni' lā' chuntza' tū' naquincāmāpa'ksi'yāni' huan a'ntū ko'hua'jua'. Lā' chuntza' palh tlahuayāuj a'ntün tū' tzey, Dios naquincājuzgarliyāni'. Lā' ū'tza' calichihuina'ntit lā' catlahua'tit a'ntün tzey. ¹³Dios, a'xni'ca' najuzgarli, tū' caticālakalhu'malh a'ntin tū' talakalhu'malh ā'makapitzin. Lā' xla' xmān nacālakalhu'man a'ntin talakalhu'malh ā'makapitzin. Lā' a'ntin talakalhu'mani't ā'makapitzin, xla'ca'n tū' catitajicua'lh a'xni'ca' najuzgarli Dios.

A'nchī xa'nca kalhla'k'can

¹⁴Tā'timin, palh kalhatin chi'xcu' huan que lipāhuan Dios lā' xla' tū' tlahua a'ntün tzey, chu tlakaj huan palh lipāhuan. ¹⁵Palh kalhatin quintā'tin spu'tni' ixlū'xu' lā' tū' kalhī a'ntū nahua'

¹⁶lā' makapitzin de hui'xina'n tahuani: “Dios casicua'lanālini' lā' camaxqui'ca' milu'xu' lā' camāhui'ca'”, lā' a'nti tahuani chuntza' nīn tuntū' tamaxqui', chuntza' nīn tuntū' ixpālacata palh tahuani que talipāhuan Dios. ¹⁷Palh kalhatin chi'xcu' huan palh lipāhuan Dios, lā' tū' maktāya ā'chā'tin, xla' chu tlakaj huan que lipāhuan Dios. Xla' hua'chi kalhatin xanin como huan xanin tuntū'tza' tlahua.

¹⁸Chō'la kalhatin nahuan: “Makapitzin xmān talipāhuan Dios, lā' ta'a'nan ā'makapitzin a'ntin tatlahua a'ntün tzey”. Palh chuntza' ixquihuanica quit xa'icualh: “¿Chichū nalitasu'yu'ya' palh lipāhua'na' Dios palh tū' tlahua'ya' a'ntün tzey? Pero quit icltahua lej xatzey. Lā' chuntza' litasu'yu palh quit iclipāhuan Dios”. ¹⁹Hui'x puhua'na' que xmān kalhatin Dios. Lā' chuntza' tzey. Lā' nā chuntza' tapuhuan huan xako'hua'jua' espíritus a'ntin tatā'scuja huan ko'ti'ti'. Lā' xlaca'n taxpipi porque lej tajicua'ni' Dios. ²⁰Hui'x tū' māchekxi'ya'. Na'icmāsu'ni'yāni' que chu tlakaj a'nti huan palh lipāhuan Dios lā' palh tū' tlahua a'ntū xalacuan. ²¹Quixū'yāpapca'n Abraham mālacnūni'lh, como hua'chi lē'ksajna' Dios, huan ixo'kxa' a'nti ixtacūni' Isaac. Lā' ū'tza' Dios lilaktzi'lh que Abraham lej tzey a' chi'xcu' por ixpālacata a'ntün tlahualh. ²²Chuntza' māchekxican que Abraham ixlipāhuan Dios lā' ū'tza' xla' litlahualh a'ntū xalacuan. Lā' a'xni'ca' Abraham tlahualh huāmā' a'ntū lej tzey, ū'tza' litasu'yulh que Abraham ixlipāhuan Dios. ²³Lā' chuntza' tlōkentaxtūca chu a'nchī ixtatzo'kni' na ixtachihuin Dios a'nlhā huan: “Abraham ixlipāhuan Dios. Lā' ū'tza' Dios lej xatzey lilaktzi'lh Abraham”. Lā' Dios hualh que Abraham ixamigo.

²⁴Lā' chuntza' hui'xina'n ca'tzi'yā'tittza' que Dios xalacuan cālaktzi'n

tachi'xcuhui't tū' xmān por ixpālacata talipāhuan Dios. Nā tasqui'nī que xlaca'n natatlahua a'ntū xalacuan. Lā' chuntza' natasu'yu palh talipāhuan Dios. ²⁵Lā' nā chuntza' pātlekeni'lh Rahab a'nti lej ixka'lhī lhūhua' ixmakchi'xcu'. Xla' cāmaktzekli tatachokolh na ixchic huan chi'xcuhui'n a'nti Josué cāmacamilh. Lā' cāmātzē'kli lā' cāmaktāyālh para natataxtu de huan nac cā'lacchicni' nac ā'kantīn tej. Lā' ū'tza' Dios līlaktzī'lh lej tzeyā puscāt huan Rahab. ²⁶Quina'n hui'lāna'uj como ka'lhīyāuj quimacni'ca'n lā' quilīca'tzīnca'n. Lā' nā chuntza' quina'n ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n, como lipāhuanāuj Dios lā' nā tlahuayāuj a'ntū xalacuan.

Quinquilhni'ca'n

3 Tā'timīn, más xatzey palh tū' lhūhua' de hui'xina'n nala'yā'tit milimākalhtō'kē'ni'ni'nca'n na militokpānca'n. Ca'tziyā'tit hui'xina'n que xlaca'n a'nti tamāsu'yu más lipalha' nacājuzgarlican. ²Quina'n quilīhuākca'n a'katunu' tlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' palh kalhatin chi'xcu' tzē māpa'ksī ixquilhni' lā' chuntza' tzē māpa'ksī ixlihuāk ixmacni'. Lā' xla' tzeyā chi'xcu'. ³Hua'chi huan cahuāyuj, cāmākalhnūyāuj freno na ixquilhni'ca'n. Lā' chuntza' tzē nacāmāpa'ksiyāuj. Lā' nata'a'n chu a'nlhā quina'n lacasqui'nāuj. ⁴Lā' nā hua'chi huan barcos a'ntū lej lakka'tla'n. Lā' a'ntū pūxui'tican lej ti'na'j. Lā' a'yuj huan ū'ni' lej xatli'hui'qui tampi'talē'n huan barco, huan piloto tzē nalē'n chu a'nlhā lacasqui'n, a'yuj ti'na'j a'ntū pūxui'tican huan barco. ⁵Lā' chuntza' quinquilhni'ca'n. Lā' a'yuj ti'na'j quinquilhni'ca'n lītasu'yu que līka'tla'jca'tziyāuj. Lā' huan skoyāt a'yuj mactzina'j macscut pero tzē namāquilhtī lakatin ka'tla' cā'qui'huī'n.

⁶Lā' quinquilhni'ca'n hua'chi skoyāt como cālactlahua ā'makapitzīn. Quinquilhni'ca'n pūchihuina'nāuj ixlihuāk a'ntū lej ko'hua'jua'. Lā' ū'tza' ā'chulā' tū' tzey līlayāuj. Por ixpālacata quinquilhni'ca'n, talālista'la ixlihuākca'n tachi'xcuhui't nac cā'quilhtamacuj. Lā' huan ko'ti'ti' ū'tza' a'nti quincāmāhuaniyāni' a'ntū ko'hua'jua'. ⁷Lā' chi'xcuhui'n xlaca'n tzē natamāmānsujlī chuxatūyā animalhna' lā' chuxatūyā spūnnu' lā' chuxatūyā lūhua' lā' chuxatūyā animalhna' xala' nac mar. Lā' ixlihuākca'n cāmāmānsujlica. ⁸Pero quinquilhni'ca'n tinti' a'nti tzē namāpa'ksi. Quinquilhni'ca'n pō'ktu huan a'ntū ko'hua'jua'. Hua'chilh ka'lhī līlaknīn como quinquilhni'ca'n cāpūlactlahuayāuj ā'makapitzīn. ⁹Lā' con quinquilhni'ca'n pūmācā'taniyāuj Dios quinTāta'ca'n, lā' nā cāpū'a'ksa'nāuj huan ā'makapitzīn tachi'xcuhui't a'ntū Dios tlahuani't hua'chi xla'. ¹⁰Lā' māni' na quinquilhni'ca'n taxtu huan tachihuīn a'ntū xatzey lā' huan tachihuīn a'ntū ko'hua'jua'. Tā'timīn, ū'tza' huā'mā' tū' līmakuan. ¹¹¿Chu xmān nac lakatin mu'sni' taxtu huan xcān xase'ksi' lā' huan xcān cha'chā'klhua'? ¹²Tā'timīn, a'katin qui'huī' de a'kalhpauj tūla catitō'ca'lh ixtō'cat xīpa. Lā' xaqui'huī' uvas tūla catitō'ca'lh ixtō'ca't a'kalhpauj. Lā' nā chuntza' huan lakatin mu'sni' a'nlhā taxtuhui' cha'chā'klhua' xcān a'ntza' tūla catitaxtulh huan xase'ksi' xcān.

A'ntīn taka'lhī ixtapāstacna' Dios

¹³Chō'la makapitzīn de hui'xina'n hui' a'nti lakskalalhna' lā' lhūhua' tamāchekxī lā' chuntza' tzē namāsu'yu'yātit. Calatā'kchokotit līlacatejtīn lā' chuntza' nalītalacsu'yu palh lakskalalhna' hui'xina'n. Lā' tū' tika'tla'jca'tziyā'tit. ¹⁴Lā' palh hui'xina'n xmān lacasqui'nā'tit que

napuhuanca que hui'xina'n lej skalalhna' chuntza' litasu'yu que tū' lej skalalhna' hui'xina'n. ¹⁵ Palh chuntza' puhuan kalhatin, a'ntza' litalacsu'yu palh ixtapāstacna' xla' tū' ixla' Dios. Xmān pāstacna'n hua'chi ixtapāstacna' huan ko'ti'ti' lā' ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhui'n como tlahuamā' a'ntū lacasqui'n ixmacni'. ¹⁶ A'xni'ca' huan tachi'xcuhui't xmān talacasqui'n que napuhuanca que xla'ca'n lej lakskalalhna' por ū'tza' talālista'la lā' tatlhua ixlihuāk catūhuā a'ntū lej ko'hua'jua'. ¹⁷ Lā' na'iccāhuaniyāni' a'nchi' talihuani't xla'ca'n a'ntin taka'lhi ixtapāstacna' Dios. Xla'ca'n xmān tapāstaca a'ntū lacuan. U'tza' a'ntū más tasqui'nī. Lā' tū' talāsta'la. Lā' lacatzucu talātā'chihuina'n. Lā' lej ta'a'kahuāna'n. Lā' tamaktāya ā'makapitzin. Lā' talaktzi'n a'cxim ixlihuāk. Lā' tatlhua a'ntūn tzey, lā' tū' hua'chi a'ntin tatasu'yu' palh tzeyā chi'xcuhui'n lā' xmān tali'a'kxokonun. ¹⁸ Lā' a'ntin tū' talāsta'lacu'tun con ā'makapitzin, chuntza' xla'ca'n tatlhua a'ntū xatzey, lā' chuntza' tū'tza' catitatā'lāsta'lacu'tulh huan ā'makapitzin.

Tū' tzey palh lakatiyāuj a'ntū xala' nac quilhtamacuj

4 Lā' ¿a'chi' lej lāsta'layā'tit? Hui'xina'n tlahua'yā'tit chuntza' como lej ka'lhīcu'tunā'tit a'ntū lej ixtapalh tumin. Lā' huā'mā' tapāstacna' a'ntū ka'lhi'yā'tit tā'lāsta'latanūma' na mi'a'clhcunucca'n con huan xatzey mintapāstacna'ca'n a'ntū cātamaxqui'nī'ta'ni' Dios. ² Hui'xina'n lej ka'lhīcu'tunā'tit catūhuā lā' como tūla ka'lhi'yā'tit, lā' ū'tza' lālimakni'cu'tunā'tit hui'xina'n. Hui'xina'n lej lālakca'tzani'yā'tit a'nti ka'lhi' catūhuā, lā' como tūla ka'lhi'yā'tit, lej lā'ilacatā'qui'yā'tit lā' lālitucsā'tit. Lā' tūla ka'lhi'yā'tit a'ntū lacasqui'nā'tit hui'xina'n, como tū' squi'ni'yā'tit

Dios. ³ Lā' a'xni'ca' squi'ni'yā'tit Dios tū' cāmaxqui'yāni', porque tū' xa'nca squi'ni'yā'tit. Squi'ni'yā'tit hui'xina'n con xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Squi'ni'yā'tit xmān para pāxcat lila'yā'tit, xmān para a'ntū hui'xina'n lacasqui'nā'tit. ⁴ Hui'xina'n hua'chi kalhatin puscāt a'ntin tū' lakspit, como tū'tza' a'kahuāna'ni'cu'tunā'tit Dios lā' xmān tlahua'cu'tunā'tit a'ntū lacasqui'nā'tit. ¿Chu tū' ca'tziyā'tit que a'nti lej talakati lūhuā' catūhuā xala' nac quilhtamacuj, xla'ca'n tala hua'chi ixtā'ca'tza Dios? A'ntin tatlhua chu a'cxim hua'chi xalanī'n nac quilhtamacuj, xla'ca'n tala hua'chi ixtā'ca'tza Dios. ⁵ Chō'la hui'xina'n puhua'nā'tit que xmān chu tlakaj tatzo'kni' huan na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan que Dios quincāmaxqui'nī'ta'ni' huan Espiritu Santo lā' xla' lacasqui'n que xmān xla' naquincāmāpa'ksiyāni' lā' tū' lacasqui'n que naquincāmāpa'ksiyāni' ā'kalhatin. ⁶ Lā' como ū'tza' lacasqui'n Dios, xla' quincāmaktāyayāni', lā' chuntza' tzē na'a'kahuāna'ni'yāuj xmān Dios. Chuntza' huan ixtachihuīn Dios: Dios tū' cāmaktāya a'ntin taka'tla'jca'tzi. Xla' cāmaktāya a'ntin tū' taka'tla'jca'tzi. ⁷ Lā' hui'xina'n catamakxtektit que Dios nacāmāpa'ksiyāni'. Lā' tū' catamakxtektit que huan ko'ti'ti' nacāmāpa'ksiyāni'. Lā' chuntza' xla' nacātatzā'lani'yāni'. ⁸ Catapajtzūtīt con Dios lā' xla' nā nacātā'latahui'layāni' hui'xina'n. Lā' hui'xina'n a'ntin tlahua'yā'tit a'ntū xako'hua'jua', tū'tza' catlahua'tit. Lā' hui'xina'n a'nti pāxqui'yā'tit Dios lā' nā a'ntū ixla' huan quilhtamacuj, camakxtektit huanmā' xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. ⁹ Lā' lej calakaputzatit lā' cacalhua'ntit. Lā' tū'tza' calitzi'ntit lā' tū'tza' capāxuhua'tit por ixpālacata a'ntūn tū' tzey. Camāxana'ntit por ixpālacata mintalaclē'i'ca'n. ¹⁰ Lā' cahua'ni'tit Dios

palh hui'xina'n tlahua'nī'ta'ntit a'ntūn tū' tzey lā' Dios nacālakalhu'manāni'.

Tū' tzey palh a'ksa'nānāuj

¹¹ Tā'timīn, tū' tilālīchihuīna'nā'tit a'ntūn tū' tzey. Palh kalhatin līchihuīna'n ā'kalhatin a'ntūn tū' līmakuan, chuntza' līlakmaka'mā' huan ley a'ntū huan: Calāpāxqui'tit. Xla' puhuan que tzē nahuan palh ā'chā'tin laclē'n. Lā' xla' hua'chi juez. Lā' tū' puhuan palh nā xla' laclē'n como lakmaka'mā' huan ley. ¹² Xmān kalhatin Juez a'nan. Xla' ū'tza' māni' Dios. Lā' xla' ū'tza' quincāmaxqui'ni' huan ley que ū'tza' na'a'kahuāna'ni'yāuj. Xla' tzē naquincāmāpūtāxtūyāni' lā' nā tzē naquincāmacā'nāni' nac pūpātīn. Lā' ḡa'chī' puhua'nā'tit palh hui'xina'n tzē na'a'ksa'nā'tit ā'kalhatin?

Tū' ca'tziyāuj a'ntū napātle'ke lakalī

¹³ Na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n macsti'na'j mimpālacataca'n hui'xina'n a'ntī lāhuani'yā'tit: “Chuhua'j o lakalī na'a'nāuj nac lakatīn xcānsipej. Lā' a'ntza' natachokoyāuj lakatīn cā'ta. Lā' natamāhuana'nāuj lā' nastā'nānāuj. Lā' natlajayāuj lhūhua' tumīn”. ¹⁴ Huā'mā' iccāhuaniyāni': Hui'xina'n tū' ca'tziyā'tit palh nalatā'kchokoyā'tit lakalī. Quina'n hua'chi jinta'lh como huan jinta'lh chuhua'j tasu'yu lā' ixli'ā'ka'tlā'tus lakspūtpala. ¹⁵ Chuntza' ixuantit: “Palh Dios lacasqui'n que quina'n natahui'lāyāuj ā'macsti'na'j, ū'tza' huā'mā' natlahuayāuj”. ¹⁶ Lā' hui'xina'n, tū' kalhasqui'ni'yā'tit Dios tuchū ixtapuhūān. Xmān tlahua'yā'tit a'ntūn tlahuacu'tunā'tit. Hui'xina'n lej ka'tla'jca'tzi'yā'tit. Lā' tū' līmakuan chuntza' tlahua'yā'tit. ¹⁷ Palh kalhatin ca'tzi que tzē natlahua catūhuā a'ntū līmakuan, lā' palh tū' tlahua huā'mā', chuntza' xla' ka'lhī ixtalaclē'i'.

A'ntū nacāpātle'keni' huan ricosnu'

5 Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n macsti'na'j ixpālacata huan ricosnu'. Catatzuculh tacalhuan lā' catalakaputzalh huan ricosnu' como lej natapātīni'n. ² Huan ixtumīnca'n hua'chilh xamasni'. Lā' huan ixlu'xu'ca'n huāk hua'chilh xatahuā'lani'. ³ Lā' ixoroca'n lā' ixplataca'n hua'chilh huāk xasko'luni'. Xasko'luni' como xla'ca'n lactampī'lhni' lā' tū' tamaktāyacu'tun ā'makapitzīn. Xla'ca'n lej tamākēxtimīni't lhūhua' tumīn lā' pajtzutza' huan chī'chini' a'xni'ca' natapātīni'n nac pūpātīn. ⁴ Xla'ca'n tū' tamāpalani't a'ntīn tata'scuji na ixā'tacuxtuca'n. Pero Dios lacahuāna'huī'. Lā' xla' ū'tza' a'ntī māpa'ksīni'nkō' ixlihuāk nac a'kapūn lā' ixlihuāk nac cā'quillhtamacuj. Xla' cālaktzi'mā' a'nchī ta'a'kxoko huan ixtasācua'can por tū' natamāpala. ⁵ Huā'tzā' nac quillhtamacuj huan ricosnu' taka'lhī ixlihuāk. Lā' lej lipāxūj talilatlā'luan. Xla'ca'n hua'chi lakatīn pa'xni' a'ntū makako'ntīcan lā' namaknīcan. ⁶ Lā' huan ricosnu' tamālacapū' huan chī'xcuhui'n a'ntī xalacuan. Lā' ū'tza' cālīmaknīca. Lā' xla'ca'n tū' tatamaktāyalh.

Tasqui'ni naka'lhīyāuj hasta que namimpala Jesucristo

⁷ Lā' chuhua'j hui'xina'n, tā'timīn, lilacatzucu caka'lhī'tit hasta a'xni'ca' namin huan Māpā'ksīni' Jesucristo. Kalhatin chī'xcu' a'ntīn tlahua ixtacuxtu, xla' ka'lhī hasta que lhā nalana'n. Xla' ka'lhī hasta nala xcān pū'la lā' ā'calistān huampala. ⁸ Hui'xina'n nā lacatzucu caka'lhī'tit. Tū' calakachipīni'tit. Palaj namimpala huan Māpa'ksīni'. ⁹ Tū' calāliyāhua'tit. Palh chuntza' tlahua'yā'tit Cristo nacājuzgarliyāni'. Xla' ū'tza' Juez. Lā' palaj namimpala. ¹⁰ Capāstactit hui'xina'n a'nchī

tapātīni'lh makāntza' ixa'cta'sana'nīn Dios. Lā' tatāyani'lh. Hui'xina'n chu lakatin nalayā'tit. ¹¹Huanāuj que lej ixtapāxuhua xlaca'n a'ntin tatāyani'lh. Ca'tziyā'tittza' a'nchī litāyani'lh Job. Lā' ā'calistān Dios maxquī'lh lhūhua', como lakalhu'malh.

¹²Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' a'ntū lej tasqui'nī. Tū' tihua'nā'tit “por Dios”. A'xni'ca' nahua'nā'tit “stu'ncua”, xmān “stu'ncua” nahua'nā'tit. Lā' a'xni'ca' nahua'nā'tit “tū' stu'ncua”, xmān “tū' stu'ncua” nahua'nā'tit. Palh tū' chuntza' natlahua'yā'tit, Dios nacāmāpātīniyāni'.

¹³A'xni'ca' nacāpātle'keni'yāni' catūhuā cakalhtō'ka'tit hui'xina'n. A'xni'ca' lipāxūj lahui'lāna'ntit, catli'tit a'ntū nalipāxuhua Dios. ¹⁴A'xni'ca' ī'tza'ca'nā'tit, cacāmāta'sī'tit huan xanapuxcu'nu' a'ntī xalanī'n nac litokpān. Lā' xlaca'n natamin lā' natalikalhtō'ka' lā' natalitlahua aceite huan ī'tza'ca' por ixtacuīni' huan Māpa'ksini' Jesucristo. ¹⁵Palh xlaca'n natakalhtō'ka' lā' natakalhlaka'ī que natzeyan, Dios namātzeyī.

Lā' palh xla' tlahuani't a'ntūn tū' limakuan, Dios namāspūtūnu'ni'. ¹⁶Calāhuani'tit hui'xina'n palh tūla makxtekā'tit catūhuā a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' nalālikalhtō'ka'yā'tit. Lā' Dios nacāmātzeyiyāni' hui'xina'n a'ntī ī'tza'ca'nā'tit. Dios tlahua con ixlimāpa'ksin a'ntū squi'ni' kalhatin chī'xcu' a'ntin tzey. ¹⁷Dios maxquī'lh a'ntū squi'ni'lh Elías a'ntī ixa'cta'sana' Dios. Xla' kalhatin chī'xcu' hua'chi quina'n ixuani't. Lā' xla' lej squi'ni'lh Dios tū' calalh xcān. Lā' lakatu'tun cā'ta ā'itāt tū' lalh xcān. ¹⁸Lā' squi'ni'pā ā'maktin Dios palh ixlapā xcān. Lā' chuntza' lalh xcān. Lā' chuntza' lana'lh nac cā'tiya'tna'.

¹⁹Tā'timin, palh kalhatin de hui'xina'n tatonkopū lā' palh ā'kalhatin namaktāya para natlā'huampala na ixtej Dios, ²⁰casca'ttit que a'ntī maktāya ā'kalhatin para natlā'huampala na ixtej Dios, chuntza' namāpūtāxtū ā'kalhatin de huan linin lā' chuntza' namāspūtūnu'ni'can ixtalāclē'i'.

Huan Xapū'la Carta a'ntūn Tzo'kli San Pedro

Pedro cātzo'knuni'lh a'nti ixtakalhlaka'i

1 Quit Pedro, ixapóstol Jesucristo. Quit ictzo'ka huā'mā' carta. Iccātzo'knuni'mā'ni' hui'xina'n a'nti ixtachi'xcuhui't Dios a'ntin cātamā'a'kahuanini' lā latlā'hua'nā'tit hua'chi makatiyā'ti'n nac cā'xcānsipejni' a'nlhā huanican Ponto lā' Galacia lā' Capadocia lā' Asia lā' Bitinia. ²Dios quinTāta'ca'n cālacsacni'ta'ni' makāntza' chu a'nchī puhualh. Lā' xla' puhualh que huan Espiritu Santo lactzey nacātlahuayāni'. Lā' xla' lacasqui'lh que hui'xina'n na'a'kahuāna'ni'yā'tit Jesucristo. Lā' lacasqui'lh que ixka'lhni' Jesucristo nacāxapani'yāni' ixlihuāk mintalacle'i'ca'n. Dios lej cacāsicua'lanālini' lā' cacāmātza'la'nkē'ni'n mi'a'clhcunucca'n.

Ca'tziyāuj que Dios naquincāsicua'lanāliyāni'

³Namaxqui'yāuj pāxcatca'tzi Dios. Xla' ū'tza' ixTāta' quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. Lā' como Dios mālakahuani-chokolh Jesucristo, nā chuntza' quincāmaxqui'ni' xasāsti' quinquilh-tamacujca'n. Lā' chuhua'j ca'tziyāuj que xla' naquincāmaxqui'yāni' ā'chulā'. ⁴A'ntū Dios naquincāmaxqui'yāni', xla' māqui'cani't nac a'kapūn. A'ntza' tuntu' catipātle'keni'lh. Tū' hua'chi catūhuā a'ntū masa lā' a'ntū lakuan lā' a'ntū xneka. ⁵Lā' como hui'xina'n lipāhua'nā'tit Dios, xla' cāmaktaka'lhāni' como xla' ka'lhī limāpa'ksin. Xla' nacāmtaka'lhāni' hasta ā'xmān huan chi'chini'. Lā' huan ā'xmān chi'chini' natasu'yukō' ixlihuāk

a'ntū Dios nacāmaxqui'yāni' a'xni'ca' naquincāmapūtaxtūkō'yāni'.

⁶Ū'tza' hui'xina'n lipāxuhua'yā'tit a'yuj tū' lej makān lakaputzayā'tit como lej pātipā'na'ntit lhūhua' catūhuā. ⁷Lā' como hui'xina'n lilacatzucu pātiyā'tit a'ntū pātipā'na'ntit, chuntza' tasu'yu palh lej stu'nucua' kalhlaka'i'yā'tit. Huan oro māchi'chican para namaklhitan a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' tachoko huāk oro. Lā' nā chuntza' hui'xina'n. A'xni'ca' pātininā'tit hui'xina'n namakxtekā'tit a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' más lacuan nala'yā'tit. Huan oro lej tapala a'yuj tzē mālakuanican. Lā' más xatapala na ixlacapūn Dios palh hui'xina'n xa'nca kalhlaka'i'yā'tit. Lā' palh xa'nca kalhlaka'i'yā'tit a'yuj pātininā'tit, chuntza' nacātamāka'tli'yāni' lā' nacāta'a'cnini'ni'yāni' a'xni'ca' Jesucristo namimpala.

⁸Hui'xina'n pāxqui'yā'tit Jesucristo a'yuj tū' laktzi'ni'ta'ntit. Hui'xina'n kalhlaka'i'yā'tit a'yuj chuhua'j tū' laktzi'nā'tit. Lā' ū'tza' lej lipāxuhua'yā'tit. Lā' lej lhūhua' mintapāxuhuanca'n que tūla xa'nca hua'nā'tit a'nchī lipāxuhua'yā'tit. ⁹Pāxuhua'yā'tit como pūtaxtuni'ta'ntittza' como lipāhua'nā'tit Jesucristo.

¹⁰Huan a'cta'sana'ni'n xala'ni'n makān xapū'la ixtahuan a'nchī ixquincālisicua'lanālini' Dios. Lā' xlaca'n lej ixtaputza a'nchī natalica'tzi a'nchī lipūtaxtucan como ixtaca'tzicu'tunkō'. ¹¹Huan Espiritu Santo cāmāca'tzinilh palh Cristo ixpātinil'lh lā' ā'calistān ixa'cnini'ni'ca. Lā' xlaca'n ixtaca'tzicu'tun lhānin ixpātle'kelh huā'mā' lā' ixlihuāk ixpālacata huā'mā'. ¹²Dios cāmāca'tzinilh que huā'mā' tū' ixpātle'kelh lihuan xlaca'n ixtalahui'lāna'cus. Lā' chuhua'j pātle'kemā' lihuan lahui'lāna'uj quina'n. Huā'mā' ū'tza' a'ntū cātahuanini'

xlaca'n a'ntī cātamāsu'ni'ni' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Xlaca'n ixcātamāsu'ni'yāni' hui'xina'n por ixlimāpa'ksīn huan Espīritu Santo a'ntī macamincancha' nac a'kapūn. Lā' ixlihuāk huā'mā' huan ángeles tamāchekxīcū'tun.

Dios lacasqui'n que xa'nca natalā'kchokoyāu

¹³ Capāstactit huā' tamā'na lā' skalalh catahui'la'tit. Lā' xa'nca capāstactit. Capāstactā'kchokotit a'nchī Dios nacālisicua'lanāliyāni' a'xni'ca' namin Jesucristo. ¹⁴ Ca'a'kahuā'na'ni'tit Dios como hui'xina'n ixcamana'. Tū'tza' calatā'kchokotit a'nchī ixlatlā'hua'nā'tit a'xni'ca' tūna'j ixca'tziyā'tit ixtachihuīn Dios lā' a'xni'ca' ixlatlā'hua'nā'tit chu a'nchī xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. ¹⁵ Lactzey calakō'tit hui'xina'n pō'ktu. Lā' capāstactit que Dios cāmāta'sini' para nala'yā'tit ixtachi'xcuhū't. Xla' pō'ktu tzey. U'tza' pō'ktu lilacatejtin nalilatahui'la'yā'tit chu a'nchī tasqui'nī natalatahui'la ixcamana' Dios. ¹⁶ Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan Dios: "Lactzey cala'tit hui'xina'n, como quit tzey".

¹⁷ Lā' hui'xina'n a'xni'ca' kalhtō'ka'ni'yā'tit Dios, chuntza' nahua'nā'tit: "Dios quinTāta'ca'n". U'tza' a'ntī quincālaktzī'nāni' chu lakatin. Lā' xla' nacāmāpala chā'tunu' chu a'nchī talatā'kchokonī't. Lā' ū'tza' nalijicua'ni'yā'tit Dios lihuan latlā'hua'nā'titcus nac huā'mā' quilhtamacuj. ¹⁸ Xapū'la hui'xina'n ixlatlā'hua'nā'tit hua'chi ixlatlā'huan minapapna'ca'n. Lā' tuntū' ixtapalh a'nchī ixlatlā'hua'nā'tit xapū'la. Dios cāmāpūtaxtūni' de ixlihuāk huā'mā'. A'ntū xla' māpalalh para naquincāmāpūtaxtūyāni', huā'mā' tū' hua'chi oro lā' tū' hua'chi plata a'ntū maclacasaki'ncan xmān nac huā'mā'

quilhtamacuj. Hui'xina'n ca'tziyā'tit huā'mā'. ¹⁹ Limāpalalh con huan ixka'lhni' Cristo a'xni'ca' nīlh. Lā' ixka'lhni' Cristo lej tapala. Cristo hua'chi lakatin borrego ixuanī't a'ntū lej xatzey lā' tū' a'chī ixuanī't lā' a'ntū maknīcan para namālacnūni'can Dios. ²⁰ A'xni'ca' tūna'j ixtlahuacan huan quilhtamacuj, Dios puhualh que Cristo tasqui'nī nani' para naquincāmāpūtaxtūyāni'. Lā' chuhua'j, huā' tamā'na chi'chini', Cristo nini'ttza' para quina'n. ²¹ Por ixpālacata Jesucristo, hui'xina'n lipāhua'nā'tit Dios, como Dios mālakahuanichokolh Jesucristo lā' limā'ca'lh para na'a'cnini'ni'can. Lā' chuntza' hui'xina'n lipāhua'nā'tit Dios lā' ka'lhīpā'na'ntit lakatin chi'chini' a'xni'ca' nacāsicua'lanālikō'yāni'.

²² Hui'xina'n a'kahuā'na'ni'nī'ta'ntit huan tachihuīn a'ntū lej xastu'ncua'. Lā' ū'tza' hui'xina'n lactzeytza' lila'tit. Lā' chuhua'j lej ixlistu'ncua' cāpāxqui'yā'tit a'ntin takalhlaka'ī'. Chuhua'j xa'nca calāpāxqui'tit con ixlihuāk mi'a'clhcunucca'n. ²³ Hui'xina'n ka'lhī'yā'tittza' xasāsti' minquilhtamacujca'n como kalhlaka'ī'nī'ta'ntit ixtachihuīn Dios a'ntūn tū' maktin catisputli. Lā' chuntza' huan xasāsti' minquilhtamacujca'n tū' maktin catisputli. Nala para pō'ktu. ²⁴ Chuntza' huan na ixtachihuīn Dios a'nlhān tatzo'kni' huā'mā':

Ixlihuākca'n huan tachi'xcuhū't xlaca'n hua'chi huan chi'tin.

Lā' ixlihuāk a'ntū tzēhuani't a'ntūn taka'lhī huan tachi'xcuhū't, ū'tza' hua'chi huan xaxa'nat chi'tin.

Huan chi'tin scōhuan lā' yuja huan xaxa'nat.

²⁵ Ixtachihuīn Dios tū' chuntza'; huā'mā' tū' maktin catisputli.

Lā' ixtachihuīn Dios, chu ū'tza' hua'chi huan xatzey tachihuīn a'ntū cātamāsu'ni'nī'ta'ni' hui'xina'n.

2 Lā' ū'tza' calimакxtektit ixlihuāk a'ntūn tū' tzey. Tū'tza' ca'a'kxokonuntit. Tū' cala'tit hua'chi xlaca'n a'ntīn tatasu'yu que lactzey lā' xmān ta'akxokonun' como xlaca'n tū' lactzey. Tū'tza' calātampi'lhini'ntit. Tū'tza' cacālichihuina'ntit ā'makapitzin. ²Huan laksana'tā'n pō'ktu tahuacutun ixlecheca'n. Lā' chuntza' talistaca. Lā' hui'xina'n nā chuntza' tasqui'ni naca'tzicu'tunā'tit ixtachihuin Dios a'ntū hua'chi ixlihua't milica'tzinca'n. Lā' chuntza' ā'chulā' nakalhlaka'iyā'tit, ³como hui'xina'n ca'tziyā'tittza' palh Dios lej pāxqui'nin.

**Cristo hua'chi lakatin
chihuix a'ntū Dios lacsacli**

⁴Pō'ktu catā'latā'kchokotit Jesucristo. U'tza' a'nti quincāmāxqui'yāni' quinquiltamacujca'n. Lā' xla' hua'chi huan xapū'lh chihuix a'ntū mā'cnūcan para xacimiento de ixchic Dios. Dios lacsacli como laktzi'lh hua'chi lakatin chihuix a'ntū lej ixtapalh a'yuj huan tachi'xcuhui't ixtapuhuan palh tuntū' ixtapalh ixuanī't. ⁵Hui'xina'n hua'chi lakatin litokpān a'ntūn tū' tlahuacani't hua'chi xala' nac quilhtamacuj. Hui'xina'n hua'chi chihuixni' nac huā'mā' litokpān a'ntū Dios tlahuamā'. Lā' hui'xina'n hua'chi sacerdotes lanī'ta'ntit como kalhlaka'iyā'tit Jesucristo lā' chuntza' tā'scujā'tit Dios. Lā' hua'chilh ixmālacnūni'tit lē'ksajna' huan Dios como a'kahuāna'ni'pā'na'ntit xla'. Lā' chuntza' lipāxuhua Dios. ⁶Tatzo'kni' na ixtachihuin Dios: Quit iclacsacli lakatin chihuix a'ntū lej ixtapalh. Lā' chuhua'j quit icui'li kalhatin a'nti hua'chi lakatin chihuix xala' a'katzāstūn a'nlhā nayāhuacan templo nac Sión. Lā' xlaca'n a'ntīn talipāhuan xla', tū' chu tlakaj catitalipāhuanli.

⁷Lā' huā'mā' chihuix huanicu'tun Cristo. Lā' como hui'xina'n kalhlaka'īni'ta'ntittza' lā' ū'tza' lica'tziyā'tit que Cristo lej ixtapalh. Lā' a'ntīn tū' takalhlaka'īcu'tun, xlaca'n cālichihuina'n ixtachihuin Dios a'nlhā tatzo'kni' huā'mā':

Huan chihuix a'ntū talakmaka'lh huan xakana'nīn, huā'mā' chihuix ū'tza' lalh a'ntū más tasqui'ni.

⁸Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuin Dios: Huā'mā' chihuix nacāmā'a'kche'kxlanī huan tachi'xcuhui't; huā'mā' chihuix nacāmāmakōsī.

Xlaca'n ta'a'kche'kxla como tū' takalhlaka'īcu'tun huan a'nti Dios macamilh para nacāmāpūtaxtūcan. Dios xapū'la ixca'tzi a'ntū nacāpātle'keni' a'ntīn tū' takalhlaka'ī ixtachihuin Dios.

Quina'n ixtachi'xcuhui't Dios

⁹Pero hui'xina'n tū' hua'chi xlaca'n. Hui'xina'n lakatin tachi'xcuhui't a'ntū cālacsacni't Dios para natala hua'chi xla'. Lā' nā hui'xina'n ix sacerdotas quiMāpa'ksini'ca'n Dios. Lā' nā hui'xina'n tā'tapa'ksiyā'tit Dios. Lā' nā hui'xina'n ixtachi'xcuhui't Dios. Lā' Dios lacasqui'n que hui'xina'n nacāmāca'tziniyā'tit ā'makapitzin huan lē'cnīn a'ntū xla' tlahuanī't. Dios ū'tza' a'nti cāta'sani'ni'ta'ni lā' cāmāxtunī'ta'ni a'nlhā cā'pucsua lā' cāliminī'ta'ni a'nlhā tzēhuanī't xkaka. ¹⁰Xapū'la hui'xina'n tū' ixtachi'xcuhui't Dios ixuanī'ta'ntit. Lā' chuhua'j hui'xina'n ixtachi'xcuhui'ttza' Dios. Xapū'la tū' ixca'tziyā'tit palh Dios lakalhu'manini'n. Lā' chuhua'j ca'tziyā'tittza', como Dios cālakalhu'manī'ta'ni'tza'.

**Tasqui'ni na'a'kahuāna'ni'yāuj
Dios lā' huan pūchihuina'ni'n**

¹¹Hui'xina'n tlā'hua'nā'tit hua'chi makatiyā'tin nac huā'mā' quilhtamacuj, como tapa'ksiyā'tit nac a'kapūn.

Chuhua'j iccāsqui'ni'yāni' que tū' titlahua'yā'tit xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Camakxtektit huā' tamā'na tapāstacna' a'ntū nalactlahua a'nchī kalhlaka'iyā'tit Cristo. ¹²Xa'nca calatā'kchokotit na ixlacapūnca'n a'ntin tū' takalhlaka'i'. Lā' chuntza', a'yuj cacātalē'ksa'nīni'ni' palh tlahua'yā'tit catūhuā a'ntūn tū' tzey, xla'ca'n nataca'tzī palh tū' stu'nca'. Lā' natalaktzī'n que hui'xina'n tlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā' chuntza' xla'ca'n natamāka'tlī' Dios a'xni'ca' xla' najuzgarli.

¹³Cacā'a'kahuāna'ni'tit ixlihuākca'n huan pūchihuina'ni'n como chuntza' Dios lacasqui'n. Ca'a'kahuāna'ni'tit huan xamāpa'ksini' xcānsipejni'.

¹⁴Lā' cacā'a'kahuāna'ni'tit huan gobernadores. Lā' xla'ca'n cāhui'licani't para natamāpātini' a'ntin tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' nā cāhui'licani't para que xla'ca'n natamāka'tlī' a'ntin tatlahua a'ntūn tzey. ¹⁵Chuntza' huā'mā' ixtapuhuān Dios. Xla' lacasqui'n que hui'xina'n lilacatejtin natalatā'kchokoyā'tit. Lā' chuntza' tūlalh catitahualh catūhuā huan chī'xcuui'n a'ntin tū' xa'nca tapāstacna'n lā' tū' tamāchekxī ixtachihuīn Dios.

¹⁶Hui'xina'n libres lā' tū' tasqui'ni natlōkentaxtūyā'tit ixley Moisés. Lā' a'yuj libres hui'xina'n tū' capuhua'ntit que tzē natlahua'yā'tit a'ntūn tū' limakuan. Catlahua'tit a'ntū Dios māpa'ksini'n.

¹⁷Cacā'a'cnini'ni'tit ixlihuākca'n tachi'xcuui't. Lā' cacāpāxqui'tit huan tā'timīn. Lā' cajicua'ni'tit Dios. Lā' ca'a'cnini'ni'tit a'nti lihua'ca' kalhī limāpa'ksin nac país.

Cristo pātini'lh lā' nā limakuan que napātini'nāuj nā quina'n

¹⁸Hui'xina'n a'ntin tasācu'ni'n lā' nā hui'xina'n puscan a'ntin tamaksquiti, nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit a'ntin cā-

tamāpa'ksiyāni'. Nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit palh tapāxqui'nin lā' talakalhu'manini'n lā' nā palh taca'tzanca'tzī. ¹⁹Palh pātini'nā'tit a'yuj tū' tlahuani'ta'ntit nin tuntū', lā' palh lilacatzucu pātiyā'tit como tlahuacu'tunā'tit ixtapuhuān Dios, chuntza' Dios nacāsicua'lanāliyāni'.

²⁰Pero palh tlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey, lā' ū'tza' cātālītucsāni', lā' a'yuj pātiyā'tit, huā'mā' tuntū' ixtapalh na ixlacapūn Dios como ū'tza' xmān a'ntū cātaminī'ni'yāni'. Pero palh pātiyā'tit a'nchī cātātucsāni' a'yuj tlahuani'ta'ntit xmān a'ntūn tzey, chuntza' Dios nacāsicua'lanāliyāni'.

²¹A'ntin cālacsacni't Dios, xla'ca'n kalhī natapātini'n. Cristo māni' ū'tza' pātini'lh por quimpālacataca'n. Lā' quincāmāsu'ni'ni' a'nchī nalimaksca'tāuj xla'.

²²Lā' Cristo nin tuntū' tlahualh a'ntūn tū' tzey. Tū' maktin kaxmatca nahuan a'ntūn tū' stu'nca'. ²³Xla' tū' ixcālakapala a'nti ixtalakapala xla'. Tū' maktin hualh que natapalāna'ni' de xla'ca'n a'ntin tamāpātini'lh.

Cristo ixca'tzī que xla'ca'n natamāpala con Dios. Lā' Dios juzgarli chu a'nchī tasqui'ni. ²⁴Cristo māni' ū'tza' māpalalh por quintalaclē'i'ca'n a'xni'ca' nilh nac cruz. Xla' lacasqui'lh que namakxtekāuj huan talaclē'i', lā' natlahuatā'kchokoyāuj ixtapuhuān Dios. Lā' como Cristo pātini'lh por quina'n, chuntza' lixapalh quintalaclē'i'ca'n. ²⁵Xapū'la hui'xina'n ixlatlā'hua'nā'tit hua'chi borregos a'ntū ixtatza'nkāni't. Lā' chuhua'j taspit'chokonī'ta'ntit. Lakta'ni'ta'ntit Jesucristo. Lā' xla' nacāmaktaka'lhāni' hui'xina'n.

A'nchī tasqui'ni natalatā'kchoko xla'ca'n a'ntin tatapūchahualhtza'

3 Lā' nā hui'xina'n puscan, ca'a'kahuāna'ni'tit minkōlu'ca'n. Lā' chuntza' palh ā'makapitzin minkōlu'ca'n tū' takalhlaka'i' ixtachihuīn

Dios, xluca'n natakahlaka'ĩ'cu'tun a'xni'ca' natalaktzĩ'n que hui'xina'n xa'nca latlā'hua'nā'tit. Lā' chuntza' tū' tasqui'nī nacāhuanican catūhuā. ²Huan chí'xcuhui'n natalaktzĩ'n a'nchī xpuscanca'n tatlalhua a'ntūn tzey lā' ta'a'cnīni'ni' Dios. Lā' ū'tza' natalikalhlaka'ĩ'cu'tun. ³A'makapitzĩn puscan, como tzēhuani't talacu'tun, tzēhuani't tacāxtlahua ixya'jca'n. Lā' tata'a'kanū ixa'kaslihuic'a'n de oro lā' tamacatahui'la ixmacatzātātca'n de oro. Lā' talhakā' tzēhuani't ixluxu'ca'n. Huā' tamā'na catūhuā tū' ū'tza' a'ntū tlahua tzēhuani't kalhatin puscāt na ixlacapūn Dios. ⁴Palh lactzēhuani't lacu'tunā'tit, tasqui'nī que naka'lhīyā'tit xatzey mintapāstacna'ca'n lā' ca'cs natahui'la'yā'tit. Huā'mā' lej tzey na ixlacapūn Dios. Lā' chuntza' lactzēhuani't lila'yā'tit a'ntū tāyani'. ⁵Lā' chuntza' lactzēhuani't talilal huan puscan xalanī'n makān a'ntī ixtalīpāhuan Dios lā' ixta'a'kahuāna'ni' Dios. Lā' xluca'n nā ixta'a'kahuāna'ni' ixkōlu'ca'n. ⁶Chuntza' ixtlahua Sara makāntza'. Xla' ixa'kahuāna'ni' ixkōlu' Abraham lā' ixlaktzĩ'n hua'chi māpa'ksini'. Hui'xina'n hua'chilh ixtzu'ma'jan Sara, palh tlahuayā'tit a'ntūn tzey lā' palh tū' jicua'nā'tit a'ntū nacātatlahuani'yāni tachi'xcuhui't.

⁷Lā' chuhua'j hui'xina'n chí'xcuhui'n a'ntīn ka'lhīyā'tit mimpuscanca'n, caca'tzītīt a'nchī nacā'tā'latahui'la'yā'tit chu a'nchī ixtapuhūn Dios. Huan puscan, xluca'n tū' lactli'huī'qui hua'chi hui'xina'n. Lā' ū'tza' nacālī'a'cnīni'ni'yā'tit. Nacā'a'cnīni'ni'yā'tit como xluca'n chuntza' hua'chi hui'xina'n maklhtīni'nī'ta'ntit huan lē'ksajna' a'ntū Dios māstā'. Lā' ū'tza' huā'mā' xasāsti' minquilhtamacujca'n a'ntū tāyani' para pō'ktu. Palh chuntza' natlahua'yā'tit

hui'xina'n naca'tzīyā'tit que Dios nakaxmata a'xni'ca' nakalhtō'ka'yā'tit.

Makapitzĩn tapātini'n por ixpālacata tatlalhua a'ntūn tzey

⁸Lā' chuhua'j xmān huā'mā': Chu lakatin capāstacna'ntit. Calālakalhu'ma'ntit. Calāpāxqui'tit hua'chi litā'timin. Calātlahuani'tit a'ntūn tzey. Lā' tū' capuhualh kalhatin que más xatzey que huan ā'makapitzĩn. ⁹Palh catīhuā cātlahuani'yāni' a'ntūn tū' limakuan, tū' titlahuani'yā'tit chu a'cxim. Palh ā'catīhuā cālakapalayāni', tū' tilakapala'yā'tit. Xatzey casqui'ni'tit Dios que xla' casicua'lanālilh. U'tza' huā'mā' a'ntū Dios lacasqui'n. Palh chuntza' tlahua'yā'tit, Dios nacāsicua'lanāli'yāni' hui'xina'n. ¹⁰Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

A'ntī līpāxūj talatahui'lacu'tun, tū'tza' catachihuīna'lh con lakko'hua'jua' tachihuīn.

Lā' tū'tza' cata'a'kxokonu'lh.

¹¹Catamakxtekkō'lh a'ntūn tū' tzey lā' catatlahualh a'ntūn tzey.

Lā' catalihuī'lilh ca'cs natalatahui'la pō'ktu.

¹²Dios cāmaktaka'lha a'ntī lactzeyā chí'xcuhui'n.

Lā' cākaxmatni' a'nchīn takalhtō'ka'.

Pero Dios tū' cāmaktāya a'ntīn tatlalhua a'ntūn tū' tzey.

¹³Nīn tintī' caticātlahuani'ni a'ntūn tū' tzey palh hui'xina'n xmān tlahuacu'tunā'tit a'ntūn tzey. ¹⁴Lā' palh hui'xina'n pātini'nā'tit xmān por ixpālacata tlahua'yā'tit a'ntūn tzey, chuntza' Dios nacāsicua'lanāli'yāni'. Tū' cacājicua'ni'tit huan chí'xcuhui'n. Tū' catamakchuyī'tit. ¹⁵Capāstactit que Cristo ū'tza' miMāpa'ksini'ca'n. Lā' ca'a'kahuāna'ni'tit xmān xla. Skalalh natahui'layā'tit para nakalhtīni'nā'tit a'xni'ca' nacātakalhasqui'ni'yāni' a'chī'n kalhlaka'iyā'tit Cristo.

Lā' lilacatzucu nakalhtīni'nā'tit hui'xina'n. Lā' capāstactit que Dios cākaxmatmā'ni'. ¹⁶Tū' titlahua'yā'tit a'ntū' nalimāxana'nā'tit a'xni'ca' napāstacā'tit a'ntū' tlahua'ni'ta'ntit. Chuntza' nacāmāmaxa'ni'yā'tit a'ntin cātalakapalayāni' hui'xina'n lā' a'ntin cātalichihuina'nāni' a'ntūn tū' tzey por ixpālacata kalhlaka'lyā'tit Cristo. ¹⁷A'ntin tatlaha a'ntūn tū' tzey, xla'ca'n tamaxtēkni'tza' de tatlaha a'ntūn tū' tzey. ²Lā' chuhua'j tū'tza' catlahua'tit a'ntūn tū' tzey hua'chi huan tachi'xcuhui't a'ntin tatlaha xmān a'ntū xla'ca'n talacasqui'n. Calatahui'la'tittza' chu a'nchī ixtapuhuān Dios. ³Xapū'la hui'xina'n makān ixtlahuapā'na'ntit a'ntūn tatlahaucutun a'ntin tū' takalhlaka'ī'. Xapū'la ixlē'capinā'tit ixtlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Ixtlahua'yā'tit xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Ixka'chīyā'tit. Lā' ixtlahua'yā'tit cā'tani' a'nlhā ixtlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Ixtakēstokā'tit para nako'tā'tit. Lā' ixcātatzokostani'yā'tit huan ídolos. Lā' Dios tū' lakatī huā'mā'. ⁴Lā' chuhua'j a'ntin tū' takalhlaka'ī', xla'ca'n tū' tamāchekxī como hui'xina'n tū' cātā'takēstokā'tit xla'ca'n para natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey a'ntūn tatlahaucutun xla'ca'n. Lā' ū'tza' cātalilakapalayāni' hui'xina'n. ⁵Xla'ca'n natamāpala con Dios. Ixlistu'ncua' xla' nacājuzgarlī a'ntin talahui'lāna'cus lā' a'ntī xanintza'. ⁶Lā' ū'tza' nā cālimāca'tzīnīca huan xatzey tachihuīn a'ntin xanintza' chuhua'j. Lā' chuntza' a'yuj tanilh chuntza' hua'chi ixlīhuākca'n tachi'xcuhui't, pero ixlica'tzīnca'n tzē natatahui'la para pō'ktu chuntza' hua'chi Dios lahui' pō'ktu.

¹⁸Cristo xmān maktin nilh por quina'n. Lā' chuntza' limāpānūlh quintalaclē'i'ca'n. Lā' a'yuj Cristo lej tzey, xla' pātini'lh por huan tachi'xcuhui't. Lā' nilh por quimpālacataca'n, como quincāmāsu'yucu'tuni' na ixlacapūn Dios. Lā' a'yuj maknīca Jesucristo, pero ixlica'tzīn hui'cus. ¹⁹Lā' a'xni'ca' tūna'j ixlakahuanchoko Cristo, ixlica'tzīn a'lh a'nlhā ixcāchī'canī't ixlica'tzīnca'n nīni'n. Cātasu'yuni'lh lā' cāhuanilh palh ū'tza' Cristo. ²⁰Xla'ca'n a'xni'ca' ixtalahui'lāna'cus tū' takalhlaka'ī'cu'tulh Dios. Lā' Dios lacatzucu ixcāka'lhīmā' līhuan Noé ixtlahuamā' huan barco. Lā' a'xni'ca' lalh huan lakuat, xmān kalhatzeyan tachi'xcuhui't tapūtaxtulh huan nac barco na ixkalhni' huan xcān. ²¹Lā' chuntza' quina'n a'ntin quincātamāpūtaxtūni'ta'ntza', quina'n lī'a'kpaxui xcān. A'xni'ca' a'kpaxāuj tū' tlahuayāuj para nalimāyujyūyāuj quimacti'ya'tca'n. A'xni'ca' a'kpaxāuj, chuntza' limāsu'yuyāuj que Dios xapani'ttza' quintalaclē'i'ca'n, como Jesucristo lakahuanchokonī'ttza, lā' chuntza' pūtaxtūni'taujtza'. ²²Jesucristo tanūni'ttza' nac a'kapūn lā' hui' na ixpāxtūcāna'j Dios. Lā' chuhua'j xla' cāmāpa'ksikō' huan ángeles lā' ixlīhuākca'n huan a'ntin taka'lhī limāpa'ksin.

Dios cālimāmacū' catīhuā chā'tunu' de ixtachi'xcuhui't

4 Como Cristo pātini'lh a'xni'ca' ixlatlā'huan nac huā'mā' quilhtamacuj, caca'tzītit hui'xina'n que tzē nacāpātle'keni'yāni' chuntza'. Lā' tū' cajicua'ntit. A'ntin tapātini'mā'na, xla'ca'n tamaxtēkni'ttza' de tatlaha a'ntūn tū' tzey. ²Lā' chuhua'j tū'tza' catlahua'tit a'ntūn tū' tzey hua'chi huan tachi'xcuhui't a'ntin tatlaha xmān a'ntū xla'ca'n talacasqui'n. Calatahui'la'tittza' chu a'nchī ixtapuhuān Dios. ³Xapū'la hui'xina'n makān ixtlahuapā'na'ntit a'ntūn tatlahaucutun a'ntin tū' takalhlaka'ī'. Xapū'la ixlē'capinā'tit ixtlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Ixtlahua'yā'tit xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Ixka'chīyā'tit. Lā' ixtlahua'yā'tit cā'tani' a'nlhā ixtlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Ixtakēstokā'tit para nako'tā'tit. Lā' ixcātatzokostani'yā'tit huan ídolos. Lā' Dios tū' lakatī huā'mā'. ⁴Lā' chuhua'j a'ntin tū' takalhlaka'ī', xla'ca'n tū' tamāchekxī como hui'xina'n tū' cātā'takēstokā'tit xla'ca'n para natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey a'ntūn tatlahaucutun xla'ca'n. Lā' ū'tza' cātalilakapalayāni' hui'xina'n. ⁵Xla'ca'n natamāpala con Dios. Ixlistu'ncua' xla' nacājuzgarlī a'ntin talahui'lāna'cus lā' a'ntī xanintza'. ⁶Lā' ū'tza' nā cālimāca'tzīnīca huan xatzey tachihuīn a'ntin xanintza' chuhua'j. Lā' chuntza' a'yuj tanilh chuntza' hua'chi ixlīhuākca'n tachi'xcuhui't, pero ixlica'tzīnca'n tzē natatahui'la para pō'ktu chuntza' hua'chi Dios lahui' pō'ktu.

⁷Palā'j nasputkō' ixlīhuāk. U'tza' xa'nca calipāstacna'ntit. Skalalh catahui'la'tit para que tzē nakalhtō'ka'yā'tit. ⁸Lā' a'ntū lej tasqui'nī ū'tza' huā'mā': lej calāpāxqui'tit. Palh pāxqui'yāuj ā'kalhatin, māsputūni'ni'yāuj a'ntū

quincātlahuani'nī'ta'ni'. ⁹Lā' lipāxūj nalāmānūyā'tit na minchicca'n. ¹⁰Dios xtunc cāmaxquī'nī'ta'ni' chā'tunu' de hui'xina'n a'nchī tzē nalītlahua'yā'tit a'ntū cālīmāmacū'nī'ta'ni' Dios. Chuntza' tzē natlōkentaxtūyā'tit a'ntū Dios cālīmāmacū'nī'ta'ni'. Lā' chuntza' nalāmaktāyā'yā'tit. ¹¹A'ntin ta'a'cta'sana'n, catamāsu'yulh ixtachihuīn Dios. Lā' a'ntin tamaktāya ā'makapitzin, catatlahualh chu a'nchī Dios cāmaxquī'nī't. Lā' palh hui'xina'n chuntza' tlahua'yā'tit, chuntza' na'a'cnīni'ni'can Dios por ixpālacata Jesucristo. Limakuan que pō'ktu ca'a'cnīni'ni'ca Dios. Xla' para pō'ktu ka'lhī limāpa'ksin. Amén.

Tapātini'n a'ntin takahlaka'ī

¹²Lā' chuhua'j tā'timīn, tū' tipuhua'nā'tit que tū' maktin napātini'nā'tit hui'xina'n. Caca'tzī'tit que chuntza' cāpātīle'keni' a'ntin takahlaka'ī, lā' tū' xmān hui'xina'n pātini'nā'tit chuntza'. Lā' chuntza' lītasu'yu palh lej stu'ncua' hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit. ¹³Capāxuhua'tit a'nchī pātini'mpā'na'ntit chuntza' hua'chi Cristo pātini'lh. Lā' chuntza' hui'xina'n lej napāxuhua'yā'tit a'xni'ca' Cristo namimpala lā' nalaktzī'ncan a'nchī xla' ka'lhī lhūhua' limāpa'ksin. ¹⁴A'xni'ca' cātalakapalayāni' hui'xina'n por ixpālacata Cristo, huan Espīritu Santo nacāmaktāyayāni'. Lā' natasu'yu que xla' cātā'lahui'lani' hui'xina'n. Lā' natasu'yu que xla' lej ka'lhī limāpa'ksin. A'makapitzin ko'hua'jua' talichihuīna'n Cristo, pero hui'xina'n a'cnīni'ni'yā'tit xla'. ¹⁵A'makapitzin tapātini'n como xlaca'n tamaknīni'nī't. Lā' ā'makapitzin tapātini'n como taka'lhāna'nī't. Lā' ā'makapitzin tapātini'n como tatlahuani't ā'catūhuā a'ntūn tū' tzey. Lā' ā'makapitzin tapātini'n como tatanūnī't a'nlhān tū' ixmaca'tzica'n.

Tū' titlahua'yā'tit huā' tamā'na. ¹⁶Palh hui'xina'n pātini'nā'tit por ixpālacata Cristo, tū' tilimāxana'nā'tit. Camaxquī'tit pāxcatca'tzi Dios como tapa'ksiyā'tit con Cristo.

¹⁷Chilhtza' huan chi'chini' a'ntū napūjuzgarlīni'n Dios. Xapū'la nacāmāpātini'can ixtachi'xcuhui't Dios. Palh quina'n naquincāmāpātini'yāni' xapū'la, ā'chulā' nacāmāpātini'can xlaca'n a'ntin tū' takahlaka'ī huan xatzey tachihuīn a'ntū ixla' Dios. ¹⁸Tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios:

Palh jicslihua' tapūtaxtu huan xalactzey
chi'xcuhui'n, ζtuchū nacāpātīle'keni'
huan chi'xcuhui'n a'ntin tū' tzey lā'
a'ntin talakmaka'n Dios?

¹⁹Palh ixtapuhuān Dios que natapātini'n makapitzin ixpālacata tatlahua a'ntūn tzey, catatlahualhcus a'ntūn tzey. Lā' catalīpāhuanli xmān Dios. Xla' cāmā'anānīnī't lā' pō'ktu cāmaktaka'lha. Lā' xla' pō'ktu tlōkentaxtū a'ntū huan.

Cāmaxquī'ca tapāstacna' a'nti ixtakahlaka'ī

5 Quit iccāchihuīna'maxquī'cu'tunāni' hui'xina'n a'nti xanapuxcu'nu' nac litokpānna'. Nā quit kalhatin xapuxcu'. Quit iclaktzī'lh a'nchī pātini'lh Cristo. Lā' nā quit naquī'a'cnīni'ni'can a'xni'ca' na'a'cnīni'ni'can Cristo a'xni'ca namimpala. ²Iccāsquī'ni'yāni' que nacāmaktaka'lhā'tit ixlaksa'tā'n Dios a'nti xla' cālīmāmacū'ni'. Catlahua'tit con ixlihuāk mintapuhuānca'n lā' tū' nasātlahuayā'tit. Tū' xmān titlahuayā'tit xmān por huan tumīn. Cacāmaktaka'lhītī xmān ixpālacata tā'scu'cu'tunā'tit Dios. ³Lā' tū' ixtēcu'ni'n hui'xina'n a'nti cāmaktaka'lhā'tit. Calatahui'la'tit chu a'nchī ixtapuhuān Dios. Lā' chuntza' xlaca'n tzē nacātamaksca'tāni'. ⁴Jesucristo ū'tza' a'nti xapuxcu' de milīhuākca'n hui'xina'n a'nti xanapuxcu'nu' nac litokpānna'. Xla'

cāmaktaka'lhkō' ixlaksa'tā'n lā' cuenta tlahua a'nchī scujnī'ta'ntit hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' Jesucristo namimpala, Dios para pō'ktu nacāsicua'lanāliyāni' hui'xina'n.

⁵Lā' nā hui'xina'n o'kxa'n, cacā'a'kahuāna'ni'tit huan xanapuxcu'nu' de huan litokpāna'. Lā' milihuākca'n hui'xina'n nalā'a'cnini'ni'yā'tit. Tū' capuhua'ntit palh más xalactzey hui'xina'n que ā'makapitzin. Tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios:

Dios tū' cāmaktāya a'ntin taka'tla'jca'tzi.

Xla' cāmaktāya a'ntin tū' taka'tla'jca'tzi.

⁶Tū' caka'tla'jca'tzītit. Ca'akahuāna'ni'tit Dios. Xla' ū'tza' a'ntī lej kalhī limāpa'ksin. Lakatin chi'chini' a'xni'ca' Dios nalacasqui'n, hui'xina'n nacāta'a'cnini'ni'yāni' chu a'nchī ixtapuhūn Dios. ⁷Pō'ktu a'xni'ca' tamakchuyiyā'tit, casqui'ni'tit Dios que nacāmaktāyayāni'. Xla' cālakalhu'manāni' a'xni'ca' pātīni'mpā'na'ntit.

⁸Lā' skalalh calatahui'la'tit lā' tū' catamakxtektit nacātatlajayāni'. Huan ko'ti'ti' a'ntī mintā'ca'tzaca'n, xla' latlā'huan hua'chi lakatin león a'ntū lej ta'sa lā' putzatlā'huan a'ntī nahua'. ⁹Tū' camakxtektit a'nchī kalhlaka'īyā'tit. Lā' chuntza' catā'lātlaja'tit huan ko'ti'ti'. Capāstactit que chuxalhā nac cā'quihltamacuj a'nan huan tā'timin a'ntī nā tapātīni'mā'na. ¹⁰Dios lej

pāxqui'nin. Lā' quincālacsacnī'ta'ni' como ixlacasqui'n natā'tapa'ksiyāuj Cristo. Lā' chuntza' para pō'ktu natā'latahui'layāuj Dios nac a'kapūn. A'xni'ca' pātīni'ni'ta'ntittza' ā'macsti'na'j, māni' Dios nacātlahuayāni' lactzey hui'xina'n. Lā' nacāmaktāyayāni' para natāyani'yā'tit. Lā' nacāmaktāyayāni' para que xa'nca nakalhlaka'īyā'tit. ¹¹Dios ka'lhikō' ixlīhuāk huan limāpa'ksin para pō'ktu. Amén.

Macā'nca huan ā'xmān saludos

¹²Quit icmātzo'knīlh Silvano huā'mā' carta a'ntūn tū' laclhmā'n. Quit xa'nca icca'tzī que xla' kalhatin quintā'tinca'n lā' xa'nca kalhlaka'ī'. Quit iccāmāsu'ni'ni' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Lā' hui'xina'n kalhlaka'ī'ni'ta'ntit que ū'tza' xastu'nca'. Chuhua'j tū' camakxtektit a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit huā'mā' xatzey tachihuīn.

¹³Cāmacā'ni'yāni' saludos xlaca'n a'ntin tatapa'ksi huan nac litokpān xala' nac Babilonia. Nā xlaca'n Dios nā cālacsacnī't. Lā' Marcos a'ntī hua'chi qui'o'kxa', nā xla' cāmacā'ni'yāni' saludos. ¹⁴Calā'a'kxko'ka'tit como hui'xina'n lāpāxqui'yā'tit.

Lā' tza'ta'ta' calalh mi'a'clhcunucca'n milihuākca'n hui'xina'n a'ntin tā'tapa'ksiyā'tit Cristo. Amén.

Ixlikalhtu' Carta a'ntūn Tzo'kli San Pedro

Cāmacā'ni'ca saludos a'nti ixtakalhaka'i'

1 Quit Simón Pedro. Lā' ictzo'kmā' huā'mā' carta. Quit kalhatin ixapóstol Jesucristo lā' ū'tza' ictā'scuja. Quit iccā'tzo'knuni'yāni' hui'xina'n a'ntin kalhlaka'i'yā'tit hua'chi quina'n. Quina'n tzē nalipāxuhuyāuj por a'ntū quincātlahuani'ni'ta'ni' Dios. Como Dios chu a'extim cālaktz'i'n tachi'xcuui't, chuntza' quincālaktzi'nāni' chu lakatin como kalhlaka'i'yāuj Jesucristo. ²Lā' Dios lej cacā'sicua'lanālini' hui'xina'n lā' cacāmātza'ta'ti'ni'ni' mi'a'clhcunuc'a'n, como hui'xina'n lakapasā'tit Dios lā' quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo.

A'nchī tahuani't a'ntin tatā'tapa'ksi Dios

³Dios, como lej ka'lhī lhūhua' limāpa'ksin, quincāmaxqui'ni'ta'ni' ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'nāuj para nalatahui'layāuj chu a'nchī xla' lacasqui'n. Lā' quincāmāca'tzinini' a'nchī huani't xla'. Lā' nā quincāmāta'sini' para natā'latahui'layāuj nac a'kapūn a'nlhā xla' māpa'ksini'n lā' a'nlhā lej xkaka. ⁴Lā' chuntza' Dios naquincātlahuani'yāni' lhūhua' a'ntūn tzey chuntza' hua'chi xla' huani't. Dios quincāmaxqui'ni'ta'ni' a'nchī nalisāsti'latā'kchokoyāuj. Lā' quincāmaxqui'yāni' xasāsti' quintapāstacna'ca'n a'ntū xatzey hua'chi ixtapāstacna' Dios. Lā' chuntza' tzē namaxtekāuj a'ntū xako'hua'jua' tlahuacan nac quilhtamacuj. ⁵Lā' como hui'xina'n kalhlaka'i'yā'tittza' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo, chuntza' tasqui'nī que nalē'capinā'tit natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā' tū' xmān natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Nā

tasqui'nī que ā'chulā' nasca'tā'tit a'ntū ixla' Dios. ⁶Lā' tū' xmān nasca'tā'tit a'ntū ixla' Dios. Nā tasqui'nī que tū' natamakxtekā'tit natlahua'yā'tit mintapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey. Lā' tū' xmān huā'mā'. Nā tasqui'nī que lilacatzucu napātiyā'tit. Lā' tū' xmān lilacatzucu napātiyā'tit. Nā tasqui'nī que lilacatejtin nalatā'kchokoyā'tit chuntza' hua'chi Dios lacasqui'n. ⁷Lā' tū' xmān lilacatejtin nalatā'kchokoyā'tit. Nā tasqui'nī que nacāpāxqui'yā'tit huan tā'timin. Lā' tū' xmān huan tā'timin. Nā tasqui'nī que nacāpāxqui'yā'tit ixlīhuākca'n tachi'xcuui't.

⁸Ixlīhuāk huā'mā' ū'tza' natlahuakō'yā'tit. Lā' palh lej stu'ncua' natlahua'yā'tit, chuntza' tasu'yu palh xa'nca latlā'hua'nā'tit na ixtej Dios. Lā' nā tasu'yu palh tū' chu tlakaj lakapasā'tit huan quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. ⁹A'ntin tū' tatlahua huā' tamā'na catūhuā, xlaca'n hua'chi lakatz'i'ni'n como xlaca'n tū' xa'nca tamāchekxi. Xlaca'n hua'chi lakatz'i'ni'n como tapātza'ankāni't palh Dios cāxapani'ni'ttza' ixtalalē'i'ca'n lā' xla' lacasqui'n que xlaca'n lilacatejtin natalatā'kchoko. ¹⁰Chuntza' tā'timin, calihui'li'tit natlahua'yā'tit huā' tamā'na catūhuā. Lā' chuntza' natasu'yu que Dios cāta'satini'ta'ni' lā' cālacsacni'ta'ni' hui'xina'n. Palh chuntza' tlaha'yā'tit, tū' catitatonkopūtīt. ¹¹Lā' chuntza' tzē naca'tziyā'tit palh natanū'yā'tit a'nlhā para pō'ktu māpa'ksini'n quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. Lā' xla' ū'tza' a'ntin quincāmāpūtaxtūyāni'.

¹²U'tza' pō'ktu iccālīmāpāstaqui'yāni' quit huā' tamā'na catūhuā, a'yuj hui'xina'n lakapasā'tit, lā' a'yuj xa'nca kalhlaka'i'yā'tit huan xatzey tachihuīn a'ntū xastu'ncua' a'ntū cātamāsu'ni'ni'ta'ni'. ¹³Quit icpuhuan palh tzey na'iccāmāpāstaqui'yāni' huā' tamā'na catūhuā lihuan iclahui'cus.

¹⁴ Quit icca'tzi palh palajtza' na'icni. Chuntza' quimāca'tzinilh quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. ¹⁵ Lā' quit na'ictlahua a'ntū maclacasqui'n para na'iccāmāsu'ni'yāni' lā' chuntza' tzē nalipāstacā'tit huan tachihuin ixpālacata Jesucristo chō'nlhānin lacasqui'nā'tit a'xni'ca' xanīntza' quit.

**Laktzi'nca Jesucristo a'nchi
lej ka'lhī limāpa'ksin**

¹⁶ Quina'n iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' hui'xina'n a'nchī lej ka'lhī limāpa'ksin quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo lā' a'nchī xla' namimpala. A'ntū quina'n iccāmāsu'ni'yāni', huā'mā' tū' cuentos a'ntūn tamā'a'nanih chī'xcuhui'n a'ntin ta'a'kxokonu'ncu'tun. Lā' quina'n iclaktzi'uj con quilakastapūnca'n huan Jesucristo lā' nā iclaktzi'uj a'nchī lej ka'lhī limāpa'ksin. ¹⁷ Lā' a'ntza' xa'icyāna'uj a'xni'ca' Dios quinTāta'ca'n māka'tli'lh Jesucristo. Lā' mincha' lakatin tachihuin nac lakatin poklhnu' xaslamama. Lā' hualh: “U'tza' huā'mā' qui'O'kxa'. Lej icpāxqui' lā' lej quimakapāxuhua”. ¹⁸ Māni' quina'n ickaxmatui huanmā' tachihuin a'ntū mincha' nac a'kapūn. A'ntza' xa'ictā'huilāna'uj Jesucristo huan nac kēstīn. Lā' a'ntza' xtunc tasu'yulh Jesucristo como Dios māxkakēlh.

¹⁹ Lā' ū'tza' ā'chulā' iclikalhaka'iyāuj a'ntū tatzokli huan profetasna' a'nti cāmāto'knilh Dios. Lā' nā hui'xina'n xa'nca nalakapūtle'keyā'tit a'ntūn tatzokli huan profetasna' hasta que xa'nca namāchekxi'yā'tit. Huā'mā' hua'chi huan lāmpara a'ntū maksko a'nlhā cā'pucsua' hasta que natuncuī lā' hasta que natasu'yu huan mātuncuīni' sta'cu. ²⁰ Lā' lej tasqui'nī napāstacā'tit a'ntū na'iccāhuaniyāni'. Na ixtachihuin Dios a'nlhā tatzokni' a'ntūn tualh huan ixa'cta'sana'nī'n Dios, huanmā' tū' ixtapāstacna'ca'n huan

a'cta'sana'nī'n. ²¹ A'ntū ixtamāsu'yu huan a'cta'sana'nī'n tū' xmān ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhui't. Huan tamā'na lactzey chī'xcuhui'n a'nti ixtatā'scuja Dios, xlaca'n ixtahuan a'ntū iccāmāpāstaqui huan Espīritu Santo.

**Makapitzin ixtamāsu'yu
a'ntūn tū' stu'ncua'**

Judas 4-13

2 Makāntza' ixtatanū na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhui't ā'makapitzin a'cta'sana'nī'n a'nti ixta'a'kxokonu'n. Lā' nā natatanū na milaclhni'ca'n ā'makapitzin a'nti natamāsu'yu a'ntūn tū' stu'ncua'. Lā' a'ntū natamāsu'yu ū'tza' nalactlahua a'nchin talikalhlaka'i' makapitzin. Huan tamā'na a'kxokonu'nī'n natamāsu'yu palh Jesucristo tū' ixO'kxa' Dios a'uyuj xla' ū'tza' a'nti māpalalh por ixtalaclē'i'ca'n. Chu limaktin nacāmāpātīnican xlaca'n por ixpālacata a'ntūn tatlahua. ² Lā' a'nchī xlaca'n natalatā'kchoko, hua'chilh tuntū' a'ntū nacālīmāmāxanican. Lā' lhūhua' a'nti natakahlaka'i'cu'tun a'ntū natamāsu'yu xlaca'n. Lā' nā natatlahua a'ntūn tū' tzey hua'chi xlaca'n. Lā' por ixpālacataca'n xlaca'n ko'hua'jua' nalichihuina'ncan huan xatzey tachihuin a'ntū xastu'ncua'. ³ Huā' tamā'na a'kxokonu'nī'n lej taka'lhicu'tun tumin. Lā' ū'tza' nacātalimāsu'ni'yāni' hui'xina'n a'ntūn tū' stu'ncua'. Dios makāntza' lihui'lini't que nacāmāpātīni xlaca'n a'ntin tatlahua chuntza'. Lā' huā' tamā'na a'kxokonu'nī'n nā xlaca'n natamāpala con Dios.

⁴ Dios tū' cāmāspūtūnu'ni'lh huan ángeles a'ntin tatlahualh a'ntūn tū' tzey. Cāmāyujūlh hasta nac pūpātīn. Lā' a'ntza' natatachoko hua'chi xatachī'nī'n hasta huan chī'chini' a'xni'ca' namālaclē'nini'n Dios. ⁵ Lā' Dios tū' cāmāspūtūnu'ni'lh huan tachi'xcuhui't a'nti ixtahuilāna'

makān. Macamilh huan lakuat. Lā' ū'tza' talinikō'lh ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't nac quilhtamacuj como tū' tzeyā tachi'xcuhui't ixtahuani't. Dios cāmāpūtaxtulh xmān kalhatzeyan tachi'xcuhui't. Kalhatin de xlaca'n, ū'tza' a'nti Noé. Xla' ixcāmāsu'ni' huan tachi'xcuhui't que tasqui'ni que lilacatejtin ixtalatā'kchokoh. ⁶Lā' Dios cāmāpātinih xalanin' huan nac cā'lacchicni' a'nlhā ixuanican Sodoma lā' nā a'nlhā ixuanican Gomorra. Dios cālhcuyukō'lh huan tamā'na lakatu' cā'lacchicni'. Lā' chuntza' Dios limāsu'yulh que xla' cāmāpātini a'ntin tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tun. ⁷Dios māxtulh de nac Sodoma huan chi'xcu' a'nti ixuanican Lot. Lā' chuntza' lipūtaxtulh. Lot tzeyā chi'xcu' ixuanit' lā' ixtamakchuyi como huan ā'makapitzin xalanin' nac Sodoma tū' tzeyā chi'xcuhui'n ixtahuani't lā' ixtatlahua a'ntūn ko'hua'jua'. ⁸Lā' Lot tzeyā chi'xcu' ixuanit', lā' como ixcatā'lahui' lā' ixcalaktzi'n lā' ixcākaxmata lakaliyān, chuntza' lipuhualh por ixpālacata a'ntū ixtatlahua a'ntū ko'hua'jua'. ⁹Chuntza' tasu'yu que huan Māpa'ksini' Dios namāpūtaxtū kalhatin chi'xcu' a'nti pātini'mā' a'nti kalhlaka'i' Dios. Lā' nā tasu'yu palh Dios, a'yuj tūna'j cāmāpātini a'ntin tū' tzeyā chi'xcuhui'n, nacāmāpātini huan chi'chini' a'xni'ca' Dios namāclē'nini'n. ¹⁰Lā' ā'chulā' nacāmāpātini a'ntin talakmaka'n ixlimāpa'ksin Dios lā' tatlahua a'ntūn tū' tzey ixtapāstacna'ca'n. Xlaca'n tū' tajicua'n de natatlahua catūhuā. Tatlahua xmān a'ntū xlaca'n talacasqui'n. Lā' tū' tajicua'n talakapala huan a'nti lej taka'lhī limāpa'ksin. ¹¹Tū' chuntza' tatlahua huan ángeles a'yuj xlaca'n más taka'lhī limāpa'ksin. Huan ángeles, xlaca'n tū' talakapala ā'kalhatin lā' tū' talē'ksa'nini'n na ixlacapūn Dios.

¹²Huā' tamā'na chi'xcuhui'n tū' tamāchekxi. Tatlahua a'ntūn talacasqui'n. Talakapala a'ntūn tū' tamāchekxi. Xlaca'n hua'chi huan animalhna' xala' nac cā'qui'huin' a'ntūn tayuja nac a'ksuj lā' tūlalh catitapūtaxtulh lā' nacāmaknican. Lā' nā chuntza' huā' tamā'na chi'xcuhui'n nā natasputa hua'chi huan animalhna'. Lā' Dios nacāmāclē'ni. ¹³Lā' chuntza' xlaca'n natalimāpala por a'ntūn talimāpātinih ā'makapitzin. Xlaca'n de tuncuj talakati lej tako'ta lā' tatlahua ā'catūhuā a'ntūn tū' tzey. Lej limāxana' a'nchi xlaca'n cātā'huā'yanāni' hui'xina'n a'nlhā hui'xina'n takēstokni'ta'ntit, lihuan xlaca'n tapuhuan que nacāta'a'kxokoyāni' hui'xina'n.

¹⁴Lā' a'xni'ca' xlaca'n talaktzi'n kalhatin puscāt, tapuhuan a'ntūn tū' tzey. Ixlihuāk ixtapāstacna'ca'n ko'hua'jua'. Lā' ta'a'kxoko a'ntin tūna'j xa'nca takalhlaka'i'. Lā' lej tapāstaca a'nchi natalika'lhī lhūhua' tumin. ¹⁵Hua'chilh xlaca'n ixtamakxtekli huan xaslitua' tej lā' ta'a'ktza'nkāni't. Talatlā' huan hua'chi Balaam ixo'kxa' Beor. Xla' a'cta'sana' a'nti ixa'kxokonun'. Lej ixlakati huan tumin. Lā' tlahualh talaclē'i' para natlaja tumin. ¹⁶Balaam lacaquilhnica por ixtalaclē'i'. Lā' a'yuj huan burrosnu' tū' tachihuina'n, xla' chihuina'lh ixburro hua'chi kalhatin chi'xcu'. Lā' quilhnilh por a'ntū ixtlahuacu'tun. Lā' xmān chuntza' Balaam tū' makxtekca natlahua huan talaclē'i' a'ntū ixtlahuacu'tun.

¹⁷Huā' tamā'na chi'xcuhui'n a'ntin tamāsu'yu a'ntūn tū' stu'nca', xmān ta'a'kxokonun'. Lā' tuntū' ixtapalhca'n. Xlaca'n hua'chi mu'sni' a'ntūn tascōhuani't. Lā' xlaca'n hua'chi huan poklhnu'ni'n a'ntū cāmākosū huan ū'ni' lā' tū' talē'n xcān. Dios cāxui'lini't a'nlhā nacāmācā'n huā' tamā'na chi'xcuhui'n a'nlhā natatachoko

para pō'ktu lā' a'nlhā lej cā'pucsua'.¹⁸ Xlaca'n taka'tla'jca'tzi a'xni'ca' tachihuina'n. Pero a'ntūn tahuan, tuntu' ixtapalh. Xlaca'n tamāsu'yu que lej tzey palh kalhatin tlhua a'ntū lacasqui'n quimacni'ca'n a'ntūn tū' tzey. Chuntza' talī'a'kxoko xlaca'n a'ntin tamakxtekmā'nacus a'ntū ixtatlhua a'xni'ca' tūna'j ixtalakapasa ixtachihuīn Dios.¹⁹ Tahuan que xlaca'n libres lā' tze natatlhua chuxatū a'ntūn talacasqui'n. Pero tū' stu'ncua'. Xlaca'n tū' libresni'. Xlaca'n hua'chi tachi'nī'n como tūla tamakxteka de tatlhua talaclē'i'. Palh kalhatin chi'xcu' tūla makxteka catūhuā, chuntza' xla' hua'chilh tachi'n.²⁰ Lā' a'ntin talakapasni't huan Māpūtaxtūnu' a'nti quiMāpa'ksini'ca'n lā' chuntza' talimāxteknī't huan talaclē'i' xala' nac quilhtamacuj, lā' palh xlaca'n natatlahuapala talaclē'i' lā' tūlatza' tamakxteka, chuntza' ā'chulā' natala que a'nchi ixtahuani't xapū'la.²¹ Más tzey palh tū' ixtalakapasli xlaca'n a'nchi lilacatejtin latā'kchokocan. Pero xlaca'n, a'yuj ixtaca'tzi, xlaca'n tamakxtekli huan ixlīmāpa'ksinni' Dios a'ntū iccāmāsu'ni'cani't.²² Chuntza' xlaca'n hua'chi a'nchi huancan: Huan chichi' hua'chokopala ixpa'tlā'nat. Lā' huan pa'xni' a'xni'ca' paxni'ttza', taspī'tpala para natapī'li' nac cā'pūlhtok.

Namimpala

quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo

3 Tā'timīn, ū'tza' huā'mā' ixlīkalhtu' carta a'ntū iccāzto'knuni'ni'ta'ni'. A'xni'ca' quit ictzo'kli huan kalhtu' carta, quit iccāmāpāstaquīcu'tuni' a'ntū lej tzey lā' iccāmāpāstaquīcu'tuni' huampala a'ntū ca'tziyā'tittza' hui'xina'n.² Iclacasqui'n que hui'xina'n napāstacā'tit a'ntū ixtahuan makāntza' ixa'cta'sana'ni'n Dios. Lā' iclacasqui'n que nacāpāstacā'tit huan limāpa'ksinni'

a'ntū ixla' huan Māpūtaxtūnu' a'nti quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. Huā' tamā'na limāpa'ksinni' iccāmāsu'ni'yāni' quina'n huan apóstoles.

³ Lej tasqui'nī que namāchekxi'yā'tit hui'xina'n a'ntū na'iccāhuaniyāni'. A'xni'ca' namin huan tamā'na ā'xmān chī'chini', nata'a'nan chi'xcu'huīn a'nti natatlahuatā'kchoko ixlihuāk a'ntūn tū' tzey chu a'ntū xlaca'n tatlhuacu'tun. Lā' nacātalilaktzi'nāni' hui'xina'n.⁴ Lā' xlaca'n natahuan: “Jesucristo hualh que xla' nataspi'tchokopala. Lā' chuhua'j, ¿lhachū hui'? Tū' minī't. Quinapapana'ca'n tanīnī'ttza'. Lā' chu a'cxtim lamā' chuhua'j desde a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj”. Chuntza' natahuan xlaca'n.⁵ Lā' quit iccāhuaniyāni' hui'xina'n que huā'mā' tū' stu'ncua'. A'nan lakatin catūhuā a'ntū xlaca'n taca'tzi lā' a'ntūn tū' talīchihuīna'ncu'tun xlaca'n. Lā' ū'tza' huā'mā': Lejtza' makān Dios chihuīna'lh lā' chuntza' talīlāl huan a'kapūn lā' huan quilhtamacuj. Huan quilhtamacuj litlahuaca xcān lā' ixuī' na ixpu'nan xcān.⁶ Lā' huan quilhtamacuj, a'nchi ixuī' xapū'la, limālakuanīca huan xcān, a'xni'ca' lalh huan lakuat.⁷ Lā' Dios nā hualh que huan a'kapūn lā' huan quilhtamacuj a'ntūn tahi'lāna' chuhua'j, natatachoko hasta huan chī'chini' a'ntū Dios laclhcāhui'lini't. Lā' huanmā' chī'chini' natalhcukō'. Lā' huanmā' chī'chini' Dios nacāmālaclē'nī'kō' ixlihuākca'n huan tachi'xcu'huī't a'ntūn tū' tzey. Lā' nacāmāpātīni'.

⁸ Tā'timīn, tū' tipātza'nkāyā'tit huā'mā': Huan Māpa'ksini' Dios lakatin chī'chini' laktzi'n hua'chi lakatin mil cā'ta. Lā' nā lakatin mil cā'ta laktzi'n hua'chi lakatin chī'chini'.⁹ A'makapitzin tapuhuan que Dios takoxī para natlōkentaxtū a'ntū huani't. Tū' chuntza'. Xla' quincāka'lhīmā'ni'

lilacatzucu como tū' lacasqui'n que nin chā'tin napātini'n nac pūpātīn. Xla' lacasqui'n que ixlihuākca'n catamaktexteki ixtalaclē'i'ca'n.

¹⁰Namin huan chi'chini' a'xni'ca' namimpala huan Māpa'ksini' Jesucristo. Xla' chu limaktin namin a'xni'ca' nin tinti' puhuan que namin. Chu limaktin namin hua'chi kalhatin ka'lhāna' chu limaktin min. Huanmā' chi'chini' huan a'kapūn nalaksputa. Lā' palha' nakaxmatcan a'ntū namacasā'nan. Lā' natalakscu'pkō' ixlihuāk a'ntūn tatasu'yu nac a'kapūn. Lā' nalhcukō' ixlihuāk huan quilhtamacuj lā' ixlihuāk a'ntū a'nan nac cā'quilhtamacuj.

¹¹Lā' chuhua'j, como natalakuankō' ixlihuāk, xa'nca capāstactit hui'xina'n a'nchī nalilatahui'la'yā'tit. Hui'xina'n natlahua'yā'tit xmān ixtapuhuān Dios. ¹²Hui'xina'n lipāxuj ka'lhīpā'na'ntit huanmā' chi'chini' a'xni'ca' Dios naxtāpalī huan quilhtamacuj. Huanmā' chi'chini' huan a'kapūn nalhcukō'. Lā' natalakscu'pkō' ixlihuāk a'ntū chuhua'j tatasu'yunu'n nac a'kapūn. ¹³Dios huanī't que natlahua lakatin xasāsti' a'kapūn lā' lakatin xasāsti' quilhtamacuj a'nlhā natlahuacan xmān a'ntūn tzey. U'tza' huā'mā' ka'lhīmā'nauj, como chuntza' huanī't Dios.

¹⁴Chuntza', tā'timīn, lihuan ka'lhīpā'na'ntit huā'mā' chi'chini', calīhui'lī'tit natlahua'yā'tit a'ntūn tzey na ixlacapūn Dios. Lā' nin tuntū' catlahua'tit a'ntūn tze

nacātalī'a'ksa'nīni'nāni'. Lā' nin tuntū' catlahua'tit a'ntūn tū' tzey a'ntū nacāmāxtunquiyāni' de Dios. ¹⁵Caca'tzītīt hui'xina'n que Dios lilacatzucu cāka'lhīmā' ā'makapitzīn a'ntī natapūtaxtu. U'tza' tūna'j limimpala Jesucristo. Chuntza' cātzo'knuni'ni' hui'xina'n quintā'tinca'n Pablo a'ntī pāxquī'yāuj. Xla' tzo'kli chu a'nchī Dios māpuhuanīlh. ¹⁶Pablo cātzo'kli huā' tamā'na catūhuā a'xni'ca' cātzo'knuni'ni' hui'xina'n. Lā' huāk chuntza' cātzo'kli huan cartas a'ntū cāmācā'nī't. Lā' nac ā'makapitzīn ixcartas a'ntūn cātzo'knī't, a'nan a'nlhā jicslihua' māchekxīcan. Lā' a'nlhā jicslihua', makapitzīn chi'xcuui'n tū' xa'nca tamasu'yu. Xlaca'n ū'tunu'n a'ntīn tū' xa'nca tamāchekxī lā' xtunc xtunc takalhlaka'ī'. Tū' stu'ncua' a'nchī xlaca'n tamāsu'yu ixtachihuīn Dios, lā' tū' xmān a'ntūn tzo'kli Pablo. Lā' ū'tza' nacālimāpātini' Dios.

¹⁷Lā' hui'xina'n, tā'timīn, ca'tziyā'tittza' a'nchīn ta'a'kxokonū'ncu'tun huan tamā'na a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuui'n. Tū' cacāta'a'kxokoni' hui'xina'n. Palh nacāta'a'kxokoyāni', chuntza' tze namakxtekā'tit de nakalhlaka'ī'yā'tit xa'nca. ¹⁸Lā' chuhua'j ā'chulā' catlahua'tit a'ntū lipāxuhua Dios. Lā' ā'chulā' casca'ttit ixpālacata huan Māpūtaxtūnu' a'ntī quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. Camāka'tlī'ca chuhua'j lā' para pō'ktu. Amén.

Huan Xapū'la Carta a'ntūn Tzo'kli San Juan

Jesucristo quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n

1 Quit iccātzo'knuni'mā'ni' huā'mā' carta ixpālacata Jesucristo. U'tza' a'nti quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n. Xla' ixu'itza' a'xni'ca' tūna'j itzucu huan quilhtamacuj. Quina'n ickaxmatni'tauj a'ntū ixuan xla' a'xni'ca' ixlatlā'huan nac quilhtamacuj. Iclaktzi'nī'tauj con quilakastapunca'n. Iclaktzi'nī'tauj lā' icxa'mani'tauj con quimacanca'n. ²A'nti māsā'ti quinquilhtamacujca'n, xla' tasu'yulh huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj. Lā' quina'n iclaktzi'uj. Lā' icmālacstū'ncāuj palh iclaktzi'nī'tauj. Lā' iccātā'lichihuina'nāni' hui'xina'n ixpālacata a'nti māsā'ti quinquilhtamacujca'n. Xla' pō'ktu ixtā'huī' Dios quinTāta'ca'n. Lā' xla' natahui'la para pō'ktu. Lā' xla' milh lā' quina'n iclaktzi'uj. ³Iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntū iclaktzi'nī'tauj lā' a'ntū ickaxmatni'tauj. Lā' chuntza' hui'xina'n tzē naca'tziyā'tit que chu lakatin huan tachihuīn a'ntū kalhlaka'iyāuj. Lā' nā tzē chu lakatin nala'yā'tit con Dios quinTāta'ca'n lā' Jesucristo ixO'kxa'. Lā' nā tzē naca'tziyā'tit que quinTāta'ca'n Dios lā' Jesucristo ixO'kxa' cātā'lahui'lanī' hui'xina'n chu a'cxtim como quincātā'lahui'lanī' quina'n. ⁴Huā'mā' iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n como chuntza' lej naka'lhīyāuj tapāxuhuān.

Dios ū'tza' xkakana'

⁵A'ntūn quincāmāsu'ni'ni' Jesucristo, ū'tza' a'ntū iccāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n. Lā' ū'tza' huā'mā': Dios ū'tza' xkakana'. Lā' tū' lhā cā'pucsua' a'nlhā huī' xla', como xla' lej tzey lā' tū' maktin

tlahua a'ntūn tū' tzey. ⁶Palh huanāuj que chu lakatin quina'n con Dios, lihuan tlahuatā'kchokoyāuj a'ntūn tū' tzey, chuntza' tasu'yu palh tū' stu'ncua'. Tasu'yu que quina'n tū' tā'tlā'huamā'nauj Dios. ⁷Palh tlahuayāuj a'ntūn tzey hua'chilh ixtlā'huāuj a'nlhā xkaka, chuntza' hua'chi Dios huī' a'nlhā xkaka. Lā' chuntza' stu'ncua' palh chu lakatin quina'n con Dios. Lā' ixka'lhni' Jesucristo, ixO'kxa' Dios, quincāxapani'kō'yāni' ixlihuāk quintalaclē'i'ca'n.

⁸Palh huanāuj palh tū' tlahuani'tauj talaclē'i', chuntza' ta'a'kxokoyāuj que'cstuca'n. Lā' tū' stu'ncua' a'ntū huanāuj. ⁹Palh huaniyāuj Dios palh tlahuani'tauj talaclē'i', xla' naquincāmāspūtūnu'ni'yāni' lā' naquincāxapani'kō'yāni' ixlihuāk quintalaclē'i'ca'n. Huā'mā' ca'tziyāuj como Dios lej tzey lā' pō'ktu tlōkentaxtū a'ntū huan. ¹⁰Palh ixuāuj que tuntū' tlahuani'tauj a'ntūn tū' tzey, chuntza' ixuāuj que Dios a'ksa'nīni'n. Lā' chuntza' ixtasu'yulh palh tū' kalhlaka'iyāuj que stu'ncua' a'ntū huan ixtachihuīn Dios.

Cristo tā'chihuīna'n Dios por quina'n

2 Quit iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, quilakska'tā'n. Lā' iccāhuaniyāni' que tū' catlahua'tit talaclē'i'. Lā' palh catihuā tlahua talaclē'i', ka'lhīyāuj a'ntin tā'chihuīna'n Dios por quina'n. Xla' ū'tza' Jesucristo. Lā' xla' tū' tlahuani't nīn tuntū' a'ntūn tū' tzey. ²Jesucristo nīlh huan nac cruz. Lā' chuntza' xla' limāpalalh quintalaclē'i'ca'n. Lā' tū' xmān quintalaclē'i'ca'n. Xla' māpalakō'lh ixtalaclē'i'ca'n ixlihuākca'n xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.

³Palh tlōkentaxtūyāuj a'ntū limāpa'ksini'n Dios, chuntza' ca'tziyāuj palh lakapasāuj xla'. ⁴Palh catihuā nahuan que xla' lakapasa Dios, lā' palh xla' tū' tlahua a'ntū Dios

limāpa'ksini'n, xla' a'ksa'nini'n lā' tū' kalhlaka'i' ixtachihuīn Dios. ⁵Lā' a'ntin tatlōkentaxtū a'ntū Dios limāpa'ksini'n, xlaca'n xa'nca tapāxqui' Dios. Lā' chuntza' tze' lica'tziyāuj palh quina'n chu lakatin con Dios. ⁶Lā' a'ntin tahuan palh chu lakatin con Dios, tasqui'nī que xlaca'n natalatā'kchoko chu a'nchi Jesucristo ixlatlā'huan.

Huan xasāsti' limāpa'ksin

⁷Tā'timin, iccāzto'knuni'mā'ni' hui'xina'n ixpālacata lakatin limāpa'ksin a'ntūn tū' xasāsti'. Chu ū'tza' a'ntū cātāmāsu'ni'ni' a'xni'ca' chū'cus kalhlaka'i'tit hui'xina'n. ⁸Hua'chilh xasāsti' limāpa'ksin a'ntū iccāzto'knuni'mā'ni'. Cristo ixtlōkentaxtū huā'mā' limāpa'ksin lā' nā hui'xina'n tlōkentaxtūyā'tit. Lā' como hui'xina'n tlōkentaxtūyā'tit huā'mā' limāpa'ksin, hua'chilh a'ksputmā'tza' a'nlhā cā'pucsua' lā' hua'chilh xkakamā'tza' huan xatzey māxkakēni' a'ntū Cristo māstā'.

⁹A'ntin tahuan palh tatlā'huan a'nlhā xkaka lā' palh tū' talaktzi'ncu'tun ixtā'tinca'n, xlaca'n talatlā'huancus a'nlhā cā'pucsua'. ¹⁰A'ntin tapāxqui' ixtā'tinca'n, xlaca'n talatlā'huan a'nlhā xkaka. Lā' chuntza' tū' tamātonkopū ā'kalhatin. ¹¹A'ntin tū' talaktzi'ncu'tun ixtā'tinca'n, xlaca'n talatlā'huan a'nlhā cā'pucsua'. Lā' tū' taca'tzi' a'nlhā talatlā'huan, como a'nlhā cā'pucsua' tūla talacahuāna'n.

¹²Quit iccāzto'knuni'yāni' hui'xina'n, quilaksa'tā'n, como Dios cāmāspūtūnu'ni'ni'ta'ni' mintalaclē'i'ca'n por ixpālacata Jesucristo. ¹³Lā' nā iccāzto'knuni'yāni' hui'xina'n, xanatātana', como hui'xina'n lakapasā'tittza' Dios. Xla' lanāntza' ixui' a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. Lā' nā iccāzto'knuni'yāni' hui'xina'n, o'kxa'n, como hui'xina'n tlajani'ta'ntit huan ko'ti'ti'. Lā' nā iccāzto'knuni'yāni' hui'xina'n, camana',

como lakapasā'tit Dios quinTāta'ca'n. ¹⁴Lā' nā iccāzto'knuni'yāni' hui'xina'n, xanatātana', como lakapasā'tittza' Dios. Xla' lanāntza' ixui' a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. Lā' nā iccāzto'knuni'yāni' hui'xina'n, o'kxa'n, como hui'xina'n lactli'hu'qui. Lā' hui'xina'n kalhlaka'i'ni'ta'ntit ixtachihuīn Dios. Lā' tla'jani'ta'ntit huan ko'ti'ti'.

¹⁵Tū' calakatitit a'ntū xala' nac quilhtamacuj. Lā' tū' calakatitit huan tūn tū' tzey a'ntūn tatlahua a'nti xalani'n nac quilhtamacuj. A'ntin talakati a'ntū xala' nac quilhtamacuj, xlaca'n tū' tapāxqui' Dios quinTāta'ca'n. ¹⁶Ixlihuāk a'ntū xala' nac cā'quilhtamacuj, huā'mā' tū' ixla' Dios quinTāta'ca'n. A'nti xalani'n nac quilhtamacuj tatlahua a'ntūn tū' tzey a'ntū squi'n ixmacni'ca'n. Lā' lej talaktzi'ncu'tun a'ntūn tū' tzey. Lā' talika'tla'jca'tzi' a'ntūn taka'lhī. Ixlihuāk huā' tamā'na huāk xala' nac quilhtamacuj. ¹⁷Sputmā' huan quilhtamacuj lā' ixlihuāk xala' nac quilhtamacuj a'ntūn talacasqui'n huan tachi'xcuhui't. Pero a'ntin tatlahua ixtapuhuān Dios, xlaca'n natalatahui'la para pō'ktu.

Namin a'nti lej na'a'kxokonun

¹⁸Quilaksa'tā'n, tasputmā'na huā' tamā'na chi'chini'. Hui'xina'n cātahuanini'ta'ni' que namin huan ixtā'ca'tza Cristo. Lā' chuhua'j tatasu'yuni't lhūhua' ixtā'ca'tza Cristo. Lā' ū'tza' lica'tziyāuj palh tasputmā'natza' huā' tamā'na chi'chini'. ¹⁹A'nti ixtā'ca'tzani'n Cristo, xlaca'n tū' lej stu'ncua' palh takalhlaka'i' chuntza' hua'chi quina'n. Lā' ū'tza' talitaxtunquini't de quina'n. Palh ixtakalhlaka'i'lh cahuā hua'chi quina'n, ixtatachokolh con quina'n. Lā' como tataxtunquilh de quina'n, chuntza'

tasu'yu que xla'ca'n tū' takahlaka'i' hua'chi quina'n.

²⁰ Lā' hui'xina'n, Cristo cā-maxqu'ni'ta'ni' huan Espíritu Santo. Lā' ū'tza' lica'tziyā'tit milihuākca'n huan xatzey tachihu'in a'ntū xastu'ncua'.
²¹ Quit iccā'tzo'knuni'mā'ni' huā'mā' como hui'xina'n ca'tziyā'tit a'ntū xastu'ncua'. Tū' iccāhuanimā'ni' que hui'xina'n tū' ca'tziyā'tit a'ntū xastu'ncua'. Ca'tziyāuj que xtunc a'ntū stu'ncua' lā' nā xtunc a'ntūn tū' stu'ncua'.

²² A'nti lej ta'a'kxokonu'n, xla'ca'n tahuan que Jesús tū' ū'tza' Cristo a'nti Dios limānūlh ixlīmāpa'ksini'. A'ntin tahuan chuntza', xla'ca'n ixtā'ca'tzani'n Cristo. Xla'ca'n talakmaka'n Dios quinTāta'ca'n lā' nā ixO'kxa'.
²³ A'ntin talakmaka'n ixO'kxa' Dios, quinTāta'ca'n Dios tū' cātā'lahui'. Lā' a'ntin tahuan que Jesús ū'tza' Cristo, ixO'kxa' Dios, Dios cātā'lahui' xla'ca'n.

²⁴ Lā' hui'xina'n tū' capātza'nkā'tit a'ntū cātamāsu'ni'ni'ta'ni' xapū'la ixpālacata ixtachihu'in Dios. Palh tū' napātza'nkā'yā'tit a'ntūn cātamāsu'ni'ni'ta'ni' xapū'la, chuntza' nacātā'latahui'layāni' ixO'kxa' Dios lā' Dios quinTāta'ca'n.
²⁵ Lā' Cristo huanit' que xla' naquincāmaxqu'iyāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n para pō'ktu.

²⁶ Quit iccā'tzo'knuni'yāni' huā'mā' como ta'a'nan āmakapitzin a'ntin cā'a'kxokocu'tunāni' hui'xina'n.
²⁷ Cristo cāmaxqu'ni'ta'ni' huan Espíritu Santo. Lā' como huan Espíritu Santo cātā'lahui'lani' hui'xina'n, tū' maclacasqui'nā'tit hui'xina'n que nacātamāsu'ni'yāni' ācatihuā huā' a'ntū iccāhuanimā'ni', como huan Espíritu Santo cāmasu'ni'yāni' ixlihuāk. Lā' a'ntū xla' māsu'yu, ū'tza' xastu'ncua'. Xla' tū' māsu'yu catihuā a'ntūn tū' stu'ncua'. Lā' chuntza', como huan Espíritu Santo cāmasu'ni'ni'ta'ni' hui'xina'n, chuntza' tū' cataxtunquítit de Cristo.

²⁸ Lā' chuhua'j quilaksa'tā'n, tū' cataxtunquítit de Cristo. Lā' chuntza' tū' catijicua'nui a'xni'ca' xla' namimpala. Lā' tū' catimāxana'uj na ixlapūn.
²⁹ Como hui'xina'n ca'tziyā'tit que Jesucristo xmān tlhua a'ntū lactzey, nā chuntza' naca'tziyā'tit que a'ntin tatlahua a'ntūn tzey, ixlihuākca'n xla'ca'n ixcamana' Dios.

Quina'n ixcamana' Dios

3 Caca'tzítit a'nchī Dios lej quincāpāxqu'iyāni' como hualh que quina'n ixcamana' Dios. Lā' stu'ncua' quina'n ixcamana' Dios. A'nti xalanin nac quilhtamacuj, xla'ca'n tū' ixcamana' Dios lā' tū' talakapasa Dios quinTāta'ca'n. Lā' ū'tza' xla'ca'n tū' talimāchekxi palh quina'n ixcamana' Dios lā' xla'ca'n tū' ixcamana' Dios.
² Tā'timīn, chuhua'j quina'n ixcamana' Dios. Tūna'j ca'tzican a'nchī nalayāuj. A'ntū ca'tziyāuj, ū'tza' huā'mā': A'xni'ca' Cristo natasu'yu, quina'n nalayāuj hua'chi xla', como nalaktzi'nāuj chu a'nchī huanit' xla'.
³ Lā' a'ntin taka'lhimā'na natalaktzi'n Cristo, ixlihuākca'n xla'ca'n tataxtunquí de a'ntūn tū' tzey. Lā' tatlahua a'ntūn tzey hua'chi Cristo.

⁴ Ixlihuākca'n a'ntin tatlahua talaclē'i', xla'ca'n tū' ta'a'kahuāna'ni' huan ixley Dios. Palh catihuā tū' a'kahuāna'ni' Dios, ū'tza' huā'mā' talaclē'i'.
⁵ Lā' hui'xina'n ca'tziyā'tit que Cristo milh nac quilhtamacuj para naxapa quintalacelē'i'ca'n. Lā' xla' tū' tlhuanit' nin lakatin talaclē'i'.
⁶ Ixlihuākca'n a'ntin chu lakatin con Cristo, xla'ca'n tū' tatlahuatā'kchoko talaclē'i'. Lā' ixlihuākca'n a'ntin tatlahuatā'kchoko talaclē'i', xla'ca'n tū' taca'tzi a'nchī huanit' huan Cristo lā' tū' talakapasni't.
⁷ Quilaksa'tā'n, tū' catamakxtektit que nacāta'a'kxokoyāni' āmakapitzin a'ntin cāhuaniyāni' que

tzē natlahuayā'tit a'ntūn tū' tzey. A'ntin tatlahuatā'kchoko a'ntūn tzey, xla'ca'n lactzey hua'chi ixlitzey Cristo. ⁸ A'ntin tatlahuatā'kchoko talaclē'i, xla'ca'n tatā'tapa'ksi huan ko'ti'ti', como huan ko'ti'ti' pō'ktu tlahuanī't talaclē'i' desde a'xni'ca' mā'a'nanih huan talaclē'i'. IxO'kxa' Dios milh nac quilhtamacuj para namālakuani a'ntūn tlahua huan ko'ti'ti'.

⁹ A'nti ixcamana' Dios, xla'ca'n tū'tza' tatlahuatā'kchoko talaclē'i', como Dios cāmaxqui'nī't xasāsti' ixquilhtamacujca'n, lā' chuntza' talisāsti'latā'kchoko. Tūlatza' tatlahuatā'kchoko talaclē'i', como ixcamana'tza' Dios. ¹⁰ Chuntza' tasu'yu a'nti ixcamana' Dios lā' a'nti ixcamana' huan ko'ti'ti'. A'ntin tū' tatlahuacu'tun a'ntūn tzey lā' tū' tapāxqui' huan tā'timīn, xla'ca'n tū' ixcamana' Dios.

Tasqui'ni nalāpāxqui'yāuj

¹¹ Huan līmāpa'ksin a'ntū cātāmāsu'ni'ni' xapū'la ū'tza' huā'mā': que nalāpāxqui'yāuj. ¹² Tū' calauj hua'chi Caín a'ntin tā'tapa'ksilh huan ko'ti'ti'. Xla' maknīlh ixtā'tin. Lā' ¿a'chī maknīlh? Maknīlh como Caín tlahualh a'ntūn tū' tzey lā' ixlaktampilhīni'ni' ixtā'tin como xla' ixtlahua a'ntūn tzey.

¹³ Tā'timīn, palh xalanī'n nac quilhtamacuj tū' cātalaktzi'ncu'tunāni', tū' capuhua'ntit que tū' maktin la huā'mā'. ¹⁴ Quina'n ca'tziyāuj que a'uy hua'chi xanīn ixuanī'tauj, chuhua'j ka'lhiyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n. Huā'mā' ca'tziyāuj como cāpāxqui'yāuj huan tā'timīn. Lā' a'ntin tū' tapāxqui'nin, xla'ca'n hua'chi xanīnī'ncus lā' tū' taka'lhi xasāsti' ixquilhtamacujca'n. ¹⁵ A'ntin taca'tzalaktzi'n ixtā'tinca'n xla'ca'n hua'chi maknīni'ni'n na ixlacapūn Dios. Lā' hui'xina'n ca'tziyā'tit que huan maknīni'ni'n tū' taka'lhi xasāsti'

ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. ¹⁶ Cristo quincāpāxqui'yāni' lā' hasta macamāstā'lh ixquilhtamacuj por quina'n. Lā' chuntza' quincāmāsu'ni'ni' a'nchī lipāxqui'nincan. Lā' chuntza' quina'n tzē natamacamāstā'yāuj lā' hasta naliniyāuj por quintā'timīnca'n palh tasqui'ni'. ¹⁷ Palh kalhatin ka'lhi a'ntū maclacasqui'n lā' palh laktzi'n que ixtā'tin makasputa catūhuā, lā' palh xla' tū' lakalhu'man, chuntza' tasu'yu palh tū' pāxqui' Dios. ¹⁸ Quilaksa'tā'n, tū' xmān nahuanāuj palh cāpāxqui'yāuj ā'makapitzin. Nacamaktāyayāuj ā'makapitzin. Chuntza' natasu'yu palh ixlīstu'ncua' cāpāxqui'yāuj, lā' tū' xmān huanāuj.

Tū' catilacapuhuanui na ixlacapūn Dios

¹⁹ Palh chuntza' cāpāxqui'yāuj ā'makapitzin, chuntza' ca'tziyāuj palh lej stu'ncua' tā'tapa'ksiyāuj Dios. Lā' chuntza' tū' tamakchuyiyāuj na ixlacapūn Dios. ²⁰ A'xni'ca' u'cxca'tziyāuj na qui'a'clhcunucca'n que tlahuanī'ta'uj a'ntūn tū' tzey, pāstacāuj que Dios más xaka'tla' que qui'a'clhcunucca'n. Lā' xla' ca'tzikō' ixlīhuāk a'ntū tlahuanī'ta'uj. ²¹ Tā'timīn, palh tū' u'cxca'tziyāuj na qui'a'clhcunucca'n que tlahuanī'ta'uj a'ntūn tū' tzey, chuntza' tū' catilacapuhuanui na ixlacapūn Dios. ²² Dios naquincāmaxqui'yāni' a'ntū nasqui'nāuj como a'kahuāna'ni'yāuj ixlīmāpa'ksin lā' tlahuayāuj a'ntū lipāxuhua Dios. ²³ Ixlīmāpa'ksin ū'tza' huā'mā': Nalīpāhuanāuj Jesucristo ixO'kxa' lā' nalāpāxqui'yāuj chuntza' hua'chi xla' quincāmāpa'ksini'. ²⁴ A'ntin tatlōkentaxtū ixlīmāpa'ksin Dios, Dios cātā'lahui' xla'ca'n. Xla' quincāmaxqui'ni'ta'ni' huan Espīritu Santo lā' ū'tza' lica'tziyāuj que Dios quincātā'lahui'lanī'.

**A'makapitzin tū' tamāsu'yu por
ixlimāpa'ksin huan Espiritu Santo**

4 Tā'timin, tū' cacākalhlaka'i'tit
ixlihuākca'n a'ntin tahuan
que tamāsu'yu por ixlimāpa'ksin
Espiritu Santo. Cuenta catlahua'tit lā'
capuhua'ntit palh chu a'cxtim hua'chi
huan xastu'ncua' tachihuin a'ntūn
kalhlaka'i'ni'ta'ntittza'. Lā' chuntza'
naca'tziyā'tit palh tamāsu'yumā'na
ixtachihuin Dios. Lakachu ta'ani't
a'ntin tahuan que tachihuina'n
por ixquilhtampān Dios. Lā' xmān
ta'a'kxokonun. ²Na'iccāhuaniyāni'
hui'xina'n a'nchī nalica'tziyā'tit
palh stu'ncua' huan Espiritu Santo
cāmāchihuini. Taka'lhī huan Espiritu
Santo a'ntin tahuan palh Jesús ū'tza'
huan Cristo a'nti Dios limānūlh
ixlimāpa'ksini' lā' nā lacatuncuīlh lā'
chuntza' litachi'xcuhui'lh. Ixlihuākca'n
a'ntin chuntza' tahuan, xla'ca'n
taka'lhī huan Espiritu Santo a'nti Dios
macamilh. ³Lā' a'ntin tahuan que tū'
stu'ncua' palh Jesús ū'tza' huan Cristo
a'nti Dios limānūlh ixlimāpa'ksini'
lā' nā lacatuncuīlh lā' chuntza'
litachi'xcuhui'lh, xla'ca'n tū' taka'lhī
huan Espiritu Santo. Xla'ca'n xmān
cātahuaniyāni' ixtachihuin ixtā'ca'tza
Cristo. Hui'xina'n kaxpa'ni'ta'ntit que
ixmilh ixtā'ca'tza Cristo. Lā' chuhua'j
hui' nac cā'quilhtamacuj.

⁴Quilaksa'tā'n, hui'xina'n
tā'tapa'ksiyā'tit Dios. Hui'xina'n cātla-
jani'ta'ntit huā' tamā'na a'kxokonunin
por ixlimāpa'ksin huan Espiritu Santo.
Huan Espiritu Santo cātā'lahui'lani'
hui'xina'n. Lā' xla' ā'lihua'ca' kalhī
limāpa'ksin que huan ko'ti'ti' a'nti
cāmāpa'ksi xalanin nac quilhtamacuj.
⁵Huā' tamā'na a'kxokonunin
xla'ca'n xalanin nac quilhtamacuj.
Lā' a'ntūn tamāsu'yu nā xala' nac
quilhtamacuj. Lā' ū'tza' talikaxmatni'

huan tachi'xcuhui't xalanin nac
quilhtamacuj. ⁶Quina'n tā'tapa'ksiyāuj
Dios. Lā' a'ntin talakapasa Dios, xla'ca'n
takaxmata a'ntū iccāmāsu'ni'yāuj. Lā'
a'ntin tū' talakapasa Dios, xla'ca'n tū'
takaxmatcu'tun a'ntū icmāsu'yuyāuj.
Chuntza' tzē nalica'tziyāuj tuchūyā
limāscā'tin xastu'ncua' lā' nā tuchūyā
limāscā'tin tū' stu'ncua'.

**Dios cāpāxqui' ixlihuākca'n
tachi'xcuhui't**

⁷Tā'timin, tasquini
nalāpāxqui'yāuj. Dios ū'tza'
a'ntin quincālāmāpāxqui'ni'yāni'. A'ntin
tapāxqui'nin, xla'ca'n ixcamana' Dios lā'
talakapasa Dios. ⁸A'ntin tū' tapāxqui'nin
xla'ca'n tū' talakapasa Dios, como Dios
lej cāpāxqui' ixlihuāk tachi'xcuhui't.
⁹Dios lej quincāpāxqui'yāni'. Huā'mā'
limāsu'yulh a'xni'ca' macamilh nac
quilhtamacuj ixO'kxa' a'nti xmān
kalhatin. Lā' por xla' lika'lhīyāuj xasāsti'
quinquilhtamacujca'n. ¹⁰A'nchī quina'n
pāxqui'yāuj Dios tū' talacastuca a'nchī
Dios quincāpāxqui'yāni'. Xla' māsu'yulh
a'nchī quincāpāxqui'yāni' a'xni'ca'
macamilh ixO'kxa' lā' ū'tza' ixO'kxa' a'nti
māpalalh quintalacē'ca'n.

¹¹Tā'timin, como chuntza' Dios
quincālīpāxqui'yāni', nā chuntza'
quina'n nalāpāxqui'yāuj. ¹²Dios
nin tinti' laktzi'ni't nin maktin.
Palh lāpāxqui'yāuj, chuntza' Dios
quincātā'lahui'lani'. Lā' Dios quincāmā-
tāyāni' nalāpāxqui'yāuj con ixlihuāk
qui'a'clhacunucca'n. ¹³Quina'n ca'tziyāuj
palh Dios quincātā'lahui'lani'. Huā'mā'
ca'tziyāuj como quincāmaxqui'ni'ta'ni'
huan Espiritu Santo. ¹⁴Lā' quina'n
iclaktzi'ni'tauj ixO'kxa' Dios. Lā'
icmālacstū'ncāuj que Dios quinTāta'ca'n
macamilh ixO'kxa' para nacāmāpūtaxtū
ixlihuāk tachi'xcuhui't. ¹⁵A'ntin
takalhlaka'i' lā' tahuan que Jesús ū'tza'

a'nti ixO'kxa' Dios, Dios cātā'lahui' xlaça'n.

¹⁶Lā' quina'n ca'tziyāuj lā' kalh-laka'iyāuj palh Dios quincāpāxqui'yāni'. Dios lej cāpāxqui' ixlihuāk tachi'xcuhui't. Lā' Dios cātā'lahui' a'ntin tapāxqui' ā'makapitzin. ¹⁷Tasqui'ni napāxqui'yāuj Dios con ixlihuāk qui'a'clhcunucca'n. Lā' chuntza', huā'tzā' nac huāmā' quilhtamacuj quina'n napāxqui'nināuj chuntza' hua'chi Cristo pāxqui'nin. Lā' chuntza' tū' catijicua'nui huan chi'chini' a'xni'ca' Dios nacāmāclē'nī huan tachi'xcuhui't. ¹⁸A'ntin tapāxqui' Dios, xlaça'n tū' tajicua'ni' Dios palh nacāmāpātini. Palh kalhatin pāxqui'nin, xla' tū'tza' ka'lhī tajicuāt. A'ntin tajicua'n que Dios nacāmāpātini, xlaça'n tūna'j xa'nca tapāxqui' Dios.

¹⁹Quina'n pāxqui'yāuj Dios como xla' xapū'la quincāpāxqui'ni'. ²⁰Palh kalhatin huan que pāxqui' Dios lā' palh tū' laktzi'ncu'tun ixtā'tin, xla' tū' stu'ncua' a'ntū huan. Palh xla' tū' pāxqui' ixtā'tin a'nti laktzi'n, xla' tūla pāxqui' Dios, como tūla laktzi'n Dios. ²¹Huan limāpa'ksin a'ntū Dios quincāmaxqui'ni', ū'tza' huāmā': A'ntin tapāxqui' Dios nā natapāxqui' ixtā'timinca'n.

Tzē nataxtunquiyāuj de a'ntūn tū' tzey

5 A'ntin takalhlaka'i' que Jesús ū'tza' huan Cristo a'nti Dios limānūlh ixlimāpa'ksini', xlaça'n ixcamana' Dios. Lā' a'ntin tapāxqui' Dios quinTāta'ca'n, xlaça'n nā tapāxqui' ixcamana' Dios. ²Lā' chuntza' palh pāxqui'yāuj Dios lā' palh a'kahuāna'ni'yāuj a'ntū quincālimāpa'ksiyāni', nā cāpāxqui'yāuj ixcamana' Dios. ³Lā' palh pāxqui'yāuj Dios, natlahuayāuj ixlimāpa'ksin. Lā' tū' jicslihua' natlōkentaxtūyāuj ixlimāpa'ksin. ⁴Ixlihuākca'n ixcamana' Dios tataxtunqui' de a'ntūn tū' tzey

a'ntūn tlahuacan nac quilhtamacuj. Quina'n tzē nataxtunquiyāuj de a'ntūn tū' tzey, como lipāhuanāuj Dios. ⁵A'ntin takalhlaka'i' que Jesús ū'tza' ixO'kxa' Dios, xmān xlaça'n tzē natataxtunqui' de a'ntūn tū' tzey a'ntūn tlahuacan nac quilhtamacuj.

A'nchin ca'tzican palh Jesucristo ū'tza' ixO'kxa' Dios

⁶Ca'tziyāuj palh Jesús stu'ncua' ixO'kxa' Dios. Chuntza' hualh Dios a'xni'ca' a'kpaxli Jesús. Lā' nā a'xni'ca' Jesús nilh, nā Dios māsu'yulh que xla' ixO'kxa' ixuanī't. Huan Cristo a'nti Dios limānūlh ixlimāpa'ksini', xla' ū'tza' Jesús a'nti a'kpaxli lā' nā nilh nac cruz. Lā' nā huan Espiritu Santo māsu'yu que Jesús ū'tza' ixO'kxa' Dios. Lā' huan Espiritu Santo māsu'yu xmān a'ntū stu'ncua'. ⁷A'nan kalhatu'tun a'ntin tamālacstū'nca que Jesucristo ū'tza' ixO'kxa' Dios. Lā' huan kalhatu'tun xlaça'n: Dios quinTāta'ca'n lā' huan Espiritu Santo lā' nā ū'tza' a'nti huanican Tachihuin. Chu a'cxtim tahuan que Jesucristo ū'tza' ixO'kxa' Dios. ⁸Lā' nac quilhtamacuj a'nan tāpātu'tun catūhuā a'ntūn tamāsu'yu que Jesucristo ū'tza' ixO'kxa' Dios. Huan Espiritu Santo chuntza' quincāmāsu'ni'yāni'. Lā' nā Dios chuntza' māsu'yulh a'xni'ca' Jesús a'kpaxli lā' a'xni'ca' nilh. ⁹Quina'n kalhlaka'iyāuj a'ntūn tamālacstū'nca huan tachi'xcuhui't. Lā' ā'chulā' nakalhlaka'iyāuj a'ntū huan Dios. Lā' Dios mālacstū'nca que Jesús ū'tza' ixO'kxa'. ¹⁰Lā' a'ntin talipāhuan ixO'kxa' Dios, xlaça'n ta'u'cxca'tzi' na ixa'clhcunucca'n palh stu'ncua' a'ntūn takalhlaka'i'. Lā' makapitzin tū' takalhlaka'i' a'nchi Dios hualh palh Jesús ixO'kxa'. Xlaça'n hua'chilh ixtahuan que Dios a'ksa'nini'n como tū' takalhlaka'i'ni't a'ntū Dios hualh ixpālacata ixO'kxa'.

¹¹ Lā' Dios mālacstū'nca palh ū'tza' quincāmaxqui'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu, palh lipāhuanāuj ixO'kxa'. ¹² A'ntin talipāhuan ixO'kxa' Dios, xlaca'n taka'lhi xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā' a'ntin tū' talipāhuan ixO'kxa' Dios, xlaca'n tū' taka'lhi xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

Māstā'ca tapāstacna'

¹³ Quit iccātzo'kni'mā'ni' huā'mā': Hui'xina'n a'nti lipāhua'mpā'na'ntit ixO'kxa' Dios como quit, iclacasqui'n que hui'xina'n naca'tziyā'tit palh ka'lhi'yā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu.

¹⁴ Lā' tū' lacapuhuanāuj a'xni'ca' kalhtō'ka'yāuj, como Dios quincākaxmatāni' palh squi'ni'yāuj chu a'nchī ixtapuhuan. ¹⁵ Lā' palh ca'tziyāuj palh xla' quincākaxmatāni', chuntza' ca'tziyāuj palh xla' naquincāmaxqui'yāni' a'ntū squi'ni'yāuj.

¹⁶ Palh catihuā laktzi'n ā'kalhatin a'nti tlahuamā' lakatin talaclē'i' a'ntū tzē namāspūtūnu'ni'can, chuntza' nalikalhtō'ka' ā'kalhatin lā' xla' naka'lhi xasāsti' ixquilhtamacuj. Chuntza'

nakalhtō'ka' palh huā'mā' talaclē'i' tzē namāspūtūnu'ni'can. Lā' palh huā'mā' talaclē'i' tūla māsputūnu'ni'can, chuntza' tū' iccahuanimā'ni que nalikalhtō'ka'yā'tit por a'nti chuntza' tlahua. ¹⁷ Ixlihuāk a'ntū ko'hua'jua', huāk talaclē'i'. Pero nā a'nan talaclē'i' a'ntūn tzē namāspūtūnu'ni'can.

¹⁸ Ca'tziyāuj que a'nti ixcamana' Dios, xlaca'n tū' tatlahuatākchoko talaclē'i'. Xlaca'n cāmaktaka'lha ixO'kxa' Dios, lā' chuntza' huan ko'ti'ti' tūla nacātlahuani' catūhuā.

¹⁹ Quina'n ca'tziyāuj que tā'tapa'ksiyāuj Dios. Lā' ca'tziyāuj que a'ntin xalanī'n nac quilhtamacuj, xlaca'n cāmāpa'ksī huan ko'ti'ti'.

²⁰ Ca'tziyāuj que ixO'kxa' Dios mini't. Lā' quincāmaxqui'ni'ta'ni' a'nchī nalilakapasāuj a'nti xastu'nca' Dios. Lā' chuhua'j tā'lahui'lāna'uj Jesucristo a'nti ixO'kxa' Dios. Xla' scanā'nca Dios lā' quincāmaxqui'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. ²¹ Quilaksa'tā'n, tū' calipāhuantit nīn tuntū'. Xmān Dios nalipāhua'nā'tit. Amén.

Ixlikalhtu' Carta a'ntūn Tzo'kli San Juan

Ixtakalhlaka'ī' huan xastu'ncua' tachihuīn lā' ixtapāxqui'yāni'n

1 Quit Juan, huan xapuxcu' de huan a'ntūn takalhlaka'ī'. Lā' quit ictzo'kmā' huanmā' carta. Ictzo'knuni'yāni' hui'x, huan tā'tin xapuscāt a'ntī Dios lacsacli, lā' nā mincamana'. Quit lej iccāpāxqui'yāni' hui'xina'n. Lā' tū' xmān quit. Nā cāpāxqui'yāni' hui'xina'n ixlihuākca'n a'ntin talakapasa huan xastu'ncua' tachihuīn. ²Lāpāxqui'yāuj como quilihuākca'n kalhlaka'ī'yāuj huan xastu'ncua' tachihuīn, a'ntūn tū' maktin catisputli. ³Caquincāsicua'lanālini' Dios quinTāta'ca'n lā' Jesucristo ixO'kxa' Dios. Lā' caquincātalakalhu'mani'. Lā' caquincātamātza'ta'ti'ni'ni' qui'a'clhunucca'n. Lā' chuntza' quina'n xa'nca nakalhlaka'ī'yāuj huan xastu'ncua' tachihuīn, lā' lej nalāpāxqui'yāuj.

⁴Lej iclipāxuhualh a'xni'ca' icca'tzilh que ā'makapitzin mincamana' talahui'lāna' chu a'nchī huan xastu'ncua' tachihuīn, chuntza' hua'chi māpa'ksini'lh Dios quinTāta'ca'n. ⁵Lā' chuhua'j tā'tin, icuaniyāni' que nalāpāxqui'yāuj quilihuākca'n quina'n. Huā'mā' tū' xasāsti' limāpa'ksin. Chu ū'tza' a'ntū quincātamāca'tzīnini' a'xni'ca' chū'cus kalhlaka'ī'uj. ⁶Palh pāxqui'yāuj Dios, natlahuayāuj a'ntū Dios quincālimāpa'ksiyāni'. Xla' māpa'ksini'lh que nacāpāxqui'yāuj ā'makapitzin. Ū'tza' huā'mā' cātahuanini'ta'ni' a'xni'ca' chū'cus kalhlaka'ī'tit.

Makapitzin ixta'a'kxokonun'

⁷Chuhua'j lhūhua' a'kxokonun'ni'n talatlā'huan nac cā'quilhtamacuj. Xlaca'n tahuhan que tū' stu'ncua' palh lacatuncuilh nac huā'mā' quilhtamacuj huan Jesucristo a'ntī Dios limānūlh ixlimāpa'ksini'. A'ntin tahuhan huā'mā', xlaca'n a'kxokonun'ni'n lā' ixtā'ca'tzani'n Cristo. ⁸Cuenta catla'hua'tit que tū' chu nasputa a'ntū liscujpā'nantit. Cuenta catla'hua'tit como maklhtini'ncu'tunā'tit ixlihuāk a'ntū Dios nacāmaxqui'yāni' hua'chi mintatljaca'n.

⁹A'ntūn takalhlaka'ī' ā'makapitzin tū' xmān a'ntū Cristo māsuyulh. Nā xlaca'n tamāsu'yucu'tun ā'lakatin limāscā'tin. Xlaca'n tū' lej stu'ncua' tatā'latlā'huan Dios. A'ntin takalhlaka'ī' xmān a'ntū Cristo māsuyulh, ixlistu'ncua' xlaca'n tatā'latlā'huan Dios quinTāta'ca'n lā' ixO'kxa' Dios. ¹⁰Palh cālakmināni' hui'xina'n ā'catihuā a'ntin tamāsu'yu a'ntūn tū' chu lakatin con a'ntū māsuyulh Cristo, tū' nacāmānū'yā'tit na minchicca'n. Lā' tū' nacāhuani'yā'tit: “Dios ca'cā'o'kska'lhini'”. ¹¹Palh hui'xina'n nacāhuani'yā'tit: “Dios ca'cā'o'kska'lhini'”, lā' chuntza' cātā'tlahuapā'nantit a'ntūn tū' tzey.

Macā'nca saludos

¹²Lhūhua'cus ti'anān a'ntū iccāhuanicu'tunāni'. Pero tū' ictzo'kcu'tun nac lakatin carta. Iccālaka'ncu'tunāni' hui'xina'n lā' iccātā'chihuīna'ncu'tunāni' calacan. Chuntza' lej nalipāxuhuyāuj.

¹³Tamacā'ni'yāni' saludos ixcamana' mintā'tin xapuscāt a'ntī Dios lacsacni't.

Ixlīkalhtu'tun Carta a'ntūn Tzo'kli San Juan

Māka'tli'ca huan Gayo

1 Quit Juan, huan xapuxcu' huan a'ntūn takalhlaka'i'. Lā' quit ictzo'kmā' huanmā' carta. Quit ictzo'knuni'yāni' hui'x, Gayo. Quit lej icpāxqui'yāni' hui'x.

²Tā'tin, quit icca'tzī que xa'nca latlā'hua'na' na ixtej Dios. Lā' icsqui'ni' Dios que xa'nca ca'a'ni'ni'n ixlihuāk lā' tū' ca't'tza'ca'nti. ³A'makapitzin tā'timīn tachinī't. Lā' quintahuanini't que hui'x latlā'hua'na' chu a'nchī huan xastu'ncua' tachihuīn. Lā' huā'mā' lej iclipāxuhualh. ⁴Lā' pō'ktu lej icpāxuhua a'xni'ca' quihuanican que quincamana' talatlā'huan chu a'nchī huan xastu'ncua' tachihuīn.

⁵Tā'tin, hui'x cāmaktāyani'ta' huan tā'timīn a'ntīn tachā'ni't a'ntza' a'yuj tū' ixcalakapasa'. Chuntza' tlaha'ya' a'ntūn tzey. ⁶A'makapitzin tataspi'tni't de a'ntza'. Lā' xla'ca'n tatā'chihuīna'lh a'nti ixtatakēstokni't huā'tzā' para natamācā'tanī Dios. Lā' cāhuanica a'nchī hui'x cāpāxqui'ya' ā'makapitzin. Lā' cacāmaktāyapala' a'xni'ca' natachā'mpala a'ntza'. Cacāma'xqui' a'ntū natamaclacasqui'n para ixtejca'n como xla'ca'n tatā'scujmā'na Dios. Cacāmaktāya' chu a'nchī Dios lacasqui'n. ⁷Xla'ca'n tataxtunī't tatā'scuja Jesucristo. Lā' tuntū' tamaklhtini'ncu'tulh de a'ntin tū' takalhlaka'i'. ⁸U'tza' quina'n nacālimaktāyayāuj. Lā' chuntza' hua'chilh nacātā'māsu'yuyāuj huan xastu'ncua' tachihuīn.

Tū' tzey a'nchī ixlahuī' huan Diótreres

⁹Quit iccāmacā'ni'nī't kalhtin carta a'ntin tatakēstoka a'ntza' nac

litokpān. Pero huan Diótreres, como xla' lacu'tun xamāpa'ksini' a'ntza', xla' tū' qui'a'kahuāna'ni'lh. ¹⁰Lā' chuntza' a'xni'ca' na'icchā'n a'ntza' na'icchihuīna'n na milacapūna'n ixpālacata a'ntū tlahuamā' Diótreres. Xla' quincālī'a'ksa'ni'ni'nāni' de a'ntin tū' stu'ncua' lā' quincā'a'ksa'nāni'. Lā' tū' xmān huā'mā'. Xla' tū' cāmānū na ixchic huan tā'timīn a'ntin tachinācha'. Lā' tū' cāmaktēka que ā'makapitzin natamānū na ixchicca'n. Lā' a'ntin tamānūcu'tun, Diótreres cāmātuxtekē de a'nlhān tatakēstoka.

¹¹Tā'tin, tū' cacāmaksca'tti a'ntin tatlaha a'ntūn tū' tzey. Cacāmaksca'tti a'ntin tatlaha a'ntūn tzey. A'ntin tatlaha a'ntūn tzey, xla'ca'n tatā'tapa'ksi Dios. A'ntin tatlaha a'ntūn tū' tzey, xla'ca'n tū' talakapasa Dios.

Tzeyā chi'xcu' ixuanī't huan Demetrio

¹²Lhūhua' a'ntin tahaun que Demetrio tzeyā chi'xcu'. Lā' tasu'yu que xla' latlā'huan chu a'nchī huan xastu'ncua' tachihuīn. Lā' nā quit icuan que lilacatejtin latlā'huan. Lā' hui'x ca'tziya' que quit icuan a'ntū stu'ncua'.

Macā'nca saludos

¹³Quit lejcus lhūhua' icuanicu'tunāni'. Pero tū' ictzo'kcu'tun huā' nac carta. ¹⁴Palaj ica'ncu'tunācha' na'iclaktzi'nāni'. Lā' chuntza' nakalhachihuīna'nāuj māni' quina'n.

¹⁵Dios camātza'ta'ti'lh mi'a'clhcunuc. Ixlihuākca'n mi'amigos tamacā'ni'yāni' saludos. Lā' nacāsalarlī'ya' ixlihuākca'n huan amigosnu' xalanī'n a'ntza'.

Huan Carta a'ntün Tzo'kli San Judas

Judas cāmacā'ni'lh saludos huan a'nti ixtakalhlaka'i'

1 Quit Judas, ixtā'tin Jacobo. Lā' quit ictā'scuja Jesucristo. Quit iccā'tzo'knuni'mā'ni' huā'mā' carta hui'xina'n a'nti Dios cāta'sani'ni'ta'ni'. Dios quinTāta'ca'n cāpāxqui'yāni' hui'xina'n. Lā' Jesucristo cāmak-taka'lh mā'ni' hui'xina'n. ²Dios cacālakahu'mani' hui'xina'n. Lā' cacāmātza'ta'tini'ni' mi'a'clhcunucca'n. Lā' lej cacāpāxqui'ni' hui'xina'n.

Makapitzin ixtamāsu'yu a'ntün tū' stu'ncua'

2 Pedro 2.1-17

³Tā'timīn, xa'iccā'tzo'knuni'cu'tunāni' hui'xina'n ixpālacata a'nchī Dios cāmāputaxtūni' hui'xina'n lā' nā quina'n chuntza'. Lā' chuhua'j a'nan lakatin catūhuā a'ntū más tasqui'nī na'iccāhuaniyāni'. Lā' ū'tza' iccālitzo'knuni'mā'ni' chuhua'j. Iccāhuaniyāni' que tū' tikalhlaka'i'yā'tit a'ntün tamāsu'yu xla'ca'n a'ntin taxtāpālicu'tun huan limā'sca'tin a'ntū kalhlaka'i'ni'tauj. Huā'mā' limā'sca'tin ū'tza' a'ntū cālīmāmacū'lh ixtachi'xcu'huī't Dios lā' xmān maktin. Lā' tū' maktin catitaxtāpalilh huā'mā' limā'sca'tin. ⁴Makapitzin tūn tū' tzeyā chi'xcu'huīn tatanūni't hua'chi lactzey chi'xcu'huīn na ixlac'lhpu'nanca'n a'ntin takalhlaka'i'. Xla'ca'n tahuan que como Dios lej lakalhu'manini'n, chuntza' kalhatin tzē natlahua chuxatūyā talaclē'i' a'ntün tlahuacu'tun. Huā'mā' tū' stu'ncua'. Lā' tū' stu'ncua' ixlimā'sca'tinca'n ixpālacata huan Māpa'ksini' Jesucristo. Lejtza' makān tatzō'kni' na ixtachi'huīn Dios que

nacāmāclē'nican huan tachi'xcu'huī't a'ntin tatlaha chuntza'.

⁵A'yuj hui'xina'n ca'tziyā'tittza', na'iccāmāpāstaqui'yāni' a'ntū Dios tlahualh makāntza'. Dios cāmāxtulh huan israelitas nac huan xcānsipej a'nlhā huanican Egipto. Lā' ā'cālistān ā'makapitzin tū' takalhlaka'i'lh palh stu'ncua' a'ntū Dios hualh. Lā' ū'tza' Dios cālīmānilh. ⁶Nā capāstactit huan ángeles. A'makapitzin de xla'ca'n, como tū' tatlōkentaxtūcu'tulh a'ntū cālīmāmacū'lh Dios, xla'ca'n tataxtulh de nac a'kapūn a'nlhā ixtahui'lāna'ncha'. Lā' ū'tza' Dios cālīchī'ni't a'nlhā cā'pucsua' hasta a'xni'ca' huan ā'xmān chí'chini' a'xni'ca' nacāmāclē'ni' Dios. ⁷Nā capāstactit a'ntün cāpātle'keni'lh Sodoma lā' Gomorra lā' ā'makapitzin cā'lacchicni' a'ntū ixtahui'lāna' pājtzū. Nā xalanī'n nac huā' tamā'na cā'lacchicni', nā ixtatlahua a'ntün tū' tzey. Ixtatlahua talākālhi'n. Lā' ixtalātā'tahui'la huan chí'xcu'huī'n. Lā' ū'tza' talīnilh nac huan macscut a'ntū cāmāspūtūlh huā' tamā'na cā'lacchicni'. Chuntza' māchekxīcan que natapātīni'n para pō'ktu nac cā'macscutnu' xla'ca'n a'ntin talakapasa ixtej Dios pero tataxtutāyani't.

⁸Nā chuntza' huā' tamā'na chí'xcu'huīn a'ntin cātāmāsu'ni'cu'tunāni' a'ntün tū' stu'ncua'. Xla'ca'n talakahuāna'n. Lā' tahuan palh Dios cālītā'chihuīna'n huan talakahuān. Lā' ū'tza' talīpuhuan que tzē natatlahua talākālhi'n. Talakmaka'n ixlimāpa'ksin Dios. Lā' cachihuā talīchihuīna'n huan ángeles. ⁹Lā' nā nīn Miguel, a'nti xapuxcu' ángeles, nīn xla' tū' chuntza' tlahualh. A'xni'ca' xla' tā'lal huan ko'ti'ti' lā' talālīsta'lal ixmacni' Moisés, Miguel tū' li'a'ksanīni'lh huan ko'ti'ti' por a'ntün tū' tzey ixtachi'huīn. Xmān huanilh: “Dios camāpātīnīni'”. ¹⁰Lā' huā' tamā'na chí'xcu'huīn a'ntin cātāmāsu'ni'cu'tunāni' hui'xina'n, xla'ca'n

cachihuā talīchihuīna'n a'ntūn tū' tamāchekxī. Xlaca'n hua'chi animales, como tū' tapāstaca Dios. Tatlahuakō' ixlihuāk huan tūn tū' tzey a'ntū xlaca'n talacasqui'n. Lā' ū'tza' nacālimāpātīni Dios.

¹¹ Xlaca'n natapātīni'n como talatlā'huan hua'chi Caín a'ntīn tū' a'kahuāna'ni'cu'tulh Dios. Lā' talī'a'ca'a'n tatlahua a'ntūn tū' tzey como tatlajacu'tun tumīn. Lā' chuntza' tlhualh Balaam. Lā' nā xlaca'n lej laxumpi hua'chi Coré. Xla' maknīca. Lā' nā xlaca'n nacāmāpātīnīcan. ¹² Līmāxana' a'nchī cātata'huā'yanāni' hui'xina'n a'nlhā takēstoknī'ta'ntit hui'xina'n. Xlaca'n tzej tahuā'yancu'tun lā' tako'tcu'tun. Lā' tū' tapāstaca ā'makapitzīn. Xlaca'n tuntū' ixtapalhca'n. Xlaca'n hua'chi poklhuu' a'ntū lē'n huan ū'ni', lā' tū' lē'n xcān. Xlaca'n hua'chi huan qui'hui' a'ntūn tū' tamāstā' ixtō'ca'tca'n a'xni'ca' ixpūlan. Lā' como tascōhuani't ū'tza' cālītampu'lhucan. ¹³ Xlaca'n hua'chi huan xasipej mar a'ntū lē'n huan pa'lhma'. Līmāxana' a'ntū xlaca'n tatlahua. Xlaca'n hua'chi sta'cu a'ntūn tū'tza' a'mā' na ixtej. Dios nacāmāpātīni para pō'ktu a'nlhā lej cā'pucsua'.

¹⁴ Makāntza' Enoc cālīchihuīna'lh huan chī'xcuhui'n a'ntīn tū' tzey. Lā' Enoc ixlīkalhatojon ixuanī't i'xū'yātā'natna' Adán. Lā' Enoc hualh: "Huan Māpa'ksini' Dios namin lā' nacātā'min lakalhūhua' mil ángeles. ¹⁵ Namin nacājuzgarli ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't. Lā' nacāmālaclē'nikō' ixlihuākca'n a'ntīn tū' lactzey por ixlihuāk a'ntūn tatlahuani't a'ntūn tū' tzey lā' nā a'nchī cachihuā talīchihuīna'ni't Dios". ¹⁶ Huā' tamā'na chī'xcuhui'n talē'ksa'n ā'makapitzīn. Tū' lipāxūj tahuī'lāna'. Tahuī'lāna' chu a'nchī ixtapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey. Lā' talīka'tla'jca'tzi a'xni'ca' tachihuīna'n.

Xa'nca tatā'chihuīna'n ā'makapitzīn xmān como xlaca'n talacasqui'n tumīn.

Cāmaxqui'ca tapāstacna' xlaca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'

¹⁷ Lā' hui'xina'n tā'timīn, capāstac-tit a'ntūn tahualh xapū'la ixapóstoles quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo. ¹⁸ Xlaca'n tahualh: "A'xni'ca' nasputa huan quilh-tamacuj, natamin chī'xcuhui'n a'ntī natalīlaktzī'n a'ntū ixla' Dios. Lā' natalahui'la chu a'nchī ixtapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey". ¹⁹ U'tunu'n huā' tamā'na chī'xcuhui'n a'ntīn tamālacpitzī huan a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' talatlā'huan chu a'nchī xmān ixtapuhuanca'n. Lā' tū' taka'lhī huan Espírītu Santo.

²⁰ Lā' hui'xina'n tā'timīn, ā'chulā' xa'nca cakalhlaka'ī'tit huan Jesucristo chuntza' hua'chi Dios quincāmāsu'ni'nī'ta'ni'. Lā' cakalhtō'ka'tit con ixlīmāpa'ksin Espírītu Santo. ²¹ Lā' calatahui'la'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n, lā' chuntza' na'u'cxca'tziyā'tit a'nchī Dios cāpāxqui'yāni'. Caka'lhītit hasta que Jesucristo nacālē'nāni' nac a'kapūn a'nlhā natahui'layā'tit para pō'ktu. Xla' natlahua huā'mā' como lej cālakalhu'manāni'.

²² Cacālakalhu'ma'ntit xlaca'n a'ntīn tapuhuanā'na que chō'la tū' stu'ncua' a'ntūn takalhlaka'ī'lh. ²³ Lā' hui'xina'n cacāmāpūtaxtūtītit ā'makapitzīn hua'chilh ixcāmā'xtūtītit de nac cā'macscutnu'. Lā' cacālakalhu'ma'ntit ā'makapitzīn a'ntī lej tatlahua talaclē'ī'. Lā' cajicua'ntit tū' natlahua'yā'tit talaclē'ī' hua'chi xlaca'n. Hua'chilh tzē ixcāpasāni' ixtalaclē'ī'ca'n xlaca'n.

Māka'tlī'ca Dios

²⁴ Dios tzē nacāmaktāyayāni' hui'xina'n. Lā' chuntza' tū' catitlahua'tit talaclē'ī'. Xla' nacālē'nāni' a'nlhā xla' hui'lacha' nac a'kapūn. A'ntza' lipāxūj nalatahui'la'yā'tit como tuntū' cati'a'nalh

a'ntūn tzē nacātalī'a'ksa'nīni'nāni'
 hui'xina'n. ²⁵QuinDiosca'n xmān
 kalhatin Dios. Xla' quincāmāpū-
 taxtūyāni' como quiMāpa'ksīni'ca'n
 Jesucristo niñh por quina'n. Lā' xla'
 camāka'tlī'ca lā' ca'a'cnīni'ni'ca. Xla'

cāmāpa'ksikō' ixlihuāk. Lā' ixka'lhikō'
 ixlihuāk huan limāpa'ksin a'xni'ca'
 tūna'j ixtzucu huan quilhtamacuj lā'
 ka'lhikō'cus chuhua'j lā' naka'lhikō'
 ixlihuāk huan limāpa'ksin para pō'ktu.
 Amén.

Jesucristo Māca'tzinilh San Juan a'ntū Napātle'ke

Jesucristo māsu'yulh a'ntūn tatzō'kni' nac huā'mā' libro

1 Tatzō'kni' nac huā'mā' libro a'ntū māsu'yulh Jesucristo. Dios hualh huā' tamā'na catūhuā como ixlacasqui'n Jesucristo icāmāsu'ni'lh ixtachi'xcuhui't Dios a'ntū palaj napātle'ke. Lā' nā quit, Juan, nā ictapa'ksi con Dios. Jesucristo quilakmacamilh huan ixángel para naquimāca'tzīnī huā' tamā'na catūhuā. ²Quit icmālacstū'ncō'ni't ixlīhuāk a'ntū iclaktzi'nī't. A'tza' ictzo'ka a'ntū Dios quimāca'tzīnīlh. U'tza' a'ntū Jesucristo māsu'yulh.

³Līpāxūj a'ntī natahuan huan tachi-huīn a'ntūn tatzō'kni' nac huā'mā' libro. Lā' lej līpāxūj a'ntīn takaxmata lā' ta'a'kahuāna'ni' huā' tamā'na tachi-huīn a'ntū līmālacsu'yuca a'ntū napātle'ke. Lā' tū'tza' lej lātma'j a'xni'ca' napātle'ke huā'mā'.

Juan cātzo'knuni'lh xalanī'n nac lakatojon cāl'acchicni'

⁴Quit, Juan, iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n a'ntī ixtachi'xcuhui't Dios xalanī'n nac lakatojon cāl'acchicni' nac Asia. Dios cacāsīcua'lanālīni' hui'xina'n lā' xa'nca cacā'a'ni'ni'ni'. Dios, ū'tza' a'ntī hui' lā' pō'ktu ixui' lā' pō'ktu natahui'la. Lā' nā cacāsīcua'lanālīni' hui'xina'n huan Espīritu Santo. U'tza' a'ntī tasu'yu hua'chi lakatojon pūmaksko na ixlacapūn huan pūtahui'lh a'ntū ixpūmāpa'ksīn Dios. ⁵Lā' cacāsīcua'lanālīni' hui'xina'n Jesucristo, a'ntī māsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua'. Māni' xla' a'ntī xapū'la lakahuanchokolh. Lā' xla' cāmāpa'ksi huan reyes xalanī'n nac quilhtamacuj. Xla' quincāpāxqui'yāni' lā' xla' nīlh para naquincāxapani'yāni'

ixlīhuāk quincālaclē'i'ca'n. ⁶Xla' quincālacsacui'linī'ta'ni' para natā'māpa'ksīni'nāuj. Lā' quincāmaxqui'nī'ta'ni' lakatin quilītlōtca'n a'ntū mācā'tanican Dios a'ntī ixTāta'. Lā' ca'a'cnīni'ni'ca Jesucristo. Lā' xla' camāpa'ksīni'lh para pō'ktu. Amén.

⁷Lā' nalaktzi'ncan a'nchī xla' nayujāchi de nac a'kapūn lā' namin nac cā'poklhuu'. Lā' ixlīhuākca'n natalaktzi'n. Lā' nā natalaktzi'n a'ntīn taxtokohua'ca'lh nac cruz. Lā' ixlīhuāk tachi'xcuhui't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj lej natalakaputza por ixpālacata. Lā' chuntza' napātle'ke. Amén.

⁸Lā' chihuīna'lh huan Māpa'ksīni' Dios a'ntī ka'lhikō' ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn, lā' a'ntī hui' lā' pō'ktu ixui' lā' pō'ktu natahui'la. Xla' hualh: “Lā' quit hua'chi huan letra A a'ntū litzucu huan alfabeto lā' hua'chi huan letra Z a'ntū ixlī'a'ksputni', como quit xa'icui'tza' a'xni'ca' tzuculh ixlīhuāk, lā' na'ictahui'lacus hasta a'xni'ca' na'a'kspukō' ixlīhuāk”.

Juan lakachuyalh

⁹Lā' quit, Juan, mīntā'tinca'n hui'xina'n. Lā' quina'n tapa'ksiyāuj con Jesucristo. Quit iccātā'pātīni'māni' hui'xina'n lā' iccātā'tāyani'yāni' con hui'xina'n por ixpālacata Jesucristo. Quit quimacaminca para na'ictachoko hua'chi tachi'n nac Patmos a'ntū pitzina'j ti'ya't na ixpu'nan mar. Quinchī'pacanī't como xa'icmāsu'yuni't ixtachihuīn Dios lā' a'ntū ixlīstu'ncua' ixpālacata Jesucristo. ¹⁰Lakatin chi'chini' a'ntū pū'a'cnīni'ni'can Jesucristo, icu'cxca'tzilh huan ixlīmāpa'ksīn Espīritu Santo. Lā' ickaxmatli lakatin lej palha' tachihuīn na quinkēn. U'tza' hua'chi lakatin trompeta a'ntū lej palha' kaxmatcan ¹¹lā' quihuānīlh:

—Quit hua'chi huan letra A a'ntū litzucu huan alfabeto, lā' hua'chi huan letra Z a'ntū ixlī'a'kspuṭni'. Catzo'kti a'ntū nalaktzi'na' lā' nacāmacapini'ya' huan ca'psnat huan ixtachi'xcuhui't Dios nac lakatojon cā'lacchicni'. Cacāmacapi nac Efeso lā' nac Esmirna lā' nac Pérgamo lā' nac Tiatira lā' nac Sardis lā' nac Filadelfia lā' nac Laodicea —quihuanica.

¹²Lā' ictalakspi'tli para na'iclaktzi'n tichūn quintā'chihuina'lh. Lā' iccālak-tzi'lh tāyana' kantojon pūmaksko de oro. ¹³Lā' na ixlac'hpu'nan huan pūmaksko, ixyā kalhatin a'nti ixtasu'yu hua'chi chi'xcu'. Lā' ixluxu' pūlh mā'n ixuani't lā' ixchā'n hasta na ixtojon. Lā' ixka'lhī kantiñ ixlichī'cān de oro na ixcu'xan. ¹⁴Lā' ixyaj' smu'yonko' ixuani't hua'chi ixchi'xit borrego lā' hua'chi miqūi. Lā' ixlakastapun ixtasu'yu hua'chi xalamana' huan macscut. ¹⁵Ixtojon i'xkaka hua'chi licā'n tzej xapaxni' a'ntū ixcāx'tlahuacani't nac lakatin pūlhcuyn. Lā' a'xni'ca' ixchihuina'n, ixmacasa'nan hua'chi a'nlhā yujtāya xcān. ¹⁶Lā' na ixmacacāna'j ixcālēmā' huan lakatojon sta'cu. Lā' na ixquilhni' taxtulh kentiñ espada sta'ya'nca' kēstītu'. Lā' nā ixlacan huan chi'xcu' i'xkaka hua'chi chi'chini' a'xni'ca' tastu'nūta.

¹⁷Lā' a'xni'ca' iclaktzi'lh quit ica'kā'lh na ixtojon hua'chi kalhatin nin. Lā' xla' quixa'malh con ixmacacāna'j lā' quihuanilh:

—Tū' cajicua'. Quit huan Xapū'la lā' huan A'xmān. ¹⁸Quit xalakahuan. Quit xa'icnini't lā' chuhua'j xalakahuan quit para pō'ktu. Lā' quit icka'lhī limāpa'ksin de huan linin lā' a'nlhā cā'linin. ¹⁹Lā' catzo'kti a'ntū hui'x laktzi'nī'ta' lā' a'ntū pāt'le'kemā' lā' a'ntū napāt'le'ke. ²⁰Tatzē'knī't a'ntū huanicu'tun huan lakatojon sta'cu a'ntū hui'x la'ktzi' na quimacacāna'j. Lā' nā tatzē'knī't a'ntū huanicu'tun huan lakatojon pūmaksko de oro. A'ntū huanicu'tun, ū'tza'

huā'mā': Huan lakatojon sta'cu, ū'tunu'n huan xanapuxcu'nu' huan lakatojon litokpānna'. Lā' huan lakatojon pūmaksko ū'tza' huan quintachi'xcuhui't nac lakatojon cā'lacchicni'.

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanīn nac Efeso

2 Lā' nā quihuanilh:
—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Efeso a'ntin tatapa'ksi con Dios: “U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'nti cālēmā' huan lakatojon sta'cu na ixmacacāna'j, lā' latlā'huan na ixlac'hpu'nanca'n huan lakatojon pūmaksko de oro. Xla' huan:

²Quit icca'tzi' ixlīhuāk a'ntū tlahuani'ta'ntit hui'xina'n. Quit icca'tzi' palh lej scujni'ta'ntit lā' tāyani'nī'ta'ntit lā' tū' jiclhua'nī'ta'ntit. Lā' quit icca'tzi' a'nchī hui'xina'n cāta'la'yā'tit huan tūn tū' tzeyā chi'xcuhui'n. Lā' a'ntin tahanan palh māni' xlaca'n apóstoles, hui'xina'n xa'nca cuenta tlahua'tit para naca'tziyā'tit palh stu'nca' o tū'. Lā' chuntza' hui'xina'n lica'tzīnī'ta'ntit que makapitzin xlaca'n xmān ta'axkokonu'n.

³Hui'xina'n tāyani'nī'ta'ntit. Lā' pātini'nī'ta'ntit por quimpālacata. Lā' tū' jiclhua'nī'ta'ntit. ⁴Lā' ayuj tlahuakō'yā'tit ixlīhuāk huā'mā', pero a'nan catūhuā a'ntūn tū' iclakati a'nchī tlahua'yā'tit hui'xina'n. Lā' ū'tza' huā'mā': Hui'xina'n tū'tza' quilāpāxqui'yāuj hua'chi xapū'la. ⁵Capāstacna'ntit a'nchī ixquilāpāxqui'yāuj xa'nca hui'xina'n xapū'la. Lā' chuhua'j tū'tza' quilāpāxqui'yāuj chuntza'. Chuhua'j caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' catlahua'tit a'nchī ixtlahua'yā'tit xapū'la. Lā' palh tū' nextāpalī'yā'tit mintapāstacna'ca'n, quit na'iccālakmināni' hui'xina'n

lā' na'icmāpānū huan pūmaksko de na milaclhni'ca'n. ⁶Lā' lej tzey a'nchī hui'xina'n ca'tzalaktzī'nā'tit a'ntūn tatlahua ā'makapitzin a'nti cāhuanican nicolaítas chuntza' hua'chi quit icca'tzalaktzī'n.

⁷Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhui't Dios. A'ntin tatlahua'n, quit na'iccāmakxtekatza' para natahua' ixtō'cat qui'hui' a'ntū māsā' xasāsti' quilhtamacuj. U'tza' a'ntū yā na ixhuerta Dios".

**U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo
cāmāca'tzinilh xalani'n nac Esmirna**

⁸Lā' nā huan Espíritu Santo quihuanilh:

—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalani'n nac Esmirna a'ntin tatapa'ksi con Dios: “U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'nti xapū'la lā' ā'xmān, a'nti nīlh lā' lakahuanchokolh. Xla' huan:

⁹Quit icca'tzī a'nchī lipātini'mpā'na'ntit hui'xina'n. Lā' quit icca'tzī que hui'xina'n lacpobresni'. Lā' a'yuj lacpobresni' hui'xina'n, ka'lhī'yā'tit a'ntū lej ixtapalh. Lā' quit icca'tzī a'nchī cātālī'a'ksa'nāni' hui'xina'n a'ntin tahuan que xla'ca'n israelitas lā' xmān ta'a'kxokonu'n. Xla'ca'n tatapa'ksi con huan ko'ti'ti'. ¹⁰Lā' tū' cajicua'ni'tit hui'xina'n a'ntū nacāpātle'keni'yāni'. Huan ko'ti'ti' nacātamāchī'nini'nāni' hui'xina'n, como xla' lacasqui'n que hui'xina'n nataxtutāyayā'tit de na ixtej Dios. Hui'xina'n napātini'nā'tit lakacāuj chi'chini'. Naquilākahlaka'ī'yāuj hui'xina'n xmān quit hasta a'xni'ca' nani'yā'tit. Lā' quit na'iccāmakxtekāni' natanūyā'tit nac a'kapūn.

¹¹Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhui't

Dios. A'ntin tatlahua'n, xla'ca'n tū' catitapātini'lh huan nac pūpātīn".

**U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo
cāmāca'tzinilh xalani'n nac Pérgamo**

¹²Lā' nā huan Espíritu Santo quihuanilh:

—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalani'n nac Pérgamo a'ntin tatapa'ksi con Dios: “U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'nti ka'lhī espada sta'ya'nca' kēstītu'. Xla' huan:

¹³Quit icca'tzī ixlihuāk a'ntū tlahuani'ta'ntit hui'xina'n. Lā' icca'tzī a'nlhā hui'lā'na'ntit. Hui'lā'na'ntit a'nlhā māpa'ksini'n huan ko'ti'ti'. Lā' a'yuj hui'lā'na'nchipitit hui'xina'n, pero quilā'a'kahuāna'ni'yāuj. Lā' na mixcānsipejca'n a'ntza' hui' huan ko'ti'ti'. A'ntza' maknīca huan Antipas a'nti xa'nca ixmāsu'yu por quimpālacata. Lā' hui'xina'n tū' kalhtatzē'ktit palh xmān quit quilā'a'kahuāna'ni'yāuj. ¹⁴Lā' a'yuj chuntza' tlahua'tit tzey, a'nampala catūhuā a'ntū tlahua'yā'tit hui'xina'n lā' quit tū' quimini'ni'. Makapitzin de hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū ixmāsu'yu huan Balaam. Xla' chihuīna'maxqui'lh huan Balac que cacāmātlahuīlh huan israelitas a'ntūn tū' tzey. Lā' huan Balac cāchihuīna'maxqui'lh para que tzē natahua' catūhuā a'ntū cāmālacnūni'cani'ttza' huan ídolos. Lā' nā cāchihuīna'maxqui'lh palh tzē ixtatā'htatalh huan ā'makxtumnu' puncan. ¹⁵Lā' nā makapitzin de hui'xina'n tū' makxtekcū'tunā'tit a'ntū tamāsu'yu huan nicolaítasna'. Lā' tū' tzey a'ntū xla'ca'n tamasu'yu. ¹⁶Caxtāpālī'tit mintapāstacna'ca'n. Lā' palh tū' nextāpālī'yā'tit, quit na'iccālakmimpalayāni' lā' quit na'iccātā'lasta'la xla'ca'n

a'ntin takalhla' i' hua'chi huan nicolaítasna'. Na'iccātlātucsa con huan espada a'ntün taxtu na quinquilhni'.

¹⁷ Xa'nca caxapa'ttit a'ntü huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhui't Dios. Lā' a'ntin tatlajana'n, quit na'iccāmaxqui' macsti'na'j ixlīhua'tca'n hua'chi huan maná a'ntü macamincha' nac a'kapün lā' a'ntün tü' lakapascan. Lā' nā na'iccāmaxqui' kalhatunu' de xla'ca'n lakatunu' chihui'x lej smu'yonko' a'nlhā tatz'o'kni' lakatin xasāsti' tacuīni'. Lā' nīn tinti' ca'tzi huanmā' tacuīni', xmān ū'tunu'n a'nti natamaklhtini'n huā'mā' chihui'x".

U'tza' huā'mā' a'ntü Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Tiatira

¹⁸ Huan Espíritu Santo quilhuanilh:

—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Tiatira a'ntin tatapa'ksi con Dios: “U'tza' huā'mā' a'ntü cāhuaniyāni' huan ixO'kxa' Dios a'nti ka'lhī ixlakastapun hua'chi xalamana' macscut lā' ixtojon taxkaka hua'chi tzej xatamāpaxin licā'n. Xla' huan:

¹⁹ Quit icca'tzi a'ntü tlahua'yā'tit hui'xina'n. Quit icca'tzi a'nchi lāpāxqui'yā'tit lā' a'nchi quilā'a'cnīni'ni'yāuj lā' a'nchi quilātā'scujāuj lā' a'nchi tāya'ni'yā'tit. Quit icca'tzi que chuhua'j hui'xina'n tlahua'yā'tit más xatzey lā' tü' hua'chi xapū'la. ²⁰ Lā' a'yuj chuntza' tlahua'yā'tit pero a'nampala lakatin catūhuā a'ntü tlahua'palayā'tit hui'xina'n a'ntü tü' quimīni'ni'. Lā' ū'tza' huā'mā': Hui'xina'n tamakxtekā'tit que cāmāsu'ni'yāni' huan puscāt a'nti huanican Jezabel. Xla' huā'mā' puscāt huan que māsu'yu ixtachihuīn Dios. Tü' stu'nca' a'ntü māsu'yu. Lā' chuntza' cā'a'kxokomā' a'ntin quintakalhla' i'. Lā'

ū'tza' talitlahua a'ntün tü' tzey xla'ca'n a'ntin tatapa'ksi con quit. Tatā'lhata ā'makxtum pusan lā' tahua' a'ntü cālē'ksajui'cani't huan ídolos. ²¹ Quit xa'icka'lhimā' palh huan puscāt i'xtāpalilh ixtapāstacna', pero xla' tü' makxteku'tun a'ntün tü' tzey. ²² Lā' ū'tza' quit na'iclitlahua que ca'itza'ca'nli huan puscāt. Lā' xla' natamā' na ixtama' lā' napātini'n. Lā' ixtatā'chihuīni' nā xla'ca'n lej lhūhua' natapātini'n. Chuntza' na'iclitlahua palh xla'ca'n tü' tamakxteka tatlahua a'ntün tü' tzey. ²³ Lā' nā na'iccāmakni' ixcamana' huanmā' puscāt. Chuntza' nataca'tzīkō' ixlīhuākca'n a'ntin quintatā'tapa'ksi quit iclakapaskō' huan ixtapāstacna'ca'n lā' ixtapuhuānca'n chi'xcuhui'n. Lā' quit na'iccāmāpalayāni' chā'tunu' de hui'xina'n chu a'nchi tlahuani'ta'ntit ixlīhuāk catūhuā. ²⁴ Chuhua'j macsti'na'j na'iccāhuaniyāni' ā'makapitzin de hui'xina'n xalanī'n nac Tiatira. Na'iccāhuaniyāni' macsti'na'j hui'xina'n a'ntin tü' stālani'ni'ta'ntit huan a'ntü māsu'yu huan puscāt Jezabel lā' tü' maksca'tni'ta'ntit a'ntü ixtapuhuān huan ko'ti'ti' chu a'nchi huan Jezabel. Quit tü' iccāhuaniyāni' que hui'xina'n catlahua'pala'tit ā'lakatin catūhuā. ²⁵ Xmān iccāhuaniyāni' hui'xina'n que tü' maktin catamakxtektit de kalhla' i'yā'tit a'ntü ixlīstu'nca' hasta a'xni'ca' lhānīn na'icmimpala quit. ²⁶ A'ntin tatlajana'n lā' quinta'a'kahuāna'ni' hasta a'xni'ca' nasputa ixquilhtamacujca'n, quit na'iccāmaxqui' huan limāpa'ksin. Lā' xla'ca'n natamāpa'ksini'n ixlīhuāk de huan xcānsipejni'. ²⁷ Na'iccāmaxqui' huan limāpa'ksin

a'ntū quimaxquī'nī't quinTāta'. Lā' xluca'n līpalha' natamāpa'ksī huan xcānsipejni'. Lā' natamālakuani a'ntīn tatā'lāsta'la chuntza' hua'chi kalhatin a'xni'ca' pa'klha pātin xālu de tla'ma'nc hasta lacpītzin nataxtu xatalakpa'klhni'. ²⁸Lā' nā xluca'n na'iccāmaxquī' huan mātuncuīnī' sta'cu.

²⁹Cakaxpa'ttit xa'nca a'ntū huan Espīritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhui't Dios”.

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzinilh xalani'n nac Sardis

3 Huan Espīritu Santo quihuanih: —Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalani'n nac Sardis a'ntīn tatapa'ksī con Dios: “U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī macā'n huan Espīritu Santo nac huan lakatojon cā'lacchicni' lā' a'ntī cālē'mā' huan lakatojon sta'cu. Xla' huan:

Quit icca'tzī a'ntū tlahua'yā'tit hui'xina'n. Lā' a'yuj huancan que hui'xina'n xalakahuan pero quit iccālaktzi'nāni' hua'chi xanīni'n.

²Lej skalalh catahui'la'tit. Lā' ā'chulā' ca'a'kahuāna'ni'tit Dios. Palh tū' na'a'kahuāna'ni'yā'tit ā'chulā', hui'xina'n chō'la chu maktin napātza'nkāyā'tit Dios.

³Capāstactit a'ntū cāmāsu'ni'ni' lā' a'ntū kaxpa'tni'ta'ntit. Ca'a'kahuāna'ni'tit lā' caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n. Palh tū' skalalh natahui'layā'tit, quit na'icmin chu līmaktin hua'chi kalhatin ka'lhāna'. Tū' ca'tzīcan lhānīn naka'lhāna'n. Lā' tū' catīca'tzītī a'xni'ca' na'icchin quit. ⁴Lā' xmān makapitzīn de hui'xina'n a'ntīn tū' tatonkopūnī'ta'ntit. Lā' xluca'n naquintatā'latā'kchoko. Lā' natalhakā'nan con huan xasmu'yonko' ixtalhakā'nca'n. Lā' chuntza' līmakuan como xluca'n

tatlahua a'ntū xatzey na ixlacapūn Dios. ⁵Lā' a'ntīn tatlajana'n, xluca'n natalhakā' xasmu'yonko' ixtalhakā'nca'n. Lā' quit tū' icticāxapanī'lh ixtacuīni'ca'n de huan nac libro a'nlhā cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquillhtamacujca'n. Lā' na'icuan na ixlacapūn quinTāta' lā' na ixlacapūnca'n ixāngeles que xluca'n tatapa'ksī con quit.

⁶Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espīritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhui't Dios”.

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzinilh xalani'n nac Filadelfia

⁷Huan Espīritu Santo quihuanih:

—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalani'n nac Filadelfia a'ntīn tatapa'ksī con Dios: “U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī lej tzey. Lā' xla' xmān huan a'ntū ixlistu'ncua'. Xla' ū'tza' ka'lhī huan llave a'ntū ixka'lhī huan rey David. A'ntū xla' mālaquī', tūla a'ntī namālacchō. Lā' a'ntū xla' mālacchō, nā tūla a'ntī namālaquī'. Xla' huan:

⁸Quit icca'tzī a'ntū tlahua'yā'tit hui'xina'n. Quit icca'tzī que hui'xina'n ka'lhīyā'titcus macsti'na'j tahuixcān. Hui'xina'n stālani'ni'ta'ntit a'ntū iccāmāsu'ni'ni' lā' quīlā'a'kahuāna'ni'ni'ta'uj. Quit icmālaquī'nī't lakatin mākalhcha na milacapūnca'n lā' nīn tintī' tzē namālacchō. ⁹U'tza' huā'mā' a'ntū na'ictlahua: Quit na'iccāmātzokosti, na milacapūnca'n, xluca'n a'ntīn tata'scuja huan ko'ti'ti'. Xluca'n tahuan que israelitas pero tū' stu'ncua'. Xmān ta'a'kxokonūn. Xluca'n nataca'tzī que quit iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. ¹⁰Quit icmāpa'ksīnī'lh que hui'xina'n natāyani'yā'tit macsti'na'j. Lā' como hui'xina'n a'cnīni'ni'yā'tit huā'mā' līmāpa'ksīn, lā' tāyani'ni'ta'ntit, lā'

quit na'iccāmaktāyayāni' a'xni'ca' namin huan a'ntū natapūpātīni'n ixlīhuākca'n xalanī'n nac huā'mā' quilhtamacuj. A'xni'ca' napātīle'ke huā'mā', naca'tzican a'ntī lej stu'ncua' takalhlaka'ī. ¹¹ Quit palaj na'icmimpala. Tū' camakxtektit a'ntū maklhtini'nī'ta'ntit lā' chuntza' namaklhtini'nā'tit huan mintatlajca'n. Lā' chuntza' tinti' caticāmamakchuyini' namaklhtini'nā'tit mintatlajan. ¹² Xlaca'n a'ntīn tatlajana'n, quit na'iccātlahua hua'chi xatantūni'n huan ixlitokpān quinDios. Lā' tū' maktin catitataxtulh de huan nac litokpān. Lā' nac huā' tamā'na tantūni'n na'iccātzo'kui'li ixtacuīni' quinDios lā' huan ixtacuīni' de i'xcānsipej quinDios. U'tza' a'ntū huanican Jerusalén xasāsti' a'ntū nayujāchi de nac a'kapūn a'nlhā hui'lacha' Dios. Lā' nā huan xasāsti' quintacuīni' nā na'iccātzo'kui'li nac huan tamā'na tantūni'n.

¹³ Cakaxpa'ttit xa'nca a'ntū huan Espiritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhui't Dios”.

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Laodicea

¹⁴ Huan Espiritu Santo quihuanilh:

—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Laodicea a'ntīn tatapa'ksī con Dios: “U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī pō'ktu huan a'ntū stu'ncua'. Xla' pō'ktu māsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' ū'tza' a'ntī mā'a'nanīlh ixlīhuāk a'ntū Dios ixlacasqui'n que na'a'nan. Xla' huan:

¹⁵ Quit icca'tzī a'ntū tlahuanī'ta'ntit hui'xina'n. Hui'xina'n tū' quilā'a'kahuāna'ni'cu'tunāuj lā' tū' makxteku'tunkō'yā'tit. Quit iclacasqui'n que nalīhui'liyā'tit a'ntū hui'xina'n natlahua'yā'tit palh naquilā'a'kahuāna'ni'yāuj o palh

chu limaktin namakxtekkō'yā'tit quintachihuīn. ¹⁶ Lā' como

hui'xina'n tū' līhui'li'nī'ta'ntit a'ntū natlahua'yā'tit, ū'tza' iccālī-makxteku'tunāni'.

¹⁷ Hui'xina'n hua'nā'tit: Quina'n lej ricos. Huāk xa'nca quincā'a'ni'ni'yāni' lā' nīn tuntū' quincāmakasputāni', chuntza' hua'nā'tit. Lā' hui'xina'n tū' ca'tziyā'tit. Hui'xina'n hui'lā'na'ntit lej lipānīn lā' lej xānti la'yā'tit a'nchī līla'huilā'na'ntit. Quit iccālaktzī'nāni' hui'xina'n hua'chi pobres lā' laklhpī'mpi'li' lā' lakatzī'yā'tit. ¹⁸ Quit iccāhuaniyāni':

Caquilāmaktamāhuáj huan oro a'ntū māchi'chicanī't para que huāk oro nala. Lā' chuntza' nala'yā'tit ricos. Lā' nā caquilāmaktamāhuáj milu'xu'ca'n xasa'kaka para nalhakā'yā'tit porque iccālaktzī'nāni' laklhpī'mpi'li' lā' ū'tza' limāxana'. Lā' caquilāmaktamāhuáj līcu'chu'ni' lā' cacātalīlacatlahuani' na milakastapunca'n para que chuntza' lej xa'nca nalacahuāna'nā'tit.

¹⁹ Ixlīhuākca'n a'ntī iccāpāxqui', quit iccālacaquilhni' lā' iccāmāpātīni' a'xni'ca' xlaca'n tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' nā chu a'cxtim nacāpātīle'keni'yāni' palh natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Xa'nca capāstactit lā' caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n.

²⁰ Quit icyā lā' ickēko'lhyā huan mākalhcha. Lā' palh kalhatin nakaxmata quintachihuīn lā' namālaqui' huan mākalhcha, quit na'ictanū na ixchic. Lā' quina'n na'iclātā'huā'yānāuj. ²¹ A'ntīn

tatlajana'n, quit na'iccāmakxteka xlaca'n naquintatā'māpa'ksīni'n chuntza' hua'chi quit ictlajana'lh lā' chuhua'j ictā'māpa'ksīni'n quinTāta'.

²² Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espiritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhui't Dios”.

Mācā'tanīca Dios nac a'kapūn

4 Lā' ā'calistān quit, Juan, iclaktzi'mpā lakatin talakahuān. Quit iclaktzi'lh lakatin mākalhcha laqui'yā nac a'kapūn. Lā' ickaxmatpā chuntza' huan tachi-huīn a'ntū ickaxmatli xapū'la lā' a'ntū ixkaxmatcan hua'chi lakatin trompeta. Huā'mā' tachihuīn quihuanilh:

—Cata't ā'tzā'. Lā' quit na'icmāsu'ni'yāni' a'ntū napātī'ke ā'calistān.

²Lā' chu tuncan huan Espíritu Santo quilē'lh nac a'kapūn. Lā' huan nac a'kapūn ixyā lakatin pūtahui'lh a'ntū ixpūmāpa'ksīn Dios lā' a'ntza' ixui' kalhatin. ³Lā' a'nti ixui' huan nac pūmāpa'ksīn, ixlacan i'xkaka hua'chi xatapala chihuix a'ntū lej xkaka hua'chi de jaspe lā' hua'chi de cornalina. Lā' huan na ixmacni' huan pūmāpa'ksīn ixyā lakatin xkakana' hua'chi lakatin chihuix xasca'yā'hua' a'ntū huanican esmeralda lā' a'ntū xatapala. ⁴Lā' na ixmacni' huan pūmāpa'ksīn ixtayāna'mpā ā'pu'xamatā'ti' pūtahui'lh. Lā' a'ntza' ixtahui'lāna' huan kalhapu'xamatā'ti' xalacapatzīni'n. Lā' ixtalhakā'nca'n lej lacsmu'yonko'. Lā' ixtamūhui'lāna' ixcoronaca'n de oro. ⁵Lā' ixtaxtu de huanmā' pūmāpa'ksīn makli'pni' lā' ixjili. Lā' a'ntū hua'chi kantojon ka'tla' kanchi'chi ixtalama hua'chi lamana'. Lā' ixtayāna' na ixlacapūn huan pūmāpa'ksīn. Xla' ū'tza' a'ntū huanicu'tun huan Espíritu Santo. ⁶Lā' huan na ixlacapūn pūmāpa'ksīn ixmā' catūhuā hua'chi lakatin mar a'ntū ixtasu'yu stala'nka' hua'chi vidrio.

Lā' na ixpajtzu huan pūmāpa'ksīn ixtayāna' kalhatā'ti' nac huan a'katzā'stūtā'ti'. Lā' xlaca'n ixtaka'lhī lej lhūhua' ixlakastapunca'n lā' chuntza' tzē ixtalaktzi'n a'ntū ixui' na ixlacapūnca'n lā' a'ntū ixui' na ixkēnca'n. ⁷Kalhatin ixtasu'yu hua'chi león. Lā' ixlikalhatu'

huampala xla' ixtasu'yu hua'chi lakatin xati'na'j huācax. Lā' huan ixlikalhatu'tun huampala, xla' ixka'lhī ixlacan hua'chi ixla' chi'xcu'. Lā' huan ixlikalhatā'ti' xla' ixtasu'yu hua'chi lakatin águila ixkosnū'ntlā' huan. ⁸Lā' kalhatunu' de huan kalhatā'ti' ixtaka'lhī lakachāxanā'n ixlikosnu'ca'n. Lā' huan ixlikosnu'ca'n huāk lakastapun ixtahuanit' na ixchakān lā' na ixmacni'. Lā' xlaca'n ixtatli' cā'tuncuj lā' cā'tzi'sa. Lā' tū' maktin ixtamakxteka palh tū' natahuan:

Ca'a'cnīni'ni'ca huan Māpa'ksīni' Dios a'nti ka'lhikō' limāpa'ksīn lā' a'nti hui', lā' pō'ktu ixui', lā' pō'ktu natahui'la.

⁹Lā' chuntza' huan kalhatā'ti' ixtamācā'tanī Dios lā' ixta'a'cnīni'ni' lā' ixtamaxqui' pāxcatca'tzi' Dios a'nti ixui' nac pūmāpa'ksīn lā' a'nti hui' para pō'ktu. ¹⁰Lā' a'xni'ca' huan kalhatā'ti' ixtahuan chuntza', huan kalhapu'xamatā'ti' lacpatzīni'n ixtatatzokostani' Dios a'nlhā ixui' huan nac pūmāpa'ksīn. Lā' chuntza' ixtamācā'tanī Dios a'nti hui' para pō'ktu. Lā' ixtahui'li ixcoronaca'n na ixlacapūn Dios lā' ixtamālacnūni'. Lā' ixtahuan:

¹¹QuinDiosca'n, hui'x Māpa'ksīni' lā' limakuan namācā'tanīca'na' lā' na'a'cnīni'ni'ca'na'.

Lā' nā minī'ni' naka'lhī'ya' lhūhua' limāpa'ksīn como hui'x cāmā'a'nanīni'ta' ixlihuāk.

Por mintapuhuān lakō'ni't ixlihuāk a'ntū a'nan.

Huan ca'psnat lā' huan Cordero

5 Lā' quit iclaktzi'lh lakatin ca'psnat a'ntū ixtapāsmilini't. Ixchi'pahui' na ixmacacāna'j Dios a'nlhā ixui' huan na ixpūmāpa'ksīn. Ixtatzo'kni' na ixchakān lā' na ixmacni'. Lā' huan ca'psnat ixpāsmilicani't lā' ixlislantacani't lakatojon sellos. ²Lā' quit iclaktzi'lh kalhatin ángel

lej tli'huí'qui. Lā' lej palha' chihuina'lh' lā' hualh:

—¿Tichū ka'lhī limāpa'ksin para naxti'ta huan sellos a'nlhā slantacani't lā' namālakapitzi huan xatapūsmilh ca'psnat?

³Lā' tū' kaksca nīn kalhatin a'nti ixka'lhī limāpa'ksin para napūxcuta huan ca'psnat lā' nalaktzi'n na ixchakān. Tū' kaksca nīn kalhatin nac a'kapūn lā' nīn nac cā'ti'ya'tna' lā' nīn nac cā'linin.

⁴Lā' quit lej xa'icicalhuan como tū' kaksca nīn kalhatin a'nti ixka'lhī limāpa'ksin para napūxcuta huanmā' ca'psnat lā' nalaktzi'n na ixchakān.

⁵Lā' kalhatin de huan xalacpapatzi'n quihuanilh:

—Tū' cacalhua'. A'nti ixtacuini' León xala' huan tribu de Judá lā' xla' ū'tza' i'xū'yātā'nat David, xla' tlajana'nī't. Lā' xla' ka'lhī limāpa'ksin para nacāxti'ta huan lakatojon sellos lā' namālakapitzi huan ca'psnat.

⁶A'calistān iclaktzi'lh kalhatin a'nti ixtacuini' Cordero a'nti ixyā na ixlaclhpu'nanca'n huan kalhatā'ti' a'nti ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti' lā' huan lacpapatzi'n a'nti ixtahuilāna' na ixmacni' huan ixpūmāpa'ksin Dios. Huan Cordero ixyā a'yuj ixtasu'yu que xla' ixmaknicanī'ttza'. Lā' huan Cordero ixka'lhī kantojon ixa'kalokot lā' lakatojon ixlakastapun. Lā' huan lakatojon lakastapun ū'tza' huanicu'tun huan Espiritu Santo a'nti Dios macaminī't na ixlihuāk huan quilhtamacuj.

⁷Huan xatapāsmilh ca'psnat ixchi'pahui' na ixmacacāna'j Dios a'nlhā ixui' na ixpūmāpa'ksin. Lā' a'nti ixtacuini' Cordero laka'lh lā' makhitini'lh huan xatapāsmilh ca'psnat. ⁸Lā' a'xni'ca' makhitini'lh, huan kalhatā'ti' a'nti ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti' lā' huan kalhapu'xamatā'ti' lacpapatzi'n tatatzokostani'lh huan Cordero. Lā'

kalhatunu' lacpapatzi'n ixtaka'lhī lakatunu' arpa. Lā' ixtaka'lhī lakatin kā'x de oro a'nlhā ixmojōcan huan pūm. Lā' huan pūm ū'tza' hua'chi ixoraciónca'n a'ntin tatapa'ksi con Dios. ⁹Lā' xla'ca'n ixtatli' huā'mā' xasāsti' tatli'n:

Hui'x mini'ni' namakhitini'na' huan ca'psnat lā' nacāxti'ta huan sellos a'ntū lislantacani't como hui'x limacamāstā'nanca'tza'.

Lā' minka'lhni' ū'tza' limāpala' ixtalaclē'ica'n xalani'n na ixlihuāk huan quilhtamacuj lā' huan a'ntin tachihuina' ā'tāpātin tachihuin lā' xalani'n ixlihuāk huan xcānsipejni'.

Lā' chuntza' xla'ca'n tzē natatapa'ksi con Dios.

¹⁰Hui'x cālacsacui'lini'ta' para natamāpa'ksini'n lā' natatā'scuja Dios.

Lā' xla'ca'n natamāpa'ksini'n nac cā'ti'ya'tna'.

¹¹Lā' quit iclaktzi'mpā. Lā' iccākaxmatli ixtachihuina' huan millones de ángeles a'nti ixtalītamacxti'lini't huan pūmāpa'ksin lā' huan kalhatā'ti' a'nti ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti' lā' huan lacpapatzi'n. ¹²Lā' xla'ca'n lej palha' tahualh:

Mini'ni' namaxqui'can limāpa'ksin huan Cordero a'nti maknica.

Lā' mini'ni' namaxqui'can ixlihuāk.

Xla' ka'lhī ixlihuāk tapāstacna' lā' tahuixcān.

Lā' lej mini'ni' que xmān ū'tza' na'a'cnini'ni'can lā' namācā'tanican lā' namāka'tli'can.

¹³Lā' tuncan ickaxmatli a'nchin tachihuina'lh ixlihuāk a'ntū Dios cāmā'a'nanilh lā' mālakahuanilh nac a'kapūn lā' nac cā'ti'ya'tna' lā' nac cā'linin lā' nac mar. Lā' tahualh:

Dios a'nti huí' na ixpūmāpa'ksin lā' nā huan Cordero cacāmācā'tanica lā' cacā'a'cnini'ni'ca lā' cacāmāpāxuhuica.

Lā' lej cataka'lhilh lhūhua' limāpa'ksin.

¹⁴Lā' tualh huan kalhatā'ti' a'nti ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti':

—¡Chuntza' calalh!

Lā' huan kalhapu'xamatā'ti' lacpapatzini'n tataquilhpūtani'lh lā' tamācā'tanilh Dios a'nti hui' para pō'ktu.

Huan lakatojon sellos

6 Lā' ā'calistān iclaktzi'lh a'nchī xti'tli huan Cordero huan xapū'la de huan lakatojon sellos. Lā' ickaxmatli a'nchī chihuina'lh kalhatin de huan kalhatā'ti' a'nti ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti'. Lā' ixtachihuīn ixkaxmatcan hua'chi lakatin jilini'. Lā' quihuanilh:

—¡Cata't laktzi'na'!

²Lā' quit iclaktzi'lh lakatin cahuāyuj xasa'kaka. Lā' a'nti ixkēhui' ixka'lhī lakatin a'xkmūt. Lā' maxqui'ca lakatin corona. Lā' xla' ixtasu'yu hua'chi kalhatin a'nti ixtlajana'nīt lā' chu a'mpā para natlajana'mpala.

³Lā' ā'calistān huan Cordero xti'tpā huan ixlilakatu' sello. Lā' ickaxmatli a'nchī chihuina'lh huan ixlikalhatu' de huan kalhatā'ti' a'nti ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti'. Lā' quihuanilh:

—¡Cata't laktzi'na'!

⁴Lā' taxtupā ā'lakatin cahuāyuj xatzu'tzo'ko. Lā' a'nti ixkēhui' macamaxqui'ca limāpa'ksin para natlahua huan guerra nac cā'ti'ya'tna'. Lā' maxqui'ca huan limāpa'ksin para que tzē natalāmakni huan tachi'xcuui't. Lā' maxqui'ca kantin ka'tla' espada.

⁵Lā' ā'calistān huan Cordero xti'tpā huan ixlilakatu'tun sello. Lā' ickaxmatli a'nchī chihuina'lh huan ixlikalhatu'tun. Lā' quihuanilh:

—¡Cata't laktzi'na'!

Lā' iclaktzi'lh lakatin cahuāyuj xatzi'tze'ke. Lā' a'nti ixkēhui' ixchi'patēlha lakatin pūpūlhcān. ⁶Lā' ickaxmatpā lakatin tachi'huīn a'ntū hua'chilh taxtulh ixlaclhni'ca'n huan

kalhatā'ti' a'nti ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti'. Lā' hualh:

—Lakatin kilo de trigo ixtapalh a'ntūn tzē tlajacan lakatin chi'chini' xatascujāt. Lā' lakatu'tun kilos de cebada ixtapalh chu a'cxtim a'ntū tlajacan lakatin chi'chini' xatascujāt. Lā' tū' pāxcat catililaca huan aceite lā' huan vino.

⁷Lā' ā'calistān huan Cordero xti'tpā huan ixlilakata'ti' sello. Lā' ickaxmatli a'nchī hualh huan ixlikalhatā'ti'. Lā' quihuanilh:

—¡Cata't laktzi'na'!

⁸Lā' iclaktzi'lh lakatin cahuāyuj xasca'yā'hua'. Lā' a'nti ixkēhui' māpācuhuica Linin. Lā' na ixkēn ixmimā'cha' kalhatin a'nti ixuanican Xapuxcu' Cā'linin. Lā' xluca'n cāmacamaxqui'ca huan limāpa'ksin para natamāpa'ksini'n ixlilakata'ti' huan quilhtamacuj. Lā' cāmaxqui'ca limāpa'ksin para que tzē natapūmaknini'n huan espada. Lā' cāmaxqui'ca limāpa'ksin para que tzē natalāmakni huan tachi'xcuui't huan tatzin'ncsta lā' huan ta'jatāt lā' huan animalhna' a'ntū tahua'nan.

⁹Lā' ā'calistān huan Cordero xti'tpā huan ixlilakaquitzis sello. Lā' quit iclaktzi'lh, na ixtampin huan altar, a'nti ixcāmaknicani'ttza' como xluca'n ixtamāsu'yuni't huan ixtachihuīn Dios lā' tū' maktin tamakxtekli. ¹⁰Lā' xluca'n lej palha' ixtachihuīna'n lā' tualh:

—QuinDiosca'n, hui'x tzey lā' huāk tzey a'ntū tlahuani'ta'. Lā' hui'x pō'ktu' tlōkentaxtūya' a'ntū hua'na'. Lā' ¿lhāchūnintza' nacāmālacli'pini'ya' huan tachi'xcuui't xalanin' nac cā'ti'ya'tna'? Lā' ¿lhāchūnintza' nacāmāpātini'ya' xluca'n a'ntin quincātamaknini'?

¹¹Lā' xluca'n ixlihuākca'n cāmaxqui'ca ixtalhakā'nca'n xasa'kaka. Lā' cāhuanica que cataka'lhilh ā'macsti'na'j hasta a'xni'ca' nata'a'cchā'nkō' ixlihuākca'n huan tā'timin, huan a'nti ixtatā'scuja

Cristo a'nti nacāmaknīcan hua'chi xlaça'n.

¹²Lā' quit iclaktzi'lh a'nchi huan Cordero xti'tpā huan ixlilakachāxan sello. Lā' lej palha' tzuculh tachiqui huan ti'ya't. Lā' huan chi'chini' tzi'tze'ke lakō'lh hua'chi kalhtin lu'xu' xatzi'tze'ke lā' lhtululu. Lā' huan mālhcuyul spi'nenke' lakō'lh hua'chi ka'lhni'. ¹³Lā' huan sta'cu tamincha' de nac a'kapūn lā' tayuji nac cā'ti'ya'na' chuntza' hua'chi huan higos xastaka tayuja a'xni'ca' huan ū'ni' lacchiqui huan qui'hui'. ¹⁴Lā' huan a'kapūn tū'tza' ixtasu'yu. Lalh hua'chi lakatin ka'tla' ca'psnat a'ntū xatapāsmilh. Lā' tatalacsijli ixlihuāk huan kēstinni' lā' huan pitzina'j ti'ya't na ixpu'nan mar. ¹⁵Lā' tatatzē'kli huan reyes xalanī'n nac cā'quilhtamacuj lā' nā a'nti ixtamāpa'ksini'n lā' huan generales lā' huan ricos lā' huan tachi'xcuhui't a'nti más ixtatasqui'nī lā' huāk huan tachi'xcuhui't a'nti ixtamakscuja lā' nā a'ntin tū' ixtamakscuja. Ixlihuākca'n tatatzē'kkō'lh huan nac lhu'cu' lā' huan nac cā'talhpānna' nac cā'qui'hui'n. ¹⁶Lā' ixtata'sa lā' ixtahuani huan kēstinni' lā' huan talhpānni'n:

—Cayujtit lā' caquilā'a'klhta'lauj para na'iccāpūtatzē'kāni' de na ixlacapūn Dios a'nti hui' nā ixpūmāpa'ksin. Lā' caquilāmātzē'kui de na ixlacapūn a'nti huanican Cordero porque xla' lej naquincātamāpātiniyāni' por huan tūn ictlahuani'tauj.

¹⁷Chuntza' chilhtza' huan quilhtamacuj a'ntū napūmāpalacan con Dios. Lā' nīn tinti' a'ntin tze' natāyani'.

Cātankāhui'lica huan ixsello Dios i'xū'yātā'natna' Israel

7 Lā' ā'calistān iccālaktzi'lh kalhatā'ti' ángeles ixtayāna' ixa'katzā'stūtā'ti' de huan ti'ya't. Xlaca'n ixtataxtoktimā'na huan lakatā'ti' ū'ni'. Lā' chuntza' tū' ixū'nun nīn macstī'na'j huan nac ti'ya't

lā' huan nac mar lā' nīn nac a'katin qui'hui'. ²Lā' iclaktzi'mpā ā'kalhatin ángel a'nti mincha' a'nlhā tā'cxtuyāchi huan chi'chini'. Lā' xla' ixlē'mā' ixsello Dios xalakahuan. Lā' huā'mā' ángel lej palha' cātā'chihuīna'lh huan kalhatā'ti' ángeles a'nti ixcāmaxqui'cani't limāpa'ksin para natatlahuani' a'ntūn tū' tzey huan ti'ya't lā' huan mar. ³Lā' cāhuani'lh:

—Nīn tuntū' catlahuani'tit huan ti'ya't nīn huan mar lā' nīn huan qui'hui' hasta a'xni'ca' na'iccātankāhui'iyāuj huan sello huan a'ntin tatapa'ksi con Dios.

⁴Lā' quihuānica lhānchula' ixlihuākca'n a'ntin cātankāhui'lica huan ixsello Dios. Lā' xlaça'n lakatin ciento ā'tu'pu'xamatā'ti' mil ixtahuani't i'xū'yātā'natna' ixo'kxa'n Israel. ⁵Lakacāujtu' mil i'xū'yātā'natna' Judā a'nti ixtalē'ntza' huan sello, lā' lakacāujtu' mil i'xū'yātā'natna' Rubén, lā' lakacāujtu' mil ixla' Gad, ⁶lā' lakacāujtu' mil ixla' Aser, lā' lakacāujtu' mil ixla' Neftalí, lā' lakacāujtu' mil ixla' Manasés, ⁷lā' lakacāujtu' mil ixla' Simeón, lā' lakacāujtu' mil ixla' Leví, lā' lakacāujtu' mil ixla' Isacar, ⁸lā' lakacāujtu' mil ixla' Zabulón, lā' lakacāujtu' mil ixla' José, lā' lakacāujtu' mil ixla' Benjamín.

Huan tachi'xcuhui't a'nti ixtalhakā'nani't de xasa'kaka

⁹Lā' ā'calistān iccālaktzi'lh lhūhua' tachi'xcuhui't lā' tūla ixcāpūtle'kecan. Xlaca'n xalanī'n ixlilakalhūhua' xcānsipejni' lā' xalanī'n ixlihuāk huan quilhtamacuj lā' ixlihuākca'n huan tāpāl-hūhua' tachihuīn. Lā' ixtayāna' na ixlacapūn huan pūmāpa'ksin lā' nā ixlacapūn huan Cordero. Lā' ixtalhakā'nca'n lej sa'kaka ixuani't. Lā' ixtachi'patēlha xtacna'. ¹⁰Lā' xlaça'n lej palha' tahualh: Quincātamāpūtaxtūni' quinDiosca'n a'nti hui' na ixpūmāpa'ksin lā' nā huan Cordero.

¹¹Lā' ixlīhuākca'n huan ángeles ixtalitamacxti'li'ni't huan pūmāpa'ksin lā' huan lacpapatzini'n lā' huan kalhatā'ti' a'nti' ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti'. Lā' huan ángeles tataquilhpūtalh na ixlacapūn huan pūmāpa'ksin lā' tamācā'tanilh Dios.

¹²Lā' tahuahh:

Stu'ncua' a'nchin tahuahh.

Camācā'tanica lā' camāka'tli'ca Dios.

Xmān ū'tza' ka'lhikō huan tapāstacna'.

Camaxquī'ca pāxcatca'tzī lā' ca'a'cnīni'ni'ca porque xmān ū'tza' ka'lhī ixlīhuāk limāpa'ksin.

Lā' xla' huāk tzēn tlaha.

Lā' chuntza' pō'ktu calalh.

¹³Lā' kalhatin de huan lacpapatzini'n quinkalhasqui'nilh:

—¿Tichū xla'ca'n huan ti talhakā'nani'ttza' xasa'kaka? ¿Lhachū tamincha'?

¹⁴Lā' quit ickalhtilh:

—Quit tū' icca'tzī. Hui'x ca'tziya'.

Lā' xla' quihuanilh:

—Ū'tza' huā' tamā'na a'ntin tatāyani'lh huan ka'tla' lipātīn. Xla'ca'n talakche'kē'lh'tza' ixlū'xu'ca'n con ixka'lhni' huan Cordero. Lā' ū'tza' stala'nka'tza' lilalh ixlū'xu'ca'n.

¹⁵Lā' ū'tza' taliyāna' na ixlacapūn ixpūmāpa'ksin Dios. Lā' tatā'scujā Dios na ixlitokpān de tuncuj lā' de tzi'sa. Lā' Dios a'nti' hui' nac pūmāpa'ksin, xla' cāmaktaka'lha xla'ca'n. ¹⁶Lā' chuntza' xla'ca'n tū'tza' maktin catitatzī'nclsi. Lā' tū'tza' maktin catitakalhpūtīlh para pō'ktu. Huan chi'chini' tū'tza' caticāmacchālh lā' tū'tza' maktin caticāmajīclhui'lh huan tū' xu'nu. ¹⁷Tū'tza' caticāpātī'keni'lh huā'mā' xla'ca'n como huan Cordero a'nti' hui' na ixpu'nan huan pūmāpa'ksin, ū'tza' nacāmaktaka'lha. Lā' nacālē'ncan a'nlhā taxtuhui' huan xcān a'ntū' mās'tā' xasāsti' quilhtamacuj. Lā'

Dios nacāmāko'xamāka'tli' lā' tū'tza' catitacalhuahh.

Xtī'tca ixlīlakatojon sello

8 Lā' huan Cordero xtī'tli ixlīlakatojon sello. Lā' lej ca'cs ā'lanāna'lh nac a'kapūn hua'chi pūpiti' hora. ²Lā' ā'calistān iclaktzī'lh huan kalhatojon ángeles a'nti' ixtayāna' na ixlacapūn Dios. Lā' xla'ca'n cāmamacaxquī'ca kantojon trompetasna'. ³Lā' ā'calistān chimpā ā'kalhatin ángel lā' ixlīmin lakatin pūlakaxpu'pu'n de oro. Lā' tāyalh na ixlacapūn huan altar. Lā' xla' macamaxquī'ca lej lhūhua' pūm a'ntū' namālacnūni' Dios huan nac altar de oro na ixlacapūn huan pūmāpa'ksin. Lā' mālacnūlh huan pūm lā' nā huan ixoracionca'n huan ixtachi'xcuhui't Dios. ⁴Lā' huan xajini' pūm taxtulh de na ixmacan huan ángel lā' tā'kayāhuahh. Lā' chā'lh hasta na ixlacapūn Dios. Lā' nā huan ixtachi'xcuhui't Dios, nā a'ntza' chā'lh ixoracionca'n a'ntūn tatlahualh. ⁵Lā' huan ángel chí'palh huan pūlakaxpu'pu'n lā' limātzumalh huan jala'nat de huan nac altar lā' pūxtekelh nac cā'ti'ya'tna'. Lā' tzuculh jili lā' makli'pli lā' lej macasā'nalh lā' talacchiquilh huan ti'ya't.

Huan trompetas

⁶Lā' ā'calistān huan kalhatojon ángeles tatacāxli para nataskoli' con huan ixtrompetaca'n.

⁷Huan xapū'la ángel skoli'lh con ixtrompeta. Lā' yujli chejet lā' macscut tā'lacxtuca con ka'lhni'. Lā' lej palha' mincha' hasta nac cā'ti'ya'tna'. Lā' huan ixlīquilhmactu'tun ti'ya't lhculh. Lā' ixlīkantu'tun qui'hui' lhculh. Lā' ixlīhuāk huan seket xastaka lhculh.

⁸Lā' huan ixlīkalhatu' ángel skoli'lh con ixtrompeta. Lā' maka'nca nac mar catūhuā hua'chi lakatin ka'tla' kēstīn a'ntū' i'lhcumā'. Lā' ixlīpitu'tun huan

mar ka'lhni' lakō'lh. ⁹Lā' tanikō'lh ixlitāpātu'tun de ixlīhuāk a'ntū ixuī' nac mar. Lā' cāmālakuanica ixlitāpātu'tun de huan barcos.

¹⁰A'calistān ixlīkalhatu'tun ángel skoli'lh con ixtrompeta. Lā' mincha' de nac a'kapūn lakatin sta'cu lej xaka'tla' lā' ixlamatēlha hua'chi lakatin ka'tla' kanchi'chi. Xla' yujli na ixlīkantu'tun pūxka lā' huan mu'sni'. ¹¹Lā' huan sta'cu ixtacuīni' Xaxū'ni'. Lā' ixlitāpātu'tun de huan xcān taxū'yankō'lh. Lā' lhūhua' tachi'xcuhui't talaknīlh a'xni'ca' tahua'lh huan xcān a'ntū xū'ni' ixuani't.

¹²A'calistān huan ixlīkalhatā'ti' ángel nā skoli'pā con ixtrompeta. Lā' lact-lahuaca ixlitāpātu'tun de huan chi'chini' lā' nā ixlitāpātu'tun de huan mālhcuyu' lā' de huan sta'cu. Lā' a'nlhā cālact-lahuaca, tū'tza' ixtamāxkakēni'n. Lā' tū' xkakalh lakatā'ti' horas de tuncuj. Lā' tū' xkakalh lakatā'ti' horas de huan tzi'sa.

¹³A'calistān quit iclaktzi'lh huan ángel a'nti' ixkosnū'ntlā'huan lej tālhmān nac cā'ti'ni'n. Lā' ickaxmatli a'nchi' lej palha' hualh:

—¡Xānti tala ixlīhuākca'n a'ntin tahuilāna' nac cā'ti'ya'tna' a'xni'ca' huan trompetas natapūskoli' huan kalhatu'tun ā'xmān ángeles!

9 Lā' ā'calistān ixlīkalhaquitzis ángel skoli'lh con ixlīskoli'. Lā' quit iclaktzi'lh lakatin sta'cu a'ntū mincha' de nac a'kapūn lā' chilh hasta nac cā'ti'ya'tna'. Lā' huan sta'cu maxquī'ca huan llave de huan lhu'cu' a'ntū lej pūlhmā'n lā' tū' ka'lhī ixtampūn. ²Lā' huan sta'cu mālaqui'lh huan xapūlhmā'n lhu'cu'. Lā' tā'extuchi lhūhua' jini' hua'chi a'nlhā hui' lhūhua' macscut. Lā' lhūhua' jini' tamacatalh lā' huan ū'ni' tzi'tze'ke lakō'lh. Lā' tū'tza' tasu'yulh huan chi'chini'. ³Lā' tayujchi de huan jini' huan xtu'qui' lā' tachilh hasta nac cā'ti'ya'tna'. Lā' cāmaxquī'ca talacasqui' para nataxcana'n hua'chi

culūtl. ⁴Lā' cāhuanica que tuntū' natatlahuani' huan seket nīn huan qui'hui' lā' nīn huan tacha'ni'. Xmān tzē ixtamātakāhui'lh huan tachi'xcuhui't a'ntin tū' ixtaka'lhī na ixtankānca'n huan sello a'ntū ixla' Dios. ⁵Cāmaxktekca huan xtu'qui' para natamāpātini' huan tamā'na tachi'xcuhui't xmān lakaquitzis mālhcuyu'. Taxcana'lh hua'chi culūtl lā' chuntza' cāmāpātinica. Pero tū' cāmaxktekca natamakni' huan tachi'xcuhui't. ⁶A'xni'ca' napātle'ke huāmā', huan tachi'xcuhui't nataputza a'nchi' ixtapūnīlh pero tū' catitakakslī. Xlaca'n natanīcu'tun pero tūlah catitanīlh.

⁷Huan xtu'qui' ixtahuani't hua'chi cahuāyuj tacāxyāna' para huan guerra. Na ixa'kxākca'n ixtaka'lhī catūhuā hua'chi coronas de oro. Lā' ixlacanca'n hua'chi ixlacan kalhatin chi'xcu' ixtahuani't. ⁸Lā' huan ixya'jca'n ixtasu'yu hua'chi ixya'j kalhatin puscāt. Lā' ixtatzanca'n hua'chi ixtatzan león. ⁹Lā' ixtacu'xahua'ca'na catūhuā hua'chi licā'n. Lā' a'nchi' ixtamacasā'nan ixpekenca'n hua'chi macasā'nan lhūhua' carros a'ntūn tastancalē'n cahuāyuj a'xni'ca' tatu'jnuntēlha nac guerra. ¹⁰Lā' ixtapūxcana'n īstajanca'n hua'chi huan culūtl xcana'n. Lā' con huan īstajanca'n tzē ixtamātakāhui' huan tachi'xcuhui't xmān lakaquitzis mālhcuyu'. ¹¹Lā' huan xtu'qui' ixtaka'lhī kalhatin xapuxcu'. Xla' ū'tza' huan ángel a'nti' ixlīmāmacū'cani't huan xapūlhmā'n lhu'cu'. Huāmā' ángel ixtacuīni' Abadón ixtachihuīnca'n hebreos, lā' Apolión ixtachihuīnca'n griegos. Huāmā' huanīcu'tun Mālakahuanīni'. ¹²Chuntza' pātle'kelh huan xapū'la lakuat. Ixtisputa huanmā' ā'lakatu'.

¹³Lā' huan ixlīkalhachāxan ángel nā skoli'lh con ixtrompeta. Lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū mincha' de huan ixa'katzā'stūtā'ti' huan altar de oro a'ntū

ixyā na ixlacapūn Dios. ¹⁴Lā' huanilh huan ixlikalhachāxan ángel a'nti ixka'lhī ixtrompeta:

—Cacāmakxtekti huan kalhatā'ti' ángeles a'ntin cāchī'canī't na ixquiltūn huan ka'tla' pūxka a'ntū ixtacuīni' Eufrates.

¹⁵Lā' cāmakxtekca huan kalhatā'ti' ángeles. Lā' xlaca'n ixtacāxui'lāna'tza' como ixtaka'lhīmā'na huā'mā' cā'ta lā' huā'mā' mālhcuyui' lā' huā'mā' chí'chini' lā' huā'mā' hora a'xni'ca' nacāmāknī-can ixlitāpātu'tun de ixtalhūhuā't de huan tachi'xcuhui't. ¹⁶Ixuanca que ixui' lakatu' ciento millones de tropas kētō'lana'nīn, ixlaca'n huan kalhatā'ti' ángeles.

¹⁷Lā' a'xni'ca' quit xa'iclakachuyamā', iccālakalaktzi'lh huan tamā'na cahuāyujnu' lā' nā a'nti ixtakēhui'lāna'. Lā' ixtacu'xahua'ca'na catūhuā spi'nenke' hua'chi macscut lā' azul lā' lhmucucu hua'chi azufre. Lā' ū'tza' a'ntū tapūtāmaktāya. Lā' huan cahuāyuj ixtaka'lhī ixa'kxākca'n hua'chi ixta' león. Lā' ixtaquilhtaxtu huāk macscut lā' jini' lā' azufre. ¹⁸Lā' huanmā' cālimāknīca ixlitāpātu'tun de ixtalhūhuā't de huan tachi'xcuhui't por huan lakatu'tun lakuat a'ntūn taquilhtaxtulh huan cahuāyuj. Huan lakatu'tun lakuat huāk macscut lā' jini' lā' azufre. ¹⁹Huan cahuāyujnu' tzē ixtaxcana'n con ixquilhni'ca'n lā' tzē ixtamātakāhui'nin con i'stajanca'n. Lā' i'stajanca'n hua'chi lūhua' ixuanī't lā' ixtaka'lhī ixa'kxākca'n. Lā' chuntza' con i'stajanca'n tzē ixtamātakāhui'nin.

²⁰Lā' ixlihuāk huan tachi'xcuhui't a'ntin tatachokolh lā' tū' talaknīlh huan lakuat, xlaca'n tū' tamakxtekli tamācā'tanī huan ídolos a'ntū māni' ū'tunu'n ixtatlahuanī't. Lā' tū' tamakxtekli tamācā'tanī ixlacscujnī'n huan ko'ti'ti' lā' huan ídolos de oro lā' de plata lā' de bronce lā' de chihuix, a'yuj huan ídolos tū' talacahuāna'n lā' tū'

ta'a'kahuāna'n lā' tūla tatlā'huan. ²¹Lā' huā'mā' tachi'xcuhui't tū' tamakxtekli tamāknīni'n lā' tū' tamakxtekli tatlahuāna'n. Lā' tū' tamakxtekli tatlahua talākālhī'n lā' tū' tamakxtekli taka'lhāna'n.

Huan ángel a'nti ixchi'pani't huan libro

10 Lā' ā'calistān iclaktzi'mpā kalhatin ángel a'nti ixka'lhī lej lhūhua' limāpa'ksin. Lā' yujchi de nac a'kapūn. Ixlitamacti'li' lakatin poklhnu'. Lā' na ixa'kxāk ixlitamacti'li' lakatin māchā'xquali'ncā't. Lā' ixlacan lej ixmāxkakēni'n hua'chi huan chí'chini'. Lā' ixchēkēni'n ixtatasu'yu hua'chi kanatunu' lamana'. ²Lā' ixchi'pani't lakatin ti'nal'j libro a'ntū ixmālakapitzicanī't. Lā' yāhualh ixtantūcāna'j huan nac mar lā' ixtantūxuc ixyāhuani't nac cā'ti'ya'tna'. ³Lā' lej palha' ta'salh hua'chi ta'sa lakatin león. Lā' a'xni'ca' ta'salh, takalhtīni'lh huan kalhatōjon jilini'nīn. ⁴Lā' a'xni'ca' huan kalhatōjon jilini'nīn ixtachihuina'ni'ttza', quit xa'ictzo'knuncu'tun. Lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū mincha' nac a'kapūn. Lā' quihuanilh:

—Tū' catzo'kti. Tzē'k naca'tziya' a'ntūn tahualh huan kalhatōjon jilini'nīn.

⁵A'calistān huan ángel a'nti iclaktzi'lh ixyā nac mar lā' nac ti'ya't, xla' cha'xli ixpekcāna'j para nac a'kapūn. ⁶Lā' hualh que ixlīstū'ncua' por Dios a'nti hui' para pō'ktu lā' a'nti cātlahuanī't huan a'kapūn lā' huan ti'ya't lā' huan mar lā' ixlihuāk a'ntū a'nan. Lā' hualh:

—Tū'tza' catitakoxilh makān. ⁷A'xni'ca' huan ixlikalhatojon ángel naskoli' con ixtrompeta a'xni'ca' natlōkentaxtūcan a'ntū ixtapuhūan Dios a'ntū chuhua'j tzē'k hui'. Chuntza' Dios cāhuanilh huan a'cta'sana'nīn xalanī'n makāntza' a'nti ixtatā'scuja Dios.

⁸A'calistān ickaxmatpā huan tachihuīn xala' nac a'kapūn a'ntū xa'ickaxmatnī'ttza' pū'la. Lā' quihuanilh:

—Capit lā' camaklhtini' huan libro a'ntū mālakapitzicani't a'ntūn chi'payā huan ángel a'nti yā nac mar lā' nac ti'ya't.

⁹Lā' iclaka'lh huan ángel lā' icsqui'ni'lh huan libro xati'na'j. Lā' quihuanilh:

—Camaklhtini' lā' cahua't. Lā' nalipāxū'ya'na' lā' a'yuj se'ksi' hua'chi taxcāt naquilhca'tzi'ya' na minquilhni'.

¹⁰Lā' icmaklhtini'lh huan xati'na'j libro a'ntū ixchi'payā huan ángel lā' icua'lh. Lā' lej se'ksi' icquilhca'tzilh, hua'chi taxcā't. Lā' a'xni'ca' xa'icua'ni'ttza', iclipāxū'ya'nkō'lh. ¹¹Lā' quihuanica:

—Maclacasqui'na' nahuampala'ya' ā'maktin a'ntū Dios huan ixpālacata huan lhūhua' tachi'xcuhui't xalanī'n lhūhua' xcānsipejni' lā' xalanī'n huan tāpālhūhua' tachihuīn lā' nā huan reyes.

Huan kalhatu' a'cta'sana'ni'n

11 Quimaxqui'ca kentin a'ctzina'j qui'hui' a'ntū pūlaclhcāna'ncan. Lā' quihuanica:

—Capit lā' calaclhca' huan ixlitokpān Dios lā' huan altar. Lā' cacāpūtle'ke ixlihuākca'n a'ntūn tamācā'tani Dios a'ntza'. ²Lā' tū' tilaclhcā'ya' ixtanquilhni' litokpān. Tū' tilhcā'ya' como xla' cāmacamaxqui'cani'ttza' huan makatiyāti'nni'. U'tunu'n natamāsā'a'kahuāni ixtachi'xcuhui't Dios tu'pu'xamatu' mālhcuyū'. ³Quit iccāka'lhī kalhatu' qui'a'cta'sana'ni'n. Na'iccāmaxqui' limāpa'ksin para natachihuīna'n xla'ca'n chu a'nchī iclacasqui'n ixlihuāk huan mil lakatu' cientos tu'tumpu'xam chi'chini'. Lā' natalhakā' huan lu'xu' a'ntū natasu'yu palh talakaputza.

⁴Huan kalhatu' a'cta'sana'ni'n xla'ca'n huan kantu' xaqui'hui' oliva lā' nā huan kantu' pūmaksko a'ntū tayāna'

na ixlacapūn Dios a'nti māpa'ksikō' huan quilhtamacuj. ⁵Palh a'nti cātlahuani'cu'tun catūhuā a'ntūn tū' tzey, nataquilhtaxtu lamana' a'ntū nacālihlcuyukō' huan ixtā'ca'tzaca'n. Lā' chuntza' natanī chuxati' a'nti nacātlahuani'cu'tun a'ntūn tū' tzey. ⁶Huā' tamā'na kalhatu' a'cta'sana'ni'n taka'lhī limāpa'ksin para que tū' natamakxteka nala xcān lihuān xla'ca'n tachihuīna'mā'na por ixpālacata Dios. Lā' taka'lhī limāpa'ksin para que tze nataxtāpali huan xcān lā' ka'lhni' nala. Lā' taka'lhī limāpa'ksin para natamacamin ixlihuāk huan lakuālinin nac cā'quilhtamacuj chō'nlhānin xla'ca'n natalacasqui'n.

⁷Lā' a'xni'ca' natahuankō' a'ntū natahuan por ixpālacata Dios, huan animal a'ntū nataxtu de nac xapūlmā'n lhu'cu', xla' ū'tza' nacātā'la xla'ca'n. Lā' nacātla'ja lā' nacāmakni'. ⁸Lā' huan ixmacni'ca'n natatamā' nac cā'tejen de huan xcānsipej a'nlhā quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo xtokohua'ca'ca. Lā' ū'tza' tze limāpācuhuīcan huā'mā' xcānsipej Sodoma lā' nā Egipto a'yuj tū' chuntza' ixtacuīni'. ⁹Lā' natamā' ixmacni'ca'n lakatu'tun chi'chini' ā'pūpitzī. Lā' natalaktzi'n lhūhua' tachi'xcuhui't xalanī'n ixlihuāk xcānsipejni' lā' xalanī'n de huan tāpālhūhua' tachihuīn. Lā' tū' namakxtekan nacāmā'cnūcan. ¹⁰Lā' a'ntūn tahui'lāna' nac quilhtamacuj, xla'ca'n natalipāxuhua a'xni'ca' nacālaktzi'ncan xanīn. Lā' natatlahua cā'tani' lā' natalāmaxqui' lē'ksajna'. Lā' chuntza' natatlahua como lej ko'hua'jua' tamakca'tzilh a'xni'ca' huā' kalhatu' a'cta'sana'ni'n ixtachihuīna'n por ixpālacata Dios.

¹¹Lā' iclaktzi'lh a'nchī ixlilakatu'tun chi'chini' ā'pūpitzī Dios cāmālahuani'chokolh lā' tatā'kaqui'lh. Lā' ixlihuākca'n a'ntūn talaktzi'lh lej tajicua'lh. ¹²A'calistān huan kalhatu' a'cta'sana'ni'n

takaxmatli lakatin tachihuīn xala' nac a'kapūn. Lā' cāhuanilh:

—Cata'ntit ā'tzā'.

Lā' tatō'ca'lh nac lakatin poklhnu' hasta nac a'kapūn. Lā' huan ixtā'ca'tzaca'n talaktzī'lh a'nchī tatā'kayāhualh. ¹³Lā' chu tuncan lacapalh tzuculh lej taxakālī huan ti'ya't. Lā' ixlilakacāuj parte de huan xcānsipej mālakuanīca. Lā' a'ntza' tanilh lakatojon mil tachi'xcuui't ixpālacata tachiquilh huan ti'ya't. Lā' a'ntin tū' tanilh, lej tajicua'lh. Lā' ixtahuan que Dios a'nti xala' nac a'kapūn lej ka'lhī limāpa'ksin. ¹⁴Huan ixlilakatu' lakuat a'kspu'tnī't lā' palaj namimpala ixlilakatu'tun.

Ixlikentojon trompeta

¹⁵Huan ixlikalhatojon ángel skoli'pā con ixtrompeta. Lā' lej palha' tzuculh tachihuīna'n makapitzin nac a'kapūn lā' ixtahuan:

Chuhua'j quinDiosca'n māpa'ksi ixlihuāk quilhtamacuj. Lā' nā chuntza' ix-Cristo nā māpa'ksi.

Lā' xla' namāpa'ksini'n para pō'ktu.

¹⁶Lā' huan kalhapu'xamatā'ti' lacpapatzini'n a'nti ixtahui'lāna' na ixpūtahui'lhca'n na ixlacapūn Dios, xlaca'n tataquilhpūtanī'lh huan Dios lā' tamācā'tanilh. ¹⁷Lā' xlaca'n tualh:

Hui'x quiMāpa'ksini'ca'n Dios lā' hui'x ka'lhikō'ya' limāpa'ksin.

Hui'x hui'la' lā' pō'ktu ixui'la' lā' pō'ktu nalatahui'la'ya'.

Iccāmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī porque quilāmāsu'ni'ni'ta'uj a'nchī ka'lhīya' milimāpa'ksin lā' litzucuni'ta'tza' māpa'ksini'na'.

¹⁸Huan xalanī'n nac xcānsipejni' de huan quilhtamacuj lej ta'a'kchā'n.

Chilhtza' huan chī'chini' a'ntū natapūmāpalani'yāni' con hui'x a'nti quinDiosca'n.

Hui'x nacājuzgarliya'tza' huan nīni'n.

Lā' hui'x nacāmaxquī'ya' ixtatlajca'n xlaca'n a'ntin tatā'scu jāni' hui'x lā' nā huan mi'a'cta'sana'ni'n lā' ixlihuāk mintachi'xcuui't lā' ixlihuākca'n a'ntin tamācā'taniyāni', palh xalakka'tla'n chī'xcuui'n o tū'.

Chilhtza' huan chī'chini' a'ntū hui'x nacāpūmāspūtiya' huan a'ntin tamāspūtiya'tun huā' quilhtamacuj.

¹⁹A'calistān talaquī'lh huan ixlitokpān Dios nac a'kapūn lā' ixtasu'yu huan nac litokpān lakatin caja a'nlhā ixmojōcanī't huan convenio a'ntū Dios ixtlahuanī't con huan ixtachi'xcuui't. Lā' lej tzuculh makli'pa lā' con jilini' lā' tachiquilh huan ti'ya't. Lā' yujli lhūhua' chejet.

Huan puscāt lā' huan dragón

12 Lā' ā'calistān tasu'yulh nac a'kapūn lakatin ka'tla' lē'cnīn. Lā' ū'tza' kalhatin puscāt ixuanī't. Lā' hua'chilh ixmakchī'canī't con ixlīmāxkakēn chī'chini' hua'chi lakatin vestido. Lā' ixyā nac mālhcuyu'. Lā' ixmūhui' lakatin corona de lakacāujtu' sta'cu. ²Xla' ixcamalanī't lā' ixta'sa como ixca'tzāna'yā como huan ska'ta' ixtahui'lacu'tumā'tza'. ³Lā' huan ixlilakatu' lē'cnīn tasu'yulh nac a'kapūn. U'tza' lakatin spī'nenke' animal lej ka'tla' lā' lijicua'nī't ixuanī't. Lā' huā'mā' animal, ū'tza' huan dragón ixuanī't. Lā' ixka'lhī lakatojon ixa'kxāk lā' kancāuj ixa'kalokot. Lā' lakatunu' ixa'kxāk ixka'lhī ixcorona. ⁴Lā' xuakalē'lh con ī'stajan huan ixlilakatu'tun parte de ixlilhūhua' sta'cu lā' cāmacamincha' nac cā'ti'ya'tna'. Lā' a'ntza' tāyachi huan dragón na ixlacapūn huan puscāt a'nti ixa'mā' mālacatuncuīni'n, como xla' ixua'cu'tun huan ska'ta' a'xni'ca' ixlacatuncuīlh. ⁵Lā' huan puscāt tahuī'lalh ixcaman xachi'xcu'. Lā' ū'tza' a'nti lej līpalha' namāpa'ksini'n na ixlihuāk huan xcānsipejni'. Lā' chu tuncan huā' ska'ta' lē'ni'ca Dios a'nlhā

ixui' na ixpūmāpa'ksin. ⁶Lā' huan puscāt tzā'lalh, lā' a'lh nac cā'lhpi'mpi'li ti'ya't a'nlhā ixcāxui'līni'nīt Dios a'nlhā tzē natachoko, lā' a'nlhā namaktaka'lhcan lakatin mil lā' lakatu' ciento tu'tumpu'xam chi'chini'.

⁷A'calistān tzuculh lakatin guerra nac a'kapūn. Lā' Miguel a'nti xapuxcu' ángeles, xla' lā' ixángeles talátucslī con huan dragón lā' ixángeles. ⁸Lā' huan dragón tlajaca lā' tū'tza' makxtecca natahui'layācha' nac a'kapūn lā' nā huan ixángeles. ⁹Tamacaxtuca huan ka'tla' dragón. Xla' ū'tza' huan lūhua' xala' makántza' lā' ū'tza' a'ntin cā'a'kxokokō'lh ixlihuākca'n xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Xla' ū'tza' ixtacuīni' ko'ti'ti' lā' nā huanican Satanás. Cāmacamincanča' hasta huan nac ti'ya't huan dragón lā' ixángeles. ¹⁰A'calistān ickaxmatli lakatin palha' tachihuīn nac a'kapūn lā' hualh:

—Chuhua'j quinDiosca'n nacāmāpūx-taxtū'tza' ixtachi'xcuhui't. Xla' ū'tza' huan rey. Mālacsu'yuni'ttza' ixlimāpa'ksin. Lā' chuhua'j ixCristo namāpa'ksini'n. Tant-lakaxtucatza' de nac a'kapūn a'nti lej ixcālē'ksa'nini'n huā' quintā'timīnca'n. Xla' ixcālē'ksa'nini'n de tuncuj lā' tzi'sa na ixlacapūn quinDiosca'n. ¹¹Lā' quintā'timīnca'n tatlajani'ttza' por ixpālacata ixka'lhni' huan Cordero lā' por ixpālacata ixtachihuīn Dios a'ntū xla'cā'n tamālacstū'ncli. Xla'cā'n tū' ixtalakpuhuan ixmacni'ca'n. Xla'cā'n ixtanicu'tun por ixpālacata ixtachihuīn Dios palh xla' ixlacasqui'n. ¹²Tlajana'ni'ttza' huan limāpa'ksin xala' nac a'kapūn. Lā' tzētza' tapāxuhua xla'cā'n a'ntin tahuilāna' a'ntza'. Lā' xānti tala xla'cā'n a'ntin tahuilāna' nac cā'ti'ya'tna' lā' nac mar. Huan ko'ti'ti' cālakyujni'ttza' xla'cā'n. Lā' lej a'kchā'ni't como xla' ca'tzītza' pālh tū'tza' lej makān namakxteccan nascuja —hualh.

¹³Lā' a'xni'ca' huan dragón ca'tzīlh que ixmacamincani'ta'ncha'tza' nac cā'ti'ya'tna', tzuculh macaputza huan puscāt a'nti tahuilalh ixcaman xachi'xcu'. ¹⁴Lā' huan puscāt maxqui'ca kentu' ixpeken hua'chi ixla' lakatin ka'tla' águila. Lā' chuntza' xla' tzēn pūkosnū'lh nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't a'nlhā ixcāxtlahuani'cani't lā' a'nlhā namaktaka'lhcan por lakatu'tun cā'ta ā'pūpitzī. Lā' chuntza' tzā'lanī'lh huan dragón. ¹⁵Lā' huan dragón quilhtaxtulh lhūhua' xcān hua'chi lakatin pūxka na ixlakstunc huan puscāt. Xla' ixlacasqui'n que huan xcān ixlē'lh huan puscāt. ¹⁶Huan ti'ya't maktāyalh huan puscāt. Tache'kelh lā' chu'hua'kō'lh huan xcān a'ntū ixquilhtaxtuni't huan dragón. ¹⁷Lā' ū'tza' lej li'a'kchā'lh huan dragón con huan puscāt. Lā' a'lh cātā'lātucsa con ā'makapitzin ixcamana'. Xla'cā'n ū'tunu'n a'ntin takallhaka'i' a'ntū ixlimāpa'ksin Dios. Lā' tū' tamakxteca a'ntū ixlistu'nca' a'ntū ixmāsu'yu Jesucristo.

Huan tantu' animalhna' xalakko'hua'jua'

13 Lā' ā'calistān ictāyalh na ixquilhtūn huan mar lā' iclaktzi'lh lakatin animal a'ntū tacutli nac mar. Ixka'lhī kancāuj ixa'kalokot lā' lakatojon ixa'kxāk. Lā' lakatunu' corona ixka'lhī nac kanatunu' ixa'kalokot. Lā' huan lakatunu' ixa'kxāk ixtatzo'kni' lakatin tacuīni' a'ntū ixuanicu'tun que xla' ixtā'talacastuccu'tun con huan Dios. ²Huā'mā' animal a'ntū iclaktzi'lh, xla' ixuani't hua'chi misin. Lā' ixtojonī'n hua'chi ixla' oso ixtahuani't. Lā' huan ixquilhni' ixka'lhī hua'chi ixquilhni' león. Lā' huan dragón maxqui'lh ixlimāpa'ksin huan animal a'ntū tacutli nac mar. Lā' chuntza' huan animal lej ixka'lhī lhūhua' limāpa'ksin. ³Nā lakatin ixa'xāk huan animal ixtasu'yu hua'chi

lej ixmātakāhui'cani't lā' ā'macsti'nalj i'sputni'tza' para nani, pero chuhua'j tzeyalhtza' a'nlhā ixtakāhui'ni't. Ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't xalani'n nac quilhtamacuj lej talē'cnilh huan animal lā' tastalani'lh. ⁴Lā' tamācā'tanilh huan dragón porque ixmaxqu'ni'ttza' huan limāpa'ksin huan animal. Lā' nā tamācā'tanilh huan animal lā' ixtahuan:

—Tū' a'nampala ā'kalhatin hua'chi huā'mā' animal. ¿Tichūn tzē natlaja?

⁵Lā' makxteka nahuan huan animal a'ntū lej xako'hua'jua' tachihuīn. Lā' makxteka naka'lhī limāpa'ksin tu'pu'xamatu' mālhcuyu'. ⁶Lā' xla' lej ko'hua'jua' tzuculh lichihuīna'n Dios lā' ixtacuīni' lā' huan a'kapūn lā' ixlihuākca'n a'ntin tahuil'āna'ncha' nac a'kapūn. ⁷Lā' makxteka nacātā'lāsta'la ixtachi'xcuhui't Dios. Lā' cāt'lajalh. Lā' makxteka nacāmāpa'ksi ixlihuākca'n tachi'xcuhui't xalani'n ixlihuāk huan tribus lā' ixlihuākca'n xalani'n huan tāpāl'hūhua' tachihuīn lā' ixlihuākca'n xcānsipejni'. ⁸Lā' ixlihuākca'n a'ntin tahuil'āna' nac quilhtamacuj tamācā'tanilh huan animal. Lā' xmān tū' tamācā'tanilh xla'ca'n a'nti ixtatzo'kni' ixtacuīni'ca'n huan nac libro a'nlhā cātzo'kcani't ixtacuīni'ca'n a'ntin taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Ixtatzo'kni' ixtacuīni'ca'n desde a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. Lā' huā'mā' libro māpa'ksi xmān ū'tza' huan Cordero a'nti maknica.

⁹Chuhua'j xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū na'icuan. ¹⁰A'ntin tachi' ā'makapitzin, nā xla'ca'n nacāchi'can. Lā' a'ntin tamaknini'n con ixespadaca'n, nā xla'ca'n nacāmaknican con huan espada. Lā' lej tasqui'ni que huan ixtachi'xcuhui't Dios natatāyani' a'ntū nacāpātle'keni' lā' tū' maktin natamakxteka de nata'a'kahuāna'ni' Dios.

¹¹A'calistān iclaktzi'mpā ā'lakatin animal a'ntū tā'cxtuchi na ixtampin cā'ti'ya'tna'. Xla' ixka'lhī kantu' ixa'kalokot hua'chi ixa'kalokot borrego. Lā' chihuīna'lh hua'chi lakatin dragón.

¹²Xla' ixka'lhikō' ixlimāpa'ksin de huan xapū'la animal na ixlacapūn. Lā' ixlihuāk huan ti'ya't lā' ixlihuākca'n a'ntin tahuil'āna' nac ti'ya't, xla' ixmāmācā'tanini' huan xapū'la animal. Lā' huan xapū'la animal, xla' ū'tza' a'ntūn takāhui'n ixuanit' lā' tzeyalh a'nlhā ixtakāhui'ni't. ¹³Lā' huan ixlitantu' animal tlhualh lakka'tla'n lē'cnin. Lā' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhui't xla' macamincha' macscut de nac a'kapūn lā' macachilh hasta nac cā'ti'ya'tna'.

¹⁴Lā' como xla' tzē ixtlahua huan lē'cnin na ixlacapūn huan xapū'la animal, nā chuntza' cālī'a'kxokolh huan tachi'xcuhui't xala' nac cā'quilhtamacuj. Lā' cāmātlahuīlh lakatin ídolo a'ntū ixtasu'yu hua'chi huan xapū'la animal como ū'tza' ixlacasqui'n namācā'tanican. Huan xapū'la animal ū'tza' a'ntūn tzē tahuil'apā a'yuj ixmātakāhui'cani't con espada. ¹⁵Lā' huan ixlitantu' animal ixka'lhī limāpa'ksin de mālakahuanī huan ídolo a'ntū hua'chi huan xapū'la animal. Lā' chuntza' huan ídolo tzē ixchihuīna'n lā' tzē ixcāmāmaknini'n ixlihuākca'n a'ntin tū' tamācā'tanilh.

¹⁶Lā' huan ídolo cāmāmacahui'linini'lh catūhuā hua'chi lakatin sello na ixmacacāna'jca'n o na ixtankānca'n ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't. Chuntza' ixcātlahua ixlihuākca'n tachi'xcuhui't lej xal akka'tla' lā' a'ntin tū' xaka'tla', lā' huan ricos lā' huan pobres, lā' a'nti ixtamakscuja lā' nā a'ntin tū' ixtamakscuja. ¹⁷Lā' tzē ixtatamāhuana'n lā' ixtastā'nan xmān a'nti ixtaka'lhī na ixtankānca'n o na ixmacanca'n huan ixtacuīni' huan animal o ixnúmero de huan animal. ¹⁸Lā' natamāchekxi huā'mā' xmān a'nti lej xalakskalalhna'.

Lā' a'ntī lej lacsculujua' tzē natamāchekxī xlaça'n a'ntū huanicu'tun ixnúmero huan animal. Ixnúmero xla' hua'chi litalacsu'yu lakatin tacuīni'. Ixnúmero xla' lakachāxan ciento ā'tu'tumpu'xamachāxan.

Tatli'lh lūhūua' tachi'xcuhui't

14 Lā' ā'calistān iclaktzi'lh huan a'ntī huanican Cordero ixyā na ixa'cpūn lakatin kēstīn a'ntū ixtacuīni' Sión. Lā' xla' ixcātā'lahui' lakatin ciento ā'tu'pu'xamatā'ti' mil tachi'xcuhui't. Lā' xlaça'n ixtaka'lhī na ixtankānça'n huan ixtacuīni' huan Cordero lā' nā ixtacuīni' ixTāta'. ²Lā' ickaxmatli catūhuā de nac a'kapūn lā' ixmacasā'nan hua'chi a'nlhā yujyā xcān a'ntū lej xaka'tla' lā' hua'chi a'xni'ca' lej palha' jili. Lā' huan a'ntū ickaxmatli xla' ū'tza' huan arpajna'nīn ixta'arpajna'mā'na. ³Lā' xlaça'n ixtatli'mā'na ixtayāna' na ixlacapūn xpūmāpa'ksin Dios lā' na ixlacapūnça'n huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti' lā' na ixlacapūnça'n huan lacpapatzīni'n. Lā' a'ntū ixtatli' xla' ū'tza' xasāsti'. Lā' nīn kalhatin tūla ī'sca'ta, xmān huan lakatin ciento ā'tu'pu'xamatā'ti' mil tachi'xcuhui't. Xlaça'n a'ntīn cāmāpūtāxtūcani't de ixlihuākça'n xalani'n nac quilhtamacuj. ⁴Huā' tamā'na tachi'xcuhui't xalacuan. Lā' xlaça'n a'ntīn tū' ixtamakxteknī't ixtachihuīn Dios. Lā' xmān Dios ixtamācā'tanīni't. Lā' xlaça'n tastālani' huan Cordero chu a'nlhā a'n xla'. Xlaça'n ū'tunu'n a'ntī xapū'la cāmāpūtāxtūca de na ixlacpū'nança'n huan tachi'xcuhui't xalani'n nac cā'quilhtamacuj. Lā' xlaça'n hua'chi lakatin lē'ksajna' na ixlacapūn Dios lā' na ixlacapūn huan Cordero. ⁵Lā' xlaça'n tū' maktin tahualh nīn lakatin tā'ksa'nīn. Lā' nīn tuntū' ixtalaclē'n.

A'ntūn tahualh huan kalhatu'tun ángeles

⁶A'calistān iclaktzi'lh ā'kalhatin ángel a'ntī ixkosnū'ntlā' huan lej tálhmā'n. Xla' ū'tza' ixmācā'tzīnīni'n huan xatzey tachihuīn a'ntū para pō'ktu lā' a'ntū ixpālacata Jesucristo. Lā' xla' ū'tza' ixcāhuani ixlihuākça'n a'ntī xalani'n nac cā'quilhtamacuj lā' ixlihuākça'n xcānsipejni' lā' xalani'n ixlihuākça'n huan xalacxtu'ncnu' tachihuīn. ⁷Lā' xla' lej palha' hualh:

—Cajicua'ni'tit Dios lā' camāka'tli'tit xmān ū'tza'. Chilhtza' huan chí'chini' a'ntū nacāpūlacāxtlahuakō' huan tachi'xcuhui't. Lā' camācā'tani'tit Dios xmān ū'tza' como ū'tza' tlhualh a'kapūn lā' ti'ya't lā' huan mar lā' ixlihuāk huan mu'sni'.

⁸Lā' ā'kalhatin ángel, huan ixlikalhatu', xla' stālani'lh lā' hualh:

—Chuhua'j sputli ixlimāpa'ksin huan xcānsipej a'ntū huanican Babilonia a'ntū lej ixka'lhī limāpa'ksin. Xalani'n huā'mā' xcānsipej, xlaça'n talitalakspi'tni't huan Dios lā' chuhua'j tamācā'tani huan ā'makapitzin diosnu'. Lā' por ixpālacataça'n nā chuntza' tamakscā'tli huan xalani'n ā'lacatin xcānsipejni'. Lā' ū'tza' Dios lī'a'kchā'lh con ū'tunu'n. Lā' chuhua'j ū'tza' nacālimāpātīnican.

⁹Huan ixlikalhatu'tun ángel stālani'lh huan kalhatu' lā' lej palha' hualh:

—Chuhua'j Dios nacāmpātīni ixlihuākça'n a'ntīn tamācā'tani huan animal lā' ixídolo a'ntūn tasu'yu hua'chi huan animal, lā' a'ntīn tatamakxteka nacāhui'lini'can sello ixla' huan animal na ixtankānça'n o na ixmacança'n. ¹⁰Dios lej a'kchā'nī't con xlaça'n lā' lej nacāmpātīni. Ixlihuākça'n natapātīni'n hua'chilh cāmāpū'cani't nac azufre a'ntū lhcumā'. Natapātīni'n xlaça'n na ixlacapūnça'n huan ixángeles Dios lā' na ixlacapūn huan Cordero.

¹¹Lā' para pō'ktu natā'kapūyāhua tālhmā'n huan xajini' lamana' a'nlhā natapātini'ntamā' pō'ktu. Lā' xlaca'n tū' maktin natapājaxa nin de tzi'sa lā' nin de tuncuj. Lā' chuntza' natapātini'n a'ntin tamācā'tani huan animal lā' huan ídolo. Chuntza' natapātini'n a'ntin taka'lhī na ixtankānca'n ixtacuini' huan animal. ¹²Lā' ka'lhī natatāyani' ixtachi'xcuhui't Dios lā' tasqui'ni nata'a'kahuāna'ni ixlīmāpa'ksin Dios lā' nā tasqui'ni tū' maktin natamakxteka de takalhlaka'ī Jesucristo.

¹³Lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn nac a'kapūn a'ntū hualh:

—Catzo'kti huā'mā': “Pō'ktu natalipāxuhua xlaca'n a'nti natakalhlaka'ī Jesucristo a'xni'ca' natani'”. Lā' nā huan Espiritu Santo huan: “Stu'ncua' natapāxuhua xlaca'n como chuhua'j natajaja lā' tū'tza' catitapātini'lh. Lā' nacāmāpalacan por huan xalacuan a'ntū tatlahualh”.

Mā'kaqui'ca huan tacha'ni'

¹⁴A'calistān iclaktzi'lh lakatin sa'kaka poklhnu'. Lā' huan nac poklhnu' a'ntza' ixui' kalhatin chi'xcu' lā' ixmūhui' lakatin corona de oro. Lā' ixchi'pani't hua'chi katin machita tzej xasta'ya'nca'. ¹⁵Lā' taxtupā ā'kalhatin ángel de nac litokpān. Lā' lej palha' tā'chihuīna'lh a'nti ixui' huan nac poklhnu' lā' huanilh:

—Namā'kaqui'ya' ixtō'ca't huan tacha'ni' como chā'lhntza' huan chi'chini' a'ntū napūmā'kaqui'can huan tacha'ni'. Ca'tla'lhntza' huan tacha'ni' nac cā'quiltamacuj. ¹⁶Lā' a'nti ixui' nac poklhnu' mā'kaqui'lh huan tacha'ni' nac quiltamacuj.

¹⁷A'calistān iclaktzi'mpā ā'kalhatin ángel taxtulh de nac litokpān nac a'kapūn. Lā' nā xla' ixchi'pani't ixmachita tzej xasta'ya'nca'. ¹⁸Lā' ā'calistān mincha' nac altar ā'kalhatin huampala ángel a'nti ixlīmāmacū'cani't huan macscut. Lā' xla' lej palha'

ta'sani'lh huan ángel a'nti ixchi'pani't ixmachita lā' huanilh:

—Capūchu'cu mimachita huan xamayāc uvas a'nlhā tastacni't nac cā'ti'ya'tna' como chuhua'j huāktza' xachān.

¹⁹Lā' huan ángel pūchu'culh ixmachita huan xamayāc uvas nac cā'ti'ya'tna'. Lā' cāmōjōlh huan uvas a'nlhā tzej nalacchi'tcan para nataxtuni'kō' huan xaxcān. Chuntza' nalimāchekxican que Dios nacāmāpātini huan a'nti xaca'tzanca'tzini'n como lej a'kchā'ni't con ū'tunu'n. ²⁰Lā' lacchi'tca huan uvas na ixquiltūn huan xcānsipej. Lā' taxtulh lhūhua' ka'lhni' hua'chi katin pūxka a'xni'ca' ka'tla'nān. Lā' lej pūlhmā'n ixuani't lā' chā'lh na ixpixni' huan cahuāyuj lā' lakatu'tun ciento kilómetros ixlilhmā'n.

Huan ángeles ixtalē'n lakatojon lakuat

15 Lā' ā'calistān iclaktzi'mpā lakatin ka'tla' lē'cnin nac a'kapūn. Iccālaktzī'lh kalhatojon ángeles lā' chā'tunu' de xlaca'n ixtalē'n lakatin lakuat. Lā' huā' tamā'na lakuat, ū'tza' ā'xmān. A'xni'ca' nalatza' huā'mā' lakuat a'xni'ca' nasputa ixtā'kcha Dios.

²Lā' ā'calistān iclaktzi'mpā catūhuā a'ntū ixtasu'yu hua'chi lakatin mar a'ntū hua'chi vidrio. Lā' spi'nenke' ixuani't hua'chi jala'nat. Lā' nā iccālaktzī'lh a'nti ixtatlajani't huan xako'hua'jua' animal como tūlah cāmāquilhputica na ixlacapūn huan ídolo a'ntū ixtlahuani't hua'chi ixmacni'. Lā' xlaca'n tū' tatamakxtekli nacātankāhui'lican huan ixnúmero de ixtacuini'. Lā' xlaca'n ixtayāna' na ixquiltūn huan nac mar a'ntū hua'chi vidrio. Lā' ixtachi'payāna' huan arpas a'ntū Dios ixcāmaxqui'ni't. ³Lā' xlaca'n ixtatli'yāna' a'ntū ixtli' Moisés a'nti ixtā'scuja Dios. Ixtatli' por ixpāla-

cata huan Cordero. Lā' a'ntū tatli'lh, ū'tza' huā'mā':

Māpa'ksini' quinDiosca'n, hui'x ka'lhikō'ya' ixlihuāk limāpa'ksin.

Ixlika'tla' lā' lej tzēhuani't huāk a'ntū tlahua'ya' hui'x.

Xmān hui'x māpa'ksikō'ya' ixlihuāk xcānsipejni'.

Lā' huāk a'ntū tlahua'ya' lej tzey lā' ū'tza' chu a'nchī ixlistu'ncua'.

⁴Lā' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't natajicua'ni'yāni' hui'x, Māpa'ksini'.

Lā' ixlihuākca'n natamāka'tli'yāni'.

Lā' xmān hui'x tlahua'ya' huāk tzey.

Lā' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj natamin lā' natamācā'tani'yāni' xmān hui'x, como ixlihuākca'n talaktzi'n que lej tzey ixlihuāk a'ntū hui'x tlahua'ya'.

⁵Lā' ā'calistān iclaktzi'lh huan litokpān ixlaqui'yā nac a'kapūn. Lā' huan na ixchakān ixui'lacha' huan chihuixni' a'nlhā tatzō'kni' huan ley a'ntū maxqui'cani't Moisés. ⁶Lā' tataxtulh de huan nac litokpān huan kalhatojon ángeles a'nti ixtalēmā'na huan lakatojon lakuat. Ixtalhakā'ni't ixlu'xu'can lej xafino lā' smu'yonko' lā' stala'nka' lā' ixtaka'lhī ixli'chī'cānca'n de oro na ixcu'xanca'n. ⁷Lā' ā'calistān kalhatin de huan ixlikalhatā'ti' a'nti ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti' cāmaxqui'lh chā'tunu de huan ángeles lakatunu' kā'x de oro. Lā' huan kā'x ixtalitzuma de huan a'ntū Dios nacālimāpātini' huan tachi'xcuhui't.

Lā' Dios, xla' hui' para pō'ktu. ⁸Lā' huan litokpān ixlitzumakō' jini' como Dios lej ka'tla' lā' lej ka'lhī limāpa'ksin. Lā' nīn kalhatin tzē ixtanū huan nac litokpān lihuān tūna'j i'sputkō' huan lakatojon lakuat a'ntū ixtalē'nācha' huan kalhatojon ángeles.

Huan pātojon kā'x a'nlhā ixtojōmā' a'ntū limāpātini' n Dios

16 Lā' ā'calistān ickaxmatli lakatin tachihuīn lej palha' a'ntū ixtaxtumā' de huan nac litokpān. Lā' cāhuanilh huan kalhatojon ángeles:

—Capinchipitit lā' capūxteketit huan nac cā'ti'ya'tna' huan lakatojon kā'x a'ntū cātamaxqui'ni' lā' a'nlhā tatojōmā'na a'ntū Dios nacālimāpātini' huan tachi'xcuhui't.

²Huan xapū'la ángel a'lh lā' pūxtekelh ixkā'x nac cā'ti'ya'tna'. Lā' cātaxtuni'lh lej lakko'hua'jua' tzi'tzi' a'ntū lej ix-cāca'tzani' huan a'nti ixtaka'lhī na ix-tankānca'n i'sello de huan animal lā' huāk a'nti ixtataquilhpūtani' xla'.

³Lā' huan ixlikalhatu' ángel nā pūxtekelh ixkā'x huan nac mar. Lā' huan xcān ka'lhni' lalh hua'chi ixka'lhni' kalhatin nīn. Lā' tanikō'lh ixlihuāk a'ntū ixan'nan nac mar.

⁴Lā' huan ixlikalhatu'tun ángel pūxtekepā ixkā'x na ixlihuāk huan pūxka lā' a'nlhā hui'lāna' mu'sni'. Lā' xlaca'n ka'lhni' talakō'lh. ⁵Lā' ickaxmatli a'nchī hualh huan ángel a'nti pūxtekelh ixkā'x huan nac xcān. Lā' hualh:

—QuinDiosca'n, hui'x lej tzey. Lā' hui'x hui' lā' pō'ktu ixlahui'la'. Lej tzey a'nchī talimāpalani't con hui'x. ⁶Xlaca'n a'nti cāmāpātini'pāt tamaknīlh huan mintachi'xcuhui't lā' mi'a'cta'sana'ni'n. Lā' chuhua'j hui'x cāmāko'tūpāt huan ka'lhni'. Chuntza' cāmini'ni'.

⁷Lā' ā'calistān ickaxmatpā lakatin tachihuīn huan nac altar a'ntū hualh:

—Dios Māpa'ksini', hui'x ka'lhī'kō'ya' ixlihuāk limāpa'ksin. Lej tzey hui'x a'nchī cālilacāxtlahua'ya'.

⁸Lā' huan ixlikalhatā'ti' ángel nā pūxtekelh huan ixkā'x huan nac chī'chini'. Lā' chuntza' huan chī'chini' cālhcuyulh huan tachi'xcuhui't con ixmacscut. ⁹Xlaca'n talhcukō'lh. Lā'

tahualh lej lakko'hua'jua' tachihuin por ixpälacata Dios como xla' macamilh huä'mä' lakuat como ka'lhí limäpa'ksin. Lā' xlaça'n tü' maktin taxtäpalicu'tunli ixtapästacna'ca'n. Lā' tü' maktin tataquilhputani'cu'tunli Dios.

¹⁰Lā' ā'calistān huan ixlikalhaquitzis ángel nā pūxtekepā ixkā'x huan na ixpūtahui'lh huan xako'hua'jua' animal. Lā' tuncan tzi'sualh lakachu a'nlhā ixmāpa'ksini'n huan xako'hua'jua' animal. Lā' huan tachi'xcuhui't ixtaxcā ī'sī'ma'kā'tca'n como lej ixtapātini'mā'na.

¹¹Lā' lej ko'hua'jua' talichihuina'lh Dios xala' nac a'kapūn como lej ixtapātini'mā'na como lej ixcāmājichhui' ixtzi'tzi'ca'n. Lā' tü' tamakxteklī natatlahua a'ntū ko'hua'jua'.

¹²Lā' huan ixlikalhachāxan ángel nā pūxtekelh ixkā'x huan nac pūxka a'ntū huanican Eufrates. Lā' huan pūxka tilh lā' chuntza' tzē tapātē'kelh huan reyes a'ntū ixtamimā'na'ncha' a'nlhā tā'cxtuyāchi huan chí'chini'.

¹³Lā' ā'calistān iclaktzi'mpā kalhatu'tun espíritus xalakko'hua'jua'. Xlaça'n tataxtulh na ixquilhni' huan dragón lā' ixquilhni' huan animal xako'hua'jua' lā' nā ixquilhni' huan a'kxokonū' a'cta'sana'. Lā' huan espíritus ixtatasu'yu hua'chi chachakatna'.

¹⁴Lā' huā' tamā'na espíritus, xlaça'n tlajana'nī'n ixtahuani't. Lā' xlaça'n ixtatlahua lē'cnin. Lā' xlaça'n tataxtulh para natamākēstoka ixlihuākca'n huan reyes xalanī'n nac cā'quilhnamacuj. Lā' chuntza' huan reyes tatlahualh guerra huan chí'chini' a'ntū lacsacui'lini't Dios a'nti ka'lhikō' limäpa'ksin. ¹⁵U'tza' huä'mä' a'ntū huan Jesucristo:

—Huanmä' chí'chini' quit na'icmin hua'chi kalhatin ka'lhāna' como nīn chā'tin quintika'lhītō'lalh. Lej lipāxūj natala xlaça'n a'nti lej xa'nca nata-maktaka'lha ixlu'xu'ca'n lā' tü' natalh-tata. Chuntza' tü' laklhka'lo'ko catita-

latā'kchokolh xlaça'n lā' tü' catitamāx-ana'lh na ixlacapūnca'n tachi'xcuhui't.

¹⁶Lā' huan reyes tatakēstokli a'nlhā ixuanican Armagedón huan tachihuin hebreo.

¹⁷Lā' ā'calistān huan ixlikalhatojon ángel pūxtekelh ixkā'x nac cā'ū'nī'n. Lā' chu tuncan chihuina'lh kalhatin a'nti ixui' nac pūmāpa'ksin a'ntū ixui' nac li-tokpān nac a'kapūn. Lā' hualh:

—Chuhua'j lakō'nī'ttza' ixlihuāk.

¹⁸Lā' chu tuncan tzuculh makli'pa lā' palha' jililh. Lā' lej tachiquilh huan ti'ya't. Lā' a'nchī tachiquilh huan ti'ya't, tü' maktin ixlanī't ixtā'chuntza' desde a'xni'ca' huan tachi'xcuhui't tatzuculh talatahui'la nac quilhtamacuj.

¹⁹Lā' huan ka'tla' cā'lacchicni', a'nlhā ixuanican Babilonia, tache'kelh huan ti'ya't lā' lakatu'tun taxtulh. Lā' huan xcānsipejni' xala' ixlihuāk quilhtamacuj, talakuankō'lh. Dios cāpāstacli huan tamā'na xalanī'n nac Babilonia a'nchī lej ixtatlahuani't a'ntū xako'hua'jua'. Lā' xla' lej cāmāpātini'lh como xla' lej ixakchā'nī't. ²⁰Lā' ixlihuāk huan lacpitzina'j ti'ya't nac mar talakuankō'lh. Lā' nā talakuankō'lh huan kēstinni'. Lā' tü'tza' ixtatasu'yu. ²¹Lā' yujli chejet lej lakka'tla'. Lā' lakatin chejet ixtzincan tu'pu'xam kilos. Lā' cāmütō'lalh huan tachi'xcuhui't. Lā' xlaça'n ā'chulā' ko'hua'jua' talichihuina'lh Dios por ixpälacata huan chejet como lej ixtapātini'mā'na ixpälacata huan xaka'tla' lakuat.

Māpātīnica huan puscāt a'ntin tü' tzey ixuani't

17 Lā' quilakmilh huan kalhatin ixlikalhatojon ángeles a'nti ixtaka'lhī huan lakatojon kā'x. Lā' quihuanilh:

—Cata't. Na'icmāsu'ni'yāni' a'nchī namāpātīnican huan puscāt a'nti lej tlahua talākali'n a'nti hui' a'nlhā mā'

lhūhua' marna'. ²Huan māpa'ksini'nī'n xalani'n ixlihuāk huan quilhtamacuj tatā'tlahuanit talākali'n huā'mā' puscāt. Lā' huan tachi'xcuhui't xalani'n nac cā'quilhtamacuj, xlaca'n hua'chi ka'chīni'n como lej ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n por ixpālacata huā'mā' puscāt—quihuanica.

³Lā' tuncan huan ángel quilē'lh por ixlimāpa'ksin huan Espiritu Santo hasta nac lakatin cā'lhpi'mpi'li ti'ya't. Lā' a'ntza' iclaktzi'lh kalhatin puscāt ixkēhui' lakatin animal xaspi'nenke'. Lā' ixlimakka'tla' huan animal ixtamaktzo'kni' lej xalako'hua'jua' tacuini'. Lā' huan animal ixka'lhī lakatojon ixa'kxāk lā' kancāuj ixa'kalokot. ⁴Lā' huan puscāt ixlhakā'nī't ixlu'xu' xasmumo'nko lā' xaspi'nenke'. Lā' ixlu'xu' ixka'lhī lhūhua' oro lā' lhūhua' a'ntū hua'chi chihuix lej xalactzēhuanit lā' lej xatapala, lā' nā huan chihuix a'ntū huanican perla. Lā' ixchi'patēlha lakatin taza de oro. Lā' huan taza ixlitzumakō' tāpālhuhua' a'ntū lej xalako'hua'jua' como xla' lej ixtlahuanit talākali'n.

⁵Lā' na ixtankān ixtatzo'kni' lakatin tacuini' a'ntū ixca'tzīcan lakatzē'k a'ntū ixuanicu'tun. Lā' a'ntū ixtatzo'kni' ū'tza' huā'mā': "Huan xaka'tla' Babilonia, xla' ū'tza' xatzi't de ixlihuāk huan puscan a'nti lej tatlahua talākali'n, lā' ixlihuāk a'ntū ko'hua'jua'". ⁶Lā' iclaktzi'lh que huanmā' puscāt ixlika'chīni't huan ixka'lhni'ca'n huan ixtachi'xcuhui't Dios. Xla'ca'n cāmākni'ca como tū' tamakxtekli ta'a'kahuāna'ni' Jesús. Lā' a'xni'ca' quit iclaktzi'lh huā'mā', lej ica'cnilh. ⁷Lā' huan ángel quinkalhasqui'nilh:

—Lā' ¿a'chi' li'a'cnī'ya'? Na'icuaniyāni' a'ntū lilakatzē'k ixpālacata huan puscāt lā' huan animal a'ntū kēhui', lā' a'ntū ka'lhī lakatojon ixa'kxāk lā' kancāuj ixa'kalokot. ⁸Lā' huan animal a'ntū la'ktzi', xla' ixlahui' xapū'la, lā' chuhua'j

tū'tza' lahui'. Xla' natā'cxtuyāchi nac huan xapū'lh mā'n lhu'cu'. Lā' ā'calistān xla' na'a'n a'nlhā namālakuanican. Lā' a'xni'ca' nalaktzi'ncan huan animal, natalē'cni' huan tachi'xcuhui't xalani'n nac cā'quilhtamacuj. Lej natalē'cni' huan animal a'nchi' ixu'i' de makāntza' lā' tū'tza' lahui' lā' nalatahui'lapala. Natalē'cnini'n ixlihuākca'n a'ntin tū' tatzo'kni' ixtacuini'ca'n huan nac libro desde a'xni'ca' tzuculh cāxtahui'la quilhtamacuj. Lā' huan libro ū'tza' a'nlhā cātzo'kcani't ixtacuini'ca'n a'ntin taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

⁹Lā' nā huan ángel quihuanilh:

—Chuhua'j na'icuaniyāni' a'nchi' limāchekxīcan huā'mā'. Huan lakatojon ixa'kxāk huan animal, xla' ū'tza' huan lakatojon kēstin a'nlhā tahui'la huan puscāt. ¹⁰Lā' nā huan lakatojon a'kxāk, ū'tza' nā huanicu'tun huan kalhatojon reyes. Lā' huan kalhaquitzi de xla'ca'n tū'tza' tamāpa'ksini'n. Lā' kalhatin de xla'ca'n, xla' māpa'ksini'ncus. Lā' huan kalhatin ixlikalhatojon, xla' tū' minit. Xla' a'xni'ca' namin, tū' lej makān catimāpa'ksini'lh. ¹¹Lā' huan animal a'ntū ixlahui' xapū'la lā' a'ntū tū'tza' lahui', xla' ū'tza' ixlikalhatzeyan rey. Lā' xla' a'cxtim con huan kalhatojon. Lā' ā'calistān xla' namālakuanican.

¹²Lā' huan kancāuj a'kalokot a'ntū la'ktzi', xla' ū'tza' huan kalhacāuj reyes. Xla'ca'n a'ntin tūna'j talitzucu tamāpa'ksini'n. Xla'ca'n natamāpa'ksini'n con huan animal xmān lakatin hora. ¹³Lā' huā' tamā'na kalhacāuj reyes talacchihuina'ni't lā' natamaxqui' huan animal ixlimāpa'ksinca'n. ¹⁴Xla'ca'n natatlahua guerra lā' natatā'lāsta'la huan Cordero. Lā' nacātlaja huan Cordero con ixtachi'xcuhui't a'nti Dios cāta'sani'ni't lā' cālacsacni't lā' ta'a'kahuāna'ni' xmān Dios. Lā' huan Cordero natlajana'n como xla' cāmāpa'ksi' ixlihuākca'n a'ntin tamāpa'ksini'n, lā' xla' ū'tza'

Rey a'ntü ā'chulā' māpa'ksini'n que ixlihuākca'n huan reyni' xalani'n nac cā'quilhtamacuj.

¹⁵Lā' nā quihuanilh huan ángel:

—Huan marna' a'ntü cāla'ktzi' a'nlhā lacahuahui' huan puscāt a'nti lej tlahua talākalhī'n, huā'mā' xla' tachi'xcuhui't xalani'n lalalhūhua' xcānsipejni' a'ntin tachihuina'n lej tāpālhuhua' tachihuin. ¹⁶Lā' huan kancāuj a'kalokot a'ntü cāla'ktzi' lā' a'ntü kalhacāuj reyes, xlaca'n lā' huan animal natalāca'tzalaktzi'n con huan puscāt a'nti lej tlahualh talākalhī'n. Lā' huan puscāt namaklhikō'can a'ntü ka'lhī. Lā' lhka'lo'ko natamakxteka. Xlaca'n natahua' ixquinīt huan puscāt. Lā' a'ntü na'a'katāxtü nalhcuyukō'can.

¹⁷Dios cāmāpuhuanilh para natatlahua a'ntü Dios ixlacasqui'n. Lā' ū'tza' xlaca'n talilacchihuina'lh lā' talimaxqui'lh ixlimāpa'ksinca'n huan animal hasta a'xni'ca' natlōkentaxtükō'can ixlihuāk a'ntü Dios ixuani't. ¹⁸Lā' huan puscāt a'nti la'ktzi', xla' ū'tza' huan lej xaka'tla' cā'lacchicni' a'ntü cāmāpa'ksikō' huan reyes xalani'n nac quilhtamacuj.

Mālakuanica Babilonia

18 Lā' ā'calistān iclaktzi'mpā ā'kalhatin ángel a'nti ixuyjmā'chi de nac a'kapūn. Xla' lej ixka'lhī limāpa'ksin. Lā' xla' lej i'xkaka lā' mākakēkō'lh huan quilhtamacuj. ²Lā' lej palha' hualh:

—Chuhua'j mālakuanikō'cani'ttza' huan xaka'tla' cā'lacchicni' Babilonia. Chuhua'j tahuilāna' a'ntza' xmān huan tlajana'ni'n, lā' ixlihuāk huan spūnnu' xalako'hua'jua'. ³Babilonia cāmātlahuilh talaclē'i' xalani'n na ixlihuāk huan xcānsipejni'. Lā' huan reyes xalani'n na ixlihuāk huan cā'quilhtamacuj tatlahualh ixtalacē'i'ca'n por ixpālacata huā'mā' cā'lacchicni'. Lā' huan stā'na'ni'n

xalani'n nac quilhtamacuj rico talani't, como huan xalani'n nac Babilonia lej ixtaxa'ma ixtumīnca'n para tatamāhua ixlihuāk a'ntü ixtalacasqui'n.

⁴Lā' ā'calistān ickaxmatpā lakatin tachihuin nac a'kapūn a'ntü hualh:

—Cataxtutit huan nac Babilonia, hui'xina'n a'nti quintachi'xcuhui't. Tū' natlahua'yā'tit huan xako'hua'jua' talaclē'i' con xalani'n a'ntza'. Lā' chuntza' tū' catimāpātini'ntit nā hui'xina'n a'xni'ca' nacāmāpātīnīcan xlaca'n. ⁵Ixtalacē'i'ca'n xlaca'n lej lhūhua'. Cāmākēstokui'lini'cani't lā' chā'ni't hasta nac a'kapūn. Dios lej cāpāstacni'ni't huan ixtalacē'i'ca'n. ⁶Chuhua'j cacātlahuani'ca xlaca'n chu a'nchī cātatlahuani'ni' hui'xina'n. Tzej catamāpalalh hasta maktu' por huan a'ntü tatlahuani'lh ā'makapitzin. Chuhua'j tzej catapātini'lh xlaca'n hasta maktu'. ⁷Lej rico ixtahuani't lā' lej ixtapāxuhualh lā' lej ixtaka'tla'jca'jtzi. Lā' chuhua'j tzej catapātini'lh lā' tzej catalakaputzalh. Xlaca'n hua'chi kalhatin puscāt a'nti huan: “Quit kalhatin reina lā' icmāpa'ksini'n. Lā' quit tū' lakapūt. Lā' tū' maktin ictilakaputzalh”. ⁸Lā' ū'tza' natalimin huan lakuat. Lā' naminkō' ixlihuāk lakatin chi'chini': talakaputzit lā' linin lā' tatzī'ncsta. Lā' nā nalhcuyukō'can huā'mā' cā'lacchicni'. Lā' a'nti namacamin huā'mā' lakuat, xla' ū'tza' Dios. Lā' xla' lej ka'lhī limāpa'ksin.

⁹Lā' huan reyes xalani'n nac cā'quilhtamacuj tatlahualh ixtalacē'i'ca'n con huan xalani'n nac Babilonia. Lā' con ū'tunu'n ixcātātlahua ixlihuāk a'ntü ixtalacasqui'n. Xlaca'n natalakaputza lā' natalacalhan a'xni'ca' natalaktzi'n que huan cā'lacchicni' Babilonia lhcumā' lā' huan xajini' tā'kayāhuamā'. ¹⁰Lā' huan reyes natalaca'a'ntāya de makat como nā lej natajicua'n a'nchī natapātini'ntamā'

huan xalanī'n nac Babilonia. Lā' natalāhuani:

—Lej xānti la huan Babilonia, huan ka'tla' cā'lacchicni'. Chu limaktin mā-palamā' por ixlihuāk huan xako'hua'jua' a'ntū tatlahuani't a'ntza'. Lā' lej ixka'lhī limāpa'ksin —chuntza' natahuan.

¹¹Lā' huan stā'na'nī'n xalanī'n nac quilhtamacuj nā xlaca'n natacalhuan lā' natalakaputza por huan a'ntūn pātle'kemā' nac Babilonia. Natacalhuan como tū'tza' catita'a'nalh a'nti nacāmaktamāhua ixlistā'tca'n. ¹²Tū'tza' cati'a'nalh a'nti nacāmaktamāhua ixlistā'tca'n hua'chi huan oro lā' plata lā' perlas lā' lej xatapala chihuix. Lā' tū'tza' caticāmaktamāhuaca huan lu'xu' a'ntū lej xafino de lino lā' de seda a'ntū smumonko' lā' spi'nenke'. Tū'tza' catitamāhuaca huan qui'hui' a'ntū lej xamu'csa. Tū'tza' caticāmaktamāhuaca a'ntū cātlahuacan de marfil lā' de huan qui'hui' lej xatapala lā' huan bronce lā' licā'n lā' huan mármol. ¹³Tū'tza' catitamāhuaca huan canela lā' nīn huan chitinni' a'ntū mojōni'can lihua't. Lā' tū'tza' caticāmaktamāhuaca huan pūm lā' mirra lā' perfume lā' vino lā' aceite lā' harina lā' trigo. Tū'tza' caticāmaktamāhuaca huācax lā' borregos lā' cahuāyuj lā' carros a'ntū cāsta'nca cahuāyuj lā' huan tasācua' a'ntin tascuja para ixtēcu'ca'n a'ntin cātamāhuani't. ¹⁴Lā' huan stā'na'nī'n natahuani xalanī'n nac Babilonia:

—Huan lej xalacuan catūhuā a'ntū lej ixka'lhīcu'tunā'tit, xla' cāspu'tni'kō'nī'ta'ni'. Lā' nā cāspu'tni'kō'nī'ta'ni' huan lej xalacfino catūhuā lā' lej xatapala. Tū'tza' maktin catika'lhī'tit.

¹⁵Lā' huan stā'na'nī'n lej ricos ixtahuani't como lej ixtatlahua negocio con xalanī'n nac Babilonia. Lā' nā xlaca'n natalaca'a'ntāya de makat como lej natajicua'n a'nchī natapātīni'ntamā' xalanī'n

nac Babilonia. Lā' natalakaputza lā' natacalhuan. ¹⁶Lā' natahuan:

—¡Lej xānti la huan Babilonia! Xapū'la xalanī'n a'ntza' ixtalhakā'nan huāk con huan lino xafino lā' xasmumonko' lu'xu' lā' xaspi'nenke'. Lā' ixtaka'lhī ixlicāxtlahualica'n huāk de oro lā' de chihuix lej xatapala lā' perlas. ¹⁷Lā' chu limaktin cāspu'tni'kō'lh ixlicocōca'n —natahuan.

Lā' ixlihuākca'n huan marinos lā' xanapuxcu'nu' huan barcos lā' ixlihuākca'n a'ntin tapū'a'an huan barcos lā' ixlihuākca'n a'nti tamakscuja nac mar, ixlihuākca'n natalaca'a'ntāya. ¹⁸Lā' a'xni'ca' natalakti'n a'nchī lhcumā' huan cā'lacchicni' Babilonia lā' a'nchī taxtumā' huan jini', xlaca'n natahuan:

—Tū' maktin ixa'nani't lakatin cā'lacchicni' hua'chi huā'mā' ka'tla' cā'lacchicni'.

¹⁹Lā' como lej natalakaputza, māni' xlaca'n nata'a'cpūtō'ca' pokxni'. Lā' natacalhuan lā' lej palha' natahuan:

—¡Xānti la huā'mā' xaka'tla' cā'lacchicni'! Lej rico ixtahuani't xalanī'n a'ntza'. Lā' nā talalh ricos ixlihuākca'n ixtēcu'ni'n barcos como lej i'stā'nancan nac Babilonia. ¡Xānti la huan cā'lacchicni'! Chu limaktin sputli.

²⁰Lā' nā nahuancan:

—Catalipāxuhualh ixlihuākca'n xalanī'n nac a'kapūn como lakuani't huan cā'lacchicni' Babilonia. Calipāxuhua'tit hui'xina'n a'nti ixtachi'xcu'hu'i't Dios lā' nā hui'xina'n apóstoles lā' ixa'cta'sana'nī'n Dios. Xlaca'n xalanī'n nac Babilonia tamāpalamā'natza' con Dios a'ntū cātatlahuani'nī'ta'ni' hui'xina'n.

²¹Lā' ā'calistān kalhatin ángel lej xatli'hui'qui chi'palh lakatin ka'tla' chihuix hua'chi lakatin xuā'ti' ixlika'tla'. Lā' tamacajūlh nac mar lā' hualh:

—Chuntza' namāyujūcan huan ka'tla' cā'lacchicni' Babilonia. Lā' tū'tza' maktin catitasu'yulh. ²²Tū'tza'

catikaxmatca a'ntza' huan música. Tū'tza' catikaxmatca huan arpa nīn huan liskoli' nīn huan trompeta. Tū'tza' maktin catikaksca kalhatin maksujni' de catūhuāya tascujūt. Tū'tza' catisā'nalh huan xuā'ti' a'xni'ca' squitimā'ca como tinti' a'nti' natasquiti. ²³Tinti'tza' a'ntza' nīn lakatin pūmaksco a'ntū namaksko. Tū'tza' catikaxmatca ixtachihuīn a'ntin tapūchahuāni'tcus. Huan stā'na'nīn a'nti' xapū'lh tamilh nac Babilonia, xlaca'n ā'chulā' ixtaka'lhī limāpa'ksin que ā'makapitzin xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Xalanī'n nac Babilonia talī'a'kxokonū'lh con ixtatlahuānca'n xalanī'n chuxalhā nac cā'quilhtamacuj —hualh huan ángel.

²⁴Chuntza' napātle'keni' huan Babilonia como a'ntza' cāmaknīca ixa'cta'sana'nīn Dios lā' nā cāmaknīca ixtachi'xcuhui't Dios. Lā' nā talē'n cuenta xalanī'n nac Babilonia a'nchī cāmaknīca ixtachi'xcuhui't Dios na ixlihuāk huan quilhtamacuj.

19 Lā' ā'calistān ickaxmatli a'nchī palha' ixtata'sa huan lhūhua' tachi'xcuhui't nac a'kapūn. Xlaca'n ixtahuan:

¡Lej ka'tla' Dios!

Xla' quincāmāpūtaxtūyāni'.

Ca'a'cnīni'ni'ca' xmān ū'tza'.

Lā' xla' ka'lhikō' huan limāpa'ksin.

²Xla' juzgarli chu a'nchī a'ntū stu'ncua'.

Lej tzey a'nchī xla' juzgarli.

Xla' juzgarlini't huan Babilonia como xalanī'n a'ntza' tamātlahuīlh talacle'i' ixlihuākca'n xalanī'n huan quilhtamacuj, chu a'xtim hua'chi xlaca'n.

Dios māpātīnīni't huan Babilonia como xalanī'n a'ntza' tamaknīlh a'nti' ixtatā'scuja Dios.

³Lā' chihuīna'mpalaca lej palha' lā' tahualh:

—¡Lej ka'tla' Dios! Huan jini' tō'ca'mā' de nac Babilonia para pō'ktu.

⁴Lā' huan kalhapu'xamatā'ti' papatzīni'n lā' huan kalhatā'ti' a'nti' ixtayāna nac huan a'katzā'stūtā'ti', xlaca'n tatatzokostani'lh Dios a'nti' ixui' na ixpūmāpa'ksin. Xlaca'n tamācā'tanīlh lā' tahualh:

—Stu'ncua' a'nchīn tahuan. ¡Lej ka'tla' Dios!

⁵A'calistān kaxmatpalaca lakatin tachiuhuīn de ixpūmāpa'ksin Dios lā' hualh:

Camāka'tli'tit Dios milihuākca'n hui'xina'n a'ntin tapa'ksiyā'tit con Dios lā' milihuākca'n hui'xina'n, xalakka'tla'n lā' xalactzina'j, a'nti' a'cnīni'ni'yā'tit Dios.

Tapūchahualh a'nti huanican Cordero

⁶Lā' chu ickaxmatpā hua'chilh ixtachi-huīna'mā'na lhūhua' tachi'xcuhui't lā' hua'chi a'nlhā yujtāya xcān, lā' hua'chi a'xni'ca' lej palha' jili lā' tahualh:

¡Lej ka'tla' Dios!

Māpa'ksini'ntza' quiMāpa'ksini'ca'n quin-Diosca'n a'ntin ka'lhikō' limāpa'ksin.

⁷Lā' lipāxūj catahuī'lauj lā' cata'sauj de tapāxuhuān.

Lā' camāka'tli'uj Dios.

Lā' chini'ttza' huan chí'chini' a'ntū napū-tapūchahua huan a'nti huanican Cordero.

Lā' ixtasqui'ni' tacāxni'ttza'.

⁸Lā' huan xatasqui'ni' makxtekcāni't nal-hakā'nan con huan xatzey xastala'nka' lu'xu' lā' slamama.

Huan lej xatzey lu'xu' huanicu'tun que lej tzey a'nchī talatā'kchoko ixtachi'xcuhui't Dios.

⁹A'calistān huan ángel quihuanilh:

—Catzo'kti huā'mā': “Lipāxūj tahuī'lāna' a'ntin cākantāyacani't para huan tahua' a'xni'ca' natapūchahua huan Cordero”.

Lā' nā quihuanilh huan ángel:

—U'tza' stu'ncua' como ū'tza' huā'mā' a'ntū hualh Dios.

¹⁰Lā' quit ictatzokostani'lh huan ángel lā' ictimācā'tanīcu'tulh. Lā' xla' quihuanilh:

—Tū' catla'hua' chuntza'. Tū' caquimācā'tani'. Quit ictā'scuja Dios chuntza' hua'chi hui'x lā' hua'chi huan mintā'timīn a'ntīn takalhlaka'ī a'ntū xastu'ncua' a'ntū Jesús māsu'yulh. Xmān Dios namācā'tani'ya'. A'ntīn tamācā'tzinīnīn ixtachihuīn Jesucristo, ixlihuākca'n xla'ca'n ixa'cta'sana'nīn Dios —quihuanica.

**Huan xasa'kaka cahuāyuj
lā' a'ntī ixkēhui'**

¹¹A'calistān iclaktzī'lh huan a'kapūn laqui'yā. Lā' iclaktzī'lh lakatin cahuāyuj xasa'kaka. Lā' a'ntī ixkēhui' huā'mā' cahuāyuj, māpācuhuīca Xastu'ncua' lā' ū'tza' a'ntīn tlōkentaxtū ixlihuāk. Xla' tzey a'nchī māpa'ksīnīn. Lā' lej tzey a'nchī xla' tlahua guerra. ¹²Lā' ixlakastapun ixtaxkaka hua'chi xalamana' huan macscut. Lā' ixmūhuī' lhūhua' corona na ixa'kxāk. Lā' ixtzo'kni'canī't lakatin tacuīnī'. Lā' nīn tintī' ixmāchekxī a'ntū ixuanīcu'tun huanmā' tacuīnī'. Lā' xmān ū'tza' ixmāchekxī. ¹³Ixlu'xu' ixfasakō'nī't ka'lhni'. Lā' ixtacuīnī' ū'tza' huan ixTachihuīn Dios. ¹⁴Lā' ixtastālani' huan ejércitos xala' nac a'kapūn. Xla'ca'n ixtakēhuī'lāna' laksana'kakan cahuāyuj. Lā' ixlu'xu'ca'n lej xatzey lā' xasa'kaka lā' stala'nka' ixtahuānī't. ¹⁵Lā' a'ntī ixfasakō'nī't ka'lhni' ixlu'xu', quilhtaxtulh katin espada a'ntū lej sta'ya'nca'. Con huā'mā' nacāpūtlaja huan tachi'xcuui't nac quilhtamacuj. Lā' lej lipalha' nacāmāpa'ksī. Xla' nacāmāpātīnī como Dios lej a'kchā'n con ū'tunu'n. Lā' a'nchī xla'ca'n natapātīnīn natala hua'chi huan uvas a'ntū cālacchi'ntacan a'xni'ca' māxtuni'can xaxcān. ¹⁶Lā' na ixlu'xu' lā' na ixchāken

ixtatzokni' lakatin tacuīnī': “Ū'tza' huan Rey a'ntī cāmāpa'ksī ixlihuākca'n reyes. Ū'tza' huan Māpa'ksīnī' a'ntī cāmāpa'ksī ixlihuākca'n a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn”.

¹⁷A'calistān iclaktzī'lh kalhatin ángel a'ntī ixyā nac chí'chīnī'. Lā' xla' lej palha' cāhuanilh ixlihuākca'n huan spūnnu' a'ntū ixtakosnū'ntlā'huan nac cā'ū'nīn:

—Cata'ntit. Catakēstoktit lā' cahua'tit a'ntū Dios nacāmāxquī'yānī'. ¹⁸Cata'ntit lā' cahua'tit huan ixquīnitca'n huan reyes lā' generales lā' huan xalactli'huī'qui chí'xcuui'n. Cahua'tit huan ixquīnitca'n huan cahuāyuj lā' ixquīnitca'n a'ntī ixtakētō'la. Cahua'tit ixquīnitca'n ixlihuākca'n tachi'xcuui't, a'yuj ixtamakscuja lā' a'yuj tū' ixtamakscuja, lā' a'yuj chí'xcuui'n a'ntī lej tatasquī'nī lā' a'yuj tū' lej tatasquī'nī —hualh huan ángel.

¹⁹A'calistān iclaktzī'lh a'nchī ixtatakēstoknī't huan xako'hua'jua' animal lā' huan reyes xalanīn nac quilhtamacuj lā' ī'soldadosca'n. Ixtatakēstoknī't para natatā'lātucsca a'ntī ixkēhuī'lāna' lā' huan ī'soldados. ²⁰Huan xako'hua'jua' animal chí'paca lā' nā huan a'cta'sana' a'ntī ixa'kxokonū'n. Xla' ixtlahuanī't lē'cnīn na ixlacapūn huā'mā' animal. Lā' chuntza' ixcā'a'kxokonī't a'ntī ixtalē'n na ixtankānca'n huan ī'sello huan animal lā' a'ntī ixtataquilhpūtānī huan ídolo a'ntū ixtasu'yu hua'chi huan animal. Lā' huan animal lā' huan a'cta'sana' a'ntī ixa'kxokonū'n, xalakahuan cāmācā'nca huan nac cā'macscutnu' a'nllhā hua'chi lakatin lago lā' a'nllhā lhcuycan azufre. ²¹Lā' ixlihuākca'n huan makapitzīn ixtachi'xcuui't huan xako'hua'jua' animal, xla'ca'n cāpūmaknīkō'ca huan espada a'ntū quilhtaxtulh na ixquilhni' a'ntī ixkēhuī' huan cahuāyuj. Lā' huan spūnnu' tzej talika'sli huan ixquīnitca'n.

Lakatin mil cā'ta

20 Lā' ā'calistān iclaktzī'lh kalhatin ángel a'nti ixuyjmā'chi de nac a'kapūn. Lā' ixlē'mā' huan xallave de huan xapūlh mā'n lhu'cu'. Lā' nā ixlē'mā' kantin cadena lhmā'n. ²Lā' xla' chi'palh huan dragón. U'tza' huan lūhua' a'ntū xala' lej'tza' makān, lā' nā ū'tza' huan ko'ti'ti' lā' nā huanican Satanás. Lā' huan ángel chi'lh huan dragón lā' māchokolh xatachī'n lakatin mil cā'ta. ³Lā' huan ángel mojōlh nac xapūlh mā'n lhu'cu'. Lā' tzej mālacchōlh lā' hui'lini'lh lakatin sello nac xamākalhcha. Lā' chuntza' huan ko'ti'ti' tūlalhtza' cā'a'kxokolh huan tachi'xcuhui't xalani'n nac quilhtamacuj hasta que nasputa huan lakatin mil cā'ta. Lā' a'xni'ca' nasputa huan mil cā'ta, namakxtekcan. Lā' tū' makān catimakxtekca.

⁴Lā' ā'calistān iccālaktzī'lh makapitzin pūthui'lhni' a'nlhā ixtapūmāpa'ksini'n. Lā' nā iccālaktzī'lh ā'makapitzin a'nti ixtahui'lāna' a'ntza'. Xlaca'n ixcāmaxqui'cani't limāpa'ksin para natajuzgarli. Nā iccālaktzī'lh xlaca'n a'nti ixcā'a'cchu'cucani't. Cāmaknīca como ixtamāsu'yu ixtachihuīn Dios lā' a'ntū xastu'ncua' ixpālacata Jesús. Xlaca'n tū' ixtamācā'tanini't huan xako'hua'jua' animal, lā' tū' ixtataquilhpūtani'nī't ixídolo. Lā' tū' ixtamakxteknī't nacāhui'lini'can huan sello na ixtankānca'n lā' na ixmacanca'n. Lā' iccālaktzī'lh que huā' tamā'na talakahuanchokolh lā' tamāpa'ksini'lh con Cristo lakatin mil cā'ta. ⁵Xlaca'n ū'tunu'n a'nti xapū'la talakahuanchokolh. Huan ā'makapitzin nini'n natalakahuanchoko a'xni'ca' nasputa huan mil cā'ta. ⁶Lipāxūj a'ntin talakahuanchoko a'xni'ca' talakahuanchoko huan xapū'la. Xlaca'n natatā'māpa'ksini'n con Dios. Xlaca'n tū'tza' catitanīlh ixlīmaktu' hua'chi

ā'makapitzin. Xlaca'n natatā'scuja Dios lā' nā Cristo. Lā' natamāpa'ksini'n con Cristo lakatin mil cā'ta.

⁷Lā' a'xni'ca' natasputa huan lakatin mil cā'ta, namakxtekcan huan ko'ti'ti'. Lā' xla' nataxtu de a'nlhā ixchī'cani't. ⁸Lā' nataxtu lā' nacā'a'kxoko huan tachi'xcuhui't na ixlihuāk huan quilhtamacuj. Lā' nacā'a'kxoko xalani'n nac Gog lā' Magog. Xlaca'n nacāmākēstoka para natatlahua guerra. Xlaca'n lej lūhua' hua'chi huan xalactzina'j chihuix a'ntū tahui'lāna' na ixquilhtūn huan mar. ⁹Lā' iclaktzī'lh a'nchī huan i'soldadosca'n de Gog lā' Magog ixtalatā'kchoko chuxalhā lā' tata'tamacxti'li'lh a'nlhā ixtahui'lāna' huan ixtachi'xcuhui't Dios. Lā' huanmā' cā'lacchiceni' ū'tza' a'ntū Dios lej pāxqui'. Lā' de nac a'kapūn mincha' huan macscut lā' cālhcuycō'lh ixlihuākca'n ixtachi'xcuhui't huan ko'ti'ti'. ¹⁰Lā' huan ko'ti'ti' a'nti ixcā'a'kxokonī't macā'nea nac cā'macscutnu' a'ntū hua'chi lago lā' a'nlhā lhucuyucan azufre. Lā' nā a'ntza' ixcāmacā'ncani't huan xako'hua'jua' animal lā' huan a'cta'sana' a'nti ixa'kxokonu'n. A'ntza' nacāmāpātīnican de tuncuj lā' de tzi'sa para pō'ktu.

Dios najuzgarlini'n a'nlhā hui' na ixpūmāpa'ksin

¹¹A'calistān iclaktzī'lh lakatin pūmāpa'ksin lej ka'tla' lā' smu'yonko'. Lā' iclaktzī'lh a'nti ixui' a'ntza'. Huan quilhtamacuj lā' huan a'kapūn cāmālakuanīca na ixlacapūn Dios. Lā' tū'tza' tatasu'yulh. ¹²Lā' iccālaktzī'lh huan nini'n, lakka'tla'n lā' xalacti'na'j. Xlaca'n ixtayāna' na ixlacapūn Dios. Lā' cāmālakakē'ca huan libros. Lā' ā'calistān mālakakē'palaca ā'lakatin. U'tza' huā'mā' huan libro a'nlhān cātzo'kcani't ixtacuīni'ca'n a'ntin taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā' cājuzgarlīca huan nini'n chu a'nchī

ixtalatā'kchokonī't chuntza' a'nchī
ixtatzo'kni' ixlihuāk a'ntū ixtatlahuanī't.
¹³A'calistān huan mar cāmacamāstā'lh
a'ntī ixtaninī't a'ntza'. Lā' nā tachilh
xlaca'n a'ntī ixtahui'lāna' nac cā'linin.
Lā' cājuzgarlikō'ca ixlihuākca'n,
chā'tunu' chu a'nchī ixtalatā'kchokonī't.
¹⁴Lā' ā'calistān huan linin lā' huan
cā'linin cāmacā'nca nac cā'macscutnu'
a'nlhā hua'chi lago. Lā' a'ntza' a'nlhā
nican ixlimaktu'. ¹⁵Lā' nā cāmacā'nca
nac cā'macscutnu' ixlihuākca'n a'ntin
tū' ixcātzo'kni'cani't ixtacuīni'ca'n
huan nac libro a'nlhān tatzo'kni'
ixtacuīni'ca'n a'ntin taka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n.

**Huan xasāsti' a'kapūn lā'
huan xasāsti' quilhtamacuj**

21 Lā' ā'calistān iclaktzi'lh
ā'lakatin xasāsti' a'kapūn
lā' xasāsti' quilhtamacuj. Huan
xapū'la a'kapūn lā' huan xapū'la
quilhtamacuj ixcāmālakuanīcani't. Lā'
tū'tza' ixa'nan mar. ²Quit iclaktzi'lh
huan xatasicia'lanālin cā'lacchicni'.
Huā'mā' cā'lacchicni' ū'tza' a'ntū
xasāsti' Jerusalén. Lā' nā iclaktzi'lh
a'nchī ixyujmā'chi nac a'kapūn a'nlhā
hui'lacha' Dios. Lā' huan cā'lacchicni'
tzej ixcāxtlahuacani't hua'chi kalhatin
xatasqui'ni' a'ntī xa'nca lhakā'nan
a'xni'ca' natā'tapūchahua huan
i'squi'nini'. ³A'calistān ickaxmatli
lakatin tachihuīn a'ntū mincha' nac
a'kapūn. Lā' lej palha' hualh:

—Chuhua'j Dios cātā'lahui'
huan tachi'xcuui't. Lā' xla'
nacātā'latahui'la con xlaca'n. Xlaca'n
natala ixtachi'xcuui't. Lā' xla'
nala ixDiosca'n xlaca'n. ⁴Dios
nacāmāscōhuīni' ixlakaxta'jatca'n
xlaca'n. Lā' tū'tza' catitanilh. Lā'
tū'tza' catitalakaputzalh. Lā' tū'tza'
catitacalhualh. Lā' tū'tza' catitapātini'lh.

Lā' tū'tza' caticāpātle'keni'lh nin tuntū'
a'ntū xala' xapū'la.

⁵Lā' ā'calistān chihuīna'lh Dios a'nlhā
ixui' na ixpūmāpa'ksin lā' hualh:

—Chuhua'j quit na'iccāsāsti'tlahuakō'
ixlihuāk catūhuā.

Lā' quihuanilh:

—Huak huā'mā' catzo'kti. Huā'
tamā'na tachihuīn ū'tza' a'ntū
xalacstu'nucua' lā' tze kalhlaka'īcan.

⁶Lā' nā quihuanilh:

—Lakō'ni'ttza'. Quit hua'chi huan
letra A a'ntū litzucu huan alfabeto lā'
hua'chi huan letra Z a'ntū ixli'a'kspu'tni',
como quit xa'icui'tza' a'xni'ca' tzuculh
ixlihuāk lā' na'ictahui'lacus a'xni'ca'
nasputkō' ixlihuāk. A'ntin takalhpūti,
quit na'iccāmāhui' huan xcān xala'
nac mu'sni' a'nlhān taxtu xcān a'ntū
cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n.
Lā' tū' icticāmātā'jilh. ⁷Chuntza' quit
na'iccātlahuani' ixlihuākca'n a'ntin
tatljajana'n. Lā' quit na'icla ixDiosca'n
xlaca'n, lā' xlaca'n natala quincamana'.

⁸Tū' chuntza' xlaca'n a'ntin tajicua'n
lā' ū'tza' tū' quintalistālani'. Xlaca'n
nacāmācā'nca nac cā'macscutnu'. Lā'
nā chuntza' a'ntin tū' takalhlaka'ī,
lā' a'ntin lej taca'tzanca'tzi, lā' a'ntin
tamaknini'n, lā' a'ntin tatlahua
talākali'n, lā' huan tlahuāna'ni'n,
lā' huan a'ntin tataquilhpūtani'
huan ídolos, lā' ixlihuākca'n huan
a'kxokonuni'n. Xlaca'n nacāmācā'nca
nac cā'macscutnu' a'nlhā lhucuyucan
huan azufre. Huā'mā' ū'tza' a'nlhā
ixlimaktu' nican.

Huan xasāsti' Jerusalén

⁹Lā' ā'calistān quilakmilh kalhatin de
huan ixlikalhatojon huan ángeles a'ntī
ixtaka'lhī huan ā'tāpātojon lakuat. Lā'
quihuanilh:

—Cata't, lā' quit na'icmāsu'ni'yāni'
huan xatasqui'ni' a'ntī nala ixpuscāt
huan Cordero.

¹⁰Lā' huan Espíritu Santo quimāsu'ni'lh lakatin talakahuān. Huan ángel quilē'lh nac lakatin tālhmā'n kēstīn lej ka'tla'. A'ntza' quimāsu'ni'lh huan cā'lacchicni' a'nlhā i'xla' Dios lā' a'nlhā huanican Jerusalén. Ixyujāchi de nac a'kapūn a'nlhā Dios hui'lacha'.
¹¹Lā' huan cā'lacchicni' i'xkaka con huan i'xkakana' Dios. I'xkaka hua'chi lakatin chihuix a'ntū lej xatapala, hua'chi lakatin chihuix a'ntū huanican jaspe a'ntū stala'nka' lā' a'ntū xkaka.
¹²Ixlimakka'tla' huan cā'lacchicni' ixyā lakatin taxaka lej tālhmā'n. Lā' ixka'lhī lakacāujtu' xamākalhcha. Lā' kalhacāujtu' ángeles cālimāmacū'ca huan tamā'na mākālhcha. Lā' huan nac mākālhcha ixcātzo'kcani't ixtacuīni'ca'n huan kalhacāujtu' ixo'kxa'n Israel.
¹³Ixtayāna' lakatu'tun mākālhcha lakpātunu', lakatu'tun na ixtankēn, lā' nac norte lakatu'tun, lā' nac sur lakatu'tun, lā' nā lakatu'tun a'nlhā tā'cnū huan chi'chini'.
¹⁴Huan xacimientō de huan taxaka lakacāujtu' chihuix. Lā' huan nac chihuixni' ixcātzo'kcani't ixtacuīni'ca'n huan kalhacāujtu' apóstoles, i'xla' huan a'nti huanican Cordero.

¹⁵Huan ángel a'nti ixquintā'chihuīna'nī't ixlē'mā' katin hua'chi a'ctzina'j qui'hui' de oro. Con huanmā' ixpūlac'hcāl huan cā'lacchicni', lā' huan xamākalhcha lā' huan taxaka.
¹⁶Huan cā'lacchicni' tā'ti'jua' ixuani't. Chu a'cxtim ixlilhmā'n lā' ixlipēka'tla'. Huan ángel lhcāl huan cā'lacchicni' con huan ixqui'hui' de oro. Lā' ixlīhuāk lhcākō'lh lā' chā'lh lakatu' mil ā'lakatu' ciento kilómetros de ixlilhmā'n, chu a'cxtim ixlipēka'tla' lā' ixlitālhmā'n.
¹⁷Lā' huan ángel lhcāl huan taxaka chu a'nchī hua'chi talac'hcāna'n huan chi'xcuui'n. Lā' ixlitālhmā'n chā'lh tu'tumpu'xamatā'ti' metros.

¹⁸Lā' huan taxaka ixlitlahuacani't huan chihuix de jaspe. Lā' huan cā'lacchicni' huāk de oro xastala'nka' hua'chi vidrio.
¹⁹Lā' huan xacimientō de huan taxaka lej tzēhuani't ixuani't como ixlitlahuacani't de tāpālhūhua' chihuix a'ntū lej xatapala. Huan xapū'la chihuix de huan xacimientō, xla' de jaspe. Lā' ixlilakatu' chihuix de zafiro, lā' ixlilakatu'tun de ágata, lā' ixlilakatā'ti' de esmeralda.
²⁰Lā' huan ixlilakaquitzis chihuix de ónice, lā' huan ixlilakachāxan de cornalina, lā' huan ixlilakatojon de crisólito, lā' ixlilakatzeyan de berilo, lā' huan ixlilakana'jās de topacio, lā' huan ixlilakacāuj de crisoprasa, lā' huan ixlilakacāujtin de jacinto, lā' huan ixlilakacāujtu' de amatista.
²¹Huan lakacāujtu' mākālhcha xla' lakacāujtu' chihuixni' a'ntū cāhuanican perlas. Lakatunu' mākālhcha ixtlahuacani't de lakatunu' perla. Lā' huan xatej de huan cā'lacchicni' huāk de oro xastala'nka' hua'chi vidrio.

²²Tū' iclaktzi'lh nin lakatin litokpān nac huan cā'lacchicni', como na ixlīhuāk huan cā'lacchicni' hui' Dios a'nti ka'lhikō' limāpa'ksīn lā' nā a'ntza' hui' huan Cordero.
²³A'ntza' tū' tasqui'nī que huan chi'chini' nin huan mālhcuyū' natamāxkakēni'n huan nac cā'lacchicni'. Huan cā'lacchicni' mākakē huan i'xkakana' Dios lā' nā i'xkakana' huan Cordero.
²⁴Lā' huan tachi'xcuui't xalani'n nac cā'quilhtamacuj nacāmāxkakē i'xkakana' Dios. Lā' huan reyes xalani'n nac quilhtamacuj natalimin ixliricoca'n nac huāmā' cā'lacchicni'. Lā' natamālacnūni' Dios.
²⁵Lā' huan xamākalhcha huan cā'lacchicni' natatalaqui'tāya tintacuj. Lā' tū' maktin caticāmālacchōca como a'ntza' tū' cati'a'nalh tzi'sa.
²⁶Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuui't natalimin nac huanmā' cā'lacchicni' ixlīhuāk

a'ntün taka'lhī a'ntū lej xatapala. ²⁷Lā' tū' catitanūlh nac huan cā'lacchicni' a'ntün ko'hua'jua'. Lā' tū' catitatanūlh a'ntün tatlahua a'ntū lej limāxana'. Lā' tū' catitatanūlh a'ntün tahuan tā'ksa'nīn. Natatanū nac huan cā'lacchicni' xmān a'ntün cātzo'kcani't ixtacuīni'ca'n huan na ixlībro huan Cordero a'nīhān cātzo'kcani't ixtacuīni'ca'n a'ntün taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

22 Lā' ācalistān huan ángel quimāsu'ni'lh kantīn pūxka a'ntū lej stala'nka'. Lā' huan xaxcān de huā'mā' pūxka ū'tza' a'ntū māsā' huan xasāsti' quilhtamacuj. Huan pūxka ixtaxtumā' de na ixpūmāpa'ksinca'n Dios lā' huan Cordero. ²Lā' huan pūxka ixtētaxtu na ixpu'nān de huan ixtej huan cā'lacchicni'. Lā' na ixquilhtūnī'n huan pūxka ixtayāna' huan qui'hui' a'ntū tamāstā' xasāsti' quilhtamacuj. Huan tamā'na qui'hui' tamāstā' ixtō'ca't makcāujtu' nac lakatin cā'ta. Tō'ca' ixtō'ca't lakatunu' mālhcuyū'. Lā' xachi'tin de huanmā'na qui'hui' tzey para cālīmātzeyīcan huan tachi'xcuhui't xalanī'n nac quilhtamacuj. ³Tū' cati'a'nalī a'ntza' a'ntū ko'hua'jua' como a'ntza' hui' huan ixpūmāpa'ksinca'n Dios lā' huan Cordero. Lā' natamācā'tanī Dios a'ntün tatā'tapa'ksi. ⁴Lā' calacan natalaktzī'n Dios. Lā' nacālītankātzo'kcan ixtacuīni' Dios na ixtankānca'n a'ntün tatā'tapa'ksi. ⁵Lā' nac huā'mā' cā'lacchicni' tū' cati'a'nalī tzi'sa. Lā' tū'tza' catimaclacasqui'nca huan pūmaksko. Lā' tū'tza' catimaclacasqui'nca huan chi'chini'. Huan Māpa'ksini' Dios nacāmāxkakē ixtachi'xcuhui't. Lā' xlaca'n natamāpa'ksini'n para pō'ktu.

Palaj namimpala Jesucristo

⁶A'calistān huan ángel quihuanilh:

—Huā' tamā'na tachihuīn lej lacstu'nca'. Lā' tzē cākalhlaka'īcan.

Huan Māpa'ksini' Dios ixcāmāpuhuani' ixa'cta'sana'nī'n a'ntū natahuan. Lā' xla' macamini't huan ixángel para nacāmāsu'ni' a'ntün tatapa'ksi con Dios a'ntün palaj napātē'ke.

⁷Lā' Jesús hualh:

—Palaj na'icmin.

Lipāxūj a'ntün ta'a'kahuāna'ni' huan tachihuīn a'ntün tatzo'kni' nac huā'mā' libro a'ntū māsū'yu a'ntū napātē'ke.

⁸Quit, Juan, ickaxmatni't lā' iclaktzī'nī't ixlīhuāk huā'mā'. Lā' a'xni'ca' xa'ickaxmatkō'nī't lā' xa'iclaktzī'nkō'nī't, ictatzokostani'lh huan ángel a'ntī ixquimāsu'ni'nī't huā'mā'. ⁹Lā' xla' quihuanilh:

—Tū' chuntza' catla'hua'. Tū' caquin-tatzokostani'. Nā quit ictā'scuja Dios chuntza' hua'chi hui'x lā' hua'chi minatā'timīn a'ntī ixa'cta'sana'nī'n Dios lā' ixlīhuākca'n a'ntün ta'a'kahuāna'ni' a'ntün tatzo'kni' nac huā'mā' libro. Xmān Dios natatzokostani'ya'.

¹⁰Lā' nā quihuanilh:

—Tū' tzē'k catica'tzi huan tachihuīn a'ntün tatzo'kni' nac huā'mā' libro lā' a'ntün tahuan a'ntū napātē'ke, como palaj natlōkentaxtūcan chuntza' hua'chi tatzo'kni'. ¹¹A'ntün tatlahua a'ntün tū' tzey, catatlahualhcus. Lā' a'ntün tapuhuan a'ntün tū' tzey, catapuhualhcus chuntza'. Lā' a'ntün lactzey, pō'ktu catatlahualh a'ntün tzey. Lā' a'ntün ta'a'kahuāna'ni' Dios, pō'ktu cata'a'kahuāna'ni'lh.

¹²Lā' nā Jesús huampā:

—Palaj na'icmin. Na'iclimin a'ntū na'iccālīmāpala chā'tunu'. Na'iccāmāpala a'ntün tatlahuanī't a'ntün tzey lā' nā a'ntün tatlahuanī't a'ntün tū' tzey. ¹³Quit huan Xapū'la lā' huan A'xmān, hua'chi huan letra A a'ntū litzucu huan alfabeto lā' hua'chi huan letra Z a'ntū ixli'a'kspu'tni'. Quit xa'icui'tza' a'xni'ca' tatzuculh ixlīhuāk

lā' na'ictahui'lacus a'xni'ca' natasputkō'
ixlihuāk.

¹⁴Lipāxūj a'ntin
cāmāspūtūnu'ni'cani'ttza' ixta-
laclē'i'ca'n. Lā' ū'tza' tzē natalihua'
huan xatō'ca't de huan qui'hui' a'ntū
māstā' xasāsti' quilhtamacuj. Lā' nā
tzē natatanū nac huan cā'lacchicni'.

¹⁵Tū' cāmāxtekcān natatanū nac
cā'lacchicni' a'ntin tū' takalhlaka'i'cu'tun
ixtachihuin Dios. Tū' catitatanūlh huan
tlahuāna'nī'n, lā' nīn a'ntin tatlahua
talākali'n, lā' nīn a'ntin tamaknī'n, lā'
nīn a'ntin tataquilhpūtanī' huan ídolos,
lā' nīn a'ntin ta'kxokonu'n como lej
talakati tahuan a'ntūn tū' stu'ncua'.

¹⁶Lā' Jesús huampā:

—Quit, Jesús, icmacā'ni't qui'ángel.
Xla' nacāhuaniyāni' ixlihuāk huā'mā'
hui'xina'n a'ntin tapa'ksi'yā'tit con Dios
na ixlihuāk cā'lacchicni'. Quit huan
i'xū'yātā'nat huan rey David. Quit
huan Mātuncuīni' Sta'cu a'ntū lej xkaka
—hualh Jesús.

¹⁷Huan Espíritu Santo lā' huan ix-
tasqui'ni' huan Cordero, xla'ca'n tahuan:

—Cata'ntit.

Lā' ixlihuākca'n a'ntin takaxmata
catahualh:

—Cata'ntit.

Lā' cataminkō'lh ixlihuākca'n a'ntin
takalhpūtī, lā' catahua'lh huan xcān
a'ntū māstā' xasāsti' quilhtamacuj.
Māstā'can hua'chi lē'ksajna' para a'ntin
tamaklhtīni'ncu'tun.

¹⁸Lā' ixlihuākca'n a'ntin takaxmata
huan ixtachihuin huā'mā' libro a'nlnhān
tatzō'kni' a'ntū napātīle'ke, iccāhuani:
Palh catīhuā mālhmā'nī huā'mā' tachi-
huin, Dios namāpātīni. Napātī huan
lakuat a'ntūn tatzō'kni' nac huā'mā' li-
bro. ¹⁹Lā' palh catīhuā namāpānū mac-
sti'na'j huan tachihuin a'ntūn tatzō'kni'
nac huā'mā' libro, Dios tū' catimāx-
tekli nahua' huan ixtō'ca't huan qui'hui'
a'ntū māstā' xasāsti' quilhtamacuj. Lā'
Dios tū' catimāxtekli natanū huan
nac xatasicua'lanālīn cā'lacchicni' a'ntūn
tzo'kcanī't nac huā'mā' libro.

²⁰Lā' a'ntī huan huā' tamā'na tachi-
huin, xla' huan:

—Stu'ncua'. Quit palaj na'icmin.

Chuntza' calalh. Cata't quiMāpa'ksini'
Jesús.

²¹Lā' quiMāpa'ksini'ca'n Jesucristo
cacāsicua'lanālīkō'ni' milīhuākca'n
hui'xina'n. Amén.